

Aureum domini Johānis

Fabri natione Galli utriusq; censure do/
ctoris famatissimi ac expetēde breuitatis Fabricatoris opimi in Jus/
stinianum codicem Breuiarium multis elucubratum ac castigatū vi/
gilijs. Ad quod practicozum turme certatim confugiunt vt hauriant
ab eo fidelissima Judicialis strepitus ac practicozine eruditionis do/
cumenta ex quibus ipsemet testante Lac z melvbertim fluere dicuntur
Una cum tabula seu copiosiori repertorio alphabetico materias om-
nes z splendore z grauitatis pondere decoratas ibidē reportans pro-
tinus iudicante. Cum Torturarum ac questionum insigni repetitione
Necnon de Insignijs z Armis Bartholi tractatu exquisitissimo Fe-
liciter incipit.

J. Res

29,396

*Bibliothèque
de l'École de Droit*

Vendatur parochijs a Francisco
Regnault In vico diui Jacobi / sub in/
tersignio diui claudij commozante.

Mathens Quadrigarius in iure licen-
tius ac sacrorum canonum in Parrhisiensi gymnasio ordinari⁹ in
serpēs scholę Parrhisiensi reliquisq; iuris studiosis. Salutē. P. D.

Cum nuper mihi iuris seduli

sectatores Dñi Joannis fabri in volumen codi-
cis cōmentarios opus p facto nō minus vtile q̄
compendiosum bibliopole recognoscēdos obtu-
lissent (et si grauis puincia videre) amore tamē
publice vtilitatis quā priuato pmodo antepōnē
dam ex iuriperitorū doctrina semp duxi. de sūpro
stilo ptractisq; vndiquaq; varijs exēplarib⁹ /iaz
... menta lue ita sū absterrit⁹

fa. pmen
datio,

testantur) latent. viro inter litteras atq; a respōdentib⁹
note fieri non soleant / quas tamen sepius refricat ac velut sibi tritissimas
enodauit : tam solerti viro nobis non minus gloriandum q̄ aut
Bartholo aut Baldo ita: idq; a seuerare ausim vel vnus Jasonis
mayni cesaręe academie nostra tempestate primarij locupletissimo te
stimonio: qui eum nunq; sine honoris p̄fatione nominet: modo iuris

parentē/aquilā perspicacissimā: se gū lumē alijq; insignibus laudum **Do. Jo.**
 cumulis extollēs: idēq; reliqui fere oēs trā salpini: quib; ipsius opa ex **fabri; pme**
 tpe intueri licuit rarū quidē italis nostratū gloriā/aut laudes vltraq; **atione.**
 deceat predicare: imo vel debitas saltē expromere ita sibi creptum ar
 bitrantur q; quid honoris nris attribuit: rebusq; (vt fertur) aliorū o-
 pimis marcescunt. Stimulus michi aliunde rigidior: subdebat: nichil **Operis**
 esse nise etatis imbecillitati cōmodius/ q; explosa veterū interpretū lō **breuitas**
 ga amba;e/ grauiq; comitatu: z absolutā z succinctā in hoc presertim **pmedat.**
 apprime necessario codicis volumine interpretatiōe: que z studiosorū
 lat eri domi semp hercat/ z peregrinātes leuis comes sequat pera sinu
 ve: aut equo mariano contēta: cū Senecę iudicio non contēnendo **Seneca.**
 mentia videat in tanta tps egestate superuacua adijcere/ ac sarcia po
 rius q; subsidiū. Scipio itaq; africanus xenophontis pedā elabora-
 tum z cōpendiosum opus nūq; a sevt veteres tradunt hystoriorū graphi
 dimittebat. **Barcus** vero tullii ille patrie patēs cū imperaret eādē se
 totam legendo attriuisse vt semp in manibus habitā pfitetur **hincz**
Trogus eiusq; iterpres iustinus: luci; florū atq; alij nō pauci magnā
 sibi a pud posteros gloriā conlarunt ex ingēti annaliū: atq; cosmogra
 phorū equoze breuituscula quedā epythomata ac veluti florū corpu-
 sculū deligētes. **lhis** itaq; aculeis actus/ incitamenti concitat; precī
 busq; exortatus multorū: exēplaria non pauca vnū ex **Andegauēsi** bi-
 blioteca: aliq; multifariā exquisiuit: eis collatis p viribus insudauit q; **labor re**
 deerāt suggerere/ euerfa reformare/ superflua expungere atq; elimare: **cognitio**
 hac occasione vt vestris seruire cōmodis meq; patrie natum et amicis **nis.**
 ostenderent vos quas mihi habeatis grās quanti ve hunc sudorē estī
 meris nō magnificatio/ popularis aure parū cupidus. **Testes** erūt qui
 transcriptū a me emendatū viderint: q̄ta errorū mōstra inde abegeri
 atq; profligauerim: ita me de; amet hui; prouicie labores expertus i
 probissimos periculū feci non imerito cōmendari marcū valerū **pbū**
 vnice vetustatis amatorē: q; nouorū editioni operū non intentus vete
 ra contractis copijs emendare curarit. adiecti preterea in chartaz frō
 te dubiorū occurrentiū indices. **Subiunxi** eorū dē in calce operis rep
 torium quo q̄renti peruia ac sine labore cōspicua fiant. **Leterū** nemini
 vānandū videri cōfido si que labecula hos' codices adhuc pphanet: nā
 et me insciū ac non aduertentē modice macule legendo non difficulter
 preterierūt/ quod (n̄ rarius pfitēor) et nulla pōt diligentia effici: quī
 bibliopolarū in curia: cōpluscūli repullulent iam euulsi atq; eradicati
 errores nouiq; cōtrahantur: neq; tñ (si **Qarroni** credimus) pudor est q̄
 secto spicilegio festuculam reliquisse, **Qalete.**

labor re
cognitio
nis.

Ab. vale
rius pb;

Cfratris Johānis Oliuerij religiosi
Sancti Dyonisi in francia ad ciuilibus
discipline sectatores carmen.

Laudite cesares qui sacra volumina iuris
Discitis: et vigili voluitis vsq; manu
Plaudite nec studio caput excruciate perhēni
Amplius: hic tanti meta laboris erit
Ecce nouus redit interpres: certissimus auctor:

Quo duce ciuilibus sanctio tota patet
Ambiguos legum scirpos enodat: et astro
Lunca hyperioneo lucidiora facit.
Edipus est alter qui cuncta enigmata soluat
Sphynge noue quis excogitata forent
Ancipites casus sollerti digere arte
Iudicio minos: Dedalus ingenio
Saturnus tamen hunc qui deuorat omnia falce
Pulvere condiderat obrueratq; situ
Quem labyrinthis: erroribus intricatum
Et varijs gordi nexibus implicitum
Parisia exoniens nuper de gente matheus
Quo non ciuili tersior arte micat
Carcere de tristi theseo educere filo
Aggestus: magna laude peregit opus.
Quiq; prius fuerat fedus rugosus et asper
Esontio nitidus nunc cute more nitet
Hecnon cimerus iadudum obscurior vmbribus
Hunc clara radiat stella serena face
Hunc igitur nobis doctissimus ille matheus
Ut (quodam Alcides thesea) restituit
Pro quo perpetuus persoluens munere laudes
Gratatur tanto francia tota viro.
Nos quoq; nos illi multum debere fatemur
O vtinam meritis sint satis ista suis,
Finis.

Todoticus honno mus ex Ganda ne/
rinoꝝ Johanni alexādro. S. P. D.

On modica rerum scriptoꝝi

bus laudum preconiā immo eternitatem quoqꝫ iure optimo deberi mi Johannes semper existit maut : quum erummosas continuatasqꝫ vigiliās minime perosū : non sumno non luxu dediti : sed ad lucernam sui ingentoli vel a temperantes : posteritati quandoqꝫ consuluerint. Quid enim inter nos ac beluas discriminis foret : nisi sacre lētere nos anteacte vite certiores effecissent? Quis p̄terea de vero deo sermo? Quis heroum innumerabiliumqꝫ p̄cerum vnqꝫ mementisset? nisi viri et scientia et sacratissimis p̄diti moribus : zephyris fauentioribus latissimum variarum artium pelagus ad commune mortalium sulcassent cōmodū? Sed vt diuersorum varia ingenia. ita vnusquisqꝫ in suo diuersatus genere posteritati exemplum reliquisse p̄hibetur.

Sic et noster hic Johannes faber. in leges tam faustis (vt aiunt) fundamenta teci alitibus : vt primā merito inter cesarei iuris interpretes lauream reportauerit. Vbi enim alij verbosissimas usqꝫ cōmentariis iura interpretati sunt : hic adeo succinte : adeo lepide : atqꝫ breuiter singulas recollegit leges : vt quicquid longo garritu reliqui effutiuerint. id vel ex medulla nostri Fabri hausisse videantur : et demum alienis auriculis (vt satyrus infit) escas colligere. Quis itaqꝫ non gallie congratulandum censeat : que tam faustum tāqꝫ eruditum hunc educavit ciuem : qui iura canonica cum sacratissimis tandem optime quadravit et cōnexuit legibus? Parcam mihi Itali : longeuā suā non diffiteantur furta : et q̄tus galli (quos sub barbaro axe progenitos gloriatur) multo profundiore ingenio ac fauentiore (vt aiūt) minerua. In iuriū academiā eos excelluerint. in nostram tandem coeant sententiam.

Est enim fuitqꝫ semper gallia caudicorum nutricula : et que cesaree discipline satyrice teste Britannos fecit studiosissimos. Angelus ille arietinus mea equidem sententia in legibus peritissimis / et in institutionum libris haud mediocriter diuersatus q̄tum tamen acutissimo nostro debeat interpreti : videat vnusquisqꝫ legalis secte studiosus.

Quid preterea bonus ille abbas sculus noui attulit qd̄ nō ex Henrici nostri Boubic distinctionibus ac longis subter haussit lucubrationibus? Sed eorum impresentiarum vituā gāre furta : ac comparationibus uti : que fabio teste odiosissimū ad rem attinere duxi.

De fabri nostri breuiario ac doctis paucis loquamur epitomatibus. Johannes enim faber longevi erroris miseris ac tantas interpretū stomachatus ambages : causarum patronis vedum nouis legum tyrunculis tandem consulere voluit. Quibus in expeditionem aliquā (quam commissionem vocant) tendentibus totius legalis corporis opus fuit vectura. Commodissimam itaqꝫ iurium partem. id est iusti :

Laus
Jo. abte
uitate

Italoꝝ
furta.

Gallie
laus a iu
rium pe
ritia.

Utilitas
operis.

nianum multis lucubraturum vigilis vbi omnium furtum deciduntur
nodi aggressus codicem : eo temperamento vsus est. vt que superflua
essent refecanda duceret: z vbi plerisq; in locis a canonicis sanctioni-
bus leges (que sacros semper canones imitari non verentur) deuias-
rent: cum magno ingenij acumine ad concordiam reducere nisus est.
Felix itaq; tuum institutu non satis mirari possum mi Johannes que
Andegauensis schola sue non iniuria prefecti bibliothecae. Nam iter
cetera exquisitissima volumina in tuas manus quum hic fabritianus
codex incidisset: doctorum collegium aduisti. Impetratoq; imprimen-
di comateu notas adolescentium ingenijs appume accommodatas.
Torturarumq; ac questionum non solum repetitionem ornatisimam
sed z de insignijs et armis Bartholi tractatum exquisitissimum in eo-
dem deprehensa volumine non tam nummario questui q; communi om-
nium studiosorum utilitati inuigilans simul imprimenda duxisti. Hoc
ergo vbi viaticum legum studiosi accuratius reuoluerint alexadri sui
meminisse debebunt: neq; tante ingratitude nubo obduci: vt no
ad antidota sese obligatos ingenuae fateantur. Vale. D mi Johā
nes: z nos solita prosequere beniuolentia.

Repeti-
tio.

C famosissimi ac ce-
leberriimib' triusq; cē-
sure facile p'ncipis
Dñi Johānis fabri
Burdegalensis sup
Codice p'pēdioluz ac
enucleatissimū opus
Breviariū nūcupa-
tū mira facilitate at
q; breuitate luculēta
iuris ac p'actice p'clu-
siones accuratissime
perstringens.

Sanctos
pplos [quos]
suppōit & hic
qñ oēs p'pof
regit igatorz
satis p'z: qz i-
piū hylimites
J. dof. p'fec. p.

Impius
hylimites

afri. l. i. noie dñi. J. de sū d. limitro. li.
xi. p. totū. J. de pmer. z merca. l. mer-
catores. de eunu. l. ij. In feu. de pa.
iura. fir. cap. i. Et clare p'z extra de
sen. z re iudi. c. pastoralis i cle. Sed
opponitur qz impator est dñs toti⁹
mundi. ff. ad le. ro. de iac. l. de preca-
tio. J. de quadri. p'prescrip. bene a se-
none. Et imperiū processit a deo vt
p'eeset in t'p'alibus. in aut. quomo-
do opoz. epif. z cle. in prin. colf. i. de
fi. instr. J. qz igf. colf. vi. Et omnes
principes ei subsunt. vj. q. i. i apib⁹
Et oēs natiōes. xi. q. i. c. quicūq; J.
volumus. Et oīs puincie. lxij. di.
adrianus. Et oīa sunt in potestate i
peratoris. viij. di. c. quo iure. xxij.
q. viij. conuenior. Solutio. quidam
dicunt q' hoc pronomē quos: ponit
hic demōstratiue et multiplicatiue
cunctos quos. z sic dicit q' oīs re-
git. sic sumit. ff. de iusti. z iure. l. om-
nes populi. de legi. l. leges. de iudi.
l. qz. Sed tunc ob. cōcor. alk. Alij di-
cunt q' nō regit oēs de facto: sed de
iure debz oēs regere. nō tñ vult le-
ges suas extendi ad illos qui de fa-
cto nō obediunt vt hic. sed z his ob-
stat. d. c. pastoraf. vbi patet q' terra
ecclesie non est ei subdita de iure.

impator
an sit mū
di dñs.

Libris mēoria: variay
opinionū multitudo: li-
brozū quasi infinit⁹ nu-
mer⁹ q' vbiq; trāfferri nō
pōt nec qñq; videri/ ne-
gocioz frequēs occurfus: induxēt
me p'clusiōes glosaz z doctoꝝ iuris
ciuilis et (cū loca occurrerint) iuris
canonici in qbus cōsistit legis p'fe-
ctio quib⁹ parum aut nihil in facto
super codice qui sūma est succinct⁹
verbis omisissis disputationibus ex-
cerpere: in libello qui vna cuz textu
codicis referri posset faciliter i ma-
leta. Quē qz breuis et pro itineran-
te et negociante: et ab itinerante: et
negociāte et (vt plurimum) extra li-
brozū presentia factus est: iudicauī
breuiariū nuncupari.

libroꝝ
mānū
z hūm
Eōdendi
operis rō

Volunt-
nis nomē

Sed pōt respōderi q' sit speciale
in terra ecclie que a deo processit in
maiori potestate q' iperū. extra de
ma. z obe. c. solite. et ante fuit sū da-
ta in populo israelitico: q' imperiū
apud gentes. vt plene no. Anno. de
fo. cōpe. c. l3. Quidē ergo sū hoc q'
oīs subsunt de iure romano impe-
rio. Et hoc etiā probaf. qz certū est
tam p iura allegata q' p scripturas
et cronicas q' qñq; subiecti fuerūt.

Terra ec-
clesie pot
imperio.

A. iij

De summa trini-
tate z fide catholica: vt nemo de ea
publice cōtendere audeat.

Libri Primus

vt ptz. f. de offi. prefec. pre. afri. l. fi. etno. in feu. de pa. te. in prin. Si ergo aliqui dicant se exemptiones oportet qd hoc sit aut ex prescriptione/ et hoc nō est possibile de iure. f. de prescrip. xxx. an. l. cōperit. extra de prescrip. c. cū ex officij. Aut cōcessioez adhuc concessio nō ligaret successore. vt. l. digna vor. f. de legi. et nota plene in aut. quō opz epif. z cleri. in prin. super verbo generi. coll. i. Hācū imperator sit administrator: non videtur qd tñ possit imperio detrahere. ff. de of. procura. cesa. l. i. §. deniq. et hoc tenet hosti. in dubietate in. c. p. venerabilē. extra qd futij sūt legi. Sed Inno. ibi cōtra. cuius opi. videt vera. Unde forte quantum ad exemptionē: prescriptio non prodesse. Nichilominus cōsuetudo possit prodesse qd sine dubio est introducta ex tanto tps cursu cum acibus frequentibus qd dat iurisdictionem: vt scripsi. f. de emanci. li. l. i. Et ad hoc facit. ff. de iuu. l. sane. iuncta. l. fi. ff. de vfuca. p. Populus em̄ ad quez de iure cōi spectat electio z creatio pncipis: potuit dare ius regib⁹ quos creauit. Inst. de iure natu. §. sed qd pncipi. p. cum lege. ff. de orig. iur. l. ij. §. postea. z. §. nouissime. xij. dist. c. legimus. z. c. lex antiqua. f. de veter. iu. enu. l. ij. §. nichilominus. Et licite se exemerunt a potestate romanorū: que violēter fuit p Julium cesarem vsurpata. vt ptz per cronicas. Hāc licituz est cuiuslibet recuperare ius suū auctoritate propria: qñ per superiorē non potest. vt scripsi. f. vn. de vi. l. i. Unde quis imperiū fuit a deo institutū permissiue: popul⁹ tamen fuit auctoz z dispositoz. p. ll. pre dictas. et no. i. aut. quomodo opoz. epif. in prin. coll. i. Cū em̄ in dei opere ribus nichil sit irrationabile: nichil malū. si impatores fuissent dei depositioe istituti z nō p violētā vsurpafēr: nec tot mali tot inspicētes p fuisset bonis z sapientib⁹ qd scripture attestant p fuille: z scōs z sapientes trau-

cidasse. Restat ergo nō subeē vt de iure vel de facto. Et quicqd sit: apparet in illis qui resistent de facto: magnanimitas: in iperatores im potētia vel pusillanimitas: qui tantis tporibus ad subiectionē eos reducere nō valuerūt nec ius suum recuperare. ¶ Fateor tñ qm̄ imperator fundatus erat olim de iure cōi in oī orbe. Hodie vero cū diuisū sit imperiū dei permissioe: vt no. f. de stu. libe. romane vt. in rubrica. li. xi. z alij reges et pncipes per ppos cōstituti ad qd pertinet cōstitutio p pre dicta: et p pns destitutio. f. de offic. prefec. aug. l. ij. extra s hereti. c. cū ex iniucto i fi. de sta. mona. c. ea qd §. precipimus. extra de cap. mo. ca. p byteri. li. vi. nec credere imperatores fundatū eē s iure cōmuni extra metas suas infra quas ei obedīt. Quis hosti. cōtra. extra de offi. archi. c. dilecto. qd dicit qd imperator est fundatus de iure cōi: z nullus rex ali⁹ vel baro. immo nec psona aliqua ecclesiastica: nisi papa vel e ps. vt ibi plene no. Sed tu potes dicere qd libet qui habet territorū limitatū ab antiquo: sit fundatus de iure cōi infra metas eius: ad exercendū in qua libet parte ius qd in toto vniuersali exercet. ff. de ver. sig. l. pupill⁹. §. territorij: ad muni. l. qui ex vicio. de cens. l. forma. §. si quis agrum t tu. z cura. da. ab his. l. ius dandi. f. de decuri. l. diuuirū. lib. x. extra de prescrip. c. si diligenti. ¶ Immo s specu. oia censent teneri a dño territorij. i specu. de loca. §. nunc aliq. p. lxxxvi. p quo in feu. qbus mo. feu. a. §. fi. z videtur quasi expressum. vti qd. quo iure. ¶ Sed de papa nō est dubiū quin sit superior oibus xpianis: et in tpalibus et in spūalibus. vt plene probat hosti. in. d. c. per venerabile. p. paulus. et idem Inno. d. c. super pbo nō recognoscit. Et aliter probari pōt. nam cū papa sit vicarius dñi cuius est plenitudo: et quēst princeps principum et rex

Opera opio
no io. fa.

An licue
rit pplis
se ab ipio
eximere.

Impium
violēter
surrexit.

Doctrina
notabilis
s iuriditi
one dñoz

papa su
prior oib⁹
xpianis.

De summa trinitate et fide catholica. fo. 6.

regū sūm apostolū in prin. et cui da-
 ra est oīs potestas. **M**arhei. viij. **R**i-
 diculosus esset dicere quin in oībus
 spālibus haberet superioritatem et
 potestatem. **xij. q. i. c. precipimus.**
 cū oīs iurisdīto in vicariū transeat
 extra de offi. vica. c. quia. **f. de offic.**
 eius qui vi. alte. obtinet. **l. i.** **H**uic
 enim reperitur / q̄ dñs concedendo
 potestātē petro restrixit ad spūalia
 Nullus em̄ negare pōt quin Iesus
 haberet oīmodā supioritatē si exer-
 cere voluisset cū sit creator et sic dñs
 isti. de re. diu. **f. cū ex aliena. p. q. si.**
 et in pncipio geneſ. et vide extra de
 sen. **ep̄cōi. c. dilecto. li. vi. lxij. dis. c.**
 valentinianus **¶ Tñ** satis credo q̄
 papa non se debeat intrinittere de
 spāli iurisdītoe. Immo debet te-
 nere gladiū in vagina. nisi in casib⁹
 qui tangunt p̄iudiciū aīe vel iusti-
 cie subuersionē vel alias peccatum
 extra de iudi. c. nouit. de fo. compe.
 ca. ex tenore. de appel. c. si duobus.
 et d. c. per venerabilē. et e. ti. f. extra
 qui filij sūt legi. c. causam que. et ibi
 hosti. plene. et Immo de fo. cōpe. c. l3
 Ipse em̄ est loco illius q̄ iudicari ve-
 nit nō iudicare: non em̄ misit de⁹ fe-
 lium suū in mundū et c. **Jo. iij.** Item
 xvij. **R**egnū meū nō est de hoc mū-
 do Item. **Job. vi.** fingit cū vellēt eū
 regem facere. Item luce. **xij.** Quis
 constituit me diuisorē inter vos et c.
Unde clemēs. neq̄ em̄ iudicē neq̄
 cognitorē negotiorū sc̄larium hodie
 te ordiari vult x̄ps. **xi. q. i. c. t. c. qdē.**
lxxvij. di. c. i. Unde **Ber. ad euge-**
niū in li. de consideratōe. sterisse de
 niq̄ lego ap̄los sedisse iudicantes.
Quid ni cōtemnant iudicare d̄ ter-
 renis possessionib⁹ vel possessionu-
 lis hoīm: qui in celestib⁹ āgelos iu-
 dicabūt: Ergo in criminib⁹ non in
 possessiōibus potestas vestra. pp̄
 illa non propter has accepistis cla-
 ues regni celoz. p̄uaricatorū ex-
 clusui non possessorū. Non q̄ indi-
 gnū vos: s̄ q̄ indignū vos talibus
 iustitēre quippe potiorib⁹ occupati.

Item ap̄s. i. ad corinth. vi. Si enī
 in vobis iudicabit hic mūdus: idē-
 gni estis qui de minimis iudicatis.
¶ In casibus tamē p̄missis cum
 agitur de p̄iudicio aīe vel populū
 papa pōt et debet p̄iudicare. et si ne-
 cesse sit: quoscunq̄ reges deponere
 v̄l interdicere eis administratōē:
 et ex minori cā q̄ p̄iurato: cū eoz fa-
 tuitas vel malicia plus ledat. extra
 de sup. neg. p̄iela. c. grandi. **li. vi. de**
sen. et re iudi. ad ap̄lice eo. li. et vide
hystoriam q̄ no. extra d̄ elec. c. vene-
rabilē. cū cōcordan. q̄ notan. in. d. c.
grandi. p̄ archidiaconū. et vide In
no. d. c. l3 extra de fo. cōpe. xvi. di.
cum ad veruz. extra de vo. et voti re
demp. c. licz. in fine. Sic intellige / et
determina. qd̄ no. in aut. quomodo
opor. ep̄is. et cle. in pn̄. coll. i. Sic er-
go nota hic q̄ lex nō ligat nisi subie-
ctos de facto insti. de patr. pote. in
prin. Et idē in decretali s̄z **Ber. ho-**
sti. et spe. extra de cōsti. c. i. in spe. eo.
ti. in fi. p̄ro quib⁹ extra de iude. c. i
in cle. de diuoz. gaudemus Sed In
no. cōtra in. d. c. i. cuius opi. est vera
si hoc exp̄imat: alias in dubio obe-
dientes sūt. vt. d. c. i. et extra de sen.
et re iudi. c. pastoral. i. cle. ¶ Credo
tamē q̄ q̄uis leges nō ligēt nō sub-
ditos: q̄ p̄ eas debeāt iudicare. Itā
ecclesiā nō ligāt. extra de cōsti. q̄ in
eccliarū. x. d. c. i. et in negotiis
ecclesiasticis p̄ eas iudicare: si cano-
nes non repugnent. extra de iura-
calū. c. i. de cau. poss. et prop. c. ad. v̄l
timun. de no. ope. nūci. c. et in aut
quō opoz. ep̄is. et cle. **col. i. Que au-**
tem leges ligēt ecclesiam vel quas
admittat. no. plene hosti. extra de so-
lu. c. fi. vbi concludit q̄ leges ip̄era-
toris fauorabiles admittit alias ali-
orum principū non quantūcūq̄ fa-
uorabiles. dic vt ibi. ¶ Est argu-
mentū q̄ statuta non ligēt nō subdi-
tos. Itē nec cōsuetudines. Sup̄ quo
dic q̄ aut querit: vtrū extraneus li-
ges delinquendo: aut contrahēdo:
aut alias. p̄timo casu. aut sciebat

Papade
ep̄ali iuris
ditōe qm̄
se intro-
mittat.

Papap̄
reges de
ponere.

Leges s̄
ditos tm̄
ligant.

Etiam nō
subdit p̄ le-
ges iudi-
carī obēt

resolutio-
an statu-
ta v̄l sue-
tudines li-
gēt si sub-
ditos.

et dic ligari si delinquit in territorio
 ubi de cri. agi oportet. aut. qua in p
 uincia. Aut ignorabat. et dic q aut
 prohibitu per statutum vel consuetu
 dine erat a se illicitum: et ligat. Aut
 non. et non ligat. sic tenet de ff. de ac
 cu. l. si cui. §. p. ar. ff. de furt. l. vulga
 ris. §. si quis es. et hoc intelligit ia. de
 rauen. quantum ad vltim. membrum
 nisi verteret publica utilitas. nam
 tunc ligat ignorantes sem eum. ff. de of
 fi. prefec. vi. l. i. §. cura carnis Tu vi
 cas indistincte non ligari ignoran
 tes pena statuti: sed debere alias pu
 niri de iure communi. extra de constitu. c. vt
 aiaz. li. vi. Nisi esset ignorantia cras
 sa vel supia. vt ff. de decre. ab ordi.
 fa. l. fi. et corrige spe. t. de consti. qut
 no. contra. ¶ Sed an statuēs vel su
 perior liget statuto? Posti. q non. s
 archid. contra in d. c. vt animarū. qz
 non ligat sententia hois sed iuris et
 dic plene ibi et pleni⁹ extra de regu.
 iur. in regula cui is: in nouella. Vbi
 Jo. an. tenet contra archid. Illud aut
 nota q sententia excoicationis non li
 gat ignorantem. et vide p hosti. extra
 de sen. excō. c. nouit Et sic pot intel
 ligi. d. c. vt aiarū. li. vi. Et forte pos
 set dici secus in alia pena. De epo/
 non est vubiu. extra de sen. excōi. c.
 q: li. vi. Et per hoc pot dici etiā exē
 ptos ligari. extra de excep. pla. c. i. §.
 preterea in cle. ¶ In secōdo casu dic
 q seruat consuetudo vel statutū loci
 et tractus quo ad cause decisiones
 ff. de iur. l. si fundus. sed q ad ordi
 natione cause: consuetudo loci vbi
 agit. ff. de testi. l. iij. §. si. §. si. l. i. cum
 clericis. de iur. l. i. ¶ Vnde hic qd scri
 psi. ubi de cri. agi oportet. l. i. et hoc in
 contentiosa. sed idē videtur in volūta
 ria iurisdictione. ff. de eman. l. l. i. ¶ Itē
 dic q hoc casu consuetudo ligat igno
 rantes. sed restituant in integz: vt
 no. Inno. extra de consue. in rubrica
 Quid ergo si actio non oriat ex cō
 tractu: sed ex distractu: vt actio de
 dote? Dic attrēdi locū distractus. ff.
 de iudi. l. exigere. In tertio casu qñ

non delinquit; nec conuenitur ex cō
 tractu seu quasi: tunc aut statutum
 seu cōsuetudo concernit rē: sic q p
 rimus possit retrahere rem aliena
 tam tūc attrēditur consuetudo loci
 vbi res est. ff. de adm. tu. l. ticius. §.
 curatorum. et l. sine herede. §. lucius
 de tut. et cura. da. ab his. l. pupillo. §.
 de predi. mi. l. si pcediū. extra de de
 ci. cū sint hoies. §. de edi. pua. l. an in
 totū. et no. inno. de fo. cōpe. ca. postu
 lasti. ¶ Quid ergo si qd possessiōes
 habeat in vno loco vbi est statutum
 vel cōsuetudo sup. blado: et domici
 liū alibi: nunqd tenet seruare statu
 tū in rebus crescentibus in possessiō
 nib⁹ illis? Dic q sic. ff. de rei ven. l.
 fructus. de usufruct. l. si pendentes.
 Secus si tangerent mere psonalita
 tē. ff. de mu. et ho. l. numerū. §. psona
 §. de mul. et i. quollo. mune. l. vnica.
 li. x. Quis ergo iudex cognoscit de
 fractione statuti? dic q iudex rei si
 agatur reali iudex domicilij si per
 sonali. vt qz emenda sit pecuniaria/
 vt no. inno. in d. c. pastoralis. in cle.
 Et sem predicta intellige viij. di. que
 cōtra mores. et fa. extra de sen. et re
 iudi. ca. pastoralis in cle. Itē dic q
 non ligat subiectos extra territorij
 delinquentes. vt. d. c. §. inhiendo.
 Sed vide q cōsuetudo liget etiam
 non subditos. ff. de testi. l. iij. §. fin. s
 ibi non vicit ligari testes sed iudicē
 Quid ergo de illoq testatur in loco
 vbi est vna cōsuetudo de rebus alie
 bi positis vbi est alia? Dicas si sint
 diuerse consuetudines in modo tes
 tandi vt circa solēnitates: q atten
 ditur cōsuetudo loci vbi testat. per
 predicta ar. §. quēad. testa. aperi. l. ij
 Ar. contra. §. de testa. l. si non speci
 al. et l. fi. Sy intellige q ibi testaba
 tur in patria vbi erāt bona: et facit. d.
 l. i. §. de emāci. li. x. ff. de excu. tu. l. pe
 nul. Si vero circa diuisiones rerū et
 modos succedēdi: tūc puetudo loci
 vbi res sūt posite. qz ille pcernūt rez
 p p̄dicta. et hoc no. spe nō tñ figit pe
 dē. i. spe. de instru. edi. §. p̄p̄diciose. §.

Cōsuetu
 do frācie
 super re
 tractu.

Quis co
 gnoscet i
 fractione
 statuti.

Si testat
 qd in loco
 vbi ē cer
 ta p̄uetu
 do et reb⁹
 alibi sita

Statuēs
 vtrū liget
 statuto.

Si actio
 oriat ex di
 stractu.

qd si de p̄suetudie. z sententijs. §. q̄lit. §. itē pone. z sic seruatur de facto.

¶ Quid si q̄a tenet feudum infra finēs vni⁹ castellanie: vbi est vna consuetudo in succedēdo a dño alterius castellanie vbi est alia: z dñs h̄y om̄nē iurisdictionē in dicto feudo. cui⁹ loci cōsuetudo attēdet. Satis videt q̄ loci a quo tenet: cū cēsesā mēbruz illius castri z castellanie a qua tenet ff. de ver. sig. l. pupillus §. territorij. **¶** Br. cōtra. extra de rescrip. c. i. in clemen. Itēz quere hic de his que scrip si. §. vbi de cri. agi oport. aut. quia in p̄uincia in p̄bo queritur in fine.

¶ Queritur qd si quis forane⁹ deliquit vel cōtraxit in loco in quo quis non foritur forū rōne p̄tractus vel delicti de consuetudine: z cōuenitur in curia superioris illius loci vbi cōtraxit vel deliquit que v̄rif iure scripto: z in quo alias non teneretur respondere nisi rōne cōtractus vel delicti: nūquid attēdemus p̄suetudinem loci vbi cōtraxit vel deliquit: v̄lius scriptum quo curia supior vbi cōuenitur v̄titur v̄s loci domicilij rei. **¶** Potest argui p̄ et cōtra p̄ d̄icta. sed tñ nō videt dubiū qñ debeat respondere. **¶** Quid si quis contraxit in loco vbi est vna cōsuetudo: z submittit se coercionem alicui⁹ sigilli vel iudicis vbi est alia que attendet in l̄tis decisione. **¶** Videt q̄ loci sigilli: cū ibi videatur cōtraxit: z maxime quādo p̄trahit in scriptis. §. de fide instr. l. cōtract⁹. Sed videt p̄tra. q̄ ibi p̄cedit p̄ viā executionis. §. de exact. tri. l. missi opinatores circa medium li. x. **¶** Quid de doctore qui cognoscit inter scolares: Dic debere sequi ius: etiā quo ad ordinationem l̄tis. vt no. archid. de sen. excōi. c. romana. §. porro. li. vi. z in spe. de p̄stitu. li. iij. §. z sunt hec in argumentum.

¶ Quid de iudice appellationis: Inno. dicit q̄ seruabit cōsuetudinē litigantium vt no. extra de cōsue. in rubrica. **¶** Quid ergo si sint diuerse: Dic q̄ in ordinatione l̄tis seruat cō

suetudinē fori sui. In decisione l̄tis dic vt no. extra de testa. c. rapnūcius

¶ Quid ergo si appelletur ab aliquo loco vbi appellat sine scriptis d̄ cōsuetudine ad auditoriū vbi est appellandū in scriptis: Dic appellandū in scriptis. extra de appel. c. coradi. li. vi. i. p̄n. **¶** Quis ex hoc decidatur causa. **¶** Et idē dic si appellet in p̄ria vbi potest appellari infra. x. dies ad patriā vbi est appellandum statū: q̄uis ex hoc decidatur cā appellatōnis. extra de elec. c. cupientes. li. vi. no. extra d̄ offi. z po. iij. deleg. c. signi ficantibus. vide §. de appel. l. litigatoribus. **¶** Itē hoc non p̄cedit vbi appellat ab iterlocutoria lata sup ipsa l̄tis ordinatione. qz tunc opz inq̄ri an consuetudo sit vera fm̄ quā iudicatū est z illā teneri. qz z hoc ipsum in cā appellationis deuoluitur z i cognitiōe vt dixi. §. in materia consuetudinis. **¶** Et idē videt vbi quis obnoxius scholaribus q̄ est de p̄ria iuris scripti cōuenit p̄ p̄uilegiū corā p̄posito Parisiē. v̄ Aurelian. qui p̄nt illū trahere corā se de toto regno in cuius adiutorio est cōsuetudo q̄ p̄cedat ad diffinitiuā in cōtumaciā p̄ris z lite nō p̄testa. qz videt iterlocutoria. vt scrip si. §. de appel. l. litigatoribus. Sed ob. qz p̄suetudo ligabit sic nō subiectos. p̄tra. c. ij. de p̄sti. Item delegat⁹ nō d̄z seq̄ p̄suetudinē. vt. §. d̄f. **¶** Sz qd si nō debet emēda i curia a qua appellatur: sed in curia ad quā appellat⁹: Videt q̄ debeat. qz ex q̄si delicto i curia supiori p̄tracto debet. z illo mō videt q̄ ad hoc p̄herere ibi for. **¶** Curia tñ frācie suat contrariū. Sz qd si fiat executio. et sint diuerse p̄suetudines: vna i loco sit alia i loco vbi sit executio. q̄ attēdet videt q̄ cōsuetudo loci vbi sit executio. §. d̄ exact. tri. l. missi circa medium li. x. qd p̄t eē verū circa modū executionis. Sed si p̄ viā actionis petere executio v̄l fieret opposito sup qualis oriret: tūc videretur distinguendū. vt supra attendit ad decisiones:

¶ Si quis puenitur p̄ p̄uilegiū un corāz p̄posito Parisiē: vel aurelian. **¶** Cōsuetudo.

¶ In executione tērie que p̄suetudo seruetur.

¶ Doctor q̄ in scolares cognoscit.

¶ Iudex appellatōis que consuetudine seq̄

Liber primus.

Delegatus. an ad ordinationē litis rē. ¶ Quid de delegato? Glo. dicit q̄ seruet cōsuetudinem fori rei. xij. di. illud. vbi plene: Tu dic q̄ si sit datus ad inquirendum z reportandum, seruat quo ad ordinationes litis: sicut curie cui referre h̄z cum eius officio fungat. Si ad diffiniendū z cognoscendū. si ab ordinario: seruet eius stilum si a principe: ius scriptū. Et sic intellige notat. z all. dico. c. illud. ¶ Quid si sit consuetudo in reprobatione testium? Videf ad litis ordinationem. Vel quid si sit cōsuetudo in utilitate defectuum sicut in curia frācie? Videf ad litis ordinationes: Quis tñ ex hoc decidat causa. per alle. s. et sic intelliguntur notata z alle. in dicto capit. illud. ¶ Item quere a quo tempore ligent statuta? Dic plene de cōcess. preben. c. quia cunctis. lib. vi. [Clementie.] Dicit Seneca in ti. de clemētia principis. nullū clemētia ex oibus magis q̄ regē z principē vti decet. Sit pius in primis. nā cum vincamur in oī munere: sola deos equat clemētia nobis. Nec tibi quid liceat: sed quid fecisse decebit. Occurrat: mentēq̄ domet respectus honesti. ¶ Et illis claudiani. Sit pius ger ad penā princeps: ad premia velox. Et doleat q̄tiens cogitur esse feror. Et dic q̄ clemētia est tēperātia animi cum prāte vlciscendi. Et huic opponit crudelitas: q̄ est animi atrocitas in penis exigendis. nō autē opponit seueritas: cū virtus nō opponat virtuti. Crudelis autē est: q̄ causam puniēdi h̄z sed nō modū. Unde s̄m eū adhibenda est moderatio que sanabilia distinguit ab exploratis sciat. nec promiscuam nec vulgarem h̄re op̄z clemētia nec abscisam. naz tam oibus ignoscere crudelitas est q̄ nulli. Officiū em̄ principis est q̄ dāmodo parentis. q̄ obiurgare q̄sq̄ liberos: nō nunq̄ plaudere seu blandiri: nō nunq̄ minari solet. aliq̄n am mouere verberibus. sed plus est q̄ timet q̄ q̄ dānat. Hemo em̄ iustus

ad supplicia sumenda peruenit. nisi qui remedia p̄sumpsit. nec min⁹ turpia sunt principi multa supplicia: q̄ medico multa vulnera. Tunge. f. ex qui. cau. in fa. irro. l. z si feuerior. vbi scripsi. Et facit ad clemētia. f. de nup. l. imperialis. in aut. vt iudi sine quoquo sus. s. itaq̄. col. i. ff. de pen. l. respiciendū. [Volumus.] non dicit precipim⁹. qz null⁹ cogi⁹ d̄z. xxiij. q. v. ad fides. xlv. di. c. de iudeis. nisi semel recipiet. vt. f. in fi. l. et in epla victor. extra de bap. et eius ef. c. maiores. dic vt ibi. [Religio.] ¶ Religio d̄r a religo religas s̄m p̄p̄. qz per ipsam a ias deo religamus ad serutendū eidē z ex hac/ quilibet voluptatū continēs luxū/ dici pōt religiosus. Et imperator d̄r: religiosus. ff. de le. ij. l. vnū ex familia. s. fi. in p. he. isti. in prin. Habitus enim nō facit religiosus. Et scdm hoc forte plures sunt religiosi i seculari habitu q̄ alto. Unde iacobus. Religio autem munda z immaculata ap̄d deū z patrem hec est visitare pupillos z viduas in tribulatione eoz z immaculatuz se custodire ab hoc seculo. Nihil em̄ facit cappa que panicularia tñ protegit. z sub qua q̄sq̄ facinorosa facta mente discurrunt: sed bene viuere. Unde greg. in pastoral. i. ex amie iusti iudicis mutat merita ordinum/ qualitas actionū. f. qui z aduer. quos l. ij. Fateor tñ q̄ maximū est meritū voti z religiois / si bene seruet etem̄ omnem maculā abstergit. in aut. de mona. in prin. col. i. [Diuinū] Qui libet fidelis diuin⁹ est. vñ psalmista. Ego dixi dii estis z filij rē. [Declarat.] Nota ex hac. l. q̄ illa q̄ antiqui tus fuerunt ultra cursum hoīs vite/ sicut karolus vicit hispaniā: probatur per cōem insinuationē z relationē. ff. de re. du. l. fin. In li. de dona. s. i. z no. in spe. de p̄ba. s. i. p̄. z nota q̄ supra scrip. mod⁹ z facit extra de trāssa. episc. c. q̄to alias. i. Et id d̄z credi libris hystorialis. ff. de cada. pu. l. i. d. le. ij. legatis. s. pecorib⁹ vñ

Ad fide null⁹ cogendus.

Religio vnde est.

Religiosus q̄ sit

Gregorius.

Antiquitas quid p̄bet.

Libri hystorialis

antiquitas talis hys vim legis: vt ple-
ne no. hosti. iii. d. c. qto altas. i. Et
facit. f. de sepul. vio. l. pgit. Insti. de
adop. s. fi. imo talia q idubitate tra-
dit antiquitas: vt passio xpi z scroz
debent dici notoria. z no. spe. d. no-
cro. s. ia. ver. notozu facti. Itē illa q
scripta reperunt in libris auctētes
nisi sit ibi correctio. vt i phemio. ff.
s. illud aut. p. sciturus in fi. In aut.
de māda. pri. i. pri. coll. iij. z hoc pl^o
placet q illud qd no. inno. extra de
verbo. sig. c. veniens. Itē dic q quili-
bet debz credere sicut Romana cre-
dit et tradit ecclesia: quo ad articu-
los fidei. quo ad alia licitum est opi-
nari. nisi q ecclesia romana docet et
sequit. xi. di. noite. xij. di. c. nouit.
extra. e. c. firmiter. mel^o de cōse. di.
ij. c. ego berēgarius. [Pōrificem].
Nota q si quis interrogetur de fi-
de: sufficit respōdere q credit sicut
ecclesia romana. nec habz explicate re-
spondere de singulis articulis: hoc
nisi esset rector vel prelatus: extra d
sum. tri. c. i. per Inno. z hosti. [Spī-
ritus]. Quid diuersa significata. ex-
tra. e. t. c. i. lib. vi. [Infamiam] quō
ergo est testis. f. de hereti. qm: Glo.
dicit q infamis est ifamia facti: sed
hodie maior: vt in auf. gazaros. et
sic supponit q qui infamis est infa-
mia facti possit testificari cuius cō-
trarium no. ff. de sena. l. ij. Sed dic
q testificat min^o ei tñ credi. vt no.
ff. de carbo. edic. l. iij. s. due. De iu-
re vero canonico distiguit alio mō
vt: extra d testi. c. testiu. dicit ibi Itē
an ifamia facti remouet a pmoie
Dic q sic. vt extra de fur. c. fi. p In-
no. z vide. f. de nup. l. ipialis. extra d
sen. z re iudi. ca. cū te. p Inno. f. qui
ex cau. infa. irro. l. interlocutio. cum
multis si milibus.

Null^o hereticis [Pa-
rente] et filio vna inspirādo. extra de sum.
trupi. c. i. li. vi. [Arbitr] nō sic artan-
tur iudet. f. de iude. l. i. in synagoga.
[Reddatur] nota q oēs eccleie sunt

i dispositōe epi extra d reli. domi. c. ^{da}
de zenodochijs. Et ē argumētū q ^{Ecclie in}
p necessitate guerre barones si pnt ^{dispone}
eas icastellare nec cape. x. q. i. scroz ^{e pi.}
de imu. eccl. c. ecclia.

Nemo cleric^o &c. Dic
q nō licz publice vel priuati disputare d
fide catholica: in dubiū reuocando
steriata p sedē apostolicā. vt hic ex-
tra de cōstitu. c. i. imo q obstinate re-
sistit: heretic^o est cēfendus vt ibi no.
ber. z cōpos. S3 ad defendēdū fidē
tra hereticos: et ad defendēdū de-
teriata z cōfundēdū hereticos. ē li-
citiū. vt no. i no. extra. e. c. fi. S3 hoc
dic laici disputātes sūt ex cōicati. de
here. c. qēlqz. li. vi. z. e. t. c. sicut. z. c.
cū ex inuūcto. in antiquis. z vide ex-
tra. e. in rubrica.

De fide
an liceat
disputaf.

Laicis bi
sputare d
fide nō ly

**De sacrosā. eccle.
Arb^o & pūilegijs ear^z**

Quid sit de ecclesia dic extra de
verb. sig. c. cū clericis. de priuile. ca. p
ex ceptionē. li. vi. ne prela. vi. suas. c
querelā. de pte eccle. vel alta. c. i. in
glo. de elec. c. fundamēta. li. vi. p ar-
chid. An priuilegiū extēdat ad edī-
ficata post vide p z cōtra. f. de serui.
l. non modus. melius extra de sen. z
re iudicata. c. abbat sane. li. vi. z vi
de questionē in simili. extra de reg.
tu. c. q sentit. eo. li. i nouella. Itē an
q dat priuilegiū possit ipm reuoca-
re? Dic infra de iude. l. i. iustio.

Ab eat vnus qsqz

Alias habilis dic. f. qui te-
sta. facere possunt. et insti-
t. e. Item dic: dum tñ solemnitatē ser-
uet km glol. hodie tñ sine solennita-
te: si duo testes affuerint: vt extra d
testa. cum essent. Dic vt in spe. de in-
stru. edi. s. compendiose. ver. item
hoc ius. ifra de testa. li. vnus. [Con-
cilio] id est collegio clericorum: vel
monachozū secundū glo. **Quid**

In testa-
mēt^o duo
testes res-
quirūt.

Libri au-
tēntici.

ecclesia ro-
mana imi-
tanda.

De fide q
liter rñ de
re tene-
mur.

Infamia

Libet Primus

Sireliq[ur] si reliqua[rum] Plato. Dic q[ue] videt eccle-
 sie relictus. ff. de annua. l. i. annua.
 S. a ticia: nisi relinq[ue]re a prop[ri]o.
 extra de testa. c. req[ui]si. dic vt ibi.

Si legat[ur] ecclesie. **Quid** si eccle[si]e? Dic q[ue] valet. r[ati]o
 telligit de p[ro]p[ri]a. i. aut. de eccle-
 ti. col. ix. §. i. ff. de cōdi. et de. l. q[ue] p[ro]p[ri]a
 §. si. **Et** si sint due: dicūt doc.
 q[ue] nō valet. ff. de le. ij. §. q[ue] seruū. §.
 si iter. S; tñ pia legata nō viciātur
 p[ro]pter incertitudinem. §. ti. i. l. id[em] q[ue]
 p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a: ar. ff. de le. l. qui fi-
 liabus. §. fin. §. ti. i. l. si quis ad decli-
 nandam. **Quid** si legetur vni de
 collegio? Doc. dicūt q[ue] nō acquiri-
 tur ecclesie: q[ui] ille nō representat to-
 tum collegium nec totam ecclesiam
Quod est verum in illis qui possūt
 habere prop[ri]ū: secus i alijs. cum il-
 li totū acquirant monasterio. vt vi-
 debis. §. eo. ti. aut. ingressi. Item in-
 tellige hanc. l. vbi legatur collegio
 licito. nā si illicito. secus. §. de iude. l.
 i. §. de here. in si. l. collegiū. **Sed**
 an singuli capiant? Dic q[ue] nō nisi ef-
 fer legatū vt singulis. tūc enīz cape-
 rent nisi essent speciali rōne prohibi-
 ti. ff. de re. du. l. cuz senat[ur]. **Quid**
 si legatur eccle[si]e nondus significat[ur].
 Videtur nō valere. extra de sen. r[ati]o
 tu. c. abbate. li. vi. [Liberū]. **Quid** si
 fecerit testamentum z iurauerit nō
 reuocare? Jo. glosa decreto. dicit q[ue]
 potest mutare. xij. q. ij. fin. Spe. te-
 net contr[aria]. de instru. edi. §. compen-
 diose. p[ro]p[ri]a itē qd si iurauit. hosti. vi-
 stinguit. aut supuenit cā aut non: et
 d[icit] hoc p[ro] archid. extra de sepul. c. i. li.
 vi. **Prima** videtur verior. z illud. c.
 videtur supponere q[ue] valet reuoca-
 tio ex quo nō sepel[itur] in loco iurato.

Donatio i ter virū z
 v[er]o[rum] cū
 iuramēto
 Et idē credo de donatōe facta iter
 virū et v[er]o[rum] cū iuramento. et maxi-
 me si post transtulerit in aliū. q[ui] iu-
 ramentum non ipedit dñij transla-
 tionē. vt scripsi. §. de condi. ob cau-
 ca lege. Item quia prim[us] non hab[et]
 volūtate sup[er]u[er]ā. ff. de his qui. vt
 indig. l. cū quidā. de testa. mili. l. mi-
 les. §. veteran[us]. Satis tñ concederē;

q[ue] si viueret testator: ecclesia posset eū
 cōpellere ad reuocādū h[ab]z z tenēdus
 primū. extra de iureiurā. c. intellecto.
 Et hāc partē tenz Jo. an. q[ue] hoc ple-
 ne disputat: extra d[icit] re iu. c. qd semel
 li. vi. in nouella.

Nemo ap[osto]lor[um] [Se-
 dez] v[er]o dicit i eadē sepultura sepeliat: z
 nō h[ab]z istāriā. Vel dic q[ue] nec i eccle[si]e
 mart[ir]iū z tūc obtinet: nisi ep[iscop]o v[er]o ab-
 bates v[er]o laici fideles videlz sc[ri]ti v[er]o i
 dignitate p[ro]stituti. xij. q. ij. c. null[us] z
 no. hosti. de imu. eccl[esi]e. §. i. quacūq[ue].
 p[ro]p[ri]a h[ab]z nec Vel dic sedē: q[ue] nō d[icit] ibi
 iudices sedere. vide extra de imu. ec-
 cle. c. decet. li. vi.

Nemo martires [Id est
 martir] reliq[ua]s Szan valeat doatio
 nō credo q[ue] ad hoc vt ex ea agi pos-
 set. ff. d. p[ro]bo. obli. l. i. si stipulat[ur]. §. sa-
 crā. facit extra de re. z ve. sanc. c. ij. .

Donatio
 reliq[ua]r[um]
 an valeat

Nō plures [Concessa] p[er]
 hoc videt q[ue] ca-
 nonici et p[er]c[us]ores i eccle[si]is i q[ui] b[us] e-
 cer[unt] numer[us] canonico z nō gaudeat
 priuilegio. §. d[icit] apparito. ma. mi-
 li. l. si. lib. xij. z in au. vt or. p[ro]fec. v[er]o.
 in rubrica. col. v.

Expectā
 tes i eccle-
 sia in qua
 est certus
 numerus

Placet rōnabilis [Dic
 ho] die q[ue] si ecclesia habeat v[er]o acq[ui]rat rē q[ue]
 p[ri]mo fuisse[et] astricta alicui fuitio p[er]
 sion i censui v[er]o dñio certo: eccle[si]a
 agnoscat. §. ti. i. l. iij. ff. de mu. z ho. l.
 si §. ab hui[us]. Et idē dicit hosti. q[ue] con-
 tribuet vt aly v[er]o falli in q[ui] tuor cas-
 bus cōsuetudis regni frācie: si acq[ui]-
 siuerit rem feudalē. vt no. in sūma d[icit]
 immu. eccl[esi]e. §. a quibus. prope prin.
 z etiam Inno. de fo. compe. c. verū
 et sic intelligitur. §. de exacto. tribu.
 l. si. diuisa. li. x. §. ti. i. l. de his. xi. q. i. si
 tributum. Tñ vbi q[ue]s vult dare do-
 t[ur] clerici: ep[iscop]i non d[icit] recipere nisi sit
 liba extra d[icit] c[on]s[uetudinis]. c. i. cū notariis Ad a-
 lia Jo extra ordiaria n[on] tenet nec cle-
 siue idcent reb[us] siue p[ro]p[ri]is. vt ple-
 ne. no. host. i. d. i. z ino. e. ti. c. nō m[er]i

Rel on[us]
 ad eccl[esi]as
 transit.

Cōsuetu-
 do regni.

clerici q[ui]
 p[ri]uilegio
 gaudeāt

Et nus. z archi. e. ti. c. i. lib. vi. Clerici tamē cōiugati non gaudēt tali priuilegio. vt extra de cle. puiga. c. i. li. vi. Itē nec aliq̄ si negocijs secularib⁹ se immisceant z tercio moniti nō desistāt extra de vita z hone. cleri. cap. fina. de cleri. cōiuga. c. Johānes. z dic vt ibi. z. c. ex parte. Q̄nde notāt q̄dam ex hac. l. q̄ res ecclesie non cadit i cōmūm p̄pter cessationez canonis. d̄ quo. f. de iure emphi. le. ij. dic vt ibi Et vide dictū. c. nō minus de immu. ecclesi. Quid de hoibus ecclesie vel eoz familiaribus secularib⁹? Dicit archid. z io. mona. q̄ gaudēt priuilegio ecclie: vt nec collectā debeant. extra de immu. eccl. c. clericos. li. vi. z vide. c. i. e. ti. z. f. ti. i. l. ois. ij. eo. q̄ dicit de hoibus. f. de proxi. z prepo. sa. scri. l. in sacris scrinijs. f. si vero: ibi cum dicit: liberis colonis. li. xij. f. de aduo. diuer. iudi. l. iudemus. et l. restituende. Et idē de cōductorib⁹ f. de priuile. do. au. l. i. lib. xi. Videt̄ tñ q̄ ecclesia possit exigere q̄d p̄nceps non exigit. ff. de sta. li. l. si peculū. in prin. Et nota q̄ qñ princeps i dicit collectā vasallis: q̄ ecclesia tenet si tenet feudū ab eo sine mediate siue immediate minor tñ eo non potest indicere. vt no. hosti. i summa. f. a quibus. f. item hec sunt vera. Et quod supra dixi itelligitur in nō feudalibus: in q̄bus sunt priuilegiati: vt ibi no. z vide. f. no. vecti. ipo. non poss. l. i. z de ope. pub. l. oēs. Nota q̄ vbi duplex pena imponitur: spūalis z t̄pālis vterq̄ iudex punit. extra de penis. c. felicis. f. penul. li. vi. Sz cōtra extra de iudi. c. at si clericib⁹ de hoc: vt notat hosti. de fo. compe. vbi videtur tenere q̄ vterq̄ iudex potest punire sortilegia z talia. z vide. f. de accusa. l. si quis homicidij z in aut. vt in p̄ua. domi. in fi. colla. v.

Hoies ecclie familiares an sint p̄uilegiati

Quis sit iudex collectam.

Ad refectiones muroꝝ an tenent ecclesia.

dicit q̄ nō. q̄d est verū: nisi imminente necessitate: qz tunc ep̄s d̄s cōpelli. extra de imu. ecclie. c. puenit. dic vt ibi f. q̄bus muner. vel p̄sta. l. fi. li. z. f. d̄ operi. pu. l. ad portus. Itē vide. f. e. l. neminē. z extra de imu. eccl. c. non min⁹. z. c. aduers⁹. Et dic ad instructiones q̄ sunt repande vel de nouo edificadē. Q̄uis glo. hic videat̄ f. in aut. d̄ eccl. ti. f. ad hoc facim⁹ coll. ij.

Sacrosancta.

Extra de maio. z ob. c. i. li. vi.

Qui sub p̄tertextu [Dic tñ] qz non sunt nec exequūf. z est argumētū q̄ hñficiati q̄ nō bene studēt nō gaudeāt p̄uilegio. ff. ex qui. cau. ma. l. nōvitijs cū nota. Et ideo si ep̄s dispenset cū rectore curato q̄ possit ire ad studiū. nec teneat̄ facere se p̄moueri vsq̄ ad septimū annū iuxta tenorē. c. cū ex eo. extra d̄ elec. li. vi. videt̄ q̄ nō gaudeat dispensatione si nō studeat diligenter vide quod tāt ibi archid. [Qui surrogatur] si alibi erat canonicus.

Qui negligens studet p̄uilegium nō meref

Iubemus

hec. l. est de p̄bo ad verbū. f. de nau. nō excu. l. ij. li. xi. Et dic q̄ hec. l. loq̄tur tpe necessitatis. ne obstat. f. e. l. placet. Vel loq̄tur i casu specialit: q̄ ecclia nō gaudet p̄uilegio f̄ m̄lites vel transvectionē. z hec est p̄a q̄uis p̄mū veri⁹. Et no. hic i fi. q̄ delictū p̄lati nocet ecclie q̄d est vey quo ad possessionē. xvi. q. ij. placuit Ar. contra. f. vñ vi. l. memineri. dic vt ibi. Sed q̄ ad amissionē rei nō nocet vt p̄petuo amittat. vt no. inno. d̄ iureiur. ad n̄fam. de do. z contu. c. i. tex. est in feu. de capitu. corra. c. vñico. in fi. nisi oēs clerici deliquissēt. vt no. hosti. de ordi. cogni. c. cū dilect⁹ Et vide notata p̄ ino. de p̄uile. c. cū olim. ij. kd ad vitā suā nocet. vt. d. c. vñico de capi. cor. i. fi. z forte imperpetuum in mobilibus p̄ hanc. l. Al loquitur in casu specialit. vt. s. dixi. In quantum autē ecclesia tenet̄ ex

Delictus p̄lati vtz nocet ecclie.

Di innouatiōe facta per tyannos

Ad instructiones q̄ pia sūt opa

Itē an ad refectiones muroꝝ: Ho.

Liber primus.

Aut. Cassa irrita.

Ac etiam sunt excommunicati. extra de sen. excōi. c. nouit ⁊ vide extra de consti. c. que in ecclesiarum.

Aut. Ingressi.

¶ Hec aut. est canonizata. xij. q. iij. c. q. ingrediētibus. ⁊. c. nūc aut. ⁊ ple ne examinatur p Inno. in. c. in prese tia. extra de pbandōib⁹. Quid si qs ingreditur causa probandi: Dic bo na nō dedicari: nisi profiteatur taci te vel expresse vt hic no. et pater extra de regula. c. beneficium li. vi. ⁊ et ideo testari potest infra annum. vt plene no. archi. in. d. c. beneficium. ⁊ Inno. ⁊ Hosti. de testa. quia ingre dientibus. Et dic q in mendicanti bus non potest profiteri infra annū in alijs sic: vt extra de regula. c. non solum. ⁊. c. se. li. vi. ⁊. c. ad apostolicā in antiquis. Quid in dubio? Spe. dicit q psumitur pro nouicio. vt in spe. de sta. mona. p. lxxij. ⁊ sic pro cau sa probationis. vt pater in. d. c. non solum. nisi contrarium proberur. qd probatur sic expresse. professus sit. vl si triduo portauerit habitū professu rum (vt. e. ti. consuluit) intrando reli gionem. secus si in domo sua. extra qui clerici vel vo. c. insinuante. Idez intellige quando habitus sunt disti cti. vt extra. e. c. ij. in cle. ⁊ dic distin ctione apparet: vt ibi. Idē si nō sint distincti: dum tamen constat de eius scientia: vt. d. c. beneficium. Et vide plene extra de regula. in. c. starum⁹ ⁊. c. ex parte. ⁊. c. ad nostram. in anti quis. ⁊. c. non solus. li. vi. ¶ Quid si non sit ingressus/ sed uoluit ingredi? Dic non habere locum hanc aut. ni si professionem fecerit. in spe. de sta. mo. p. cxvij. Et dic q fecerit p fessio nem in manū abbatis vel de ei⁹ mā dato. vt. d. c. ad apostolicam. vel in manu monachi illius monasterij. vt in. d. c. insinuante. vel alterius reli giosi. vel episcopi. vl super altare. vt d. c. consuluit. vt no. archid. in. d. c.

Si qs re ligationem ingredit cā p badi

In du bio presu mit cā p bationis

Si uouit ingredi

Quisre cipiatur p fessiones

delicto prelati. dic per inno. extra de rescrip. c. edoceri. Et dicit quidam q propter delictū canonicorū nō pri uat ecclesia p uilegio. vt no. xi. q. iij. priuilegiū. Nec propter igratitudi nem eoz reuocat donatio. vt in spe. ti. de dona. §. i. p. q si aliq̄s baro: et i hac. l. uiderur speciale. Al' dic q hic deliquit totum collegium. An autē prelatus penā promittendo. obliget ecclesiā? Inno. q sic: si contrahat ad utilitatē ecclesie. vel si mos sit in re gione penā pmittere notat extra de pre car. c. ij. ¶ Quero ergo quō con sulec ecclesie quando rem amisit pro pter delictū prelati? Dic q agat suc cessor contra male administrantem vel eius heredes. extra de pig. c. iij. ⁊ ibi per Inno. f. e. l. iubemus. §. pco nomum. Item nota q prelati pōt renunciare priuilegio ecclesie. extra de prescrip. c. ueniens. ⁊ vide infra d diuersis rescrip. l. falso. Itē hoc ob tinet vbi prelati ecclesie erat pres sents. secus si familia tantū. ff. de pu blica. l. cotē. §. dñs. f. de fal. mo. l. i. vi de infra de diuersis rescrip. l. falso.

Reminē [Inter arripimus.] Adde hūc casum ad l. placet. ⁊ dic angarijs personalib⁹ per angarijs mixtis km glo. sed ita. di cit esse generalia noia cuiuslibet mu neris. f. de execu. mu. l. maximaruz li bro. x. de mu. ⁊ ho. l. fi. ff. de execu. mu. l. sunt munera infra. e. aut. cassa. Sz hosti. uidetur uelle q nec etiam ad hec teneatur: nisi princeps idicat ex causa. vt in summa de immu. eccle. §. a quibus. ver. ego puto. vbi tenet q hec iura omnia sunt correcta. Inno. de immu. eccle. c. non minus.

Priuilegia [Imperpetuū] Nota p illis q faciunt sua priuilegia pfirmari: sed tamē hoc non est necesse km doc. va let tamen: qz plus timentur. Itē qz nullus iudex inferior potest cogno scere: si fiat cum cause cognitione. ex tra de confir. vti. vel in iusi. c. i. ⁊. ij. de iudi. c. cum uenissent.

Delictuz canonico um.

Prelat⁹ penā pro mittens in obli get eccle siam. Qualit⁹ p sulit ecclesie q rē amisit ex delicto p lati.

Angarie ⁊ panga rie.

Confir matio p uilegioz qd opaf.

constitutionē super s̄bo omiſſa. S̄z spe. z hoſtiā ſūma dicunt q̄ nō valet in manu monachi: niſi de mādato vt no. i. ſpe. de ſtatu mona. ſ. xix. z hoc quo ad hāc auctoritatē. Q̄uo ad deū tñ obligatur. p̄oq̄z agi vt in tret. q̄ videſ verius. vt no. archid. d. c. cōſtitutionē. ¶ An autē ſe z ſua offerendo liget? Dic vt. xxvij. q. i. c. vt lex. z vide extra de puile. c. cū et plātare. z. c. vt puilegia. de deci. c. i. in cle. Itē dic q̄ volūtariē: nō p̄ meſtū. vt d. c. beneficiū Itē maior. xiiij. annis in maſculo i feminis. xij. com p̄lecto. vt. d. c. Et no. plene hoſti. i. ſūma de regula. ſ. z q̄liter. z. ſ. z vt r̄ū. It̄ aliquibus opz eē maiorē. xvij. an extra de regula. q. i. in ſulſi. Sed ſi per dolū eſſet inductus monach⁹ tenet ingreſſus z dedicatio extra de cōuer. cōiuga. c. dudum. z. c. ex pte. ¶ Sed quid ſi non ingredit̄ viuus: ſed vult ſepeliri in habitu? Dic non dedicari bona. vt in ſpe. de ſta. mo. ſ. pent. ¶ Quid ſi nō ingredit̄ ſed forte intrud̄ propter delictū? Dic q̄ ſi nō h̄z liberos vel parētes: monaſterij h̄z bōa. i. aut. vt liceat ma. z au. ſ. q. vero collatio. viij. S̄z de iure canonico cōtra. vt. xvi. q. vi. c. de lapſis. z hec obtinet̄ vbi nō dedit bona expreſſe tūc eſt viciato igreſſu: non viciatur donatio. vt hi c. no. i. glo. Et i. ſpe. de ſta. mo. ſ. xlvij. ¶ Ado naſteria. q̄ habēt ppriū in cōmuni ¶ Quid ſi ingreſſus ſit ordinē mēdicantiū. Inno. dubitat in. c. in preſentia: extra de proba. S̄z ſpe dicit q̄ bona dedicant̄: z poſſūt ea peteſ vt in. d. ti. ſ. tertio querit̄ cū ſe. S̄z vide hodie extra de verbo. ſig. c. exi ui. in cle. ſ. ti. i. deo nobis. ¶ Quid ſi dedit ſe alicui hoſpitali? Dic q̄ ſi hoſpitale habeat bona in cōit̄: intrantes non habeāt propriū hoſpitale retinet bona. i. ſpe. e. ti. ſ. xxxij [Se et ſua.] hoc fallit qñ fuit ille: ctus vt igredereſ. xx. q. iij. c. cōſtitu it extra de teſta. c. requiſiſti. de conuer. cōiuga. c. dudū. ¶ Quid ſi ſit i

potestate patris? Dic q̄ valet igreſſus. vt no. Inno. in. c. ſcripture. de vo. z vo. re. z i. aut. de ſāctiſſi. ep̄iſ. interdicimus coll. ix. ¶ Sed an bona dedicant̄? Dic q̄ ſi: ſint aduenticia. ſaluo tñ vſufructu patris z alio iure ſuo. z multo forti⁹ caſtreſia v̄l quali: ſed p̄fecticia nō. vt i. ſpe. c. ti. ſ. q̄nto querit̄. Sed an amittat̄ patria potestas? Dic q̄ nō. nullatū auctoritate opus eſt in his que t̄gūt ſpūalitātē. extra de iudi. c. ſi. ſi. vi. z no. Inno. de eta. z q̄li. c. indecorz i ſpe. e. ti. ſ. duodecimo q̄riſ. z. ſ. lij. Et in ſūma hoſti. vicij. ti. z. ſ. Quid ſi tranſſerat ſe de vno mōaſterio ad aliud? Dic bona nō trāſſerri. vt in ſpe. e. ti. ſ. ſexto querit̄. Et hec obtinent ſi ſit maior. xiiij. annis. Nec eſt opus decreto in tranſlatione h̄mōi vt no. Inno. in ca. in p̄ntia. extra de p̄ba. z in ſpe. de ſta. moſ. ſ. xliij. z idē ſi fieret ep̄s. ff. ſi inge. eſſe vica. l hoc ſermone. ſ. i. z vide i. aut. de ſanctiſ. ep̄iſ. ſi monach⁹: p̄pe ſiū. coll. ix. Videſ tñ q̄ poſſit de bonis p̄mi monaſterij tñ capere q̄ poſſit ſolue re expenſas tranſlatiōis z cameraz pape. ff. de ſta. li. l. iij. i. p̄n. ¶ Quid ſi vaſall⁹ vel emphiteota itret Teſtationē? Glo. dicit q̄ gaudet q̄ dicit̄ v̄l uit. Sed p̄ videſ notari. ff. de allig. li. l. ſi ex duob⁹. pro q̄ in feu. ſi d̄ feudo ſue. p̄ro. c. q̄ cleric⁹. de mili. vaſal. q̄ ar. bel. de po. c. i. Sed cū feuda regni frācie ſint hodie de p̄ſuetudie noſtra p̄rimonia z vendi et donari poſſint z filie ſuccedant. v̄z eccleſie applicari ſaltē q̄ vedat vel p̄ alium ſeruiat. z ſic no. in ſpe. i. re emphite. ti. de loca. ſ. nūc aliq̄. ſ. xvij. cū ſe. et hoſti. i. ſūma de imu. eccle. ſ. iquātū. ſ. z expreſſū eſt. Dic plene ibi. z p̄ Inno. i. c. in p̄ſentia. extra de p̄ba. ¶ Quid ſi h̄eat vſū fructū? Doc. et glo. dicit̄ q̄ adhuc durat z extiꝑuit̄ p̄ mortē naturalē igrediet̄. Et de h̄ p̄ Inno. i. d. c. i. p̄ntia. z i. ſpec. d̄ ſta. mona. ſ. xlvij ¶ Quid ſi egrediat̄? Dic q̄ recuperat bona ſi licite egre

Patris auctori-
tas nō re-
quirit in
p̄ntia lib⁹.

Si quis trāſfert
ſe de vno
monaſte-
rio ad al-
liud.
Si effici-
tur ep̄s.

Vaſall⁹
vel ep̄hi-
teota reli-
gioſe effe-
ctus.

Cōſuetu-
do frācie
in feudis

Si habz
vſuz fru-
ctum in
greſſus.
Si egre-
ditur.

b. i.

An ſe z
ſua offe-
rendo li-
getur.

Si quis
vult ſepe-
liri in ha-
bitu.
Si q̄s de-
trud̄ p̄
pter deli-
ctum.

ingreſſ⁹
ordinem
mendica-
tium.

Si dedit
ſe hoſpi-
tali.
Ille ctus
vt ingre-
diaſ mo-
naſterij.
Si ſit in
p̄tate pa-
tris.

Liber Primus.

diat. als si. extra d. cleri. piuga. c. qd
a te: nisi dedisset expse. vt ibi no. et
hosti. i. summa. c. ti. circa fi. dic vt ibi.
¶ Quid si in ingressu paciscatur q
bona possit retinere: Dic no valere
pactu. extra d. pdi. appo. c. fi. q. cleri
ci vt vo. c. fi. **¶** Quid si erat phibi
tus alienare: Inno. dicit nihilominus
trassferri: i. d. c. i. pntia. de pba. Ar.
5. ff. de ver. ob. l. si ita qd s. ea lege.
Et dic q trassferri ipo iure q ad ppe
tate r possessione. ff. de pca. l. si ado
ptauerit. r nu Inno. in. d. c. i. pntia
Et in spe. de sta. mona. vlti. colum.

[Testatur.] Sed an poterit dona
re ca mortis: Vide q sic de licetia
abbat. ff. de dona. cau. mor. l. cu is
s. i. h. illi pnt alienare: isti po no Et
no q de alienis quis non testatur.
¶ Quid si qd dederit bona sua:
reteto q possit testari: Dic insti. de
pupil. substi. s. liberis vbi scripsi. vi
de. j. de iure fis. l. certa fo: ma. li. x.

aut ¶ Si quamlier

[Vide. j. ti. i. l. deo nob. s. l. i. aut.
de mda. s. si aut. coll. i. **¶** Quid si p
mo fecerat testametu i q extraneu i
stituatur: Glo. dt q si rapitur si mo
nasterio qd itrauit reliquerit legiti
ma. S3 Inno. r doc. vident velle q
rapatur: vt c. in pntia. d. proba. S3
reteta pma opi. vel in casu quo iter
liberos pno testatus erat quo casu
videtur hec aut. dicere seu suppone
re q non rumpatur. **¶** Querit an
institutu capiat statim post ingressu
r professione: Pla. hic videt dice
re q non. sed liberi interim alunt a
monasterio. Sed spe. ptra ti. d. sta.
mo. s. li. **¶** Quid si non h3 liberos
sed h3 ascendentes: Glo. vide tur tes
nere q no possit iter eos testari. nec
habebut legitimam. Sed odof. r alij
moderni r Inno. cotra. in. c. in pres
sentia de pba. Specu. tñ videtur te
nere cu glo. de sta. mo. s. li. iij. r Jo.
rix. q. vlti. c. si qua mulier. Et hec vi
detur veritas: vt scripsi iusti. de ac
qui. p. arro. s. mortuo. j. de vsu fruc.
l. fina. **¶** Sed an potest substituere

liberis: Dic q sic alios liberos: sed an possit
non extraneos. Itē nec liberis pu
pillariter: cū nō sint i potestate sua.
nec existitorē dare. vt in spe. d. ti. de
sta. mo. s. li. iij. et se. et. s. quid ergo
Sed primum videtur sentire in ti. de
tuto. s. si autem. s. sed querit vbi vi
detur sentire q sint in potestate. S3
dic q quibus sint in potestate: nihilo
minus nō p̄t eis suost rueremē da
re tutorem: cū non possit testari vt i
aut. ingressi. s. e. ti. r sic itellige pre
dicta. et qd ipse no. c. tit. de sta. mo.
s. r. xij. **¶** Sed qd si ante fecerat: mū
quid post mutare pōt: Doc. dicunt
q non: p hac aut. Sed an hec ordi
natio est testamētū: Abar. q sic Jo.
q est quedā diuisio. r hanc sequun
tur oēs [partem] tātam q̄tā ha
bebat necesse dare alicui filioy: em
glo. [Competente]. Et nota q qd
uō p̄t deū heredē istituere r filiū ex
heredare. j. tit. i. l. si qd: imo peccat
q religionē intrat r liberoy vel parē
rum educationē dimittit. xxx. di. c.
si qui filij. r. c. si quis dereliquerit.
vbi anathematizatur.

¶ Iubentis [In hac vr
be] local fua
it. s3 hodie est generalis. in aut. hoc
ius porretu h3 glo. [Lui res] Ho.
diffinitionē yconomi. [Colonos.]
ff. de diuer. et tem. p̄scrip. l. longe.
[Quidē colere] ff. d. le. ij. l. gay. s.
tici. qz ad diuisionē puocare si pōt
j. d. pdi. mi. l. iter oēs. Tu dicit ibi.
[Permissam] sed remunerare pōt
bene merentibus em glo. quod pos
test esse verum de mobiliibus [Acq
rantur] non tamen equum est q re
tineantur: em glo. [Vendicentur.]
vel per ipsos yconomos qui aliena
uerunt. extra de insti. c. cū venisset.
de iustu. peruenit. Dic ibi p Inno.
de cleri. pi. c. diuersis. Vel per quē
libet de ecclesia. extra d. testi. c. cum
olim: per Inno. Vel per quemlibet
de parrochia secundum glo. de hoc
extra de re. eccl. non alie. si qd pres
byterozum. Et plenius in summa ho
sti. eo. ti. et iunge. j. e. l. sanctimus,

Factus
q possit
boa recti
nere.
Sierat
phibit?
alienare.

an ingres
si mona
sterium
pnt dona
re causa
mortis.

testamen
tū pusa
ctū an p
ingressum
religiōis
rūpatur.

An insti
tuti capi
ant stat
post pro
fessionē.
Si h3 tā
tū ascen
dentes.

Hec mu
tare post
factū te
stamētū.

Ad licet
deus isti
tueret r si
liū exha
redare

Quisvē
diceret res
ecclesie.

[Quia ea] quo ad ecclesiā: sed non quo ad pconomū qui tenet emptorū: s̄m glo. in aut. de nō alie. §. q̄ ve ro colla. ij. [Et r̄ij.] §. ti. j. l. si ecclesie/ cōtra. [Judicibus.] Nota q̄ cō tractus factus coram iudicibus va let. z acta eorū faciunt fidē si sint te stes. extra de testi. c. cum a nobis. §. de magist. municipi. l. ij. de test. l. oim z. l. sanctimus. [Habētib⁹] vt sunt custodes sigilli vel auctoritates. [Des liquat.] i morte. sed ab initio fit cō uentio. in aut. de nō alie. re. eccle. §. si quis autem voluerit. colla. ij.

Auf. [Hoc ius.]

[Et nec pignoretur] nec gnaliter nec specialiter. quicqd̄ olim fuerit. extra. e. c. nulli. Et vt plenus vide as. distingue: q̄ aut querit de alie nādīs ecclesie fructibus: aut de mo bilibus: aut i mobilibus: seu iurib⁹. [P̄rio casu] dic q̄ p̄nt alienari: q̄ seruādo seruari nō possunt. vt. l. lex que. §. de admi. tu. Sed an alij? Et i detur expressum q̄ sic. extra. e. c. j. in fin. in cle. z no. Jo. mo. extra. e. c. ij. li. vi. Cauetur tamē de cōscientia quis si suos dicit/ vel in pphanos vsus ponat: par est inde p̄ditorsi/ q̄ loculos d̄ bonis dñi suos faciebat. extra de pec. cler. c. inquirendum. In aut. de sanctis. ep̄is. §. interdicti mus. colla. ix. z vt determinatus sit nu. de §. fi. coll. j. Sed hodie videt̄ expressus q̄ faciat suos: z dominiū eorū cōsequat̄. extra de cler. nō res. c. j. l. vi. vide per archi. extra de rescrip. statutu. §. assessorē. li. vi. z vi. de. §. ti. j. l. ij. In aut. vt cle. q̄ rece. circa mediū colla. v. [Secdo casu] dic q̄ res q̄ seruādo huari nō possunt alienari possunt: vt. d. l. lex. q̄. Alie non: nisi cū solēnitate q̄ seruatur in i mobilibus: vt no. hosti. in summa e. ti. §. ex quibus. §. res aut. [Sed nec mobiles sacre] possunt alienari cum solēnitate. §. e. l. sanctimus. nisi in casu necessitatis. infra. e. aut. pre terea. xij. q. ij. aurum. extra de pig. c. j. [Sed an prelat⁹] possit ma-

numittere seruum? Dic q̄ sic/ meri tū. alias nō: nisi in casu extra de re. ecc. nō alie. c. p̄sentus. z. c. se. xij. q. ij. c. ep̄s q̄. z. c. z. si illi. z. c. si. quos. z. c. placuit. [In r̄tio casu] dic q̄ aut alienat̄ modicū. z videt̄ q̄ possit. ex tra d̄ dōa. c. ceterū. Si p̄o sit res ma gni valoris. tunc aut ad vitam/ z di stingue iter religiosos z seculares. religiosi nō possunt: nisi cū solēnita te q̄ est extra. e. i. cle. c. f. Sed alij se culares possunt ex cā sine solēnita te et sine cōsensu expresso. qd̄ dic vt extra de his q̄ si. a. prela. c. contine batur. xvj. q. j. c. possessiones. xij. q. ij. c. mouemus. z. c. q̄ quis. Aut ad perpetuū z tūc aut dando in feudū z p̄nt si alias fuit data. alias nō. ex tra de feu. c. ij. extra de p̄sti. c. q̄ i ecc cliaz z ibi d̄ h⁹. Aut i emphyteosiz z dic vt i aut. p̄petua. z aut si q̄s. e. ti. Aut simplr. z tūc si p̄nt alienari: nisi cū solēnitate sequēti z p̄ vtili tate eccleie vt sequitur. Unde dic q̄ nullo mō p̄nt alienari. extra. e. c. nli [Isti in casib⁹] qn̄ debitū vtget vt h̄ [Itē cā pietatis] vt. §. e. sanctimus. i. xij. q. ij. c. aurū. Et itellige nō cuius libet: sed cā saluandi psonā homis vel s̄iam: vt ibi. Item cā vtilitatis i. c. sine. xij. q. ij. et. c. terrulas. quia forte est longe. vt in aut. de eccl. ti. §. si autē annale. colla. ix. [Sed q̄ rit an sit seruanda solēnitas] huius. aut. in dictis casibus? Dic q̄ in iu ribus siue rebus cathedralis eccles sie: requirit̄ consensus ep̄i z capitu li vt. d. c. sine. Nec requirit̄ p̄sentus su perioris. z in hoc d̄trahit̄ huic aut. vt no. Johan. xij. q. ij. in summa. et c. sine. z hosti. i summa. d. §. res. z sic no. Jo. mo. extra. e. c. i. li. vi. z idē Ber. z ibi plene archi. In alijs au tem est seruanda solēnitas: vt no. Jo. in. d. c. sine. In rebus vero col legiorum et monasteriorum requirit̄ ratur consensus abbatis/ episcopi/ z capitulo vt no. in dictis summis per Jo. et hosti. xij. q. ij. abbatisbus. et xvij. q. iij. in venditionis. Hon b. ij.

Prelat⁹ an p̄t ma numitte re suum ecclesie. De imo b illibus

Extra: et fact⁹ corā iudi cibus.

Resolu: tio An res eccle alie nari pos snt. P̄rio de fructib⁹.

De mo bilibus.

Non sit seruanda solēnitas.

Liber primus

est tñ necessaria subscriptio. vt no.

Inno. de his que fi. a p̄ela. c. nouit.

Quidã aut̄ dicũt q̄ nec opus ẽ

consensu/ sed requisitione consilij vt

ibi notat. **S**ed vtrũ requirat cõ-

sensus cõuentus? Satis p̄t dici q̄

sic: extra de sta. mo. c. ij. in fi. Quis i

alienatiõẽ p̄sone nõ req̄rif. extra de

elec. si religiosus. li. vi. dic̄ ibi p̄ ar-

chi. In alijs aut̄ ecclesijs prochiãli-

bus req̄rif p̄sensus rectoris z epi z

capituli: vt. x. q. ij. c. si q̄ epi. z. xij.

q. ij. c. placuit. **S**z an sufficiat se-

qui p̄sensus epi ex postfacto? Dic

q̄ nõ: vt no. arch. extra. e. c. i. li. vi. in

glo. de illo /i fi. Sed rati habitio ca-

pituli sufficeret. de his q̄ fi. a p̄ela.

c. cii vos. **S**ed an sciẽtia cũ tac-

turnitate sufficeret? Disputat ioã.

an. i nouella. extra de reg. iur. q̄ ta-

cer. li. vi. z p̄cludit q̄ nõ. Sed an sit

op̄ decreto? Dic q̄ nõ. vt no. archi.

extra. e. c. dudũ. li. v. tñ tutũ est iter

ponere p̄pter illa q̄ scripsi. j. de re-

scinden. ven. l. fi. **S**z quid si res

sint i diuersis ep̄atib? Dic requiri

cõsensum epi i cuius dyocesi est ec-

clesia vendens. nõ res q̄ vendit: vt

no. plene extra de priui. c. pastora-

lis p̄ Inno. Cui ob. j. de predi. mi. l.

si predium. **S**ed qd si cõsuetudo

sit p̄traria? Hof. dicit valef. Et idẽ

v̄f tenere Inno. i. c. nulli. extra. e. ti.

Dic cõtra. vt plene no. archi. extra.

e. i. c. ij. i glo. de hoc. Et vide ad for-

mã solẽnitat̄: qd no. Inno. extra v̄

trã fac. c. statum? **I**te p̄dicta ve-

ra sunt in alienatione. secus in sub-

missione/ vel noua aduocatione. ex-

tra. e. c. ij. li. vi. Ibi em̄ opus est licẽ

tia pape. vt ibi. **I**tem nota quot

sunt cas? q̄bus non potest fieri alie-

apparet iõstũ detrahif vel additur

huic autẽtice/ p̄ ius canonicum. cui

statut hoc casu. et nota q̄ alienatio

tenet sine h̄mõ solẽpnitate si sit eui-

dẽter vtilitas ecclesie. vt. j. e. aut. si

q̄s ruinas i fi. dixi. **P**ro iõ ḡ i casib?

alienatiõis puenif ad mobilia. secu-

do ad mobilia p̄ hãc aut. **Q**uid

si sint noia? Glo. ff. de re iudi. l. a di-

uo pio: videf velle ad ea vltimo pue-

niri. ff. qd̄ cuiusq̄ vniner. no. l. ciui-

tatis. Doc. cõtra. ff. de rebus eoz̄ q̄

sub tu. l. magis. s. non passim. Item

quero circa si. huius. aut̄ quomõ p̄

babitur in vtilitatẽ p̄uersum? Glo.

dicit q̄ per p̄icturas: si ecclia indi-

gebat. ff. de exerci. l. fi. sed in corpo-

re/ glo. videf dicere cõtrariũ. i aut.

de alie. z emphi. s. si quis vero epi

colla. ix. Jo. glo. decre. tenet primã

cõtra nota. in hac aut. z doc. moder-

ni. Et est vera si totum collegiũ mu-

tuum receperit vel p̄fiteatur. extra

de fidei iuslo. c. penf. vide plene ibi p̄

doc. z iuge. j. quod cũ eo. l. fi. **S**z

qd̄ si non est creditor ex mutuo: sed

forte ex v̄editiõẽ bladi vel eq̄? Dic

hoc nõ obtinere. z sic est sp̄ale i mu-

tuante q̄ hoc habeat p̄bare. secus

in empore rei immobilis eccleie. in

aut. de non alie. s. sanctimus. et no.

extra de depo. c. j. p̄ Inno. z hosti.

Sed pone fuisse transactum sup̄

hoc an fuisset conuersum vel non?

Dic de hoc non posse excipi/ nisi do-

l? v̄lcalũnia p̄baref. z dic plene vt

ibi. **Q**ue ẽ pena male alienat̄?

Dic q̄ depositio si ad hoc conclus-

dat: z ablatoruz restitutio. extra. e.

c. si q̄s. de electione. c. qd̄ sicut. xij. q.

ij. c. monem? z. c. apostolicos. Et si

mortuus sit alienator: heres tenet

Utrũ re-
q̄raf con-
sens? cõ-
uentus.

Cõsens?
datus ex
postfacto.

Sciẽtia
raciturni-
tate.

Si res
sint i di-
uersis ep̄a-
tibus.

Cõsuetu-
do cõtra-
ria nulla
est.

Submis-
sio v̄l ad
uocatio
rei ecclia-
stice non
fit sine li-
centia
pape.

Si sit es-
uidẽsvi-
litas i a-
lienatiõẽ
minus so-
lenni.
Quidõ fe-
uãdus in
alienatõ
ne reruz.
Quõ p̄
bas ver-
sũ i vtili-
tatẽ ec-
clesie.

Sp̄ale i
mutuatẽ
q̄ teneat
p̄bare y
sum i vti-
litatẽ ec-
clesie.

Si super
hoc trãf-
actum ẽ

pena ma-
le alienã-
tis.

In recus-
patione
rei ecclia-
stice suffi-
cit p̄ien-
sus epi.

ma. e. ti. §. fi. §. fi. Et vide. §. eo. aut. multomagis. z vide quod no. xij. q. ij. c. sine exceptione. z vide. d. c. i. li. vi. extra de re. eccle. non alie.

aut. ¶ Sicut alieatō

[Fiscalium] p̄teritorum. ne obret. §. de allu. l. ij. §. m glo.

aut. ¶ Multomag

Dic q̄ ep̄iscop⁹ cū capitulo p̄t face re de loco religioso secularē: si nō reperiatur religiosi extra de relig. do mi. c. iter quattuor. Et de seclari/religiosū. extra de re. eccl. non al. c. ad audientia. z ynā eccliam alij vnire. extra de re. eccl. non alie. c. fi. z ynā alij dare/ cū suo capitulo. extra d̄ do na. c. cōsolationibus. z. c. pastoralis de priuile. c. pastoralis. de trāslatio ne persone dic extra de elec. c. si reli giosus. li. vi. Et vide qd̄ Jo. an. dis putat. extra de re. iur. cum stat. li. vi. in nouella.

aut. ¶ Quibuscūqz

Facit. ff. de contrahen. emp. l. nō licet. z. l. qui officij. Ar. contra. ff. de admi. tuto. l. nō existimo. ar. §. de cō trahen. emp. l. cum ipse. sed ibi succe debat dñs. hic alius administra tor §. m doc. Et no. q̄ yconomus nō debet esse cognatus ep̄i vel propin quus. lxxix. di. c. decenter Item q̄ debet constitui in qualibet ecclesia. lxxix. di. volumus. z. c. qz. xvj. q. vij. c. quoniam in quibusdam. Junge. i fra. ti. i. omnes qui §. in hac autem. Et vide i feu. qui succe. re. c. i. i glo. possunt ergo. zc.

Aut. ¶ Qui res.

Quid si fuerit seruata forma legis non tñ erat iusta causa. v̄l qd̄ si erat iusta causa: z nō fuit seruata forma Dicit Jo. q̄ in primo casu tenet i se cundo nō. vt no. xij. q. ij. in summa. et. c. sine. Et vide ad hanc aut. extra e. c. si quis. et. c. ad audientiam.

Aut. ¶ Si quas.

[Perpetuam] §. e. ti. aut. p̄petua. dic ibi. [Reedificante] q̄ soluat penssonem. [Additis illis] qz nunc quando sunt reedificate: magis los cantur quam solebant ante.

Aut. ¶ Perpetua.

¶ Primo q̄re an res ecclie possint dari i emphiteosim perpetua: Dic q̄ aut querit de domibus ruinosis. z dic q̄ sic. vt i aut. si quasi p̄n. e. ti. x. q. ij. c. si quis. Si non sint ruinosē vel sint res alie q̄ domus: dic q̄ ecclēsiastantinopolitana nō pōt dare: nisi vsqz ad tertiam generationē necalie ecclesie sibi subiecte. i aut. de al. z emphi. §. ēphiteosis. z §. du dum. colla. iy. Alie ad p̄petua. vt in aut. perpetua. q̄ est canonizata. x. q. ij. z in aut. de alie. z emphi. §. licētā ¶ Scdo quero q̄ possunt dari: Di cas q̄ oēs ille de qb⁹ expedit ecclēsie vt hic. extra. e. c. ad aures. Sed si nō expedit: nō. xij. q. ij. c. apostoli cos. ¶ Tertio quero q̄ sit seruanda solēntas: Dic vt in aut. hoc ius. §. e. tit. quā serua in hmōi alienatiōe/ cū generaliter loquat: cū detractio nibus z additionib⁹ quas ibi scripsit z als nō vālet. vt extra de re. ec. nō alie. c. nulli. ¶ Sed qd̄ si consuetudo sit alia: Spe. videt tenere q̄ valeat. ti. de loca. §. nūc aliquis. §. sexto querit. ¶ Potest dici contra. vt di xi i aut. hoc ius. ¶ Quarto quero sub q̄ p̄sōde: Dic q̄ sub maiori quā habere poterit. extra de re. eccl. nō alie. c. ad aures. de in integ. resti. c. i. Si tamen non possit haberi pensio cōsuetu/ z oporteret fieri diminutio nem: fit vsqz ad summas hic conten tas. ¶ Sed que sūt he summe: Su per hoc sunt opi. Quidam dicūt q̄ fit diminutio vsqz ad tertiāz i domi b⁹ ruinosis. id est q̄ due partes non prestabūt. z hoc tenet gl. hic Alij dicūt q̄ tertia potest diminui: ita q̄ due presentur ad minus. et hoc in spe. d. §. §. sexto queritur z videtur verior. At i alijs fit diminutio i sex b ij

An res ecclie p̄nt dari i em phiteosiz p̄petuas.

Solēntas i em phiteosiz seruatur

Consuetudo con traria.

Sub q̄ pensioe fieri deo beat.

Que di- minutio p̄sionis fieri pot- est.

Ep̄s sta tū eccle- siay mu- tat.

Ycono- m⁹ eccle- sie nō dy eē p̄pin- quus ep̄i

Si fuit s̄ uata for- ma s̄ nō iusta cau- sa vel §.

Liber Primus.

ta parte: ita q̄ remaneāt quinq; vt hic soluto ipſius redditu zc. In caſu tñvz in proaſterijs. id eſt i agris proximis eccleſie conſtātinopolitane nō fit diminutio: vt hic notatur. ¶ Sed quare fit diminutio i ſexta parte? Dic q̄ ppter ſterilitates futuras. ex quibus nō diminuitur pēſio: vt ſcripſi. ſ. de iure ēphi. l. i. ¶ Tu dicas vt dixi q̄ nō fit hec diminutō niſi qñ expedit eccleſie tradere i emphytheoſim z nō pōt reperiri tñ q̄ tum cōſuevit. ¶ Sed q̄re magis diminuitur in domibus ruinoſis? Dic prop̄ expēſas reparatiōis. ¶ Sed quare i ruinoſis habet reſpect⁹ ad id qd eccleſia recipiebat. ſed hic ad reddit⁹ q̄ fuit cū diminutiōe iuris? Dicis q̄ leuius tā propter vetuſtate q̄ alias cōtingit mutatio i domibus q̄ in cāpis. Et ideo iudicarem idē in vineis male cultis: qd i domibus. ¶ Quid ſi eccleſia emēdauit cāpos/vel plātavit ibi vineas? Dic haberi reſpectū ad id qd nūc valet: cū hec auſ. intendat eccleſiſs prouidere. ¶ Idē dicimus ſi non appareat nunc qd redditus erāt tūc. ¶ Quid ergo ſi expedit eccleſie modo dare in emphytheoſis/ nec reperit ēphiteo tam niſi magis diminuat q̄ hic taxatur? Glo. dicit q̄ retineat. nec p̄t dare. Sed cū hoc fiat ad puſiones eccleſiaz: ſi conſtet de p̄trario/ poteſt ep̄s diſpensare. extra de re. eccle. c. vt ſuper. in fin. vbi videtur eſſe conſeſſa q̄libet alienatio vtilis. Et vide tur tñ requiri ſuperioris auctoritas extra de dona. c. aplice. de re. eccle. non alie. dudū in ſi. li. vi. ſ. d trāfac. l. cū hi. ſ. cauſa. z facit. ff. de iur. do. l. ſi. zibi no. ſ. de bo. q̄ li. l. ſi. ſ. ipſum autē. in ſi. z melius. ff. ad trebel. l. mulier. ſ. ſed z ſi cū. et quod no. ff. d offi. procu. ceſa. l. i. ſuper verbo conſenſu. cōtra. ff. de reb⁹ eoz. l. ſi ſūd⁹.

aut. ¶ Itē ſibi iuicē [Conſenſu eoz] niſi als oino eēt iu tū. xij. q. ij. c. terrulas [Referun-

tur] extra de re. ec. c. vt ſuper. in ſi.

Aut. Qui rem.

Vide qd ſcripſi ſ. de iure ēphi. l. ij. Itē dic ſz glo. z doc. q̄ hec. l. obriet etiam ſi pro magna re preſtaret vnū nummum tātum. et etiā de eccleſia contra eccleſiam. et in partuario colono. z vide. ſ. de iu. emph. l. ij.

Decernim⁹

[Sedez] ſedam: ne ob. ſ. tit. i. victor. in auſ. de ec. ti. ſ. i. colla. ix.

Illud [Quingentos ſoldos] hodie ē ius cōe vt. ſ. de dona. penul. z ideo auget in eccleſia ſm glo. doc. cōtra. [In quaſ cūq; ciuitates] Nota q̄ dare ciuitati⁹ eſt pia cā. Et vide in ſpe. de inſtru. ed. ſ. nunc dicam⁹. ſ. et ſcias. in auſ. de eccle. ti. ſ. ſi aut̄ annale. in ſi. col. ix. [Niſi actis] z ſic perſona que recipiat ſm glo. hic. ſed doc. ſ. dic. ſ. de dona. l. nec ambigi. [Per mutare] dic vt. ſ. de dona. l. penul.

D

Donare ciuitati⁹ cā pia.

Sancimus

[Sate- rūt] ſ. d relig. l. locū. ff. de ſ. emp. l. ſz z cell⁹.

Hodie fallit. vt extra d pig. c. i. Itē z in caſu. extra de deci. c. ſi. i. clemē. [Sacroz vaſoz.] Sz qd preſertur: ſi oēs agant z concurrant? Dic oēs ſimul poſſe agere. ſ. ſi vnus ex plu. l. ij. dicta auſ. preſ. l. ſi. d dam. inſec. l. ſi filius. Sed in bonis eccleſiaz aliaſ rū q̄ proprios habent adminiſtratores: preſertur iſerioz adminiſtratoz in temporalibus. ſed in ſpiritualib⁹ ep̄s. vt plene no. Inno. extra de reſti. ſpolia. c. olim. d reſcrip. c. edoces ri. Et facit. ff. de admi. tu. l. vel in p̄tes. z. l. tutores qui poſt. ſ. heres. e. ti. l. ticium. ſ. tutores. Sed capitulū poteſt agere pro iuribus ep̄alibus ſi ep̄s negligat. extra d maio. z obe. c. dilecti. z forte quilibet de eccleſia extra de teſti. cū olim. de offi. dele. c. coram. extra de reſcrip. c. ſtatutum ſ. qz ſo. l. vi. p. archi. ¶ Itē abbas p̄ capell ſibi ſidit. extra d offi. or. c

Qui p̄nt agere p iurib⁹ ec cecleſiarus

D

Si eccleſia nō repit ēphiteo: tam niſi nuatur q̄ hic taxat

Vicarij
ppetui si
 ne p^{ro}no
 nō agūt.

querente. ¶ Item monachi p' alie
 natis a plato extra de symo. quere
 lā Sed vicarij ppetui nō pnt agere
 sine patrone. extra de pul. c. cum et
 plantare. Et vide plene in spe. ti de
 actore. p. ad p'sentis: et de recōuen.
 s. nūc dicam⁹. p. fi. Et iūge. j. de p
 cu. l. i. i. fi. et l. exigēdi. et s. e. l. iuber
 mus nulli. s. sane. [Relinquenda.]
 nisi cōtra pconomū fm glo.

aut. ¶ **Preterea.**

Dic q' hodie talia pigorantur i ca
 su necessitatis: vt extra de pig. c. i.
 et dic vt ibi per Inno. et Hostien.

De iter diuinū [Publicū] large
 accipe pro republica cuiuslibet ci
 uitatis secūdu glo. et doc [Vel vēdi
 torū.] Nota q' hec. l. obtinet in his
 casibus tm̄ aks ptra. j. de prescrip.
 xxx. an. l. om̄s: fm glo. et doc. et in ca
 su q' sequit sed si et. [Coartandus]
 Idem si in alijs pijs causis: fm g.
 [Successores] secus si contra alios
 fm glo. sed etiā si i rem. Et sic nota
 q' his casibus transfertur dñium si
 ne traditione ¶ Sed an. possessio?
 Glo. q' non et idē doc. et Ber. extra
 de p'sue. c. ij. Itē qd' dictū est de dñio
 itellige si p'ciū est solutū hz glo. Itē
 dic q' si p'io vēdidit vni ecclesie/ et
 postea alijs: q' prima est potior scōm
 glo. et doc. Et nudo voto non transf
 fertur. ff. de polli. l. ij. dic vt ibi. j. de
 dona. l. si quis argentū in fin. dic vt
 ibi. Junge quod scripsi. j. de rei vē.
 l. quotiēs. [Et p'p'othecariarū] hoc
 quo ad legata et fideicōmissa. et nō
 quo ad donata et vendita fm glo.
 alij contra.

aut. ¶ **Quas actōes**

¶ Queritur an hec aut. corrigat
 hanc. l. fin. Ja. dicit q' nō. qz aut. lo
 quitur generaliter. et l. in casibus
 specialibus. Tu dic contra. in aut.
 de eccl. ti. s. pro tēporalibus. colla.
 ix. xv. q. ij. c. nemo. Et hec aut. ob
 finet in quattuor casib⁹ dicte. l. Itē
 quere an in hac prescriptione reqra

tur titulus? De hoc fuit altricatus
 inter doct. hodie est expeditum. ex
 tra. e. c. j. li. vi. ¶ Sz an hec aut. cor
 rigat quo ad ciuitates? Johan. q'
 non. Pla. contra quem moderni se
 quūtur. Sed in legatis ad pias cau
 sas videtur satis obtinere: vt hic in
 l. fi. p. sed si cuz notatis. ¶ Sed an
 ecclesia cōtra priuatū se tuetur mis
 nori tempore? Dic q' sic hz glo. Et
 idem Hosti. in summa de prescrip.
 Sed Jo. cōtra. xvi. q. ij. c. placuit.
 vide plene extra de reg. iur. qui ad
 agēdum. vbi Jo. an. tenet opi. glo.
 Laue tñ qz eo casu quo ecclesia vti
 tur minori tpe p' puatū: et priuat⁹
 eam. vt no. Inno. de p'sue. c. cū dile
 ctus. ¶ Sz an ecclesia p' eccliam?
 Non est qstio. qz. xl. annis extra de
 prescri. c. illud. ¶ Quid p' si vna ec
 clesia tenuit aliā tāq' sibi annexaz?
 Videt p'scribere hoc tpe vt no. Jo.
 an. extra de reg. iur. c. qui ad agen
 dū. li. vi. in nouel. ¶ Sed an requi
 ratur bona fides? Dic q' sic. vt no.
 Inno. in. c. si diligenti. extra de pres
 scrip. et ps. e. ti. c. i. li. vi. ¶ Itē qd' si
 ecclesia succedit puato p' quez erat
 incepta p'scriptio? Glo. dicit p' tpe
 futuro vti p' privilegio. ar. j. de pres
 cri. xxx. an. aut. q'buscūq'. ¶ Sed
 an poterit in integrū restitui aduer
 sus prescriptionē? Glo. videt hic di
 cere q' sic. Sz Ber. j. extra de i. ite.
 resti. c. audit. Inno. et Host. videt
 primā approbare. vt in summa i. ti.
 de in. inte. resti. s. et qñ. p. fi. Tu po
 tes dicere eā aduersus lapsum bze
 uis t'pis restituendā. extra de i. ite.
 resti. c. vnico. in cle. Sed aduersus
 lapsum tā lōgi t'pis nō videt restituē
 da. vt ibi sētit Jo. an. Sz opi. hosti.
 est securior. et de hoc in spe. ti. de in
 inte. resti. s. j. p. hoc aut notādum.
 ¶ Sed an valet pactū v' privilegiū
 principis q' nulla p'scriptio currat.
 Glo. videtur tenere q' non et idem
 sequuntur. doc. Itē dic q' hec regla
 fallit. extra de restitutio. i. integrū.
 c. j. de priuile. si de terra. de elect. c.
 b. iij.

ptio p' ci
 uitatem.

Ecclesia
p' priuatus

annexio
 eccliarū p'
 scribit.
 Bona fi
 des.

Si eccla
 succedit
 puato.

ecclesia an
 restituaē
 p' p'scri
 ptionē.

Da
 princeps
 n̄ posset
 statuf q'
 nulla p'io
 scriptio
 currat.

Dñius si
 ne tradi
 tiōe in ec
 clias trā
 sit.
**Posses
 sio** non.
 ex nudo
 voto nō.

Prescri

Liber primus.

gñali. lib. vi. Itē obtinet hec regula i re p̄scriptibili: in alijs nō. extra de p̄scrip. cū ex officij. r. c. causam. Sed quid de reb⁹ clericorū vel prelatoꝝ? Dic q̄ statur iuri cōt. extra de p̄scrip. c. sctōꝝ. et no. xvi. q. ij. c. i. Sed in relictis ad pias causas videf obtinere vt. s. dixi. ¶ S̄ qd si ecclesia p̄uilegiē: q̄ non currat p̄scriptio nisi cētenaria an ep̄s potest vti p̄tra capitulū v̄secōtra? Di cūt doc. q̄ nō. r. no. extra de re. iur. c. in iudicijs. li. vi. [Ufucapione.] ¶ Hic requiritur titulus et bona fides: r̄ breuiter oīa que inter p̄uilegiatos. vt plene p̄sequif host. in sūmato. de v̄fucapi. §. qui nō. p̄. qdā ērvbi tenet q̄ res mobilis ecclesie v̄fucapitur triētio Jo. an. ibidē remittit ad hoc. qd no. in. c. i. de resti. in inte. Et vide dy. extra de re. iur. ca. possesfor. Quidā tñ volūt dicere q̄ hoc d̄ iure canonico sit correctū. Et vide tur hic notare Jo. glo. decre. i hac aut. q̄ est canonizata. xvj. q. ij. c. vlt. S̄ host. r̄ oēs moderni: hō improbat vt i sūma. d. §. r. p̄. qdā. r. no. in spe. de in ite. resti. §. i. circa. ij. colūnā. Host. post correxit se: r̄ tenuit q̄ extra de in inte. resti. c. i. [Quadrīenij.] hoc videtur correctū. xvj. q. ij. ca. placuit. r̄ ibi no. io. r. d. c. vlt. S̄ ibi quando princeps rem alienā donat. vbi corrigif. non alias. r̄ potes ponere exēplū. §. d̄ quadrī. p̄scrip. ¶ S̄ qd de alijs minorib⁹ triētio vel quadrīenio? Dic q̄ currūt sicut he. s̄ ecclesia restituisf. vt. d. c. vnico in cle. de resti. in iteg. Et pone exēplū de rescrip. c. plerūq̄. r. c. si aut. vt l̄te. nō cōtes. c. quonā frequēter. r̄ in multis. [Sola romana.] hic fuerūt opi. Glo. dicit q̄ hec corrigif per aut. hec constitutio r̄ c. r̄ ita no. hic. Sed cōtra no. i aut. vt ecclesia romana. sup verbo annoꝝ. coll. ij. Et illa hodie approbatur: extra de p̄scrip. c. cū nobis. et extra eo. ti. c. ij. li. vi. xvi. q. ij. quasi p̄ totum. et maxime in. c. nemo. ¶ S̄ quō p̄bat posses

sio tanti t̄pis? Dic q̄ ē quasi ipossibile. nō em̄ sufficit probare t̄pus d̄ quo nō erat memoria. vt no. Inno. et hosti. extra de p̄scrip. ca. cū nobis. ¶ S̄ quid dicit ecclesia romana? Dic q̄ patrimonū seu bona q̄ papa imēdiate tenet. r̄ iō monasteria exempta non gaudent vt no. archid. extra d̄ p̄scrip. c. ij. li. vi. ¶ S̄ quid de vassallis ecclie? Videtur q̄ gaudeāt. extra de p̄scrip. c. ad auditiā. quod est verū si p̄scribens non recognosceret ecclesiam romanā superiorē. Itē r̄ hoc fallit in d̄cto cap. ij. qd qdē. c. modificat legē. vt in aut. vt cū de app. cog. §. si p̄o liberi. vbi hec lex fallit coll. vij. Et in aut. de sanctis. ep̄is. §. ante penul. coll. ix. ¶ Itē fallit in iure superioritatis. qd cōtra romanā ecclesiam nō potest p̄scribi. vt plene no. in. d. c. cū nobis. sed alia sic. ¶ Et eod̄ mō ecclesia romana p̄scribit p̄tra alios: Quis sit dñs r̄ magistra. vt plene no. i spe. p̄. illud de p̄scrip. Unde ecclesia romana suoz habet patrimonū distinctum ab alijs: sicut roma territorium suum. §. qui mo. pig. ta. contrahi. l. si mater. in fi.

De ep̄is & clericis et orpha. & bepho. et protho. &c.

Iuxta s̄ctioez [Hec hospites suscipietis]. i. diuites seu milites sed pauperes sic. l. ij. cum notatis. Qui sunt clerici et quō dicuntur reglares. Vide. xij. di. c. fi. xij. di. c. q̄b. In aut. de s̄. ep̄is. i. p̄i. coll. ix. Oīs [Vel mercatura] hec non ē eis licita. extra ne cler. i. vel mona. ca. secundum [Pauperum] hoc obtinet in bonis ecclesie. xij. q. ij. c. aurū. de quib⁹ clericis nichil debent expendere: si alias habēt vnde viuāt. i. q. ij. clericos. r. c. se. vide. s̄.

Res clericorū vel platorū

P̄uilegio an v̄tat ep̄s? p̄ capitulū v̄secōtrario. Ufucapio rei mobil̄ eccliaſtice.

P̄scripciones minores q̄driēnio

Qualit

p̄batū possidet tantū t̄poris. Quid d̄ romana.

Vassalli ecclie.

Fallēt autēntice.

Ius superioritatis p̄scribit p̄ papas. Ecclesia romana p̄ alios p̄ scribit.

De

Bona eccliarū bōa pauperum.

ti. i. in a. u. hoc ius por. ¶ An autē faciāt fructus suos: Vide archi. extra de rescrip. c. statuti §. assessorē. li. v. i. vide extra de i. mu. eccle. c. non min⁹ in nouella [Religionis.] Hoc non obtinet hodie. vide extra de pe. cu. cleri. c. ij. per Inno. §. e. aut. licentiam. [Substantie.] nisi in casu. §. ti. i. l. neminē. [Semp.] id est q̄diu cleric⁹ uiuat. ff. de pac. l. si tibi §. pa. ctum. z. ff. pro soluto. l. ij.

Aut. ¶ Itē nulla.

[Requisiti.] Itē sic nota ratione dicitur facti cōtra ecclesiā: laici efficiuntur de foro eccle. glo. cōtra. extra de fo. compe. ca. si clericus. de iudi. significauerunt. dic vt ibi. et. ca. cū sit. extra. de fo. compe.

De his. Dic hodie vt scripsi. §. titu. j. l. placet.

Officiales. Dic plene d̄ materia huius. l. j. e. l. quisquis.

Aut. ¶ Sed neqz

Dic hodie vt notau. §. e. l. quisqs.

Si q̄s nō dicā [Adrimo: niti] mltō fortius si causa cōcubinat⁹ km glo. [Capitali pena.] Nota punitur affectus si sequatur conatus. als nō. ff. de penis. l. cognationis. z hoc. si criminali ter agatur. Distingue tamē an impediatur quia noluit: aut qz non potuit. Itē an ipeditus fuerit ipeditō iuris vel facti. Itē distingue inter crimina detestabilia z leuioza. Et sic intelligit p et ptra ff. qd quisqs ius. l. j. §. fi. de fur. l. vulgaris. §. q̄ furti. de iniur. l. idē apud §. si q̄s curauerit. §. de furt. l. si q̄s h. uo. ff. de ser. cor. l. j. §. p̄suadere. §. de ser. fug. l. si fugitiui. ff. d̄ re mili. l. ij. §. is qui de extraor. cri. l. j. in fi. ad ad. l. cor. de fal. l. qui falsaz. z. l. si q̄s legatum. z. l. impuberē. §. j. de fur. l. inter omnes. §. penulti. de postul. l. j. §. remouet. Dic q̄ aut agitur criminaliter vel civiliter. Et tūc aut qz

noluit: aut qz nō potuit. Si non potuit: aut fuit ipedit⁹ ipeditō iuris vel facti. z hoc scdo casu. aut in detestabilib⁹: at̄ alijs. Jo. an. disti. guit alio modo. aut pena apponit ipso iure. z non obtinet hec. l. extra de elec. c. perpetuo. li. vi. de homici. sicut dignū. de cleri. pug. c. j. Et sic potest intelligi i seu. de capti. q̄ cur. ven. c. si uoluerit. Aut non ipso iure. z tunc obtinet. Lauendū tamen est q̄ quedā sunt crimina que consumantur ipsa attētatione. vt heresis: z crimen lese maiestatis. in quibus premissa nō obtinēt. Itē nota aliquos casus in quibus q̄s euitat penā etiam post cōsummationē. vt no. extra de iure patro. c. cum laici et vide de reg. iur. c. in penis. li. vi. i nouella.

Presbiteros [Personae] ff. d̄ mune. l. j. §. munerum. [Precipimus.] dic. §. ti. j. l. placet.

Aut. ¶ Sed iudex.

[Abittat.] si ipediatur. i aut. vt des. funct. seu fune. eo. §. illd. coll. v. et. §. de fide instru. aut. apd. Et dic p̄positis sed nō tactis km g. Facit. ff. d̄ iuriur. l. ad p̄sonas. extra de iura. ca. lū. c. fi. v. q. ij. qz eps. it. q. ij. c. cū si m⁹ p̄ extra de pur. cano. c. quotiēs §. porro. j. q. vij. c. quotiens sed ibi speciale. vt no. arch. extra de elec. c. vt circa. li. vi.

Presbiteri. [Citra] nō sic d̄ alijs. §. d̄ abo. li. l. fallaciter. ff. de q̄stioni. l. vnus §. testes. z hoc intellige nisi sint suspecti vt notat. v. q. v. c. illi. z. q. vi. presbyteri. [Prout leges.] cū ques. stioe. vt. §. [Actio] id est accusatio. vel. i. actio civilis. ff. de fal. l. q̄ noie km glo. [Cera] Nota falsū eē sup̄primere veritatē. nō tñ tenet respōdere non interrogatus. extra de ac. cu. c. cum dilectus.

Aut. ¶ Presbyteri

Laici efficiunt de foro eccle rōne dicitur facti p̄ ecclesiam.

Affect⁹ qñ punit

ca

ca

Liber primus.

[Coerceant.] videlicet crimine falsi. et vide. j. de testi. l. nullum. et qd ibi scripti. Hec est hoc correctus de iure canonico: quin possit questionari p suū iudicē. extra de depo. c. i. Item dic q hoc hodie corrigi in cā criminali. vide i spe. de teste. §. i. j. itē q est clericus. vbi dī q nullus clericus pōt esse testis in causa criminali cōtra laicū. qd videtur verū etiam si p parte rei producat: cū debeat pro vtraq; parte deponere. vt aut. sed iudex. et sic intelligi. xi. q. i. cap. nullus. et iūge. j. de aboli. l. fallaciter.

uatur beneficij. vt plene notat hosti. de sen. excōi. c. cū illoz. Hodie i cardinalibus sunt alie pene terribiles. extra de pe. c. felicitis. li. vi. Et in episcopis extra de pe. c. in cle. Sed an episcopus possit excōi- care p propria iniuria: Dic q non xxij. q. iij. c. fi. dic. ibi. Et melius i c. guilzari. Hodie dic vt extra de penit. c. j. li. vi.

Cardi- nales.

Ep̄s an excōicet p iuria p̄pria.

Dyaconisse n̄ sunt.

aut. [Dyaconissa] Hodie non sunt dyaconisse: sed ab batisse. q̄ possunt esse post. xxx. annos. dic extra de elec. c. indēntratis. bus. lib. vi. xxvij. q. i. dyaconissam. de penit. et re. c. noua.

Etas in ordinando.

aut. [Presbyterū.] Hodie sufficiunt. xxx. anni. p̄pleti. extra de elec. c. cū in cūctis. et i p̄sbyteris. xxv. In dyaconis. xx. In sub dyaconis. xvij. Dic plene extra de eta. et quali. oz. in cle.

Ep̄s nō remittit iniuriam ecclesie.

Si q̄s i hoc gen⁹ Hec lex ē canonizata. ij. q. j. c. i. primis. §. si q̄s in hoc gen⁹. An possit remittere in iuria ecclesie: Dic q nō. xxij. q. iij. c. si is. c. cū desideres. et c. contingit. extra de sen. excōica.

verberā clericus.

aut. [Sed nouo.] De iure canonico dic q q̄ capit vel verberat clericum: est sacrilegus et excōicatus. Et dic p̄ Inno. et hosti. de sen. excōi. vt fame. et cum contingat. extra de pe. c. ij. xxvij. q. iij. si q̄s suadente. vbi ponūtur emende pecuniarie. Sed si in ep̄m manum apponat: si sit laic⁹: amittat bona sua. xxvij. q. iij. c. si quis deinceps. si clericus: deponitur: et traditur brachio seculari. xj. q. j. si quis sacerdos. Si vero in his prestitit consilium: pri-

In ecclesijs Tota loq̄ de ascripticijs tā tū. km. yz. Sed dic secūdum glo. generaliter de omnibus. [Vico.] hodie non est vis. extra de iudi. c. cus deputati. [Iudicio] vide extra de vi. et honest. cle. c. statuimus.

8

Si q̄s curialis [Condi- tion] nō tamē desinit esse clericus km glo. [Dox.] anteq̄ fieret cleric⁹. [De- curiones.] dic vt j. e. quisquis.

Si ecclesie [Commissus] agē do ciuilliter. sec⁹ si criminaliter. §. ti. i. l. placet. et l. iubemus. §. sane.

Degrada- t⁹ p̄fici- cit et reti- net p̄uile- giū cleri- cale.

Quicūq; [Detrus⁹.] id ē ex- pulsus vide extra de pe. c. degradatio. li. vi. Et dic q degradatus cōficit et retinet priuilegium clericale vt ibi notatur.

Cōuenticulas [Extra ec- clesiam.] m̄to minus in ecclesia. [Celebrari.] hic nō obtinet ar. a cōtrario sensu. j. de condi. incer. l. ij. [Celebrantes.] vide. j. de mono. in rubrica.

Quisq; [Annotatus.] quia fit ascripticius. et in fra. e. iubemus. [Clericatu.] sed si clericus fuerit poterit promoueri vt sequitur. [Hocitur.] supra. e. in ecclesijs. [Sarcinam.] Nota domi- num habere iurisdictionem super ascripticijs. vt scripti infra ne quis i causa sua. [Quo maluerit.] ar. q̄ vasallus seruit per substitutum. In feu. si de feu. fue. contro. inter do. et ag. vas. capi. si quis decesserit.

Vasall⁹ seruit p̄ substitutum.

[Que certe.] vide. s. ti. i. l. placet.

Placet [Extra de publicis] i. ne cle. vel mona. c. i. et. c. sic. z. cap. sacerdotib⁹. [Toti⁹.] olim vtebāt de publico et habebant victus zc.

Aut Interdicim⁹ Sed an ad scacos? Mo. dicit q sic sed ad aleas non etiā gratis fm g. facit extra de vi. z honest. cleri. cum decore et. c. clericis. z vide e. ti. c. i. li. vi. z i cle. de excef. pla. c. it. dilectos

aut. Mitomag⁹ [Cessant eoz cōiugia.] extra de cle ri. piuga. c. i. Sed an papa possit vi spensare q sacerdos cōtrahat mri moniū? Dic q sic extra de voto. c. i. per doct. sed non cum monacho. nisi ex magna cā. vide extra d sta. mo. c. cum ad monasteriū in fiii. de reg. turis. c. semel. li. vi. in nouella.

Aut. Epō. Idē dic. in monachis fm glo. Et vide extra de coha. cle ri. z muli. c. a nobis. Et hodie. e. ti. in hibendū. vbi in hibetur de oibus.

Si q̄s presbyter. [Peruenire noscūtur] facit illud quod scripsi. s. ti. i. in auf. ingressi. [Vel monasterijs.] no. cōtra prela tos succedentes. et est notabile.

Aut. Nunc autē [Cessante.] q̄ ad testamenti factio nem. sed non quo ad donationes. s. ti. i. in auf. si q̄ mulier. [Detrahaf] ēt in vita ip̄i? f. e. deo nobis fz glo.

Ad similitudinē. [Per substitutos.] s. e. quisquis.

Si qua. [Per calūniā] probatā vel pre sumptā. [Putabuntur.] hodie ali ud. sufficit enim eos in possessiōe eē nec iuder laicus de hoc cognosceret. vide plene extra de sen. excōi. c. si iu dex. li. vi. z si non in possessiōe eēt: sufficeret pbare p testes collationē

ordinū. extra de cleri. pere. c. tue. e c. i. vide ibi p Inno. z archid. i phe mio. li. vi. Sed qd si cui neget sigillū vel signū notarij: z est in pegri nis partibus. vel d: tibi proba q tu voceris noie contēto i fra? Inno. vi detur velle q tu tenearis facere fidē de his in arduis. sec⁹ in modicis extra de si. ifru. c. qd super his z. c. i. Sed spe. nō admittit tales opposi tiones: nisi eēt pducēs psona suspec ta. vt i ti. de ifru. edi. s. restat. p. fz qd Et adde qd scripsi. f. de re. ali. l. ij. de hoc no. extra de procu. c. i. in gl. ber.

Qm̄ venerabilis [Uno ore] simul. vel oibus ore vni? extra d re iudi. cū ab vno li. vi. d ele. in genesi. ff. de arbi. l. sicuti. cū nōt⁹.

Id quod. [Personis.] vt fact⁹ i eccle sia i auf. de eccl. ti. s. si qsi noie colk. ix. Insi. d le. s. icert⁹. Dic ibi [Eua nescat] dic extra de iura. calū. c. i.

Cuz clericis. [Lui= gocijs.] Nota q verbū negociū cō tinet causas criminales z ciuiles. p archi. extra de procura. q ad agen dū. li. vi. Ad sic verbū cās. f. de trā sac. l. causas vel lites. Et facit con tra multos quibus datur seu com mittitur cognitio causarum: qui nō pnt cognoscere i criminalib⁹ [Pro hibētur] dic extra de iura. calū. c. i.

aut. Generaliter. Hec auf. sumitur in auf. de litigio. s. ad excludēdas. coll. viij. z nō ser uatur de psuetudine. Et vide i spe. ti. de satisda. s. i. p. verum. dic vt ibi Itēz vide qd no. ff. qui satisda. cog. l. sciendum. Doc. tamen dicunt hic actorem debere satisfacere indistricte Itē glo. tenet hic q hec auf. serua⁹ in arbitris. sed consuetudo omnino respuit.

Quisquis. Dic q aut officialis aut q̄cūq̄ rōib⁹ publicis aut puat⁹

Si cui ne get sigil lū fraz vt q vocet noie i eis cōtento.

DB

Appella tiōe cāz nō veni unt cri minales.

De psue tudie nō p̄staf sas tisdatio de psue rantia in lite.

Clerici oīi de pu blico ale bantur. Ad sca cos pnt clericis lu dere si ad aleas

papa pōt dispēsar vt sacer dos p̄hat Vel mo nachus.

Iuder laicus an cogno scet d cle ricatura aliquid.

Liber Primus.

Astrict⁹ rōib⁹ priuatis aut publicis an possit pmoueri.

ast rictus: vult cleric⁹ fieri aut pmo ueri ad sacros ordines aut religionem intrare. p^omo casu aut vult in officio manere, r nō pōt nisi esset ministrato: pro ecclesia vel miserabilis psona. vt hic. xxi. q. iij. ca. i. et. c. seq. lxxvi. di. puenit. Et ideo tutor ēt perseuerās pōt fieri clericus. vt no. Inno. de obli. ad rōcina. c. i. Aut di mittit officiu. et tūc aut est liberat⁹ oino: r pōt: vt. d. c. i. Aut nō r tunc aut est obligatus publicus rōnib⁹ r non pōt fieri cleric⁹. vt. s. c. officiales. Aut puatis. r tunc aut erat si bi mota questio vel mouet. et tūc si arguatur dol⁹: non pōt fieri cleric⁹ als sic. Si nō erat mota: iudex officio inqrit r de modo administratio nis r fama. r si bene p eo reperiat: faciet eū promoueri: alias non. Sic notāt oēs Ber. Inno. r Hosti. in. d. c. i. sic intelligit. li. di. p totū. Itē di cit Inno. q si esset obligat⁹ ecclesie: q ppter hoc non īpediretur. vt no. in. d. c. i. Quod pōt eē verū nisi dolus argueret. vt dixi in secūdo casu. Qñ at erat cleric⁹ r vult eligi aut promoueri ad sacros ordines: dicit Inno. q non impeditur. vt no. d. c. i. In tertio casu dicit Hosti. etiam q non impedit. vt no. in summa. e. ti. s. qualiter. p. qd si talis. Sed obstat aut. sed neq. s. e. Et hec intelliguntur de obligatis ad tps: secus si in ppetuū. liij. di. legem. liij. di. q cūq. ¶ Sed qd si nihilomin⁹ ordinatus fuerit: Dic q nō deponitur. vt no. i. d. c. Ar. s. ff. de re mili. l. q cū vno. s. sed q. ¶ Quid si sit debitor ex alia cā q ex rōcinis vel iurauit op⁹ facere: Dic nihilomin⁹ posse pmoueri. vt no. host. i. d. s. r. ff. de mu. r ho. l. rescripto. s. debitoris. Itē nota q cleric⁹ q tractauit negocia alteri⁹: pōt inuit⁹ detineri quāq rōnē reddiderit. extra ne cleri. vel mo. c. ij. Jo. an. s. post hosti. extra de postu. ca. j.

Nll⁹ licere [habeat] r corrigatur
in glo. [Exigē di. cōditio ex hac

lege. v^o officio iudicis. r eadē actio ne cōuenit fm glo. hic. Sed contra no. ff. quando di. le. ce. l. firmio. s. i. [Episcopus.] vel archiepiscopus in aut. de eccl. ti. s. si autem qui. col la. ix. si episcopus sit negligens. [Oritur] vel habet domiciliū. ff. ad munci. l. assūptio. [Captiuoz.] q s redemit. Et si vis istruī sup executo ribus vltime volūtatis: vide plene spe. ti. de instru. edi. s. nūc vero aliq de vltimarū volūtātū. In sūma tñ no. q de iure ciuili non sic nominat glo. tñ sic noiauit. j. de dona. l. si q s argētū. r iura canonica. extra dē testa c. tua. r. c. Johannes. e. ti. c. religio sus. lib. vi. r in cle. c. i. Et forte istud nomē pōt sumi d iure ciuili. ff. de te sti. l. fi. Et dic q nō est gestor: nec p curator: sed officiu⁹ p se. vt i spe. e. ff. de executorē. Itē dic q qdā sunt te stamentarij: vt hic r dictis. c. et alij sunt legitimi: vt hic r j. eo. l. si quis. Alij datiu. ff. de ali. r ci. le. l. iij. ¶ Sed q pferuntur: Vide q legiti mi datiuus saltē in restitutioe ma le acqstioz. extra de iudi. cū sit. r. c. si. ibi de hoc. Sz hec. l. obstat. r illd c. intelligit. vt no. p archi. extra dē tes ta. c. ij. li. vi. Itē vt q ciuilis iudex se possit d hoc itromittere. vt i aut. d eccl. ti. s. si q s edificationē. r s. si q s atvoluter col. r. Et forte archi eps i de sectū epi. e. ti. s. si aut scitū mus. ¶ Sz qrit q pnt eē executor es: Dic q oēs: etiā religiosi cū au ctortate superioris. r p pns mlto for tius aliū clericū r bñficiati. Et iō pu to q hodie cessāt qōnes q fiūt i spe. a. p. sepe. vsq ad pñ. insup. p. d. ca. pif. religios⁹. Et puto q et minor q pnt eē pcurator ad negocia: r multi er. ff. d dona. cau. moz. l. mortis. s. ti. cia. q. uis spe. s. ¶ Itē queritur an sint cogendi: Quidam q nō: nisi agnouerint. et hoc godofre. r spe. in ver. hoc etiam queritur. Sz glo. vi. detur hic velle q inmo. prima tamē versio qua. c. Johannes. all. ¶ Sed tunc vta via cogetur: glo. dicit q

Homen executoris vltie volūtatis

Species executorum Qui pferuntur

Iudex ciuilis se d eis itromittit.

Item archieps. q pnt eē executor res.

An sint cogendi

Nota

Si est debitor ex alia cā q rōcinis. Cleric⁹ q tractauit negocia alteri us an pōt detineri.

via actiois. i. peditioe ex lege. q̄ p̄t esse vera. S̄z meli⁹ est q̄ officio iudicis. ff. d. admi. tu. l. i. Et coget eps vt hic vel etiam iudex secularis. vt in spe. p̄. s̄z nūqd. et dic vt. d. p̄. hoc etiā z se. z. p̄. est aut. ¶ S̄z qd de legitimo. Dic q̄ si sit mortu⁹ vel negligēs succedit capitulū vel iudex secularis. vt no. d. p̄. s̄z nūqd. et. p̄. itē circa legitimos. Et vide hodie de ma. z obe. c. j. li. vi. ¶ Itē querit an possit auctoritate ppria bona d̄ fūcti occupare. Specu. videf dice re q̄ non sed p̄ manū heredis. vt. p̄. itē sūt quedā. Nisi restator alias disponeret. Quid s̄z si heres nō curat adire. Dic eū cogendū. z si mortu⁹ fuerit anteq̄ adeat. legata pereūt. nisi essent specialia ab ista. vel nisi in casibus repetitalibus. q̄ notant in l. eā quā. j. de fideicō. Et dic plene i spe. p̄. quid igif. ¶ Quid si nulluz scripsit heredem. sed legata reliqt̄. Satis videf valere z de hoc in. p̄. itē pone. Et executor ea distribuet z facit. j. e. l. si q̄ ad declinandā. Si tñ nullus adiuit nec ex testamento nec ab intestato. nō valet ordinatō. vt i spe. de testa. p̄. pone. de instru. edi. s̄. nūc dicam⁹. p̄. s̄z pone q̄ ex eo ¶ Sed nūqd tenetur facere iurata riu. Quidaz q̄ sic. i. sit distributor vniuersitatis. sec⁹ si vni⁹ rei. vt no. i p̄. sed an inventariū. ¶ Quid si heres non vult tradere res vel si forte eas nō possideat. nūquid poterit agere. z q̄ actione. Dicas q̄ p̄ legatis simplicib⁹ ad nō pias causas. n̄ p̄t agere nisi testator sibi viderit p̄tate. vel nisi p̄cipiet in emolumēto. Sed p̄ illis que ad pias causas sic. nēdū p̄tra heredē. imo p̄tra debitorēs vel detētores rerū. z liberātur debitorēs sibi soluētēs. ¶ Sed si p̄currant heredes i agēdo. executor dz p̄ferri. z sic itelligif qd h̄ no. et i spe. p̄. notādū. z. p̄. z sciat. z. p̄. illud. z. p̄. z nota. z. p̄. sed nunquid. z. p̄. s̄z si sit. z. p̄. illud q̄rif. Et si heres repelleret ex aliqua cā executor

re. p̄nt legatarij iplozare officiu iudicis. vt p̄. qd si heres. ¶ Sed nūc qd tenet vocare heredē in his que agit. Videf q̄ sic ff. de vsufr. le. l. le gatū. v̄ illa itelligif i casu speciali. ¶ Sed an executor tenet reddere rōnē. Spe. q̄ sic in p̄ntia heredis z legatarioz. vt in spe. p̄. sed nō simplex. z stabif iuramēto illius i modicis. nisi alias sit suspectus. Et sic itellige qd no. i. p̄. sed nūqd si executor. j. de admi. tu. l. iij. Hodie ve ro est expressū in religiosis in. d. c. i. i cle. et hoc nisi esset releuat⁹. vt ibi no. Nec obstat. j. d. volo. l. si q̄s put ibi no. ¶ S̄z an executor p̄t cōueniri a legatarijs. Glo. d̄t hic q̄ sic. Sed p̄tra no. ff. qm̄ di. le. ce. l. firmio p̄. i. z ibi cas⁹. Spe. videf primā ap probare. i. p̄. siculo. s̄z q̄lif. p̄ q̄. ff. de leg. j. l. si a plurib⁹. Distiguit an sit nudus minister. an h̄eat p̄modum. Et i p̄mo subdistiguit. aut ad pias causas vel ad alias. z p̄t agere q̄libet de populo pro legatis ad pias causas vt. p̄. sed nonne q̄libet. Vel p̄t dici q̄ idistiguit p̄t ueniri. qm̄ testator voluit legata p̄ manū eius solut. z tradidit sibi possessione rerū. S̄z qua actione. Dic q̄ p̄ditioe ex hac. l. km̄ quōsdā. Qeri⁹ ē actione negotioz gestoz. vt. j. e. l. orphanotrophos. vel actioe ex stipulatu si heres stipulat⁹ fuerit. vt. d. l. firmio. s̄. j. S̄z an tenet cauere v̄ satisfi dare. nō videf. vt. d. l. orphanotrophos. Spe. distinguit. an sit p̄sona suspecta. vel non. vt no. in. p̄. quid si heres. z. p̄. s̄z q̄ro. Et hoc de simplici cautione. s̄z nō tenetur satisfidare. vt. d. l. firmio. s̄. j. nisi legef ei sub mō. ff. de le. iij. l. si tibi. ¶ S̄z quid si differat cōplere. Dic debere ip̄m moneri. z dari ei tempus sufficiēs arbitrio iudicis. in aut. de eccle. ti. s̄. si autem qui. extra de testa. nos autem. in aut. de here. et sal. s̄. si quis autem non implens. coll. j. Et videtur annus tempus sufficiēs. vt ibi. quādoq̄ minus in aut. de ecc.

An tene tur vocare heredē i agendis. Tenef reddere rationē.

Executor an possit a legatarijs conueniri.

Qua actioe conuenit.

An tene tur cauere.

Si differat cōplere.

An executor possit ppria auctoritate bona defuncti occupare.

Si heres ei nō velit res tradere.

Si p̄currant heredes in agendo cū executorē.

Liber primus

ele. ti. s. si aut qui coll. ir. Dic in spe. s. illud etiā: in vlt. colū. ¶ Sed an durante tpe prefiro: poterit pueniri heres vel executor: Spe. videtur teneres q nō. vt. s. ex his aut querit

¶ Quid si dat? fuerit executor: ad emendāda forefacta: an pōt r debz satisfaccere creditoribus? Dic q sic si terminus vel dies venerat in vita testatoris. alias nō. vt no. in spe. s. de hoc aut. ¶ Quid si plures sint dati an vnus poterit exequi: et an succedat heres? Dic q hodie expeditum est in. c. j. extra de testa. li. vj.

Dy. tñ alio mō distinguit. ff. de testa. tu. l. si ita qd. ¶ S. an pōt alienare? Dic q nō: nisi appareat de volūtate testatoris: rē alienare volentis. vel nisi esset pstitutus: nullo hē redere relicto. vt in spe. s. sed an executor. Itē pōt trāsgere sine voluntate heredis et legatariorū. vt. s. de illo. Item et compromittere. vt ibi in fi. no. Sed qd si plures sint: nunqđ vn? in solidum poterit cōueniri. vt q sic. vt. s. de diu. tu. l. ij. Sed an pōt aliq committere? Dic q nō nisi esset cōmissus certus articulus. vt nota. in. d. c. ij. li. vi. Junge. s. de pro cura. l. neq.

Aut. ¶ Uz testator.
Presens aut. sumit de corpore de eccle. ti. s. si quis autem coll. ir.

Si quē
¶ Mō p̄cio] a quo: cūq; dato. extra de symo. mathe? [Logēd?] hodie nō cogit. vide extra de elec. c. si electio. li. vi. Si tamen acceptauerit et confirmatus sit: nō pōt renunciare sine papa. s. ante confirmationē et post consensum posset dimittere cū licētia superioris. vide extra de trāsf. prela. c. inter corporalia. de elec. si electio. li. vi. s. m archid. vbi no. q peccat mortāl quis: si sentiat se dignū et refutet cū nos posset eq̄ idoneus repiri. [Ad instar.] extra de symo. c. l. hely. [Comitetur.] Si vis viltare hanc materiam: vide extra de

**Execu-
tor dat?
ad emēdā
da fore
facta.
Si p̄tes
sūt execu-
tores.**

**An pōt
alienare.**

**An trāsf
gere vel
ppromit-
tere.**

**Refutat
prelatu-
ram an li-
ceat.**

z

symo. per totum.

Orphanotrophos

[Inclite vrbis] Idē ialijs i aut. de eccle. ti. s. si. coll. ir. et s. i puicisave ro rē. [Quasi tutores] nota tales dici orphanotrophos [Fideiussiois] infra. de admi. tu. l. si. s. defensionē. [Estimatioe.] cuz decreto s̄m glo. [Tutelarib?.] sed ad reliquā sic. ff. de admi. tu. l. quidem. [Seu curatōnibus.] nec expensas repetunt s̄m glo. [Educare festinat.] hodie s. i aut. de factis. epif. s. yconomos coll. ir. q̄ corrigit s̄m glo. dic hodie vt extra de relig. domi. c. q̄ sepe in cle. r vide i aut. de eccle. ti. s. si coll. ir.

Omnes q̄
est vn? p̄ alio. hec tamen hodie cessant in aut. e. s. si quis. r. s. alium. coll. ir. Et est speciale q̄ non potest als fideiubere. xi. q. i. te quidem. extra de fidei. c. cleric? [Episcopi] Videtur ergo q yconomus fiat cū decreto. et ita no. extra de iura. calū. c. imperato- rū. dic cōtra. s. z inno. Et dic q ep̄s ip̄m cōstituat: cū cōsensu capituli i reb? ep̄alibus. et capitulum in suis cū cōsensu ep̄i. in cōibus vterq;. vt no. in specu. ti. de sindi. s. itē q non est cōstitutus. Sed pcuratorē vide tur q possit constituere quilibet in rebus discretis. vt extra d̄ rescrip. c. edoceri. r hoc videtur verius: q̄ id qđ glo. tenet extra de pcura. c. i. li. vi. Junge. s. d̄ procu. l. neq. [Abonuerit.] Nota p hūc tex. q iudex p̄ extra fitoriuū suū citare ad locū fitorij sui. ar. ff. d̄ offi. pre. v. l. fi. l. s̄o die v̄ s̄ extra de sen. r re. iudi. c. passtoralis i cle. vbi est casus q non.

Aut. ¶ Causa que.
Dic q monachus cōuenitur nō abbas nec monasterium criminaliter. vt no. Inno. extra de priuif. c. cum olim. r arch. de iudi. c. mulieres. li. vi. Item agit r accusat criminaliter: si monasterij inter sit: cum abbas licentia. vt in summa l. hostes.

**Icono-
m̄a q̄ cō-
stitutaf.**

**Procu-
rator.**

**Abonac-
ch? quas
liter r q̄
possit ag-
gere.**

de accusa. §. i. §. sed pōt. Igr et sine licētia si ipm abbatē accusat. extra de accusa. c. cū. p. r. c. ex parte. r. vide spe. ti. de reo. §. si an monachus. Sed ciuilitur nō pōt agere vel pueniri: etiā si pōt in studio. sed monasteriū vel abbas vt no. Inn. de offi. or. c. q̄to. Et q̄s sit eius iudex: vide ibi p̄ Jo. an. r. xvij. q. ij. c. hoc tātū Tñ per hanc aut. videf monachus cōueniēdus. r. abbas tenetur: imo ip̄e monachus si agatur de p̄fidia. extra de po. c. i. vel aliud pro cōtra: citibus mitis ante ingressū q̄ fit ex ecutio in bonis q̄ obuenerit per eū monasterio. sed de habitis post: inquantū monasteriū factum est loca pletius. vt no. spe. de sta. mo. §. sed p̄mo querit̄ z inno. in. c. in p̄ntia de p̄ba. r. in. c. cū olim alk. extra de fide iur. c. penf. Verūtū posset eē hesitatio: q̄ monachus nō obligatur ciuilitur r. ita nō posset ex sola naturali cōueniri: nisi interuenisset iuramentum. extra de iurei. c. ex rescripto r. ibi de hoc p̄ doc. S; de iure cano nico. agit ex illa sola naturali. vt no. hosti. in. d. c. penf. An aut̄ libere si erat obligatus p̄ iuramentū ad op̄ faciendū. Dic q̄ non tenet illud ad implere si non possit salua religioe. extra d̄ oblig. ad raci. i. ru. p̄ Inno. no. §. e. l. quisquis. ¶ Itē dic q̄ cū abbatis licētia pōt agere ciuilitur. vide. xi. q. i. c. de p̄sona. vt no. Joan. an. de p̄cura. c. religiosus in clemē. Sed an montalis? Dic q̄ nō. extra iudi. c. ij. §. si. li. vi. in aut. de san. nis. §. si q̄n. coll. ix. Itē sine licētia iuris q̄ ipsus tangūt ratione beneficii cuius sit capax: vt electio nis vel puisionis sibi facte. ff. ad tre bel. l. mulier. §. ij. extra de cōsue. cū dilect̄. de rescrip. cū dilecta. d̄ re iudi. ad p̄bandū. Et in oibus illis p̄ constituere p̄curatorē. extra de p̄cur. c. religiosus i cle. Et p̄ inno. de re iudi. c. cū i r. a. ff. de iur. l. vnus §. idē. vel p̄ j. de aser. tollē. l. i. Itē agūt pro administratiomb̄ sibi cō-

missis. extra d̄ iudi. c. cū d̄putati cū notatis. Itē nota q̄ q̄n monach̄ vt abbas puenit: q̄ monachus iurat. vt hic no. in glo. Itē videf q̄ si habeat administratiōē alicu? dom? vel loci: q̄ possit agere vel cōueniri pro negocijs domus: q̄uis nō sit in titulatus nec habeat p̄curatorium vt. j. vbi de cri. agi opoz. aut. qua in puincia. §. eo. tpe. extra de fideiur. c. penul. vide ibi p̄ doc. Sed Inno. cōtra extra de rescrip. c. edoceri.

Aut. ¶ Statuim?

[C]el ciuili.] etiam si vt heres laici conueniat. ff. de iudi. l. heres. cū notatis. [P̄sumat.] etiā volētes ex p̄esse vel tacite. extra de fo. cōpe. si diligēti. cū notat̄. ¶ Sed qd̄ si clericus z ep̄s p̄sentiat̄. Videf q̄ pos sit tūc iudex secular̄ cognoscere. extra de fo. p̄pe. c. null̄. Ar. §. extra. e. ti. c. significasti. r. hec vera. r. hāc tenet ibi ber. ¶ Sed tñ ep̄s posset cōmittere cām ciuile cleric̄: laico iudici. sed criminalē seu sp̄iale nō: nisi sol̄ papa. vt plene no. archi. extra de cleri. piug. c. i. li. vi. in glo. subaudiūt. r. c. S; an clericō cōiugato possit p̄mittere criminalē? Videf q̄ nō hodie p. d. c. i. extra de cleri. coniuga. li. vi. §. ibi priuat̄ p̄uilegio nō clero. ff. de bo. pos. ex testa. m. l. i. c. de adop. l. cū i adoptiuis. ff. de ver. obli. l. inter stipulantē. §. sacra. r. sic nulla inhiptio in illis. Sed Jo. an. contra in. d. c. i. ¶ Sed an hec aut. obtinet in actione reali? Doc. iuris canonici dicūt q̄ in cā feudi cleric̄ r̄ndet corā dño feudi. extra de fo. cōpe. c. v. de iudi. c. ceterū. z ibi no. Archi. tenet contra. in dicto. c. i. de cleri. coniuga. li. vi. super verbo cōdemnari. P̄ima seruatur de facto in alijs nōn. extra de iudi. c. fi. li. vi. q̄uis sint reales: vt ibi. ¶ Quid in causa reconuentionis? Doc. quasi omnes dicūt q̄ clericus tenetur respondere coram iudice seculari. vt no. in. cap. at. si cleric̄. de iudi. Sed

Executio i bonis mōa chi.

Ex sola nāli agit

1. 1° qui s agit cōstus sine licen tis

Cleric̄ i iudicio seculari cōuenit. Si ep̄s cleric̄ cōsentiant.

Ep̄s cāz cleric̄ an pōt laico cōmittere r. an clericō coniugato.

Quid in actione reali.

Liber Primus.

Fallit regula aut. extra de iudi. c. i. nō ab homicide extra de sen. excōi. vt fame. c. ti. c. si clericus. li. vi. et vide alios casus. xxiij. q. v. c. principes. i. glo. Itē hodie in clericis cōiuga. vt in. d. c. i. Itē extra de vi. et honesta. cle. c. i. li. vi. z. e. ti. c. i. in cle. Sed qd si sit cōsuetudo q. clerici respōdeāt corā iudice seculari: Dic eā non va- lere. extra de iudi. c. clerici. Sz ecō- tra bene valet q. clerici cōiugati nō respondeant coram iudice seculari. vt no. Jo. mo. i. d. c. i. li. vi. [Ladat] ipso iure fm omnes. et dic vt. d. c. si diligēti. [Teneat.] ipso iure: cum in ea delinquat. extra d. hereti. c. cuz ex intūcto. Et dicūt doc. q. hoc ē hic speciale. qz alias denegans iusticiā non punitur nisi in interesse in aut. vt liti. iurēt. §. i. coll. ix. z. extra ordi nē in aut. de questio. §. sup hoc. coll. vi. de manda. prim. §. lit tibi. coll. ij. Sed illa loquūt in officialibus non in illis qbus ex patrimonijs ppetit iusticia. z est eoz ppria. [Sed qd si non denegat sed differt vel reqs- terus nil respondet. Videf idē. ff. de i. ter. acti. l. de etate. §. q tacuit. z §. ij. C Sed quid si dñs nō negauit sed ei? seneschallus vel officialis? Vi- def idem in aut. de iudi. §. hos asit. et facit pro z contra: extra de elec. c. si ppromissarius li. vi. De materia hui? aut. no. in spe. ti. de cōpe. iudi. ade. §. i. §. sed nunqd. Idē in laico. extra de fo. ppe. c. si diligēti. [Sz an fideiussoz clerici gaudeat hñdō priuilegio: Dic q nō. vt no. d. §. sz pone. [Priuatus.] sed quid econ- tra si iudex ecclesiasticus inter laicos cognoscat. quod non pōt extra de fo. cōpe. cum sit. et. c. lz. et. c. exte noze. et. c. si clericus. vide. §. de iuris- dic. om. iudi. l. in criminali. Hec est locus penitentie post litis contes. fm omnes. sed ante sic: fm Inno. z Ber. Sed hosti. contra. cuius opi. potest esse vera: vbi ante litis cōtes.

solus archi. cōtra in. d. glo. z de hoc no. ij. q. viij. cui? in agendo. Itē sal- lit regula hui? aut. extra de iudi. c. i. nō ab homicide extra de sen. excōi. vt fame. c. ti. c. si clericus. li. vi. et vide alios casus. xxiij. q. v. c. principes. i. glo. Itē hodie in clericis cōiuga. vt in. d. c. i. Itē extra de vi. et honesta. cle. c. i. li. vi. z. e. ti. c. i. in cle. Sed qd si sit cōsuetudo q. clerici respōdeāt corā iudice seculari: Dic eā non va- lere. extra de iudi. c. clerici. Sz ecō- tra bene valet q. clerici cōiugati nō respondeant coram iudice seculari. vt no. Jo. mo. i. d. c. i. li. vi. [Ladat] ipso iure fm omnes. et dic vt. d. c. si diligēti. [Teneat.] ipso iure: cum in ea delinquat. extra d. hereti. c. cuz ex intūcto. Et dicūt doc. q. hoc ē hic speciale. qz alias denegans iusticiā non punitur nisi in interesse in aut. vt liti. iurēt. §. i. coll. ix. z. extra ordi nē in aut. de questio. §. sup hoc. coll. vi. de manda. prim. §. lit tibi. coll. ij. Sed illa loquūt in officialibus non in illis qbus ex patrimonijs ppetit iusticia. z est eoz ppria. [Sed qd si non denegat sed differt vel reqs- terus nil respondet. Videf idē. ff. de i. ter. acti. l. de etate. §. q tacuit. z §. ij. C Sed quid si dñs nō negauit sed ei? seneschallus vel officialis? Vi- def idem in aut. de iudi. §. hos asit. et facit pro z contra: extra de elec. c. si ppromissarius li. vi. De materia hui? aut. no. in spe. ti. de cōpe. iudi. ade. §. i. §. sed nunqd. Idē in laico. extra de fo. ppe. c. si diligēti. [Sz an fideiussoz clerici gaudeat hñdō priuilegio: Dic q nō. vt no. d. §. sz pone. [Priuatus.] sed quid econ- tra si iudex ecclesiasticus inter laicos cognoscat. quod non pōt extra de fo. cōpe. cum sit. et. c. lz. et. c. exte noze. et. c. si clericus. vide. §. de iuris- dic. om. iudi. l. in criminali. Hec est locus penitentie post litis contes. fm omnes. sed ante sic: fm Inno. z Ber. Sed hosti. contra. cuius opi. potest esse vera: vbi ante litis cōtes.

cōstat de pertinacia. [Sed an de- ricus coniugatus in casibus qbus non gaudet priuilegio possit declia- re for. ecclesie: sicut laicus: Non vi- detur cum remaneat clericus vt dicitur p quo. §. de decuri. Nec infames z. l. infamia. li. x. [Sed an cleric? excōicatus gaudeat hñdō vel alijs priuilegijs: Dic q sic. xviij. q. ij. c. si quis deinceps. p Jo. de sen. excōi. si vero. p Inno. p Ber. de immu. eccl. qz pleriqz in spe. de sen. excōi. §. sed queritur. [Admittant] z sunt excōicati. xxiij. q. v. administratores. no. archis. de excep. c. fin. de sta. regu. c. periculofo. lib. vi. Nota tñ ali- quos casus in quibus iudex secularis cognoscit inter personas ecclesiasticas. vide extra. xxiij. q. v. pncipes Et adde que no. in spe. ti. d. compe. iudi. ade. circa pñ. Et p hosti. de. fo. compe. c. conquestus. persona autē ecclesiastica que vocat personaz ecclesiastica in iudicio in foro seculari super re spūali: punit amissioe be- neficij. extra de excess. pla. c. grauē.

Clericus cōiugatus an p̄t deo- clinas for- rum.

Denegātes iusticiam.

Si dñs nō negauit sz officialis ei?

Fideiussoz clerici. Iudex ecclesiastic? cogno- scens int- laicos.

Aut. [Sed ep̄alis]
Sumitur in aut. constitutio que de dig. §. palam. coll. vi. [Galens.] vi de. §. de decur. l. fi. [Sue potestatis fieri] hoc est spūale. ff. d. adop. l. si p̄ L. Sacrosancte.

Aut. [Licētiā heat]
De eccl. ti. §. interdicimus. coll. ix. [Ad quos voluerit.] Quid si ante fuit religiosus: Dic q acquisita ante remanēt monasterio. Sed de ac- quisit? post: videtur obtinere quod hic dicit. z no. in spe. de sta. mo. §. xxiij Junge. §. ti. i. aut. si qua [Religiosi loci.] nisi esset religiosus. §. ti. i. in aut. ingressi. [Et successione.] vsqz ad. viij. graduz. xij. q. v. c. si ep̄s. et. c. pe. z fi. z no. Inno. c. cum in officijs de testa. extra. [Ecclesie in qua con- stituti sunt.] Distingue hic: qz aut beneficiatus distribuit iter viuos. z dic. vt. §. ti. i. aut. hoc ius. Aut iyl

Si ep̄s fuerit religiosus.

tima voluntate. z tunc aut de imobilib⁹ eccle. aut de fructib⁹. aut de alijs mobilibus aut de p^o e^o acq^osi^o p^omo casu non pot. scdo pot dan do elemosynā vel remunerando me rita. extra de testa. ad hec als non. Tertio idem. vt. d. c. cum in officijs de testa. In quarto casu distingue. qz aut constat qz acquisiuit de boīs. eccle. z dic vt. s. dixi. vt. e. ti. c. tua et. c. relatum. s. licet: Aut constat qz aliunde. et tūc pro libito. vt. d. c. tua z. c. relatum. s. ceteris Aut dubitaf. et videtur qz sit p^oscriptio qz de bonis ecclesie: per istam aut. Ar. cōtra. ex tra de testa. c. requisisti. s. fili. Dic qz super hoc recurratur ad coniectu ras vt no. plene Immo. in. d. c. cuz in officijs. dic pleni⁹ ibi. Et qua actio ne agetur cōtra occupationē? Dic ibi z vide. s. arbi. tu. l. si defunct⁹. xij. q. v. per totum. Et vide de hac ma teria quod no. Jo. mo. de re. ec. non alie. c. ij. li. vi. Quid si sit alta cō suetudo? Dic tenendam. dum tñ nō sit grauis ecclesie. extra de dona. c. ceterum. Hāc partem tenet io. an. extra de re. iur. c. nemo potest. i. no uel. vbi plene. p. c. suscepti regimi nis. et per. c. si propter. extra de res scrip. li. vi. sed archi. ibi contra.

Aut. Presbyteros
Sumitur de sanct. epif. s. presbyte ros. [Quolibet modo] contra. s. de inoffi. testa. l. fi. dic ibi. et vide de in offi. dona. l. ij. [Potestate.] hodie non obtinet. vt no. ber. extra de eta. et quali. c. indecorum. Sed ibi ino. cōtra. et est verus/ tamē quo ad be neficiuz non curatur. extra de iudi. c. si annum. li. vi. An per ingressum religiois: vide in aut. ingressi [Fe rant partem.] dic. s. de inoff. testa. l. de inofficioso. C. L. Sacrosancte.

Aut. Ascripticiof
Sumitur in aut. de sanctis. epif. s. a scripticos. coll. ix. [Vel per suppo sitam personam.] vt. s. e. quisquis

emerh. C. L. Subemus. **Aut. Si seruus.**
Sumitur in aut. de sanctis. epif. s. si seruus de excommunicato dic vt in spe. de regu. in fi. vbi tenet qz tenet i gressus. Sed si erat obligatus per iuramentum ad opus faciendum. dic vt. s. e. quisquis. [Tradatur.] cōcordat ad primum responsū. liij. dis si seruus sciente. Item ad scdm .e. distin. nulli. z. c. ex antiq^o. extra de ser. nō ordi. c. de seruo. C. Sed an hoc secundum responsū obtine at in promotis ad sacros ordines? Dic qz nō Immo dyaconus potest se redimere dando equivalentias. al. deponitur/ et dño redditur. vt. d. c. ex antiquis. Et eodem priuilegio gaudent subdyaconi hodie: q^o olim secus. extra de serui. non or. c. miramur. Presbyter autem nō de ponitur: s^z peculio mulctatur: et do mino psallet. vt. liij. d. c. frequēs. et d. c. si seruus. et hoc vbi dñs repre sentator z ordinatoz ignorabāt sed secus si ordinatoz seu representatoz sciret. quia tunc fit liber. et illi sciē tes condemnantur in duobus. vt. e. di. c. si seruus absente. C. Sed quid de re aliena consecrata? Dic qz nun q^o redditur. xij. q. vi. comperim⁹ contra. ff. de liti. l. fi. Sed ibi est ali⁹ casus qz ibi erat res aliena z litigio sa. C. Sed qd de liberto? Dic qz nō debet promoueri nisi esset. libert⁹ ec clesie. e. di. c. i. z. c. quicūq^o. extra de serui. non or. c. de famulis. C. Sed ibi agetur hec causa? Dic qz coram iudice ecclesiastico. extra de sen. exe cōi. c. si iudex. Ar. contra. s. vbi ca. sta. agi debet. l. ij. Item dic qz presu mitur ignorans secundum glo. Itē qz hic pbat se āte habuisse possessio nem. Hec ob. ff. de acqui. poss. l. iij. s. si seruus. L. iubemus.

Aut. Episcopat.
[Durat] ita tamen vt per substitutu tum seruiat. L. Seruis si. ci.

Resolutio q^oliter p^ont flat^o de bonis disponet

Consuetudo in h^o s^onyalcat

C^otra p^o motionē ad ordies solua^o p^oas

Si exco munita t⁹ igredi tur religi onē tenz ingressus

Serui q^o sint p^omo ti ad sa cros ordi nes,

Res alle na cōse crata.

Libert⁹ an pōt p^o moueri. Vbi age tur hec causa.

Liber Primus.

Auf. ¶ Veruz et si.

Concor. liij. di. c. si seruus sciēte. et hoc nisi nimis distaret. xvij. q. ij. c. si quis in cognitus. L. Seruis si.

Si q̄s ad declinādā

[Falcidiam] hodie etiam certus i stitutus non detraheret falcidiā. in aut. de eccl. ti. §. si autem p. re. [Ualere. nisi haberet liberos. xxx. di. c. si q̄ filij. z. c. si q̄s reliq̄rit. xvij. q. iij. c. si.] Paupior supponit q̄ magis paupi dz dari.

¶ Quid ergo si omnia hospitalia ciuitatis abundāt? Tunc dz dari vagis vel religiosis indigentibus. vide extra de testa. c. i. dicante. et. c. tua. et per archi. e. tit. c. i. l. vi. [Tātummodo. Jet ita eps non pōt mutare i alios vsus. extra de reli. domi. c. qz contingit: in cle.

Auf. ¶ Si captiu.

Sumitur in aut. vt cum de appel. cog. §. si vn? de predictis. coll. viij. z nota multa specialia hic. Et p hoc videtur q̄ vasallus feudo puetur: si non liberauit dominū de carcere cū possit. in feu. q̄ sit p̄ma ca. be. amit. c. porro. §. sed z q̄ delator. Rā videt q̄ teneatur facere duellū pro eo. vt no. in spe. de feu. §. xvij. non tñ tene tur tradere pecuniā suaz titulo si de feu. fuerit cōtro. c. lz. de alie. feu. pa. §. si. ff. de libe. agnos. l. si q̄s a. l. berz §. parēs. Sz filius sic. vt §. causas auē. §. alk. [Redemptionem.]

¶ Quid si erat excoīcat? Videt q̄ teneatur redimere cum sit grauius li gamen anime q̄ corporis. §. d sacrosanc. eccle. l. sancimus. extra quod me. cau. c. cum dilecti. Ar. cōtra. ff. de ag. li. l. si q̄s. §. parens. faciat ergo cessionem et liberet se extra de solu. c. odoardus. p̄rimū verius ē. vt in aut. vt cū de app. cog. §. causas. §. si quilibet.

¶ Cuz lege [Subiacere] dic. §. e. aut. p̄sbyteros. §. de inoffi. testa. l. si. et

.l. de inofficioso.

¶ Si q̄s i p̄scribēdo

Nota q̄ hec. l. est hodie correcta. extra de fo. compe. c. si diligenti. et vi de. §. e. aut. statum? Et vide plene de materia huius. l. in spe. de renū. §. cui.

¶ Generaliter [Non sint.] Sz

cōuersi dū tñ sint p̄fessi. extra de p̄uul. c. vt priuilegia [B̄ficiuz] nota q̄ cessāte causa zc. vic p̄ op. extra d̄ regu. iur. c. decet. Et vide. ff. de vsu. fru. le. l. quidā. Et nota q̄ scholaris vagabundus non gaudet p̄uilegio.

Auf. ¶ Presbyteros

[Cognitionis] vsqz ad quartū gradum. hec sunt verba yr. [Permittimus. Jis finis videt corrigi. l. xxxvj. di. c. puenit. z ibi no. Jo. Vel dic q̄ nō corrigitur. xvi. q. i. c. generaliter

¶ Itēz qd de clericis? Videtur q̄ possint acceptare spōte. sed nō pnt cogi. vt. §. e. l. generaliter. §. eos. nisi pro misera bilibus psonis. q̄ casu etiam ep̄s pōt p̄sbyteros cogere. vt. d. c. peruenit. Et itellige misera biles q̄ nō pnt alios habere cōmōde. alias autem oēs pupilli z vidue sunt miserabiles. [Sed quid si ante episcopatum vel monachatu extet tutor? Spe. dicit q̄ non finit. in ti. de tu. §. generalit. §. itē pone. dic vt ibi. Item dic q̄ prima pars mutatur si episcop? causa pietatis p̄cipiat. vt §.

¶ Kaptores [Dedicas te] Idem in

alta muliere secundum glo. Dic. §. d rap. §. g. l. ynica. [Et ministri] duo ergo requirunt: q̄ sit minister z conscius. ynde sola sciētia nō facit tene ri. vt no. per Bruno. extra de homi. c. petrus. et facit e. tit. sicut dignum. dic ibi. z no. ff. ad. l. iul. de partici. l. vtrum. Qerum est tamen q̄ qui scit homicidiū p̄mittendū: z non impedit si potest debet puniri: sed nō tñ

Si officia hospitalia abundant.

Et

Vasall? teneat? do minū redimere.

Si p̄ferat excoīcat? an filius teneatur redimere.

Scholaris vagabund? nō gaudet p̄uilegio.

Clerici an possit esse tutores.

Miserabiles p̄sonae.

Consci? cū agētibus? an puniant? p̄ari pena.

ta pena. vt. d. c. sicut dignū. Et hoc verum in illis que prohiberi pnt vt plene no. extra de sen. excōi. c. q̄to. de sen. z re iudi. c. pastoralis in cle. z sic fa. j. de nili. ggc. nō rumpen. l. vnica. ¶ An aut̄ puniā eadem pena? Videt̄ q̄ sic. j. ad. l. iul. maief. l. quisquis. z. d. l. vtrū. ff. ad. l. cor. de sica. l. iij. §. itē qui actor. j. de rpto. virg. l. vnica. §. penas. q̄ facit. p. z. j. z hic. S. j. d. l. vnica. de nili. aggeri. nō rū. ff. de fur. l. is. q̄ opē. S. j. dicit legif. in. d. c. sicut dignū. ff. de adul. l. is cui. ff. ad. l. iul. pecu. l. sacrilegij. §. is aut̄. In crimie tñ maief. statis punitur sola scia. j. ad. le. iul. maief. l. q̄s. de incest. nup. l. iij. Et in casu illo videt̄ q̄ ratificas nō suo noie factū debeat puniri. qd̄ ē verū in foro aīe: vbi puniā sol⁹ p̄sensu. vide extra de pe. c. felicit. li. vi. Itē et occultas hostē fugientē vlt̄ illd̄ sciētē dissimulat. ff. de pe. l. metredox. Itē z p̄scia latronū. ff. de pe. l. aut facta. circa prin. Fuge quod scripsi insti. de noxa. acti. in prin.

Deo nobis. [Renunciā] hoc p̄t alter altero iūto añ p̄mitionē. p⁹ n̄ extra d̄ puer. coniuga. c. j. z. ij. [Abortis exigere] ar. j. ff. de verbo. ob. l. ex ea. §. insulū. Sed dic q̄ hic mors ciuiliū z natural̄ sunt eiusdē effect⁹: vt ibi no. d. y. [Ingratū] secus si ex alia cā vt hic no. z i. aut. de mo. in prin. col. i. de sanctis. epif. §. nullā. coll. ix. de diuor. c. gaudeamus. ff. de libe. et post. l. filii ssa. miles An autem per ingressum religionis tollatur irregularitas? Dic extra de fi. p̄f. c. fi. d̄ apof. c. ij. Itē nec alia causa si t̄rasset filiū s̄famil̄ de voluntate partis. ff. de pac. l. cū in eo. in aut. quomodo na. ef. sui. §. si quis igitur. colla. vj. [Vocētur] ¶ Si ergo nota q̄ religiosi succedūt z ecclesia noie eorū hereditatez recipit. xij. q. iij. si liceat. xvij. q. i. c. i. Itē diuidūt cū fratribus. vt hic Sed huic ob. xij. q. i. c. clericus i fi.

vbi glo. no. q̄ non diuidunt. sed il-
lud de honestate. §. Quis ergo ad-
bit? Videtur q̄ monachus. z si adi-
re nō vult q̄ nichil monasterio acq-
ratur. j. de herede. insti. l. cū propo-
nas. Ja. tñ videtur velle q̄ mona-
steriū possit adire illo casu. j. de bo.
que libe. l. fi. Sed an sit op⁹ auctori-
tate superioris? Et videtur q̄ sic.
insti. de auē. tu. §. neq. z forte ius-
su: vt. v. l. cū pponas. Itē tñ. l. nō
videtur obtinere in rebus feudali-
bus. vt scripsi. supra. titu. j. aut. in-
gressi. ¶ Quid simonachus p̄mo-
riatur patri? Vide tur q̄ heredita-
tē parētū trāfferat monasterio: qd̄
ē loco filij. sed sec⁹ de alia heredita-
te. j. de his q̄ ante ap. tabu. l. j. i. aut.
de sanctis. epif. §. sed z hec presenti.
et de hoc no. in spe. de testa. mo. §.
lij. cū se. z facit. ff. de ag. li. l. j. §. fi.

¶ Quid si intrauit religionē mē-
dicantium? Dic vt scripsi in aut. in-
gressi. §. ti. j. Illud tñ intellige de il-
lis qui possunt habere p̄p̄iū mobi-
le in cōi. secus in fratribus minorie-
bus. extra de verbo. sig. c. extui. in
cle. [Remeauerint.] post p̄fessionē
vt dixi in aut. ingressi. z hoc si tenuit
ingressus z p̄fessio: vt extra de con-
uersi. p̄u. c. quod a te. vbi no. q̄ illo
casu quo nō tenet recuperat in spe.
de sta. mo. §. pozo. z §. xlij. ¶ S. j.
qd̄ si tenuit ingressus/ extui tñ de l̄s
centia pape? Distigue vt. j. de sen.
pas. l. fi. et no. in spe. §. xij. [Teno-
rē.] p̄stitutus in. xij. solidis. ex-
tra de iude. c. i. z hoc d̄ veris seruis.
secus de ozigiarijs. vt. e. ti. c. ij. Itē
dic q̄ nec liberi homines debēt eis
seruire: et maxime in officio nutri-
cum vel obstetricū. vt. e. ti. ad hec.
Iunge insti. de noxa. §. dominus.

**De episcopali au-
diētia: et de diuersis
casibus que ad illis.
et cetera.**

c ij.

Quis a
didit.Simōia
ch⁹ p̄mo-
riā p̄fi.

v

v

Occul-
tās ho-
stē fugi-
tē q̄lter
punitReligio
si succe-
dūt z di-
uidūt cū
fratrib⁹.

Mercatores

Id est mercatores q̄ re dimunt captiuos v̄l v̄e dūt victualia. [Proui deat]. ff. d̄ mune. r̄ ho. l. si. §. itē epi.

Si clericus

[Ante dife finitiuā.] hec lex ē imutata de iure canonico. extra de appel. cum sit. [Frustrato rie.] q̄d̄ presumitur s̄m glo. [Sanctio.] que est .j. quoz̄ appel. non resci. lab̄ executione. [Hō fisco.] hoc est speciale i clericis. [Erogari] Nota q̄ epi nō debēt ibursare emēdas pecuniarias. extra de pen. c. presbyteri. Et plene notat archi. extra de sen. excōi. c. venerabilibus circa fi. li. vi. Et hosti. in sūma. de offi. ordi. §. quod pertinet. Et facit. §. cōia d̄ suc. aut. omnes peregrini. In aut. de testi. §. si vero aliq̄ coll. viij. ¶ Ilud vero videtur q̄ si quis mulctes contemplatione ciuitatis. debet emēda applicari ad opus ciuitatis. in aut. de defen. ciui. §. si qua vero. col. la. iij.

Nemo

[Talia.] facit ad id q̄d̄ scripsi insti. i p̄n. sup̄ p̄bo maiestatem. [Cōsuetudini] Ho. q̄ vnus act⁹ iducit p̄suedinez h̄z glo. h̄z tñ nō sp̄ ex ea ius resulat. vt scripsi. §. q̄ sit lon. tem. consue. Et facit i aut. d̄ defen. ciui. §. fi. col. iij. §. de cura. furiosi. l. cū alijs.

Mime

[Utanf.] generatius prohibet in aut. e. §. penul.

Addictos

Hec. l. ē de b̄u. §. de appel. addictos. [Sinoditas]. i. magistros sinodi v̄l p̄gregatōis. [P̄perfectiōe] multi ei p̄tati p̄sequūt̄ v̄nantes per gētes ad locū pene s̄m glo. h̄z nō tenentur ad iussū iudicis seq̄. [Ut bellū] Arg. q̄ iudex nō d̄z facere violētia armorū n̄ p̄sulto i peratore ar. §. §. ti. j. l. si q̄s i h̄o. i. fi. no. ino. extra d̄ offi. d̄ l. c.

si §. i. vic. §. d̄ offi. ciui. iudi. l. j. r̄ vic vt ibi. [Ultio p̄cedat.] r̄ sic videt q̄ iudex secularis possit punire clericos arma portātes. h̄z h̄ videt i feude pa. tenē. et eius viola. §. si clericus Sed ibi saltē dat emendā iudici seculari. [Humanitatis.] ff. de appella. l. nō tantū. Et satis posset hodie sustineri cum licentia abbatis iurta q̄ scripsi in aut. eā. q̄. §. ti. j.

Si quis

[Nota p̄ progare] est cōsentire i illū qui als iudex nō erat i illo sup̄ quo fit progatio. Si aut̄ als esset iudex r̄ oporteret excipi vel declinari: tūc nō est progatio s̄z exceptiōis omisio. inter q̄ magna est d̄ria vt plene no. inno. extra de offi. del. c. p̄udentiā. §. sexta. ¶ Et ē sciēduz q̄ q̄nq̄ fit progatio de t̄pe ad t̄ps. r̄ illa ē licita. ff. d̄ iudi. l. ij. §. si iudex. extra de offi. dele. c. de causis. Et vide super hoc articulo qd̄ no. Inno. d̄ app. pel. c. sup̄ eo. r̄ de accu. c. fi. r̄ in spe. ti. de remis. ¶ Itē q̄nq̄ fit de re ad rē. r̄ est licita. extra de offi. dele. cuz oli. ff. de iudi. l. q̄ re. §. j. ¶ Itē q̄nq̄ fit de p̄sona in p̄sonā r̄ tūc pōt fieri de cōsensu partiū/ si sit ordinari⁹ p̄rogatus. secus si delegat⁹. extra de offi. dele. c. p. r. z. g. Et q̄nq̄ d̄ loco ad locū. et h̄ic fuerūt opi. Hosti. tñ videtur velle q̄ fieri possit: vt no. i. d. c. p. et. g. Et idē pe. de bel. p̄ti. ff. de solu. l. q̄ro. Hodie est casus extra de rescri. c. statutū. li. vi. §. i. nullo ibi: nisi exp̄ssus. r̄ c. Sed q̄ requir̄ ad hoc q̄ valeat progatio: Dic q̄ multa. Primo q̄ iudex q̄ progat̄ habeat aliquā iurisdictionē. q̄ als priuatorum consensus r̄ c. §. de iurisd. om. iudi. l. priuator. Et hoc nisi insueneriāt illa q̄ p̄currūt i barbario ff. de offi. p̄eto. l. barbarius. ¶ Sz an valeat vt arbitriū si p̄tes sciant ip̄m nō h̄re iurisdictionē: Rō videt ff. d̄ arb. l. litigatores. §. j. ¶ Itē requir̄ scia. ff. de iud. l. ij. Itē q̄ spōtes vt. d. l. ij. §. aut si cū restituis. Et iud ḡ si vsq̄ ad finē litigauerit: nunq̄d

Clerici armatores tantes,

Progatio qd̄ sit.

Quot mo dis fiat.

Req̄sita ad h̄o vt valeat p̄rogatio.

An vals vt arbitriū.

Emēde pecunia rie si dñt ibursari ab ep̄o.

Si quis mulctat r̄ rēplatōe ciuitatis

vn⁹ act⁹ facit p̄suetudinē.

violētia armorū solo p̄nci pi spe crat.

An p̄sumitur sciēs? Videtur q̄ nō. ff. de proba. l. verius. dic atēdi qualitate personarū: vt in spe. de cōpe. iudi. ade. §. i. f. sed nunq̄d. Hodie tamē videtur requiri q̄ prorogauerit expresse: vt. d. c. statutu. §. i. nullo. li. vi. ff. de iudi. l. i. et tūc etiā penitere pōt vsq̄ ad litis cōtest. ff. de iurisd. om. iudi. l. si cōuenerit. nisi esset pactū uelstrū vt in spe. de compe. iudi. ade. §. i. f. sed quid erit. Et sic videt̄ q̄ de facto litigātes sciētēs qui als non cōsenserūt expresse/non prorogent. §. si a non cōpe. iudi. l. fi. Et sic videt̄ sentire spe. ti. de appel. §. nūc tractem. §. qd si de facto. Sz glo. videtur sentire p̄trariū. ff. de iudi. l. i. sed illam intellige vbi als iudex erat: sed alias declinari poterat: vt dicit. §. de excep. l. fi. Itē q̄ progef̄ i tali casu qualis est iurisditio: quia laicū uel q̄ iurisditio nō pōt prorogari in causa ciuili. ff. de iudi. l. sole mus. §. i. Et nō. doc. §. de testa. l. testaments. ¶ Itē requiritur q̄ persona sit habilis ad prorogandū: vt qz laicus. qz clericus non pōt absq̄ licētia epi: vt extra de fo. compe. c. significasti. ¶ Quid si erēptus pro roget seu se submittat iurisditioi ordinarij? Fo. an tenet q̄ si potest. vide plene extra de re. iur. c. sciēt. li. vi. in nouel. ¶ Sed cū hodie iurisdictiones seculares sint diuerse: non videt̄ q̄ laici possint prorogare iuri to dño suo: sicut nec clerici. Et fa. qd no. Inno. extra d̄ offi. ord. duo i fi. Sed dic q̄ inno p̄nt. si tamen faciunt uolo r̄ propter damnu dñi: tenetur de uolo. ¶ Et videt̄ notari ex de offi. archi. dilecto. Sed cōsuetudo primam approbat vbi dñs p̄tra dixit. et facit extra de fo. cōpe. c. expressa transmissa. ¶ Quid si iudex prorogatus non cōsentiāt? Dic q̄ potest eos repellere: vt. d. l. ij. §. si iudex. ¶ Itē requiritur q̄ causa sit ciuili nam criminalis? sp̄ialis non p̄nt p̄rogari vt. no. glo. i. d. l. ij. r. ff. ad mu. uici pa. l. i. iuter pueniētes. Et sic no.

Cōsuetudo i prōgatione iurisditōnis.

in spe. de compe. iudi. ade. §. i. f. sed nunq̄d in iudicē. Sed inno. videtur uelle q̄ possit i alijs vt no. i. c. d̄ causis. de offi. dele. dū tñ alias habeat merū imperiū uel iurisditioē sp̄ia lem. qd videtur uerius. Item p̄mis fa intellige vbi proceditur uia ordinaris. secus si p̄ uiam inquisitionis: vt no. inno. extra de accu. ad petitōnem. ¶ Itē queritur an iurisditio prorogata sit ordinaria uel delegata: Dic q̄ est eiusdem conditionis cuius est principalis: vt no. d. c. p. r. g. Et ad eundē appellatur ad quē appellaretur in causa principali. vt in spe. d. ti. §. sed an snia cum. §. se. ff. de appel. l. ex consensu. ij. q. vi. a iudicibus. dic ibi. ¶ Sed an iudex p̄rogatus possit p̄mittere: Dic q̄ sic post litis contest. ante nō. vt i spe. d. ti. §. sed nunq̄d ordi. ¶ Sed an reuocata causa principali reuocaf̄ hec? Dic q̄ nō. si lis erat cōtestata: vt. §. sed nunq̄d i delegatis. ¶ Itē caue quia iudex prorogatus nō p̄t excōi care: vt no. inno. in. d. c. de caus. sed rin. c. p. et. g. ali. ¶ Itē nota q̄ procurator non pōt prorogare. vt no. i dicto. c. de caus. sed declinatoriam pōt omittēre: vt no. i. c. cum olim. e. ti. de offi. dele. ¶ Item nota q̄ non fit prorogatio vbi p̄ceditur ex officio iudicis: vt per inno. extra de accu. c. accedens.

Jurisditio prōgata an sit ordinaria.

Prorogatus an pōt p̄mittere.

procurator nō p̄t progare

Ep̄ale iudicium.

[A sacerdotibus.] Nō tamē p̄scopus d̄ eos audire nec eos admittere: vt. xi. q. i. te qdē. §. de testa. l. consulta. [Non liceat] hoc speciale. ff. de appel. l. ex cōsensu. §. i. sed hodie appellatur. extra de appel. per totū e. ti. c. romana. lib. vi. [Executio]. Hodie hec. l. possit obtinere vbi cognoscit inter laicos: quia inter clericos ipsemet exēqtur. extra de fo. compe. c. postulasti. de offi. iudi. de le. c. si quādo. et. c. in litteris. Item dicunt quidam q̄ iudex ecclesiasticus potest suam sententiam exequi

Ep̄s an exequat suā sniaz

Libri Primus.

in possessionibus laicalibus: cum si
 bi cōpetit cognitio cause: vt no. i. c.
 significasti. de offi. dele. Sed illam
 opi. reprobatur Inno. in. d. c. Sz spe.
 eam approbat. ti. d. secūdo decreto
 §. restat. Sed opi. inno. videt verit
 or km legem istam. [Tribuatur] ip
 si vero non p̄sit exequi. in aut. de san
 ctis. episco. §. si q̄s contra. colla. ix. a
 pud quos opz causam. §. ipse vero.
 colla. vi. sed ar. contra in aut. de s̄a
 ctis. epif. §. si quis spoztulaz coll. ix.
 z idē dicit glo. de sn̄ia doctorum.

Aut. C Si quis

Sumitur in aut. c. §. si q̄s contra ali
 quem. et vide ad eius intellectuz. §.
 de appel. l. precipimus. in aut. d. ap
 pel. §. illud. col. iij. Dic plenius. §. q̄
 pro sua iurisditōe. l. i. Item dic ho
 die q̄ ep̄s h̄z plenam iurisditōe: z
 cessant hec oīa. z vide per inno. c. lz.
 extra de foro cōpe. Verū est tñ q̄ ec
 clesia non dimittit iudicio sc̄lari: ni
 si in casibus q̄ ibi notant. Et pleni⁹
 in spe. de cōpe. iudi. ad. §. i. Hec ho
 die appellatur de foro ecclesiastico
 ad secularē: vt extra de appel. c. di
 lecti. ij. [Ite notat hic quidam p
 casu q̄ iudex appellatiōis sn̄iam
 exequit: super q̄ diuerse sūt opinio.
 Inno. videtur velle p̄ ista parte ex
 tra de offi. dele. c. pastoralis. in glo.
 laurētij. Hosti. videt dicere q̄ vter
 q̄. in summa de appel. §. quis sit effe
 ctus. Tu distingue: aut appellatur
 ab interlocutoria. z tunc aut cōfir
 matur: z tūc totū negociū primo iu
 dici remittit: vt. c. vt debitus extra
 de appel. Aut infirmatur: z tūc cū
 iudex appellatiōis cognoscat de p̄n
 cipali: ipse exequit. extra de appel.
 dilecti. ij. z. d. c. vt debet⁹. Si appel
 latur a diffinitua. tunc aut p̄firma
 tur: z potest vterq̄: vt in opi. hosti.
 Aut infirmatur. z tunc sc̄s: vt hic
 et. §. de appel. precipimus circa me
 dium. Si vero pronuncietur esse tē
 pora decursa: primus exequitur. ex
 tra de appella. c. sua. de hoc no. Jo.

mona. de appel. c. romana. lsb. vi. et
 in spe. de sen. excommunic. §. nūc. §.
 sed pone. Et vide que dixi infri. qui.
 mo. testa. infri. §. sed si quis.

Judices [Pauperum]
 Id est qd relictū
 pauperibus. [Contempserint] ho
 die est maior pena. §. de custo. reo. l.
 i. Et cui applicabitur? Dic vt. ff. d.
 re iudi. l. si vicitur.

Mathematicos.
 [Deportationis] Contra. §. de ma
 the. l. z si excepta. sed ibi operabat
 hic non secundum glo.

Christianos.

Id est episcopos. §. e. l. i.

Silenones [Implo
 raroz] ris
 est casus in quo est lis inter patrē z
 filium familias. Item in castris vel
 quasi. Item qñ de hoc agit an sit in
 prate. Item in alijs casibus in qui
 b⁹ pater cōpellit emancipare. de q̄
 b⁹. §. de emaci. libe. l. nec au⁹. Itē in
 cā alimentoz. Itē tutorio vel curas
 torio noie vt no. ff. de iudi. l. lis nula
 la. Item in cā criminali vt no. spe.
 de actore. §. sed nūquid. qd̄ itellige
 in casu quo accusatio admittit. §. q̄
 accu. poss. vel non. l. ppter. De iure
 vero canonico videt q̄ possit eē lis
 in omni casu. ij. q. vj. c. queritur et
 ibi no. extra de resti. spo. e. ex parte.
 Sed non videt. d. c. corrigere legē:
 si bene intelligat. [Necessitate] §.
 de specta. l. fi. li. p. cōtra. ff. de his q̄
 sunt sui vel alie. iur. l. si domin⁹. Sz
 hic passim proficitur. [Absolut.] Id
 est mancipari vel manumitti.

Decernimus [Inui
 tus.]
 Dic hodie. §. ti. i. l. sancimus.

Nemo [Dic. §. d. postu.] l.
 nemo vbi est hec
 lex de verbo ad verbum.

Si legibus.

Ep̄s ho
 die habz
 plenā iu
 risditōez

Trū iu
 dex ap
 pellatiōis
 sn̄iaz ex
 equatur.

Ca sus in
 quibus ē
 lis int̄ pa
 trē z filiū
 familias

Dic. j. de nup. l. fi.

Cubem? [Ordinari] dic in aut. de def. ciui. s. interim colla. iij.

Remini.

[Seruili] j. de infan. expo. l. ij.

Decretatiōib? [Agnatū.] Mō q curatores furiosi et prodigi sunt legitimi. alij non s̄m glo. Sed glo. videtur sentire p̄tra. ff. de excu. tu. l. amicissimos s. fi. Sed hec verior scōz oēs. Itē nota hic glo. q curator ad litem nō tenetur facere inuentarium: nec potest ei solui. ff. de solu. l. hoc iure.

Aut. **L**iberi.

[Suscepit.] Quid si nullus suscepit: Dic nichilominus hereditates auferendā filijs: vt hic no. glo. l. Tam dementis.

Sanctin? [Deprope: ret.] dic j. de anna. excep. l. vt perfectius.

De hereticis & manich. & samaritanis vel samaritanis.

Nota quis dicitur heretic? ex tra. e. c. q̄ alios per inno: et plenius p̄tū. q. iij. c. illi. i glo. vario modo. dic ibi/ qz dubi? in fide. extra eo. c. j. Item symouia cus. Item excōica t̄. Itē male interptās diuinā scripturā. Item inuentor nouarū opinionum. Itē qui vult auferre priuilegiū ecclesie romane. Itē qui non tenet articulos fidei: vt ibi no. & p̄bat. Itē quod dicit de excōicato: intellige si p̄pter cōtumaciā vocatus super heresi excōicationē sustinuit: vt extra. e. c. cū p̄tumacia li. vi. S; qd de errante: Dic nō esse hereticū nisi p̄tinaciter se defenderet: vt ple. ne no. arch. extra. e. q̄cūq; li. vi. idē de his per metū aliud dicūt q̄ ecclesia tenet. Itē & q̄ de obediētia se

dis aplice se subtrahūt. dic vt extra v̄ sūma trini. & fi. ca. c. j. li. vj. p̄ arch. & iuge ex trad vsur. c. j. fi. i clemen.

Aut. **T**e priuilegiū.

Sumi in aut. de p̄ui. do. hereti. nō p̄stan. s. c. z em̄ dedim? coll. viij. Et dic esse tu q̄ mulier heretica non gaudet p̄uilegio dotis. Itē q̄ dōta hereticis p̄ orthodoxos applicātur ecclesie. hodie vero dotes & bona eoz p̄fiscant sicut alioz hereticoz. Immo & dotes orthodoxoz q̄ adherent viris hereticis. extra. e. decreuit. li. vj. e. ti. cū itestatas. de p̄scrip. c. fi. e. li. l. priuilegia.

Manicheos [In morte.] vide extra. e. c. accusatus. li. vj.

Aut. **S**i dō dñs

Hec aut. est de verbo ad verbū extra. e. c. excōicauimus. s. si vero.

Aut. **C**redētes

Consuevit q̄ri an excōicatus possit p̄here & testari. Immo. t; q̄ p̄t p̄here & testari. extra v̄ dolo. & p̄tuma. c. veritatis. de sen. excōi. e. cū volūta te. S; archi. t; q̄ n̄ possit testari. extra v̄ excep. c. pia. lib. vi. p̄do q̄ fa. hec aut. An ex contractu possit acq̄rere: Vide j. de bono. p̄scrip. l. j. de here. institu. l. j.

Curiales. In fi. qz nō d; h̄fe p̄m̄um & c. j. de decur. l. ne q̄s. li. x. ff. de inf̄ dic. & releg. relegato s. fi. cū. l. seq. ff. v̄ nego. gef. l. siue hereditaria l. dōtra. ff. de suspec. tu. l. decreto. de idig. l. j. de excu. tu. l. s; milites. s. h̄ et ignominia. Dic q̄ nō d; h̄fe p̄m̄m̄: s; q̄nq; h; ex quadā p̄n̄ia: ne se quas periculū vel damnū publicū vt in cōtrarijs. & p̄stat argumentū q̄ quis ex eodem facto possit mereri et demereri. vt si q̄s vadat p̄ sara cenos cā dilatāde fidei cupiens n̄c cū.

Bōa hereticorū

Excōicatus an p̄t testari vt p̄here.

Ex eodē facto q̄s p̄t mereri & demereri.

Curatores an sit legitimi.

Curator ad litem.

Quis dicitur hereticus.

Errans an sit hereticus.

Liber primus

hominis acquirere honores seculares. et non extra de baptis. c. maiores. §. ad hec. lviij. di. c. i. contra. xxiij. q. ij. c. si qlibet. Et de hoc dicit host in summa de penite. §. q. interrogatio. §. sed nonne.

Aut. C. De est de.

Filij patris hereticis si succedunt

Dicebat liberos fideles succedere et si non essent liberi fideles / ecclesiam infra annum admittendam ad bona clericorum: sed hoc est hodie correctum in. c. fi. extra de prescrip. li. vi. et extra de hereti. c. vergentis. Et dicitur. §. aut credentes. et vide extra de testi. c. i. in cle. A. Cognouimus.

Aut. C. Sazaros

Banit et diffidat hereticos. et dicit bona publicari: nec ad eos ulterius reuerti / nec filios eis succedere. Et a duerte quia hic fuerit opus. quidam enim dicunt quod filij fideles succedunt. alij contra. extra. e. c. vergentis. host. videtur velle quod succedant: nisi esset laeta snia §. patres in vita: vt plene non in summa. e. §. quia pena. §. i. Tu dic hodie indistincte puniri: nec quem succederet: vt. d. c. §. gentis extra de prescrip. c. fi. li. vi. de hereti. c. statutum. e. li. C. Quid si hereticus reuertatur ad fidem: Dic enim admittit de mia ad bona extra de her. c. accusat. §. porro super verbo admittunt per archi. li. vi. A. Cognouimus.

Quoniam multi. Propter valentiam. hoc hodie corrigitur. extra. e. c. eradicam §. credentes. et vide extra de testi. c. i. in clemen.

De scilicet baptis / ma iteretur.

Que sacramenta sunt iteranda.

Fons ordo crisma non cetera sunt iteranda. Item illa si dubitetur. vide extra de prescrip. non bap. c. veniens. de pse. di. i. c. solennitates. et vide extra de sacra. non iterandis. et intelligitur crisma. i. confirmatio.

M dicitur malefactor' i. puniunt: de puniri eadem pena quam malefactor. §. d

Judex qui dimittit malefactor' im punitus.

dua. car. l. j. ad. l. iul. de vi. l. si quis seruos in fi. §. de paga. l. xpianis in fi. de cano. largi. ti. l. pcpit. li. vij. Abagnum enim peccatum est parcere nocentibus: quia ira domini in eorum vindicta mitigabitur: vt legitur numeri de phinees qui miti. gavit iram seuiendo in nocentes.

Quoniam psalmus. lxxij. clamat quod non est qui retineat dominum iratum ne vindictam inferat dicens. Facti sumus vt inuadimus oculos nos et quasi panus menstruante vniuersae iusticie nostre. non est qui inuocet nomen tuum. qui consurgat et teneat te. In correctione enim malorum deus omnipotens placatus. xxiiij. q. iij. c. si quos igitur violentos. Et minister domini est qui malos percutit. xxij. q. v. qui malos. parum enim obedientia prodesse humiliibus: si contempus contumacibus non obesset. Et principibus quidem gladius commissus est ad vindictam malorum et laudem bonorum. c. postulas de homici. Cui consonat illud quod in psalmo dicitur. Letabitur iustus cum viderit vindictam. et alibi. seculares potestates non sine causa gladium materialiter portant: quia in malefactores ultores ire dei existunt. xxij. q. v. non solum. et c. sunt quidam. Et iuge. §. de his qui non. infra. l. et si seuerior. Et in summa hosti. de offi. ordi. §. q. p. tinet. C. Vnde episcopus qui crimina non punit: dicendus est canis in pudicus. lxxiiij. di. c. nemo quippe. iij. q. vij. qui. §. de episcopa. audi. l. addictos. ibi: ad episcopum. C. Nota quod vbi iudex inferior est remissus: iurisdictio deuoluatur ad superiorem. extra de fo. compe. c. ex tenore. In feu. si de feu. fue. contro. inter do. et va. c. j. et extra. c. irrefragabili. de offi. ordi. Item dicitur quod iudex negligens tenetur ad damna partis. xxij. q. ij. dñs. et. q. v. administratores. §. de appell. l. si appellatione. Jo. fabri.

psa. lxxij In pena nocentum ira dei mitigat.

Episcopus qui punit crimina de canis im pudicus. Judex negligens

De apostatis.

Apostasia triplex.

Siquis Nota q triplex e ap o- stasia. l. perfidie/ inobe- dietie z irreglaritas. z is titulus videt loq de apostasia pfidie. Dicyt notaf extra e. c. f.

De iudeis & helicolis

Dud cornelia [Uniuerfitati] s; vni eo ru possit s; glo. no pot. d hº supra de sacrosanc. eccl. l. f.

Qui de dit puile gium an pt illu re uocare.

Iustio Nota q ille q dedit pri- uilegiu potest reuocare ipm ex causa/ si no h; supioze. alias no. vt in suma hosti. xi. de puile. S. q. li. f. qd si ille. In spe. d. istru. edi. S. nuc aut. p. qd si ipator. extra de iudi. c. nouit. no. p. ino. z hosti. q. tes- net q ipator no pot reuocare puile- legia data ecclesie. z eodez modo si dedisset alij no subdito. vide hodie extra de testi. c. j. in clemen.

Ne quis Immo no valz ma- trimoniũ. xxviij. q. f. c. cause. [Christianus] z sub pditiõe q fiat xpiana. xij. q. vij. ca. fin. Et de hoc. cxviij. q. f. per totum [Rela- tata]. An aut altero conuerso re- maneat matrimoniũ. Dic extra de diuor. c. qto. z. c. gaudemus.

Nemo iudeorũ [Conue- niat] dic extra de diuor. c. de gaudemus.

Excõica- tº pt esse arbitra- toz.

Judel [Attributi] vide hic q scripsit. f. de arbi. l. cu an- tea. ff. de re iudi. l. ait pretor. z facit q excõicatus posset esse arbirer. S. de hereti. aut. credetes. Jo. an. te- net f. si sit publicº. extra de re. iu. c. dolo. in nouella. li. vi. Immo nec arbitratoz. Sed pñeta vel pacis compositor patest esse: vt ibi notaf.

Nemo exterº [Proce- res.] Dic

q nemocõ pellit re sua vedere. f. de inuictus p hº. emp. l. initiu. dic ibi. ff. ad. iul. de anno. l. fi. de admi. re. ad ciui. pti. l. decurides. Ar. f. ff. fur. aduer. na. cau. z sta. l. f. fi. dic ibi z meliº. S. b. suis z legiti. here. aut. oes pe grini vbi scripsi. Itē dic q si vedere vult no bz taxari pñu: vt hic. z dicta. l. nisi i victualibº. s. de epa. audi. l. f. ff. d. offi. pfer. vz. l. i. s. cura carnis Sed nec i victualibº i tpe fin quof dā. s; in gñe sic pñu veriº. extra de emp. z ven. c. f. Et nota hec p rega libus qui dicunt se habere pñam si cut rex. Immo sine auctoritate su- pioris pt re sua recupare/ et furtie. facit extra. e. c. in no nullis. f. f.

Iudeos nullis. f. f.

Die sabbato Argumētuz q iste q ipe- trat securitatē dz eā suare alijs. ex tra d. puil. c. petistis. Itē argumētū q si qs ipetrauit puilegiū q n pos- sit extra ciuitatē vº dno cesin pueni ri q nec possit alios puenire.

Nullº [Ultione] hoc verum vbi p superiorē seu ius- sticiam pot haberi emēda. als ē lici- tū cū auctoritate superioris vt no. plene inno. extra de rest. spo. c. oli. z in glo. quod. Et vide i seu. de mili. va. q. ptu. est. c. f. i. fi. dic. j. vñ vi. l. f. [Admittat] concor. extra. e. sicut.

Si qua [Dirimat.] vt supra eo. l. iudei. f. j.

Hac balitura [Potesta- tē] hº corri- gif. ff. d. decurio. l. gnalt. f. fi. extra. z. cū sit. d. testi. iudei [Licentia.] con- cor. extra. e. iudei. z. c. pñuit.

Ne xpianū māci- pñū vel hereticus vel paganus habeat vel possideat.

Dic de hac rubrica. supra de epif. z cleri. l. finalt.

Qui se- curitatē ipetra- uit eā as- lijs suet

Liber Primus.

In fidel
gaudet i
munitate
ecclesie

De his q ad ecclesiam co-
fugiunt vel ibi exclamant.

De fidelibus q hic istis
inunitate eccle. qd e ve
ru vbi simulate accedut
alias vr q gaudeat: vt

no. glo. z Inno. de imu. ec. c. inter.
Quid d excoicato: Dic obere gau
dere. vt i suma hosti. d imu. ec. s. a q
b. p. qd s. Quid de raptioib? s; g
nu z homicidis: Dic no gaudere d
iur ciuili. aut. de mada. pn. s. h. neq;
coll. iij. S; d iur ca nonico oes gau
det: nisi insidiatores itinex z depu
latores agro. vt. d. c. inter. Vel
homicide pefat; istidys. extra d ho
mici. c. j. Vel dliques i eccla. extra.
e. c. fi. Vel ppe bz hosti. i suma. Vl
i ipaz: qz fragit vl pburit ea. extra
de sen. excō. c. pquesti. xi. q. iij. cano
nica. Vel hu. vt. d. c. iter. Quid
si qs madauit deliqui z delictu fuit
factu i ecclia? Videt q madas no
gaudeat omi casu. tñ dz dari iudici
iurati ei suaf vita z mēbra. Et no.
hosti. i suma. s. pdicto. Nec pot euz
tūc ali? accusare. xvij. q. iij. miroz.
z. c. reū. Et vr q eps possit clericū
extrahere p penitentia iniungēda.
s; no p incarcerationo. vt videt nota
re. Inno. in. d. c. iter. S; Jo. an. tee
net s. Et no. q hoc priuilegio
gaudet ecclesia interdicta. Itē non
consecrata. Item q adheret corpo
ri xpi. Sed capelle q sunt in domi
bus no. Item nota q que ad he
rent matrici ecclesie vsq ad. xl. pas
sus gaudet. si alij ecclesie. i. xxx. nisi
sit. i. ambitum myroz. xvij. q. iij. c.
quisqs. z. c. frater. z. c. sicut. Et dic
plene in. s. qstū i suma hosti. z. j. de
adul. in aut. sed si quis. Et dic
q dom? epales gaudet vltra dictos
passus. xvij. q. iij. id constituimus.
e. no. Inno. i. c. inter extra. e.

Itē ex
coicatio?

Rapto
res s; gi
nū homi
cide.
Qui nō
gaudeat

Si quis
mādauit
delinqu

Es an
p extra
here ele
ricum.
Que lo
ca dat i
munita
tem.

Domus
epales.

pena ex
trahētie.

xxx. librar; argēti z restitutio dāni.
xvij. q. iij. qsq. c. null? z. c. siqs co
tumax. z. c. si qs deiceps. z sic nō vi
det valere pcell? que extrahēs fa
cit s; extractū. Sed i spe extract? pot
excipere vel petere restitui in casu
q ali? vult cognoscere s; extrahēs.

Si seruus
possit iſfici. Itē si cui sit data licēti
capiēdi malefactorē q possit iſterſi
cef si se defēdat. Ar. s. j. d male. l. fi.
Et facit. j. ad. l. iul. de vi. l. qm extra
de imu. ecc. c. iter. s. fi. [Iudicet. p
tra. j. e. l. fi. s. penul. dic ibi plene.

Denūciam?
ritas pſtātia z saluagradia. j. d trā
fac. l. si. sup. j. de ppo. sa. cu. l. tube
mus. li. xij. d pen. l. capitaliū. s. q ad
statuas. Immo km spe pſt agi vt ca
ueaf. vt i spe. t. de cau. p. qd si tutor
li. iij. Et videt expſū de homi. c. ij.
li. vi. S; an petens securitatē dz
allegare cām piculi? Vide isti. de fi
deicō. hef. vbi scriptū. Et pot p
hibere nevis fiat. ff. de no. ope. nū.
l. i. puicia. s. ipuillo. z s. meminis
se. Et s; vsq ad qd tps durat. glo.
videt dicere q vsq ad. xxx. dies. in
aut. d mada. pn. s. h. neq; s. coll. iij.
S; meli? ē ppetuo. ff. d adul. l. si po
stulauerit. s. iustit et. s. rō. ff. d his q
sunt sui vl alie. iur. l. ij. Insti. e. s. fi.
in feu. de pa. iura. fi. in prin. Et nisi
tpolimitet. ff. de dā. infec. l. q bona
s. fi. Sed q est pena frangētis secu
ritatē? Videt q legis iul. ma. ff. ad
l. iul. maief. l. et ibi no. Vel frangen
tis pacē. in feu. de cleri. vio. pa. s. si
quis hominē. qz aut occidit: z tunc
mors vt ibi. Aut vulnerat: et tunc
mutilatio vt ibi. s. si quis aliū? Aut
alias iniuriatur. z tūc pecuniaria.
vt. s. se. Et no. per illum. s. q frā
gitur securitas: etiam si non tanga
tur quis. Sed an frangat eam quis
si aliquez de familia cui prestita est
securitas verberat? Argu. q sic. ff.
de vsu ethabi. l. plenum z. l. ij. de pre

Proces
sus s; ex
tractum
ab eccla.

Bānit.
Lui dā
ta ē ptās
capiēdi
malefa
ctorem.

Salua
gardia p
stāda.

Usq ad
qd tps
durat.

pena frā
gētis. se
curitatē.

Qñ bis
caſ fran
gi securi
tas.

Fidelis
[Batesat] s; ca
piraliter. i. c. l. pñt.
s. i. [Retinēdū.] hodie ē alia pena
de iure canonico. vtz excoicatio, et

ca. l. penul. **¶** Quid si aliquē occiderit de his qui sūt de parte aduersa cui dedit securitatē? Dic vt ispe, de treu. et pa. te. circa medium. Et vide. j. ne filius pro parte aut. habita. **¶** Sed quid si non tangit s; vxorem cucurbitat vel filiā vel sororez cognouit assecurati? Videt fracta securitas. **¶** Et potes allegare. que i questione simili allegantur. extra de re. ius. c. frustra. li. vi. in nouella. Nec consensus eorum excusat. j. de rap. v. i. g. l. raptorez. ff. de iniur. l. i. extra de sen. excō. c. ptingit. **¶** Itē quid si offēdit iuste qd fuit pclamatum qd caperetur viuus vel mortuus? Videtur nō teneri. j. de abol. l. fallaciter. s. fi. ff. de capti. l. postliminiū. s. fili. ad fil. l. si quis i graui. s. vey. de le. l. quid ergo. s. si habes qz alius videt. ff. ad trebell. l. et facto. et facit. s. neqz homicida. **¶** Quid ope pteccio pape no. extra de puil. c. fcepim. r. c. ex pte. p. ber. r. Jo. an.

¶ Presenti. **¶** Cogitatio. **¶** et cleri. l. si quis. **¶** Tractatu. **¶** sola cogitatio non sufficit. **¶** Legus. **¶** qz non habemus. sed dic vt. s. in. l. i. **¶** Sententijs. **¶** r sic potest citari i ecclesia verbo fin glo. Dic hodie contra in. c. decet de immu. eccle. lib. vi. **¶** In finibus. **¶** dic. s. e. l. i. **¶** Priuato. **¶** dic de alio qz tributo. qz p illo extrahit in aut. de man. pu. s. publico. coll. iij. **¶** Sed si hoc. **¶** Nota p emptionū dari ante citationē. de q i spe. de cita. s. viso. p. sed nūqd. **¶** Ut qz ad modum. **¶** missio fiebat in totū hoc iure. dic. j. vbi in rem actio. l. ij. **¶** Sane si seruus. **¶** j. de questi. l. iam pridem. **¶** Familiaris. **¶** Nota q sunt familiares. r scias q alius est familiaris: alius domesticus. nullus em d: domesticus nisi cōmēsalis. extra de p. sig. c. fi. de puile. c. licet. li. vi. et de talibus loquit. j. ad. l. cor. de si ca. l. fi. ff. de publi. l. ij. s. familie. **¶** Et vide. j. de testi. l. etiam domesticā. j. qui accu. pos. l. penul. et fi. **¶** Si uel

bertus. **¶** j. qui accu. pos. l. pe. et fi. **¶** Domestica. **¶** vt vxor. j. de re mili. l. quicūqz. vel famulus. ff. de pe. l. respiciendū. s. furti. **¶** Sacramēti. **¶** s; prestandi dño. **¶** Interuentione. **¶** dic q hoc obtinet qn pro leui crimie fugit. secus si pro magno. s. e. l. si seruus. **¶** Item dic etiam ista obtinere: vbi dñs repetit. secus si iudex p puniendo de suo crimine: cum quo ad deum non differat seruus a libero. extra de coniug. seruo. c. i.

¶ De legibus & institutionibus principis et dicitis.

¶ Inter egritate. **¶** nō scriptā. **¶** Jusq; **¶** s; scriptū **¶** Interpositas **¶** id ē interponēdas **¶** Inter **¶** pstationē. **¶** p quā recedat a iure scripto. qz in dubio pot doctoz interpretari. ff. e. l. non pnt. vel dic q illa interpretatio non est necessaria: nec statēti: nisi quaten rōne fulcitur. vt no. ff. e. l. si interpretatio. **¶** Itē dic. **¶** Nobis solis. **¶** sic non minoribus iudicibus. sed illis qui pnt cōdere leges sic. ff. e. l. nō ambigif. j. de offi. p. l. i. nomē. r. ff. e. l. si de iter pstationē. vide. j. de iudi. l. placuit. xi. q. i. c. ex his.

¶ Que ex relatiōib; **¶** Statuim; **¶** dādo puilegiū: vel parte nō vocata. nec ob. j. e. l. fina. **¶** Un **¶** rescriptū facit ius in negotio q scribit extra de pcess. p. b. c. pstituit; **¶** Et **¶** notat archi. p; hosti. extra de rescri. c. i. li. vi. nō tñ quin possint appellari. j. de appe. l. non est nouū. **¶** S; forte **¶** nō admittit appellās q cōclusio nē rescripti: s; p pcessū iudicis. nec ob. hec. l. **¶** Generalia **¶** nisi eēt clausa in corpe iuris. r. p. dif. c. i. r. iij. s. d. no. co. compo. s. fi. vide. j. de sen. r in ter lo. l. nemo. **¶** Vel imperato; **¶** alio reuocato; **¶** per surreptionem.

Seruus
q ad deū
si differat
a libero.

Doctor;
interp̄ta
tio.

Rescrip
tus facit
ius

An ab
eo appel
latur

si cogno
scit vxorē
vel filiā
assecurati.

Citatio
p̄balis i
ecclesia.
p̄ro tris
buto ex
trahit qz
ab ecclia

domestici
cus.

Snia pu
cipis an
faciat ius

Leges [Interlocutioni
bus] dic q aut se
tentia pncipis fuit iterlocutoria. et
no facit ius in alijs causis. vt hic ni
si esset clausa in corpe iuris. vt. d. s.
fi. s. de no. co. cōpo. ff. qd met^o cau.
le. metuz. s. sed pretor. f. de psti. pe. l.
fi. Aut diffinitiuā z tūc facit ius si
causa cognita: z partibus presentis
bus lata sit. f. e. l. fi. extra de sen. z re
iudi. c. i. caulis. nisi specialiter et ex.
vt hic. z. s. l. ij.

Priceps
bz tenet
pactū su
um,

Digna vox [Profis
teri. Ter
honestate. ipse tñ est solut^o legibus
.ff. e. l. pnceps. Et facit bec. l. q. de
beat tenere pactū suū si habeat con
uētōes cū aliq̄ barone vel villa. ex
tra de pac. c. i. **Item** dic q sine cā
p̄t dispēfare p̄tra legē. vt no. Inno.
extra de sta. mo. c. ad monasterium.
Item arg. hui^o. l. cause eius debent
iudicari secundum leges nisi repe
riatur priuilegiat^o. ff. de peti. here.
l. item veniūt. s. priuatozum. Item
ipso defuncto: bona z testamentum
eius sub sunt legibus Et ideo papa
pōt testari. in aut. s. here. z fal. s. pe
nul. coll. i. **Et** forte p̄suetudo ter
re ligat eum. f. de serui. l. si manife
ste. ff. de publica. locatio. s. eaz. Et
vide. f. de dona. inter vi. z vxo. l. pe
nul. **Item** dic q īperator: subest
pape in his que tangunt peccatum
extra de iudi. c. nouit. Immo etiam
malam administrationem z omnes
reges. z potest eos deponere. extra
de supplen. neg. prela. c. grandi. de
sen. et re iudi. c. ad apostolice. li. vi.
eo. ti. pastoralis. in cle. xv. q. vi. c. a
lius. vide. s. s. ſuma trini. l. i. **Sz**
ipse papa in nemine iudicatur. nisi ī
casu. xl. di. si papa. vide extra de he
re. in fidei fauorem. lib. vi. isti. qui.
mo. test. infir. s. fi. [Principatus]
fr. di. iustum. z vide. f. e. l. humanus.

Lae pnc
cipis km
leges.

Papa
p̄t testari

Impera
tor s̄est
pape

papares
ges s̄po
nit.

Non dubiū [Legis.]
licitū verba. l. offendere: si cōstet de
mente. Immo est trahēda ad ratio
nem naturalē si verba possint quo q̄
modo pati secundū doc. ff. de execu.
tu. l. scire oportet. s. sufficit. Et vide
dy. extra de reg. iur. c. fi. ff. qui pe.
tu. l. credendū. [Præcipimus] di
cas q̄ quādōqz lex prohibet: z quā
dōqz vltra procedit ap̄ probādo si
fiat. Et tunc non est locus huic rle:
que loquitur in simplici p̄hibitiōe.
ff. quando appel. sit. l. ij. s. biduum.
de interdic. z rele. l. relegatoz. s. ad
tempus. ff. de fideiur. l. grece. s. a tu
toz. ff. de of. preto. l. barbarius. ff. s.
fef. l. i. s. i. qui q̄dem casus sunt sp̄
ciales. nec trahendi sunt ad conse
quentiam km q. Sed vbi lex stat in
simplici p̄hibitiōe: tunc p̄cedit
z hoc verum vbi lex prohibet dire
cte auctorizata aliqua rōne. Sz qñ
qz non prohibet / sed vat remedia si
fiat. tunc em̄ non obtinet regula. ff.
de dolo. l. eleganter. s. i. ff. de condi.
ob. tur. ca. l. iij. s. sed q̄ meretrici. f.
de predi. m. l. et si is. Item bec rla
non obtinet vbi p̄hibitiō p̄cernit
fauorem persone: que iuri suo renū
ciare potest. f. de pac. l. si q̄s in cons
scribendo. Item ad id quod de iura
mento dicit. opponitur. f. si aduer.
ven. aut. sacramenta km cōmunem
intellectuz. Sed omnes dicit q̄ vbi
excludit ius speciale. sed hoc nichil
est si intelligas autenticam. etiā vbi
contractus nullus est ipso iure qui
est cōmunis intellectus. Quare dic
q̄ iuramentum non firmat illa que
prohibita sunt propter sui r̄p̄tū
dinem. Sed illa que prohibita sunt
in fauorem persone cōfirmat vt no.
dy. extra de reg. iur. c. nō est obliga
torium li. vi. Sic intellige extra de
pac. c. quis. li. vi. e. ti. c. cum cōtra
gat. Sed opponitur. f. de inuti. sti. l.
ex eo. iuncto. d. c. vide. f. de ioffi. tes.
l. si quando. **Sed** si cōtract^o nul
lus sit ipso iure: qua actione agi po
terit cum ex cōtractu nullo nō oria
tur actio: Item nec ex iuramēto ex
tra iudicium: cum non sit modus in
ducēdi obligationē: potest dici q̄

Iuramē
tum que
firmat.

Si p̄ctul
est null^o
ipso iure
q̄ actiōe
agi pōt.

Veniens
ptra legē
peccat in
sp̄m sc̄m

imploretur officii iudicis: vt p cen-
suram ecclesiasticam compellatur.
vt. d. c. licet. iunge. r. de rebus cre.
l. actori. de operi. lib. l. i. Itē notaq
ille qui facit contra. l. ex certa scien-
tia peccat. sicut q̄ contra canonē vi-
de extra de cōces. p̄ben. detestanda.
et ille peccat in spiritū sanctum.

Quod fauore. Con-

cor.
ff. de minori. l. si iudex. ff. de carbo. e
dic. l. iij. §. due. de le. cōmissio. l. ij. et
iij. de indiē adiec. l. fabinus. §. de p
cu. l. nō eo min⁹. de se. nup. l. ḡnialif.
§. is aut. Cōtra isti. de aut. tu. §. ne
q̄ tñ. §. ibi p̄pter repugnātiā. ne pu-
pill⁹ obliget sine tutoris aucte. v̄l i
nullo est lesio: inspecto exitu. q̄ post
cum tutoris auctoritate adire pōt
Itē §. ff. de picu. r. cōmo. rei v̄l. l. si
vina. de p̄ben. emp. l. cū ab eo. §. ibi
in p̄tractu. hic q̄n per legem vel pu-
uilegiū conceditur. et hoc Ja. r. pe.
Sed dy. improbat: extra de re. iur.
c. qd ob gratiā. in. vi. r. glo. hic. Tu-
dic. quando p contractum fauor in-
ducitur. q̄ aut sunt verba certa: et
tunc sunt seruanda: vt. ll. p̄trarijs.
Aut sūt dubia. certū est tñ q̄ fuerūt
apposita in fauore alterius partis.
vel si sint certa. eoz affectus serua-
ri debet: fauendo illi parti. et tunc
retorq̄ vt hic. r. dic. l. ij. r. l. fabin⁹
ff. loca. l. ea. lege. Si p̄p̄riū legiū:
tūc aut ē ipetratiōe p̄t⁹ r. p̄met
ius inq̄uū: et nō obtinet regula. ff.
quod q̄sqz iuris. l. i. alias sic. vt eo.
ti. l. iij. Idē si culpa enunciationis
tacite parti possit imputari. ff. de iur
au. anu. l. iij. Si per legē conceda-
tur fauor: tunc obtinet regula nisi
sequeretur repugnātiā. §. de questio. l.
p̄idem. Et est argumentū. q̄ si ali-
quis impetrauit litteras v̄l p̄uile-
gium: q̄ nō possit compelli v̄t nec
exhibere nisi eas p̄sentasset. sic no.
Innocen. extra de restitū. spolia. c.
ex questione.

Leges et institutō

nes. [Beuocari] in aut. vt cū de ap-
pe. cognos. colla. viij. vide ibi. et in
aut. hec constitutio colla. viij. §. de
testa. l. i. iudemus. Item hoc veruz si
nouū ius inducat. secus si declarat
opiniones. vt no. extra d̄ postu. c. f.
p̄ car. r. Jo. an. de elec. c. licet. Vel si
sit positua iuris natural⁹ vt no. In-
no. extra de p̄sti. c. cognoscētes.

Humanū. Ad necesse-

rium fin
doc. posset tñ p̄dere sol⁹ vel i came-
ra. [Legata] id est delegata alicui
dictatori. Et facit q̄ scriptura sit d̄
essentia legis cōtra no. in spe. de le-
ga. §. finitur. §. sed pone. De hoc di-
sputat Jo. an. extra de reg. iur. c. ne
mo. li. vi. in nouel. [Non aliter.] sic
videt q̄ nō possit sine ipsis. nec pa-
pa sine cardinalibus in arduis. sic
tenuit Jo. mo. extra de hereti. c. su-
per eo. lib. vi. Sed archi. contra de
of. or. c. quis. li. vi.

Leges vniuersis. aliq̄-

uē. b⁹ tñ p̄cipif. §. de
iure velf. l. si. §. de epif. r. cle. l. repeti-
ta. Et nota q̄ ignorātes ligant
post duos menses. in aut. vt sa. no.
cōsti. Quod intellige vt no. p̄ Jo.
mo. extra. de re. iur. i. ḡnial. li. vi.

Cū de nouo [Usu.] ff.

e. l. si de in-
terpretatione. r. l. nō p̄sit. dic ibi.

Si p̄p̄ialis [Cognitio
naliter exa-
minauerit.] dic. §. eo. l. ij. [Conde-
re.] §. ti. §. l. ij. §. hoc aut: in fi. [Soli
imperatori.] sic ergo videtur q̄ so-
lus ip̄eratoz possit ius constituere
hodie r nullus alius. et hoc tenet
Jo. an. sic corrigif. ff. e. l. nō ambigi-
tur. Sed verius est q̄ senatus possit
nam. l. illa facta fuit per vulpiaz
num: r tamen tunc erant imperato-
res. Contra insti. de iure natu. §. sen-
natus cōsulta. cum. §. seq. Unde dic
q̄ solus imperator possit legem ge-
neralem facere vniuerso mundo: et
nullus alius sine eius voluntate rā-
cita vel expressa. vt hic. Item sena-

Sol⁹ p̄t
ceps pōt
cōdere le-
gem.

Scriptu-
ra de es-
sētia les-
gis nō ē.

Leges
q̄n legāt

impator
pōt face-
re legem

Quis p̄t
legē p̄de-
re vltra i-
peratozē

Resolu-
tio.

Si q̄s i-
petrauit
l̄tas nō p̄-
pel l̄t̄ il-
lis v̄t.
Leges
ad p̄teri-
ta q̄n ex-
tēdāt.

Liber Primus.

tus generalē. vt. d. l. nō ambigif auctoritate imperatoris ei data. p. l. f. q̄ ma. n̄ pos. l. diuus. Item quilibet populus sibi ipsi iustit. de iure natu. S. j. ff. e. l. de quibus. Item prefecto p̄torio generalē de conuientia imperatoris. ipse tñ potest tollere. f. de offi. p̄fec. p̄to. l. formā. z sic faciunt magistri camere Parisi. Et ideo q̄ hic d̄f soli: sic q̄ nulli alij sine ipsius auctoritate. Qñ illi qui condūt/ potestate eis data p̄ legem: cōdunt ei⁹ auctoritate. extra de trāsla. p̄la. c. iter. f. sed neq. ¶ Itē legatus se dis apostolice in puincia sibi d̄creta. extra de offi. le. ca. fi. Itē ep̄s cū suo capitulo. extra de his que fi. a ma. par. capitu. c. fi. de ma. z obe. c. qd sup his. qd est verū sup iurisdictione sua. Sup alijs non pōt nisi hi quoz interest cōsentia. extra de loca. z conduc. c. ij. per Inno. ¶ Itē solus ep̄s. extra de consti. c. vt antimarō. li. vj. dic ibi p̄ archi. z hosti. d̄ offi. archip̄es. c. fi. de his q̄ fi. a ma. par. ca. c. q̄to. ¶ Et q̄lz ordinari⁹ qui p̄ electionē assumif cū capitulo suo. vt ibi no. archi. ¶ Et q̄lz q̄ regit collegiū approbatū de his que ad collegiū p̄tinēt. extra de cōsti. ex l̄fis. ¶ Itē q̄cūq; magistratus his que ad ei⁹ iurisdictionez p̄tinēt. vt no. ff. qd quisq; iur. l. j. s. j. Idē videtur de legato. extra de sen. excōi. ca. c. a nobis. ¶ Sz caplm̄ non pōt sine ep̄o: nisi i minimis. vt extra de cōsti. cū oēs. Et no. per archi. plene extra de. f. sig. p̄stitutionē. li. vj. Et de his vide pleni⁹ in summa hosti. de consti. f. qd pōt. extra de penis. c. cupiētes. f. quib⁹ in cle. An autē cardinales possint cōdere ius: vel conditū reuocare? Vide extra de elec. c. vbi maius. f. pe. per archi. li. vj.

S quis ^[Esse credendum] sic ergo nō est credēdū legato: nec delegato. nec officialibus sine litte ris. f. de agē. in reb⁹. l. matriculā. de re mili. l. neminem. de diuersis offi. l. probatorias. li. xij. de iure fisci. l. defensionis. li. x. dic q̄ aut queris d̄ officijs/ aut priuilegijs/ gratijs/ aut sententijs/ aut absolutiōibus que de curia veniunt. Primo casu est opus l̄ra: vt hic. extra de elec. c. fuma dānta. li. vj. nisi institues vt delegas esset adeo p̄pe q̄ posset certificari p̄ eū. Et ita no. spe. de p̄ba. f. vidēdū. f. ij. cū se. sic intelligif qd no. d̄ instru. edi. f. restat. f. p. rix. Et car. de cēli. c. rōana. f. q̄. li. vi. z sic intel lige i aut. vt li. ma. f. fi. coll. vij. Sz tñ ius q̄rif i officio solo p̄bo. in aut. cōsti. q̄ de digni. z ep̄s. fi. libe. a pa. po. circa mediū. col. j. In q̄t̄ijs dic q̄ q̄uis scriptura nō sit de esse gratie: nichilominus v3 p̄bari per scripturā. Et plene no. archi. i. p̄ohez mio. li. vi. Vide qd no. Inno. extra de rescrip. c. p̄stitut⁹. ¶ Idē in puilegijs. f. de diuer. rescrip. l. sacris. vis de de sepultu. c. dudū. i. fi. i. cle. xv. q. ij. c. institutiōis cū notatis. ¶ In sententijs secus. extra de sen. z re iudi. suborta. Itē secus in absolutiōne. vt no. ber. extra de offi. dele. cuz in iure. Et inno. de cleri. excōi. c. p̄posuit. Sed forte in sentētijs et absolutiōib⁹ curie secus. vij. q. j. c. f. ij. q. v. c. q̄to. et no. i. d. p̄hemio. In summa autē nota q̄ vbiq; requiritur scriptura: si p̄bet intercessisse z esse amissā sufficit. extra de priuile. c. cum olim. dic ibi p̄ Inno. f. de fi. instru. l. emancipatione.

Qñ l̄ris sit opus.

Ius i officio q̄ritur solo verbo.

Q̄

De veteri iur̄ enucleādo & auctoritate virozuz prudentium et cetera.

De mādatis p̄incipum.

Pro auctore.

[Et ex his oibus.] Nota quod fuit materia huius operis: dic tñ plenius vt scripsi in phemio institu. [Lū possit.] in dubio tñ seqda est cōis opinio. vt p̄t̄ extra de sum. triū. r. fi. ca. c. i. in fi. in cle. ff. de pac. l. si vnus. §. pact. in fi. Quā seneca. Optimū est maiorū vestigia sequi si recte p̄cēserint. Et p hoc expto credo rober. §. de pōdera. r. au. illatio. l. i. libro. r. de ven. in possessio. mittent. l. i. §. i. vñ qd nō est sanctorū patrū decreto sancitū nō est rē. extra de trāsla. c. inē corporalia. Et vide p̄tra mordē tñ in phemio l. sniaz. r. i phemio summe hosti. honorādi em̄ sūt antiq̄ qui viam veritatis aperuerūt. nam em̄ phūm etiam ex falsis commēda bor: qz veritatis inuestigande viam preparauit Et legislator textualiter allegat alium legislatorem. ff. de ex. cu. ta. l. scire. §. aliud. Unde snia talium vānatorū q̄ suorū doctorū culpā prodūt. ij. q. vij. sentētia. Et de hoc scripsi insti. in phemio in. ij. pagina. Jo. fabri.

Tanta [Per nostrā vigilantiā] p̄buit. Nota q̄ princeps bene d̄z vigilare sup̄ subiectos suos. Unde scribitur i psal. Ecce non dormitabit neqz dormiet qui custodit israel: nō em̄ dormitat q̄ expugnat. Et Ezechie. iij. filij hōis speculatozē dedi te domui israel. s̄ hodie est parum n̄ris speculatozibz q̄ non seruāt nos nisi etiam pereāt: alto quippe dormitationis sōno de meris: ad nullum dñice comminationis tonitruū exp̄geriscuntur: vt vel suum periculū metuant. Unde est vt non pareant suis qui non parcūt sibi: perimentes pariter et pereūtes [Om̄ habere memoriā.] Nota q̄ memoria vt iquit Seneca. Cū multa perlegeris in die vnum tibi elige: quod illa die in mēte excoqs. Et idem. Qui scripta sua torquent et de singulis verbis in conciliū vea

nunt: necesse est vt quasi totum qd ad intellectus reuocant memoriter assignent: quorum velox est stilus: eorum labilis memoria. [q̄ multū int̄sulis.] In quibus hōies non debent sevepare. Unde seneca Ut q̄ te torques in illa questione quā vtilis est cōtempssisse q̄ didicisse: r. idē. Hūc que demētia est superuacua querere in tāta t̄pis egestate. Et hugo de sancto victore. P̄t̄ debetis querere que mores informāt ad virtutē q̄ que sensus acuāt ad subtilitatem magisqz velle p̄ceptis scripturaz informari q̄ questionibus impediari. Abstinentum est igitur a multis loquio. Unde vt scribit Aristoteles Speciosum ac honorificū est reges abstinere a multiloquio: nisi hoc necessitas exposcat: melius est enim q̄ aures hōis sint semper sitibūde ad eius eloquium q̄ suis affatibus fatigētur. Unde Socrates interrogatus a quosdā quomodo famaz optimam cōpararet: Respondit. Si feceris optima: z locut̄ fueris pauca. Jo. fabri. [Falsitatis.] hoc verum vt habeatur p̄ legibz: sed ratio pōt adduci. vt. ff. de conū. li. cum emā. l. i. notatur. Itē papa allegat. ll. ex traugantes r. canones als correctos. extra de iudi. c. nouit. de iura. cal. c. i. [Dignitatis apice.] §. legislatores. Argu. q̄ doctor est in dignitate: r. p hoc quia doctores eligunt s̄. e. l. i. §. iubemus. §. de profes. r. med. l. i. magistros. li. x. de profes. qui in vrbe constan. l. vnica. e. li. et non est modicum militia litterata. vt. l. proximos. §. de prox. sa. scri. li. xij. §. de aduo. diuer. iudi. l. aduocati. Sed tex. videtur sentire q̄ sit honor tantum. extra de magis. c. i. i. cle. honor tamen est quidam gradus extra de elec. i. plerisqz. e. li. Sed cum ad imperatorem pertineat creare doctores: vt hic. et. d. §. iubemus. et. ff. de origi. iuris. l. ij. §. p̄m̄us diuus. Et ad amplissimum cetum. d. l. vnica: quo iure creantur docto. legum:

aba mes
lilia.

Doctores
an sit
dignitas

Quo iure
creantur
in regno
frācie legū
doctores.

Cōis opinio sequenda

Seneca

Expto crede rober.

Laudandi veteres.

Phūs.

Princeps d̄z eē vigil. psal. Ezech. iij.

Nota p̄ba mēorie p̄mendanda.

Liber Primus.

ad papā
au prīne
at creare
doctozef
legum

in regno frācie: cum nec ad papam
pertineat ex brachio suo spūali cuz
sit scientia temporalis et iperialis:
vt dictum est. nec ad viros ecclesia-
sticos pertineat. ꝑ. de testa. l. consula-
ta. extra ne cleri. vel mona. c. super
specula. Item nec ex seculari cū re-
gnum francie quo ad temporalitas
tem non habeat superiorem. vt. c. ꝑ
venerabilem. extra ꝑ filiū sunt le-
gi. Sed potest dici qꝫ cū omnis sciē-
tia sit a deo. xxxvij. di. legimꝰ. ꝑ. hic
etiaz ambrosius. i. q. ij. c. ꝑ. pio. xvi.
q. iij. c. fi. in aut. in medio li. non fie-
ri sa. for. ꝑ. i. ver. sicut coll. viij. q. ad
eius vicarium qui maior ē in terra
pertineat dispensatio scientie etiaz
hulusmodi. vt ꝑ. extra. c. i. de ma-
gis. in antiquis. et i. cle. Ar. ff. de sū.
instruc. l. pistozis. Vel potest respō-
deri per ea que scripsi. ꝑ. de sū. tri. ꝑ
fi. catho. l. i. ꝑ. facit. ꝑ. de epis. ꝑ. cle-
ri. l. placet. Sed qꝫ iure doctor creat
doctozem: Dic qꝫ non creat sed dat
et insignia: vt videtur supponi in. d.
c. i. de magis. in cle. que parum ad-
dunt. vt. ꝑ. de quadriennij ꝑ. scrip.
l. bene a zenone in fi. dixi. Et ꝑ. ex
tra de transla. c. inter corporalia in
prin. ibi: cut ꝑ. fessio. Et hec insignia
cōmittit tāqꝫ pater filio. Iuxta no.
ꝑ. de ꝑ. tu. l. i. Et facit qd no. ff. ꝑ
iusti. ꝑ. iure. l. manumissiones ¶ Li-
centiati aut videtur qꝫ nō gaudeat
priuilegio doc. qꝫ nonduz coronati
sunt. ff. de ꝑ. tu. l. athlete. in prin-
ci. ff. de test. mili. l. ex eo. de fidei cō.
li. i. cum vero quasi. ꝑ. i. ¶ Sed cum
honorum actuū gloria reprehē-
datur. xi. q. iij. c. iniustum est. in fi. et
omnis appetitus humane laudis
damnetur. i. q. i. sunt nonnulli. xi. q.
iij. c. non solū. xxiij. q. iij. c. obijciunt
Et seneca dicit. vij. epla. gloria pu-
blicandi ingenij te non producat in
medium. et in epla. xiiij. qui virtutē
suam publicare vult: non virtuti la-
borat sed glorie. Et i. epla. vij. ma-
tori animo honestatis fructus in cō-
scientia qꝫ in fama reponitur. sequi

enim debet gloria: nō peti. Quia cō
scientia petuntur insignia doctozas-
tus que nihil nisi ad vanitatē adij-
ciūt. ꝑ. de mu. patri. l. professio li. x.
¶ Potes reipondere per ea que no.
Jo. an. i. simili. extra de re. ius. li. vi.
in fi. in nouella. Item si sciētia sit
publicanda: possunt et debent insig-
nia eius publicari. qꝫ autem sit pu-
blicanda patet eccle. xxiij. Videte
qꝫ non solum laborant michi: sed oī
bus exquirentibus disciplinaz. Et
prouerb. xi. Qui abscondit frumen-
ta maledicetur in populis. Et ceca
prudencia est nolle prodesse cū pos-
sis. Itē Seneca. In hoc gaudebo
aliquid discere vt doceam: nec vlla
res me delectat licet eximia ꝑ. salu-
taris: quam michi vni sciturus suz.
ꝑ. fidozus. Scientiam quam mente
concipio ore offendo. Sapiētia em̄
dando fit largioz retinēdo minora-
tur prior: se fatetur vocem. audisse
quādiu istud tenueris aliud nō ha-
bebis. [Lut solum hoc concessum]
Vide de vanis disputationibus.
Ad roma. i. Dicentes se sapientes
stulti sunt facti [Obscuritatis]. ꝑ.
l. i. ꝑ. fi. Jo. fabri.

insignia
doctozas-
tus quid
adijiūt.

Doctor
quare do-
ctozem
creat.

Licētia
ti an gau-
dēt puile-
gio doc-
tozum
An licē-
te petant
tur insig-
nia do-
ctozatus

Seneca
Vlie nō ē
studēdū.

De iuris et facti ignorantia.

Danuis. [Cum
causaz
tuā] nō idē si alienā h̄m
docto. a ꝑ. rario sensu.
[Age res.] idest defen-
deres h̄m glo. Idē si ageret ꝑ. omis-
set replicationē h̄m doc. [Ignoran-
tia iuris.] nō sic si facti h̄m doc. Sz
tunc succurrit via cōmuni si cēt ꝑ.
habilis ignorātia. ꝑ. e. l. error. dic ibi
[Armata] Quid de iermie ¶ Idē
idē in celesti militia. ꝑ. de epis. ꝑ. cle-
ri. l. repetita. ¶ Sz secꝰ in iermi se-
culari: vt aduocatoz. ff. ꝑ. ozigi. ius.
l. ij. ꝑ. muti ¶ Quid ꝑ. rustico: Dic
idem quod de milite armato: si non

Inermi
militia
vō cō-
plex.

De iuris et facti ignorātia. fo. rrb.

potuit cōsulere peritiores. ff. e. l. regula. secundum glo. Et per hoc videtur qd si procurator eorum omiserit: qd non succurratur eis sed agēt contra procuratorem. vide in spe. d. excep. §. dicit. §. quid si procurator

Militēs nri tps.

An autem milites nostri temporis gaudeāt privilegio? Distingue an sit eadem causa que antiquitus aut non secundum docto. et de hoc in spe. de procur. §. i. §. itez quid est miles. [Allegationes] per emptorias secundum glo. secus si dilatoriis. ff. de condi. inde. quod in diem. et. l. nam et si. secundum docto. extra dei inte. resti. c. cozam [Satisfecisti.] tunc non potest vti exceptione: immo nec repetere. §. de condi. inde l. i. ff. e. qui. exceptionem. [Permittito.] ipso iure secundum glo. et doc. [Conueniri.] si per officium iudicis fiat executio contra te secundū doc. et super hoc dic plenius qd aut agitur prima actione post sententiam: et tunc potest opponi quicquid ante. vt §. de iud. l. i. cum nota. Aut agitur in factum: vel petitur executio per officiu: et tunc aut exceptio oritur post: et pōt opponi. ff. de tran. sac. l. et post rem. Et idem si exceptio incipiat competere ex sententia vel appareat competere magis q̄ ante vi scripti istitu. de excep. §. appellatur Aut competeat ante: et tūc aut opponendo non venit contra sententiam et potest opponi. ff. de excep. rei iudi. l. duobus. Aut venit. et tūc nō potest opponi regulariter. §. sent. rescin. nō pos. l. peremptorias. Fal. lit. hic. et. ff. de re iudi. l. nescimus. §. si. de fideius. l. si fideiusorum. §. idē respondit. ad mace. l. tñ si. ad vell. §. uis. ij. de mino. l. mioz. rrv. an. ff. solu. ma. l. ex diuerso. §. si. Item vbi cū qd dicitur iudicium nullum. §. de pro. cu. l. licet. si a non compe. iudi. q̄ totum. vide insti. de excep. §. appellatur. quod est verum secundū quosdam vbi iudex non est capax ppter vicium nature. secus si propter infa-

miam. vt no. in spe. de excep. §. ij. §. sed quero. Et vide plene de hac materia in spe. de senten. excōmuni. §. postremo. de sen. pla. §. fi. §. sed nūquid. de excep. §. iij. et p. Johan. mo. extra de excep. cap. pia. li. vi. Item vbi tertius se opponit. vide infra de li. cau. l. principaliter. Junge extra de re iud. c. i. in cle.

Cum ignorātia.

[Sera] si alius adiuit. alias audietur. §. de repu. l. si. ff. ad tercul. l. filij. §. i. secundum glo.

Si emancipata.

Immo vsqz ad. xxx. annos. infra de iure deli. l. si curatorum. [Juris] hec nocet in damnis propter p̄scriptionem. [Rationibus.] si confules re potuisti peritiores. ff. de bo. pos. l. in bonorum. Et vide infra de iure deli. l. i.

Si post diuisionē

Sine iudice. ne ob. ff. fa. her. l. cum putarem. vide infra cōmuni. vtriusqz iudi. l. ij. [Per ignorantiam.] facit secundum glo. ne ob. infra. e. l. cum quis. vel dic iur. et ita sonat litera. Et dic qd inter coheredes non contrahitur: nec quasi contrahitur cum nulla sit communitio hoc casu. Et vide infra de coll. l. si soroz. vbi videtur idez in imperitia iur. [Successionem.] per rei vend. partem quam habuit a te et aliam conditio ne indebiti.

Inter coheredes nō p̄trahitur nec quasi rē.

Cum falsa.

[Pater] numero] erro re facti. secus si errore iuris in p̄fessione iudiciali. in extraiudiciali idē est nō p̄iudicat secundū glo. Et quid si ex certa scientia confitetur rem suam esse alterius? Spe. videtur tenere qd non p̄iudicat etiam si confiteatur se tenere nomine alterius. et hoc quo ad proprietatem: sed quo ad possessionem sic. nisi iudicialiter confiteretur. vt in spe. de

Si q̄s cōfitef rem suam eē alterius.

Liber Primus.

confes. s. nunc videndum. p. hoc qd cum se. Et facit. ff. qui et a qui. l. si priuatus. §. i.

Si nō trāfactōis

[Errore facti.] Idem si iuris. [Indebitam] vtroq; iure secūdm doc.

Errore facti.

aut pretenditur error facti: vel iur. Primo casu dic q aut p prii. aut alieni. Si p prii. aut certat de lucro: et nō admittit. ff. ad. vell. l. quenq; Aut d dā no. et tunc aut cū alterius iniuria: et nō admittitur: vt. d. l. quēq;. de acquir. here. l. cum falsum. de cōdi. inde. l. repetitio. Aut sine alterius iniuria. tunc toleratur. ff. de pdi. inde. l. sed si me putem. de ac. emp. l. si tibi libertū. ff. de le. i. l. si res obligata. cum ibi nota. Si pretendat error in alieno facto: tūc excusat. ff. pro suo. l. si. nisi esset publice notum. ff. de insti. l. sed et si pupillus. §. pro scribere. et concess. preben. c. fin. in cle. ff. e. nec supina. ¶ Vel nisi esset actor. ff. de re. iur. l. qui in alterius. Secundo casu quando pretenditur error iur. tunc aut in iudicio: aut extra. Primo casu dicit dy. q vsq; ad litis contes. excusat. vt no. extra de re iur. c. ignorantis in prin. magne distinctionis. li. vi. Et idem videtur sentire glo. ff. de dona. l. quidam.

Sed contrarium videtur notare. ff. de interro. acti. l. de estate. §. qui iusto et illam videtur sequi spe. tit. de confes. §. sequitur. p. iij. et i. §. postremo. p. ceterum. Pro quo extra de rescrip. c. statutum. §. cum vero i. fi. li. vi. vbi condemnatur in expens. d. elec. c. vt circa. de sen. et re iudi. ca. inter monasterium. Sed pro prima facit infra de eden. l. edita. Sed potest dici q non admittitur: nec toleratur cum damno partis. alias sic vt in iuribus pro et cōtra. Si extra iudicium. tunc aut super lucro captando. et tunc aut cum alterius iactura seu iniuria. et non toleratur.

ff. de iur. et fac. igno. l. iuris. de vsu ca. l. si fur. et. l. nunq;. Aut sine alterius iniuria. et distinguit. aut potest consulere peritiores: et tunc non admittitur. ff. e. l. regula. §. si iur. de bono. pol. l. i bono iuri. Si de dā no vitando: tunc non nocet regulariter. ff. e. l. error. Sz fallit. ff. de acqui. her. l. si tuo. et dic vt ibi. et. l. regula. ff. e. Item dic q excusat a dolo. ff. ad se. consul. filley. l. si quis in graui. §. si quis ignorans. Sed non a culpa: etiam lata. ff. d. fal. l. diuus claudius. et hoc in ignorantia iuris civilis. ¶ Sed ignorantia iuris naturalis vel quasi: non excusat. ff. de adul. l. si adulterium. §. stuprum infra de in ius voca. l. ij. Item premissa fallunt in muliere: milite: et rustico. vt. d. l. regula. Loquitur ergo hec regula in errore admissibili. ¶ Itē quis probabit errorem? Glo. dicit q ille qui allegat. vt no. in. l. de etate. §. si. allegato. Et hoc nisi in casu illius. §. quādo nulla est captio. et d hoc extra de confes. c. fin. quod cōcor. cum hac. l. et de hoc supra. l. p. xi. Hosti. tamen dicit q si quis incōtinenti dicat se errasse: q non tenet probare errorem. vt in summa ti. de confes. §. an error. p. videtur etiam. Et hoc sequitur archidi. extra d iu re iur. c. fin. li. vi. vbi videtur casus. Et idē vbi alia iusta causa fuit: vt non habeat probare errorem: vt ibi est autem difficile probare errorem in facto proprio secūduz ber. extra de diuor. c. ex litteris. Dic plenus extra vt eccle. bene. c. vt nostrum: in glo. Cum primum. De confes. ex parte. de appel. cum causaz. de elec. ca. scriptum. Item si iurauit: non videtur hec probatio admittenda. vt de extra de proba. c. cum dilectus. in glo. fi. Itēz dic q quando allegatur error in proprio facto: requirit manifesta probatio. ff. qui mo. pig. vel ppo. sol. l. sicut. §. non videtur. [Decisa.] Quid si causa decisa fuit appellatus. Dic posse corrigi. vt in

Resolutio absoluta. An error excusat.

Ignorantia iuris naturalis.

Quis probat errorem.

¶

Si cā de ci su fuit appellatus.

spe. de confes. §. postremo. §. penul.

Cū testamētum.

[Poterūt] preiudicatur tamen in possessione. ff. ad l. fal. l. §. si legatarius: secundum glo. Quid si sciēs p̄fitetur: p̄. dici fieri liberum. Fo. contra infra de libe. cau. l. cum affirmes. l. ex his de testa. mili. Glo. videtur tenere opi. p̄. hoc casu quando naturaliter debebatur libertas alias secus.

Cō idcirco

[Errauit] idem si sciret secundum glo. infra loca. l. qui rem.

Cū quis

Distigue. qz aut soluitur a sciēte: z non repetitur. ff. de condi. inde. l. §. ff. de re. iuf. l. cuius. Sz quādoqz consultitur via retentionis. ff. de solu. l. si cum auro. Aut ab ignorante. tunc aut est indebitum vtroqz iure: vel naturaliter tantum. z repetit si errore facti vt hic. Sed i errore iuris distinguitur quia aut certat de lucro captando. z non repetit infra ad. l. fal. l. error. Aut de dāno. z tunc si solus damnificetur: repetit. ff. vt in poss. l. is a quo. §. si. Si vterqz: non repetit. ff. fami. her. l. qui erat. que in frau. pa. l. si patronus. man. l. si fideiussor §. nō male. Aut est indebitum ciuilit. debitū tamen naturaliter: tunc distigue vt hic in tex. secundum glo. p̄remissa fallunt. infra de condi. inde. l. ea que. dic vt ibi. Aut est debitū vtroqz iure. obstat tamen exceptio. Aut dilatoria: z non repetit indistincte. ff. de condi. inde. l. quod in diem. et hoc ab eo cui soluit. Ab alio tamē potest repetere: seruata distinctiōe que no. infra man. l. si pro ea. Aut peremptoria: et tunc est talis peremptoria que fuit introducta propter rigorem iuris seruandum. z non repetitur. ff. de cōdi. inde. l. iulianus ait. Aut alia. z tunc aut odiosa: et contra ius. z distigue/ an errore iu

ris: an facti. ff. ad macedo. l. fin. aut odiosa: non tamen contra ius. Vel est fauorabilis. z tunc quidam dicunt idistincte posse repetere. Dy. distinguit quia aut perimit naturaliter. Aut nō. et tunc distigue inter errorem facti: aut iuris. vt supra. Si vero sit dubium: an sit perpetua: dic vt de perpetua. ff. de condi. l. sufficit. Et hoc in maiore. In minore dic infra si aduer. sol. l. ij. Itē in muliere. ff. de condi. inde. l. interdum. ad vel. l. §. uis §. interdum.

Quāuis

[Subueniri.] §. e. l. si emancipata. [Declarant.] qz luant per restitutionem. ff. de mino. l. ait p̄tor. §. §.

Constitutiones.

[Permittim?] supra de le. l. leges in aut. vt fac. no. consti. col. vi.

Ne passim.

Nota mltos casus in quib⁹ specialiter prouidetur mulierib⁹. Et quis dicitur i. l. filio. C. de inoffi. testa. qz mulieres sunt incōstātes. Et salomon dicat Ecclā. vij. vnum virum sz bonuz de mille repperi mulierem ex omnibus non inueni. f. bonā. tamē suppartari merito debent et illis prouideri. propter ea que habent in glo. l. assūptō ff. de muni. Et in. c. illud. xl. distic.

[Itē in laudem eay] Arist. viij. distic. est. Et. j. ad cor. xi. ait paulus. Mulier gloria viri ē. [Itē femie sunt] viris sagaciores. z c. l. ij. §. feminas vbi glo. C. de his qui. ve. eta. in pe. facit tex. in. l. sed si ego i fi. ff. ad vel le. glo. vero in. l. oēs. C. de his qui. ve. eta. in pe. in verbo octauus. Magna profecto excellentia muliebris sexus apparet z scipue in magnanimitate z fortitudine eay. vñ legitur luce. xviij. sequebatur aut mulieres dñm eūtem ad passionē plāgentes et lamentantes et non terrebantur vlla armatoruz scuitia. vñ de mulie

Mulieres incōstātes dicuntur.

Laudes mulierū.

Si sciēs cōfitef e uum librum.

An res petif solutum ē debite.

De precibus imperatori offerendis.

ribus. *f.* ad vell. l. ii sine. de falsi mo. l. *f.* *s.* viduas. ff. de adul. l. adulteriuz *s.* qui fatidca. co. l. de vic. *s.* minor. de pba. l. cum indebito. *s.* *f.* de ede. l. *f.* *s.* vlti. solu. ma. l. si cum votem. *s.* si mulier. ad. l. cor. de fal. l. diuus. ad turpil. l. *f.* *s.* merito: et. l. mulier. *v.* de in spe. de procuf. *s.* idem igitur. *p.* regulariter: *r.* *p.* plenissime [Ca: sibus] *r.* in alijs quibus maiores iu uantur supra. e. error.

non debere valere infra vide vi. l. ij. extra de priuile. c. dudū. per Inno. dic. plene ibi. Item hoc quando preiudicat in iure questio. secus in ius querendo. vt no. hostiē. in sum. qui si. sūt legi. *s.* qualiter. *p.* per speciale. ar. infra de re pu. here. l. si. melius infra de pa. l. pactum curatoz: cum contraria. ff. de inur. l. sed si vnus. *s.* *t.* Et vide. infra de inoffi. testamen. l. si quando. [Item dic q ordinarius non potest de his cognoscere nisi incidēter. extra de uidi. cuz venisset. nec etiam si esset confirmatio cum cause cognitione extra de confir. vii. vel inur. c. *f.*

De precibus imperatori offerendis: et de quibus rebus. &c.

Votiēs [Remittitur] debitori vel creditori: *r.* ad modicū tps. alias secus *f.* de pac. inter emp. et vē. l. ante penul. *f.* in glo. *s.* *z.* doc. *f.* [Relaxatō petatur.] si tamē petita fuerit *r.* cōcessa: tenet. extra de offi. dele. c. ex parte. ij. dic. melius. infra e. l. rescripta.

Quid si papa conferat prebendam vel ecclesiam cuius patronatus pertinet ad laicū? *R.* *s.* videtur q valeat. extra de iure pa. c. cū dilectus *r.* ibi no. *s.* preben. c. dilectus. ij. Sed vic valere si ex certa sciētia faciat: vt ibi notat Jo. an. extra de prebē. p litteras. de offi. le. dilectus. [Pro stulari] an teneant? Dic infra. e. l. rescripta.

Si papa pferat officium cuius prebatio ad laicū pertinet.

Si concedit ex certa scientia.

Nec dānosa

[Fisco nec iuri] Sed an ex certa scientia concessa teneat? *G.* lo. dicit q sic q̄tum ad actiones sed non quantū ad domi nis. Idem inno. extra de cōsti. que in ecclesiarum: imo nec constituciones. vide extra de inu. eccl. c. pleriq; p ino. *r.* hosti. dic. ibi. Quid ergo de rescriptis ad causas: p que in totum detrahitur iurisdictioni ordinarioz? Dic valere. *r.* vide. *f.* de offi. prefec. vi. l. *f.* [Sed an ep̄s possit dare priuilegium vni ecclesie in preiudicium alterius? Dic vt extra de reli. do. c. cōstitutus. *r.* ibi hosti. tenet q sic. cum suo capitulo. alias non. [An extēdatur ad fideiussores? Doc. q non. insti. de iure na. *s.* sed quod principi placuit. [Sed quid si generet preiudicium in possessione: sed non i proprietate? Dic

Vniuersa [Fideiussio] nec potest remitti per priuilegiū *f.* in glo. [Pre beatur] ante impetrationē *f.* in pla. vel post anteq̄ vtat *f.* in glo.

Aut Que suppli catio.

[Gloriosissimis prefectis] id ē ipsi mer qui sententiā protulerint. [Inter. *r.* dies] hoc verū si ip̄i prefecto supplicetur. *s.* pncipi licet vsq; ad biēnium. *f.* de offi. pre. preto. vi. l. vnica sc̄dm glo. Et vide plenius p Inno. extra de in te. resti. c. auditis. Et in spe. de suppli. Et dic q supplicatur a sentētia principis. *r.* omniuz a quibus appellari nō potest. vt ibi no. et patet extra de i. in te. resti. c. ex litteris. [Et offerē referē darijs. in auf. de referen. col. ij. Et hec supplicatio potest fieri cuilibet qui retractare pōt. [Et ideo non

Supplicationis via q̄ lo cū hēat. Modus pponendi errorē Cui pōt fieri supplicatio.

Rescripta ad causas.

videtur q̄ si officialis tulerit sententiam q̄ possit episcopo supplicari. & quo pene per archid. extra de app. romana circa princ. li. vi. Et vide quod notatur dicto. c. ex litteris.

[Si quis] ^[Supplicadū] q̄ appellari n̄ potest infra de offic. pre. preto. v. l. vnica.

[Vniuersis] ^[Oblate sunt] de iure canonico §. extra d̄ rescrip. c. i. li. vi. ti. nonnulli: in antiquis.

[Rescripta] ^{[hic sūt plures intellectus dic tñ cum Jo. z ayo. q̄ rescripta vel priuilegia non valent cōtra ius. nisi expresse dicatur: non obstāte tali lege. Et dic contra ius: id est iuris ordinationem. Sed si contra ius. l. vltra ius: sic procederetur. et fa. extra de capel. mona. c. ex parte. Sed Inno. videtur ibi contra. Sz quis dicat: non obstā. zē. non posset rescribere contra ius diuinum vel naturale. vide extra de sen. et re iudi. c. pastoralis. §. ceterum in cle. Sed ea interpretari potest secundum docto. Et vide infra si contra ius vel vt. pub. l. fi. [Quod non ledat.] sed ob. v. c. ex parte. sed ibi dominus leditur et religiosus [Aliū] vel modicum. §. e. l. ij. in glo.}

[Quādo libellus principi datus litis cōtestationem facit.] Secus si aliq̄. infra de offic. prefec. preto. l. i.

[Obiū non est] ^[Intelligi.] quo ad perpetuationem. ^[Tranqlitati.] si aliq̄: opus eēt ciuitatōe. §. de p̄scrip. xxx. anno. l. sicut. ^{[Easq̄] actiones: sed nō rescriptū. [p̄obrecte] dic extra de rescrip. c. significauit. de iudi. c. quia v. z ibi}

sunt multe opinionones. dic tamē plene extra de regu. iur. c. is qui in no. uel. Jo. a. n. lib. vi. Unde dicit q̄ successor p̄zelatus potest conueniri per litteras contra p̄decessorem impetratas: cum eadem sit ecclesia. Et idem de successore vniuersali priuati. dum tamen ille contra quem impetrate fuerunt viueret tempore date. ff. que sen. sine appe. rescin. l. ij. Sed singularis non. nisi in casibus dicti. c. quia v. Et extra de alie. iudi. mu. ca. fac. c. ij. ^[Exerceri.] id est durare vsq̄ ad. xl. annos secundum doc.

[Temporales.] ^{[Que a p̄tore] z forte alie que competunt cōtra principem infra de anna. excep. l. vt perfectus.}

[De lite pendente: vel post puocationē: aut post dif. &c.]

[I] cet ^{[Pronunciauerit] idē si de lite cepit cognoscere secundū glo. [Secutus] idē si ante: lite non pendente. extra vt li. pen. c. i.}

[Supplicare] ^{[Nō licet.] nec āte nec post. nisi p̄rio ordinarius sit requisitus. in aut. de man. prin. §. nō p̄mittas. colla. iij. aut. vt vis. iudi. §. si vero. coll. ix. secundū glo. et doc. Sed de iure canonico contrarium. extra de rescrip. c. statutum. li. vj. [Denegatur] vel vt procedat: vel vt alius associetur. in aut. in me. li. nō si. fa. iussio. §. super hec coll. viij. secundū glo. z in hoc denegatur q̄ non est tertia requesta. infra de mis. li. testa. q̄ si. §. i. In feu. de sta. z consue. contra liber. eccle. fac. §. sanctissimus. que fuit p̄ia causa be. amit. c. i. §. et cum interuallo secundū glo. d̄ ij.}

Alie p̄tra aliquē impetrate. an extendant ad successorē.

Liber primus.

Qui licitā [Tēptet.] nisi in casu quo non potest appellari supra ti. ij. si quis aduersus.

Rescriptum surreptitium de se dat iurisdictionem et valet processus nisi oppositum ab initio. Secus si sit obrepticium: quia contra conscientiam concedentis transferit in forma generaliter. extra de rescrip. c. cum dilecta. et c. ceterum. de sen. et re iudi. c. cum olim: et ibi per Inno. **Et** idem si esset falsum: quia non valeret iudicium nec processus: etiam si iudex iudicasset instrumentum non esse falsum. vt no. in. d. c. super litteris per Inno. et hosti. **Et** idem si contra filium: quia falsi reputatur. in aut vt dicit iudi. col. ix. **Item** dic q' gratie vel indulgentie subrepticie non valent. vt extra de elec. dudum. ij. et ibi per Inno. etiam si non fraudulenter fuerit subrepte. vt no. archi. extra de preben. c. si motu lib. vi. ins fra. e. l. et si. Nec tribuit ius: extra de fi. pres. c. fi. **Item** dic q' hec. l. non obtinere ubi esset talis subreptio quae probata redderetur ipso iure rescriptum nullum. extra de rescrip. c. statutum li. vi. nam tunc non cognosceret de principali: etiam si per ignorantiam esset subreptum. **Sed** quid si contineat diuersa capitula et in aliquibus sit subrepticium et in alijs non? Videtur q' valeat in non subrepticis infra de transac. l. si ex falsis. Sed. c. super litteris dicit: omni ca reat commodo. et c. Sed quid si illud quod opponitur in vim subreptionis dependeat ex facto principali? Non videtur esse locus huic legi cui presumatur scire. Ar. contra. extra de sen. et re iudi. c. cum olim.

Si contra ius belutilitatem publicaz vel per menda. et.

Non idcirco [Ex gestis] secus si totus processum tacuisset vel si appellasset extra de rescrip. c. dilectus. i. et c. ex tenore.

Prescriptio hic sunt op i. pla. dicit q' delegatus cognosceret de veritate precum: non de causa principali. Jo. et azo dixerunt contra. Ido die dic q' si per maliciam fuit subreptum vel per fraudem: non cognosceret de principali. Si per ignorantiam sic nisi esset talis subreptio que impediui set rescriptum extra de rescrip. c. super litteris. **Et** idem videtur obtinere hoc iure infra de falsi. l. nec exemplum. **Et** quis probabit fraudem? Dic q' ille qui allegat extra de fal. c. accedens. ff. de pba. l. quotiens. §. qui dolum. **Pro**bat tamen ex indicijs: vt si in facto proprio dicat se errasse. ff. pro suo. l. fi. **Item** dic q' cognosceret de principali pro veritate facti: dum tamen verba rescripti possint hoc pati et continere: quia ad aliam causam agendi vel rem vel personam: non extenditur. vt plene no. Inno. in. d. c. **Item** nota q' illud de quo iudex debet principaliter cognoscere non opponitur in vim subreptionis. extra de li. contes. c. exceptionis in fi. lib. vi. de fo. compe. c. ex parte. nisi obiectus afficeret litteras et causam. vt no. d. c. exceptionis. **Item** dic q' rescri-

Quis cognoscat de rescripti validitate.

Quis probat fraudem.

Si potest diuersa captiua

Et si non cognitio sed executio.

Non tamen nuda: quia tunc nil cognoscit infra de excep. rei iudi. l. si vt proponis. nam si mandetur aliquid fieri: et in casu quo pars se opponeret retinetur cognitio penes mandantem: ille executor non cog-

¶

Executoz an ha beat co gnitioez Luria fracie.

gnoscere de subreptione sed remittat & sicut curia fracie. j. de sal. l. ybi. Et vide qd notat. Inno. extra de rebus ecclia. c. episcopi. de pmiile. cu olim. ij. Ubi autem no e nudus: executor: potest recipere cognitionem si velit. sicut executor lit terarum apostolicarum potest cognoscere etiam si per parte non op ponatur. extra de preben. c. cum te neas. ij. [De omni.] nisi esset primo sententiatum. ff. de iudi. l. si pretor. vide per Inno. extra de sen. & re iudi. c. de cetero.

Et si legib? [Losen] taneum oraculum. id est privilegium vel indulgentia. secus in rescryp. ad causas. supra. e. l. ij.

Omnes [Patiant] nisi diceretur no obstante tali lege eam specificado. vt dixi supra. de preci. impe. of. l. rescrypta. Sed et tunc esset expectanda secunda iussio: si publica lederetur. in aut. de man. princ. s. deinde. col. ij. vt nulli iudi. s. si vero nulla. col. ix. Et sufficit si generaliter. nisi specialiter hoc in iure caueas. vel nisi impetrando oporteat ius exprimi. vt no. archi. post hostien. extra de consti. c. i. lib. vi. Et potest poni exemplum extra de rescryp. c. nonnulli. Item nota q impetrantes et concedentes talia rescrypta puniuntur. infra de peri. bono sub. l. i. & si. lib. x.

De diuersis rescryptis: et pnamaticis sanctionib?

libellum. Dic q hec tria concurrunt. scilicet cois suppliatio: communis causa

& modicum preiudicium. que omnia sunt necessaria secundum Ia. Et id non esset idem in priuilegijs. Item nec in sententia pro vno lata: quibus ambo egissent secundum doc. Item dic q rescryptum extenditur ad omnem modum agendi secundum Inno. vt no. extra de of. dele. c. cum olim. Et fa. hec. l. q vbi quis appellauit a pluribus grauaminibus et rescryptum quo causa committitur vnum tantum narrat: q nichilominus iudex datus super omnibus contentis in appellatione possit cognoscere. & maxime quia tota causa appellatiois committitur. de hoc no. Jo. an. extra de appella. cum causaz. e. titu. c. appellant. in cle. [Fratr ve tuus] idem si alter secundum quosdam facta mentione de comunitate.

Falso Dic q rescrypta ad causas sunt perpetua vt hic. nisi pars aduersa secundas litteras impetrasset. tunc enim essent pme annales: vt extra de rescryp. ca. pleriq. & ca. si aut. dic vt ibi per Inno. et glo. Item gratie sub perpetuo. extra de offi. dele. c. si super. li. vi. et hoc in beneficialibus. In alijs vero dic q aut per priuilegijs datur facultas aliqua aliquid exercendi et tunc tollitur. x. annis. ff. de mundi. l. j. et. ij. Aut conceditur dominium seu ius in aliqua re: tunc tollitur. xxx. annis si sit res presens. si sit absens. xl. annis. extra de priuile. c. si de terra. & c. accidentib? & dic ibi q Inno. & hoc i ecclesijs. In prophanis seu secularibus videtur tempus vniforme triginta annorum. infra de prescript. xxx. an. l. omnes. et lege sicut vel. x. si ali? possideret cum titulo. vt. l. cum notissimi. Item quod dixi de rescryp. simplicis iusticie q sunt perpetua: dic perpetuitate rei super qua impetratur. Nam si impetrentur super re

Rescriptu an ad alia psona extendat.

Priuilegium.

Rescripta an sit perpetua.

Gratie.

Liber primus.

stitutione temporis: non durarent nisi tanto tempore ad quantum peccateret restitui. extra de in inte. resti. c. vnico. i. cle. ff. de mino. l. fi. Idem si in causa appellationis. Item dic q tollitur per cōtrariū actū vnico: si sit incōpassibile i factis irreiterabilibus. f. cōmunia de. le. l. ij. de iure do. in petrā. l. ij. extra de consti. c. cū accessissent. dic ibi. Sed in iterabilibus nō. s. de episco. et cle. aut. p sbyteros. f. de excu. tu. l. voluntarie.

Hoc tamen fallit. f. ad. l. fal. aut. sed cū testator. Sed forte actus testamentarij sunt p̄iudiciales sibi. ff. de testa. l. heredes palam. **E**t per hoc videtur q si burgenſis qui ipetrauit nobilitatem exerceat mercaturam q amittat p̄iuegiū. f. de scuf. l. p̄iuegio. li. r. de carbo. edic. l. ij. cum mercature nō compatiantur nobilitatem. f. locati. l. milites. nego. ne mili. l. ij. li. r. ij. Item dic q p̄iuegium ecclesie cōcessum p factum cōtrarium rectoris amittitur nisi q esset appositā clausula decernens. r. c. vt no. Inno. extra de p̄bē. c. dilecto: in glo. p. Item quid si in petrauit nolit vti an possit compelli exhibet et vti? Vide p Inno. extra de resti. spo. ex p̄questione. de elec. c. cōstitutionē in fi. in cle. et. s. de legi. l. quod iuore.

Sanctim^[Origina lis.] f. de eden. l. pcurator. r. aut. si quis. extra de fide instru. c. j.

Si qua^[Personalis.] idē d realit⁹ fm doc. [Consule.] idē i instrumētis. ff. de eden. l. j. s. diē. secus si ad contrahendū. ff. de pigno. l. cum tabernā. s. j. dic infra de cōtrahen. et cōmit. sti. l. optimam.

Sacrilegi^[bñficijs] s. de p̄ci. i pe. offe. l. vniuers⁹. f. de sal. l. ij.

Sacri affat⁹ Id est p̄ta. [Purpurea] hoc nō est in vsu

secundum glo:

Vniuersa^{[Dec. l. nō ob tinet de iure canonico s; gl. extra d rescrip. c. ij. [Sanctiones] que possunt fm glo. p̄iudicare publice ret.]}

De statutis & imaginibus.

Si quis^{[Acceptisse] id est in sui nomi ne vel honore faciendo erigi.}

De virtutū. [Occasionem.] Nota contra illos qui collectāt homines suos pro festis suis et pro militia infra publi. leti. per consul. nūcia. l. vnica. li. r. ij. de specta. l. j. li. r. ij. Et videtur hic ex p̄ssus q milites qui militant ex p̄iuegio: non possunt tales collectas imponere. ff. de iur. immunita. l. j. in fi. de excu. tu. l. sed et milites. ij. responso. extra de p̄iul. in his. r. c. pastoralis. e. ti. c. apostolice. li. vi.

De officio p̄fecti p̄torio orientis & ilirici.

Si quos^[Proprietas negligentiam] hoc est peccatum mortale. vt in summa hostien. extra de renūciatiōe ppe fi. vide extra de sen. et re iudi. c. cum eterni. li. vi.

De offi. p̄fecti p̄torio affri. & d oī eius dē dioceseos statu.

In nomine dñi. [Et nostram electiones] Nota q sol⁹ p̄iceps potest constituere dignitates. et nota

Burgēsis q̄ ipetrauit nobilitatem si exercet mercaturam. P̄iuegiū ecclesie per factū rectoris an p̄dat.

28

Milites ex p̄iuegio.

P̄iuegiū ceps constituit dignitates

tur extra de consue: cum olim: et cō ferre. ff. ad. l. iul. de ambitu. l. i. In feu. que sunt rega. c. i. ff. de re iudi. l. quidam consulebant. infra de of. fi. magis. off. l. i. i. fi. ¶ Et vide quid sit officiu dignitas personatus. extra de cōsue. c. i. li. vi. per archi.

subiectis suis ne litigēt coram alio in sui preiudiciū. vt ps extra. de fo. cōpe. c. ex transmissa. [Abseritum.] nec occ upet qđ alius inceptit vel in firmet. [Exerat] id est si hēat. [De beatur annone.] id est nō iterdicat et officium.

De offi. prefecti vrbis.

Quod pmulgatis

Studētibus [So: cietas] vt qlibz exerceat. [Gra dō.] [Ar. qz inferior nō pōt] saifre sigulare vel signare qz superior saifuit signauit vs sigilauit. Itē qz inferior nō pōt punire superiorē i sua iurisdictione delinquētem. extra de ma. et obe. c. cum inferior. Ar. cōtra infra de metha l. deuotū. li. xij. infra vbi de cri. agi opoz. aut. qua in prouicia. cum ibi notatis. In aut. de defen. ciui. §. nul lā. §. non volente. coll. i. §. de pala. fa. largi. nihil. li. xij. et ibi no. ¶ Et facit qz si archieps et eps cōcurrant in aliq ecclia visitanda eps dz ce dere. de hoc archi. extra de cens. c. romana. li. vi. Item vide. §. de na. li. li. ij. ¶ Superior tamen non pōt in feriozem puare sua iurisdictione. ix. q. ij. c. cuncta. et. c. per principales. nec per eius pntiam amittit iurisdic tionē per superius alle. §. de dona. l. in hac. et in donationibus. Et hoc si sit ordinari⁹. secus si vices gerēs. ff. d. offi. p. cōsul. l. memisse. ¶ Itē dic qz si maior occupauit negociuz: minor dz cessare. ff. de in ius vocan. l. quicūqz. de re iudi. l. contra pupil lū. §. is qui nec minor habebit obe diētā qzuis de cōsue. seruet cōtra.

[Aduocandas.] nisi ibi seditiones fecissent. §. vbi de cri. agi opoz. aut. qua in puincia. [Officiales.] Nota qz iudex hz cognitionē suoz seruētium et officialiū. et debēt ei remit ti. ff. de custo. reo. l. de militibus. §. de ap. l. hoc casu. qđ pōt eē verum si in officijs delinquāt. et sic tenet curia francie. et facit. §. de offi. rec. pro uin. l. in officiales.

Iudex hz cogntiōez suorum officialium. Curie stilius.

Si archieps et episcopus in visita tione pcur rant. An pōt superiores puare.

Primicerius [Ob: tines] at. infra de agen. in res bus. l. i. §. li. xij.

De offi. magi/ strozum militum.

Si maior occupauit negociuz: minor dz cessare. ff. de in ius vocan. l. quicūqz. de re iudi. l. contra pupil lū. §. is qui nec minor habebit obe diētā qzuis de cōsue. seruet cōtra.

Ari [Aros] die ifra fra de iurisditto. om. iu. l. magisterie.

De offi. comitis rerum priua.

Sed qđ in casu consuetudinis si minor petit obedientiā et maior di cat ipm non debere habere: nunqd supsedebit i cognitione negocij pn cipalis: Videtur qz sic. extra d. sen. excōica. c. si iudex laicus. in fi. li. vi. ¶ Et nota qz iudex potest phibef

Siquis nescallos qz vsurpant cognitionē iu riū vs iurisdicōez regis

Iurisdic tio regis nō ē vsur panda.

De offi. p. cōsulis & legati.

¶ Et nota qz iudex potest phibef

Legati [In reosfe rendā] cri minalē. ff. e. l. solet. altaz ei sniam pnt ferre. ff. de suspec. tu. l. i. §. j. Et ē ar gumentū qz iudex secularis q cepit clericū dz ipm mittere epō ppijs pen sis.

Iudex seclāris remittit clericum suis ex pensis.

Inferior nō pōt saifre saifstū p supio rem. An pu nit supio rem i sua iurisditō ne delin quētem.

Si archieps et episcopus in visita tione pcur rant. An pōt superiores puare.

Si maior occupauit.

Consue tido. Si miōz petit o bediētā

expensis. Et minores iudices q̄ iusticiare non p̄nt / suis minoribus. infra de defen. ciui. l. defensores. extra de hereti. c. vt inquisitionis. li. vi.

ta q̄ multis. xi. coll. Fūge. infra de necessaria. seruis. l. quidam.

De officio preforis.

De offi. comitis sacri patrimonij.

Res tinnō.

Officium. [Hoc] ta q̄ vbi subiectus est grauatus debet erimi a iurisdictione domini. infra si qua pre. di. po. l. j. ff. de adul. l. si postulauerit. §. iubet. de his qui sunt sui vel al. iur. l. ij. si quis a paren. fuit ma. l. si. supra de episco. audi. l. si lenones. Et quis ipse subditus questionem non faciat: iudex tamen debet ex officio prouidere. ff. de offi. presi. l. illi. citas. §. ij. ff. neg. innocenti. bus. vi. de in spe. de venū. §. j. ff. puata.

[Proprius larē.] speciale als §. ifra de cri. ta. l. j. de diuer. offi. l. ij. li. xij. infra de assesso. l. in consilijs. ff. ex q̄. cau. ma. l. si cui. Sed in assessore pcuratoris cesaris idem quod hic. ff. de asses. l. si. Item quidam dicunt q̄ licet quis non possit in sua prouincia assidere potest tamē esse locū tenēs vel delegatus in causis specialibus p̄ q̄bus infra de re mili. l. tam collatores. ff. erit autem. li. xij. que con. cor. huc. l.

In sua p uicia p̄ qs cē los cū tenēs.

De offi. prefecti angustalis

De offi. rectoris prouincie.

Directores. [Ordina] riorū] no ta q̄ senescalli n̄ possunt auferre officia seruētis b̄ vel officialib̄ q̄ non h̄nt ab eis s̄ a p̄ncipe sed debēt referre p̄cipi. Idē vide infra titu. ij. l. in officiales. Et facit ad idē quod no. archi. extra de off. ordi. c. presen. ti. li. vi. et maxime si uellent amouere propter insufficientiam infra de sacri sacri. l. ij. Tacite enim uide tur disp̄satum cum eis. ff. de re iudi. l. quidam. extra de fi. p̄sfoy. ca. ueniens. Multis enim modis p̄nceps tacite dispensat. quando q̄ dissimulādo. lxxij. di. c. vbi ista. extra de cog. sp̄. c. super eo. de consan. et affi. qz. circa. de resti. sp̄. literas. §. opinionī. Item castigādo. extra de offi. ordi. c. ad reprimēdas. xij. q. vi. c. j. Itē tacendo. extra de preben. cum iadudum. z. vic ple. ne in spe. de sen. §. vt autem. ff. z. no

De officiales.

[Iudicādi.] uide. §. de offi. p̄fec. vi. l. quod pro mulgaris. et facit i auē. de men. prin. colla. ij. Sz ob. §. ob offi. p̄fec. augu. l. si. sed ibi §. iudicib̄.

Ciuitas. [Iudicis] hyemādi] Nota q̄ iudices p̄ uinciarum non debēt semper tenere sua domicilia in eadem ciuitate.

Judices p̄uicias

De quis.

[Tide] infra de offi. mil. iudi. l. j.

Nullus. [Audeat] nec de ea exire si intra uerit. infra de decur. l. si quis decurto. lib. x. Item nec alibi uagari debet. infra de decurio. l. curiales. li. x. de fabricen. l. ij. lib. vi. de re mili. l. semel. li. xij. Sed ob. ifra de dig. l. fin. lib. xij. Sed ibi in perpetuis: vt ibi no. sed pro negocijs suis posset ire vbi uellet. e. ti. l. clarissimis. sed ita

Subdi. t̄ q̄ quaf erimis a iurisditō ne.

senecal li nō am mouent officia si uicētib̄ v̄ alijsq̄ ea h̄nt a p̄ncipe.

Tacita disp̄sa tio.

De officio diversorum iudicium fo. xxx.

in illis qui habent dignitatem sine administratione. in alijs videtur contra. ff. de offi. p[re]s[er]t. l. illud.

clericis secularis: et eos hortari contra inuocantes absque metu irregularitatis: quibus mors sequatur. vt plene nota. i. spe. de offi. le. §. iurta. p[er] bre. uiter. in. itij. folio. vide hodie extra ne clerici. vel mo. c. fi. de homi. c. ij. li. vi. de hereti. vt officium. §. compe[re]scendi. e. li.

De offi. militarium iudicium.

Non quod

[Tribuatur.] dicas quod executor. i. seruitens potest dari ad tuitionem cui iustitiam p[ro]pone iuste dubitatis. vt dixi. §. de his que ad eccle. consu. l. ueniamus. Nec ob. §. de offi. recto p[ro]tin. l. ne quis que ibi inhibetur de certis que sunt vel fuerunt officiales. §. non de simplicibus seruitibus. Et milites militantes non possunt dari executores nec gardiatores vt hic. nec obstat. ff. de rei ven. l. qui restituere quia sibi loquitur de militari. i. executor vel seruente. de quibus. ff. si ven. no. mu. l. §. necessario. Et an saltem in subsidium iudex possit inuocare auxilium militare si reperiat rebelles: hoc videtur. sed quod de beat referre. §. de episcopa. audi. l. addictos §. de fur. au[th]or. nauigia. Ar. contra. §. de episc. et clerici. l. si quis in hoc genus. §. de his qui la. l. si. pro quo. §. de episc. et clerici. l. raptos. potest dici quod delegatus etiam a principe non potest vim inferre. extra de off. del. c. significasti per ino. et i. spe. de le. p[er]. sed nunquid. Sed ordinarius potest cum executoribus seu seruitentibus suis: vt. l. qui restituere: alle. non tamen ipsi executores. vt scripsi §. de excep. rei iudi. l. si. Sed non potest facere bellum in scio principe contra potentes quos non potest facile superare. nec vocare milites militantes vt hic. et no. inno. in. d. c. nisi i casibus specialibus. vt in contrarijs. Et facit in au[th]or. neq[ue] mili. neq[ue] fede. per totum. colla. viij. Et itez dic quod clerici possunt inuocare auxilium bra

De offi. diversorum iudicium.

Nemo.

[Plectetur] alia pena statuitur in au[th]or. vt nulli iudi §. necessarium. colla. ix. et facit extra de iudi. c. ij. li. vi.

Et omnes tam ciuiles quam mili. iudi. post adminis. etc.

Nemo.

[Ipse autem] Nota presumi contra fugientem. ff. Contra fugientem presumit. de suspec. tu. l. impuberibus. §. si. de libe. cau. l. quod diximus infra de assess. l. consiliarios. insti. de suspec. tu. §. si quis tutor infra de assessor. toll. l. §. penul. de omni agro deser. l. locorum. li. xi. in au[th]or. de exhi. et intro. du. re. §. i. colla. v. d. colla. §. prohibemus. colla. ix. Sed ex tali presumptione non potest damnari vel dominio priuari. infra de requir. reis. l. i. et. ij. vbi scripsi. Et de hoc i. spe. de accu. §. si. p[er]. §. pone. Et forte tantam presumptionem inducit quod non debet credi cum fideiussores. vt no. ff. ad fil. l. lege. §. i. Et facit ad id quod scripsi in. d. l. i. super verbo purgandunt. Et iunge hic au[th]or. de adminis. colla. viij.

Serues pt vari ad tuitio ne alicuius.

Miles n daf gar diator.

an iudex in subsidium inuocet militare auxilium.

§

ds

De officio eius q̄ bicem alterius gerit

[Alterius] sc̄ mortui. Et vide quod scripsi. f. mandati. l. mandatum. Et dic q̄ hic loquitur de illo qui est istitutus per superiorem in locum iudicis viuētis vel mortui: vt no. archi. de offi. def. c. ij. li. vi. Et tales possūt dici cōstituti in dignitate. f. vt dig. or. seruetur. l. ij. li. xij. An officium officialis expiret per mortem ep̄scopi: Dic extra de offi. vica. c. ij. li. vi. per archi.

De causa.

[Flagitare] vide plene f. ex quibus cau. ma. l. respublica.

De suggerēte.

[Tutores seu curatores] vide. ff. de tu. r. cu. da. ab his. l. i. et quod ibi no. per Dy. plenius tamen scripsi insti. de at. tu. et extra de iudi. si annum li. vi. Et f. q̄ tu. da. pos. l. quod dicit [Decretum etiam interponere] forte hoc non posset vicarius ep̄scopi. ff. de offi. proconsul. l. nec quicq̄. §. vbi decretum. Sed officialis ep̄scopi potest extra de off. vica. c. ij. li. vi. sed nō cōferre beneficia. vt ibi. vide. c. si annum al. li. vi.

Decretū interponere potest official.

De assessozibus domesticis et cancellarijs iudicium.

[Nota q̄ iudex sibi eligit assessorem non partes in aut. iulius. q̄ prest. ab his. §. fi. coll. ij. Et vide circa hāc materiam quod nota. extra de of. §. le. c. super questionum. §. verius. Et in spe §. assēs. §. eligitur. r. dic ibi Item dic q̄ ab assessore appellatur ad illum ad quem appellaretur a iu-

Assessor] a q̄ eligatur.

dice. Et partes prestant ei salariū si iudex sit ignorans. als nō. Et vide extra de rescrip. c. statutum. §. assessozes. li. vi. In aliquibus tamē locis habent salarium de publico: vt tholose iudex maior. f. de anno. r. capi. l. i. in aut. de questio. §. maxime coll. vi. Et si iudex delinquat et ei consentiat: punitur eadem pena. in aut. vt nulli iud. §. quoniam vero contingit. coll. ix.

A q̄ salarium Tholozie iudex maior h̄ salarium a publico.

Nota q̄ quis pōt redire ad suum officium dimissus. Super quod dic q̄ aut relinq̄t officiū ex causa voluntaria vel pbabili. tūc pōt redire si vocetur motu pprio: sed ip̄e non debet req̄rere: sed ali. ar. l. i. §. ad. l. iul. de ambitu. et hoc nisi i casu quo alij non reperitūtur. f. e. liceat. Et sic intellige. f. de ho. nō conti. l. ij. li. x. i. aut. de defen. ciui. §. fi. coll. ij. ff. §. offi. proconsul. l. proconsules. Aut ex causa necessaria: quia remotus per superiorem. et dic q̄ aut propter delictum commissum in officio: r. non redit. etiam per rescriptum. nisi diceretur non obstante tali impedimento. f. de suscep. et archa. l. si aliquid lib. r. si qua predi. po. l. i. §. de diuer. offi. l. quicunq̄ r. de pala. sa. lar. l. ij. li. xij. Aut propter aliud delictum. tunc aut ad tempus r. redit: nisi alius sit subrogatus. f. de remi. l. semel. li. xij. de decuri. l. ij. li. x. de sen. pal. l. generalis. Aut ad perpetuū. et non redit nisi per nouas impetrationem non subrepticam. vt. d. l. ij. de decurio. et. f. de digni. l. iudices. lib. xij. Et nota q̄ quis nō potest obtinere duo officia simul. f. qui mi. li. pos. vel non. l. his quidem. lib. xij. de exc. tri. l. ij. li. x. §. de priori. §. po. sa. scri. l. hac parte et. l. comperim. li. xij. etiam vnum institutum r. aliud tanq̄ locum tenens. Et item nec plura beneficia. sicut plene no. per inno. extra de preben. cum iam dudum. de clef. non resl. c. fina. per

An quis possit redire ad officium dimissus

Non pōt q̄s duo officia obtinere

Nec plura beneficia.

ber. de elec. c. dudum. ij. et in spe. ti. de lega. 2 per archi. extra d' rescrip. c. gratia. li. vi. Itē nota q' vbi quis redit ad suum officium: nō habebit fructus seu stipendia medij temporis. ij. de re iud. l. cum allegas. li. xij. Et nota. x. i. excommunicato. extra de appel. c. pastoralis.

Delut Facit ad id qd nota. ij. de inoffi. testa. l. fi. [Potuerunt] ex republica. ij. de anno. 2 cap. l. j. vel dic alias vt. d. l. fi. infra de inoffi. testa.

In cōsiliarijs [Bonoz.] non seruatur de cōsuetudine. 2 vide supra. de offi. preto. l. ij.

Viceat. Lum alij non in ueniā. ff. de mu. ne. 2 hono. l. honoz. §. fi. He ob. supra. e. l. nemo.

De cōtractib' iudicunt vel eorum qui sunt circa eos. &c.

Dicūqz. Dec. l. 2 gñalis i in omnibus officialib'. ff. de contrahen. emp. l. nō l3. 2. l. q' officij. de iure fis. l. aufertur. §. j. Et hoc nisi sint perpetui. ff. si cer. pe. l. presidis. Et sunt perpetui qui nō habent tps limitatū. ff. de condi. inde. l. sufficit. Vel verius. ppetui. i. iudices originarij. 2 ita interpretatūr statuta regia. Itē hec pphibitio obtinet etiā si cum auctoritate iudicis emat fm glo. Et vide infra si cert. pe. l. eos. 2. l. quisquis. [Moderatoribus] idē de alijs minoribus magistratibus fm glo. secus forte in seruientibus. vt. l. presidis all.

De modo mulctandi qui a iudi. et

Defen. ciui. infligitur.

[Vide. ff. de verbo. sig. l. aliud. §. inter multas. 2. l. si qua pena. Quis multa ponatur pro pena infra ad. l. iul. de vi. l. fi.

Multa [Non irrogat.] Et sic non sunt infames illi q' ex officio puniūtur de furtis 2 alijs criminib' extra ordinarie. vt hic videtur notare glo. Sed specu. dicit q' multa nō ifamat vbi p p'umacia ipsonif. sed secus si p crimine vt i spe. d' sen. §. spēs. §. est aut. 2. §. qd g. Dic glo. verā si sentētia nō p'cessit. vt. l. nulla. infra ex qui. cau. infra. irro. extra de fur. c. fi. Et vide quod notat ut. infra de suspec. tuto. l. fi.

Multa an irrogat infamiam.

Illustres. Nō q' iudex pōt multa re 2 pecunialiter punire delinquentes supra de episcopis. 2 cleri. et. l. raptores. in fi. vide infra ex q' cau. infra. irro. l. 2 si seuerior. Et nota ex verbo grauissimum: q' quis de cōsuetudine emende vsq' ad taxam in singulis casibus sunt taxate in curijs temporalib' sic q' excedere nō possunt: non tamen domini possunt totum exigere: immo debent taxare infra illam summam secundum qualitatem delicti 2 p'one. sed vsq' ad summam taxatā possunt cum peccatum est grauissimū. 2 si alias faciant: credo q' iuste possit appellari. ff. de penis. l. absentes. §. fi. extra de magis. c. cum sit in cle. de vsuf. c. §. §. li. vi.

Ubi em de sūt taxate non semp fit cōdēnatio.

Mulctariū Dic q' hec regula que semper est vera. nisi per legem repeariatur alias dispositum. Et sic no. Inno. de soluti. c. odardus. Quane doq' tamen alias disponitur. vt supra de episcopa. audi. l. ij. ff. de his qui deie. l. iij. §. hec autem. cum nota. super verbo pena. Sed ob. ff. de litig. l. fi. Sed dic q' hec regula fal-

Quid a gēdū de emēdis.

Rediēs ad officium.

Qui of- ficiales pphibē p'rahef.

Perpe- tui q' dis- cuntur.

Statuta regia.

Seruien- tes.

lit vbi in fauorē partis pena apponitur super eo qđ alias de se erat licitum. nec aliter parti prouidetur vel dic qđ ibi dictū gaj est lex. Sed propter hoc non bene respondetur ad eius rationem. ¶ Item hoc verum in iudicijs secularibus quia paelati nō debent imburfare. vt. d. l. ij. scripsi infra cōmunia de succes. aut. omnes peregrini.

De eos qui. [Ordinario iure.] Quid de iudicijs delegat? Glo. videt hic dicere qđ non possunt mulctare. nisi in casu infra de sportu. l. ij. Inno. qđ inno. extra de offi. dele. c. de causis. Et no. e. ti. ca. pastoralis. quod potest esse verum in delegato a p̄cipe: et d̄ parua mulcta. et no. archi. extra de appel. c. legitima: in glo. vel alia. lib. vi. ¶ Quid de minozibus magistratib? Videtur qđ possunt. ff. si quis ius di. nō ob. l. i. et de verbo. sign. lege aliud §. inter mulctam. Et nota in specu. de do. et cōtu. §. nunc dicamus. vers. item per mulctam. de sentē. §. species. §. sed nunquid. Argu. contra infra. titu. primo. l. defensores. ff. de iudi. l. ij. §. his datur. dic in. l. defensores.

Quid de iudicijs ecclesiasticis? Videtur qđ nō possunt mulctare p̄cunialiter etiam pro crimine. extra de penis. c. licet. Nec pro contumacia. vt extra de do. et contu. c. j. Dic contra. vt ibi no. Inno. extra de r̄pto. c. in archiepiscopatu. et ber. in d. ca. licet. Et spe. d. ti. de sen. §. species. §. sed videtur. Sz non debent exigere nisi interst̄ partis. vt. d. c. j.

¶ Quid de arbitro? Quidā dicūt qđ nō potest mulctare: nisi expresse sit dictum. vt no. ff. de arbi. l. non ex omnibus. Alij contra. e. ti. l. si cum dies. §. recepisse. [Trine tantum.] sequis in pena infra de ser. fugiti. l. quicumq. [Exerceatur.] Nota ergo qđ propter continuationem mulcta frequentius iteratur et crescit. Argu. contra. ff. de fur. l. ei qui. Et

facit cōtra illud quod no. in spe. de do. et contu. §. nunc dicamus. §. qđ si duobus. et. §. sed pone. vbi no. qđ si quid iniungatur vel precipiatur per diuersa interualla et sub diuersis penis: qđ maior tātum erigitur. Et si in vltima obediat nulla. nisi i telligas hoc quādo pro diuersis factis. Illud quando pro vno. Et sic intelligas in feu. de pa. tenen. §. post natale. ¶ Item facit qđ si aliquis si mul dedit plures alaphas qđ nō extimatur quelibet iniuria. ff. ad. l. ac. quil. l. illud. Ar. cōtra. ff. de p̄ri. de lic. l. nunq. de inuū. l. pretor. §. si michi. Et ibi dy. tenet hanc partem: quam etiam hec. l. fouet. ¶ Et facit qđ si quis vno ictu percussit tres clericos qđ sit tantū vna sententia ligat. vt no. Johā. an. extra de reg. iur. c. delictum. li. vi. in ouel. ¶ Et nota sanctum verbum contra iudices qui erigunt iniustas emendas: qđ debent eas de suo reddere.

[Paupertas.] propter paupertatem remittitur mulcta. ff. de offi. p̄. si. l. illicitas. §. penul. Sz nō pena infra de fur. l. quicumq. ¶ Item mulcta demum remittitur propter paupertatem: nisi fuerit imposta propter dolum. ff. de admi. tu. ob. fenus. vel forte propter cōtumaciām. ff. de admi. tu. l. si plures. Sed si ppter culpam que fit in faciendo. tunc nō remittitur. ff. de incen. rui. nau. l. qui edes infra de in ius vo. l. pe. que in frau. cre. l. si. §. si. ¶ Sed quid si sit remissa ppter paupertatē an repetatur si postea fiat soluendū? Glo. tenet qđ non. ff. de offi. p̄. si. l. illicitas. §. si. Et vide ino. extra de solu. c. odardus. nisi ex contractu debetur. ff. de mino. l. qđ si minor §. si filius. Et de hoc scripsi plen. ff. de penis. l. j. §. generaliter. ¶ Itē nota qđ tributa ordinaria remittuntur propter paupertatem. infra de anno. et tri. l. omnes. lib. x. ¶ Pro quo in aul. vt iud. sine quoquo suf. si. §. eos autem. coll. ij. et remittens

Si qđ dicit plures alaphas extimatur qđ iniuria. Si quis vno ictu percussit plures clericos.

Propter paupertatē mulcta remittit.

An pe-
tas si p̄
fit solu-
do.

Sic tri-
buta ob
pauper-
tatem.

Dele-
gati an
p̄nt mul-
ctare.

minores
magis-
tus.

Judices
ecclesiasti-
ci.

Mulcta
iterat p̄
pter p̄-
nuatōez

teneretur de suo vt dicta. l. omnes. de
discusso. l. i. li. xi.

**De defensoribus
ciuitatum.**

Siquis ^{Usq; ad qn} ^{quagita fo}
lidozum ^{hodie triceto}
rum aureozum in aut. de
defen. cui. §. z iudicare.

coll. ij.

Iudex
vs ee qñ
pat subie
ctorum

Iudex
ex officio
succur-
rat ipote
tibus.

In defensoribus

[Pas
rentis
vicem.] Nota q iudex debet esse q;
si pater subie ctoruz. in aut. vt iudi.
sine quo. sus. fin. §. eos autem. col. ij.
Ius iur. quod presta. ab his. §. i. coll.
ij. infra de debi. ciui. l. ij. li. xi. Et id
vic q pater appellatur secundum se-
necam: quia eius officium vt parē-
tum est. vt cum membra sua peme-
ret vel abscinderet: in premendo vl
abscindēdo gerneret. Et vide in ti.
de clemen. pun. z su pra de sum. tri.
li. super verbo clemētie. [Affligi]
Nota sanctum verbum q iudex su
perior debz ex officio succurrere ru-
sticis et impotentibus si verentur.
ff. de offi. presi. l. illicitas. §. ne potē-
tiores. Et vide in spe. de denun. §. i.
ver. priuata. infra si man. ita ve. ne.
prosti. l. ij.

Defensores [Abulctas]
nisi p defē-
sione iurisdictionis sue. ff. si quis ius
di. l. i. infra de sportul. l. ij. Si pro fo
refactis non. nec si fiat contra eozū
bāna: vt hic.

Iubemus [Exeratur]
in aut. d ar.
colla. vi. in fi.

**De magistratib;
municipalibus.**

Magistratus.

[Potestates] Si ante
erat tabellio. ifra de vi-
gni. l. maior. lib. xij. ifra
de fal. l. si qs decurio d decurio. l. ne
q; lib. x. sed nō compellitur propter
superuenientem dignitatem infra
de decur. l. vniuersos li. x. Sed si nō
erat ante tabellio: ratione magistra-
tus potest conficere acta. supra de
sacro sanc. eccle. l. iubemus. §. his. in
fra de testamen. l. omnium. et. l. san-
ctinus.

**De of. iudicis ale
randrie.**

Iubemus.

[Diceretur] ioc infra
de dona. l. in hac.

**Explicit liber primus
breuiarij domini Jo. fabri
super codice.**

**Incipit liber
secundus.**

De edendo.

Liber Secundus

Ipsa dicitur pice. Intelligit tota hanc materia in rationibus publicis et factis ab his qui publicum exerceret officium

tineant aliquam confessionem: non video cur fidem non faciant: etiam in alia instantia. Inter alias autem personas non faciunt fidem: nisi in casibus in quibus res inter alios acta nocet. de quibus. §. res inter alios acta. l. i. Vel si ille contra quem agitur habet causam ab eo cuius acta fuerunt. Ar. ff. fami. her. l. heredes. §. idem scribit. Sed presumptione faciunt ut hic. et no. ff. de cri. expi. here. l. res. Item dic acta publica tali publicatione sicut est extra de proba. c. quoniam. Vel illa quam consuetudo admittit. extra de fide instru. c. cum dilectus. Si autem non sint publicata: faciunt fidem coram eodem iudice vel eius assessore. sed non coram alijs. ut no. §. de re iudi. l. gesta. Vel dic quod nullam fidem faciunt: nisi si partibus presentibus et consentientibus essent facta: per. d. c. quoniam. et per hanc. l. Item dic quod publica et communia. secus si privata et propria. quia pars redemisset de suo proprio secundum quosdam. Sed dic contra in actis iudicialibus vel forensibus communibus ac instrumentis tutorum et curatorum. extra de proba. c. i. Et nota quod iudex appellacionis ante omnia faciet exhiberi sententiam. ut no. Inno. extra. de fide instru. c. perpetuus. iuge. §. de erro. cal. l. i. Item dic ut etiam arbiter ut in spe. de instru. edi. §. nuc. §. sed nunquid arbiter. Item premissa que dixi de fide facienda: procedunt in his que tendunt ad litem decisionem. Alia autem pereunt cum instantia ut infra de iudi. l. properandum. §. si. et ibi notatur.

Qua via editio petitur.

um secus in privatis sicut dicitur in d. e. l. ar. gentari. [Officium] hoc verum est se per ubi secundo petitur fieri editio. ut no. §. de iudi. l. i. Si principaliter et processerit tractus cuius ad hoc possit actio extendi: illa dicitur et non alia ut l. quedam. ff. e. Alias officium vel actio in factum. que concurrunt sicut dicitur in d. de tut. r. ar. dis. l. i. §. officio. Iunge ff. ad exhib. l. ij. §. si. §. de condi. sine causa. l. dissolute. §. de li. cau. l. sicut datay. de fideiussor. l. si baratorum. ff. de acti. emp. l. tici. §. de fideicomis. l. instru. meta. ad. l. falci. l. si predio: um.

Acta publica.

Is apud. Pone casum multum modis ut in glo. Item opponit. ff. de iur. fis. l. ij. §. diuus: sed ibi de instrumentis. hic de actis sicut docto. et glo. in prima solutione. Et nota quod quis de omnibus actis fiat copia non tamen de interrogatorijs que fiunt super examinatione testium. ut no. Inno. extra de testi. c. per tuas. Et vide. §. de erro. cal. l. i. Sed an acta fide faciatur: Glo. dicit quod sic: inter easdem personas. sed inter alias presumptionem tamen. Dic tu quod inter easdem personas fidem faciunt in eadem causa. §. de li. cau. l. iubemus. §. de arbi. l. pe. §. si. §. de testi. cum apud. §. de lito. et iti. cus. l. ij. li. xij. nisi naturam negocij lapsus temporis immutaret. ff. de ercu. tu. l. spadonem. §. qui absolutus In alia causa non: nisi sic se haberent quod sententia lata in vna obstaret exceptio rei iudicate in alia. extra de testi. c. veniens de ordi. cogni. c. cum dilectus: cum notatis. Et vide. §. quando civilis actio. l. i. ad. l. iul. de vi. l. si quis ad se. de ibi. Si tamen con-

An acta faciant fidem.

da

Arbiter

Editio. Editio debet hoc iurisdictione. extra de iud. c. dilecti. [Emendari] Istud licet ante litem contestata. secundum glo. hic. et inno. extra de libel. obla. c. i. Et hosti in summa. c. ti. §. penul. Sed spe. dicit quod res ab solueretur ab instantia: etiam ante litem contestata. ut no. ti. de libel. c. cep.

§. nunc videamus. circa prin. 2. §. sed quid si post. Quod est verius nisi in vniuersali ubi mutare potest in re petita: non in modo agendi secū- dum omnes. Potest dici q̄ mutari potest actio: sed nō causa agēdi q̄n fiat absolutio ab instātia ⁊ p̄dēnātō in expēsis ante litis p̄tes. post lit̄ cō- tes. absolueret diffinitue. imo ⁊ ante si reus istet ⁊ velit de iure suo docere. vt in aut. qui semel. §. quomodo ⁊ quando iudex. Et hoc videtur tenere inno. extra de resti. spo. c. ex conuentione. Iunge quod scripsi. §. de iudi. l. properandū. Itē dic q̄ quis de iure ciuili actio sit edenda non tamen de iure canonico. dic extra de iudi. c. dilecti Et quod hic dicitur de actiōe videtur obtinere de exceptione ⁊ replicatione ⁊ alijs q̄ in facto proponuntur ⁊ multo magis. Item nota q̄ libellus generalis specificatur in articulis vt i spe. de teste. §. nunc videndum. §. si. hoc etiam plene. Non tamē admittit de bet in actionibus singularibus: nisi specificet rem. ff. de ven. l. in re. Si tamen iuret se non posse specificare: admittetur. ff. de fur. l. i furti. ff. de positi. l. i. §. si quis argentū. dū tamen aliquam specificationē faciat. quia si nullam: non admittetur etiam cum iuramento vt hic notant doc. ⁊ inno. extra de libel. obla. c. si significantib⁹. ¶ Quid si peto quicquid possides in tali villa. Spe. dicit procedere. vt in ti. de acti. seu peti. §. i. §. quid si peto et de libel. con- cep. §. iam nunc. §. iurta. ⁊ vide per inno. extra de sepul. c. certificari. ¶ Non tñ videt posse vēdicari vni- uersaliter bona alicui⁹. ff. de rei vē. l. vendicatio non vt gregis nec per p̄thecariam peti. §. diure domi. impetra. l. i. Et scripsi isti. de acqui. per arro. circa prin. Et plenius isti. de actio. §. curare. Itē dic q̄ si libellus generalis fuit admitt⁹ ⁊ de causa cognitum: q̄ debet pronunciarī super eo. extra de sen. ⁊ re iudi. c. cū

bertoldus. de rescrip. cum dilecta. per inno. et de capel. mo. c. dilectus de ordi. cogni. cum dilectus. ¶ Item libellus non debet admit- ti nisi specificet causas agendi. S; in realibus causam proximam. s. do- minū. In personalibus causam re- motam. s. contractum vel quasi. vt potest colligi. ff. de excep. rei iudi. l. et an eandem. §. actiones. extra de sen. ⁊ re iudi. c. abbate lib. vi. Quidam tamen ⁊ nō improbabilitate dicūt q̄ in publiciana ⁊ p̄thecaria debet etiam allegare causam remo- tam. Doc. tamen hoc non admittūt. ¶ Quid si actor petat rem dicens solummodo eā ad se pertinere? Spe- cu. videtur dicere q̄ libellus est ad- mittendus. in ti. de p̄p̄cta. §. alie reales. in. §. i. dic ibi. ¶ Quid in cō- ditione sine causa? Dic q̄ opus est allegare causā. vt in spe. de acti. seu peti. §. sequitur. §. quid de eo. dic. §. de dona. an nup. l. si p̄sidi. ¶ Quid si agitur ex vna causa et reus negat eam ⁊ confitetur se debere ex alia? Spe. dicit debere eaz condēnari ex causa quam confitetur. vt. d. §. l. §. hoc q̄q. Ar. ff. de p̄iui. cre. l. iij. negari tñ non pōt quin absoluaatur ab alia. ¶ Idem videtur si non p̄fitef sed probaretur s̄m Inno. extra de iudi. c. examinata. Sed hosti. ibi con- tra de hoc i spe. b sen. §. qualiter. §. antepenul. Item videtur q̄ si actio esset in competēs q̄ non teneret sen- tentia: vt no. insti. de obli. in prin. in glo. Sed hoc non est verum atq̄ta predicta opinione vt ibi scripsi. Itē debet allegari p̄sens obligatio se- cundū. Ia. de ra. qui dicit q̄ libell⁹ debet concludere de necessitate. s̄m glo. et doc. p̄sertim dy. Cōtra per inno. extra de libel. obla. c. i. et hoc seruatur de facto. ¶ S; licet libel- lus mutari non possit post litis cō- te. nūquid saltem potest declarari? Dic q̄ sic. Et specificari: vt. §. disti. ⁊ no. inno. dicto. c. i. de libel. obla. ¶ Sed an sit ponendū i libello no- e. i.

Ca agē- di i libel- lo.

Si peto actoris dicens eā ad se p̄tī- nēre.

Si agit ex vna cā ⁊ reus alia fatet.

Quid dy in libello p̄ōi.

Homē tu dicit in libello.

An pos- sit actio mutari.

Replica- tio. Exceptō

Si peto quicquid possides in tali villa.

An p̄t vniuersa liter peti bona alicuius.

Liber secundus.

men iudicis: Glo. dicit q sic. vt no. ff. e. l. i. quod securius est. sufficeret tamē si cōstaret per acta. ar. extra d. ver. sig. c. sepe in cle. ¶ Sed an pō sit pūme actioni alia actio accumulari: Dic q aut qd vult agere diuersis actionibus et ex causis diuersis ad diuersa eodē tpe: et potest coram eodez iudice. dic extra de rescrip. c. dispēdia. li. vi. nisi essent preiudicialia adinuicē. ff. de excep. l. fundum. Aut vult agere eodem tpe plurib⁹ actionibus ex eadem causa competentibus et ad idem. et nō pōt. ff. de iust. i. l. duob⁹. §. exceptio. de excep. rei iudi. l. singulis. Aut plurib⁹ actionibus ex eadez causa cōpetentib⁹ ad diuersa. Et dicunt quidaz q potest. ff. pro socio. l. rei. de cōdi. fur. l. si pro fure. §. i. Cōmunis opinio est cōtra. ff. de publi. i. l. interdum. vi. bo. rap. l. ij. de iust. i. l. si duo. §. iulianus et l. duobus. §. colonus: cuz notatis. Aut vult agere diuersis actionibus ex diuersis causis competentib⁹ ad idem. et pōt fm glo. et dy. dū tamen sint tales q electione se non tollant. vel non sint contrarie. vel q exceptio rei iudicate nō obstat nec obstatre possit ex sentētia lata i vna in alia. pro quibus. ff. de le. l. i. huiusmodi. §. qui seruum. p. de bel. per ti. et l. y. tenent cōtrariuz. p. prima opinio est magis cōmunis. Et vide plenus extra de re iu. cap. nullus. lib. vi. per dy. De iure canonicovi datur q plures cause esse possint cumulate ad ynā petitionem. extra de consue. c. dilecto. de fi. instrumen. c. inter dilectos. de prescrip. c. cū olim de hoc per l. dosten. de elec. c. que relam. de libel. ob. c. ij. et inno. Illud autem nota q si qd potest agere duplii iure/communi et priuilegiato debet ab initio determinare quo iureaget. §. de adul. l. adulterij. §. si. §. accusatioe fundata. §. de codicil. l. fi. Sed hoc: si requiraf ab initio alioquin sufficit q eligat quandocūqz ante sententiā. vt in spe: de acti. seu

peti. §. sequit. §. notandū cū se. dic vt ibi. Item no. q si sint plures rei p induiso: sufficit bare ynū libellum pro omnibus alijs. vel cuilibet suoz in spe. de libel. concep. §. ad hui⁹. §. sed pone. ¶ Quid si qd promittat. r. alijs si stichum dederit et ille illi stichum si. r. dederit: quis tenet p ioz implere? Dic q ille q petit. vide q Jo. an. de re. iu. c. frustris in nouells [Vel mutari.] etiam in criminalibus. secundum doc.

Si sint plures rei p induiso.

An pūe actioni possit alia actio cumulari.

¶ Qui accusare [Re] [qz] in re.] nisi in casibus qd notat ino. ex trayt eccle. bene. c. j. [Inspiciendorum. iudic. §. e. l. fi.] [Fieri debeat] nisi sint cōmunia. §. e. l. procurator. Vel nisi per actionem ad exhibendū. ff. ad exhi. l. ij. interdum. et iūge extra de rescrip. c. olim.

¶ Nō est nouū. [Lre] [ditoz] f. publici. secundum doc.

Lōia q dicant.

¶ Iustum.

[Publico. iudic. §. e. l. fi.]
¶ Procurator [Lōia] nō sunt cōmunia nisi cōiter soluta fuerint/ vel p tabellionē cōmuniter assignata: qzuis cautionem vtriusqz continerent. extra de pba. c. i. per inno.

Aut. ¶ Si qd mali quo. Quid si factū sit de volūtate partiū? Dicit spe. nō facere fidē. in ti. de proba. §. offenso. §. ita etiaz. et hoc nisi sit publicatum. de quo dic vt ibi in versū. qualiter. de testi. c. albericus. per do. di. c. l. insinuatū tan qz iudici. in aut. vt fra. fi. §. illd col. ix. Item hec lex loquitur in instrumētis priuatis. ¶ Quid in publicis manu tabellionis copiatiz? Jo. idez extra de fide instru. c. l. y alias cōtra qd pōt obtinere vt si tabellio faciat aliud instrumentum per modum originalis. ff. de testa. l. ynum

Si e factū deuo lunrate partium.

Publica istrumēta copiatia.

Instru-
menti amif-
sione pro
bat volēt
qd facer
debeat.

Quid si testes deponāt se vidisse instrumentū? Canoniste dicūt qd sufficit. duo tamē probare oportet. scilicet amissionē et tenorem. extra de priui. cum olim. et ibi per doct. Et facit. ff. si tab. testa. nul. et. l. i. et de hoc infra de fi. instru. l. ij. cū ibi notatis. Item itellige qd exemplar non facit fidem vt hic. Huius contra illum qd ex h. bet. ff. e. l. si quis argentiarius. §. prohibet. de iure fiscali. l. in fraudē. §. neq. q. alias essent contra. et sic potest itelligi extra de purgati. cano. c. constitutus.

Et que aditio edictōe rationū loqf: vel de editione instrumenti: quia reus potest petere ab actore instrumenta edi. s. in interlectum glo. quam docto. approbant. etiam ante contestationem vel responsionem. vt no. inno. extra de p. ba. c. f. Quod verum est si actor dixerit se habere instrumentū vt ibi no. et idem in spe de instru. edi. §. nunc dicamus. §. quid si quis. et §. qui dā. ff. vt le. no. ca. l. postq. §. si dies. Et idem videtur in reo: si tamen velit recipere ius per illud. ff. de fideiussio. magistratū. §. j. Et distigue quia aut instrumenta sunt propria aut cōmunia petentis editionem et alterius et dicēdi debere supra. e. pcurator. ff. fami. herciscū. l. si que. Aut non. et tunc aut qd petit edi dicat sua interesse ratione iuris quod in eis habet. et debent exhiberi. ff. ad ex h. l. ij. §. interdum. Aut ad pbandum intentionē suam. et distigue inter actorē et reum. Et in reo dic qd appellatur edere si vtatur. non tamē actor ex hoc intentionem suā fundabit: vt hic no. In editione rationū dicūt quidam indistincte edi debere. Alij distingūt an habeant publicum officiū vel non. et vltimo casu dicunt idē quod in instrumentis. ff. e. l. argentarius. §. e. l. iustus. Predicta fallunt. ff. e. l. ne qd q. extra de vsuris. c. j. in cle. vbi Jo. an.

tenet hanc vlti. opinionem.

De ius vocādo.

Scilicet bonis.

Secus in marito patrone infra de ope. liber. l. liberti.

Denia. [Extranei.] §. c. i. his que sunt in faciēdo. §. de ope. liber. l. liberti. dic plenius. §. de ope. libe. l. j. ff. de condi. inde. l. si non fortez. §. libertus. [Certissimū est.] si tamen fiat tenet processus si non excipiatur. ff. e. l. quis s. in doc. [Naturali.] qua benefacienti tenemur benefacere. [penam.] que potest peti et nichilominus excipi. ff. de excep. l. exceptōes. Et nota. iij. q. ij. §. item liberti. [Concedi.] valeret tamen si concederetur. §. de p. ci. impe. offe. l. rescripta.

Qui in potestate

ff. e. l. ij. §. cū. l. sequēti. [possit.] nisi in casibus notatis. §. de epyse. audi. l. si senones. sed in illis opus ē ventia. Jo. fabri.

De pactis.

Conditionis.

Valet pactum super iure futuro. sed non repudiatio. ff. de le. ij. l. si ita. §. j. Itē hoc in bonis mortui. secus de illo de quo dubitatur. §. de capti. l. nec nos. Item valeret repudiatio in iudicio: vt no. ff. de acqui. here. l. in plurium. et l. is qd. ff. a qui appel. non licet. l. j. §. si qd. Item dic qd tacitum pactū non sufficeret. ff. quo. le. l. j. §. qd ait scz dy. vel ibi non fuit cōsensus animo paciscendi vel se obligandi secundum doctores.

Post venditionē

Vide infra de here. ven. lege scda. c. ij.

Pactus
sup futu
ro.

Repudi
atio.

Si instru-
menta de-
bēt edi.

Liber Secundus

[Taciti] i motis. nō i alijs fm glo. et doc. [Defenderis.] contra illos non contra alios. fm glo.

C Seru [Non pacto.] in p̄trahēdo sic vt. ff. e. l. sin autē. [Obligationū] ni si in peculio. ff. de pecul. l. si q̄s seruū. vic. e. ti. l. iij. §. si filius.

Renūcia
re liti q̄s
possit,

C Post Dic q̄ aut q̄s res nūciaat exp̄sse liti. et tunc aut non est mota: z est opus pactoyt hic no. Aut est mota. z tūc de causa ciuili: aut de crimine p̄uato populari: et nichilominus agit. ff. de adul. l. si maritus. §. si negauerit. de sepul. vio. l. iij. §. si is. Si renūciaret tantū instantie: fecus. §. de iudi. l. p̄perādum. Et in dnbio videt̄ renūciaſſe cause per hāc. l. z. §. qui accusa. pos. l. accusationē. [Renūciaſti] etiā parte absente. scdm glo. [Permittit.] cōtra. ff. de sepul. vio. l. iij. §. si is. glo. soluit.

C Creditori [Per igno ratiā] iuris vel facti. q̄ tñ nō p̄sumit in p̄prio facto. §. de rescin. ven. l. q̄squis. ff. pro suo. l. fi.

C Pacta [Leges] insti. q̄. ali. l. i. [Cōstitu tōes.] §. vt lite pen. [Bonos.] §. e. l. fi. ff. de verbo. ob. l. ticia. z. l. gñali ter. [Indubitati.] §. si p̄ter. ff. e. l. pacisci. ar. contra. ff. de verbo. obli. l. stipulatō ista. §. alteri. Sz ibi pactū reprobaf a lege. z ita est sub primo membro huius. l.

C Debitori Dic. §. de neg. ges. l. i. §. si adulti. [Pacto.] idem si sine pacto. supra. e. l. i. infra de here. v̄e. l. i. [Da bitur.] alias p̄scriptis verbis. ff. de dona. l. hereditatem.

C Sipaciscēda [Per actō nem p̄ so cio si sit societas. que p̄sumitur. ff. pro socio. l. cū duobus. §. si in coeū da. alias p̄scriptis verbis secundum glo.

C Legem [Pactū]. ff. e. l. iurigenē. §. q̄s immo. et §. sed cum nulla.

C Ex cōuētionē [fine cen. vt reli. l. j. contra. dic vt ibi. [Non potest.] quia tua non interest / ex quo redijt ad euz. [Estimatus.] illa est matione que facit emprionem. dic infra de iu. do. l. si inter. infra comor da. l. j.

Pacta nouissima [Con traria] Plura pacta. p̄uoribus. qz si consonantia: tenet vtrūq̄. ff. de ac. emp. l. tenetur. Itēz dic valida. ff. e. l. iuregenē. §. si frau dandi. infra. e. l. pactum curatoris.

C Item q̄ prima non sint derogato [ria. vt. l. si quis. ff. de le. iij. Quid si sint similio. vt cum v̄editidisser pro decem vendidit p̄ quinq̄. Abar. di cit ex vtroq̄s agi posse vt. l. iuregenē. §. adeo. Pla. contra. ff. de contra hen. em. l. pacta. §. j. Azo distinguit aut in continenti / aut ex interuallo Ja. z pe. tenent sententiā marri. Di cunt tamen q̄ ex primo agi non po test: nisi secundū formā secundū. [Apud acta.] vic infra de re. alie. nō alie. l. ij.

C In bonafidei [Vel stri cti iuris ff. si cer. pe. l. lecta. §. dicebam. infra e. l. petens. [Actio] prima informata. vt p̄scrip. verbis. fm glo. [Si incontinēti.] anteq̄ diuertat se ad alios actus secundum glo. Sed secundum Ja. anteq̄ contractus sit absolutus. [Nam quod.] hodie cōtra. extra. e. c. j. secundū intellectuz inno. z hosti.

C Sipacto [Ex stipula tu.] ex eo con tractu stipulatiōis. [Stipulatiōe.] q̄ committitur lite contē. in p̄ncipi palt. ff. si q̄s cau. l. z si post tres. vic plenius. infra de contra hen. z com mir. si. l. nuda. z vide infra. titulo. j. l. cum proponas.

Pactū [Aufferre.] dic. j. de in offi. testa. l. si qñ in pun. j. de colla. l. pactum.

Cū proponas [Con sensu] expiesso vel tacito si presens fuit et non contradixit yeditioni. glo. ff. d. le. ij. l. cum pater §. libertis. Cōtra videtur notari. ff. d. le. ij. l. lucia §. ti cia. Dic q non p̄iudicat tacit^o cō sensus. ff. de pigno. acti. l. gapus qd verius est secundum doc.

Pactū [Efficiet] Fallit auf. hoc ius potest rectum. s. de sacrosanc. ecc. et j. de non nu. pe. l. generaliter. j. de fide in stru. l. contractus. de iur. emphi. l. i. ff. de proba. l. census. j. si mi. ma. se dix. l. ij. §. de manda. p̄ncipi. l. vnica. vide plene in spe. de istru. edi. §. nūc restat. s. sed si alij.

Si creditores.

Non sicut alter plus sua pte soluisset. ff. e. l. tale §. post diuisionem. [Pro sua persona] Secus si contra alterū ageret. j. de fideius. l. reos de le. i. l. si ex toto. Et dic q debitor exprimebat hoc et creditor tacebat.

Acet [Efficaciter] sed tamen nō est donatio secundū glo. nec valet vt pactū. j. de pac. conuen. l. hereditas. ff. de suis et legit her. l. si. nisi inter milites vt sequitur.

Cuz pponas Dic q aut p̄ ma actio fuit ip̄o iure extincta: et nō obtinet regula. j. ti. i. l. mota. s. age tur ex stipulatu si iteruenerit stipulatio: alias conditōe ob causam: vt se reponat in pristinas obligationē Vel prescriptis verbis nisi adimpleuit ad interesse. vel de dolo: si dolus intercessit. vt. l. cum mora; al. et. l. si quis accepto. ff. de condi. ob cau. de dolo. l. et eleganter §. si seruum Alii as obtinet regula frangenti fidem. et. etiam si iuramentum interuenit

set. extra de iur. i. c. peruenit. Et de hoc per inno. de elec. c. cum inter.

Laue tamen quia frangens potest purgare moram lite pendente. j. ti. i. l. siue apud. et. l. si maior. ij. Et si purgat nō potest ei frangi: vt ibi.

An autem denegatio stipendii potest denegari seruitium. no. extra d. symo. c. ad audientiam prope fi. per inno. de pe. c. constitutus. Item dic q hec regula non obtinet in contra ctibus noiatis: qz tunc agitur vt cōpleantur. j. de rescin. vedu. l. ea. Ar. contra. j. de pac. inter emp. et ven. l. cum te. dic q doc. j. de condi. ob cau. l. ij. Item dic q quis fides sit seruanda hosti. vt xxij. q. i. noli. xxij. q. iiij. c. innocens nihilominus potest frangi si frangat ei. extra de iur. i. c. peruenit. xi. q. iij. c. inter verba. Sed hosti. dicit cōtrariū hinc legem et consuetudinem militum. Itēz dic q regula non obtinet in criminalibus: vt. l. quis. j. ad turpill. Itē obtinet regula circa idem. secus si circa diuersa secundū doc. ff. de eo per quem fac. est. l. si. §. penul. Junge. j. ti. i. l. siue. et. l. si maior. ij.

Pactū Gratuitū de re si ti. i. l. p̄ses. ff. de iur. ciu. l. tutor. Pro curator potest tamen facere ne ius nascatur. ff. de iur. ciu. l. sed si vn. j. i. secundum glo.

Filius [Obligatōi] An autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Filius autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Filius autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Filius autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Filius autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Filius autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Filius autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Filius autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Filius autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Filius autem filio herediti pactum per eum factū in vita patris obstat it. Dic q sic: vt no. dy. ff. de solu. l. fili. et. Jo. an. extra de pac. c. quis lib. vt. et specu. ti. de pac. et transac. ff. e. l. si tibi. §. si pactus. contra. ff. quod iussu. l. ij. §. si. de acqui. here. l. qui superstitis. Sed facit p. j. ad maced. l. si permittente. Item dic huiusmodi regulam fallere vbi filius familias facit quod pater habebat necesse facere. ff. de excep. l. si filius secundum glo. ff. e. l. contra. §. si. et vide. §. e. l. seruus. et dic idē hic quod de seruo ibi dicitur.

Tacit^o cō sensus.

Frāgēsstē dē pōt mo rā purga.:

DS

Fides an hosti euan da sit scdm cōsuetudinē milituz.

Filio here di obstat pactū i vlt ta p̄fis factum.

Libri secundus.

C Si actionem ^{Die q} plures heredes erant: et quibusdam remissum fuit debitum: alijs non. Vel die q puratius heres remisit debitori. secundum glo.

C Debitorum ^{[Mutari] ff. e. l. tale} s. post divisionem.

C Traditionibus ^{Fa} tamen cum causa. ff. de acqui. re. do. l. nunq[ue] ^{ctis} [Non nudis] Fallit in vltima voluntate/in ecclesia/ciuitate/pacto adiectionis in diem: et manus iunctione: et pacto legis commissorie.

C Item in donatōe causa mortis: vt hic in glo. fi. no. **C** Item vt debitor in fraudē alienauit: vt scripsi isti. d. acti. s. itez si quis in fraudē. **C** Item in casu. ff. de iur. do. l. si ego. s. dotts

C Item in iura. isti. de offi. iudi. s. fi. dic. ibi. Et idē in vniuersalibus seu generalibus actionib[us]. ff. p. socio. l. ij. Et iunge. s. de dona. l. quis quis.

C Item in fisco. ff. ad. l. iul. pe. l. i.

C Item in beneficijs. extra de pces. pben. c. fi. et de pben. c. si tibi. li. vi.

C Item. s. de pac. inter emp. et ven. cōpo. l. cum te dic. ibi. Item. s. de iure do. l. in reb[us]. s. de donati. que sub modo. l. i. s. de dona. l. quis quis **C** Item vide quod scripsi. s. d. rei ven. l. quotiens. s. de re. permu. l. ex placito. et dicta. l. quis quis. **C** Item fallit in oī actu de quo natura sui nō potest fieri traditio Quis non sit ius seruitutis: sed corpus. ff. de dona. l. qui faxum.

C Pacto ^{[Creditori. Jeta] vt primū pueniatur: Quis in magistratibus sec[us]. ff. de mag. conue. l. i. s. si mater. [Conuenire.] conuenit vt vnus haberet omnia cyzographa: et satisfaceret creditoribus.}

C Petens ^{Sec. l. non obtinet vbi vtraz} stipulatio et actū tendūt ad fauorē

vnus fm glo. Sed doc. ptra. Item nec vbi pactū est super picipali: stipulatio super accessorio. Item nec vbi ab initio vtrūq[ue] est nudum. sed post alterum vestitur rei interuentu vt hic no. [Et stipulatione. Jdic q idem venit in stipulatione et pacto secundum doc. Sed glo. intelligit q stipulator apposuit pactū de aliquo sibi faciendo et melius.

C Si certis ānis ^{Die cas} in redditibus et seruitijs q aut preteritū causa seu titulus cuius transcurtu temporis. et sufficit probare temporis cursum. ff. de vsu. l. cum de in rem verso. Et nota in. l. seruitutes. ff. d. fuitu. Et hoc siue sit mulier siue rusticus. vt. l. litibus. s. de ag. et cens. li. xi. Nec ob. ff. de pba. l. cum de indebito que loquitur i vna prestatione tantum. Et si confiteat se colonum: sufficiunt. xxx. anni: vt no. in. l. domini. s. de agri. et cens. li. xi. dic. ibi et plenius in. l. cum scimus Aut allegatur cursus solius temporis: et tunc si tanti q non exet mēoria: habetur pro titulo. extra de prescrip. c. i. li. vi. ff. de aqua. plu. ar. l. i. s. fi. Si minus tempus allegetur tūc si. xl. annorum: non requiritur titulus. nisi esset contra ius commune q non sunt seruitia vel esset presumptio contra agentē: vt. d. c. i. et s. plenius dicitur. Si minus tempus allegetur. tunc sunt opi. quidā dicunt in seruitijs sufficere. x. annos inter presentes. et. xx. inter absentes. Alij dicunt q oportet causam proponi. Alij distinguunt. aut proponit prescriptionem aut consuetudinē. Pri mo casu debet causam allegare. Secundo non. extra de cēsi. c. super eo. **C** Die securius q causa debet proponi. extra de cēsi. c. peruenit. et ibi no. ber. que de iure ciuili probatur per cursum. x. annorum. De iure canonico requiruntur. xl. Et sic tenet hosti. in summa tit. de cens. s. quis

Resolutio notabilis. Quia ex cursu tempis probetur quid debetur.

Fallentie regule.

da

census. s. census aut: cu se. et vide infra que sit lon. consue. l. ij. Sz ha die non videt necesse cam pponere in quadragenaria prescriptione. p dictus c. j. vt s. dixi. Vel ibi in alio q in prestatione. qd est verius. Me ob. xvij. q. ij. c. seruitium. qz restrin ge vt ibi di. Joha. Item nec ob. j. de agri. z censu. l. liti bus. li. xj. quia ibi causa allegabat. videlicet terra cui erat stricti: et conditio colonaria. Unde si cesus peratur z allegat eu esse debitū ratione certe rei: tunc satis est ca. z sufficit probare presta tionem per. l. illam. Sed secus si al leges solum nuda prestatio. vt. s. di xi. z hoc intellige vbi allegat pre scriptio. nam si consuetudo alleget tunc sufficeret pbare eam prescri ptam fore legitimo tempore. extra de censu. super eo. de cau. pos. ca. cuz ecclia. et ibi Inno. z ber. extra de co sue. c. si. etiaz si ab initio liberaliter incepisset. vt no. Inno. de symo. c. ad apostolicam. nisi apperet q iure fa miliaritatis vel gratie hoc fecisset. qz tunc nullo tempore obligaretur. ¶ Hoc aut apparere no possit nisi per ptestationes vel per facti qua litate. vt si forte quis inuitatus fre quenter vt tecum comederet. Seco si no appareret q ad tui requestas. Et sic intellige qd no. Inno. i. d. c. cu ecclia. ff. que ad. ser. amit. l. fi. de aqua quoti. l. fi. ee acquirif. z amit. pos. l. qui iure familiaritatis. ¶ Sz km hosti. consuetudo non pot alle gari inter duos priuatos. Nec ob stat extra de offi. archid. c. fi. de ex cess. pla. c. accedetibus. C. de excu sa. mu. l. negociatoris. li. x. quia ibi acquirebant dignitati non plone sin gulari km eu. Et p hoc km cum C. que sit lon. consue. l. ij. Sed Jo. glo. decre. tenet contrarium in. d. c. ser uitium. qui dicit q quo ad hoc no e dfa inter prescriptionem z psuetu dinē. z ide. glo extra de consue. c. fi. ¶ Pro qbus extra de cau. pos. ca. cuz ecclia. C. de agri. z censu. l. liti bus.

et. l. cu satis. s. ij. li. xj. ff. de iust. l. sane: cum glo. ff. de aqua plu. ar. l. i. s. fi. ¶ Item nota q presumptio e cōtra petentē seruitus si sit potēs sic no. Inno. extra de postu. c. bone. ¶ Item intellige si non vi. zc. tūc em op? esset ti. vt si gagiauit hoies pro illa prestatione. j. de seruitu. l. i. dic ibi. Et vide qd no. j. d. do. p. m. l. ij. et extra de deci. c. nup. z. c. ou. dū. ¶ Itē dic q pro reddito annuo potest agi possessorio de iur? canonico. vt extra de elec. c. querelam. de cau. poss. c. cu oli. Sed de iure ciuili cōtra. pro quo facit. ff. quoz le. l. fi. Et qz in actione psonali nō hz locū possessoriū vt ibi iūcto qd no. ff. de peti. heredi. l. regulariter. Hic con tra qz talis prestatio annua hz vim rei immobilis. in aut. de non alie. s. j. coll. ij. ff. de verbo. sig. l. mouen tiū. in feu. de feu. cogn. s. fi. Lū er go in illis locū habeat possessoriuz: ita z hic. ¶ Pro hoc facit i feu. quid sit inuesti. s. si verovasallus. ¶ Itē annua prestatio pot prescribi. ergo possideri. vt. l. cum de in rem vsu. ff. de vsu. iūcta. l. siue. ff. de vsu cap. ergo tuendus crit in possessio ne. Et sic habebit locū possessoriū. facit. l. liti bus in p. m. j. de agri. et censu. li. xj. in aut. de man. p. m. s. co ges. coll. iij. z ibi no. p. glo. ¶ Non ob. p. ria. qz i mere psonalib? loquif tur. ista aut eqparant realib?. vt est dictum. Et non opz pbare spolia tionē. vt no. Inno. de sen. z re iudi. c. subota. Item nec turbationē. vt no. ipe. ti. de acti. seu peti. s. sup. s. j. ¶ Et valet libell? si dicat spoliatū pensione. licet nō dicat iure picipē di. vt no. inno. c. qrelā in fi. Et dic plene i spe. d. restitu. spolia. s. ij. Ad de. j. vbi cause fisca. l. cu aliq. Et iū ge qd dicit doc. extra de re iudi. c. latoz. ¶ Itē nota q de iure ciuili seruitutes cōtinue acqruif bona fide p. x. ānos. mala fide. xxx. Sz de iur canonico nullo tpe. extra d. p scrip. c. fi. Discōtinue reales acqruif p tā c. iij.

Si petens seruitus e potens. Si vi facta est pstatio.

Pro ānuo reddito agitur possessorio.

Anima pstatio pscra bi potest.

Seruitutes q tpe acqruatur.

Int duos puatos an pt psuetudo allegari

¶

Liber Secundus

tū tps q nō extet memoria : nisi p̄ scribens haberet titulus. vt no. l. l. seruitutes. ff. de seruituti. Sed vbi debet a re p̄sone vel a p̄sone p̄sone sicut redditus vel seruitia : tunc p̄. annis cū titulo. vel. xx. annis. sine titulo. C. de agri. et cens. l. cum sa. tra. lib. xj. extra de ca. p̄of. c. cū eccle. sia. Et notat̄ doc. in. c. puenit de cē. si. c. si diligēti. de p̄scrip. [Annis.] minus tribus km̄ mar. vel plurib⁹. et dic vt. d. l. cum de in rem verso [Intercessit] vide infra loca. l. ex. cepto.

Si quis i scribēdo

Hō obtinet de iure canonico. extra de fo. cōpe. c. si diligēti. et dicit. s. de epis. et cle. l. si q̄s in cōscribēdo. p̄ble nius tñ distingue. q̄s aut q̄s vult renūciare iuri naturali. et non p̄t. ff. de regul. iur. l. iura sanguinis. ff. e. l. ius cognitionis. ifra de libe. cau. l. nec si volens. nisi km̄ modos p̄ ius ciuile i casibus aliq̄b⁹ i troductos. vt p̄z insti. d̄ iure p̄fo. s. kui. Aut iuri positiuo. et tūc aut t̄git p̄iudiciū reipublice vel alteri. et non potest ff. de postul. l. quos p̄hibet. i. d̄ po. l. nec q̄s q̄. ff. de pac. do. l. ij. ff. de p̄cu. l. filius fami. s. vefani. ff. ad ma. cedo. l. j. et. l. sed si extra de rescrip. c. statutū. s. penul. p̄. si quid autem li. vi. de eta. et quali. c. ij. in cle. nisi oīms quibus p̄iudicaret consentirent. extra de regula. ad apostolicam. sed nec tūc si possit esse p̄iudiciū reipublice. i. de decur. l. vacuatis. li. x. Aut t̄git p̄iudiciū sui ipsius. et tūc videtur regula ob. tinere. extra de deci. c. si de terra. et c. accedentibus. Fallit tñ in multis casibus. p̄imus si esset renuncia. tio contra bonos mores. i. e. l. si. ff. solu. ma. l. alia. s. eleganter. ¶ Sec. undus si inuictet aliquem ad delin. quendum. ff. de pac. l. si vnus. s. illd̄. Vel si aliquid mali inde sequi pos. set. ff. cōi. diui. l. i. hoc iudicio. s. si cō. uenit. ¶ Item fallit vbiq̄q̄ lex p̄

hibet aliquid fieri non dando p̄iur legiū: sed stando in finibus p̄hibi. tionis. supra de legi. l. non dubium. infra de pac. pig. l. fi. et hoc vbi pro. pter vtilitatem publicam est intro. ductum. ff. de tran. sac. l. cum hi. ff. de admi. tu. l. quidam. Secus si pro. pter fauorē persone que renunciat. ff. ad vel. l. si mulier. s. penul. ff. de mino. l. si iudex. Nec ob. extra d̄ fo. compe. si diligenti. quia illud p̄iui. legium concessum fuit fauore ordi. nis totius clericalis et totius eccle. sie: vt ibi et in fauorem publicum. reipublice enim interest. et c. xvj. q. j. generaliter. extra de cele. missa. c. j. et. c. cum creatura. et iij. q. j. e. nule. li. j. q. j. c. chusti. Et hec. l. loquitur de quodaz alio sacerdotio seculari/ quod erat rome. vt no. in spe. de res. nū. et conclu. p̄. cum autem. dic ibi. ¶ Item quidam dicūt q̄ non valet re. nunciatio nisi renunciatis esset cer. tus de iure suo. vt in aut. quomodo opoz. epis. et cleri. ad ordi. de. s. si ec. clesia: super verbo interroget coll. j. p̄sumitur tamen esse certus. nisi esset persona cui licitum est ius ignorare. vt no. d. l. si mulier. s. fi. et in spe. e. titu. p̄. verū. Contra. ff. de publi. l. si. s. licet. Sed dic q̄ ibi de. bet et p̄sumitur esse certus. ¶ Et d̄ dic q̄ vbi ex p̄uilegio acquirif ius exemptionis vel aliquid concedens di: non potest renunciari in p̄iudi. cium saltem cōcedentis. extra de ar. bi. c. cum tempore. [Cum et alia re. gula] fallit in multis casibus quos hic glo. notat. [Arbitros] Nota q̄ arbitrer facit litem suam.

De questioe tali.

[Personis] siue sint de liberis: si. ue extranei secundū glo. [Bonos] infra de muti. stipu. l. ex eo. [Re. pelli] dic q̄ aut fit pactus inter cō. trahētes de eozum feū alterius her. reditare. et nō valet supra. e. pactus. nisi inter milites supra. e. l. j. Aut de hereditate tertij. et tunc aut in

28

Renūciās
debet esse
cert⁹ d̄ iur
suo.

Arbitrer fo
cit litē suā.

Cōpendio
se qñ possit
q̄s suo iuri
renūciare.

29

certi: et valet. ff. pro socio. l. ij. Aut certi, tunc aut necessitate precedentis contractus. et valet. ff. de acti. em. pti. l. si quis seruū. de herede. ven. l. ij. §. illud. Aut alias. et tunc aut ille de cuius hereditate tractat non habebat plenus ius. et valet. in feu. si de feu. contro. fue. c. mouibus. de feu. da. in vi. le. con. c. ij. de suc. feu. c. j. Aut habebat plenus ius. et non valet nisi consentiat. vt hic. nec iuramentum firmat. vt scripsi. §. de inoffi. te

sta. l. si quando. §. j. Et hec in ppha nis. Beneficiū aut non potest conferri nisi vacans: etiam cum consensu illius qui tenet. extra de cōces. presben. c. ij. Sed proprietates beneficij sic. vt extra de resti. spo. l. cum venisset. §. iure patro. c. j. li. vi. ¶ Quid ergo si duo filij paciscantur sibi de hereditate patris cum eius consensu? Videtur valere ar. huius. l. Sz cū nulla obligatio in persona eorum remaneat. vt. l. frater a fratre. ff. de cōdi. ide. Quomodo valere potest saltem ad agendum? ¶ Itē quid si pactum fiat qd filius qui descendet ex matrimonio succedat p certam portionem? Videt valere. In feu. de matri. ad morga. contrac. c. j. Si de feu. fu. cōtro. c. filij. quod potest verum esse si perseverauerint in eadem voluntate parentes paciscentes. §. fam. her. l. fi. Alias quomodo posset magis valere qd si pacifice retur nato. §. de pac. puen. l. Quis. et hoc tenet glo. in l. pactum. infra de colla. Sed contra. ff. de suis et legi. here. l. fi. per quam non valet etiam si perseverauerint in eadem voluntate. §. de pac. conuen. l. hereditas.

¶ Sed in casu quo valet pactū seu donatio de hereditate viuētis tertij: querit an donatarius posset adire hereditatem que tunc non erat de lata? Et an gaudeat persona donante mortua? Non videtur. vt infra de assig. libe. l. j. §. fi. ff. §. iure. do. l. si mulier. §. ex assē. ¶ Illud aut videtur posse dici saltē de iure. feu. qd

potest pacisci. et pactū valebit qd vna stirps succedat. In feu. §. feu. mar. c. si duo. Qui feu. da. pos. ca. si duo. [Ex his.] Immo paciscētes priuatur iure. si qd habēt. ff. de dona. l. qdā. §. j. §. glo. [In ca.] si nō iurauit extra. e. c. Quis. [Vite.] §. de in of. testa. l. si qd. illud. et l. si qd. [Hec aliū] vide extra de pben. c. l. li. vi. cū ibi. no. de pces. pben. c. ij. [Reb?] Sed ipse posset dare oīa bona sua post mortem. fm glo.

De transactionibus

De pacto

Magis pactū tenet qm administratio est diuisa a testatore vltimo iudice vltimo qm est diuisa et oēs gesserūt aut nulli? Si aut vnus gessit trāfacto cū illo oēs liberant. Itē dic qd tertio potest pueniri p portione sua in casu qd hū diuisione. alia i toto qd debet. vt i glo. et vt pleni videas: vide. §. de diu. ni. li. ij. Unde dic qd alius cōuenitur in eo quo teneret si non esset transactum cum primo. et em transactio ei nō nocet quin posset excipere de ordinis cessione actionū sicut si trāfactū nō esset. In sententia dic idē. §. si vnus ex plurib. l. j. et ij. et j. c. l. nō minorem.

Non trāfactio facta cū vno ex tutoribus alijs pdest

Cum te pponas.

Questio de iure. sed quia agebat de facto. [Beete.] nisi sit volus. dic §. e. l. sub pretextu.

Age

[Bone fidei.] Idē si stricti iuris. [Debebat] dic §. e. l. si de certa.

Actione

[Missi.] dic qd videtur nisi potest vbi precedit oratio negatiua. ff. si quis cau. l. si eum. §. qui iniuriar. de fere. l. si feriat. de ven. in posses. mit. l. extraneo. de custo. reo. l. ij. §. fina. Alias excludit. ff. de re iud. l. quo tutela. de le. j. l. plane. §. si duobus. Hec ob. ff. de ma. test. l. ticia. §. si. qd ibi negatiua subsequitur vt no. dy.

Snia.

Nisi dictio

Beneficium non vacans non potestur

Si duo filij de hereditate patris eo consentiente paciscuntur.

Si fit pactū qd filij descendens ex matrimonio i certa portione succedat.

Donatarius an possit adire.

Qui pro
misit non
vōdere nisi
illi.

extra de reg. iur. ca. peccatum. De hoc per archid. extra de consti. c. i. li. vi. Et ad hoc facit quod no. ibi. z in. d. §. qui iniuriarū. de illo qui pro misit non vendere nisi illi cui vende re compellebatur. Et sic tenet specu. de spon. prope pri. Et de hoc. ff. de ac. emp. l. si sterilis §. penul. z. l. qui fundum. ff. de contrahen. emp. Si tamen alij vendat: valet venditio: sed venditor alteri tenetur ad interesse. z ibi sim cy. Item dic q loquitur hic de dolo in trāsfactione commisso scōz. g. Quis alij contra Et hic non datur conditio ob causam: qz causa fuit subsecuta. vt infra. e. l. sub pretextu. Item dic q si nis huius. l. obtinet etiam si sup dolo: sit p dolum transactum scōz bul. z glo. [Annos] idē si turavit. vt di xi in aut. sacramēta. [Specialiter] actione mota de dolo. glo. nam trāsfigendo super actione tutele vel negocij ges. transigitur super dolo cōmisso in administratione. Secus in liberatione legata. ff. de libe. lega. Laurelio. Rationem diuersitatis vi de hic per cy.

Cum te In fi. Dic. vt. s. de pac. l. pactum
Cum motu Opponit s. de pac. l. cū pponas. vbi non agitur sed si des frangitur. Sed dic q hec que rela nō fuit transmissa ad heredes ex quo mater i vita destitit ff. de in offi. testa. l. pōponius §. y. z. l. posthumus §. si. sed ipsa mater posset age re si viueret. vt. e. t. l. si instituta. Et sic hec. l. nō videtur obtinere. qz ho die querela transmittitur preparata. §. de inof. testa. l. si quis filij sim doc. Itēz opponitur q detur actio de dolo. ff. de prescrip. verbis. l. naturalis §. q si faciam. Sed hic fuit do vt facias: sed in faciēdo fuit preuentum secundū glo. Vel dic q ibi loquitur vbi tale factus in quo nihil adest sed vbi adest tunc prescri

ptis verbis: vt hic secundum doc. [Querelam.] que etiam preparata extinguitur. vt. v. l. pomponius. **Trāsfactionis** [De] [cisso] nem] dicit spe. ti. de procur. §. i. §. item excipitur. qz procurator consti tutus ad causam non potest audire sententiam per hāc. l. que nichil facit. ff. de pcur. l. pcurator: nisi esset in rem suaz vel haberet speciale mā datum aut liberam potestatem. Et idem dicitur in compromisso. extra de arbi. ca. per tuas. Quidam autē dicunt q litore de rato sufficiūt. vt no. extra de reli. domi. cum dilectus. Spe. hoc tractat si de procura §. i. §. in pmissis. z scripti infra de pcura. l. i. §. vide isti. de satisfda §. alia. vbi dicitur q procurator qui est litem contestatus possit audire sentētiā: de procura. l. nullam: vel vatus ad rotam causam.

Procura
tor ad cām
an p mias
audire.

De alimentis [Le] [set.] vide. ff. e. l. cum hi. z infra de alen. libe. l. y.

Si super [Trotis tue] Leuir. dicif leuir. ff. de gdi. l. nō facile. §. gradus. [Sub moueri] non sic in sententia vt scripsi. infra de iterdic. l. certi. dic ibi.

Fratri sui [De sta] tu.] qz dicebas eū se vēdidisse ad precū participandum. [Placitorū] qz transactum erat super hoc.

De fideicomisso. [Nec si] quia alter casum forme tibi remisit: sicut tu: z a tanto cum liberasti: sicut liberatus es [Auxiliū] qui avus est iure communi. Et per hoc videtur q qz is illud quod datur ob causam futuram possit repeti si causa non sequatur. l. in summa ff. de condi. inde si tamen datur vel fiat ob causam dubiam reintendā non possit. l. si ractu. ff. de act. empt. Et idem si vir in contractu matris

monij promiserit vel dederit pecuniam vxori pro portione quam habitura erat in conquestis de consuetudine q̄ q̄uis nulle conqueste fiat valeat tamen donatio vel promissio Jo. fabri.

doct. glosam reproban. per. l. si vñ §. pactus. ff. de pac. Tu vero dic est glo. infra. e. l. siue apd acta. vbi scripsi in fi.

Consuetudo i p̄q̄stis

Si ad ministrator dicitur obicitur i iquū.

Vasallus fit transgredere i feudo.

Qua via ex metu agitur.

¶ Preses [Inter te] in mi. noze dic. f. de p̄di. mi. l. nō solū. [Transactio] quā do fit de lite dubis. [Hocere] nam z ambitiose fit et super certo. Sed quid si mittit debitum certum z liquidum sed alias iniquū qz vsurarius? Dic valere secundum glo. Pla. cōtra. Item intellige hanc. l. iuxta. l. non solum. f. de p̄di. mi. cum notatis. vbi nota. qz opus ē decreto. Et sic intellige. ff. de fur. l. interdum §. qui tutelam. f. de vsuf. l. aduersus. dic ibi. Item vasallus potest transgredere in feudo si de feo. fue. contro. i ter do. z ag. c. si vasallus. Non idēz videtur de personis ecclesiasticis. nam non possunt sine decreto et auctoritate superioris. vt no. extra. e. veniens.

¶ Interposita [Per petuo] ff. qd me. causa. l. i. [Salut] vic. ff. quod metus cau. l. isti. §. penul. z fi. Et dic qz q̄si directe metus adhibet: habet locum actio qd metus causa Quando lucrum adimitur: tūc officium iudicis. ff. quod metus cau. l. i §. si fenerator. Quando fit impressio habet locus constitutio. f. quod me. cau. l. si per impressionem. [Mō sufficit] quia protestatus est. nisi p̄betur adhibitus de facto. Itēz nō sufficit liquiduz cause ostendere v̄l̄ dolum prius contractus secundum glo. [Paciscentes] sup alia questione q̄ libertatis. f. de libe. cau. l. cum affirmes. Nec ob. f. e. l. si. de acq̄res. here. l. si seruum §. si quis dederit.

¶ Si diuersa [Ag] ēt omnino sublata s̄m glo. secus i m̄ia vbi scd̄a nō valeret etiam de cōsensu partū. f. q̄ sen. sine appel. l. i. Sed

¶ De responsio. [Specialem] h̄e per acceptilationem tolluntur deducte prius in acquilianam stipulationez. nec ob. ff. de accep. l. an inutilis §. acceptum. z no. f. de accep. l. i. Et non stipulatur hic rem suam: sed q̄ti interest secundum glo.

¶ Causas Causa post confectionem. lis ante z post secundum glo. Item hec. l. obtinet nisi rescripti faceret mentionem de hac. l. secunduz glo. Junge. f. de p̄di. impe. offef. l. rescripta. per cy. z que ibi scripsi. Et dic causas criminales. lites ciuiles. ff. de testi. l. i.

Causa. Lis. Limitatio legis

¶ Cui proponas. [Prospectis] ff. e. q̄ fidem. de pac. l. rescriptum §. si pacto. Fallit. f. e. l. si q̄s maior. z. l. vbi. Itē vbi pena nō succedit: nisi loco particulari iterec ff. de acti. z obli. l. tracteticie. Item vbi apponitur propter contemptū. ff. de arbi. l. si quis. Itēz in pena le gali. ff. de condi. furti. l. si pro fure.

Fallentie legis. Pena i dubio presumitur loco interesse.

¶ Ubi autem est dubium an pena sit appositae loco contemptus vel interesse. ff. si quis cau. l. si duo Itē hec non procedunt vbi alij est pena promissa q̄ stipulatoz: qz tunc vtrū qz potest erigi. Et vide d̄ hoc extra de arbi. c. dilecti. super vltima glo. In sūma hosti. de ar. §. qualiter. ff. sed nunquid res. Et plenius in nouel. Jo. an. de reg. iur. c. bona fides. Item nec vbi peto quod meum est. extra de testa. c. raynaldus. in glo. Item nec vbi iuramentum interpositum. in spe. de ac. seu peti. §. seq̄ ff. quid si penalīs. Item dic qz persone ecclesiastice non possunt penā

da

Liber Secundus

petere. Item nec ille qui in eam incidit extra de penis. c. suam. et. c. cōstitutus. [Exceptio] Si vero stipulatus est reddi data tantū: est in electione stipulantis vel excipere vel repetere secundum glo. ff. de cōdi. l. de. l. eleganter. §. si q̄s potest.

Transigere *Oppone.* ff. ad turp. l. ab accusatione. sed ibi quo ad accusantem. hic quo ad accusatū h̄z odo. quod nō est verū fm̄ doc. h̄z verum est q̄ non punitur propter trāsactionē vt hic. sed ppter desistentiam sic vt ibi. Ipse tñ accusatus nulomodo vt hic. Itē opponitur contra exceptionem. ff. de adul. l. si maritus. §. si negauerit. Sed i repudiatione fm̄ glo. Vel ibi inceperat accusare fm̄ doc. Pr̄ima videtur verior: quia repudiare pōt: vel tacite pacisci. vt no. in spe. de accu. §. item repellitur. extra de accu. c. veniens. §. de accu. l. si quis hōiem. et ibi nota. Item opponitur in aut. vt nulli iudi. §. penult. coll. ix. Sz si facit ibi relationem ad adulteriū. sed ad alia crimina. Item oppo. e. ti. §. adulterium. sed ibi est tacitum pactū. vt. ff. ad. l. iul. devi. l. qui cetu. §. fi. Itē videtur q̄ idem sit in raptu. §. de rapto. virgi. l. i. §. penulti. Quod glo. tenet. Jo. cōtra. Doctores sūt varij Multi tñ tenent q̄ sit idez in raptu sicut in adulterio: et in crimine maiestatis: et heresis: et alijs exceptis criminibus. ff. de bo. eoz qui mor. sibi confici. l. ij. cum nota. Item die sanguinis etiam p mutilationem emūgendi fm̄ doc. in aut. de colla. §. prohibemus. coll. ix. et nota. §. de eo qui vi. alie. ge. l. i. et pz extra ne cleri. v. m. secula. nego. se imif. c. clericis. Et idē ē i libertate v. ciuitate amittenda: cū sint capitalia. vide isti. de pub. iud. §. ij. Sz ob hec littera que dicit q̄ sanguinis et hec glo. Itē queritur an transigens possit accusare: Glo. videtur dicere q̄ sic: in casu quo nō potest transigi vt no. §. de

accusa. l. accusa tionem. q̄s potest et se verum nisi in casu quo incidisset i turpil. quia tunc repellitur propter infamiam. vt. ff. ad turpil. l. qui desistit. §. de accusa. l. accusationē. In casu vero quo posset transigi nō posset accusare. §. de aboli. l. ij. etiam si prosequatur suam iniuriam: vt ibi secus si repudiasset. vt. §. de pac. l. postq̄ plene scripti. Alius autez accusare posset vel iudex ex officio suo pcedere vt scripti. §. de accu. l. si q̄s homicidij. Et no. i spe. de aboli. §. quid si accusatus. et patz dicta. l. ij. §. aboli. Sed an pōt accusator petere quod causa transactionis pmissum fuerit? Potest dici q̄ sic in casu quo valuit transactio. §. de cōtra. hen. et cōmit. sti. l. si quidez. vide ibi §. quod me. cau. l. si accusat. Sz cum hic loquatur de publicis criminibus: quid de priuatis? Dic idem: si agatur criminaliter. secus si civiliter. vt hic no. Quis Jo. dicat semp in priuatis posse transigi. vt hic no. Sed doc. sequitur glosam. Itēz videtur q̄ in extraordinarijs criminibus in q̄bus nō est certa pena et potest imponi corporales sanguinis p moru iudicis: q̄ possit transigi propter dubium periculi per rationem huius. l. facit q̄s scripti iusti. de pu. iudi. §. i. Item dic q̄ i casibus in quibus non est licitū transigere: est licitū pacisci. ff. de iure fisci. l. i. et. l. eius: fm̄ glo. et. l. vt fisci: et dicta. l. qui cetu. §. fi. Quod verū est gratuito. alias habet pro cōfesso. ff. de his qui no. infra. l. athletas. §. fi. cuz. l. se. nisi daret pecuniā causa redimende vexatiōis. et hoc exprimat vt ibi no. v. iussu iudicis. vt e. tit. l. furti. §. q̄ iussu. et fa. extra de symo. c. dilectus. cum ipso tamen iudice ex officio pcedente non erit licitū. extra de collu. c. fi. nisi ex causa mutaretur corporalalis in pecuniariam. ff. de iure fis. l. i. perator. dic vt scripti. §. de his qui no. infra. l. et si seuerior. De iure p̄o canonico nō ē licitū transigere

Sup q̄bus criminib? trāsfigere, liceat.

An possit accusator petere q̄s cā trāsactionis promissum est.

In extraordinarijs

An liceat pacisci.

Si interuenit pecunia.

Cum iudice non licet transigere.

Ius canonicum.

An transigēs possit accusare.

sup aliquo crimine cū illo iure nulla pena sanguinis iſeratur. Et sic intel-
ligitur extra de colu. de te. c. ij. 7 ibi
nota. p. doct. nisi in crimine falsi. vt
hic. Contra. extra. de pe. c. ij. sed ibi
agebatur ciuilitur. vt ibi no. Inno.

Sub pretextu.

Qui re-
tractat
ca decisa
pretextu i
strumēto
rum.

Oppo. ff. de re iudi. l. imperator. sed
dic q̄ ibi falit. Item et i ecclesia. vt
in aut. de non alie. §. si minus. coll.
ij. Item et in causa pupilli. §. de iu-
re rei publice. l. rempublicam. Item
in testamto. ff. e. de his. Item in codi-
cillis. l. imperator. 7. l. non est. ff. e.

Item opponitur q̄ nō detur de
dolo. cū detur furti. ff. de fur. l. qui
tabulas. iuncta. l. j. §. ait p̄tor. ff. de
dolo. Sed hoc in casu quo nō cōtre-
ctauit fm glo. Item opponitur. ff. de
cond. ob cau. l. si quis accepto. Sed
hic est causa secuta. ideo illa nō cō-

petit. Item dic q̄ dolus nō reddit
trāsactionē nullā: nec impedit trās-
lationem dominij: nec liberationem
nec obligationem: vt hic patz. ff. de
dolo. l. elegāter. Et hoc facit p̄ opi-
uione Ro. que notatur. ff. de condi.
ide. l. in sūma. Sed glo. distinguit:
an adhibeatur dolus ab actore: an
a reo. vt ibi nota. vt primo casu nul-
la sit ipso iure. secundo casu valeat.
Que distinctio non videt̄ vera fm
doc. p̄ predicta. [Subtractis.] ce-
lando fm glo. Et ideo videtur q̄ si
transactio fier et super notorio de-
bitō cum eo qui in propria persona
litteram quitationis dedit q̄ nō de-
beat rescindi repta littera vel alijs
probationibus. quoniam malam fi-
dem habuit petendo quod quitauit
rat.

Non minorem.

[Recta ratione] Dic plentius ff. de
iureiur. l. ij. [Placuerant.] ff. de
pac. l. j. [Abentis.] ff. de testa. l. ad
testium §. posse. [Repudiet] secus
in iudicialibz. i aut. de iudi. §. sede-
bunt coll. vj. extra de offi. dele. ca.

consuluit. die tibi. ff. de fef. l. more.

Cuzea Simulate. infra
si cer. pe. l. si non
singuli. 7. l. si ex p̄ctio. ff. de doñ. in
ter vi. 7. xpo. l. creditor.

Simaioz Maxime: secun-
duz glo. 7. docto.

Nec intētio. [Si obs
ligat?]]
nec in veritate heres eras. [Non
posses] nec etiam repeteres ab her-
edibus veris cum non sint liberatē
Sed contra. ff. de peti. heredi. l. si
quid possessor. Sed ibi ex contra-
ctu defuncti. hic ex suo. ff. de pac. l.
si tibi. §. si. Item contra. de tute. 7. ras-
tion. infra. l. si ex duobz. dic vt su-
pra. secundum glo. quia hic ex sua
obligatione conuenitur. Item hec
l. non obtinet si dolus fuit adhibit⁹
. ff. de cōdi. inde. l. in summa. supra.
e. l. sub pretextu.

Siquidē [Auxilio]
ff. e. l. qui fi-
dem. [Adiunne.] infra de excep. l.
si. ex maiore. de solu. si inter. infra. e.
titu. l. si de certa.

Simaiozes.

[Debent] dic aut gerebas i animo
tantum. 7. non prodest vt hic. Aut
exprimebas: 7. non valet remissio.
Sed si pditionaliter fecit. aut vterq̄
q̄ expressit p̄ conuentionem: 7. non
valet promissio sed remissio: sic no-
ta. infra eadem lege cum donatio-
nis. 7. vide infra de con. ca. da. l. si re-
petendi.

Transactioē [Pofe
se] nec
ipsam. infra. l. si. dic vt ibi.

Sanum. [Lopis.] in
fra de testa. l.
senium. Johan. fabri.

Sine apud acta.
Opponitur cōtra primum dictum
supra. e. l. cum mota. infra. e. l. si pro-
fundo. p̄ro solutione dic q̄ aut q̄
ritur an ex transactioē detur actio

Liber Secundus.

ad implendum: an ad repetendum an ad dolum purgandum. Primo casu si fuit nuda conventio. non potest agi supra ti. l. cum proponas. ff. de pac. l. divisionis. Si autem fuit vestita vel per traditionem: vel per aliud. tunc potest agi. vt. li. contra rursus. Nam in. l. cum mota fuit vestita: vt ibi scripsi. secundo casu dic q actio datur reo. ff. de condi. inde. l. eleganter. §. penult. Sed actori non videt dari. put glo. videt hic sentire. Sed hoc non est verum imo datur etiam actori vt reus reponat se in priorum obligationem. ff. de condi. ob cau. l. si quis a cepto. vel de dolo si alta non competit. vt. l. sub pretertu. r. l. actione. §. e. qz forte causa fuerat subsecuta. tertio casu dic dari de dolo. vt. §. e. l. actione. r. l. sub pretertu. Sed queritur que actiones dantur ad implendum? Et videtur q ex stipulatu si intercesserit alioquin prescriptis verbis. vt. d. l. si profundo. Ut autem hoc videas: dic q transactionis modus aduertendus est. Nam qz glo. hic videatur velle q sit aliud pactu transactionis et facio vt des: nichilominus tu debes dicere q non est aliud sed forma conventionu. solu attende. quia si. x. a te petebam r conuenit q tu. x. dares. r ego. irem pro te romam: est des vt faciam. Vel si p nisi pacto vel acceptilatione te liberare: r tu. x. dares: est facio vt des. Vel si agam vt aliquid facias: r tu promissisti facere r ego faceres illius pro te est: facio vt facias. Et ideo dantur fm formam conventionum tales actiones quales dantur pro victis contractibus. vñ tamen fuerit impletum ex parte agentis.

¶ Que autem datur? Dic. §. de rerum permuta. l. ex placito. scripsi. supra. e. l. cum mota. Et ideo quando fit conventio de non petendo vt de non agendo. quia impleri non potest ex parte actoris: actor si agit vt hic. r hic vult dicere glo. ¶ Quid

ergo si per acceptilationem liberauit? Idu. dicit q agi non potest: quia non est plene impletum: cu agi posset de facto. No contra cuius opt. videtur verior per. d. l. cum mota. Et hoc si promittit non agere vel non petere. Sed si promississet per pactu vel per acceptilationem liberare et liberavit: satis tunc impletur. Et ideo formas conventionum attende vt dixi. ¶ Sed an in casu quo conuentum fuit non agere: videtur satis impleuisse si caueat: doc. dicit q sic. Ita. contra. Dic cum glo. si reus cautionem receperit: cogi tamen non poterit ad recipiendum secundum odo. ¶ Sed ad repetendum data: datur conditio ob causam. et ex parte actoris et ex parte rei. Sed quid prodest actori conditio ob causam vbi reu liberavit. Quia si tantum per pactum liberavit potest agere prima actioe vt hic. si acceptilatione actio extincta non potest suscitari. r idem in actione que ipso iure per pactum tollitur. Dic q primo casu prodest: vt sit minus dubium. vt in simili. ff. de libe. leg. l. iij. §. j. cum notatis. In secundo prodest quia agi potest. vt scripsi supra. e. l. si diuersa. Et recipiet processus suum in statu quo erat infra de procura. l. nichil. secundum glo. Quando autem datur de dolo. supra. e. l. actione: r. l. sub pretertu. r. l. cum mota. [Agere] causatiue si non vult dimittere rem. r audietur adhuc vsq ad sententiam secundum glo. Alij vsq dum conueniatur iudicati. Doc. vsq dum fiat contestatio. ff. de verbo. obf. qui insulam. vt de supra. ti. j. l. cum proponas.

¶ Sub pretertu.

[Transactione] precedente etiam generali petitione. et sic non ob. §. de iudi. l. ij. fm docto. vel dic aliud in iudi. l. ij. secundum glo. Item hoc etia si non cogitaret tpe liberationis

Si fit conuentio de non petendo an videtur impletum acceptilationem.

¶ Quid caueat.

Forma conventionis inspicienda

¶ Finalis transactio

seu transactionis: ex quo ita generaliter faciebat. cogitavit enim omnia remittere etiam ignota sibi. doc. et sic non ob. ff. e. l. cum acquiliana. et l. qui cum tutoribus. de libe. le. l. non solum. §. si heres. [Nocere] quin posset agere iure superueniente. de quo. ff. de verbo. obli. l. qui rome. §. si. Vel quin reus possit conveniri si inceptis possidere. ¶ Sed quid si esset apud eum vel apud alium et transgens sciret? Ad hoc dicit pla. idem quia personalis videtur remissa: non realis. ff. de libe. le. l. non solum. §. si heres. quod est verum sibi. doc. nisi ageretur actione reali. vel tali que rem illam comprehenderet.

¶ Si de certa. Dic qd aut fuit generalis petitio et transactio. et ob. i totum. vt. l. sub preterito. dic ibi Fallit. ff. de pac. l. tres. c. ti. l. non est. Alias siue precedat specialis petitio et sequatur generalis transactio siue e contra: obstat i specie tñ vt dicit glo. §. e. l. age. nisi apparet aliud ex verbis sibi. doc. Si vero certa res peteretur ex certa causa et super ea transactum sit: non potest agi ex alia ad illam eandem rem: vt no. hic glo. et patet. §. e. l. si super. etiam ex noua causa: vt videf glo. se tire arguendo Sed dic cōtra in hoc. Et dic qd In no. extra. e. c. i. Item hoc verum in transactione. secus in pacto liberationis alias qd per transactionem factum. ff. de pact. l. emptor. §. luci. ¶ Illud enim semper remanet generale: Quis certa species peteretur scdm doc. et ibi no. et in glo. Et de hoc p inno. extra. de offi. ordi. c. conquerere in glo. Quod tñ obtinet sibi quosdam vbi per verba vniuersalia quatuor dicitur oē vel quicquid. secus si p indefinitam. vt. §. de excep. l. si ex maiore. et no. in simili: §. e. l. sub preterito. que ob. prout glo. ibi intelligit. vel ibi cum allegat error vel ignorantia. ff. de inoffi. testa. l. mater Et sic intellige. §. de solu. l. si inter. Vel

dic idē sibi alios sine errore. §. de fur. l. post decisionem. Sed glo. itelligit in. l. si inter qñ per errorem. vide. c. ti. l. inter est. §. c. l. si quidem. Tu potes dicere qd transactio nocet i tota quantitate debita ex causa pposita. §. e. si quidē. §. de solu. l. interest. Quis etiam tota non peteretur. §. diudi. l. si tamē. Si tñ error esset: non noceret. §. e. l. sub preterito. ij. rñ. Sz receptio debiti non nocet. vt. l. post decisionem et alijs cōcor. Item nec confessio. vt. l. si inter ¶ Hec pactum erroneum: sed acceptilatio sic: vt. d. l. si ex maiore. Et dic qd volūate transactionem commissam videf remissa? transactio secus sibi ipsa transactione sit adhibitus. vt. §. e. l. actio debet datur ob meritum. Et sic itelligit quod no. ff. de pac. l. synus. §. illud. Item que dixi in transactione serua in arbitrio. ff. de arbi. l. si cum: di. es. §. plenum. et hic notatur.

¶ Si causa Idem in pro arbi. c. exposita. et doc. hic Sz hosti. contra per d. c. [Acceptilatione] hoc casu non potest exequi: qz est extincta actio. ipsa tñ transactio non tenet: etiam acquiliana stipulatione subsecuta sibi. glo. Et dic qd hinc animo donandi non transigendi fuit subsecuta acceptilatio. qz alio non valet sibi. glo. ex quo non valet principale.

¶ Si profundo Ticiano. [Licet hoc] seyanū. [Decisio] et tibi remanet. ff. pro emp. l. i. cū nota [Potes] ab aduersario. qz non habes causam ab eo. et sic non tenetur tibi de extinctione. Itē contra. ff. de dona. l. iter vi. et pro. l. si donante. sed ibi conuētus habuit causam ab actore secundum glo.

¶ Cum donatiōis. Loqf qñ pactum fuit appm. Quid si is illa p ditione quauit. Pla. d. qd valz

Dol' qñ videat remissus

Arbitrium.

Quitaro sub ditione si me heredesdem istituas.

Ad qd ex tēda f' trā factio.

Factus liberatio ns.

Liber Secundus

remissio. Bul. cōtra quem sequitur glo. sed doc. pla. qz non obligat sed inuitat nec est contra bonos mores vt. ff. de condi. z demō. l. ticio. §. i. et facit. §. de condi. ob cau. da. l. datum

C Idem si per modum modi secundum eos. sed agi pōt per cōditionē ob causam: si non instituat. ff. de cōdi. ob cau. l. si quis accepto. Itē videtur qz si huiusmodi donans possideat qz habeat exceptionē. extra de pac. c. cum pridem.

tes me exceptione repellere: aut res petere data et penas. Et hoc verior secundum doc. Et hoc speciale hic. qz tanta solennitas fuit adhibita. alias competeret solummodo exceptio. §. e. l. cum pponas. Glo. tamē videtur tenere primam. et dic scdm vltimam lecturā: qz de facto agitur z de facto reus actionem recipit. ff. ad exi. l. iul. §. que situm. Et dic ante cognitionem cause principalis. Vel dic cognitionē cause. i. decisio nem seu transactionē. [Data z c.] dic in glo.

Amicorū pñciā facit nō psumi metum.

Transactionē [Amicis]. hoc facit non presumi metum. si tamen ostendatur metus restituitur vt hic notatur.

C Si maior.

Dic qz die statuta non auferant sed postea in lite. Vel dic qz reus ex pacto debebat dare pecuniā certa die actor nolebat implere quousqz haberet pecuniam. z male dicit secundum glo. primus casus est verior secundum doc. z iunge. §. e. l. siue.

Promissis [Lōstitit] dic supra c. l. cum proponas.

Quāuis. Ita. dicit idē stincte qz i liberatione nō est locus penitentie z in contractionibus innotatis. [Institaurari] si alius vult implere. §. z. l. si maior [Asseruauit] speciale: vt sit litium finis. alias contra in practibus inominatis. vt. l. vedit. de cōdi. causa. data secundum glo. sed. ia. alio modo vt dixi.

Vbi pactum. Pone casum. Petebam a te centum transigi z liberavi te per acceptilationes datis a te mihi. xx. et promisi penas si venire contra transactionem demum ago iterum ad. c. tu potes e recipere: penam petere. et repetere data secundum vnam opinionem: z sic exponitur aut pro et. Sed secundum alios ponitur ppter. qz si tu vis po

Si quis. Oppone. §. e. l. cū pponas: dic ibi. Item opponitur. ff. rem ra. ha. l. amplius. sed ibi pmisit non petere. hic contra non venire: secundum glo. z dicit hic nota. Itē dic latius secundus doctor: quia quandoqz quis promittit non contra venire z dicit hic notatur. Quandoqz rē ratam ha. z dic idem. ff. rem ra. habe. l. quo enim. §. si. secundum eos vide pleni. ff. de iureiur. l. alias. et. l. ait pretor. §. sed z si de conditione. An qz non mouere controuersia. Et dic qz committit mouendo controuersiam in iudicio. etiam ante litis contest. ff. de peti. here. l. diuus in fine: z l. sed si. §. si autem secundū eos. Immo et si petat extra iudicium. ff. ad trebell. l. lucius. §. tres heredes: et ibi notatur. Et etiaz opponēdo exceptionem. §. de cuictio. l. si controuersia Et nota. plenius. ff. de pcur. l. non solum. §. si status. z scripsisti. de acti. in prin. Quandoqz promittit non petere. et tunc obtinet. l. amplius. sed vbi lex inhihet petere obtinet. §. de his qui. vt indig. l. alia ff. de bo. libe. l. qui cum maior. §. accusasse. Itē opponitur ad id qd dicitur de infamia. §. de re. cre. l. ij. dic ibi. ff. de his qui no. infra. l. lucius.

An ob catur qz mouere controuersiam.

Pntendē loc⁹ in liberatōibus.

Casus le gis.

Sed cum hic loquatur de maioribus queritur quid de minoribus. Glo. anti qua dicit sicut dicitur in venditōe §. si aduer. ven. l. i. Glo. noua addit

Anot.

Si nō iuravit sed fide iterposuit. q̄ cum iuratum sit: cōtrauenire non potest p̄ aut. sacramēta. ¶ Sed qd si non iuravit sed interposuit fidē? Potest dici idē. z nota. in spe. de arbi. §. sequit. §. s̄. pone. vide extra qd merus cau. c. ad aures. de sepultu. c. l. l. vi. z ibi archid. z vide in. d. auf sacramēta. ¶ Sed querit qd si iuravit iudicis nō cōpleuit? Videtur q̄ non sit periu? vt hic in principio a ptrario s̄su. q̄ causa supueniens excusat a periu?io. extra de iureiur. c. peruenit. et facit. ff. ad. l. ro. de iac. l. si vehenda. §. i. §. idem iur. l. hosti. tamen cōtra: extra de cens. c. significauit ¶ Et facit quod ibi no. Inno. z glo. Et iunge. §. de adminif. tu. l. s̄. c̄timus. ¶ S̄ qd si debitor gratis soluat qd per transactionē peti non debuerat: Dic non cōmitti penam. extra de pen. c. cōstitutus. p̄ Inno. Item dic q̄ cōmittit has penas ip̄so iure. vt hic notatur.

Iustus iudicis.

Si debitor grati soluat si p̄mittit pena.

Quo iure reuocatur transactio ex falsis instrumentis facta

Si cā iur reuocatio decisa fuit

¶ Si ex falsis Opponit. §. si minor. maio. se dixit. l. ij. si aduer. v̄. l. i. S̄ hic via iur. cōis cōceditur. ibi priuilegiata restitutio denegat. Vel hic fuit dolo deceptus. ibi re ip̄a. Itē opponitur. §. de fal. l. ip̄e. Solu. hic non fuit mora questio falsi ante transactionem. ibi sic. Et idem si ante sententiā. §. si ex fal. instru. l. fi. z vide. §. e. l. actione. ¶ Querit quo iure reuocatur? Glo p̄ beneficiū restitutōis z idem doc. Pla. tamen dicit q̄ ip̄so iur. vide. §. ti. ij. l. ij. dic ibi. ¶ Itē querit quot modis possit agi de falso: Dic q̄ q̄tuor: vt hic notat. z pleuius. §. de fal. l. querelā. ¶ Itē querit qd si transactio fuit facta per falsos testes: Glo. dicit idē. quam doc. hic sequunt. ¶ Itē querit an hec. l. obrineat i casu q̄ producens nulluz commisit doli? Glo. dicit q̄ sic. Sypla. contra. Cur? opi. pe. sequit. ff. d. iudi. l. pretor. §. marcell. dic. §. ti. ij. l. i. ¶ Itē qd si iururatio fuit causa decisa: Dic idē si iudex detulit. se cus si pars. ff. de iur. iur. l. admonen-

di. z hic notatur. Sed si pars detulit: datur de dolo. ff. d. dolo. l. si legatarius. fm glo. z doc. ¶ Itē ubi sūt plura capitula et nō appareat p̄ quod datum sit: presumitur pro oibus datum. et ideo pro rata cuiusq̄ rescindederetur. ff. d. le. ij. l. qui solidū. §. etiā fm glo. z doc. Et facit hec. l. scdm glo. q̄ si instrumentū in vna parte sit viciosuz: q̄ non sit in alia: nisi esse sit cōnexa capitula fm glo. quod verū est fm ia. in alio vico §. falsitat. qz in illo videtur q̄ si ppter viciuz notariū sit falsū in parte q̄ presumitur in toto falsum. §. de pba. l. penf. Et idem in dicto testis: extra de pba. i. presentia. z ibi notatur. Qd est verum si mentis in substātibilibus. secus si in alijs imptinentib. i spe. de teste. §. i. §. item q̄ aliqd. Inno. tamē videt tenere cū hac glo. extra de heredi. c. fraternitatis. Et idem in spe. de instru. editi. §. postremo. §. quid si aliquod. p̄ quo. ff. de fal. l. cum q̄dam. z. l. filius. §. si. Et nota q̄ si instrumentū sit aliqd̄ pro eo qui ipsum redarguit. non stat ei. vt no. Inno. extra de se cens. c. cū olim. Sed qd si aliqd̄ cōtra illum qui producit? Dic extra de excep. c. cum venerabilis. [Quod falsum d̄. §. de fal. l. ip̄ se. §. de aduo. diuer. iu. l. i. dic ibi.

¶ Iubemus [Vel ascripticia] non sic in m̄rimonio. extra. e. c. fi. Et vis de inno. de collu. c. ij. [Vires] vt tñ remaneat liber. secus si per transactio nē efficeret seruus. §. de libe. cā. l. vt si volens. Doc. §. z dicit exp̄pressum in ascripticijs. §. de epis. et cle. l. iubemus. z aut. ascripticios. Et tria loquunt vbi non est dubiū de conditione fm eos. ¶ In causa mōacha tus: licitum est trāsigi. dū modo tamen apponatur decretum ep̄scopi secundum glo. quod verum est de decreto vbi remanet secularis: qz tūc est alienatio secunduz doc. ¶ Sed de iure canonico videtur contra extra. e. c. preterea. ¶ Item videt. f. i.

An instru mētum i pte vicio sum sit in elia.

Per transactio nē mutatur status

In causa mōachatus transigitur.

Libri Secundus

In cā de
cumali.

cita transactio in cā decimāli. extra
de deci. c. ex multiplici. extra. c. c. ij.
Item in procuracione que debe
tur visitādi. extra de cens. c. ij. i. cle.
[Seruili] de beneficio nō est licita.
extra. e. c. super eo. r. c. de cetero. ni
si causa redimende vexationis. ex
tra de symo. c. dilectus. de pac. cum
pudem. r. ibi notatur.

De errore calculi

Erorem. ^{Opponi}
tur. ff. q.
sen. sine appel. rescin. li. i.
f. quādo puoca. nō ē ne
ces. l. ij. Dicas fm glo. q.

Quā si
lata p
rore cal
culi vel
trāfacto
sit nulla.

aut fuit error exp̄ssus. r. non tenet.
Aut nō. r. tenet vt hic. Fa. vero di
cit q. idē est si non fuit exp̄ssus. dux
tā possit apparere ex actis. P̄do q.
videf casus extra de sen. r. re iudi. c.
pastoralis. in cle. Sed p glo. videf
extra de sen. excō. c. venerabilib⁹. §.
pe. lu. vi. f. d. mu. patri. l. nō videf. li.
r. Sed opi. Fa. obtinet vbi apparet
euidēs iniquitas: v̄l error itolerabil.
Opinio vero glo. vbi talia nō con
currūt. Vel dic q. tenet: s; reuocat
cōperto errore. f. de adul. l. si hi qui
Et vide extra de sen. r. re iu. c. cum
bertoldus. Quid si non apparet ex
actis: s; alias vellet docere? Dic q.
non est nulla. nec admittitur ad p
bandum. f. de appel. l. ciues. Et in
hoc caue bene: qz pars non cōpellit
ostendere acta nec attestaciones. s;
si exhibuerit q̄uis nō probetur per
eas omnino propter hoc retractaf
sentētia. vide extra de proba. c. qm̄
contra. vlti. colū. in nouel. Et hec p
cedunt in iudice ordinario. Nam si

Pars si
cōpellit
ostendere
acta.

Delega
ti si nū
qua ē nul
la.

delegatus iniuste pronunciat: vide
tur si nū nulla: qz non videf ei man
datū: qz faciat iniusticiā: vt no. in no.
extra de offi. dele. cū olim abbas. in
fi. de p̄ce. preben. qz cunctis. in glo.
cum plures. in fi. Et plenius per ar
chi. extra de offi. dele. c. i. in glo. in fi.
li. vi. Libera enim potestas iudicis
restringitur ad bonum et equum. in

fi. de acti. §. in bone fidel. Item
hoc non p̄cedit in arbitrio fm̄ ino.
ber. r. spe. r. io. an. de verbo. signi. c.
sepe. in cle. Item qd̄ dicit de senten
tia: obtinet vbi iudicatur contra cō
suetū modū. vide plenissime insti. d.
of. iudi. i. p̄m. vbi scripti de hoc. S;
quid in transacione facta sup̄ p̄m̄
cipali computo erronee factor? Di
cit glo. q. sp̄ valet trāfactio sublato
errore de medio: qz in eo non valet
ff. si quis cau. l. sed si qz. §. si. de fide
instru. l. si quis postq̄. Et hoc videf
sequi doc. Ad videtur cōtra inten
tionē huius. l. vñ ia. p̄tra. ff. de fur.
l. si quis yrozi. §. si maiorā. Sed pla.
tenet glo. In sententia aut̄ lata sup̄
principalī r. errato in computo vide
plenius. f. de re iudi. l. ij. Sed qd̄ si
fuit de errore quesitū r. super illo iu
dicatum vel transactū? Non credo
posse retractari per exceptionez vel
replicationē. ar. f. si ex fal. instru. l. i.
Et p̄missa loquitur qm̄ nil quesitū
erat sup̄ errore cōputi. Sed vsqz
ad quod tēpus poterit retractari?
Dic q. vsqz ad. xxx. annos: vt no. ff.
de diuer. r. tempo. p̄scrip. l. in om̄i
bus. Sed intellige illud qm̄ ratiōes
fuerūt cancellate: vt ibi no. dy. r. no.
f. d. iure fil. l. ij. r. vide ibi. li. r. Et tū
ge extra de sen. excōi. c. romana. §.
fi. li. vi. r. e. ti. inquisitioni. in antiq̄s
[Non auferre]. ff. de diuer. r. tēpo.
p̄scrip. l. i. omnibus. §. fi. de admi.
rerum ad ciui. perti. l. calculi. [Res
iudicate non sunt] Idem si iudica
te exp̄presso errore. [Londitio] sine
causa. f. de condi. cau. va. l. iij. de con
di. inde. l. si ticiis.

Transac
tio sup
cōputo
erroneo.

Si fuit
iudicātū
vel trans
factū sup
errore.

vsqz ad
qd̄ tēp⁹
possunt
retractari

Attenti
gnoton
Jorie
Caba
r. d. d.

De postulando.

Quia p̄fecto
[Perpetuo] diffinitie.
sec⁹ si simpliciter r. iter
locutorie. ff. d. pe. l. fi. ni
si ex cā q̄ infamia remaneret. vt eo. ti.
l. mozis. S; qd̄ si diffinitue sim

Remot⁹ nō adie-
ctorpe.
pliciter nō adiecto tpe: Glo. vide-
tur dicere q̄ sit ppetus. ff. e. l. et pu-
to. §. si. Et idem a3o in sūma. Quē
sequitur pe. Et est verum nisi quis
suspendere vel amouere ex cau-
sa que purgari posset: sicut pro con-
tumacia. extra de consti. c. ex litte-
ris et ibi per omnes docto. ¶ In
alia autem prouincia posset. ff. e. l.
ex ea causa. Nisi esset infamis. e. ti. l.
imperatores. Item hec nō obtinēt
vbi interdicitur p contumacia: vt.
d. c. ex litteris.

Aduoca
ri p̄nt eē
liberti.

Nec ceterorū [Litte-
ris] vel
consuetudine. nō tñ cōputabuntur
inter aduocatos. §. titu. i. l. nemini
glo. infra de decur. l. ex parte. lib. x.
[Possint]. ff. de assel. l. ij.

Si sub specie [Ado-
cū] ff.
de va. et extraor. cog. l. ij. §. ij. cui.
[Daturū] q̄ excedebat. [Spacio] se-
cū i iudice. extra de rescrip. ca. statu-
tū. §. pe. li. vi. [p̄dēcurie]. infra bien-
niū. glo. et post in eo quod excedit.
[Interpositā] et etiā sniam datā i
eo qd̄ excedit glo. [Lōdicere] cōdi-
tione sine causa.

Prop̄t
absentiā
aduoca-
ri dat̄ di-
latio.

Delamēto Quid si lis
pedet: Dic-
tari dilationē: vt no. ff. ex qui. cau.
ma. l. ait pretor. §. si. Nisi esset dānū
pti. tunc em̄ non daretur nisi vellet
damnum resarcire extra vt lite non
contes. c. i. per inno. Vbi est absens
vel mortuus dant̄ duc. vna ad que-
rendū alia ad istruēdum. vt ibi no.
ber. [Conatur.] fallit in fisco. §. de
aduoca. fisci. l. ij.

Siq̄ [Immensa] Quid si
parua: si tamē de quo
ta: Dic idē fm̄ glo. Quid si non p
modum quote sed de vna re cum de
pluribus ageretur: A3o idē. Glo.
contra. Quid si p nūmo aduocat?
Reputat vilis r infamis. ij. q. vij.
c. infamis psona. §. tria. §. apud vr-
bē. [p̄blacuit]. ff. de pac. l. sumptus
Cōtra. §. de p̄cu. l. litē. [p̄ermanse

rint] qz p̄nt penitere ante litis ptes.

Quisq̄ [In eodē] v̄l in
quo alias iudex
fuit in spe. de aduoca. §. i. §. item q̄
fuit olim iudex. Nec iudex in causa
in qua fuit aduocatus. ff. de iurisdi.
om. iudi. l. pretor. Quod est verum
de delegato. Sed ordinarius sic. in
spe. de iudi. dele. §. super. §. itē si fue-
rit. Et hoc verum si recusatur a par-
te contra quā fuit. secus si ab alia.
extra de appel. ca. postremo. Et no-
ta de testi. c. dilecto. [Aduocat⁹.]
etiā diuersis temporib⁹. §. de assel.
l. nemo ex his. [Utilitas.] q̄nis ex-
poscit: vt si crimia obijciātur a par-
te alterutra. fm̄ glo. [Abinutionē]
nō est ipso iure infamis fm̄ glo. sed
grauat̄ ei⁹ opio. [Cōtumelia] imo
pōt dolum cōmittere si principalis
causa sit iusta. xxij. q. ij. dñs deus.
nota. [Nullū.] ergo necemerē nec
alias cōtrahere. fm̄ glo. Sz sup sa-
lario sic. si ante non cōuenerat fm̄
io. Idem no. per inno. extra. c. c. i. r
spe. ti. de salario. [Quē i propria]
durate lite. [Fide] §. e. l. sub specie
ibi: negocio gesto. [p̄actionem.]
etiā parte volente. ff. de va. et extra-
or. cog. l. diuus: fm̄ mar. [Honora-
tis] qui nō administrāt sed sunt ad-
uocati. supra de offi. diuer. iud. l. ij.
[Quousq̄] refrenari tñ vs per iudi-
cē. ff. de his que in testa. velen. l. pro-
xime. [Lōpeditū] turpe vocat mos-
dicū. vt no. io. ij. q. vij. c. i. §. apud.

Sup sa-
lario p̄t
p̄here ad-
uocatus.

Prouidēdū [Hobilis
sios] sciē-
tia nobilitat: vt vetustas. §. de epif.
r cle. l. parabolani: sz glo. §. d̄ pri-
sa. scri. l. primos. li. xij. de excu. tur-
to. l. ij. §. si. extra d̄ p̄bē. c. pe. [Et
facit pulchriū vt i p̄hemio. ff. [Pro-
cedat] hodie p̄tra. fm̄ glo. Et tenet
idē ber. de offi. iudi. c. i. Spe. cōtra
d̄ offi. iudi. §. deseruit. §. itē aduoca-
tos. Quod videtur verius cum ras-
tio remaneat. r eligat ille qui ad di-
uisionē puocat. [Lareat foro] ipso
iure. fm̄ glo. Sed p̄tra. §. de here. l.

Ado-
cū turpe
dicit.

Sciētia
nobilitat.

Fit bis
tributio
aduoca-
torum.

Qui p
nūmo ad-
uocat v̄l
lis repu-
tatur.

Liber secundus.

quæcūq; & hanc pe. Et hoc nisi habeat excusationē vt hic. Que autē sint cause. dic. ff. de pcura. l. si filius fa. §. si. cū. l. se. d. arbi. l. litigatores: et. l. licet. cum. l. se. z se. [Sibi] nullo tpe nullo loco fm glo.

Nemo s. d. epa. audi. l. ne mo. [Adiuterijs.] z ideo excōdicatus potest repelli vt in spe. e. ri. §. obijcitur. in prin.

De aduocatis diuersorum iudiciorum.

S patronū. Non sic si sit pcurator. ff. d. dolo. l. eleganter §. spe. qz est vñs litis. h3 ia. dic. j. de peda. iudi. l. i. [Pcurariatum] quia ex vna parte corpore. alia animo. ff. de pcurarica. l. j. Vel si reuelat cōsiliū partis sue alteri. ff. de re mili. l. omne delictū. §. exploratores: fm Azo. de his q no. infra. l. lege §. penulti. [Denuo.] Immo sententia ipso iure nulla est: si p pecunias fuit corruptus: alias p restitutionem. ff. de mino. l. minor. §. j. z hoc si dolus aduersarij interuenierit. ff. de iudi. l. si pctor. §. marcell. fm glo. et pe. Ita. tamen dicit idez. et si dolus aduersarij non interuenierit: vt no. in falsis testibus. ff. d. re iudi. l. diuus. Cuius opi. videt vtrior. quia si dolus interuenisset mediante pecunia: amitteretur causa principalis. j. de pe. iudi. q male iudi. l. j. dic. ibi. [Et nota hic q pmo agat contra aduocatos. hoc tamen nō est necesse. j. de fal. l. damus. fm ia. Et idem tenet glo. infra de fide instru. l. si. cui ob. hec. l. ff. de excep. l. qui agnitis. z j. si ex fal. instru. l. ij. de accusa. l. si quis homicidij. ff. de iure fit. l. eius qui. de adul. l. denunciasse. §. si. pper qd videt qz debeat primo agi criminaliter contra illuz qui falsum cōmisit. z post restitutio obtineri contra illū qui obtinuerit iniam p falsas p bationes. vel saltē

ciuiliter. §. ti. ij. l. penult. Sed hoc supposito pro vero queritur quid si nō possit agi criminaliter: qz forte ille qui cōfecit falsum instrumētum est mortuus: vel forte ille qui vtitur nō participauit in dolo. z sic nō pōt agi criminaliter cōtra eum: Dic q tunc potest peti i integrū restitutio ff. de re iudi. l. diuus. [Sed quid si actū sit criminaliter contra vtentem z obtentum: an sit necessaria in integrū restitutio cōtra illū qui obtinuit: Ita. de ra. dicit q sic. alias nō retractat sententia vel transactio. per. d. l. diuus. j. si ex fal. instru. l. ij. ff. de except. l. exceptiones §. fina. de iurju. l. nā postea. §. si minor. Et idē sequit glo. in. l. si ex falsis. §. de trās ac. Sed hoc iuris canonici dicunt q falso reuelato sententia retractatur. et fm hostiē. ipso iure est nulla: vt extra de excep. c. cum venerabilis. z ibi plene hosti. et inno. de proba. l3. Et facit. ff. de excep. l. q agnitis. z intelligit retractari opinioe: qz credebatur aliqua. Potest dici q hoc casu nō sit necessaria restitutio. Et dic expiessum in. d. ca. cū venerabilis. Ad quid enim prodesset criminalem durare. xx. annis. ciuilem. xxx. et posse excipi ppetuo. Si esset necessaria in integrum restitutio que quadriennio clauderetur: videretur iniuriz: nisi diceres a falsi reuelati tpe p̄scriptionem currere. Satis ergo sequēde sunt cōes opinionones q sit i electione illius q per falsitatē succubuit: quomō de falso agat. j. de fal. l. de fide. Risi in casu quo ille qui falsum cōmisit accusari non possit. Vel ille q obtinuit nō fuit in dolo. tunc em̄ est necessaria i inte. restitutio cuius tēpus currit a tēpore falsi reuelati: cuz ante agere seu i integrū restitutionē petere nō posset. ff. de ser. rusti. p̄di. l. z attillius infra de sen. a. sis. la. nō re. l. j. fm sententiā quaz ego se quoz. Dic ergo q multis modis pōt queri de falso post iniam. p̄mo criminali

Excōdicatur a postulādo.

Snia la: ra p coz: suprellā.

Falso reuelato an snia retractetur sine restitutō ne.

Resolutio.

ter. et tūc est necessaria restitutio. ¶ si ex fal. instru. l. ij. z. d. l. diuus nisi i casu. ¶ si ex fal. alle. l. ij. fm doc. iur. civilis. Sed fm doc. iuris canonici nō est necessaria vt dixi. Que opi. est vera vbi qui obtinuit participa- uit in dolo: z de hoc etiā fuit puict? vt dixi. Itē ciuiler actioe in factū z tunc nō est necessaria i integrū restitutio. Immo nec pōt peti: qz cum consequat interesse p actionē ciuilē ad quid dare restitutio? Itē exci- piēdo: vt no. j. de fal. l. querelā. e. ti. l. ij. ¶ si ex fal. instru. l. i. ¶ Itē p offi- ciū iudicis z p viā replicationis seu nullitatis. vt plene scripsi. d. l. que- relam. ¶ Sed an possit excipi non habita restitutioe? Dic q sic: si agēs arguat falsū cōmississe. als nō vt no. cy. post ia. de ra. j. si ex fal: instru. l. i.

Multis modis de falso agitur.

Si añ se- rētiā fuit exceptuz an possit p ea agi

Si puen- tus crimi- nali suc- cubuit.

Si fuit absolut?

Snia la- ta p fal- sotes testef.

interuenit vel volus aduersarij. vt no. d. l. diuus. Sed pla. cōtra. pto quo. d. c. licet. Itēs qz testes nō pnt produci post publicatiōē. Sed dic fm Inno. q aut quis vult pbare te- stes falsū dixisse ante sniam et tunc pōt indirecte. sed directe non. Aut post sententiam et tunc nō pōt dire- cte vel indirecte nisi pbetur corrup- tio vel dolus. et ita intellige. d. c. li- cet. z. ff. de iudi. l. si pretor. §. marcel- lus. Et oz qz pbet duo. s. corruptos fuisse: z falsū deposuisse. Sed hosti- videtur velle in. d. c. qz sufficeret p- bare corruptionē Et vide qd no. iij. q. iij. c. interest. Itē z tertiu requiri- tur yez qz probetur iudicem secutus fuisse corū dicta: vt no. j. si ex fal. in- stru. l. iij. Sed quomodo probat vlti- mu? Dic q si iudex hoc aperuerit ante sniaz / vel i snia: vel si nulle alie probationes pducte sunt. extra de sen. z re iudi. c. cum i / z a. Et de hoc no. in. d. l. si ptoz. §. i. Et i spe. de se. §. qm p. et nota. Si enī dicat vltis attestatiōibus: psumitur mot? ex ipsis. Vbi essēt alie probatiōes tūc non presumeretur: vt. d. c. cum i / et a. ¶ Sed qd si iudex mot? ex falsa causa vel ex falso instrumento tulit sniam: cū tñ non possit ex alijs pdu- ctis iuste moueri: an retractabitur Glo. dicit q sic. ff. de acqui. here. l. si is ad quem. Sed inno. contra. extra de renūci. c. in pñtia. pto glo. fa. ff. de excusa. tu. l. qui testamento. j. de decu. l. decurio fortunā. li. r. Sed p Inno. ff. de fideicō. li. l. si cū fideicō missum. §. i. ff. qd cum eo. l. fi. Et vī de q scripsi isti. qui ma. post. §. semel Sentētia aut excōicationis lata ex falsa cā tz. vt no. extra de testi. cog. c. super his. v. offi. dele. c. p. z. g. per inno. s. nō absolutio. Et q sit ratio dic extra de offi. ordi. c. ex parte. dic ibi per inno. Hoc nisi esset lata qua si contra contumacē qui contumax nō est. vt no. hosti extra de testi. co. c. ij. Sed hodie est contra. expressuz extra de sen. excō. c. venerabilib? §. f iij.

Si dica- tur iudex secut? dis- cta testiū

Snia ex falsa cā vī instru- mēto la- ta cū nulle alie essēt pbatōes

Snia ex cōicatio- nis ex fal- sa causa.

Abolutio.

ni ad subditos exceditur.

ff. de vfu. et habi. l. ij. ff. de preca. l. cu precario. Et est vtilis p faluisgardijs et priuilegijs vatis de no eudo ad guerram in partibus remotis. Et facit. J. ne fi. pro pa. aut. habita. extra de priuile. c. li. cet. li. vi. Item videtur extendi ad omnes. J. de pri. fa. scri. l. in facris scrinis in. J. sin vero. li. xij. supra. e. l. iudem. Et no. q. factu priuatū ligat altos. Quod est verū i his qui habent corpus. ff. de regu. iu. l. aliud. S. referat ad municipi. l. municipipes. Idem videtur si nō habent in actis publicis. ff. de vsufruc. lega. l. legatū. vide per inno. extra de pos. tu. c. bone. in glo. et de accusa. c. ad petitionē de symo. ca. dilectus. per doc. de no. ope. nūci. c. cū ex inuictio

Per hāc [Sed cum mediū] hoc specialē. fm inno. vt no. extra de loca. c. ppter. [Post duos] pcor. ff. de off. p. cu. cesa. l. j. Et dic sentētia lata. S. adde. S. fi. vide supra. e. l. j. Item dic q. nedū petere pōt salariū: immo ēt augmētū. J. de ero. mili. an. l. his. J. nō dicitur. li. xij. per quod videt q. priuilegiati qui recipiūt quosdam fructus in absentia: debent habere de augmēto ex portionibus absentium non priuilegiatorum.

De substitutiōe [Qui quēnum] Idem videt i clericis nō ressi dētibus. extra de cleri. non resi. c. ij. Sed ante pnt priuari. e. ti. c. ex tue. si sint moniti.

De aduocatis fisci.

De te. [Acquiesce] vt psequaris sec^o in cā puati: qz nō tenet psequi: nisi habet salariū. J. de iudi. l. pperādum. S. in honoratis. fm glo. Item dic q. si vedit fidē p vna die vl vna vice fuit i causa: pōt esse cōtra alia die vel alia vice secundum docto.

Aduoca nō tene tur pseq nisi hēat salariū.

Contra seruatur de facto et de consuetudine.

Potes autorib⁹ [Qua si dicat] potes et fieri et esse aduocatus. [Declines] vel dicas q. auctoritate principis: vel p conuictis: supra ti. ij. l. iudemus.

Fisci [Lōmoda] i. rōes p ponēdas omittat. Si contra faciat tenet refartire dāna. J. de bo. va. l. fi. in fi.

De errore aduocatoꝝ vbi libellos seu preces recipientium:

Al que [Allegāt] i iudicio sec^o si extra. vt no. io. an. extra de cēs. c. cum olim.

Quid s^o pcuratoꝝ Ber. et ino. idē s^o offi. dele. c. cū offi. S. hosti. J. Jūge. J. de ptes. et supra de iu. et fac. ig. l. error. i fi. Et itelligit qd hic vñ qñ cliētul⁹ itelligit. alias vñ absēs. ff. de iu. codicil. l. ij. S. furiosus. Item vbi non est de cōtrario ptestatus. ff. de le. ij. l. si qd. in prin. Sed ia. in hoc contra. ff. de iu. codicil. l. diuus. S. licet.

Errores [Veritati] ff. de re. iu. l. si libari⁹. de offi. presi. l. illicitas. S. veritas. [Probare potest] indirecte. Nec ob. ifra de proba. l. actor. Vel dic q. factum negatiuum potest probari: quādo factū dicitur certis loco et hora: vt hic s^o dy. [Ignorat.] Immo cognoscit de errore et principali negotio: etiam delegatus supra si contra ius vel vti. l. j. et ij.

Sentētis [Triduo] sic fuit de facto alias vsq. ad sententiam fm glo. Sed ber. et inno. dicūt q. eodez die potest nullo pbato errore. sed post demum: probato errore. no. extra de appel. cū causam. l. ost. vero

Aduocat⁹ fisci nō occultet pmoda fiscalia.

Procu⁹ toris allegatio.

Allegatio aduocati ptenet pte qñ si noceat

Negatiuū factū pbat.

Usq. ad qd t̄pere uocat eror aduocatos.

Liber secundus.

et specu. dicūt q̄ infra tridū: nullo errore pbato: vt no. extra de confes. c. si. et in spe. §. si. Et in summa hostien. de confes. §. an autē erroz. Et hoc intellige de errore facti. Erroz autem iuris semper potest reuocari km glo. et doc.

[Iustu.] scilicet legitimi iudicis. In fra de penis. l. incredibile. Et tunc etiam causa est consideranda: vt. §. e. l. interlocutio.

¶ Et que desunt ad uocatis partium iudex suppleat.

¶ Neq̄ actione i factū ex edicto de publica. als si furti: secus. infra de fur. l. etiaz. ff. de furt. l. nō potest. secundū glo. ff. vi. bo. rap. l. ij. §. si publicanus.

¶ Et si seuerior?

hoc pōt et in publicis et in priuatis ex causa iusta. Als nō. ff. ad municipi. l. ordine. i. aut. vt iudi. sine quo. suff. eos coll. ij. Item sciens et non errans. ff. de iniur. l. diuus. **¶** Sed an in pecuniaria? Dic q̄ non: nisi ille qui posset dispēfare. extra de pe. c. licet. vide ibi. ff. de iure fil. cepit. insti. de iniu. §. contra. no. extra de sen. excōi. c. venerabilibus. li. vi.

¶ An autē episcopus posset dispēfare super pena accusati? Dic q̄ sic in spe. de aboli. §. i. §. sed cū. **¶** Itē quid de iudice delegato? Quidam dicūt determinatū. extra de offi. iudi. dele. c. de causis. et ibi no. ar. ff. de p̄fes. l. penul. **¶** Sed an ordinarius possit omnino remittere? glo. q̄ sic. extra de offi. lega. in fi. nisi alteri⁹ pecuniariter intersit. Vel nisi suam profequatur iniuriam: vt ibi i no. **¶** Item quid si consuetudo sua per hoc? Vide valere. extra de des. lic. pu. c. fi. Et vide extra de heret. c. p̄missa. l. vi. Et vide quod scripsi. s. ne sanctum bap. l. fi. Causas autē ex quibus pōt minuire. vide. ff. de termi. amo. l. ij. de mino. l. auxilium. §. i. delictis. ff. de pe. l. iij. r. l. absentem. §. fi. de re mili. l. non omnes. §. fi. Ex quibus augeat vide. ff. de pe. aut facta. §. fi. et. l. quedam. r. l. hodie. r. l. non pōt. ff. ad turpil. l. i. Et vide quod scripsi. s. ne san. c. bap. l. i.

Judex criminale b⁹ penas mitigat.

In pecuniaria quid.

An itōtū pōt ordinarius remittere

Cause minuēdi vlt augeēdi.

¶ Obiādū n̄ ē.

Iudex q̄ iudex supplet de iure: vt hic: et de p̄suetudine. §. q̄ sit lon. cōsue. l. i. fi. Itē de facto notorio. ff. de ferijs. l. fi. vel sibi noto vt iudici. §. de tras. actio. l. age. de appel. l. ampliorē. extra de diuoz. c. ex litteris. Itē interrogādo. ff. de le. iij. l. offidius. §. iter ro. ac. l. vbi cūq̄. Itē vbi tāgit vtilitatē publicā. ff. de postu. l. quos prohibet. de p̄cu. l. filius. §. veterani. Vel p̄iudiciali causa extra de excep. c. pia. li. vi. et ibi archid. Item sustinendo acta per ipsum. infra de aboli. l. i. Alias non potest. sed secundum allegata debet iudicare. ff. de off. p̄resi. l. illicitas. §. veritas. Et de hoc extra de postu. c. i. et p̄ber. c. bone. Nec obstat. ff. de peti. here. l. fi. qz ibi officium implorabatur.

Quidā autē dicunt q̄ securius est q̄ remittat i casu quo cōscientia remordet vt no. extra de offi. ordi. c. i. Item dic q̄ nisi iudex suppleat: videtur facere litem suam. in specu. §. all. et vis. §. satis. §. penul. dic ibi.

¶ Ex qb⁹ causis infamia alicui irrogat.

Infamie fama: qd

est imitatio: dic. ff. de va. r. extraoz. cog. l. cognitōnū

Quid sit fama: qd est imitatio: dic. ff. de va. r. extraoz. cog. l. cognitōnū

De qb⁹ suppleat iudex.

Judicā: dū km al legata.

Nō sup̄plēs facit litem suam.

vs

Ex qb⁹ causis infamia irrogat. fo. xlv.

ij. rñ. Expresse aut non posset referre uare fama. vt. d. l. diuus. ¶ In extra ordinarijs i quibus non est certa pena/non videt hec. l. obtinere: cũ ibi non posset dici diminutio vel augmentum. Vel dic q^o diminuitur pena respectu illius que consuevit imponi: vt no. i. spe. de accu. §. secũdo. §. s. quando dicit. vel dic q^o est locus si in sententia caueatur q^o augebit vel minuet causa adiecta. Et hoc videtur pcedere in iudicijs. nã comites vel barones qui habent proprietatē iusticie: videtur q^o hoc possint xxiij. q. v. circunceliones. De episcopo vero videtur q^o posset tollere infamiam vt no. ij. q. ij. §. hunc vt hic colligitur [Vir clarissimus] improprie ponitur: nam est spectabilis. supra de episcopo et cle. l. raptores. [Ex trãfacto] sed interĩ sic. ff. ad municipa. l. ordine.

Debitores. [Infames] Cadens bon⁹ i iudicio an sit infamis. si pp^o p^o s^o uetudine cederet publice in iudicio. tũc em essent infames infamia facti. fm doc. [Non fiunt] §. q^o bo. ce. pos. l. fi. inst. q^o ma. pos. §. i.

Si te [Improbioris] actio in factũ q^o succedit i locũ actionis furti. ff. de cri. ex pi. heredi. l. ij. Alias actio i factum nõ infamat. ff. de dolo. l. non v3. de pub. iudi. l. infamem. Que autẽ criamina infamant? Dic. ff. de pub. iudi. l. infamem.

Ea que [Dnerat] ifra. e. l. verbum. z. l. interlocutio.

Nullã [Infamiam.] iudicium glo. [Subiectus.] non ex suo delicto secundum glo. Tu dic idẽ etiam si ex suo delicto. si tamen sententia non pcedat: vt hic. ff. e. l. luci⁹. vide extra de penis. c. sup hoc. An autẽ sententia de positionis infamet? Dic extra de elec. ca. considerauimus.

Decreto [Abat] dic. ff. e. l. liberorum §. i. et. l. vxores. et. l. solẽt. [Contra hit] hodie corrigi. dic infra de senup. l. i. in fi.

Fustib⁹ cesũ [Per sententia] su pra. e. l. nullam.

Nõ dñatos [Bacctos.] dic. ff. e. l. quoniam. et. l. furti §. pactus. et. §. qui iussu. Item dic idẽ in furto/rapina/dolo. secus in alijs actionibus ff. e. l. actiõibus. Item dic idẽ si sit confessus. infra de inter. matri. l. penul. Sed contra no. ff. e. l. si quis ergo. §. ex compromissa fo. vide isti. de pe. te. liti. §. a quibusdam.

Interlocutio [Grauatus] infamia facti q^o repellit a dignitate. facti.

Comites z barões

Eps tollit infamiam.

Si possidoneũ [An] q^o dam ponunt q^o hic fuit maior pena imposita. z hac doc. Alij q^o minor. et hanc glo. [Non exce sisse]. ff. de pe. l. aut damnũ §. quisquis. z. l. capitulum. §. in exilibus.

Ad tempus [secus si im] perpetuus l. capitalium. in princi. et. §. diuus ff. de pe. [Infamie]. si sint condemnati de publico crimine: nisi fuerit maior vel minor pena imposita: vt supra. e. l. et si seuerior. glo.

Nemo [Paternis.] ptra viderur isti. quima nu non pos. §. i.

Si furti [Dic q^o agebat] p ditione furtiua vel rei vendicatiõẽ vel actiõẽ ad exhibendum. vel si furti error fuit expressus in sententia. nec ob. ff. de fur. l. nõ potest. fm glo. z doc.

Iniuriarũ [Seruis cui] fecerat iniuriam fm glo. nec ob. ff. e. l. seruis:

3

Confessio d crimie.

Libet Secundus.

infra de digni. l. ij. li. xij. ff. de decur-
rio. l. eos. §. generaliter. Et a quere
la. infra de ioffi. testa. l. fratres. Et
no. supra. e. l. nullam. vide supra de
sum. tri. et fi. ca. l. i. in fi.

Improbū ^{Hodie offic}
vel aliis mor-
tale peccatum committens. iij. q. v.
c. constitutus. Et no. infra. e. l. fi.
Item d iure canonico omne crimē
infamat. iij. q. iij. c. consanguineo-
rum. Et ibi no. q. omne crimen pu-
blicum. ij. q. iij. §. notandum. vi. q. j.
infames. [Irroganda est. Irrogat
ipso iure secundum glo.

Sifratres ^[obtinēt.]
sec^o in ma-
ioribus. ff. e. l. §. fi. et facit infra de
incest. nup. l. que contra. in fi. nec hic
restituuntur in delicto. secundum
glo.

Fidem rumpēs.
Id est dolum committens in socie-
tate secus si culpam. secundum glo.
Et potest dici q. in omni contractu
z re in quo fides rumpitur: fidem
rumpens contrahit infamiam: sal-
tem facti. quia pudore quis tenetur
attendere hominū fidem. insti. de fi-
dei commis. liber. circa prin. Et sic
debet intelligi quod no. ff. de pig.
ac. l. si pignore. §. pe. que videtur cō-
trariari glo. l. furti. §. fi. ff. qui no. i-
fa. vide insti. de pe. te. litigan. §. ex
quibusdam. Et idē in alijs arduis
negocijs crederē. Junge quod scri-
psi insti. per quas perso. §. fi.

De procurato- ribus.

Cautio ^{Cum satisfac-}
tione. secun-
dum glo. Et dic q. aut ple

ne constat de mandato et non caue-
tur. Aut constat q. non habet man-
datum. z tunc repellitur: nisi esset
cōiuncta persona. ff. e. l. pomponi^o.
§. fi. Vel nisi pro captiuis et mise-
rabilibus personis. insti. per quas
personas age. pos. §. preterea. Aut
est dubium: z tunc prestatur cautio
et cum ea admittitur: vt hic. Sed
fallit. ff. ad trebel. l. qui ita §. i. Et
in hoc casu est in electione procura-
toris vel probare plene mandatus
vel cauere secundum glo. et docf.
Huius pla. et bul. aliter dixerunt.
Sed quomodo est dubium? Glo.
dicit q. per negationem rei. Quid
ergo si non negat sed dicit voce de
mandato? Dicunt quidam q. respō-
dere tenetur. Ja. tamen z odo. et
moderni dicunt tunc esse dubium si
probetur aliquo modo. Alias non
credunt reum respondere teneri.
Et hanc etiam tenet spe. ti. de satis-
da §. viso. §. sed qualiter. Sed
vsus approbat opi. glo. Prima
tamen verior. Alias quam prero-
gatiuam haberent coniuncte perso-
ne cuz teneantur cauere de rato: vt
no. extra de procura. c. i. et. d. l. pom-
ponius §. fi. Certe nichil in effectu
nisi q. oportet q. extrane^o iactaret
se de mandato alias nō. sed in effe-
ctu eque bene admitteretur vnus
sicut alius. Pro glo. tamen facit. ff.
de dam. in fec. l. inter quos §. alie-
no. §. q. si. Sed ad iuramentum de
calumnia nō admitteretur nisi vo-
ceat de speciali mandato. extra de
iura. calū. c. nullus. lib. vi. **Quid**
si ostēdat litteras cum sigillo vel si-
gno ignoto? Dic debere admitti
cum cautione. secus si diceretur fal-
sum. Vide in spe. e. ti. §. ratiōne au-
tem forme. §. itē q. nō sunt. **Sed**
qd si plene docet de mandato: reus
semiplene de reuocatione: Ja. di-
cit q. non cauet. Pe. contra. per. l.
ff. de admi. tu. l. quod vulgo. Hoc

Si bis
ca esse
dubiu s
mādato.

In iura-
mēto de
calūnia
requiritur
spāle mā-
datū.
Si ple-
ne docet
de māda-
to semi-
plene de
reuoca-
tione.

req
raē cau-
tio.

Dilatio
ad pbā
mādatuz

Si p tes
tes pba
tur mān-
datum.

An cum
cautione
pōt exi-
re.

Procu-
rator: i rē
suam.

Ubi exi-
git spē
mādatuz
an admit-
tat cum
cautione

¶

securius: quia semiplena probatio quandoq; sufficit in hoc casu. extra. e. titu. ca. ex insinuatione. ¶ Quid si petat dilationem ad probandum mandatum? Dic q non debet vari cum debeat venire instructus. sed tunc videtur admitti cum cautione si dicat se habere speciale mandatum. ff. de mino. l. q si de speciali. Vide quod scripsi insti. per quas p. age. pos. §. fi. ¶ Quid si vult probare per testes? Videtur q possit. vt no. aso in summa. c. ti. Et idem ber. extra. e. c. i. Specu. vacillat in. e. ti. §. ratione autem forme. §. porro. ¶ Pe. tenet q probare debet per scripturam. ¶ Potest dici q si faciat pōtam fidem per testes contra quos nichil obijcitur: admittitur. alias si obijcitur, prestat cautionem. Vel dic q si dicat sibi mandatum per litteram, debet eam exhibere. ff. vt in pos. le. l. postq. §. si dies. Facit pro pe. insti. de satisfds. §. sin autem.

¶ Sed an cum cautione possit exire? Dic q non. ff. d. solu. l. vero p. curatori. no. in aut. de colla. §. eos colla. i. ff. vt le. no. ca. l. ij. Ar. contra. ff. ad turpil. l. qui ita. §. i. sed. ibi de verbali. Et ideo procurator in rē suam non admittitur cum cautione quia ei soluendum. verum est tamē q non tenetur docere de cessione in principio. sed probabit in processu post contestationem: vt no. compos. extra de elec. c. nihil. in fi. Et in spe. de instru. ed. §. nunc dicamus. ver. sed quid ecce. ¶ Sed an vbi exigitur speciale mandatum admittitur cum cautione? Dic q sic. ff. de mino. l. q si de speciali. extra de offi. dele. c. coram. Non sic in coniuncta persona. Dic infra. e. l. exigendi.

¶ Quid in causa status: vel beneficii: vel spirituali: vel criminali: vsq; ad relegationem? Dic admitti ff. rem ra. ha. l. procurator. Sed des

bet se obligare ad penam. vide ple. ne extra qui si. sunt legi. c. causam. per inno. ¶ Sed que est forma cauendi? Do. dicit q per illa verba se curaturum rē. Alias non valet quia promitteret alienum factum. Glo. dy. et Ja. q immo valet vt notatur. insti. de inuti. si. §. si quis alium. primum securius. ¶ Sed quid si vult cauere. sub conditione: si non appareat ipsum mandatum haberet? Ja. r. dy. q sufficit. ff. de dam. in sec. l. pretor. ¶ Pla. contra. ¶ Sed quid si ostendat procuratorum in quo continetur q dominus facit eū procuratorem: saluis exceptionibus suis? Dic q sufficit. extra de vlla. c. fi. Et non poterit omittere propositionem exceptionum: quam alias posset. iuxta no. extra. de off. dele. c. cum olim. ¶ Sed quid si ibi continetur q dominus ratificat quod cum eo legitime actum erit? Dic q non sufficit: vt no. hostiē. d. c. fi. Et spe. e. ti. §. reus. Alias idem. §. item excipitur. xx. q. i. c. relatio. no. i glo.

¶ Sed quid si non ostēdit litteras sed sigillum domini? Dic non sufficere: vt no. extra e. c. Quis. li. vi. Et in specu. §. restat. ver. quid si habet.

¶ Quid si dominus habet iurisdictionem et habet sigillum curie et sigillum proprium/et procurator ostēdit litteras sigillatas sigillo curie? Dic non sufficere extra de appel. c. significauit. et ibi inno. ¶ Quid si vult cauere pro die qua comparet tantum? Dic q audiet si dicat se constitutum ad illaz diē tm. ff. e. l. ij. sec. si dicat se constitutus ad totā causā vel esset defensor. Et sic itelligē qd spe. scribit ti. de defen. §. quid si defensor? ¶ Itē qro an hec. l. obtineat in arbitris? Dic q sic: vt. d. ti. de p. cura. §. viso. §. item qritur. Arbitrēt tamē pōt iubere partes principales adesse. ff. de arbi. l. nō distinguemus

fama cauendi.

Cautio sub conditione.

Si dñs hz sigillū ppiū r sigillū curie. Si vult cauere p die tātuz

Libet Secundus

S. si domini. **C** Sed quid in extrajudicialibus? Dic q̄ debet admitti cum cautione cum non requiratur tanta solennitas sicut in iudicijs et tamen ibi admittitur. **E**t facit. ff. §. no. ope. nūci. l. de pupillo. §. qui procurator. Immo videtur q̄ si repellitur ratione persone vel alias respulsio requirit aliquam indaginem q̄ debet admitti p̄ cautionem. ff. de sta. libe. l. statu liber. **C** Item no. q̄ quidam faciunt differentiam inter litteras de mandato et de rato: vt primus transgredere non possit. secundus sic: vt no. extra de reli. do. c. cuz dilectus: per ber. Sed hoc non est concedendum facilliter. ff. e. l. mādato. **E**t no. in spe. e. ti. §. i. p̄. ex premis. **C** Item. no. q̄ vbi abbas aliqd̄ facit pro se et cōuentu: presumitur q̄ cōuentus consentiat. nec abbas tenetur docere de litteris de rato. vt no. inno. extra de his que fi. a prela. sine consensu ca. c. ea noscitur. **E**t facit e. ti. c. cōtinebatur. **C** An autem prelatus possit agere sine cōsensu capituli? Vide multas opi. in spe. de ac. ver. item contra prelatuz. Item vide quod scripsi. supra de trāfac. l. trāfactio. §. placet. **C** Qualiter autem committitur hec stipulatio? Vide. ff. de iureiu. l. iusurandum quod ex conventionione. §. fi. **C** Et nota q̄ iudex non debet retinere procuratorium si sit generale. alis potest: vt in spe. e. ti. §. ratiōe autem forme. p̄. fi. Vel dic q̄ saltem debet ipsum facere publicari: et publicatio faciet fidem: vt no. inno. extra de testi. c. Albericus. **C** Sed quid de excusatores? Quidam dicunt q̄ debet habere mandatum excusandi: vt no. extra. e. c. querelam. Sed Inno. contra extra de accu. c. veniens. quod est verius. Quidam dicunt q̄ in criminali non sit opus. in civili sic. **C** Sed quid de prelati an teneantur docere de institutione sua? Ber. et compos. dicunt q̄

fic: saltem semel in causa extra de elec. c. trāsmissa. **E**t facit. §. de eo qui protu. ne ges. l. fi. cum notatis. Vbi no. q̄ potest fundamentum eorum impugnari. **C** Item videtur q̄ qui libet institutus ad gubernationem alicuius domi? vel officij: possit agere pro tangentibus domum vel officium absq̄ alio mandato. extra de iudi. c. cum deputati. §. de sa. sanc. eccl. l. sanctimus. lbi: nec non sacrorum vasorum r̄. **E**t etiaz debet defendere. vel debz ei interdici gubernatio. §. l. iij. **E**t facit quod no. inno. extra de proba. c. ex litteris. **E**t vide insti. de satisfda. §. sin autem. vbi videtur concludi q̄ talis admittitur sine cautione de rato.

Institu
t^o ad gub
ernatōe
nē alicu
ius domi
v^l officij

Idē de
mādato
z lfe de
rato.

Prelat^o
an agat
sine p̄sen
su capitu
li.

Iudex
an deat
retinere
p̄curato
rium.

Excusa
tor.

Prelati
an teneā
tur docer
e institōe
sua.

C Cū rē pecuniariā Idem si esset criminalis vsq̄ ad relegationem inclusivē. fm glo. Sed doc. dicunt q̄ non potest dari in criminali procurator: nisi in casibus. §. de iniur. l. fi. Vel nisi ad certum articulum. extra de testi. cog. c. dilecto. de testi. ex parte ade. Spe. contra. hoc dicendo q̄ nec ad certuz articulum. vt in spe. de procu. §. i. p̄. sed nū quid audiatur. pro quo. ff. de iniur. l. fi. Sed in causa inquisitionis pōt dari. in spe. ti. de defen. §. fi. q̄ fi. sunt legit. c. causas. per inno. extra de iudi. c. i. lib. vj. per doc. **C** Si tamen in causa accusationis pcurator admittitur: valet processus. vt ibi no. Sed an post litis contest. possit hoc opponi? Dic. §. de adul. l. quis. z iij. ge. §. de accusa. l. reos. [Solennib^o?] id est satisfdato de nouo: si fuit data ad illam litem. secus si ad omnes infra. e. si procurator. Vide plenius insti. de satisfda. §. alia. [Ab vtraq̄] in criminalibus. vide infra de accusa. l. reos.

In cā cri
minali si
dāz p̄curator.

In cā in
q̄stitiōis.

Si de fa
cto fuit
admissus
in cā ac
cusatōis

C Quis qui Dic q̄ cōtuma- cia procuratoris nocet dño quo ad processum: vt

8

cōtuma-
cia pcur-
atoris
qñ nocet
as dñs.

hic: et f. de exac. milit. an. l. ij. li. xij.
de digni. l. quotiens. e. li. ff. de ven.
inspi. l. i. §. mulier. qd vi aut clam. l.
aut qui. f. ij. vt cōtra ipm pcedatur
tanq̄ cōtra fictum cōtumacem: sed
non tanq̄ verum. vt scripsi. f. de iu-
di. l. properandum §. sinautē Sed
quo ad penam infligendaz non nocet.
ff. si quis ius vi. nō ob. l. i. §. si p-
curator. de peti. here. l. itē veniunt.
§. petitū. Hñi in casu quo dñs non
purgaret. vt extra vt lite nō contes-
c. i. in fi. Sententia tñ excoicatiois
propter contumaciā procuratoris
lata in dominū: tenet em ber. inno.
et hosti. ibi cōtra. dic ibi. Junge. f.
vnde vi. l. meminerint. si ad rem iu-
di. l. cū et minores. [Res] et est pro-
curator generalis. extra. e. ti. q̄ ge-
neraliter. li. vi. [Regociorum] f. de
adminis. tu. l. fi. [Heredes] quia si
sint in loco vbi pmode citari possūt
citabūtur. em doc. [Deliberabit.]
qz si sint tales administratores quorū
cōtumacia noceat heredibus vt tu-
tores vel curatores mittet in posses-
sionem: alias non. ff. ex qui. cau. in
pos. ea. l. fulcinus §. si is [Solet] f.
vbi in rem actio. l. ij.

Quia absēte <sup>Ex cau-
sa iusta</sup>
z pbabili z lite cōtesta. em glo. als
nō tenet snia ipō iure. [Restitui] si
pcuratorē dimisisti. ff. de le. l. eadē.
§. negari. dic. f. e. l. alienā.

Actiones <sup>Vel in simpli-
ci procurato-</sup>
re vel in rem suā habēte causam lu-
cratiuā: vel recipiente cessionem in
fraudem. Et dic. ff. e. l. si quis i rem
suam. Item dic q̄ statim defendet
si statim reus velit agere. alioquin
cauebit. ff. e. l. seruū §. ait p̄tor no-
tatur. Se doct. dicunt q̄ non caue-
bit nisi de iudicato soluendo. qz nō
inuenitur lege exp̄sum. dic cōtra. f.
de satisda. l. j. dic ibi [Eū] defendat
ciuilit̄ criminalit̄ non posset. nec
tenetur secundum doc.

Reus ^{[Criminis] talis p-}
pter qd amittit ciui-

tatem. em doc. Idē si maiorem par-
tem fortunaz. em pe. [Purgaret]
ff. de publ. iudi. l. is. qui. cū notatis.
sed de ferre pōt: vt. ff. de pub. iudi. l.
penulti.

Militēs ^[Permittat.]
idem in milite
celesti. i aut. de sanctis. ep̄s. §. aliū. Miles
colla. ix. Quidē extra. e. c. penulti. in
cle. z de ob. ad ratio. c. i. p̄ inno. vbi
tenet q̄ non potest in foro seculari
nisi p miserabilib⁹ psonis sed in fo-
ro ecclesiastico indistincte. Quidē ibi
per inno. i fi. magne glo. Et qd ibi
dicit q̄ pñt esse ad vnū negociū: in-
telligit de simplici clerico. nam pro-
motus nō pōt esse pcurator. i. d. §.
aliū. z hoc nisi i spiritualib⁹: vt no.
hosti. ti. de procura. §. quis autem.
vel pro miserabilib⁹ z cōiuctis per-
sonis. vel pro ecclesia. vt in spe. e. §.
rōne igitur sui. p̄ itez q̄ est ep̄s. de
postu. ca. pe. z fi. cū ibi notatis per
inno. iunge. f. l. ita demū.

Quod q̄s ^{[Exigere.] i}
iudicio nō sic
in pcuratore ad negocia secundum
glo. extra. e. c. i. li. vi. cōtra. ff. de di-
uer. z tēpo. p̄scrip. l. v. fucapionibus
§. ij. [Non potes.] vide extra. e. c.
i. li. vi. et. c. is qui. et. f. e. l. nulla. dic
ibi. extra. e. c. religiosus. in cle.

Qui stipēdia <sup>[Hōes
sta.] vt</sup>
donationis. em. gl. et sine fraude. f.
mād. l. pe. et forte p̄sumit̄ fraus. ex-
tra de ali. iu. mu. cā fac. ca. ij. [Inie-
quū ē] si ps tñ i eos trāstulerit cau-
sa mutandi iudicij: teneat. ff. de alie.
tudi. mu. causa fac. l. penul.

Si pcurator <sup>[Cōsti-
tutus]</sup>
vel ad vnū articulū: q̄uis ia. cōtra
quod potest pcedere vbi ad litē cō-
testandā est constitutus. vide extra
de procura. c. petitio. z ibi per doc.
[Potuit] nisi i p̄ncipis. ff. e. l. ad rez
z. l. ad legatum. [Non oportet] ad
uersario non participante dolum.
alias restitutio daretur. ff. de dolo
l. eleganter. §. fi.

Snia ex
coicatio-
nis ex cō-
tumacia
pcurato-
ris lata.

¶

an repel-
laf ab ac-
gēdo q̄ n̄
defendit

Miles
celestis
an possit
eē pcur-
ator.

Liber Secundus.

¶ Neq; tutores

Administratores vniuersitatis. s; ipsa vniuersitas pōt. extra. e. c. q; [Procuratores.] sed bene pōt defendere eū. Itē videt q; defensor ad quem pertinet periculum possit constituere procuratorem ante litem contest.

Itē et ille cui data est potestas substituendi. Vide in spe. e. ti. §. i. s; quid si procurator cū ver. se. [Actorem.] qui datur ad litem pntem: sed syndicus vt pcurator. ff. qd cusiusq; vniuer. l. itē. Et caue q; actor tutoris constituitur ad oēs causas: sed actor vniuersitatis non: vt hic no. Hoc nō videt verū. z no. cōtra.

¶ De appel. l. si actor. Itē nec est vera differentia que assignat. ff. remra. ha. l. actor. vbi dicit q; vnus cuz decreto: alius sine vilo: quia vterq; cum decreto: vt. l. j. et. l. item eoruz.

¶ Si decreuerit. ff. quod cuiusq; vniuer. Sed differunt in modo cauendi: vt ibi no. In creatiōe syndici vel actoris vniuersitatis: oēs vocandi sunt qui cōmode vocari possunt. extra de elec. c. cū inter. et. c. in genesi. z maxime rectores eaz. nisi sint excoicati: vt no. hosti. in sūma de syndico. Et s; glo. accur. debent adesse due partes. z maior pars consentire. vt no. ff. quod cuiusq; vniuer. l. nulli. ff. ad munic. l. qd maior. infra de decu. l. j. z. l. nominationū forma. li. x. Idem inno. extra de elec. c. cuz ecclesia. z hosti. d. c. cū. inter. Glo. de creti. l. ij. di. c. q̄to. et glo. de elec. c. l. j. z de his que fi. a ma. par. ca. c. j. p̄o. quib; ff. de decre. ab oz. fa. l. ij. Sed glo. f. extra de electio. c. q; propter. Et opi. archi. extra de rescrip. c. duobus. li. vi. Forte posset distingui in his que sunt gratie. et tunc oēs cōsentire oportet: et duas partes adesse. in aut. de defen. ciui. §. fi. coll. ij. extra de cōsti. cum omnes. z in his q̄ incūbūt z etiam an sit actū aut nō vt scripti insti. de cura. §. fi. Ideo i causa defētionis pos

set minor pars actorē constituere. Et no. i specu. d. syndico. Et caue q; oportet in instru mēto noari pstitutes: vel dici q; oīs constituerūt. Vel secundū hosti. sufficeret si cōtiner q; maior z sanior pars cōstituit si sit multitudo. vt no. in spe. de syndico: z in summa hosti. ti. de syndico

¶ Itē dic q; administratores vniuersitatis possunt pstitui. vt no. ff. ad trebel. l. ita tamē. Item nota q; quīs differētia noim sit sublata de iure canonico: non tamen potestas nec modus constituendi. z sic intellige. extra. e. c. petitiō. [Curatore] etiam dato ad causam vnam tantū s; m. voc. z idem cū auctoritate iudicis. extra de iudi. c. ij. lib. vi.

¶ Quid si pupill; vel minor sine curatoris auctoritate cōstituat? Dic non valere iudicium s; m. glo. nisi p minore. f. c. non eo minus. Et vide f. si aduer. rē iudi. l. cū et minores.

¶ Et hoc verum indubitāter: vbi habeat curatorē. Itē videt q; non posset constituere ad defendendū: nisi bona obliget. [Non prohibentur] fallit. infra de predi. m. l. minores. Itē queritur quid de flatis? Glo. idem. canoniste cōtra. extra. e. ti. c. petitio p̄ inno. z spe. e. ti. §. ratiōne f. porro. Quidā tamen dicūt q; licet episcopus possit: non tamē alij prelati nec collegia. cōtra quos extra de consue. c. cum dilectus. de rescrip. ex parte de in integ. resti. cum venissent. de pac. c. cū clerici.

¶ Collegia tamen bene possunt face re syndicus si velit: r sine decreto: extra de iura. ca. c. ipator. z ibi no. In no. Vel pcuratorē. extra. e. c. q; in cauf. f. d. decur. l. pcuratores. li. x. s; ipsi administratores non pnt de iure ciuili q; nō sūt dñi. s; iure canonico sic. s; qd d executorē vltie volūtaris: Vide q; nō possit p hanc. l. s; cōtra. q; pcurator gñalis ad negocia pōt. extra d. pcura. c. j. §. fi. li. vi. insti. de fatida. §. eadē obseruādo.

¶ Et p hoc. ff. de bo. auctoritate iu

In istru mēto no minandi sunt pstitutes.

z

Si minor pstituit pcuratorē sine iudicis auctoritate

Qui ad ministratores pnt pstitui re pcuratorē

Actor tutoris actor vniuersitatis

Qui vocari debeant in creatiōe syndici.

z

Executor vltie volūtaris pcurator generalis.

di. possi. l. in venditione. §. i. §. man. si procurator. §. i. de hoc in spe. de in stru. edi. §. nunc vero. §. sed nunquid ante litis contes. vbi tenet qd sic.

Exigēdi Dic qd is filius minor admittit cū cautōe ad allegandū causas cāe ff. qui satisda. cogū. l. filius. Itē in casu quo pater absens posset vānas ri diffinitive. alias nō. Et dic qd hoc casu nō restituitur. sed secus in contractu. §. de filiosa. mino. l. i. Et dic qd inia fertur in ipm defensorē scōz glo. Itē nota qd cōiūcte psona agit sine mandato cum cautione de rato vt dixi. §. l. ij. Et sunt cōiūcte scōz glo. ff. c. l. sed r̄ he ascendentes r̄ descendētes r̄ affines. De collateralibus non reperit nisi de fratre. Itē omnes qui numerātur. ff. de postu. l. i. §. si. fm Jo. Vide p̄ Inno. extra de rescrip. c. nonnulli. qui videt tenere opi. glo. Itē dicunt cōiūcti naturales tm̄. vt ibi notat Inno. et maritus. vt. §. e. marit⁹ r̄ consortes. §. de cōsor. e. litis. l. i. dic ibi. Itē secundū quosdā oēs familiares ad instar liberti. vt. d. l. sed r̄ he. Et si cōiunctus agat p̄ eque r̄ eodem gradu cōiunctū: repellit fm̄ doc. Itē admittit p̄ iunct⁹: quīs ille pro quo agit sit minor fm̄ doc. In spe. de cōiunctis p̄so. §. item qd is. Sz̄ exigere non pōt. vt. §. e. l. i. dixi. Itē an qd libet canonicus dicat cōiunctus capitulo: Dic qd nō vt no. archi. extra de rescrip. c. statutum. §. cum vero. i. glo. scz̄ sue. li. vi. Sed ber. no. p̄tra. extra de offi. dele. c. coraz. Fūge. §. de sa. sanc. eccl. l. i. ubi nemo. §. sane. et l. sanctimus. ij. Sed an cōiunctus admittitur p̄ p̄iuncto rectore vel prelato ecclesie in causa eccle: Non videtur. qz̄ in illis non attendit talis p̄iunitas. extra de iudi. si annū. li. vi. Sed cū hodie in iuramento calūnie requiratur speciale mandatū. extra de iure. cal. c. nullā. li. vi. Et cōiuncta p̄sona non admittit vbi. req̄ritur speciale mandatū. vt. ff. de mi

nor. l. patri. Et in spe. de confic. pafo. §. quid ergo. Quomō iurabit de calūnia: Dic qd nō iurat. vide. §. de iura. calū. l. ij. §. hoc etiam. Legittimam dic hodie extra. c. ti. c. qui generaliter. li. vi. vbi decidit opi. doc. r̄ approbat qd notat. ff. c. l. qd minor r̄ scripsi pleni⁹ insti. qd manu. nō pos. §. ead. r̄ qre hic qd ibi q̄sui. vtz̄ an cōstituit⁹ ad negocia possit agere si sit minor. xv. anis. dic ibi. [Indefensus] Idē vbi cūqz̄ posset reputari cōtumar r̄ ex hoc putari r̄ idē in matre patri ratione. Jo. fa.

Ita demū [Inscriptio] Idē in alijs p̄hibitis. fm̄ glo. [Alieno noie] sec⁹ in religioso. religio⁹ em̄ nō posset eē p̄curator: etiā p̄ suo mōasterio d̄ iure ciuili. i. aul. de sanc. epif. §. alia. col. ix. Sz̄ de iure canonico sic de licentia abbatis. si sit vtilitas monasterij. extra d̄ sen. r̄ re iudi. c. cum i / r̄ a / extra. c. tit. c. penul. in cle. vide. §. e. l. licet.

Religiosus an p̄t esse p̄curator.

Nō eo minus [Aduers⁹] eodē modo valet p̄cessus si p̄ ipso faciat fm̄ doc. Spe. contra. ti. de acto. §. sed qd si minor [Sine curatore] idē si ipsemet ageret: qz̄ bona pupilli vel minoris non p̄nt obligari sine decreto. vide isti. d̄ satisda. §. si vero. vbi scripsi. extra de p̄cur. c. accedens. Et per archi. de iudi. c. l. i. vi. Sed ia. contra.

Uitem [Bonos mores] paciscēdo de q̄ra litis. [Gratuitū esse debet] a cōuentione quote qz̄ alias recipi pōt salariū. ff. man. l. salarium. r̄. l. si remunerandi. §. mandati. l. i. contra.

Salariū p̄t recipi

Procuratorē [Si n̄ spaliē] id est exp̄ssum v̄l ḡnāliter cū libera p̄tate fm̄ glo. Als̄ p̄ [Dominū] sed fruct⁹ sic. ff. e. l. p̄curator. Vel rē q̄ seruādo seruari nō possit: vt hic nota. [Desideranti] sed p̄cium recuperat. §. e. l. si p̄cium.

Fili⁹ qd agat.

Et

Cōiūct⁹ p̄ cōiunctus.

an admittat p̄iunct⁹ p̄ p̄iuncto in cā eccle.

Et

Inuitus Antiqui legūt totam hāc. l. i. pcuratore rei. Jo. a. 30. z glo. legūt in pcuratore actoris, vsq; ibi: s; nec defensionē. quam particulam intelligunt i procuratore rei. Et ponūt hic quāq; dicta. primū z penultimū est sine mandato: alia cum mādato: fm glo. Sed fm. Ja. non esset vis si tota intelligeret in procuratore rei. Itēz dic q; semper psumitur inuit⁹ nisi expresse consentiat. ff. e. l. fili⁹ §. inuitus. Vel tacite. vt recipiēdo lit teras. extra. e. c. i. in cle. Vel si pmit tat p se cauere dñm. ff. e. l. si defun ctus. Idem si sit coniuncta persona vel amicos. ff. de adop. l. in adoptio nibus. solu. ma. l. ij. §. voluntatē. de dona. inter vi. z vro. l. si seruus. Et idem ecōtra si dñs permitteret ali quē noie suo agere. ff. man. l. q; pati tur. fm doc. vide. f. e. l. licet. ¶ Sed si consensit: potest re integra peni tere. insti. man. §. mandatum. Sitamen dñs cauit non est res integra. vt no. d. c. i. Item dic q; si mandatū sit generale in oibus videtur confe sisse. vt. d. c. i. in cle. Item dic q; si pmo recusauit: potest post recipere. extra. e. c. licet. li. vi. [Nisi prouoca tionis] tenet ergo appellare vt hic quod est verum qñ sententia est ius sta fm ia. ff. mandā. l. si fideiussoz. ij. §. quedā. de admi. tu. l. quotiens §. sicut. z semper psumitur iusta. ff. de re iudi. l. non videt. §. i. Et videt no tari in simili. ff. de euict. l. habere li cere. In dubio tamen tuti⁹ est q; ap peller. ¶ Sed an tenetur psequi?

Pla. dicebat q; sic. vt. z a 30 cōtra. Dic q; aut appellat ab interlocuto ria. et illam tenetur prosequi in eo dem loco vel prope. vt in l. per pla. all. Aut a diffinitiuā. z tunc aut fu it pstitutus ad illam totam causam specialiter. et tunc non tenetur prosequi si tamen velit potest: et expen sas repetit. vt no. f. de appel. l. si ac tor. Ad intellige nisi haberet man datum appellandi z prosequēdi ap

pellationez. nā accipiēdo tale man datum videt se obligare. vt. c. i. ex tra. e. in cle. Si generaliter: tenet p sequi. extra. e. c. fi. z ibi per doc. z. c. cum p causa. In spe. de solario. §. se quitur. §. sed nunqđ aduocat⁹. z. §. sed quid si causa de appel. §. i. §. bre uiter. vide extra. e. c. nō iniuste. f. de suffra. l. i. Et hoc si sit constitutus a dño. Quid si a procuratore: tutore: v; a curatore? Dic idē. in spe. e. ti. §. i. §. sed pone. Ar. ecōtra. q; illius nō videtur interesse. ff. de furt. l. is cui⁹ Et id dic ecōtra et parte rei. Quid ergo si fuit tm citatus pcurator rei et non dñs processurus in causa ap pellationis: an sufficit? Dic q; non: vbi appellatur a diffinitiuā. cū non teneatur prosequi: per predicta. sed intimare potest pcurator ad causā specialiter constitutus. vt extra de elec. c. causam. z no. spe. e. ti. §. qua liter. §. quid si procurator. ¶ Sed qđ si procurator cauit et reus q; for te est non soluēdo. inhihet psequi? Dic fm ia. nihilominus defensores posse prosequi cum eius interlit. ff. de appel. l. a sententia ¶ Sed quid si appelles scōdo? Potest dici idē. vt s. et presertim si habuit mandatum appellandi z prosequationem profes quendi. ff. de le. ij. l. si pluribus.

¶ Quid de aduocato? Satis vide tur idem dici posse vt de procurato re dictū est. [Sed nec defensionez.] non enim cogit precise. ff. e. l. nō co gendum. z. l. inuitus §. penult. Fal lit in casu. l. si defunctus. z. l. fili⁹ §. fi. z. d. §. penul. z. d. c. i. in cle. Itē in procuratore actoris. ff. e. l. sed he §. pteoz. z ratio ibi p3. Et caue q; vbi non cōpellitur: nihilominus tamen tenetur domino actione mādati. vt cautio committitur. vt. d. l. non co s gendum. ff. man. l. si procuratorem §. i. nisi haberet maximam causam vt. l. inuitus §. penult.

¶ **Alienam.** Dic q; muli er pōt esse p curatrix pro parentibus. ff. e. l. femi

An dica tur iuit⁹ q; pcurator pstitu tur.

Pōt q; penitere re itegra

an tenet pcurator appel lare.

an appel lationem psequi.

An suffi cit citare pcurato rē rei i cō appella tionis.

Stappel laf scōdo.

Aduoca tus. An tenet atur pro curator dñedere.

mfier an pōt pcura trix esse

nas. Itē pro filio maiore: vt hic no-
ta, sed pro minore nō, sed petit ei tu-
tozē. Itē et causas appellatiōis p̄
agere: vt. ff. de app. rec. l. i. Itē hoc
fallit qñ est tutrix. q̄. quādo muli. tu.
offi. fun. p̄. An autēz possit esse exe-
cutrix: Dic. s̄. de epi. z cle. l. nulli.
Item fallit quando sua interest. ff.
de libe. cau. l. i. in fi. cum. l. sequē.

C Si precuz [Iubebit]
ff. ad mace.
l. sed z si. s. i. j. quod cum eo. l. ei qui.

C Nihil Pone in faculta-
te p̄stituēdi/ cauē-
di/ sententiādi/ z euitatōe infamie. p̄-
mum sine dubio. Sed in secundo vi-
desse esse differentia cum nō possit in
cōstituto post habere locū. l. ira ve-
num. s̄. e. Sed dic q̄ immo vbi ad
aliquos actus iudicialis processit.
Item in tertio est differētia qñ fuit
datus ad audiendū sniam tantum:
qz tunc dñs: nō pcurator cōdemna-
tur. vt hic notat. Et idēz in quarto
si datur ad audiēdum sniam tm̄ km̄
doc. An autēz pcurator dat⁹ post
litis contes. possit aliū substituere?
Glo. q̄ sic. Jo. cōtra. Cui⁹ opi. ap-
probaf extra. e. c. l. i. vi. [Itē an
datus ad vnum articulū vel cōtesta-
tionē tantum possit: Dic q̄ non: vt
tibi notatur.

C Maritus [Solēni] ēt
line hoc. infra
de pac. cōuen. l. fi. Sed idēz in para-
fernalibus. extra. e. c. constitutis.

[Prescripserit] Argu. q̄ pcurator
cōstitutus ad agendū vel defenden-
dum: non possit excusare. z hanc ia.
p̄. p̄tra. Ja. inducit pro se in aut.
vt omnes obe. iudi. puin. s̄. si vero.
colf. v. Opi. pe. placet. ff. e. l. abfēs.
z hoc si ad hoc tm̄ recipit l. fas. sec⁹
si simpliciter. vt scripsi. s̄. e. l. inuit⁹
in fi. Vel dic q̄ tūc possit. z facit. ff.
de fun. instruc. l. questū. s̄. deniqz.

Procuratoribus [Lis
pōt]
in omni tm̄ casu adesse pōt cause. ex-
tra e. c. q̄sus. lib. vi. z. c. is qui. z. c. si

quē. dic vt ibi. z allegabit de iure z
de facto. ff. de inoffi. testa. l. si suspec-
cta cum ibi notatis.

C Nulla [Ut pote dñm lē
tis] v̄l ante si sit p-
curator in rem suā. vt extra. e. c. l. i.
vi. Lōcoz. ff. d̄ appel. l. ab executore
s̄. fi. z de excep. doli. l. si procurator
s̄. i. [Post excessum] hoc fallit in
procuratore p̄lati. in cle. e. ti. c. fi.
Et forte idēz in pcuratore cuiuslibz
administratoris. [Quippe] ante si
s̄. e. l. qd quis. sed defensor sic. vt no.
archi. extra. e. c. l. lib. vi. i spe. e. ti. s̄.
duo. [Voluerūt] cōditores. nisi fue-
rit vatus ad constituendum tantū.
vt notatur dicto. c. i.

C Licet Querit q̄s p̄babit
falsū? Glo. q̄ oppo-
nēs. Et facit qd no. Immo. extra de
rescrip. c. nōnulli. Doc. p̄tra p̄ hāc. l.
qd pōt esse vex nisi ab initio fuisset
admissus cū cautione de rato. v̄l nī
si habuisset mādātū ab initio. extra
e. c. i. in fi. dic plene. s̄. e. l. [Quid
si procuratoriū fuit iudicatū bonū?
Dic q̄ si nocet dño. i spe. d̄ rescrip.
s̄. presenti. s̄. qd si excipitur Et dic
ibi. Ar. cōtra. ff. qd falsū tu. aut. l. i.
s̄. pōponi⁹. Sed aliud i tutoze quē
iudex constituit z cui⁹ vices supplet
s̄. de bono. poss. l. i. q̄ i pcuratore q̄
constituitur a dño. Sed quid si fal-
sus procurator successit dño? Dic i
spe. ti. de defen. s̄. fi. s̄. quid si procu-
rator. Si tamē opponeretur cōtra
procuratorium aliqua d̄positio iu-
ris: z pronūciaretur ip̄m bonū: tūc
videretur p̄iudicare. in spe. de ex-
cep. s̄. ij. s̄. fi. Sed an q̄ soluit tali p-
curatori potest repetere? Glo. z doc.
q̄ sic. ff. rem ra. ha. l. si sine. s̄. si pcur-
rator. Sed vsqz ad qd tēpus potest
dñs reuocare? Videf q̄ q̄diu durat
actio. Et de hoc in spe. de sen. pla.
s̄. fi. s̄. sed vsqz. [Questiois] an-
te litis contes. ff. e. l. pomponius. s̄.
rati. Et vsqz tunc potest opponi ex-
ceptio procuratoria etiāz si aliquā

Procu-
rator i rē
suam

Quis p-
bat pcur-
ratorē fal-
sum.

Si pcur-
ratoriūz
fuit iudi-
catū bo-
num.

Si fals⁹
procura-
tor suc-
cessit bo-
mino.

Qui sol-
uit falso
procura-
tori.

Procu-
rator va-
tus post
litē p̄tes.
an possit
aliū sub-
stituere.

Cōstitu-
tus ad a-
gēdū an
possit ex-
cusare.

Pōt q̄s
ad cē cāe
cū procu-
ratorē.

Liber Secundus

Uq; ad
qd tpspt
opponi
exceptio
pcurato
ria

do admissus esset. vt in specu. ti. de
satisda. §. viso. §. quid si procurator
admissus. Sed si post litis cōtes. cō
stituitur: nō potest opponi nisi re i
tegra anteq; procedat cum eo scdm
doc. s. e. l. nihil. ¶ Sed hanc hec. l.
obtinat vbi ecclē fiat² agit. Vide
tur q; sic. §. de eo qui pro tutore. l. si.
Super hoc tñ vide extra de restitu.
spo. c. in litteris. p. Anno. Et pleni
us in spe. de acto. §. item cōtra pre
latum. vbi pcluditur q; ante litis cō
testa. debet se docere prelatū vel eē
in possessione. alias pro tali haberi
non posset. Itēz dic q; si procurator
agit dño sciente z nō contradicēte
q; nō indiget mādato. Immo qdqd
agit potest vel obest dño. vt no. In
no. extra de rescrip. ex parte decani
vide quod scripsi. §. de contrahen. z
cōmit. st. l. optimam. ¶ Sed quid
si fuit admissus cū cautōe de rato?
Doc. dicūt q; opponēs admittitur
sed debet probare in continēti. ff. d
dam. in fec. l. inter quos. §. alieno. §.
quid si. vide extra. e. c. in nfa. vbi vi
detur expressum q; opponēs probet
Sed ibi ideo quia constabat de mā
dato semel dato.

Quicūq; [Consistoria
ne] id est i cō
sistorio vel in palatio. fm glo. [Jur
giū] ciuile. q; in criminali nō datur
procurator: nisi in actione iniuriar;
fm glo. Vel dic q; cause talū n̄ sūt
criminales: nisi esset detestabile cri
men. §. de decurio. l. quandoq; h. r.
[Vel refertur]. ff. de iniur. l. nā ma
gistratibus. sed ibi in habētibus ad
ministraciones. sed obstat hic tex. s;
exponet. §. scripsi.

In pecuniarijs [Pre
cepti] id est citationis. [Vel sententie] for
te refert se ad arbitriū. qui pōt iube
re adesse. ff. de arbi. l. non distingue
mus. §. si domini [Designat] Quid
si designat q; veniat psonaliter Dic
q; venire debet. vt no. extra d̄ maio.
z obe. c. fina. de iud. c. i. lib. vi. vide

si designa
tur q; qd
psonaliter
veniat.

ibi. quia archi. tenet idem i ordinar
rio z delegato. Alij distinguūt in
ter ordinarium z delegatū. Doc. in
ris ciuilib; dicunt q; non tenet veni
re citatus personaliter: nisi iusta cā
inferatur. [Konnun] hoc i pro
curatore simplici. sed agente procu
ratorē in rem suam: dñs non habet
vocari nisi esset eius periculum fm
doc. Q; confessio sua non obest ces
sionario. ff. loca. l. qui fundū. quem
ad ser. amir. l. si partē. §. si. vide. ff. e.
l. si actor. vbi d; cōtra. Et v; venire
actor: z reus si sit legalior. extra de
testi. c. presentū. z. d. l. si actor. Illō
antem videtur q; procurator baro
rator non debet admitti. nec defen
sor: nisi sit adeo legalis vt dñs vt no.
ff. ex qui. cau. maio. l. item ait. §. fin.
extra de iura. calū. c. in pertractan
dis per doc. vide i spe. e. §. i. §. q; cū.
Item nec potens nec clericus. vide
insti. de satisda. §. si. §. vbi in rem ac
ctio. l. i. [Abayini] maximus ius
dex est quicūq; audit causas. scdū
dum glo.

De

Procu
rator: ba
rator:
nō v; ad
mitti in
iudicio

**Ne liceat potētio
rib; patrociniū liti/
gātibus prestare &c.**

[Hic titul⁹ differt a titulo d̄ alie.
iudi. mu. causa fac. quia hic quando
transfertur in potentiozem ratione
officij. ibi quomodo cūq; in aduer
sarium duriozem secundum glo.
Item ibi habet probare ius. hic nō
Item ibi distinguitur inter actozes
z reum. ff. de alie. mu. iu. causa fac.
l. penul. z fi. hic non. Item dic q; ni
les non censetur potentior supra rē.
i. l. qui stipēdia. s; hodie posset dur
rior censeri et clericus. z sic habere
potest locū ri. de alie. iudi. mu. cau.
fac. et ibi scripsi. dic extra. e. c. ij. et
plenus in spe. de cessi. ac. §. quarto.
§. man. l. per diuersas. dic ibi.

De

Diuine. Glo. expo-
nit hęc. l. su-
pra de aduoca. diuer. ius
di. l. ij. infra de suffra. l. f.
S; dic q; ibi loq; de ma-

ioribus officialib; q; pnt minacē ter-
rozē ingere. Item dicit glo. q; non
pnt assumi ad terrozem. possunt tas-
men assumi ad ius seruandum. sed
hoc est destruere hanc. l. vnde exci-
pe ab illa potentes qui prohibent
sicut alij multi scdm fran. accur. fi-
lium. Et nota q; potentior dicitur
hic q; habet meum imperium: z po-
test terrere vel nocere. et vide. f. de
anns. excep. l. vt perfectius. in glo.
Tu autem potes dicere de quocun-
q; potēte qui nocere potest. Et ti. v
alie. iudi. mu. cā fac. non loquitur v
prima parte rubrice. Tales tamen
forte possent suis hominib; assiste-
re. dic. f. vbi cau. fisco. l. cum aliq;. [A
fficerentur] per sententiam fm
glo. [Potentiorum] ratione officij
fm glo. [hoc] proposito] sed si ad-
uocauit et non fuit prestitum: non
est locus pene fm gl. [Domoꝝ.] id
est illorum qui in domibus sunt. ff.
si cer. pe. l. lecta. [Rei iudices] et si
illustres. infra vbi sena. vel cla. l. i.
[Rectorem] et sic non potest dele-
gare fm glo. et docto. [Ultorem.]
arbitrarium fm glo. z doc.

Si cuiuscūq; [Acti
ones]
secus si res. ff. de alie. iudi. mu. cau.
fac. l. penul. Vel dic idem quādo ra-
tione officij. z est verius.

De his q; potē. no-
mine titulos predijs
affigunt. &c.

Hic titulos faciendo poni vltimū
gi eozū pannicellos: vel saluā gar-
diā quasi sint eozum. vel dicunt rem
esse potentioris.

Adiaditum?
[Nota.] ifamie. infra.
e. in fi. [Adulcetetur] et
erit parti aduerse fm glo.

Nemo priuatus ti-
tulos predijs suis vlti-
alie. imponat.

Superior titulos quando dices-
bat suam alienam. hic quando alies
nam dicit suam fm glo.

Regie [Inscribit]
videz eni vels
le var. z hoc si erat vnus
alias bonis suis oib; v
uas. in aut. de mā. pn. §.
fi. h; glo. coll. ij. Itē dicitur si alio
rū douare titulos apponeret. §. ti. f.
l. §. si. q; tūc nō videtur velle dare.

appone
titulos
pncipis
rei sue vt
detur.

Ne q; [Possideat] si ipsem
possidet: potest signa
ponere: sed non vela. dic infra ti. i. l.
ij. [Libertate] speciale. alias cōtra.
insti. de ca. vi. §. minor.

Ne fiscus vel res/
publica procuratorē
patrociniij causa. &c.

Republice [Ad
iura
ri.] vt q; res publica assi-
stebat i causa. vel de ius-
re vel de facto propone-
bar quasi sua interesset.

Abboret. [Nota] factas
leges. Et lo-
quit quādo fisco debebatur. Et ius-
ge infra quando fisco vel priuatus.

De negotijs ge-
stis.

potentior q; videretur.

Libet secundus.

Cum tutores.

[Repetere] etiã cum pte-
statione cum faciat ex necessitate z
p suo lucro videlicet petendo tuto-
re ne p̄uef sua hereditate. f. ad ter-
cul. l. sciãt. Sz remotio de suspecto
non est de n̄cte. z ibi facit bñ protes-
tatio. ff. qui pe. tuto. l. si. fm glo. et
doc. Et facit q quis nō possit repe-
tere expensas a pupillo quas susti-
net pro habenda vel defendenda tu-
tela. ff. e. l. is qui. [Si q̄s.] fallit. f. d
nup. l. patre. [Petere potest eos] si
sint modici. ff. de dona. inter vi. et
vxo. l. virū. sic nō obstat. ff. de reli. l.
at si quis s. sed interdum.

Cōtra [Necessitatis] id
insolidum. ff. de so. l. i. pupillo. [Si
non materiã] sed an a mater repe-
tit: Dic q nō fm glo. Quid si igno-
rauit matrem hec facturam? Vide-
tur idē licet pe. cōtra. [Inquãtum
locupletiores] et sic nō sufficit vtli-
ter negociari. ff. e. l. si negocia. Dic
ibi mltos alios casus. ff. e. l. sed an
vltro. [Que tibi quoq̄ iur.] affini
vel extraneo. [Duxisti fecisse.] non
affectione paterna. s. l. proxima.

Csiue p fratre [Sol-
uere] ff. famf. hercis. l. heredes. s. nullam.
[Actionē eadē] nego. ges. Immo
cōi diuidūdo fm glo. vel nego. ge-
storū vtllē fm doc. Et sic non ob. d. l.
geredes. s. non tantū. ff. cōmuni di-
uidū. l. si quis putas. s. i.

Cui pupille [Et ei⁹ p
tēplatio] ne infra. e. l. si mādātū. [Pro tuto-
re] qz non credebat se tutozē. ff. de
eo q pro. tuto. l. i. [Tenebitur] z va-
tur mādātū. insti. de obli. que ex. con-
sen. s. i. vel dic etiãz pupille dari mā-
datū q̄ ei queri poterat ex facto tu-
toris. f. q̄ ex fac. tu. l. i. Et concu-
runt ex post facto licet nō ab initio:
sicut reperitur in duabus causis lu-
cratiuis. ff. de actio. et oblig. l. si is

qui. iuncta. l. si seruis. lega. de. le. l.
pupilla autem ecōtra tenetur in-
q̄tum locupletior. ff. e. l. si pupilli.

Cofficio [Filius pupil-
las] idē de adule-
tis fm glo.

Curatozē [Factum] in
sti. de curato.
s. i. [Cōpetit] pro gestis et geren-
dis. ff. de eo qui pro tu. l. i. s. fi.

Si ab eo [Dic q aut debitor
succedit creditori] vel e⁹. z vtraq̄ extinguit. ff. de fidei-
com. l. heres. s. q̄ si stipulator. Aut
reus reo. et tunc neutra. ff. de duo.
reis. l. si reus. Et idem si fideiussoz
fideiussozi. vt. d. l. heres. s. non est.
Aut fideiussoz creditori. aut econ-
tra. z tunc tollitur accessoria. vt. e. l.
s. q̄ si aut fideiussoz debitori. z tūc
distinguit an debet naturaliter z ci-
uilitur: an naturaliter tātum. vt. d. l.
s. q̄ si is. dic ibi. supra de pac. l. de
bitoz.

Caduers⁹ [Ciuilitur.] id
est curialiter /
nā est pretoria fm glo. Idē no. ff. e.
l. iij. Sed ia. et pe. q̄ est ciuilis. ff. co-
mo. l. in cōmodato. s. sicut.

Csipecuniã [Dic q̄ ne-
gociū alte-
rius gerit q̄tuoz modis. P̄rio re
ipsa: quādo in rem eius impendit.
sc̄do ipso gestu: cum non in re sc̄d p
ipso z ad ei⁹ vtilitatē: vt si soluit ei⁹
creditori. tertio cura et sollicitudis
ne. vt si gerat id q̄ alteri⁹ officio
incumbebat. quarto rathabitione:
vt plene no. ff. e. l. si pupilli. s. idem
ait. Hoc viso. opponit. ff. d re iudi.
l. semp. dicit ibi qñ presente dño ge-
ritur et ratificatur. hic quādo eo ab-
sente fm Jo. quem sequit̄ dy. Que-
rit hic glo. qñ nascit̄ actio negocios-
rum gestorū z vnder. Quidē q̄ sta-
tim in ipsa gestione. ff. de solu. l. di-
spensatorem. Quidam dicunt hoc
verū in tribus primis: sed quar-
to non. f. rathabitione et ita tenet
hic glo. Alij distingūt in hoc quar-

Si fiat
obligatō
nā p̄fuso

Quot
mōis ne-
gociū al-
teri⁹ ger-
ritur.

Si nā
scit̄ actō
nego. ge-
sto.

Expēse
p tutela
nō petūt

8

to an sit solum negociū: et tūc ab
 initio. Aut insolūtū. tūc ex ratiha-
 bitione. Sic intelliguit. l. si pupilli
 §. item queritur. Dy. dicit q̄ in tri-
 bus p̄mis casibus nascit̄ ex ipsa ge-
 stione. Et idē in quarto. sed non i il-
 lo: nisi demū ratihabitōe secuta. §.
 de re perinu. l. ex placito. Et nō. ex-
 tra de re. iur. c. ratum quis habere.
 Ad legē dispēsatores dicit q̄ actio
 tollitur. i. nasci impedit. Ad. l. pom-
 ponius. ff. e. dicit q̄ pendet ex volū-
 tate: q̄ natiuitas eius impedit. Et
 hec profunt ad sciēdū vbi quis pōt
 conueniri ratione contractus in i-
 km doc. [A debitor] id est tibi de-
 bitas. ff. si cer. pe. l. si me r ticiū [Ex-
 egit] noie tuo. als non posset rati-
 cari actio. ff. e. l. pomponius.

Si seruus [Non inuti-
 lem] non re-
 fert si credat vtilem: q̄ non tenetur
 dñs si erat inutilis. km glo.

Alimēta Dic q̄ aut ex-
 pedit i alimēt̄
 aut alias. Primo casu: aut premor-
 tuo viro. tunc si administret bona fi-
 lij: videtur de bonis filij. vt. l. nese-
 nius. ff. e. alias de suo. nisi fuit pte-
 stata vt hic. Vel nisi ex magnitudi-
 ne patrimonij filij cōtrarium presu-
 matur. vt. l. vtrū. ff. de dona. iter vi.
 et vxo. z hic notaf. Si pat̄ viuit: sub-
 distingue. an dur ante matrimonio
 et tunc expensis partis. vt. l. nese-
 nius. Si soluto: distingue cur̄ cul-
 pa vt in aut. vt liceat ma. et autē. §.
 illud coll. viij. Si alias q̄ in alimē-
 tis non est protestatiōe opus scdm
 glo. Sz obstat huic legi. §. e. l. i. Sz
 ibi circa personam. vbi idē in alimē-
 tis. km doc. Et vide. l. si quis a libe-
 ris §. si mater. Quidā autem dicūt
 q̄ quando impenditur in alimentis
 pater et mater possūt repetere: si ali-
 us tenebat q̄ forte maritarius erat
 mater cum alio. Et ita tenet cy. Et
 glo. hoc sentit que dicit matrē repe-
 tere a patre. si sit protestata. Et idē
 dic si non sit protestata nisi in modi-

cis. vt no. d. §. si mater [Prestitisti]
 idem in auia. ff. e. l. nese-nius.

Si filius Dic aut soluit
 de pfecticioz
 nō repetit. vt hic. Aut de aduēctioz
 z tunc es viuo nō repetit. vt hic no-
 taf. Sed eo mortuo dic vt in māci-
 pato. Et idem de castreſi vel quasi.
 Quid ergo in māci-pato? Jo. dicit
 q̄ psumit donasse. dic ptra p hāc. l.
 nisi esset modica sūma vel qualitas
 patrimonij zē. vt. l. vtrum. ff. de do-
 na. inter vi. z vxo. secundum doc.

Quod i vxore ne in
 casu quo mulierē non tenet alere q̄
 pmiserat dotem quā non soluerat.
 alias nullū hz dubiū. vt. ff. solu. ma.
 l. si cum dotē. §. sin autē in seuissimo.
 Quid si expensas facit litigādo p
 re mulieris? Dic q̄ non recuperat.
 vt in spe. ti. de dona. iter vi. z vxo. §.
 formatis. §. illud etiā queritur. Et
 vide extra de dona. inter vi. z vxo. c.
 per tuas. p Inno. z plenius scripsi
 insti. de acti. §. sunt preterea. §. pro-
 pter retentionem. An autem tene-
 tur alere? Vide. §. de iure do. l. pro-
 oneribus. [Erogasti] idem si dñs
 erga seruitialem.

Si mādatum hec.
 l. idu-
 bitate intelligitur vbi de mādatovi-
 ri z cōtemplatione mulieris gessit.
 Sed si non cōtēplatione mulieris
 tunc non obtinet hec. l. secūdū Jo. z
 Azo. z glo. contra. vt hic notaf. Et
 plenius. ff. e. l. iij. fi. Opinio Jo. p-
 cedit qñ negociū est alicui⁹ ratiha-
 bitione. vt. l. si pupilli. §. sed si ego. ff.
 de preca. z. l. si seruus In alijs gene-
 ribus negocioz distigue. aut nō ha-
 buit animū aliū obligādi. z tūc dic
 vt. ff. de cōdi. inde. l. si in area. de ex-
 cep. voli. l. paulus. Aut habuit r tūc
 aut ille quē obligari intēdebat obli-
 gari non poterat: quia negociuz ip-
 sum non tangit. z tūc obligatur do-
 minus. vt. l. item si cum putez. Aut
 ipsum tangebatur. tunc si cura z solli-

Fili⁹ qñ
 repetat q̄
 soluit p
 patre.

Marit⁹
 q̄ expen-
 dit vxore
 viz repe-
 tat.

Marit⁹
 qñ teneſ
 vxorē ale-
 re.

Resoluo-
 tio.

Liber Secundus

citudine vel ipso gestu: obligatur solus ille in cuius re expensum est ff. cōdi. diuis. l. in hoc iudiciū. §. diuersū. Si re ipsa: tunc si ille cuius contemplatione gessit potuit obligari etiā naturaliter: non aget cōtra dñm. vt §. sed si ego. Alias sic. vt. l. si pupilli in prin. fin. doc. Laue tñ q̄ in oī casu in quo non potest cōsuli p̄ retētiōnem vel als: daretur actio in factū. ff. mā. l. si mandauero. §. si creditor. que non obstat huic legi in eo q̄ ibi non datur actio negociōrum gestoz contra absentē. q̄ hic loquitur quādo negocium erat alicuius re ipsa. ibi quādo ratihabitione. vt hic no. [Si quid forte] r̄ mulieri aduersus maritum actio nego. ges. ff. e. l. nā et seruus. §. fina.

In dubio an uictric⁹ priuignis uideat⁹ donare.

C Si paterno. Querit⁹ qd i dubio? Glo. dicit q̄ nō uidet⁹ donare. vt. ff. eo. l. nesennius. nisi ex cōdicturis appareat cōtrarium: vt q̄ erant in seruitio ei⁹: vt hic nota. Tu dic q̄ si bona earū tenebat: vel ali⁹ tenebatur eas alere forte mater vel tutor: q̄ eaz bona tenebat: q̄ nō uidet⁹ donare in dubio. Alsic: propter amorem matris. ff. e. l. is qui. et. l. ex duobus. §. si. r̄ maxime si essent pauperes. Et hoc de impēsis factis circa personam. In alijs contra. uide §. e. l. alimenta.

C Si negociuz [Negociorum gestorum] ubi non fuit mandatū vel rogatio.

C Curatoris Vide nota ta p̄ hac. l. j. de here. tu. l. i. [Hec ad eos] nisi d cōnexis. ff. de here. tu. l. i. Jo. fa.

C Ob negociū [Fides bona sua sit] ff. e. l. quia tantundem. r. l. atq̄ §. penulti. [Necessitate compulsū] ff. e. l. iij. §. penulti.

C Ab vno. Dic. j. fami. her. c. i. l. in familie.

C Tutori [Sec. l. obtinet] in dubitanter ubi accessit quasi vnum gesturus. Si oia. dicit Jo. idem: quem glo. sequitur. p̄o quo. ff. d eo qui pro tu. l. i. §. in procuratore. r̄. contra. r̄. azo in summa. quos pe. sequitur. Et vide. ff. e. l. si pupilli. §. si. [Latā culpam] dic ff. e. l. iij. §. interdum. r. l. si pupilli. §. si. [Patuerit] hodie p̄tra. vt no. ff. e. l. atq̄. §. pe. [Reddere] etiam si tanq̄ vnum gesturus accederet. ff. man. l. si remunerandi. §. ap̄d vt hic no. Sed cōtra no. ff. e. l. si pupilli. §. si. Sed hic in hoc quod de gestione debet. [Exceptio is]. ff. e. l. si pupilli. §. si. r. l. se.

C Si cognati [Non potuit] cum nō fuerint realiter obligati. alias secus. [Utriusq̄] de hoc dic vt. ff. e. l. eū actū. r. l. se. [Proculdubio] si cōnexa conuenitur vt separetur. fm glo. Alij q̄ efficaciter.

C Negociuz [Pacto] nisi in aliq̄bus casibus notatis. ff. e. l. si quis absentis. r. l. si negocia.

C Si quis Cōtra. ff. de in sti. actio. l. si q̄s mancipijs. §. fin. sed ibi seru⁹ voluit vt hic notat. ff. de pecu. l. si quis seruum. §. etiā. Sed quid si sciret dñm inuitū? Dic idē vt hic fm doc. Itē dic q̄ etiam non datur in factuz de equitate fm glo. licet azo contra. re putans iniquum q̄ locupletaret cū aliena iactura. Sed p̄t dici q̄ non datur actio sed exceptio. p̄ ple⁹ vero in questiōibus dat actionē in factum in necessarijs. sicut si res deberet cadere in commissum nisi soluat⁹ canon. ff. de pig. ac. l. si quis. §. idem labeo. [Quid enim] Sed quid si non prohibuit expresse: sed precepit q̄ emeret equū vsq̄ ad decem? Glo. dicit q̄ nō p̄t ultra petere et si plus decōstaret r̄ pl⁹ ualeret. ff. e. l. q̄ aliēa. §. liberos. S̄ tñ exceptō

Si scit dñs inuitū admistratores

Si nō prohibuit exp̄lle dñs

nem habet si pro minori nō potuit habere s̄m doc. Cōtra glo. facit. ff. de relig. l. si quis. §. idem labeo. §. de ca. larg. titu. l. si. li. r.

De his q̄ vi metulve causa gesta sunt.

Quid sit metus et vis. dic. ff. e. l. j. r. ij. Item dicit plura genera violētiarum: vt no. §. l. j. Et dic q̄ vis nō fit verbo nisi factum interuenerit. ff. e. l. si. §. fi.

Vis non fit p̄bo.

Persecutionē. [Respōsus ē] nisi morā purgauit. §. d̄ fur. l. sub tracto. vel nisi peat isfra tpa iudicati. ff. e. l. si cū. §. quid si hō. dic. ibi. Vel vbi res eēt p̄tura. dic. ff. e. l. si cum. §. sed et si non culpa.

Cuz te. Non ergo sufficit probasse violentiā factam tpe promissionis s̄m glo. q̄ vis p̄t. contra. dic q̄ sufficit nisi a gens vel pars aduersa p̄ponat solutionem et sic glo. s̄a in casu hui⁹ legis. **Q**uid si incontinenti soluit. Tunc videt sufficere: s̄ glo. cōtra. dic q̄ si cā met⁹ durauit et erat eadem: sufficit. vt qz iudex erat metum inferens. ff. qd̄ fal. tu. ac. l. no. uisime. §. j. Et idez videt vbi fraus fuit adhibita in contractu. extra de cleri. coniuga. c. ij. **S**ed qd̄ si p̄ metū iurauit et metu piury soluit. Dic s̄m glo. non posse repeti de iure ciuili. Sed de iure canonico sic. ff. qd̄ me. cau. l. isti quidē. §. q̄ si ueridit. Et vide ad intellectum huius l. qd̄ no. extra d̄ renū. c. sup hoc. r. c. sollicite: de resti. spo. Item opponitur. §. de iutil. sti. l. ex eo. dic. ibi.

Si iurauit p̄ metū et metu piury soluit.

Sibi. Oppo. §. de rei vē. l. si mācipium. S̄ hic precium puenerat ad auum. et ideo restituit. et hoc quia ille qui tenebat habebat causam ab illa qui precisū soluit. secus si occupasset secundum doc. Item opponitur isfra derei ven. l. j. Solue vt ibi. Itē op:

ponit. §. l. penul. S̄z ibi speciale. vt hic nota. Itē opponit de. l. sequit. §. lana. ff. de vsuca. Sed ibi nō erat plene dñs cū non posset in rem contra eū agi vel. l. metum. §. volēti. ff. e. ti. Item opponitur isti. de vsuca. §. furtiue. Sed hic i p̄pulsua. Ibi in expulsua. Hodie tamē hoc corrigi in aut. malefidei. §. de p̄scrip. r. an. **I**tem opponitur qz actio qd̄ metus causa est personalis. ideo videtur durare. xxx. annis. insti. de actio. §. p̄terea. iuncta. l. i. §. de consti. pecu. Dic q̄ quaten⁹ agitur realiter et excedit suos terminos. tollitur spacio. r. annoz. §. in qui. cau. cessat lō. tempo. p̄scrip. l. hereditate. Vel dic s̄z glo. q̄ indistincte tollit. r. ānis. Doc. tñ p̄mā approbāt. Item dic q̄ huiusmodi precisū reddet emptori. ff. de here. ven. l. cum emptor. et q̄tuz auus recepit. Quādam tamen dicit q̄ sit in electione metū passi reddere quale voluit: vel illud qd̄ auus habuit: vel metū inferens. §. de testa. mili. si cum militibus. S̄z p̄ia verior s̄m doc. Sed an in casu quo emptor p̄scripserat: pōt agi p̄ metū isferētez. Glo. dicit q̄ non. §. de his qui non a dño. l. fiñ. Doc. §. ff. de alie iudi. mu. cā fac. l. item si res in prin. **I**tem qd̄ si nō tradidit rē: Glo. dicit nō posse agi. qz dolo? dedit cām p̄ctui. vt. l. elegāter. Vel illud in simplici dolo. dic. §. l. si. **S**ed si p̄ metum me p̄pulsisti vt debitū quitarem: an detur actio contra debitorē: pla. q̄ no. Azo. q̄ sic. vt no. d. l. metum. §. volenti. Opinio azo. placet doc.

Sip̄ viz. [p̄tās] Utile est. ff. e. l. si cum §. post annū. [Cōdēnationē] et ita duplex fert̄ snia. vt no. ff. e. l. si cū §. hec aut actio. r. §. q̄tenus. Sed s̄m doc. ē vna petitio p̄ditional: vt dixi i sili. §. locati. p̄ductores. [Si alia actio nō sit ciuilis et ordiaria. Hāc occurrit cū vtili rei ven. et d̄ dolo s̄m glo. Et dic. ff. e. l. si cū. §. i. ḡ iij.]

Liber secundus.

Non interest. [Scien te.] vel ignorante fm glo. [Adinimo] quid si iusto precio: z erat als vēditur? Azo dat actionē ad rem. Pyl. contra. Glo. tenet cum Azo.

Ad iudiā [Dignitas sola.] nisi probetur impressio. f. l. pe. extra q̄ cleric. vel vo. c. fi. cū notatis. [Aduersariū tui.] Nota ergo q̄ oportet pbare violētiam/nec iperū supioris sufficeret extra. e. c. ad audientia. qui cle. vel vo. c. fi. de his q̄ p me. iudi. l. i. z. ij.

Quod est verum si sit leue. qz si minando secus. f. l. proxi. Et ita no. in no. extra de despō. impu. c. i. de spō. sa. c. consultationi. Et hoc intellige si talis psona que cōsuevit p minas cōpellerē: vel preces eius rennuentes opprimereyt hic. Et notāt doc. ff. de bona. cau. mor. l. ij. vbi equi. parātur hostibus vel predonibus.

Item hoc fallit in duobus casibus ff. quaz rerū. ac. nō va. l. i. §. q̄ honorande. Et itellige qd̄ ibi no. in glo. per predicta. z in auſ. vt imobi. ante nup. do. §. i. Et vide. f. e. l. accusatiōnis. Illud tamē credo q̄ minor oppressio sufficeret a superiore cui debetur reuerentia illata. Et sic itellige. f. e. l. metum. Item facit q̄ i. perius patris sit coactio. xx. q. i. puelle. contra in auſ. de testa. imperfec. §. fi. coll. viij. Sed distingue in modo imperandi: vt supra p̄xime. Itēz dic q̄ mine illate a iudice sunt iusta causa appellandi. secus si ab alio. vt no. archi. extra de appel. c. cōcertatōni. li. vi. in glo. nota. Sed ber. contra. extra de app. c. cum cessante. Sed itellige vt. §. an sit talis qui cōsuevit z possit minas attendere. extra de sen. et re iudi. ca. pastoralis: in cle. Vel dic q̄ sint iuste indistincte i his q̄ p̄rinēt ad eius iurisdictionē. Vide in spe. de appel. §. in quibus. f. q̄ si ep̄s. quod me. cau. ca. cum dilectus. Et facit. ff. e. l. non est verisimile. §. i.

Si donatiōis [Lapa] les] nō accusatiōnis. f. e. l. accusatiōnis. Item nec mortis ne supfluat: sed status: glo. [Adinas] a potente nunatas. dic. §. l. proxima.

Cuz te [Instrumentum] hoc non sufficit ad danduz cōditionem ob causam: nisi causa esset exp̄ssa. f. de pdi. ob causam. l. si repetendi. Itēz nec sequēs sufficeret: etiam expressa: nisi esset inhabilis fm glo. f. de pdi. ob tur. cau. l. q̄ cuitandi.

Metuz [Vel contestatio] inibus] a metum inferēte: vel passo. §. de transac. l. si maior transigisti. Item itellige nisi inferens esset persona potens. ff. e. l. ij. fm glo. Et vide extra. e. ca. i. vbi videtur qz cōrestatio sufficit nisi p̄betur contra. ff. de acqui. here. l. septa. §. fina.

Accusatiōis [Causa] non expressa als si causa expressu et accusatio eēt calūniōsa: repetit. ff. de cōdi. inde. l. in sūma. Als nō: fm glo. Dic. f. de p̄hen. z cōmit. sti. l. siquidē. Item cōtra. ff. e. l. nec timorē. §. i. Sed dic qz hic non fuit causa expressa. vel dic qz ibi loquitur in via facti videlicet quando pōt procedi per viā captiōnis: vel executionis: vt. e. ti. l. si. §. penul. hic aut qm̄ pceditur p viam iudicialem et iuris ordinē. Ideo vbiqz pcedit p viam arresti: z als iuris ordine non serua to vt in notorio. f. qui accu. pos. l. ea quidem: habet locum lex contraria. que facit cōtra multos iusticia rios qui per vias arresti cogunt satisfacere pro delictis. ff. e. l. si. ff. de iudi. l. ij. in princ. Item p̄tra. ff. qd̄ fal. tu. au. nouissime. §. i. Dic quo ad excusationem doli sufficit metus ofense supioris absqz alta coactiones: vt ibi. ff. ad. l. fal. l. si tacitum. de his qui vt indig. l. in fraudem in fin. infra de dela. l. i. lib. x. Sed quantum

Torac
cusatiōis

da

Impiuz
supioris
an argu
at violē
tiam.

Impiuz
patris.

Mine iu
dicis.

ad rescindendum contractum non sufficit terror illatus per solum imperiū superioris; nisi probetur violentia. extra qui cleri. vel vouē. cap. si. de ritu. nup. l. si patrie. supra. e. l. ad iudiciā. et. l. se. j. de p̄hē. et cōmit. stipu. l. si qdē. [Institute] v̄l excōicationis. extra. e. ca. cum dilectus notatur. Sed hosti. cōtra. et glo. de resti. spo. c. olim. Archid. tenet opinionem primaz. extra de sen. excōi. c. i. l. vi. Jo. an. distinguit ibi inter iustam et iniustā. ar. extra de sen. et re iudi. c. pastoralis. in cle. cum notatis. et facit. j. de sepul. vi. l. fi.

Si p̄ impressione.

Hoc casu videntur mine sufficere. ff. quod fal. tu. au. l. nouissime. §. i. §. e. l. metū. cū notatis. ff. e. l. fi. §. i. Et est magna impressio si superior falsi fiat bona subditi. extra. e. c. ij.

De ditione [Infirmas] [ri] ipso iur. vt no. j. de inuti. sti. l. dolo. dic contra. supra. e. l. iij. et iij. et iunge infra de rescin. ven. l. i.

De dolo et malo.

Si fideiussoz.

Cōtra qd̄ nō pōt qd̄ vt ipse nec vt ali. ff. d̄ con di. ide. l. si nō sorte. §. si filiū. d̄ le. ij. l. fi. §. quattuor. de inoffi. testa. l. n̄ p̄ ponas. §. fi. Dic q̄ regula est ad cōtra. ff. de ad op. l. si pater. §. q̄ duos. quod cuius. vniuer. l. item. extra de iure patro. c. cum dilectus. j. d̄ fal. l. si quis decurto. cum nota. extra de priuile. c. cum capella. in antiquis. et. c. l. vi. Et predicti primi casus sunt fallētie vel ratione fidei vel cōuentionis facte: vel cōtrarietatis. fm̄ Ja. Vel dic q̄ aut causa prohibitionis est annexa persone et tunc si non potest tanq̄ ipse: nec tāq̄ ali us. infra de priuile. sco. l. i. §. fina. l. xij. ff. de vul. et pupil. substi. l. si is. qui. ad. l. fal. l. ticia. Alias sic. Et vi

de in aut. de here. et fal. §. heredas. tos. coll. i. cum notatis. Item vide tur q̄ vbi aliquis habet officium q̄ nō videatur annexū persone. ff. de fideicō. li. l. lucius. [De dolo] id est mandati pro dolo. ff. e. l. si mandas. to ticij. §. i. secundum glo. et docto.

De dolo [Luz nulla] [oz] dinaria et specia lis. Nam cum generali et extraor dinaria et quacūq̄ restitutoria cōcur rit: vt. ff. quod me. cau. l. si cum §. eum qui. Et dic. ff. l. i. §. ait pre tor. [Causa cognita] ff. e. si oleum. §. si. cū. l. se infra. e. l. si superstite.

Non possunt

[Rom] [putari] si nec per te nec per alium potuisti agere. Alias currit. sed restituitur infra. l. fina. Vel dic q̄ olim annus vtilis nō currebat. Hodie sic quis continuus.

Cū pponas

[Tradis] [disti] vt manumitteretur trāfferendo in euz dominium. Hec ob. infra de ma. l. iij. [Sed solum.] opponitur supra de transac. l. commota. dic ibi. [De cerni] et conditione generali. ff. de condi. ob cau. l. iij. Item oppo nitur. ff. de pac. l. iure gen. §. i. [Res mansit] quia dicebat in continentē se daturum. glo. Questio enim illa prius tractaretur secundum glo.

Si supstite

[Submos] [uetur] res plicabit tamen si pater dolum com misit. Alias non. glo. [Si lesa] [dos] lo patris. glo. [Immodice] vltra du os aureos. ff. e. si oleū i fi. [Hō d̄ do lo.] qz famosa. ff. de obli. l. honori. Contra. ff. de fur. l. si quis vxori §. i. de in ius vo. l. sed si hac. §. ait pre tor. de iniur. l. pretor ait §. pretor. d̄ vi et vi ar. l. i. §. interdum. Sed dic agi in omnibus in factum.

Dolus

[Ex insidijs] ff. de pro ba. l. quotiens §. qui dolum quandoq̄ tamen presumi tur: et generaliter vbi aliquis tene

28

Actio d̄ dolo famosa est.

Dolus q̄ qz p̄sumi tur.

Timor excōicationis.

Impressio quō dica tur magna.

An q̄ nō p̄t qd̄ vt ipse n̄ pot̄ vt ali?

Liber Secundus.

tur ad factum et nō facit. in feu. de
prohi. feu. alie. per loth. c. fi. ff. mā.
l. procurator. e. ti. l. dolus. ad. l. fal.
doli. que in frau. credi. l. omnes. §.
lucius. iunge. §. de his que in frau.
cre. in rubrica.

Simaioz [Ei⁹.] si mi-
noz esset pos-
set restitui. Exercere pōt iur. firma
declaretur repudiatio. ff. e. elegans
ter glo.

Optimū [Bienius] sed
actio in factuz
de eo quod ad eum peruenit est per
petua. ff. e. l. itaqz. et. l. sabinus. secū
dum glo. [Abfuerit] sed tunc resti-
tuitur. supra. e. non possunt. [Bien-
nium] idem. ff. ne de sta. defunc. l. ij.
§. fi. Regulariter contra. infra de
prescrip. xxx. an. l. i.

De i integru resti- tutione minozum.

Iud [Tacita] alias
q̄ p̄scriptione.
He ob. §. ex q. cau. i. inte-
rest. l. ij. [Renunciatū.]
agnoscendo iudicium defuncti: in-
fra de inoffici. testa. l. parentibus.
[P̄ posse cadere] in effectū. quia res-
tituitur. fm glo.

Eo tpe [Hodie] ip̄o ture nō cur-
rit. infra ex qui. cau. l.
fi. secundum glo. [Margitur.] sed in
honoribus secus. infra de ammi. tu-
to. l. de his. ff. e. l. ij.

Si curatoz [De pu-
pillo] nō
dubitatur. insti. de aus. tu. in prin.
[Interdictum est.] q̄tum ad hoc.
Alias sic. quia vnus testator alius
nō. Sed qd hoc casu si cum iudice?
Glo. videtur dicere q̄ valet. ff. e. l.
ait p̄tor. §. permittitur. infra de bo.
poss. l. i. Contra. no. infra de fideiuss.
mino. l. ij. si propter pub. penf. l. fi.
Sed ille i rebus immobilibus vbi
opus est vtroqz. hic i mobilib⁹ vbi
sufficit auctoritas alterius. dic p̄le-
nius in dicta. l. i. de bo. po. f.

Si minor [Ostendes
ris] dic §.
de proba. l. cum te. [Aurilius] non
presumitur minor ex eo q̄ tpe cons-
tract⁹ erat minor. fm glo. §. si mi. se
maio. dire. l. finali.

Minozib⁹ [Probare
possunt] cō-
tra. §. si aduer. cre. l. i. dic ibi. Et suf-
ficit semiplena: vt no. inno. in. c. cau-
sa. extra. e. etiā per iuramētum. dic
§. de testa. mult. q̄ tps. [Certissi iu-
ris est] fallit. §. de his q̄ ve. eta. l. ij.

Si iura [A te] facto ma-
iore. ff. e. l. inter-
dum. [Non potest] datur ergo cons-
tra heredes. vt. §. l. proxima.

De tutela [Si dicas q̄
pupill⁹ false
p̄bauerit etatē: dic q̄ restituit⁹ pro-
pter sciētiam auctuli. abs cōtra §.
si mi. se ma. dire. l. si alterius. ff. e. l. si
minor. Si dicas q̄ tutor plaus est.
sed i vtroqz casu videtur irrita ip̄o
iur p̄serti in vltimo vbi vol⁹ daret
causam p̄tractui. dicas q̄ hic est cā.
quia secuta fuit acceptilatō. Alias
si nudū pactū factū est a pupillo si-
ne auctoritate iudicis: p̄meua actio-
ne ageretur: nec opus esset restitua-
tione. §. de transac. l. sub pretextu.
Si aut sit adultus: v3. §. restituitur
fm glo. Videtur cōtra notari. ff. de
iufiu. l. iusturandū qd ex cōuentio-
ne §. j.

Non videt [Ex replū. ff.
e. l. verū §.
item sciendum. cum se §. ff. de re. iu.
l. nichil. §. non capitur. Quid ergo
si rem emit quam quilibet maioz sic
emisset z perit: Doc. dicunt q̄ si cō-
tractus tenuit nō restituit: vt. d. l.
verū §. item non restituitur cum se-
quen. Idē si non tenuit: sed emit rē
vtile z necessariā. Als si tm vtilez:
tenetur in eo q̄ est locupletior. §. si
aduer. sol. l. i. ff. de sol. l. in pupillo. §.
excep. l. in pupillo. In modo probā
di iunge. §. de p̄di. mino. l. p̄dioz.

De filio familias

Auctori-
tas iudi-
cis i con-
tractu
pupilli.

28

Probatio deces-
ptidissimi
nozum.

28

8

minor e.

Filius [Extraneo] alio q̄ patre suo [Restitutionē] etiā si sit soluedo reus. Quis pla. [Extricit] ff. de fideiuf. l. si dubites. §. filio. [Non successit] alias secus p̄ illa parte q̄ succederet. ff. de solu. l. Stichū. §. qd̄ vulgo secūdm̄ glo.

Si frater [Nec iussu] tūc nō restituitur. ff. e. l. iij. §. h̄ytrū. [Nec §] quia cā studioꝝ ve alia pbabili. Sz q̄re tūc restituitur. Sz forte sui facilitate amisi. ff. de sol. l. pupillus §. Dic q̄ ibi facto. Ut dic q̄ ibi se gerebat p̄ patrefa. fm̄ pla. [Propter lubri] cū tūc enī nō restituit. ff. e. l. i. cause

De fideiussoribus minorum.

Distigue aut actori cōtra aliū daf regressus ⁊ succurrif vtriq̄: vt. l. minor. ff. de procur. ⁊ ibi plene. Aut si ⁊ tunc non succurrif fideiussori: vt hic per in integrū restitutionē. Sed via cōi sic: si dolus fuit adhibit⁹: vt l. ij. in. fi. h̄z glo. Cui ob. ff. de arbi. l. si pupillus. sed ibi non daret contra aliū recursus p̄ pena. Item nō ob. ff. de fideiuf. l. marcellus. q̄ loquit in casu quo nō tenuit obligatio p̄ncipalis. tunc em̄ non subuenif quia non indiget: vt hic. ⁊ ibi no. ff. de acqui. here. l. si pupillus. An autē restituro minore: videatur restituro fideiussor⁹: Glo. dicit q̄ sic: vt exceptō competat: non vt ipso iure sit liberatus. ff. de excep. l. exceptiōes. Et p̄t petere restitutionez minore inuito: vt no. §. l. ij. et. d. l. minor.

Ostendit [Ex bonis] p̄ctis extimatiōe. als: nō tenet de iniuria facta emptori. [Nō p̄t] in aut. p̄sente §. de fideiuf. dic ibi.

Sic a [Interposito dcreto] ff. de p̄di. minor. l. si qd̄. dic ibi. [Utriq̄ p̄sone] p̄ restitutionē q̄ excludit actionem d̄ do lo. secūdm̄ glo.

Si tutor vel curator interuenerit.

Si iam [Puberes] vel ipuberes cū auctoritate. ff. e. l. ait p̄tor. §. nō solū [Adite p̄] p̄curatores [speciales] ff. de minor. l. illud. §. si tales.

Procurator sp̄alis.

Minorib⁹ Fallit. §. de amimf. tuto. l. sanctimus. ⁊ l. cōstitutionē. ad rebel. l. pe. fm̄ glo. [In iudicio] §. si aduer. rem iudi. l. i.

Si creditor [Non vestra] hoc exp̄presso. alias in dubio sec⁹. Item h⁹ obtiet nisi pecūia sit h̄z i vtilitate pupilli. §. qd̄ cū eo. l. et q̄. i. f̄m̄. glo.

Etia tutorib⁹ Dic q̄ aut ē minor ⁊ rēvult retinere quā iure est amissur⁹. ⁊ h̄z locū hec. l. ff. e. l. intra. §. i. Aut si. tūc aut sup̄est sibi iusan tiquū. ⁊ nō h̄z locū. §. de iudi. l. p̄perandū. §. si. Aut nō sup̄est. ⁊ tunc h̄z locū quo ad tutorē ⁊ curatore. h̄z secus in p̄curatore. ff. e. l. cū mandato. Et sic intellige. §. si aduer. rē iudi. l. si. ifra qn̄ prouo. non est neces. l. si pater. Junge. §. de iudi. l. properandū. §. si. Itē dic q̄ i integrū restitio cōcurrit cum alia actione contra diuersos. secus si contra eundē. ff. e. l. interest Et ex ea causa electio non p̄iudicaret. §. de codicil. l. f̄m̄. que alijs ob. Et iunge quod scripsi insti. de nup. §. affinitatis.

Si in cōmuni negocio eadēqz causa i inte. resti. postuletur

Fideiussorib⁹ minorū qualiter succurritur.

Liber Secundus

¶ **Ec si mator.**

[Potuit] id ē nō p̄iudicat. f. de rei ven. l. m̄f. [Nō p̄t] nisi in re indiuidua. ff. quēad. serui. amit. l. si cōez. fm glo. Doc. q̄ q̄ quis possit ne amittat: non tñ p̄dest vt amissū proprio facto recuperet. Immo pactū suū obstat eidez. ff. de serui. rusti. predi. l. per fundū. Nec ob. l. loci corpus. s. si fundus. ff. si ser. ven. q̄ ibi sententia datur ipsi predio / r factus sociozū eis non obstat.

¶ **Si aduersus rez iudicatam.**

¶ **M**inus [Pone] petebant. r. fuit cōdēnatus in q̄nq; r in q̄nq; absolut⁹. Si autēz nō peteret nisi q̄nq; tūc iure cōi ageret ad residuū vel si peteret decē r fuisset cōdēnat⁹ in q̄nq;: I alijs quinq; tacuisset: nulla esset sententia. ff. fam. hercis. l. in hoc. [Etate] nisi per volū aduersarij fieret. ff. e. l. iij. s. i. [Actionē] prius petita in integrum restitutione.

¶ **Sic cum pater** [E mā] [cipatō] recentez. nec ob. ff. de adop. l. post mortem. vic. f. de pa. potes. l. i. [Is qui] dum tamen non sit minor. ff. e. l. minor. [Exhibebit] denegādo restitutionem. f. qui r aduer. q̄s l. fi. vic. ibi.

¶ **Aduersus** [P̄icipis] q̄ delegat⁹ ff. e. l. minor. s. fi. Jo. fa.

¶ **In rem** [Adulti] secus si pupillum nō tanget. f. in qui. cau. in inte. resti. non est neces. l. si tutor. Et secus si quis se obtulisset: fm glo.

¶ **Cū maiores** [Lura:] [bit] Dic q̄ aut nō fuit defēsus ab initio nec ex postfacto seu per seipm se defens

dit. r non valet: vt hic. siue habeat curatore siue non: vt in glo. no. Nisi esset verus contumax. q̄ casu valet nisi in casibus q̄b⁹ absens posset condemnari. ff. de mino. l. minor. cū nota. Aut fuit ab initio sed non ex postfacto. tunc aut vsq; prope p̄clusionem. r valet. f. de adul. l. q̄uis alias non. f. quō r q̄si iudex. l. si p̄ses. Hoc verum: tutore vel curatore cōtumacibus. vel ipso minore legitime citato: vt. l. si vt proponis. e. ti. Aut non ab initio sed ex postfacto. et non valet. f. qui legi. p̄so. ha. stan. in iu. l. momentanee. Glo. tñ contra Sed dy. r alij doc. hoc approbant. Et est verū q̄ iudiciū nō valet sine litis contes. siue alijs substantialib⁹ deficiētibus: vt. l. platam. f. de sen. r interlo. om. iu. Sed si alia nō substantialia forte videbūt. Et hoc vult dicere glo. Itēz dic q̄ minor potest excōicari si volū capax sit als nō: vt in spe. de cōtu. s. nūc dicamus. f. fi. et de sen. ex. s. sequitur. f. sed pone. Et p̄pter cōtumaciā tutoris vel curatoris: vt ibi scribit. nisi purget cōtumaciā vt ibi. Vel p̄t fieri missio cōtra eū. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. q̄ etiam. s. fi. Vel p̄t condemnari p̄pter cōtumaciā: vt. s. dixi. Jūge. f. de iudi. l. p̄perandū. i. fi. ff. e. l. minor. [In integrū] ad qd̄ dic. f. si sepius i inte. resti. l. fi. [Legitime] vide. s. de procur. l. neq;. [Agitata] secus si p̄ defensionē. ff. de mino. l. eū qui. Itē nota q̄ pupill⁹ patif missionē. ff. ex qui. cau. i. pos. eatur. l. apud. s. fi. Et adultus venditionem. de bo. aut iudi. pos. l. minor. r hic nota.

¶ **Minor ex cōicatus**

¶ **Minor p̄t max.**

¶ **Si aduersus bēditionē in inte. restitu. postu. permī.**

¶ **S** minor [Co:] [palit] [salias si] obtinet hec. l. nec auf. secundū doc. [P̄restito] ff euangelio: non

Juramē
tū sup ro
mācio.

super romācio. fm doc. Cōtra no.
extra de here. c. i. in cle. cū nota. de
iufiu. c. et si rps. per inno.

Aut. Sacramta.

[Puberū] secus de impubere. fm
glo. Quis p̄mo pubertati: vt no.
archid. extra de pac. c. Quis. li. vi.
hosti. contra. et no. ff. de libe. cau. l.
fi. Itē dic idē in adulto habente cu
razorem fm doc. Quid de prelato
iurante seu in integrū restitutioni
renūciante? Spe. idem. e. ti. §. qua
liter. i fi. Sed io. cal. cōtra e. ti. c. i.
li. vi. Itē dic sacramenta corpo
raliter p̄tita. fm doc. Item dic su
per euangelio non super romācio.
fm om̄s. §. si mi. se. glo. dicit. l. iij.
Sed de iure canonico videtur con
tra: in quo nō distinguitur p̄statio
fidei a iuramento corporali. extra
de his que me. ca. fi. c. ad aures. de
iufiu. c. clericus. de fideiuf. ca. per
ueni. et ibi. no. de sepul. c. i. li. vi. per
archid. Quid si quitaret tutorē
cū iuramēto? Glo. tenet idem. ff. de
contra. iudi. tu. l. iij. §. i. de in item
iu. in summa. [Super] siue in ipso
cōtractu: siue ante: siue post. [Con
tractibus] etiā nullis ipso iure fm
mar. z glo. Bul. contra. cui? opi. se
quūtur: theorici: practici. opi. glo.
et sume large verbū cōtractus pro
omni. Item hoc intellige. si specia
liter iuratus sit. secus si generaliter
q non veniret contra aliquem con
tractum. Item dic idē i iudicio. hz
glo. Spe. cōtra. ti. de actio. §. quid
si minor. Itē dic q datur actio ex
fctu. vel rei ven. si res fuit tradita:

scdm glo. [Per vim] speciale hic
als cōtra extra de iufiu. c. ij. de iu.
c. si vero. Idem spe. vt glo. in omni
bus: vt i spe. e. ti. §. i. §. fed nū quid.
cum se. dic ibi. z ti. de emp. z ven. §.
nūc sciēdum. §. et hoc scias. Quid
si p fraudē? Archid. q idē extra de
pac. c. Quis. li. vi. Et ps extra d iur
iu. c. l3. li. vi. §. de pac. l. si qs in con
scribendo. Item dic q contractus

nullus validatur per iuramentum
ad agendum. non tamen ligat quo
minus alius posset cōtra venire. ex
tra de insti. c. cum alius posset con
tra venire. extra de instit. ca. cum
venissent. dic pleni? de iufiu. l. acto
ri. Dic vt dixi isti. de actio. §. si quis
postulante.

CIn integrū <sup>[Cōmen
ticias.] p̄</sup>
sumitur quia lesus. fm glo.

CSi aduer. ven. p̄
gnoris.

Glō ^{[Magno] alias}
Tia nō si pign? a pre
decessore inceptit. secus
si ab ipso: qz tūc p mo
dico licet non pro minis
mo. glo. item dic q fraude consiliū
interuenit. §. de predi. mi. l. ij.

CRem quā. ^{Et sic erat}
Et sic erat motu? pa
ter. [Quondam] Et distinguit. hz
glo. quia aut inceptit pign? a mino
re. et tūc aut conuentionale: z resti
tuit pro paruo dāno: sed nō pro mi
nimo: vt. §. l. p̄xti. Aut iudicialē.
tūc pro enormi. alias non nisi esset
fraus. ff. e. l. si ex causa. in prin. z. l. si
sine. §. idē faciūt. Si inceptit a prede
cessore: sunt tres opi. Bul. dicit res
titui pro enormi damno vel frau
de. Jo. vtriusq. exigi. Tertij aut exi
gūt fraudē i modico. In enormi nō
Azo. z glo. dicūt nullo mō restitui:
sed agit contra creditorez si fraudē
adhibuit actione pigno. vel tu. vel
curatorem. ff. e. l. emilius.

Minor
quē sub
uenit ad
uersus.
pignus.

CSi aduers? dona

Si que <sup>[Mobiles.] se
c? in imobilib?</sup>
§. d predi. mi. l. predia. Et
vide. §. de amminif. tu. l. lex que glo.
Itē dic q huiusmodi donatio fuit
simpler ante matrimonium. secun
dum glo.

Si i te <sup>[Emancipatos] sec? si
in potestate. infra de is</sup>

Juramē
tū p frau
dē p̄stitu
tum.

Liber Secundus.

offi. dona. l. ij. [Senatusconsulti.] melius est. ff. de reb. eo. l. i. de pzedi. mi. l. pedia. [Auriliuz. contra. donatarium. infra qui et aduer. quos. l. fina.]

¶ Si aduersus liber tatem.

S post [Pronunciauit] r illud qd nomine conditionis vandum erat dari non debere. nec ob. ff. de here. ven. l. penul. si quis omif. ca. testa. l. qui autem. §. fin. fm glo. [Admittit] .l. l. si. dic ibi. [Dedisti] obserua que dicuntur de ma. vin. ff. l. pupillus. [Intelligio] nisi ex magna causa. ff. e. l. si ex causa. §. si. cum l. se. [Sartendū] si sint soluendo. alias de dolo. vel in factū contra manumissozem. ff. de dolo. l. eleganter.

¶ Et si minor [Pator tñ] infante. ff. de manu. vin. l. pupillus. [In cōcilio] cā probata. insti. qui manu. non pos. §. eadē [Etatis] secus in ecclesia. xij. q. ij. r si illi. r ibi no. vel q. ibi nō tenebat ipso iure. §. l. prima.

Quos retrahi [Ipso] iure. in sti. qui manu. non pos. §. eadem.

In iudicio [Pro libertate] cōpetente secus si cōpetitura. supra. e. l. i. Sic in prebēda fit distinctio in competentī et in competitura. extra de pba. c. i. li. vi.

¶ Si aduer. trāsa/ctionē vel diuisioneꝝ minor restitui velit.

An vno restituto aduersarius restitatur.

¶ Om̄ i itegru. [Habuisti] opponit. ff. e. l. cū minor. Sz distinctio an res sint p̄supte

vel nō fm glo. Item hec. l. nō obtinet i iudicialib⁹: vt no. Inno. extra e. c. auditis nisi eēt iudicialia cōnera: vt ibi plene notaf. ff. e. l. cum minor. Itē q̄ hic dicūtur in diuifioē: intellige i p̄mutatione. vt no. ff. de trāfac. l. q̄ cū tutore. de re. eo. l. magis. Item dic q̄ facta restitutione minoris: aduersarius ipso iure restituitur nec opus est eū implorare officii iudicis: fm glo.

¶ Si aduer. solutionē a dōbitore v̄l a se factā

¶ Ex̄plo Dic aut de debito soluit pupillo sine auctoritate tutoris: r liberat plene si salua sit pecunia. Aut cū auctoritate v̄l i p̄i tutoris tūc plenius. Aut cū auctoritate tutoris r iudicis. r tūc plenissime. ff. e. ait p̄tor. §. i. et. ij. de solu. l. i. pupillo. Insti. q̄. alie. l. 3. vel nō. §. nūc videnduz. Itē excipe casus speciales. §. de admi. tu. l. sancimus. r. l. constitutio nē. ad tercul. l. penf. Et idē q̄n d̄bet ecclesie. vt no. ino. r hosti. extra de po. c. i. §. de quadri. p̄scrip. l. oēs. §. si. dic ibi.

Debitor pupilli q̄ lic̄ libere tur soluedo.

¶ Indebito Dic q̄ aut soluit vtroq̄ iur̄ debiti. et tunc aut est res q̄ alienari nō p̄t sine iudice. r est opus auctoritate iudicis. ff. de rebus eo. l. magis puto. §. si pupill⁹. Aut q̄ potest alienari tunc aut cū tutore. et nō repetit. insti. de auto. tu. in prin. Aut sine r tūc liberat p̄ p̄sūptionē creditoris. ff. si cer. peta. l. si oēs. §. si pupill⁹. Aut d̄bitū altero iure: videlicet naturali. r tunc si cum tutore nō repetit nisi per restitutionem. Si sine tutore. si extet: v̄dicat: vel si non extet: per i itegrum restitutionem: vt hic no. ff. de condi. in. l. interduz. dic ibi. Si neutro iure debitum: repetit iure cōi. Itēz dic de indebito iure ciuili: sed iure naturali debite

infra. ad l. fal. ci. l. erroz.

Si aduersus dotē.

Donā [Defūcte] ff. e. l. nō so- lum. [Presente.] vel ab sente per cōtumaciā. ff. e. l. in cause. [Examina- bit] vel dic q vir lucrabat ex pacto alias heres totā dotē repeteret iure cōi. vel ppter fructū petiū restitui. ff. de vsufruc. l. qui vsufructū. §. si. An alit pcedium dari possit in dotem? Jo. q nō sine decreto. Azō. cōtra. z vide. ff. de iure do. l. mulier. z. l. cum post. §. i. z. l. siue generalis. §. d admi ni. tu. l. lex que. §. si aduer. do. l. i.

Si aduersus deli- ctum suum.

Delictis pueniētib⁹. [Admores] maiores pu bertateyl doli capaces [Irogel] sed ybi ex anio: non sub- uenit: etiā si pecunie damnū zē. nisi vt nō habeat pro transacto vel con fesso: vt no. ff. e. l. si ex cā. §. nūc vidē dū dic ibi. Itē si restituit vt ab alijs penā possit exigere: v l actionem pe nalem exercere. ff. e. l. auxiliū Item nec ad opponendū crinina vel dese ctus: vt i specu. e. ti. §. i. §. sed pone. Sed quid si deliqe lata culpa? Blo. dicit restituendū. in §. nūc videndū. Sed cōtra eā facit. §. si mulier. e. l. Sed ex pone ibi culpa. i. dolo: vt ibi no. Itēz dic q minor restituitur ad uersus dolum presumpum in prete rituz: vt no. dy. ff. de no. ope. nū. l. i. §. nunciatio.

Licet [Adinime] i pō iure §. q. ca. infra. ir. l. pe. §. de fal. mo. l. i. [Denegari] §. in qui. ca. resti. in inre. non est ne. l. ij. d his qui. vt indig. l. minoribus. ff. de ad- minif. tu. l. si minoris. d parrici. l. di- uus. de rei ven. h. quod infans.

Si aduersus blu- cationem.

Contra eos [hoc. l. hodie] non obtinet. secundū glo. dic in glo. plene.

Si aduersus fiscū.

Sub pbus [Circun- uent⁹] re- ipa alias si dol⁹ dedis- cam ꝑctui: esset tut⁹ ipō iure. Itē q nō vltra me diā iusti precū. [Dispensatore] id ē pcuratore cesaris. [Fiscus noster] id est procurator cesaris.

Si aduersus [Debe- re] sed hodie solus pnceps. fm roge. i auf. vt omnes obe. iudi. puin. §. si. coll. v. Blo. z doc. contra.

Edicto [hodie sublatus ē] de qdri. p scrip- l. oēs. z. l. si. [Excepte] a pscriptioē [Quinquēni] h tū qn pnceps rez alienā donat vt suā [Ratialis nō] id est pcurator: fisci etiaz sine pside qz non tradidit: vt. §. no. de iure fisci l. si minor. li. x. [Reuocata] iure cōi §. de fi. instru. z iure haf. fis. l. i. li. x. dic ibi. §. de rescin. ven. l. si quos.

Si aduersus cre- ditorem.

Cum tūpe [Do- tuisse] speciale q creditor pro bet ppter odiū vsuraz alias §. §. ti. gñali. l. v. de iure iuran. l. nā potestea §. si mioz glo. Et hoc in creditore mutuāte. se cus in alio: vt no. hic. z in rubrica. Vide. §. de predi. mi. l. predia.

Si ab heredi. ab sti. minor.

Bediū
monis
dotem
atum

Admōz
q̄liter re-
stituit ad
uers⁹ de-
lictum.

ds

Filius p-
bādus est
heres

Suos in patria
Glo. dicit qd filius nō ē.
heres nisi se immisceat
doc. 5. Immo qd ipso iu-
re. sed nō effectualitē qui possit absti-
nere: nisi se immiscuerit. Et hoc videt
no. 330 in summa huius. Nunquid er-
go oportet creditores probare qd se
immiscuerit: Dy. qd sic. ff. so. ma. l. si
cum dotem. §. nunc transgrediamur.

**Aut. Si omnes
creditores.**

An i re-
stitutioe
debeant
vocari
credito-
res.

Idem de legatarijs. scdm glo. 7. de
ma. testa. l. iiii. [Presentes] scz in
ciuitate. fm glo. 2. doc. Quid si nō
citarentur? Glo. dicit qd nō valet re-
stitutio. Sed ia. videtur velle qd va-
leat: sed non i preiudicium credito-
ris. Item quod hic dicitur obtinet
vbicūq; ex officio procedit/vel agi-
tur de aliqua prouisione facienda si
autem in viam actionis: sufficit vo-
care illum contra quem agit vt no.
extra de ma. et obe. c. fi. ff. e. l. etiam
§. fi. Et si nō omnes vocentur: nihi-
lominus valet qd agitur: vt ibi no.
per inno. Et ideo videtur qd si adiit
cum beneficio inuentarij: qd nō pos-
set restitui. et si cum beneficio adie-
rit et non fecerit infra tps: nō resti-
tuetur vt abstineat: s; vt de nouo fa-
ciat: qz in hoc fuit lesus. Sed posset
dici contra per. d. l. minoribus. et p-
ceditur lite nō contel. ff. e. l. interest
§. causa. Quis deberet fieri cōesta-
tio inter presentes. extra de offi. vi-
ca. c. fi. Sed ad qd vocātur? An. ne
res baratentur. Sed nunqd minor
habebit pbarelesionem: Dic qd sic
fm doc. ff. de mino. l. verū. §. si locu-
pleti. Ar. contra. e. ti. l. ait pretor. §.
non solum. z. l. minoribus. **Sed**
an minor qui restituitur restituit qd
consumpsit? Ia. de are. qd nō suus:
sed extraneus sic. ff. de iure deli. l. fi-
lius. de ven. in pos. mit. l. extraneo.
7. de repu. here. l. i.

Si mior
adiit cum
beneficio i
uentarij.

**In quibus casib;
in inte. restitutio nō
est necessaria:**

Minores
[Non de-
fendūtur]
idē si defenderēt fm
glo. [Continet] Quid
si post tridū ab aditio-
ne fuit fact' maior: Dic durare bñ-
ficiū. fm glo. 3. dez no. 7. de his q. vt
indi. l. minorib'. Sz ptra. ff. de le. ij.
l. ticia a seio §. vsuras. ff. de ac. emp.
l. si sterilis. §. si venditorem. Per
quas quidam contra.

Adolescentie [Ser-
uatur]
secus in renunciatione expressa vel
tacita. §. de mino. l. i.

In minoribus Intelligit
ge qd hic
fuit res tradita: z sic nichil speciale
hoc casu. ff. de actio. emp. l. iulian'.
§. ex vendito. [Re ipsa] sine inter-
pellatione. [Que moram] non fie-
ri sed factam puniri. glo. **Sed** qd
ritur quid sit mora? Dic vt no. ff. de
vsur. l. mora. Et Quis illa diffenitō
reprehendat: nihilomin' tamē non
est insistendū: cū in his non cōsistat
effectus. Itē queritur qualiter cō-
mittatur? Dic per interpellationē.
vt. d. l. mora. Sed qd si procuratori
denūcietur? Dic nō sufficere si dñs
presens sit. ff. de eulc. l. si dictum. si
dñs sit absens: tūc sufficit si habeat
liberam: vt no. ff. de tribu. l. pcurator.
Et ideoz forte si generalem. ff. d
ver. obli. l. sed si ex stipulatu. Et no.
in simili per dy. ff. de no. ope. nūci. l.
pupillo. §. generaliter. **Itē** quid
de herede? Dic debere interpellari
etiam si defunctus fuit interpellat'.
Sic intellige quod no. ff. de fideiuss.
l. fideiussor. §. fi. ff. de re iudi. l. in sen-
tentijs. Sed quid si fiat i loco inco-
gruo vt loco congruo detur/vel tē-
porē? Doc. dicit qd valet. ff. de offi.

Vide la-
te qñ cō-
mittatur
mora.

In q̄b⁹ casib⁹ resti. i itegrū ē neces. fo. lviij.

prefec. v. l. fi. ff. de iurisdī. om. iu. l. fi. de amminif. tu. l. tutores. §. heres
Et dicit locus cōgruus s̄m quosdā ubi q̄s tenetur respondere. Sed q̄d si non req̄s̄uit debitor: sed dicit se re debita idigere: **Ja.** d. ra. dicit q̄ est interpellatio. r als. ff. de le. ij. l. vnū ex familia. §. fi. de bo. li. l. paulus. de acqui. here. l. si q̄s. in. §. pater. **Pe.** de bel. pti. cōtra. q̄ verba enūciatiua r̄. §. de fal. cau. adiec. l. i. **Pro** ia. facit. ff. de acqui. here. l. cum. §. i. de tutel. l. si filius. de li. ag. l. i. §. de nūciare. **¶ Itē** requirit p̄tinuatio: vt. d. l. moza. **Et** nō videt̄ cōtinuare si recipiat pign⁹. ff. man. l. si quis do natus. §. inde papinianus. **Item** p̄ lapsū diei cōmittit. §. de cōtrahē. et cōmit. stipu. l. uagnam. **¶ Sed** querit an per existētia conditionis. **Videtur** q̄ sic. ff. de vsuf. l. euictis a gris. de verbo. ob. l. quotiēs. iuncta l. vnū. ff. si cer. pe. **Et** videt̄ notari. ff. de ver. ob. l. si ex legati. de vsuris. l. pe. **Doc.** contra. q̄ existētia p̄ditio nis apponitur ad suspendendū effe ctū obligationis: nō solutiōis. **Sic** intelligunt. ff. de le. i. l. talis scriptu ra. q̄n di. le. ce. l. si ticio. **Itē** q̄ritur d̄ effectibus moze: **Dic** q̄ sūt q̄ttuor. **Prim⁹** q̄ retrahit ad se periculū i teritus. q̄d est verū s̄m margosianū si erat peritura eodē modo. glo. hoc i probat dicēs idistincte q̄ moza tra hit ad se piculū interitus. ff. de le. i. l. cū res. §. fi. r no. ff. si cer. pe. l. quod te. **Moderni** distinguūt aut fuit fa ctū q̄d fieri non debuit. r tūc obriet opi. g. **Fallit.** ff. quod me. cau. l. si cū exceptiōe. §. q̄d si homo. **Aut** n̄ fuit factū q̄d fieri debuit. r tunc est vera opi. mar. nisi in casu q̄ contēpsit par tem r iudicē. ff. de eden. l. vbi aut. §. is autem. **Sic** intellige. ff. de vi r vi ar. l. i. §. rectissime. de rei ven. l. item si verberatū. §. fi. **¶ Itē** ali⁹ est effe ctus circa rei estimationē quā facit crescere. ff. si cer. pe. l. vnū. dic̄ ibi. de tritica. l. in hac. §. de sen. que pro eo q̄d interest. p̄se. l. i. **Sed** an si dec-

bitor obtulerit creditor in moza re cipiēdi fuerit facit decrefcere: **Ja.** q̄ non: q̄ lex non reperitur. **Pe.** cō tra. ne cōtractus claudicet. **¶ Itē** est aliud effectus q̄ ad vsuras. §. de cōdi. inde. l. i. **¶ Itē** alius circa fru ctus. ff. de vsuf. l. videsamus. **Itē** no ta q̄ moza facit q̄nq̄ teneri ad estia tionē rei. r in casu illo non attendit̄ incremētum rei que fuit debita: sed estimationis. ff. de le. ij. l. patron⁹. in prin. d̄ manu. le. l. liberto. in prin. **¶ Queritur** an hec. l. obteinet vbi obligatio incipit a predecessore: **Doc.** q̄ nō. ff. de mino. l. emili⁹. **Ar.** contra. ff. de iu. fil. l. cū quidam. r. l. fiscus. **¶ Sed** an minor vtes hoc p̄ mior aduers⁹ aliū minorē: **Doc.** q̄ sic. ff. ex qui. cau. ma. io. l. fi. dū ta mē sit etatis q̄ possit interpellari. ff. de verbo. ob. l. pupilus. **¶ Sed** q̄d si minor moza commisit: an p̄ resti tuti: **Doc.** q̄ sic: etiam aduersus aliū minorē. ff. e. l. vez. §. fi. nisi eēt in do lo: vt. e. ti. l. si ex causa. §. si in p̄missū vel nisi posset recuperare a tūtoze v̄ curatore. ff. de. le. ij. l. qui solidum. §. etiā. [Fideicommissis r in legat.] se cus in alijs: s̄m doc. **Idem** in pena s̄m ia. ff. de nego. gef. l. qui sine. **Itē** hoc obtinet etiā i iure deuoluto mi nori a predecessore s̄m eos.

¶ Si tutor [Ad cauerat] vt. §. de tu. qui satis. nō d̄de. l. i. d̄ubiū. [Ad potuit] sed p̄desse. §. de procur. l. non eo mi nus secundum glo.

¶ Sancim⁹ **Dic** q̄ aut queris de p̄scriptione cōventionali. r currit ff. e. l. emili⁹. r cū effectū. **Aut** de cō suetudinaria. r ides. sed restituitur. extra. e. c. cōstitutus. p̄ inno. **Aut** le gali. r distingue: aut icepit a p̄des cessore. r currit sed non cūz effectū. **Aut** nō. r tūc nō currit. **Ja.** de are. distiguit an vadat ad corroboratio nem: p̄tractus defuncti: vt tunc cur rat cum effectū. **An** non. r tunc nō currit cum effectū: currit tamen. **fe.**

moza per lapsum diei p̄mittitur.

Effectus moze.

8

mior aduers⁹ miorē.

Mior p̄ restitui p̄ mozam.

Miori q̄n currat p̄scriptio

Liber Secundus

cundo casu qñ incipit contra ipsus
 minorem. aut ius vetus dicebat eã
 curere cū effectu. ff. e. l. auxilium. ⁊
 currit etiã cū effectu. Aut dabat vñ
 paritabon restitutiõnẽ nõ currit ho
 die p hanc. l. Fallit tñ. f. de iudi. l. p
 perandũ. f. fi. In aut. de here. ⁊ fal.
 f. pupill. col. i. f. si sepius in integ.
 resti. postu. l. i. Et i aut. de appel. ⁊
 ifra q tpa. col. iij. Et notaf. f. si ad
 uer. rem iudi. l. fi. ⁊ hoc i prescriptio
 ne. x. vel. xx. annorum. i prescriptio
 ne. xxx. vel. xl. annorum dic q rema
 nent in statu vt hic. f. vt currant. sed
 restitui. Sed aldericus dicit curre
 re. sed non restitui. Hoc tñ fallit in
 pupillo. f. de prescrip. xxx. an. l. sicut
 in fi. Ecclesia nõ gaudet hmõ
 puuilegio nisi qñdiu vacat. extra de
 prescrip. per totum. s. de sacrosan.
 eccl. aut. quas actiones. Vel qñdiu
 viuut alienans. xvi. q. iij. c. inter ce
 tera. et. c. si sacerdotes.

**Qui et aduersus
 quos in itegruz resti
 tui non possunt.**

In cõsilio Dic q i pmo ca
 su minor n pbauerat ple
 ne lesione sed semiplene:
 ⁊ petebat sibi iuramẽtuz deferrĩ: qñ
 hec sunt attẽtanda. a lsi plene pro
 bet: hoc non attendit. vel si nihil p
 bet. fm glo. Item dic q in consilio
 i. arbitrio. potest enim iudex in his
 que notoria sunt iudicare: non rece
 pta probatione. fm glo. Item no. ff.
 de testi. l. iij. f. sicut. Et dicũtur no
 toria qñ sũt in figura iudicij: vt ex
 tra diuereiu. c. fi. li. vi. Quis hic alio
 mō. vide plenius. f. qui accusa. pos.
 Lea quidẽ. [Urgẽtibuz] f. qui ve.
 eta. impetra. l. ij. ff. e. l. ij.

Cum apud [Persona
 rã] officio
 iudicis. sed iure actiõis. s. de dolo.
 l. si superflite. Item dic directo. sed

per consequentiam sic. f. de bo. que
 li. l. fi. f. in vtroq. ⁊ f. vbi autẽ. Itẽ
 opponitur. s. si aduer. rem iudi. l. ij.
 dic ibi. vel dic q in causa status suc
 curritur. ⁊ sic tenet pe.

**Si minor se maio
 rem dixerit.**

Si cum minor [De
 cepe
 ta] intellige hanc. l. in ca
 su quo error maior p iudicaret: qñ
 quid glo. dicat. que videtur implica
 re errorem. ⁊ vide. f. l. iij.

Si alteri [Ignoran
 t] ne ob. s.
 ti. generali. l. d tutela. fm g. ⁊ doc.
 [Probatione] nataliũ. vt i spe. e. s.
 i. f. sed nunqd. [Iuris est] in illa cã
 seu negotio. in alijs sic: vt no. ff. e. l.
 de etate. Sed sententia omnib⁹ pre
 iudicat: vt ibi no. Et hoc casu stat i
 iudicio sine curatore: vt in specu. e.
 s. i. f. sed nõquid. Et distingue. qz
 aut dolo a duersarij pbauit se maio
 rem: ⁊ restituit: vt hic. Aut dolo cõi
 ⁊ dic idem: secũdum doc. vt. l. apud
 celsum. s. marcellus. Aut dolo suo.
 ⁊ non restituitur: vt hic. Aut nulli⁹
 tunc aut sacramẽtũ interuenit. tũc
 si corporaliter: restituit: vt hic.
 si non corporaliter: restituit: si pbat
 per scripturã. alias non. vt hic. Aut
 non interuenit sacramentum. tunc
 restituitur. Quid i dubio: Glo. hic
 q presumitur dolo suo. Doc. cõtra
 Item hec. l. differt ab aut. sacramẽ
 ta. quia ibi iurauit super contractu
 hic se maiorem. Item dic q non re
 stituitur aduersus illum cui iurauit
 sed aduersus alium sic. ff. e. l. minor.
 aspectu. s. plane. Item dic q hec. l.
 non obtinet vbi fuit dolo inductus
 ad contrahendum et iurandum su
 pta de transac. l. si ex falsis secũdum
 doc. Vel iuramentum excludit a iu
 re puuilegiato: vt hic. sed non iure
 communi vt ibi secundum glo.

Minor q
 iurauit
 se maio
 rem
 an resti
 tuatur.

Ecclesia
 quid.

Notoria

f

o

Cuz circa ^[Erratū.] p̄ ipm̄ minozes. nō per iudicem: quia tunc iure com muni vt hic notatur.

Si sepi⁹ i ite. rest. postuletur.

Si post sniaz. ^[Obtinuistis] qz fuit d̄ negata p̄ sententiā. a f̄s pluries posset peti. ff. e. l. z si sine. §. restitutus. [Appellandi] a prima sniavel a denegatōe restitutiōis. glo. ^[Et si eēt lapsa fatalia ad prosequendum glo.]

In vna ^[Defensiones] vt denouo q̄site. vel alias cōpetentes nō propositae. vel alias propositae et nō probatae: nunc probande s̄m glo. Sed doc. cōtra. hoc casu vltimo. Spe. vero dicit no ue. i. de nouo nate: vt. e. titu. §. i. p̄. item. super eodem. Item dic q̄ vbi causa noua pretenditur: tunc ad totam causam sit restitutio. vbi non: tunc ad appellandū: vt no. §. l. pri. Sed qd̄ si recisa snia minoz fuit negligens in probando: an iterum restituitur: Glo. z docto. q̄ sic. Et vt de extra. e. c. fi.

De his qui beniā etatis ipetrauerūt.

Eos q̄ ^[Impetrauerūt] z in sinuauerūt. alias posset restitui. glo. [nō posse] petef tñ p̄t restitutiōez si fuerit les⁹ i petitiōe venie s̄z glo.

Omnes ^[Probāt] corā iudi ce. secū dū Jo. p̄la. corā iperatore. §. quo bo. l. i. [Probare] nō mores quia presumitur sagar. s̄m glo. z doc. [Alienent] viri vel femine.

Eos q̄ ^[Meruz] nisi p̄inceps iterposuisset

decerum. §. qñ de. opus non est. l. ij. Nisi in casu. §. de epis. et. cleri. aut. si captiui. [Et similis] ergo decreto interposito potest restitui.

Si q̄s ^[Intellectam] con cor. ff. de cōtracta. l. non putauit §. si quis emancipatum. Cōtra. ff. man. l. si. §. fi. vide. §. de insti. z substi. l. si mater.

Si maior factus ratus habuit.

Siter ^[Sine dolo] fec⁹ si dolo. si tñ lateret tpe diuisionis glo. Et vide. infra si maior fac. fue. l. fi.

Qui poss ^[Postulant] nisi fecerit h⁹ ex p̄sequencia poris actus. ff. e. l. iij. §. scio. ^[Et nisi p̄cessisset delictū. ff. vt. d̄ libe. cau. l. liberis. §. i. s̄m glo.]

Ubi et apud quez cognitio restitui. i in teg. agitāda sit.

Si qd̄ ^[A pcurato] re jid ē delegato vl vicario. vl pprie s̄m glo. [Sol⁹] vel ipfemet ff. e. i. cause. §. si. et. l. prefecti. vide. infra. e. l. minoz magistras t⁹. extra. e. ca. cum ex lris. **Quid** si in causa ventilata in patria iuris scripti vbi minoz poterat restitui z appelletur ad patriam consuetudinariam vbi non restituitur et sentētia confirmatur contra eū: queritur an restituetur et quis euz restituet? Facit quod scripsi infra de appel. l. p̄ses.

Cum scimus ^[Quero] an arbi ter possit resti tuerer: Dic q̄ non aduerfus sententiā diffinitiuam: sed iudex restituet vel aduerfus sententiam vel aduerfus penam vbi alq̄ h̄y.

Arbiter an p̄t restituer.

Nota d̄ inuatoe

Libri secundus.

per exceptionē tutus non esset. 7. ex q. cau. ma. l. ij. notatur. Et per hanc nedū tollitur snia: immo totus processus et effectus cōpromissi: vt ple ne no. inno. lbi contra. Dic tñ debe re haberi rationē lesionis. qz qd fecit et ledit tollere debet. ¶ Sed qd si de causa restitutionis compromit tatur: Glo. noua. dicit qz valet com promissum. Ddo. cōtra. et glo. ber. i. d. ca. pe. vbi videtur expresse casus. Minor tñ qui petit in integrū resti tuti non potest cōcludere vt res sibi adiudicet fm inno. Itē an delegatus possit aduersus suā sniam diffi nituā: p. de. q. sic. Ia. q. nō. Et hāc spe. de sen. execu. s. nūc dicendū. p. vt autem. [Judices] id est cum pe na. fm glo. [Uel arbitros] sine pe na. [Judicibus] sed nec ipsi resti tuunt. glo. [Jurisdictionem non ha bent] id est territorii. [Facultatē] si qui ex cōsensu recurrunt ad eos.

**De reputationib⁹ q̄
fūt in iudicio i inte.
restitutionis.**

¶ Si restituit.

[Restituere] si sit locu pletior. fm glo. [Actio] nisi dolo creditoris fuis set iduct⁹. ff. de fideiuss. l. tici⁹. S. 7. sec⁹ pupillo itercedēte. isti qui mo. tol. ob. s. p̄te rea. Itē sec⁹ muliere i tercedente: qz tunc ipso iure. ff. ad velley. debitorix. S. si. Itē et quod ad ad maiore puenit etiā extraneū restituitur. ff. de tu. et ra. distra. l. alterius. fm glo. Item vide. ff. de cōdi. inde. l. repetitio. vnde si minor rem vendidit et precepit emptori qz solueret preciiū creditor suo: minore restituito. v idē debere emptore restitui aduersus illū creditorem. s. ob. v. l. repetitio. Sed docf. dicunt si creditor habuit causam lucrati uam. fit restitutio als non: nisi i ca

su quo non posset hfe regressum s̄ minore: vt. v. l. repetitio. ff. d̄ excep. do. l. p̄te rea. S. si eū. [Peruenit. i. n̄ locupletior] fit. [Euenit] q̄uis nō sit locupletior.

**¶ Etiā per pcura/
tozē causam i ite. re/
stitutionis agi posse.**

¶ Causa: [Procurato rem] habentes mandatum speciale. ff. e. l. illud. s. si talis. sic speciale qz decla retur lesio. fm pe. Idem ia. dicit si habeat libera s. ff. e. l. procurator to torum. Item dicit inno. qz procura tor qui ante litis contes. est: potest petere in integrū restitutionem vel incidenter: vel aduersus diffinituā extra. e. c. suscitata. Sed pater: sin dicus: et alij legitimam amministra tionem habētes possunt: vt. v. c. no. ff. e. l. pater. Et idē docf. et spe. e. ti. S. i. p̄. p̄elatus.

Procu rator qñ petat res titutōes

**¶ In integrū resti/
tutione postulata ne
quid noui fiat.**

¶ Postulata [De bere] nisi appareat peti mali ciose. extra. e. suscitata. [Ad cuius partes] extra de sen. et re iudi. c. i. in clemen. nil innouat.

**¶ De restitutōe mi
litū et eozū qui rei pu
blice causa absunt.**

¶ Valerian⁹ [Bonoz] maxime ides si sn̄. ff. de acqui. here. l.

An pōt fieri com promissū i cā resti tutionis

¶

¶

¶

pantonius. Et dic q potuit pstitue
re procuratorem: r ideo currit tem-
pus vtile. Sz nō de facili: ideo resti-
tuitur. Et sic non ob isti. de bo. pos.
§. pe. ff. ex qui. cau. ma. l. nō em. fm
glo. r doc. Et dic pleni⁹ q ipedit⁹
agere dz constituere pcuratorem si
possit ne currat prescriptio cōtra eū
vt hic. r. ff. d. diuer. r tēpo. prescrip.
l. i. Et idē ne factū alioz preiudicet
vt si vocetur ad electionē: vt no. In
no. extra de elec. c. ij. Sed an teneat
constituere ne cōtra eū procedat iu-
dicialiter? Dic q aut est ipedit⁹ ne-
cessaria causa r probabili. r tunc di-
cunt glo. q si sit defēsus restituit ad
appellandū sin autē ad totā causam
vt no. ff. de in inte. rest. l. fi. Et idem
inno. r hosti. in. d. c. ij. Et ita cōclu-
dūt q debet mittere: qz valet pcess⁹
contra eū factus ipso iure: sed resti-
tuit. Tu dic plenius qz aut q̄s abest
causa infirmitatis: aut alia necessa-
ria et pabili. Primo casu dic q si
sit ad tps: non teneat mittere. pcura-
tozem in graub⁹ causis. In alijs vi-
detur q teneat. nec distinguit an fu-
erit citatus simplr: an vt cōpareat p
se vel per procuratorem: vt ibi no.
Inno. r hosti. Tu fm hosti. dz mit-
tere excusatorē. alioquin multabit⁹
p iudicē quē contempsit: lz parti nō
teneatur vt ibi. Et que sunt graues
dic ibi. Si autem sit morbus diutur-
nus: dz etiā mittere in graubus: vt
ibi no. ff. de iudi. l. si longi⁹ Nec ob.
c. cum dilecti de dolo r contu. qz loq
tur in casu speciali propter vacanti-
am ecclesiaz. fm eos. Item pōt vi-
ci q si actor esset infirmus ante q̄s ci-
tationem impetraret: q debet mit-
tere procuratorem: cum potuit pre-
uidere per predictam. l. i. ff. si quis
cau. r. l. ij. Item dic q si procedatur
contra ipsum qui non tenetur mit-
tere procuratorem: non valet pro-
cessus si iudex sciuit. Alias dicit in
absēte causa reipublice: vt no. ff. de
re iudi. l. questum. In quo dic q in
causis inceptis debuit mittere pro-

curatorem. et si non fecit: non suc-
curritur ei. ff. de legatis. l. eundem
§. i. et ibi no. In alijs autem si fuit
legitime defensus restituitur ad ap-
pellandum tantum: sin autem ad to-
tam causam. vt no. d. l. fi. r. d. c. ij. p
inno. r hosti. Et sic infirmo non suc-
curritur in casu quo debuit mittere
procuratorem et non misit per pre-
dicta. ¶ Ubi autem quis est impe-
ditus causa probabili tunc legitime
defensus ad nihilum: non legitime
ad appellandum cōmuni iure a tpe
scientie: vt. l. ab eo. §. quomodo r q̄s
iudex. Vel ad totam causam per res-
titionem si non potuit mittere p-
curatorem vel si dimisit r defunct⁹
est: vt. d. l. fi. no. Et idēz doc. in. d. c.
ij. Et vide de offi. del. c. consultatio-
nib⁹. Et caue qz q̄s glo. i. d. l. fi.
videtur facere duo mēbia de scola-
ribus r mercatoribus: videf tamē
satis vnum. ¶ Ubi autē quis impe-
ditus est necessaria causa tantū: tūc
non subuenit. nisi in casu quo p-
curatorem facere non potuit. vel ē de-
functus: vt. l. pomponius. ff. de mis-
no. r. l. §. si p ptozem. ff. ex q. cau.
ma. ¶ Quid si dimisit pcuratorē
q̄ fuit ifirm⁹ vel als ipedit⁹? Videf
idem ac si defunctus. Inno. dicit q
dñs reputat contumax in casu q̄ lis
erat cōtestata: qz potuit substituere
pcuratorē r fuit negligens si nō se-
cit. q̄ negligentia nocet dño. r tū se-
cus esset si dñs ei dedisset potestātē
substituēdi: vt plene no. extra vt li-
te nō cōtes. c. i. ppe fili. Et hoc quo
ad expētas. nō aut. vt als puniaf vt
excōicef. Nisi i casu quo potuit pur-
gare r nō purgauit vt ibi. Hāc opi
credo verā incasib⁹ quib⁹ ipeditus
teneat cōstituere pcuratorē: non obs-
tate ipeditō. qd dic vt. §. prorf.
Ubi nō ptumaciter abest: nō est lo-
c⁹ restōni: vt. d. l. r. d. c. pleni⁹ notaf
Et iuge. §. de iudi. l. pperādū. Hęc
autē pcedūt vbi pcedunt legitime
citationes: et in diffinitiuis. Nam i
terlocutorie sine restitutione possūt
h. ij.

Si pcurator est infirmus.

87

Liber Secundus

reuocari. nec opus est restitutiōe in his q̄ reuocari possunt. De quo dic̄. J. de sen. ex. peri. reci. l. ij. ¶ Illud autem cōstat q̄ vbi fuerit per aliū impeditus h̄s actionem cōtra eū. ff. de eo per quem fac. l. i. Si tñ res est iationē non recipiet. restituitur. extra. e. ex litteris ¶ Et sic inia tenet ipō iure. vt p̄t̄ extra de sen. excōi. c. venerabilibus. §. idē est li. vi. De quo dubitauit inno. extra de offi. dele. c. p. z. g. z. ber. de testi. cogen. cum sup̄ nisi in casu quo iudex sciret vt dixi. Et vide extra de sen. z. re iudi. c. cū bertoldus. Nota q̄ debet fieri legitima fides de impedimento. nec sufficeret iuramentū: vt. d. c. ex litteris. sed cū vno teste sufficeret. vt ibi no. vel km archid. z. hosti. sufficeret iuramentū: si alias sit bone fame z. honesta p̄sona z. non sit possibilis probatio: vt no. archid. de dolo z. cōtra. c. i. li. vi. dic̄ ibi.

Quod tēpore. hic completam vsucapionē ante diuersionē. alias non curreret annus statutus. Et ita p̄pone h̄s opi. mar. q̄ dicit q̄ si reuersus habuit temp̄ sufficiens ad interrumpendū: non restituitur. Bul. vero dixit q̄ immo. Lutus opi. sequit̄ dy. Sed aso in sūma z. doc. noui tenent opi. mar. Pro q̄ extra de verbo. sig. c. dilecto filio ia. barba. ¶ Ad q̄tuz vero t̄p̄s restitutiū est hodie expeditū. extra d̄ in i. te. resti. c. i. cle. ¶ An aut̄ pōt̄ peti in i. te. resti. z. res vendicari in eodez libello? Dic̄ q̄ si solum petat restitutiū: fiet sibi restitutiō rei: si eam tamen antea possidebat. al̄s restitutiū ad statum in quo erat tempore lesionis. Sed Inno. z. hosti. sequunt̄ dy. z. pe. Et si nō possidebat h̄s actionē habebat ad rem: tunc non potest simul intentari. ff. e. l. nec ei. §. si. sc̄d̄ eos. Et pro hoc quia recisoria non competit ante restitutiōem. e. ti. si q̄s stipulatus. Itē pro hoc. l. fundi. z. l. funduz. ff. de excep. rei iudi. Ar.

contra. ff. de inoffi. testa. l. q̄ de ioffi. cioso. §. i. Sz facit p̄ eis. ff. ad exhi. l. iij. §. est autē. z. qd̄ no. l. i. Tene ergo q̄ nunq̄ simul intentant̄: sed bñ vep̄ est q̄ per iudiciū rescindens fit restitutiō rei q̄nq̄: vt dixi z. no. ff. de p̄cur. l. qui p̄prio §. itē queris ¶ Nec habebit probare se dñm: sed solū se rem possedisse t̄p̄e absentie vt plene no. Inno. extra. e. c. cū ex litteris. Et in spe. e. p̄ si. sed nunq̄d. ¶ An op̄ est plena probatiōe? Inno. dicit q̄ non dicto. c. Immo dicit q̄ sufficit semiplene probare lesionē: etiam p̄ iuramentū partis. Et hoc quo ad cedendā restitutiōē in integrū: sed non quo ad rei restitutiōē. Ibi cū debet p̄bare dominium si asserat se dñm. vel possessionem asserat se solūmodo possessorem: vt plene no. in d. c. Et facit. ff. ad exhi. l. celus? §. itē celus. z. l. i. si ad exhibendū. Si vero proponatur om̄issa allegatione: iudex debet se informare sūmarie. Et prout ei videbitur concedere vel de negare restitutiōē: vt ibi plene no. Ad quid autē restituitur? Dic̄. S. si sepius in i. te. resti. postu. l. i.

Ignorare [Sine dolo] ff. e. z. q̄ data [Nō defēdunt] hoc vep̄ vbi fuerūt citati in p̄pria p̄sona. idem tñ si dōmi: vt no. extra de eo qui mit. i. poss. c. fi. [Abesse desierint] si facta fuerit restitutiō: vt. ff. de vā. in fec. l. si finita §. si forte. de p̄iur. cre. l. eū q̄. cum no. Sed cōtra. no. ff. ex qui. ca. in pos. ea. l. fulcini? §. i. in glo. nota duo. z. in §. si is qui fraudem in glo. nam et voluntas. Quidam vt pe. d̄ bel. p̄ti. distinguunt aut iudex sciebat: aut non. ff. de pri. credi. imperator. Alij distinguūt aut exigatur dolus aut contumacia. Et in hac i. ra. Sapienter faciet qui alternatiue concludet propter dubium. ff. q̄. lega. l. i. §. quod autem. Et per hāc. l. potest dici q̄ potest fieri missio i. bo nis infirmi quantumcumq̄ se ex

Probatio impedimenti.

Reffō p̄traysupcionē in absentia.

An in eo dē libello p̄t̄ restitutiō peti z. res vendicari

Que probatio requiratur

In bōis infirmis fit missio

De tēporibus i iſte. reſtitutiōis. fo. l. r.

cuſet. Et hoc tenet imo. Iudex ta-
men non debet ad hoc pperare: vt
no. extra de procu. c. ij. in glo. nun-
c iſmiſſo.

Reqz [Manifestū eſt] vic
ſupra. ſi aduer. ſiſ. l.
edicto.

Sicuz [Diſtraxerūt] ſm
legem; vt. f. de iu-
re do. impe. l. ſi. ſm pactū reſtituere
tur ſm glo.

Eaque [Militari.] niſi
poſt mortem cōti
giſſet leſio. f. ti. ij. l. ij. ſm glo.

Sancim⁹ [Tempo-
ribus.] dū
tamen nō ſit breue. ff. e. ab hoſtib⁹.
ſ. ſi. [Edibus.] niſi modico tpe. ff.
e. ab hoſtib⁹. ſ. ſi.

**De vxorib⁹ mili-
tū et q̄ republice cau-
ſa abſunt.**

Temporalib⁹.
Dic q̄ hec mulier re-
ſtituit: nō qz abſit rei
publice cā. ff. de re. iu. l. ij. ſ. favore
viri: ſm glo. Quid de alijs familia-
rib⁹ militū: vtrū idē? Videſ q̄ ſic.
ff. e. l. iter eos. ſ. militū. ſ. de epif. et
cle. l. ij. Ia. tenet f. qz familiares ex
cauſa volūtaria abſunt. Sed ſcōm
doc. reſtituūtur ex gñali clauſula.

Eique [Reſuſo.] ab ipſa
muliere. qz in eius
vtilitatem verſum eſt.

**De tēporibus i in-
te. reſtitutionis. ꝛc.**

In his [Dicas q̄ vti-
lis ann⁹ nō
currit ipſo iure vt vites
circuitus r ne reſtituat
ad reſtituēdū. Et idem
hodie de quadriēnio: qz non currit
niſi a tpe reuerſiōis: imo ante ince-

ptum ſuſpēditur ſm glo. f. e. l. ſi.

Ea q̄ [Intimata] de actis
inter intimidationē r i-
petrationez reſtitueretur: vt no. hic
r. ſ. d. his qui ve. eta. impe. l. ſ. [Abi-
noſibus] etiam ſi quadriēniū ante
laberetur. [Debetur] factus maior.
ante enim non currit ipſo iure: ſm
glo. Sed mar. dicit ſtatim currere.
[Addita.] vel ante ſi erat maior et
diſſerat malicioſe: ſm doc.

Aut. **Si minor.**
Sumit de tpe nō ſolu. pe. ſ. gñalit.
col. vij. [Hō q̄rit] f. tpa. aut. qd lo-
cum hz. f. de dona. cau. mor. [Au-
ptiaz] p̄ctaz ſm mar. r io. Sz bul.
et azo p̄hendaz: ex quo eſt habilis
ad p̄ hēdū. quos glo. r doc. ſequūt.

Petēde [Etenim] Quid
ſi petitor nō fuit
i mora ſz teſtes ſunt adeo remoti q̄
f. tps non pōt eos habere: Dic ſz
doc. q̄ vaſ dilatio. ff. de excu. tu. l.
quiquaginta. cū. l. ſe. Et his caſib⁹
ertēdiſ cognitio vltra quadriēniſ

**Quid ſi ſit temp⁹ p̄ſitū a iudice
delegante? Inno. dicit nō dari dila-
tionē. extra de offi. deleg. de cauſis.**
Qd p̄t eſſe verū niſi in caſu quo cā
oīno periret: vt ibi. no. ar. huius. l.
[Anime] ar. huius. l. dicūt doc.
q̄ ſi remouet cōmiſſio p̄pter ipedi-
mētū alteri⁹ partis q̄. terminū p̄-
emptoriū non potuit p̄bare: q̄ alia
pars cui poterat etiaz negligentia
imputari pōt producere teſtes: vt
no. in ſpe. ti. de dila. ſ. nūc videndū.
ſ. in ſūma. Curia francie ſeruat.

Supuacūā [Dies.]
ſi habuit
facultatem agendi et tūc fuit leſio.
alias a tempore leſionis: ſcōm Jo.
Iſoc reprobat doc. quia ſi contin-
geret q̄ penultima die. xxv. anni in-
ciperet p̄ſcriptio. x. annoz: q̄ reſti-
tueret. xlv. anno. Et vicūt q̄ nō re-
ſtituitur aduerſ⁹ illā leſionē p̄pter
negligentiā ſubſecutā. Verius eſt
q̄ hic currat a tpe hic taxato. Et fa-
hūij

Quadri-
enniū tē-
p⁹ auget

Stil⁹ fra-
cie.

A q̄ tpe
currit q̄-
driēniuz

Uxor mi-
litis gau-
det puile-
gio ꝛc.

Liber secundus.

cit in aut. de tem. nō solu pecu. §. fi col. vij. Sed ecclesie non currit nisi a tpe lesionis: vt extra. e. c. i. in cle. z ibi io. an. notat esse differentiam inter ecclesiā z alios. Et p illaz decretalem sopita est controuersia doc. q si minus tps sit quadriennio: nisi chulomin⁹ restituit infra quadriennium ad tps qtu zc. [Finitendaz] nisi per partem negociū prorogaretur. ff. e. l. intra. de excu. tu. l. si cum ipse. et hic no. Vel per iudicem: vt no. in. d. c. i. e. ti. li. vi. z. §. e. l. petende. Sed quid si detur post? Doc. dicunt q nō valet. Et hanc tenuit dy. vt no. d. c. j. Et facit. ff. d. excu. tu. l. scire oportet. §. consequens. de app. pel. si appellacionem. in cle. Sed an per modū exceptionis possit oppo ni post quadrienniu? Dicūt doct. q non. ff. de iur. i. l. nā postea. §. si minor. ¶ Sed quid de actione recisoria? Glo. dicit eā finiri quadriēnio. Doc. dicit eā talem esse sicut ante: si in noui tpe erat antea duratura. als si maiori: tūc finit quadriēnio. Dy. tñ dicit in. §. rursus indistincte cum glo. p glo. ti. i. l. fi. vbi casus. et facit. ff. de acti. z ob. l. i. honorarijs. Sed an p contes. perpetuet. Jo. dicit q sic etiā per contes. q fit in iudicio rescindenti. Dicas q per illā contestationē nō perpetuatur sicut doc. cū sit sup alio. sed per contestationem q fit sup ipā recisoria: scdm glo. dy. z alios do. ¶ Item hec lex nō obri net qñ peti in cōsistorio principis restituito: vt no. hosti. z spe. post eū e. ti. §. vlti. p. ij. vide. f. ti. i. l. respubli ca. Et sic hic loquit de iudicio rescidēte: qd est iudicis officiu extra de offi. iud. c. ij. ff. ex qui. cau. ma. l. si quis sit stipulat⁹. z no. e. ti. ab ho stibus. §. sed qd. Quis alij dixerunt actionē in factū. ¶ Ad videf seq glo. Insti. de actio. §. rursus. Prīmū tñ

quo casu durat qstuz tps restitutiō: vt. d. c. i. ff. d. mioz. l. fi. [Ad abfimi lis] est tñ in alto dissimilis qz maior reuersus hz aliquantulū tps. ff. ex qui. ca. ma. l. ab hostibus. §. fi. Ad i nor non.

Quib⁹ ex causis maiores i integrū re stituuntur.

S ppter [Bona data opa. ff. e. hi. q. z. l. z q data. [Indefessus.] vt nullo mō: vt min⁹ les gitime. z tūc ad totā cāy. vt legitur: et tunc ad appellādū. ff. e. titu. gho. li. l. fi. vide pleni⁹. §. d. resti. mili. l. i. [Cōdēnatus] is erat cōtestata.

S i idcirco [Arbitrū] id ē iudicē. fm glo. [Non potuisti citatus do: mi: vt personaliter ante q caperis: vt. d. l. i. §. de resti. mili.]

In extractib⁹ [Offi dicio] nō illo q maiores et minores restituuntur: sed adherēte actiōi. Et hoc i alijs cōtractibus q in venditione i qualicitū est pbenitibus ad auicem se decipere: vt. l. i. cause. §. idem pōponius. ff. e. Sed videf idē in alijs. f. cōia vtriusqz in. l. maiori bus. Dicergo q. l. ista loquitur qñ vol⁹ fuit adhibitus. Vel si fuit de ce prio re ipsa: dic q agit actiōe ex eo fctū. z volus officio iudicis purga tur actioni inherenti. Et hoc qñ ex cessit dimidiā. z i bo. fi. fctibus. secus i stricti iu. vbi agit de dolo. ff. de dolo. l. eleganter. in prin. et. §. i. dic ibi plene.

Rеспублика Romano rū hz glo. Quid de alijs? Glo. dicit hic nō re stitui. Et idē no. i spe. e. ti. §. i. p. po ro. Sz glo. ptra. notat seqūdo Azo. ff. ad maec. l. nichil. Doc. tenēt pte

Actio re cisoria q tpe expi rat.

Cōtesta tio pper tuat.

Actō an nal dē eē recisoria.

Quedentes z emētes an possint se ipsos dci pere.

Respu blica re stituitur.

Fiscus.

mā: & maxime de rei publica castrorum & villarū. vt hic no. glo. Quidā dicūt restitū i iudicialib⁹. s. de eo q̄ vi. al. l. i. vbi videt cas⁹. ¶ Quid de fisco? Videt idē qd̄ de re publica romanorū: cū in eius locū succedat vt no. j. de iure fi. in rubrica. lib. x. Doc. cōtra. qz̄ imo sunt diuersa: vt pz̄ in rubrica de iure fis. et i rubrica de iure reipu. Et videt notatū. ff. d̄ iur̄ fis. l. i. sup̄ verbo p̄cij. Et multominus in p̄uentione: q̄uis eodē p̄uilegio gaudeat. ff. de iur̄ fis. fiscus §. fina. Sed quero infra qd̄ tēpus. Dic̄ hodie. j. quattuor annos a t̄pe lesionis. vt. c. i. de i. inte. rest. in cle. De ecclesiis leſis cōstat q̄ nedū romana imo & alie restitūtur: vt ibi. et per totum ti. de i. inte. rest. extra. ¶ Sed qd̄ restituet? Dic̄ q̄ nō prelar⁹ q̄ regit: sed superior. spe. e. ti. §. i. p̄. s̄ nunquid p̄latu. ¶ Sed an currat t̄ps in vita prelati ledentis? Quidā q̄ non. sed doc. improbant extra. e. c. i. li. vi.

Nota hñ
hō dictū

¶ Si ab hostib⁹ [Wñ ficio] insti. q̄ nō est p̄mis. fa. te. §. i. [Actio nis] id est recisorie. [Annue] etiam hodie: vt diri. s. ti. i. l. fi. [Non p̄hiberis] videt ergo cōpetere ante restitutiōē ipso iure. km glo. Alij j. Distigue km dy. an esset p̄ia oīno sublata. & tūc datur noua. Aut nō. & tunc datur antiqua.

De alienatiōe iudicij mutādi cā facta.

¶ Qm̄ in rē. Nota q̄ vt sit loc⁹ huic titulo: tris oportet p̄currē: q̄ alienatio facta fuit in potētiōrē & causa futuri iudicij & q̄ nūc sit: km glo. Itē dic̄ potētiōrē quōdūq̄: vt. s. de his q̄ potētiōrū no. Quāq̄ rōne officij publici auctoritate & vtilitate. Item dic̄ q̄ actio i factū nō cōsumit re i vēdicatiōē. km glo. Ad intellige nisi ha-

beret cām ab alienāte: km doct. ff. de peti. here. l. nec vllā. §. fi. de solu. l. Stichū. §. dolo. [p̄pareat.] quā re⁹ hz̄. vel detētoz. ff. de rei ven. vel offi. ciū. Et hoc si dubiū sit an reus possideat vel detineat. qz̄ in dubio detinēs censet possidere vel p̄sumit: vt no. ino. d̄ p̄ui. c. cū oli. ij. Alias si cōstet q̄ t̄m detinet: n̄ p̄pellit iudiciū recipere imo q̄ egeret p̄tra ip̄m succūberet: nisi km forma. l. i. j. vbi i rē actio. Et h⁹ no. plene ino. extra vt lite n̄ p̄tes. c. qm̄. §. pe. & i glo. p̄cia lis. Itē dic̄ q̄ si q̄s litē p̄stet negādo: q̄ nō videt se offerre defensiōi. immo absoluif si actor nō p̄bet ip̄z̄ possidere: vt no. ff. d̄ rei ven. l. is. q̄. et. l. q̄ petitorio. Itē dic̄ q̄ idē est si dolo desist possidere. ff. de re. iu. l. q̄ dolo. et. l. parē. Et idē si lata culpa quācūq̄ vel leui post litis contest. ff. de rei ven. l. si a bone fidei. cum. l. se. Et no. l. l. si culpa. & l. q̄ petitorio. §. ij. & l. si hō. Vel km pe. post datū libellū. Et his duob⁹ casib⁹ tenetur vtili: vt no. i dicta r̄la q̄ dolo. Et pz̄ ff. de noza. l. electio. Et si ante litis cōtest. possidebat: & post litis cōtest. dolo desist possidere: nō mutat istā t̄ia. s̄ si ante: sic. oz̄ t̄m q̄ de hoc fiat mētio i p̄cessu quō post litis p̄stet. d̄ list. vt no. i spe. de iterō. l. iudi. fac. §. nūc. p̄. itē nota. Et hoc tenet dy. ff. de aqua plu. arcē. l. q̄ q̄. §. vi. Ina sti. de actio. §. i. p. l. feruus. ff. de his qui no. ifa. Et si re⁹ nō tenebat t̄pe litis cōtest. dū t̄m teneat t̄pe s̄cie: sufficit. ff. de rei ven. l. s̄maut. §. i. Sed ex pte actoris nō sic: vt no. ff. d̄ pig. act. l. fi. q̄ glo. hodie distiguit extra de sen. & re iudi. c. abbate. li. vi. Sed ecōtra si ius ab initio cōpetebat: et post litis cōtest. desist cōpetere. tūc si facto rei: tenet iudicium. ff. de res ven. l. si post. alias nō. ff. ad exhi. t̄ignū. §. fi. [Vendidit] sec⁹ si gratis dimisit exēcrādo litē. ff. e. l. itē si res §. i. Item si actor transfuisset. nam ille i quē trāstatū est nō pōt: & michi lominus transferēs tenef ad inter-

De tinēs
cētes pos
sidere.Cōuet⁹
an dbeat
possidēf.

Nota.

Libet Secundus

esse. ff. e. l. fi.

De receptis arbitris. Et.

Pactus q̄ appellat ab arbitrio.

Gratia. [Actio] hodie datur emologatione tacita vel expressa nō tñ appellatib' km glo. S3 qd si i cōpromisso actū sit q̄ sit licitum appellare. Dy. dicit q̄ valet pactū. ff. d' appel. ex p̄sensu. Dicit q̄ pactū valet ad hoc q̄ pena non cōmittatur. appellatio tñ non valet. j. de iurisd. om. iud. l. p̄uatorū. Doc. tñ iuris canonici dicit q̄ p̄nūciatio arbitri: p̄ officiū iudicis debet emendari: etiaz sine pacto: vt no. archid. extra de offi. dele. si ab arbitris. li. vi. z ber. de arbi. c. exposita. Et spe. d. titu. p̄. arbitratorū. z. p̄. dixerunt. S3 arbitratoze. p̄t reclamari ēt si renunciatiū ēēt cū iuramēto. extra de iureiur. quitaualis. p̄ ino. S3 quid si erat arbiiter vel arbitrator: Dic in sp̄ci quō p̄cessit vt ibi no. in no. z spe. e. ti. §. sequitur. p̄. h. pone. cū seq. [A placitis.] nec ab initio: nec ex postfacto. S. de trāfac. l. si q̄s maior. ff. e. l. inter. de p̄trahē. emp. si cum fundū. §. fi. [Comprehensum] alias nō pōt arbiiter statuere. ff. e. l. z fi. non. z spe. e. §. differt. p̄. item ex sententia. [Non paruerit]. ff. e. non cogendum. §. fi.

Si contra [Detracta] uit. idem si ad iudicē iuit. ff. l. si q̄s i rē. [Obnoxii] dicit ita fuisse actū. als nō p̄mittit̄ propter p̄tumaciā: vt no. in aut. de iudi. §. qz vero. colla. viij. ff. e. non ex oibus. §. i. Nisi esset citat̄ ad sententiā audiendā. Et idē in spe. e. §. sequit̄. p̄. sed nūquid. S3 si ad iudicē recurrat: potest. sed cōmittit̄ pena. extra de offi. dele. c. significantibus. ff. e. si quis i rem. Forte secus si iurauit. infra. e. ne in arbitris. et vide. ff. e. l. diem. §. si quis. ex. l. celsus. supra de mō mulc. l. eos.

Si ad iudicem re currit an p̄mittat̄ pena.

Arbitroz [Incessit] dolo partis vel arbitri soli. km hu. z doct. Fo. p̄tra. Itē dic q̄ non crederet arbitro confitēti. extra. e. c. ij. per inno. [Exceptio] et sic tenet sententiā: vt scripsi infra quādo prouoca. nō est necess. l. venales.

Re i arbitris [Vel i] rez vt leni] re tradita ex sententiā. Als contra. insti. de offi. iudi. §. fi. glo. [Solutius arbitri]. Quid ergo si sunt plures. Glo. dicit hic credi eis: z posse eos testificari. Et idem i iudicib'. Et idē no. spe. ti. d. teste. §. i. p̄. itē q̄ fuit. circa finē tercij folij. Pro quibus extra. e. c. ij. Sed inno. videtur asserere ip̄os nō debere esse testes: sed iterrogādos. in. c. ij. de arbi. de accu. cū dilecti. Quod videtur verius i causa que coram eis ventilatur propter affectionē sed i illa que corā alijs: contra. extra. de testi. dilecto. c. titu. cum a nobis. vide ibi ber. qui aliter dicit et minus bene.

Arbitri an p̄nt cē testes in eadē cā.

Aut. Decernit ius. Sumit̄ i aut. de iudi. §. qz vero col. viij. Et dic sacramenti p̄stiti a se vel a partib'. km mar. et io. Bul. dicit a se tñ. hodie vero de iure canonico est seruādū: vt extra. e. c. ij. et. c. cum tpe. z in spe. e. §. sequit̄. p̄. hoc aut certū est. Et ideo semp videtur agi iuxta. l. ne in arbitris. Item dic km io. q̄ licet iuramētū reiteretur: nihilominus tamē cōpromissum valebit: vt hic notatur.

Cū antea. Dic q̄ aut fuit cōpromissum nudo pacto z simpliciter: z obtinet hec. l. Aut stipulatione solēni simplr. et obtinet. ff. e. l. diem p̄ ferre. §. fin. Aut fuit pena adiecta. tūc aut p̄cedebat nuda cōuētio. Et sunt opi. glo. nā glo. ff. de re iudi. l. ait p̄tor: dicit agi et excipi. Contra riu d. e. ti. l. a diuo pio. §. i. Et i illa fuit Azo. Et spe. e. ti. §. sequitur. p̄.

Resolutio ad materia les q̄s qñ snia arbitri cmo logat̄.

consuevit. Et facit extra. e. c. p. tuas. et videtur verior. Et no. ff. e. l. ij. Aut pcedebat solēnis stipulatio. et tunc non emologaf: fm oēs. s. e. l. i. que non reperit correcta. Quid ergo si partes pacte fuerint manente rato pacto? Dic nihil prodesse: etiā si pacte eēt q fieret executio extra de offi. dele. c. significantibus. et no. in spe. e. s. sequitur. s. quid si sit et. s. se. Sed contra. in. s. quid ergo fm premissa. Sed intellige quando precessit nuda conuentio. hoc tñ fallit s. de iude. l. iudei. Vel intellige: vt hic. Dec autē obtinent in arbitro. Quid in arbitratore? Quidam dicunt non posse emologari: vt no. in. no. extra de iureiu. quinta uallis. p. pe finem. Sed si expresse cōsentiāt: agitur ex pacto: vt ibi. Vel si cū iuramento fuit acceptus: debet seruari eius ordinatio officio iudicis: vt ibi no. [Hecq pena] vel aliud loco pene. ff. e. l. litigatores. s. i. [Hecq iudex] extra de preben. nisi. [Exceptionem] hodie non: nisi emologatur: fm glo. [Subscripterunt] supponit ergo q debet sententiare in scriptis. Et no. in spe. e. ti. s. differt s. item in ferendo. [Actionem] vel directam executionem. extra. e. c. p. tuas. ff. e. l. ait pto: Et no. in spe. de sen. ex. s. nunc videndum. [Proxi-mos] idem in arbitratu. in spe. e. s. sequitur. s. item quid si cōpromissū Sed hosti. dicit posse reclamari q: diu durat actio. ff. pro socio l. vnde ff. loca. l. si i lege. de dona. cū te. Qd est verus vbi non datur exceptio ex arbitratu. [Conuentum] per cōuentiones misso excoctore. gl. [Factū] alias secus. extra de testi. c. presentata per Inno. [pōse eo] iter eofdem. fm glo. [Iudicij] et contra. vt no. in spe. de proba. s. nunc videndum. s. hoc quoq.

Sancimus [Optie opinio- nis] hoc videtur correctum. e. c. dilecti. Dic in spe. e. s. i. s. potest autē

[Iudiciali] per hoc repellitur mo- nachus vt in spe. e. s. sequitur. s. sed quid. nisi haberet administrationē. per. d. c. dilecti. Quis nec ille possit esse iudex. extra de rescrip. et si principalis in cle. de priuile. c. cum olim per inno. De excōmunicato dic. s. de iudeis. l. iudeos.

De satisfando.

Monē iur [Satisfanda] fallit. ff. de no. ope. nunci. l. de pupillo. s. fi. ad tercul. l. qui ita. s. et

[Itaq] dic q aut procurator reuocatur ante litis contes. et oic q aut scientie procuratore tantum et sunt opi. Glo. dicit q nō valet quod per ipsum agitur. extra de procu. mandato. Item inno. e. ti. ex insinuatione. hosti. q valet. Aut sciente parte tantū et non tenet in effectu. Aut iudice et non valet ipso iure: vt hic no. Vbi autem omnes ignorarēt valet: vt hic. Aut reuocatur post litis contes. et dicit glo. hic q valet iudicij: nisi esset iusta causa reuocandi. sed c. mandato videtur velle q valet si iudex vel aduersarius sciret. als sic. Et Quis nō possit reuocari: nihilo minus tamē dz superferedi quousqz sit cognitū. Et hoc nisi esset cōclusum. tunc eīm valet: vt no. in. c. auditis. extra de procura. Quid si procurator substituens fuit certiorat: substitutus non q pcessit: Facit qd no. extra de rescrip. c. ex parte deca ni. Item videtur q reuocans tenet ad expensas partis aduerse: vt. d. c. auditis. [Exordio] qd si petat cautionē: modo tñ reus non vult reconuenire? Glo. dicit q tenetur cauere ff. de procur. l. seruum. s. ait pretoz. Sed contra no. e. ti. sed et he. s. defendere. Et verius secundum doc. S. hec. l. est pro glo. ff. re. amo. l. et ideo s. si pf. d. col. bono. l. i. s. s. cū possunt Et sic posset fraus fieri si reo diceret se velle reconuenire i mille marchis

Dono: ch'an p't eē arbit.

Iudicij cū pcuratore reuocato.

Arbitra tor.

Liber Secundus

qz vir posset fideiussor pro tanta sū
ma repiri z huic fraudi dz iudex oc
currere. [Satisfatione] pro tota cā
in spe. de defen. §. quid si defensor.
[Logitur] nisi dñs cauerit p eo in
sti. de satisfda. §. si vero Doc. vicūt q
tunc etiam dz promittere vt habeat
fideiussorem cui accedat. z sic tenet
dy. de fideiur. l. fideiussor oblig. §. fi.
z cy. hic. Item hoc verū nisi cēt vas
tus ad sententiam audiendam. fm
Bul. vide quod nota. §. de pro cu. l.
nihil. ff. de nego. gest. l. liberto.

De formulis z im petratione actionuz sublatis.

Iuris. [Amputen
tur] fallit. ff.
de iure fis. in fraudez. §.
quotiens.

De iureiurādo p pter calumniā dādo

Noibus. [Cau
sis] et
criminalibus fm oēs.
Bar. §. Itē in spūali
bus. extra. e. c. i. li. vi. z i
cā appellatiōis: vt. c. ij. Fallit i seu.
ti. de p̄sue. rect. feu §. sacramētum.
An aut cleric⁹ iurare teneat? Dic
extra. e. c. i. li. vi.

Aut. Hoc sacm.

Sed sacm malicie pluries exigif:
vt extra. e. c. i. li. vi. Itē extra iudi
cialiter etiā pluries iurat. ff. de dā.
infec. l. qui bona §. si quis stipulat⁹.
Itē in iudicijs prestat aliqñ aliū iu
ramētū. i aut. d testi. §. qz p̄o. coll.
vj. Itē dic qz hec aut. loq̄tur post li
tis contes. l. ante. que hic non corri
gitur secundum doc. Vide plura iu
ramenta in spe. e. ti. Et iunge q̄ scri
psi. §. de pe. iudi. ma. iudi. l. i. §. i.

Cū z iudices. [Pro
positis]
sed nō tactis. extra. e. c. fi. i. vi. [Ius
iurandum] hoc iuramētum remitti
tur parentibus: fm Bzo. ff. e. l. iusu
randū. §. hoc iusu randū. [Allegatio
nibus] etiam simplici negatione.
[Curatores] horum confessioni sta
tur quando causam agunt: z pupi
lus est presens. alias cōtra. ff. de cō
fess. l. certum. §. si quis. glo. dic. §. de
auto. prestan. l. clarum. [Quedam
sūt persone] vt prelatus: orphanot ro
phi. extra de electi. dudū. ij. Vel p̄
quando est in iudicio vt legitim⁹ ad
ministrator. iudex si sit fili⁹ cū eius
auctoritate: vt hic notat. Quis doc.
contra. [Adultus] vel hi iurāt i cas
ibus quibus habent legitimā pers
sonā standi in iudicio fm glo. [Sci
re possunt] z si melius scire videren
tur. non tñ iurant. fm glo. de verita
te tamē iurāt. fm glo. [Existimat]
Inno. dicit in. c. ad hec. extra de te
sti. qz in facto suo dz quis respōdere
de veritate. sed in alieno de credulitate.
Et vide quod no. de iureiu. ex
litteris [In prouincia] hodie iurat
procurator ad hoc speciale habens
mādatū. z nihilominus iurat si dñs
iurauerit: vt. c. ij. z. fi. extra. e. lib. vi.
nisi esset constitutus ad causaz eccle
siasticam. extra. e. causam. z. c. in he
rentes. [Vel defēsor] z ita si admit
titur defensor ad iurandū. vic plene
ff. de. procura. l. non soluz. [Collu
sione] hodie potest remitti tacite. ex
tra. e. c. i. li. vi. An autem consuetus
dicit? Dic qz nō extra de fideiussor. e
constitutus. extra. e. ceterum. [Sac
ramentum] Quomodo iurabit
vniuersitas? Dic i specu. e. §. restat
extra de testi. c. presentium lib. vi.
[Holuerit] expresse recusando si
recedat distinguitur extra de cons
fess. c. ij. lib. vi. [Quid de procu
ratorē] Dic non idem extra de pos
stu. prela. c. i. et in spe. ti. de cōfess. §.
fina. ver. si vero sic. in fine. Sed an
appellat? Glo. §. sic. ff. de appel.

Officio
curatorū

In facto
suo de ve
ritate ni
dendum.

Remitti
potest.

Iuramē
tū calum
nie i qb⁹
causis p̄
statutur.

l. creditor. §. iustus. r. 7. quorum ap-
pel. non re. l. i. [Adat] p sententiaz
fm glo. ff. de noxa. electi. de op. le. l.
mācipiozum. [Reus] vel accusator
qñ reus ponit: vt no. io. an. extra de
confes. c. i. li. vi. Sed corrigitur ibi
alio modo. [Recusauit] presens et
iudice iubente. secus si notario. fm
archid. et to. an. d. c. Vel si iudex ci-
taret eū ad respondendū: vt in spe.
ti. de po. §. nemo. Et distinguitur quia
aut presens non subijt iuramentuz.
et dic vt hic. Aut subijt. et tunc aut
iustus respondere recusat: aut con-
tinuaciter se absentat: r habetur p
confesso. Aut nōdū iustus se absent-
tat: r tūc p̄tumar reputat. extra. e.
c. fi. in antiqs. Sed an in casu q̄ ha-
beretur pro confesso qz respondere
non vult: nichilominus potest cogi
respondere. ar. q sic. ff. de ven. in
pos. mit. l. i. §. quid ergo. r ibi nota.
per dy. et per glo. ff. de confess. cer-
tū. [Pro confesso] si confessio sit si-
bi damnosa. alias pro negante. ff. d
interro. actio. l. de etate. §. i.

Explicit liber secundus breuiar-
ij vñi Jo. fabri super Codice.

Incipit liber tertius.

De iudicijs.

Iudicio
cepto.

[Nō ē perem-
pta] et lata sen-
tētia absolutō-
ria in sorte vt
vt no. dy. extra
d re. iu. ca. null. li. vi. et p suo tpe.
7. de fideicō. l. quis. glo. 5. pcedit
tñ q̄ veniāt officio iudicis. et i con-
tractibus stricti iuris. Sed io. 5.

Licet bellus in actione tu-
tele. Dic in spe. de iudi. §. generali-
ter. §. sequitur videre. li. iij. Item
dic q̄ quando agitur actione gene-

rali: debet fieri specificatio in litis
cotef. vel processu. in spe. de actio.
seu peti. §. i. §. sed que est differen-
tia. [Eūdem iudicem.] non alius 7.
e. nulli. fm glo. [De specie.] secus si
de qualitate. infra. e. si cū allegas. q̄
uis generaliter pronunciatū fuerit.
fm glo.

Quoties [Questio] et
de fal. l. si lis. [Nō possit] dic q̄ hoc
obtinet generaliter. dum tñ non sit
preiudiciale alterius iurisdictioni:
vt no. inno. extra de ordi. cogni. ca.
tuam. de here accusatus. lib. vi. et
ibi io. mo.

Si cur [Instaurari] con-
tra. supra. e. l. licet
dic ibi.

A iudice Querit an sub
delegatus dele-
gati pncipis: vt delegat ordinarij
possidit vñū articulū pmittere? Dic
q̄ nō de rigore. extra de appel. cām
sed de facto seruatur contra: vt no.
in spe. ti. de lega. §. i. §. sed nūquid.

An autem lite contestata coram
se possit cōmittere? Inno. q sic. ex-
tra de sen. et re iudi. c. cū bertoldus.
r ber. de appel. cum causaz. Et no.
ff. vbi et apud quos. l. fi. ff. de iuris-
di. om. iu. l. et quia. Sed omnes hoc
reprobāt. Sed an iudex de con-
sensu dat? possit delegare? Specu-
titu. de leg. §. sequitur videre: dicit
q̄ nō. Quid si expisse fuerit com-
missus subdelegato vel delegato q̄
possit delegare? Dic q̄ non potest
fm doc. et no. archi. de offi. del. ca.
quis li. vi. Sed io. an. contra. c. is
cui. e. ti. r li. Et vide. 7. de testi. apd
eloquentissimū. Sed an delegat-
us a legato vel a locūtenente prin-
cipis potest delegare? Vide q̄ sic.
quasi sit delegatus a principe. Vi-
carius autem potest ad tēpus alius
loco sui substituere. vt no hostiē. ex-
tra de offi. vica. c. clericos. Et iun-
ge. ff. de offi. p con. l. legatus man-
data. Sz officialis ep̄i nō pōt vica-

Vide la-
te q̄ pos-
sit delega-
re seu cō-
mittere.

De

Liber Tertius.

Rius substituere sed aliquas causas potest committere. vide per inno. extra de offi. vica. c. sua. et. c. i. lib. vi. [Dat⁹ fuerit] vel ad vniuersitatem caruz vel a proconsul. ff. glo. Quamdoq; tñ ordinarius non delegat qñ iungit sibi ministeriū: vt. ff. de ca. no. lar. titu. l. ij. lib. x. per quā videf qd si sint duo vnus nō possit aliq; delegare.

Aut. Ad hec.

[Per consultarios.] qui referunt. § quo. ff. de fal. l. vbi. et vide. ff. e. l. rem non nouam. Item nota qd hec aut. est correcta in singulis articulis. extra de offi. dele. super questionum. dic vt ibi. Nec seruiatur de consuetudine quatenus tangit delegatos maxime. l. a iudice.

Seruus Dic. ff. e. l. vij.

Cū debitoris [Prostulas] reo cōuento: ad domum officio iudicis fiet missio. fm glo.

Placuit Aut vt rōgari potest. et seque equitate: vt hic. Aut rigor solū: et tūc seque equitatem in suo casu. ff. qd et a q. l. p. spe. xit. Nō in sibi. vt hic fm doc. Et cā tñ dispēsat qd rigore i specialib⁹ casib⁹: vt scripsi. §. ex qui. ca. isa. i. rō. l. et si seuerior. Et idem de canonibus. vide ber. extra de consti. c. f. Item videtur qd vbi vtilitas suggerit possit iudex cōtra rigore dispensare. extra de sen. et re iudi. abbate. l. fi. li. vi. Vel pp̄ exuberantē equitatem in casu particulari. ff. de peti. here. l. fi. Et facit hec. l. qd sit licitū offendere verba legis sequendo sententiam. ff. qui pe. tu. pos. l. credendum de excu. tu. l. scire oportet. §. aliud. Cōtra. ff. de exerci. l. i. §. si is. q. l. y. dicit qd licitum est offendere verba vt mēs seruet: vt extra de re. iuf. c. fi. li. vi. et iunge. ff. aut. hodie.

Aut. Iubemus.

[Renūciauerit] hec renūciatio nō valet fm glo. in testibus nec instrumentis. Itē no. in aut. vt debi. ma. circa medium. Et hoc nisi iurauerit: vt in spe. de proba. §. videndus. §. sed pone. Doc. moderni contra. extra de testi. c. de testibus. et c. cum venissent. Vel dic qd nichilominus renūcians admittit si sit iusta causa que moueat iudicem: vt ibi no. Et ibi per inno. e. ti. i. caus. Quid si se abstrinjerit ad vnum genus probationis vel voluit credi iuramento partis: Dic valere: vt no. d. §. qd si ibi. Item que sit differentia inter conclusionem et renunciationem: dic per archi. extra de in i. re. resti. c. ij. li. vi. Et per inno. in. c. pastoralis extra de cau. poss. et proprie. An autem conclusio sit de necessitate: vide extra de ver. sig. c. sepe. in clemen. §. penul. [Ita vt si] caue quia minus tempus potest tribui: vt in spe. de renun. et cōclu. in prin. Item dic qd hic est speciale qd tot dilaciones dentur: quia imminet finis cause. nec dicas loqui in absente sicut glo. hic videf velle. [Proferat] dic vt no. ff. de rela. l. i. l. iudices.

Nulli [Penā] pecuniarum fisco applicanda supra de mō mulc. l. mulctaz. [Iudicis.] ar. qd iudex potest prohibere ne de eā cui⁹ ad eū spectat: alibi litigetur extra de foro cōpe. c. ex tenore. [Postulauerit.] hec. l. non obtinet vbi quis i petrauit iudicem delegatum super vna: qd aliam potest agere coram ordinario. infra de cri. ex pi. here. l. i. Glide extra de rescip. c. dispendia. li. vi. Item hec. l. obtinet quando idem de vtraq; cognoscere potest. extra de iudi. c. fi.

Properādū [Omnes iudices] idem in arbitris si lis erat contestata. vt no. ff. e. l. item si vnus §. i. Sz in arbitratu secus. dic in spe. e. §. finitur. §. fi. An autem acta valeat: Vide. §. de eden. l. is apud quem.

Renūciatio testium vel instrumentorum.

Quā equitas seruanda vel rigor.

Et

Antalis istatia operes interruptio
 nē: Vide. f. ne de sta. defunct. l. si pa
 ter. [Extendere] hoc est correctū ex
 tra. e. c. venerabilis Itē hoc fallit. f.
 de naufr. l. ij. r. in aut. de hef. r. fal.
 S. illud quoq; prospiciamus. col. i. f.
 de ap. pel. aut. ei qui. [Unumquēq;
 hodie. xxx. in aut. qui semel. f. quō r
 quādo iudex. [Et quo possit] quia
 non fuerant date dilaciones ad pro
 bandum. alias semper cōfiteret: vt. l.
 qui accusare. s. de eden. fm̄ doc. dic
 melius cum glo. q; illa loquitur pre
 sentibus partibus. hic absente acto
 re. Et dic q; nō potest constare nisi
 actor probationē induxisset vel di
 lationem habuisset: vel nisi reus pe
 bet exceptionem. Sed quid si reus
 sit absens quez iudex suspicatur ha
 bere bonas defensiones: r actor pe
 bat: Dic q; iudex potest eū expecta
 re r post peremptorium: vt no. ino.
 extra de elec. dudū. i. in glo. culpa.
 Et facit. f. quomō r quādo iudex. l.
 i. [Euacuabitur] nec admittit am
 modo: nisi cum cautione. extra d̄ do
 lo. r contu. c. actor. li. vi. [Excipien
 dis] de principali. fm̄ quosdam.
 [Fiat iposita] dic q; aut actor abest
 ante litis cōtes. r serua aut. q; semel
 saluo q; interualla pnt abbreviari p
 iudicē: vt ibi scripti. Et vide extra d̄
 dolo r cōtu. causā in fi. f. de vsu pu.
 l. fi. Vel serua hanc. l. si malis cū il
 la nō corrigat vt ibi no. Aut post li
 tis ptes. r sūt opinio. Spe. dicit tit.
 de pto. s. ij. q; d; seruari hec. l. Sed
 hec non valet: q; sic reus nunq; ab
 soluere diffinitive cū non fiat abso
 lutto nisi prope finē triennij. f. s. hu
 ius autē. qui finis nō reperitur ho
 die per. c. venerabilis. Inno. etiam
 dicit hoc casu habere locuz aut. qui
 semel. r plus q; reus non expectabit
 finē anni si velit. sed statim factis ci
 tatiōibus ministrabit testes: vt no.
 extra vt lite non contes. c. i. Suppo
 nit igi q; aut. qui semel nō corrigit
 hāc. l. sed reus eligat qd̄ vult. Et ita
 supponit ber. extra de dolo et cōtu.

c. prout. Et hec obtinent in ciuilib⁹
 [Quid in criminalibus: scripti] f.
 q; accu. pos. qui crimcn. dic ibi. Glo.
 vero sequendo io. videt hic velle q;
 reus nō admittat actore absente ad
 probandum etiam post litis cōtes.
 Quod nō credo. Sed tene cū ino.
 vt dixi. r videt casus in. c. causas q;
 [Cōdēnationē] vide. s. s. pxi. [Cō
 cedenda] dic plene aut reus conue
 nit reali. tunc aut lis nō est cōtes. vt
 quasi. r fit missio. r non efficit actor
 possessor vsq; post annū. Aut est cō
 tumax vel qsi r tūc aut liquet. r dic
 vt hic. aut non: r tūc statim actor ef
 ficif verus possessor. Sic itelligif. l.
 si q; emptionis. f. de prescrip. xxx.
 vel. xl. anno. r. l. consentaneū. f. quos
 modo r qñ iudex. r vbi in rē actio. l.
 ij. Et hoc vbi re⁹ possidebat rē. alio
 quin fit missio pro valore rei vt i p
 sonali. efficit tñ statim possessor vt
 dixi. Si vero agat psonali r lis est
 cōtestata r liquet de causa: fit pñū
 ciatio r executio. alias solummodo
 missio p mensura debiti: vel i re pe
 titā si certa spe cies petit r reus eaz
 possidet. nec est vnq; verus possessor
 Impetrare tñ pōt q; res distrahat
 vel verus possessor efficiatur. r dic i
 aut. ei qui iurat. f. de bo. aut. in pos.
 Sic no. ber. in. d. c. prout. Et spe. ti.
 de contu. s. ij. et veritas est quicqd̄
 glo. varient. Sed. c. qm̄ videtur vel
 le q; efficiatur possessor. dic vt ibi.
 Quere residuum. f. vbi in rem ac. l.
 ij. et de prescrip. xxx. vel. xl. an. l. si
 quis emptionis. s. pe. Item dic q;
 vbi agitur actione personalī ad rē
 certam forte vel venditam vel cos
 modatam: fit missio in rem ipsam:
 et in quantum petitur nomine inter
 esse si interesse petatur vt in spe. ti.
 de pmo decre. s. restat. verū. r scis
 as prope fi. Sed quid si agatur pos
 sessorio: Dic q; si agatur pro re cor
 porali fit missio in rem ipsam. si pro
 incorporali: seruuatur idem quod
 in confessoria: vt. d. s. p. sed pone.
 cum. p. se. et hoc in interdicto ynde

Qualitē
 pcedat
 r reū ab
 sentem.

Quādo
 actor ab
 est qd̄ fa
 ciat reus

Si agif
 possessor
 rio,

Liber Tertius

vi. secus in interdico vti possidet. vt ibi. Item quid in actione ad exhibendum. Item et in causa matrimonij et in casibus spiritualibus. Et in omnibus causis in quibus non potest fieri missio. Dic plene ibi in §. videndum. §. quid si agatur negatoria. ¶ Et an i possessorij sefficia tur verus possessor post annum. Et quid in duplicibus iudicijs communi diui. et fam. heret. dic plene in. d. §. §. quid in duplicibus. et. §. item queritur. Nam si conuētus possidebat: fit missio in possessiones partis petite pro indiuiso: sed si vterqz tūc si negat cōmune vel te herede transferunt onus probandi vt in seruitute. Si nō negabat vel est dubiū multat. insti. de offi. iudi. §. fi. ff. de v. l. i. §. quid ergo. Et ergo sit pupillus qui non defendatur i iudicio possessorio: proceditur quasi contra maiorem quasi contractus descendat ex persona patris. Et dic plene ff. et qui. cau. in pos. ea. l. apud iul. secūduz dy. Item dic qz si agat pro annua prestatione qz idem seruatur quod in mere personali: vt ibi no. p. dy. Quod est verum nisi essent prestationes que afficerent rem: vt census tunc seruatur in cōfessionia: vt. §. dixi. Illud autem nota. qz nō debet fieri missio nisi omnes sint vocati qz ad defensionem possunt admitti. vt no. inno. extra de reli. do. c. cum venerabilis. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. hec autem. An autem non obstāte missione pars compelletur procedere ante annū? Vide extra de eo qui mit. i. posses. c. unico. li. vi. vbi archi. tenet qz sic. [Hec pertimescat] Nota hic qz fictus contumax nō appellat: qz supponitur hic qz non fuit inuentus. et sic est fictus contumax. Super hoc dic qz sūt quattuor opi. vcz quia sit fictus contumax. quis verus? quis appellat. et quis non: vt plene no. Jo. an. de do. et contu. c. i. in cle. Hodie vero videtur expeditum qz nisi sit euidentis et manifestus contu-

max semper appellet per decretalē illam. Et dicit euidentis arbitrio iudicis vt si citatio eum apprehendat vel eam sciunt. et in quo qz nō purgavit contumaciam vel excusauit. Et vide de sen. excōi. c. venerabilibus. §. secus. li. vi. Distinguo tamē qz aut est contumax in non veniendo. et tūc aut fictus aut verus: si fictus: dic qz appellat. ff. de iudi. et post §. fi. §. quo modo et quādo iudex. l. ab eo. Si verus: dic qz aut habuit aliquam causam coloratam licet non veram. et tunc appellat. Aut nullam et nō appellat. ff. de appel. l. ex cōsensu. §. fi. et dicto. c. i. Et videtur verus inuentus vel non inuentus in cuius noticiā citatio deuenit. Et ita hic. Scitatus domi ad cuius noticiā nō deuenit: et fictus contumax. Si vero contumax fuit in nō parendo: p̄sens tamē appellat: vt. l. creditor. §. iussus. et ibi no. Sed si p̄curator fuerit contumax: dñs appellat. §. r. dies vt in spe. d. appel. §. i. §. breuiter. extra vt lite non contes. c. i. super verbo scietis. p̄ inno. vide plene text. d. c. venerabilibus: qui plene docet qz sit verus contumax. [Contumacis] vere: quia peruenit ad noticiā. [Absentia] nisi in casu ff. de in lte. resti. l. diuus. [Vel iusta causa] vt inimicitie vel alie. ff. de procuf. l. filiuffa. mil. §. fi. cum. l. seq. [Qui dare p̄t] alioquin de publico km glo. [Abaluerit] quo casu nō soluet anteqz cōuenietur iure actiōis km glo. [Sin vero] per hunc. §. videtur qz ptumacia tutoris: curatoris vel procuratoris vel prelati ecclesie noceat pupilolo adulto et ecclesie: nec possunt restitui aduersus talem cōtumaciam quin soluant expensas. vt no. hosti. extra vt lite non contes. c. ad hec. in fi. Alias possēt fieri magne fraudes et facit. ff. de mino. l. cum mandato. §. sin autem. et. l. et si sine. §. pe. et fi. et l. se. et. §. si aduer. rem iudi. l. cum minores. [Superesse] vide. §. de tu. et cu. l. fi. vide. §. de ammis. tu. l. nō est.

Fictus contumax an appellet.

§

Si p̄ annuis p̄stationibus agitur

¶

Contumax an appellet.

Cōtumacia p̄curatoris tutoris vel curatoris.

¶ Rem nō nouā ^{hec.} ^{l. non} obseruatur de cōsuetudine s̄m glo. Spe. tamē dicit q̄ non pōt tolli cōsuetudine. ti. de aduo. §. i. p̄. item excipit p̄pe si. Et scripsi. j. in tractatu de consuetudine. [Audientiam] et determinationē. alias nō posset diffinire. vt no. ff. de p̄cur. l. qui p̄ cura torē. [P̄terea] ¶ valet s̄nia: sc̄dm glo. [Obiectam] vt. j. de ii. contes. l. vnica in fi. [Recedant] dic̄ extra de iureiur. c. breui cū notatis.

¶ Sācinus ^{Queritur} ^{an hec. l. et} obſteat reo abſte? Dic̄ q̄ sic. vt no. in spe. de expen. §. ij. p̄. sed queritur Et hanc tenet Ia. r̄ p̄e. Quis qui dam cōtra. quoz opt. tenet de cōsuetudine. Et no. i. spe. e. §. si ante. p̄. s̄ querit. r̄. p̄. ceterus. Quid si fuit p̄cessum non obſteant abſentia? Dic̄ non deberi expensas: s̄m ia. ff. quod q̄sq̄ iur. l. i. §. fi. Et ideo si recessit ap̄pellans: non debentur expense si renūciat appellatiō. nisi fuit p̄cessū iuxta. c. cum quē. extra de do. r̄ cōtu. Immo nec debent si non fuit p̄cessus si appellatio fuit iusta. vide p̄ Jo. an. extra de eo qui mit. in pos. c. cū venissent in fi. Sed fieret missio nihilominus deberent expense. ar. l. consentaneū. j. quomodo r̄ quādo iudex. r̄ aut. c. qui iurat. de bo. aut. iu. possi. ¶ Sz an habebit rō damnoz r̄ lucri? Glo. videt dicere q̄ habebitur ratio dānoz. ff. de iudi. l. eū quem. Et videt expressū insti. d̄ pe. te. liti. §. hec aūt. Lanoniste dicunt q̄ nō veniūt damna. r̄ ita no. Ber. r̄ inno. i. c. finem litib⁹. extra de do. lo. r̄ cōtu. Aliud enim est dānuz: aliud expense: vt no. extra de iuriur. c. in nostra. Contra. hodie de rescrip. c. i. in cle. ¶ Sed an veniūt necessariae vel vtilēs? Ber. r̄ hosti. q̄ etiam vtilēs. Sed inno. dicit q̄ necessarie tantūmodo vt in dicto. c. finez. Videt plenius in spe. de expen. §. fi. p̄. r̄ nota q̄ expen. cum se. Et itellige q̄

vtilēs veniunt non superflue. Et ita intelligitur. ij. q. i. in primis. ¶ Sz an iure actionis vel officio iudicis? Inno. r̄ Ber. tenent vias cōem q̄ ante litis contes. officio iudicis. que post: iure actiōis in. d. c. finem. Ho. sti. tenet q̄ ante et post officio iudicis. Et idē videt fenere ino. de app. sepe. extra de rescrip. c. i. in cle. Et ideo si fuit p̄nunciatiō exceptionem debere admitti: possunt peti expense in quacunḡ parte litis. vt no. inno. i. c. sepe de apel. Et spe. de expen. §. si ante: i. prin. r̄. p̄. i. r̄. p̄. sed qd̄ si tres. r̄. §. nūc videndū. p̄. sed quid si iudex ¶ Quid in cā criminali? Dic̄ deberi: Quis puniat alias succumbēs. j. qui accu. pos. l. qui crimē. i. fi. Et videtur etiam q̄ iure actionis. ¶ Sed qd̄ si iudex non condēnavit sed referuavit condēnationem r̄ taxationē? Glo. videt velle q̄ sufficit r̄ q̄ possit p̄dēnare. vt no. j. de fruc. r̄ li. expen. l. terminato. Et hāc videtur sequi spe. de expen. §. postremo. de excep. §. viso. p̄. qd̄ si reus. Et videt tex. in. d. l. terminato. et. ff. fam. hercis. item labeo. §. sed si regionib⁹ p̄. sed si pure. Sed tutius est q̄ condēmet r̄ taxationem sibi referuet. Et videt quod no. Inno. extra d̄ do. r̄ contu. c. finez. In interlocutorijs tene quod. s̄. scripsi. [Persona cita ta] etiam semel. Et videtur notari i spe. d̄ expen. §. si añ. p̄. sed q̄rif̄ q̄n. Sz quidā vt ia. de arc. q̄n ter fuit cita ta. [Non aliter] Sed an per viā petitiōis p̄nt? Ia. de arc. q̄ nō. Sz ia. de ra. cōtra. p. l. nō ignoret. [Dāna restituat] r̄ caueat extra d̄ do. r̄ cōtu. c. i. l. vi. infra de bo. aucto. iudi. possi. aut. ei qui iurat.

Aut. ¶ Post iura / mentum.

[Delatum] vide modū deferēdi in spe. d̄ expen. §. postremo [Declarat] Quid si nō fuerunt petite? Dic̄ q̄ nihilominus iudex debet condēna

practica.

Si expen. se nō fuerunt petite.

Qualit̄ ob contu. inaciā tenent q̄s ad expen. sas.

Et

Liber Tertius.

re vel absoluere: alioqui facit litem suam. vt i spe. de dispu. z alle. aduo. §. satis. §. quid de fructibus. cū se. Quamuis glo. videtur notare contra. ff. de dam. ifec. l. si quis missum. Sed nunquid in dubio semper absoluere v3 cum presumatur habuisse iustam causā ppter iuramentum calūnie. Accurē. dicit q sic. i aut. v iudi. §. oportet. colla. vij. Idē Ber. et inno. in. c. finem. extra de do. z cōtu. Idem g. decreti. ij. q. j. in primis super verbo expendisse: in fi. gl. S3 hosti. abbas et io. an. et spe. contra. ti. de expen. §. nunc de expensis. circa pri. Quod est veritas. Oportet ergo ex alijs coniecturis deprehendi. q3 forte iustā causā habuit litigādi. ff. si mul. ven. no. l. j. §. interesse.

¶ Quid ergo si predecessor nō habuit causam litigādi sed heres causam continuat et habet iustam causam? Dic. §. de fru. et li. expē. li. ij. extra de pen. c. calūnia. vide ibi. **¶** Itē dic q ex parte actoris potest esse iusta causa si forte heres ceperit litteram debiti in archa predecessoris. z cum petisset extra iudicialiter: reus noluit ostendere lras solutionis. vt no. hosti. in. d. c. finē. Itē quero an expense extra iudiciales probentur eodē modo p iuramētū? Inno. q sic extra de appel. sepe. Spe. ptra. tit. de fruc. et interesse. §. viso. §. ex primis. Et vide qd scripsi. §. de epif. et cleri. nulli. §. de amminif. tu. l. sum. pt.

¶ Quid si disputet sup iure? Lō muniter dr q nō debent expen. cuz stet per iudicē qui v3 nosse iura. z facit. §. de iura. cal. li. j. Magis tamē videtur cōtra nisi esset punctus notabilis dubi. q3 culpa iudicis nō releuat ptē a culpa. ff. adtercul. l. ij. §. qd g. De hoc lat. ist. d. pēate lit. §. hec at. §. fz qd si pcedit. vbi scripsit.

¶ Apertissimi Querit actor ipetrans citationem possit iudicem reseruare? Dic q nō nisi ex noua cā dic in spe. de recu. §. j. §. sed nūquid

Item queritur a quo tpe sit recusatio faciendar? Dic q ab initio: et ante q3 contendatur de nullitate iurisditiōis. extra de sen. z re. iudi. inter. Et dic in spe. e. §. fit autēz. Quid si cauit coraz eo de stando iuri? Vide tur posse recusare. §. de litis contes. aut. offeratur. Ar. contra. ff. qñ ap. pel. sit. l. fi. z ibi no. de hoc p doc. q3 dnup. l. fi. Et vide. §. de lit. ptes. aut offeratur. **¶** Itēz qritur q3 valeat recusari? Dic q qñuis gl. iuris ciuilibis dixerunt ordinarios nō posse recusari: hodie tñ contra. extra de ap. cum speciali. et. c. dilecti. de fo. com. pe. c. si quis cōtra. **¶** Sed an executoz recusetur? Dic q non. extra de appel. nouit. per ino. Hec iudex cognoscens i notoz. §. extra de appel. proposuit. Itē nec conseruator. extra de offi. del. c. j. li. vj. z ibi per oēs Hec iudex datus a principe appellatione submota. §. de sen. l. fi. Item queritur coram quo fiet recusatio? Dic q coram recusatio si sit presens. §. l. fi. Sed an sit causa proponēda? Glo. q non. Dic ptra q imo et probanda. vt. d. c. cum speciali. z. c. suspensionis. extra de offi. dele. Sed corā q phabitu? Vide q corā arbitris. §. l. fi. Dicat q si sint ples coniudices insolidū: corā collegis. si non insolidum et delegans vel institues sit presens: coram eo: vel coram arbitris. extra de offi. iudi. dele. si contra lib. vj. z. e. ti. super questionuz. §. porro in antiquis. Et no. plene innocē. in. d. c. cum speciali. et hoc verum si sit dubium an causa sit vera vel non. Quid si dubitetur an sit admittenda vel non? Dic idēz nī si sit euides de facto z d iure. vt no. archid. extra de offi. dele. c. ab arbitris. lib. vj. Et vide que ibi scribitur. Et nota q iudex habet respondere coram arbitris de hoc an causa sit vera vel non: vt ibi notatur. **¶** Sed queritur quis cognoscat de principali suspitionis causa pendēter? Hosti. q arbiter. infra. eo. l. fin.

An i dubio q3 ab expensis sit absolueudus.

Quis et qñ possit recusare.

¶

Nota.

An sit proponenda cā z q3 cognoscat

actor citationē ipetrans an recusat.

Quis cognoscat de principali pendēte causa recusatiois

Des alij contradicit q̄ causa remittitur ad superiorē vel delegantē. vt no. plene archi. extra de offi. dele. c. iudex. li. vi. r̄ i spe. de recusa. §. effectus. ¶ Quid si pponit falsas vel friuola recusationē: r̄ iudex nō admittit r̄ pcessit: an valebit processus repto q̄ erat falsa vel friuola? In no. videf velle q̄ sic. in. c. cū special. li. i glo. in subdelegato. Et facit q̄ no. in spe. de excep. §. viso. p̄. facta. quia equiparaf appellatiō. extra de appel. super eo. ij. Et videtur ex pressus de cau. pos. cū oli. ¶ Quid si appellauit? Dic q̄ non valet nisi recusatione pposita: vt no. in no. d. c. cū. speciali. Quid si pponit r̄ p̄ appellat? Dic q̄ renunciat recusationi vt no. hosti. in summa de offi. delega. §. quis sit effectus. S; caute itellige iuxta notata per archid. in. d. c. si contra. Sed que sunt cause recusationis? Dic plures. et potes multas in his versibus colligere. Si sit cognatus/patronus/com-patriota. Eius declinās/appellās iudicijs ve. Aduerse partis carus seruus dominusq;. Quez similis cā tangit cōcanonicusve. Aut affinis sic merito suspect⁹ habet. Vide qd no. iij. q. v. accusatores. vbi nota q̄ si patron⁹ sit familiaris iudicis potest recusari. Sed glo. tenet contra. extra de app. ex insinuatione. Et vi de extra de offi. dele. insinuante. vt lite nō contes. c. accedēs. Sed quid si pcessit r̄ post pponit recusatio: an viciabitur qd retractū est? Ar. q̄ sic. extra de exceptio. a nobis. et ibi no. de rescrip. ad audientia. ij. et ibi no. ¶ Item dic q̄ iudex recusat⁹ nō pōt cōmittere. extra de offi. dele. iudex. li. vi. Et hoc si sit delegatus. nam ordinarius pōt: p̄sone tamē nō suspecte. et si sit dissentio i p̄sona cōmissarij: coget eos cōcordare vt hic. extra de fo. cōpe. si qd contra. r̄. q. i. puenit. ¶ Sed quid si pponat quem nō posse esse iudicē: q̄ sit infamis vel femina? Inno. vide-

tur velle q̄ habeat proponi et probari coram eo contra quem proponitur. vt no. extra d̄ offi. dele. sup eo Sed spe. et hosti. dicūt q̄ sufficit pponere: r̄ ne pcedat appellare. vt i spe. d̄ excep. §. viso. p̄. s; hec exceptō Ultrūq; pōt sustineri: r̄ sic erit i electiōe pponētis. Quid si erat inhabilis tpe delegatōis: tpe pcessus iniiciati habilis? Videf q̄ possit pcedere. vide extra de pben. dilect⁹. ij. Et qd no. ibi. [Executore] id ē delegato. gl. extra d̄ offi. dele. suspitōis.

Aut. ¶ Si vero cōfiterit.

hęc aut. nō corrigi a iure canonico: p quā ordinari⁹ recusat. s; i electiōelptis ē recusare v̄ associatiōez petere. f. de litis p̄tes. aut. offeratur.

¶ Certi iuris [Militari hoib⁹] l̄fatis tñ. j. d̄ sen. ex peri. reci. l. fi. dic ibi. [Fines iponāt] hec. l. nō obtiet i cāis spūalib⁹. extra d̄ p̄san. r̄ affi. c. i. Vel dic̄ vt ibi notat hostien. Vide. j. d̄ litis p̄tes. aut. offeratur.

¶ De sportulis et sumptibus i diuersis iudicijs. &c.

Quoniam iudicib⁹ Delegatis ad vniuersitatē causarū sec⁹ forte i alio fm glo. [Executores] ad cām illā. [Supponere] ex provinciali foro: non ex p̄uat. in aut. de defen. ciui. §. nō habēt. colla. iij. in autētica de iudicib⁹ §. necessitatē. coll. vij. [Ad iudices.] ordinarios: sub quibus militant.

¶ De pedaneis iudicijs.

Cause recusatiōis versib⁹

Nota.

Liber Tertius.

De Procuratori

[Presidis] qz nō pro-
gat? nec delegat? alias
p. j. d. iuris. om. iudi. l. i.

[Privatas] litiges an et sciētibz g.
[Logscere.] oēs

Placet cause sūt delegabi
les de iure canonico. extra de offi. d.
le. venerabilis p oēs. r. Ber. d. offi.
ordi. c. pastoral. l. rñ. p. aia duertere

Placet [Remittēdi pa-
tere] dic. j. de re-
la. in rubrica.

Placuit quoties

[Post litē contestatā] idem si sen-
tentia lata r sit appellatū: in spe.
de renū. §. nūc videamus. p. et no-
ta. [Rōne] vel qz placet. ff. d. iudi. l.
iudiciū. Et hoc nō obtinet i delega-
to q i totū pmisit. extra d. offi. dele.
quis. li. vi. Quidā dicūt q si velit
cognoscere pōt. s3 nō alij delegare si
ne cā. vt hic. ff. de iudi. l. si lōgius.

Qui p sua iurisdic- tione iudices dare da- ri ve possunt.

Quārum [Rese-
diffet]
nō est oīno simile. qz il-
lorz potuit prorogari iu-
risdictio a sciētibz: istoz
nō hz glo. [Ad eos] Est hic duplex
littera. dic tamen qz qñ appellatur
a subdelegato delegati principis.
q aut delegatus subdelegando ni-
hil retinuit: tunc ad princeps aut
retinuit: tunc ad ipsum delegatum:
extra de offi. dele. si delegat? li. vi.

Alias si valet appellatio. vt sibi no.
e. titu. super questionum. **Q**uid
si commisit cum clausula donec. dic-
cunt oēs qz tūc ante diffinitiuaz ap-
pellatur ad delegatum. post: ad pri-
mum delegantē. nisi in casu extra d.
offi. delega. si a subdelegato. li. vi.

Oēs cau-
se sūt dele-
gabiles.

Ad quez
appellet a
delegato
vñ subde-
legato.

hosti. q post etiā ad delegatū. Si
vero appelletur a subdelegato dele-
gati ordinarij pmissi ad vniuersita-
tē. dic q ad delegatē primū. Et idē
si a delegato ordinarij. Sic itellige
hāc. l. cū tria. ff. qs et a quo. l. i. j. de
app. precipimus. r no. in spe. de ap-
pel. §. nunc tractem?. r §. ceterū. Et
per Ber. in. ca. vt debitus extra de
app. r. c. dilecti. Sed si ab ipso dele-
gato ad vniuersitatem causarū ap-
pellet? Dic q non ad delegantē. vt
l. i. §. ij. ff. quis et a quo app. Sicut
ab officiali non appellatur ad insti-
tuentē. extra de offi. dele. si contra.
de consue. non putamus. de app. ro-
mana. Et Ber. d. c. vt debitus. S3
quid si delegatus in prio casu agat
in remotis? Tunc videtur appellā-
dum ad delegantem primū. vt. e.
ti. si is cui. Sed quid si omisso me-
dio appellet ad superiorē? Dic q nō
valet nisi appellaretur ad papaz et
ille etiā remittit. vt no. archid. i. c. si
delegatus. extra de offi. dele. lib. vi.
In casibus tñ precedentibz nō va-
leret. Et vide extra de appel: dile-
cti. ij. r qd scripli. ff. de appel. l. i. §.
ij. r. l. i. perator. et. j. de app. l. precipi-
mus. Doc. tamen videntur velle q
ab officiali foraneo appelletur ad i-
stituētē. extra de offi. ordi. c. roma-
na. lib. vi. de rescrip. c. r si principa-
lis eodē. libro. Johan. fabri.

Ne quis i sua cau- sa iudicet vel ne ius sibi dicat.

Generali lege
hec. l. fallit i multz ca-
sibz. Dic i spe. de actor-
re. p. h. pone cū se. Itē
dñs cognoscit iter se et agricolas.
§. de epis. r cle. l. qdqs. Et i spe. ti. de
feud. p. xvi. cū se. Itē eps in cā ec-
che. vt no. hosti. de iura. calū. c. fin.
Et i sūma de re iudi. §. quid o3. Et

Ab offi-
ciali fora-
neo.

Dñs cog-
noscit i-
ter agru-
colas.
Eps i cā
ecclie.

ber. compo. de elec. nosti. Inno. cōtra. de cēsi. ca. venerabilis. ¶ Sed inter se et suū clericū non: extra de offi. or. irrefragabili: cū nota. xi. q. i. si cleric⁹. Et vide extra de pe. c. i. li. vi. Et qđ scripsi. s. de epis. r. cle. aut. s. nouo iure. sup. l. si qđ in hoc gen⁹. Et plenius extra de priuile. cū psonē. li. vi. p. Jo. mona. Vide extra de pcur. c. dilectus de pbo. sig. ex parte. in nouella. [Judicē] sed an saltē p̄sensu tacito vel expresso: Nō videtur. s. de legi. l. nō dubiū. iūcta. l. priuator. f. de iurisd. om. iudi. Et ita videf tenere Inno. extra decensl. c. venerabilis. r. d. c. ex pte. S. ob. qđ p̄suetudo hec p̄t: vt. f. pri. [Alius] p̄suetudo in p̄riuals. extra de pe. c. i. li. vi. de fo. cōpe. c. cum contingat.

¶ Qui legitimā p/ souam standi in iudicijs habeāt vel non.

Momētanee ^{pu-} ^{pull-} Ergo potest agere. Sed an cōueniri? Ilic ē opi. in glo q̄ videf tenere q̄ nō. Et idē doc. An aut̄ restitueret? Dic vt no. f. de mo. po. agaf. l. i. vbi tenet gl. q̄ sic Itē dic multos alios cas⁹ qđ minor pōt eē in iudicio q̄s notat Inno extra de resti. spo. c. ex parte. d. iudi. c. ij. li. vi. fm doc. Itē nota hic glo. de teste q̄ deponi vltra contenta in libello. de quo in spe. de teste. s. i. in. xij. coll. f. item q̄ deponit factō et plusq̄ in libello continet q̄ valet eius depositio. Sed si super factō extraneo r non tāgente libellum seu articulis: non valet. Et idō si testis productus super probatiōe facti: deponere de confessione partis: nō valet eius dictū: nisi p̄fessio fuisset proposita: vt ibi in spe. plene no. p̄to quo: quia aliud est factum aliud confessio. f. de repu. hered. l. si

cut maior. Item dic q̄ nedum v3 in rare dicere veritatem super illis articulis: sed etiam super tota causa. vt no. Inno. extra de testi. c. p tuas Itē dic q̄ illa que veniūt officio iudic⁹ quia nō sint ab initio p̄posita possūt p̄bari. ff. de rei v̄. sinautē. quēadmo. testa. api. si in duob⁹. s. fi. extra d. offi. dele cū olim. Actio recupande retinēde v̄ adipiscēde. nō scdm glo. Doc. cōtra. [Petitio] super p̄prietate habita: s. vt teneatur respondere super p̄prietate.

¶ Ut nemo iuit⁹ agere vel accusare cogatur

Nuit⁹ agere

Ilic. l. fallit. ff. de pcur. l. s. he. s. p̄toz. Et i fratre qui cōpellit accusare in terfactorē fratris. vt ipse. de accusa. p. q̄ si null⁹. Ar. cōtra. ff. de accu. l. diu. Qđ ē veri⁹. Itē et in eo cui p̄figit t̄ps ad agendū. vt hic no. glo. Et hostiē. i. sūma de libel. oblatio. s. vtz. Vide f. de ige. ma. l. viffamari.

cogit qđ agere.

¶ De ordine iudiciorum.

Adite. Dico omif. s. opinioni bus q̄ aut est tale incēdēs aut emergēs qđ respicit p̄cessum r sine q̄ non p̄t p̄cedi nisi p̄us p̄nunciaretur r ad illuz finē proponit: tunc opz pronunciarī als nō est necesse. Tamen fieri potest: et factum t3. Et ita notāt doc. hic. r hosti. et glo. extra de ordi. cōgni. c. i. Sic intellige qđ no. Ber. et Inno. de elec. cum inter. Et patz. f. de fal. l. vbi. Itē intellige qđ hic nō fuit petitum q̄ differet questio stat⁹: qz nō expēdiebat: als fuisset dilata siue petitorio siue possessorio ageretur. ff. ad carbonianum. l. iij. s. parui. Et facit ad primū intellectum

i. iij.

Sup scd dente qđ sit p̄nuncianduz.

Sup ill⁹ qđ i iudicio eē pot.

Testis d ponēs vltra cōtenta in articulis.

extra de appell. c. licet. li. vi. [Pro-
nūciat]. Nota q̄ he tres p̄ie leges
loquuntur quando obijcitur p̄ mo-
dum exceptionis.

¶ Si q̄stio ^{[De ea re]. i.}
d̄ natiuitate.

¶ Quoniā ciuili <sup>[In-
ter-
missa]</sup> p̄ modū accusatiōis crimina-
lis. Quis etiam se compaterent fm̄
doc. vi. extra. [Et eo die] dic. vt. f. de
fal. dam. scripti. [Questioni] siue p̄
cesserit absolutoria siue p̄denatoria

De litis contestatiōe.

Res in iudiciū

Dic hoc vez quo ad cō-
testationē. sed tñ lis vi-
det p̄edere p̄ citationes
formalē vt extra vt lite p̄. c. i. i. cle.
Quid i exceptiōe. Dic nō req̄ri cō-
testatiōes. vt no. plene extra de offi.
dele. prudētā in glo. ex hoc loco.

Et per inno. et hosti. qui filij sūt les-
ci. c. latoz. [Per narrationem] scilicet
cet et responsonem. ¶ Sed quid si
respondet se dubitare. Dic fieri cō-
testationem. f. de proba. vt creditor
notatur. ¶ Item quid si confitetur.
¶ Glo. hic q̄ est cōtestatio. dū tamen
esset datus libellus. Doc. contra. ff.
de proba. si reus. Canoniste distin-
guūt an datus sit libellus vel non
extra de elec. dudum. ij. ¶ Quid si
exceptiōe obijciat. ¶ Glo. sentit hic
q̄ sit contestata. Hodie cōtra. extra
e. c. ij. li. vi. Quid si negat nō tamen
animo contestandū: et de hoc p̄stat:
quia fuit protestatus. Dic nō fieri
contestacionem etiam si aduersari⁹
de contrario protestetur secundum
doc. Sed per responsones iuris fit
contestatio. vt in spe. e. s. i. f. sed nū
quid. Idem si dicat dubito. f. de pro-
ba. l. i. scripti. sed non per responso-
nem ad positioes. extra. eo. c. i. Et
hoc si fiant ad probationem. Sed p̄
ḡnales sic: vt pōit p̄tēra i libello fo-
re vera ⁊ re⁹ negat scdm̄ hostiē. ibi.

Aut. Offeratur.

Per manum iudicis. licz non sit de
necessitate. vt in spe. de litis contes.
s. restat. Et per Inno. extra de libel.
obla. c. i. Vel dic iudici offerri an cō-
tationem. sed parti: post. secundum
doc. s. de epif. ⁊ cle. aut. generaliter
Et dic offerri exhibēdo: vt re⁹ pos-
sit facere copiarī suis p̄p̄ijs ex peni.
si velit secundum doc. Item dic q̄ i
scriptis. Fallit tamen in multis ca-
sibus: quos dic in corpore de exhib.
reis. s. sancimus. col. v. Et pleni⁹ i
spe. de libel. concep. s. nunc dicēdū
vbi sunt. xxx. casus. [Ad iudicium]
idem si ad arbitrium scdm̄ glo. Sed
secus si corā arbitratore. vt. d. s. res-
stat. f. sed nunquid. [Sportulis.]
tam ab a ctore q̄a reo: secundū glo.
Quod intellige de his que prestan-
tur iudici delegato. nam ordinari⁹
non recipit: in aut. de iudi. s. ne aut
col. vii. Sed illas que prestant cō-
cutorī soluit reus: vt hic secundum
doc. De iure canonico non recipiūt
sportule: vt plene notāt. Inno. ⁊ ho-
sti. extra de plus peti. s. i. xi. q. i. si q̄
cū cleric⁹. Sz expensas moderatas
p̄it recipere si p̄ficiscāf. extra de rea
scrip. statutu. s. ihup. li. vi. Et tūc ab
vtraq̄ pte Quis p̄ alterā tñ fuerit
ipetrat⁹. vt ibi no. archi. Et iuge. f.
ad. l. iul. re pe. l. ij. ⁊ extra d̄ iudi. c. ij.
li. vi. [Viginti dierū] hoc i ciuili. In
criminali hz hos: ⁊ vltra. xxx. dies.
An possunt minui. Dic q̄ sic. s. nō
in totū auferrī quin p̄cessus in totū
vicietur. vt no. Inno. de libe. obla.
c. i. vide in ca. sepe de ver. sig. in cle.
[Fideiussione.] si non possidet im-
mobilia. ff. q̄ fatidā. co. l. sciendum.
glo. [Vel recuset]. Quid si p̄cura-
tor suus impetrauit. Dic non posse
recusare. sed de surreptione litteraz
potest opponere. in spe. de r. scrip. f.
senti. s. ratione autem defectus. f.
fi. extra d̄ cau. pos. cum olim: cū no-
tatis. ¶ Sed mirū est q̄ non possit
recusare vsq̄ ad litis cōtesta. cū sit

Lis pen-
det per ci-
tationem

An dica-
tur conte-
statio.

Prote-
statio.

Qualit
libell⁹ ofe-
ferēd⁹ sit.

Sportu-
le an sit
soluēdo.

¶

Si pro-
curator im-
petrauit.

dilatatoria. Sz speciale hic vt no. ij. q. ij. e. offerat. dic. ibi. [Pro nichilo est.] Querit hic an possit omitti de partiu consensu? Glo. q sic tacite: sed no expresse. Dicat q pot tacite et expresse dimitti: dum tamen in actis scribatur. vt i spe. de libel. cōcep. §. nūc dicendū. §. a. domino. Et vide in. d. c. sepe. sup. p bo necesario. Innocen. tenet contra. in. d. c.

C Sz quid de cōtestatione? Dic q nec tacite nec expresse. vt i spe. d sen. §. iuxta. §. itē est nulla. **C** Itē an p consuetudinem? Ad videtur. extra de cōsue. cōstitut. Itē qd in exceptione? Dic. §. de si nu. pe. aut. hāc autē. r. §. l. i. **C** Sed qd si fuit dat libellus et amissus? Spe. dicit q statbitur assertioni rei. in spe. de libel. concep. §. ad huius. §. itē sit cautus Vel forte annullatur pcessus. ff. de rei ven. l. itē pōponius. **C** Quid si sint plures rei? Dic q cuiuslibet dat: nisi essent correi p indiuiso. in spe. de libel. cōcep. §. ad huius. §. sed pone. Quid si reus pfitetur sine libello? Dic cū debere cōdēnari. extra d accu. c. i. li. vi. Sz an litis cōtestatio facta sine libello interrumpit? Hic sunt opiniones in glo. Sed tñ glo. videtur sentire q sic. Doc. §. §. ne de statu defunc. l. si pater. Et dicūt q citatio nō interrumpit: nisi sit caufata libello. r per pns nec hec cōtestatio: sed in moza constituit. ff. de le. ij. l. qui solidum.

Aut. C Libellum.

Hec aut. sumit de execu. r hic q cōue. §. i. coll. vij. Et respicit pncipiū cause. Sz aut. generaliter de epis. r cle. respicit finē: fm glo. Sed neu tra est in vsu: vt ibi scripsi.

De plus petitionibus.

O Diosas [Arguas] id est pbes p testes. Als p iururan-

dum vel p pessione: fm glo. Vide isti. d acti. §. si qs agēs. r §. tripli. et i aut. d dfe. ciui. §. et iudicaf col. ij.

De dilationibus.

Dontā [Logaf.] nō tamē ppter amicos: fm glo. sed vt denūciat actori sicifz glo. [Mēses nouē: pputari] vltra nō etiā si haberi nō pnt. extra de testi. vltra. per Inno. Sed glo. §. l. fi. §. e. Vide alia temporum spacia. §. vbi d cri. agi opoz. aut. qua in puincia. Itē vt q huiusmodi dilationes possunt arctari. vide extra d appel. cum sit: cū notatis.

Aut. Qd fieri nō dz.

Sumitur de exhi. et iroduc. reis. §. i. coll. v. Et dic q fieri non debet vt cogatur respōdere. tenet tamen rescriptum: fm glo. [Quātitate] arbitrio delegati. [Ad occurrat.] Sz corā ordinario seruat illud tps. vt §. quō r quādo iudex. aut. q semel. Vel verius: hic cū trahitur extra puincia: r post hoc tps absoluitur a ptate illius iudicis. ibi: cū in sua puicia r absoluitur diffinitiuē. ij. q. ij. §. quod fieri. vbi hec aut. ē canonizata. L. si quando.

Sive pars [Cōdescat.] ni si nouus fuerit:

extra de appel. significatē p Inno. in spe. e. §. nūc videamus. §. sed pone. [Defluerit] interim potest abbreuiare fm. g.

Ap procedete Intelli-

ge d alijs q de liberatorijs r citatorijs q datur in partis absentia. vt no. Inno. extra. e. c. ij [Causa cognita.] Si tamē als dētur r pars ratificet: valet: in spe. e. §. nūc videamus. §. sed pone. [Consideute] non stando: vt d. §. §. fi. vbi tenet spe. q alias non valet. Sed Inno. cōtra. Et nota q iudex etiam in absentia partis pot terminū peremptoriū progare: r la

Cōtestatio nō pot omitti.

Si sunt plures rei.

Liber Tertius.

plum pcedere: vt no. in spe. e. victo
 §. p. sed pone. Et videf notari. §. l.
 p. Item nota q ferijs inductis in
 honozē dei: non potest renunciari.
 als sic. ff. e. l. si feriatis. extra. e. ca.
 fi. **Item** nota q si partes cōi cō-
 sensu acceptāt diē ad tps feriatum
 ppter necessitates hoim sciētes fe-
 rias tunc introductas vel introdu-
 cēdas: q tacite vidētur renunciare:
 vt no. in spe. de dila. prope finem.

Tacite
 renūciat
 ferijs.

Cū a nobis [Dilatō] ppter ad-
 uocatū. Nam bene datur ad probā
 dum. j. de tem. appel. p hac. Glo. tñ
 contra. de appel. l. eos. §. fi.

De ferijs.

Ques festos [vox
 silef-
 cat.] et iō nō valet cita-
 tio facta die feriatā. no.
 hosti. extra de dila. c. fi.

Citatio
 facta die
 feriatā.

Et spe. ti. de cita. §. p. itē excipit
 q citatio. Dy. dt q nō valet si fiat
 simpliciter si exp̄sserit ad diē nō fe-
 riatā vj. ff. d no. ope. nū. l. i. §. nūcia-
 tio. Pro pria extra d iudi. c. q̄uis.
 §. si p̄o. i cle. **Sz** qd eē si die nō
 feriatā: fiet ad diē feriatā: imo. di-
 cit q tenet: vt sequēti die teneat cō-
 parere. extra de ferijs. ca. fi. Et idē
 spe. in §. ptra. §. all. §. itē excipit q
 citatio. hostiē. tenet q non valet.
 Potest distingui an sit error exp̄s-
 sus vel nō. Itē he ferie nō obtinent
 in libellis. dic extra de tren. r pa. c.
 i. xxij. q. vlti. si nulla. Vide. ff. e. l. vi-
 uis. [Trāsfactiones] Quid ergo si
 quis se volūtariē obliget soluere in
 fra diē dominicū vel aliū diē feriatū:
 tū: alioq̄n vult esse excōdicatus: Dic
 valere excōdicationē. vt in spe. e. de
 ferijs. §. sequitur. §. porro. Itē die
 feriatō factū instrumētū: valet: vt
 d. §. sequit. §. qd si in ferijs. Itē va-
 let p̄nūciatio arbitroz: vt in spe. ti.
 de arbi. §. sequit. §. in forma aut cū
 se. Itē p̄nt testes examinari. vt in
 spe. e. de ferijs. §. ij. §. qd si tunc. Sz

Ad dies
 feriatas.

Que p̄nt
 dieb⁹ fe-
 riat⁹ fieri

non recipi: cū sit act⁹ iurisdictionis.
 in cle. de offi. dele. c. i.

De iurisdictione omnium iudicum.

Qui possunt cōstituire iudices
 r q dicāf ordinarij: dic i spe. d offi.
 ordi. §. videam⁹. Item an officialis
 epi sit ordinari⁹. Ibi dicit q sic Et
 idē archi. extra de p̄sue. nō putam⁹
 li. vi. Sed ptra. fa. extra de offi. vi-
 ca. c. ij. li. vi. **U**bi videt q nō recipit
 potestatem a iure. Et facit q solus
 princeps habet cōstituire iudicem
 ordinariū. vt in feu. q sunt rega. c. i.
 r notat extra ne p̄la. vi. suas. c. ij.

Official
 epi an sit
 ordinari⁹

Quod dē [Perso-
 nas] scilicet iter fiscū r priuatus
 j. vbi cau. fit. l. ad fiscū.
 Judicij. et iā in cau-
 sis meri imperij. dū tñ alias habeat
 merum imperij: s̄m glo.

Priuatoz Collegium
 vt vniuersita-
 tatē nō facit iū. als cōtra. j. l. fi. In
 vniuersitate tñ ville requirit cōfir-
 matio. in aut. de defen. ciui. §. i. col. l.
 ij. Itē de iure canonico qlibet crea-
 tus p electionē habet iurisdictionē.
 extra de offi. ordi. cū ab ecclesiarū.
 dic ibi p Inno. Et de. j. p iniquum.
 [Auctoritates] cōtra. j. cōia ytriusf
 qz iudi. l. ij. dic ibi.

In criminali [Locaut] ius
 ficit ergo sola
 citatio: s̄m hosti. Sz Inno. r Ber.
 §. q imo contestatio. extra de fo. cō
 pe. c. si diligēt. Glo. hic q snia mes-
 dia verior. [Abulctef] p sniam s̄m
 glo. Itē ber. Inno. r hosti. extra.
 e. si diligēt. [Pro condēnato] sed
 quō potest hoc esse in reo? Dic s̄m
 glo. cōminando si ad aliū iudicē eū
 trahat: glo. Et dic iuxta. l. diffama-
 ri. r tūc dicreus in specta cā p̄ncipa-
 pali. Sz cui applicabit hec mltas
 Et q parti. r dic i spe. d ppe. iudi.

8

2

Quā imperator iter pupill. et vidu. fo. lxxix.

adeun. §. i. §. sed nūqd. Idē i loco.

Magisterie **D**ic q̄ de crimie militari z alio leui z de questione ciuili cognoscat magister militum. sed de enozmi: iudex puincie remittit tñ i mediocri puniēdū p magistrū militū. Sic itellige §. vbi fena. vel cla. l. i. ff. de accusa. l. fi. de re milit. l. fi. fm glo. hic. et §. de exhi. reo. l. i. S3 qd d abbate et monacho. dic extra de offi. ordi. c. §to. Et satis posset dici vt d milite. Arguif §. infra. l. fi. vide in aut. vt iudi. sine quoquo suffra. fi. §. qd aut in puincijs. coll. ij. z vt cleri. apud p̄rios epif. coll. vi. **I**te videf q̄ vbi est dubiū an sit miles vel nō: z an gaudere dbeat vel nō: cognoscat magister milituz. ff. de re milit. l. cū vno. §. reus. extra de sen. excōica. c. si iudex. li. vi.

Per iniquū **H**ec. l. in telligif d collegijs corporib⁹ seu societatis licitis. Et dic omnia licita inter homines eiusdē p̄fessionis: etiā si sint de diuersis villis. dum tamen aliqd habeant facere inter se z nihil fraudis committāt. alias nō: sine auctoritate superioris. Sic itellige infra de here. insti. l. collegiū. ff. de colle. illi. l. i. z quod ibi notatur. Quāuis autem talia collegia non indigeāt priuilegio vel superioris p̄sensu: tñ superior potest ea inhibere vel destruere. vt notat Inno. de excessi. p̄ lato. c. dilecta. in fi. Et dic plene de offi. ordi. cū ab ecclesiarū. Item dic q̄ qñs possint inter se cohabitare: nulla tamē iuramenta inter se possunt facere. in feu. de pa. te. z vio. eius §. conuenticulas. Nunquid ergo plures homines possunt villam construere: z sibi eligere maiorē q̄ iudicet inter eos? Inno. videtur velle q̄ sic: patiēte superiore: vt no. d. c. cum ab ecclesiarum. Sed glo. videtur sentire supra. c. l. priuatorū: q̄ opus esset q̄ confirmaretur ille maior. Et ita intelligitur hic: et qd

no. d. l. i. quod cuiusq; vniuersi. An autem possint facere statuta? Dic per Inno. de cōsti. cum accessissent. Et dixi supra de legi. l. fina. Et de illis statutis non cognoscat communis iudex: s3 iudex eoz. vt no. §. d cō sti. pe. l. ij. in fi. S3 illd nō ē exēp imo cōis iudex pōt: vt hic. [Publicis] societatem tangentibus: glo. [Priuatatis] inter eos dum tamen occasione societatis. Glo.

Quādo imperator inter pupillos et viduas. &c.

Que sunt miserabiles: vici p̄ Inno. extra de offi. dele. ca. significans tibus.

Contra pupillos.

Sic ff. de verborum significationib⁹ lege pupillus. [Viduas] ff. de verborum significationibus. l. maluz. §. i. **I**te dic q̄ hec l. hodie continet ius commune. fm glo. in autentica. vt dif. iudi. infra re spon. coll. ix. Et hoc nisi in ordinario negligente vel remisso fm docto. vide extra de foro compe. ex tenore: cum notatis. **I**tem hec. l. etiam obtinet si sint diuites. vt no. Inno. d. c. significantibus. [Comitatu nostro] vel delegatorum. glo. [Prouinciam] vel dyocesim. extra de rescrip. significante: et ibi per Inno.

Ubi de crimine agi oportet.

Vestiones.

[Reperiant] si habeat ibi domicilium fm glo. z hostien. extra de fo. compe. c. fi. Sed ber. ibi. et pla. hic

Magabū di.

magister militū de q̄ cā cognoscat.

Vide de collegijs an p̄nt statuta facere.

An plures p̄nt villā construere.

Liber Tertius

etiam si non habeant ibi domicilium. Quod potest esse verum etiam in vagabundis: sicut glo. Et hoc nisi possit cauere, quod tunc etiam remitteretur: ut non. ff. de iudi. l. heres absens. Spe. tenet opi. pla. de coepe. iudi. ad eum. §. i. p. vi. Prima opi. videtur verior. extra de sen. et re iudi. ca. pastoralis in cle. Sed ob. ff. de offi. presb. l. iij. Sed pone quod punis ubi reperitur et ibi per statutum vel consuetudinem est alia pena quam in loco delicti: Dic quo ad aliud attendi locum delicti. Et vide extra de fo. coepe. c. ij. in cle. cum ibi notatis, per Joann. an. infra de nota. l. ij. ff. de extraordi. crimi. l. sacrilegij. §. sunt quidam.

Auf. ¶ Qua in provincia.

Sumitur in auf. ut omnes obe. iudi. prout §. i. colla. v. Et dic. Qua in provincia et idem in ytalio: secū dum glo. [Subiaceat.] Queritur supra hanc auf. an sit remissio ad locum delicti: Dic quod sic in criminibus: ut §. si quis vero comprehensorum. Quod intelligit pe. de bel. parti. si agatur criminaliter: si civiliter non. nec in leuib. Sed an iudex qui remittit cognoscat: Dic quod non. ff. de accu. si tantū. Bene facit tamē si se informet. ff. de custo. reo. l. non vultū. §. i. in auf. de mona. §. si vero. coll. i. Sed an requirens potest punire non remittentem: Dic quod sic. ut d. §. si vero. all. ubi est verbum tubemus. Joann. an. contra. in. c. pastoralis. extra de sen. et re iudi. in cle.

¶ Quid in contractibus: Dic quod non fit remissio realis: sed solummodo citatur. Et dic extra de fo. coepe. romana. §. contrahentes. li. vi. et d. c. pastoralis in cle. Vide i spe. de ppetenti iudice ad eundem §. i. p. sed nūquid. et p. fi. Quid si sit consuetudo in loco ubi petitur quod nulla fiat remissio: Videtur quod non ligat petentes remitti: nec eis preiudicat/

quia extra territorium sunt. Pro quo supra de summa tri. l. i. cum notatis. infra de decurio. l. exemplo. li. r. in fi. Item que hic dicuntur videlicet quod ratione contractus vel delecti fortitur quis farum: obtinet quo ad iurisdictionem ordinariam secus quo ad delegatum. extra de rescrip. ca. statutum. ver. cum vno. Sed hoc. contra. extra de fo. compe. ca. cum dilecti. ¶ Sed quid si existens in vno territorio sagittavit et occidit hominem in alio: Doc. tenent quod uterque iudex potest cognoscere. vide hanc disputatā extra de re. iur. c. in obscuris. in nouel. Joā. an. li. vi. ¶ Itē videtur quod si iudex absoluit reum non sue iurisdictionis ratione domicilij vel delicti: non valet absolutio extra d. offi. dele. c. pe. Contra. videtur per hanc. l. [Lesante] iuris sit clausum in corpore iuris. ut clericorum vel impetratum ab actore supra de dila. auf. qd fieri. Vel nisi sit pragmaticum infra. p. fi. glo. Doc. dicit quod etiam priuilegium clausum in corpore iuris cessat in his qui subsunt principi. sed clerici non subsunt. Sic intellige in auf. ut iudi. sine quo suffra. fi. §. volumus. et §. quod autes in provinciis. coll. ij. Et vide extra d. priuile. c. i. lib. vi. de priuile. c. tuarum: p. Ber. Et per hoc videtur quod bannum iudicis secularis non valet si sic bannit clericum. Quod verum est si erat notorie clericus. secus si se gereret pro laico extra de priuile. ex parte. Vide extra de regu. iur. sciēt. li. vi. in nouella. Vide per Innocē. et hostien. extra de verbo. signi. c. ex parte. [Res expeditur] Videtur quod si delegatus principis excedit: quod ordinarius possit eum punire. Et ita notant hic doc. in auf. de iudi. §. i. et §. nullum. coll. vij. de questio. §. si iudex. coll. vi. [Eo autem] duo resultant ab sona: quia lite non contestatur ad diffinitiuam. Sed dic quod hic est contestatio secundum glo.

Vide hic multa de materia remissionis.

¶

Si secus iudex bannit clericum

Ordinari punit delegatum principis.

Ubi fideicommissū peti oportet. fo. lxx

propter reluctance rei et taciturnitatem domini. Vel secundum doc. q̄ non proceditur nisi esset vere contumax: sed fit tantum missio. Item resultat secundum: quia dominus condemnatur absens et non vocatus. Sed dic imino vocabitur et condemnabitur alio existente non soluendo. Alias nō fit executio contra ipsum secundum doc. Item nō restringas hanc. l. ad vnum casum: sicut voluerunt facere antiqui. Sed intellige in omni casu quo dominus potest teneri de facto nominantis vel quia mandauit vel alias tenetur de facto eiusdem. Glo. tamen dicit hic q̄ bene fit missio contra dominum absentem ex ea sententia q̄ contra ipsum absentem datur.

[Preconia voce vocatus] hodie per edicta. in aut. qui semel. [Absolendus est] iuxta authenticas. qui semel [Pragmatica] de consilio procerum: glo. [Super appellationibus] illis: quia super alijs tenetur se defendere. vt. ff. de eo qui appellat. l. i.

Sciens [Sup hoc] hoc potest quibet: secundum azo. et glo. Sed Jo. contra.

Ubi fideicommissū peti oportet.

Hideicommissū [Relicta est] id est exi- stit. Dic plene. ff. de iudi. quod legatur.

Ubi conueniatur qui certo loco dare promisit.

Ubi certo loco Quid si in loco certo promisit s̄ vbi cūq; me inuenis? Vide q̄ possū pueniri in loco vbi regio. qz q̄uis ab ii-

rio certum non fuit: nunc tamen certificatur. ff. de condi. inde. l. sub condicione. Quid si non promisi soluere in loco certo: sed in certo me respondens? Dic q̄ conuentio non ligat ante litis p̄tes. ff. de iurisd. om. iudi. l. si conuenerit. et maxime clericos. Vide de fo. compe. c. dilecti. et spe. de compe. iudi. ad eum. §. xxiij. cū se. [Et in alio loco] idoneo. s. vbi alibi h̄z for: s̄m glo. et doc. ff. de solu. q̄ro. Et nō in loco quo promisit sc̄dm glo.

Ubi in re actio exerceri debeat.

Rem [Debz immutari] ipse tñ veditor possit defendere iuito actore: sc̄dm glo. et doc. Et notat in spe. de defeso. §. s̄ pone. Non tñ clerici in seculari iudicio. l. spe. d̄ p̄io de creto. §. restat. §. qd si dñs. Vide in sti. de satisfda. §. si tamen.

Clerici in foro seculari cōueniri non possunt.

Si quis [Possidens.] Quid si non possideat sed gubernat vt procurator generalis? Dic idem. extra de procur. dilectus. Et no. Inno. i. c. quoniam extra vt lite non contes. Sed quid si non alterius sed suo nomine possideat vt vasallus vel emphyteota? Glo dicit idem. Alij contra. Dicat q̄ conueniatur pro re ipsa emphyteotecaria vel feudali quam tanq̄ emphyteota vel vasallus possideat: nō habet locum hec lex vt in glo. Si p̄ subiectione debita ratione rei vel loci quam alius possidet. vt si petatur homagium vel canon: non habet locum nominatio. vel etiam si pro subiectione per sone: vt no. plene Inno. extra de ma. et obe. inter quattuor. de prescrip. auditis. Et de hoc ipse. de secundo decre. §. restat. §. sed nūquid. Et fa. in feu. de cōtro. inter vasal. et ali. c. i. ff. de dam. infec. l. si finita. §. si de vectigalibus. Et sic in nullo casu potest nominare. [Sed qd]

Ubi debet at qd dñz sui noia: re.

pragmatica quid sit.

Si promisi soluere vbi cūq; me inuenis.

Liber Tertius.

si nominauit et nominatus recepit defensionem de facto et succubuit: contra quez fiet executio: Videtur q̄ contra illum qui defensionem recepit. ff. de re iudi. l. si obtulerit. §. i. d̄ p̄cur. l. plauci. et. l. si p̄curator. Sy forte cōtra noiantes. ff. de do. p̄te. l. pater. Et. ll. p̄mo al. loquunt quādo quis defensionem alterius recipit sine eius mandato et voluntate Glo. tamen videtur velle in v̄dito re q̄ fiat executio contra ipsuz. ff. d̄ iudi. l. venditor. insti. d̄ satisfda. §. penult. ¶ Sed glo. querit an civiliter possidens teneatur rei vendicatio: ne: Et videtur tenere q̄ sic. Et idez in spe. de acti. seu peti. §. i. §. sed nunquid. Quod verum si habuit facultatem rei restituende. ff. de vsu fruct. l. cuiusq̄. §. si fundus. ad exhi. l. iij. §. fina. Alias non si agitur ad ipsam rem. ff. de rei ven. l. si arborem. §. iulianus. iuncta. l. per seruum. ff. de acqui. poss. Si vero conueniatur pro iure quod habet in re: quia forte ab eo vendicatur homagium vel redditus quos habet in re tūc sine dubio tenetur. quia nedum tenetur possessor eius: immo ipse qui se dicit ius habere in re. vt no. d. c. inter quattuor. [Immobilem] nō idem in mobili: sed res depōitur si sit persona suspecta. ff. qui satisfda. cogū. l. si fideiussoz. §. si. Sed hodie idem p̄ aut. qua in prouincia: km. g. Idāc tenet ber. et hosti. in. c. quoniam. et spe. ti. de sc̄bo. decre. §. restat. §. hec etiam no. Inno. tenet contra. in. d. c. Ducas q̄ aut. qua in prouincia. §. eo. loquitur quādo quis cōuenitur personaliter pro facto suo. qd̄ apparet qd̄ condemnatur tanq̄ obnoxius. hic quando agitur reali. Et sic sunt casus diuersi. Ideo dic nō habere locum nominationes. per hanc. l. a cōtrario sc̄tu. ¶ Quid si nominet clericum an respondeat coram iudice laico nominantis: Videtur q̄ sic. ff. de iudi. l. venditor. §. fin. Et hoc verum in re feudali vel tali super qua

clericus respondet coram iudice seculari. alias non potest defensionez alterius suscipere. vt in spe. de consuetu. §. restat. §. quid si dominus. ¶ Item quid si agitur ad possessionem: Dic non habere locum hanc. l. extra de do. et contu. c. cōquestus. et no. xij. q. ij. quacuq̄: in glo. Quo modo ergo proceditur: Dic in specu. d̄ p̄ri. decreto. §. restat. §. ad premissa. et. §. sed pone ago cum se. ¶ Quid si agitur p̄ iuribus: Dic q̄ habet locum hec. l. vt no. Inno. i. c. quoniam. vt. §. dixi. [A iudice.] ipse debet ipsi prefigere dies. [Eius] domini p̄ nominantē: vel per iudicē si sit suspectus. [Tanq̄ lite] ipse autēz nominans non poterit dicere se possidere suo nomine. [Ad interrūpendam] et perpetuādam: secundū docto. [Iudex] sed nominans non posset eum defendere. [Summati] per iuramentum secundum azo. vt no. aut. ei qui. infra de bo. auto. iudi. possi. et no. ber. d. c. quoniam. Quisdam cōtra. f. de bo. au. iudi. pos. l. fi. Sed prima est communis opi. Sed nunquid ille qui alium nominat dimittetur: Hec lex dicit q̄ sic. Sed. l. officium dicit contra. in. fi. q̄ condatur ad dimittendum ex quo habet facultatem rei restituende. Dic q̄ dimittit nisi actor velit pbare q̄ suo nomine possidet. Hec ob. l. officiu: qd̄ intelligit quo ad hoc vt pcedat km̄ formam istius. l. Et no. Inno. i. c. qm̄. Doc. tamen dicunt q̄ reus habet probare. Pro quib⁹ facit q̄ detinens presumitur possidere. vt no. Inno. de p̄uic. cū olim. ij. [In possessionē] dic plene. §. de iudi. p̄perandū. [Di allegatione] vsq̄ ad qd̄ tēpus: Glo. dicit q̄ vsq̄ ad. xxx. annos. Distigat aut queritur in actione personali. et non sunt opi. qui audiatur vsq̄ ad. xxx. annos. vel. xl. de iure canonico. vt no. ex. d̄ offi. ordi. pastoralis. et ibi hostiē. Sed an vltra: Glo. hic q̄ non. in. aut. ei qui. et in corpore de exhi. reis. §. si vero.

Ciuititer possidēs an teneat reuenditione.

Clericus nominatus.

Homī nās alius an dimittetur.

Usq̄ ad qd̄ tēpus possit agi post missionem.

col. v. **Quam** dy. approbet distin-
 ctionem. §. si plures. d. l. si finita. ff.
 de dam. infec. Sed i. l. pperanduz.
 §. si mulier: dicit perpetuo et in. l.
 cōsentaneū. quas multi approbāt.
 Sed prima est magis cōis. et scda
 magis vera. maxime de iure cano-
 nico: quo non prescribit malefidei
 possessor: vt no. d. c. pastoralis. **Ex-**
Malefi =
dei posses =
for nō p =
scribit de
iure cani
co.
 onerat tamē a pbatōe debiti post
 annū. **Et** no. i spe. de scdo decre. §.
 videndū. et. §. fi. In reali dicit glo.
 q̄ vsq̄ ad. x. iter p̄sentes: et. xx. iter
 absētes. **Idē** **Bo** i sūma. **Idē** ber.
 et **Hosti.** in. c. qm̄. et dy. in. §. si plures.
 Sed ia. et pe. cōtra. qz deficit t̄
 tulus: vt. d. l. si finita. §. iul. **Et** di-
 cūt q̄ vsq̄ ad. xxx. annos a t̄pe quo
 fuit fact⁹ verus possessor: per §. si
 plures. **Dic** i aut. ei q̄. **Quid** ergo
 facit missus in reali? **Dic** q̄ nō pōt
 ipetrare scdm̄ decretū: fm̄ oēs: sed
 iudex potest p̄figere tēpus conti-
 nuū. infra qd̄ agat als nō audif vt
 no. glo. et dy. in. §. si plures. **Missus**
 vero in actione p̄sonali nō potest i-
 petrare secundum decretum: nisi in
 actione dāni infecti et noxali. que
 sunt pares. **Quis** glo. i hoc variet.
 vt no. dy. i. d. §. Sed veniet ad iudicem
 et ipetrabit q̄ res vēdatur vel
 detur in solutū. **Quod** fieri debet:
 quattuor tamen cōcurrentibus: vi-
 delicet q̄ debitus sit v̄z: q̄ latitet:
 q̄ fraudandi causa: et q̄ tēpus con-
 gruū sit elapsuz. vt no. in spe. de se-
 cūdo decreto. §. nūc dicamus. §. pe-
 nult. **Et** si qd̄ deficiat reus: reuert⁹
 audiet per restitutionē. vel ipso iure.
 §. beresti. mili. l. ignorare. ff. ex
 qui. cau. i poss. ea. l. fulcim⁹. §. i. **Et**
 in spe. de scdo decre. §. nūc dicam⁹.
 §. i. iuxta. et §. videndum. **Dic** plene
 ibi. **Non** tamen adhereas quaten⁹
 huic p̄trariaf. **Et** est t̄ps congruuz
 x. annoz inter p̄stes: et. xx. inter ab-
 sentes vt. e. §. §. sequif. **Vel** fm̄ dy.
 arbitrio iudicis. **Inno.** vero videt
 velle q̄ etiā si nō latitet: qñq̄ sit vē-
 ditio. extra d̄ p̄bo. sig. c. dilecto dic

ibi. et. j. de bo. au. iudi. possi. cū ppo-
 nas. **Contumax** vero v̄z ter vocari
 añq̄ ista fiāt. et si non veniat datur
 curator bonis: vt in spe. e. §. nunc di-
 cam⁹. **In** causa p̄o dāni infecti si sit
 veditio: nec isolutū datio: s̄z inter-
 ponit fm̄ decretū. **Et** idē in noxali.

Acto [For] et sic in loco
 domicilio etiā i rea-
 li. **Et** ita no. hic glo. **Et** p̄ **Inno.** et
Ber. extra de fo. cōpe. postulasti: et
 c. fi. **Hosti.** §. e. ti. §. iij. **In** iudice de
 legato dic. e. titu. c. ex parte. et. c. sa-
 ne. **Et** obtinet hec lex etiā si p̄ mo-
 bili agatur: fm̄ doc. et glo. vt. d. c. fi.
 notatur. **Ex** hoc si sint possite vt re-
 maneant. ff. de pig. l. debitor: s̄z pe.

Ubi d̄ ratiocinijs
 agi oportet tā publi-
 cis q̄ priuatis.

Adm̄ q̄ aliena.
 Vide extra d̄ obli. ad rati-
 ocinia: p̄ **Inno.** [Rō-
 nē reddere] et v̄z remitti iuit⁹: glo.

Nemo [p̄rescriptionis]
 hodie associa-
 tur episcop⁹: i aut. vt iudi. sine quos
 quo suffra. §. necessitatē: col. ij. s̄z g.

Ubi causa status
 agi debeat.

Que a te [Lure
 hēbit]
 p̄nūciādo p̄mo sup̄ pos-
 sessione: fm̄ glo. ad finē
 remittēdi. **Alias** cognosceat ille q̄ d̄
 p̄prietate. ff. de libe. can. l. liberis: i
 fi. **Et** no. ff. d̄ acq. pos. l. si seruus.

Procuratores [Ep̄
 amia
 nare] vide infra. e. l. iā dudum. **Et** i-
 tellige hāc fm̄ illā.

Iādudū [Ingenuitat⁹]
 concoz. supra. e.
 l. ij. que hoc solo casu itelligitur.

Liber Tertius

CIn litibus ^[Dec. l. corri- git. ff. si quis igenu? eē di. l. i. §. i. r. ij. Sed nō cor- rigit infra ne de statu defunc. p. to- tum. ti. fm glo.]

Ubi quis de curi- ali vel coartati alia de cōditione. &c.

Squis ^{[Cōprehē? ppria auctori- tate: fm glo. [Abilitare.] idē inermi milita: q: notari? vel ap- paritor fm glo. [Probatiōe] infra tres mēses. §. de cur. l. gñali. li. p.]}
Hac ppetua ^{[Abilita.] su- per illis nō p̄t man? mitti. [Sentētiam] sup pena contumacie.}

Ubi senatores vel clarissimi civili. vel crimina cōueniātur.

Dicunq; ^{[In illis dic. §. l. quotiēs. [Deprehensus] vel per- testes supatus fm glo. [Legib? nō excludit cōsuetudinē.]}
Senatores ^{[Conuer- sanē] facit p̄ Inno. in eo quod dicit extra d̄ fo- ro compe. c. postulasti.}
Ubi cause fiscales &c.

Procurator. ^[Penā] pmissas a pua- to. secus de pena quinq; aureorū: de qua. ff. de p- ua. l. iij. fm glo.]

Cū bendente <sup>[Elege- ris.] r a- lia ps. §. d̄ iurisd. om. iudi. l. i. §. gl.]
Ad fiscū ^{[Rationalis] id est pcurator ce-}</sup>

aris. [Decidat] vna cū preside. §. si aduer. fit. l. ij. Et hoc siue agendo si ue defendendo: §. glo. [Dibus] ni hil em̄ debet recipere a parte: §. gl.

Si quis ^{[Priuatoruz] id est pcurato- ri: fm glo. §. e. l. vniuersi.}

Cum aliquid ^{[Dicas q̄ aut coloni accusantur cri- minaliter. et tūc preses. vt hic Aut agitur civiliter. et tunc aut inter se: et est prefectus iudex: vt. l. §. alle. Aut inter colonum r priuatū: tunc procurator. §. e. l. si quis. §. e. nullum Et nota q̄ dominus potest assistē suo homini. S; an pro ipso agere? Non videtur: extra de appel. dilecti d̄ priuile. auctoritate in fi. li. vi. S; spe. dicit q̄ domin? pōt agere r ap- pellare pro subiectis. ti. de appel. §. i. versi. itē eps. Quod pōt satis p̄ce- di si negociū in quo q̄ tangat sicut status r p̄seruatio ecclesiay tangit eps. als secus p̄ p̄dicta. Et dic. d. c. dilectis. de priuile. §. to. Itē si colo- ni vel rustici turbent: dñs pōt age- re et dicere se turbatū: i spe. de cau. poss. §. i. versi. et sciat. Et vide extra de iniur. l. i. r. §. cōmunia de vsuca. l. i. de appel. l. si serui. [Itē videt q̄ si quis petit subiectionē vel aliis ius ab eis: q̄ dñs posset eos defen- dere. extra de dila. c. fi. p̄ Inno. Et vide in. d. c. auctoritate. de senten. et re iudi. c. apostolice. lib. vi. Posset em̄ ex hoc p̄dere possessionem suam ff. de dā. ifec. l. inter quos. §. dāni.]}

Quādo liceat vni cui q; sine iudice sebi dicare &c.

Vberā ^{[Ultionez] id est defen- sionez. Vel dic proprie: fm glo. i. vindictaz. Et hec verior alias nil esset}

An dñs p suo ho mic agat

Itē

Nota.

speciale in his casibus. [D]oportet
nō videtur q̄ sit licitū aggredi sed
vlticū sic: etiam ad vindictam.

appel. cog. §. aliud quoq. colla. viij.
Uel distigue an fiat solēne testamē
tū vel nō. Et hanc azo. S3 oēs mo-
derni primā. Ho. t3 q̄ de iure cano.
nō est necessaria institutio. extra d te
sta. raynūci^o. vbi nō fuit instituta ale
terocha. S3 p̄tra extra. e. ti. si pater
li. vj. Itē quero de quarta ascēdētū
z collateralū: Glo. dicit p̄mā auge
mētātā. secundā nō. Dic p̄tra. q̄ im
mo vtrag. §. e. l. qm̄ in p̄rozib^o. S3
qd̄ de q̄rta q̄ debet arrogator. Doc.
dicit q̄ nō est ampliata: vt scripsi
insti. de adop. §. cū autē. [A]pparen
te] p̄tra. ff. de vsufu. le. l. vrozū mee.
S3 hec corrigi f3 gl. z. §. e. si pater.

De inofficioso te/ stamento.

Cū de inofficioso [P]erinde id est exinde.
nec ob. ff. e. l. pōponi^o §. fi. [Fidei-
cōmissari^o] rupto testamēto [P]ossi
deret] ab iūto. s3 ex post facto sic.

Quamuis [P]ossessio
nez] ḡra co
gnoscende litis [A]uferre] nisi p̄r^o
intentata querela.

Si mater [L]esem^o jet
sic iure testi.
[P]rohibētur] nō enim ip̄o iure rū
pitur: insti. de hereda. libe. §. mater.
Si autē aliqui extranei aliq̄ liberi
essent instituti: adhuc nō ageref q̄re
la: sed haberet talem portiones qua
lem vnus de institutis: fm̄ glo.

Cū ex causa [Q]uestio
nē] dic q̄
directe competūt si post quinquēniū
agatur. an̄ non. sed fideicōmissarie
semp: siue an̄ siue post: datis. xx. au-
reis. ff. e. papinian^o §. fi. cū. l. se. secū
dum glo. et vide. §. e. cum duobus.

Si pater tu^o [P]ro-
positū] qd̄ tamē declarauit p̄ aliquā prepa-
rationē. ff. e. posthum^o §. fi. cuz. l. se.
secundum glo. [P]rohiberis] cōtra
§. e. sanctim^o §. fi. dic vt ibi.

Cum queritur [In-
spici
tur] hodie minus. §. e. l. omnimodo.
et. l. facimus: in fi.

Aut. Nouissima lege
Sumif in aut. de trien. et semif. §. f.
col. iij. Et dic triens vel semis illius
partis que competeret ab intestato
fm̄ glo. et doc. [Relicti] hodie con-
tra fm̄ glo. et doc. in aut. vt cum de

Parētibus [P]ro he-
reditaria]
§. de iure deli. l. ij. [N]on pōt] sed ho
dio agit ad supplementum. §. e. si qm̄
§. generatur.

De iofficioso [M]illi-
tis] mis
litantis. nō sic de veteranis. ff. e. pa-
pinianus. §. papiū. nisi sit filiūssamē
lias. §. e. l. fūi. Item hoc ius exheres
det siue p̄tereat. nisi ignoraret se ha-
bere liberos. ff. de testa. mili. l. sicut
certi: fm̄ glo. Hodie vero ista cessāt
s. de episco. et cleri. aut. p̄sbyp̄ros.
vbi dicit q̄ habēt portiones legit-
mas. S3 qua actio de: Glo. dicit q̄ p̄
dictione ex. l. vt no. d. aut. z. ff. e. ad
uersus. Cōtra. videf notare. ff. e. tit.
l. papinian^o §. papinian^o. Si quis a
parēte ma. sue. i rubrica. §. ad tercull
aut. defūcto. Doc. primā approbāt.

In arena [N]on dam-
nato] tūc effi-
citur seruus pene. ff. de pe. l. qui vl-
timo. Hodie contra.

Si pater [P]eruenisset]
hodie d3 habe
re sine onere. §. e. aut. nouissima.

Cuz duobus [A]lle-
gas] hic
esse potuit q̄ alter turpis: alter nō.
§. e. fratres: glo. [D]ebētur] vide ho
die in aut. ex causa. Et sic ex postfa-
cto non obrinet regula ius nostrum

Libet Tercius.

ff. de re. iur. Sed si ab initio sic: fm glo. z doc. Quibus ob. ff. de iniur. rup. z irri. testa. l. si ego. z l. iij. §. fi. Sed quid si testator: expressit se pro parte velle testari: Dic viam itesta ti trahere aliam. ff. de here. insti. pos test. cum notatis. et. l. hereditas in diē. iuncta. l. miles ita §. quod diximus: de testa. mili. [Quamuis] dic verum siue ante siue post: secundum doc. prestitis tamen. xx. aureis pro portione rupta: scdm eos. Dic. §. e. cū ex cā. Ar. §. ff. de le. pñs. l. virilis §. si adierit: de codicil. q̄ graui.

Cum qui [Delatam] secus in petitōe hereditatis. ff. de re iudi. l. penl. §. i. [Abaluerit] secus in patrono. ff. de bo. libe. l. si patronus quia nō tantū debet sibi hereditas: scdm glo. z pe. vel aliud in p̄tra tabulas. vt ibi no. glo. quam dy. sequit. Itē contra. de tribu. l. quod in heredē §. eligere. §. d. codi. l. fin. Sz ex diuersis cāis q̄tū ad originē tendētibz tamē ad vñū effectum. ibi secus.

Filiam [Iuris est] si fuit iusta causa p̄teritōnis. alias ipso iure non valet. fm glo. vt in aut. ex causa.

Contra maiores Nota q̄ due sūt regule: vna q̄ ipedito agere zc. z d̄ ista nihil hic: sz. §. de āna. excep. l. i. §. fi. Itē alia q̄ nō cessātī agere zc. z de ista hic. Sup̄ q̄ dic q̄ aut q̄s p̄t ābo simul p̄sequi. z currit tēpus. ff. de excu. tu. l. scire opz. §. scire. Aut nō: z non currit: vt hic. ff. de adul. l. denūciasse. §. querit et. l. quinquēniū. Q̄biaūt ambo nō competūt sed credebat competere: dic eodē modo: q̄ aut poterāt se cōpati: z currit. Aut nō. tūc aut igno rabat: et non currit. ff. de peti. here. l. luci. §. e. l. eū qui. Aut sciebat nō cōpetere z calūniose intētat: z currit t̄ps. ar. ff. qd̄ vi aut clam. l. serui. Et sub hoc moderamine itellige. ff. de bo. poss. l. cū qd̄ā. de ad. tuto. l. tu

tor: vel curator. Et vide qd̄ no. ber. de reli. doc. c. cum dilect. Nō tamē tenet qz ibi potuit vtrūq; simul prosequi sub conditione. vt no. dy. de re. iur. null. l. vi. Et facit q̄ p̄sequēs nullitatē sine possit cum succubuerit appellare a snia. Item qui comparuit vt procurator: possit vt defē sor si contra procuratorem iudicet. Et q̄ ille q̄ rē vēdicauit z succubuit: possit retrahere tāq; proximior: Et i hac vltima tene affirmatiuā. i duabus primis negatiuam cum simul possit prosequi. iuxta illa q̄ scri pti in. l. si expressum. ff. de appel.

Cum filium [Quere lam] p̄ri datur p̄tra ta. ff. e. l. pater. vic pleni us. §. de libe. p̄teri. aut. non licet. z ibi scripsit.

Si filiā [In p̄sulto] vel p̄sulto falso tamē: p̄bare enim opz. §. e. oimodo.

Aut. Sz si post. Sumitur ex corpore vt cū d̄ appel. cog. §. deiceps. colla. viij. [Non pos tes] si ergo ante peccauerit vel seruo se copulauerit sine p̄sētu: p̄t ex heredari sz glo. Quid si ante se libero per matrimonium copulaue rit sine p̄ris consensu: Glo. innuitq; nō possit exheredari. Et idem tenet ff. de cōtra ta. l. iij. §. si filius. Sz cōtra videf̄ notari. ff. de spōsa. sz que patris. Dic primā verā cū hodie nō reperiat̄ur inter causas exheredati onis. Et facit qd̄ no. ff. de sta. ho. l. paulus repōdit. In masculo non vi detur iusta causa: nec ante nec post. Sed quid ecōuerso. An fili? p̄t exheredare matrē ex illa causa: nō videtur. ff. ad tercul. l. ij. §. si mulier. Sed quid si illa q̄ male vixerat erat penitens z bene continens t̄pe mor tis patris? Diceam nō esse exhere dendam. Et videtur notari in spe. q̄ filij sūt legit. §. quid si filia. p̄zo q̄ ff. de testa. mili. l. miles §. mulier. Quid si pater erat eiusdē vite? U

Nō cessā tib? age re an cure rat pres criptō ca legāter.

ds

Nota bi

ds

Incottū nētia filie qñ sit ista cā et heredati onis.

Nota.

Maior castitas erigit in filia q̄ in filio. Filia que peccauit in corp̄ suū an sit alenda.

detur q̄ non possit exheredare. s. e. in arenam. Ar. contra. q̄a maior ca sitas r̄c. j. ad orfi. l. qui uxorē. An autem sit alenda? Spe. q̄ non. i. d. s. p̄. q̄d si filia. j. de fa. hercis. l. i. ip̄sius

Fratris [Dicunt] hodie q̄. j. de l. i. exher. auf. cessante. sed illud ab intestato. iō nil corrigi scdm̄ glo. Posset dici q̄ non admittit ad rumpēdū: sed eo rupto: sic. ff. e. mater. ff. de contra ta bu. l. si post mortem. s. fi. vt si frater defuncti rūpit turpi p̄sona iustituta. ff. e. l. posthumus. s. si quis. [S]z pos set queri an peccat testator q̄ extra neū instituit cognatis seu agnat̄ ex clusis? Et non videtur ex quo lex p̄ mittit. j. de adult. grachus. s. e. parē tib? j. qui test. fa. p̄nt. l. si. de pe. et re. e. officij. i. auf. v. nulli. iud. s. r̄ hoc puenit nōdubiū qui peccet si ex odio faciat vel non iure. Joan. fabri.

Si maritus [Abil] q̄ q̄d va leat quartā. s. e. cū querit. [Reddi oportet] hoc verū si ignorans adiit. secus si sciens. ff. ad sil. l. propter. s. neptis. de his qui. vt indig. l. heredes. ad trebel. l. pe. fm̄ glo. Vel dic fm̄ doc. q̄ aut deliquit adeūdo: z ob tinent leges cōtrarie. Aut nō. r̄ tūc aut certū est cum non habere ius: r̄ h̄z locū opimo glo. Aut ē dubiū v̄l ignorat: tūc hec. l. vt. ff. de usufruc. l. dūs. Ad em̄ teneat omitttere ius suū indiscussū. vt. ff. d̄ peti. here. l. illud.

Testamētū [Interdixit sic] q̄ non fecit: glo.

Testamētum [Abili] dic. s. e. ti. l. de inofficioso.

Filijs [Accipere] id est cū effectu. ff. de h. ta. l. i. s. si quis ita. [Restituere ergo] d̄z curator: qui dabitur hereditati. j. d̄ bo. que libe. l. fi. secundum glo. ff. ad trebel. l. imperator. Emācipare au tem non compellitur. de le. ij. cum fi lius. s. vulgarē. nisi in casu. ff. de cō-

di. et demon. si cui.

Ex trib? [Directā] sec? sup̄ fidei p̄missa riā substitutionē. dic. j. e. l. quoniam.

Fratres [Primū] de m̄ hu ius. l. nō corrigi per aut. cessātur. e. j. de suis et legi. here. q̄ illa ab intestato: fm̄ glo. Et idem in spe. de teste. s. nunc dicēdū. p̄. sed hodie. Et dic. s. e. l. fratris. [Contra] testamētum q̄z emancipa ti. [Vel leuis]. ff. ex quib? cau. l. fa. irro. l. ea q̄. [Beneficijs] id est male ficys seu blanditijs.

Liberi [Prestare] hodie cōtra. j. e. oimodo. [Extitisse] suscipiendo in se onus. [Amicitias] hodie nō est de causis fm̄ glo. sed amittēdi feudi: sic i. feu. qui. mo. feu. amit. s. ij. cū notatis.

Quoniam [A filio. j. d̄ colla. vt li berz. [Imputari] nō ē bona p̄quē tia. [Agit] An i dote possit institui Dic. ff. de mino. l. ij. s. sed vtrum.

Omnimodo [Pro] spiciens tes. idē. ff. e. si nō mortz. [Vel] alius p̄sōis vt patrōis: isti. de suc. libe. s. si vero. [Arguantur] corrigi. s. e. l. liberi. [Ingratos] idem de vasallo vt ibi nō. et i. feu. qui. mo. feu. amit. s. ij. super verbo concubuerit. [Te stator] specificādo: vt. s. illud. [Vel] fidetcommissō] hodie contra. vt. s. e. auf. nouissima: scripsi [Abentione] facta] vt preteritus posthumus r̄z pat nascendo. natus ipso iure. eman cipatus per contra ta. exheredatus per querelam secundū glo. hic. Sed alio modo notatur insti. e. in prin. Et alio modo de exhereda. li. s. sed hec quidem. Dic in auf. de here. et fal. s. exheredatos. colla. i. [Abi] littam.] Non ergo p̄benda vel pensio pro patrocimio: nec alia que non possunt vendi nec transmitti ad heredes: imputantur secundum do cto. Item quid si precibus pater ac quisit: Dic idem acti pecunia. ff. l. j.

Omnimodo [Pro] spiciens tes. idē. ff. e. si nō mortz. [Vel] alius p̄sōis vt patrōis: isti. de suc. libe. s. si vero. [Arguantur] corrigi. s. e. l. liberi. [Ingratos] idem de vasallo vt ibi nō. et i. feu. qui. mo. feu. amit. s. ij. super verbo concubuerit. [Te stator] specificādo: vt. s. illud. [Vel] fidetcommissō] hodie contra. vt. s. e. auf. nouissima: scripsi [Abentione] facta] vt preteritus posthumus r̄z pat nascendo. natus ipso iure. eman cipatus per contra ta. exheredatus per querelam secundū glo. hic. Sed alio modo notatur insti. e. in prin. Et alio modo de exhereda. li. s. sed hec quidem. Dic in auf. de here. et fal. s. exheredatos. colla. i. [Abi] littam.] Non ergo p̄benda vel pensio pro patrocimio: nec alia que non possunt vendi nec transmitti ad heredes: imputantur secundum do cto. Item quid si precibus pater ac quisit: Dic idem acti pecunia. ff. l. j.

Omnimodo [Pro] spiciens tes. idē. ff. e. si nō mortz. [Vel] alius p̄sōis vt patrōis: isti. de suc. libe. s. si vero. [Arguantur] corrigi. s. e. l. liberi. [Ingratos] idem de vasallo vt ibi nō. et i. feu. qui. mo. feu. amit. s. ij. super verbo concubuerit. [Te stator] specificādo: vt. s. illud. [Vel] fidetcommissō] hodie contra. vt. s. e. auf. nouissima: scripsi [Abentione] facta] vt preteritus posthumus r̄z pat nascendo. natus ipso iure. eman cipatus per contra ta. exheredatus per querelam secundū glo. hic. Sed alio modo notatur insti. e. in prin. Et alio modo de exhereda. li. s. sed hec quidem. Dic in auf. de here. et fal. s. exheredatos. colla. i. [Abi] littam.] Non ergo p̄benda vel pensio pro patrocimio: nec alia que non possunt vendi nec transmitti ad heredes: imputantur secundum do cto. Item quid si precibus pater ac quisit: Dic idem acti pecunia. ff. l. j.

Pat an p̄pella ff si iū emāci pare.

Hō hoc dictū s̄n̄ gulare.

Liber tertius.

de vulg. substi. l. si plures. §. in arrogato.

si filius.

¶ Qm̄ i prioribus.

[Modū] non ḡ potest substituere. Quod verum est per fidei cōmissū: sed directo sic. §. e. ex trib⁹ fm̄ dy. z doc. et glo. hic de hoc dy. ff. de vulg. l. i. §. pe. Sed videt q̄ nullo mō: extra de testa. c. raynūcius. z. c. raynaldus. [Brauamen.] ergo si sit ad bonum eius tollit: quia prospiciendo ei: fm̄ glo. §. e. filijs. ff. de curato. furio. l. si furioso pubert. Sed cōtra no. in. l. si pater. et aut. nouissima. §. e. Que sunt vera si filius vult magis tolli ḡ sibi prospici. §. e. l. sancimus. §. cū autem. Et hoc si erat maior. Et vide. §. e. sancimus. §. cū autem. Vide extra de testa. c. raynūcius. z. ca. raynaldus. Per que videtur q̄ si quis approbet testamētū in alijs: nihilomin⁹ remaneret portio sine onere. nam in. §. cū autē: approbat recipiēdo ex testamēto substitutionem vt in. l. si quando. §. generaliter. §. e.

¶ Si quando Principi intelligit qm̄ priuilegiū conceditur illi q̄ alias testari nō poterat: scdm̄ glo. ¶ Unde dic q̄ aut cōceditur a priuato id qd̄ est iur⁹ publici: vt testamenti factio. z nō valet. ff. de bo. li. l. paul⁹ respondit. §. patroni. Ar. contra. ff. de ius et legit. here. l. fi. §. v. pac. con. l. hereditas. Aut a principe. z tunc aut illi q̄ alias non poterat: z videtur habilitare et reducere ad ius cōmune: vt hic. Aut poterat alias. z tunc si priuilegius poterat in aliquo operari absq̄ eo q̄ iuri preiudicet alterius: in eo operat. ff. ne quid i loco publico. l. ij. §. si qd̄ a principe. de deci. c. dudum. Alias absorbet ius alterius: si verba etiaz generalia importent. vt. l. etiam. §. i. de bo. que li. dum tamen de iure alterius faciant mentionem. Ibi enīz dicendo se libertum: faciebat tacite mentionem de patrono et eius iure. Alias cōtra. vt. d. §. si quis a principi. Concor. extra de rescrip. si ppli. vj. ff. de iure anulo. aureo. l. diuus. de nata resti. l. fi. Et oportet vt specifice: vt plene scripsi isti. De heredes. ba. libe. §. nominati. extra de rescrip. c. cum ordinem. Et hoc casu debet fieri recompensatio. socio lesō. extra de mato. et obedien. c. cum inferior: Caue tamen quia priuilegium non annullatur: imo valet saluo iure tertij si possit valere. vt. §. e. tit. de iure anul. aureo. l. fi. ¶ Et per hoc videtur q̄ si papa vel legatus mandet aliquem recipi i aliquo mōasterio: q̄ nihilominus monasterium habet annum probationis. extra de offi. dele. ca. super eo. ¶ De hoc difputatur extra de reg. iuris. c. indulgentum: in nouella. de of. ordi. c. licet. Item intellige hic de iure quesito. quia iuri acq̄rendo preiudicare potest. Ar. §. de codicil. l. fi. de iure deli. l. sancimus. §. sed et si. Morat hostiā en. in summa qui si sunt legit. §. quā

¶ Priuilegiū indulgentium quid operetur.

Doli capax mittit ingratitudinē.

¶ Si qd̄ in suo [In fine] doli autem capax cōmittit ingratitudinem. insti. qui. mo. tute. fini. §. item si in seruitutem.

¶ Si quis [Cōstitutum] de iniusto. rup. z irri. testa. l. si qd̄ ex heredato filio. §. sed habita. de su. et legi. here. l. tici⁹: fm̄ gl. ¶ Vel ibi expsona sua. hic expsona p̄ris. ¶ Vel verius dic ad eū trāsmittit hereditas y q̄rela si quis nō esset concept⁹. §. e. l. sancimus. Et sic notat dy. in. l. gallus circa finem. [Dēderit] hoc sibi nocet. quia venit ex psona eius. alias p̄tra. supra. l. prior. §. fi. Et ita q̄ tratio patris vel matris de successione cuiusq̄ nō noceat liberis vel successoribus si veniāt iure suo. Et ita potest restringi. c. i. extra de pac. li. vj. ff. vnde. vj. l. ij. in feu. si de feu. fu. contro. c. fi. ff. e. l. si quis qui. de bo. li. l.

Quittatio p̄ris d̄ successiōe non nocet liberis.

28

liter. p. p. specialem. Et vide. s. de
 preci. impe. of. l. quotiens. Et sic po:
 test intelligi. s. de fruc. et li. expen. l.
 fina. ff. de iniur. l. sed si vni. s. l. s. de
 pac. l. pactus curatoris cū notatis.
 Et de hoc dy. extra d. re. iur. c. ea q.
 ad municipa. l. i. Illud nota q. pri:
 uilegiū videt concedi fm cōditio:
 nem p. sone. ff. de iniur. rup. z irri. te:
 sta. l. si qs. s. sed si quis de testa. mili.
 ex militari. ff. quando. ac. de pecu. c.
 anna. l. cū post. Item qui impetrat
 priuilegium sup eo quod de iure cō:
 muni cōpetit: renunciat iuri cōi. ex:
 tra de prescrip. c. venēs. Dic tibi p
 Inno. r. doc. Item nota q. verba ge:
 neralia debēt restringi ne p̄iudicēt
 iuri tertij. vt no. extra de consue. cū
 olim. Non tamen fiat eis vis. extra
 de dona. cum dilecti: p. Inno. Item
 ne ad iniquū trahatur. extra de deci.
 suggestū. de preben. is cui conce:
 ditur. li. vi. Item dic q. verba priuile:
 giū nō attendunt si omnino constet
 de mente. extra de rescrip. c. susce:
 ptum li. vi. per archi. Dic plerū ex:
 tra de re. iur. i. generalis: p. Jo. an. in
 vi. Item per priuilegiū non derogat
 cōuentioni. extra de deci. ex multi:
 plici. Item nec priuilegio particulari
 super eades re. alias concessio. vt. v.
 c. veniens. et ibi Inno. vel consuetu:
 dinem. Sed an possit tolli. p. rescri:
 ptum quarta iure nature debita r.
 Dy. q. sic. vt no. ff. de re. iur. l. iura
 sanguinis. Et pz extra de testa. ca.
 raynūci. in si. Et vide qd scripsi. s.
 de preci. impe. offer. l. quotiens.
 [Principē] nec legē. s. cōia de succē:
 ces. auf. oēs peregrini. [Putauē:
 rit] agendo ad supplementum. s. e.
 oimodo: fm pa. [Quid si iuraue:
 rit] glo. idem. Sed cōtra est extra
 de pac. s. quis. li. vi. [Et dicv. s. p̄ie
 plerū] pertractaf. [q̄] opponit. ff.
 si quis a parē. sue. ma. l. i. s. si vl' pa:
 rens. Sed dic sec^o in patre. q. ex pa:
 cto vocabat cōtracta fiducia. z se:
 cus in filio. Et ideo videt q. cū pa:
 ter vocet hodie absq. pacto: q. pa:

ctum sibi non noceat. vt ibi no. fm
 azo. [Sed hodie iuramētū firma:
 ret hoc pactum: qz nō est cōtra bo:
 nos mores. supra de pact. l. si. s. de i:
 uti. si. l. ex eo. ff. de s. bo. obli. l. stipu:
 latio. hoc modo. Et illud nō firma:
 ret. extra de re. iur. c. nō est obliga:
 totū. li. vi. Pactus enim de succē:
 dendo est ambitiosum et aufert li:
 berā testamēti factionē: et inducit
 ad captandū mores defuncti. Sed
 de non succedendo non est. Et ideo
 illud iuramētum firmat. aliud non.
 Item dic q. exceptio iuramenti est
 personalis: vt no. hosti. extra de iu:
 refus. ca. veritatis: in magna glo.
 [Astringendos]. ff. de suis z legit.
 here. l. si. s. de pac. conuen. l. heredi:
 tas. [Computetur] als nō compu:
 taretur. insti. e. s. igitur. [Nullum]
 olim contra. ff. e. l. pe. et. l. papinia:
 nus. s. si conditioni.

C Sancimus [Emēda
 ri] aliud i
 patrono. ff. de bo. li. l. si vero. s. si pa:
 tronus. [Extrinsicus] non tñ casu
 fortuito: fm glo. et doc. [Patris]
 fructus ergo nō cōputantur. Et sic
 corrigitur. l. papinianus. s. si cōditio:
 ni. Et sic no. in. l. filium. s. fami:
 heris. ff. de here. insti. l. si ius. Sed
 in. s. si cōditioni distinguit. Sed an
 dos filie z illud qd datum fuit filio
 in emācipatione: pro portione sua
 computetur? Dic q. sic: fm docto.
 supra. e. qm. Ex hoc textu videtur
 q. non possit legitima dari i estimā:
 tione: nec assignari in quātitate pe:
 cunie: dato q. pecunia esset de reb^o
 testantis et sua. Contra. ff. de le. ij.
 l. si. s. qui indiuisam. Item q. non pos:
 sit assignari in vna re. facit qd no. s.
 ad. l. fal. l. ij. [Adita] sec^o in cōtra:
 ta. ff. de sta. l. illud. [Preparatio:
 nē] z ideo nil mutatur patre vl' fra:
 tre querelantibus: fm doc.

C Cū antiquis [Mede
 mora o
 libus] id est notarijs: fm glo. [Ar:
 chiatri] i. medicis fm glo. [Pus
 in ij

Pactus
 d n succē:
 dendo iu:
 ramento
 firmatur

Portio
 legitima

De inter
 pretatōe
 priuile:
 giū notā:
 da

blica et ideo non videtur quod aduocati nostri temporis nec alij quod non precipiunt de publico: gaudeat his privilegijis Et sic no. in spe. de acto. p. quasi castrense. S3 doc. contra. s. de aduo. diuer. iudi. l. fori. vbi glo. videtur tenere opi. spe. Sed p. doc. s. de asses. l. velut. Et assessor non recipit salariu de publico: vt dixi. s. de offi. asses. S3 si sint clerici: non dubiu s. de epis. et cle. aut. presbyteros. ¶ Ite videtur quod tantu sint quasi castrensa que ex publico acquirunt vel occasione officij. ff. de castre. pe. mili. cum proponas. et l. i. de castre. pe. pala. l. xij. Sed ob. d. aut. presbyteros. Dic plene vt scripsi insti. per quas perso. no. acq. s. l. [Querela] dic. s. e. de inofficio.

**Peculiu
castrense.**

De inoffi. dona- tionibus.

Sicut [Et duab?] illius hereditatis. que super fuerat post donationem. Alias si totius: quarta haberet et plus: s3 glo. et doc. Et dic agi post mortem. ante non. ff. de colla. bo. l. i. s. si impuberi. Et dic. f. e. si totas. [Testamento] et si rescindet: sicut iura vetera. Sed hodie ager ad supplementum. s. ti. i. oimodo sicut Ja. Sed pe. dicit quod in ista nil mutat. l. oimodo Immo semper agit querela. Et hec glo. f. l. si. S3 quod in ista reuocet? A3o. vsq. ad dubiu subsidij. Et hec glo. hic Et Ja. de ra. f. e. si totas. et l. si liciteat. h3g. distinguit an donatio fraudulosa fuerit rez consilio. vt tunc tota portionem integram. Aut re tatus tunc bonorum subsidij. et hoc est quod est donatio facta extraneo. si filio: semper vsq. ad bonorum subsidij. vt. l. ticia. s. imperator. de le. ij. Dy. s. ibi dicit quod aut donatur ante natiuitatem reuocatum. et tunc aut filijs: et reuocatur vsq. ad bonorum subsidij. Aut extraneis: tunc in totu: in. l. si vnq. f. de reuoca. do. et ibi. no. Si post natiuitate: distingue vt h3g. saluo quod non

facit differentiam an donetur filio vel extraneo. Canonice s3 dicunt quod patronus in totu reuocat propter liberos nascituros. alius non. vt no. de dona. c. si. p3o quib? s. de pac. l. i. Tene opi. a3o. iuncto mebro. canon. Quid si donauit dodrantem: et ex quadrante filiu instituit quem oneratur mult? legatis: Jo. dicit quod est sine remedio: nisi. cum donauit intendit rit quarta grauare. Doc. dicit quod imo habet remediu: quia non soluit legata. ff. de bo. li. si patronus. ¶ Quid si plib? vicib? donauit? Dic sicut doc. vltimas reuocari si oes tenuerit. alias si op? esset confirmatione: defalcatur de singulis. hoc. Inn. extra de volo. c. ceterus. p. quo. f. de dona. si quis argetur. et l. sancimus. s. si quis. S3 glo. hic quod semper de oibus. pro qua. ff. si quid in frau. pa. l. i. s. si plurib?. extra de dona. c. apostolice. Glo. dicitur videtur tenere quod de vltima tantu vt. xij. q. ij. bone. Quod est veru vbi quelibet ab initio tenuit. sec? si morte confirmet quia tunc omnes concurrunt. ff. de iure pa. l. si libertus. s. si. Vel potes dicere quod aut oes donatarij sunt cyrographarij: aut omnes ppothecarij: aut quoda cyrographarij et quoda ppothecarij. Et dic et de terminia p ea quod dy. scripsit. ff. de pui. credi. l. puilegia. Et vide. f. q. po. in pig. l. si drecto. Si aut certat de dominio: tunc vide et de terminia p. l. quod tues. s. de rei ve. Et semper dic quod vbi est potioritas vel rone privilegij vel ppothece vel dominij: quod illoz donationes non defalcant: si sufficiat defalcatio vel exinanitio aliaru. tene quod de oib? sicut i creditonb? Quid si facta donatione bona alias tatus crescatur quod habeant quartam? Glo. dicit cessare querela. Ar. contra. qui et a qui. l. iulia. Sed si fuerint diminuta: dic idem. f. de amminif. tu. l. sancimus. ¶ Quid si vendat? Dic non esse locum huic remedio. ff. si quis a parente. l. non vsq. Sed pe. dicit quod illa loquitur de iure veteri quo non

Nota.

**Inquan-
tu reuoce-
tur inoffi-
ciosa do-
natio.**

**Si sit ve-
ditio inoffi-
ciosa.**

De inofficiosis donationibus. fo. lxxv.

erant hec remedia. Unde ipse dicit qd si vterq; venditor et emptor participant fraudem: qd esset locus que rele. ff. que in frau. cre. l. qui autem. §. similiter. Quis in patrono sufficit et alteruz. ff. si quid in frau. pa. l. fi. Et hoc probabile. Quis ob. j. de cōtrahen. emp. cum res. et. d. l. non vsq; hosti. tenuit opi. pe. extra de testa. r.aynuncius. Pro quo qd filius arrogatus reuocat. ff. si quid in frau. pa. l. fi. qui nō habet tm̄ ius sicut naturalis. Sed Inno. ibi supponit cōtra. Sed glo. videtur velle qd arrogatus reuocet. j. si quid in frau. patro. l. ij. in glo. hoc si non. ¶ Quid si duo dederint adiucē bona sua vī delictet premonēs superstiti? Videatur magis vēditio q̄ donatio: ad istar illius qd emit iactū rethīs. ff. de p̄trahē. emp. l. nec emptio. de ac. ep. l. emptorē. §. si. de transac. fideicommissa. Ar. contra qd in dubio presuimif/ dōatio causa mortis. ff. de bon. cau. mor. l. seya vide. j. de bo. cau. mor. l. fi. ¶ Sed qd si pat̄ dedit ob cam onerosas: forte vt fili⁹ exoneret eum a debito: vel vt filius eū nūtriat? Videtur qd reuocetur nihilominus. j. ti. i. l. ij. si quid in frau. pa. l. ij. ¶ Sed qd si dedit moderate vlt fuit cōfessus se debere donatario vltra sic qd si solueret essz inofficiosa? Dic talem confessionē non preiudicare: nisi probet verum debitū. ff. de proba. l. q. testamēto. Quid si vēdat post mortē suam? Videf idē ac si de presenti vendidisset. Videf enī creditor talis emptor. ff. d. bo. au. iudi. poss. l. hereditarium. Et sic excludit portionē iure nature debitā. ff. de i. offi. testa. l. papinianus. §. contra veterem. [Subueniri] primo per que relam post rei vendicatione: secundum glo. et doc.

natio: sed p̄muniter diuiditur vt ibi Aut simpliciter. z valet: vt hic. j. fa. hercis. l. filie. In dubio autē videf de disse simpliciter fm̄ dy. z confirmat morte. j. de dona. iter vi. et vxo. l. donationes. dum tm̄ traditus fuerit. vt ff. de dona. inter vi. z vxo. pa. §. scd̄z Ja. In casibus tm̄ non indiget p̄firmatione in dote z donatione p̄pter nuptias: in alimentis in remissione vsufructus. vel qm̄ datur eūti ad castra: vt hic no. reprobata opinione azo. q̄ hic recitatur. Item si filio clerico: vt. s. de epis. et cle. auf. presbyteros. Vel dic qd illa non mutat i p̄fecticio. Item hec obtinent hodie. vt no. in auf. de imē. dona. coll. vj. reprobata glo que est hic fm̄ doc. Et hec maḡ tenes q̄ notata in. l. contraria. [Familie hercis scunde]. Quomodo hoc eū donata nō essēt in bonis tpe mortis? Dic qd immo: quia non retrahitur q̄stuz ad minimum. vt hic ho. Immo dñius ipso iure remanet i hereditate vsq; ad quartam. ff. ad. l. fal. l. linea. Itē dic fm̄ glo. qd vterq; erat heres. als non cōpeteret fam̄. hercis. Sed hoc non videtur verum quia sic emancipatus haberet conferre. j. de colla. bono. vt liberis. et. l. i. Quod tamē negatur. j. prop. dicto. Propter quod dicas eum nō coheredem. Et ita tenet dy. in ti. de dona. et agitur familie hercis scunde. quia cum tempore mortis rerum donatarum dominū esset in hereditate z donatarius vel let eas recipere: quasi loco heredis est: presertim propter excessiuas donationem. Et hoc indubitanter vbi per modum quote fuit donatum. ff. fam̄. hercis. eius. §. i. Itē tm̄ si alias: p̄ hāc. l. Nec dicas qd hoc casu cōpetat q̄rela sicut glo. de qd ipso iure fit defalcatio vt dixi. Et sic nō est op⁹ querela infra. e. l. si filius. Et facit. ff. de bo. prele. l. ij. §. i.

Donatio facta a duob⁹ su p̄inuenti.

Donatio facta filio q̄r valet at.

¶ **S**ipater. Cōtra. j. d. col. la. bo. l. si dōatione. dic qd aut fuit donatū filio vt haberet in peculiū. z tunc valet do-

¶ **S**itotas [Detractū] querela secū. l. ij.

dum Jo. z glo. [Renertatur te veni
ente z patre: propter natos post.
Alias cōtra. ff. de adop. l. post moz
tem. Sed ipsi liberi in vita tua non
reuocāt. vt scripsi supra. l. i. Ja. tñ di
cit q̄ donatarius deberet eos alere
interim. [An autem veniant fruc
tus? Dic q̄ sica tempore mortis. ff
de vsur. l. videamus. §. in fauiana.
Sed videtur q̄ etiam reuocēt in vi
ta. §. de dona. si quis ar. §. sed si quis.
et hic. Et in feu. si de feu. fue. cōtro.
quod est magis pium.

Cum donatiōib⁹
[Agnoisti. supra ti. i. l. parentib⁹
Sed an tunc aget ad supplementū
sunt opti. supra. l. i.

Si liqueat. [Pro rō
ne] i. peo
quarta sua tota km hu. Ul km a zo.
debitū bonozū subsidiū. Dic supra.
e. l. i. [Quarte. hodie tertie: p̄ aut.
nouissima. [Et cuētus] solus euen
tus sufficeret supra. l. ij. km glo.

Non cōuenit [Esti
māda]
differt secundum glo. quia illa ex te
stamento z ab intestato supra e. p̄
cibus. Item illa cōtra scriptos. hec
contra donatarios. Itēz illa nō da
tur vbi sit aliquid relictum supra ti.
i. l. omnium odo. hec sic: secundum
glo.

**De iofficiosis do
tibus.**

Omnia.
[In dotē.] si dicas ma
trē dedisse filie i dotē:
nihil obstat. Sz si dicas
ip̄az m̄fz sedo nubētē dedisse: nō vi
des q̄rela p̄petere. qz tātū dē h̄nt fie
lū p̄ni matrimonij p̄ aliū remediūz
§. de secū. nup. l. hae edictali. in aut.
de nup. §. qz p̄o. coll. iij. vel dos ad
ip̄os reuertitur. [Tribuatur] post
mortem matris: secundum glo.

**De petitione here
ditatis.**

Enatus cōsul
tū. Ad est. ff. e. l. itē veni
unt. §. i puatorz. Et dic
q̄ sep̄ filc⁹ vñ iure pua
ti nisi repat̄ puilegiat⁹: vt hic: z ibi
[Per litē prestatā] vñ denūciatiōez
vel p̄trouersie motionē. ff. e. l. itē veni
unt. §. petitā. Nisi q̄ ad facultatē. ff
e. illib. In familieherciscū de idē. In
cōi diui. sec⁹ km gl. §. de cōi diui. l. i.
qz singulare iudiciū est. ff. fa. hercis.
l. a liena tiōies: notaf. [Vēditaz] ip
sarū pecuniaz i hereditate reptarū
nō debent vsure nisi eas att̄ igat. ff.
e. si possessor. et. l. §. i q̄s. §. qd̄ autē.
Sed fructuum ante litis contes. per
ceptozum debentur vsure: post non
ff. e. l. heredes. §. si. glo.

Si post. [Heredes] etiā
ignozātes. ff. §
diuer. et tem. p̄scri. l. cū heres. [Lo
gunt] p̄ petitionē hereditatis. vt. §.
fructib⁹ ei zc. Et hic titul⁹ videf p̄
nō titulos: qz re litigiosam emit. als
nō teneret̄ petitiōe hereditatis. §. e.
cogi. Et hoc nisi emisset vniuersita
tem hereditatis mala fide. secus si
rē singularē. Vel etiā si emisset bos
na fide vniuersitatē et esset modico
distracta. Idē si iusto p̄cio: si vendi
tor nō p̄paret. et emptor h̄z regressū
de euictiōe. vt no. hic glo. z colligif
ff. e. l. etiā. §. si q̄s. z. l. sed si. §. item si
res. [Probaref] p̄o ip̄o q̄ nō p̄baē
§: km glo. [Augēf.] nō sic i singulari
bus. [Lōuenif] rei v̄ditione z ita
pōt̄ agi vtraqz nō n̄l. km do.

Hereditas [Ex alia] de noz
uo q̄nta: scōs pe.
Vel nō de nouo si causa exp̄sa fuit
actum: scdm glo. et v̄. ff. de excep.
rei iudi. l. et an eadem. §. actiones.

In restituēda. Si bo
ne fia
dei possessore,

Nota.

De hereditate. Dic aut soluit noie pprio. z tuc aut detrahet heredi si vult z cedit cōditionē indebiti. aut repetet. ff. eo. si quid. de cōdi. ide. l. si a patre. Aut ex causa hereditaria: tūc nō repetet: sed imputat vt oic: z. j. l. si.

nō cogit ab initio. sed fundata intētionē actoris cogit: als succumbit. de proba. siue possidetis. [Pterer est] sed quare magis ister. [z] tūc facit respōsio simplex vey q possideat ad certificandū auctore qui agere i tendit rei vēdicatione. Istū ista modificata ad petitionem hereditatis fm gl. z doc. [Itē] cur nō datur q titulo possidentē. Dic q ille q petit tanq heres nō allegat ita forte ius sicut ali q titulū allegat. fm docto.

Qualitē q cogat titulū dicere.

Si putas [Ab his] persona filiorū [Comodū] quo ad vsū fructum hodie. olim integre. ff. de acquit. heredi. l. placet. [Discendenduz] z vicat discendendum quis non sit error expressus: vt hic notat z. j. qñ prouo. non est neces. l. ij. Quam ia. z pe. sequitur. Sed glo. no. cōtra. quando error non est expressus. ff. de tuto. et cura. datis ab his. l. seye. Quā dy. sequitur. Sz prima verior. Et scrip si plene. ff. de cura. fure. l. j. S. furiosi. vic plene ibi. et insti. de cura. §. j.

Sed quō sūt he interrogationes: Hic fuerunt diuerse opi. z ideo diuersi intellectus. Dic tñ q sūt pure an possidet vt volo zc. Si dicat nō: cōuinces de mēdacio. Si dicat possideo: qre an pro herede. si dicat sic age. Si dicat non: qre quo titulo. si dicat nullo: age. Si dicat tali: prosequere tñ q venias ad pūctū qd petitioni hereditatis competat. iuxta notata supra. l. ij. Et de hoc. ff. eo. l. qui interrogat. Sed an respondēs tenetur pbare titulū: als videat p possessore teneri. Sz in summ a q sic. Pla. dixit q i rei vēdicatione tenet pbare p proximū agnatū. i petitione hereditatis p que cūq. Dic cas fm doct. q nō tenet pbare: nec in rei ven. nec i petitione hereditatis: nisi fundata in tentione actoris vt supra dixi. Veruz est tñ q nisi pbet datur libellus q eū in hac actione quasi pro possessore possidet: vt no. ff. e. qui interrogat in fi. z i spe. de interrog. que fi. ante li. confess. §. sciendū circa mediū: vt ibi. Et vide qd no. inno. de prescrip. si diligenti.

Jo. fabri scripsit su per. ff.

Hereditas [Agit p] i. d. edic. di. ut. adri. tol. l. fi. Contra. dic ibi. z iuge. j. de iure deli. cū antiquioribus. [Ratior] cōtra. ff. e. sed si. §. petitio.

[Sed] an respondēs tenetur pbare titulū: als videat p possessore teneri. Sz in summ a q sic. Pla. dixit q i rei vēdicatione tenet pbare p proximū agnatū. i petitione hereditatis p que cūq. Dic cas fm doct. q nō tenet pbare: nec in rei ven. nec i petitione hereditatis: nisi fundata in tentione actoris vt supra dixi. Veruz est tñ q nisi pbet datur libellus q eū in hac actione quasi pro possessore possidet: vt no. ff. e. qui interrogat in fi. z i spe. de interrog. que fi. ante li. confess. §. sciendū circa mediū: vt ibi. Et vide qd no. inno. de prescrip. si diligenti.

Logum tēpus qd dicatur.

Libertorio. si possessorio. secus si possessorio. diui. adri. tol. l. ij. §. de ori. iu. li. j. de carbo. edict. l. ij. fm glo. nisi in continēti doceret. ff. vt in poss. le. l. si is a quo. [Disqri]. i. ante litis contes. si in vim dilatorie. Vel ante diffinitiuam si i vim exceptionis preemprorie.

[Sed] an beneficiat teneat dicere et exhibere titulū suū. Dic q sic ad reqstā ordinarij ex officio pcedētis: is nō pte agere. extra d reg. iur. c. j. li. vj. p io. an extra de preben. di lecto. de offi. or. c. ordinarij. li. vj.

Si filius familias [Longū] tempus triēnio vel. x. annorū fm glo. [Agnitio] iussu in precedente. fm io. et glo. et azo. Et dic presumi iussuz. ff. de acqui. here. ff. de acqui. here. l. qui aliena.

Cū hereditatis [Pre] iudicium tale quale. ff. de arbi. l. non distiguem. §. si qd ita. [Iudiciū]. ff. e. l. itē veniū. §. p dixim. [Vel] suscipe l. iiii.

Cogit in omni actione et exceptione in petitione hereditatis opponitur. de fur. ciuile. Sed ibi nou cogit nisi causatiue si velit emtare malā psumptionem. Itē dic q

da

Liber Tertius.

re] aliud si gerentes se pro herede agat contra debitores ff. de excep. si post. Vel dic vt ibi. [Scriptus heredes] Nota qd hi solū agūt qd scriptū heredē. z corrigif hic. ff. de excep. rei iudi. l. ij. de acti. z obli. l. qui cum herede: fm glo. z doc. ¶ Sed an p hanc. l. sit correctā illa exceptio recte agēs zc. Glo. videt dicere qd sic. ff. e. l. si qd libertatē. Vel dic qd durat inter cōpetitores sed nō agente tertio fm doc. ¶ Sz qd si ambo heredes agant qd tñū actiōe hereditariae Dic qd pñt. ff. de positi. l. i. §. itez labonem. dic ibi. [Lautela]. i. cuiuscta hereditate legata reddi. [Pro qualitate] qz sit suspecta. ff. qui satisfada. cogū. l. si fideiusor. §. fi. [Vel ei rei. z pōt. ff. si cui plus qd p le. fal. l. hoc autē] [Vel petitorē] ad electionē actoris: fm g. [A morte] scus in qrela. ff. de inoff. testa. papi man? in fi. [Approbet] tñc enī non debent nec lex dat: sz ex falsis codicillis date tenent. ff. de manu. test. l. cū ex falsis. Vel si esset seruus heredis nō hereditarius. ff. de inoff. testa. l. cū ex falsis: fm glo. [Res hereditarias] speciale. ff. de nego. ge. leuz actū. [Euanescent] prima facie. Nec ob. ff. de re iu. l. i. scdm glo. non in querela. ff. de inoffi. testa. l. papi nianus. in fi.

De rei hēditione.

De Tiā p alienū.

[Bona fide] ab initio. ff. de vsu. l. qd scit. §. fi. Scus i libero hoie. ff. de acq. re. do. l. qd bona fide. [Vel ex opibus] extra has duas causas acqrit dñum: sz non possessionē ff. de acq. re. do. homo liber. in fi. de acq. pos. l. i. §. sed z p eum. Nec ob. de acqui. re. do. l. seruus meus: vi ibi notatur. [Possidenti.] semper alias contra. ff. e. l. preterea.

l. tici? [Dñio tuo] possessionē habz superficialarius si habet aditū alium: vt no. ff. vti. pos. l. si duo. §. labeo [Anio edificia] qd presumit si semp fuit malefidei: nisi haberet causam a dño vt comodatarius fm docto. Item vide. ff. e. l. si in area.

¶ Mat tua [Hō potuit] dic vt trāseat dñū: vel tibi p iudicet. vel dic sciēs et mala fide. ff. de pñen. emp. l. si in emptiōe. §. itē si emptor. dic ibi. Nec ob. ff. e. l. rem alienā sz glo. [Oblatio.] qz nō est cōuersūz i tui vtilitatem als cōtra. ff. e. emptor. fm glo. [Lōsensisti] expresse. quo casu tibi p iudicas qz nō tuo noie gestum sit: vt hic. ff. de pig. l. si fundus. §. i. d pigno. ac. l. alienā. ¶ Sz qd si pñū petijt an p iudicat sibi in vēdicatio ne. Glo. dicit qd nō. Ita. cōtra. Sed glo. pñor si errabat vt. j. seqf. [Ami sisti.] p̄scriptione. vel qz desist eē in rerū natura: fm glo. Quid si est in loco vñ haberi non possit: Dic idēz fm doc. ff. de insti. l. i. §. fi. Et videtur notari. ff. de vā. infec. l. dāni. §. fi. ¶ Quid si extat z vēdicari possit: Abar. dicit idēz. Bul. io. azo z glo. dicit qd nō agit tñc ad pñū. Et idē no. dy. extra de re. iur. c. ratus. li. vi. Et hanc tene: licet ia. z pe. varient. Sed si alia actio p̄peteret: vt furti. vi. bo. rap. nihilominus posset ratificari z agi: vt hic. j. vi. bo. raptio. l. fi. vel ibi nomine dñi vendiderat. Vel ibi pño rapuit z vēdidit z post gessit negociū. ff. de nego. ge. l. pōponius. ¶ Quid si noie filie vēdidisset: Dic qd tunc valet z non agit ad rē: vt. l. dispensatore de solu. La ueat ergo sibi qd si ratificat licet nō noie suo venditū: re extante qd non agit ad rem nec ad pñū. Et hoc nī si erraret: quia si nō crederet noie suo venditā cū nō esset: nō p iudicaret sibi fm glo. Vel si crederet habere recursum ad pñū: adhuc dicit glo. eā iuuari replicatione. Ad pōt esse verū fm doc. si haberet an

resolutio
Si qd rē
meā alie
nat qd re
medū m
hi p̄petit

Si inferior [Contigit] [als sec? ff. e.]

mū repetēdi z adpareret. als in du
bio non. Item hec lex obtinet si ille
qui habet p̄ciū habeat titulū lucra
tiuū: als nō. h̄z gl. et doc. ¶ Quid
si eā pmutauit? Dic idē h̄z do. Idē
in alio iudice reali si haberet obli
gationem in re vēdita. Dic idē fm
doc. si nō haberet aliūde regressum
¶ Quid in re debita vēdita z per
empra: Dic nō idē. qz aut non fuit:
mora: et debito liberaf. Aut fuit: z
datur cōtra ip̄m regressus. Sed qd
si non sit soluedo? Dic teneri tertiū
si habuit preciū titulo lucratiuo et
equitate hui⁹. l. ¶ Quid si sint plu
res qui habuerūt p̄ciū lucratiuo ti
tulo? Dic qz dñs eliget quem velit
fm docto. Quis glo. variant hic.
¶ Quid eſt si ex pecunia mea fu
it res empta nec pecunia extat. Do
cto. dicūt qz possum petere rē. quod
pōt esse verū vbi cessat ali⁹ regres
sus. qd vix est. Et cōcor. huic. l. j. de
cōi re alie. l. i. ff. de neg. gest. l. fi. [De
precio] subaudi iusto si erat male fi
dei. alioquin recepto. ff. de positi. l. i.
§. fi.

¶ **Aduerſ⁹ eos** [Uel] p
[possessionis] hodie contra. vt in
aut. male fidei.

¶ **Domū** [Poterat] male
fidi possessor. Sz
videf d̄ dño debere dicere seu de pe
titore. ff. e. l. si nauis §. fi. et notatur
e. ti. l. fruct⁹. Sed pōt dici qz atten
dif quis maiores percipere potuit.
Sic consuevit dici qz cōtra mortuz
inspicif tps more litis cōtestatiōis
vel rei iudicate: id est quod mai⁹ est
ff. de tritica. l. in hac. [Sūptus fe
cerint] nec illos fur. j. de infan. expo
si. l. i.

¶ **Partū** [Specie] In ho
norib⁹ secus. ff. d̄
sta. ho. l. cū legitie. dic. j. de agricol.
l. ne diuiti⁹. li. xi. [Cōsiderari] i. seq.

¶ **Si vt pponis** [Utilem]
quia nō ē
verus domin⁹: vt no. ff. q. po. i. pig.

ha. l. idēqz. [Abilitie] idem in minor
re. j. arbi. tute. l. curator. Idē in ecc
lesia: fm g. Sed doc. hoc itelligūt
ita demuz si ab administratore fuit
emptuz. vide extra de pecu. clerico.
c. inquirēdū. z. c. j. per inno. ¶ Idē
in vxore. ff. de dona. inter vi. z vxor.
l. vxor marito. Et in alio casu. j. de
re. dota. l. j. Idē i vxurario. extra. de
vsuris. ca. cū. tu manifestos. Id qd
dixi de vxore z marito: vide plen⁹
j. de tu. don. l. ex pecunia. Itē dic qz
est i electione eorū quozū erat pecu
nia vt. d. l. curator. Et no. ff. q. po. in
pig. ha. l. idēqz. [Hegabit. j.] de cas
stren. pecu. mili. l. li. xij.

¶ **Doceo ancillā** [Ab
re tua.] nec obstat exceptio rei iudi
cate: nisi eēt sciens: vt. l. sepe. Sz nec
eſt. ff. de cōdi. z demon. l. ricio §. fi.

¶ **Cum sup** [Interrogat
tione] per qz
stiones. z hoc si inter alios agat. vel
si inter dñm z seruum possessorio. j.
de libe. cau. ea q. Sec⁹ si petitorio.
ff. de q̄sto. l. de minore §. fi. j. de que
stio. l. quotiens.

¶ **Si quis** [Significatus
] distingue aut
mala fid. z dic vt scripsi supra. l. ij.
Aut bōa. fide: z dat exceptio: vt hic
z actio vt no. glo. ff. si frumētū §. de
arboze. Quod est verū si sine facto
suo: vt per alluionē. secus si facto
suo: vt no. ff. de acq. re. d. o. l. si qd §.
cū partes. Ul' dic i illo casu agi p̄di
tiōe sine cā: h̄z dy. ff. d. le. i. qz si nul
la. Et facit. ff. d̄ p̄di. ide. l. si i area.

¶ **In ciuile** [Tradidisti]
habita fide de
p̄cio. isti. de re. diui. §. vēdite. als cō
tra. ff. de pig. ac si quasi.

¶ **Ordinarū** Quāuis Jo. et
aso dixerunt p
hanc. l. z per. l. incerti. infra de inter
dic. z de appel. l. i. et. ff. de iudi. si d̄
vi. qz nullū interdictuz potest simul
intentari cum petitorio. Tu tamen
dic omisiss doctoꝝ nouis etiā cū

An possit
vēdicare
res meas
pocunia
emptas.

Libet Tertius

glo. q̄ inno interdicta recuperande
 ⁊ adipiscende: vt. ff. de vi. zvi ar. cū
 fundū. §. si. ita q̄ siml pcedat ⁊ sen-
 tenties: vt extra de cau. pos. cū sup.
 ⁊. c. cū dilect⁹. Ul' petitorio suspēso
 actor vult agere possessoria recu-
 perande: sed non contra quīs glo.
 notet p̄tra. c. pastoral. extra. e. siue
 ab initio simuly troq; ageret siue al-
 tero: vt ibi no. inno. Sed iterdictū
 retinende non pōt intentari cū peti-
 torio: fm glo. et doc. iuris canonici
 Quod est verum nisi ageret contra
 detentorem: iuxta. l. officii. ff. d̄ rei
 v̄. Et no. dy. ff. de vi ⁊ vi. ar. l. i. Ul'
 nisi vnus possideret ciluliter/alius
 naturalit. ff. d̄ acqui. pos. l. clā. §. si.
 Habet ergo locū hec. l. in iterdicto
 retinēde qm̄ vterq; dicit: se possidet
 eodem respectu: ⁊ in hoc ordo ē ne-
 cessarius in interdicto adipiscende
 si reus velit scōtinenti docere vt. l.
 si is a quo. §. i. vt in poss. leg. Idē d̄
 iterdicto retinēde: vt no. extra d̄ re.
 iu. c. q̄ ad agendū. li. vi. In interdi-
 cto recuperande nō est necessari⁹ is
 ordo. Sed vtilis est si actor velit.
 Sed an qm̄ fit trāsitus vel suspē-
 sio/ trāsitus vel suspēdens soluet ex
 pensas: Dic q̄ nō: vt in spe. ti. d̄ ex
 pē. §. iuxta. p̄. qd̄ si suspēso. Quid
 sit exitus: Dic i. d. c. cū dilect⁹. Et
 dic. §. de interdic. l. incerti. Item an
 in cā appellationis possit fieri trā-
 situs vel suspensio: Dic q̄ non nisi i
 beneficialibus. extra d̄ cau. pos. c. l.
 in cle. Et hoc vbi ab vna parte intē-
 dit. ⁊ diuersis aut nō pnt simul in-
 tentari: vt no. glo. in. c. cū dilectus.
 extra de ordi. cogni. c. si. Inno. ille
 q̄ spoliavit non pōt agere petitorio
 quōq; als tñ tenuerit q̄tū fuit spoli-
 atus. iij. q. ij. c. deiectus: ⁊. c. tam
 diu: vide ibi. Et hoc idem q̄ re⁹ cō-
 uentus possessio non possit agere
 petitorio. no. archi. extra de resti.
 spo. c. frequens. li. vi. Nisi in fraudē
 moueretur questio d̄ possessione. vi-
 de in. d. c. i. d̄ causa pos. i. cle. Si aut
 simul a diuersis intētent q̄ forte a-

gens petitorio p̄uenerat: pri⁹ ē a
 gēda causa possessorij: vt no. inno.
 in. c. ex cōquestione. de resti. spolia.

Cū a matre ^{Idē si a} ^{p̄tre: q̄}
 ut ipse pater in vita potuit conue-
 nire. §. de bo. ma. l. i. fm glo. et doc.
 Nec ob. §. si quid in frau. pa. l. si pa-
 tronus §. si intestat⁹: vt hic no. [Te-
 sciente] maxime. §. e. aduersus glo.
 [Portio] i. quota etiā si min⁹ va-
 let portio. fm glo. Et hoc nisi fece-
 rit iuctariū. p. l. scim⁹. §. de iure deli-
 berā. [Prohiber] Quis etiā d̄ cui-
 ctione non teneretur fm glo. ⁊ doc.
 q̄ ex qua persona ⁊. c. ff. de re. iur. ex
 qua persona. Quid si filius fuit
 institut⁹ in bonor subsidio tñ: Dic
 q̄ si in vna re: nō h̄z locū hec. l. Si in
 quota: h̄z locū vt repellat p̄ illa pte
 aget tamen h̄ heredes ad supplemē-
 tum: fm glo. que est hic, que est ma-
 gis vera q̄ illa q̄ est. §. de iure delibe-
 ran. scimus. §. in cōputatione scōm
 doc. Et facit. §. de re. alie. l. venditri-
 ci. Sed contra. §. de cui. l. si. vic ibi.
 Itē dic q̄ hec. l. obtinet etiā vbi act⁹
 a predecessore celeb: at⁹ fuit nullus
 ip̄o iure. §. d̄ libe. cau. l. si ab eo. Dic
 §. de fideicommissi. li. l. fi.

Quoties ^{[Duob⁹] ab} ^{eodē. [Iure]}
 quia tenet contractus. nec ob. ff. de
 fal. qui duobus. [Dominio] secus
 vbi queritur ius per conventionem
 solam. ff. qui po. in pig. ha. l. si prior.
 Itē secus in beneficialibus. extra
 de prebē. si tibi. li. vi. Et no. hostiē.
 de his que fi. a ma. par. ca. c. cōtine-
 batur. Contra de iure pa. illud. ⁊. c.
 suggestum. Et vide. §. de here. ven.
 que tibi cum notatis supra de pac.
 l. traditionibus infra de dona. qui
 quis. Quidam autem dicunt q̄ in
 feudalibus est potio qui primo in-
 uestitur. Et pro hoc facit quia in-
 uestitura facta p̄petit rei v̄dicatio
 vt in feu. de inuesti. de re. alie. fac. §.
 rei. vnde tñ videt operari inuestitu

Duobus
 hñtibus
 cās ab eo
 dē: vt sit
 potio.

ts

8

Inuesti-
 cura i feu-
 do qd̄ op-
 ponatur.

ra in feudalis? **Q**uā traditio i alijs per dictū. **S.** Et p hac parte: in feu. qui in feu. consi. po. c. i. de consue. rec. feu. c. i. de feu. cogni. c. fi. **S**z facit ad cōtrarium extra de fide instru. inter dilectos. vbi erat res feudalis fm intellectū doc. r tñ supponit dñi um esse translātū ante confirmatiō nē dñi. De iure vero canonico inue stitura non habet pro traditione. vt extra de dona. c. p tuas. extra de cō sue. c. ij. **E**t per archi. d. extra de pre ben. c. cū in illis. s. i. li. vi. nec causat possessionē: vt ibi. et in feu. de no. fe deli. for. s. fi. quid sit inuesti. in pun.

S

Prima approbat de consuetudine regni francie. **T**ñ de iure posset dici q antiqui feudi transfertur dñium sine inuestitura sed non noui. **U**nde lex posset obtinere in antiq. De hoc scripsi insti. de re. diu. s. interdum. **I**te videt q cū de cōsuetudine phi bitū sit trāsferre feuda in manū mortuā r etiā ex edicto. q dominū rei feudalis nō transeat in ecclesiā qusq; pinceps cōcesserit. ff. de re. diu. l. sacre. circa prin. [Dōatiōis] facte ab eodem. **S**ecus si a diuersis. **D**ic. ff. de publi. siue. s. si duobus.

Cōsuetudo frācie in feudi i uestitura

Si in area ^[Sūptus] nō insolidū sed pro portione tuā. fm doc.

Si fundum ^{Dic q} aut denūciat? sciebat denunciant habere ius denūciāt: r efficit malefidei. **A**ut sciebat eū ius nō hfe: r tunc nō efficitur malefidei. **A**ut est dubiū: r est malefidei: vt hic. **E**t no. dy. ff. que i frau. credi. l. ait pretor. s. si quis par ticeps. j. de rescin. vend. si maior. dic lega. prestan. virilis. s. sed si. **S**z ob. ff. quod sal. tu. l. ij. de no. ope. nūcia. l. i. **E**t quod no. ff. de liti. l. i. **U**el dic nō esse malefidei si nihilominus p se uerauerit in credulitate se habendo ius: forte ex aliqua iusta causa. **E**t sic itellige qd no. in. d. l. i. de litig. ff. de peti. here. l. illd. **V**idetur q si aliq; volēti alienare denūciat de iure

suo vel volenti emere q constituat eos malefidei. in spe. de emp. et ven. di. j. nunc videndū. p. sed nunqd: vnde extra de re. iur. c. p possessore. l. i. vi. in nouel. [Accedere] **Q**uid si de nūciaui alicui ne venderet rem quā possidet? **D**ic q volo definit possidere: vt in spe. de emp. et vendi. s. nūc videndum. p. sed nunquid.

Re tua ^{[D]ropetatis erroz.} j. fam. hercis. seruū. loca. q rē. ff. e. l. inter. officiu.

A possidētib? ^[Iuris iurandi] in litem. **E**t dic plene. ff. e. l. quā restituere.

Certum ^{Dic q} fruct? naturales extātes vendicant a quocūq; possessore. **E**x tantes industriales rei vēdicatione a malefidei possessore aliaq; p re pncipali. lz in peti. hereditatis secus.

Sz a bonefidei possessore iudicet officio. **C**ōsūpti: cōditiōe sine cā a q; cūq; r vltra condi. furtiua r rei vē di. a malefidei possessore. perci piēdi officio iudicis. fm glo. et doc. vide i lex diuerso. s. r si in rē. ff. e. ti. **I**tem dic naturales fruct? oīs possessore: re stituit si extēt. de pūpt; nō tenet bonefidei pos. nisi quaten? locupletior fm glo. **A**d ē vey fm doc. si q; fuit bōe fidei. als tenet a tpe q; supuenit mala fides sicut malefidei q; sēp tenet insti. de offi. iudi. s. illorū. **I**ndustriales. q; libz bōe fidei possessor facit suos siue titulū hēat siue nō. **E**x tates tñ restituit. **C**ōsūptos nō: et si fa ci? sit locupletior: fm glo. **S**z fm doc. restituit si supuenit mala fides: maxie p lit; ptestationē. **M**alefidei nō possessor restituit oēs extātes cō consūptos pceptos. a percipiendis excusat ppter titulū si hys. nisi in. iij casibus. alias tenet ad illos: secū dū glo. **S**ed fm doc. illi quattuor cas? non sunt speciales. **I**mimo sūt p regula q; vbiq; est iniustus titulus si cut ibi: est perinde ac si nullus sit titulus. **A**n autem redditus et ob.

Quā q; faciat fructus suos

Denūciatio quā cōstituat quē malefidei,

Malefidei possessor quos fruct? restituit.

Libertus Tertius.

uentioes censeantur industriales vel naturales vide plene isti. de re dist. §. si quis a non domino. vbi scripti. Et vide in l. ex diuerso.

Si m̄cipiuz [Nulla necessitas] nisi de conuerso in vtilitatē tuam: supra quod metus cau. l. iij. Et dic. j. de prescrip. xxx. anno. l. i.

Solētib⁹ [Dñs facit] si per longum tempus patiat: scdm to. et glo. p̄to quibus. infra de om. agro deser. qui agros: in fi. li. xi. qd est verum indubitate si possideat ille qui soluit.

De vsufruct. & habitatiōe & ministerio seruoꝝum.

vsufructus. [Cautionez] de q̄. ff. de vsufructu. ea re. q̄ vsu cōsu. v̄l minu. l. ij. [Debitorib⁹] sic in p̄bo gñalvenit qd p̄ posterioꝝ dicif. [Cautione] sic nec illa se vsuruz arbitrio boni viri: fm̄ glo. s; heres remittere potest: vt in glo.

Si patri tuo [Supstite] hoc fallit. j. de bo. ma. l. pe. i. auf. de here. ab intesta. §. si vero. col. ix.

vsufructu [Satisfactio] hec ē de substantia nisi haberet bonā fidei p̄pter ignoratiā iuris vel facti. De hoc. ff. de vsufruc. l. vxori. [p̄p̄tati] nec remittitur p̄pter paupertatem: fm̄ glo. Cōtra. ff. si cui plus q̄ per le. fal. l. cuz non facile. vide. j. de secūdis nup. l. hac edictali. §. his aliud. [Ex testamento] fallit ff. vt in pos. lega. l. i. §. si ad fscū. j. de bo. que libe. l. cum non solum. §. fi.

Si pater [Perceptos] et p̄cipiēdos. i. fra de vsuf. si mater.

Interest [Doli] q̄ casu nō potest. [P̄ignozare] nec marit⁹. ff. de fū. dota. l. iij. r. iij. [Aut p̄p̄tatiē] p̄ti⁹ cas⁹.

Euz ad quē [Sarta]. ff. e. vsufructu legato. §. fi. et. l. se. [Impendi.] Quid si modica impensa? p̄p̄tatur arbitrio iudicis. secūduz doc. [Erogatum] nisi ḡfa fructum. ff. de impen. l. iij. §. nos.

Si domina [Conducatricis]. i. locatricis: fm̄ vnā expositionē. Vel p̄p̄t. s; tūc ob. ff. de peri. r. cōmo. rei ven. l. q̄ si pendente. §. fi. j. de iure do. l. si socius. Sed in illis habuit cāz a fructuaria. hic a dñā. Nec per talem locationem cōst̄ ituit us vsu fructus scdm̄ doc. nisi esset ad non modicum tempus: vt no. ff. de super fi. l. §. quod autem.

Ambiguitatē. [In] q̄ vt vsq; ad. r. fm̄ glo. v̄l fm̄ doc. simplr: vt i. tex. [Adhuc] tu dic q̄ fuit pure legatū resoluenduz sub conditione. ne ob. ff. de ma. testa. l. si ita. de lega. i. l. si cui. de testa. libe. l. si seruus. dic. j. quando di. lega. ce. l. ex his.

Cū ātiquitas [Locatio] secus in vsurario. ff. e. l. sed neq; et. l. ceterum. Nec obstat. e. ti. l. si habitatio: quia tibi dicit pene. [Possit ostendere] qz testator sic loquebat. de leg. i. l. si seruus. §. fi.

Antiquitas [Et illo] moziēte. Quid si exprimantur heredes in finitū? Quid ā q̄ non valet. Alij contra. q̄a multis alijs modis quilibet heredū pōt amittere. ff. qui mo. vsu fru. amit. l. repeti. de le. ij. l. meuius. §. fi. ff. de pac. do. l. si cum venerit. Sed an hec. l. obtineat vsu legato? Dic q̄ nō qz cessat ratio q̄ est in vsufructu ne sit inutilis r̄c. Itē facit. j. de lega. l. in annalibus. Itē facit. ff. de verbo. sig. l. sciendū. r. l. hec

Opere u
beri hōis
an possit
imp̄petu
uz locari

De seruitutibus et aqua. fo. lxxix.

redis. Itē nota hic glo. q̄ opere li-
beri hoīs possunt locari iperpetuū
Sed contra. no. j. de libe. cau. post
certi. Doct. distinguūt an sit electa
industria. z tunc nō als sic. Verius
dicas q̄ valet locatio sed nō pōt cō
pelli quin seruiat per substitutū q̄-
tū cūq̄ eēt electa industria ne impe-
diatur libertas. Ar. contra. j. de ca-
piti. l. si. j. de ag. et cens. cū sancim⁹.
l. xi. Sed ibi speciale. Et hoc tenet
spe. de loca. §. propter. ver. sed quid
si quis. Sed si locasset vsq̄ ad certū
t̄ps: tunc non seruiret per substitutū
tuz si esset electa industria. ff. de no.
ope. nū. stipulatio. §. siue. Et de hoc
plenius. j. loca. l. sibi. ¶ S; an quis
possit se obligare ad tenēda hosta-
gia vel carcerem? Videtur q̄ sic. ex
tra de iure iuran. ex rescripto. xxiiij.
q. viij. c. quidā. ff. qui testa. sa. poss.
obsides. d. iure fis. l. diuus. Si tñ sit
clericus nō pōt inuitus detineri qñ
esset excommunicatus detinēs: vt no-
tatur in. d. ca. ex rescripto. Et facit
hec. l. q̄ in nō transmissibilibus ex-
tinguas concessio in persona primi
heredis i seu. ep̄m. vel abba. §. qui-
mo. Jo. fabri.

Inter ātiquā [Parf
huius]
Idē si totū. ff. q̄. mo. vsufruc. amit.
si seruo. z. l. repeti. §. si quis. j. l. fina.
Et hoc si p̄templatiōe domini erat
relict⁹. Als cōtra. ff. de vsufruc. l. q̄
vsufructum. §. si. fm glo.

Corruptionē Dic q̄
hec. l. p
cedit vsufructu tradito. Nec ob. q̄
actio est extincta debitore liberato
per rei traditiones: qz illud verū in
corporalib⁹ secus in incorporealib⁹
fm glo. que est vera z notabilis: q̄-
uis ia. contra. Sed ante traditionē
nō hz locū hec. l. ff. de vsufruc. le. l.
sempromi⁹: fm glo. §. 330 j. i sum-
ma. z ia. hic. Et glo. videt tenere in
sti. e. §. itē finif. ¶ Itē hz locū hec.
l. i vsufruc. rei mobilis. fm glo. q̄ est
q̄a. Et hec oia sunt notāda p̄ illis

qui pmiserunt assignare redditus.
[Itō vtēdo] anno vel biēnio. Sed
lōgo t̄pe sic. [Possit] idē videt bānt
t⁹ amittere. Ar. cōtra. §. de sa. san.
eccl. auf. ingressi. d. bo. q̄ lib. auf. idē
est. ff. de his q̄ p̄nōscriptis. l. in me-
tallum.

Ex libris Dic q̄ aut res-
lunq̄ p̄tēpla-
tōe dñi z nō perit. ff. q̄ mo. vsufruc.
amit. q̄ vsufructū. §. si. Aut filij: z
perit. ff. de dona. cau. mor. l. filio.
Aut est dubiū. et obtinet hec. l. fm
glo. z hz locū hec. l. i vsufruc. aduē-
ticio. nec corrigif p. l. cū opz. j. d. bo.
q̄ libe. vt no. i. auf. idē est hz hic note-
tur j. qz hec. l. iducit p̄uisionē spālē
fm ia. z p̄ j. ad tercul. l. si. [S; ap̄
filiū remanere] non sic in seruo.

De seruitutibus et aqua.

Siquas [¶] Vel pone
q̄ ille cui
debet seruit⁹ agebat j
posseſſore rei seruiētis:
z obtinet si actor nec vi.
z c. hz primā ex positionē. Vel si re⁹
vi z c. fm tertiā. Vel pone q̄ ageba-
tur negatoria. fm sc̄daz positionē.
Doc. primā approbāt. qz aptior. mi-
chi placet tertiā: qz notabili or. Et
est q̄a. j. l. i. ibi: sciēte. z c. ¶ Circa
tñ h̄mōi materiā om̄issis opini. que
multū sunt varie: q̄r quāto t̄pe ac-
quirat seruit⁹ Et dic q̄ d iure civili
seruitutes h̄ntes cām p̄tinuā. x. vel
xx. annis. discōtinuā: p̄ tñ t̄ps q̄ n̄
extet memoria. nisi p̄scribēs h̄ret ti-
tulū. vt no. in. l. seruitutes. ff. de ser-
uitu. ¶ Ad primū mēbzū adde nisi
sit malefidei quo casu p̄scribit. xxx.
annis de iure civili. De iure canonī
co nullo t̄pe. extra de p̄scrip. c. fi. et
c. vigilāti. ¶ Ad fm adde q̄ obti-
net i realib⁹. S; vbi debet a re p̄so-
ne vsa p̄sona persone: sicut reddit⁹
vel seruitia: tūc. x. annis cū titulo.
vel. xx. sine titulo. j. de agri. z censū.

Quāto
t̄pe acq̄-
ratur ser-
uitutes.

an possit
q̄s se o-
bligare
ad carce-
res tenē-
dos.

cum satis. li. xi. extra de cau. pos. c. cū ecclesia. Et notat doc. i. c. peruenit de censu. r. c. si diligenti: d. p. scrip. Et dixi. s. de pac. l. si certis. annis. Sz ob. extra de p. scrip. de q. rta. vbi decima prescribit. lx. annis. q. vides habere cam discontinua. r. d. c. cuz ecclesia. Sed dic q. imo decima habet ppetua seu cotinua causam: vt ibi no. Inno. r. hosti. Unde secundu eos ille habet cam perpetuas q. no habet interuallu a iure seu hoie alte discotinuā. Adde ad primū dictū ipsoz q. etiā habet p. tinuā quarū exercitiū natura iducit sine fctō hois: vt. l. fo. amē. ff. de serui. v. pre. di. de aqua plu. ar. l. i. s. fi. km. intelle. ctū glo. Et per hoc nō ob. qd oppo. ni pōt de seruitute itineris nō habētis interuallu a iure vel hoie. Ver. vero dicitur. c. cū ecclesia. q. de iure canonico quelibz seruit. prescribit. xl. annis vniformiter. qd videtur ve. rius per. c. cū. ecclesia. nisi sit contra ius cōe: vt. d. c. i. extra. e. lib. vi. Vel dic q. decima prestat manualiter. et ideo idem quod in alijs prestationibus dixi. Vel forte secus in seruitute formata. vt si forte aliq. p. scribat redditus q. mihi debent: vel iurisdic. tionē que mihi cōpetit. In vsufructu dic. j. de prescrip. lon. temp. l. si. ¶ Scdo querit a quo tpe incipit possideri: Dic q. a tpe quo q. s. incipit iure seruitut. aduersario sciēte. j. l. ij. ff. de iti. actuz. priua. l. si. et l. i. s. iul. Nec ob. qd dicit. d. xxx. diebus. e. ti. l. i. s. i. qz illud q. ad hoc vt illud iter dictū cōpetat. possessio tñ vnico actu acq. rit: vt no. ino. i. c. cū ecclesia. in glo. petēs. Dicit tñ inno. in. c. bone q. aliq. iura sunt q. pnt p. scribi etiā ignozante dño: vt. p. illd. aut qd dicit in glo. ¶ Sed quomō hoc sciet: Dic q. i. negatiuis: vt altius nō tollere: pbata. p. hibitiōe facta iure seruitutis. Als curi. cuius cunq. t. p. is non sufficeret vt no. ff. de seruitu. v. predio. l. q. luminib. Et in spe. de cau. pos. r. p. p. ue. s. in p. ser

lis. p. sed pone. Et hoc i. v. banis. j. e. alterius. Secus dicerē in rusticis qz si fuisset fouea in fūdo tuo q. meā aquā reciperet: r. tu velles eā claudere: non posses. si tāto tpe sterisset q. non extaret memoria r. c. vt. ff. de aqua plu. ar. l. ij. s. i. r. l. i. s. fi. j. e. si manifeste. In affirmatiuis vt glo. q. opz probari per testes q. vidissent cōstitui seruitutē: vt no. ff. de iti. ac. q. priua. l. i. s. ij. Sz si illud verū eēt: probaret titulum contra. l. si q. s. diu. turno. Dic ergo q. probet se hoc vixisse coram multis vel coram aduersario. vel p. bet frequentia actū: vt no. inno. in. c. bone. de postul. prela. Dic plene ibi. vel vnuz actū si sit talis actus q. non possit celebrari nisi ab habente ius: vt. c. cū ecclesia. Iudex em̄ ex talibus coniecturis d. bet hoc arbitrari: vt no. inno. r. hosti. in. c. bone. Item v. aduere. iter illa que sunt facultatis: vt ire ad sanctū Jacobū vel p. agruz alienū. Vel curialitatis: vt no. in. c. cū ecclesia: vt tūc etiā ex frequētia actū hoc non presumat. vt. d. l. i. s. ij. ff. de publi. l. licitatio. s. eoz. Quis em̄ frequētia actū probet. l. xxx. diebus retro ni hilominus opz pbare q. iure seruitut. vt ibi no. Et hoc adde ad glo. inno. Sz i. his q. nō sūt facultat. cui iuslibet: tūc bñ dicit. vt duces aquā per fūdū tuū vel itere. l. electiōi: qz tūc ex frequētia pōt presumi q. ius seruitut. vñ talib. p. batis: p. sumit possedisse a tpe q. incipit vti. Et illa p. batio valet ad illa duo vcz q. ex tūc possideret r. q. iure fuitur. Et hoc vbi allegat p. scriptio. Itaz si al. lege. cōsuetudo etiam in his q. facultatis sunt seruanda est quous als non fuerit cōtradictū. r. maxime in casibus q. bus nullus ex ea leditur. ff. de offi. proconsul. l. obseruare. p. magni. in fi. ¶ Item premissa p. cedūt qn. agit cōtra dñz rei seruitutis. Si vero agitur cōtra alium competitozem: tūc si possidebat ille non amittit possessione: nisi sicut amitti

A q. tpe q. s. dicat possidere seruitutes.

tur in rebus corporalibus. iuxta. l. claz possidere. §. fi. ff. de acqui. poss. de vsuca. §. furtum. §. i. Et per consequens p̄scribens ex tunc incipit possidere. et hoc nisi esset tale ius q̄ duo possent simul possidere: vt iurisdicōnem quam duo possunt simul habere super eodem homine. tunc enim posset p̄scribere vt ipse possit sicut alius exercere. extra. de capel. mo. dilectus. Et vide. §. de eman. libe. l. i. ¶ Sed queritur an requiratur bona fides? Doc. iuris ciuilibus dicunt q̄ sic. ff. quemad. fer. amit. l. fi. et ibi. no. §. l. pe. et est expressum in. c. si diligenti. et c. i. de p̄scrip. li. vi.

¶ Quarto queritur an flumina bona fides? Glo. dicit q̄ nō. imo oportet eam probare: et q̄ nō vi nō clam. et c. vt no. in. l. i. §. ij. ff. de tri. actuz. p̄ua. Dy. ibi reprobat dicēdo q̄ p̄bato vsu p̄sumit bona fides. Et hāc videtur tenere ber. in. c. si diligenti. Inno. variat. nam in. c. bone t̄z opi. glo. In. c. si diligētī vacillat. Dicat tamen q̄ non p̄sumitur immo op̄z probare eam: tenet q̄ non vi non clam. et c. Et hanc tenet moderni: et maxime hosti. in. c. bone. Et hoc quando agitur confessoria vel vti possidet. Secus si vnde vi: vt ibi no. Et probatur bona fides si probet p̄decessorem fuisse in possessione: vel audisse a fidedigno q̄ seruitus debebatur: vt no. hic cy. post ia. de are. Et multo fortius si probet aliquale titulum: vt scripsi. §. de euct. l. pe.

¶ Vel si sit iure communi ad hoc fundatus sicut per. d. c. i. ¶ Sed an sit necessarius titulus? Glo. q̄ non. vt. l. si q̄s diuturno. nisi in vsu fructu: vt ibi no. Hodie est expressum q̄ nō nisi esset contra ius commune. vel nisi esset p̄sumptio contra eum: vt extra. de p̄scrip. c. i. li. vi. Et hoc i re ecclesiastica in qua requiritur p̄scriptio. xl. annorum: vt aut. quas actiones. §. de sacrosanc. eccle. In alijs autēz videtur glo. tenenda. et quod no. ff. c. seruitutes: siue assistat ius cō-

mune siue nō. Et licet quelibet res p̄sumatur libera: non propter hoc est contra ius commune: vt no. Inno. in. c. si diligenti. in glo. mirum.

¶ Sed que est hec p̄scriptio? Forte si potens leuauit collectas a subiectis: est p̄sumptio cōtra eum: vt no. in. d. glo. mirum. §. item nota. §. de salga. hospi. l. i. cum notatis. lib. xij. Et vide quod no. extra. de deci. c. nuper. e. ti. dudū. In habentibus causam discōtinuā esset necessarius titulus ad hoc q̄ possint p̄scribi longo t̄p̄e: et sufficit ipsum allegare: secundum glo. vt no. in. l. seruitutes. Sed doc. moderni videlicet ia. et pe. q̄ non sufficit. Sed inno. videtur se qui glo. in dicta glo. mix. Dic q̄ opinio glo. procedit in p̄stationibus: vt. l. cum de in re verso. Sed opinio ia. et pe. in alijs seruitutibus in quibus seruens nihil prestat sed parit. In summa nota q̄ licz prohibendo quis incipiat possidere in negatia seruitute: non tamen ex hoc incipit p̄scribere longo t̄p̄e: nisi causā haberet prohibendi propter malam fidem. Itēz quomodo probabitur q̄ non vi: non clam: non p̄cario. scripsi insti. de ac. §. eque. ¶ Sed quid si vtens non rogauit p̄cario s̄ alius eius amicus non nomine vtentis sed suo? Videtur idem. ff. de p̄ca. l. in rebus. §. i. et. l. questum. et scripsi insti. de interdic. §. retinende. Adulta restarent circa negatoriam. que sunt alibi. Item nota q̄ qui p̄scribit seruitutem contra vasallum: nō p̄scribit contra dominum. in feu. de inuesti. de re alie. fac. §. rei. Sed contra extra de p̄scrip. auditis.

[Ab aduersario] seu quouis alio: secundum glo. et doc.

Si aqua [Abanet]. §. de res vendi. l. domum.

¶ **Et i prouinciali.** Idēz i feuda li. de capi. cor. §. silitur. de iucti. de re alie. fac. §. rei. [Seruitutis] iā constitute. secus si promissa p̄stitut.

Bona fides.

Nota:

Titulus an sit necessarius

P̄cario possidere.

Da

Liber Tertius.

ff. de contrahen. emp. l. si. de alie. iudi. mutā. cau. fac. l. ij. §. opus. [Eadem] non sic si ad dñm redeat: vt. v. §. rei. ff. de pig. l. lex vectigalis. Dic. §. que res pig. ob. pos. l. i.

Aquam [Ducere] vide. ff. de fuitu. rus. p. di. l. ij. §. si aque. et. l. per quem. et. l. ex meo. de aqua plu. arcen. l. in concedēdo. Et nota hic quattuor rlas.

Possum facere in tuo te iuito quod tibi non nocet et mihi prodest. ff. de aqua plu. arcen. l. i. §. si. Secus si noceret: vt hic. Secunda. nō possum facere in meo quod alij nocet et mihi nō pdest. ff. de aqua plu. arce. l. i. §. veniq. de dam. infec. l. proculus. de re. iur. l. domū. Non tñ possum cōueniri iniuriarū si faciam. ff. de iurijs l. iniuriarū. §. si quis de honoribus.

Tertia. non potest q̄s in suo qd sibi non pdest et alij nocet. etiā si tertio haberet vtilitatez. Distinguo tamē vtrū faceret animo nocendi alij vel pficiendi tertio. Sic intellige. ff. de le. prestā. l. is q̄ §. sed si scriptus qdē adierit. de iure do. cum infūdo. §. di uortio. Et teni animo facit illicitū qd als de se esset licitū. extra de excep. c. i. vide de re. iur. locupletari. lib. vj. in nouel.

Quarta p̄pellor facere id quod mihi non nocet et alteri pdest Et hoc si cōtractus precesserit ex q̄ agi possit. ff. de euic. l. i. creditore. fo lu. mat. l. ij. Als non. ff. de aq̄ plu. ar. l. §. item varijs. Sic itellige. §. de noua. l. i. §. uis glo. ibi alio modo.

Illi autē incumbit onus pbādi qui allegat animū nocendi vel inuidio. sū. ff. de dam. infec. l. fluminis. §. si. et tbi no. Vide pbationē et pfificatio nē vt scripsi insti. d. le. fuffa cani. tol.

Preses qz nō debebat seruit? fm glo. Idem tñ si deberet: secundum doc. [Predijs] etiam seruitutem debentibus.

Si manifeste glo. d. qz nō uū molēdinū nō pōt fieri in p̄iudici

um antiq. Idē spe. de iudi. §. qz fo. §. qd ergo. Tu dic q̄ in suo p̄t. ff. d. dam. infec. proculus. In publico distingue vt. l. distinguit. ff. ne quid in loco publi. l. ij. §. idēz ait. Et dic ple nius. §. de sen. que p eo. l. i. Et nota hic qz prescribitur cōtra fiscū ignorantē. Sed cōtra. xciij. di. c. illud. c. di. cōtra morem. Sed ibi in non prescripibilitibus. et facit. §. de fun. rei. p̄ ua. l. fi. l. xi. [Ex veteri] id est ex antiquitate de tanto tēpe qz non extat memoria. alias opus esset scientia. §. l. ij. et qz iure seruitutes.

Altius vide. ff. e. q̄ lumi nibus. Cōtra. §. l. fi. §. si. [Prohibet] nisi faceret ad emulationem. ff. de re. iur. l. domum. [Clam fecisse] vel alias non iure qd est coipso etc.

Si tibi seruitutez [Adime probetur] nec vetustas. §. c. si manifeste.

Per agruz Dec. l. obs tinct scdm glo. de iure hūano. Sec? de iure diuino. in decre. l. di. c. i. Vel dic eē licitū vtroqz nisi prohibeat: fm doc. vel nisi damnū detur: vt ibi no. Itē fallit. ff. de rel. si quis sepul. quē ad. serui. amit. l. si loc? §. si. [Memini] quin possit prohibet. [Prohibet] nisi se impediunt concursu: vt plaustra: secundum glo. ff. ne quid in loco publi. l. i. dic ibi.

Non modus Vel dic qz ē aug mētātū prediū per cōiunctionē alterius: vel qz nūc maiori aqua idiget. et neutro casu plus hēbit. ff. de aqua quo. l. i. §. illd. Sz huic ob. ff. de ser. vt. predi. l. si seruit? extra de priuile. qz contra. Dic qz indiffinite cōcedēdo videf cōcedi ēt de futuris: vt i §. rijs. nisi cōcesso et supuenientibus grauaet cōcedentē: vt extra de cō. si. c. q̄to. de deci. suggestū. Et dic qz si grauaet qz non esset verisfice ab iūctio fuisse cōcessū. vel nisi etiam ali?

Quattuor regule nōbiles.

cere licet at.

De duobus plaustris ob uiantib?

Novum molendinum an fa

grauaretur: vt scripsi. s. de inoffi. te
sta. oimodo. r. ptz extra de deci. c. ij.
li. vi. Et sub hac modificatione itel
lige. l. hanc. Nec ob. de celsi. c. i. cle.
qa speciale: vt ibi no. Itē nec. s. illd
qa loquitur in possessione qua in fu-
turum non tuet. Vel dic q hic fuit
modificata seruitus. Itē nota q re-
scripta ad beneficia non extendunt
ad. creata de nouo. extra de rescrip.
c. fi. in cle. Item nec puilegia. extra
de censi. c. vj. sit. in cle. Vel dic cōtra.
vt ibi notatur. Vel distigue an illd
quod additur addatur per modum
pncipalis an accessorij: vt no. extra
de puile. c. cum capella.

C Sicut usufructū.

[Lentemus] si habent continuam
causam. ff. quemadmodum serui. a-
mit. l. si sic.

C Cum talis

[Per. r. i cōtinuis: vel. xx. in discōtinuis. [Curricula] hoc
tēs vniforme int pntes r absentes.
secundum ioan. Inno. contra. extra
de prescrip. de quarta. vbi dicit du-
plicari absentī. [Penitus amittāt]
contra. ff. qui mo. vsufruc. amit. l.
qui vsufructus. s. fi. Dic vt in glo.
[Apptissimi] dic q est speciale in ca-
su isto. Cōtra. in. l. altius. Quis Jo.
et Azo contra.

C De lege aquilia.

Annum Secus i
nō faciē
do. ff. de usufru. si cui? s.
deniq. dic ibi. Cōtra. ff.
locat. l. videam. cū nōt
extra de iu. c. fi. [In siluā] nō matu-
rā vel ceduā. Nec ob. ff. e. si eu? s. si

C Si legis
[Depo. oliuā
fuisse] sine iu-
sto metu. ff. e. si qs fumo. s. i. [Per i
iuriā]. Sec? si p seipfam. tūc daf in
factum si secundum naturam sui ge-
neris damnificauerūt. ff. de pscript.

ver. l. quotiens. Et no. in spe. de dā.
da. p. quid si sine. Alias de paupe-
rie: vt notatur in. l. qui seruandari.
s. fi. [Impetrabis] per interdictū
quod vi aut clam. ff. quod vi aut clā
l. i. vel per hanc vtilē. ff. e. l. si seruus
s. si aqueductus: fm glo.

C Ex morte
[Ambigif n
tū simul: nā sē
tentia absolutionis lata in vna non
obstat in alia. Et dic. J. quando ac.
ci. pteudi. cri. l. i.

C Contra negantes

[Si damnum] fallit. ff. de iniur. l.
eum qui.

C De pecoribus
[Duz
plus]
r duplicat iteresse r estiatio. fm gl.

C De his
[Depasta] r si de
pastū sit frumētū

in herba: fit estimatio q̄tum tūc va-
lebat. ff. e. inde neracius. s. si infans
id est q̄tum posset vendi tunc depa-
stum: infundo tenendus v̄sqz ad mes-
ses. ff. de condi. fur. si seruus. de fur.
si quis vxori. s. fi. fami. hercis. pro-
pter spē. Vide extra de iniu. c. fi. Et
sic potes intelligere. ff. e. l. si seruus
seruum. s. si oliuam.

C familie herciscū/
de iudicio.

S non omnem

[Suā]. ff. e. cū putarē. J.
ti. ij. l. iij. [Potere] expi-
ri] vt diuidat si als non
est acrum. ff. e. si filia. s. familie.

C Prox tua
[Extiteris] id
si nō. ff. de do.

[Mactus es]
prele. l. ij. s. si tamē. [Mactus es]
Quid si fuit numerata filio r Dic
idem. Sed tamen oportet probare
q fuerit conuersa in vtilitatem ho-
spitij: vt in specu. de iu. s. sequitur.
ver. quid si communionē. Et facit.
ff. eo. si filia. s. l. [Retines] p̄propter
l. j.

Rescrip-
ta ad bñ-
ficia an
extendāf
ad creata
de nouo.

Liber Tertius

pactum de lucrādo. [Decessit] sec^o si iuxta soceri mortua sit: vt no. v. ff. solu. ma. si cum votem. §. transgrediamur.

Aduersus [Cum iudicio.] ciuilit. criminalit etia possit: fm glo. [Pro spicial] vide. ff. e. et puto. §. ij. de cri. expila. here. l. ij. et. l. diuus. §. de cri. mi. expila. here. l. ij.

Castreſe qñ dicat.

Si filius Dic q aut dā tur tres mobiles: z tūc aut a noto ppter castra: z est castrēse. ff. de castrē. pecu. z si forte. Aut ab alio. et dic q non vt hic. [Castrensis] sed tamen precipua retinet. infra. e. l. filie.

Eaque [In portionē] veniūt tamen cuz alijs. ff. e. l. ij. §. si. cum. l. se.

Bōa qcumqz Fallit. ff. e. cer. te. [Iudicio] vno libello z vna actione. ff. e. heredes. §. de pluribus.

Nō est ambiguū. [Augeri] si a malefi. possessore percipiant. Secus si a bonafidei: qz ille i quantuz locupletior: sicut in petitione hereditatis supra de peti. here. l. ij. secundum glo.

Quoties [Cōtentos.] hoc habet p institutione si alias sit solemnis. als valet ab intestato: fm glo. [Salua legis falci] i. iure institutiōis debite: vel iure nature vel trebelliano.

Certū est [Peculia] p fecritia. sec^o de alijs. §. de colla. l. si. §. e. si fili^o. [Et ignorante] idem si sciente si nō iussisset. ff. e. si filia. §. i. [Non pōt.] nisi esset cōuersum i vtilitatem patris. ff. e. si filia. §. i. [Cōdenat^o.] si soluz obligatus est ei cauef. ff. de pecu. §. si damni. §. si. [Est] cū hodie de consuetudine fiat condemnatio i litteris contractuum: possit satis dici q percipiat quasi sit condemnatus iudicialiter, si ita sit obligatus.

Consuetudo.

Si familie Dic q aut sit diuisio p iudicem vel coheredes: tūc aut illes quo cuiuscūqz alienum: ignorabat. et agit: vt hic. ff. de le. i. si domus. §. i. Aut sciebat: tūc nō agit etiā ad precium verū. fm glo. nisi esset stipulatus. §. de cuiet. l. si funduz. Aut a testatore. et dic. infra. e. si cogitatione. Quid si feudū aliq assignatum cecidit in filiā: Dic nō agi fm glo. ff. de cuiet. hoc iure. Et vide qd no. ff. de p. bo. ob. qui rome. §. si. §. cōia dele. l. si. §. si. Et facit. §. titu. ij. si fratres. [Verbis cōpellet] quia videt que dā pmutatio fieri per diuisionem.

8

Si diuisiones [Proui] debet. §. ff. cōi. di. l. ij. §. si. §. hec fm illā.

Vide si rī pmutatio in diuisione.

filie patris Dic q hi uerūt als enī ex min^o solēni uolūta te succederēt ex testamēto fm glo. [Senatusconsult. trebelliano] nā cōtenti partibus assignatis restituent residuū sibi adiuicem: vt hic no.

Coheredib⁹ [Faciēt] b⁹ hoc fa cere pnt. ff. e. et si non omnes.

filie cuius. [Vide que] scripti. §. de inoffi. dona. l. ij. [Pecipuas.] quasi legatū. nō enī est vera dōatio nec verū legatū scdm glo. [Bōa fide] ff. cōi diui. l. si qd putās. §. sine. z. ff. e. heredes. z. l. is cōsequenter. ff. de neg. gef. si cōmunes.

In certi ff. e. l. z puto. §. si na.

In familie Distingue aut vendit res cōis ex cā societatis. et dic. ff. p socio. l. nemo. Aut ex cā hereditaria vel alia. et tūc aut venditur vt propria: et refert cui⁹ noie. supra de rei ven. l. mater. Et hec in singularib⁹ In vniuersalib⁹ dic vt hic i scōo. d. Aut vt cōis. tunc refert an possit p parte expediti vel non: vt. ff. cōi diui. l. si qd putans. §. sine. ff. e. l. heredes. §. si vn^o. §. de neg. gef. l. ab vno.

Si cogitatione [Qua licitq] id est minus soleni. [Ex p̄plo] q̄ sic cut alia detrahif de legatis: sic r de prelegatis. [Volūtate] nec agūt d̄ euictione. ff. de le. ij. cū pater. §. euictis: fm glo. Ia. de are. contra. ff. e. si pater. §. de le. cum alienam. Et dicitur. §. euictis i prelegatis loquit̄.

quia soluitur per le. nesenni. e. ti. q̄ ad coheredes. Sz quo ad alios nō cōputat nisi hereditariam. Itē non ob. l. id q̄d. i. e. ti. quia secus in trebel. Item nec infra ad trebel. l. iur. bemus. qz corrigif: fm glo. vel nil corrigif de hoc casu: sed quo ad fructus loquitur: fm ia.

Licet pacto [Et hoc omisso] v̄t delictet stipulatione: facto tñ pacto in rei traditione.

Ex cā donationis. Vide supra de inoffi. testa. aut. vii.

Adm̄ [Hic sunt q̄ttuor] positioes. P̄tia antiquozum que p̄ oēs reprobat̄. Itē io. que etiā reprobat̄. Itē azo q̄ cōiter tenet. Item ia. de ra. et omnes cōueniūt in numero filioz r q̄titate bonoz. Sic testator qui fundū valentē. xxx. filio dederat in peculio: r vltra. ccc. i bonis habebat: et tres filios ip̄os heredes instituit: et fundū illi q̄ ante habebat p̄legauit: r rogauit ip̄m restituere portio nem suā fratribus r quibuscūq̄ alijs sub cōditiōe dandoz sibi. x. r alta casuali: fm glo. io. r azo. Sz de hoc nō est vis. nūc q̄ritur quōd retinebit quartā: Dic q̄ computabit in quartā hereditariam partem predij. Itē id quod recipit causa conditiōnis implende. Itē ceteras portiones quas cepit a coheredibus iure p̄legati. Hec est positio ia. de ra. q̄ difert a positioe io. qz ip̄e dicit fundū n̄ fuisse datū in peculio: sz p̄legatus Itē ponit eū restituendū extraneis Itē differt a positioe azo. qui dicit fundū fuisse datū tanq̄ bene merito. Lectura io. reprobat̄ qz sequere tur q̄ legatari⁹ detraheret falcidiā contra illud q̄d no. j. cōia de le. l. i. Itē lectura azo. q̄. l. sequēs q̄stio. ff. de leg. i. Lectura ia. potest defendi ad trebel. in fideicō. §. fi. qz ex quo si bi ip̄tat: p̄ restitutione est: vt hic. r ibi no. Item non. ob. ff. de le. i. qui filia b⁹ §. fi. quia hic heres. ibi non. Item nec ob. ff. ad. l. fal. in quartā:

Inter omnes [Qui ex q̄] libet etiam ex femina. j. de testa. hac consultissima §. ex ip̄perfecto. [Esse memorat] vide hic aut. si mō. que est. §. e. [Et iudicijs] dum tñ duobus testibus p̄betur. ff. de testa. mili. luci. [Relicte] v̄t tñ sapiant vltimā volūtate Nec ob. ff. de suis. et legit. her. l. fi.

Aut. Si modo. Sumif hec aut. de trien. r semis. §. q̄d sepe. col. iij. Et habet locū qñ testatur i scriptis. r adde etiā hoc casu aut. q̄d sine. §. de testamentis.

De cōi diuidūdo iudicio.

Rat tu⁹ [Ut p̄] litis cōtestationem] sed i familie herciscūde iudicio a t̄pe mote p̄trouersie. ff. de pe. her. l. diu. fa. hercis. alienatōes. [Alienat] nec obligat: sz g. r doc.

Si p̄batū [Restitui] eā iurebebit p̄ rei v̄. ff. de exceptio. rei iudi. l. fundi. [Accepta pecunia] si alis nō possit diuidi. [Fratri tui]. ff. e. l. cōmuni diuis. §. inter eos. r §. fi.

Ad officium [Ad licitatis] onem. Conuenit queri q̄s debet eligere quando bona diuidūtur: Videtur q̄ minor. j. de metha. l. ij. lib. xij. de his q̄ se defen. l. i. Contra. infra quādo et a qui. quar. pars. l. ij. dic ibi infra de l. ij.

28

Quis d̄y eliger qñ bona diuidunt.

Libet Tertius.

bona. l. sancimus. §. Anatez. dic in d. l. ij. Veri⁹ est q nullus: sed iudex dat vnicuiqz portionē suā: vt scripsi insti. de actio. §. quedā. Itē videt q mulier vel similis. §. de his qui se de fen. l. i. q̄si minor z infirmior. Dic ple ni⁹ vt scripsi isti. de offi. iudi. [Pro fiteatur] maxime abūdat ante litis cōte. sed non post. §. e. l. i.

¶ Si maior Quid si h p alter probet rē soluz se possedisse. r. vl. xx. an. z onera z pmoda subijse? Hs. z hu. q̄ sufficit. per. l. cum de i rem verso. q̄s glo. sequit. Itē queritur quid in eo qui rei ven. conuenit: an tenetur pbare titulū et non soluit: Sed videtur idē dicenduz. Ita tamē et p̄e. dicunt cōtra in vtrozqz Posset dici q̄ si alter totū teneret: non presumit diuissio. alias sic. §. in qui. cau. non ob. lon. tēp. prescrip. l. vnus. In alia videtur debere pbare. §. de prescrip. l. 5. temp. l. diutina. Et est casus extra de prescrip. c. i. li. vi. Sed si probetur facta diuissio: p̄ scribitur illo titulo: si sententia iter uenit. ff. de vsuca. l. si per errozē. dic ibi. z. §. de vsuca. pro emp. l. ex causa

¶ In cōmuniōe Fallit hoc iudicio. §. si conuenerit. Itē in minore vel ecclesia. §. d. predi. mino. inter oēs. ff. de condi. fur. l. elegāter Item fallit. ff. de fun. do. l. i. Itēz si testator prohibuit. §. de re. alie. non non alienā. l. si. fm glo. sed in ecclia non est verū: vt scripsi in. l. inter oēs z patet. §. de sa. san. eccl. i. ubem⁹. ij.

¶ Cōia vtriusqz iudicij tam familie heriscunde q̄ cōi di.

¶ Quissionē Et est bone fi dei sicut permutatio cui magis ē similis. fm glo.

¶ Etiam si is [Dedest] dic nō errantes. Et sic cōsens⁹ dñiū trāssert non n̄ia. Nec ob. qd no. §. de iu. fis. l. i. li. r. ff. de iudi. l. licet. scdm doc. [Placita possederit]. ff. rem ra. hā. l. ij. §. fallus.

¶ Maioribus [Et qd i equalit⁹] vltra mediā iusti precij: scōz glo. qn non fuit dol⁹. [In melius reformabitur] iudicio cōi diui. fm glo. vlve ri⁹ actiōe prescrip. verbis: fm doc. §. ti. ij. si familie. Et hoc casu age⁹ p̄cise ad rem restituendā ne cogat v̄dere: fm doc. Itē dic sine iudicio sup deceptiōe lato. ff. e. cū putarem Nam si per iudiciū diuissio fuit: idē esset. §. de colla. si soroz. Et vide. §. d. iu. et fac. igno. l. iij.

¶ Si patris [Hego] als §. ff. d. nego. gest. si ego. [Soci] p̄st tut⁹ tūc cōtra. ff. p socio. l. si societate. Et caue qz presumit societas si diu siml habitauerint. Et vide q̄ scripsi insti. de ob. q̄ ex q̄st p̄trac. §. si inter. [Formam iuris postulas] sed fructus tenet cōicare in feu. d. duo. fra. d. no. bene inuesti. c. ij. Et lucrū vt no. in spe. d. iudi. §. sequitur. h. vt autem. Item hec. l. non videtur obtinere in feudo. vt in feu. de benefi: fra. et qua. fra. c. i.

¶ De instrumentis §. d. rei ven. si vt pponis [Estimabit] arbitrio suo. ff. fa. herci. si que. §. de fi. in stru. l. fi.

¶ Si cū patrono [Res in diuissas] imo totā diuissionē pōt ifirmare. §. d. pac. cū pponas. Sed etiā si iuras set p̄t agi de dolo: si veterasset. ff. de dolo. l. si legatari⁹: §z glo. Sz ibi ne mo detult. hic sic. §. de re cre. l. ij.

¶ Si fratres [Obligatio] nē §. §. cōis. d. lega. l. fi. dic ibi. z. §. ti. ij. l. si familie

¶ Si inter vos [Consensu] solo. vel per

Societas
presumit
ex diuina
na coha
bitatiōe
duorum.

partū. ff. de pac. l. ab emptōe. fm g.

Familie herciscūde.

[Uel cōi diuidūdo] directis. s. vtilibus sc. ff. e. l. iij. §. si qs. r. §. si. r. l. in sūma de dam. infec. l. si finita. §. si si qs. fam. hercis. si seruus: fm glo.

Scriptura [Nihil ipe dit iqrere]

§. de testa. l. p. ba. nisi iurass. i. aut. §. iureiu. a mouē. presti. in prin. col. v.

Possessionū [Uel co]

straxerit] nisi de volūtate coheredū factuz sit. q̄ casu repellere: fm g. Uel dic §. §. de agri. et cens. quē ad modū. li. xi. Item dic q̄ ipsi sūt hoc possunt petere. §. in qui. cau. domini co. accu. poss. l. i. li. xi.

Illud eq̄tatis [Ulle ge. §. d]

su. vo. si vt pponis. vel qz pfecticia §. de rei vxo. acti. §. extraneum. [Uel forte legis] qz cōtēplatione p̄ris. ff. de iure do. l. profecticia. [Uel extra neos] de hoc fit diuisio in respōsiōe [Non cogunt conferre] hodie ptra §. de colla. l. i. et aut. ex testamento. [P̄ceptiuis habeat] etiaz si in frates nul sit collatum. vel etiā si nihil habeant tale. Sed qd si fili? filia et extranei sūt instituti? Glo. dicit idē ac si sine extraneis. Qd̄ intellige q̄ ad ipsos liberos sec? q̄ ad alios extraneos. §. d. bo. p̄scrip. l. si. ff. de adi. lega. l. alteri.

Finii regūdozuz.

Regtonem [Re] nō phibeat. ff. de le. i. qd̄ in reruz natur. §. si quis. ff. e. eos

Si quis [Nota q̄ in hac actiōe venit q̄

stio p̄petat. sec? i famif. herciscūde ff. fa. hercis. l. i. Et hoc si neget p̄petas. Si aut̄ p̄fiteat s̄ fit q̄stio de terminis qz p̄fiteat debet. r. iugera r tñ vt ipm pl? h̄t tūc nō v̄t p̄petas. [Et tūc] Nūqd̄ ḡ ille p̄nunciabit?

Dic q̄ nō. §. de sen. expi. reci. S̄ res nunciabit iudici: vt hoc. ff. e. si irruptione. §. si. [q̄ si altera]. Dic secundum doc. q̄ hoc fuit ijs confestata. alias procederetur secundum formā. l. properandum. §. de iudi.

Si cōstitērit [Sec. l. loq̄ ip?

lit. p̄tel. r. l. si qs̄ i tātā: añ r post. §. glo. Uel hic in finib? [Voluisse] et fecisse. ff. de pe. l. cogitationis.

Quiqz [Finalis iurgū]

qz oli nō agebat si esset minor questio quinqz pedum.

Cunctis [Querit qñ nascitur hec actio? Glo. d̄t q̄

a tēpe turbationis. dic clari? qz aut agitur pro dānis: tūc a tēpe dāni dāti. ff. e. l. iij. §. post litē. Aut vt fines imponant. tūc aut alter possidebat cū titulo: tūc nascit r p̄scribit. r. vel xx. annis. ff. p̄ empto. l. qui fūdū. §. i r. l. ij. §. si fund? Aut sine titulo. tūc xxx. an. vt hic. Aut vt qz vtebat cōiter. tūc aut agit diuisorio. r dic. §. de anna. excep. l. i. §. ad hec. Et hoc de iure ciuili. Limes p̄o de iure canonico nō p̄scribitur si de eo p̄set. dic extra de p̄scrip. quia iudicante. de parrochijis. c. super eo. Et facit. ff. §. rei ven. que religiosis.

Limes an p̄scribatur.

De sortib? eiusd̄ lit?

Dic q̄ consortes dicuntur qui h̄nt idē. §. negotium. §. l. ij.

Explosis [Dic q̄ si al ter p̄sortū

velit agere vel defēdere p̄ p̄te: v̄z admitti. Si aut̄ tē p̄ tota: tūc aut defēdēdo: r p̄t qz q̄l̄ admittit ad defēdēdū. Aut agēgo. r tūc nō p̄t añ litis p̄tel. sine mādato. S̄ post sic cū cautōe de rato vt hic r. §. e. l. ij. Nisi in casu q̄ cōstaret ipsū nō habere mandatū. quo casu nō admittit: fm glo. Sed an in casu q̄ admittit p̄iudicat absenti? Nō videt. §. fam. her. coheredibus. Et qz p̄stat cautionē de rato. Et vi de. §. si cer. pe. l. cum te. Item dic q̄ he. ll. obtinent vbi nō pōt pro parte l. ij.

Cōsortes lit p̄ p̄sorte audiat

Liber Tertius

expediri. vt no. extra de pñi. cū ifer
raf. de dolo ⁊ pñi. c. dilecti. Itē hoc
intellige p forrib⁹ abfētib⁹ vl pñti-
b⁹ ⁊ nō pñdicētib⁹. als p. ff. de iudi. l.
si petitor. Itē videt q soci⁹ admit-
tat in cā criminali p. d. c. l. g. Et no. in
spe. de pñi. p. xij. Itē vbi sūt pñs:
duo vel tres possunt pro oibus cau-
sam ducere. in aut. de questio. s. si ve-
ro forsan. col. vj.

Commune [Quibusdā ab-
sentib⁹] ⁊ igno-
rātib⁹. Secus si pñdicētib⁹. ff. de
iudi. l. si petitor. ⁊ ibi no. [Rez ratā
dñm habitur] qd p litē ptes. iterue
uit. Als p. ff. de pñi. l. pōpōi. s. si.

**De noxalibus actio-
nibus.**

Si existat [Hic
furtias
res]. ff. de furt. l. serui. in
fra. j. anser. ex suo facto.
l. i.

Si seruum [Accusare cri-
minaliter. ff. de ac-
cusa. hos accusare. s. oibus. [Et eo
nō pñenti ēte] vics q fillū celauit.

Si serui [In sua ptāte]
ff. de re iud. m. l.
les. s. i. insti. de of. iudi. in prin.

Si seruus [Expiri nō
prohibet].
hoc nisi valeret seruus tantū q̄tum
totū damnū. ff. e. qd sit. quod me.
cau. si cum exceptione. s. pedius.

Ad exhibendum.

Si criminis ali-
cui⁹. [Reus] actione no-
rali non criminaliter. ff.
e. si liber. ⁊. l. de eo. s. i. g.

Neqz ad exhibēduz.

Pone q accessit noua possessio si-
ue nouū mandatū vel nouū ius: s̄m
glo. Quid si nō accessit noua posses-
sio: an pōt agi p absolutum ex cā qz

nō possidebat: Dic q nō. ff. de iur. iur.
qui iurasse. s. si pater: et ibi no.

Nō ignorabit [Suis
se] iū-
tio litis s̄m io. [Nō exhibeant] do-
lo. sec⁹ si culpa. ff. e. l. iulianus. s. si.
[Oportere.] Nota s̄ hic q q posside-
debat tpe cepte litis: p̄sumit posside-
dere tpe snie de quo. j. de pba. siue.
Quid si asserit se desisse possidere:
Videtur credituramēto ipsius. j. s.
fi. instr. l. si. nisi actor probet voluz
vel culpā. ff. de pig. ac. l. si creditor.

Posside-
re qñqz p
sumitur.

Ad exhibēdu. [Nō s̄z ē.
ff. e. l. iul.
Contra. e. ti. cum seruus.

Instrumenta [Crimē]. l.
iul. de vt.
[Judiciorū more experire] dic ples-
ne. ff. e. l. iij. s. si quis. et. s. interdu.

Exhibitiōis [aut res d-
bita nō soluitur integre. tūc in diuis-
suis agit p residuo. ff. si cer. pe. qui-
dā de solu. si stipulatus. In indiu-
dus isolidū. de p̄bo. oblig. l. iij. s. i.
Aut soluit itegre. tūc aut deficit in
circunstātijs: vt in euictiōe. et agit
p̄ia actiōe de p̄bo. ob. l. iul. s. i. Aut
in qualitate rei qd deteriorata: tūc in
bone fidel. p̄ia actiōe. ff. p̄mo. l. iij.
s. si reddita p̄positi. l. i. s. si res. Idē
in quasi bo. si. ff. de le. i. nō quocunqz
de le. ij. l. meui⁹. s. i. In stricti iur. a-
git ad iteresse. ff. de dolo. l. elegant.
s. non solum. Et hoc qñ peti⁹ vt de
bita. si vt sua tūc agit vt i bone fi. ff
si serui ven. l. loci. s. in cōfessis. Vel
distingue an veniat deterioratio an
litem ptes. vel post. ff. de solu. l. q sibi
j. fi. [Sed an recipiēdo rē renun-
ciat deterioratiōi: Glo. mouet i s.
non solū: sed nō determinat. Ja. It q
nō nisi qñ deterioratiōez pericrat. p̄e.
indistincte q sic: nisi p̄testet. [S̄z
an teneat recipe rem sine p̄cio defe-
riorationis: Glo. q sic. d. s. nō solū.
p̄e. p̄. Dic glo. verā: nisi expediret
rē poti⁹ nō h̄e q̄ h̄e. ff. d. edil. edic.
bouem. s. aliqu. d. h̄uo cor. ⁊ in tātū.

Recipio
ens rē de
terioratā
an videa-
tur renun-
ciare de-
teriora-
tioni.

De noralibus actionibus. fo. lxxxiiij.

§. si. arborum. fur. ces. l. faciēda. Et sic tenet eā recipere pro quanto valet: etiam si pretium deterioratiōis nō offerat. Saluo de agēdo p. deterioratiōe: vt in spe. de loca. §. iā dicēdum. §. sed qd ecce. [Exhibuit.] nō mutata forma. ff. e. iul. §. s. si qd. [In factū.] subsidiaria legis aq̄lie. ff. ad. l. aequiliam. qui tabulas.

tur. ff. de peti. here. l. hereditas.

Monumentorū.

[In scriptiōes] qz scripsit mihi z liberis meis facio [Vobis p̄ficiat] i his que sunt certa: sed non in sepulchro. ff. e. longa: fm glo.

Ius familiaris

[Lo gna] sed ad agnatos sic infra. l. pe. quia sunt de familia. ff. de verborū sig. l. pronuntiatio §. communi. Et idem hodie in cognatis. per aut. de here. ab intes. fm glo. Sed cum sint hodie cymiteria benedicta: nō videtur q̄ aliquis habeat sepulchrum propriū vel locus in ecclesia: nisi de volūtate epy scopi: vt no. hosti. extra de sepul. c. ad abolēdū.

Di Sepulchru pro priū an qd p̄t habere.

Si ex quocūqz [Lyro grapha tua] secus si creditoris. infra de cōdi. sine cau. l. i.

De religiosis & sumptibus funerum: & de aleatoribus.

Subi fluminis. [Iustaz necessaria causa] alias cōtra. §. l. fi.

Si necduz. [Perpetue.] fra. l. fi.

Obnoxios [Tradi nō veramus] petita et obtenta licentia per superiorem. ff. de capi. vini. l. i. ff. de cada. puy. per totum.

Inuito [Facet nō potest]. ff. e. l. secunda. Et adde quod scripsi. §. de epis. et cle. aut. si feruus. §. de his qui a nō dño. l. fin. Hodie videtur q̄ non sit locus religiosus per illationem mortui: nisi sit cymiterium benedictu: vt no. i no. extra de sepul. ad abolēdū. dic vt scripsi isti. de re. vini. §. religiosū.

Alearū [In fine] Si autem noluerit recipere q̄ dicit: procurator noster hoc inquirat et in opus publicū cōuertat. Et hō habēt quidaz in fine huius textus. Et dicas q̄ aut vnus traxit aliū ad ludendū: z tunc tractus potest retinere quod lucratus est etias in foro cōscientie. Sed ille q̄ traxit non: qz dolo videtur fecisse. Si ambo se traxerunt: videf q̄ sit melior conditio occupātis siue possidentis. Verius tamen q̄ possit indistincte repetere qui amisit. de hoc ino. et hosti. §. immu. eccl. c. qz pleriqz. vbi hec vidēt tenere licet obscure. Et d̄ hoc notat in sūma ti. de peni. et remi. §. que sit pena. §. qd de lusoribz. de ex. ces. p̄la. §. qualiter. §. si. clericz. vero.

an teneatur qd restitueret qd i ludo lucratus est.

Legatū l. i. z. l. ipensa.

Si sepulchrum post illationem.

[Monumētū] an illationē. ff. e. l. ij. §. monumētū. [Vedicare posse] s̄ daf in factū. ff. d̄ rei v̄e. que religiosis. z. l. in rē. §. loca. [Si familiare.] ff. e. familiaria [Hec diuisiōe] multo magis de hereditario. [Que circa id sunt.] Iōge tñ. Hec ob. l. q̄ religiosi [Destinatis.] nota d̄ priū. ff. de le. iij. l. predijs. §. fi.

vbi ponit. xvi. dāna q̄ proueniūt ex ludo. Item no. q̄ ille qui mutauit nō repetit. vt no. ff. e. l. i. §. fi. Itē p̄missa nō vidēt obtinere vbi ludic.

mutuas i ludo taxillorū si repetit.

Militis [Hā z si dilatio] qz agi non potest sed pontificali auctoritate compellun-

l. iij.

Loco religiosus qn dicat.

Non de p̄tinerijs.

Libet Quartus.

ca solatij: vt no. Jo. an. i. v. e. qz ple-
riqz. Et iuge de exces. piela. c. inter
dilectos.

ExPLICIT liber tertius breuiarij
domini Jo. fabri super Codice.

Incipit liber qu-
tus.

De rebus credi-
tis & iureiurando.

Causa iureiu-
rando.

[Hec periurij] secus in
alijs q non tendunt ad litis decisio-
nem. s. de trafac. si ex falsis. j. de pe-
tudi. q ma. iudi. auf. nouo iure. j. de
diuoz. hodie. j. he dignita. quoties.
lib. xij. ff. de crimi. stel. l. de purio.
[Huius hoc specialiter] j. l. fi. ff. e ad-
monendi.

Iuramentum [Altoze ha-
bet.] dicitur q
aut iurando blasphematur et punif.
sue p deu: vt in auf. vt n. l. luxu. con-
tra na. colla. vi. siue per principē: vt
no. j. ad. l. iul. ma. l. ij. Aut non blas-
phemat. z tuc aut iurat ad litis de-
cisionē: z nō punif. s. l. i. Aut nō a-
liis. z tuc aut facit iuramentū licitū:
z nō punif. Dic tñ plene extra de e-
lec. c. venerabilē: p Inno. Aut illi-
citū: z tuc aut ali^o nō dānificat: et
non punif vt hic. z hoc de iure ciui-
li. Sed de iure canonico est peniten-
tia iniungenda. extra. e. si vero. de
spō. ad audientia. Aut alius dānifi-
cat z punif. j. de cri. stelli. de periur-
rio. Hec distinguas vt distinguif i
l. lucius. ff. de his qui no. in fa. quia
illud quo ad penā ifamie: in qua di-
stinguif. s. in glo. vt ibi no. Sed s. in
glo. an iuret de preterito: an de fu-
turo: et an de suo facto an d alieno:
s. in glo. vt ibi no. Sed s. in doc. indi-
stincte ē ifamis si dederet in preiu-

diciū alteri: z tenef crimie stellos
nat. Et hoc casu vltio pōt itelligi
l. si duo. s. fi. ff. e. Et q ca possit dfer
ri iuramentū. Dic. j. de nō nu. pe. l. fi.
et plenus de nup. auf. quod eis.

In bone fidei. Lex ista lo-
quitur i iu-
ramento iudiciali et necessario. Cir-
ca quam quere an obtineat i crimi-
nalibus causis: Et glo. videf dice-
re q sic. Dicas q hec. l. non obtinet
qn agif criminaliter. j. de pba. l. fi.
qz nō defertur i arduis: vt. j. dicef.
Sed bene iducitur purgatio. extra
de purga. ca. p totuz. j. de fal. l. vbi.
Sed secus si ageref ciuilitet. ff. de
intu. l. lex cornelia. s. hac. l. Et hoc
si ad penā. secus ad priuationē be-
neficij vel depositionē: vt in. c. tā lit-
teris. extra de testi. z ibi hosti. Sed
archi. videf notrare cōtra de eo quī
mit. i pos. c. i. i fi. li. vi. [Ite nūqd
obtinet i causa spūali: matrimonia-
li: vel star? Dic q non extra de iu-
reiu. c. mulieri. Quis host. ibi cōtra.
Et facit qd no. ff. e. l. iij. s. i. Et ma-
xime qz in causis spūalibus iuratur
de veritate. Et sic semp habef p de
lato reo. extra. e. c. l. lib. vi. [Causa
cognita] dicit q aut actor nichil pro-
bat: z reus absoluit. Aut pbat ali-
quid vel als est presumptio p eo: et
tuc obtinet hec. l. extra. e. c. fi. [S
cui defertur? Dic q i oī dubio reo:
vt. v. c. fi. Sed si aliqua iusta causa
moueret ad cōtrariū: qz reus suspec-
tus. actor fidelis: reus paup: actor
diues/re? de alieno facto: actor de
suo: vel si que sint alie cause: deferef
actori. Leteris tñ parib? semp reo:
vt. v. c. fi. et in feu. de cōsue. rec. feu.
c. sacramētū. Et de his plene i spe-
de iura. delatioe. li. ij. Sz an iudex
habeat necesse deferre? Lerte nō vī
detur: qz hec. l. dicit pōt s. in vnā les-
cturam z. v. c. fi. z. v. c. sacramētū.
Doc. moderni tenēt s. quoz opt. s. it
esse s. vbi sunt euidentes psumptio-
nes p actore: vt. c. sacramētū. s. fi.
[Ite an hec. l. obtinet i causis str

In qbus
cais ino-
pia pba-
tionū iu-
ramētuz
deferat.

Blasphē
mātespu-
niuntur.

duis: Spe. q. nō. ff. de legit. tuto. l. legitimus. Et facit quod. no. in. d. l. ammonendi. Sed ego in hoc casu d ferrem reo. Itē nec in causis famosis: vt no. in spe. Sed ob. ff. de iniu. l. lex cornelia. §. hac lege. Sz ibi in volūtario: Vel verius dicas z istd deferrī reo in famosis: sicut dixi in arduis. Et facit extra. e. c. fina.

Quid si actor plene pbat intentionē suā reus semiplene exceptionē: Spe. dicit reū condēnandū. Et idē ia. hic. Pe. de bel. parti. §. Lucius opi. est rationalis si evidētes presumptiones cōcurrant pro reo. In feu. de pa. te. c. i. §. si quis hominem. Item nota multos casus speciales in quibus lex defert iuramentū reo: etiā si nihil pbetur. §. de his qui ad eccle. confu. l. fina. §. sicubi. §. de iure deli. l. fi. §. licentia. de fide ius. l. fi. de iure do. ipe. l. fi. de bo. au. fo. iudi. pos. l. fi. de pe. iudi. au. no. uo iure. **Q**uid si sit appellatum an deferet in dubio illi p quo iudicātū primo fuit cū sit presumptio p eor. Dic q nō vt est expressus extra de testi. c. romana. li. vi.

Si ad excludēdā [Detulerit.] sine auctoritate, ff. e. iururandū. §. pupillo. z §. fe.

Cū etiam [Fideicommissa, ff. de le. ij. peto. §. mater.]

Nec fili⁹ [Dic. ff. e. ti. l. §. tomagis. et l. iururandum.]

Actori [In factū actio] si formit etiā actio utilis ex cōtractu. ff. e. si duo. §. si quis. [Actio competit] Quid in iuramento conuentionalis: Inno. tenet q nō parit actio nē: vt notat extra de insti. c. cum venissent. Sed hosti. ibi cōtra. Cuius opi. canoniste sequitur. Nullus tñ negat qn ille q venit cōtra iuramentū possit denunciari: iuxta. c. nouit. extra de iudicijs. Et ita no. ibi ino,

z hosti. extra qd me. cau. c. ad aures Et idē vf si fides tñ sit pstita. Et vide archid. extra d sepul. c. i. lib. vi. De hoc. §. si aduer. ven. aut. sacra menta. De iure ciuili videtur vera opi. inno. vt no. §. de ope. li. l. i.

Delata [Iururandū] §. §. e. gñalif. dic ibi.

Si quis [Iururandū] i tulerit. Sz qd si retulit z penitet: Videf idē. i. feu. d iuesti. iter do. z yasal. c. ij. z ibi no. [Nullo, mō reuocare.] sic supponit q ante sentētiē §. iurctur. ptra. §. l. pxi. Sed forte ita fuit actum hic.

Generalit⁹ [Cum mul tū] Cōsuevit qri an iuramentus delatum pdeces sori possit heres prestare parte defere nte inuita: Et videf hic exp sū q nō. Ad pōt esse verū i iudiciali. ses cus forte i cōuēntionali si puētū fuit q crederef de i teresse p iuramentū. insti. de ver. ob. §. ex. pdonali. [Vel vltima diffinitioe]. i. ate si velit: vel post statū nō obstāte appellatione. Nec ob. §. l. prima. [Quasi illato sacmēto.] ab eo cui pri⁹ fuit illatū. [Sacramētū recusare] §. ff. e. manū feste. §. e. l. delata. Dic q p̄t recusae ri cū cā: qz forte d alieno facto / vel ignorat veritatē. §. sine cā nō vt ibi Et hoc dicit hec. l. Contra extra. e. c. fi. vbi dicit illud obtinere in iuramento delato a iudice. Quare dic q hec corrigif. Et dic vt ibi [Qua si voluntate] id est sicuti si alteri retulisset z post remisisset. [Quicūqz incurrat] partiū qz habebat sententiā pro se. [Que nec intulit.] vel retulit fm io. Pla. et docto. contra. [Bytraqz pte] qñ defert vt referē [Oporet eas] qñ defertur solum.

Cū quis [Lucrū ei accē dere] corrigif. ff. de dolo. q si deferente. z. l. si legatarius. Item dic q hec. l. continet casum specialem. Et est ratio quia ipso facto et notorie ostēditur contrarium. vide. §. de adul. l. si qui.

C Si certū petatur

M

Eqz equā^{ff. d. so lu. l. ex parte. s. d. neg. gest. siue}
Et idē i legatis. ff. d. le. ij. l. legatorum petitio.

Actiōes hereditarie q̄lit̄ s̄ heredes sint intente,

S an ali^o teneat p̄ alto saltē in subsidio? **U** glo. q̄ sic. f. de anno. et tribu. l. i. l. i. r. Et facit. ff. d. testa. m. li. l. si certaz. s. i. extra d. vsu. tus nos ff. d. pec. huic scripture. s. i. Ar. f. ff. de fideiussor. iter fideiussor. cū no tar. Et vide. f. d. acq. here. l. p here ditaris. **U**niuers^o videt q̄ nō teneatur vt. d. l. legatoruz petitio. de ali. lega. l. ij. s. fi. d. fur. l. iterdū. r in. l. si certaz alter nō adiuerat. Et p̄ hac pte facit. f. de positi. l. si. Et hec p̄cedū vbi agit actiōe personali ad pecuniā. **Q**uid si ad speciē quā alter tñ tenet? **D**ic idē si agat ad dā dū. ff. de le. l. i. si tibi homo. s. si fūd^o. f. de dona. l. eris. ff. ad trebel. l. i. s. si heres. Secus si ad restituendū. ff. d. vi. r. vi. ar. l. si plures. de po. si duo. cō mo. l. ij. s. si heres. r. l. officio. **S**z si agatur reali: dic sem̄ possessore cōueniri. ff. de p̄cto. sti. l. ij. s. fñ. d. rei ven. si possessor. **I**dem si in rem scripta actione. ff. quod me. cau. l. quod diximus. s. fi. **I**dem si personali p̄ re exhibenda. ff. de eden. l. si quis. s. is autem. in fi. **P**er quē. s. vidētur premissa p̄cedere i successore singulari. **Q**uod nō credo: vt. l. cū a te. ff. de vi. r. vi. ar. iuncta. l. si plures. all. Et vide. f. de dona. l. eris. r. f. de here. acti. l. i. r. ij. **Q**uid ergo si debitor tenebat p̄ pothecaria iuxta l. nomē. f. q̄ res pigno. obli. pos. **U**idēt q̄ nō teneatur quilibet heredū nisi pro rata iuxta hanc. l. et. d. l. nomē. **[P**ro portione tua caueris] f. ad. l. fal. l. i.

Nota.

8

Quāuis^[Suo nomie] qz si tuo: quere retur tibi. ff. e. certi. s. si nūmos. **[S**tī pulando tamen sibi] vel si p̄sumpsit: vt. l. ij. s. appellata. ff. e. notatur.

[Ab eo actionibus] per actionē nego. ge. s. de rei vendi. l. mater. **U**el p̄ aliā si precessit contractus vñ posset oriri. Et hoc si non extat. nam si extat: p̄t v̄dicari. Et p̄fertur dñs si mutuans cōcurreret in petēdo: et solues ei liberaf. ff. de stipula. seruo. l. i. s. ij. **Q**uid ergo si mutuās nō fuit stipulat^o nec alius vult cōsumere? **N**o. dicit q̄ nō competit actio mutuāri: si recipiens bona fide hoc faciat qz fuit denūciatū ei. alias habet p̄ cōsumpta. **D**oc. dicit q̄ nullo modo competit. Et est mirabile q̄ is referat q̄stionē dñij q̄ hz cām ab eo: cōtra. l. si q̄s cōductionis titulo. f. de loca. et cōduc. Et cōtra. l. ne creditores. de pigno. ac. Sed hic non petit illud idē. **U**el forte petit per reivēdi. vt no. in. l. si q̄s. Et vide. f. de pigno. l. r. si. **I**tē nota q̄ hz certi p̄dictio acq̄rat p̄ aliu: nō tñ actio ex stipulatu. nisi i casib^o. ff. e. l. si pecuniā. **P**e. de bel. perti. dicit q̄ mutuās non pōt referre q̄stionē dñij in sti. de acti. s. sequēs diuisio.

Eos qui^[Admistrat] ad tempus. secus si ad perpetuū. ff. e. l. p̄sidis. **[F**enus agitare] nec aliū cōtractū facere. ff. e. principalibus. vide. f. e. quisquis.

Si absētis^[Ac repro] bato] de voluntate gestoris. **N**ec obstat. ff. de nego. gest. pōponi^o. **[R**egabit]. ff. de admi. tu. l. cum queritur.

Si uō singuli^[Ac cepta] mutua] qz vni tradita de voluntate alteri^o. ff. de solu. qui hominē. s. i. secundum glo. **[S**ponde] bic. f. e. cum te. **[M**utuo alij dedit] id ē mutuas vit. **Q**uis confessi fuissent recepisse. **[S**criptura] mutuum olei cōtinente. **A**lias si sit actus vt pro pecuniā redderetur oleum valeret. ff. ad ma. cedo. l. si filiū familias. s. i.

Si ex p̄cio^[quomin^o.] Nota q̄ vna

obligatio transfundit i alia p stipu-
latione: z nō per aliu p̄ctū vt hic: s̄z
doc. j. de non nu. pe. aduersus.

Nō vnde originē

[Numeravit] ḡ op̄s p̄bare q̄ pecu-
nia ess̄z mutuātis. s̄. e. Quis. dic̄ ibi
Quod pauci aduocati aduertunt.

Si pro mutua

[Usturas stipulāti]
vide hodie. j. d̄vsur̄ aut̄. ad hec. S̄z
ibi speciale. [Tibi p̄desse p̄ōt]. j. de
pigno. l. i. de distrac. pig. l. iij.

Cū te i gallia

[Stipulan-
di] hoc presumit: s̄m ia. si vnā rem z
vnā mensā exerceāt. Itē dic̄ q̄ duo
rei promittēdi et stipulandi p̄nt con-
stitui vbi re contrahitur: quia duo
singuntur vnus. Alias impossibile
est q̄ res ad vtrunq̄ insolidum siml
perueniat.

Exo q̄ a multis

[Exac-
ctio] ff
de euic. cū plures. [Contractus has-
bitum]. s̄. de transac. Quis. j. de cō-
trahen. emp. l. nō idcirco.

Incendium

[Debitorē.]
Dic̄ q̄ autē
debitor: q̄titatis. z obtiet hec. l. Et
hoc nisi esset promissa ratione
rei. ff. si cui plus q̄ per leg. fal. l. i. j.

si. Et nisi creditor: fuisset in mora. ff.
de solu. qui. r. in prin. no. ff. e. l. quod
te. vel nisi in conditione implenda.
ff. de sta. lib. l. iij. §. stichus. vide. j. de
condi. infer. l. fi. Aut speciei. tūc aut
mora precessit: aut non. ff. de verbo.
obli. si ex legati. et. l. si seruum. §. fi.

Aut generis generalissimi. et obtinet
hec. l. ff. ad leg. falci. l. in ratione.
§. diligēt. Aut subalterni: vt vnū
ex certis seruis. z tūc si oēs perierit
distingue: vt. s̄. in specie dixi: an pre-
cessit mora vel non. ff. ad leg. fal. l. i. q̄
titate. §. iūcte. Itē hec lex fallit. ff. d̄
nau. fe. l. periculi. de nora. l. electio.
§. si is. de pecu. l. q̄situm. Item in ca-
sibus fortuitis liberatur ab inter eē
seu pena pecuniaria. ff. ad leg. ro. de

iac. l. fi. §. si cū ea. z ibi notant illi ca-
sus. Et no. q̄ si pecunia fuerit tradi-
ta alicui: in dubio presumit mutua-
ta si fuerit nūerata. al̄s presumit de
positus: s̄m doc. ff. d̄po. luci. Et sic
vt de specie iudicat si p̄das. S̄z an
ille qui liberaf̄ iteritu rei: tenet ce-
dere actionē: Ya. q̄ sic. ff. d̄ p̄di. fur.
l. si seruus. §. bone. Sed ibi in re pro-
pria. hic in debita. Item p̄ eo. ff. de
cōtrahen. emp. q̄d sepe. §. item si res
Sed ibi nō erat liberatus per fugā
Item p̄ eo. ff. ad. l. aquil. l. p̄inde.
Sed ibi intererat p̄pter actionē. l.
aquil. q̄ respicit retro. ideo d̄af̄ actio
quā cedit. Et hanc glo. ff. de volo. l.
arbitrio. De. de bel. perti. §. p. l. fi.
de iussor. z. l. arbitrio. de volo. ff. de i
di. adiec. l. vbi aut̄. §. i. de le. ij. l. mor-
tuo. Et hec glo. p̄me s̄ria l. l. p̄ide.
z moderni. Sed p̄ ia. facit. ff. d̄ fur.
eū qui. de admi. tu. l. ff. de peri. z cor-
mo. rei v̄. l. oēs. Et dic̄ vt isti. de le-
ga. §. si res aliena: z ibi scripsi.

Si in rem

[Cognosces pos-
siones] dic̄ plene. ff.
de neg. gest. si pupilli. §. i. j. quod cuz
eo. l. el qui.

Mutue

[Subscribentē] vt tes-
tem: nō vt se obliget.
dic. ff. de euicci. quidam de pig. ac.
gayus.

Non aduersus

[Euidē-
ter postu-
las] si teneret ex eo solus quia actio
nem habet: bene postularet. ff. de pe-
cu. quod debetur.

Quisquis

[Fuerit versa-
t] distingue aut
p̄petuus z p̄ōt s̄here. aut tēp̄alis et
tunc aut noie reipublice: et p̄ōt. ff.
de vsu gayus. Aut nomie p̄prio: z
nō p̄t cū subiectis. cū alijs sic. ff. e. l.
p̄ludis. z. l. pecunie. s̄. e. eos. Quid
si nō h̄z t̄ps̄ p̄fixū: Dic̄ q̄ reputaf̄
p̄petuus. ff. de condi. inde. l. sufficit:
s̄m doc. Item dic̄ q̄ h̄z lex dicat q̄ p̄-
petui possunt cōtrahere cum subie-
ctis: nihl tamē p̄nt acquirere ad sui
utilitatē de re quā administrāt: vt. s̄

si debi-
tor: incen-
dio libe-
retur.

8

Magis
strat? an
p̄nt con-
trahere.

Nota bñ

de sac. san. eccl. aut. qbuscunq. Nec ob. s. de cōtrahen. emp. cum ipse. et scripsi i. v. aut. Et vid. s. de prac. su. l. i. [Collectari^o honoris.] id est competitor. fm glo. [Ambienti] id est peritiori vt sibi dimittat.

Auf. S; nonno iure.

Sumit ex corpore de fide instru. s. oportz. coll. i. Et distigue: fm glo. q̄a aut non excedit libram auri: tūc indistincte sufficiunt duo test. s. Si excedit: vic i casu auctoritate: vt in textu. In omni alio casu dic requiri tres: nisi in agris vbi sufficit duo: fm glo. i. aut. de fide instru. s. ij. r. s. s; si instrā. colla. i. Et sic hec. l. fi. est corecta quo ad distinctionem summarū nō quo ad numerum testium etiā in casu auf. Itē non ob. j. q̄ po. in pig. ha. l. scripturas. q̄a intelligitur fm istā videlicet i minori sūma. dic ibi. Item nota q̄ hmoi scripturę p̄uate nō faciūt fidē. j. de proba. l. instrumēta. et. l. exceptio. sed valent q̄ vbi scriptura requirit de necessitate: sufficit tales lras fieri. Vel dic q̄ faciunt fidē extra de elec. c. i. li. vj. r. per archi. xvi. q. iij. s. p̄t. s. q̄ si p̄ scs. j. de excep. vt perfecti. s. Inauitem. L. Super cyropharijs.

De suffragio.

Siqui [Cōsequat.] r sic i p̄ncipio ecūdū glo. Sed inno. q̄ sita cā. extra loca. c. pp. De hoc in spe. de sala. s. seqt. s. s; q̄. Alij q̄ i medio supra de adu. diuer. iudi. per hāc. Alij q̄ medietas in p̄ncipio. Alia i medio in aut. de iudi. s. ne aut. colla. vij. et agit certi conditione si certum promissum sit. aks ex stipulatu. Si vero nil sit pmissuz: officio iudicis. scdm glo. Et si stipulatus sit nomine palmarū: r obtinet in vno capitulo: in alio non totum palmarium consequitur. vel si sit transactum. ff. man. l. fi. Item non tenetur pro eodem sala-

rio prosequi causam appellationis nec exire prouinciam: secundū glo. Ita alio modo i singulis. Quod nō scribo cum sit contra aduocatos. Item nota q̄ si exeat domum suam clientulus debet ei expensas facere infra de testi. quoniā. extra d̄ rescri. c. statutum s. pe. li. vj. Item si habeat peniōes a diuersis vel beneficia in diuersis ecclesijs debet primū iurare si habeat iustam causam: melius tamen faciet si abstineat et tractet de pace de hoc per inno. et hoz. si. qui tenent idem. extra de iureiu. c. tua. et. c. veniens. et. c. intellecto. r. c. ea a te. Et in spe. de sala. s. sequit. ver. iud. ergo. Plenius. extra de reg. iur. c. contractus. lib. vj. in no. uel. io. an.

De phibita seq / stratione pecunie.

Dotiens Fallit i re mobi bili q̄ p̄sa est suspecta ff. q̄ satida. cog. si fides iussor. s. fi. Item q̄si dissipat fruct. rei imobilis ff. d̄ appel. igator. s. fi. j. d̄ d̄bi. ci. l. ij. li. xi. vt no. inno. extra. e. c. fi. Item fallit hec. l. j. de asser. tol. l. i. s. fi. Itē. j. de ag. r. cens. l. litib^o. r. l. fi. li. xj. j. de ero. mī li. an. l. per hāc. li. xij. Item. ff. solu. ma. l. si cum. s. si vero. Item extra de do. r. cōtu. c. ex litteris. de resti. spo. lras et. c. ex transmissa. Item. ff. de offi. p̄si. senatus. de tabu. exhiben. l. fi. Item i beneficiati cā: extra de se quef. c. i. in cle. Item vbi est periculum de scandalo ne partes ad arma veniant: vt in spe. e. s. sed nunquid. Et tandū iudex detinebit: quousq; fuerit discussum. Et si non possit de cidi: semp detinebit. extra de deci. quoniā. Et no. hostien. de relig. do. c. i. Et eos potest cogere ad agē dum: vt in spe. de peti. et. pos. ver. in summa. Vel potest sine libello proccedere et tradere possessionē cui vī

In actu in scriptis celebrato q̄ testes requirant.

An sit solueduz salarium aduocatorum.

Si aduocatus h̄ peniōes a diuersis.

Case qui bus fit seq̄stratio.

sum fuerit: vt in spe. de libel. cōcep.
 §. nunc dicendum. ver. xxij. Et ge-
 neraliter pōt dici fieri sequestratio-
 nem vbi p̄uz opus ad quod res de-
 stinata est deserit: etiam per meruz
 officii. extra de appel. peruenit. de
 dona. inter vi. et exo. per nostras. et
 d. l. si cū dotem. §. fi. ff. solu. ma. et. l.
 iij. §. qui ad lib. procl. non licet. Item
 vbi posset eludi auctoritas iudican-
 tis. extra: e. c. ij. ff. de colla. bo. l. i. §.
 si frater: vt in poss. leg. l. postq̄. §. q.
 ad liber. procla. l. iij. Item vbi cūq̄
 cas⁹ requirit missionē: iudex si vult
 potest facere sequestrationem extra
 de prescrip. olim vide plene extra d
 reg. iur. c. locupletari. lib. vi. in no.
 et per Jo. mo. Item vbi causa non
 potest d̄rimivt. ff. de po. l. i. §. si pe-
 cunie: in fi. Itē nota q̄ sequestratio
 que fit propter suspicionem euitaf
 p̄ dationē fideiussozis: vt i. l. senat⁹.
 et. l. litib⁹. all. et extra de ordi. cog.
 c. fi. Itē videt q̄ vbi altera pars est
 fūdata d̄ iure cōt: vel antiqua ⁊ īdu-
 bitata p̄suetudine q̄ non fiat seque-
 stratio nisi in casu euidentis suspitio-
 nis: vt. d. l. litibus. Item nota q̄ in
 dubio sequester possidet: vt no. i. l.
 interesse puto. ff. d̄ acq̄. pos. Et ber.
 in. d. ca. examinata. extra de iudi.
 Qd̄ est verū. fm̄ doc. in voluntaria.
 sec⁹ ī necessaria. §. de noua. aliā. Sz
 quid si agat inter eos qui sequestra-
 uerunt: an ille qui prius possidebat
 erit reus: Doc. q̄ sic. vnde licet pos-
 sessio amittatur: nō tñ cōmoda. pro
 quibus. ff. de dolo. si oleum. de. li. ex
 hi. l. iij. §. pe. Et sic potest intelligi
 quod no. in. d. c. examinata. per ber.
 ⁊ inno. Alias esset falsus: vt ibi no-
 tant hosti. ⁊ io. an. Et hoc credo in
 necessaria. In voluntaria refert q̄s
 primo agat et quō nam vnus de se-
 questrantib⁹ nō potest agere cōtra
 aliū ad restitutionē. d. c. examinata.
 Sed si esset questio possessionis bñ
 pōt vn⁹ agere cōtra aliū vti posside-
 tis faciēdo mētionē in libello de se-
 q̄stratione. Et idē si agat in quacū

q̄ psonali. Et vide. ff. de iudi. in oī
 bus. Et dic q̄ p̄ hmōi sequestratio-
 nem voluntariam nō fit interroga-
 tio p̄scriptionis sed p̄dest victori. l.
 interesse puto. §. alk. ⁊. l. loci corpus
 §. competit. ff. si seruum. ven. Jo. fa-
 bui doctor egregius.

28

De cōditiōe īdebiti.

Que im-
 pediūt re-
 petitiōez
 īdebiti.

Debitū [Indebi-
 te.] vtrog⁹
 iure. [Per erroze] facti
 v̄ iuris: fm̄ glo. [Hō ex
 cā iudicati]. ff. e. eleganē
 et. l. iul. v̄ trāfactiōis. §. l. prima.
 Vel p⁹ iuramētū dlatū. istū. de acti.
 §. itē si q̄s vel ex cā que per inficia-
 tionem crescit de qua. §. e. l. ea que
 Vel ex cā pietatis. ff. e. l. cum his. §.
 pe. Vel sciens. §. e. īdebitū. Item
 dic q̄ solutū ex cā iudicati nō repe-
 titio conditione īdebiti sed per con-
 ditionē sine cā sic. ff. de p̄di. sine cā:
 nisi in casu quo sentētie iniqtas nō
 argueret: vt. d. l. si fulso. Vel in casu
 l. si p̄tor. §. marcell⁹. ff. de iudi. Quī
 dā tñ dicunt q̄ in oī casu baf in ite-
 grū restitutio: q̄ mīa lata est ex fal-
 sa cā: iuxta illa q̄ notant. ff. de acq̄.
 here. si is ad quē. ad trebel. seruus.
 §. cū p̄tor. Qd̄ nō videt verū cū sit
 speciale in republica. ff. de re iudi. i
 peratores. Et vide. §. de iur. ⁊ fac.
 igno. cum quis. Et scripsi inst. qui
 ma. mitte. nō po. §. semel. [Vsuras
 aut eius] etiā post litē cōtes. fm̄. g.

Si citra [Delegata es]
 r̄ soluiti [Hō se-
 potes]. ff. ad vel. non putant. Et vi-
 de. ff. de noua. l. vlt.

Cuz et soluta [Cōdi-
 tio cōs-
 petit] sine cau. l. i. glo.
Ea que hoc verum quā-
 do damnuz est ab
 aliquo datum. secus si a nullo. ff. ad
 l. acquit. ide neracius. §. fi. fm̄ glo.
 Sed q̄ hec. l. esset etiā in eo casu si
 ne rōne: doc. es̄ intelligūt q̄ ille qui

Seq̄ter
 an dicef
 possidere

soluit damnum dederat: et an q̄ neget soluit tantū q̄ tū poterat crescere: non repetit vt hic institui. de obligatio. que ex quasi contrac. §. fi. dic vt ibi scripsi. Alias si vltra soluisset vel damnum esset ab alio datum: re peteret fm eos. Sed an damno dato ab alio: repetit ab illo qui dānuz vedit: Dic q̄ non. ff. de interroga. actio. l. qui seruum.

Si a patre ^[Successio] cū tñ cōtrariū crederes. als si mala fide: tenereris. vt no. ff. de peti. here. si qd Sed doc. cōtra. [Per errorem] iuris vel facti. §. e. l. i. notaf. [Nō est] dic. §. de peti. here. l. de hereditate.

Si per ignoratiā Facti. secus si iuris: h̄z yr. Doc. idē [Hācei] nō tibi. ff. e. si procurator dic ibi.

Fideicommissum [Per errorem] facti] j. ad. l. fal. l. error. [Repeti posse] vide. §. e. l. ea q̄.

Creditoris ^[Soluenti] dic j. de fur. falsus

Si quis ^[Ipsi p̄stat] ff. e. si nō sortez. §. fi. que hic corrigif. [Velit p̄stare] secus in duobus correis. ff. e. plane. vel hic corrigif glo.

Pro dubietate ^[Qui in] certo animo] nihil tñ dixerūt. ff. de regu. iuris. l. in re obscura.

De cōditione ob causam datorum.

Ecuniam ^[Iur] p̄ditiois] q̄ est privilegiata. ff. d̄ privile. credi. l. ij. §. fi. Et hoc si ignorās de dit. als p̄staf. j. de incef. nup. q̄ j. Et sic nō sufficit iplere de facto. ff. e. l. iij. §. si liber. Et cēsetur datū ob cām attēto gñe: sed nō specie. ff. de

condi. sine cau. l. auunculo: fm glo. dic ibi. Et iūge. j. de incef. nup. qui contra. Et scripsi plenius insti. de nup. §. si aduersus.

Sibt pponis ^[Actionē] ^{[conditio-} nis] et p̄scriptis verbis. j. de bona. cum res. Sed hoc quomodo cū p̄scriptis verbis def ad completū: conditio ad reuocādū? Item q̄ modo datur p̄ditio cum non detur in contractibus nominatis: sed tantum p̄scriptis p̄bis. ff. de p̄scrip. verbis. l. iij. de rescin. ven. ea? Dic secūdm glo. q̄ est speciale in donatiōe vt detur cōditio. q̄q̄ sit hodie contractus nominatus. ff. e. l. fi. §. bona. que sub modo. l. i. Ja. vero dicit semp dari conditionem vbi pactum extrinsecus apponitur: et etiā p̄scriptis verbis si non erat alias contractus. j. de pac. inter emp. l. cū te. Jo. fa.

Ea lege ^[Dicitur] aut p̄hibet alienatio pacto contrahentiū: aut lege: aut a iudice. aut a testatore. P̄rio casu p̄t agi cōtra alienantē cōditioe ob causam/ et p̄sequif interesse: vt hac. l. Et hoc glo. notat. Sed an talis prohibitio impediāt vñj translationez? Mar. q̄ sic Bul. idem: si pactus apponere in contractu et in traditioe als nō. Pro quo facit. ff. d̄ distrac. pigno. l. si creditor. §. fi. Jo. et Bzo et glo. indistincte q̄ nō. Pro q̄bus ff. de p̄bo oblig. l. si ita q̄s. §. ea lege Et hec est opi. cōis canonistaz. Si tamē paciscēs possideret: posset excipere. sed agere non posset p̄ra recipientem. Sic nō ob. ff. cōi diui. l. i hoc. §. i. pro socio. l. idemq̄. S; cōtra alium paciscētem qui alienauit posset agere vt dictū est: etiam tertius ad cuius vtilitatem esset pactū appositus. j. de dona. que sub mō. l. quotiens. ff. de pac. dota. l. ob res. Sed in libertate est cōtra. Et ē speciale. j. si man. ita fue. alie. l. ea. Sed quid si iurauit non alienare? Dic

An p̄hibet alienatio an impediāt vñj translationez? actioe agatur.

cas q̄ nihilomin⁹ transfert domini
um: vt no. Inno. extra de preben. c.
dilecto. Et vide quod no. Inno. i. c.
raynaldus: de testa. Scđo casu quā
do a lege: dic non valere voluntari-
am. vt. ff. de re. co. per totū. infra de
agri. l. quemadmodum. li. xj. Sz ne
cessariam sic. j. de fun. do. l. i. ff. e. l. i.
de liti. l. ij. Tertio casu quando a iu-
dice: dic q̄ nihilominus dominium
transfertur nisi apponatur clausula
decernens. zc. Sic intelligitur glo.
Inno. extra de accu. c. fi. in glo. fi. q̄
matri. accu. pos. vel non. c. cū in tua
Et facit. ff. d. pollici. l. d. pollicitatio
nib⁹: in fi. z. d. c. raynaldus. vbi ē ca-
sus de sententia arbitri. Et hoc nisi
faceret ex aliqua iusta causa: vt no.
Inno. de i. integ. resti. c. ij. Pro quo
ff. qui et a q̄. l. in fraudem. in fi. cum
ibi nota. Quarto casu: distigue ple-
ne vt scripsi post dy. ff. d. leg. iij. l. pa-
ter. §. iul. Et vide. j. de dona. intervi-
rum et vxo. l. penf. Et scripsi. j. de fi-
deicom. l. voluntas. Et nota q̄ hec
lex non obtinet in beneficijs nec in
rebus ecclesie. extra de testa. c. ray-
nuncius z ibi per Inno. [Conditio
querat]. contra recipientem. vt no.
Inno. extra de testa. c. raynaldus.

C Si militem ^{hoc vtz} nisi māda-
tum impleuerit: vel nisi sciens ius
factum daret: fm glo. Item sec⁹ in
legatis. j. de le. ab administratione.
Quid si detur ecclesie ob causam z
seruitores non adimpleat: Vide. ff.
de vsufruc. l. quidam. Item videtur
q̄ votum ob causam etiam non secu-
tam: nihilominus liget. extra de vo.
z vo. redem. c. magne. Et hoc hosti
in summa de vo. Item sciēs repetet
si expresse pacisceretur: secundum
glo. et doc.

C Si repetēdi ^{glo. dicit} q̄ hec fur-
it causa impulsua nō finalis. z age-
batur ab vna parte tantum. Tu dic
cum ia. de ra. q̄ siue sit impulsua si-
ue finalis: habet locum hec lex quā

do ab vna parte agitur. secus si ab
vtraq̄ tacite vel expresse: et aīo obli-
gādi. sic. ff. e. l. iij. §. q̄. Alias si nō
aīo obligandi secus. vide. j. de nup.
si presidi: cum notatis.

C Dictam legē ^{[Si nō} impossi-
bile] marie. §. l. i. et. l. si militem.

C Si liber ^{[Cōditio] sec⁹} si verum pecium
vedisset. ff. c. si pecuntiam. [Accipe
pecuniam] a seruo. secus si ab alio:
ff. de manu. si quis.

C Pecuniaz a te ^{[Sed} forui-
to casu] contingente in persona dā-
tis. secus si accipiēris. ff. loca. si vno
§. item cum quidam.

C Aduocatiōis ^{[Qui} accepe-
rant] secus si per casum fortuitum:
etiam eius persona contingentem.
ff. de va. z extraoz. cog. l. i. §. diuus. ^{DS}
Et est spāle in aduocatis. §. l. p̄ria.

C De conditione ob-
turpem causam.

S ex cautione ^[Probādū ē] non dice-
bat q̄ sub spe numeras-
tionis promissis: sed ob-
turpem causam. ideo probat vtrunq̄.
Sed vno probato reliquum est p̄-
batum: secūduz doc. Et no. glo. hic
similem illi quod no. Inno. extra de
accu. sup. his. Et vide. j. de distrac.
pig. l. et qui sub ymagine. ff. de ma-
conuenten. l. i. §. probatio.

C Cū te propter <sup>hō po-
nas vt</sup> glo. in meretrice publica. q̄a illa nō
recipit turpiter. ff. e. l. idem. §. sed q̄d
Sed in alia: secūduz doc. [Abeloz
conditio habeatur] si fiscus tamē re-
petit. ff. de iure fis. licius: sedm glo.
Sed secus i publica: fm doc. Et vi-
de extra de immuni. eccle. c. q̄a ple-
riq̄: p̄ Inno. Sed qd si detur parti

meretriz
publica
nō d̄r tur-
piter reci-
pere.

Nota p-
petuo.

Noti ob
cām emis-
si an obli-
get causa
nō secuta

Libertus Tertius.

ob turpem causam: et partim ob honestam et rem inuisibile: Quidam dicitur quodatur repetitio in totum. Dic extra de rei iur. c. i. pari. l. i. vj. i. nouel.

§. de rei ven. certum. ff. e. ex diuerso de furt. si certe. §. i.

De actionibus / et obligationibus.

Quod euitandi [Apud petentem quod erat inhabilis: sem glo. [Instantia eius recipies] si erat habilis nihil. vt no. §. qd me. cau. l. si donatōes [Etia p̄cussionis crimē] ff. de cri. concus. l. i. Et hoc siue erat habilis siue non. sem glo. Et vide. §. ad. l. iul. de vi. l. si quis ad se fūdum.

Data Dicat sem gl. quod pecunia fuit data vt certa spes. als ab initio cōpeteret vtilis. §. de here. vel ac. v. l. emptor.

De cōditiōe furtiua

Res puicie [Singulars quosq;] nec hnt bñficiū diuisionis nisi in casu. ff. de admi. tut. o. l. si ples [Demū si ab vno] secus synus fuit absolutus: scdm doct. Ar. contra. de excep. rei iudi. ff. l. si quis. §. plane. [Liberari] non sic i actione furtiua. ff. ad. l. aquill. l. item mela. §. si ples. Nec qui soluit repetit ab alijs vt. d. l. si plures. Item intellige sem. l. ff. d. peti. here. l. nec illam. §. fi. cum nota tis. Et vide quod no. Inno extra d homi. sicut dignum.

Vel dic scdm Pa. de ra. et ayo. in si ma: quod semp competit vtilis: siue vt quātitas siue vt species fuit data pecunia. Sed vbi fuit mandata: cōpeterit directā in vita mandantis sed post nō. Et hoc dicit hec. l. et sic finit mā datum per mortem mandantis: quod si uis esset procurator in rem suā: sed non per mortem mandatarij vt. §. de dona. l. illam. Item nota quod in sex casibus competit vtilis mādatario. ab initio. Primus in. d. l. emptor. Secundus. §. l. proxima. et. §. quando fil. vel p̄tina. l. fi. et. ff. de pigno. ac. l. si conuenerit. §. de lega. l. ex legato. §. de dona. illam. Alias non. ff. p̄ secto. l. i. ij. et. iij. de pecul. si sticho: sem glo. Sed vbi fit cessio: semper competit vtilis: directā remanente penes cedentem: et illam potest intētare nomine cedentis. vtilis: nomine suo: secundum opi. Jo. Quam glo. et doc. sequuntur. Et sic nota differentia inter mandare et cedere. quis per cessionem statim transit vtilis: non per mandatum: nisi in subsidijs vt hic: secundum opi. glo. Sed secū dum aliam que est verior: predicta differentia non est vera. nec est aliquid speciale in dictis casibus. Item nota quod cessionarius non potest vice re reum sibi obligatum: secundum glo. Item nec se dominum: rei vendicariane sibi cessa. vt no. dy. extra de re. iur. c. pro possessore: in fi. l. i. vj. Item nota quod si quis intentat directam. et probat in vtili: quod debet obtinere. ff. de rei v̄di. item si verberatum. §. si. ad yell. §. uis. §. si mulier. §.

Quod crituo potest intētare cessioario.

An te [Certissimū ē] dic. §. de fur. l. subtracto. vt de. §. de bona. ante nup. l. si presidi.

De cōditiōe ex lege.

I cet ante [Preses pro] uicie vna cū pcuratore §. si aduer. fiscū. l. ij [Debita tibi] debito inter: usurario mediū t̄pis: sem glo.

Dissoluite quātitat

[Instrumētū] nūmis creditor factū. als nō p̄dicere sem gl. §. agere ad exhibēdū. §. ad exhib. l. fi. [Iuris] arbitrii debitor tñ dabit s̄ras d̄ recepto instrumēto. ff. de fur. l. q̄ tabulas

Malafide [Parere cō] pellit vide.

Secundus. §. l. proxima. et. §. quando fil. vel p̄tina. l. fi. et. ff. de pigno. ac. l. si conuenerit. §. de lega. l. ex legato. §. de dona. illam. Alias non. ff. p̄ secto. l. i. ij. et. iij. de pecul. si sticho: sem glo. Sed vbi fit cessio: semper competit vtilis: directā remanente penes cedentem: et illam potest intētare nomine cedentis. vtilis: nomine suo: secundum opi. Jo. Quam glo. et doc. sequuntur. Et sic nota differentia inter mandare et cedere. quis per cessionem statim transit vtilis: non per mandatum: nisi in subsidijs vt hic: secundum opi. glo. Sed secū dum aliam que est verior: predicta differentia non est vera. nec est aliquid speciale in dictis casibus. Item nota quod cessionarius non potest vice re reum sibi obligatum: secundum glo. Item nec se dominum: rei vendicariane sibi cessa. vt no. dy. extra de re. iur. c. pro possessore: in fi. l. i. vj. Item nota quod si quis intentat directam. et probat in vtili: quod debet obtinere. ff. de rei v̄di. item si verberatum. §. si. ad yell. §. uis. §. si mulier. §.

Nota bñ

Nota.

Utilis et directa q̄ sit dñt. plane secundum doc. Item nota q̄ utilis est datus. vt no. ff. de acti. et obli. l. i. Item nota sūt eadem in substantia utilis et directa: secundum. Jo. vt no. j. l. proxi. Spe. tamen dicit q̄ si quis proponat directam cui deberet proponere utilem: q̄ dz succumbere: vel econtra. Et q̄ actor tenetur sic causam specificare q̄ appareat an intentatur utilis vel directa In spe. de acti. seu peti. §. ij. p. quid si proposuit. cum seq. vlti. colū. [Dicit esse mādatus] dic. ff. de solu. mo destinus. per dy. [Sine herede] qa ille posset iterum mandare. [Utilis actio] in subsidium. fm glo. Ut semper: fm secundam positionem.

Ob causas [Satisfaci ent es] als j. q̄ sit. vel prius. l. i. ij. z. iij.

Bonā fidem [Equus est] i do. fi. ad eorum esse: nisi incideret dol⁹: in stricti iuris: vt purgetur. ff. de dolo. l. eleganter. dic ibi. Et plenius j. de inuti. stipu. l. dolo. vide ibi.

Sicut i initio Fallit hz glo. in comodato: deposito mandato societate: precario. Item in contractibus innominatis dic. ff. de cōdi. ob cau. si pecuniam: nisi causa donatonis fieret. ff. de dona. l. aristo. z vide §. de transac. q̄uis. Itē fallit i feudis de feu. gar. c. i. Quid si pater de dit filio vel filie licentiam dandi vt q̄ ad certam summam: nunquid pōt reuocare? Dic q̄ sic. l. si pater de ma. vind. qui z a quibus. l. questum. j. d. dona. causa mort. l. nec fratris. Jo. fa.

Si quidem [Sūere p̄ cepit] nec donādo vel cedendo. nec ob. j. de dona. illam: fm glo. Sed ob. verbis re munerantis. quare dic vt. §. l. i.

Si in solutū [Obligata pse quere] facit contra id quod no. §. l. ij. et scripsi. §. l. i.

Negantes Et ita non duellū p̄ hibetur. qd̄ in oī casu prohibetur secundum cano. in spe. de accusa. §. sequitur. p. sed quid. depur. vul. c. i. z. ij. Secus de iure feudorum. vt in feu. d. pa. te. §. si quis hominem. z §. si quis alii.

Nimia [Actoris ipius] see⁹ p̄ dñi. j. qd̄ cū eo: hi qui: secundum glo.

Ob es alienum. [Hō patiunt] vt sint serui. Vel proprie. z tūc fallit j. de capti. l. si. j. cōmunia de ma. l. l. i. aut. vt nulli iudi. §. quod autem. coll. ix. Item fallit si se obligāt ad feruendum ad tempus. ff. de no. ope. nun. stipulatio. §. siue. Et vide. §. de vsufu. antiq̄tas.

Aut. In mmo a debito.

Nec potest renūciare: scdm glo. nec cessione bonorum: secundum doc. Sz canoni. contra. si iurauit. extra de iurei. ex rescripto. dic ibi per Inn. et hosti. in summa. e. Vel distingue aut pro pace: aut pro debito: vt ibi no. Inn. Et vide. j. que res pig. ob. pos. qui filios. et. d. l. antiq̄tas. Et sumitur in corpore vt nulli iudi. §. qd̄ autem. colla. ix.

Cessione an quis renūciat.

Aut. Hodie nouo iure.

[Ad pignorum] dic plene. j. de pig. aut. hoc ita. z aut. hoc si. [Possessio res] dic q̄ primo principalis. secundo fideiussoz. tertio possidēs res principalis. quarto possidens res fideiussoz. vt no. i. aut. hoc ita. i. fi. Nec obstat in aut. de litig. §. ad hec. coll. viij. que est. j. de pig. hoc si. quia intelligitur secundum istam videlicet excusso prius debitore. secundum Ia. vera. Sed quid si fideiussoz agat cessis actionibus? Dic q̄ nō potest agere nisi excusso debitore. nec eo excusso nisi pro parte. vt no. in m. j.

Liber Quartus

spe. de oblig. et solu. §. i. §. fi. Item hec non obtinet si nomen obligetur vt in spe. de procuf. §. sequitur ver. quid si mihi. Et hęc doc. §. que res pigno. oblig. pos. l. nomen. L. Est in arbitrio.

Ne vxor pro marito vel maritus pro vxore: vel mater &c.

F

rustra. [Exigi iure potuissz] J. ad vel. frustra hodie i. po. iure: i. aut. vt nul. iud. §. idē p. o. col. ix.

Ob maritorum.

[Dominij tui esse pbaueris] qz maritus eas possidebat. J. de puile. fis. l. i. [Ius publicū exētur] fallit infra in qui. cau. pig. ta. cōtrahi. l. sat. de puileg. fis. bona. ff. de offi. procon. l. obseruare.

Cum te [Intulisse] omni no indebitus quo ad te. Hec ob. infra. ad. l. fal. aut. sed cum. de fideicommiss. l. i.

Aut. Sed omnino

[Qui in alium] fallit. infra de nau. fra. l. fi. [Secundum formam pignoratōis] id est vt habeat loco pignoris: vel in solutum. Aliud secundus glo. si a debitore meo mihi debitum auferam. Et hec aut. est cōtra mercham quam rex cōcedit. que approbatur. xxiiij. q. ij. dominus: et ibi notatur. Doc. consueuerunt in hoc dicere qz contra duos negligentēs facere iusticiam possit vari et contra eorum fautores/cōtra Innocentes non: quīs sint eorum subiecti. Item nec alicui dari potest quin iudici reportare teneat quod ceperit vt ple. ne no. Jo. an. in nouella. extra de re. iur. c. non debet. lib. vj. vide. c. i. de iur. li. vj. et que ibi notantur per archip. Jo. fa.

Ne filius pro patre vel pater pro filio emancipato &c.

N

[Ampli.] res ad pmos casus. [Eaz recuperabit] si non soluit nomine ipsius. ff. de condi. inde. si is: secundum glo. Item an p debito filij pater teneatur vsqz ad legitimā: Dic qnō. Et no. i. spe. de sen. ex. §. sequitur. §. quid si filius.

Si filius familias

[Inuito] et contradicente. alias secus. ff. ad municip. quoties. [Lautum est.] infra qd cum eo. l. i. dic ibi.

Aut. Habita sup

Recipit in protectione speciali studentes in quacunqz facultate/eoruz nuncios iniuriatores et iudices negligentes vdicare punit in quadru plū rerū ablatarū nota ifamie et pūuatione cinguli. Itē dat eis puilegiū qz sibi possint eligere iudicē: doctores legū. vel magistros: vel epm quē maluerint: etiaz defendendo et punit iactura cause contrariū atēptates hoc dicit tex. Sed glo. dicit qz non soluunt pedagia. Item intel. ligit hanc. l. in criminali et ciuili. Itē qz post electionē potest variare vsqz ad litē contes. Sed doc. ptra. in hoc Item qz magistri possunt delegare. Item qz scholaris potest eligere nichilominus potestatem. Itē qz per solā citationē non amittit: sed si allegato puilegio iniet. Itē qz parctur vocātī errātī in iure vel in facto sz nō penitēti. Itē nō cadit a causa ipso iure sed p sniam. et cognoscz su. dex actorz: km glo. Item dic qz hec aut. obtinet in studentibus laicis. secus i clericis. Et dic i spe. de reo. ver. sed quid si scholaris. et in summa hosti. de fo. compe. §. ex quibus.

Mercha

De actionibus hereditarijs. fo. cc.

L. Ex patroni.

¶ An seruus ex suo facto post manumissionem teneatur.

¶ Distingue aut liber factus conuenitur pro contractu: aut pro delicto. pmo casu obtinet regula fallit. **¶ iij. §. de dolo. l. elegatē §. seruus. de fideiō. li. si pure. delibe. le. l. a. relius §. sticho. de nego. ges. l. eum actum. de po. l. si apud. supra de nego. ges. l. si cognati. §. de peti. heredi. l. si. ff. de do. prele. l. ij. §. per contrariū. scdo casu distingue aut delicti quit cōtra dñm: et tunc nec seruus nec liber cōuenit. vt. **¶ i. e. l. si. et. l. licet. Aut cōtra aliū et tunc tpe seruitutis dñs tenet noxaliter. vt. isti. de nox. §. omnis. Item dic q̄ indistincte tenet p̄thecaria. vt notatur hic in. l. ij.****

¶ Creditorib⁹ [Legatum ponas] q̄ tunc idē si per fideicommissum. sec⁹ si directo. ff. de do. prele. l. ij. §. per trinum: em glo. z doct.

¶ Quando fisc⁹ vel priuat⁹ debi. sui dñi. exigere potest.

¶ Distingue aut queritur de fisco aut de priuato. p̄mo casu aut debitori inficiatur: z tūc potest recurri: prius p̄denato debitorē fisci per officium iudicis: vel nō condēpnato si sit nō soluendo. **¶ i. l. ij. z. iij. Et sic debet intelligi. ff. de iure fis. l. ij. §. multa. Quis g. hic faciat de illo. §. tertium casum. scdo casu aut nō inficiatur. z fit executio p̄ officii iudicis. Aut inficiat. tūc nullo modo ff. de re iudi. a diuo. §. sed vtrū. Sz dabitur curatoz bonis qui ager: vt hic no. glo. vel compelleret r̄ debitorē cedere actionem secundum docto.**

¶ Vel agatur p̄thecasi bona sint obligata. ff. de pig. acti. l. si cōuenierit. Sed glo. videtur velle infra. ti. i. l. ij. q̄ potest agi personali. debitorē prius p̄denato. **¶ Qd nō credo.**

¶ De actionib⁹ hereditarijs.

¶ Pecuniā [Competenti petere] debet i debito: de ducta parte tua que cōsumit supra d̄ pac. d̄bitoz. Sz tñ p̄thecaria potest agi p̄ solidido. i. p̄ re obligata in soliduz. h̄ nō p̄ solidido debito. Et hoc vult dicere glo. Sed si idiuiduz debere: estimabit z tenebunt coheredes p̄ partibus. ff. de le. ij. cum filius: em glo. Sed **¶ Ja. de are. dicit omnino extingui. ff. de serui. pro parte.**

¶ Pro hereditarijs.

[Placuit] fallit i indiuiduis. ff. de verbo. obli. in executionibus. §. fin. Quod intellige vt. e. ti. stipulationes nō diuidūt. §. celsus. Item si agatur ad rē. vt. ff. como. l. ij. §. heredes. actione personali vel reali. vt ff. de p̄to. stipul. l. ij. §. si. dic ibi. Itē fallit. ff. de polli. l. i. §. si quis. z. l. ex pollicitatione. Itē. ff. de ali. le. l. ij. Item. ff. de le. ij. cū ab vno. ff. de reli. l. quoties. z. l. veluti. Item. ff. ad l. fal. qui fundum. §. situ. Et vide supra si cer. pe. l. i. z qd̄ ibi scripti. Sed contra scdm casum facit. ff. de le. i. l. si tibi. §. si fundus.

¶ An actōnes p̄ hereditarijs p̄tib⁹ diuidantur

¶ Herede [Tibi frustra potestas] tibi frustra potestas. Ioc supra ti. in rubrica. Sed an saltē p̄thecaria: Dic q̄ sic: vt ibi scripti. Quidā tamen contra. z dicunt aliud in expressa: aliud in tacita.

¶ Sub pretextu [Miseris] uidens est nisi fieret questio status z bonoz: vel stat⁹ tñ. ff. de carbo. edic. l. ij. §. i.

m ij.

Liber Quartus.

¶ De debitur [Soluaf] saluo iure quod habes in hereditate. alias pe-
tendo debitū renūciat. ff. de condi.
ide. si quis sic: glo. Et nota q̄ nedū
preiudiciales habent ordinem: imo
alie q̄ vna depēdet ab alia: vt hic.

¶ Si adulta [Postula-
ta separato] ne. j. d. bo. auto. iudi. possi: l. ē iuri-
diti ois. ff. de separa. l. i. §. illud. r. §.
p̄terea r. §. quoties. r. §. quesitum.

¶ Creditores here- ditarios.

Proprie. alias largo modo legata-
rij dicuntur creditores. ff. de actio.
r. obli. l. hereditarioꝝ [Obnoxios]
hoc verum si sint soluendo. alias cō-
tra. j. de iur. deli. l. si. §. licentia. Sed
glo. videtur velle legatarios debet
p̄ferri cyrographarijs. j. qui po. i pi-
gno. ha. l. ij. Sed prima vera. ff. d. se-
para. l. creditoribus. Et de hoc no.
ff. vt in pos. le. l. is cui. §. postq̄. dic
ibi et scripsi. j. de pig. si decreto.

**¶ Ex delicto defūc-
torū inq̄tū heredes
conueniantur.**

¶ Ost litis cōte- stationes.

¶ Del post cōuentionē si p-
reū steterit q̄minus facta fuerit litis
cōtes. ff. d. acti. r. obli. constōibus:
cum nota. si q̄s cau. l. si eū. §. q̄ inu-
riarū. r. ibi no. [P̄uenit] fallit. ff.
vi bo. rap. l. ij. §. si. d. vi r. vi ar. l. i. §.
fi. q̄d q̄sq̄ iur. l. iij. §. q̄ aut. ¶ Itē
condictio furtiua datur: r. si nihil p-
uenit. ff. de cōdi. fur. si pro fure. §. si.
Item de iure canonico videtur hoc
correctum: extra de sepul. c. fin. Del
dic q̄ ibi p̄decessor confessus fue-
rat. vt no. in spe. de interro. in iudi.

fa. §. nunc de interroga. §. qd si is d
accusa. §. i. §. quid si latro Immo et
tam promiserat vt ibi no. inno. et
hostien. Et vide extra de rapto. i lit-
teris. de hereti. accusatus. §. penul.
li. vi. vbi ex obligatione non tenen-
tur heredes: nisi esset penitentia in-
iuncta. Et facit q̄ non teneantur he-
redes ad emendas non taxatas: q̄-
uis eas defunctus gagiauerit. Sed
hec lex repugnat. ff. de dam. infec. l.
si finita. §. q̄ si. Sed hic parte agen-
te cuius interest. ibi officio seu iusti-
cia que nullum habet interesse: nisi
publicuz q̄ maleficia puniant. Itē
dic q̄ hec. l. fallit extra de eta. r. qua-
li. accepimus. Sed ibi nō ex delicto
s̄ ex facto p̄decessoris tenetur vt
ibi no. inno. Item dic q̄ vbi partim
est pena corporalis et pecuniaria i-
ponenda: non extinguitur morte q̄
ad pecuniariam. vt no. ff. de publi-
iudi. defuncto. Et hanc sequit̄ Ia.
et pe. vide insti. de perpetu. r. temp.
ac §. non autem Jo. fa.

¶ De cōstituta pe- cunia.

Aut. ¶ Si q̄n quis

[Non tenebitur] dic q̄ aut est imp-
sonalitas ex parte creditoris seu ae-
gentis. tunc in stipulationibus non
viciat. ff. de verbo obli. si ita stipula-
tus. §. grifogon. In legatis viciat.
ff. de re. du. paulus respondit. Sed
si dandum sit causa conditionis im-
plende: non viciat. ff. de sta. libe. qui
pecuniam. Item non viciat i execu-
tione. vt. ff. de verbo. obli. stipulatio
§. cum qui. ff. si cer. pe. l. si. alias sic:
vt hic.

¶ Diui adriani [Sis-
mul] idē si successiue diuersis temporib⁹.
vt no. dy. ff. de fideiuf. si plures.

¶ De p̄bationib⁹.

Emende-
gagiate
s̄ si taxa-
te an p̄be-
redes de-
beantur.

Nota.

Impso-
nalitas i
q̄bus vic-
ciat.

Verbum
dubitosa
cit lit. cō
testa.

Vel **Creditor** [Im-
piere
cogit] debitorē negāte
vel dubitante: fm glo.
Et fit cōtestatio p̄ b̄ū
dubito. Et vide notari i aut. de ex
hiben. reis. §. sancimus. colf. v.

Possessiones [Dñi-
um] id
est possessio. ff. de verbo. signi. inter
dum fm iohā. Sed pla. proprie.

Ex persona [Lōuenti-
ri] dic. §. de
di. tu. l. i. [Depositi officij] sec^o in fi
deiussores: isti. de fideiuf. §. si plures
et dic vt scripsi tibi. Jo. fa.

Proprietatis [Em-
ptio-
nis] §. e. cū res. cōtra. dic tibi. Alijs
legitimis probatōibus] vt testib⁹
et fama. fm glo. Ostēditur] vide. §.
communī di. l. iij. z qd̄ tibi scripsi.

Instrumenta Facta
a tabel
lione domestico. in spe. de istru. edi.
§. postremo. §. item quid. [Priua-
ta attestatio] id est subscripra testi-
bus. [Seu ānotatio] sine testibus.
[Admuniculis adiuuentur] vcz de
positiones testium: fm doc.

Rationes [Res cer-
tas] magis
forte: secundum doc. vel minus: se-
cundum glo.

Aut. Qd̄ obtinet

Affertio
ni testato
ris an sit
standum.

Distingue aut testator enūciat: aut
disponit. Primo casu aut in preiud-
icium tertij: et non nocet: vt. l. rō-
nes in princī. Aut sui seu heredum
tunc aut scienter: et preiudicat. ff. §.
pac. l. tale z hic no. Aut erronee. tūc
non nisi iurasset: vt hic. de lega. ij. l.
ticia. §. gayus. §. communia vtrius-
q; iudi. l. scriptura. ff. ad fil. l. i. §. fi.
cum. l. fe. Secundo casu dic q; valet
vt. ff. de le. ij. l. luci⁹. §. quisquis. Itē
si erret. et dic q; presumitur errare
ex quo veritas patet ad contrariuz.
ff. de proba. verius. et. l. cum de inde

bito. Item dic q; vbi etiam iurat nō
creditor: si fraudari posset lex vel cō-
suetudo. ff. de le. iij. cum quis dece-
dens. §. pe. Item iunge ad primum
membrum. §. de testa. verba. dic tibi.

Cum te Aut quis mino-
rem se asserit. z in-
cumbit ei onus onus probandi: vt
hic. Aut asseritur: z incumbit asse-
renti. Quid si negatiue vterq; pro-
ponat: vt si procuratori obijciatur q;
non est maior: ipse dicit se non esse
minorem: p̄e. dicit q; obijciens de-
bet probare. pro quo facit. §. de con-
di. ob tur. cau. l. ij. cum notatis. Et
adde. §. de in inte. resti. si minorum:
cum tibi no. De furioso per dilucida
interualla videtur idem. Et de hoc
in spe. §. i. ver. pone. §. de codicil. l.
nec codicillos. Qualiter probetur
etas: vide. ff. de excu. tu. l. ij. circa fin-
ci. Et iunge. §. de predi. mi. l. si pre-
diorum. lxxviij. di. c. presbyter. §. si
mi. fe ma. dix. l. iij. cum no. In casu
tamen quo quis petit se ad honores
seu beneficium admitti: debet se pro-
bare maiorem. extra de elec. cum no
bis. vide plene de re. iur. c. in fami-
bus. lib. vj. in nouella. [De etate p-
bare] per aspectum vel instrumen-
tum natalium. ff. de mino. l. minor.
dic. §. proxime.

Cui inest
bit p̄bas
etatem.

Etas ali
cui⁹ quas
liter proe
betur.

Neq; Secus si mater pro-
baretur ingenua: q;
partus zc. §. de rei vendi. l. partum.
infra. e. matrem. Quis possz esse ma-
ter ingenua et filia serua. Et pro-
pter hoc regula non probat hoc es-
se zc. non habet locum in communi-
ter accedentibus: secundum glo. et
doct.

Cum res [In vacuam]
facti venoraz
accidentia: q; sola traditio sufficit.
ff. defun. do. si fūdū: fm glo. Quod
doc. concedunt in rei vendicatione.
Sed in publiciana dicunt §. [Pre-
cium] ia publiciana secus. ff. de pub-
bli. de precio. Sed an hoc probare
sufficiat: p̄la. q; sic glo. z doc. q; l.
m. iij.

Liber Quartus

Qualit
pbat dñi
um.

mo opz p bare vedēte fuisse dñz. vñ
vñium p bar palterū de modis qui
bus acquirit. Inter quos potest eē
tantum tps q memoria. r. c. ff. de ac
quif. re. do. l. nū. §. thesaurus. Aut
dam dicunt q dominium p bar si lō
go tpe vt dñs vsus sit. Et facit q d
no. ff. de cōdi. insti. l. quidam. Vide
plures modos p bandi in spe. de lo
ca. §. nunc aliqua. §. lvi. cum. §. seq.
Et si p bet se iusto titulo habuisse a
vero domino. Item si non p bet q a
dño quo ad publicianā. Item si pro
bet se. r. annis cum titulo tenuisse:
vel. xxx. sine titulo. vel si ali⁹ tenuit
et ipse recipiebat pensionem vt ibi
no. Et facit istra de acquif. pos. l. mi
nus. vide canonist. in. c. cum bertol
dus. extra de re iudica. Joan. fa.

Per epi
stolas qñ
cōtrahit.

Non epistolis Disti
gue
aut epla continet dispositionez aut
enūciationē. Primo casu valet r cō
trahitur obligatio i his que solo cō
sensu p ficiunt. ff. de acti. r obli. l. cō
sensu. §. si quis alteri vel sibi. l. fi. ff. d
pac. l. labeo. In alijs nō. ff. d verbo.
obli. l. i. insti. de inutil. sti. §. item ver
boz. Scōo casu dic q aut emittitur
directe ad confitendum. r valet. ff. e
quidam: et. l. fi. Aut non directe. et
tunc non valet. vt hic. §. de libe. cau.
iubemus. ff. de pac. epistola: etiam
quo ad hoc vt transferat on⁹ p ban
di: km glo. Quis Ja. antiquus con
tra. Et hic ideo transferitur qz ancil
la erat in quasi possessione fraterni
tatis scdm glo. facit p Ja. extra de
presump. illud. r vide. ff. de po. l. pu
blia. §. si. Item qñ fit directe ad cō
fitendū: distingue an sit discreta vt
non: iuxta illa que norantur. ff. de p
ba. cum de indebito. Item vide. ff.
de polli. l. charideni⁹. [C Pro an
cilla] id est a procuratore ancille.

Non nudis. [Legiti
mo.]
Quō deponēt testes: dic extra d te
sti. c. l3. [De tege] qz erat in possessio
ne filiatiōis: km glo. Vel km Jo. qz

statur assertioni quousqz contra pro
betur. Quod est verū vbi emittitur
directe ad confidendū. Dic. §. l. pri
ma. Et vide qd nota. extra q si. sunt
legit. p tuas. r. c. ex trāmissa. Et fa
cit q si quis dicat aliquē illegitimū
q d hoc p bare. vide extra de elec.
si forte. li. vj. p arch. Placitius p Jo.
an. i. nouel. de re. iu. c. ifamib⁹. c. lib.

Dis eius [In possessio
ne libertatis.]
qd est si ipse ab initio tenebat p vim
quis fugeret. [Cōstitutus sit]. xij.
q. ij. c. in longinqtate. [Debeat sur
bire] qz dñs subibit si p vim ab initio
tenuit. [Declarabitur. Inon sic si
agatur rei vendicatione pro alia re
contra violentum: km doc.

Sine possidetis.
Nota. q d semel fuit dñs presumit
dñs. Quid in possessione? Pla. idē
Jo. ptra. quē glo. sequitur. nisi pos
sessor habeat causas ab agente. §. de
pig. ac. si creditor. vel nisi in iudicia
libus qñ possidebat tpe cepte litis.
Vel km odof. r nouā glo. distingui
tur. an se asserat possidere. et tunc p
sumit sicut olim. An neget tunc nō.
qa solo aio. r. c. Vel distinguitur in
ter recentē et non recentē possessore
km Jac. Sz pe. de bel. pti. cum pla.
supra ad exhi. l. nō ignorabit. Ideo
sufficere videt agentis vñ vi si p bat
se possidisse ante spoliationes. Sed
glo. tenet ptra. extra de resti. spo. c.
cū ad cedem. Sed hosti. hanc appro
bat cōtra. glo. vide insti. de fideicō.
liber. vbi scripsit. De hoc i spe. de p
tito. r pos. §. pe. de posses. r pzie. §.
i. §. q si fundū. An ergo pcedat li
bellus si qd asserat rē petita suam fu
isse? Spe. q sic. ti. de acti. seu peti. §.
sequitur. §. quid si ago. cū seq. Sed
qd si quis agit vti possidetis r pro
bat se. r. ānis possidisse: reus pbat
q duob⁹ vltimis: nec pbat titulū.
Quidā dicūt q actor obtinet. Sed
spe. tenet §. titu. de peti. r pos. §. i. §.
qd si peto fundū. §. vñ vi. l. fi. Glo. tā

ds

Semel
domin⁹.
Semel
possessor
an adhuc
presumit
possidere

Nota bñ

git hic materias p̄sumptionum. dic
plene extra de p̄sump. qz verissimi
le. et i spe. de p̄sump. [Sibi donas
ta] non p̄ vram solutionē. ff. e. cū de
in debito §. i. [Unde domini facti]
fundata p̄mo intentione: vestra.

Matrem [Posteditā]
hoc nō eēt ne
cesse si probaret se simpliciter libe
ram. [Nichil prodesse potest] vide
supra. e. neg. §. e. ad p̄bationem. ij.

Cuz precibus [Pro
bare.]
alias statur istrumēto. [Sibi ascri
bi laborasse] si confiteatur sua volū
tate factum: nō admitteretur. J. ar
bi. tu. l. fi. dic plenius. §. plus valere
quod agitur. l. i.

**Exceptionem di
latoziam.**

Secus in declinatoria. §. de excep.
l. fi. extra de sē. z re iudi. iter mona
steria. [Opponi] specificē nec suffi
ceret p̄stari. i spe. de excep. §. nūc
videndum. §. sed illud. [Intro] id
est in cōtestationis. fm glo. ante vel
post anteq̄ diuertat ad alios act⁹:
vt extra d̄ excep. c. pastoral: p̄ inno.

Aut. At q̄ semel.

Quid si nullos p̄ducit z vidicit te
stificata partis aduersē? Non vide
tur idē a contrario sensu. Sed in
no. idem extra de testi. vltra. [Tra
ctauerit] Quis nō didicerit h̄z ino.
[Didicerit] plene z fraudulenter.
Secus si casu vidisset et non plene
notasset: vt ibi ino. inno. Vel si inq̄
sisset a testibus. Itē dic idē si in cu
stodia habuerit: extra. e. constitut⁹.
[Nō habebit] etiam super alijs ca
pitulis: fm glo. Docto. contra. z ca
noniste extra de testi. ca. [de testib⁹].

Et i spe. de excep. §. dicto. §. sed nū
quid. hodie est expeditus extra de
testi. in cle. c. testibus. Sed an pos
sint istrumēta produci? Glo. q̄ sic.
Quod est. verū nisi esset terminus

assignatus ad oīa p̄ducenda: vt in
spe. de vila. §. nūc. §. quid si dat us.
Vel nisi esset conclusum et renūcia
tum. vt in spe. d̄ instru. edi. §. nūc vi
camus. §. i. extra. e. cām. **Quid**
si seipm corrigat? Glo. dicit nō ad
mittendū. Quod est verū ex inter
uallo. Dic extra d̄ testi. co. c. preter
ea: per Innocen. Et in spe. de teste
§. i. §. quid si dicit. In casu tamen
audif extra de hereti. accusatus. li.
vi. Itē quid si p̄ducti ad perpetuā
memoriā sint publicati? Dic omēs
admitti. z in causa matrimonij. ex
tra de causan. z affi. c. i. Et i mult⁹
casibus qui plene numerant in spe.
titu. d̄ teste §. satis. vbi sunt. xxi. ca
sus. **Item** quid si testibus publi
catis: attestaciones amittant? Dic
in spe. d̄ §. §. fi. vbi distinguit pec
nes quem amittantur. **Item** qd̄
si publicatis attestacionibus: dicat
se aliter deposuisse? Dic non credi
eis. extra de p̄scrip. ad audientia
nisi essent multi z honesti. in spe. de
instru. edi. §. restat. §. quid si dum.

Quid si ecclesia vel mior petūt
restituī? Dic non facile audiendos
in spe. de in inte. ref. §. fi. §. quid si i
causa. Sed z minor quandoqz resti
tuitur ex iusta causa. vt extra de in
inte. resti. c. auditis. de testi. cuz ves
nisset: per Inno. Sed si obscure de
posuit: pōt ex officio iteruz interro
gari. Sed nō ad instantiam partis
extra de proba. c. in presentia. et de
testi. c. cum clamor. et ibi inno. Sed
si non fuerit interrogati super vno
articulo possunt iteruz post publica
tionem interrogari. vt in spe. de tes
te §. nunc videndū. §. illud autem.
Et vide. e. titu. §. satis vtiliter. ex
tra de testi. c. per tuas. **Item** in gē
neralibus et vniuersalibus produ
cuntur testes super alijs articulis
vt no. Inno. extra de testi. tam litte
ris. Et hostien. [Petat fieri.] **Nota.**
ta q̄ vna p̄ductio dicitur infraynā
dilationem: Quis plures testes p̄
ducti fuerint vt no. extra de testi. in
m. s. ij.

Nota.

D

Nota.

An z qñ
pit pdu
ei nouite
stes vel i
strumēta

Liber Quartus.

causis. Glo. dicit hic contra. Que tamen non seruat de facto. Item dic q non dabitur ultra quartam p quocunq etiam necessario impedimento. Sed post restituentur in integrum si videatur iustum: vt no. Innoc. extra de testi. vltra. dic ibi Sed hosti. videf cōtra. in. c. vltra: q plures ventur. Et vide plene in spe. de teste. §. i. §. item. q est recep. 2. §. qualiter. Itē dilatio ad pbandum in dubio est peremptoria in spe. de dila. §. nunc videamus. §. quid si data.

Si de possessiōe.

Idem si esset in possessione libertatis dolo. ff. de libe. cau. l. liberis. Sufficit ab aduersario. sec^o si ab alio. vel casu fortuito. infra. ti. i. testium: in glo.

Ad probationem seruitutis.

[Ministeria] Sed si pbarer ipsam fuisse seruū: sufficeret. §. e. l. matrez. Et sic nō approbat seruit^{us} ex operis prestitis. Quod est verū nisi eēt magnū tps lapsus: fm doc.

[Acto] [Necessitate] si tñ p bavit vel sit presumptio pro eo: tñc astringit. §. de codicil. l. nec codicillos i fra de sica. l. i. Alias succūbit. [Probatio nulla sit] nisi per iuramentū partis. extra de confes. c. l. li. vi. in aut. de here. et fal. §. si vero: cum se. coll. i. Et hoc i simplici negatiua facti. secus si iuris. ff. e. ab ea. Itē sec^o in negatiua qualitatis. extra de presump. c. fin. Item in negatiua pregnante. de renūci. super hoc. Itē in negatiua facti determinati: vel que potest probari per factū qd non potest se com pati: extra de testi. ex tenore. z. c. tā litteris. de proba. c. iij. Item vbi ali quid ponit. vt no. Inno. de accusa. super his. Et vide per Jo. mo. in. d. c. i. de ptes. et per glo. z. doc. de elec.

c. bone. In spe. de proba. §. i.

Cubem⁹ [Suspectas] qd est si alic con suerit facere falsas fm glo. dum tñ alias fuerit cōdēnatus. in spe. de instru. edi. §. restat. §. qd si tale. extra de hereti. c. fraternitatis: per innocē. [Reos quasi.] vide supra de trās actio. l. pe. dic ibi.

CSciāt [Vel instructa a p. tiffimis] An crimē pbetur per instrumētū: Glo. videf q sic. §. ad. l. aql. contra negantem. ff. ad turpil. in senat^o. Sz doc. contra. extra de ma. z. obed. cū in ecclesiis. z. ibi. Hostien. vide infra ti. ij. in exercendis.

De testibus.

Si tibi [Non sufficit] q: per alia iudicia pbari potest. vt p istru menta: fm glo.

Etiaz [Domestici] id est potest rōne domini vel patrie prastis. Alias familia nō repellitur extra. e. cū nunciis. Sed de hoc notat innocē. in. c. in lris. extra. e. ti. Superponit ergo q cliens vel familiaris mercēnari⁹ possit ferre testimoniū. Sed spe. §. in ti. de teste. §. i. §. item q est domesticus. z. glo. hic. et doct. Et sic seruat de facto. Hoc intelligūt aliqui iuxta determinationē. l. confesu. §. de repu. pro quo extra d pba. c. terrio loco. extra. e. c. veniēs. §. fi. et in. d. l. p sensu. p. cy. in tertio notabili. Item sunt domestici illi q enumerant supra de his qui ad eccle. confu. l. pñti. §. sane: fm glo. Et qui simul cohabitant. Quidā tñ dē cūt admittendos colonos et ascripticios. minor tñ fides adhibetur: vt no. in spe. d. §. Sed pma securior. Sz homines nō cōditionati non repellunt: fm doc. Cognati aut non repellunt: qñus dicant domestici. §. de emē. prop. l. i. dic q domesticos quoslibet familiares. §. d. edi. edic. l.

Crimen an pbe pstrumtum.

Qui domesticus vel familiaris a testib⁹ admittatur

Negatia his casib⁹ negaf

ediles §. i. z. l. q. si nolit §. idē: v. p. bo
 signi. l. i. p. nūciatio. S3 qd de viro z
 vxore: Dic domestici: fm glo. z
 glo. C S3 z domestici aduersario
 potēte admitterent. fm glo. z no. in
 spe. d. §. p. h3 qd si aduersari^o. S3 an
 cogūtur: Dic q sic illi q rōe dome-
 sticitatis repellūtur tūmō. Illi pō
 q rōne reuerētie quā debēt: vt liber-
 tus non pPELLūt: fm doct. Ideo nō
 pPELLūt vxor h3 doc. sicut nec gener:
 alij. ff. e. l. i. lege. C S3 an vasallus
 admittat pro dñō: Spe. q sic. dicto
 §. p. sed nūquid vasall^o. Et sic con-
 tra ipm testificetur iustus nō amit-
 tit feudū. vt no. in feu. q fuit prima
 cau. be. a §. sed et si delator. Dic cla-
 rius de p. sue. rec. feu. c. sacramentū.
 §. similiter. C S3 an q est de vni-
 uersitate pōt esse testis i cā vniuersi-
 tatis: Spe. q sic. d. §. p. sed nūquid
 in defectū alioy. extra de iurif. et
 si xps. Sed abbas vel ille qui agit:
 nō vt no. i. c. cū tu. z. e. in sup. extra.
 e. ti. p. inno. Itē nec illi de vniuersi-
 tate admittūt i cā q cederet in vtili-
 tatē singuloy nec i criminali. vt ibi
 no. Ideo non admittuntur in cau-
 sa pascuozum illi de contracta: fm
 doct. Et vide. §. ti. i. l. instrumenta.
 C Sed an subiecti rōne iurisdic-
 tionis admittunt: Glo. dicit q non: in
 l. ydonei. ff. e. l. eos. Doc. p. p. pro qz
 bus de offi. dele. cām. ij. Minor ta-
 men fides adhibet. In quo distin-
 gue an sit psona que nō habet mul-
 tum dubitare: v. l. habeat. p. pro quo
 extra de testi. ca. in litteris. in fi. ff.
 qua. re. ac. non datur. l. i. §. que one-
 rāde. Itē dic q propter amicitias
 repelluntur si sint antiquae. vt in spe.
 e. circa pñ. ff. e. l. ij. circa prin. Et v
 hoc. ij. q. v. in summa vbi iohan. in
 multis aduersatur his.

¶ Solā testationē.

Quia sine reditione cause quā red-
 dere debet si requirat. alias nō: fm
 glo. Nisi esset productus ad pban-
 dū dñum: vt in spe. de teste. §. nunc

tractandū. p. quid ergo si quis.

¶ Los testes. Qui om-
 ni gře z sic
 iimic^o pPELLit. i. spe. d. teste. §. i. dicit
 Vel minor fides adhibet: fm doct.
 [Et potētatui] vid. §. e. etiā i fine.

¶ Parētes. In infinitū: g.
 [Et liberi] h3
 nec alij q sunt. ff. e. l. lege. scdm glo.
 [Volentes] etiā pars aduersa ve-
 lit: fm glo. hoc tñ fallit in multis ca-
 sib^o quos dic. in fi. z ipe. e. §. i. p.
 quid si parentis. Itē hoc verus siue
 sint in ptate siue non: quis qdā cō-
 tra. ff. de fal. pater. Isti. de testa. §. in
 testib^o C S3 familiares patris sūt
 suspecti in cā filij: extra d. offi. dele.
 insinuanter: per glo. z Inm. Frater
 vero admittit p fratre nisi sit in po-
 testate: fm glo. nisi. de testa. §. h3 ne
 qz heres Sed an cōpellat: Dic in
 spe. e. §. de cōpulsioe. p. qd si frater.
 vbi videt dicere q sic: nisi i magnis
 criminibus: i minorib^o sic extra de
 psump. l. fas. Itē dic q etiam i ciui-
 li nō admittit si habeat bona p in-
 diuiso: z sint socij. f. e. quoniam. Itē
 q minor fides adhibet. in spe. de te-
 ste. §. i. p. sed nūqd frater. Glo. tñ te-
 net q frater seu agnati nō cōpellūt
 in ciuili: nec volētes admittuntur.
 ff. e. l. iulia. Cognati vero admittū-
 tur in ciuili: nō i criminali. ij. q. v. c.
 i. z. q. ix. absens. [Ad testimonium]
 hoc fallit i causa matrimonij: extra
 qui ma. accu. pos. ca. videtur. de re-
 iudi. tenor. Nisi esset alter nobilioz
 vel dignioz. extra de testi. super eo.
 vel parēs: fm doct. Et vide in spe. e.
 in prin. p. itē q est parens. Item in
 cā religionis. xx. q. ij. presens. Item
 in testamēto filij de peculio castren-
 si testātis: insti. de testa. §. in testib^o.
 ff. de testa. l. in testamēto §. p cōtra-
 rium. Et in etate. ff. de proba. l. etiā
 mris. Itē dic q h3 hec lex videt pa-
 cificare patrem et filium. ff. e. testis
 ydoneus: est tū dñia: qz quis p nō
 possit testificari p filio idistincte: fi-
 lius pōt p pfe vbi nichil qrit pfi h3

¶ An z in
 qb^o cāis
 testimo-
 niū parē-
 tū admit-
 titur.

¶ Nota.

Vir z v-
 xoz dñr
 domesti-
 ci.

¶ Nota.

amicitiē
 an repel-
 lāt testes
 a testimo-
 nio.

¶ Fili^o an
 z qñ possit
 p pfe
 testifica-
 ri.

Liber Quartus.

ipsi filio. vide. ff. de testa. l. qui testa
mento. §. que autem.

C Nimis graue [Ab
aduer
sariis adduci] fallit. §. de assesso. l. si
post.

C Seruos Fallit. §. d. que
sti. l. i. §. de iure
deli. l. si. [Interrogari posse] die. §.
de questio. interrogari. in spe. e. §. i.
§. item q. est seruus.

C Iurādi Corporalit
pstiti tactis
euangelis. nisi i epō. §. de ep. r. cle.
aut. si iudex. Etenī oē iuramētū dē
pstiti corporalr: nisi aliud expmatur
siue ex dispositōe iuris siue ex con
uēctione partiū pstitet. xi. q. i. nō flagi
tetur. r. de hoc p inno. extra. de iure
iur. c. r. si rps de iura. calū. c. q̄tiēs.
de elec. vt circa. li. vi. p archid. In q̄
buscunq; religiosis serua quod hic
dicitur extra. e. nup. Et hoc nisi re
mittat volūtate ptiū. extra. e. tuis.
Et in casu non pōt remitti: extra d
eo qui cog. consan. vxo. sup eo. nota
tur. Itē fallit. ff. de ven. inspi. l. i. vī
pōt dici q. de iure digestoz non iur
rabant testes. Item fallit vbi nemi
ni paraf p̄iudiciū. de cōse. di. iij.
c. paruulis. xvi. q. vi. is qui. [P̄i
usq;] non ḡ valet si post depositio
nē iurat. Sz hosti. §. si sit als. bone
fame. vt no. i spe. e. §. seq̄. §. pe. dic
plene. d. §. sequit. [Et vt honestiori
b?] Quid si sit equalitas omnino?
Dic iudicandū p reo nisi fauor tra
heret ad aliud: in spe. e. §. postq̄. §.
porro: cum sequen. dic ibi. extra. e. i
nostra. Simili mō fallit extra. de p
cur. ex insinuatōe. de testi. cū in oī
desponsa. c. p̄terea. de symo. si dñs
de testi. cog. puenit. Vnde i spe. e. §.
restat. §. qd si dicat. Si aut sint sin
gulares: nō credit eis nisi deponāt
ad vnū factum: vt no. ff. e. ob carnē
§. si. In spe. e. §. nūc vidēdū. §. i. a
līs de i q̄li. §. i. §. qd si vn? extra. e. li
cet. de accu. qualif. ij. per inno. Sic
intellige. e. ti. cum dilectus. de pro

ba. licet. de elec. bone. [Mostro iudi
cum] extra. e. cū nobis. Sed in epō
videtur contra. xi. q. i. quicūq;.

C Omnib? [In re p̄pa]
principaliter
vel secundario: vt venditor in cau
sa emptoris: fm glo. Et hoc si de
uictiōe tenes: als si repellit: vt no.
ff. e. nullus. Sed doc. dicit ipm idē
stincte repellēdū. nisi in causa finis
regūdoruz. ff. fini. regū. l. eos. r. ibi
notat glo. Et idēz in donatore r. ce
dente: q. habent maiorem affectio
nē ad contractum q̄ profeneta: q. re
pellitur. in aut. e. §. pe. coll. vij. Sed
spe. videtur tenere cōtra. in ti. de p
cur. §. sequitur. §. si. p quo. §. d. fal. l.
et si ad te. [Dicit tamen q. ille q̄
remoueret pcedente: non remouet
p cessionario vt in spe. e. §. i. §. qd d
fideiussoze. [Itē qd de fideiusso
re: Dic q. est testis si reus sit soluen
do: vt. d. §. [Item impetrās in q̄
tionem non repellit: vt in spe. e. §. i.
§. et nota. [Itē accusans matri
monium: in spe. qui ma. accu. post.
[Itē repellitur qui habet simile
causam. extra. e. c. personas. [Itē
persona iniuriata: Quis aliud agat
extra. e. c. veniens. [Sz legatari?
admittitur: insti. de testa. §. legata
rius. §. de fideius. l. si. vic. j. de testa.
dictantibus. [Promotorem aue
tem vel instigatorem non admittet
rē. ff. ad turpill. l. i. §. incidit. [De
procuratore vero ad causam: dic q.
nō potest esse in causa quam procu
rat. [Hec etiam aduocat? potest
ēē testis: vt. ff. e. l. si. Hec i causa ap
pellationis. extra. e. romana. lib. vi.
In alijs sic. [Sed procurator: ne
gocioz pōt esse testis si placet ipar
tib? als nō vt ibi notat. Et d hō p
ino. extra. e. i. sup. r. p dy. §. iure. fil.
de ferre. §. item decreuerūt. Non ta
mē teneas put ipē. Et iuge qd scri
psit. §. e. l. ij. [Sed quid si produca
tur instrumentum factum p illum q̄
nunc est procurator in causa: vī nūc
ē familiaris? Vides q. faciat fidē.

qui repe
lant a tes
timonio
pp aliq
lucru vel
ius i lite
elegāter.

Iuraf q̄
lit dbeat
testes.

Nota.

Aduoca
t? nō pōt
p parte
testifica
ri.

ff. de fal. l. de eo. immo etiam si pēdē te causa esset confectū valeret: si necessitate officij fecisset. ff. de re mili. l. milites. In hoc tamen est multum attēdēda conditio persone vt plene no. Jo. an. extra de re. iur. c. cum qd in nouel. l. vj. ¶ Sed an tutor possit esse testis in causa pupilli? Dic q non: vt no. ff. de testa. qui testamento. in prin. Quod est verum si ipsemet agat causam. secus si contutor. extra. e. c. i. in super.

¶ Quoniam liberi

[Hō dicant] fallit vbi pcedit infamia. vt no. extra. e. c. veniens. Et sic intellige extra. e. qm. ff. de iur. iur. d. i. u. s. de male. l. si. d. fal. mo. l. i. s. de fef. l. puiciarū. ff. de re. mili. nō oēs. s. fi. Et tū etiā minus credit. Idē in ciuili: si sint socij oim bonoz. als nō. Ad intellige nisi haberet p simi lē defensionē. extra. e. psonas. [Pro stulati] qm mittit ad eos: extra. e. i. qui testiu. [Sumptus cōpetētes] si quos non esset in domo sua factur? ff. de peti. here. sed si lege. s. quid autē. Nisi esset operarij. qz tunc omnes: s̄m doc. Item dic anteq̄ moueat pedem. s̄m doc. vide extra de rescrip. c. statutum. s. pe. li. vj. sup verbo moderatas. vbi no. q non cōputantur ille expense q̄s domi fecisset.

¶ Si testis.

[Dicat] yel dicat statu liber. Sec? i ascriptio: s̄m glo. Itē mōachi canonici et cōuersi p̄nt esse testes: s̄m glo. Quod est verū cum licētia. als non: vt in spe. e. s. i. s̄. itez excipit. r s̄. itē q est seruus. Et si dicat se seruus: credit et: vt. s̄. qd si testis [Iudicet]. Supponit ergo post auditur r sic no. ff. e. l. iij. s̄. p̄. ē i decre. iij. q. v. accusatores. r ibi nota. Ad videt verius. Nōmōi questiones vide. ff. e. l. iij. i pn. iij. q. v. accusatores Et dic i lite pecuniaria hec pcedere si sit questio de maiori parte bonoz yel de statu. als nō: s̄m glo. Et dic i

spe. e. s. i. in pn. s̄. itez qd d̄r r. s̄. itē q̄ habet causā. Itē nota q̄ obijcīt testibus publicatione facta. Ad est verum si fuit protestat? sibi dicere si cere. Non autē si ptestatus fuerit de dicēdo: vt no. Inno extra. e. presen tiū. Iudex tū potest cōpellere ad vī cēdū ante: vt ibi no. r. c. ad hec. Et si die assignata nō dicat: nisi q̄ audietur. vt extra de proba. licet. ¶ Sed an testis tenet respondere sup obie ctioib? Videt q̄ sicut hic. s̄. doc. contra. r no. plene in spe. s̄. munc vis dēdūz. s̄. sed nunquid. Si tū respō derit r confessus sit: p̄iudicat parti: vt in spe. e. s. i. s̄. quid si testes. Sed obstat extra. e. sicut. s̄. ibi cōstat de periurio.

¶ Libertozum

s̄. nec heredes eoz etiā extranei. ff. de in ius vo. l. vena scōm glo. [Prodire nō aude ant] nec pro eis nec contra eos etiā volente patrono: s̄m glo.

¶ Nullum

[Ad iudicem quēlibet] Nec lex obtinet i iudice ordinario. sec? i delegato: extra de pe. c. fi. p Inno. Et ispe. e. s. i. s̄. hec aut. Itē sec? in arbitrj vt ibi. ¶ Itē sec? in pmissarijs deputatj ad examinandū. Nūnt tamē scribere oēs titubatiōes: vt in spe. e. s. nūc tractādū. s̄. hec autem. extra de pigno. c. ij. de pba. qm̄ contra: p Inno. s̄. glo. d̄r hic q̄ delegatus pōt testes corrigere p apparito res ordinarij. Vide hoc expressum i aut. e. s. si p̄o ignoti. col. vij. Ad p̄t obtinere in delegato p̄ncipis: extra de of. dle. c. i. i cle. Et vide. i. i. ap̄b r. j. de aboli. l. fallaciter. [Dilitarij] si tamen sit superior: non puniet eū s̄ remittet. in spe. e. s. i. s̄. quid si is. Idem videtur de exemptis qui tamen possunt cogi testificari etiā si iurassent non testificari: vide per archid. c. vt officium. extra de heret. in. vi. Johannes fabri. [Prospere rint] per confessiones eozum. secus si per probationes obiecto

Expense p̄tade te stibus.

Qui p̄nt eē testes.

ds

Qui iudices et quos p̄nt punire r: stes titubantes.

ds

Liber Quartus.

rū: extra de cōfes. c. ij. de elec. p. inq̄stionem: per Inno. ¶ Item dic pen dēte lite r. ex officio. extra d. cri. fal. c. i. cum no. Nec punitus vltra poterit accusari: s̄m doct. Quis additio cōtradicit. f. de accu. q. de crimie [Animaduertendi.] q̄ sit pena falsi testis vic. l. di. si episcopus. xxij. q. v. c. si quis coact. d. cri. fal. c. i. ff. e. qui falsa. ad. l. cor. d. fal. l. i. §. fi. §. d. epif. et cle. aut. presbyteri. Quando possint torqueri: vide. xv. q. vi. i. s̄ma.

¶ Sed an falsus testis tenetur emē dare omnia damna que sunt secuta ex suo falso testimonio? Videtur q̄ non. ff. de ser. cor. l. lucius. Hoc tenet hosti. extra de custo. eucha. c. i. r. infra. l. prori.

¶ Si quis [Usus fuerit] ^{sec?} si solū pduxit. in spe. e. §. sepe. §. sed quid si euz. [In alia lite] vel in eades. [Producantur] etiam a tertio: s̄m doct.

[P̄sona eorū.] sed dicta sic: extra de excep. cū venerabilis. Et vide in spe. d. §. sepe. [Et illos postea] vel aliam causam: s̄m glo. Vel causaz anti quam de nouo venisse ad noticiā. ff. de cōfir. tu. l. vtilitatis: s̄m doct. vi. de extra. e. p̄ntiū. [Eos corruptos]

ab alia parte. Et nota q̄ corūpens punitur ea pena qua corruptus. in spe. e. §. i. §. et nota. Itē dic q̄ i alia causa pducantur ciuilit̄. Secus si criminalit̄. Et no. in spe. e. §. i. ver. itē q̄ in alia. Nec ob. ff. e. pduci. Et p̄ Inno. extra. e. in sup. [Ostenderit eam] hoc sufficit ante s̄miam. alias oporteret probare eos falsum deposuisse: extra de proba. licet: p̄ Inno. in spe. e. §. i. §. hec autem. Dic. §. de aduo. diuer. iud. l. i. [Seruari p̄cipimus.] Et vide in spe. e. ti. §. i. §. q̄ quid si testi.

¶ Testium [A se debita] ^{excedētia} quī quaginta aureos. als cōtra. in aut. de fide instru. v. aut. coll. i. [Sub p̄sentia sua] r̄ ipsis vidētibus. etiā non videt q̄ cecus possit esse testis.

de hoc no. ff. de aqua plu. arden. l. ij. §. itē labeo. Et nota quomō v̄z inq̄r̄ r̄ deponere test̄. Et vide extra. e. cū causam. [P̄robātib?] p̄ iuramētum. vt no. Inno. de p̄uif. c. cū olim. in fi. [Et idebiti solutionē] si aduersarius surripuisset: sufficeret probare furtū. §. de p̄ba. si de possessione.

Aut. ¶ Rogati.

Nota tres casus in q̄bus opz testes esse rogatos. r̄ est quartus. ff. de vi. uor. nullū. Quez non approbat pe. Als. p̄tra. ff. e. ad finē. Et dic plene in spe. e. §. i. §. item q̄ nō rogati vbi ponuntur alij duo: v̄z in matrimonio. xx. q. v. c. nfates. Itē i casu. ff. de pos. l. i. §. si q̄s tabulas. et §. si pecuniā. Nec presumūtur rogati: nisi instrumentum cōtineat: vel alias p̄betur vt ibi notatur.

¶ Si qñ. Nota q̄ testes cōpelluntur venire corā iudice i cā ciuili. Fallit. ff. quē ad. test. ape. si quis ex signatoribus. et extra. e. si qui testium. Idē in crimin. ali: s̄m doct. iur. ciuili. S̄z de iure canonico contra: extra de testi. c. c. dilector̄. Et no. Inno. i. c. i. vbi dicit q̄ nō cogunt quando agit crim̄ial̄: nisi qñ esset pctm̄ celare veritatem. Sed hosti. dicit indistincte cōpellēdos: vt ibi no. r. c. dilectorum.

Aut. ¶ Sed & si q̄s.

[Cōtra] distingue inter actorem et reū. Actor non producit ante litem cōtes. nisi moribundos vel abfuturos. Et sic intelligit̄ s̄m glo. hic r̄ docto. Reus quos vult. Et de hoc plene extra. e. significauit. r. c. alberticus. vt lite non conte. c. quoniam. Item nō fit publicatio: vt in spe. e. §. nūc tractemus. Sed Inno. r̄ hosti. cōtra in dictio. cc. Potes dicere q̄ fiat si reus requirat. aliā non: q̄a non posset alios producere quod esset iniquū. Item non sufficeret partem citari domi hoc casu: secundum docto. Et hoc supponit hec aut. in

Fals^o testis qua pena sit feriend^o.

Corum p̄s testē.

Ecce an possit esse testis.

D

Testes qñ debent ante eē rogati.

Nota.

Qualit̄ vocata p̄ se debent testes examinari.

aut. de testi. §. penul. col. vij. Et no. dy. ff. de dam. infec. l. iij. §. totiens. Nisi sit absens. quo casu sufficit citari domi. Ar. hic a p̄rio sensu z reputatur presens i eadē puincia: vt no. extra de do. z ptu. causam per Inno. de eo q̄ mit. in pos. si aduersarius. Vel dic q̄ vbi producūtur senes z valitudinarij: sufficit citari domi. alias nō. Et de hoc plene extra de regu. iur. c. presumitur. li. vi. i no uella. Et sufficit vnica citatō. extra. e. c. ij. Et facit. ff. ad. l. aquil. l. in lege. Et vide pleni⁹. §. de bo. auto. tu. possi. aut. ei qui. Et nota q̄ testib⁹ receptis in contumaciā: nihil potest opponi. Doc. contra. infra. l. si. et hoc nil facit.

Cum apud [Compro missarios] id est arbitros. si iudicialiter: valeant etiam si instantia perijt: extra. e. causam que. [Et non opponi eis] z turabunt iterum: fm glo. [Non esse respuestas] vide supra v̄ arbi. l. pe. extra. e. c. presentata.

De fide instrumentorum et de amissionē eorum.

Hereditores [Amis sio in s] trumētōrū] vide. §. ti. i. de p̄ba. si d̄ possessione.

Si vterq̄ instrumentō.

[De quo alius accusat⁹.] cor⁹ s̄i pulādi vel coheres. ff. de ioffi. testa. circa. [Et discriminē piculi.] ff. ad. l. cor. de fal. l. falsi. §. i. [Non eras] seculus in teste qui repellitur si alias cōuictus fuerit. [Appellare debuisti] potuisses tñ si voluisses.

Si aduersari⁹ [In du] biū] alias secus: fm glo. [Denuo re

petatur] nec poterit accusari infra de cri. fal. si falsos. vic̄ ibi.

Illate p̄batōe [De fece] ris] alias secus. ff. de eden. l. iij.

Sicut iniquū [Pre] vestrīs adesse] per testes qui vidēt instrumentū vel audierunt legi qui bus hoc casu magis credit⁹ q̄ exem plo supra de edē. si quis: fm glo. et doct. Et facit extra de p̄uile. cum olim. Et vide supra titu. i. testium: cum notatis.

Satum [Certi iuris ē] duz tamē alias probes: fm glo.

Cū instrumentis [Tra] s̄. fami. hercis. non ideo. [Et tā a] missis] idē de testamēto in scriptis si esset publicatū: fm glo. [Hō tol] li] supra ti. i. l. testium.

Nota.

Emācipatiōe [Si] acto rum] sine quib⁹ non valet. infra de adop. l. ff. glo.

Scripture [P̄olate] si a diuersis tunc statur digniori. ff. de proba. l. de etate. [Habere potuerūt] si sint cōtrarie: nō dubiū vt hic: z extra. e. imputari. Idēz tamen si sint diuersis: quis esset possibile eas compati vt si vnum de eadē data dicat emis se fundū nomine priuati: aliud nomine ecclesie. vt no. Innocen. in. d. c. et glo. hic. Nec auditur si alleget errorem: vt i spe. de instru. edi. §. videntum. §. quod si aliqs. Nisi esset rusticus fm Ia. Sed ille potuit cōsulere peritiores: fm p̄be. Item secus i testib⁹: s̄z glo. z doct. Itē q̄ dixi de diuersis: intellige qñ ex diuersitate p̄sumit nō verisimile. Itē dic q̄ instrumentū publicum est dignius lsa sigillata: vt in spe. e. §. re stat. §. sed cū. Sed tu dic haberi respectū ad sigillū z ad ip̄m custodiētē. Magis em̄ credere lse sigillate

Scripture p̄rie vt diuerse q̄ lit̄ p̄bēt.

Nota,

magno sigillo regis fracie q̄ instru-
mēto: z magis instrumētū q̄ lfe ar-
chipsyteri. ff. de eden. l. si q̄s ex
ar. §. l. vide. §. l. pri. Sed si cōtineat
cōtrarietas vel falsitas in eodem in-
strumento: vide extra de reg. iur. l.
vi. in fi. tractatus: per dy. z Jo. an.

In exercēdis ^{Sec re}
lit i oibus casibus qui necessario p
bantur per scripturam. qui notant.
§. d. pact. l. pactū. z in spe. e. §. restat
p. sed si alij. Sed ob. in aut. de fi. in

stru. §. si vero. col. i. Sed ibi concur-
rūt testes cū instrumēto. **Quid**
ergo si adinuicē contrariē testes
z instrumenta: glo. dicit q̄ sunt ne-
cessarij tres vel quattuor testes ad
reprobandū instrumētū publicum.

Her. q̄ quattuor extra de pba. ter-
tio. Juno. z hosti. q̄ duo sufficiūt.
extra. e. cum Johan. Dic plenus q̄
aut testes inscripi in instrumēto p-
ducunt cōtra instrumētum: aut alij
primo casu: aut oēs vel aliq̄s de nu-
mero necessario cōtradictū: z non
creditor instrumentū. ff. quēad. tes-
ta. aperi. l. i. i. fi. Aut q̄ supra nūez.
z tunc si vnus supra: nil facit. §. ti. i.
liuris iurādi. Aut plures. z dic vt i
secūdo membro. In quo dic q̄ aut
inscripti viuunt z cum instrumento
deponunt z tunc requiruntur tot q̄
excedant: et sic intellige opi. glo. et
Her. Aut sunt mortui: et tunc aut
instrumentum iuuatur alijs testib⁹
z sunt tot necessarij ad reprobandū
q̄ excedant scilicet numerum testiu
z fidē instrumenti quod valet duos
Aut non. et tunc sufficiunt duo si
sint homines auctoritatis. vel si fm
qualitatem negocij: melius pbetur
per testes q̄ instrumēta. vel si sit ne-
gociū recens. hoc em̄ ex arbitrio iu-
dicis dependet ppter paritatez. ex-
tra de testi. in nostra. ff. e. ob carnē.
§. fi. Et sic intellige qd̄ no. i spe. e. §.
restat. p. tu vero. Sed qd̄ de lsis si-
gillatis: Dic idē si habeant subscri-
ptionē testiu. extra. de testi. cū a no-

bis. Alias magis credendū est duo-
bus testibus habita distinctōe. quā
scripti. §. l. proxima. Et qualiter cre-
dat sigillis: vicin spe. de pba. §. vi-
dendū. p. decimo. et. d. §. restat. p. §.
cū litteris. extra de pba. post cessio-
nē. §. de re. alie. l. i. §. Itē vbi dixi ecce
dunt semper computa instrumentū
pro duobus testibus. Sed quid si i-
strumentum et testes inscripti pro-
ducuntur? Videntur computari tā-
tuz pro duobus: dic in. d. c. cum Jo-
han.

Cōtractus ^{Cōtract⁹}
dicitur q̄ partes expresse agunt q̄
non valeat aliter nisi fuerit redact⁹
in scriptis: fm Jo. Vel h̄z azo. si cō-
ueniat idē fieri scriptura. z gerat i
animo q̄ non aliter valeat. Secus
si ab initio simpliciter contrahāt: z
postea fiat scriptura ad pbationē
Dic ergo contractū in scriptis esse
q̄n apparet q̄ patres volebant obli-
gari nisi facta scriptura. z h̄o appa-
ret vel p cōfessionē partium v̄ als

[Absoluta] q̄ a partib⁹ scripta.
Quod est verū in littera priuata. i
publica sufficit q̄ fuerint lecta: fm
doc. Et videt notari iusti. de cōtra-
hen. emp. §. in his. Item in publica
potest distingui inter peritos z in-
peritos litterarum. in aut. e. §. opoz-
tet. coll. i. [Aliquod ius] si tamē an-
te tradat: transferet dñium: fm glo.
z doc. Sed non cā vsucapiēdi si tra-
datur a nō dño. ff. pro dona. l. i. z. ij.
Doc. contra. ff. de contrahen. emp.
clauibus. [Illud] dicit agi conditio-
ne ex lege: vel actione ex contractu
si fuerit perfectus: vel condi. ob cau-
faz. ff. de ac. emp. ex empto. §. is qui
bina. Sed an nihilominus agit ad
iteresse Dar. azo/ glo. z Ja. §. ra. q̄
nō Bul. z Jo. q̄ inno. Et idem dy.
Alij distinguunt an sit perfect⁹ cō-
tractus an non. Ad oderni tenent q̄
vtrunq̄ potest peti: quia hec est po-
na legalis. ff. de condi. fur. si pro fur-
re. Et idem si sint date loco precij.

cōtract⁹
i scriptis
q̄n dicit
fieri.

Nota.

Quot te
stes req̄-
rūf ad re
probādū
instrumē-
tum.

Et

vt no. dicto. §. in his. Vide. §. quādo li. ab emp. visce. l. ij. de spon. l. si mul-
ter. §. si. [Vel donationis] proprie. ff. de verbo. signi. labeo.

Judices [Ea que dispo-
sum⁹] in. l. greca: quā non habemus. [Et de posi-
tionibus] id est iuramentis. [Exigū-
tur] quia suspecta p̄tia facie: et vult
a dimini culare per testes: §. glo. Vt
dic secundum doc. q̄ fit remissio ad
videnda instrumenta si sint in loco
periculoso ad deferendum vel diffi-
cili ad habendum. [Instrumento]
per adnuculum testium.

Aut. Apud eloquē- tissimum.

Opponitur ad primum responsum
in aut. vt d̄fic. feu. fume. §. illis. coll.
v. Sed dic fm glo. q̄ testium presen-
tium non committitur receptio: vt
ibi. sed absentium sic: habenti alias
iurisdictionem vt hic. Tu vero dicas
indistincte posse committi in civili.
Licet enim in. l. contraria dicatur a
pud iudicem examinari: non negat
quin posset committi. ille tamen cō-
missarius non potest alij committe-
re. vt no. Inno. extra de testi. cū cau-
sam. vide. e. ti. c. presentium. li. vj. de
fideiusso. c. constitutus. Quod ē ve-
rum in commissario ad examinan-
dum. secus in commissario ad recipi-
endum: extra de offi. iudi. dele. c. i. in
de. Et hoc sia principe. secus si ab
ordinario. §. de iudi. l. a iudice. Ille
tamen potest committere examina-
tionem: vt no. in. d. c. i. Itē dic q̄ cō-
missarius datus ad recipiendum et
examinandum non potest recipere
obiectus: vt notat Inno. extra de p̄-
ba. licet. [Tormentis] quis vacilla-
bāt. vt. §. ti. i. nullum. ff. de questio.
ex libero. r. l. vnus. §. testes. Et vide
de materia huius aut. in spe. de tes-
te. §. nunc tractandum. p̄. l. 3. autem.

Plures apochis

chadi
citur littera de soluto q̄ datur a cre-
ditore debitori. Sed antipocha que
a debitorē creditori: scdm Jo. r glo
Bul. vero dixit econtra. [Liberta-
tem] per prescriptionem et interuer-
sa possessione. alias nullo tempore
prescribit. §. de prescrip. xxx. an. ma-
le. vel hic loquitur de ipsa prestati-
one prescribenda. vide in. c. tit. cum
norissimi. §. in his. [Imponenda] p̄
conditionem ex hac. l.

Cōparatiōes [Et in
cōtra-
ctibus] quia contractus se referre-
bat ad alium cōtractum. [Vel ex fo-
rensis] factis in iudicio: fm glo.
[Hic iuramento] speciale. alias cō-
tra. §. de iura. calū. l. ij. Item iurat
q̄ non habet alias probationes. in
aut. e. §. si vero nihil. coll. i. Quid er-
go si deferatur instrumentum signa-
tum signo tabelliois ignoti: Glo. vi-
cit q̄ statur instrumento etiam sine
comparatiōe. vt no. in aut. e. §. opz.
Quod tene Guis. §. a. impugnet. vi-
de tamen plenus. §. de epis. et cle-
ri. si qua. Itē in priuatis dic q̄ aut q̄
ritur descriptura ex qua. et tunc aut
aduersarius vtitur. et dic in aut. ad
hec. Aut non. et dic vt in tex. huius
l. Aut de scriptura ad quas seu que
per comparationem approbari de-
bet. et tunc aduerte an faceret fides
si non reuocaretur in dubium: nam
tunc fit comparatio ad eam. als nō.
de qua. §. si cer. pe. l. si. cum aut. ibi
posita. §. q̄ potio. in pig. ha. l. scriptu-
ras. Et potest fieri comparatio de
vno genere scripture ad aliud scdm
Jo. et doc. Guis hug. cōtra. [Itē
queritur de effectu. Et dic q̄ si sit cō-
tractus infra vnam libram auri: p̄-
bat vt in aut. et si contractus. si ex-
cedat: facit argumentum. §. c. aut. et
si cōtractus. [Sed queritur quod
argumentuz? Glo. dicit quod facit
plenam fidem. §. de iureiu. in bone.
Tu dic committi arbitrio iudicis in
aut. e. §. si vero tale. et. §. i. Item dic
q̄ recurritur ad comparationem in

Comparatio
Istā
quā fiat et
qualiter
probet.

Qui et
quā comit-
tā exami-
nationes
testium.

Itē

Liber Quartus.

subsidium: si tabellio et amministrator et testes subscripti sint mortui. Alias contra, quod ad illos recurritur: ut §. si vero moriantur/ cum §. se. et hic no. in glo. Item quid de litteris si gillatis sigillis autenticis: Dic idem quod de instrumentis publicis: cum faciant fidem, extra de proba. post confessionem, de testi. cum a nobis, extra. e. cum dilectus. Et vide, infra de re. alie. l. ij.

Cpl⁹ valere quod agitur q̄ quod sumu/ late concepitur.

N cōtractib⁹

Dic q̄ vbi constat vtrū q̄ strahētē in vno cōfē sisse: obtinet hec lex: als si dissenserint: nō. §. l. fi. Sed quō p̄ bab̄ § instrumentū: Dic q̄ si sit priuata scriptura: q̄ bene admittit ad p̄bandū contrariū: iuxta formā legis. §. de non nu. pe. l. generaliter. Si vero sit publica: et non confiteatur d̄ voluntate sua: factum tunc etiā admittitur ad probandū. §. de proba. cum precibus. Si confiteatur factus de voluntate sua: non videtur admitti. §. de arbi. tu. l. fi. ad vell: antique. §. de fal. et si ad te. S3 glo. sentit hic q̄ immo admittitur et ill. ille continent casus speciales. Et idem no. in l. cū precibus. Potest vici q̄ si velit probare indirecte contra tenorē instrumenti et compatibile cū instrumento: q̄ possit. ff. de pac. iuregētium. §. q̄d fere. Si autē incompatible: dic q̄ admittit: sed opz p̄bari q̄ tpe cōfectionis instrumenti: inter ipsas partes aliud agebatur q̄ scriberetur. Als em̄ prior consensus esset nouatus. §. l. fi. ibi cū dicit non relicto: a contrario sēsu. et hoc nisi per volū aliū scriberet. ff. de verbo. obli. si quis cū aliter. Et sic p̄nt intelligi. l. antiq̄. Nō em̄ ibi negat quin mulier admitteret ad hoc p̄bandū. Et sic non ob. l. fi. §. de arbi. tu. qz ibi nō erat pars q̄ hec posset agere cū tutore. Itē nec ob. ff. de vsufruc. le. l. si aliq̄. qz ibi nō probabat: vt ibi no. Jo. et dy. Itē hec rla' fallit in re iudicata. ff. de re. iudi. l. res iudicata. Et in trāfectione et in iureiurando. ff. de iureiur. l. ij. et l. sed si possessori. §. fi. ff. de acq. ren. here. is qui putat. §. de non nu. pecu. si infra: §m glo. ff. de le. i. l. iij.

¶ si et q̄ ter p̄bet simulatio in instru mento.

Nota.

Aut. Ad hec ex his.

[Utitur et profert] contra te. Sec⁹ si tu producas scripturam que faceret contra te: vt in. l. comparationes, que sic intellecta nō corrigitur. [Testimoniūq̄ publicū h̄] scz iudicē at testantis eā extrahi de archiuo.

Aut. Et si cōtract⁹.

Dic q̄ in instrumentis publicis est locus comparationi quando dubitatur an sint de manu tabellionis, alias si deficerent in forma v̄ in cā: non facerent fidem. nec esset locus comparationi, vel si haberent publicam formā: staretur eis. §. de p̄ba. cum precibus.

Lōpatio l'aruz in instrumē tis publi cis.

Cum quidam [Imposuerit] qz erat suspectū et p̄durit testes

[Et inscriptionū pagia] si non ageretur criminaliter non esset loc⁹ huic. l. §m glo. et doc. [Sacramentum] cui statur qz res p̄pria als non. §. de pig. act. si creditor. Itē erat ibi obligatus. hic non secunduz glo. Et q̄a semel exhibuerat, alias nō videt stari iuramēto: vt no. Jo. extra d̄ vsuf. c. i. in clemē. [Eandē autē copiaz] vt possit petere exhibitionem iterum, nam accusare potest: etiam post sententiam. §. si ex fal. instr. l. i. Vel dic q̄ hic primo fuit quesitum de falso, ibi non secunduz glo. Et hanc videtur approbare dy. ff. de excep. qui aguntis. Sed huic ob. §. ad. l. aquil. l. ex morte: cum ibi notatis vnde prima securio.

de supel. le. l. labeo. Item dic q si in contractu vero ageretur expresse q fieret scriptura illa simulata: q sufficeret hoc p bari. Et sic intelligit. l. ij. ij. z. iij. huius ti. Tñc eni nō presumis nouus consensus. Nec hoc casu impugnat instrumentū immo confitetur ipsum. Dicit tñ aliud fuisse actū illo non obstāte. Et sic pōt respōdere ad cōtraria. z vide. s. de iudi. si cū. J. de non nu. pecu. l. generaliter. U pōt dici q non fiat nouatio p scripturam que minus cōtinet. ff. de patris. l. item quia in fi.

Emptione Vide extra de emp. ad nostram. de pigno. illo vos.

Si falsum [Atriusq.] J. de dona nec ignorans.

De comodato.

Alquidem [Foz: tunā] speciali pacto: fm glo. Sup hoc sūt multe opt.

Bar. dixit q sufficit recipere piculū gñaliter. Jo. z azo dixerūt cōtra. Bul. dixit q gñalis cōuentio valz: aliquibus pmo enumeratz. als nō et hanc approbat vsus. fm glo. posita in s. questū. Et idē dy. extra d reg. iuris. c. fctus. li. vj. pzo qbus extra de pcur. qui ad agendū. li. vi. Ba. z pe. tenent cū Jo. z azo. z clausulam generalē subsequētē specialiter enumerata: discunt de nihilo operari: etiā si iurauit. qd talis generalis renūciatio nō videt habere consensus: nisi in specialiter enumeratz. hoc tñ fallit vbi mora pcedit casū ff. de po. si i area. s. fi. Vel culpa. ff. e. l. si vt certo. s. interdū. Item vbi res tradit estimata fm azo. z glo. z notatur i. l. si vt certo. s. nūc videndū. io. cōtra. p quo. ff. p socio: cū duobus. s. damna. L. uis opt. ē verior si nō fu it talis estimatio que venditionē fa

cit: q nō presumis fm doc. i comoda to: in q non transfertur dñuz: alias secus si venditionē faceret. J. de iure do. si inter. ff. loca cum fundus. Jtē dicunt doc. q Quis presumatur facere venditionem in principali: nisi hilominus psumitur in accessorijs: per. d. l. cum fundus. Jtez in contractibus de natura quozum transfertur dominium estimatione presumitur venditio: per. l. si inter.

Cum eum [Probare.] Ideo hoc pbat quia sic ponebat in libello. Et secundum doc. necessario habz ponere quia comodatum nō est nisi ad certum vsus et certum tempus tacitum vel expremum. alias est precarium. ff. de do. l. lucius. Et de hoc plenius. ff. de procur. l. in rebus.

Nota.

De restituendis.

[Pro se dederas] die. ff. e. l. si vt certo. s. rem tibi. [Comodati] vel diu stetit. vel est facilis solutio debitoris ff. man. l. lucius.

Pretertu Dic q aut res q contenditur retineri recipit functionem cum re q debetur. et potest retineri. J. de com pen. l. si. Aut non recipit quia forte species: tunc aut est obligata potest retineri. J. de distrac. pig. l. qd diu. Et hoc si sit debitū clarū secus si obscurū. J. de arbi. tu. l. si defunctus. Aut non est obligata z tunc aut venit occasione pignoris alterius debiti: et potest retineri. J. etiam ob cyrogra. pe. l. i. Aut alia occasione. tunc non potest regulariter vt hic. Fallit si fecit impensas probabiliter in ea dem re. ff. e. in rebus. s. possunt. ff. de con di. inde. si non sortem. s. si cētum nā pro illis retinere potest. nisi in casu J. de rei vro. ac. l. vnica. s. sed nec. Item si fecit impensas pro ea re ad vtilitatem domini reperentis. ff. de rei venditio. l. emptor.

Quādo liceat rez comodatum retinere.

ii. f.

Qualit teneat comodatus de casu fortuito renunciatione vel alias.

De actiōe pigno-
raticia.

Q uoder opis

[Reuelabit.] hoc veruz
i his q̄ fūctōes recipiūt
vel in fructibus cōsum-

Si fructus rei pignorate minuit debitum,

ptis. alias nō fit cōpensatio. f. de cō
pen. l. fi. Item hec lex fallit extra d
feu. c. i. de vsu. c. salubriter. Sed i
vtraq; creditor onera equipollētia
supportabat. Quid si nulla suppor
tauit. Dicim hosti. q; vasallus te
netur domino qui dedit feudus ad
antidora. ideo qd̄ hic d̄f̄ habet locū
in vasallo puati. Sed nō in emphi
teota vel colono: vt no. hosti. i sum
ma de vsu. §. an aliquo. f. i. Et per
hanc. l. potes dicere q; vbi creditor
vtitur pignore ad vsuū destinatum
et per dñm cōsuetū q; non cōmittit
furtum. Et sic restringe. ff. de furt.
l. si pignore.

Creditor

[Agrū dterio
rem] culpa. ff.
de l. elegāter. §. fi. [Obligat] vel ad
damnum resartendum. vel ad debi
tum exonerandum. vt hic notatur.

Pactum

[Pecunia for
luta] hoc pa
ctū valet. ff. de pigno. ac si fund⁹ §.
fi. [Hō ademit] si quid supsit. vel si
male vēdidit. f. si ven. pig. l. i.

Si creditor

probat ergo
se perdidisse.
Sed an sine sui culpa? Bul. q; sic ff
debitor neget amissionem. alias p
bat debitor. ff. loca. si quis domū. §.
imperator. Mar. Jo. Azo. l. bug. r
glo. tenent q; semp debitor tenetur
pbare culpā: vt hic no. Et idē doc.

[S; quō pbat amissio: Videtur
q; per iuramentū. §. de fi. i. stru. l. fi.
dic vt ibi. quia ibi speciale. Dic er
go probari p testes. Itē r p conies
cturas; fm p̄e. de bel. pti. ff. de re

mili. l. n̄ oēs §. a barbaris. Et tenet
magis qd̄ hic no. q; quod no. ff. de
eden. l. si quis ex argenti ijs. §. fi. et
d. §. i. perator. Et vide in spe. d̄ pig.
f. §. qualiter. vbi tenet spe. sicut. §.
scripsi. Et facit. ff. de custo. reo. l. fi.
§. ergo. [Sine vicio suo] etiam les
uius culpe. insti. qui. mo. re. contra
hi. obliha §. fi.

Si for̄tuitis

[Latronum
est] de furto.
dic. f. depo. l. i. ff. pro fo. cū duob⁹ §.
damna. [Et amissio] in continentī,
ff. de nego. ge. l. negociū.

Creditor qui

[Vel culpa] etiā i omittē
do. f. l. prima. [Azione tenebitur]
ff. e. l. eleganter §. fi. Non prohibe
tur. ff. e. seruos. r. l. si necessarios.

Pignus

[Permanet] ff. l. cōis cō
suetudo
excusat.
de distrac. pig. rez
scriptū. [Debitor] si in tutori loco
non poterant reponi. ff. d̄ dā. in fec.
vtiq; fm glo. [Publice] Nota q;
nō intelligit culpa quā cōis cōsue
tudo admittit; fm g. vide qd̄ no. ff.
de nego. ge. si negocia. Quod intel
lige in leuib⁹. q; in atrocibus cōsue
tudo non excusat: in aut. vt nulli iu
di. §. fi. col. ix. Sed tñ penā mitigat
extra de cle. pug. in du. cū.

Nec creditores

[Successerūt] v;
niuersaliter. nec ob. f. si aduer. cre.
diutina. [Oblata et consaginata r
deposita.] in iudicio sufficit oblat
tio. ff. c. si rem. [Aduniri] sed lōgifi
simo sic: a tempore satisfactiōis. q̄
tūc nascit. ff. c. si rē. §. ois. S; an iu
ri offerendi possit prescribi. Dic i. l.
cum notissimi. f. de p̄scripti. xxx. an.
[P̄robare potes] hoc nō est neces
se nisi p euitāda p̄scriptione. [P̄
gnoris liberatio] Sed an probata
origine creditor possit referre que

ac meib hoc
ab for nota
le l vbi q
orei vob na
o qm dicit
don desti nati
de lica com
culpa dicit
de fructu
si credi
tor pign
amittit.
de ibi nota
de fructu lenz
de ff com dicit
de ff

De exercito. & iſtito. actioe. fo. xcviij.

ſtionē domini. Glo. q. ſic. z tenetur ſe pbare domini. de hoc. f. de preſcrip. xxx. an. l. ſi quis. §. pe. de non nu. pecu. l. i. loca. ſi qd ſupra ſi cer. pe. q. uis.

Pignoris [Citra conuentionē]. ff. qd me. cau. extat. f. d pigno. credito res. Ar. cōtra de dam. inſec. vt. qz.

Quominus [Creditor.] dic ſupra. l. i.

De exercitoria te iſtitoria actione.

Seruis [Cui nego] ciationi] dñice: nō peculiari. tunc em daf tributoria: vt. ff. e. ſed ſi. §. pen. Et nō tria neceſſaria ad hoc qz hec actio cōpetat: videlicet qz res tradat p causa qua fuit prepoſitus. Item qz ſciatur ppoſitus: licet io. contra. Item qz in eo loco vbi res p qua pecunia traditur cōparanda reperitur. ff. de exerci. l. i. §. nō tantum: fm glo.

Iſtitoria [Potest p] bari.] qd eo ipſo qz cōtrariū nō pbatur fm glo. Et dic de poſita vt vteretur p causa p qua eſt prepoſitus. alias nō ob tinere: fm glo.

Et ſi a muliere [De] [nef] ff. de exerci. l. i. §. parui. z. §. cuius.

Si mutuā [Ad exem-] plum] non datur directa: quia vni negotiatio- ni tantum fuit prepoſitus. ff. e. in eum.

Qui ſecutus [Ad in] ſtar] dicit ſi. l. proxima.

Quod cū eo qui i aliena poteſtate ē ne gocium &c.

Qui filiuffa / milias.

[De peculio] dicit qz aut fuit datus a teſtatore: z tunc pater tenetur de peculio: ſiue agnouit ſiue nō. Aut a iudice. z tūc aut nō agno uit expſſe: et tenet de peculio. Aut agnouit expſſe vel pmiſerat eum de curionē fieri: z tenetur inſolidū. ff. de tute. ſi fili. §. d admi. tu. l. luci. Et vide. ff. de pecu. l. iij. §. ſi. [In] telligať qz ad hoc ſi caſu pmiſſio dif ferūt qz i publicis auctoritate z vti litate tacite ap pbat. vt. ff. ad muni ci. l. ij. In iſto non. vt ſupra ſcripſi. Glo. tamen dicit idē qz tacite agno ſcit: i. l. ſi filius. ſed. d. l. obſtat ſibi. Sed dicit qz tacite agnoſcit interue niēte aliquo actu extrinſeco ex quo agnitio poteſt deprehendī. Sed in alijs publicis auctoritate z vtilita te ſufficit ſi nō ptradicat. vt. d. l. ij.

De tute-
lay cura
filij an te
nef pater

Eius rei [Abſtinuit] vť] hereditatē] ſit. vel parte minima iſtitutus. Et dic ff. e. l. ij. Quod facere poſſit] deduc to ere aleno et ne egeat. ff. de re. iur. l. i. cōdēnatōe. Idē i dona toze. ff. de re iudi. ſunt qui putant. Et de hoc. ff. e. l. ij. et. iij.

Etiam ſi non mā dante.

ſiue ſeruo ſiue p̄trahēti. licet pla. contra. fm glo. Sed ſi prohiberet: ageretur nichilominus de peculto n. ij.

Tria ne-
ceſſaria
ad hoc vt
deſ iſtito
ria.

Liber Quartus.

ff. de pecul. l. si quis seruū. §. i. s. forte non de in rem verso: vel exercitoria. supra de nego. ges. l. fi.

C Si ex cōtractu ^[Accepi] stī vt nūcius vel minister. ff. qd iustu. l. fi. Alias insolidū. ff. de mino. l. iij. §. sed vtrum. dic supra. l. ij.

C Nulla res ^{[Defensio: nibus] quia} forte ann^o elapsus. vel deduces qd tibi debetur. nam alias de peculio teneris. ff. d. pecu. l. iij. §. si filius. de si de iusto. seruus.

C Si seruus ^{[Et ingre: diēs] aucto} ritate propria. Nec icidit in. l. si qs in tantā. quia seruus nō intendebat tradere possessionē. qz tradebat ad habitandū tm̄. Sic nō ob. ff. de acquir. poss. l. peregre. §. quibus. S3 nec tūc priuat possessione rei dominice. Sed peculiaris sic: vt in cōtracto. Et quis acquirit possessionem intrando nihilominus potest expelli propter ciuilez quia spoliat dominum. infra vnde vi. l. i. ff. de acquir. poss. l. clay. §. qui ad nūdinas. [Pro tegeris.] postq̄ ingressus fueris.

C Et qui ^{[Supereft seru^o] si tātū duraret sui} natura. z vide. ff. quando ac. de pecu. est anna. l. i. §. annus. z. l. cū post. [Post mortem] manumissionē vel alienationem. [Honorariam] de in rem verso. [Aduersus eū experiri] ille enim primo conueniendus est. z emptor in subsidium. ff. de pecul. si creditor. §. i. z. l. si ex duobus. §. fi. [Hatū habuit] Distingue qz habuit mandatum ad certum hominē tunc si recepit vt nūcius: dñs tenetur z non ipse. si vt procurator: vterqz. j. mandati. l. si lfas. Aut ad incertum et tunc aut qui mutauit fecit contemplatione domini tm̄. z tenetur solus dominus. Aut procurato

ris: z tunc pcurator solus. aut vtrius usqz: z tunc vterqz. Et eodem modo dic in gestore: hoc addito: qz vbi cōtēplatiōe gestoris nihilominus tenetur dominus in duobus casibus huius legis. Et intellige vltimum casum. s. qñ dñs ratum habuit contractum: vbi animo indifferenti. secus si expressisset qz cōtemplatiōe gestoris tātū: vt hic no. In dubio recurrere ad coniecturas. quibus cessantibus: presumitur velle vtrūqz obligare. ff. de pecu. hinc queritur. d. stipu. seruo. l. fi. s. in doct. Et vide plene. ff. de nego. ges. l. si pupilli. §. i.

C Si ex alio ^{[Extitisti] ad minus in} legitima: fm glo. [Formā] dic. ff. e. l. iij. §. fi. cum se. s. e. l. ij.

C Si mādator ^[Obligasti] quod ē tacite. ff. loca. l. quero. [Detinentur] expresso mādato. ff. quod iustu. l. dominum.

C Si liberam ^[Bēdo micaz] id est peculiarem. [Sciētibus] An autem ignorantes vsucapiant: Dic ff. de vsuca. l. si seruus.

C Cum ancilla ^{[Locu: pler^o] altus casus.} ff. de pecu. l. licet. §. ex causa. Ali^o. ff. de alea. l. fi. §. i. Ali^o. ff. d. nego. ges. si pupilli. §. sed si ago.

C Dominus ^{[Seru^o do: mio] vel his} qui sunt in potestate: vel quoz tutela gerit. ff. de pecu. si noxali. §. fi. cū. l. se. [Declaratur] z sic dñs non obligatur: vt no. ff. si pars here. pe. l. i. §. i. Sed i. l. frater a fratre: notatur qz immo ciuilitur. Tu dic qz pretorie. ff. de capi. di. tutelaz. §. penul.

C Dominos ^[Obligari non posse] etiā de peculio: fm Jo. Glo. coll.

Si teneor de tuo facto procurator vel negotiorum gestori.

Per quas personas nobis acquiri. fo. xcix.

tra. [Epistolae] ff. man. si no. §. cum quidā [nisi specialiter] id est ex p[ro]p[ri]is sufficit enī g[ra]tis iustus. ff. qd iustu l. i. §. m. a. 30. et glo. Sed generale mā datum de gerēdo negocia non sufficeret nisi liberā daret administratio nem : vel nisi diceret quocunq[ue] velles. ff. quod iustu. l. i. §. iustum glo.

Per quas perso nas nobis acquiri.

Acepta [Possessio nis cā] quia possessio et dñiuz acquirūt ff. de acquir. re. do. si p[ro]cu rator. de acqui. pos. l. i. §. per p[ro]cu ratorē. isti. e. §. ex his. [Nulla vñ obli gatio] ex illo pacto. Sed dñum bñ quereret si res traderetur.

Si duo [Qui iussit] qdā intelligūt q[ue] hic distinguit: an stipulat sup re focij et ipm noiat. et tunc noiato acquiri: vt in fine hui[us] l. Alibi ubent vt i p[ro] cipio. Tu dic cū a. 30. q[ue] aut precipit sibi stipulari: tūc tubenti. Aut inde terminate: nō dicendo sibi: tūc noia to vt in fi. Primo intellectui ob. ff. de stipu. seruo. si ex re. §. i. Et vide e. tit. feruus communis.

Cum per liberaz. [Vel retētionē sibi acquisitā] vide tur corrigere. ff. de pigno. ac. solutu §. si. v[er]o illa i alijs casib[us] q[ue] d[icitur] mutuo

Ad senatus consul tum macedoniam.

Si filius [Edocere] qd est eo ipso q[ue] p[ro]p[ri]ū nō p[ro]bat[ur] h[uius] glo. Et sic sufficit asseueratio filij. Sed cōtrarium videt notari. ff. e. l. pe. Di cas q[ue] debet iquirere: vt. d. l. pe. Si tñ inquirendo non posset certifica ri: sufficit q[ue] forte est de longinquo. Vel in exemplis que sunt. ff. e. l. iij.

Quid si vterq[ue] iuste crediderit? Dic esse casum istius. l. em quosdas. Item quere de eo qd no. ff. e. l. iul. §. non solum.

Zenodorus [Publice] ff. e. l. iij.

[Volūtate] §. l. fi. [Que ex patris] ff. e. l. sed et iul. §. si filius. [Motatio ne] nō per ignorantiam. ff. e. l. fi. [Ignouit] soluendo. secus si vado pignus. ff. e. si pater. [Amplissimi] Idem. §. l. proxima.

Si filius familias

[Memini dubiū est] nisi fiat in frau dem. ff. e. l. si filius. §. i. [Poti?] con tra. ff. de pecu. l. iij. §. idē respondit.

Si pmitente [Pere] secutio pignoris et cōualescit. ff. de pigno. si ticio.

Macedoniani [Legatiōis cā] vel alta iusta cā. ff. de vi et v[er]ar. l. i. §. quod vulgo. [Ad necessarios sū ptus].

Quid si pater esset presens? Videtur cōtra ar. huius. l. debuit et melius inquirere. Quidā cōtra. ff. de excu. tu. sed et reprobati §. ampli us. Et dic q[ue] pater hoc casu tenetur de in rez verso. ff. e. sed et iul. §. quod dicif. [Et hoc si fuit de volūtate patris i scholis. Si §: distingue em glo. aut fuit p[ro]hibitus senerari: aut non. Et si nō: aut mutauit in neces sarios vsus/aut nō: vt hic no. et d. §. quod dicitur. Idem videt in mona cho: vt plene no. per archi. extra ne cle. v[er]o mo. c. ij. li. vi. [Ad recusaret] v[er]o recusare deberet. [Et p[ro]p[ri]o filij] recipietis ad v[er]o volūtarios: h[uius] glo.

Si filius [Aduers[us] te] nec fideiussit ff. e. sed et si. §. non solum.

Si filius familias

[Habuerit contractū] etias inuito filio: em glo. Non sic si filius esset sa terim emancipatus. ff. de acqui. ho n iij

An pat teneat de mutuo factio filio ex iusta causa.

Ratificatio qñ retrotrahatur.

re. pantonius. [Que ab initio] Nota q ratificatio retrotrahitur &c. Et in ho. die q aut ratificatur eo tempore quo non potest negocium explicari & nõ valet: nec retrotrahitur: vt. ff. rem ra. ha. l. bonorum. Aut q posset explicari, tunc aut deficit in alio q̄, in consensu: et non valet. ff. de of. pro con. l. obseruare. Aut in consensu, tunc aut negocium habuit sua essentialia: et obtinet hec regula. Aut non. et non retrotrahitur. ff. de bo. que li. l. finali. §. necessitatem. Et vide. ff. de reg. iur. quod ab initio. Et quod no. dy. extra de. reg. iur. c. ratificationem. l. vi. Et si vis premissa impugnare: vide. ff. de solu. l. cum decem. §. item si ignorans et. l. si quis offerenti: rem ra. ha. l. fi. §. fi. Item de homicidio quod semel perpetratum est amplius fieri non potest: et tamen ratificatur. ff. de vi et vi ar. l. i. §. defecisse de re iud. l. hoc iure §. deiecit. vnde in primo membro subdistingendum est an possit culpa imputari an non. Item die q̄ vbi non possit explicari tẽpore retro s. tẽpore ratificationis sic valet vt de presenti. ff. ad trebel. sed si ante. z. l. obseruare. §. fi. Et vide ff. de accu. nõ ideo minus. Et nota q̄ hec ratificatio non habet locum in iudicialibus quãdo iudicium est nullum propter defectum iurisdictionis secus si propter defectum mandati procuratoris: vt. ff. de iudi. l. i. cum notatis. ff. de iure fis. instar. c. u. no. li. x. extra de offi. dele. prudẽtia: per omnes. Unus tamẽ articulo posset ratificari: vt in spe. de dila. §. nũc videamus. §. sed pone. Et ideo receptio testium facta in absentia partis potest ratificari: vt no. inno. extra de testi. cum causam. Et per hoc potest dici q̄ si aliquis rem meã obligauit primo: z. secõdo: q̄ si post ratificem primam obligationẽ: q̄ primus sit potior. Sed spe. cõtra. ti. de obli. §. sed quid si primo. [Ex presũ

ptione] que est iuris z de iure: scõm glo. Nec potest renunciari fm glo. Item die q̄ non idem in scolari cui fuit mutuatũ in necessarios vsus: z tamen cõsumpsit. ff. de in rem verso. l. iij. §. sed si acceperit.

Nota.

Ad senatuscõsul. velleyanum.

Casibus in senis mulier spondendo tenetur. Pro libertate: pro dote: renunciet si. Decipiat precii. caueat: caueatq; secundo. [Pro libertate] ff. l. pe. [Pro dote] l. fi. [Renunciet si] ff. e. l. fi. §. pe. Et hoc si iudicio vel ex interuallo. als posset decipi in ipso contractu. ff. si ma. indẽni. pmi. l. fin. Et hoc vtz expoñito sibi tenore velley. scõm docto. [Preciuz] ff. e. antique. [Caueat] ff. e. si mulier. Item septimo si in rez suam. ff. e. sed si eum. z. l. aliqui. Item octauo si successit et p quo interces sit. ff. e. quis §. plane.

Casus q̄ bus mulier de fideiussione tenetur.

Nota.

Mulierib[us] [Susci piũt] ff. e. senatus. [Contrahentes] vide. ff. e. s. si dõcipi endi. [Cũ obligate nõ essent.] secus si primo eẽnt obligate ff. e. l. quis. [Intercessiõe cessante] ff. e. sed si ego.

Cfrustra [Mulieri daf] ff. e. sed si eum. z. l. aliqui. z. l. debitoris.

CSenatuscõsultũ [Ipsa se pstituit] ff. e. quis §. i. [Ad nullum est] ff. e. si mulier. [Vendidisti] per te i psam. secus si creditor per fraudem hoc ageret. ff. e. l. si §. si mulier: fm glo.

[Si sine volūate.

[Decipere] et ita v3 obligatio z p̄ iudicat̄ presentī. Secus in venditio ne. ff. q. mo. pig. vel ypo. sol. l. sicut. §. non v̄f. Sed dic idem vtrobiz. z hic p̄sumitur consensus p̄pter cō iunctionem: vt. ff. de dona. inter vi. z ypo. si seruus. Vel verius dic q̄ vbi quis facit contractum qui non potest habere effectum nisi p̄tudi cetur iuri meo si ego sciam et cōtra hens ignoret: p̄tudio michi si ta ceo: qz videoz in dolo. Et sic intelli ge hic. si alte. res pigno. da. sit. l. se cunda. Et hoc casu p̄sumitur fraus vt hic. Et reproba. quod ibi no ta. Sed in §. non videtur: contra ctus v̄ditionis poterat valere quo ad proprietatem rei: dato q̄ dura ret ius creditoris. z ideo nō obstat. Et idē dicas in. l. ticia. §. lucia. ff. de leg. ij. Non enim p̄pter diuisionem heredum p̄iudicatur legato cū lega tarius de manu heredis recipere de beat et si aliter reciperet: teneretur interdicto: quozum legatorū: z res alienate etiam veniunt in diuisione ff. fam. hercis. l. veniunt. et. l. et post. Et per hoc potes occurrere fraudi bus quas debitorz faciunt q̄ dant bona secrete filijs suis quos eman cipant: vel propinquis. z post obli gant vel vendunt scientibus dona tarijs et tacentibus q̄ fiat eis p̄ iudiciuz in donatione sua. Et facit ff. de le. ij. l. si. §. si. Et facit de pig. l. i. de distra. pig. l. mulier. Itē si pos sident bona post donationem p̄esu mitur fraus: vt no. in spe. de dona. §. i. p̄. item pone. ij. prope fi. Item occulta donatio non valet infra de dona. l. donatio.

[Si mater

[Hec res e ius] sec⁹ si p̄ miteret pro pupillo. ff. e. tutor. et. l. Quis. §. i. [Auctoritate iuris tenea tur] nisi in casu. §. si ma. indem. pro:

mi. l. i. z. ij.

[Si sciens [Extitisti] s. de rei ven di. l. si mancipium.

[Si paternā [Fille es mācipa te] Idē si in p̄tate. §. quod cū eo. l. si ex alto. [Obligauerint] p̄ patre: si sic se obligauerint. ff. de fideiuf. l. si ticius. q̄ alias obstaret. In quod cōuenirētur] restitutoria actioe. ff. e. aliquando. [Tenentur] in soliduz [Ad patrem] id est pro parte filia rum. [Tenebuntur] pro alia parte fuerunt liberati per nouationem s̄ in proximo casu non fuit nouatio.

[Quis [Se ignorans] igno rantia iuris vel facti ff. de cōdi. inde. l. qui exceptionem. secus si sciret. e. ti. l. i.

[Etia [Marito.] Si alij: dic. §. e. iube⁹. Itē non videtur obtinere in specialiter obligatis. vt in aut. vt imobilia an nup. do. [Remitti posse]. ff. e. Quis Non enim est donatio. ff. qui. mo. pig. vel ypo. sol. l. i. z. l. lucius. que i frau. cre. l. si pignus: fm glo.

[Si dotare [Viri puta uerunt.] dic. §. e. l. generaliter.

[Si fenebris [Hō ig nozaue rit] nisi fieret fraus senatuscōsul to qz cum vellet fidelubere: maluit cre ditor ei dare pecuniam. Sic nō ob. ff. e. seya. §. si. ff. e. Quis. §. si cū mul lier. z. l. si. §. si mulier: fm vertiozem intellectum: glo. §. e. cum ad eas.

[Mulierem [Fideiuf soze.] etiā si aīo donandi intercessit. ff. e. si mu lier. §. si ab ea. [Non extiterit] si ex titerit: dic. ff. de solu. stichum. §. a di uo. de fideiuf. do. gñaliter.

[Si broz [In initio con tractus]. ff. e. si mulier contra. §. si.

n. iij.

Regula
notabil.Si obli
go alicui
re sciēte
eo cui do
nauit.

S

D

Si mulier Obligatio
 nez] animo
 nouadi. Idē si ab initio. s. e. senat.
 [Recessoria] id est istitoria vel resti-
 tutoria ff. e. quis. s. si cū essem. r. s.
 si mulieri etiam si creditor sciuerit:
 dūmodo tñ nō deceperit. ff. e. qdaz.
 r. l. al. iqn. de fideiuss. ticius: glo.

Femmis [Decept⁹ sit.]
 si uterq; sciuit
 nō cessat exceptio: fm hu. et. g.

Cū ad eas [Defēdi p̄t]
 ff. e. quis. s.
 cū essem. vide. s. e. si fenestras.

Heredes Opponit. ff. d
 reg. l. i omib.
 Dic q; hic speciale: fm. g. Dy. dicit
 q; hic psona non est imediata causa
 p̄uilegij: sed legio. Et idē. ff. de i in
 te. resti. l. non solum. de mino. l. in-
 terdum. Ideo trāsīt ad heredes. a-
 lias non: vt. l. contra. Sed idem pos-
 tes dicere in pupillo quia nō ex eo
 q; pupillus sed q; lesus datur ei pri-
 uilegiū: r tñ nō trāsīt. ff. de admi. tu
 ex pluribus. Et patrono nō ex eo q;
 patronus s; quia manumissit. Pro-
 pter qd dicit q; aut p̄uilegium inui-
 titur ratiōi naturali fundate sup iu-
 re cōi r naturali: nec solū fauorē p̄so-
 ne respicit: et tale extendit. Aut nō
 sed mero fauore persone. tunc non
 extenditur. Et hoc potes colligere
 ex. l. ex pluribus allegata. et. l. a tu-
 tonibus. s. i. s. e. ti. Et hoc si sit i cor-
 pore iuris clausum. als nō extendi-
 tur. ff. de re iudi. l. nescimus. Item
 dic q; illud quod trāsīt ad heredes
 potest cedi. ff. de mino. q; si mino.
 cū ibi notat. Itē hoc vbi cōcedit
 persone. Super quo vide plene f.
 de mme. pa. sordidoz. lib. x. Et iō
 distingue plenius aut cōceditur pe-
 sone: et dic vt. s. hoc tñ adde quia si
 fiat mētio de herede: trāsīt ad pri-
 mum. si de hereditibus: ad omnes: vt
 d. l. sordidoz. Aut conceditur rei.
 tunc aut contemplatione persone.
 et non extenditur. ff. de serui. rusti.

predi. pecoris. r. l. lucius. Aut rei.
 r tūc trāsīt vt. l. iij. de censu. Aut est
 dubiū: et censet reale: vt no. in spe.
 de istru. edi. s. nūc aut. p. itē q; fuit.
 extra de istitu. cū uenissent. Et idē
 si loco. ff. quēadmo. vsus. amit. si vsu
 fruc. de relig. cū loca. Quid si p̄ce-
 datur p̄sone: facta mētiōe de eccle-
 sia: Adhuc dicūt doc. reale. qd pōt
 esse verū qñ negotiū tāgit ecclesiaz.
 de hoc extra de re. i. c. p̄uilegiuz
 li. vi. in nouel.

Iubemus Opponitur
 ff. e. vir vxo-
 ri. s. i. Dic q; ibi cōsentit obligatio-
 ni rei. h. alienationi. supra. e. sena-
 t.
Quid si secūdi creditores op-
 ponāt q; cedat actiōes cōtra p̄mos
 emptores? Nō videt q; possint. ar.
 huius. l. q; als esset sine effectu. Sed
 cōtra. ff. q; po. in pig. ha. l. mulier. f.
 de fideiuss. l. ij. ff. d. solu. stichū/ aut
 p̄aphilū. s. penul. Sed dicas q; ces-
 dit personalē. f. de lui. pig. l. intelli-
 gere debes. Vel dic q; si agat cōtra
 primū cuius obligationi vel cōtra-
 ctui nō p̄sensit: obstat sibi exceptio.
 non autē si contra scdm si consensit
 p̄mo p̄tractui. [Coartetur] cōcor.
 s. de trāfac. si de certa. ff. q; mo. pig.
 vel p̄po. fol. l. paulus.

Ant. **S**ine a me.
 Sumit i corpore vt imo. ante nup.
 dona. [Propter nuptias] cum pas-
 cto deluctando. s. si aduer. do. l. i. g.
 [Req; alienare] in mobilibus stat
 tūri veteri. fm glo. [Consensus nē-
 chil proficit.] ar. contra extra de
 emp. et vendi. peruenit. solue ibi.
 [Preualebit] vt non possit obligaa-
 ri nec alienari siue sit immobilis si-
 ue mobilis. et sic refertur ad regu-
 lam: non autem ad exceptionem: qz
 q̄tūcūq; consentiat/ nō valet. scdm
 doc. r glo. **S**ed hec hodie nō ob-
 tinent si mulier iurauit: vt extra de
 iureiu. c. cum contingat. r. e. ti. c. ij.
 li. vi.

Pruille-
 giū qñ ex
 tēdat seu
 transeat
 ad here-
 des.

De nō numerata pecuniā.

Due cau-
tiones p̄
ualēt vni

¶ Si mulier [Perfecte etatis.] scz
xxv. annoz. s. s̄ his q̄ veni. era. ipe.
l. fi. glo. [Ex secunda cautioe.] No-
ta q̄ plus peti. l. i. j. s̄ p̄scrip. xx. an.
cum notissimi. s. sed si aliquis. j. ti. i.
in cōtractibus. s. i. glo.

Aut. Si qua mulier
Sumitur in corpore vt nulli iudi. s.
q̄ illud. col. ix. [Tenere] etiā si iura
uerit s̄m glo. p. l. nō dubiū. supra de
le. z cōsti. Sed de iure canonico cōs-
tra. p. c. cū p̄tingat. extra de iufiu. z
de pac. c. i. li. vi. Et no. i spe. de obli.
z solu. p. s̄ q̄rif s̄ iufiu. c. ij. lib. vi.

¶ Antique [Aliqd̄ accepit
re.] equipollēs
obligationi. alioquin non repellere-
tur p̄ modico. ff. e. si mulier. ff. de ex-
cep. voli. l. apud. s. si q̄s ex causa. ff.
q̄d cū eo. l. ij. ibi: ex mīma. Et hoc a-
quocunq̄ recepit. j. si man. ita fue.
alē. l. si. Alij req̄runt q̄ a debitoze.
[Crededū] nec admittitur p̄batio
in contrariū s̄m glo. Qd̄ est verū si
cōfiteatur factum de voluntate sua.
alias admittitur. s. de p̄ba. cōtra cū
precib⁹. Et nota casum in quo p̄fes-
sio nō p̄bat q̄ p̄fiteat̄: z multomin⁹
q̄ tertiu. Dic. j. q̄ po. in pig. ha. scri-
pturas. de bo. p̄scrip. si q̄s. [Post
aggredi.] supra. e. si mulier. [A mu-
liere possit] hoc speciale. als̄ casus
ff. man. inter causas. s. abesse. [Re-
autem] mar. intelligit etiam in cas-
ibus quibus non iuuatur per vell.
Mul. vero tm̄ in casibus qb⁹ iuuaf.
z hoc approbatur per glo. z doc.

¶ Veterū [Vide alios casus
supra in versibus
quos posui in rubrica.]

De nō numerata pecuniā.

¶ Si pecuniā [In rē]
[id est ac-
tione pignoratitia p̄pter

rem: s̄m doc. z glo. Alias si rei ven-
dicatioe ageretur ad quid probaret
pignus datum? [Tenebit] j. e. si ex
cautione. [Agere receperat] contra
ff. de iufiu. si duo. s. marcellus. Sed
ibi intrauit se numerasse.

¶ Minorē [Constituerit]
[creditorē nō p̄-
bante: s̄m glo. z doc. Et in. l. cum de
indebito. ff. de proba. fuit plus: sci-
s̄ licet numeratio.]

¶ Si ex cautioe [Tali q̄
facit si
dez: vel q̄ priuata manu sua scripta
vel trino teste notata. s. si cer. pe. l.
fin. Intellige tamen vt no. j. de sal-
damus. Ut publica continente con-
fessionē. Secus si assereret rece-
ptionē: s̄m glo. s. de p̄ba. cum preci-
bus. dic vt ibi. Item quid si conue-
niatur ex stipulatione? Dic vt. j. e.
cum vltra. [Seu voli] que est gene-
ralis. ff. de excep. voli. l. ij. s. et ḡna-
liter. [Absolutio sequitur] hoc in
fra bienniu. j. e. cōtractibus dic ibi.
Itē an possit renunciari. Dic. j. l. fi.

¶ Cum fidē. [Uturuz
feceris.] sciē-
ter secus si erronee: vt. l. cuz de inde-
bito. tunc enim sibi soluz p̄iudicat
in parte agnita.

Aut. Cōtra qui.

Sumit de trien. z semis. s. studiam.
colla. iij. [Propriam scripturam]
eius manu factam. Secus si publi-
cam. Item secus etiam si priuata p̄-
ducatur tm̄ ad p̄bationem: s̄m glo.
Sed ob. j. p̄. circa [Vel numeratio-
nem ifictaruz] in casu p̄misso. [In
duplā] actione ex eo cōtractu. et est
simplicz pena si p̄cessit numeratio
alias dupluz s̄m glo. conditione ex
hac lege. non sic in. l. aquila. vbi nil
duplas si nil bebes. ff. de interroga.
acti. confessionibus. [Itē semper
restringe h̄ac. aut. q̄n ex propria scri-
ptura cōuenitur. als̄ secus. ff. de re.
iu. nemo ex his. j. de inge. ma. l. pe.

de fer. ex po. moueo. §. si libe. cau. l. si filium. Nota. ff. de excep. rei iudi. l. si mater. §. si quis. Et vide per dy. extra de reg. iu. nullus. li. vi. Et in spe. de excep. §. viso. §. quid si reus. vbi tenet qd hec aut. cōtinet quo ad hoc ius speciale. et p. sed quid si debitor. Quis in principio dicat qd re? non admittitur ad probandum contrarietatem vbi simpliciter negat. §. si responderit nō credo: sic vt ibi nota. Quod est verum de causa beneficii. extra de re. iur. c. si. li. vi. Tamē p̄ illa opi. facit. ff. de ope. li. l. si ita stipulatus. Jo. an. disputat hec extra de reg. iu. c. nullus pluribus. li. vi. Et soluit distinguendo: quia aut accusatur aut ei obijctur crimē vel aliquod factum sub aliqua qualitate: vt aggressus es hominem et occidisti: tunc admittitur. ix. di. si ad sacras. de confes. c. ij. li. vi. vt ibi nota. Non tamen admittitur ad probandum post publicationem testium. extra de testi. c. i. in cle. Aut simpliciter. et tunc si neget simpliciter litem tētem confes. non auditur. ff. de no. p̄iali. l. electio. §. heredi. extra de accusa. cum delicti. **Sec^o** si excipiēdo negādo se occidisse in territorio ad forum declinandum. Nec ob. ff. de proba. cum de indebito. quia tibi alia pena punitur negans. extra de solu. c. si. vt no. de. c. nullus. [Litteras suas] de solutione. [Quem curauerat] §. vnde vi. meminere. Et sic patet hic qd propria scriptura facit fidem contra scribentem. et similiter proprium sigillum. §. de re. alte. l. ij. Et per hoc videtur qd si tabellio conficiat instrumentum contra se qd valeat. ff. ad. l. cor. de fal. l. impuberem. §. si testamentarius. et §. i. z. l. vxori. §. i. de auc. tu. quod vicinus. Sed pro se non. ff. ad. l. cor. de fal. diuus.

Aduersus [Petitōes] qd agit ex v̄e

dito vel locato. [Pecunia petitur] quod hic non est. sic non ob. §. si cer. pe. l. si ex precio. [Quantitas redigitur] et sic cyrographum ad p̄bandum. [Sed an iusta causa] que presumitur propter confessionem cyrographo illatam.

Frustra [Obligatus.] quia ei fuerat numeratum. alias contra. §. e. tam mandatori: fm glo. Et dic vt supra l. proxima.

Si quasi [Per conditionem] siue causa. ff. de condi. sine causa. l. qd sine

Si intra [Auerimōia] coram vicinis vel die fm Jo. in scriptis vel iudicialiter. §. e. aut. hanc autem. [Et si pupillus.] quia iam erat completa p̄tra defunctus. Sic non ob. §. i qui. cau in inte. resti. l. si. §. de prescrip. xxx. anno. sicut.

Cum ultra [Danda] dic omittis opi. qd quando debitor se litteris obligat: habet locum exceptio nō numerate pecunie. supra. c. si ex cautione. Si vero alias vt per stipulationem: tunc in factum vt hic. Nec ob. insti. de excep. §. idem iuf. quia tibi debet intelligi nō nume. pecunie. i. in factum: que competit quia nō est pecunia numerata. Et ideo credo si creditor agat certi conditione et adducit litteram solum ad probationē qd competit in factus per hanc. l. sed non exceptio non numerate pecunie. Et sic intellige quod hic no. et supra si cer. pe. l. si non singuli. Et per hoc potest dici qd si renunciatum sit exceptioni non numerate pecunie: et contractus non sit in scriptis sed sit instrumentum ad probandum qd talis renunciatio non obstat. supra. e. aduersus. Sed de equitate posset dici contra. per §. idem iuris. vide. §. l. in contractibus.

DS

Exceptio si nu. pecu. qd opponenda sit.

DS

DS

Nota.

Scriptura ppria facit fides scribentem.

De nō numerata pecunia

Confessionis ^{[Nulla est] supra}
de proba. actor.

Si transactionis ^[Non potes]
supra de transac. l. fi. ff. de condi. in-
de. in summa.

Nā mandatori <sup>[Cō-
petit]</sup>
ff. de fideiusso. ex psona. r. l. vbi cūq;
sed si creditor numeret: opposita: ex-
ceptione tollit hec exceptio fideius-
sori r. mandatori: fm glo.

Ex p fessi
one an in
duca f ob
ligatio r
et actio.

Generaliter ^{Querit}
ex confessione introducatur obliga-
tio r actio: Ad quod dic q ex iudi-
ciali sic. ff. de interro. ac. l. d. etate. §.
interrogatus. r. agitur in factum. vt
no. §. de confes. l. Quod verum est si
confitetur vni fori: miter. alias compe-
tit vtilis ex causa illa: vt not. in spe.
ti. de confes. Et facit. ff. ad. l. a. qui.
proinde. Sed ex extraiudiciali non
ff. de po. publica. §. fi. r. l. lucius. nisi fi-
eret ad liberandum. Nam tunc ope-
ratur pactum: r. ita debet intelligi.
ff. de pac. tale Et quod no. in spe. de
confes. §. nunc videndum. ver. in sū-
ma: vel nisi fiat in litteris: vt per to-
tum titulum. et insti. de littera. obli.

Secundo queritur nunquid sal-
tem probetur: Super quo dic q aut
confessio emi titur cum causa. r. dic
q sic. vi. d. l. publica. §. fi. et hic. Aut
sine. et tunc aut liberandum: r. valet
ad probandum. vt no. in l. cum de i
debito: r. l. i. de interro. ac. nota.
Aut ad obligandum. tunc aut in re
alibus. et dicunt quidam semper in
esse cau. am. ff. de excep. rei iudi. l. et
an eadem. §. actiones. Sed spe. dicit
q non valet / sicut nec in personali /
vt in spe. de confes. §. nunc videnduz
ver. porro. et. v. r. si. hoc quoq;. Aut
in personalibus: tunc non valet in ci-
uilibus: vt. l. cuz de indebito. nisi ha-
beat adminiculum. extra / de suc. ab

intef. c. fina. In criminalibus vides
tur semper valere. quia causa sem-
per inest. Et videtur casus extra de
exces. prela. §. sit. Sed Innocen. vi-
detur ibi tenere contra. et spe. titu.
de confes. §. nunc videndum. vers. i.
nunc dicendum. et glo. ff. de adul. l.
capite. Et hoc de confessione facta
inter viuos. Sed de facta in vltima
voluntate: dicas q valet. infra / de
fal. cau. adiec. per totum. r. operatur
obligationem si fiat ad liberanduz:
vt. l. tale pactum. alle. ff. de libe. le. l.
quod michi. infra. de fideius. l. si is
qui. alias non nisi haberet dispositi-
onem annexam. ff. de libe. le. l. a. ure-
lius. §. si de le. ij. l. lucius. §. quisquis
vel nisi scienter confiteretur: vt infra
de fal. cau. adiec. l. i. r. ibi nota. ff. de
le. ij. vnum ex familia. §. fina. Pro-
batio tamen heredis audiretur su-
per errore nisi iurasset: vt in aut. d.
turetur. a mo. presti. colla. v. Et hoc
intellige si clare confessus fuit. alia
as amminiculatur tatummodo: vt
extra de suc. ab intef. c. fi. Item non
videtur q confessionem huiusmodi
possit reuocare testator: nisi probas-
ret errorem: quia tunc posset. et est
am ille qui confessus est extra iudici-
um: secundum doc. Item notaq; re-
quiritur partis presentia. alias non
valet: nisi ad liberandum: vt not. in
vi. Sed in vltimis voluntatibus va-
let indistincte: vt. l. cum pater. §. sur-
do. Item premissa intellige in con-
fessione dispositiua. In enunciatiua
dic. §. de testa. l. verba. Item dic q
vbi confitetur ex causa ficta: q non
valet. ff. qui et a qui. si priuatus. §. i.
Item excipe aliquos casus in qui-
bus sola confessio non obest. supra.
titu. i. antique. infra / de libe. cau. in-
terrogatam. iunge. infra de confes.
l. i. [Scriptis] idem si sine scriptis:
secunduz io. et glo. Sed tunc potest
probari contra. per testes. secunduz
glo. [Et antecedente causa] iusta q
mutui: secundum glo. et doct. supra

Liber Quartus.

e. aduersus. [Edixit] Idem ecōtra secundum glo. si creditor confiteatur fore satisfactum. [Argumenta] quia probant vnum actum: aliud scriptum. supra plus valere quod agit. l. i. dic. ibi.

lib. x. de debi. ciui. l. i. lib. xi. secundū Ia. p̄e. z Dy. reprobata opinione glo. dicte. l. ij. Et hoc in solutiōe tributorum. secus in alijs debitis vt. d. l. omnes. §. fi. Item dic q̄ hic titulus non obtinet in personis ecclesiasticis vt ibi scripti post hostiē. [Instrumentorum] et matrimonij completi. Nec ob. infra de do. cau. l. finali. cum aut. ibi posita [Intra. xxx. tantummodo dies] et infra illos. xxx. dies debet probare debitor. secundum glo.

In contractibus.

Qui super mutuis fiunt. [Res numerate] consistentes in pondere: numero vel mensura. non enim habet locum nisi in mutuo: secundum glo. et docto. inmo statim preiudicat in alijs [Conscribuntur] dic supra. e. si ex cautione. [Scriptus sit] et eas p̄misit litteris reddere. nam sola confessio non valeret nisi ad probandū secundum Jo. z docto. [Nullo modo] facit contra gl. supra. e. si ex cautione. que videtur tenere q̄ possit opponi post biennium si incumbit probatio debitori: nisi dicas q̄ non ista opponitur: sed exceptio doli: vt ibi no. Et docto. tenent idem si renunciauit. Et glo. videtur tenere in. d. l. si ex cautione. Sed Jo. et Azo. et Hu. q̄ nec tunc admittatur exceptio doli. vt hic not. Sed ob. §. super ceteris in fi. Quidam autem dicit q̄ de equitate canonica non excluditur biennio: vt not. in nouel. de reg. iur. possessor. Et de hoc extra de solu. c. fi. per hostien. de reg. iur. c. locupletari. in nouel. plenius. [Exp̄sas]. vt minores et maiores absentes. [Sed quoniam instrumento] cōcesso a deponente vel a depositario secundum glo. [Publicarum functionum] idem si procurator fisci cōfiteatur recepisse precia rerum venditarum: secundum glo. infra de q̄dri. prescrip. omnes §. finali. Sed glo. dicit q̄ inmo emptor potest cōueniri. procuratore existente non sol uendo. Quod est verus si cautio nō habet subscriptionem tabularij / et pecunia non peruenit ad fiscum. alias non. infra de conue. fil. debi. l. ij.

Aut. Chanc aut.

[Querelam] non numerate botis. Idem in exceptione non numerate pecunie. secundum glo. [Innotescere]. Sumitur de tē. non solu. pecu. super do. §. i. colla. vij. Quid in alijs exceptionibus? Videtur idemq̄ debeant dari in scriptis. ff. de excu. tu. l. scire oportet. §. oportet. z not. Ber. de offi. dele. prudentias in gl. ex hoc loco.

[Sicut] [At pote res] z inuito debitore. ff. d. contra. ta. l. si post mortem. §. finali. de separa. l. i. §. sed et si quis. [Ip̄si moueant] idem si moueatur contra debitorem. ff. de appella. titu. per uozie: glo. [Neq̄ fideiussor] constitui non posset. ff. de consti. pecu. l. i. §. debitum.

[Indubitati] [Mentio nem] intel lige q̄ hic debitor iurauit reddere pecuniam Et sic non est correcte de iure canonico. quia tacita conditio intelligebatur. extra de iure iurādo. ca. quemadmodum: dic ibi per Innocen. Sed secus si iurasset non excipere. de iure iurando. cum contingat. Et vide in ca. veniens. per Inno. Et vide infra. de nup. aut. quod eis dic ibi.

Nota bñ

exceptio
d̄ dari in
scriptis.

De compensacionibus.

Atenatur ^[Rectis pies.] non sic in confusione. ^[d. solu. l. ij.] Item nec in patrimonio priuati. ff. de admi. tu. l. in ter tutores. Nisi esset miles. ff. e. si cum militi. ff. de testi. mili. l. si certarū. §. i. Et vide. §. e. l. in ea. ff. e. l. fi. ff. de iure fis. l. aufertur. §. q. compensacionem. §. e. si ex. Item opponitur. §. ne fis. rem quam ven. eui. l. i. l. i. x. dic vt ibi nota.

Ex causa quidem ^[Admitti] quid e contra si creditor opponat compensacionem debitori absoluto per sententiam. ^[Blo. dicit q. non potest. ff. e. q. cuncq.] Quā sequitur ia. de ra. ^[Ja. bal. cōtra. quē sequitur dy. ff. rem ra. ha. l. procurator. §. si procurator.] Sed ibi doli exceptio non compensatio obijcitur. ^[Memini dubium est.] ff. e. l. si cum militi. §. i.

In ea que ^[Reipublice.] romanorū ^[Dicitur idē in alia ciuitate hz glo.] ^[Kalendario.] libro rationū. ^[Nec ex vectigalibz.] soluendis pro rebz vehendis. ^[Olei publici.] §. e. si ex venditione. ^[Alimentorū.] statutorū alicui seruenti reipublice ^[Statutis sumptibus.] id est quod expenditur in certos vsus.

Si constat ^[Ipsolus] denum opposita ab homine: scdm glo. ^[Fo. 3 docto.] ^[Usure debentur] in alio enim est mora. ^[Si modo petitio.] in bonafidei: ex mora, in stricti iuris: ex stipulatione.

Neque scriptura ^[Accesspta.] ex causa mutui. vel ex causa dotis. ^[Sed tunc ob. de rei vro. ac. §. sed nec hz ibi species est hic quantitas.]

Si ex venditione ^[Precij.] dicitur supra. e. l. in ea.

Eius quod ^[Fieri nō potest.] hoc fallit. ff. e. l. si quid. et. l. si cum. et. l. in rem. de duo. re. l. si duo. Item ^[cessionario potest oponi compensatio de eo quod debet cedens. ff. de procura. l. si quis in rem. et hoc tenet hic ia. et by. extra de regulz iur. c. cum quis. li. vi.]

Quoniam ^[Liberorū] obligatum tamen creditore ^[Quod indebite.] quo ad te. sed quo ad venditorem: debitū. ^[Soluisti.] facit. §. de enic. cum tibi.

Iuicem ^[Et consignatum.] sola obligatio sufficeret. ff. de pigno. acti. l. si rē. §. fi.

Si velit ^[In compensacionem.] qz non tenuit compensatio. §. e. in ea.

Compensaciones ^[In rē.] opponitur cum compensatio non fiat speciei ad speciem: nec speciei ad quantitatem: vt. ff. de pigno. ac si conuenerit. ^[Dicit q. hic dicitur tunc obtinere si peruentum sit ad estimationem qz dolo vel culpa desierat possidere. vel iuratū in litē: fm glo. 2 docto.] Et ideo non habet locum si pecunia sit deposita in sacculo. ff. de pecul. l. deposui. ^[Item nec generis ad genus si sint diuersi generis. secus si eiusdem: vt hic no. i glo.] ^[Conuicta] per testes nō per confessionem. ff. de iureiu. cum qui. ^[Sed glo. vult dicere q. semper ex]

Cessionario opponit compensatio.

da

Libet Quartus.

pectatur tunc q̄ fiat liquidum : fm̄
 doc. Et idem fm̄ ia. z. pe. si oppona
 tur compēsatio debiti naturalis vel
 alterius: quod alias peti nō posset.
 nā tunc non obtinet hec lex s̄ eos.
 immo expectatur q̄ fiat liquidum:
 ne debitū pereat. ff. de fere. l. i. [In
 daginē] que nō possit dēdi. f. duos
 mēses. ff. de iure fil. aufertur s̄. qui
 compensationem. Sic tenet dy. in
 sti. de acti. s̄. in bonēfidei. vel dic ar
 bitrio iudicis. Et sic notat glo. ff.
 vt in pos. lega. l. si is a quo. Et hanc
 ia. z. pe. [Actiōe depositi] q̄n depo
 nitur pecunia vt q̄ntitas. ff. depo. l.
 lucius. Als̄ nil speciale: fm̄ glo. et
 docto. [Possessionem] rei mobilis
 vel immobilis: fm̄ glo. [Cōpensā
 tio.] etiam si peruentum sit ad esti
 mationem. alias non esset dubium.
 Sed s̄ iure canonico daf̄ exceptio
 vt extra de resti. spoli. c. super. et. c.
 frequens. li. vi.

tuet bladum vel pecuniam alicui vt
 ad suum veniat molendinū: vel dic
 q̄ tunc sit vsura quo ad mutuantēz
 nihil tamen pōt̄ repeti nisi plus sol
 uisset de mofura q̄ alibi vide in. c.
 pactum. de re iu. i. vi. in nouella. Et
 sic est vnus casus in quo lucrum lici
 te recipitur vltra sortem. Alius ex
 tra de feu. c. i. extra. e. c. conquestus
 dic supra de pignore. actio. l. i. Ali⁹
 extra. e. c. i. in fine. Alius. e. ti. cōsu
 luit. Ali⁹ in. c. i. ciuitate. ibi: nisi du
 bium zc. Alius i. c. salubriter. Ali⁹
 extra de fideiuss. constitutus. s̄ ibi
 non est lucrum. fideiussori. Alius. f.
 l. ij. Item alius. f. fm̄ quosdaz de cō
 mer. z. merca. l. non solum. Alius. f.
 de pac. iter emp. l. ij. Alius. ff. pmo.
 l. ij. s̄. pe. et fi. Ali⁹. f. e. si ea. Alius
 extra zc re eccle. nō ali. ad nostram.
 Item alius. f. e. cū allegas. dic ibi.
 Non tamen dicas q̄ his casibus p
 mittatur vsura: sed cōpensatio dam
 nozum. vide extra de re. in. c. pactū.
 li. vi. in nou. Item nota q̄ sola men
 te cōmittitur vsura. vt. d. c. p̄sultit.

Casus q̄
 bus licet
 te recipit
 aliqd̄ vltra
 sortem.

De vsuris.

Quis iudex v̄ vsu
 riscogno
 scit.

Hic queritur nunquid iudex se
 cularis possit cognocere de crimine
 vsurarum? Hu. lau. et archid. q̄ sic
 xij. q. i. quid dicam. Et Hoffre. ex
 tra de fo. compe. cum sij. Et is. an.
 de iudi. dispendiosaz in cle. Sed ibi
 magis videtur fouere contrarium.
 et q̄. c. dispendiosam non habet lo
 cum in foro seculari. Item dic q̄ iu
 dex potest procedere ex officio etia
 am parte tacēte: vt no. Hostien. in
 summa. e. ti. s̄. an aliquo. ver. quid si
 notozum. Item nunquid emere
 redditus sit vsura? Innocentius.
 videtur innuere q̄ sic. extra. e. in ciui
 tate. Sz Hostien. ibi contra. Item
 nūquid sit vsura si quis mutuet pec
 unias rei publice vt propter hoc ex
 pacto liberet a collecta? Spe. q̄ si.
 e. si. ver. fi. Idem videtur si quis mu

Interrogatiōe

Sic non va
 let dictū testis qui deposuit de stipu
 latiōe: nisi dicat interrogatiōe
 precessisse. sec⁹ si in instrumēto cōtinea
 tur pmissio: qz presumit interroga
 precessisse. insti. de fideiuss. s̄. fi. s̄
 contrahen. z cōmit. stipu. l. i. fm̄ io.
 z glo. Sed hu. dicit idem in testib⁹
 vt in charta Lulius opi. sequuntur
 Ja. z p̄e. [Optimo] Sed cum de
 beantur iure optimo: quare sunt in
 hibite iure diuino? Dic plene p̄ In
 nocen. extra. e. in rubrica.

Vsuras [Rei tradita] als̄
 sec⁹. f. de acti. emp.
 l. curabit. [Habuerit] ex eo quia de
 posuit sine obligatione. alias cōtra
 infra. e. acceptaz. Et sūt hoc casu p̄

28

28

missa usure de iure canonico secundum glo. ff. pro socio. l. socium. Quid est verum.

Quamuis [Pecunie] stri-
cte accipe. ne.
ob infra. e. frumenti. Item fallit. ff.
e. etiam de nau. fen. l. periculi. Item
in bonafidei iudicijs infra. e. in bo-
nefidei. Et idem in pena si addatur
contractui bonafidei. scdm Jaco.
Et sic restringit quod no. ff. de ser.
expos. l. seruus. [Accepto] quia fu-
it solutum nomine usurarum. ff. de
solu. in his. §. idem autem. Et dic
infra. e. si usuras. ff. de solu. l. paul.

Per retentiones.

[Constitutum] ff. de pig. l. grege.
§. si infra de usur. fit. l. ij. li. x. [Pos-
sita autem] ex interuallo. ne ob. ff.
de verb. obli. l. ticia §. idem respon-
dit. Sed ob infra de do. ante nupt.
si constante §. Jura. sz hic odiosus
rarum. [Retentio] propter odium
usurarum: nec ob. etiam ob cyro-
gra. pec. pig. re. l. i.

Aduersus [Annos] de
cem a admin^o
ff. qui. r. a qui. l. si fideicommissaria §.
aristo. Vel scdm azo. trienio. infra.
de fideico. [Prima] Vel secundum
doctores arbitrio iudicis. Sed eod-
em maiores soluendo non sibi pre-
iudicat. ff. de solu. creditor. §. si. Et
forte idem in redditibus vt si stipu-
latus monetam recipiat forte debi-
lem vel forte minorem mensuram bla-
di. [Dependisse] ipsi ciuitati. vel de
fenori ciuitatis in computum scien-
ter recipienti. Nec ob. ff. de pac. im-
perator supra de transac. l. preses.
vel dic q. tacite preiudicat sed non
expresse. Et potest esse ratio prima
solutio.

Si Creditrici [Non
coge-
ris] dic infra. e. acceptam. [Debue

ras.] supra ti. ij. l. in contractibus
§. si.

Creditor [Constituunt]
si tamen petan-
tur quasi promissae probantur ex diu-
tina prestatioe. ff. e. cum in rem ver-
so. vide supra de pac. l. si certis an-
nis: secundum glo.

Quamuis [Creditor
perseuerat
uerit]. §. e. aduersus. ff. e. l. pecunie.
r. l. qui semisses. r. l. quidam §. i.

Si per te [Soluerunt]
idem si non er-
rant. ff. e. l. pecunie. §. i. [Adatores]
que erant promissae si minores non
soluerentur. [Non exigantur] No-
ta. secundum glo. q. sola oblatio impedit
cursum usurarum futurarum r. pene
committende. ff. de arbi. celsus.

Usure Dic. §. eos [Usura-
rus.] dic. §. e. l. acce-
pta. ff. de nau. fe. l. nichil. §. si.

Frumenti [Prestanda
est] per triti-
cariam vel per conditionem ex lege
secundum glo.

Ex predijs [Sortis]
Nec usure
currunt que non inceperant curref.

In bone fidei [U]l que
habent
instar bone fidei. §. in qui. cau. in in-
te. resti. non est ne. l. in minorum.

[Certum est] ex mora. ff. e. l. mora.
[Retrectanda no sunt] hoc quando
veniunt ex officio. secus si iure actio-
nis. §. de iudi. l. i. de eo qd cer. lo. l.
centum. nisi ex causa iudicati: tunc
enim petuntur post quattuor menses
non ante. etiam si. ante currebant. §.
de usur. rei iudi. l. i. r. ij. Secus in fru-
ctibus. ff. e. in fideicommissi. Item
secus si appellauit frustratoe. ff. de
appel. tutor. de re iudi. l. negotioru.
fm glo. r. doc.

Sic [Redegit] Tunc ei
est secus fm Jo. r. gl.

Recipis
ens scien-
ter min^o
q. sibi de-
betur.

[Minime oportet] propter incertitudinem: secundum glo. f. e. si ea. Et sic videretur idem in casu quo pensionem rededisset quod. s. negatum est. Dic ergo non fieri estimatio- nem quo ad excessum vsurarum vbi non promittitur vel recipitur pecunia: vt hic. Ideo dicunt quidem qd si quis mutuet pecuniam vt pacto liberetur, a collecta qd non est vsura: vt in spe. e. ti ver. fi. Et dixi supra in rubrica.

Cum alegas [Sum] [plisse] a creditore solito fenerari. secundum bul. Alias contra. ff. e. qui semisses. Sed Jo. et glo. etiam tunc idem. et doc. Nec distinguunt dicentes qd sem per presumitur fraus vsurarum vbi pena apponitur promissioni seu dationi. pecunie non distinguendo contractus. Secus si speciei. vel facto de ac. emp. l. lucius. s. de transac. ti. l. promissis. Sed cum vsura hodie iure diuino sit prohibita. non valet pena apposta dationi pecunie nisi vsqz ad quantitates interesse. ff. e. penam. Sed glo. videtur sentire quod nec promissioni facti cum succedat in obligatioe interesse qd est pecunia vt no. ff. de ver. obli. l. stipulatio ista. in prin. Sed hec verior. Et vide quod no. ff. de euic. l. si dictum. Inno. verovt velle qd si aliqs promittit sub pena singulis annis vel mensibus: qd presumitur vsura extra de pe. suam. in fi. Alias no nisi esset solutus. Et idem hosti. in summa de peniten. s. fi. qd si pena. Et vide ibi plene. Et caue qd hec glo. vbi illa que est. ff. de actio. emp. l. emptorez. s. ibidē. male recitat opi. io. qz videtur contrariari adinuicem.

Cum no frumētū [In fraudem.] que presumitur supra. l. proxima.

Aut. Ad hec.

Dicas qd hec aut. continet ius speciale quando mutuat agricolo: vt in aut. vt null? cre. mu. ag. s. i. colla. liij. vnde hec sumitur. Et loquitur tantum i aridis secundum glo. et doc. In liquidis ferus. l. anti quas [p]reter hec] qz vsqz ad predictas summā potest recipere: fm glo. [Ladat] p sententiam: fm glo.

Sic lege [Incertus] [cōi opinioe] fecus si cōi opinione vel ex cōi cursu regionis eēt certū: fm Jo. et glo. et doc. Sola enī spes lucri facit vsurarium. Quis lucrū nō sequatur. xiiij. q. iij. c. i. et no. extra de symo. tua nos Et vide extra. e. c. fi. s. i. Et p hosti. in summa. s. an aliquo. ver. quarto. et ver. que oia. Tū q vendit pro precio quo nūc valet vel magis valet i pascha est vsurarius: vt ibi notat. Sed si vendit quantū tunc valet nō videtur vsurarius ppter incertitudinem vt extra. e. ti. c. in ciuitate. Jo. fabri.

In debitas [Adiuue] [ff. de pdi.] inde. l. si nō sortem. dic ibi.

Acceptaz [Mutuo] [idē] cōsignari pōt alias si nō possit cōsignari: vt species debita sola oblatō sufficit ad transferendū periculū in teritus. ff. de solu. qui decet. f. de do. ante nup. aut. dos data. [Lū vsur] totū debitū debet offerri. nisi aliud actum sit. ff. e. tutor. s. lucius. vel si non sit liquidum. s. si cer. pe. l. quidam. Vel nisi in libertate. ff. de sta. libe. l. cum heres. item si decem: secundum glo. [Post testationem] i. te stuz examinationē glo. [Inhiberi] cū sit liberatus ipso iure. f. de solu. l. ob signatioe: notat. ff. man. l. qui mu

Appositiō pene qū videatur i fraudē vsurarium.

§

§

spes lucri facit vsurarium.

§

tuā. §. i. Quis glo. hic dubitet. [Sol uantur] sola oblatio sufficeret quo ad hoc si esset iudicialis. ff. de pig. ac. l. si rem alienam. §. i. r. l. item liberat. §. i. [Ut] in rem. §. 3. glo. r. doc. [Recepit] quo casu tenetur vtili in rem. vel prima actione fm glo. Col lige ergo q oblatio pignatio / r de positio plene liberant. dñ tamen cō gruo. r. c. ff. de solu. l. si solutur. De blatio vero sola liberat de interitu: vt. §. Itē ipedit cursū vsurarū: futu rarum r pene p mittēde. Dic. §. e. si pte. de arbi. celsus. Item in duob casibus liberat. §. de condi. inser. l. si. de suscep. l. i. li. r. Item in alio. §. d. ero. mili. āno. l. nulli militū. li. xij. Et forte idē quodocunq reddid debētur. Et glo. ibi supponit. Qu ē notabile. [Sed an sola oblatio operatur interruptionem tps: vt si proximus p sanguineus offerat em ptori precium. §. annū. Ar. q sic in d. l. celsus. Ar. contra. §. de iure em phi. l. ij. in fine. r qz nō reperit inter modos interrumpēdi seu perpetuā di. Quod videtur verius. [Sed quid si debitor qui pecuniam consi gnauit r deposuit eam receperit? Dic renūciasse depositioni r consi gnatiōi. ff. e. debitor. §. qui po. i pig. ha. l. i. d. distrac. pig. si p usq. Quid si in casu quo sufficeret oblatio sola consignauit r deposuit. r post rece pit: an vñ renūciasse oblacioni que sola sufficiebat? Dic q non: vt. d. l. debitor. [Itē qd si debeat certuz gen? monete qd nō reperit: qz forte sublatū r p hiberit p principem an possit alia moneta offerri q loco il lius currit r forte debitor? Hō vñ. ff. de solu. l. creditor oblatā. Sz pōt dici. §. qz aliud pro alio pōt solui qñ principale nō cōmode pōt solui. §. de solu. eum. r aut. hoc nisi vbi scrip. Sed debet tantum offerri quod va leat promissā vt extra de cens. c. oli et. ff. de solu. l. paulus.

[C] Constitutio / nibus.

[Ut]i potes [id]circo nō repetit si sol uit sed a recipiente sic.

[C] Si vsuras [Usuras] quia acces sorie sunt. sec? si ambo debita essent principalia. ff. de solu. imperator.

[C] Pignozibus. [Con stitu tio] supra. e. per retentionem.

[C] Oleo [Admitti] supra. e. frumenti

[C] Simater. [Compelli potest] hos die non compellitur cum sit pactus. ff. de in litem iuran. videam. Et no tes. ff. de nego. ges. atqui. §. penult. sed forte compellitur mercari si tes tator cōsueuerat. ff. e. qui semisses.

[C] Eos. [ypothecaria] sed si ypothecaria sit sub lata. x. annis: et personales durant vsq ad. xxx. annos: Cur nō agitur vsq ad. xxx. vel contra? Jacobus. dicit agi. et tunc intelligit ampli us non agi actione prescripta. sed a lia sic que non est prescripta. Sed glo. videtur sentire q nullo modo. Pro qua fa. tex. r hoc vbi non fue runt expresse obligata pignora. pro vsura. de prescrip. xxx. annis cum notissimi. §. in his etiam. ibi in le gatis.

[C] De nautico fe / noze.

Hoc est illicitus de iure canonico. Nauticū extra de vsur. cap. fin. et tamen erat fen? illici fatis equum ex quo creditor tantum tum periculum recipiebat in se. ff. e. l. pū

oblatio
qd opera
tur.

Nota.

Nota.

Liber Quartus.

ma. et. l. periculi. Sed ratio. quia si debitor non cōsumat: semper remaneat dominium creditoris et esset iniquum q̄ de re sua solueretur ei vsura. si debitor cōsumat: tunc dominium est translatum in ipsum. et est verum mutuum et extra periculum creditoris.

Traiecticiam [Obseruatio] quia possunt stipulari centesime. ff. e. l. i. et. ij. et hoc q̄dū sunt in periculo maris et creditoris. vt hic dicitur.

De inproprias [Fiscum] Ar. q̄ nedum confiscantur illicita: immo et licita quando illicitis vehuntur. Ar. cōtra. ff. de publi. l. si publicanus. et. l. corē. §. dominus. Sed prima obtinet vbi in eadez nauibus vel salinis: secundum doc. Item ar. q̄ confiscantur anteq̄z perueniant ad locum prohibitus. ff. de re. mili. l. iij. §. is qui.

Depositum.

Sicur [Latro] nuñ innotat latrocinium quod palam fit esse casus fortuitus. ff. p. so. cū duobus §. damna. Idem in furto si preuideri nō possit. ff. de fur. l. eum qui. §. idem scribit. [Si nō aliud specialiter.] ff. e. l. i. §. si conuenerit. Itē si obtulerit. ff. e. l. i. §. sepe. Item si precium accepit. ff. como. l. si v. certo. §. nunc videndum. Item si gratia accipientis sit depositum. ff. si cer. pe. l. si quis. Item si mora precedat casum. ff. e. si in asia. §. si. et vide. §. ti. i. a

Causa q̄ b⁹ depositari⁹ tenetur de culpa.

procuratore euz notatis. [Res que in potestate] quia forte post venest ad manum suam.

De fructibus dic. ff. e. l. i. §. hac actio de [Iudicijs.] §. ti. ij. in. l. bonafidei. [Venire solent] idem si pecunias in suos vsus conuertit vel inde vsuras habuit. ff. e. l. lucius: fm glo.

Si depositi [Inuito domino] non presumitur inuitus si pecunias non consignatam deposuit. ff. e. l. die. §. i.

Si deposita [Due sunt] q̄ debetur ex officio. secus si iure actionis. ff. de eo quod cer. lo. l. centum. §. de iudi. l. i. [Exceptione repellitur] in hoc casu prodest exceptio rei iudicate condemnato. Et sic est cōtra. l. euidenter. ff. de excep. rei iudi.

Propter [Euenire] de positi seq̄straria si ambo deposuerunt. vel prescriptis verbis si alter. ff. e. si in asia. §. cum sequestro. de prescrip. verbis. si apud.

Is penes [Necessitas] habet nisi esset improba. ff. de prescrip. ver. si rem. §. fina.

Desiderium [Profitis] teris] videtur q̄ instrumentus inter alios factum probat. Sed contra no. ff. de le. iij. predijs. §. de iure deli. cum aliis quis. Et hoc probat contra producentem. et vide. §. de contrahen. et cōmit. stipu. l. optimas. Et facit extra de scisma. c. i. de verbo. sig. c. constitutionem. de iurciuran. c. si. lib. vi. de re. eccl. non alie. c. si quis presbyterorum. de his que fi. a prela. c. q̄to. [Arguit] id est argute probat.

Si is qui [Successores] in q̄tum

sunt locupletiores: secundum glo. Tu dic insolidum. ff. e. si hominem. §. datur. [Competit] quia non tuo nomine etc.

prefatione: non repetas responsio- ne. ob. ff. fam. hercis. l. labeo. secundum glo. [Potuerit] per culpam suam: secundum glo. [Res] in speci- em] diuisibilem. vel recipit partem in estimatione. alias secus: secundum glo. et doc. ff. de solu. cum sticho. Et sic potest intelligi. ff. pro so. verum. §. si cum tres. vel aliud inter socios & inter coheredes.

Depos-
tarius ex
cipit & ex
pen. nō s
dominio.

Cum hereditas [De-
cto] rem] nisi bona fide seruo restituerit secundum glo. ff. e. quod seruus.

Si quis [Exceptiones] nec de dominio si agitur depositi. secus si rei vendi. §. l. i. cuz notatis. l. loca. l. si quis. etiam si dominium superuenit. ff. e. plane. Re pro expensis: secundum Jo. Sed Pla. contra in hoc. quem mo- derni sequuntur. Vide. §. como. l. si. [Hoc voluerit]. ff. de iudi. qui pri- or. [Cautela] id est recepto fideius- fore de defendendo.

Aut. Si iā cautū

Semif i aut. e. colla. ij. Et corrigi- ture. l. quia non tenetur deponens prestare cautionem. Sed obstat. ff. e. bona fides. de rei vendi. officium que videt hic corrigi. Vel dic q̄sim- pl ex denunciatio non impedit. sed si agatur rei vendi. sic: vt in contra- rio: secundum glo. et doc. Et no. ho- sti. de restitu. spolia. c. in litteris.

Sed an possit opponi exceptio spo- liationis? Ho. de ordi. cog. c. ij. in glo. Et per Inno. qui videtur tene- re q̄ sic. [Publice] id est magistratui. nec soluat aliter prebendam quā ex publico dare debet: secundum glo.

Quid de comodator Non vide- tur extendi cum sit penalis. Quid de fure qui rem furtiuam vendidit? Dic q̄ si eam tenet: reddat domino. et dic extra de fur. c. qui cum fure. per Inno.

Supernuacnam.

[Acceperit] quod potest etiam agē- do. ff. de posi. si plures. cum notatis. [Fortuito casu] quis hoc dicat in

Mandati.

Duer-
sus [Et
vsur]

hoc non vide- tur hodie q̄a non debetur. et poterit ex- cipere etiam

si iurassz & poterit petere relaxatio- nem iuramenti. Sed Joan. an. in vl- timo casu contra. vide extra de re. iur. c. damnnum. in nouel. Et in sum- ma Hosti. de fideius. §. ad quid. in spe. e. ti. §. t. ver. sz quid si fideiussoz. [De salario] dic. j. l. salarium.

Cum ex causa [Dis-
gno-
ra] obligata de mandato debito- ris.

Si pater [Mandauit] si fecisset eum procuratorem in rem suaz. dic. j. de noua. l. ij.

Etia si straria [Lō
stiru-
erit] sec⁹ si sine mādato. ff. iudi. sol. l. iā tñ. §. i hoc [Lite pbabili] Quid si quos pbabili aliquos improbabī- li: Glo. vt nō ppēlari. ff. d. nego. gel.

Excep-
tio spolia-
tionis cō-
tra depo-
nentem.

Libet Quartus.

sue hereditaria.

C Si maritus [Possessionem bonorum] vel esset generalis procurator: secundum glo.

C Si fideiussor Dic. ff. de l. si remunerandi. §. si passus.

C Si litteras Dic. ple. ne. §. qd cum eo. l. qui ei.

C Si pro ea Nota tres casus qui

bus agit fideiussor anteq̄ soluat. Et est quartus si diu stetit in obligatione. quod est arbitrio iudicis: secundum glo. ff. e. l. lucius. Et hoc nisi termini solutionis essent diutini: nam ante non ageret Item quintus si pecuniam obtulit et deposuit ff. e. qui mutuum. §. fideiussor: secundum. Fran. Item sextus si vult extra patriam proficisci: vt in spe. de iudi. §. specialia. ver quid si fideiussor. Item forte si sit facilis solutio debitori. ff. e. lucius. vide. §. como. l. pe. Sed secus si mandetur fundus emi. ff. e. si mandato. et que sit ratio dic ibi. Item secus si socijs et coheredibus: vt. ff. fa. herci. l. his consequenter §. celsus et. l. heredes. §. idē turis. pro socio. l. si vnus. et. l. omne

[Adunitum.] Dic secundum glo. aut exceptio competit ex persona fideiussoris: aut ex persona rei. primo casu aut turpis: et agit nihilominus. ff. ea. l. idemq̄. §. pe. Aut honesta. et tunc aut extenditur ad reum: et non agit: vt. d. §. Aut non vt exceptio vel. r tunc agit vt. ff. e. l. si fideiussor. §. si. Si ex persona rei principalis. tunc si peremptoria et sciens omittit vel ignorans ius: nō agit: vt. l. si fideiussor. §. non male. Si ignorans factum: sic vt ibi. Si

lit dilatoria iudicij agit: vt. l. si fideiussor. §. quidam. Si solutionis: agit post diem: vt. l. si mandauero. ff. e. [Appellatione] nisi denunciauerit vel pauper sit: vt. ff. e. si procuratorem. §. si ignoraueris. Junge. §. de euic. l. emptor.

C Procuratorem.

[Tam dolum] id est de dolo et culpa [Bona fide habita] dic vt. §. e. l. a procuratore.

C Cum mādati. [Vbi] vel alij. ff. de contrahen. emp. cum seruo.

C A procuratore [Et omnē culpam] etiam leuissimam: secundum Bul. Joan. Azo. r glo. r Dy. extra de re. iu. cōtract. Quis Mar. cōtra. Quid ergo de illo qui de mādato tuo iuit pro te ad exercitum vbi captus fuit: Dic te teneri: vt plene no. Inno. extra de iureiuran. c. sicut Secus in commodato et locato: vt ibi. Et in spe. de iudi. §. specialia. ver. illud: vbi tenet contra Inno. et ver. fi. Quod videtur verius per §. non omnia. l. inter causas. ff. e. Dic. §. ad. l. iul. de vi. l. quoniam. [Improvisum] nisi in casibus. §. tit. l. l. i. Et idē e contra. ff. e. inter causas. §. nō omnia.

C Mandatum. [Finis] tur] dic

q̄ aut interest compleri post mortem et non finitur. ff. de procu. si defunctus. Aut non: et tunc aut vniversale: et non finitur. ff. de institu. l. si quis man. §. si impubes. Aut generale vel singulare: tunc aut est tale quod non potest compleri nisi post mortem et reuocatur: vt. l. si na. ff. de solut. Et no. ff. de reli. et

Casus q̄ bus agit fideiussor anteq̄ soluat.

Fideiussor exceptio in: nitus.

Si mādato meo q̄s ad exercitum iuit et captus est.

Mandatum q̄ finis mortem mādati.]

sump. f. sine. si quis. §. si cui. Aut potest compleri in vita et post mortem: verum tamen effectus confirmatur post mortem: tunc non finitur: vt. l. si vero non re. §. si. ff. e. Alias finit vt hic Et vide insti. e. §. item si adhuc. Sz quid e contra si mandatarius moriatur: Dic in iudicijs extingui etiam re integra. ff. de iudi. tam in contractibus: seruata distinctione. c. qm abbas. extra de offi. dele. et. c. si. e. ti. p. inno. qui subdistinguit an sit electa industria. et tunc in extraiudicialibus distinguit an esset res integra vel non vt. ff. e. mandatum. Res autem de integra in iudicijs: fm glo. ante litē cōtes. In extraiudicialibus anteq̄ iceperit. vide tñ. ff. de pdi. causa data. l. si pecuniā: cū ibi notat. Itē dic q̄ in casu finitur etiam re non integra extra de procu. c. si. in cle. Sz an qd̄ reuocatus agit annullat: Dic q̄ sic si sciebat reuocationem. ff. de acquir. pos. l. fundi. de ma. vin. l. si pat. de excep. rei ven. l. i. §. i. Nisi contractus esset adimpletus ex parte alia ff. de publ. act. si quis phibuit. Si vero ignoraret: tūc si sit talis actus qui non posset exerceri nec compleri sine voluntate mandantis: tūc non valet. extra de pecu. c. si. li. vi. ff. si cer. pe. l. eius qui. §. quas vero. Et in. v. l. si pater. de acquir. here. l. si q̄s mihi. §. pe. ff. de repudi. si pēturit. Sz hoc fallit fauore liberationis. ff. de sol. cū q̄s. §. i. Item fallit in casu. extra de renū. c. l. i. cle. quia illusio. rē. vt ibi in pn. Nec ob. ff. de dona. §. si q̄s d. l. hoc iure. q̄ ibi erat dñū trāslatū in procuratorem. Alioqn contra. ff. e. ti. l. ij. §. si quis donaturus. Si nō possit actus valere sine voluntate: valebit. ff. e. si mādassē. Et hoc i contractibus. In iudicialibus scripsit. d. satisfdan. l. i. Et hoc facit q̄ acta per delegatū reuocatum non valēt. De quo plene archi. extra de offi. de le. c. si a subdelegato. lib. vi. Sed an oporteat partem certiorari: Dic q̄ sic si sit vlr institutus. ff. de insti. l. sz

si pupillus. §. palam. Si generaliter vel specialiter in aliquo negotio. tūc si ad certum habuit mandatū debet certiorari: als non. ff. qd̄ iusu. l. i. §. sed si ego. r. d. l. cuz q̄s. §. i. Itē nota q̄ gratia facta non expirat p̄ mortem cōcedentis: nec executoris ad eā cōplēdam deputati. extra de offi. dele. si super. de preben. si cui. li. vi. Et vi de p̄ Inno. extra de cle. nō resi. c. cū ad hoc. Itē nec cōceptū iudicis: nec consiliū datū. Item nec mādātū ad vniuersitatem causarum. vt i spe. de dele. §. restat. p̄. quid si ignorans. et p̄ itē mortuo. r. §. finit. p̄. itē pone. Sed cōseruationes expirat. Et idem videtur de saluisgardijs quas rex dat. extra de offi. dele. c. si. li. vi. de elec. c. l. canon. e. li. Itē nota q̄ mandatū iurisdictionis non expirat morte ip̄o iure: vt no. Inno. extra de offi. oz. licet. Itē dic q̄ non cōsetur res integra si mādātarius dispoſuerit negotiū. ff. de opti. leg. l. imo. Itē no. q̄ officiū vicarij expirat p̄ mortē institutis: sz nō officiū vices gerētis vt no. hosti. de offi. vica. c. pe. r. io. an. extra de pecu. c. si. in cle. Itē nec officiū legati seu cuiusvis ordinarj. extra de offi. le. c. ij. li. vi. Itē no. q̄ iudice defuncto debet se pars p̄sentat. extra de elec. c. si. li. vi. Hosti. en. contra de accusa. c. licet.

Ad comparandas

[Quanti interest] nunc cum agitur ff. e. si procuratorem. §. mandati.

Salariū

Dic differētia iter mercēdem et salariū. Merces est qm̄ non erat als facturus. Sed salariū qm̄ erat als facturus. Dic ergo q̄ aut ē illicitū: et tunc non agit. §. e. si cōtra. Aut licitū. tūc aut est merces: et tūc aut in pecunia: et agit locati. ff. e. l. i. Aut in alio: tūc prescriptis verbis. ff. de prescrip. verbis. l. naturalis. §. at cū do. Aut est salariū tūc aut ē in certū genere et specie: et non potest agi vt hic. nisi esset p̄sona cui p̄ officij

Saluisgardia expirat p̄ mortē cōcedētis.

ds

Ad salarium q̄ iter mercē agat.

Besta a procurator re reuocato.

Liber quartus.

iudicis datur. ff. de varijs re extra. cog. l. i. Si sit certū: tunc si p stipulationē: agit certi conditione. si nudo pacto in continētī agit actione iformata. Si ex intervallo: non agit iure civili: sed per officīū iudicis subuenit illis psonis. Sed de iure canonico agit extra d pac. antigon. Et vide i spe. d sala. §. nūc d pcuratore

C Si cōtra [Licitum]. §. de pcura. l. item [Petis] et si expēdisti aliquid in re: petes / in glo.

C Per diuersas [Pro] [pare] vt partē lucri habeāt. In hoc ei casu loquit vt apparet. §. vbi dicit redēptores. §. e. l. si contra. [Quales] cessiōes simulatas q lucz ptineat ad cedentē in toto vel i parte. [Ob] tineant [i]ocas fm glo. et doc. iur. canonici q aut fit cessio i vltima voluntate. et dic. §. de liti. aut. nūc si heres Aut inter vivos: tunc aut potentiori rōne officij: et non valet: nec agit ille qui cessit. §. ne lice. po. l. i. §. q da re tuto. pos. aut. minoris. Aut alias potentiori vel duriori. et dic. §. de alie mu. iudi. cau. fac. et §. de pcur. q stipendia. Si non potentiori vel duriori. et tunc aut est in iudiciū deducta: dic. §. d liti. l. si. aut nō et tūc aut cōstat eam verā et valet: vt hic in fi. §. de hered. vl' ac. ven. p totū. Fallit tñ in. d. aut. minoris. Aut cōstat eā simulatā. et nō valet: vt hic in prin. §. pl' va. qō agit. Aut ē dubiū: tūc presumit simulata si actio sit p parte vendita et p parte donata. et tūc nec cedēs nec cessionari? agit. §. l. p rima Itē si minorū p̄cio: deducto labore et expēsis: et tūc agit cessionari? p rāto q̄tū dedit. et cedēs p residuo hz Jo. razo. et glo. Itē si cā vltimō nō fctus nō inserat in instrumēto. ff. d le. i. i tacitis. et tūc agit cedēs. Itē si agit q ex fctū donatōis fit cessio: vas pecunia clā vl' iterponit psona et illis casib? null? agit. §. l. p̄ci. Sz in p̄mis casib? valet qm̄ minorū p̄cio

vel pro parte dona et p pte vēdita: excipiūt casus q sūt hic. Itē dic q si mulata p̄p: dī qñ agit q lucrū et vānū ptineāt ad cedētē. Sed i casib? predictis qm̄ minorū p̄cioz ē. et alijs subsequētib? nō est prop̄ simulata. Et in hoc errat i mō loquēdi. sed est calūniōsa et reprobara a iur. De hoc plene p inno. extra de alie. iudi. nu. cau. fac. c. ij. Et plen? i spe. d cessio. acti. Itē dic q si fiat cognato et ex illis causis: nō p̄sumit simulat. ff. e. si p̄o nō re. §. idē pōponi? qm̄ frau. cre. l. p̄ci. et ibi dī. p̄sumit ei q sit donatio. ff. de pba. procula. l. d. do na. iter vi. et vxo. si seru?. Et hoc qd dixi d cognato: intellige vbi nomē fctus nō fuit appositū. Sec? in alijs casib? qd? p̄sumit simulata: q: in illis cessat hoc rō. facit tñ p̄ opti. dī. d fa. san. eccl. aut. q buscuqz. dīpe p̄o videt tenere q in dubio p̄sumit simulata. Quis fiat cū titulo: nisi sint cōiecture ad p̄rium: vt no. xi. d cessi. acti. ij. colū. Dic plen? ibi. Quid tñ videt in dubio q nō p̄sumit simulata nisi in casibus p̄dictis. vl' nisi esset cessionari? homo bugos? q a sūue uisset cessionē recipere et post aliqd reddere. vel nisi eēt potētorū vl' durior rōne fori ad quē reuētrahi nō poterat: vl' als. vl' cessio fieret pure et p in fine instrumēti ponat cā: vt no. i. d. §. Sed fm dī. nō refert q loco ponat. vū tñ cā assit. ff. d solu. modesti n?. Per hoc videt q si laicus cedat clerico: q nō valet. Sz Inno. et ldoz sti. §. in. d. c. ij. §. de procur. q stipendia. Ad est vey. si non trahat eū nisi corā suo iudice sub q cedēs poterat eū an trahere. Si aut corā alio tunc videt i probari. Et videt ita declarari i. d. §. p̄. q̄rto p̄sumit Negari tñ nō p̄t qñ sit durior. ff. d liti. l. si. Et no. q si sit cā iusta nō p̄sumit simulata. Quid si paup hō vel honestus q nescit litigare: nec p̄seuit: vel ignorās: vel als i pedit? hz a gere cū diuite bugoso bararratore: hē p̄ videt cessio licita: vt. d. §. p̄. d. d. opponitur

qm̄ dicat simulata

id

Cessio qm̄ valeat

Idō hīs gōsus.

id

Nota

De contrahenda emptiōe & ven. fo. c. vii.

cū se. Hoc tñ intellige si non fiat po-
tentiori ratione officij vel nisi in ca-
sibus in quibus cessio reprobat. de
quib⁹. s. Sed bene vez est qz tunc
non psumit qz volo faciat. Ideo nō
habet locum titu. de alie. iudi. mu.
ca. fac. si gtis fiat. ff. de alie. iu. mu.
cau. fac. l. item si res. s. fi. Item dic
qz potentior vel durior intelligitur
attenta psona cadentis z cessiona-
rij. non illius contra quem agitur:
vt. d. s. i. p. quid si plebeius.

Pro socio.

Societate. [Uno
niā pferente] quā videt
i dubio velle cōicare. ff.
e. l. i. s. fi. Et si intereat
rūpif societas: nec als repetit. ff. e.
verū. s. iterimit: km glo. Sz Pa. vi-
cit damnū pecunie cōe. vt. ff. e. cum
duobus. s. quidā. Itē dic. qz expēse
sunt cōes: vt. l. mutius. e. ti.

Cū pponas [Cōpa-
rasse.] ac-
cto vt essetis socij. Alias pnum vi
ui. ff. cōi diui. l. iij.

Cū societatis [Fi-
dem.]
ff. e. adeo. z. l. nemo. z. l. heres.

Tādū [Perseuerat] insti. e. s.
manet [Mata est actio]
nascitur generalis finita societate.
sed specialis que dat ad cōmunicā-
dum societate durante. ff. e. si qs so-
cietatem. z. l. actio. s. nonnūqz.

De societate [Apud vete-
res.] ff. e. l. i.

Sāctimus [Curato-
rem] et p
curator generalis. ff. e. actiōe. s. re-
nunciare.

**De extrahēda em-
ptione & bēditōe.**

Venditōes [Cre-
dūf]
fallit. infra ad legē fa-

ui. de pla. l. in fuga.

Emptionē [Intermis-
siois] vt. s.
de cura. furio. l. cū alijs.

Si donatōis [Per-
fecta]
valet & vt donatio: vt. s. e. l. empti.

Cū res [Non potuisse.]
nec potest vicere
se dñm ex duab⁹ causis agendo: sed
defendendo sic. extra de fi. instru. c.
inter delictos. Et no. archi. extra de
elec. vt quis. li. vi. [Auocare] p que
relaz inofficiose donationis. Et no
ta qz valet emptio rei sue ratione iu-
ris quod alius est habiturus.

Cū ipse [Cōparare] au-
toze. tñ tutoze. ff.
de autore. tu. l. v. s. itē ipse. vel seipso
si nō hz cōtutoze. ff. de admi. tu. l. tu-
toz rerū. Idē dicit glo. i alijs publi-
cis administratoribus. Sed cōtra.
s. de sa. sanc. eccf. aut. quibuscunqz.
dic ibi. Unde extra de re. eccle. non
alie. c. ij. s. i. et qd ibi no. in cle. [Pa-
lam et bona fide] alias contra. ff. e.
si in emptione. s. fi. ff. de admi. tu. l.
non existimo.

Empti fides [Possi-
det.] vū
tamē res tradita sit. s. de acqui. po.
l. minus.

Inuitū [Prima regu-
la fallit. ff. de
act. emp. l. iul. s. idē celsus. de le. s. et
si equo. insti. de lega. s. nō solum. ff.
cōi diui. l. cōi diuidūdo. s. fi. Secun-
da fallit. s. de cōi fer. manu. l. j. z. d. l.
et si equo. insti. de his qz sunt sui vel
alie. iu. s. fi. ff. de religio. si quis se-
pulschrū. de ac. emp. iul. s. si ticius. Is-
fra de pa. qui si. distrax. l. j.

In bēdentis [Distin-
gue aut
confert in voluntate alterius cōtra
hētū. aut tertij. Primo casu aut in
fctu vltro citroqz obligatio: aut
ex altera parte tñ. pmo casu aut cō-
ferf in volūtate quod est de substan-
tialib⁹: et dic qz non valet: vt hic. ff.

DS

Quā con-
tract⁹ cō-
ferf i vo-
lūtate al-
teri⁹ an
valeat
resolutio

o ij.

Actio p
socio qñ
nascitur.

Liber quartus.

ff. e. quod sepe. §. i. nisi vsq; ad certū tps. insti. e. §. emptio. Aut quod est de accidentibus: et tūc valet. ff. e. l. hec vēditio. pro socio. l. si societate. Secūdo casu quādo ex altera parte: dic q; aut in voluntate illius cui est querendū: et valet. ff. de condi. et demon. si ita exp̄sum. de le. f. si ita. §. illi. Et no. ff. de verbo. ob. l. stipulatio. licet cōtra. nota. et male. e. ti. l. a ticio. §. fi. Aut illius qui obligā dū est: et tūc refert per que verba: vt. ff. de verbo. oblig. l. centesimus. §. fi. Laue tamen q; glo. hic. et ff. de re iudi. l. in personam. §. et generaliter. facit differentiam inter hec verba si volam vel voluero: et hec cum volam vel voluero. Sed in lege centesimus: et in lege hec venditio: nō facit differentiam inter si et cum: sed inter volam et voluero q; sunt veriores s̄m doc. Item hoc in p̄ctu inter viuos i vltima voluntate refert vtrū cōmittat arbitrio an simplici voluntate. ff. de le. i. senatus. §. legatū. de le. iij. fidei cōmissa. §. quēq;. Quā vero conferri in voluntate tertij: tunc aut incerti: et nō valet. ff. loca. si mercēs. Fallit. ff. de pigno. si fundus. §. fin. Aut certi. et tūc in vltima voluntate. et dic vt. ff. de le. ij. l. i. Aut in cōtractu inter viuos. tūc aut nō arbitratur: et non valet vt hic. ff. de p̄bo. ob. si quis arbitrato. Aut arbitratur. et tūc aut eque: aut inique. ff. pro socio si societate. de ope. liber. si liberto. Et i hō caue q; glo. hic. et in. d. l. in psonam. §. et ḡnalter dicit q; vbi in p̄ctu vltro citroq; obligatorio conferri accitale et nō est arbitratiū: recurrit ad arbitriū boni viri. Sed in. l. in pposita no. contra. ff. p socio. Et p̄bas in. l. si coita. qd est verius s̄m doc. Item dic vt licet cōmitti nō possit in exp̄ssa voluntate: p̄t tñ cōmitti i tacita. ff. de cōdi. et demon. nōnūq;. de re. iur. exp̄p̄sa. Itē quid si vēditio: dicat volovēdere p̄ t̄to. dicit emptor et ego retineor. Dicit gl. qvz. doc. p̄. Pro gl.

insti. de singu. re. per fidei. re. §. fin. Pro doc. qd no. ff. de lega. i. serui. Quid si dicat vellē vendere p̄ t̄to: et alter ego vellē retinere? Glo. dicit nō valere. Et tē qd si dicat vēdo si vis. et alē dicat retineo si vis? Glo. dicit non valere: per hanc. l.

C Dudū hęc lex vt p̄ ḡnālem consuetudinem regni frācie. de qua extra de in ite. resti. constitutus. vbi approbat. et i feu. p quos fiat iues. c. i. si de feu. cōtro. fue. c. tici? qua. oliz feu. alie. po. c. vnico. i. si. ff. de priuile. cre. l. j. Et hic p̄misit vēdi cui libet quod cōsuetudo non inhihit. [Prohibuerit] §. de re. alie. l. si. de iure emphi. l. si. ne li. habi. metro. l. j. h. rj.

C Super reb? [Pro ni] hilo] salit qū conferri in arbitriū vēditoris aliquid accidentale. ff. e. hec venditio. §. cōia d le. l. si §. de do. p̄mis. l. iij. de iure. do. cū post. §. ḡnā. Et quid si inique fuit arbitratus? Dic recurri ad arbitriū boni viri. et in p̄ctibus bonafidei et stricti iuris: s̄m glo. et doc. Et dixi. §. e. in vēdentis. Et bon? vir iudex. ff. de verbo. ob. l. p̄tinu? §. j. Et p̄t recurri vsq; ad xxx. annos: s̄m hostiē. ff. p socio. l. vnde si nerue. qz iur? p̄mēue actionis recurrit: s̄m eū. Alij dicūt vsq; ad x. dies. §. de arbi. cū antea. et sic seruaf. Et d̄f inique etiā si nō excedat medietatē iusti precij: s̄m glo. et doc. Et no. insti. e. p̄cium. Et recurrit etiā si renunciatū sit cū iuramento. Et no. Inno. extra de iure iur. c. quinquauallis. Et Dy. de re. iur. c. scienti. l. vi. Quis exp̄p̄se renunciatū esset etiā si male arbitraret: vt i spe. de arbi. §. j. Et hoc si arbitrio se submiserūt. Quid si nude voluntati de alto et basso? Hō videt recurri. ff. de le. ij. cū quidā. de le. iij. fidei cōmissa. §. quēq;. Et no. hosti. d ma. et obe. c. humilis. Ar. p̄. ff. man. creditor. §. fi. d pecu. l. quā tuberomis. §. alia. Quid si iudicio: dic idē

Consuetudo super tractatu

Si res curratur ad arbitriū boni viri.

Nota.

Que res vendi nō possunt. fo. c. vij.

ac si arbitrio. ff. de fideicō. l. i. l. talis
 §. lucius. Quid si gfevel mie: Dic
 extra de renū. c. sane. r. c. veniens.
 Itē dic q arbitrator dō ordinare p
 sentibus partibus. ff. d. verbo. obli.
 l. si quis arbitrato. Itēz dic q arbi
 tratus expirat morte. Ar. cōtra. q
 non expiret morte. ff. de opti. le. l. il
 lud. Sed ibi competebat electio iu
 re proprio. Item cōtra. ff. de leg. iij
 l. fideicōmissa. §. sic fidei. r. §. hec au
 tem. Sed ibi arbitrat⁹ certos fines
 habebat fm doc. r vide. §. quēq̄. l. e
 l. fideicōmissa r qd scripsi. §. e. in vē
 dentis. Sed an possit cogi arbitra
 ri? Glo. hic q sic. Aliibi dicit q non
 meminit se legisse. ff. de le. ij. l. i. dic
 q cogit si se honoravit [Impossibi
 le] scire per coniecturas aliquas.

De hereditate vel actione vendita.

Salienū [Noie
 fi sci] a
 pcuratore fisci. secus in
 re singulari. §. de qdri. p
 scrip. l. i. l. [Hēdita] sec⁹
 in puato. §. l. p. prima [creditorib⁹] si
 tradiderit: hz doc. [Et absolutū ē]
 nisi in subsidium: fm glo.

Ratio iuris [Deside
 ras] hz ca
 ueri de indēnitate sic: fm glo. [Hē
 reditas]. ff. de iudi. in oib⁹. [Lōp̄
 henzuz.] d. l. oib⁹ dic. §. vt in. pos. leg.
 l. i. [Ut creditorib⁹] hz a te sic. ff. de
 dona. l. hereditatem: fm glo.

Qui nondū [Heredi
 tat] sec⁹
 in re singulari. §. de rescin. ven. l.
 quisquis.

Emptor [Hādatis] seu
 cessis. vic. §. de
 acti. r obli. l. i. [P̄sona] r intēta
 bit directā noie eiusdē cedēt [Des
 bitores] seu possessores rez. [Actio
 nes] que remanēt etiam cessione fa
 cta: fm Jo. glo. r doc. [Tribu pla
 cur] Sz qd si ille q hz vtiles cas ce

dat: Dic q nil remanet penes eū. ff.
 ad trebel. l. i. §. de illo. r. l. ex asse. Et
 no. per dy. ff. de solu. modestinus.

Qui tibi [Dñum] r est
 potior scds q
 ad dñiuz. §. de rei ven. quotiēs. §. de
 ac. ep. si ancillā. Sz in actiōib⁹ vide
 tur p̄ior potior cui p̄petit vtiles si
 ue p̄tra debitorē siue cōtra possesso
 rem agat: qz vtiles p̄ferē directe. ff.
 si ag. vecti. l. i. Et scripsi in. l. quoti
 ens. vñ hic p̄ior emptor agēdo p̄e
 ferē venditori. r per p̄ns illi qui hz
 causam ab eo. §. l. p̄ri. In bñciali
 bus dicebat hosti. non habere locū
 l. quotiens. Anno. cōtra. cuius opi
 hodie appobat. extra de p̄ben. si ti
 bi. l. vi. dic ibi per archi. [Interest]
 vic. §. de ac. emp. si traditio.

Postq̄ [P̄ignori daren
 tur] §. q̄ res pig.
 ob. p. l. nomen

Certi [Qui p̄sonalē]. Sz
 an p̄p̄thecaria pos
 sit cedi sine p̄sonali? Glo. dicit hic
 q nō. Sed p̄tra. notaf. §. de pig. vsu
 capio. Sz illa qñ fit cessio debitori.
 hic qñ extraneo fm dy. Sz qd de a
 criōe iniurarū? Jo. dicit q p̄t cedi.
 r glo. hic dubitat Dic p̄tra. vt no. ff.
 e. si nomen. de iniu. l. iniuriar. [Ea
 dem vti posse] nulluz tñ dñum hz:
 nec directū nec vtile per cessionē. et
 no. dy. extra d re. iur. c. p̄ possessore
 li. vi. Sz rei vindicatio non pōt ce
 di a possidente: fm glo. nisi cedere
 cōpetitura: fm glo. r doc.

Actio
 p̄p̄thecaria sine
 p̄sonali
 an p̄t ces
 di.
 An actio
 iniuriar

Que res bēdi nō possunt. &c.

Discāde [Id est tin
 gēde: fm
 glo. [Aduricis] §. d di
 uer. rescrip. l. sacri. [Di
 scrimē] ff. d his q. vt is

Cōpandi [dig. l. i.
 p̄ceptum
 est] in. l. que non habetur.

De rescindenda venditione. fo. c. viij.

aliū sed ī subsidū: s̄m doc. Item re-
peremta penes sc̄dm: videt posse
agi cōtra primū qui h̄z precū. ff. de
usu fruct. l. qui p̄cio. Et hoc si plus
habuit q̄ dedit. Quid enim si cum
emisset p. r. primorū de genere vir-
tute cōsuetudinis q̄ in regno frācie
obtinēt ab ip̄o datis solū. r. rem an
notauit: Quidē siquū suo p̄cio frau-
dari. ar. eozū que dixi. s̄. de rei ven.
l. si mater. ff. de po. l. i. s̄. fi. Item no-
ta casum. l. si quos. f. e. vbi ex mino-
ri deceptioe retractaf. vide titu. de
rescin. vendi. l. iij. ī spe. Item nota
casū. l. si. quos. f. e. vbi ex minori de-
ceptione retractaf. vide ti. de resc.
vendi. lib. iij. in spe. Item nota q̄ si
minor iurauit nō venire contra con-
tractū: q̄ licet venire cōi. p̄ h̄ac
l. ff. de here istī. si vero lex. extra de
fi. p̄bi. c. i. l. vi. Sed sec^o si iurasset
non venire occasione minoris p̄cij:
vt. s̄. scripsi. et hic nota. Itē nota q̄
vbi res fisci vēdit: q̄ venditio ex mi-
nori deceptioe retractaf: vt no. ff.
de iure fis. l. i. sup. verbo magni pre-
cij. Et hoc si interuenerit dolus vel
gr̄a. f. de iur. fis. si minor. l. i. x. Item
non videt habere locū vbi res incer-
ta venditur vt iactus rhetis supra
de vsuf. l. si ea lege.

Ad rescidēdā [Lō-
ras] ff. de iure fis. l. iij. memo

Si dolo [Iubebit] sec^o
si dolo tertij. ff.
de dolo. l. elegant Et de actione ex
eo cōtractu. ff. de ac. emp. l. ex emp-
to. s̄. is qui.

Nō est [Hō d̄z] qz precia
zc. ff. ad. l. fal. l. p̄-
cia.

Katas [Cōparauerit]
ab alijs. r. sic nes-
cū ille p̄ que ipetrat ius iniquū: im-
mo et aliū vti p̄t cōtra ipetratē. qd̄
Azo tenuit. Et no. ff. qd̄ q̄sq̄ iuris.
l. iij. s̄. hec pena. vbi glo. videt tene-
re p̄. sed in. l. si. cū Azo. Sz ia. d̄ ra.
et aliū moderni tenent: q̄ ille contra
quē ipetratur t̄mmodo. vt. d. l. i. l. i.

aduersario postulatē. r. c. q̄ parfacit
Si voluntate [Insi
d̄ys] s̄. de dolo. l. dolum.

Precij causa Jam conuē
ti nec ob. in
sti. e. s̄. item precium.

Dolo [Qualitate facti.]
qz dicit falsa. ff. de
ac. emp. l. i. r. l. iul. s̄. si vēditō [Hō
q̄titate.] sola. nec ob. ff. d̄ trāfac. cū
hi. s̄. modus. [Imp̄tor] tenuit q̄
ctus: qz fuit vol^o icidēs [Restitu-
tio] iur. actiōis. f. de actio. emp. l. i. s̄.
Alias p̄. ff. de minori. l. in cause.

Non idcirco [Hō vilior]
q̄ sit dimi-
dia.

Si maior Maxime: glo.
[Socer tuus]
qz sua nō intererat. Et dic. s̄. de rei
vendi. l. si fundum.

Quisquis [Paulo vilior]
sec^o si vltra dimi-
diā. qz cessat tunc presumptio hui^o.
l. vt hic no. in glo. r. scripsi supra. l.
ij. Et vide in. l. q̄ nondum. supra de
here. ven.

Si quos Nota q̄ sūt necessa-
ria ī subhastatiōe.
scz q̄ diu fuerit ī solutiōe cessatum.
q̄ fiat subhastatio r. iterpellatio. q̄
des plus offerenti r. bona fide. Itē
q̄ iusto p̄cio r. auctoritate p̄sidis: vt
hic. f. titu. ij. l. ij. s̄. si aduer. fis. l. edi-
cto. f. de fide iſtru. r. iur. haste fis. l. ij.
li. x. de iure fis. l. iij. c. li. ff. e. sūdū:
s̄m glo. Illud p̄ono. q̄ si decretū iu-
dicis fuerit īpositū: q̄ oia p̄sumū
rite acta. ī spe. d̄ p̄trahē: emp. s̄. nūc
dicendū. p̄. hoc quoqz. p̄ ino. extra
de cle. q̄ fur. ca. fi. Si qd̄ autē defici-
at: vēditio retractaf. Sec^o tū ī pi-
gnore puēntionali. f. de distracti pig.
l. creditor. Et vide. f. de iure haf. fis.
l. i. l. i. x.

Necessas-
ria ī sub-
hastatio
ne.

Vestitū Idē iqlibz re: f̄z
gl. [Emēdoz] cā
m̄imonij f̄z Bul. [Cōtigerit] seu
q̄buslibz. [Palatini] id est p̄ceres
palatij. supra de cōtrac. iudi. l. i.
o iij

Quando liceat ab emptione discedere.

Re qdē integra

Per hāc. l. v. q. si p̄hes-
tes recedat ab emptione
re integra: q. dñs nō dz
h̄re laudimū nec ventas/que vult-
bet de p̄suetudine exigunt. Et de
hoc in ipe. de loca. §. nūc aliqua. p̄.
xcvi. **S**ec^o si tradidisset rē. i. feu.
quid iur sit si post alie. feu. vasa. id
recupera. c. i. ff. de fideicō. l. i. l. qdā.
deposi. l. i. §. si rem. Ar. contra. ff. de
alie. in mu. cau. fal. l. ex hoc edicto
§. si quis. de v. sus. l. sequit. §. labeo.
Item si cōtractus iudicet null^o ex
aliqua p̄cedenti causa. non videt^r
q. habere debeat. de hoc scripsi. §.
quia d. l. i. fi. §. fi. et facit. ff. de sepa.
l. quotiens §. fi. [Ab emptione.] qz
nihil traditum vel pro tradito habi-
tum. ff. e. cum emptor. §. si. de pac. l.
ab emptione. [Nō resolut.] vt agi
possit. i. fra. l. p̄. Nec excipi. vt ibi
no. per glo. z doc. [p̄ priorū similis]
si ergo cōstituerit se possidere: non
sufficit s̄m doc. [Intercesserit] nisi
ab initio sic actū esset: vt in. l. cōmis-
soria. et pacto adiectionis in diem.

Perfectam [Arre no
sit pars precij. [Datū sit] nō p̄pter
hoc d̄ nō integra: vt hic. [Fidem]
pactit. ff. de acti. ēpto. §. is q. [p̄ ar-
tem] sic non est integra.

**Si p̄p̄t publicas
pen. bēditio fuerit ce-
lebrata.**

Anditionem
[Cessationē.] Sed per
tū temp^o cessasse opz
Azo. z Ihu. q. per biēniū. ff. loca. q.
ro. §. inter. Alij q. statim. ff. de pu-

bli. ipatores. vel dic vt in alio eredi-
toze. i. fra. de iure do. ipe. l. ij. de iure
has. fil. l. j. §. iure fil. l. ij. [p̄ potestē]
nisi cēt potior tpe. §. d. puile. fil. l. ij.
s̄m glo. **Q**d itellige i alio debito. s̄
i debito tributoz nō potest cē p̄or:
vt. §. l. fi. vel dic q. q. ad alia p̄t esse
prior. Sed quo ad fundum tributa-
riuz non. [Nec creditore.] §. si anti-
qui cre. l. i. z. ij. [Bona oia.] §. in q.
ca. pig. talis contrahi. l. i. z. y.

Si deserta [Quid. s̄. ti.
ij. l. si quis.

Si q̄s [Subhasta.] i.
subhastatione fa-
cta. [Personaz] secus in solutione.
quia ibi non tñt periculū. ff. de mis-
no. l. ait p̄tor. §. permittitur. Et dic
q. interuenit et interpellatur et vi-
deat que agatur: non aut vt auto-
rizet sc̄m doc. ff. vt in possess. le. l.
is cui §. cessatum. [Id quod debi-
tum.] Nota q. in curijs i quib^o dñs
habet p̄curatorē q. nichilomin^o iu-
dex potest causas officij agitare. §.
qui ad. ad bono. posse. l. i. Immo vi-
detur q. possit p̄sequi etiam et res-
quirere iusticiales suos. extra de sē.
ex. si laichs in vi. ibi vel ipsa cur. ec.
[p̄proposuerit] id est solui iusserit:
sc̄m glo.

**Sine cēsu vel reli-
quis funduz compa-
rari non posse.**

Quētiōe [Lō z
petere
nō p̄t] quidā habent si
ue nō. z tūc ob. s̄. d. pac.
ex cōuentione que alias
p̄cordat. Et dic non dari etiā vt he-
redit: quia sua non interest secundū
Azo. [Estimatus] nō vera estima-
tione que facit emptionem. Sed vt
sciatur quanti precij est infra de ius-
re do. si inter. [Non competis.] sec^o
si vera estimatione: vt dicta. l. ex cō-
uentione.

An de-
beat v̄e-
te si v̄edi-
tio n̄ for-
tis effe-
ctum.

Nota
78

C Rei autem anno/
narie.

Hoc quādo venditur a priuato. se-
cus si a pcuratore fiscali. ff. de cens. l.
fi. li. r. hz glo. [Uniuersis]. ff. de pu-
bli. l. imperatores. [Nec licere cui-
q̄.] i p̄iudiciū fiscali. hz inter se agāt.
ff. de pac. l. inter emptorem. r. l. epi-
stola. §. partum. Illud autem p̄stat
q̄ ille qui habet possessionem debet
non ille qui recipit redditus infra v̄
agr. et cen. l. litibus de an. r. trib. l.
i. et ibi de hoc.

Aut. **C** Sz piculū.
Sumitur hec de man. prin. §. non p̄
mittas. coll. iij.

C Omnes Scilicet puin-
ciales. Itā p̄ta-
lici nō soluūt tributa. s. d̄ ep̄i. r. cle-
ri. de his: glo. [Illicita] dic. s. l. p̄-
xima. [Exigatur] hec lex non obti-
net in emphiteosi: i qua possessor n̄
conuenitur. in spe. ti. de loca. §. nūc
aliqua. p̄. ix. queritur.

C De peri. et cōmo/
do rei ven.

N Ost p̄fectā. **H**u-
ro? r̄
fesu. ff. e. l. necessario. §. i
[Et incōmodū] hec re-
gula p̄ificat̄ i pura ven-
ditiōe: de re certa facta sine scriptis
facta degustatione si sit res gustabi-
lis nisi vēditor culpa vel mora alid̄
iducat. vide in. d. l. necessario. §. e. cū
inter. §. l. pri. ff. ad. l. fal. in rōne. et. l.
q̄ si pendente. in prin. §. i. dic. ibi.
[Causam euictiōis]. ff. de euc. hoc
iur. [P̄ronūciatū est]. ff. de euc. si
ideo. r. vide. §. ti. §. l. fi.

C Cū conuenit **D**ic q̄
aut ven-
ditur vinū in gñe gñalissimo: vt. r.
ad quem corbes vini. r. tunc est periculū ven-
ditōis: vt hic. Aut in gñe subalter

no: vt. r. doliā talis vinee: vel talis
doli: tūc dicit Bul. q̄ periculum i-
terēptionis pertinet ad venditorē.
sed deterioratiōis ad emptorē. Jo.
azo. r. glo. dicit̄ idistincte piculū p̄ri-
nere ad venditorē. vt hic. Si ve-
ro in spē: Bul. Azo. et gl. dicit̄ indi-
stincte p̄tinere ad emptorē. Johan.
dicit̄ ad venditorē ante degusta-
tionem. sed post ad emptorem. cui
opi. sequūt̄ multi moderni. r. de
hoc no. hic. r. ff. e. l. necessario. Sed
quid in primo casu qñ in gñe gñalif-
simo vinū debebat: r. emptor debe-
bat tradere ligna seu vasa q̄ tradi-
dit r. vinum fuit ibi repositū. nō tñ
alias traditum vel degustatū: cui
erit periculum: Satis videt̄ q̄ pe-
riculū sit venditoris cū nondum sit
gustatū nec traditū. [Imp̄fecta] q̄
ad periculū. alias tñ perfecta.

C Dolus. [Certi iuris est] ff. de excep. vo. a-
pud celsū. §. de auzore. nisi afficiat.
rem. insti. de vsuca. §. furtiue.

C Mortis. [exēpta] tūc eī
tenere ēdilia
actiōe. §. de edili. ac. l. iij. Et multo
fortius videtur q̄ possit excipi.

C Cū specie. [Suspende a
rat.] tunc dic
ff. e. l. necessario: cū. l. sequenti.

**De actio. empti &
venditi.**

A Duers. [Ten-
didic
st] r. tradidisti: h̄ita fi-
de d̄ p̄cio. insti. d̄ re. vie-
ut. §. vēdite. ff. d̄ tribu. p̄cur. §. pe.
[Et i dubio v̄ h̄re fidē] coipō q̄
tradidit. nisi dolo fuisset induct̄ ad
tradēdū: s̄m glo. vt plene no. ff. d̄
hen. emp. l. q̄ vendidi. Quidam tñ
dicūt quos doct. sequūt̄ q̄ nō v̄
det h̄re fidem tradendo: nisi appa-
reat p̄ picturas. r. h̄ac videt̄ velle
seq̄ azo. i summa. s̄. de sum. trim. cir-
ca p̄i. p̄ōt d̄ci q̄ tradendo nō v̄

An bu-
bio vide
deat. h̄fi
fides de
p̄cio.

Periculu-
lum vini
ad quem
rtinet.

Liber quartus.

hinc fidem, sed dimittere vel sine do-
duci: secus esset, ut scripsi dicto, §. ve-
dire. Et facit, §. de acqui. poss. l. mi-
nus, de la. l. tollē. l. §. sanctimus.

Sed quod si procurator constitutus
ad vendendum habuit fidem: Dicendum
ac si dominus habuisset: dum tamen non fuerit
prohibitus, ff. de instito, quicquid §. si
ei. Quidam distinxerunt inter procura-
torem generalem et specialem. Sed non vi-
detur multum rationi consonum. Fallit tamen in
procuratore fiscali, ff. de iure fisci §. pecu-
rator. Ideo in Plato vel procuratore
ecclesie vel tutore vel curatore pupilli
vel minoris, p. p. §. de sa. sanc. eccle. aut.
hoc ius porrectum. Pro secundo, ff. de re. eor. l. magis §. non pas-
sim, de cura. furio. l. fin. Si autem sit
portio alius creditoribus quo ad rez
illam: Videatur sic, ff. de le. ij. impa-
tor §. si. et. l. venit §. in bonis, de pri-
uile. cre. Contra. d. l. procurator §.
pe. §. i rem verso, quidam fundum, vide
§. qui po. in pig. ha. l. licet.

Venditi [Contractu] ma-
time, quia idem i stri-
cti iuris, ff. de p. ob. si quis cum alio.
[Iusto errore.] Et ita fuit deceptus
re ipsa. [Eodem iudicio.] sed non eadem
actione sed officio iudicis deserui-
ti, ff. de contrahē. emp. l. quotiens.

Ex arrali [Personal] p. re vendita.
§. quoniam licet ab emp. d. l. ij.

Si traditio [Quanti
interesse.]
sic §. videatur quod non compellatur pre-
cise rem tradere. Et sic tenet iohannes
azo. bul. hu. et glo. ff. e. l. §. 3. Mar-
cota que glo. sequitur in si. de con-
trahen. empti. Et ita. et p. et spe. in
ti. de fructu. et li. expensis §. viso. §.
sed quod circa medium. Et ino. de sen-
excōi. c. sacro. i. si. magne glo. Et est
expressum in seu. si de seu. fue. cōtro.
§. facta. dum tamen si facultate habeat
rei tradende. alioquin fit pdenatio ad
interesse. Et formalis libellus ut com-
pellatur rem tradere si h. alioquin cōde-
netur ad interesse: ut no. d. l. iuge,

infra de fideicō. l. i. l. si §. de rerū p-
mu. l. rebus: in fi. Tu autem dic quod
agi directe ad interesse: quoniam venditor
fidem fregit. §. de heredi. v. l. qui ti-
bi. ff. loca. si in lege §. si colonus. Et
videatur expressum, §. e. cum venditoribus,
et. l. sicut. Et sic intelligitur quod no. ff. de
cōtrahen. emp. qui fundum, de ver-
bo. ob. vbi autem §. fin. Item nota
quod in hac actione non semper concludi-
tur ad tradendum: sed quandoque ad pre-
standum patientiam, ut si vendidisti
supercie nemoris: vel herbas prati:
vel ius seruitutis, ff. de ac. em. l. que-
tus. et l. qui pendentem. Quid si al-
ter habeat alium suspectum: Pla. di-
cit rem oblatam sequestrandam. Glo.
dicit sufficere rem offerri. Et hanc
sequuntur doc. Dicunt tamen vltra quod
cauebit iudici de re tradenda, ff. de
edi. edic. l. ediles §. si. cum. l. se.

Curabit [Sua] ut. §. de
pac. inter emp. l. i initio, vide supra de Yusuf. l. ij.

Venditi [Aliud] ut pacto
legis pmissorie vel
adiectio in diem. [Modo facile.] quod
quandoque petit, ff. e. l. ex empto §.
si quis virginem, supra de rescin. v. l. ij.

Si seruos [Pertine-
bat] quod pec-
culium ipsum non sequebatur. Alias §.
ff. de manu. vin. l. iij. §. p. de. ff. e. §.
tiens §. de pecul. et qui liber, me. l.
i. [Modo pstat] §. si serui extero. l. i.

Si pater [In vacua] si
fuit necesse, ff.
§. fun. do. l. si fundum. Et hoc quo ad
dominij translationem. [Electio] gal. [su-
pra de rei ven. l. solennibus.] infra de
dona. l. si functiones.

Si minor [Siue igno-
rante] §. si ni-
hil asseruisset: et non tenet in dubio, ff.
e. si sterilis §. i. vel si in glo. non tenere
tur ex empto, sed est minoris ciui-
li sic: ut hic. Primum approbatur vi-
detur i. d. l. iul. §. acti. emp. [Itē] dic-
secus si res esset onerata alijs redditi-
bus quod venditor tenet ex empto, ff. de ac.

An ven-
ditor com-
pellatur p-
cise rem
tradere.

emp. l. i. veditioe. j. d. euic. l. ex pdijs
Cū veditore ^[Hanc] carnifer
 voluit carnē a se venditam tradere
 alij. [Hotes] nec liberaretur nunc
 tradēdo. vide. ff. e. si sterilitis §. cum
 per venditorem.

C Si ancillā ^{[Non pro-}
 hibetur] secus in herede rogato restituere. ff.
 qui et a quibus. l. generaliter. j. com
 munia de le. l. fi.

C Sicut ^[Periculum vini]
 dic. §. ti. i. l. ij.

C Fructus ^{[Perfectus]. §. ti.}
 l. i. [Ac si morā]
 vel si quasi moram. §. e. curabit.

C Emptor ^{[Tradēdis] qz}
 post tps erant
 vediti. [Fuga]. ff. e. ex empto. §. et
 [Errōes]. ff. de edi. edic. l. qui sit fu
 gitivus.

C Expullos ^{Dic qz aut} possessio tra
 dita annotat: aut dñi. Inlo casu
 aut de facto: z nō agit ptra vedito
 rē vt hic. ff. de euic. si per impruden
 tiā. Aut diu: z tūc sic. n̄ ex pmissio
 ne de euictione sed actione ex em
 pto: quasi nō sit possessio tradita. ff.
 e. ratio. Et idē si nō sit ānotata pos
 sessio sed ānotari possit: vt ibi nota
 tur. Si dñiuz annotator: distingue
 aut iure aut iniuria. vt. §. Quid tñ
 si iniuria expulsus agat z succūbat:
 Glo. sentit hic qz agat reivendi. Et
 si succūbat: qz agat de euictioe. ff.
 de euic. l. euicta. §. duple. Idem pos
 set dici si ageret cōditioe. l. si qz in
 tantam. vel possessio: si sine culpa
 sua et iudicis iniuria succūberet:
 vt no. d. l. si per imprudentiam. Itē
 qd si venditor promiserit se curatu
 rū habere licere? Dic qz nō tenetur
 si de facto procedat vel iniuria: iu
 ta nota. in. l. stipulatio ista §. sed qz
 tenus. ff. de verbo. sig. in glo. sed nō
 ne. Nec tenet nisi re iuris ablata. ff.
 de euic. l. habere. Idem credo si p
 miserit omne impedimentū tollere

restrigitur enim clausula ad naturā
 rei super qua re vel propter quā ap
 ponitur: vt no. in. d. l. inter stipulan
 tem in prin. Sed si apponeret claus
 ula siue de facto siue de iure: pactū
 seruandū esset. ff. de posi. l. i. §. si con
 uenerit. j. de edi. ac. l. iij.

C Si quis alteri
 vel sibi. &c.

S ex pecunia
^{[Dñm fuisse] fallit. §. s.}
 rei ven. si vt proponis.
^{[Si pecunie] q nō fuit}
 donata mri: nec donatio confirma
 ta: quia mater superuixit. [Existe
 mas] tu filius aut heres.

C Si emancipat ^{[age-}
 retis] §. famul. hereticū filie. [In possessio
 nē] alias habz iure legari: vt. l. filie.

C Quāuis ^{[Dñs] rei quā}
 tuo nomie emi
 sit. [callūtiā] si tamen probes ali
 as statur instrumento.

C Multuz ^[Numerasti]
 ipsi mulieri.
 alias si venditori. j. de dona. iter vi.
 et vro. l. et si de tua. [Pauperior] si
 venditori insoliduz. ff. de dona. iter
 vi. z vro. l. quod aut. §. si vro. [Ho
 tior]. §. l. proxi. z. l. quis. [Compa
 rasti] z tanqz eius pcurator cōcipiē
 do verba in persona vxoris: secus si
 sibi stipuletur noie vxoris. z sec^o si
 vt nūcius in persona vxoris cōcipe
 ret. verba. ff. de cōsti. pecu. eum qui.
 §. fi. Et vide. §. per quas perso. no.
 acqui. l. i. secundum hu. z glo. Vide
 plenius. ff. de ac. emp. l. i. i. §. si pro
 curator. **C** Et nota qz nūci^o dz con
 cipere verba in persona domini: vt
 vendis domino meo vel promittis.
 z acquiritur domino. vt. d. l. eum. §.
 fii. et. l. qui autem. Si autem concī
 piat i psona sua: acquit sibi. §. tene
 dñō mādati: vt hic no. Sz pcurator
 dz pcipe in psona sua: vt pmitt^o mi

Ex fctuz
 alteri^o q
 liter z qñ
 nobis qz
 ratur.

D8

Liber quartus

hi noſe domini. ⁊ ſibi acq̄ret. ⁊ tene-
tur cedere dño. vt hic notatur. Et ſi
cōcipiat in perſona dñi: non valet:
ſm glo. que eſt hic. Alii dicit q̄ va-
let ſi p̄curatoris interſit. vt no. ff. d̄
ſtipu. ſeruo. l. i. S; cū ſp̄ interſit q̄
teneſ mandati ⁊ h; cedere: ergo ſp̄
valet. quod eſt falſus. Unde dic nec
tunc valere: niſi concipiat in perſo-
na ſua. ⁊ ita no. ff. de verbo. ob. l. ſti-
pulatio iſta. ſ. ſi q̄s iſulam. De ſuo
actore: mancipio: ſeu ſindico: aut tu-
toze. nō refert quomo cōcipiant: vt
hic et dicta. l. i. de ſtipu. ſeruo. nota-
tur. An autē procurator acq̄rat ſi-
ne ceſſione? Videtur glo. r. ll. varie
nam hic dicit q̄ non acquirat: etiam
vtiles. Quis a;zo. contra. Sed. ff. de
ac. emp. l. iul. ſ. ſi procurator vacil-
lat. Un̄ dic q̄ procurator acquirat
poſſeſſionē ⁊ dominiū: vt. ſ. per q̄s
perſo. l. i. Actionē autem nō querit
regulariter. vt. l. poſſeſſio quoq; ſ. i.
Fallit vbi dñs eſt preſens. ff. de ver-
bo. ob. ſi p̄curatori p̄ſti. vel vbi i re
vel ex re dñi contraxit. ff. de p̄cu. l.
quod procurator. Idem in iudicia-
libus ſeu p̄torijs. ff. de dam. inſec. l.
damni. ſ. ſi. de p̄eto. ſtipu. l. in oib;
alias non niſi in ſubſidiū. ff. de inſti.
l. i. ſ. ſi. cu; l. ſe. Et ſic determina-
tionem ſabbatinā. de qua. d. ſ. ſi p̄-
curator notaf. In geſtoze dic. l. i. ſi.
ff. de nego. geſ. l. ſi ego. extra de pre-
ben. c. accedens. [Tradita eſt] ⁊ ſic
ex inutili contractu tranſſeſ dñium
q̄d eſt ver: ſm glo. p. Leleganter. ff.
de dolo. ſ. de fide inſtru. contract;
Sed ob. ff. de acquiſ. re. do. l. nunq̄
nuda. Sed dic q̄ regula obtinet in
ſimplici nuda. hic nō q̄ ſi ſubest cau-
ſa ꝑa vel putatiua: ſm doc. Ul̄ dic
q̄ dñium non eſt tranſlatum. ⁊ tñ re-
pellitur venditor agens q̄ venit cō-
tra factum et conuentionem ſuam.
Itē ⁊ maritus eadem cauſa ſi agat.
⁊ ip̄a mulier repellitur ſi agat: quia
nullum ius habet: extra de cle. con-
ſu. c. diuerſis. Ideo eſt potior.

Cū per eos [Manda-
tum] et ſic
non competit a ctio dño niſi ceſſa. ⁊
vides. ſ. l. priori.

Qui aliena [Non cō-
petit] vic-
de. ſ. cōmunia vtriuſq; iudi. l. ſi pa-
trius cum notatis.

Nihil [Altero] id ē procu-
rator. ſecus i geſto-
re: ff. de nego. geſ. l. ſi ego. [Vel cer-
te]. ff. de dona. qui mihi. [Volēte].
vel procuratore. ff. de acqui. poſ. l. i.
ſ. hec que de ſeruis.

**De rebus alie. nō
alie. ⁊c.**

S [proba-
tū] hoc p̄-
bas p̄bādo rē tuā [Facti
ſūt] vſucapide vel p̄ſcriptione.

Distrahēte [Sigillo
tuo] nota
credi litteris ſigillatis. ſ. de epiſ. et
cleri. l. ſi qua. de pac. pacta. extra
de proba. poſt ceſſionem. ⁊ ibi in ſpe. d̄
proba. ſ. ſi. ꝑ. decimo. de elec. vt cir-
ca li. vi. per archi. qui videtur teneſ
q̄ non creditur litteris vnus p̄la-
ti: ſed plurius ſic. Et vide in. d. l. ſi q̄
Sed an ſit neceſſarium q̄ teſtes ſint
ſubſcripti vna cu; ſigillo? Videtur
expreſſum q̄ ſic: extra de teſti. cu; a
nobis. Sed contra. ꝑ. de bona. l. i. do-
nationibus. ſ; dic vt ibi. Itē dic q̄
nedum ſunt littere ſigillate ſup cō-
tractibus: immo ſuper oibus q̄ agi-
tur. dū tamen iniūgat per partes v-
l per alterā. vt plene no. extra d̄ ſi. in-
ſtru. in rubrica: ꝑ. Inn. r. c. i. ⁊ extra
de ſen. excom. cum medicinalis. li.
vi. Et iunge quod ſcripti. ſ. de p̄cu.
l. i. Et nota q̄ magis creditur maio-
ri ſigillo: extra de iureiuſ. c. roma-
ni: in cle. prope finem. Item nota q̄
creditur litteris iudicis delegati: ex-
tra de conceſ. preben. c. accedens: i
textu. [Fraude] quia forte dicebat
ſibi q̄ erat locatio. [Signaueris]

Iſte ſigil-
lar; q̄
creditur.

Nota

secus si scienter: fm glo. ff. rem ra. ha. l. ne satisfactio. de p. cur. l. si pro. curatorē. z in. l. g. ayus de pig. acti. Sic vt ignorans: dic plene extra d pba. c. post cessionem.

[Vēditrici] ^[Succedēti] secus in here de fideiussoris. f. de euc. l. si. dic. s. de rei vē. l. cū a matre. [Reuocare.] rem ratione dominij. [Volueris vti] secus si alter ageret. ff. de euc. si rē. s. duple. z. l. sed z si exceptio.

[Mācipia] ^[Obligata si] bi. j. de pre. di. mino. l. ytere.

[Si fundū] ^{[Post emā-} apationez.] Si ante: dic. j. de bo. que li. l. fin. s. vbi autem.

[Nemo] ^{[Privatus. sec^o in} fisco. j. ti. i. l. ij.

[Sāctinus] ^{[Usufu-} ctus.] he n sunt vere alienationes. [Penit^o.] sed si transfert possessionē: non vide tur alienare. ff. de verbo. signi. l. alie nationis. Sed contra facit qd no. extra d re. eccl. c. episcopi. dic ibi p Inno. [Constitutionus]. ff. de fun. do. et de p. di. mino. [Permisit.] Querunt doc. an posset fieri pactū inter viuos q impediatur dominij trāstatio: Et dicunt q sic si phibitus alienare constituat se possidere noīe alicui^o: eo ipso q alienare vo luerit. vel si def sub p. ditioe ne alie net: vt no. glo. ff. de acquif. pos. l. q absent. s. si quis. Item quid si phi beaf vendere: an potest donare vel facere vates z cetera in hac. l. contē ta: Quidē q nō. ff. d sta. l. i. l. statu tis veri. s. quintus. Sed p. tra. j. de pre. di. mi. l. fi. Et hanc doc. Quid si in terminis huius. l. prohibet^o aliena re. locet ad nō modicū tps: Dic. ff. de l. ij. codicillis. s. institutio. extra de re. eccl. nō alie. c. i. i. cle. Sed fm doct. prohibitus ponere extra ma num: non potest comodare.

[De communiū re rum aliena.]

[S] ^[Arbitri] nulla ^[us] dic. s. ti. i. l. i. d rei ven. mater fam. herci. l. in familie.

[Multū] ^[Propriū prius] rerum fis. cōium cū priuatis. l. vni ca. li. x. ff. de iure fis. si fiscus.

[Falso] ^[Dicitur.] post nō potest supra cōmu ni di. l. i.

[Rem alienā gerē tibus nō interdici re rum suarū alienatio nem.]

[N] ^[Tutori] non est ^[b^o] sed p hibent cōducere vectis gal. j. netu. vel cura. l. vnica. [Alienare] post depositū officij ante redditam rati onē non possunt. ff. de sal. l. i. s. tu tores. de cri. stel. l. ij. s. i. qd itellige si faciant in fraudem.

[De pactis int em ptozem et venditorē.]

[S] ^[Seruāda est] ea ^[p] actionē pso nalē ex epto iformataz.

[Si fundū] ^[Heredesco] rum. hoc est superfluum: secundum glo. ff. de p ba. si pactum. [Restitueretur] nec presumitur vsurarium tale pactus: secundum glo. nisi alie coniecture occurrerēt. extra de ep. et vē. ad no stram. Ar. contra. di pig. c. illo. pri ma vera si fuit solutum iustum pre

Pactuz pot ipes dire vñj trāstatio nem,

R

Nota,

Libor quartus.

cium. Et no. i summa hosti. de vsuf
§. an. aliquo. §. nono. [Oblatam.]
consignatā & depositam. §. e. si a te:
glo.

¶ Qui ea [Ad se reuertere:
tur] nō sūt verba.
l. cōmissorie.

¶ Cōmissoris [Petitio
nem] & sic
sola petitio sufficit. vt no. ff. de. l. cō
missio. l. post diem. Ar. cōtra. ff. de i.
offi. testa. l. i. mibū. §. penul.

¶ Cuz te [Commemoratio]
alias non contra:
cturus. nec obstat si pra de rescin.
ven. ea. lege. [Perficiet] pre actio
nem ex vedito. ff. de strahen. emp.
l. hec venditio. §. si. fm glo.

¶ Si a te [Rescripto] vale
ret tamē si fuisset
cōcessū supra de preci. impera. offe.
l. quotiens.

¶ Si quis [Immutatū p
manere.] et hoc
si in traditione apponatur et inter:
sit. ff. de aqua quoti. & estiva. l. i. §. si
quis. Alias contra. ff. de pac. l. ne:
mo. Item si locus erat religiosus:
erat opus stipulatione. ff. de reli. q
si locus: fm glo. et doct.

**¶ Si seru⁹ exportā
dus beneat.**

¶ In lege veditōis [Ea lege] Quid si mā:
cipiū nulla lege fuit vē:
ditum a fisco: & post manumissum:
Jo. et azo. dicunt primum vendito:
rem posse manumittere. ff. e. ticius
de con: rāhen. emp. si quis sub hac.
Ar. contra. ff. de lega. iij. si corpus
dic vt ibi notatur.

¶ Si bt man⁹ [Et pe
nā.] ff. e.
l. si seruus. [Dissus est.] quia tu
non potes manumittere cum vtrū:
q habere nō possis. [An domini.]

presentis. quia si contra voluntatez
non incidit. ff. e. l. §.

¶ Ancilla [Fieri] quia iaz
ruperat fidez su
pra. l. §.

¶ Moueo? [Probauer]]
Sed quare nō
releuat p̄sumptio libertatis ab onere
probandi: sicut in seruitutibus rea:
libus? Dic per dy. extra d re. iuris.
c. semel. li. vi. de no. ope. nun. si pri⁹.
[Deprehenditur] infra de libe. cau.
l. si. Ar. contra. ff. de li. cau. ordina:
ta. sed ibi causa seruitutis. hic liber
tinitatis.

¶ Qui exportā dus
[Adorari debet] ff. e. l. ij. [Nec i tra
lia.] nec in sua patria. ff. e. l. cui pa:
cto. & vide. ff. de interdic. & relega.
l. relocatorum. §. interdicere.

**¶ Si mancipiū ita
benerit ne p̄stituat.**

¶ Resect⁹ [Cōpetē
te] nec ha
bebit ius patronat⁹. ff.
de in ius vo. l. §. si hac. §.
p̄stituta. [Et ibi lis] et
ita tale pactū nō pōt remitti p̄ illuz
q̄ fecit: ex q̄ mere in fauorem alteri⁹
fuit factum. ff. de contra ta. l. si post
mortem §. si. supra de non nu. pe. l.
pe. Ar. contra. ff. de solu. l. cum cor:
nelius. Et prestat argumentum q̄
si pactum fiat q̄ liberi qui eribunt
ex tali matrimonio habeāt certam
portionem: q̄ paciscens non possit
remittere pactum: cum sit fauore li
berozum factū. Fortior est questio
an teneat pactum factum iter ami:
cos vel futuros coniuges vt possit
acquiri futuris liberis. Et vide in:
fra. ti. i. l. i. extra de testa. c. raynal:
dus. Et dixi supra d pac. l. si. [Per
uenit] quia pactum est in rem. ff. de
ser. expor. l. ticius.

An pot
sit renun
ciari pa:
cto q̄ li:
beri ex
tali m̄ri:
monio
habcant
certam
portioē

Cæpie. 37

C Mulierē [Abilitare] nota q̄ pie cause sūt p̄ officii iudicis expedien de: etiam parte nō potēte. ff. de ali. lega. l. seruos. z cause rusticorum q̄ habent agere cū dñis. z etiam cause serui vel filij: vt plene no. i spe. de de nuncia. §. i. p̄. p̄uata.

uesariū. z tūc nō h̄z locū petitio pes ne. sed tunc: qñ de iure fortis effectū Et ista duo mēbra p̄batur. ff. d̄ ser. expoz. l. venditor. z. d. l. licet. Et idē in non fieri: vt hic. z hoc in pena ap posita ab hoic. in pena. l. cōtra vide retur: vt. d. l. filius. §. si qs. ff. de inof fi. testa. nihil. §. i. vide qd̄ no. Inno. extra de peni. c. constitutus. In pie sumptide mutare volūtatis sufficit factū: vt scripsi. §. d̄ pac. inter emp. l. commissorie. §. de pac. l. ij. In p̄ditōis implemēto sufficit de facto fie ri in his que alias fieri non possunt. nec de iure fortium effectū. ff. de cō di. iusti. l. mulieri. §. fi. d̄ verbo. obli. l. quidam cum filij: de statu libe. l. penul. Alias non sufficeret. ff. de cō di. et demon. l. hec conditio.

C Si mancipiū ita fuerit alienatum q̄ manumittatur.

S patrocl^o [Volutatis] q̄ in eius fauorem fuit pa cti. ff. e. l. iij. Alias contra. e. ti. l. q̄s tum. §. ti. i. l. i. [Decesserit]. ff. e. l. iij. Ar. contra. ff. de dona. inter vi. z vro. l. quod autem. §. si vroz [Per uenisti] virtute constitutionis. [De federe] Ar. contra. ff. de p̄bo. obli. l. qui rome. §. flautus.

C Si puellā [Potuit] a gere tñ pōt si detineat de facto. ff. de ver. oblig. l. qui rome. §. flautus. ff. e. l. ea que. §. fi. Vel ibi fuit tradita vt certo mō manumitteret: puta vindicta. z tūc non succedit p̄stituto: vt ibi. Et est argu. q̄ si quis constitueret pensio nē alicui clerico quousq̄ ip̄s benefi ciauerit: q̄ eo beneficiato p̄ aliū: ces set p̄sio. Ar. p̄tra. ff. de verbo. obli. cum seruus: cum ibi notatis. dic vt ibi. q̄ aut agitur de iure vel obliga tione in alterius persona q̄rendo: z tunc nō sufficit p̄ aliū fieri. ff. de cō di. z de inō. l. ij. z. d. l. cū seruus. put glo. ibi intelligit. Si vero de euitā da cōmissione pene: tunc non refert qualiter vel a quoyt hac. l. Si de cō seruando iure: tunc nō refert ad qd̄ ff. quemad. serui. amit. qui fundum de aqua quo. z esti. l. i. §. questus: se cundum dy.

Si cōstia tuta ē p̄ sio alicui donec sit bñficiat?

C Si ea lege [Liber ē] ff. de in ius vo. l. sed si hac lege: in prin.

C Si is qui [Manifestus est] contra. ff. de condi. ob cau. l. iij. §. sed si tibi.

C Ea quidē [Libertatez] contra. §. de condi. ob cau. l. ea lege. dic ibi. [Tri buit causam] non ergo sufficit de fa cto fieri vt pena committat. ff. vt le. no. ca. l. l. z. de le. prestan. contra ta. l. filium. §. si qs. Ar. contra. §. de trā sac. si qs maior. z. l. vbi. ff. rē ra. ha. l. procurator. §. fi. z. l. si sine. §. cuz aut Dic q̄ aut cōstat de mēte contrahē tium. z est sequēda. ff. depoli. l. i. §. si conuenerit. Aut est dubius. tūc aut contrauenit alius qui non continue bat in stipulatione: z tunc non h̄z lo cum pena: vt l. procurator. ff. fi. all. Aut ille qui in stipulatione contine tur tūc aut fieri de facto damnificat aduersariū z cōmittit stipulatio. vt l. si qs maior: cū alle. ll. p̄ ista parte. Aut fieri de facto non dānificat ad

C De edilitijs actio nibus.

C Dic q̄ aut agis p̄pter vicij anī mi. aut propter vicium rei. p̄mo ca su dic q̄ aut agis redibitoria. nec fit redibitio nisi in quattuor casib: vt

Nota. Si aga tur redi bitoria.

An ad penā suf ficat d̄ fa cto fieri.

Libet quartus

nisi dictum sit. ff. e. l. i. §. i. ij. r. ij. r. l. ob que §. animi. Sed agit q̄to minoris empturus eēt si v̄ditor ignorabat. vel ad totuz interesse p̄ actio nez q̄to minoris ciuili: si sciebat. vt ff. de ac. emp. l. iul. ff. e. sciendum. et ibi no. Et hoc casu potest etiaz agi q̄to minoris est res. p̄toria que durat anno: vt no. v. §. animi. Tñ hoc fallit in fure: vt. l. iul. §. qui furem. r. l. ex empto §. etiam. ff. de actio. empti. Itē dic q̄ hoc casu propter animi vicium agitur redibitoria si asseuerauerit adesse quod aberat: v̄l ab esse quod aderat. ff. e. qui sit fugitiuus §. si. cum. l. sequen. Secūdo casu aut est vicium leue. r. non agitur vt. l. qui tertiana. ff. e. nisi dictum sit vel affirmauerit: vt. §. Aut graue r. tunc agitur redibitoria. §. e. si predium: secundo responso. Et durat sex mensibus. dic. §. e. l. ij. Quisq; duobus. ff. e. si venditor. Et his casibus p̄t agi q̄to minoris res est pretoria: et concurrunt. Itēz q̄to minoris ciuili: vt. d. l. iul. Item ē reperire actionem in factum que durat. lx. diebus. Et competit in quinq; casib⁹. quos dic. §. l. penul. r. no. in glo. ibi.

S nō simpliciter

[Fraudis] in hoc casu tenetur de omni dāno. Sed si simpliciter vel ignoranter. non vt. ff. de ac. emp. l. iul. Et vide. ff. e. l. i. §. cause. [Nescienti] alias secus. ff. de ac. emp. l. i. [Abest] semper videtur ab esse. ff. e. qui sit fugitiuus §. idēz ait de act. emp. l. iul. §. i. ff. e. q̄ro. [Zubebit]. ff. e. l. i. §. cum autem.

Cū proponas

[Anno] sed q̄to minoris ciuili durat p̄petuo secūdum glo. quod dicitur q̄to minoris emptur⁹ eēt. ff. de act. ep. l. iul. Et dic plene. ff. e. si quis venditor. Item dic q̄ tempus sex mēsiuz vel anni non currit ignorantī: cū sit vtile. secūdū glo. ff. e. cum sex Sed in progressu est continuū: vt ibi no.

et. §. de tempo. in inte. resti. l. super uacuam. Sed. ff. de calum. l. annus glo. no. q̄ semper sit tēpus vtile. Et illa vera em doc. Item no. q̄ doc. v̄t cunct q̄ non est dare q̄to minoris p̄petuā: per hanc. l. Et reprehendunt glo. Prima viay visitatio. [Manifestissimi iuris] ff. e. l. sciendum.

Si apud

[In posterū] id ē securatur⁹ ff. de verbo. obli. inter stipulantem. [Impossibile esse videtur] non tamen est: sed difficile. quia alias non tenetur. ff. e. l. impossibilium. [Qualitate proferre] faciendo restitui seruum per rei vendi. per publicianaz vel actionez serui corrupti si t̄pe eū corruerit em glo.

Si prediū

[Et redibitoria] id ē in factum. Redibitoria enim datur pro vicio rei. l. q̄ si nolit. §. si. secūdū glo. r. doct. [Per eandem actionē] in genere. non tamen est eadē: quia hec p̄a redibitoria. Et nota q̄ videtur glo. sentire q̄ hec nō sunt nomina actionum sed cognomina: dicens do q̄ agitur exempto / redibitoria. Et hanc p̄a. Sed pe. dicit q̄ sunt p̄pria nomina. Et ita videtur sentire Jo. in arbore. Item est actio i factū que competit in. v. vel. vi. casib⁹. ff. e. q̄ si nolit. §. qui mancipia. r. §. i. factum. et. l. si venditor. et. l. ediles: in prin. r. §. vendidi. r. in. l. precipiunt.

Habito

[Exhibere] id ē pbare. qz p̄ mortuo et pro illo qui in fuga est agi potest redibitoria. ff. e. redibere. §. si. r. l. q̄ si nolit. §. idēz ait. r. §. si mancipium. r. l. si hominem em glo.

De monopolis.

[Vide. §. de epis. r. cle. l. conuenti culam. r. quod no. archis. extra de verbo. sig. constitutionem. li. vi. Et dic q̄ de iure est permillum facere conuersiones super licito tangente communitatem. vt clericis q̄ nō

Abonos polia q̄ sunt licita

Tps sex mensium vtile.

Noua vectigalia institui nō posse. fo. cruii

permittant epō res ecclesie alienari. Itē ad sui defensionem: vt ibi notatur. Et de hoc p̄ Inno. ⁊ hosti. extra de sen. ⁊ re iudi. cum i. ⁊ a. Et in sūma hosti. de iurif. §. sed an sit licitū. In feu. de pa. iur. fir. §. cōuenti culas. sed ibi facit p̄tra. q̄ videtur tollere etiā ex causa licita. Iūge. §. de iurdic. om. iudi. l. per iniquum.

De nundinis et mercationibus.

Qui exercēdozū. [Electi] et hoc de ipetrante rescriptuz. Alij autē ibi contrahentes possunt se mutuo ibi conuenire: glo.

De vectigalibus commissis.

Electigal ideo dicitur quia p̄stat de rebus que vehuntur.

Si iure [Commissi.] quia seru⁹ dicitur [Commissi.] dicitur commissus. et vide. de. i. de fidei con. liber. l. q̄uis. [Nec dolo supprimatur.] vel lata culpa: fm glo.

Omniibus [Militib⁹] Nota q̄ milites soluunt vectigalia sicut alij. Itē dic hoc esse privilegiū militis. alias contra. ff. e. l. fin. §. diuus. Itē cōmittitur pro vectigali non soluto ff. e. imperator. ff. de mino. si ex causa. §. si commissum. Item ex illicita de latione vel emptione: fm glo.

Penes [In licitatione.] dum tamen bene caueat. ff. e. licitatio.

Vniuersi [Propriū] vt familie. ff. de vsu ⁊ ha. l. plenū. §. i. ⁊ l. i. §. i. secundum glo. sed si p̄ domo faciendā vel reficiendā: nō viderentur excepta: secundū glo. Nec pro quolibet alio opere. ff. e. l. fin. §. quotiens. Huius in

seruis in quibus est speciale: vt ibi no. Sed in p̄siede est aliud speciale: vt no. ff. e. l. si publicanus. §. de rebus. dic ibi. et in §. quotiens. quib⁹ ob. hec lex. Ecclesia tamen semper habet immunitatem: quia non ad vsu propriū. dum tñ sint proprie: vt dixi. [Predictas causas.] Hec lex nō obtinet in rebus ecclesiaruz: vel ecclesiasticar⁹ personar⁹. q̄ de illis nō soluitur vectigal: vt extra de procu. et cen. c. q̄. §. li. vi. Et sūt ex cōicati exigentes: vbi. nisi ex causa negociationis deferrent vel deferri facerēt. Et dicitur causa negociationis si emanat vt integre vendant sicut emunt. Si autem emāt vt aliquas reponant in vsu suos et residuū vendant: vel vendunt collectas suas: non debent vt ibi no. archide. Et dic res ecclesiasticarū p̄sonar⁹ p̄prias: vt ibi no. archid. Et videt̄ expressū extra de cens. c. fin. in cle. Itē dic q̄ non valet consuetudo ad cōtrarium: vt ibi. Item nota q̄ qui emunt ab eis debēt soluere. et si sit dubiū creditur iuramento. vt no. d. c. si. Et i spe. de i. muni. eccl. circa fi.

Legatis secus i legatis hostiū. ff. de verbo. oblig. l. liber homo. §. i. ij. l. ij. fm glo.

Si quis [Abācipibus] id est cōductorib⁹: ⁊ nō fisco. ⁊ facit. ff. d. vsu fruct. le. l. vsu fructu legato. ff. loca. is q. d. peti. here. l. at vbi. d. bo. au. iur. posil. pretor. §. i. Et facit q̄ firmari⁹ seu cōductor loci ad quem pertinet ius patronatus: possit presentare. Dic per Inno. extra de iure patro. l. ex lris. de sen. ⁊ re iur. cū Bertoldus.

Noua vectigalia institui non posse.

Non quidē [Huius] mentū q̄ illa vel collectas p̄i.

Electigal de rebus ecclesiasticis nō soluit

Nota

Nota

Firmari⁹ us an p̄ntat.

Nota

Electigal vnde dicitur.

gium nō possit idicere collectas nec barones etiam ob necessitatem patrie vt i spe. de iudi. §. qz vero. §. qd ergo de colligentibus. Ad verum est de collegio z vniuersitate super extraneis: sed super illis de sua vniuersitate sic: vt no. ff. quod cuiusqz vniuer. l. i. de colle. illi. l. i. ¶ S3 de barone nō credo. §. ne op. a coll. ext. l. j. li. r. j. de sta. et ymagi. l. fi. j. in q cau. colo. cē. do. accusa. pos. l. cum satis. li. r. j. de superind. l. i. lib. r. j. de excu. mu. placet. li. r. Ar. cōtra. ff. de yaca. mu. l. in honoribus. §. qui maximos. In feu. de ca. cor. §. sifr. de prohi. feu. alie p fre. §. sifr. Et vide Inno. extra d̄ excuf. pla. c. j. Et hoc tenet hosti. videlicet q nullus possit idicere nisi priniceps. z q cōsuetudo cōtraria debet reputari abusua. in summa de immuni. eccle. §. a quibus. §. quid ergo de militibus. Pro quo in aut. de manda. prin. §. z nō permittas. et §. deinde. col. iij. ¶ Ad autem dicit de consuetudie intelligo nisi esset rationalis et lōga: z sine violentia obtēta. j. de agri et censu. cum satis. §. caueant. z l. do mini. li. xi. Et i hoc satis concordat hosti. in. d. §. a quib? : circa prin. vel verius tanti temporis q non extat memoria: extra de verbo. sig. super quibusdam. ¶ Item dic q nec priniceps potest idicere nisi ob necessitatem vel vtilitatez publicam quin peccet: vt. d. §. a quibus in fi. vide. j. de ope. publi. l. omnes.

¶ Si prouincialiu.

[Et nostre] videtur ergo requirere duozet concessionem principis: z p̄scriptionem. Sed dic q sufficit p̄scriptio tanti t̄pis z c. extra de p̄bo. signi. super q̄busdā. de censu. c. inno uam? Sed i lōgissima z necessaria cōcessio. vt. j. d̄ fun. patrimo. l. fi. li. xi. Et dic q concessio principis qui nō habet superiorē. als esset raptor d. c. super q̄busdā. z. c. cū cā vide ple

ne in summa hostiē. de censu. §. i. §. exactiones.

¶ De commercijs a mercatoribus.

¶ Nō solū.

qui non obe diūt imperio. [Subtili auferatur] non tamen per fraudem vel per casum niam. vt no. Inno. extra de res. sti. spolia. olim. i. Nec etiam per vi: extra de vo. et vo. redē. q̄ super. Et ibi. Inno. et hosti. plene notant q non licet eis iuadere: nec bonis spoliare. Item nec licituz est fidem eis frangere. xxij. q. i. c. noli. Et hoc tē pote treuge. Alias secus. xxij. q. ij. c. dominus. q. viij. vt pridem. Et vide hosti. in summa de peniten. §. qua pena. §. quid si quis furatur christianos. Et per hoc potest fundari q sit licitū eis tradere ad vsuram. xiiij. q. iij. ab illo. et ibi nota.

¶ Non solū.

hoc tamen intellige in infidelib?: quibus nullum bellum inducitur. Et vide hosti. in summa de vsuf. §. an aliquo. §. octauo. [Crimiosa festinat] in feu. que sit prima cau. bene. a. §. preterea.

¶ Nobiliores.

[Nec cleri] ci nec religiosi: extra ne cle. vel mo. fela. c. i. et per totum.

¶ Mercatores.

[Persaru res] gi. hos subiecit iustinianus. i aut. de here. et fal. col. in prin.

¶ De rerum permutatione.

Collegium an potest idicere collectas

Solus princeps idicere collectas

Quos sunt fieri barbaris.

¶

S cū patruus

[Non taxata] alias ꝑ.
supra de rescin. ven. l. ꝑ.
cy. [Cōpauit] respectu
vēditoris. nō tñ fuit vera emptio.

[Ex empto] fm quosdā. vel ꝑseris
ptis ꝑbis: fm alios. [Euictū est.]
sz anteq̄ euicaf potest agi. ff. de cō
di. ob. cau. l. fina. Et sec^o in emptio
ne: vt ibi nota. ꝑ. de euic. qui rē. In
beneficialibus videt q̄ altero cui-
cto de euictione nō agatur extra de
preben. c. inter cetera. r. c. cum secū
dum apostolum.

Permutationē [Bona
fide] in
sti. de actio. ꝑ. in bone fidei.

Ex placito [Secuta]
ca aut secu
ta oritur ꝑscriptis verbis: non ex
traditione sed ex pacto dudum in-
to: fm glo. et doc. Et habet locū ꝑ
scriptis verbis: do vt des: facio vt
facias. sed in facio vt des. hz locum
actio de dolo: fm glo. Et quādoq̄
datur ꝑscriptis ꝑbis: vt scripsi. s.
de transac. cū mota. Item hec. l. nō
obtinet in beneficialibus: qz statim
ius ibi queritur. vt plene no. archi.
extra. e. c. j. li. vi. extra. e. cū vniuer-
sorū. [Competere] secus de iure ca-
nonico: extra de pac. c. i.

Cū ꝑcib⁹ [A te va
bita fide de ꝑcio. nec ob. insti. de re.
diui. ꝑ. vendite. Et hāc doc. Et dic
aliud i ꝑmutatiōe. vt no. glo. s. l. ij.
[Seruet] hoc in tua electione. s. l.
j. [Restituaꝑ] nō tamen ꝑcise co-
getur: vt no. glo. hic: et docto. Dic
melius infra. e. rebus.

Quoniā asseneras.
[Cōditiōe] r modo. ff. de ꝑscrip.
verbis. l. naturalis.

Reb⁹ [Incertam] qz daf
ad interesse incertū
[Demonstrat:] si ergo videtur q̄ ꝑ
scriptis verbis datur ad interesse.

Cōtra. s. e. cū ꝑcib⁹. ꝑ. e. l. fi. ff. de
verbo. obli. l. si feruū. ꝑ. fi. ꝑ. dicit
q̄ ꝑscriptis ꝑbis datur ad inter-
esse. r est speciale i cōtractib⁹ in oia
tis q̄ i obligationib⁹ dādi succedat
interesse. vt no. ff. de verbo. obli. l. ita
pulationes nō diuiduntur. ꝑ. j. Sed
ipse nō euadit cōtraria. Quare dic
q̄ actio ꝑscriptis verbis cōpetit
ad cōtractū cōplēdū. r si non com-
pleat: succedit interesse. Sed hoc si
rē non habeat als cōpellitur dare.
Sed vbi tenet facere tñc succedit si
cut in alijs obligationibus nomias
tis. In alijs autē dic vt scripsi. ꝑles
ne. ꝑ. de fideicō. li. l. fi. dic ibi.

Emptionē [Stipula-
tionis] dic.
s. si cer. ꝑ. si non singuli.

Ea lege [Postulas.] vel
prestandū inter-
esse: vt. s. e. cū ꝑcib⁹ notatur.

De locato et con/
ducto.

Dñs horreorū.

Qui mercedem recipit.
ff. e. q̄ mercedē. [Presta
re.] qz tñ adhibere custo-
des. ꝑ. e. l. iij. [Cessatib⁹] r alijs si-
milib⁹. s. de pigno. ac. l. que fortuis
tis glo. [Illeſis] vñ ex hoc ꝑsumit
contra eum. ff. como. si vt certo ꝑ. q̄
vero. Dic. ff. e dominus. [Deposita
re.] mercede vt supra.

Aduers⁹ [Cōduxisti.]
respectu dom⁹
sz respectu operarū locasti. [Debitū]
facta domo. fm Hug. Sed glo.
dicit in initio. Dic q̄ si dñs agat: of-
ferat pecuniā: r sic opi. glo. Si fa-
ber impleat. r sic opi. hug. infra. e.
si hi: cū notatis. [Usuris] post mo-
ram. [Solitis.] in regione.

Edez [Nota hos quattuor
cas⁹ qb⁹ pōt expelli
p̄ ij

Casus
qb⁹ idlis
n⁹ expelli
pōt a
domo cō
ducta.

Libertus quartus.

colonus. Primo si nō soluit pensio nem. ff. e. qro. §. inter. Sed. §. quod tps est soluēda. Glo. dicit q̄ i fine cuiuslibet āni. nisi aliud appareat. vel ex cōuētionē partū: vel ex p̄suetudine. Et hāc Inno. z hosti. extra e. ti. §. post q̄. §. sed q̄ritur. Quid si locauit ad. x. annos? Dic nihilominus post biēniū posse expelli: vt hic no. 6m glo. et azo. De operarijs dic supra. l. pri. z. d. c. ppt. Itēz dic q̄ dñs pōt hoc casu expellere aucto- ritate p̄pria: vt ff. vi. pos. si duo. §. cū inq̄m. ¶ Sz si als expellit: inq̄- nus resistere pōt: vt no. Azo. in iū- ma hic. z glo. z spe. d. §. §. sed nūqd. Scōs casus est vt si vsib⁹ proprijs zc. Dic hoc obtinere z in casibus se- quētib⁹ si dñs nō potuit p̄uidere. Alioquin cōtra. ff. vt in pos. lega. l. si is. §. plane. Et hoc notatur i. d. c. ppter. et p̄. ff. e. l. qui insulā. Quid ergo si vnam domū tñ habebat: et illā locauit: z forte vxorez duxit cū qua ibi vult habitare vel sol⁹? Dic non posse expellere: vt no. host. i. d. ca. ppter. Habet ergo locū hec. l. si forte duas domos habebat: z vna corruit. [Lorigere maluerit] cum necessario indiget qd nō eminebat tpe locationis vt. c. ppter. extra. e. [Versat⁹ es] quia scindit arbores. vel in domo ponit porcōs sup solas riū. Quid si male circa honestatez? Non videt idē. ff. de peti. here. l. an cillarum. Hosti. contra in. d. c. pro- pter. ff. de vsu z habi. non aliter.

¶ Quod verum est nisi meretricia vel tali inhonesto sciēs q̄ditionem eius locasset. §. de sponsa. l. fin. ¶ Quid si non conductor sed eius inimicus damnificat rem? Dic posse expelli: fm Hostien. Quod est verum si cō- ductor sit causa inimicitiarū ex cul- pa sua. ff. so. ma. in his. ff. e. si mer- ces. §. si conductor. ¶ Sed nūquid fiet remissio mercedis vel reddetur p̄rata? Dic q̄ sic: vt hic nota. z pa- tet in. c. ppter. Et hoc indubitāter in. ij. z. ij. casib⁹: sed in quarto non.

Remis-
sio mer-
cedis.

scōm hosti. z spe. d. §. §. sed nūquid remittetur. Et est expressum in ca. ppter. Sz glo. hic cōtra. cum Azo. Quid ecōtra si conductor velit exi- re qz dom⁹ nō factif vel rescitur in aliqua parte. vel qui a locator male versat in alia parte non locata. vel forte duxit vxorez q̄ habet p̄p̄iam domū? Dic idē hz hosti. ff. e. dom⁹. §. qui contra. z. l. si merces. §. si vici no. Quid si dñs velit tradere cōdu- ctori eque bonam domū: vel cōdu- ctori domino? Dic nō posse dimitte- re: nec expellendū. Vel si possit in p- te habitare. ff. e. cum in plures z. l. qui insulam. §. si fundum. ff. e. l. ha- bitatores.

Ex diui pij. Dic q̄ authoz rea nō sunt in domo locatoris vbi habitat: z tunc nō tenetur: nisi custodia recepit: tūc em de leuissima. vel nisi dolum adhibuerit: vt hic. z. l. domus. ff. e. Aut sunt i domo i qua habitat. tūc si cōductor recepit clauēs vel alios custodes apposuit: dñs nō tenetur: vt no. i. d. l. domus. Alias tenet de leui culpa. ff. de regu. iuris. l. §ctus. §. e. in iudicio. z i spe. e. §. iam. §. ad euidētiā. dic ibi. [Horeozum] que erant extra domū suā: z quoz nō recepit custodiā. [Custodes] conductor tradiderat custodiā. [Periculo] nisi dolo fecissent [Et] hibere debent] si deprehendantur i culpa: etiam leuissima. vt no. in. d. l. domus.

Qualie
dñs hoz-
reoz de
rebus ibi
repositis
teneat.

Certi iuris. Querit p̄ mo q̄ sit ra- tio iter primū z scōm casus? Dic q̄ in domib⁹ secreta inferunt q̄ nō ex- pedit i q̄ri. In p̄dijs si: fm gl. Itē q̄ ro an dñs possideat iuecta? Azo q̄ sic. ff. d. pig. ac. soluta. §. soluta. Alij dicūt q̄ nō nisi deinū post iclusionē seu apprehensionē. ff. in q. ca. pig. ta. cōtrahi. l. est differētia. Doc. primū approbāt i vrbānis. in rusticis fecū dā. ff. de fal. iterdic. l. §. interdictuz. ¶ Itē qd si res aliene iudicā? Gl. z d

An dñs
possidet
iuecta.

dicit q̄ obligant si sciente domino. Ita. de are. contra. nisi dominus volun adhiberet. s̄. advell. si sine.

¶ Item quid si minor iherat. Glo. dicit non obligari. ff. d. pac. l. itez qz Et idem dy. insti. de actio. s̄. itez seruiana. Quid si infra instrumentum nō videtur obligari. ff. de le. ij. l. gaus. Ar. cōtra. ff. de leg. iij. l. qui filii. ff. de bo. dam. l. diuus. Et hec verior. Quid si locator cōuenit de certis rebus inuectis q̄ essent sibi obligate. dic q̄ renūciat alijs. f. de pac. conuē. l. fi. Et no. dy. d. s̄. Et hec habent locum in partiaro colono: vt no. in. d. s̄. itez seruiana. ¶ Itē que ritur q̄bus actionibus pro his obligatis agatur. Et est plenum q̄ i rusticis comp̄ et saluanum interdētum et seruiana. Sed i vrbanis nō competit saluanum. nec seruiana. sed quasi seruiana: fm̄ quosdaz. Sz glo. z dy. tenent q̄ p̄petit seruiana. in. d. s̄. item seruiana. vide ibi. Itēz dic q̄ quis glo: dicat in. d. s̄. itē seruiana: q̄ colonus est in villa: inquilinus est in ciuitate Doc. tamen dicit q̄ colonus est i predio rustico: inquilinus in vrbano siue in ciuitate: siue in villa. [Induxerint] vt sint ibi perpetuo q̄ diu inhabitauerint. ff. de pigno. l. debitor. i qui. ca. pig. ta. contrahi. eo iure: scdm̄ glo. et doc.

¶ Nemo [Locare]. ff. e. si tibi. de acquirē. pos. l. vniuersas. s̄. fina. z facit q̄ scolaris possit aliū substituere i camera spe. cōtra. ti. de iudi. s̄. generalia. p̄. sed quid glo/insti. e. s̄. fina.

¶ Si cū [Detineret] spontere. nec ob. ff. de iure fit. l. iij. s̄. quinquennium de publicatio. s̄. i. [Ignorabit] sed de p̄terito sic: secundum glo.

¶ Licet certis [Dicit] q̄ aut quis de colono priario. nec habet locū hec lex ff. e. si merces. s̄. apparet. Idem in

emphiteota. f. ti. i. l. i. dic ibi. aut de illo qui nummis colit aut portione bladi. et tunc aut allegat sterilitatē et tunc aut vicio rei. et dic non fieri si vicium erat tempore locationis. ff. e. l. item si vno. s̄. fi. cum. l. seq. aut superuenit. et tunc aut in ipsa re: et dic non fieri: vt. ff. e. ex conducto. s̄. ex ipsa. nisi tota perijisset: vt. s̄. sed si ager. e. l. Et hoc si culpa coloni precessit. Alioquin fit remissio propter vicium rei: scdm̄ canoni. extra. e. p̄pter. Si petatur remissio p̄pter casum fortuitum: vic fieri debere propter magnum incommodum vt. d. c. propter. ff. e. si merces. s̄. penul. z. d. l. ex conducto. Fallit si culpa coloni precessit casum: vt. d. l. ex conducto. s̄. fi. Vel si i se recepit casum: vt hic Vel nisi ex vbertate zc. ¶ Itēz vide hoc verū si perijt anteq̄ fructus essent leuati per colonum. Alias videtur perire eius periculo cuz sint sui. ff. e. l. cum in plures. s̄. messes de furt. si apes. s̄. fi. et sic intellige. ff. e. si merces. s̄. vis. vbi pars coloni partiarij perit et? periculo. idem i emphiteota. f. ti. p̄xi. l. i. ¶ Sz p̄ fructuū exiguitatē vel vicium nō fit remissio: vt. ff. e. si vno. s̄. cum quidam Quod intellige nisi esset sterilitas: vt ibi no. Et pz. e. ti. ex cōducto. s̄. si vis. Quod autem vixi de vicio: itel lige scdm̄ canoni. si culpa p̄cessit. alias sic. vt no. hosti. i. c. propter. Sterilitas autem dicitur quando nec semen colligitur fm̄ glo. et hanc. In no. in. c. propter. fo. dicit i sp̄ici vulgi opi. vt quando divulgō q̄ deducto semine z expensē. nil remanet colono. et hanc hostien. ¶ Quid ergo si in vno fundo solo fuerit sterilitas? Dic tunc oportere fieri q̄stum in illo fūdo colligitur. vt iudicetur sicut. s̄. proz. Vbertas dicitur quādo bis tantū habuit q̄stū consuevit habere fm̄ fo. Tu dic q̄n plus i aliqua sūma notabili sit: q̄ facta cōpensatione possit redigi ad consuepū.

Si fiat remissio p̄sonis vel augmentum

Da

Sterilitas q̄n dicitur esse

Vbertas q̄n dicitur esse.

Qualit
sint dño
obligata
et que.

Colonus
z inquilinus
quid
sint.

si perceptionē. Quid si vltio anno sit sterilitas? Dic fieri p̄pensationē priorū annoꝝ: s̄m glo. iurta. l. si vno. Quid ecōtra si superuenit vbertas imperata? Dic debere pensionē augeri si casu fortuito. vt no. l. si merces. §. pe. Et doc. idem in. c. p̄o p̄ter. Et facit extra de consti. c. cū in feraricū. sec⁹ i bonitate terre quā locator sciebat vel scire poterat. vel si vi agriculture supuenit vbertas vt ibi notat Hosti. S5 obstat. §. e. l. lege. Sed restringe eam ad hos duos vltimos casus. nec teneas q̄ sit speciale in fisco.

Emptorē Dic aut q̄ritur de successore vniuersali aut singulari. Primo casu cōpellitur stare successor: vt. §. e. vias. Et ibi no. scdo casu aut predecessor non habuit plenus ius. et tunc nō cōpellitur successor stare. vt. ff. e. si quis domum. §. si. ff. sol. ma. l. si. filio. §. non cōpellitur. nisi causatiue vt ibi. Aut habuit plenus ius. et tunc aut successor non habuit plenus ius: et cōpellitur stare prior colono. ff. de bo. au. iudi. po. s. l. in venditioe. §. i. Aut habet plenus ius et tunc pōt expellere: vt hic. ff. de le. t. l. nichil proponitur. §. i. ff. e. qui sū dum. Fallit. ff. de iur. fis. l. si. Et fallit in colono ad non modicū tps: vt hic notatur. Quid de iquilino? dic idem: s̄m glo. Sed an possit expellere auctoritate propria? Glo. q̄ sic S5 iquilinus pōt ei resistere. ff. vti possi. l. si duo. §. cū inquilinus. Qd est verū si iusta causam habuit: propter ipensas forte. ff. de acquir. pos. si quis rem. de vi et vi. ar. colonus. als non: s̄m doc. Et quid de emphyteota? Dic non posse expelli: in spe. e. §. nūc aliqua. §. clxxij. et vide e. ti. §. i. §. sed pone. Et hoc obtinet vbi colonus non hz ius in re. Quid ergo si locator obligauit bona p̄tenda locatidē? Dic nō posse expelli cū habeat ius obligatiōis i re. vt. l. colon⁹: i. fi. z. l. si. ff. de iur. fis. z sic retinere pōt. Quid ergo d̄ plato q̄

accensauit ecclesiā? Dic non p̄pelli stare successorē. vt no. Imo. extra ne pla. vi. suas. c. fi. Quid est verū nisi ep̄s autorizasset: vt ibi notat hosti. Vel nisi pecunia esset cōuerfa in vtilitate ecclesie. vt no. in sūma ne pla. vi. su. Ar. p̄tra. ff. de adm. tu. to. l. si tutele. Sed ibi debitorē ius plenus habuerunt in pecunia numerata. Et ad tertiu membrū. cōtra. ff. de vsu fruc. l. arborib⁹. §. i. S5 ibi hz plenus ius in fructibus. Item quid e contra si colonus vult dimittere inuito emptore: nunquid pōt? Item videtur q̄ si emptor vult tradere alij colono q̄ primus posset retinere pro eodem precio. vide. §. de loca. p̄di. l. si. li. xi. [nisi ea lege] nec tunc datur exceptio: scdm doc. vide ff. de ac. empt. l. iul. §. pe. ff. e. si mercēs §. i. et de vsu fruc. l. arboribus. §. i.

Diam [Restitūas]. ff. e. cū in plures. §. here dē cōtra. §. de vsu fr. si dñs. dic ibi.

Inuitos publica. l. cōte. §. i. §. de agri. cum satis. li. xi.

Dannus diui. [In possessionibus] id est rebus existentibus in possessionibus. Nā si ipis possessionibus: spectaret ad dominum. ff. e. ex conducto. §. si vis.

Si diuisa [Obligati] qd si nō apparet. Dic i dubio quēlq̄ teneri p̄ parte: s̄z glo. et doc. ff. de vā. ifec. l. si plures. S5 qd si vnus soluit? In primo casu dic q̄ p̄t petere fieri cessionem. §. si cer. pe. l. si in rem: s̄m glo. Sed an in hoc scdo casu fiet cēssio in solidū vel p̄ partib⁹ alioꝝ? Dic p̄ aliorum partibus contra quemlibet tamen in solidum: vt no. supra de trās. ac. li. i. Sed quid si nō fuit facta cēssio? Dic q̄ aget p̄ socio si sint socij alioquin vtili pro socio. ff. de his qui deiec. vel effu. l. perceptione: secū dū glo. [Velit] habent tamen beneficium. l. i. §. de duo reis. Et item be-

successor an teneat stare locatōni p̄ decessoris.

Nota

Duo rei.

Nota.

neficium epistole diui adriani: secū
dum glo.

[Sibi] ^[Accepta pecunia]
alias nō agerent. ff.
de actio. emp. l. iulianus. §. offerri.

[Si cesūdo] ^{[Condu-}
cro] nō au-
tem interdicto vnde vi. Rec. l. si q̄s
in tantam nisi intruertisset posses-
sionem. glo. Sed quid si extraneus
expulsi? Dic idē. sed subuenitur per
l. si coloni. vt no. ff. de condi. fur. et
ideo. in fine. Quāuis doc. hoc non
approbent. Vel ager cōtra dominū
vt cedat. ff. e. cum in plures. §. mes-
sem. Et hoc si expellens inteuidebat
spoliare dominū. Alias si solū con-
ductorem: videtur omni auxilio de-
stitutus. nisi iuuetur per. l. si coloni
q̄ dno nullū opetit interdictū: cum
spoliatus nō sit. Sed tamē de iure
canonico videt competere: extra d̄
refsi. spolia. pyrsanis. et vide. ff. e. si
fundus prope sit. [Retinere potes]
sed tunc cessat actio ex conducto.

[Leges] ^[Hec pensionum.]
fallit. §. de allu. l. ij.
fm glo. [Consensu.] dicit. ff. e. l. itē q̄
ritur. §. qui impleto. l. qui ad certū.

[Preses] ^{[Legitias] supra}
e. l. ij.

[Excepto] ^[Sterilitatis.]
dic. §. e. l. licet.
[Consuetudinē.] Vel quia erat du-
bium de mensura seu modo soluēdi
vt extra de cēsi. c. ex parte. Vel dic
q̄ sufficit probare consuetuz: extra
de cēsi. c. peruenit: nota. Cōtra. su-
pra de pac. si certis annis.

[Qui rē] ^[Existimās] idē
si sciret suā: scdm
glo. Sed p̄tra. no. post Azō. ff. v ac
quis. pos. si aliquam rem. Sed hec
vera: scdm doc. ff. de po. qui rein. Et
dic plenius per dy. d. l. si aliquam.

[Stolei] ^[Prop̄ hoc nisi]
esset deceptio vl-
tra mediū. [Obtulit] rē res nūerat i-
tegra. [Recedi si oportet]. ff. de po-
s. l. i. §. si quis seruum.

[Sibi] ^[Seruari iubebit.]
cōpellendo p̄cise ad
factum. Dic. supra de usufruc. anti-
quitas.

[Ad pbationē] ^[Lepe]
rit con-
tendere] dicit. §. e. qui rem. ff. de acq̄.
pos. l. si aliquam rem. [Possessionē]
mutare] id est proprietatem. ff. de
verbo. signi. l. interdum.

[Si quis] ^[Cōtra. §. e. ad]
probationem.
Sed illud qm vendicatur hic. quan-
do agitur ex locato: vt. §. si cer. pe.
l. §. uis. Ar. cōtra. §. d̄ prescrip. xxx.
an. l. si quis emptiois. §. penul. dic
ibi. Item cōtra. §. de agri. et cēsi. l. i.
litibus. lib. xi. Sed ibi non petebat
res sed pensio: nec cōstabat de loca-
tione. hic quando locatio est clara:
vel per confessionez partis: vel per
pbationem. Itē §. ff. de reg. iuris
l. dolo. et. l. inuita. §. cui domo. Sed
ille non obtinet in possessorijs: fm
glo. subaudi recuperande: vt no. §.
de prescrip. xxx. an. l. si quis emptio-
nis. hic autem est quasi spoliatio. ff.
de preca. l. si. Et no. per dy. extra d̄
reg. iuris. c. qui ad agendum. l. vi.

Sed ista ratio cessaret in casu. l. et
a quo. ff. de vsucap. et. d. l. si aliquā
rem. ibi: respectu possessionis. Sed
dic q̄ attenda equitate huius. l. que
subuenit locatori sicut spoliato nec
patitur referri questionem dñij. seu-
cundo non ob. cū sit per hanc. l. pro-
uisuz specialiter p̄tra eos. Sed qua
actione agetur? Quidā dicunt cō-
dictione ex hac. l. Verius ex locato
secundum glo. et doc. Sed quid pe-
tet? Glo. dicit possessionem. vel ve-
rius forte rem reddi. **[Quid i cō]**
moda to r̄ alijs i quibus agitur ad
redditionem rei: Dic idem. ff. de pi-
gno. ac. solutum. §. is quoq̄ deposi.
bona fides. Sed an hec lex obtinet
at vbi offertur p̄p̄tra fides? Quis-
dam q̄ nō iuxta illa que no. ff. de iu-
di. l. si de vi. **[Sed cū hec lex p̄bi-**
p̄lij.

Qui p̄nt
referre
seu obij-
cere q̄sti-
onē dñij.

ds

Condu-
ctori ex-
pulsio q̄s
remediū
datur.

beat omne litigtū super dñio : quo- modo audiet. Et ideo dicas vt in i terdicto recuperande, vbi nō auditur: vt no. extra de resti. spol. c. i. de cau. pos. et proprie. ca. ij. per Inno. **A**betum vero inferens potest referre causam dñij. vt no. Inno. qd me. cau. in rubrica, et facit. f. e. l. pducto res. **Q**uid de emphiteota? **D**ic idē qd de conductore. vide plene in spe. de loca. §. nūc aliqua. ver. si. li. j. r. ver. sicu. c. l. v. ij.

fico.

De emphiteotico.

Emphiteota an possit referre q- sionem dñij.

Si tibi [Prorogasti] i. i. [Placiti] nō aīo pstituēdi. insti. de acti. §. itē de pstituta. [Actionē] qz nō apponebatur ad vtilitatē cōtrahētis. **D**ic supra. e. ex diu.

In iudicio **C**uriales. **H**ec clericus. i. aut. de sanctis. episcopus. §. aliū. coll. ix. [Locatori.] scienti. ff. e. si quis ignorans. [Sanctinus] si successit retinet. ff. de decurio. l. neq.

Clerici nō pnt affirmare iusticias.

Milites. **D**ic qz clerici seu p moti nō possūt affirmare villas nec iusticias nec aliqua loca seculariuz. Sed bene possunt vnuz locum ppter necessitatem locare vbi p prius manibus operantur: vt plene notāt Inno. r. hosti. de obli. ad ratio. c. i. [Rurestre] sic videtur qz rustici nō debeāt ire ad arma. et maxime quādo seminant vel colligunt. f. de agri. et censu. l. i. l. xi. [Prohibemus] nisi p necessitate sua: s̄m glo.

Nota.

Cōductores. **C**ōpelantur. **Q**ueritur qua actiōe? **B**lo. dicit qz p dictione ex hac. l. Et idem docto. Et potest i eodē libello petere vtrūqz. videlz restitutionē et penā si de neget: s̄m glo. r. glo. Et idem inno. de testa. raynaldus. **I**dez in spe. de litis cōtes. §. iā nūc. §. itē talis: cum se. Et vide. f. vnde vi. non est ab re.

De iurē emphiteo

[Alienationes.] **S**trictē recipe nec ob. s̄. d. realie. l. fi. i. auf. s̄. nō alie. §. alienatiōis. coll. ij. [Scripura] qdā dicūt scripturā necessariā Et quis glo. nō figat pedes: multi tamen modernoz hoc asserūt. Sed cōtra. ispe de loca. §. nūc aliqua. §. sed opponitur. **S**ed an successio singularis emphiteote gaudebit viciuz pactionibus? **D**ic qz sic in. d. §. nunc aliqua. §. octauo qritur. **Q**uid si nō appareat de cōtractu: sed pbat pēso soluta. cl. ānis? **B**lo. dicit f. l. p̄tina: qz presumitur ptractus emphiteoticus. f. de fun. patrimo. l. fi. et. l. ius. l. xi. Et idē doc. r. spe. §. cl. ij. et. §. lxiiij. **Q**uod est verū vbi cōtractus emphiteoticus magis qz cē sualis ī regione frequētatur. **A**lias contra. ff. de regu. iuris. l. semper. **Q**uid si in instrumēto p̄tineat: talis dedit in emphiteosim vel censum? **Q**uidē emphiteosis. ff. pro socio. l. sed si adiūcia. de au. r. argen. le. l. species. **C**ontra. ff. de acq. pos. si quis ante. sed ibi ex interuallo.

Quādiu dicitur casus huius emphiteoticus

Quid si negauit tenere rē a domino: vel esse emphitheotā? **Q**uidā dicūt eū p̄uandū: vt. §. lxx. in spe. **Q**uid si non appareat res p q̄ soluitur? **D**ic emphitheotam debere ostendere. alias presumitur qz p toto patrimo suo: vt. §. lx. i. spe. cū se. **L**auē tamē qz consideranduz est quis agat: r. ad quid. vt ibi no. **S**ed an per instrumentuz emphitheoticū p̄bet contra alium? **D**ic qz non nisi cū tēporis transcurso. vt no. §. li. ij. r. §. li. **I**tem nota qz locatio p̄petua videt emphiteosis. vt no. f. v loca. p̄di. l. fi. lib. x. **I**tem dic qz est presumptio p dñio: licet contractus nō p̄betur si residuū territorij moueat ab eo. spe. e. r. i. §. nūc aliqua. §.

Nota.

D

Nota.

fl. lxxxvi. [Particulare] vcz medietate: km A30. Tu dic quodlibz particulare, dūmō nō sit totius rei: km Bul. 7 glo. ¶ S3 qd si res augmētetur in duplū: Glo. distinguit: aut sit incrementū patēs. et tūc augmētetur pensio. Aut latens. et tunc nō

¶. de allu. l. ij. Sed doc. dicunt indistincte nō augmentari. Et hāc spe. §. cxxxvi. ¶ Et dicit qd augmētū patēs nō ptinet ad emphiteotam si cut nec ad usufructuariū. ff. de usufruc. l. itē. §. i. et. l. si fundum. Et hoc non obuiat ei quod scripsi. §. ti. l. licet. qz ibi illocatore 7 pductore. Quid de quod nō. extra de pac. c. cum clerici. Et vide in feu. qui succe. te. c. ij. §. si quis de manso. et si de feu. fue. contro. c. i. dic infra de allu. l. fina.

¶ Sed an saltez fiet diminutio pensionis ppter sterilitatez: Dic qd nō km doc. per hanc l. j. de fun. rei priua. l. quicūqz. li. xj. Sed ille qui conduxit ad nō modicū tēpus: sic. ff. loca. si vno. ibi: vectigali. Et hāc spe. §. cxxxvij. Et ecclesia tamen nō tenet ultra fructū. in aut. de ali. 7 emphi. §. si vero qdā. 7c. col. ix. ¶ Sed qd si pp guerrā nō possit laborare: Ita. de are. dicit canonē nō soluēdū ar. ff. de bo. au. iudi. pos. cū vn? §. si. de fur. is qd rē. §. eū. qd de acq. pos. l. ij. §. habeo. ¶ Et hec lex ē i argu. qz si qs bona sua donat alicui vt eū nutriat 7 bona pereant. qz nō tenet eū nutrire scdm doc. ff. de prescrip. verbis. l. naturalis. §. i. 7 §. sed si ciephos. Et hic nō trāsit i totū dñū: ibi sic: scdm docē. ¶ Sed qd si fuit pactuz d tota clades pertineret ad emphiteotā: Dic tenere: vt i spe. d. §. §. cxxxvij.

In emphiteothe carijs.

[Et de refectione] Quid si pactuz fuit q non possit deijci? Dic nullo mō pactū tenere: vt hic notaf. 7 in spe. d. §. §. lxxxix. l3 qdā moderni §.

[Triēnīū] hoc i emphiteota pziuar. ti. secus i emphiteota ecclesie. §. de cessans fa sanc. eccle. aut. qui rē. Itē secus i colono. ff. locati. l. qro. §. inter. Itē et in colono fisci. ff. de publi. l. vectigalia. §. nō solutū. ¶ Quid in partiaro colono? Dic idē si p triēnīū nō portauerit partē dñi. vt in spe. e. §. lxxx. 7 §. ciij. cū seq. Quid d cēsuali: Inno. dicit nō cadere i cōmissum. extra de reli. domi. pstitutus.

¶ Sed quid si ecclesia tenet in emphiteosim? Archi. 7 Jo. glo. de re. et Hof. tenēt q non cadit in pmissū vt no. idē archi. de sen. et re iudi. ad apostolicē. li. vi. Quid d re pupillit? Dic q cadit: sed restituitur. §. de adm. tu. l. si tutores. 7 i spe. §. xiiij. cū seq. ¶ Quid partem soluit? Distigue an per cōsumtiam vel pp pauptatē: vt §. si. xxix. Quid si sint plures heredes ēphiteothecarij? Dic

cadere in pmissū si vn? nō soluat. vt no. ff. cōi. di. cōi. diuidūdo. 7 i. d. §. §. lxxi. [Repellere] auctoritate ppa: km gl. nisi iteruertisset possessionē: scd3 vt. ff. de vi. 7 vi. ar. l. i. §. deijci. Itē spe. Quis ipso iure res non cadat i pmissum. in. d. §. §. xly. Doc. tamen vidēt velle cōtra. ¶ Quid si petit aut recipit pensionem preteriti tēpis? Et dicit q renūciat pmissio. Itē tenet vt. si sciēter. secus si ignoranter. ff. de inoffi. testa. l. ma. ¶ Et idē spe. etiā si prelatus ecclesie reciperet: in. §. xviij. cum seq. in aut. de ali. 7 emph. §. si quis. col. ix.

Docto. contra. ff. loca. l. colonus. ¶ Quis probabit fuisse solutum: Glo. q emphiteota. §. de apo. pub. l. pe. li. x. vide i spe. §. xx. cū se. Contra. facit q no. Inno. extra d accu. 7 iquisi. super his. Sed ibi tertius opponebat: non creditor: vt ibi no. hosti. ¶ Quid si dñs stipulet penam? Dic nihilominus rē cōmitti. non tamen eriget vtrūqz: nisi dicitū esset: vt hic no. ¶ Quid si emphiteota fecit aliū emphiteotaz? Joh. dicit q dominus aget rei ven. ff. de

Qualit et. qñ res cadat in cōmissus

Remissio v' au gnetu in canonis.

Nota.

Nota.

Si bona ui bōa vt me nutrias.

Libet quin tus.

v usufruc. quæ admodum ca. l. i. si usufructus? noie. ¶ Tu dic q si dñs eū i uelutit: q expellet. i. l. p. r. Si nō adhuc dicūt doc. posse expellere. ff. de ac. emp. l. in uēditione. De hoc i spec. p. cxxvij. ¶ Quid si successoz ignorabat rem emphiteoticā: Dic nichilominus cōmitti de rigore. s. restituitur: vt no. dy. extra de regu. iuris. cum quis. li. vi. et hic no. glo.

¶ Quid si ēphiteota uelut rē dño dimittere: r sea p̄statiōe canonis liberare: Spe. dicit q nō potest in spe. p. cxxvij. r hoc nisi in ecclesia: i aut. de alie. et emphi. s. si uero qdā. col. ix. Et de hoc no. i feu. de uas. q p̄tra p̄sti. loth. c. i. vbi glo. tenet idē quod spe. Ar. cōtra. ff. de aqua plu. arcē. l. is cum quo. de usufruc. cum fructuarius. si serut. uendi. l. r si forte. s. etiā. Sed ibi nulla fuit obligatio p̄sonalis. Quid si pensio debet solui per menses: Dic triplicari in simplicib⁹ locatōib⁹. vt. p. lxxvij. no. in spe. Quid si plures sunt q recipiunt reddit⁹ super fundo: vel qd si ecclesia recipit cū aliō: Dic q ille qui habet maius dominiuz in uila: p̄sumitur dominus. si autem in dubio p̄sumitur q ecclesia habet titulo elemosine. in. p. lxxvij. notatur. Quid si res sit feudalis. r nihilominus soluit pensionem: Dic nō cōmitti. vt. p. lxxv. Contra. extra de re iudi. ad apostolice. p. possz. li. vi. iuncto. ca. pastoralis. e. ti. in ele. [Que imponemata] si tamen diceret se soluisse: nō posset expelli. p. p. lxxij. cum se. [Expellēdo] nisi celesiter sibi p̄uideat. extra de loca. ca. potuit. [Depositis] r hoc ad plenā liberationem q̄tum ad euidantum periculū cōmissi sufficit oblatio. vt no. supra de uis. acceptam.

¶ Cū dubitat. Queri tur an hec lex obtineat in p̄tario colonoz: Dic q sic. dū tñ apparet de emphiteosi. vt. p. ciiij. ¶ Quid si vni p̄stet partē fructuū: alij p̄ssionē i de

narijs: Dic antiq̄orem habere laudinum: et i dubio vtrūq. vt. p. cy. r. p. lxxvij. Quid si uēdidit: nō tamen tradidit. vel tradidit r penituit et recuperauit: Dic q cuitat penā. et no. p̄ sicu. r. c. vi. Sed qd econtra si dñs uult uēdere ius suū: Dic q si netur req̄rere emphiteotā. vt no. p. r. c. iij. Sed si emphiteota uonat vel legat vel extraneū heredē instituit: Dic dñm non debere requiri. r hoc no. in glo. Nec si det i dotem nisi uaret rem estimatam: vt i spe. versicu. c. vij. ¶ Quid si obligat: Dic si debere requiri: vt hic no. Et no. inno. in. c. potuit. r in spe. p. cxxij. Sed in p̄mutione secus in. p. p̄cedenti. Item nec alij potest dare in: emphiteosim: vt. p. cxxix. De uasallo dic i feudis: q. mo. feu. a. c. i. s. pe. Quid si cum uoluntate domini det alij in emphiteosim. Dic priorem dominū requiri. vt hic no. Et i spe. p. cxxvi. ¶ Quid si vno denario retento: dicit in emp̄iteosim: r receipt in p̄cio quasi rei ualozem: Dic nichilominus habere locum hanc. l. licet qdam contra: vt. p. c. iij. Sed qua actione ager dominus contra secū dum: Dic q si renouauit: agi condictione ex. l. vt no. in s. adeo. Alioquin potest agere vt renouetur per hanc. vt in spe. versicu. l. cly. vel ager rei ven. vt scripsi supra. l. proxima. Non autem potest agi confessoria de iure ciuili. ff. de serut. rust. p̄ di. l. peconis. Sed de iure canonico uidetur satis posse agi cum agatur confessoria pro omni re incorp̄ozali et p̄statiōe. extra de reli. domi. c. constitutus. et. c. cum venerabilis de istitu. cum uenissent. d̄ p̄scrip. uentens. Et patet quia agitur confessoria. p̄ decia. extra de deci. tua. per hostiē. et. c. parrochianos: per Innocē. Itē potest agi interdico. extra de resti. spo. ca. p̄sanis. de cē. capitu. significauit: per Innocē. de elec. querelā. [Obseruari] Quid si in instrumento contineatur q poss

¶ si req̄ras vobis tas dñi i disposi tione rei emphi teorice.

Nota.

¶

Nota.

¶

Nota

fit vendere: non tamen ibi ponitur domino irrequisito: Dic q nichilominus requirere teneatur vt no. p. xciiij. in spe. [Beuera] Quid si falso denunciatur: Dic haberi pro non denunciante. vt. p. xcij. [Comparare] et si deceptus vltra medium nichilominus subuenitur ei. vt. p. xc. notatur. [Spacium] Non ergo sufficit denunciare. immo habz per duos menses expectare. Et hoc verum nisi ante declarat voluntatem suam. vt. d. c. potuit. Quid si dicat volo retinere: Dic adhuc expectandum: vt in. p. li. [Quid si post licentiam data mster per annu q no vendit: dic cadere si vendat post. ff. qui mo. pignus vel ypo. sol. l. sicut. §. si voluntate. et de hoc in versicu. xviiij. [Prohibitio] supra ti. i. l. curiales. z. l. milites. [ydoneas ad soluendum]. In alijs non potest inuito domino. an aut. de manda. pri. §. non permittas. coll. ij. [Transponere] et sic videtur necessaria traditio seu inuestitura ad hoc q copeat rei ven. vtilis emphiteote. Sed spe. contra in versicu. cxviij. extra de fide instru. inter dilectos. [Procuratorem] secus in feudis. in feud. per quos fiat inuesti. c. j. §. persona. [Vel est mationis] si permutet. vñ alio titulo oneroso transferat.

Explicit liber quartus domini iohannis fabri super Codice

Incipit liber quintus

De sponsalibus et arris sponsalicijs et p senecticis.

Uij des/

ponsata. hęc. l. nō obtinet de iure canonico. qz si pōt renūciari altero renitente: z

maxie si iurauit. Immo est cōpellendus nisi subsit causa. Et sic itellige extra. e. c. requisit. et. c. ex litteris. Sed si ambo velint: possunt se quietare: vt. c. preterea. i. extra. e. ti. Sed an petere pōt intereē si fuit stipulatus glo. Dicit q sic. ff. d. pbo. obli. l. ticia. ff. e. l. ij. Sed contra no. ff. de verbo obli. l. si stipulatio. Dy. dicit in. l. ticia q potest petere interesse vāni: sed non lucri. Item per scdm matrimonij videntur extincta prima sponsalia: nec reuiscunt extra c. sicut. et. c. si inter. Sed an altero ingrediente religionem ante carnalem copulam rumpatur matrimonium: fo. an. disputat z videf tenere q sic: extra de regu. iuris. c. non prestat. li. vi. in nouel. [Renunciare] alias esset infamis. ff. d. his qui no. ifa. l. quid ergo. §. si qs alieno [Prohibetur] amittit tamen arras. vt. f. l. fi.

Si is q [Non est passus] extra. e. c. d. ill.

Si pat [Quod a patre] dum tamen filia velit. extra de spon. duo. c. i.

Mulier iuris sui

Nota q hic videtur velle textus q non possit dari arra de iure canonico. extra. e. gemma. Sed contrariū est verum: vt no. extra de procura. c. accedens. [per tutorem] sed ipsi si tutores et curatores tenebuntur vt de patre sequitur secundum glo. [precipimus] si ignorauit vās. ff. de cōdi. sine cau. l. fi. alias applicaf fisco: scdm glo. [Vel ob alias] vide extra. e. sicut per Innocen. [Abuherem] Quando ipsa dedit. [Vel

D

Nota bñ

Liber Quintus.

parentes ei⁹ quando ipsi dederunt ff. de iuris et fac. igno. l. iniquissimū [Desponsis] si ipse dedit [Recipiēdis] scilicet qm̄ mulier dedit [impunitabatur] Argumētū q̄ vbi quid p̄mittit sub pena dupli: q̄ vñ simplū sit pena. Dic̄ i spe. d̄ emp. et v̄di. ff. q̄ si nō fecerit. [Interposita] Int̄ sponfos et cognatos eorum. secus si omnino extraneos: scdm̄ glosam.

Et facit extra de elec. si cōpromissarius. li. vi. ff. de vi et vi. ar. l. i. §. si factum. De peo. si quis forte §. si quis comitum.

De donatione ante nuptias vel ppter nuptias. &c.

Si rector puicie vel ad eū pertinētes spōsalia dederint.

Multus [Posterior] re aut casu: quando nil tradidit: s̄tracto matrimonio p̄misit se dotis noie receptur̄. Huius ante nuptias sic p̄miserit. et hoc nisi matrimonii solueret morte donantis. ff. de dote cau. l. ij.

Si quis [In potestate] extra suaz patriam. ff. de ritu nup. l. eos [Expertes sint] nullam enim penam incurrunt sponsalia cōtrahendo. Immo tenent sponsalia. ff. de ritu nup. l. si quis officium. Sed sec⁹ en fenatore. e. ti. oratiōe. quia ibi cōsecutiuum est perpetuo prohibituz non sic hic. [Pignora lucratia] id est arras: que sunt loco pignoris. non tamen est pignus quia condicitur. ff. de acti. emp. l. ex empto. §. is qui. [non putentur] per hanc potest intelligi. ff. e. si quis officium. q̄ altias obstat [Filios] secus i filiabus: vt. l. si quis. §. fina. [Operam dederit] argu. q̄ quis non tenetur de facto officialium suorum: nisi operam dederit. argu. contra in au. de iudi. §. hos autem colla. vij. vt iudi. sine quo. suff. fi. §. eos colla. ij. de condi. in publi. hoz. l. ij. li. x. de agen. in rebus. l. ij. li. vij. Dic̄ q̄ aut potest reputari culpa male electionis: et tenetur: ar. ff. de custo. reo. l. non facile. Aut non: et tunc aut suum commisit eis officium: et tenetur de negligentia seu culpa. Aut instituit in alio officio: et tunc non. Item nec aliquo casu sit extra officiu; deliq̄t

Si presidi [Prozē] qd̄ si nō p̄bat: Dic̄ q̄ succumbit si agat p̄dictione ob causam. Secus si condicione sine causa. ff. de proba. cum de idebito: scdm̄ glo. Et hoc verum km̄ doc. si reus confitetur se recepisse simpliciter. si neget: oportet probare reuz q̄ cum causa recepit. Et sic intellige quod scripsi post spe. §. de edē. l. edita. [Hupserit] quocūq; casu: secundū glo. dic̄. §. e. l. si a sponfo.

Policitatōe [A fra] tre tuo cui successisti. [Causa facta] et forte facta de lucrando. [Fefellit] dicendo fundum in dotem datus multum valere qui parum valebat.

Qd̄ sponse [Effectu] est. ff. de manu. testa. l. libertas. de dona. inter vi. et vxo. l. si eum. §. fi.

Ea que [Ad nuptias] et dedit tanq̄ cōiugi seu spōse. secus s̄vt extranee. ff. de le. i. l. fi. et ff. de dona. inter vi. et vxo. l. cum hic status. §. fi.

Cum in te [Venes se] vel in via. ff. de ritu nupt. l. deniq; secundū glo.

Ex facto officiali-
uz q̄liter
qs̄ teneatur.

[Sicuz ante] <sup>[Remane-
rent.]</sup> hoc
faciebat dicere q̄ restitueretur. Et
facit. ff. famil. her. cit. l. si filia.

[Si ante] ^[Juris ē.] dic. j.
e. cum veterum.

[Cuz te] ^[Rescripto] supra
de preci. impa. offi.
l. quotiens.

[Si filie] ^{[Donavit] nō cō-}
tēplatione matri
monij. j. e. l. cū veter. dic meli⁹ ibi.

[Si mat] ^[Donat io.] dic
supra. l. prima

[De reb⁹] ^[Obligatis.]
Quid si quis

pbat obligationem tm̄: alius pbat
obligationē et tempus? Dic q̄ non
pōt cōstare quis prior. Et ideo vno
pbante tps: alius pbare cogitur.

Et si ille cōtra quē opponitur pbet
tempus: presumit pro probate: fm̄
Ja. Quod est notable. Itā si quis
diceret q̄ proponens prioritatem
teneret probare tēpus vtriusq̄ cō-
tractus: tunc esset quasi impossibi-
lis probatio.

[Cum veteruz] <sup>[Hon-
rita]</sup> jet
ita itellige supra. e. si filie. z. l. si ma-
ter: fm̄ determinationē huius. l. fm̄
glo. et doc. [Grozē] secus si stare
p̄ casuz fortuitū. j. l. pri. q̄ hoc casu
non loquit̄ quis glo. notet contra.
ff. de dona. l. i. §. si. [Potestate] ip̄o
consentiente patri.

[Si a spōso] ^[Cōtigit] Quid
si alis ip̄ediatur casu: vel p̄ tertium.
Glo. dicit tenere donationē supra.
c. l. si presidi.

[Minorib⁹] <sup>[Vide j. de
dona. san-
ctimus. z. j. e. aut. eo decursum.]</sup>

[Si liberis] <sup>[Ante nu-
ptias.]</sup> ad
que ipsum redijt morte matris.
[Cōpellit] seruato moderamine. l.
hac edictali. infr a de secū. nup. z. l.
femine.

[Si cōstāte] ^[Aiceat.]

Finmo ne
cesse est: vt in aut. sed iam necesse.
[Donationem.] vt sit equalitas in
quantitate. nec ob. infra de pact. cō-
uen. l. ex morte. qz ibi in pactis de lu-
crando hic in constitutione: scdm̄
glo. z doc. [Augmentum] mirabile
q̄ non possit solui dos constante
matrimonio infra si dos constā. ma-
tri. l. i. z tamen potest augeri et mi-
nui. Sed hec est donatio ppter nu-
ptias q̄ similiter minuit. ibi nō: fm̄
Ja. vel dic vt in glo. [Pactis] z si
non sit dictū intelligitur. ff. de pac.
dota. iter socerum. §. cū inter [ypo-
thecarum] tacitarū. secus i expres-
sis. j. qui po. i. pig. ha. l. si. [Referan-
tur] Argumentuz contra. ff. de bo.
que libe. cū oportet. §. si. dic ibi [Di-
minutionem dotis] qui deberēt ha-
bere suas certas portiones. j. de se-
cū. nup. l. ij. Hec ob. in aut. de nup.
§. quia vero hacten⁹. coll. iij. quia
ibi fuit pactum de lucrādo. hic sim-
pliciter.

Aut. [Sed iam.]

Sumunt in aut. de equa. do. §. illis.
coll. vij. [Augmentū] de augmen-
to donationis ante nuptias nichil
tangit quia illa non est ita privile-
giata. j. qui poti in pigno. ha. l. fin.
[Debitor] tante quantitatis q̄ sit
oneratus notabiliter secū dū quāti-
tatē p̄rimonij. [Erga creditorē] qz
forte dixisset se augmētasse. et forte
tradere posset res mobiles quas in-
terim reciperet. Itē dic creditores
presentes et futuros: fm̄ glo. z doc.
Et ideo vide q̄ neduz creditores q̄
tpe adhibite fraudis sed q̄ post fue-
rūt: p̄nt agere reuocatoria. Cōtra.
tamen nō. j. de iure fis. l. i. li. x. ff. de
bo. dam. cū ratio. §. ex bonis. qui et
a qui. si maritus. §. si. ad municipa.
l. fin. idem rescripserunt. ff. que res
pig. obli. pos. l. penl. que i frau. cre.
l. ait pretor. §. ita demū. et. l. si quis
cum haberet. Et facit q̄ si maritus

Si alter
creditor
pbat o-
bligatio-
nez: tm̄:
alt obli-
gationē
z tps.

Liber quintus.

facit confessionem vxori constante matrimonio: q non nocet creditoribus: fm docto. Dic. j. de bo. dam. l. si quis post hac. z vide j. qui po. in pig. ha. l. scripturas. Et vide. s. ad vel. l. si sine. [Aduersus alios creditores.] nec audiet ad pbandū q tale augmētum fecerit sine fraude. si tamē creditores confiterent augmētum: posset vti p uilegio: scdm Azo. in sūma. Item dic q per hanc aut. nō tollit sibi ius cōmune: quin possit a marito repetere augmētū scdm docto.

Cuz multe ^[Potest inueniri] quo ad constitutionem: sed quo ad alia est differentia. j. qui poti in pig. habent. l. fi. [Licetbit] Immo hodie cōpellitur: vt aut. dos data. Sz quid si sit solum matrimonium anteq̄ donato peteretur: glo. dicit q post non potest petere. z tamen pactum de lucranda dote valebat: Quis donatio sit nulla: nec pactū appositū: fm glo. Sz dic h. tenēdo opi. Adar.

aut. **C** Permissa est [In rē actio] et tamē non est dña. supra ad vell. siue a me. iūcta. l. ne q̄ pinus. ff. de reg. iuris. Sed hic fauore mulieris. Et an si opus traditione: Dic. j. de iur. do. aut. donationes. [Ab alio] sed viro non potest nisi vergeret ad inopiam. j. de iure do. l. vbi.

Aut. **C** Dos dota. Sumitur ex aut. vt ex acti. instan. do. s. illud. col. vj. [Meretur] sic q̄ maritus compellitur cōstituire. et agitur conditione ex hac. l. vt fiat: scdm glo. Sed Adar. dicit mulierē agere vt sibi tradatur. Cuius opi. sequitur Ja. de ra. Et caue q̄ huius modi donatio redit ad virū vel ei⁹ heredes soluto matrimonio. sicut dos ad mulierem: secundum glo. et docto. Et prodest in casu autentice supra ad vell. Item q̄ retinere po-

test pro dote. et melius est retinere q̄ agere. Et vide extra de dona. inter vi. z vxor. c. fi. li. vi. s. fi.

Aut. **C** Eo decursū Sumitur in aut. vt fratrum fi. s. illud. coll. it. Et dic q̄ vbi pacta ceduntoro parte viri: non lucratur si non fuit insinuata vltra summam quingētoz aureozum. sed infra sic: scdm p. infra de dona. l. sanctimus. [Sponsalicia] id est donatio propter nuptias.

De nuptijs.

C De nuptijs [Puelle.] id ē pupille. aetas eius voluntas requiritur. infra. e. in copulandis. z. l. in conuictione. [Necessarium est.] argu. pro cōsuetudine insticiarioz qui ponūt pupillas ad manum suam et faciūt inhibitiones ne copulentur in matrimonio.

Nota p petuo.

C Si nuptijs ^[Pertinenti] nisi in casu. infra. e. aut. sed nouo.

C Libertū ^[Austus est.] nisi essent viles.

C Liberi ^[Comittūt.] et sic contrahitur affinitas per illicitum coitus: per Immo. hosti. et doc. extra de sponsa. nō facile. s. sciendum. Sed contra. ff. de gradi. l. non facile. s. sciendum. Dic plene per archi. extra de sponsa. c. i. li. vi. Hoc tamen constat q̄ matrimonium impeditur. extra de eo qui cog. consan. vxor. suc. c. veniens.

Affinitas p illi citū coitū hñt.

C Et si extra ^[Vide hodie] si qua pre di. potes. l. vnica. [Perseuerauerit] et hoc si declarauit. extra de de sponsata. impu. c. i. Ar. contra. ff. e. questum. [Postea liberos.] vel ante extra. e. tanta. sed glo. hic contra. [Prudentissimi.] e vide extra de regu. iuris. nō firmatur: per dy.

8

li. vj.

C Si vt pponis ^{[Conuetio est]. ff. de sta. ho. paul⁹. Sed secus de iure canonico: vt ibi notatur.}

C Sibicinis ^{[Prox⁹ qd⁹ presumit in dubio. ff. de ritu nup. i. libere. de cōcu. l. in cōcubinato. Sed de iure canonico contra: vt ibi no. Et vide de pbatōne filiatiōis. ff. de his q⁹ sunt sui vel alie. iur. l. filium. extra de filiis presby. c. michael.}

C Cum te ^{[Et senatore patre] vide. ff. de cen. l. femine et. l. si. ad municip. filij. §. vidua. infra de digni. mulieres. li. xij.}

C Si inuita ^{[Vel volens: secunduz glo. [Volūtates]. ff. de libe. exhi. l. iij.]}

C Nec filius ^{[Accedat.] vide supra si vt pponis. extra de respon. impube. c. i. ff. e. non cogitur.}

C Neqz sine ^{[Non sūt irrita] fallit in aut. sed nouo iure. et aut. maximis.}

C Neqz ab iitio ^{[Non oportere]. ff. de verbo. obli. ticia. infra de inutil. stipu. l. libera. Ar. contra. ff. de dona. inter vi. r. vro. l. ea que.}

C Prox⁹ ^{[Prohibentur] ff. de ritu. nup. l. lege iur. [Interdictū]. §ec⁹ econtra supra. l. iij.}

Aut. C Sed nouo. Sumitur i aut. vt liber d⁹ cetero. §. si quis colla. vi. Et dic idem econtra. quia liberti cum senatrice: fin glo. An hec obtineāt de iure canonico? Dic infra de iter. matri. in rubrica.

C Patrem ^{[Solutōi] speciale in sui odium supra de nego. ges. l. i. r. l. alimēta. ff. de condi. inde. cum hi. §. pe.}

C Remin ^{[Antiquo.] vsqz ad septimū gradum. xxxv. q. ij. c. progeniem. et. c. de consanguinitate.}

C Celebrādis ^[Dic q⁹ cōsobriū duorum fratrum filij possunt inter se contrahere. Sed hoc non obtinet de iure canonico: extra de consan. et affi. c. non debet. Sed de iure diuino obtinebat. adhuc seruant iudei: vt. e. titu. c. de infidelibus. de resti. spo. c. litteras. dic ibi in glosa.]

C A caligato ^{[Nota q⁹ a/ et vsqz icludunt. Super quo dic q⁹ aut pferūf a lege: et tunc si inclusio magis iuri consonat. includit. alias excludit. Si ab homine distingue quod magis sit fauorabile: secundum doct. Et sic intelligunt. ff. de le. l. filiusfam. §. i. de cen. l. etatē. de acti. emp. l. ratio. §. si. De hoc archi. extra de rescrip. li. gratiose. li. vi. Item facit ad questionem de illo qui vendidit a tali loco vsqz ad talem. In qua dicit dy. debere inspicere quantitatem precij. ff. de re. du. l. i. de le. ij. qui solidum. §. etiam. Ad trebell. nonnunqz. Et ipse no. §. le. iij. patronus. §. i. [Ingenuis] supra. i aut. sed nouo.]}

C Si donationuz ^[Aufferi]. Idē de iure canonico. si tamen omittatur solemnizari in facie ecclesie cuz fieri potest commode: est peccatus. xxx. q. v. nostrates. vt no. Inno. extra de spon. ca. fi.]

C Imperialis ^{[Imittari. §i aut. vt iudi. sine quoquo suffra. fiant. §. itaqz coll. ij. [Immiscuerūt.] vlt alias se pstituerunt publice: secunduz glo. Et dic in aut. scenicas non solum in rubrica: col. v. [Supplicare.] hodie sine supplicatione: extra de spon. inter opera. [Direpta.] argumentū hic q⁹ testis sit admittēd⁹ lz p⁹ fuerit ifamis si accipit pniaz.]}

Et vsqz an includunt.

Nota.

Nota.

Liber quintus.

Testis i-
famis q
egit peni-
tentiam.

87

Nota

Quis p̄t
legitima
re r ad q.

87

Nota.

Princeps
conferēs
indigno.

Jo. tamē cōtra. ff. de re mili. l. q. cū vno. §. ignominia. Dic hodie extra de testi. ca. testius. extra de sen. et re iudi. cū te. per Inno. Et nota q. ex cōdicatus post absolutionem admittitur. r hoc nisi esset ex cōdicatus ppter factum qd ipso iure infamiam irrogaret. Et dic plene p archi. extra de sen. excōi. decernimus. li. vi. vbi tenet q. nō sufficeret pbare ex cōdicationem nisi ipm factū probef. Item nota principem legitimare papam. extra de si. pres. ca. i. cū no. qui si. sunt legit. c. per venerabilem Item ep̄s dispensat in minorib⁹ or dīnibus. extra de si. presby. ca. i. Et cum nat⁹ ex dānato coitu vt ibi no. sed non in fama: vt no. in. d. c. cū te.

Sed an legitimat⁹ per papā sit legitimatus quo ad hereditates et alia t̄palia? Inno. variat i. c. per venerabilem. Videtur tñ tenere q. legitimatio non extenditur nisi ad ea que sunt iurisdictionis r potestatis legitimātis Et ideo papa nō legitimat laicū nisi in patrimonio ecclie: vt no. i. c. cū te. Hosti. dicit q. solus papa legitimat: etiā quo ad hereditates: impator nō legitimat. pōt tñ facere vt qs admittat tāq. legitim⁹ ad successiones tēporales vel dignitates: vt plene scribit i. sūma qui si. sunt legati §. qualiter. r. salua reuerentia. Sed an papa pōt legitimare illos qui sunt nat⁹ ex gradibus diuina lege prohibitis: cū q. bus nō posset dispensare? Hosti. dicit q. saltem potest facere q. admittātur ad dignitates: vt. d. §. n. nūquid ergo. Et sic intellige extra de trāsac. c. fi. Item dic km Inno. q. reges non legitimant: vt no. d. c. cū te. [Dignitatem] a principe concedente nō obstante tali lege. ff. de regu. iuris. l. ij. [Supplicare] nota q. quādo princeps conferre dignitatem: videt sup infamia dispēsare. r. de dign. l. ij. li. xij. Quod potest obtinere vbi sciēter tali confer. ff. de re iudi. quidā. de excu. tuto. idem vlpianus. Et vi

de extra de cle. coniuga. c. diuersa fallacijs. cū notatis. vide supra de of. prefec. augus. l. ordinariorum. [His illud] argu. q. nō videtur regis filius qui natus fuit āte regnū per patrem adeptum. ff. de noxa. in delictis. §. i. qd iussu. l. si tutozis. §. si iusserit. ff. de decu. l. ij. §. i. filijs. Lōtra. ff. de condi. r. de. l. ancille. Dic ff. de pñ. l. moris. §. iste.

Filius re-
gis nati-
ante re-
gnū ade-
ptum.

Aut. Quod eis.

[Conuertēda est] nota ex pmissio: ne legis deseri iusturandū. ff. de obse. nullum. §. de non nume. pecu. l. si. §. de legi. nō dubiū. Sup quo die q. aut est tale q. non potest teneri si ne p̄iudicio salutis eterne: et licite deseritur. debet tamen penitere q. iurauit. Aut pōt seruari sine tali p̄iudicio. et tunc aut temerarium et exemplo p̄niciosum. et potest deseri cum auctoritate superioris. Aut alias temerarium. tūc non pōt nec debet deseri: nisi necessitas vigeat: vel euidens vtilitas spiritualis. extra de elec. venerabilem: in glo. tali modo: per Inno. Item dic q. p̄t deseri vbi cūq. iusta causa supuenit. extra de iureiur. peruenit. ff. q. satisf. da. cog. l. si. Sed et tūc opus est auctoritate superioris: vt no. Inno. i. d. c. r. c. debitorēs. [Sed an vbi canonici fecerunt statutum r iurauerunt possint ipm destruere?] Nota q. non. xi. di. in his. Et vide i. spe. de iureiur. r. quid si is. extra de appel. p̄terea. per Innocē. Vbi tāgitur cōis questio de eo qui soluere iurauit infra certū diē. q. nichilominus sit periurus si dies prorogef r non soluat die prorogata. In quo inno. videtur tenere q. sic q. duo vidētur promitti. ff. d. arbi. celsus. Videtur distinguendū an infra primū diem fiat prorogatio vel post. ff. de preca. ri. sed si manente. Spe. vero videt tenere q. nō sit periurus: vt ibi no. Item nota p. in iuramēto intelligitur quidam facite conditiones. Et

Juramē-
tum quā-
do possit
deserri.

87

si sint tales q̄ de presumptione cōi-
eas non iurasset si sciisset euentu-
ras: nō ligat. extra de iur. i. c. quem
admodū per Inno. 2. e. ti. c. veniēs
Item dic q̄ non venit in iuramēto
extra iudiciali: nisi quatenus intelle-
xit iurans. secus in iudiciali: quia
tūc fit interpretatio fm ius: vt d. c.
notatur i fine. ¶ Sed an possit de-
ferri ppter timorē mortis: dic extra
de iur. i. pastoralis: fm Jo. an. vbi
d̄ q̄ sic propter mortē iniuriose in-
ferendā. secus si iuste. Itē pōt dese-
ri propter timorē spoliationis oim
honorum: vt. xxiij. q. iij. c. fi. Et no.
guill. de mon. lau. de iur. i. c. i. cle.
Item potest deferri ppter iustū ius-
sū superioris. dic plene extra de re.
iur. c. i. malis. li. vi. i. nouella. ¶ An
autē papa possit dispensare cōtra li-
citū iuramentum. Vide. xv. q. vi. c.
auctoritate. de iur. i. c. q̄to. in spe.
de le. §. nunc tractemus. §. sed si le-
gatus. Sed ep̄s non potest. xxiij. q.
v. c. ille.

Auf. ¶ Maximis.

Sumitur in auf. vt lice. ma. 2. aucte.
§. qz vero. 2. §. hoc ergo. colla. viij.
Hec differentia obtinet de iure ca-
nonico cū solo affectu cōtrahantur
cum verbis. extra de spon. tue.

¶ Sanctimus

Lōcor. s. s. his
qui veni. eta. ipe. l. si. §. de legi. here.
l. si maior. Cōtra. §. d̄ fideicō. liber.
l. fideicomissa. Sed ibi certū tēpus
statuit. hic nō: fm glo. Dic plene. §.
qñ vi. le. ce. l. cū vxori. Contra. §. de
insti. 2. substi. l. si mater. Sz ibi eue-
nit equipollens. hic non. Itē dic q̄
hec. l. nō obtinet vbi astringeret ad
certū hoīem. ff. de cōdi. et demon. l.
cū ita. §. videamus. Itē obtinet qñ
sub conditione legatur vel pmittit̄
secus si sub mō. ff. de condi. et de. ti-
cio. Et ideo videtur q̄ ibi quis le-
gat alicui puelle ad ipsam maritan-
dam q̄ statū posset exigere. ff. de. le.
iij. si tibi.

¶ Si furiosi [Prestan-
da] si ipse
met sint curatores: dabit alius. vel
fiet cū auctoritate iudicis: fm glo.

¶ Si q̄s aliūnā extra
de cogna. spū. per totū. de spon. ne-
dū. li. vi. 2. in summa: quia hoc est in-
tricatū 2. quotidianū. Dic q̄ matri-
monium inhibetur inter baptizatū
2. baptisantē: 2. eorū liberos. ¶ Itē
inter baptizatū: patrimum: 2. matri-
nam: 2. eorū liberos. Itē inter ba-
ptizantē 2. parentes baptizati. Itē
iter patrini: matrinā 2. parētes ba-
ptizati. Itē inf vxorē 2. virū patrini
2. matrine: carnali copula precedēte
Inter alios nō ē phibitio. Et ideo
aliij liberi victarum personarū p̄nt
copulari: sub lata differētia an post
vel ante suū genitū. Hec oīa repe-
ries si bene materiam studeas in. d.
titulis: cū notatis. Quid si aliques
filium vxoris tue quem ex alio su-
sceperat de sacro fonte leuauit: hō
st. dicit non ipeditri matrimonium
inter te 2. illam. in summa. e. §. quis
sit effectus. §. quid si aliqua. Et an
baptizatus pōt nubere vxori patri-
ni: Non reperitur phibitū. sed vide-
tur fortiori ratione prohiberi q̄ de
parēte baptizati. ¶ Sed quid si he-
reticus paganus vel infidelis bapti-
saret an contrahitur cognatio spi-
ritualis: Videtur q̄ sic. de cōse. di.
iij. c. constat. Et hanc partes tenet
Jo. an: extra de re. iur. c. ex eo. i. no-
uella li. vi. Item an compaternitas
possit contrahi per procuratorem:
Vide plene. e. ti. c. pōt. vbi. Jo. an.
tenet q̄ sic. Archi. tenet contra. ex-
tra de cospi. c. i. li. vi.

de cognatione spiritali inter q̄s im-
pediat matrimo-
nium.

Nota.

Legatus relictum puelle ad ipsam maritandaz

Nota hac questionem.

**¶ De incestis & inu-
tilibus nuptijs.**

¶ Inimem [Infamia]
ff. de his q̄ no. i. fa. l. i. §.
penl. 2. l. quid ergo. §. i.
q. i.

Cuz ancillis <sup>[Cōnu-
biū] ho-</sup>
die contra, si scienter contrahant se-
curo si ignoranter. extra de cōiugio
seruo. per totus. [Ceterisq] nisi va-
leret plus q̄ dimidiam bonozū. tūc
enim solum vsq̄ ad illam dimidiaz:
secundum Jo. r. do.

Qui cōtra <sup>Distingue
q̄ aut fue-</sup>
runt cōtracta solū spōsalia: r̄ nil cō-
fiscatur. ff. de pdi. sine cau. l. auūcu-
lo. Aut nuptie: tunc aut scienter: et
dic vt hic: siue ab initio siue ex post
facto sciuerit. Aut ignoranter. tūc
aut ignorantia iuris: et dic idem in
viro r̄ muliere: cū non reperiat hoc
casu mulierē excusari videlicet q̄ ad
cōfiscationē dotis et ante nuptias
donationis. sed quo ad penam cor-
poralē mitius agitur. Et sic p̄t itel-
ligi. ff. de adul. l. adulterium cum in
cestu. §. i. r̄ in aut. de incest. nu p. col-
la. ij. vbi videntur glo. variare. aut
fuis ignorantia facti. r̄ dic vt in tex.

An aut possint sibi inuicem donare
vel legare. Dic. ff. de le. i. l. fi. de do-
na. inter vi. r̄ vro. cuz hic status. §.
fi. r̄ in tex. Sed an liberi erunt legi-
tini? Glo. dicit q̄ sic si vterq̄ igno-
rauit. vbi alter sciuit: sunt ignozan-
ti legitimi: alij non. pro quibus. ff.
qui. ad li. procla. licet vel non. l. fi.

Sed hoc. iuris canonici dicit eos
legitimos vtriq̄ etiam hoc casu: vt
no. Inno. extra qui fi. sūt legit. c. fi.
et in spe. de succes. ab intes. §. s̄ po-
ne. Et vide extra d̄ clandest. despon.
c. cum ihibitio. dic ibi quia ibi hoc
fallit. §. solu. ma. si ignorans. que est
contra. vide extra qui fi. sunt legi.
c. ex tenore. [Principium] hec pe-
na om̄s constringit. Non sic credo
de pena autentice incestas. Et ibi
scripsi. Item nec hanc penam extē-
do vbi rōne etatis nuptie reprobāt
ff. de cōdi. ob cau. qd̄ serui. vel rōe
pdititōis. §. so. ma. si ignorās [Per-
uenerit annos] xxv. ānos si ma. fac.
ra. ha. l. i. Et hoc si ignorant. alias

cōtra. §. si aduer. velic. l. ij. Dico: tūc
cā ignorantē ē iusta i minore q̄ ma-
iore. Et hoc videtur dicere textus.

Si q̄s <sup>[Funeſtrauerit] et
dic. §. e. l. q̄ contra,</sup>
Aut. **I**nceſtas.

Dic incestas rōne gn̄is. idē tūc si alio
mō sint p̄hibite: s̄m glo. hic. r̄ i aut.
de incestis nup. sup verbo illicitas
colla. ij. Quidē tūc cōtra. quoz opt.
sequit. Ja. de ra. Item an hec aut.
obtineat i casib? p̄hibitis d̄ iur. ca-
nonico r̄ nō de iure ciuili: vt si duo
cōsobrini p̄herēt. §. ti. i. celebrandis
extra de consan. r̄ affi. c. qd̄ non dy.
Quidaz q̄ nō cū lex nō coeruit qd̄
non nouit. extra de consan. r̄ affi. c.
i. li. vi. §. e. licet. Alij cōtrariū per. l.
qui contra et est magis amica glosa
supradicte. Itē hec aut. nō corrigi-
tur per aut. bona dānatoz: vt ibi di-
ces. Quis glo. videatur hic sentire
cōtra. Et habes glo. contrariā. §. d̄
pe. in aut. sed nouo iure. que videt
approbanda: vt i seu. que sūt rega.
c. vnico. Itē dic q̄ hec cōfiscatio sit
ipso iure: vt hic nota. vt ptz extra d̄
here. cū s̄m leges. li. vi. Item dic q̄
cōtrahentes nuptias incestas sunt
infames: et etiā approbantes defē-
dentes: et patrocinii eis p̄stantes.
ij. q. ij. cōsanguineoz. Et sunt ipso
iure excōcati. extra de consan. r̄ af-
fi. c. i. in cle. A Liberta.

Aut. **E**x cōplexu
Quid si fuerit geniti ex cōplexu ne-
phario: nati tūc t̄pe quo p̄r et mater
legitime sunt cōiuncti: Videt q̄ sūt
legitimi institui. de inge. §. pe. r̄ no.
Hostien. extra qui fi. sūt legi. c. tan-
ta. e. ti. qd̄ vobis. §. de natura. libe. l.
nuper in fine. [Itē nota q̄ filij ge-
niti et nati ex clādestino m̄rimonio
non sunt legitimi: licz matrimonii
per ecclesiā cōprobetur: vt no. Ho-
sti. in sūma. q̄ fi. sūt legi. §. ij. nec ob.
d. c. qd̄ vobis vt ibi nota. [Dānato]
large accipe s̄z glo. vt supra. e. aut.

Contra-
hētes cō-
tractura

Nota

Incestas
nup. p̄tra
hēntes.

Nati ex
clādesti-
no matri-
monio.

De interdico matrimonio fo. cxxii.

incestas. Et sumitur i corpore qui. mo. na. effi. sui. §. fi. col. vij. Non tñ ita large q̄ extendat ad naturales tñ. r. dic pleni⁹ in. v. §. fi. [Hec alatur] in hoc corrigif de iure canonico. extra de eo qui dux. in matrimo. quã pol. per adul. c. cus haberet sed in alijs nõ. Sed an succedit matri? Text⁹ innuit hic q̄ sic: fm glo. Sed no. cõtra insti. ad offi. §. nouissime.

Sed an coruz liberi ex legitimo matrimonio nati succedant auis in cestuosis/ vel alias male generantibus? Spe. videf dicere q̄ sic si iñstittuant. Et hoc nisi patres haberent eos in potestate: vt in spe. d. succes. ab itef. §. qd ergo. r. §. quid si fili⁹. Et vide. §. de na. libe. l. fin.

Sed quid si imperator legitimat? Dic q̄ valet et succedit: fm glo. vide quod scripsi. §. de nup. l. imperialis. §. ad officii. si qua illustris. Sz quid si intrat religionem. an saltem monasteriũ succedat? Videf q̄ sic: cũ ingresus omne abstergat maculã. in auct. de mona. in prin. coll. i. ff. ad trebel. l. cogi. §. hi. q. de vul. sub. si is q. l. d. tra. extra de procu. c. religios⁹. i. cle. Item qz impedimentũ p̄sone monachi i spicitur sicut añ. vñ si añ fuerat ingrat⁹ p̄t exheredari: vt no. in. l. deo nobis. §. de epif. r. cle. r. vide extra de fi. presbi. c. fi.

Chumilẽ [Indicamus] quo ad hoc vt i-
pediatur m̄smoniu. ff. de ri. nup. l. lege. §. Scenicã] vide i auct. vt liber. de cetero. §. si qd aut. colla. vi. [Enũt rauim⁹.] vide i auct. vt liceat ma. et auie. §. qz vero gñaliter. colla. viij.

De interdico matrimonio iter pupillam & tutozem.

Querif an d iure canonico non valeant matrimonis sic lege ciuili prohibita? Quod videtur cum non reperiantur correcta. Sed Boffre.

Jo. an. et hosti. cõtra. vt no. in summa. q̄ sil. sunt legi. §. qualiter. §. sed papa. r. §. si ergo. Sed an de his p̄missio valeat? Videtur q̄ non cũ in hoc ius ciuile disponere valeat qd non reperitur correctum sed potest dici contra per ea que scripsi infra de secu. nup. l. i.

Senat⁹ [Non oportet] Ar. cõtra. ff. de adul. l. si aduletrium. §. stuprũ. r. §. non nũq̄ ista de his qui sibi ascribũt. l. senat⁹. ff. de iurisd. om. iudi. l. si qd. §. doli. Sed distigue. an requiratur dolus an non. Item an clam vel palam. Et vide dy. extra de reg. iur. c. ignorantia.

Mater [Hõ phibet] §. de §. iudi. tu. l. fi.

Cũ pponas [Scrupul⁹] qa forte reuocaretur in dubiũ an p̄cessissent nuptie vel non.

Curatores [Adulto suo.] vel pupillo quõdã. [Persuasũ e] qz nõ est p̄simile q̄ filia trahat ita virus. ad volũtatẽ patris sicut fili⁹ v̄rozẽ.

Si tutor [Bñficio] §. titu. ij. l. i. [Lõ fessum] nota q̄ qui cõfiteatur crimẽ est infamis. r. no. extra de pe. c. felicitis. li. vi. Quod est verum scõs glo. si in iure confiteatur r. ob volũ. sec⁹ si ob culpam. ff. de his qui no. infam. insti. de suspec. tu. §. item suspectus. ff. de interro. ac. l. fi. §. fi. Sed huic glose videf repugnare iste textus qui videtur loqui in extra iudiciali. pro quo. ff. qui. ad liber. p̄cla. non li. l. fi. [Et dos data] opponit. §. ti. i. l. qui cõtra. dic ibi.

Si qd [Ad exẽplũ tutorũ] ff. de excep. do. li. l. apud celsũ. §. illa. [Patiantur] Nota q̄ vbi est eadẽ rõ ibi est idẽ ius. Sz hic nõ est eadẽ rõ qz factus tutor; magis nocet pupillo q̄ puatoris. ff. de d. eo q̄ pu. ne. ge. l. §. q̄.

Qui p̄fitef crimẽ ifa mis e

Nota,

Si quacūq; p̄ditus potestate vel ad eū p̄tinentes. &c.

C Si quis. ^[Pertineat] facit ad id q̄ no. 3. de offi. comi. sa. pa. l. i.

C Si nuptie ex re/ scripto petantur.

Quidā. ^{Opposit de} terdic. matrimo. Dic q̄ aut rescriptū continet p̄ceptū de nubēdo alteri: et nō valet vt hic. Aut dispensationem cōtra p̄hibitiones iuris naturalis vel gētiū vt q̄ rōne sanguinis vel affinitatis: et non valet vt hic. Aut dispensationem cōtra p̄hibitionē iuris ciuilib: et valet vt ibi.

De secundis nuptiis

S i qua ^[Tertiā pres.] q̄nōs min⁹. f. e. ti. l. hac edictali. Et in hoc

est pena mulieris magis q̄ viri q̄ nō inuenit ita bonū virū. **Q**uid si instituit eum in solidū: Dic q̄ heres erit in solidus. sed due partes venient ad successorē ab intestato: s̄m gl. et doc. ff. ad trebel. l. cogi. §. hi q̄.

Quid si dat iter viuos: Dic idē cū assumat vires a t̄pe mortis [Donationum] non sic de dona. inter viuos. s̄m. g. et doc. [Adorum.] allegatur q̄ hec scientis supponitur ethice. et no. in aut. de nup. i. prin. colla. iiij. ff. de ritu nup. l. bertin⁹.

[P̄sonis edicto] ex parte viri attingentibus. [Subemus] quia maior indignatio hoc casu q̄ superiori: secundum glo. [Vendicare] sed cū hodie statim nubere possunt an he pene sint sublata? Glo. hic q̄ sic. Innocē. idē de penis q̄ imponūt nubēti infra tempus luctus. Nō sic de illis que

imponuntur secundo nubenti. Doctien. indistincte cū glo. vt plene no. extra. e. cum s̄m apostoli. Tu vero tene opi. Inno. Cui glo. acurij nō contrariat. Non enim plus operat̄ permissio q̄ nō prohibitio. et t̄m cōstat q̄ pater qui non est prohibitus subiciatur legibus prouidentibus contra secundo nubentes.

Aut. **C** hildē penis

Que sunt in l. i. et ij. [Intra tempus] idem si non pariat sed stuprum cōmittat. in aut. de resti. et ea q̄ parit. §. fi. colla. iij. [Non existeret.] q̄ post decimū mensem nata sit: scdm glo. [P̄uatur] nedū p̄prietate. f. l. ij. et. iij. et aut. vxore. [Abit secūdo] sed cū mulier nō iuret hodie an hecaut. sit correcta? Quidā q̄ sic. Jo. contra. quem sequuntur doc. et glo. in aut. vt sine p̄hib. ma. et auct. debi. et credi. §. quia vero. colla. vij. Sed an. hec aut. hodie sit correctā per. c. cū s̄m apostolum. Doc. dicūt q̄ non. et sumitur hecaut. in aut. de resti. et ea que parit. §. fi. i. fi. col. iij. sed prin. in aut. de nup. §. si autē tu telam. colla. iij.

C Si qua ^[Decē menses] sunt ne turbet

sanguis. [Adūcimus] hoc etiam si ante decubuit. ff. de his qui no. isa. liberozū. §. i. contra: sed ibi nō erat lugendus.

femine ^[Maritorum] vel as

lius eius p̄templatio ne: vt in aut. in donatione propter nuptias. [In quem] recipi. f. in filiis. [Crediderit.] hoc corrigitur i auter. lucrum.

Aut. **C** Indōatōe.

[P̄opter nuptias] sumitur i aut. de nuptiis. §. si vero. expectet. colla. iij. et facit. ff. de vul. substi. l. si plures. §. in arrogato. Et per hāc aut. possit idē dici de conquestis viri in quibus vult haberet medietatem de consuetudine. hoc est falsū

28

Do
Confue
tudo icō
questis.

Rescriptum ad nuptias an valeat

Nota.

Hec scy scia legis ethice suppoit.

de q̄ doctina bal h̄ debeo no mater
de q̄ doctina bal h̄ cma no mit l' regim
p̄darg m̄ta constante mater d̄m
di m̄ante m̄doxore d̄m m̄

Aut. **C** Lucrum.

Sumitur i au. de nup. §. si vero expectet. colla. iij. et sopitur dubitatio q̄ erat circa. l. Quidā dicebant mulierem proprietariam. alij usufructuariam. quod hic sopitur.

aut. **C** Extestamēto

Dic circa hanc aut. q̄ quattuor iura sunt attendēda circa hanc materiam. Primo iura codicis: p̄ que distinguebatur q̄ aut cōuolauerat in vita filij aut post. vt hic i §. illud. §. ad tercul. l. mater. Itē fuit secūdū ius in aut. de non eli. secundo nuben. colla. i. quod fecit differentiaz an mater succedat ex testamēto vel ab intestato. Item remouet differentiam an cōuolauerit in vita filij vel post: vt §. cuz igitur. de non eli. secundo nuben. Tertium ius i aut. de nup. §. hic nos. col. iij. per quod hodie distinguitur q̄ aut succedit ex testamēto: z possidet firmiter. Aut ab intestato. tūc distinguitur inter bona paterna z alia. z hoc dicit hec aut. que partim sumitur ex dictis §. Item est quartum ius in aut. de here. ab intes. colla. i. Quā quidā dicunt hanc corrigere sed nihil est: vt no. d. §. hinc nos. [Quilibet] z possidet firmiter tanq̄ suum. [P̄ruenerunt] residuum suum ad faciendam voluntatem suam.

aut. **C** Sz z liquidis.

[Ex eis] scz filijs ad quos deuenerat proprietates propter nuptias secundas. [Dñium] videlicet donationis propter nup. [Consequitur] hic sunt tres positiones. quarum vna vera videlicet quia mulier fecit pactum de lucranda dote tota in casu extantium liberorum. vel de tertia in casu non extantium liberorum. contigit q̄ fuerunt tres liberi quorum vnus premoritur. mulier habebit tertiam partem proprietatis tertie partis que deuenerat ad fili-

um premorientem: et quam amiserat secundo nubendo et est hoc hic speciale: quia alias de iure communis stipulatio que semel defecerat conditione non admitteretur. Ut. l. si quis ita. ff. d. verbo. obli. §. qñ di. le. ce. cum vxor. Sed ideo hic specialiter prouidetur: quia. l. que eam grauauerat auferendo proprietatem: subuenit et i hoc. **C** Sed quid si fuit factum pactus indistincte de lucranda dote. propter nup. Glo. videtur dicere q̄ non habet tātā vim in aut. de non eli. secundo nubē. colla. i. Sed hic dicit contra. quod euerius fm doc. **C** Item quid si patre si lucratus fuerat dotem? Jo. dicit idem vt ptz in §. quoniam ifirmas.

C Cum alijs ^{[Abigraue rit] cōtra. §.} e. si quis prioris §. talem dic vt ibi. [Veniens] videlicet lucrū. [Viro] hoc enim qñ non extant liberi. ex illo viro. [Sponfalicias] secus si alias inter se lucrati fuissent cōiuges: vt in aut. de nup. §. nec illud. colla. iij. z ibi notatur.

C Generaliter ^[Redigantur] non intelligas de donatione ppter nup. Illa enim nō pōt in dotē redigi cum redeat ad virum. sed de donatione simplici facta ante nuptias: fm doc. [Non denegamus] hodie contra. §. e. aut. lucrū. [Consumpserit] hodie non potest consumere: vt in aut. vxore. quam hic lege.

Aut. **C** Heres.

Hec aut. corrigat. l. in eo q̄ dicit si vult eius zc. Et sumitur in aut. de nup. §. si vero expectet. z §. quoniam infirmas. colla. iij.

Aut. **C** Vxore pre/mortua.

Hec aut. loquitur in casu quo non conuolauit ad secunda vota. z corrigitur per aut. si tamen.

q̄ iij.

Aut. C Sitamen.

[Abstineat] Sumitur i corpore vt fratru filij. §. qz fo. colla. ix. §. glo. videtur dicere qz per aut. neqz vi qz ex vote tenef referuare propnetate vt no. §. si vos constan. matri. l. i.

C Hac edictali [Extite rit] do- nata z in hoc inspicit tps mortis vi ri donatis. in aut. d nup. §. qz vero. col. iij. in glo. Sz ob. §. d dona. ate nup. si pstante. in fi. dic ibi. Sed qd si nu dedit liberis primi matrimo- nij: Dic qz reuocant pro virilibus ita tñ qz maritus habeat vnam viri lem. Itē hec. l. nō obtinet vbi liberi sunt ingrati. [Deferri] corrigitur

§. e. qm. §. z illa per aut. [Liuituz] id est reddituz. quia reputant im- mobiles: vt hic. in aut. de non alie. §. i. colla. ij. [Sacramento] ab ar- bitratore. scus esset in arbitrio: vt in aut. decernimus. §. de arbi. [Re- stituentur] et ita mulier pferetur vbi ambo parati sunt cauere. [Si- ne dubio]. Sed an hic §. obtineat i patre conuolante ad secunda vota. Non videtur §. de bo. q libe. cū opz §. non autē. z. l. i. §. illo pcul. et ibi nota. et hanc doc. §. e. si quis §. talez. [Hereditatem] vide in aut. lucruz. et aut. v. p. et aut. si tamen.

Aut. C Sz si auruz [Exponitur] et non traditur mulie ri. z in hoc corrigi. l.

C In quibus [Non adē pta licētia] corrigi. §. e. aut. lucrum. vel hic de nepotibus.

C Si quis [Administrare] dic. §. e. aut. v. p. et aut. si tñ. [Elicare] supra e. aut. hec res. [Instruēdo] hoc cor- rigitur per aut. nunc autem. [Tale] ponit quidā casū qz filij se- cundi matrimonij non vendicant si bi priuilegiū tale qz omiſſa heredi- tate persona lucrātis habeat talia

lucra in casu quo persona lucrans non transeat ad tertia vota. Sz ob §. e. cum alijs. Sed dic qz trahit ad istam: §m azo. Sed hoc non est bo- na. vt in aut. de nup. §. nec illud. col- la. iij. vbi. l. illa confirmatus. vel ibi adiuit hereditatem primi. hic non Jo. vero ponit alium casū vt cuitet contrarium: vt patet in glo. Illud tñ nota qz licet lucrum donationis propter nuptias vel votis nō cōice- tur: lucra tñ que obueniunt ex sim- plici donatione vel ex cā legati: vel alias: a secū do viro cōicatur: vt no. in §. nec illud. nisi cōuolasset ad vo- ta tertia. [Supposita] contra. §. da bo. que libe. cū non solum §. non au- tem. dic ibi. [Administration] z ita non poterunt vendicari in vi- ta eoz. [Perferuari] i aut. d nup. §. si vero expectet. col. iij. nisi appa- reret dolus. ff. ad trebel. imperator. Item caue qz hic textus videtur di- cere idem in patre quod in matre. Quis glo. contra. [Manere] z ni- chilonius possunt rem alienatam petere. §. de bo. que li. cum oportet §. cum autem.

Aut. C Nunc autē Corrigi. l. §. hic debet restringi iux- ta aut. si tamen supra e.

C Quoniam [Pretite] §. e. l. hac edictali [Corrigentes] sed hodie etiam corrigitur vt aut. ad eos. quā hic lege.

Aut. C Ad eos. [Solos] scilicet filios prioris ma- trimonij. Sumit i corpore de nup. §. optime. colla. iij. et corrigi. l. et redit ad. l. hac edictali.

C Si secundo nup. mulier cui maritus vsū fructū reliquit.

Reddit⁹ imobiles reputat.

Et

Subfructus. [Sancim^o] supra. e. l. fe mie. z. l. hac edictali s. his illud.

lutiones: sed hec verior: secundum voc.

Aut. Hoc locum.

[Licuit]. ff. de dona. inter virum et uxorem. si sponsus s. concessa. et s. si maritus. Item dic q primus casus potest producere in vidua: vt in fra de iudic. vidui. auten. cui quid relictum. Sed quid si quis ordinavit q vxor sua esset domina usufructuaria? Glo. tenet q habet usum fructum et est additio. Sed spe. videtur dicere q habeat honeste teneri et nutrirri in domo sicut i vita mariti. et in spec. qui filij. sunt legit. q. quid si quis ita. Et habebit administrationem totius. ff. man. idē. q. s. idē. pas. nichil tamen poterit alienare de immobilib⁹. e. titu. creditor s. fin. Sed videtur q sit domina. ff. de au. et ar. le. l. species. [De rogari] in aut. consti. que de digni. s. penulti. colla. vi. Sed in usufructu qui prouenit ex alijs lucris potest immutare: secundum glo.

Si pro dote [Precipiet] vel dic q promissio dotis z vsurarum probatur. vel sola promissio vsurarum p qua presumitur promissio dotis: secundum glo. Sed Ja. contra. in hoc. Item dic q hec lex demuz obtinet si vir nutriet uxorem. ff. de iure dō. cum post. s. in domum. de excep. do li. lege pater. Et idem dicit Glo. si sponsus sponsam exhibeat. pro qua ff. solu. ma. lege insulam. s. primo. s. illa vbi fuit contractum matrimonium de facto: quo casu lucratur si habuit bonam fidem. ff. quod fal. tu. au. lege penulti. Sed secus per sponsos quia ibi nulla dos: nec vere nec presumptiue. et ita no. ff. solu. ma. sed si ante. Et vide in spe. de dona. inter virum z uxorem s. formatis. s. sed quid si mulier. Et ita debet intelligi qd no. extra de dona. inter virum et uxorem. c. i.

De dotis pmissione vel nuda pollicitatione.

Si iurea [Bona viri] et est speciale in dote. nec ob. ff. de. re. iur. l. in personam. s. generaliter. [Inseru] ff. de iure do. l. i.

Si voluntate [Petēdis.] vt tamen vir possit petere. [Consecutum] nisi esset ficti one appositus secundum glo.

promissio dotis incerte.

Rustra Dicas q promissio dotis incerte tenet infra. e. si cum. ff. de iure do. cu post. s. gener. Ar gu. ff. de le. ij. l. quidam. z no. ff. solu. ma. lege prima. Et dicas q hic nulla fuit promissio. Et quis instrumentum in hoc dicat: nihilominus probatur contra. Glo. bat alias fo

Si p te [Actio] secus i legato. ff. de. le. ij. l. fideicommissa. s. interdum. de le. l. l. seruo legato. s. si testator. d. cō di. et demon. l. ticio.

Ad exactionem. [In pollicitatione rerum] hoc speciale. supra loca. l. si tibi. q iij.

Pat qñ videat dare dotē de suo an de bonis filie.

C Si pater ^[Liberalitate] nec distin-
guitur an sit ydoneus vel nō. sicut
in fra. l. proxima: s̄m glo. Sed Ja.
de ra. §. Ter. multū facit pro glo.
Quid si extraneus p̄misit: Glo. vi-
dit q̄ videtur promittere de bonis
mulieris. Sed Ja. cōtra. infra d̄ rei
yxo. act. l. vnica. §. accedit. nisi esset
administrator. ff. de admi. tu. cum
post. §. i. Quid si frater q̄b̄z bona
indiuisa cū sorore det dotez sorori:
Quidam dicunt q̄ videtur dare d̄
suo: per hanc. l. ff. de proba. l. procura.
Ja. de ra. cōtra. ff. de le. iij. l. yxo
rez. §. pater naturalis. Pro quo. ff.
de coll. do. l. i. §. penul. infra de coll.
l. ij. Sed quid de duobus fratribus
habentibus bona communia: quo-
rum alter dedit dotez filie sue: Dic
q̄ si dedit de bonis cōmunib⁹ scien-
te et non contradicente fratre: vide-
tur donasse frater. ff. de dona. inter
vi. et yxozem. l. si seruus. alias pre-
sumitur q̄ de bonis suis p̄p̄iis pa-
ter promiserit si fecit in finibus p̄-
missionis: per hanc legem. Intelligi
ge hanc legem in parte legitimo et
naturali. quia secus in yaturali tan-
tum: vt. §. pater. supra alle. [Offici-
um dotez.] argumentum q̄ si filia
contraxit matrimonium sine consē-
su patris: q̄ nichilominus pater te-
netur eam dotare. ff. d̄ iu. do. l. cum
post. §. nuptijs. Et quod nota. ff. de
acti. et obliga. l. obligationum. Et
hoc notatur. xxxij. q. ij. ca. fi. Quod
potest esse verū nisi esset in casu ex-
heredationis. de quo supra de inof-
fi. tes. autenti. vnde dic̄ ibi. Item
dic̄ paternum non maternum. §. ti. i.
l. mater. dic̄ ibi. Sed quid si p̄traxit
contra voluntatem patris expres-
sam: Glo. videtur sentire q̄ nō cō-
pellatur infra de reiyxo. ac. auf. sed
quis. [Substantiam.] tantam vel
talem q̄ commode poterat talē do-
tem dare: secundum glo. [In prom-
ptum incidat.] ff. de ser. yz. p̄edi. si

arbozem. §. penul. de re. iu. in ambi-
guis. et facit. ff. de iure. do. l. profes-
cticia. §. finali.

De iure dotium.

A Dicta. [In dotez
data] id ē
tradita. non tamen fuit
facta accipientis. alias
non ageretur de euictione. ff. de es-
uic. si per imprudētiā. nisi aduo-
caretur per ypothecam: vt. l. si ven-
ditor. ff. solu. matri. meua. §. si fun-
dus. [Mulierem] si fecerat pactum
de lucrando. alias obstaret eidez re-
gula dolo petit. ff. solu. ma. l. si so-
cer. r. l. lucrus. [Actio.] quia nō est
titulus lucratiuus. alias contra. in-
fra de euic. lege secunda. [Nulla
marito] hodie cōtra secundū Azo.
cuz fingatur stipulatio. infra de rei
yxo. ac. l. vnica. Sed glo. contra. in
hoc casu quando a traditione inci-
pit cum nō sit obligatio. Et ex hac
lege dicūt omnes glossatores q̄ po-
test agi pro re donata de euictione
si incepit a promissione. secus si a
traditione vt hic no. et infra de es-
uic. l. ij. ff. de edili. edic. ad res. Et
est ratio quia vbi a traditione: nul-
la fuit origo obligationis. et facit.
ff. de verborū obligatio. l. eum qui.
§. fina. Sed Ja. de ra. hoc impro-
bat cum semper sine a. traditione si-
ue a promissione incipiat. sit tibi con-
tractus donationis cum alias non
transferretur dominium. sed quis
ytrobiz sit causa: non tamen nasci-
tur obligatio vbi nullum pactū. vñ
de opi. glossatoris est vltimior et as-
mica huic. l. sed ipse intelligit eam
in pollicitatione seu p̄missione euic-
tionis / r non dotis. Et hāc opinio
nē glo. seq̄t̄ q̄ hoc addic̄to q̄ vbi
a traditiōe incipit: tenet ad sumpt⁹
si fuit in dolo. ff. de dona. l. aristo. de
dolo. l. si cum mihi. Itē. q̄ d̄ teneri

Si filia cōtraxit sine p̄sen-
su p̄ris.

Pro re donata an agat de euic-
tione.

vbi a promissione incipit intellige de iure veteri si fuit stipulatio: sed de iure nouo etiam si fuit nuduz pactum: vt. d. l. secunda notatur. Et facit pro glo. ff. de verb. obl. l. vbi. §. fina. de solu. si rem. Facit pro opinio. Ia. infra de fal. l. et si ad te. ff. de verb. obl. l. iul. §. i. si fa. fur. fe. vi. l. quotiens. §. fina. utem. Et vide tur verior: vt scripsi insti. de dona. §. perficiuntur. Sed an conferens beneficium teneatur de cuictione.

Vide extra de preben. inter cetera et. c. cum scdm apostolum. Item an vasallus domino: Dic in feu. si vas. fal. ab alto interpel. fue. c. i.

¶ Si stipulatio.

[Soroꝝ tua] que stipulata fuerat dimidiam dotis matre conuolante ad secunda vota. [Voluntatem] quod potest quia eam instituit. alias non posset ex eo quia donauerat inter viuos. alias secus. ff. de le. iij. l. cum quis. §. nuptam. Unde dic q vbi permittit stipulari: videtur in dubio permittit vt procurator nisi si yratur verbo dono. quo casu i dubio presumitur donatio ca mortis: vt no. ff. so. ma. l. q dotis. de dote p le. l. sepa. Non donatio inter viuos nisi exprimeret: vt ibi. ff. de dona. l. donationes. §. pe. Quidam tamen dicunt q si permittat filium stipulari vel alium propinquum: videtur donare: vel si stipulans aliquid primo mulieri dedisset vt no. in. l. que dotis. quibus ob. §. alle. Sed p eis ff. de pos. l. publica. de pac. l. tale. §. fina. Et videtur eorum opinio satis vera vbi non habet liberos. Sed ob. quia donatio. causa mortis non contrahitur inter absentes. ff. de donatio. causa mortis. l. inter mortis causas. Sed dic q potest contrahi vt saltem valeat iure fideicommissi. ff. de leg. ij. l. miles. et. l. cum pater. §. donationis. Et sic est intel-

ligenda opinio Azo. quem posuit in sūma. vbi dicit q donatio causa mortis valet ex nuda pollicitatione. Quod est verum iure fideicommissi. sed iure donationis non valet nisi sit pactum. Quidam autem requirebant q etiam opus erat rei traditione per legem pap. ff. de dona. inter virum et vxorem. Quod non credo. et videtur notari. ff. de publi. l. ij.

¶ Et si dotis.

[Seruis] etiam inestimatis scdm glosam. [Facultatem] dum tamen sit soluendo. infra de ser. pign. da. ma. l. prima e. finali. ff. so. ma. l. dotalem. de ma. l. seruuum dotalē. Sed non acquirunt viro nisi ex res et opera. ff. so. ma. l. seruus dotalis. Et facit q maritus possit affranchire homines vxoris.

Marit⁹
p̄t affran
chire ho
mines
vxoris

¶ Nulla lege.

[Prohibitum] immo permissum est. ff. e. l. mulier bona. et de consuetudine videtur dedisse omnia nisi aliud dicatur. Itz dic q Quis possit r̄are omnia: nichilominus quandoq reuocatur supra. ti. tertio hac edictali de inoffi. dona. l. secunda. si aduer. do. le. prima. ff. de minor. si ex causa. §. dotis de iure do. l. iuris succursum. §. finali.

consuetu
do.

¶ Quotiens res.

Et iure. alias non. vt in sca. e. si mulier. [Specuniam] ff. e. l. res. §. primo.

¶ Quia tua.

Seu quicūq extraneus. [Dedit] et sibi cōuenit reddi. [Dotis actio nem] sed stipulatio sic. ff. solu. ma. l. quotiens. [Profecticie] dic. ff. e.

Libri quintus

l. profecticia. §. si. et. §. si pater.

Cum a socero.

[Donationis] tunc preiudicaret. ff. solu. ma. lege quotiens. ff. e. post nuptias. dic supra. l. proxima. [Sola] quia facta sui iuris infra ti. i. §. videmus.

Etiam.

[Pertineant] sensum enim nō verba sequimur supra. de nupt. si cum ante. ff. de adimen. le. l. iij. §. conditio. [Additamenti]. ff. de pac. do. l. inter. §. cum inter.

Dotis.

[Reipublice]. id est fisci. ff. ad municipi. l. simile. z facit infra qui po. in pign. ha. lege neq. Sed fallit in primipilo. infra in qui. ca. pign. ta. contra. l. satis.

Cum dotem.

[Actiones esse] sed mulieri non cōpetit actio ex vendito s̄m glosam. quia illud precium statim videtur dedisse in dotem. et iō nō onf actio ex vendito sed actio de dote. ff. de noua. cum enim: s̄m doctores.

De his.

[Mariti] supra de rei vendi. lege. dote.

Ex pecunia.

[Queritur] nisi ageretur a viro et a muliere q̄ esset dotalis. tunc enim queritur si sit mulieri vtile. ff. de iure do. l. ita constante. ff. e. res ex pecunia. infra de ser. pig. da. ma. l. fina. Item si ab acquirēte tantū ageretur dum tamen caute concipiat

verba. vt supra. si quis al. vel sibi. l. multum: cum notatis. Et sic intellige. ff. e. cum vir. §. si. et quod not. in fe u. qui feu. da. poss. §. cum vero. vltima glosa. Sed quid in casu nostre legis si maritus sit non solvens do? Dic nunc mulieres proferri omnibus alijs creditoribus. ff. solut. matri. l. si cum dotem. §. fina. de dona. inter virum et vxor. l. vxor marito. et iunge. §. de acti. emp. l. i.

Si a matre.

[Habere] nec quo ad dominum: nec quo ad euictionem. ff. de euc. l. si fundum. §. l. proxima. [Pollicitatio] que sufficeret supra ti. l. ad exactionem.

Mater.

[Expressa] supra de here. cognouimus. Item dic causam probabilem si mater sit diues et pater nihil habet s̄m Ja. ar. ff. de li. ag. l. pe.

Cum citra fidem

[Probationum] supra de fide instrum. cum instrumentis.

Ante.

[Prohibetur] etiam lite contest. de lit. l. fina.

Res quarum.

[Tibi nichil potest] sed sibi ipsi. ff. de usufruc. l. iij. de pact. dota. lege quarta.

Si socrus.

[Minime potuit] contra supra de usu fruc. si dña. dic ibi.

Cum patrem

[Animia] hec non erat filia. alias quereret actio. infra ti. ij. lege pater. vel erat emancipata infra. e. si genero. [Falcidia vti potest] hoc

non poterat prohiberi iure veteri
hodie contra: vt aut. sed cum testa-
tor.

¶ Pro oneribus.

Que sunt multa. vt no. Innocen.
extra de dona. inter vi. 2 vxo. c. per
tuas. infra de impo. lucra. descrip.
l. vnica. lib. decio. que omnia tenef
vir portare 2 vxorem alere: etiam si
nulla dos sit. ff. de rel. q. si nulla vi-
de. s. de neg. gef. quod in vxore. ff. d
excep. vo. l. fi. plenius in spe. qui
fi. sunt legit. s. nunc dicamus. Itēz
dic q. vxor tenetur alere virū vt ibi
ver. quasi si mulier. Et caue qz ma-
ritus dz de fructibz res dotales te-
nere in statu. ff. e. plerūqz. s. i. Item
quod dixi q. maritus dz alere si nul-
la sit dos. intellige si seruit. ff. como.
l. in rebus. s. possunt. Item intelli-
ge qm nullam promisit. secus si pro-
misit 2 n̄ vult soluere cū possit autē
ti ea de nō eli. scdo nubē. s. illud qz
in fi. ti. colla. i. tunc em̄ tenef alere.
Quid si soluere non possit: vel si a-
lius pro ea promisit? Quidam di-
cūt idem q. esset iniquū. vnde dic cō-
tra. ff. de insti. 2 subst. l. i. Item quid
si seruire nō pōt infirmitate detēta.
Quidam dicūt q. maritus tenetur
alere si sit inops vel facultates do-
tis nō sufficiāt: als non. vt. l. si cum
dotē. p. sin autem. ff. solu. ma. Item
dic q. nō tenef soluere emendam de
delicto vxoris: vt no. Innoc. v. c. p
tuas. [Quos ipse pcepit] secus si non
cepit vel pstituit in mora. ff. so. ma.
l. ij. de vniuersitate notat. ff. l. si. s. p-
terea. [posse agere] nisi in vsus p-
prios consumpserit. ff. ti. ij. l. fructus
[manifestissimi iuris est] secus si
dedisset principaliter fundum. ff. de
vsu. l. fructus. de dona. inter virum
et vxorem. l. de fructibus.

¶ Si inter [Estimate] nō
estimatiōe q. fa-
cit emptionem. et dic. s. como. l. i.

[posceret] ar. q. in dubio estimas-
tio non opatur emptionem. S3 glo-
sa tenet hic contra. s. como. l. i. Sed
quid si res non sit in substantia mu-
tata: sed precium est augmentatū?
Glo. noua. et doctores dicunt ni-
hil imputari marito: sed species de-
bet reddere quales sunt: vel precii
estimatum: si res fuerit deperdita
vel diminuta. et vide. ff. solu. ma. in
his.

¶ Rem quas [Nec rece-
pit idem si
recepit hodie. ff. e. l. quis.]

¶ Si predius [Aufferre
volente] se
si ipse alienauit. extra de iureiu. c.
lz. li. vi. vide. ff. ti. i. l. i. s. 2 cum lex.

¶ Si dotez [Querit glosa
quid de patre
qui dotē dedit filie que cōmittit er-
ga maritū cām per quam debet pri-
uari. Glo. dicit idem. Sed v. tenet
ptra. si filia sit in ptate. ff. so. ma. l. ij.
s. item si volūtate: Et vide. in aut.
de nup. s. est quoqz. colla. iij. Idem
ff. de repu. cōsensu. [Fuisse] post dī
uortium. vel ante: s. in glosam.

¶ Si mulier [Eām cōti-
net] impuls-
suā. et dic. ff. de condi. inde. l. ticio.
[pro ficiet] argumētū q. si dem ti-
bi terrā ad proficiendā aquaz: q. vi-
des cōcessa pprietas em glo. ff. de
le. i. si fundū. s. qui fundū. Itē q. re-
cōcessa ad vsum: videtur pprietas
concessa. vt. ff. de dona. l. donatio-
nes. s. species. ff. de le. secunda. l. tie-
tia. s. fi. Item si ventur redditus rei.
ff. de le. ij. l. codicillis. s. primo. de ar-
li. l. libertis. vide quod nos. ff. de vsu
fru. lege. si quis ita.

prope-
tas qm dī
cas con-
cessa.

¶ Si genero.

[Voluntate] per stipulatione. s. iur-
ris dispositione agent pater et fi-
lia si sit in potestate. [Actionem]

directam. sed vtilem sic infra ti. ij. l. pater. ff. so. ma. l. gayus. Vel hic in omnino extraneo: fm glosam.

Licet dos.

[Remanserit] pacto vel culpa mulieris, [Hereditarijs] quas possident et maritus pro illis quas possidet supra sine cen. vel reli. l. omnes fm glosam.

Mulier.

[Generali] vt. ff. e. siue generalis.

Ubi adhuc.

[Inopiam] talem q si solueret creditoribus non posset satisfacere. ff. solu. ma. si constante. Hodie ex quo incipit male vti sua substantia. vt i. aut. de equali. do. §. illud col. septima sup quo statur opinionioni vulgi. fm glosam et doctores. Dic idem de focero sicut de marito si ipse recepit dotem. et si vterq; recepit et alter vergat: idem scdm glosam et doctores. ne liberatur dando fideiusforem: scdm glosam et doctores.

Hoc verum si sit dissipator. Si vero casu esset pauper: tunc secus fm Hostien. et Berni. extra de dosi. inter vi. z vxorem. c. per tuas. Item hoc intelligunt quidam nisi mulier sciret eum inopem et dissipatorem bonorum ab initio supra de spon. l. mulier. Item hec lex habet locum siue mater dedit dotem siue pater vel extraneus et etiam si esset stipulatus sibi reddi: vt no. in. l. si constante. Et idē si pater. vt di. §. illud. Et etiam si solus pater posset agere: vt notatur in lege si constante. Sed an possit exigi ipsa dos? Quidam q non. Sed verius contra: vt. d. l. si constante. et §. illud. z vide infra de collationibus. aut. q locum. z facit capitulo per tuas. supra. alle. De hoc in specu. de dona. inter virum

et vxorem versū. sed cum mulier non tamen ibi eligit. Sed an potest petere q res mariti dentur in solutis? Spe. videtur sentire q nō: vt. d. ti. versū. sed nunquid. Sed glosa videtur sentire hic contra. Item dic q maritus debet vocari ad premissa. et si non veniat fit missio. vt in specu. d. ti. ver. sed nunquid. et non deducet ne conueniatur nisi inquantū facere potest: vt hic notatur. cum ipse ex hoc alii debeat. vt hic. Et forte idē in focero. ff. solu. ma. quia parentis. Item oportet primo excuti maritum q̄ perueniatur ad alios possessores. fm glosam. licet quidam licet doctores contra. Itē dic fm doct. q non potest vltra q̄ritatem dotis euocare. Item dicunt quidam q si maritus et vxor confesi fuerint coram iudice dotem datā et se vergere ad inopiam. q non nocet creditoribus. ff. si quid in frau. pa. l. prima. §. q si in lite. Sed doc. contra. si in figura iudicij confiteatur z hoc tenet dy. et vide supra de donat. ante nupt. aut. sed iam necesse de bo. profcri. si quis posthac. Item quid si venit ad pinguiorem fortunam? Dic q non recuperat: scdm glosam et doctores. [Ante nuptias] siue pacta fuerit de lucrādo siue non: fm doc. z glosam in aut. in aut. donationes. [Extra dotem] p alimentis si nulla sit dos. infra ti. j. l. prima. §. i. scripti. [Distinctionē] de qua dicitur. j. qui po. in pig. ha. l. fina. [Ante nuptias] idem dicerem de osculo in patria consuetudinaria. [Viuentē matre] etiam cum consensu viri vt no. in specu. d. ti. ni si iuret extra de iureiur. c. cum contingat.

Aut. Donatōes.

Hoc aut. sumit i aut. de eq̄. do. §. illud coll. vij. Et dicunt quidam q

De scullā

An dos repetat matrimo nio nō soluto,

donationes v̄dicat cū demū vergit ad inopiā: sed dotē: cū male incipit vti. Et hāc videt̄ fouere glo. Alij. idem vtroq. Et hāc Ja. de ra. Itē dic q. vendicat si sit tradita. als nō. Vel dic etiā si non sit tradita Et vi de. s. de dona. ante nup. aut pmissa

In reb⁹ [Siue estimatē.] etiam vera estimatiōe: s̄m glo. [Actiones mouere] vel intellige i casu quo potest alienare. vel in re estimata. nec ob. ff. de fun. do. l. si fundum. et. l. etiaz.

Cū quidā [Bariti.] vi de. s. d. dona. ante nup. aut. eo de cursum. [Questum] id est lucrum. ante tamen prestat fructus si fuit in mora. ff. solu. ma. l. de diuisione. Vel dic q. consistitur in mora post biēniū siue alia interpellatione. sed ante non.

De rei vxorie actionē i ex stipulatu actionē transfusa.

Rem i p̄senti. [Corpore] nota de corpore iuris. [Dotes] Et certas. Quis als ex stipulatu competat ad i certa: s̄z glo. [Et si inutilis.] rōne forme. sec⁹ si ratione p̄sensus. [Pro restitutiōe dotis] Item etiā pro alimentis constante matrimonio. in spe. de dona. inter vi. r. vxor. s. formati. s̄. sed nū quid bona. Et hec obtinent etiaz si sunt minores: vt no. j. de tu. l. si. Itē forte hic p̄p̄theca remanet Quis specialiter sibi p̄uiderit: vt no. doc. j. q. po. in pig. ha. l. assiduis. Ar. cōtra. j. ti. i. l. fin. sed ibi in alio casu vt ibi videtur notari. [Euict] dicit supra de iure do. l. i. [Personē] dum tamen pro vtilitate mulieris agatur. r. ideo extraneo qui stipulatus fuit non competit p̄p̄thecaria nec personalis p̄uilegiata: vt insti. de

actio. s. fuerat. r. ibi Dy. s. patri repenti sic: vt ibi no. i glo. Quod ē verum si repetat viuentē filia. alias non: vt no. Dy. ff. de solu. ma. l. post dotem. Sed maritus secundus habet p̄uilegium: vt. ff. de noua. l. do li. Quis stipulatus sit. [Decorata.] ar. q. vna ecclesia alij vnita retinet p̄uilegia. extra ne se. va. c. i. de religio. domi. c. quia monasteria. per Anno. i vtroq. [Ut ruz consequi] secus in patre legante. ff. de le. ij. l. ricia. s. qui i vita. ff. de solu. ma. si cū dotem. s. si pater. quis ille ex necessitate: marit⁹ ex voluntate. Et fa. ff. de le. ij. l. creditor. fam. her. si filia. s. penul. [Ob mores] malos nisi eēt tales ex quibus lucraretur dotem. j. de repu. consensu. scōz glo. [Ob res donatas] vxoria viro. [Vel p̄ conditionē] si non extent. [Ob res amotas] hoc intellige nisi sit in cōtitate. ff. sol. ma. l. diuortio. s. ob donationes. [Ob liberos] si morte solui matrimonij. dic. j. solu. mat. l. i. dos. [Quantitatē.] intelligo hoc si dos sit in cōtitate. r. in rebus immobilibus. quis tunc diminuitur quantitas. secus in re immobili: q̄ casu non minuitur nisi esset estimata: vel nisi essent expense quantitas res est. r. dic. ff. de impē. l. quod dicitur ff. de iure do. l. si is qui. s. quod dicit et vide quod scripsi. supra de nego. ges. quod in vxore. supra de iure do. pro oheribus. Et dic plenius q̄ aut est modica ip̄ensa: et non repetitur per actionē de dote sed per actionē negot. gest. ff. e. l. oratio. et. l. pe. i. si. Si magna q̄d iudicis arbitrio remittitur. tunc aut cōstat q̄ donare voluit/ aut q̄ repetere aut dubitat. Primo casu: aut in faciendo: r. repetitur. ff. de dona. inter vi. r. vxor. l. sed si mors. s. fin. Aut reficiendo. r. nō repetitur. e. titu. q̄ si vir. Secundo casu quando cōstat de animo volentis repetere: distingue q̄ aut expense sunt necessarie: aut vtilis: aut voluntarie. primo casu aut sunt in

Expenses in re dotali an r. q̄i repetat maritus,

dotem dare res sit estimata tñ: tñ c
 si mulier redderet ipensas infra an-
 nū: nō minuitur dos. als sic. ff. e. qd
 dñ. in pñ. de iure do. l. si is. §. qd dñ
 Si vero res inestimata et pecunia:
 vel inestimata z estimata: tñ pecu-
 nia vel estimata rei precii dimini-
 tur i pso iure. s; si vro: restituitur: cre-
 scit. ff. e. quod dicitur. z. l. pe. isti. de
 actio. §. si de dote. ff. de ri. nup. l. do-
 tem. z. d. l. si is. §. qd dicitur. Et hec
 sunt vera vbi impedit pro vtilitate
 rei perpetua. si aut pro fructib; vbe-
 riorib; habēdis p vno anno vel tpe
 matrimonij nō repetit. ff. e. l. ij. In
 vtilibus autem expens; distigue: qz
 aut cum mandato: z repetuntur vt
 hic. ff. e. vtiliū. Aut sine. et tunc aut
 mulier erat soluendo et tempore ex-
 pense z repetitionis: tunc in totum
 repetuntur per actionē negocioruz
 gestorū: vt hic. Aut vtroz tēpore
 non soluendo: z non repetuntur. ff.
 e. vtiliū. Sed poterit tollere sine le-
 sione prioris status. ff. de rei ven. in
 fundo. Si vero altero tempore: tñ
 siue inspecto initio qz vtiliter ceptū
 est sine fine: qz tempore repetitiōis
 soluendo est: repetitur. ff. e. et in to-
 tum. In volūtarijs dic q non repe-
 tit: siue volūtate mulieris facte sint
 siue nō. sed permittitur tollere sine
 lesione prioris status si sublatū pos-
 sit afferre vtilitatem viro. ff. e. pvo-
 luntarijs. Nisi esset res prouincia-
 lis: qz tunc non sunt voluntarie sed
 vtilis. ff. e. l. quod si. In vltimo cas-
 su qñ dubitatur: dic q modicas vi-
 des donare. ff. e. l. pe. de dona. inter
 vi. z vro. l. verum. sed magnas non
 ff. de cōdi. ide. l. cū de idēbito. Que
 autem sint necessarie: vñ. ff. e. l. i. ij.
 z. iij. de s; bo. sig. l. impēse. Que vti-
 les: dic. ff. e. qd dñ. §. fin. z vide. ff. de
 bo. au. iudi. possi. l. ptoz. §. ij. [Nisi
 ex volūtate]. ff. e. vtiliū. q; hic corri-
 git. [Expense.] hoc speciale i dote.
 als cōtra. ff. de i rē s; so. q; si feruus.
 §. sed si mutua. et concor. ff. de ipē.
 l. ex volūtarijs. [Nisi ex quibusdā]

vel ppter adulteriū. §. de adul. l. si.
 dic ibi. [Inquātū facere potest] vt
 viuere possit honeste: attēta sua eta-
 te: vt no. isti. de ac. §. fuerat. Et gau-
 det hoc priuilegio etiā si conuenia-
 tur ypotheca. vt no. Dy. ff. s. re. iu.
 l. nō tñ. [Uersat^o est.] i diminuen-
 do substantiam: vel rem dotalem.
 [Cautione] verbalis: nō cuz fideius-
 fore. ff. p socio. l. verum. §. itē viden-
 dum. fm glo. et doc. [Intra annū]
 vel statim si extant et parate sint: vt
 §. s. simili modo. fm Ja. de ra. ff. de
 regu. iu. l. debitorib;. [Vel in corpo-
 ralibus] vt nominibus secus i red-
 ditib;. [Actionis] ff. s iure do. cuz
 in fundū. §. si fundū. [Similijs mo-
 do.] vt post annū veniat sicut i alijs
 mobiliib;. et sic referitur ad primum.
 vel referatur ad primum dictum.
 Et dic q res extabāt z poterāt sta-
 ti restituit fm opin. Ja. Sed qd s
 alijs fructibus q; pueniūt ex rebus
 medio tpe: vides q; sint vi. ff. de
 re. amo. l. si mulier. §. rex. z. l. ob res
 z ibi no. Ar. §. ff. so. ma. l. diuortio.
 §. nō solū. Quidā distigūt iter fru-
 ctus intrinsecos z extrinsecos. Itē
 dic q marit^o dz satisfare. ff. so. ma.
 si cōstante. §. quotiēs. dic ibi. Itē si
 matrimonij non tenuit: nō obtinet
 hec lex: qz statī sit restitutio: fm gl.
 Ja. de ra. tñ. §. Quid si maritus ac-
 cepit rem estimatā: z est i ei^o prāte
 reddere rem vel estimationē? Glo.
 rñdet q; fm q; eligit habebit dilata-
 tionē. [Quid si tota dos sit i mo-
 bilib;] nec mulier habeat vnde se sa-
 lat? Glo. dicit q; vir vel heredes de-
 bent inter alere. Doc. dicit q; p pel-
 lūf reddere dotē ante annū. hoc cas-
 su opi. glo. approbat de cōsuetudinē.
 Quid si res imobiles perierunt
 culpa mariti? Ja. de ra. dicit statiz
 restituendā estimationē supra de cō-
 pē. l. si. Cui ob. ff. de iure do. cum in
 fundū. §. si fundus. Item dic q; mu-
 lier est alimentanda in domo viri: si
 possit fieri sine suspitione. alias con-
 tra. vt no. spe. qui si. sunt leg. §. nūc

De rei brozie actione. fo. cxxviii.

dicam⁹. cū se. [Ex substātia]. ff. ad l. falci. l. p̄f. [Existimate non sūt] ff. de iur. do. l. si mancipia. dic. i. fo. ma. l. i. [Debere] dic. ff. fo. ma. l. diuortio. §. iterdū. [Epheredata] et iniuste. ff. de colla. do. l. si pater. ff. pro socio. l. si socius. §. verus. [Maxime] qz agitur ad supplementū supra de in offi. testa. l. omnino. [Testator dixit] hodie idē et si non dixerit: vt. i. de colla. aut. ex testamēto. [Sed] quid si pater fuit stipulatus sibi reddi: an sit locus huic. §. glo. querit et addendo soluit qz non. Quā sequitur antiqui p̄ qua. ff. fo. ma. l. quotiens. Sed dynus et moderniores p̄tra per hūc. §. et per aut. s. quis. i. c. ti. [Sed] an possit in dotē iustitū? Dic. ff. de iunio. l. deniqz. §. sed vtrū [Sed] an pater pōt substituere in dotē? Dic qz si vulgariter s; nō per fideicommissū. nisi in eo q̄ excedit debitū bonoz subsidiū: vt no. ff. ad trebel. a filia: fm̄ dy. [Nisi] expressim extraneus in promissione non emz sufficeret in traditiōe: fm̄ Jo et glo. quibus l̄deu. contra. [Magis] mulier] facit ad id quod notauit supra de do. promiss. l. si. [Nō] habentē] nō ergo repeteret pater si filia eēt emancipata. Sed cōtra. ff. solu. ma. l. si ab hostibus. et. l. filie mee. de iure do. l. perfecticia. §. pe. Sed dic dicit profecticia quo ad nomen: non quo ad ius repetendi vt hic. [Ex stipulatu] sed si exp̄sse stipuletur: fingitur nō nata: fm̄ glo. et doc. [Filie sue] consentire tamen videbatur nisi haberet causam contradicendi. ff. solu. ma. l. ij. §. voluntatē. et. l. dotē. [p̄pothecā] an huic possit renunciari? Vide supra ad velley. aut. siue a me. et. l. tubemus. [Fragilitate nature] et si contra fiat: non valet. imo maritus potest contradicere. i. de agri. et cen. l. quemadmodum. li. xi. et no. insti. qui alii. licet. in prin. Nec incidit in penā: vt no. in spe. de emp. et vēdi. §. ij. p̄. s; pone. [Sed] si vir vēdat fundū mulieris et tradat alium

in cōpensationē mulieri: valet: si cōditio dotis non fiat deterior. vt ibi no. in. p̄. item pone. Item quis vēditio sit nulla: potest tamen confirmari. ff. de vlti. p̄. cum vir. [Item] quid d̄ rebus mobilibus? Glo. querit et videtur tenere idem quod de immobilibus. Sed azo cōtra in sūma. quem sequitur. Ita. de ra. glo. alibi distinguit an maritus sit soluedo vel non: vt no. insti. qui. alie. licz in prin. vide plene quod ibi scripsi. quia distinguitur an numero: ponderere: vel mensura consistat. [Sed] quid si iuret? Dic qz non valet d̄ iure ciuili: vt hic no. Sed de iure canonico contra. extra de pac. c. i. li. vi. de iustu. cū contingat. Lautela tamen potest dari qz primo iuret nō alienare. et post non valebit: vt notat Hosti. in ca. cum contingat. Et Archi. et Jo. car. extra de iustu. c. si. li. vi. et ipe. d. §. Item dic qz in casu alienat. i. de ser. pig. da. ma. l. i. solu. ma. l. dotalem. Itē dic qz is. §. nō obtinet i parasarnalibus: vt no. Inno. extra d̄ consue. c. ex parte in fi. Item videtur qz si sit vtilitas mulieris: qz valeat alienatio. ff. de iure do. l. ita constante. Et vide. i. de sū. do. l. ij. Item si vir se obligat: d̄ euictione tenetur: vt no. ff. de fideicon. cum lex. et. i. de predi. mi. l. si is qui per doc. Item potest dici qz in casu in quo primo iurasset non alienare qz valet alienatio si emptor ignoraret: vt scripsi supra ad velley. l. si sine. Itē videt qz etiā d̄ iure canonico nō trāseat dominiū quibus mulier iurauerit. et qz emptor non poterit vēdicare a possessore. et qz mulier possit vēdicare ab alio q̄ ab emptore vt plene scripsi insti. qui. alie. licet vel non. in prin. Item videtur qz consuetudo non valet contra hanc. l. extra de consue. c. pe. Item videtur qz exceptio iurisurandi sit personalis. Et ideo videtur qz heres mulieris possit vēdicare non obstante eius iuramento supra de ioffi. te

28

28

Nota bñ

sta. si quis filium. de rei ven. cum a matre. vide in qualibet. [Ex theodosiana] .j. de repu. l. fina.

Auf. ¶ Sed quis.

Sumitur i auf. de equa. do. §. quia vero. colla. vij. Et dic q loquitur in filia in potestate constituta. r i emācipata: fm doc. r hoc sonat verbuz pactionis. et ita parum licet dimittere heredibus patre mortuo. §. cōia vtri. iudi. l. fi. et hoc nisi nubat contra velle patris: fm glo. et vide ff. de iure do. l. dotem. r. l. stipulatio et de pac. do. l. cum maritus. §. si ticius. ¶ Quid si non contraxit sed religionē intrauit: Dic debere habere dotem: fm doc. in auf. de factis si. epif. §. sed r hoc presenti. colla. ix. secus si ageret statum vidue: scdm doc. ¶ Sed quis probabit dīminutas facultates? Glo. dicit q pater vt no. in corpore dic vt ibi notatur.

**De pactis conuen-
tis tam super dote q̄
super ante nuptias
dona. & cetera.**

Legem [Ea conuenit] . §. de pac. l. legem. dic vt ibi notatur.

Fructus [Sumptibus tuis] §. mulier. ff. de donati. inter vi. r vxorē. l. si quis pro vxore. §. si. §. ti. ij. l. si fructus.

Quāuis [Non potest] op po. ff. solu. ma.

l. quotiēs. §. de iur. do. l. cum a socero. Sed hic ex intervallo. Vel hic aduēcticia. ibi de profecticia. v̄ dic fm Ia. hoc speciale fauore dotis. Sed in quo est fauor ex quo pater cōpellitur redotare? Quare dic q̄ hic non acquirit liberis nascituris

r dixi supra de pac. l. fi. Ar. contra §. e. pater. l. fi. dic vt ibi notatur.

Pactū [Actiones] directam sed vtilez sic. §. e. pater ff. solu. ma. l. gayus. [Maxime] vel dic q̄ hic abundat maxime secunduz glo. Vel stipulatus fuit ex causa ca strensi secundum. dy. Vel speciale i dote secundum Ia. de ra. nec ob. insti. de inuti. stipu. §. item inutilis. Itēz dic q̄ hodie pater nō acquirit filio ex causa aduēcticia: vt no. ff. de verbo. oblig. l. quod dicitur. et hoc nisi secundum distinctionē quā scripsi. §. de contrahen. r commit. stip. l. si filie. que debet intelligi in aduēcticijs: An autēz filio nascituro possit stipulari? Dic. ff. de ope. liber. l. si quis operas. vbi autēz stipulatur ex causa profecticia: sibi ipsi querit si huiusmodi propositum habuerit alias nō valet: vt. l. quod dicitur. ff. de verbo. oblig. insti. de inuti. stipu. §. quocūq; nisi stipuletur post mortem. per. l. quod cum. §. ij.

Hereditas [Luzigif] §. de pac. licet. [Ad te] extraneus eius vtri.

Si cōuenerit [Respō] supra de iure do. cum a socero.

Pater [Hepotib] ex filio. si ex filia: nō videtur posse p̄stitui actio inter patrē r filium: secunduz glo. vel speciale in dote: secundum Ia. de ra.

Hac lege [Paraferna] ff. de iure do. l. si ego. §. dotis. [Prohibente] sed si non prohibeat: videtur eū posse ad ministrare r fructus lucrari. §. l. fi. §. de procu. l. maritus.

Ex more [Eandem partem] in quantitate. [Et maritus] in qualitate. [Contra vetituz] Recipe hic autēcticas. equalitas. r auf. sed que nihil et dic in corpore de non alienam. §. si. colla. ij. Et nō seruat hoc auf. de

Paf an cōpellat redotare filiā suā.

Nota bi

De donatiōe iter virū & vxorē fo. crebiti.

consuetudine.

Aut. ¶ Equalitas.

Vide. s. de dona. ante nup. si cōstāte. z. l. fin. s. sin autem. et de hoc per doct. iuris canonici. extra de dona. inter vi. z. vxor. c. fi.

Aut. ¶ Sed que.

Dic in corpore v̄ nō elig. sc̄bo nub. s. fi. Et non seruat̄ de consuetudine hec autem. in osculis seu dota licijs.

¶ Lege

[Lucretur.] Quid si ex altera parte sit factum pactum: ex altera nullum? Quidam dicūt aliq̄s reduci ad nullum. Sed Jo. contra. et vide. s. de dona. ante nup. l. fi. s. simili modo.

¶ Si mulier

[Ratihabitōe] contra. s. de p̄cura. maritus. Sed hic in p̄fernalibus. ibi in alijs. Vel hic quia cautiones erant tradite. ibi nō: h̄z glo.

[Exp̄ndere] non sic de fructibus naturalib⁹ rerū p̄fernalium. ff. ad l. falsi. l. pe. de do. iter vi. z. vxor. si stipulatio. s. i. sc̄m glo. j. ti. ij. de his.

[Contentaz] hoc verū q̄n ab initio sibi p̄uidet. secus si ex postfacto: q̄ nata non permittitur. ff. de actio. et obli. quotiens. Et nota q̄ cessat legis p̄uisio. zc. ff. de p̄ca. l. z. habet

s. cum quis. de excep. rei iudi. si cū. de bo. libe. si ex parte. s. fi. Sed contra. ff. de eo. quod cer. lo. l. i. j. de dona. l. fi. s̄m glo.

Se dote cauta et nō numerata.

¶ Dotez

[Re ipsa.] an te tēpora. j. l. fi. et dic. vi. s. de non nu. me. pe. si ex cautione.

¶ Quod de sua

[Donādi a. nimo] secus si sub spe numerationis. dic. j. l. fin. A scripsit z tradidit z erat res coz-

pozalis vel alias fecit q̄ per traditiōē habere. nec ob. ff. de dona. inter vi. z. vxor. l. papinianus. s̄m glo. et doc. Et vide. ff. de dona. inter vi. et vxor. si stipulata. [Vbi] secus si diuortio solueretur matrimonium. supra de dona. ante nup. l. ij.

¶ In dotib⁹

[Conscribi] secus si post. s. de non nume. pecu. l. in contractibus. s. i. [Computandum] hic lege aut. quod locum.

Aut. ¶ Quod locū

[Tres menses] post solutionē matrimonij. et etiam toto tempore decennij. [Interueniat.] dic supra de tē. in unte. resti. aut. si minor.

¶ De donati. inter

virum & vxorem.

¶ Bona

[Existente.] nec te. quia nō vis. j. vii vir et vxor. l. i. [Hō p̄nt.] ff. de lega. l. l. qdā. s. quotiens.

¶ Si ancillā

[Potue] rit. ff. de de dona affectiōis. [Militēs.] idē in milite celesti: s̄m docto. [A foca r̄ijs] alias adulatorib⁹. [Holo.] ff. e. oratio.

¶ Donatio

[P̄serue] r̄auit ipsa z pater. ff. e. cum hic status. s. non solum. infra. e. si vt proponis.

¶ Nec iter

[Potestate.] alias cōtra. et ita nurus potest dare socru. z ecōtra. ff. e. l. ij. s. socru. z. s. qui in eius dem.

¶ Si vt pponis

[Hō var] let. ff. e. l. sed interim. s. fi.

¶ Etiam

[Fritta] ff. e. c̄ij hic stat⁹ s. diuortium. [Credidissent.] ff. e. quint⁹. Et vide quod scripsi supra de ep̄is. et cleri. aut. licentiam. infra arbi.

Liber Quintus

tu. l. si defunctus.

Si ex voluntate [Lope-
fuit] que
ignozans sic contraxit. sec^o si sciens.
ff. e. cum hic status. §. fi.

Si fruct^o [Locuple-
tior] et vir
paupior. ff. e. l. iij. quod est si tñ eēt
expēfura de suo. ff. §. solu. i. pupillo.
[Potest conueniri] et sic non tenet
donatio de fructibus. §. de pac. cō-
uen. l. ij. Sed si fieret donatio fun-
di: mulier faceret fruct^o suos si cre-
deret tenere donationē. ff. e. de frus-
tibus. ff. de usufruc. l. fruct^o. Et vi-
de. ff. e. si vxor filio. ff. de acqui. pos.
quod vxor fm glo.

Si marit^o [Separa-
ra sit.] eo
tamen probato aufertur ei. ff. solu.
ma. l. cū ab hostibus §. infra de his
qui. vt indig. l. i.

Sicut [Cessat petitō] ff.
e. l. si id qd §. fi. de
pac. do. l. iter §. puenit [Manifesti
est] nisi sit in modicum. ff. e. ex aio.

Si marit^o [Debes]
ff. e. cū hic
stat^o §. si maritus. [Donationes] se-
cus in legato. insti. §. le. §. si rem. vñ
infra de le. l. ij.

Si qdem supra. e. sicut
ff. eo. l. adipi-
scendo et. l. qd autem §. fi. et. l. si spō-
sus §. concessa.

Ex verbis [Addictā]
[Nota ar-
gumentum q̄ iperatoz nil videt va-
re confirmando. ff. de le. i. l. legata.
et. l. si quando. Sed dic q̄ hoc verū
vbi cōfirmat n̄dyocata parte. alias
sic. Et ideo non sufficit exhibere in-
strumētum confirmationis: nisi ex-
hibeatur principale: vt in spe. de in-
stru. edi. §. nunc autem videndum
restat. §. in primis. Et vide extra §
fide instru. inter dilectos. vbi tenet
Inno. q̄ si ponantur verba cōcedis-
mus et confirmamus: q̄ lyolet do-
natio si prima non valebat. hodie

vero videtur q̄ si princeps recitet
et fundet intētionē suā super eo qd
recitat: q̄ statur. Et ideo si confir-
met quasi rite factum: videtur tene-
re extra de proba litteras: in cle. et
vide extra de pben. si apostolice. li.
vi. r. e. li. de privile. c. si papa.

Si filij [Proposito.]
quod presumit se
cundum hu. ff. de le. iij. vxori §. fin.
Sed glo. contra. nisi iuxta. l. vtrum
ff. e.

De his [Volūtatē] qd
presumit nisi do-
nes. [Sportere.] Quid in dubio?
Vide supra de pac. cōuen. l. fi. quia
repetet. ff. ad. l. fal. l. pe.

A marito [Transferrī
pōt.] dic sus-
pra. e. si quidem. [Diuortium.] vñ
ff. e. sed interim §. fina. et. l. cum hic
status §. diuortium.

Si cōstante [Tradis-
dit] cau-
sa donationis. [Bonis] si non eras
in potestate. Alias non. etiam ho-
die fm glo. Sed doc. cōtra. cum p-
prietas non acq̄rat p̄fi hodie. ff. e.
l. iij §. sed si.

Si pprijs [Actionē]
ff. e. qd adie-
piscende.

Marit^o [pō.] ff. e. qd
aut §. pe. r fin.

Si te [Penitentia] ff. e. l.
iij §. soci^o. supra. e.
si cōstante. et. l. nec inter eas.

Res brozis [In serui-
lem] vide
an ten. sed hodie. [Qualitate] sec^o
si alias. ff. e. cum hic status §. si do-
natoz. [Habitu]o] distingue qz aut
est donatio causa mortis. et illa re-
uocatur indistincte per condemna-
tionem. ff. de dona. cau. mor. l. si alio-
quis. Aut inter viuos. r tunc aut i-
ter virum et vxorem: r tunc aut an-
te reatum: et dic vt hic i textu. Aut
post reatū: r non videtur valere: vt
hic a p̄to sensu. ff. e. cū hic stat^o §. §.

Confir-
matō qd
operat.

Nota.

Donatō
qñ p̄ p̄de
nariōnes
mariti
ritetur.

maritus. Contrarius tñ no. j. de bo. proscrisp. si q̄s posthac. s. ea. Et idē si fiat filio in potestate cōstitutio vt ibi. p̄. quod vero. in fine. Aut inter alios et post reatum. z tūc aut nulla sequitur sententia condemnatoria: z valet. ff. de dona. post contractum. Aut sequitur sententia: z sūt glo. varie. nā dicit hic q̄ valet quā documq; ante sententiam. j. de bo. proscrisp. l. si quis posthac. Alibi dicit q̄ non valet post litē contestatā vt no. ff. de accu. l. ex iudiciozū. ff. d̄ admini. tuto. l. ex cyzographis. dy. vero distinguit quia aut est certum q̄ donet in fraudem criminis commissi: et nō valet: vt. l. si aliq̄s. Aut dubitatur: tunc aut erat accusatus et non valet. Aut nō z tunc aut fuerat deprehensus: z nō valet. aut nō fuerat: z valet. Sz his ob. ff. d̄ i re. fil. l. cū quidā iuncta. l. in fraudez. e. ti. Sed intellige q̄ ibi nulla fuit secuta scia. ¶ Quid si d̄dit ante reatū: Doc. dicit q̄ si ex intervallo valet. nec p̄sumitur fraus: sed si incontinenti fraus p̄sumitur. ff. ad mace. iul. s. si fili. Tu potes dicere cōtra. ff. qui z a q. l. sed z si. s. si. ff. que res pig. obli. pos. l. ticius. si cer. pe. qui pecunias. ff. de dona. inter vi. et vro. l. iter eos. z. l. pe. s. virgini. Jō dic indistincte valere. De hoc in spe. de dona. p̄. itē pone. vbi videt tene re q̄ si q̄s dedit ob p̄scientiā reatus et reatus nō sit secutus: q̄ nō t̄z do natio quin possit reuocari. Itē hec nō p̄cedūt nisi i criminib; q̄b; bōa cōfiscatur ipso iure. ff. q̄ et a q. l. q̄si tū. extra d̄ hereti. cū h̄z. li. vi. Quid si vēdidit illo casu: Videtur valere venditio nisi abo participaret fraudē. ff. que i frau. cre. l. q̄ a debitore. ex. l. qui aut. s. simili modo. ff. ad sil. ley. l. senatus. Contra. d. l. cyzographis. z ibi d̄ hoc. s. si. j. ad. l. iul. ma. l. pe. z h̄. Sed dic q̄ quis transferre non possit titulo lucratiuo: vt. l. donatiōes. s. si. ff. de dona. titulo si lucratiuo videtur q̄ possit ignorari

ti: vt. d. l. pe. s. dotis. ff. que in frau. cre. si fraudator. s. l. An autem fisco reddat p̄cium? Distingue an habeat titulo lucratiuo: z an extet p̄cium vel non. ff. si quid in frau. pa. l. i. s. si quis in fraudem. que i frau. cre. l. si debitor.

Donatiōes [Cōscrip̄ta sit] q̄ ad fructus: partus z ceteras commoditates. non quo ad dominium. Nec ob. supra de ioffi. dona. l. ij. dic plene ibi. Et no. simile. ff. de dona. cau. mor. l. mortis causa. Non sic in conditione. j. de fideicō. li. l. cum testator.

Contractus p̄ncipis est lex.

Aut. Sed hodie. [Sit seruus] hoc verum quando su peruiuit: sec? si moreretur. ff. de pe. qui vltimo secundū glo. [Liberti] sed z hi hodie sunt bene nati. i aut. vt liberti decetero: fm glo. colla. vi.

Donatiōes quas Nota q̄ contractus principis ē lex j. de bo. q̄ libe. l. cum multa in aut. de non alie. s. si minus. colla. ij. j. de quadri. p̄scrip. l. si. in fi. Et fa. q̄ si dedit rem pacto appposito ne aliene tur q̄ impediāt dominij trāslatio.

Contractus p̄ncipis d̄ esse lex.

Sibnus [Sirinam] ff. e. cum hic stat. s. si ambo.

De repudijs & iudicio de moribus sublato.

A trimoniuz [Vela quo] vel p̄ id est ff. ad. l. iul. pecu. l. iij. [Vxoriz affectionem] alias secus. ff. solu. ma. l. si quis sic stipuletur. Sz de iure canonico nō potest mutare. [p̄mittūt] imo repetit a fisco stat. sec? tñ si ipsa de portaretur. ff. de bo. dā. l. s̄z si alia.

8

Nota.

Nota. bñ

8

Liberum [Anno] dic
s. desponsa. l.
ij. ff. e. vxoris.

Dubium [Calliditas] ff. solu.
ma. l. si filie. ff. e. si filia.

Filie [Non e] nec patris. f.
l. proxima.

Licet [Dissoluitur] sed ali
cui de sua familia. ff.
e. l. ij.

Cognos
cens con
iugatam
quaz cre
dit solu
tam.

Proz Argumentuz q ille
qui credebat cognos
cere solutam non committit adul
terium si cognouerit coniugatam.
vel e contra si credat cognoscere co
iugatam z cognoscit solutam q co
mittit adulterium. De questiones
disputantur extra de re. iur. c. cum
quis. i nouella. li. vi. vbi videtur de
terminari q in vtroqz casu iudices
secundu intentionem quo ad deum.
quo ad forum iudicalem in primo
secundum intentionem. in secundo
secundum veritatez. ff. de fur. l. vul
garis. §. si quis. xxxij. q. ij. si quis cu
notatis.

Aut. Hodie.

[Adortius] hec solennitas non ser
uatur in alijs casibus. f. solu. ma. si
quidem. cum notatis. dicit ibi. [Re
cipere]. Vide extra de spon. in pre
sentia. de secu. nup. c. dominus. dic
ibi.

Consensu [Designam].
De cause ab
breuiantur in autentica de nuptijs
§. per occasionem. col. iij. Et ma
gis vt liceat ma. et aule. §. quia ve
ro plurimas. col. viij. Et multoma
gis de iure canonico. extra d diuoz.
per totum [Dote quam] post mor
tem mulieris. secus in vita. in aut.
vt nul. iudi. §. adulteram. colla. ix.
f. de adul. aut. sed hodie. Sed ius
canonicum videtur concordare euz
hac lege. extra de dona. propter nu
ptias. c. plerūqz. Item hoc si matri
monium tenuit alias secus. in aut.
de nup. §. si vero ab initio. colla. iij

Item quere[de hoc quod scripsi su
pra de iure do. l. si dotem. dic ibi. et
in spe. de do. inter vi. z vxor. §. forma
tis. §. sed nunquid. z vide. f. d adul.
aut. sed hodie. et. l. si. Item doc. q si
vir interficiat vxorem etiam in acti
bus venereis: non lucratur dotem
si sint filij. xxxij. q. ij. c. admonere.

Si cōstāte Recipiāf.
qđ hodie.

Aut. Qđ hodie.

Vide hodie extra de conuer. coniu
ga. per totum.

In causis Recipe aut.
hodie.

Aut. Hodie

Vide hodie extra de frigi. c. lauda
bilem. z. c. fraternitatis. et. c. fi.

Iubemus [Et equitas].
Dic hodie i aut.
vt fra. filij. §. si. colla. ix. corrigi
aut. vt liceat matri z auie. §. quia ve
ro. colla. viij.

**Soluto matrio/
nio quemadmodum
dos petatur.**

Ubiuz [Post esti
mationem]
non verā. supra de iure
vo. si iter. [Ex stipula
tu] hodie etiā si stipula
tio nō sit iterposita supra d rei vxor.
ac. [Opotere] si vero essent estia
te: non restitueretur partus. Vel si
alia estimatiōe: tñ tali q electio eēt
viri. Et sic intellige. ff. e. l. pe. §. mā
cipia. de iur vo. si mancipia. Et dic
secus i fetibus supra de rei vxor. ac.
§. cūqz. z §. itaqz.

Secundū [Dānati] ff.
e. si marito.

Si ignozās Secus si
sciuit. et
notatur supra de condi. ob cau. l. i.
Tu dic contra. et aliud quando cō
trahit matrimoniū illicitum. aliud

qñ concubinale. extra de coniu. ser. c. ij. Facit. ff. e. si cum dotem. §. fi.

qui debet reseruare p̄prietatem i aut. de nup. §. dotes. colla. tii. nevi. quod ex dote. §. p̄terea.

Dos a patre ^{[Dy] Et si sint li}
berī: fm glo. z doc. licet Bar. p̄tra.

Ne fideiussores vel mandatores do/ tium dentur.

Si quide ^{[Functa est] r probat de}
functa per famam: secū dū glo. Sed ro. dicit a patre p̄bari. Quod ē ve rum fm doc. si dicatur defunct⁹ ita prope z in tali loco q̄ possit haberi certitudo. alias sufficit fama vel cō lecture. vt si erat homo antiquus et nō fuit vis⁹ de magno tpe. fm doc. p̄ro prima parte extra de re. iu. c. vbi mai⁹ §. fi. li. vi. [In stipulatū] maxime. §. de rei vro. ac. §. accidit.

Sine ^{[Seruāde dotis] s̄ de restituēda pōt da}
re: fm dy. Glo. tñ hic t̄z contra. cuz Azo. Itē dic q̄ nec pign⁹ datū ab extraneo t̄z. s̄ a marito sic: fm glo. ff. de so. calipo. Vel dic q̄ ibi p̄ resti tuēda fm opi. Dy. q̄ videt vera. Itē t̄z fideiussio si matrimoniu⁹ sit solu tu⁹ fm glo. S̄ si extrane⁹ dat dotē: idē q̄ hic videt in muliere. Itē nō p̄t renūciari huic. l. fm glo. Itē ecō tra pōt vir recipere fideiussores ab vrozē. ff. de iure do. l. cū dotis: scdm glo. Et vide extra de dona inter vi. et vro. c. per tuas.

Si circūscripta ^[Pres cium]
z vir nō fuit i dolo. dic. ff. d iure do. l. si res. §. si mulier: fm glo.

Herum amotarū actione.

Nec marit⁹ ^[Eodem nādus ē]
dic. §. d rei vro. ac. §. cū aut̄ [liberes des] non suos. ff. e. etiam.

Dic hodie q̄ nō p̄petit hec actio cū nō fiat diuortiu⁹ de iur canonico. ff. e. rez. nisi i casu q̄ dat̄ vtilis. ff. e. si mulier: fm glo. Et patet in l. con cra. §. sed si morte. ff. e.

Dotis ^{[Facultatē] et ita nō possidet rē do}
talē mulier vera possessione: s̄z abu siue videt possidere. §. qui po. i pig. ha. l. assiduis. ff. de acqui. pos. l. pō pontius. §. in dorem. Et nota quō iu dex dat facultatem ingrediēdi. dic. §. vnde vi. l. meminerint. Et vide. §. de bo. prescrip. l. si quis posthac.

Compensationis ^{[Fuit] vbi q̄ritas est hic z ide. nec ob. supra de rei vro. ac. §. sed nec ob res. vel hic nō ē cōpēsario s̄z mutua petitio [Tui iuris] vel tui periculi ff. e. concubina. §. finali.}

Si socero ^{[Dedisti] vi de supra. e. si cum dotem. §. penulti.}

Diuortij ^{[Permittit] diuortio secu to. ff. e. rez [Penalis] penalit. nec ob. ff. ad. l. aquil. l. si ku⁹ §. si mari⁹.}

Si dos q̄stāte ma trimonio soluta sit.

S ^{[legiti ma] q̄ multe sunt. ff. d iur. do. l. iuit⁹ §. manēte ff. e. q̄uz z. l. cōspicitur. Et sic videt q̄ vir nō liberef soluendo ex cā voluntaria. ff. de reli. l. s̄z si p̄ rata. ni si quaten⁹ mlier locupletioz facta ē ff. so. ma. l. ij. i p̄i. z ibi nota. [Re situat] q̄ pactus fuerat d lucrādo.}

Ne p̄ dote mulie ris bona quōdā ma/ riti abducantur.

Diuorci u⁹ nō fit de iure canōico.

De heredi ^{[Bona] cōtra iuris ordinem.}
 sed ipso seruato sic vt sequitur. ^{[Se cundū iuris formas] facta missione}
 die supra vbi in rem. ac. l. ij.

De fundo dotali.

Si estimata ^{[Electio] alias secus ff. e. q. si fundū. [Locū habet] vide supra de re iuro. acti. l. i. §. at cum lege. [Alienatio] ff. de sta. libe. l. sta. tu liberi. §. i. [Transfertur] largius sumitur supra de rebus alie. l. fi.}

Mariti ^{[Idē in spōso. ff. e. l. lex. [Hō possunt] nisi eis expeditur: s̄m quosdā Et vide. §. de predi. mi. l. inter om̄s ff. de iur. do. l. ita constante.}

Diuortio facto apd quē liberi morari: vlt educari debeant.

Licet neqz ^{[Debeant] vid hic aut. si pater.}

Aut. Si pater.
 Sumitur ex corpore vt liceat ma. r. autē. §. illud colla. viij.

De alēdis liberis a parētibus vel cōtra.

Arētum ^[Necessi ratibus]
 alimentorum. non autē vt ere alieno euz liberet. ff. e. si quis ali. §. parens nisi sit capt⁹ pro hoc: vt dixi supra de epis. r. cleri. aut. si captiu. ^{[Vt] dic q. licet tunc possit exheredari: nō tñ compelli vt de suo soluat. ff. de li. agno. l. alimenta liberto. Sz an frater teneatur alere fratrem? Glo. vi. detur tenere q. sic. ar. ff. de tu. r. ra. distra. l. i. Quod est verum indubitanter. §. ti. i. aut. licet. Et de hoc in}

spe. qui fil. sunt le. §. Item q. frater. Et dicunt quidam q. etiam vterinū alet. ar. predicte autentice. ^{[Vt] cōtra. ff. de admi. tu. cum plures §. penul. Sz quid si nepos habet auū r. patrem diuites? est in potestate auū? Videtur q. auus alar. ff. d. iur. sed s̄m⁹ §. quod demū. de castren. pe. l. dotem. fa. her. si marit⁹. Quidā cōtra. §. de infan. expo. l. i. Sed quid si quis habeat patrem r. filius diuites? Videtur q. possit eligere. §. de fidei. cō. l. librum. Quidam dicunt q. vterqz tenetur contribuere: vt i. aut. qui mo. na. effi. le. §. pe. col. vi. ^{[Quid de vasallo an teneatur alere dominum? Dic q. sic. nec pōt ipsum conuenire nisi in quantum facere potest. in feu. de na. feu. in pri. in spe. d. ti. de feu. §. xvi. Et tenetur pater alere filium infidelem. et ecōtra forte citius q̄ alium pauperem fidelem. in spe. qui fil. sunt le. §. quid si pater. Et iunge infra de pa. potest. l. nec filium supra de iur. do. l. p. oneribus. Sz quid si accepta certa summa renunciauit quis iuri alimentorum? Dic non valere: vt in spe. d. ti. qui fil. sunt le. §. quid si emancipatus. Item vide multas personas que alēde sunt in. d. ti. sub rubrica forma. Item quid de patris no an debeat ali p. filiōlū vel ecōtra Satis videtur q. sic cum sit fortius vinculū spirituale q̄ rē porale. §. de nupt. l. si quis alinam. Quod autē dixi de vasallo compellendo: dic causaliter: qz priuari potest feudo nisi faciat. non autem compellitur precise. ff. de libe. agnos. l. alimenta liberto. Sz an frater teneatur alere fratrem? Glo. vi. detur tenere q. sic. ar. ff. de tu. r. ra. distra. l. i. Quod est verum indubitanter. §. ti. i. aut. licet. Et de hoc in}}

28
Nota bñ

27

28

De naturalib⁹ & m̄ribus eoz. fo. cxxxiij.

prela. cum et plātare. per Inno. vbi tenet q̄ sic.

Competēs [Prestare possit]. ff. e. si quis. §. penul.

Si competētī [Filiū eius.] etiam naturalem infra. e. auf. licet olim. Contra. ff. e. si quis ali. §. item rescripturunt. [Tubebit] post trinum. infra de pa. po. l. nec filiū. dic ibi.

Si patrē [Promerue ris]. ff. e. si q̄s ali. §. si quis ex. his. [Examinabit.] summatim. ff. e. si quis ali. §. pen. et interi. valet: vt. ff. e. ti. l. i. §. iul. et. l. si neget: fm glo. sed Ja contra.

De cōcubinīs.

Circa istam rubricā vide quod no. extra de renū. nisi cum pridem. in fi. Sed olim erat permittus concubinitus etiā de iure diuino. Sed tamē semper fuit prohibitū ad mulieres publicas et venales accedere. xxxij. q. iij. c. meretrices. xxxij. di. c. vidua.

Cōcubinatus.

87

In **Enimī** [Cōstāte matrimonio] nec sine m̄fimento hodie: cū sit petm̄ mortale. extra de hereti. ad nostrum. in cle.

De naturalib⁹ liberis & matrib⁹ eoz & vxoribus &c.

Senatores. ff. de calipo. vñ die q̄ ibi prestituenda: fm opi. Dy. que videt verior. [Per interpositam.] supra de secū. nup. l. hac edictali. [Liberi] legitur ad. l. matre. Et sumis in auf. qui. mo. na. effi. sui. §. ne igitur. colla. vij.

Si quis [Nota q̄ illi q̄ sunt ex vico censent esse de ciuitate cui subiacet. ff. ad muni cip. l. q̄ ex vico. supra de epis. et cle. l. nulli. extra de elec. c. ne romani. §. sane. in cle. Et facit q̄ interdicta ciuitate: videntur interdicti vici coherentes. extra de postu. c. i.]

Suburbani dñr eē v̄ v̄be

Abōi legitimādi

Cum quis [Nota q̄ quattuor sunt modi legitimandi. per oblationez curie: vt hic. oportet tamen q̄ sit de voluntate eorum. in auf. qui. mo. na. effi. sui. §. generaliter. colla. vij. Et succedunt patri ex testamento et ab intestato. nō tamen habet plus q̄ vere legitimi. e. colla. §. quoniā. nec succedunt cognatis nec sibi adinuicē. vt eadem colla. §. filium. Et neduz pater: immo ipi se offerre possunt si non superstit legitima proles. e. ti. §. prim⁹ itaq̄ et hoc si sint ex libera. se cus si sint ex ancilla. e. colla. §. sis q̄s igitur fuerit. z. §. iste mod⁹. Quid si offerat religioni vel seruitio det? Non videtur idēz. extra de apostha. c. ij. c. fi. de fi. l. presbyt. Ar. cōtra. i auf. de mon. in princ. colla. i. Vide §. e. auf. licet. supra de epis. et cle. l. deo nobis. [Prē secund⁹ per matrimonium subsequens. infra. e. cuz quis. et. l. nuper. insti. de nup. §. fin. Et in hoc de iure legum requirebatur q̄ eēt nati ex libera. z q̄ fierēt dotalia instrumenta. in auf. de triē. et se. §. fin. colla. iij. qui. mo. na. effi. sui. §. si quis igitur colla. vij. Hodie sufficit verum matrimonium. vide extra q̄ filij sunt legit. c. tanta. Junge. supra de inces. nup. auf. ex complexu. Tertius per principem qui consuevit fieri si non superstit legitima proles: z pater non possit nubile concubine: z ipse pater supplicet vel ostendant testamentum patris i quo heredes eos instituerit. in au tenti. qui. mo. na. effi. l. §. sed aliud et. §. si quis ergo. col. vi. Quarta si pater in testamento manu propria scripto cum subscriptione triū

r ij.

testitū. vel sub gestis munimentorū dixit hos filios suos: nec adiecit naturalia. et si plures sint hoc testamentū omnib⁹ prodest ex eadē matre natis. in aut. qui. mo. na. effi. le. §. si sō solū colla. vi. vt liceat ma. et auie. §. ad hec. colla. viij. Junge. §. de nup. l. imperialis. §. ad orfici. l. si contra. Sed qd si matrimonium aliud fuerit i medio: Dic nihilom. nus legitimari per. v. c. tāta in aut. d. icest. nup. §. dubitatū. colla. ij. Et sic tenet hosti. post Hoff. d. si. p. sby. c. ij. in fi. Ar. contra. ff. de ritu nup. l. palā. de dona. inter vi. z vxor. l. vir mulieri. **¶** Quid ergo si ex illo matrimonio sint liberi ad q̄s forte spectabat successio iure primogeniture. nunq̄d hec legitiatio retrahitur? Jo. an. videt tenere q̄ n̄ extra vere iur. c. sine culpa. li. vi. vbi hoc disputat. **¶** Itē quid si i lecto mortis cōtrahat cū concubina? Non videtur esse locus legitimationi. §. e. nuper: ibi z spem tollende sobolis. zc. ff. de vsufruc. l. ticio cū mozeret. Ipse tñ ibi tenet contra. **¶** Itē qd si accolit⁹ generauit i concubinato cui concubinatus est prohibitus et post cū ea contrahat? Ipse dicit legitimari prole. dic vt ibi notat plene in nouella.

Aut. Licet.

Legitur cuz. l. humanitatis. [Seu parente] si habet prolem nō potest dare nisi vnā vnciam. §. e. l. ij. i aut. de trien. et se. §. conderamus. colla. ij. de proba. qui testamētū. **¶** Sed quid si ex naturali sint nepotes legitimi et ex matrimonio legitimo p. creati? Dic idem q̄s in naturalibus vt infra. l. fin. et no. in spe. de suc. ab intef. §. quid ergo. cū se. z dic vt ibi Et vide. §. ad orfi. si qua. **¶** Sed qd si intrauit monasteriū an possit saltem capere vt acquirit monasterio. Arg. q̄ sic. ff. ad trebell. l. cogi. §. is qui. Contra. extra d. p. cur. si religio sus. [Secludāf] dic vt infra ad or-

fici. si qz illustris. Et si sint filij epi vel sacerdotis vel diaconi sunt seruati ecclesie. xv. q. viij. c. cū multe

De testamētaria tutela.

¶ **De** [Datū] alijs institutis als sec⁹. infra. e. mater. [Spōte] sciens dationē nullā alias p tutela agere: vt. d. l. mater.

¶ **Et si a pat** [Altero] as luid in pcuratore. ff. de p. cu. l. si q̄s cū pcuratorio. §. si. S; hic vnū tps habito respectu ad tps mortis vel adite hereditatis. vl' km Ja. de ra. hic expedit pupillo plures h̄re tutores. ibi n̄ plures pcuratores prima securior.

¶ **Si tutores** [Testamēto] sec⁹ si a iudice. ff. de tu. z ra. distra. l. si tutor. §. i. Itē sequēs remotior nō tollit primior agnato facto maior: vt ibi no. Itē in testamēto plures dati sint z in locū vnus alius datus a iudice: ille datus nō tollitur si testamentarius moriatur: vt ibi no. km azo. nisi esset datus in locū defuncti sic q̄ non remanent reliq̄. km Hū. et Dy. ff. e. si quis sub conditione. [Pupillarem] et adultam. qz forte vnus pupillus vni⁹ diei. alius. xij. annorum. minus septimana.

¶ **Mat** Idem in auia supra l. i. i glo. noua. Sed spe. contra. in titu. de tuto. §. i. §. qd si auia. Sed docet. contra. cum glo. [Non potest] ff. de le. ij. l. pto. §. mater. [Instituerit] idem in patrono. supra. l. i. ff. de cōfir. tu. l. si patron⁹.

¶ **Si pupi** [Tuto] re] darto in eodē testamēto: vel codicillis. supra. e. l. ij. [Et curatorem] vel tutorem km io.

¶ **Si tibi pater** Hō sic i mfe. i

Nota p. petuo.

¶

fra ti. l. i. [N]eglectis id est si tutor non gesserit.

Tutele [N]ō ambigitur confirmatur tamē insti. de cura. §. datur. Sed videtur sec^o de iure canonico. xxi. q. iij. c. iij.

De confirmando tutore.

Testamēto [ma- tris] tutores [sec^o si patris. §. ti. l. si tibi. [I]nditione] in p^{re} nlla. ff. e. l. si filio.

Req^z [Ex iperfecto] hec §. de testa. l. hac p^osultissima §. ex im perfecto. Et sic videtur hic sentire glo. Alij contra. quorum opinione sequitur glosa noua supra. l. i. z spe. ti. de tuto. §. i. p. quid si def. Et hāc Ja. de ra. Sed pe. tenet p^{ri}mā. Sz an sic confirmatus sit datiuus glo. z dy. dicunt q^o est datiuus. ff. de testa. tute. l. iure nostro. Verūtamen in aliquo sapit naturam testamentarij. ff. e. qui a patre. sed non tantū q^o excludat legitimuz secundū glo. Quidam tamen moderni cōtra supra de epis. audi. l. de creationibus. ff. de cura. fuf. l. si furioso puber. Sed p^{ri}ma approbatur Et facit ex tra de preben. si apostoloe. li. vi.

Sib^t pponis [L^o firma] rentur [nec prosequerentur] confirmacionem. alias contra. §. q^o da. tu. pos. l. si sororis: secundū Ja. [Cura tores] yna cum dictis tutoribus.

Naturalib⁹ [In his rebus] id est pro his. nec ob. ff. de testa. tu. l. ceterarū. [Dederint] sec^o si nihil varēt. ff. e. naturali. [Modum] supra de natu. l. i. ij. z aut. licet.

De legitima tutela.

Danuculos ff. de reb^o eorum. l. magis puto.

Aut. Sicut.

[Agnatione] dic infra quando mul. of. tute. ff. potest. l. si. [Cōmittatur] ff. de legi. tu. l. legitimus. de aminif. tu. l. iij. §. fi. [Subernatione] infra de aminif. tu. l. pro officio

Ad agnatos [Nisi capitulacionem] insti. quibus mo. tu. fi. §. sed z capitis.

Frater [Hec lex corrigit.] fratres supra § in of. testa.

Nemo [Legitimus] z sic frater ē legitimus q^o est verū nisi ambo sint in potesta te. §. de excep. aduers^o. Secus si aliter emācipatus. insti. de fidu. tu. §. fi. Sed hodie est legitim⁹ etiā emācipatus. §. l. proxi. z no. d. §. fi. insti. de fidu. tu. [P^lenissimo iure] ar. q^o bona minorum non sunt obligata pro dote. Ad quidam dicunt. Alij contra secundū glo. Doc. tenent q^o sint per. l. ij. ff. de rebus eorum. §. fi. cum. l. se. cuz contrahendo nuptias vtatur licito iure z cōmuni. Quid ergo si propter minorem etatem repellatur. an admittatur sequens legitimus? Dic q^o nō ex quo spes est q^o ille futurus sit. ff. d. ex cu. tu. l. non soluz. §. si libertus: z ibi no. Sed an eo facto maiore. datiu⁹ desinet: ar. q^o sic. ff. de tu. et ra. distra. l. si tutor. §. i. Et no. in spe. de cura. §. i. versiculo. pe. et antepenulti.

Qui petant tutores vel cura.

Ad mone [Hoc] vel si vis fi. z missio z venditio. ff. d. bo. aucto. iudi. possi. l. si minor. [Officio] insti. r. iij.

Liber Quintus

e. s. Item inuiti. ff. de tu. l. qui habet
s. i.

Patroni ^[Periculuz]
vt redigaris i
seruiturē. ff. de iure patro. l. i. grat.

In locuz ^[Postula]
mat. ff. e. l. ij.
infra de adminif. tu. l. fi.

Si filijs ^[Curaf] ff. e. l.
ij. s. si qd aliqs

Amita tutores. ^{[Non}
betur] sed non cogitur. ff. de le. he.
re. l. sciant.

Matris ^[Debeat] ff. e.
l. ij. s. curatoz.

Admonere ^{[Non verabe-}
ris] vt teneris
ff. de adminif. tu. l. ita aut. s. fi.

Cū a matribus.

[Tutoris] non accusandi de suspe
cto. ff. e. l. fi. [Repelli] supra si ad
uer. d. lic. l. licet. ff. de leg. here. l. sciant

Nepotibus ^[Potes]
non tamē
teneris. ff. ad tercul. l. ij.

Matres ^[Diffinita] hō
enim scire tenē
tur cum sit quotidianum z natura
le supra. e. l. matris.

Ubi petantur tu
tores vel cura.

Magistratus.

M Dic q aut pupillus ha
bet domiciliū z bona in
eadē puincia: z tūc nō
est dubiū aut in vna domiciliū tm:
z in alia bona. z hic sūt opi. Du. dicit
q iudex domiciliū nō dabit: s; iu
dex bonoz. ff. de tu. z cura. da. ab
his. l. pupillo. Azo. dicit q imo iu
dex domiciliū. ff. e. l. s. i. z hanc dy.
pōt dici vtrunq; dare posse: p di
ctas. ll. Quid ergo si vterq; dedit?
Dic pferri primū qz tutore hnti zc.
Quid si nō appareat qs prio? Cū

detur q se ipediant. l. duo sunt ticy.
ff. de testa. tute. Vel forte ambo ad
ministrēt. s. d. testa. tutel. l. ij. aut hz
domiciliū z bona in vna puincia: i
alia bona tm z tūc glo. variant. Ve
rius est tamē q datus tutor in loco
domicilij: potest oīa administrare:
siue datus sit a testatore siue a iudice.
ff. de excu. tu. l. ij. ist. de excu. tu.
s. datus. Sed si se excuset de his q
sunt extra puincia: tunc iudex il
lius puincie dabit. Et sic intelligo
ff. d. excu. tu. l. nō solū. s. qui testamē
to: cū notatis. e. ti. l. ppter. s. licet. z
l. iurisdictos. s. cū orundus. ff. de ex
cu. tu. l. i. ff. de re. eoz. l. i. magis pu
to. s. illud. Et sic azo. intelligit. l. pu
pillo. Aut morat in vna puincia:
z in alia habet domiciliū vel bona.
z dic vt hic in tex. De hoc in spe. nō
tū sic plene ti. de tuto. s. gñaliter. s.
itē nota q pupillus. Que dixi in tu
tore procedūt in curatore qui datur
minor. ff. de excu. tu. l. ij. z hic in ru
bica. Sed si daretur ad rem certaz
vel ad litem: videretur q iudex rei
vel litis debeat dare. ff. de cura. fu
rio. l. curator: in fi. vel dic sufficere
si ordinarius daret: extra de iudi. si
annū. li. vi.

Qui dare tutores
vl' curatores possūt:
et qui non.

Quoniam tibi.

Q [Tutores] hoc qñ ex
pedit. ff. d. carbo. l. ij. s.
puberi. [Cā ordiata] D
cū pupillo vel minore: vocatis for
te amicis. [Quis interm] quo ad
hoc: non quo ad omnia ifra de libe.
cā. l. lite. [Curator] qui fuit verus
curator rōne dubij: etiā si iudicetis
fm Jo. Sed si liber: tunc est verus
seruus z durat per tota tpa minoris
etatis si fuit datus simpliciter. sec?
si ad causam: vt. ff. de tuto. z cura.
da. ab hz is. l. curatorem.

Resolutio
qs de
beat tu
tores cre
are.

Qui petant tutores vel cura. fo. cxxxiii.

Marit^o
an sit p-
curator
vl cura-
tor y poz

Maritus Sed vitric^o p^ot. infra de p^otrario iudi. tu. l. fi. [Debeat] vel so-
crus nurus. infra de excu. tu. l. licet.
[H^o potest]. ff. de cura. furi. l. viri.
Sed potest esse pcurator qz nō est
ita plenu officiu. supra de procura-
marit^o. z per illā. l. forte potest dici
qz possit esse curator ad vnam cau-
sam. Et illo casu possit intelligi. in-
fra de excu. tu. l. licet. insti. de excu.
tu. §. penulti. Vel itellige cū glo. qz
ibi accipitur excusare improprie. et
est verius. Spe. tamē dicit qz potest
esse curator ad vnam causam. i. spe.
de tuto. §. viso. §. sed nūquid vir.

Militie [Armata] De i
ermi. militia dic
s. de epis. et cler. p^oros. [Curator]
insti. de excu. tu. idē i milite [Actio
ne] z p tutele. ff. de eo qz p tu. l. i. §.
p inde. z §. si quis quasi. Vel dic qz
hic est impedimētum ratione g^onis.
ibi ex parte illius cuius negotiū ge-
ritur. Et hanc Ia.

Neqz [Municipalib^o] s^o
a testatore sic. ff. de
testa. tu. l. q^o. [Cessatio.] si tamen
administrauerit: tenetur negotioz:
gestoz: fm glo. vel actione tutele si
cōsenserit decreto. ff. de tu. z cu. va.
ab his. l. diuus.

Quod dicitis [Vel no
mia mit-
tere] magistratib^o qbus p^ot delega-
ri sed nō alijs. ff. de tu. vel cu. va. ab
his. l. nec mandante. An autem iu-
dex secularis possit dare clerico: vel
ecōtra ep^o laico: et an officialis vel
legatus possit dare curatoz: D^o
xi plene isti. §. adilia tu. Et vide ex-
tra de iudi. si annum: li. vi.

Creditozem Nec lex cor-
rigit p auf.
minoris quam hic lege.

Ant. C Minoris.
Circā hāc auf. queritur an habeat
locū si sit modica quātitas: Et dic

q non: secunduz glo. ff. de excu. tu. l. non tantum. Et hoc doct. Quid
si sit naturale debitum tantū: Glo.
dicit qz est idem. Et hoc docto. S^o
contra. videtur notari infra de in li-
tem vā. tuto. l. i. Quid si habeat rē
communes cum minore: Glo. dicit
hic qz prohibet. Et hāc doc. Sed
cōtra. videtur notari. ifra de excu.
tu. l. quod res. [Quid si velit sta-
tim solueret] Dic eū repelli quia vi-
detur se ingerere: nisi apparet qz
eēt utilitas pupilli. ff. §. testa. tu. l. ex
sententia. [Quid si sit debitu cō-
ditionale: vel in ānis singulis:] Dic
qz admittitur etiā pro sequentibus
annis: secundum doc. Quidam tamen
distinguant an debeatur ex le-
gato vel ex cōtractu inter viuos. ff.
de regu. iuris. que legata de condi.
z demon. l. pater seuerinam. §. fina.
[Quid si ignorauit:] Dic nō pu-
niri. infra §. p^ocul. l. generali. Sed si
ex postfacto incipit scire adiungit
curator: vt hic secū dum doct. alias
si celet puni ac si ab itio sciuisset:
fm docto. [Item queritur nūquid
hec auf. habeat locum in tutela:]
Glo. et doc. qz sic: quia ibi maior ra-
tio. [Sed an in omni genere tuto-
rum:] Mar. dicit qz solū modo in da-
tiuis et legitimis sine inquisitione.
Sed glo. z doct. qz in omnibus. Et
sic corrigitur. ff. de procur. pater. et
quod ibi notatur. quia sola mater z
aua excusantur. ifra titu. i. ad hec.
Sed nunquid hec auf. cōtinet pro-
hibitionē: Glo. videtur dicere qz si
cum possit esse tutor. sed amittit de-
bitum. Sed alio modo notatur. d. l.
pater. quam docto. sequitur. Item
hec autem. non obtinet quando effi-
citur debitor ex mala administratio-
ne: vel expendit de bonis suis in re-
bus pupilli. secundū glo. Item dic
qz finis huius autentice habet locū
etiā finita tutela vel cura. et red-
dita ratione: secundū glosam. Sed
non sic in procuratore: secundū do-
cto. [Item habet locuz in tutoz: r
liij.

An de-
bitoz mi-
noris pos

Liber Quintus.

etiam non administrate: scdm glo. Item dic q si minor soluat debitū a quo per cessionem huiusmodi est liberatus: q non potest repetere: vt notatur in corpore.

[Si sororis] ^[Dat^o es] iudice: vltimo testatore min^o sollemniter. et vide. s. de cōfir. tu. l. si vt pponis. et qd no. f. titu. i. aut. matris. Et nota q qd speratur legitimus: nō debet alius dari nisi ad tps. ff. de excu. tu. l. non solum. s. penl. et ibi notaf. Sed si pater nō sit ydoneus vel alij legitimi: vide q tenet datio sine alia declaratione: ar. l. si vt pponis. de cura. furi. l. si. s. sinaut. Ar. ptra. extra de elec. c. auditis. **[Sed quid si iudex non dat sed declarat qz cū forte esset dissentio inter duos cognatos declarauit tutelā pertinere ad aliquem qui forte erat remotior: an teneat declaratio? Vide p cy. s. de peti. here. l. si putas. [Hec te] nota q primus legitimus tenetur emendare damna pupillo. nisi administret vel se excuset.**

[Curatores] ^[Causa cognita] ff. de tu. et cur. va. ab his. l. vtri. s. i. ^[De bueris] ff. de adminif. tu. l. decreto.

[In vniuersis] ^[Finia] ^[tur] falit. s. qui le. p. ha. stan. in iu. l. momētane. dic ibi. si aduer. rem iudi. l. cū et minores.

[Ne magistratū] ^[Patrimoniale] priuate rei. secus in fisculi. ifra de excu. tu. l. coloni. et facit. ff. de iure iur. l. semper. s. coloni. ^[Privilegio] supra. c. militie.

[Quā mulier tutele officio fugi potest.]

[Tutelā] ^[Et vltra] ff. de test. tu. l. iure nostro. Sed administratrix sic. ff. d.

nego. ges. q. aliena.

[Matres] ^[Postulat] ^[pncipe. ff. d. tu] ^[telis. l. fi.] ^[Vel a iudice: s. z doc. et no.] ^[in spe. de tuto.] ^[In obligatione.] ^[qui. mo. pig. ta. cōtrahi. l. si maior.]

[Aut.] **[Matri.]**

Sumit in aut. de here. ab intesta. s. ex his. col. i. Et dic q est vere tutricis et agent et cōuentur: fm glo. et doc. Quidā tñ cōtra. s. de procura. alienan. sed hic est casus specialis. Item dic q hic renūciat senat^o cōsulto supflue. Vel dic q videt se obligare creditoribus pupilli: secūduz glo. Item dic q si pupillus habet patrem et matrem: si emancipatur: q ipse pater pferatur: fm glo. Et eodē mō si habet patrē et auiaz maternā. quia pater pferatur. Item si habet auū paternuz. pferatur aule paterne et materne. et forte matri: licet hec aut. faciat ad cōtrariā. Et est huiusmodi tutela anormala: fm glo. vel fm dy. legitima. Si detur in testamēto solēni et testamētaria. scdm dy. et si iudex daret alium tutozē. non teneret datio: s. z dy. et no. ff. de tu. et cura. va. ab his. l. tutor si petitus. Sed odo. cōtra. si mater in mora erat recipiendi tutelam. pma tamen tutior. s. ti. i. l. si sororis. Vel dic q tener si matre requirēte desinit. ff. d. tu. et ra. distra. l. si tutor. s. i. **[Sed quid si cōuolauit ad se cūdas nuptias an succedat datius vlt legitima? Glo. videtur dicere q datius. ff. de testa. tu. l. si qs sub conditione. Et illā sequit dy. Alij q legitima. pma tamē magis cōmunis. quaz etiam sequit hic glo. et in auten. de nup. s. sinautem tutelam. coll. iij.]**

[Si pat] ^[Profecte] s. de confir. tu. l. fina. ^[Hoc ei facere] idē in vulgo questis: fm glo. insti. ad orphi. s. nouissime et etiā cognati vocant: in aut. de here. ab intesta. s. ex his: secundum.

Nota.

glo. coll. i.

Auf. C Sacramētū

[Huptijs] et tamē vitricus pōt da
ri. f. de contra. tu. i. l. fi. [Juris est
tutela] Sumitur i auf. vt sine phi.
ma. s. bi. z credi. s. fi. coll. v. ij. Circa
quam qre quid si sit luxuriata? glo.
dicit idē. Item quid si erat minor z
fuit repulsa: demuz facta maior pes
tit y l si desunt eē nupta? Spe. dicit
q admittat: si sit res integra in spe.
de tu. s. talis. f. quid si nondū: cum
se. Item dic q per contractum spō
saltozū nō repellitur ab habita: sed
ab habenda sic: km specu: vt ibi no.
Et vide quod no. s. d. testa. tu. l. iij.
Itē dic q hec auf. obtinet vbi ē te
stamentaria. vt no. ifra ad tercul. l.
omnem.

Auf. C Ad hoc.

Vide supra ti. i. auf. minoris.

**C In qb? cāis tuto
rē habēti tutor vel cu
rator dari possit.**

In locum.

[Estis] scilicet curato
res: insti. d. cura. s. itē i
locū. v l tutores cū me
dio tpe sit finita. ff. de excu. tu. l. iij.
s. si quis abfuturus. [Feceritis]
nec de culpa redarguaris. ff. d. am
nis. tu. l. s. tutores. s. q se.

C Potuit [Pupillus.] ff.
de tu. z cu. da. ab
his. l. curator. d. test. tu. l. si qs. s. fi.
[Tempora] f. quando tu. vel cura.
esse desi. l. i.

C Propt [Curatores] vel
dari tutores. ff. d
excū. tu. l. ppter. s. fi.

C Licz tutorem [Et in
locū fu
riofz z trāffuge. ff. de tute. l. si qs tu
tor. Itē. ff. de testa. tu. l. si qs sub cō

ditōe. Itē. f. l. fi. Itē ifra ad tercul.
oēm. in auf. de nup. s. sin autē tute
lam. km glo. Dic plenius q aut est
impedimētū. ppetuū z cōstat. z tūc
remouet ppetuo: et vaf ali? als nō
ff. de excu. tu. l. nō solū. s. fi. cū. l. se. z
ibi. no. Sed in milite videt tenere
spe. q ad ppetuū. f. de re mili. semel
li. xij. quia alius subrogaf. ff. de tu.
l. ij. In iudice dic. ff. de va. et extra
oz. cog. l. fin. In plato aliud. vt no
ta. v. ij. q. i. c. pastoralis. in fi.

C Cū ob augmētuz

[Liberantur.] ff. de adminis. tu. l.
quotiens. s. fi.

**C De administrati
one tutorū vel cura/
torum.**

H **Kustra** [sic le
ge auf.
nouissime: km glo. [Ke
cepisse] infra qñ ex fa
cto tu. l. i. [Sim.] id est vtriusq tuto
ris ex adolescentiū. [Quāprimuz]
vt reddāt tibi rationē z reliqua. vt
infra. e. l. debitoribus.

Auf. C Nouissime

Sumitur in corpore vt hi q perhi.
res mi. ob. ha. s. quontam. colla. vi.
vbi plenius determinat q nō tenef
si pupillus habeat sufficientem red
ditū. alias sic. Sed hodie de iure ca
nonico nullo modo tenetur cum sit
grauissimum peccatum. xvi. di. [si
cut cum notatis. de dona. inter vi.
zyro. per tuas: per hosti. Itē dic q
subiacebit periculo z casui fortuit:
tu: km glo.

C Aduersus [Distigue qz
aut actō fu
it nata ante tutelam vel curā z agif
durāti buseis: insti. de aucto. tu. s. fi.
ff. de testa. tute. l. si plures. Aut ea
durāte ex alia causa q̄ administra
tionis: tunc contra tutorē nascitur

Secus
napupil
li n̄ fenes
ratur.

Da

Quā ppe
tat actio
tutele.

sed nō intentat. ff. § tu. r. ra. dīstra. l. si tutor. et. l. si cū adhuc. Sed contra tutorē nascitur et intentatur. ff. e. cum a curatore. Si ex cā administrationis tunc cōtra tutorē non nascit nec intentat. durāte tutela vt. d. l. si tutor. cōtra curatorem nascitur et intentatur p vna specie r non generaliter. nisi demuz finita cura: vt hic nisi i curatore furiosū. r sub hac distinctione intellige. ff. rempu. falso. l. non quasi. §. hanc stipulationē. et oīa contraria. r. §. e. l. rationes.

[Sūptus] ^[Si probabū tur] de hac probatione dic supra de epis. et cleri. l. nulli. [Accepto nisi haberes salarū. ff. e. l. a tutoribus. §. fi.]

[Nisi eā] ^[Comparationez.] nisi sit modica summa. ff. e. l. ita autē.

[Non est] ^{[Idem credo de senescallis et iudicib⁹ curiarū qui ex officio calūniōse vocāt partes q̄ debeāt p̄dēnari in expensis r dānis solucere de p̄po. Et d̄ p̄ curatoribus curiarum quod notabile est. §. de excu. tu. l. seueriter. in mo r p̄curator p̄uati si sit p̄sumar soluit de suo. vel si maliciose appellet: vt no. in spe. de sen. exe. §. sequitur. §. sed quid si procurator. [Con dēnari oportere] suo proprio nomine et executionem fieri in bonis et⁹ contra regulā. §. quando ex fac. tu. Vel dic verius p̄pter contumaciā tutoris sit executio i bonis pupilli: vt no. in spe. d. §. sequitur. §. sed pone. de sen. exe. Sed pupillus habet regressum cōtra tutorē: vt supra de iudi. l. properandum. §. fi. ff. de re iudi. l. si quis se. §. i. Si tamen ille qui obtinuit et contra quem commissa ē malicia velit magis p̄t implorare officiū iudicis contra tutorem. §. de excu. tu. l. seueriter de sum. re. l. §. l. i. Ad tñ credo q̄ executio fiat cōtra ip̄m directe ex actis habitis cōtra ip̄m noīe tutorio. [Existimēt.] ff. e. l. quotiens. §. sicut.}

[Tutela] ^[Testamēto] licet alias possit infra. e. l. lex que §. fi.

[Et si scisses] ^{[ff. e. quid ā §. fi. infra d̄ peri. tu. l. pen. [Non redidabit] dic infra si tu. non ges. l. i.]}

[Si liberti] ^{[Deprehensif] isti. d̄ suspec. tu. §. si libertus.}

[Si bonaz] ^[Secus si praesens ff. e. l. quotiens §. plane. et i dubio non presumitur bona. ff. de euc. l. herennius: fm̄ doc. Itē opponit. ff. ad fil. l. p̄pter §. fi. Sed dic vt infra d̄ his qui vt indig. l. minoribus.]

[De his] ^[Quib⁹ pupillis vel adolescētibus.] [Patrocinari] nisi admunera. ff. de munc. et hono. l. ad rēpublicam.

[Tutores] ^{[Manifestum est] nisi esset dubium de fundamento. tūc em̄ caueret nō de rato sed de idēitate: si appareret ipsum nō esse tutorem. ff. e. l. vulgo.}

[Rationes] ^{[Manifestum ē] dic supra. l. aduersus.}

[Si non] ^[Possis.] quis tūc esset curator infra quādo ex fac. tu. per. totum.

[Non omni] ^[Vindicare.] nisi ex causa. ff. e. cū plures. §. cū tutor. r forte potest dotare sorores. fm̄ doc. Itē dic q̄ non possunt donare: sed bene possunt acquirere. infra. e. l. pupillozū.

[De successiōe] ^[Prohibetur.] vide qd̄ scripsi iurta aut. sacramenta supra si aduer. ven. secus in sententia. ff. de re iudi. l. de vnoquoq̄ negotio.

[Tutor] ^{[Solēniter] supra. e. r si scisses. Et nota q̄ tutor datur absens.}

[Pro officio] ^[Obligata.] a tempore quo

Judices
vt p̄cura
tores cu
riarū iu
ste vexan
tes.

8

8

De administratiōe tuto. bñ cura. fo. cxxvii

suscepit administratiōe: nedū quo inceptit male vti. de bo. q̄li. c. 3. o. 3. §. fi. s. de episco. audi. l. de creatio- nibus. q̄m mu. tu. off. fun. p̄ot. l. fi.

Ar. contra. de p̄uile. fil. l. si debi- tores. Sed hic in susceptiōe fuit cō tractus q̄ ibi non p̄ceserat obligatiōe s̄m doc. z facit supra de secū. nup. l. hac edictali. §. his aliud.

Pupillozū [present] et sic facit tutor z non queratur: sed acquisitā dimittere non potest supra. c. nō oī. infra de cura. fu. l. fi. §. fi.

Lex que [Dotem] ff. d. iu re do. l. p̄edia. z vic supra si aduer. donā. l. ij. infra d̄ p̄edi. mino. l. p̄edia. [Et fraudi] ff. de re. eo. l. magis p̄uto. §. nō passi [Diligunt] si seruentur.

Si tutoris [admissus] z sic res mi noris cadit in cōmissū: vt scripti. s. de iure emphi. l. ij. Sed glo. dicit q̄ hodie seruatur illesus p. l. sanctim⁹ et vide. ff. de publi. imperator infra de fun. pa. l. i. li. xi.

Tutores bñ cura.

Quāprimū p̄nt nisi iustissima cau- sa differāt. ff. e. tutor q̄ rectoriū s̄m glo. z doc. p̄mo tñ adita hereditate s̄m glo. Vel s̄m doc. ante aditam z debet fieri citius quo fieri p̄ot. et si res superueniāt dñt addi. de cura. furi. l. fi. §. tali. Et debet fieri coram iudice. Consuetudo tamen ha- bet q̄ debet fieri coram tabellione.

Quod etiam doc. dicunt d̄ iure suf- ficere. Spe. dicit iudicē eē necessa- rium. de instr. edi. §. dicto. Quod est securus nec oportet vocari cre- ditores: secundū glo. z doc. vide in spe. de tu. §. generaliter. vbi videtur contra notari. Sed hec verior. z in- fra de tu. qui satisda. non d. l. fi. vbi videt notari q̄ post inceptū ante cō- pletum nihil potest nisi illa que dis- lationē nō recipiunt. i spe. d. §. gene- raliter nihil tamen elegit. Que aut

sint pene si non faciat: vide infra ar- bi. tu. l. fi. Et vide quod scripti. §. si tutoz non gessit. l. ij.

Sancimus

[aduer. so- lu. l. i. [Procedente] id est rite fa- cta. ff. si fal. tuto. au. l. i. z. ij. [Resuf- scitari] argu. q̄ si debitor soluat aliq̄ iusu iudicis: vel ipsi iudici cōpuls⁹ q̄ sit liberatus. ff. de soluti. l. credi- tor. z dicit ibi per bar. quod fal. tu. au. l. i. z. l. interdum. Sed spe. vide- tur tenere q̄ non sit liberatus: per dictā. l. creditor. z ibi dy. Et ita no- tat de sol. z li. §. nunc aliqua. §. illd̄ autem. et hoc nisi ex causa faceret z pro stipendijs militum: vt ibi no.

[Non autem hanc] Sed an tutor possit inuestire: videtur q̄ sic: p̄ hāc l. de antiquo feudo. z laudimū res- cipere in feu. qui feu. da. pos. §. i. ex- tra de feu. c. ij. Et sic seruatur de cō- suetudine. Et idem in rebus emphi- teoticis. nō tamen de nouo. nec mī- tare conditionem rei indeteriorem q̄ esset alienatio nec etiaz de antiq̄ vbi esset applicatū z commissus pu- pillo ff. d. of. p̄cura: cesa. l. i. Sz ob- d. c. ti. et in feu. circa prin. in ti. per quos si. inuesti. c. i. [Vel ex pensio- nibus] nec restituitur. ff. de iterro. l. z si sine. §. idem. Et videtur supra si aduer. solu. l. i. §. e. l. cōstitutiones.

Constitutione

[Ex redditibus] videtur facere differen- tiam interpensionem z reddituz. s. e. sancim⁹. Redditus enim dicit q̄ ex re percipitur. sed pensio que sol- uitur sine re certa. et fit mentio de redditu supra e. lex. §. ita enim. de dona. l. si quis argentum. ff. de vfu- fruc. l. patrimonij. et. l. fundi. infra de agri. et cens. l. litibus. et. l. cum satis li. xi. supra de sacrosan. eccle. l. iubemus. et extra de elec. c. gene- ral. li. vi. et de verbo. signi. c. exyt. e. li.

Sācim⁹

[recusare] imo cogitur defen-

28

Tutor an possit inuestire

Reddit⁹ z pensio qualiter differūt.

Tutores qualiter z coras q̄ creare de beant.

here vt sequitur. sed non autorizare
 in contractu: si sit dubiū an esset vti
 le. Et sic intellige. ff. d. auto. tuto. l.
 si tutor. Sed sic esset evidens cōpel
 leretur: sicut dicitur. et doc. [Curatores]
 et sic reuocatur procurator. secus si
 dñs moreretur. ff. de procu. si defū
 ctus. [Solēnibus verbis]. S; que
 est hec solēnitas? Dic q; debet ve
 nire coram iudice tutor. f. de tu. qui
 satisfda. nō debent. l. fina. f. de cura.
 furi. l. fi. §. sed cum antiquitas. et de
 manu iudicis res recipere. f. ar. tu.
 l. ff. et iurare vtilia facere et inutilia
 pretermittere. in aut. vt hi qui obli.
 res mino. ha. se. perhi. §. fi. colla. vi.
 Item facere inuentarium supra e.
 tutores. Item satisfdare si nō sint te
 stamētarij vel datiuū cū acquisitiōe
 f. de tu. qui satisfda. non de. per totū
 Item cauere d; defendēdo: vt hic. Et
 hec sunt vtilia pro impugnādo fun
 damenta tutor et curatorū. [Subi
 re] nisi esset praua causa. ff. e. l. quo
 tiens. §. sicut.

De periculo tuto. vel cura.

E
[Utilitate]
 qui insti. de excu
 sa. tu. §. itē ppter. de sa
 tisfda. tuto. §. i. ff. d. admi
 nis. tu. l. iij. §. i.

Ad eos [Porrigitur] Dic. f.
 de diuisio. tu. l. iij.

Si tutor [Ostenderis] quia
 forte alias erat om
 nibus notum. vel pbas eo ipso q; p
 riū nō pbat. et vide. §. ti. et si scisses.

Temporis [Periculum] ni
 si eēt administra
 tio connexa. ff. de adminif. tu. l. ita
 autem. §. cum post. de here. tu. l. i. et
 fa. ff. e. l. a tutoribus. §. i. debent ta
 men petere curatores dari supra q;
 pe. tu. pos. l. admone. et vide infra de
 here. tu. l. aduersus.

C
 Quando ex facto
 tu. vel cu. minores a
 gere vel zueniri pnt.

Utiliana [Utiliana] gressa
 ff. d. re iudi. l. iij. de ad
 minif. tu. l. ij. §. glo. S;

tutela durate tutor con
 uenitur iudicati sed executio fiet in
 bonis pupilli: s; Ja. [Conuenien
 dos] nisi ex dolo proprio vel culpa
 conueniat. ff. de ac. emp. l. iul. §. sed
 cū in facto. ff. e. l. iij. et uij. vel nisi i se
 anie nouandi obligationē susceper
 rint. ff. e. l. v. Et dic pleni. ff. d. reg.
 iuris. neq; interdicto. Item dic secus
 in pcuratore. ff. de procu. l. pcura
 tor q; p euictione. q; illi officij est
 voluntariū. Quid ergo si tutor pe
 tierit tutelaz et habuerit iuxta. l. ex
 snia: Cur non tenebitur sicut pcura
 tor. et ē simile. ff. de his qui. vt in
 dig. l. post legatū. §. de his vero. §. q;
 dā. et cum ibi notatis. Item hec ob
 tinent etiam si per suam cōtumaciā
 fiat condēnatio. in spe. de sen. ere. §.
 sequitur. §. sed pone. vide supra de
 iudi. l. properandum: in fi. de admi.
 tu. l. non ignotum.

E
 t si tutores [Utilis
 actio]
 sibi ipsi alias iure cōi acquirif pus
 pillo. ff. si cer. pe. l. certi cōditio. §. si
 nūmos. et facit. ff. e. l. ij. de admi. tu.
 l. quotiens. ff. de cōsti. pe. l. eum. qui
 §. iul. et §. si actor. et eodē modo ac
 quirif p hypothecaria. §. p quas pso.
 l. cū p liberam secundus glo. Et idē
 in minore: pdigo: et furioso. s; glo.

S
 i in rez [Adinorē] ff.
 de euc. l. illud
 de pig. ac. tutor. Sed p hypothecaria
 nō dat nisi cū decreto fuisset res ob
 ligata: secundum glosam infra de
 cura. furi. l. ij. Et idem in ecclesia
 supra de sacrosac. eccl. aut. hoc ius

De tu. vel cu. q̄ satis nō dedit. fo. cxxxvij.

Et i ciuitate. ff. si cer. pe. l. ciuitas.
Et quomodo probetur pfecta: dic
in aut. hoc ius.

Per tutozē. [Ex cau
lis.] si rē
eorum contrahant.

Si ex plurib⁹ tu/
toribus vel curato.
omnes vel vnus. &c.

Ab vno [Adi
norū]
si administratio n̄ sit di
uisa. r oia agere p̄t q̄
libz nisi t̄gāt finē ad
ministratōis. j. de auto. tu. l. fi. [Ho
luerit] vel n̄ potuerit. ff. d̄ admi. tu.
l. d̄creto. §. fi. r̄ l. iij. §. i. S̄z quid si
oēs velit agere vel defēdere? Glo.
d̄t q̄ p̄nt: r eos admittēdos. Et idē
dicit d̄y. ar. hui⁹. l. a cōtrario sensu.
S̄z Ia. dicit q̄ p̄pellunt vnū elige
re. ff. de exerci. l. ne i plures. **S̄z**
qd̄ si oēs agāt v̄l defēdāt r vn⁹ p̄fi
tes r ali⁹ negat: Dic vt i pcurator
re. ff. de p̄cu. plurib⁹: cū notatis.
Et idem i plurib⁹ p̄sulib⁹: s̄m glo.
Idē i spe. de p̄cu. §. rōne forme. p̄.
qd̄ si plures. Hō sic i plurib⁹ p̄cura
toribus q̄ agūt p̄ parte: vt no. in. l.
plurib⁹. Et p̄ extra de p̄cu. si duo.
li. vi. Sed quid si plures defendant
et vnus negat et alter confitetur: dic
stari confitenti: vt in spe. de cura. §.
generaliter. p̄. fina. De executori
bus dic. s̄. de epis. r cle. l. nulli.

Ne tutoz vel cura
toz vectigalia condu
cat.

Ompetēs [Lō
ducē
da] s̄z vnā rem alienare
p̄nt. s̄. rē alienā ge. l. j.
[Reddiderūt] hoc ve
rū viuēte minore: s̄z ip̄o mortuo sic:

cū priuilegiū nō trāseat. ff. d̄ admi
nis. tu ex plurib⁹. Item hoc verum
directe. sed p̄ p̄nam sic. ff. ad. l. cor. d̄
fal. l. i. §. penl. [Satisfeceris] r sic c̄
uillis tollit criminalē p̄. l. vnica. §. q̄n
ci. ac. cri. p̄iu. S̄z hoc nō i via actio
nis s̄z satisfactōis voluntarie. Et
dic q̄ p̄t purgare vsq̄ ad sn̄as: s̄z
glo. ff. ad. l. uil. de adul. si adulteriū
§. ffes. Sed doct. vsq̄ ad litis con
tes. ff. de verbo obli. si insulam.

De tutoze vl cura
toze q̄ satis nō dedit.

S nōdum [Pro
spererit]
dic q̄ aut tutor nō est ydo
ne⁹ propter vicium: r tunc non ad
mittitur etiā cum satisfactōe. Aut
propter defectū facultatū. et tunc
admittit si expedit pupillo alias
nō. ff. de suspes. tu. l. suspect⁹.

In dubiū [Dati.] illi ce
nim nō satis
dant: insti. de satisfd. tu. §. i. Legiti
mi aut satisfdāt: nisi patron⁹. ff. d̄ le
git. tu. l. legitimus. vel nisi fuerint
cū inquisitione decreti dati: s̄m q̄s
dā. Circa datiuos glo. variāt. nam
hoc titulo videt tenere q̄ indistincte
satisfdēt. sed in. d̄ §. i. videt distigue
re an fuerint dati cum inquisitione
vel nō. In corpe aut̄ subdistinguit
illud membrum quando datur cū i
quisitione: quia aut datur a mino
re iudice: r satisfdat. aut a maiore: r
n̄ satisfdat. Et hoc sequit̄ doct. Et
sic itelligit. §. l. p̄xi. Et vide hāc. l. su
pra in qui. cau. in inte. resti. non est
ne. l. si tutor. Opinio glo. que est in
d̄ §. videtur approbati infra de aus
to. prestan. l. fi. Cave tamē q̄ etiam
ubi est pauper: maiores iudices de
bent recidere fideiussores. infra de
cura. furi. l. fi. §. sin autem. Quid de
matre an tenetur satisfdare? Non vi
detur cum lex hoc non dicat supra.
quando mu. tu. of. fun. potest. l. ij.

Qui tu
res satis
dare tes
neantur.

Qñ plu
res ad
mittant.

Di

[Nō omni] ^[Obtinuit.]
^[ff. d. testa. tu.]
 l. testamento. dic. ibi.

[Tutor] <sup>[Electus anteq̄ sa-
 tisdet: vel inuenta-
 rium faciat. Sed glo. p̄tra. [Agnos-
 cere. Jdic. supra de admi. tu. l. fina.
 §. omnem.]</sup>

**[De suspectis tu-
 toribus.]**

**[In hoc crimine dupliciter pro-
 ceditur: vel per viam accusationis.
 et tūc op^o est libellor: et inscriptioe:
 s̄z glo. vel ex mero officio. z tūc nō
 est opus vt no. ff. e. l. i. §. i. Sed doc.
 dicit q̄ nulla sit inscriptio i primo
 casu. z q̄ in secundo opus est libel-
 lo saltem articulis extra de accusa.
 c. qualiter. Sed huiusmodi causa sus-
 pecti agitur expensis pupilli. Dic
 q̄ non: quia non censetur causa sua
 infra si tu. nego. non gef. li. i. ff. quā-
 do appel. lit. l. i. §. pe.]**

[Libertū] <sup>[Notes. Jei fa-
 cere puniri su-
 pra d̄ adminif. tuto. l. si liberti. [Fi-
 nitum] nam tūc cognitio etiam in-
 cepta extinguit. ff. e. post finitam.
 isti. e. §. si suspecti. Nec durat etiaz
 ppter expensas: vt ibi scripsi. vide
 extra vt lite pen. c. ij. li. vi. Et facit
 q̄ si vxor agat p̄ dote: iuxta. l. vbi
 supra de iure dotium: q̄ extinguit
 actio si vir fiat locupletior. ff. solu.
 ma. l. si cōstante. §. fin. Contra si q̄s
 cau. l. qui autem. §. i.]</sup>

[Curatores] <sup>[Derue-
 rint.] nō ei
 ex hoc semper remouentur nisi eēt
 expediens pupillo. ff. e. l. he. §. fina.
 z vide infra. l. proxima.]</sup>

[Praeses] <sup>[Compellet.] ff.
 de adminif. tu. l.
 i. insti. de satisfda. tu. §. penul. [Non
 prohiberis] ex mēte. l. xij. ta. Sz ex
 verbis non. ff. e. he. §. fi.]</sup>

[Euz quē] <sup>[Abstinerē.]
 hoc verū si ac-</sup>

cusetur de mala administratione. se-
 cus si de alio crimine. vt. ff. de solu.
 l. calipo. In p̄latiis idē: vt no. in-
 sti. e. §. si quis autem. Vel dic in il-
 lis aliud: quia non interdicit eis nī
 si facta fide de administratione ma-
 la: vt extra de sy mo. licet hely. z ibi
 Inno. d̄ offi. dele venerabilis: z ibi
 per glo. [Finiatur] ff. de sol. q̄ si for-
 te. §. i. insti. e. §. si quis autem.

[Suspectos] <sup>[Dic q̄ aut con-
 dēnatur seu re-
 mouetur ex officio. Qd̄ potest. ff. e.
 l. iij. §. p̄terea. Et tūc volunt glo.
 dicere q̄ nō sit infamis: vt no. in §.
 p̄terea. Et idem glo. supra de mo-
 do mul. l. i. Sed spe. p̄tra. vt ibi scri-
 psi quod videtur verius. Dp̄. tamen
 tenet cū glo. per. l. i. §. si tu. non gef.
 p̄ro spe. facit. §. de calum. qui non
 p̄basse. Vel dic q̄ infamat de facto
 ff. vbi pupil. edu. de. l. fi. Aut ad ac-
 cusationem patris. tunc aut prop̄
 dolum hoc expresso: z est infamis: vt
 hic. aut ppter culpam etiā latam z
 non est infamis vt hic. z no. insti. e.
 §. item suspectus. Aut simpliciter
 hoc non expresso: et tūc aut obijcies-
 batur dolum tūc: z est infamis. aut
 culpa tantum: et non est infamis aut
 dolum et culpa: et in dubio nō est in-
 famis. ff. de pe. l. si praeses. et. l. inter-
 pretatione. Ar. cōtra. ff. e. de re mi-
 li. l. milites agrū. §. missionū. sed ille
 lam intellige secundū premissa no.
 ff. ex qui. cau. ma. l. ij. §. penul. Et vt
 de alias penas infra arbi. tu. l. fin. i
 sti. de auto. tu. §. fina.]</sup>

Tutor re-
 mor^o qm̄
 efficiat i
 famis.

Nō ista.

**[De in litem dan-
 tu. vel cu.]**

**[Hodie non datur. insti. de au-
 cto. tuto. §. fi.]**

[S] quas <sup>[Nec lex ho-
 die non obti-
 net. dic supra. qui tu. dare
 possunt aut. minus.]</sup>

Et caute p^o puber. assit tutor. fo. cxxviii

Ad ptegendā ^{Dic s.in} rubrica.

Ad lites ^{Dic supra in rubrica.}

Sive ^{[Ad litem] vide hodie aut. minoris debitor. supra qui va. tu. pos.}

De eo qui p tuto re vel curatore negocia gesserit

Tia mulieres ^{[Tenentur] actione p tutela. Et vide. s. q. va. tu. pos. l. militie armate}

Non vtiliter ^{[Pere] sona in functa] a iudice vel testatore. [Sub moueat] etiā post sententiā supra d pcura. l. 13. Et idē d platis: km glo. vide. l. i. de pcurato. r. l. licet. Sed pto minore valet supra de pcur. l. n eo min^o. Sz de platis videt suffice re qz doceat de institutioe vel d possesioe. j. q. accusa. pos. l. nō ignozat in fine: cū no. in glo. In talibus em preābulis sufficit probare possessio nē. ff. famulhercis. l. i. Et vide quod no. Inno. de resti. spolia. i. lris. r qd scripsi supra de procur. l. i. i fi. Hec illi cōtra qz agit noie administratiōis pnt ipugnare titulū eozū: ex tra d elec. transmissā. Et idem vide tur qz si tutor oñdat iuentariū qz res us nō possit ipm ipugnare. Sz hec lex vult cōtra. ff. de. re. co. l. qui neg Sed qd si nō fuit submor^o exceptio nes: Videt qz acta p ipz n teneāt: vt ibi. vel dic qz electo pfirmato debet obediri: et est ei respondendū. istitu to vel possessori non. imo pōt ei^o ti tulus impugnari. Si tamen iudex nichilominus condemnauit: debet obedire: vt ibi no. l. doctē. Vel dic qz immo instituto si institutus sit p illuz qui ponit: vt ibi plene no. in fi}

ne magne glo. Et potest institutio impugnari per illum qui se oppone re potuit. ff. de decuri. l. Imperator: in fi. An autē debitores et soluētes liberentur: Dic vt. ff. de solu. l. debi tores. r. l. filie. An autē sindaco pos sit opponi post lites cōtes. qz non sit legitime constitutus: Vide extra d pcura. c. i nra per doc. vbi tāgū de procuratore. Et idē videtur i alijs vt in spe. de excepti. §. dicto versicu lo quid si potest litem.

Si mater indēnita/ tem promiserit.

Suo potius ^{[Pere]iculo] dic. j. l. fi. [Tuo] secus si promitter et quod tu tor deberet supra advell. si ma. Et qz non esset i dolo. ff. ad tercull. l. ij. §. non solum.}

Quedam ^{[P]roponas] j. ar. tu. l. tutozem.}

Siztra nris vo/ luntatē dat^o sit tutor

Si cōtra ^{[Non suffragabi] tur]. ff. de confir. tuto. l. vtilitatem.}

Dic cāe post puber. assit tutor.

Tutores ^{[Trans]tulerunt] ae lias secus. ff. de ap pel. l. tutor. si pen. appella. l. i. [Op] portere] intentare. ff. de administ. tu. l. ita autez §. si tutor. de neg. ges. nā et serui §. si viuo j. abi. tu. l. tu tor. Secus in curatore cum minor exccellerit. xxy. annum. ff. de appella. l. negotiorum. nisi curatoz habe ret instrumenta: et in iumenta pe nes se. ff. de admi. tu. iuta autem §. fi. secundum glo. Et ideo cum minor res. xiiij. annis reputentur perfecte etatis de consuetudine: nō videtur}

Si prela tus agit an de ti tulo do cebat.

Liber Quintus

q̄ tutores nri t̄p̄is teneant p̄sequi
 ptutore. Protutor vero nō potest
 deserere nisi certioratis amicis. ff.
 de eo q̄ ptu. l. i. §. fina. §. adminif. tu
 tutores qui post. §. qui se. Et idē vi
 detur in procuratore curiarum. ex
 tra de appella. c. ex parte. ij.

Ubi pupilli educēt.

Educatio ^[Isiduxit]
 supra de ad
 mi. tu. l. lex que. §. serui etiā si vitri
 cus esset tutor. quod posset. §. de con
 tra. iu. tu. l. fina.

Utinur ^[Successiōis]
 et quis ille sit
 tutor non tñ erit educator. in aut.
 de here. ad inter. §. ex his. coll. i.

**De alimentis pu
 pil. prestan.**

Pupill. ^[Adora fiat]
 ff. §. feri. l. ij. in
 sti. de suspec. tuto. §. itē q̄ ad alimen
 ta. [De statu] §. de car. edic. l. ij.

Quō plerūq̄ <sup>[Bono
 rum]</sup> §. j.
 quādo et a q̄. q̄r. pars. l. ij. [Per ali
 um] supra de adminif. tu. l. lex. q̄. ff.
 e. cum plures.

Arbitriuz tutele.

Om tutele <sup>[Almi
 nuit]</sup> ni
 si iurasset supra §. proba. l.
 rationes cū aut. ibi posita

Nomina <sup>[suscepte] hoc
 oportet p̄bas</sup>
 secundum glo. ff. de condi. et demō.
 l. antepenul. [Negligentia] id ē la
 ta de leui enim non tenetur hoc ca
 su: sedm l. du. sic. ff. de adminif. tu. l.
 tutor qui repertoriū. §. competit.
 Regulariter contra. §. e. quicquid.

Curator <sup>[Bessisse] et po
 teris vendica
 re supra de rei vendi. si vt proponis</sup>

dic ibi. §. ser. pig. da. ma. l. si tutor.

Eum qui <sup>[Tenet] ni
 chil enī vt he
 res gessit. secus si gessisset pecuniaz
 a statu libero recipiendo. ff. de acq̄.
 here. l. pro herede. §. papinianus. et
 l. si seruum. §. si quis seruuz et. l. si is
 qui bonis. [transegisti] ff. ad le. fal.
 l. iij. §. i. ad trebell. debitorib⁹. §. fi.</sup>

Omnes <sup>[Debebit] ff. §. d
 quibus re. ad
 eum iu. ea. l. i.</sup>

Cū interdicte <sup>[Et p̄
 cū] re
 tenti. vel minus ob gratiam vendi
 te. [Residuum] quod tutor retinuit.
 it. vel quātum vedere debuit. [Zu
 bere] nota q̄ quis potest approba
 re factum: et qualitatem improba
 re: secundū vnum intellectum. ff. de
 neg. gef. l. pomponus.</sup>

Quicquid <sup>[Uel leui]
 §. leuissima
 nō tenet. ff. si cer. pe. l. periculum: se
 cundum glo. hic que est verior q̄ il
 la que est insti. de suspec. tuto. §. su
 spectus. Sed nec quandoq̄ de leui
 supra e. nomina. Sed quid si indu
 xit volentem donare vel legare pu
 pillo ad vandum sibi: Glo. videtur
 declinare q̄ nō teneatur. Alij disti
 gunt aut blando sermone induxit:
 et tunc non tenetur §. si quis ali. te
 sta. phi. l. i. Aut per fraudem: tunc
 sic. ff. ad municip. l. ricio. cum nota
 tis. Alij q̄ idistincte tenetur: i aut.
 vt nulli iudi. §. ex hoc peruenit coll.
 ix. vt cum de appel. cog. §. sed si con
 iuncti. col. viij. cum notatis. ff. de le.
 ij. l. lucius. §. sempronius. [Incerti
 iuris] non sic in eoz hereditibus. §. de
 heredi. tu. l. i.</sup>

Tutores <sup>[Non phibet]
 cus sit persona
 lis supra de consti. pecu. l. ij.</sup>

Tutores <sup>[Pro hac] dic
 supra si mu. in
 dēnt. promi. l. i.</sup>

Si defūct⁹ <sup>[Dic q̄ aut
 ille qui ad</sup>

Si tutor
 induxit vo
 lentē don
 are pu
 pillo ad
 donand⁹
 sibi.

An psumit? de psumit? de bonis ad ministracionis.

ministrat cōputat et reddit integre reliqua. et tūc oīs psumptio tollitur: vt hic aut nullū reddit pputū sicut prelatus ecclesie: tūc psumitur habuisse de bonis que administrat supra de epis. et cle. aut. licentiā: nisi p alias cōiecturas apparet de contrario quia forte administratio modica et industria magna vt plene no. Inno. extra de testa. n. i officijs. In alijs qui administracionē nō habēt sed circa bona versant: dic q non psumitur habuisse nec acquisiuisse de alieno. ff. pro socio. l. merito de seruo corrup. l. seruus: in fi. nisi in casu quo posset eē psumptio delicti. nisi de illis bonis habuisset. ff. de dona. in ter vi. et vro. quint. s. de dona. iter vi. et vro. etiā. Ratio qz filius nō potest habere de bonis patris qui cōmitteret furtū. Presumitur in dubio habuisse de bonis patris. ff. de bo. que li. cum opz. in prin. In officario publico videtur psumptio qz acquisiuit de bonis administracionis. ff. de iure fisci. l. defensionis: in fi. li. x.

Tutor [Connexa] si nō sit cōnexa: tenetur ne gociorū gestoz. ff. de tu. et ra. distra. l. si tutor. Et vide supra de pi. tu. l. si. cum ibi notatis.

Tutele [Hereditibus] sed nō cuz priuilegio ff. de administra: tut. l. ex pluribus.

Ceteris [Vel adulti] incūbit tñ pbatio tutori et dic. s. de non nume. pecu. l. generaliter. [Scripture] dic. s. de pba. cum precibus. plus va. qd agitur. l. i. ad vell. antique. [Pupillares] nisi essent periture. ff. de adminis. tuto. l. tutor qui repertorū. vel esset vtile. in spe de instrumen. edi. s. dilecto. s. tutor. [Publico facto] et completo. dic supra de adminis. tuto. l. tutores. [Tradantur] per iudicem supra de adminis. tu. l. si. scripsi. [Etuerunt] secus si re:

miserunt tantum secunduz quosdaz ff. de adminis. tu. l. quidam. Quod moderni nō approbant. Sed ob. l. nemo. ff. de leg. iij. Ded dic q quando testator remittit aliquid faciendum. aut concernebat fauorem testantis. et potest remittere. ff. vt in pos. le. l. ij. Aut heredis: et non potest: vt in cōtrario supra de usufruc. l. ij. Aut est dubium: et potest vt hic Et dic q talis remissio valet siue fiat tutori testamētario/legitimo vel datiuo. et colligitur supra de adminis. tuto. l. tutores: in glo. Et dic q consuetudo potest remittere. ff. de adminis. tu. l. diuus. s. lucius. Item dicūt quidam q iudex debet aduertere an sit vtile vel dānosum pupillo. nec habet sequi in omnibus voluntatem testatoris: qui forte errauit. ff. de confir. tu. l. vtilitatem. Et debet aduertere nouam causam si superuenit: vt. l. pater. e. ti. et secundum hoc iubere fieri inuentarium non obstante dispositione testantis quod est rationabile. Item hec lex obtinet in executore et plato: talis qui tenentur facere inuentarium: vt inspe. de instr. edi. s. dicto versibus lo quid d executor. [Neglexerint] vel que superuenerunt adijcere. ff. de cura. furio. l. fi. s. tali. [Quasi suspecti] nisi pincti. ff. de suspec. tu. l. si tutor. [Et penis legitimis] dic ff. de suspec. tu. l. iij. s. tutor. et s. tutores et. l. si tutor.

De diuidenda tutela. et pro qua pte qsqz tutor conueniatur.

Post finitur [Ratio nō patitur]. s. de pba. ex psona. ff. de adminis. tu. l. tutor q p s. tutoribus.

Si diuisio Dic q adminisfrant in diuersa li.

Nota

sis prouincijs et non tenetur vnus pro alio: vt hic a contrario sensu supra de peri. tu. l. ij. Aut i vna: et tunc aut est diuisa a testatore vel iudice et nō tenetur vt hic. nisi in tribus casibus huius. l. et duos addit glo. ff. de adminis. tu. l. ticiū. §. tutores. et l. tres tutores. §. si. Itē adde septū e. ti. l. tutores. §. heres. Si nō sit diuisa vel inter se diuiserunt: quibus tenetur insolidū: vt hic siue oēs gesserunt siue nullus. Si aut vnus gesserit alius non: tunc primo gerens scō magistratus: tertio nō gerens nisi quando debuit non gerēs alius facere suspectū: vel tarde fecit: vel collusit. §. si tu. nō ges. l. i. ff. de tu. et ra. distra. l. i. §. vsq; adeo. §. de vsuf. pupil. l. ij. Et hec pcedunt in gestis In non gestis gerens non gerens tenetur pariter. nisi essent connexa gestis. ff. de adminis. tu. l. tutores q post. §. in eū. et l. tres tutores. §. in eum scōm dy. Itē vbiq; dixi vnū insolidum conuentri et dantur tria remedia. i. cessio actionū. Itē vtilis si non sit cessa. Itē beneficiū diuī dēdarū actionū: nisi argueretur de dolo: quo casu nullū haberet: scōm Azo. Sed Idu. dicit quē doc. sequitur q haberet vltimū. ff. de tu. et ra. distra. l. i. §. nunc tractemus. §. d contra. tu. iudi. l. ij. ff. de admini. tu. l. si plures. Itē premissa non obtinēt in administratore reipublice. §. d q. fit. debi. l. i. et l. quoniam. li. x. quo qd qz ordi. conue. l. i. et. ij. li. xi. ff. de ad re. ad ciu. pti. l. cum alicui. Nec in curatore bonorū. ff. de cura. bono. dā. l. ij. §. si. Nec sunt in glo. et de eī mēte paucis additis. Sed pro qua parte fiet eis cessio: dic. §. de duo. re. l. i. nisi q hic addas q nō sit cessio nisi esset culpa communis. quia si pro sua propria esset condemnatus non fieret. ff. de admini. tu. l. si plures.

Licet [Conuentione] Dic supra. l. proxima,

De in litē intrādo

Querlus [Tempore litis] vel sine. ff. ad exhi. l. tigni. [si dolo] vel lata culpa. §. e. l. alio. [Volueris] nā nō cogeris. ff. e. l. videamus.

Summa [iū potuit] quia minor si esset maior non valerit. §. de execu. rei tu. l. si causam. ff. de re iudi. l. ij. §. si. Idem si minor quitaret cur iuramento vt scripsi. §. si a duc. v. e. aut. sacramenta. Et intellige hāc. i. secūdsū determinationē. l. sicurato rem supra de in integrum resti.

Alio [Admitti] ex dolo: culpa lata: et leui. ac heres ex lata culpa: ppria: nō deficiat: fm glo. Itē dic fm glo. q qñ iuratur ppter latā et leuē culpam: q p iuramētū pbat cōe interesse: s; nō singulare. ff. e. l. ij. §. i. [Moderari] deferēdo iuramētū sicut cōtra defūctū. ff. de here. tu. l. cū ondim? et l. si.

Licet [Aduersus] Dic supra. l. proxima.

De heredibus tutorum.

Heredes [Quid in alijs qñ cōtractib? Glo. dicit secus: vt no. §. de nego. ges. l. curatoris. ff. d nego. ges. l. actio. et l. ij. §. hec autē actio. Sed hoc verū de gestis p defunctū. Quid de gestis p eū? Glo. dicit q tenet de leui: vt dicta. l. curatoris: quibus de necessitate crediderit se teneri ad gerendum. et idem si non gessit. vt no. ff. e. l. cum ostendimus. Sed tunc nō potest dici leuis immolata si non gessit quod gerere debuit: vt ibi scripsi. [Non late] et sic non de leui. ff. e. l. si. §. i. [Prestatum sit] vt quod potuit querere p p illo alij permisit.

Pater [Cessatio] quia est vol? v'lata? eul pa. supra de suspec. tuto. l. iij. [Rescriptus est.] supra titu. ij. l. ij. et. fi.

prestanda.

Heredes Dic supra. l. p rima.

Et qz tutoris [Hocet.] nisi sit ifamis. ff. re pupil. sal. fo. l. suu. r vide isti. d aucto tuto.

Si tutor non gesserit.

in princi.

Certū [Nō potuisti] tuo nomine. sed pupilli noie posses. ff. de i ius vo. l. questu. Et sic causa suspecti non est causa pupilli.

Eū qui [Non defendit.] impuberē. r nō vsucapit etias si crederet tenere alienū. ff. de vsuca. l. nō q. Aut credit puberem: tunc aut emit rē que nō ē pupilli. r vsucapit. ff. pro em. l. ij. §. si a pupillo. Aut rē pupilli. et non vsucapit: vt hic. ff. de acquiren. re. do. l. bonafidel.

De vsuris pupil- laribus.

[In quibus cau- tis] in oī excepto

[Iste titulus cessat hodie. dic supra de administ. tu. aut. nouissime.]

crimine carnis in pupillo. ff. de reg. iuris. l. pupillū. isti. de obli. q ex des. li. nas. §. fi. hz glo. [Inferre.] qn suā vel suoz psequūtur iniuriā. ff. d ac- cy. l. ij. et. l. hī. de adult. l. propter. vel si pubes sit qui dō admitti: vt dī xi. §. qui accusa. pos. l. ij. Sed queritur an hec lex obtineat in casibus q bus minor potest eē in iudicio: r valet iudiciū habitū cū eo. de quibus no. insti. de au. tu. §. neq. extra. d re sti. spo. c. ex parte. Archi. videt vel le q r in illis obtineat hec lex: ex ceptis causis spiritalibus et benefi- cialibus: in quib? videtur speciale:

Qui se Dic supra d diui. tu. l. ij.

Tutores [Legitimas.] ff. de admini. tu l. tutor qui. §. qui autem.

extra de iudi. c. si annum: l. vi. Po test dici q in casu. c. ex parte: et quā do impetrauit veniām: r in momen tanea sit speciale. In alijs autē que notāf i. §. neq: sit op? tutore. vt no. i. §. l. iulia. r hoc vult lex ista. [Vel dicāt] r sic valet eoz pssio cū aucto ritate factā. hz restituit. ff. d ptes. l. certū. §. i pupillo. S. fo sine aucto ritate: et valet facta ab adulto si nō hēat curatorē: hz restituit: si a pu pillo non valet neqz ab adulto si ha beat curatorē. iuxta. l. si curatorē. supra de restitu. i. inte. Sed pcessus et scientia ipso iure non valent in- distincte. vt. l. cum r minores. supra si aduer. rem iudi. Et est ratio qz in

De fideius. tu. vel curatorum.

Agere [Agere de] beas.] su pra de actio. r obli. l. est in arbitrio. S3 hodie f. i aut. d fideius. §. i. fm gl. coll. i. [Di uidet] ipe vero fideiussoz nō habet beneficiū epistole. ff. rem pu. sal. fo. l. fi. [Nō potes] ita q exigas: hz g.

extra de iudi. c. si annum: l. vi. Po test dici q in casu. c. ex parte: et quā do impetrauit veniām: r in momen tanea sit speciale. In alijs autē que notāf i. §. neq: sit op? tutore. vt no. i. §. l. iulia. r hoc vult lex ista. [Vel dicāt] r sic valet eoz pssio cū aucto ritate factā. hz restituit. ff. d ptes. l. certū. §. i pupillo. S. fo sine aucto ritate: et valet facta ab adulto si nō hēat curatorē: hz restituit: si a pu pillo non valet neqz ab adulto si ha beat curatorē. iuxta. l. si curatorē. supra de restitu. i. inte. Sed pcessus et scientia ipso iure non valent in- distincte. vt. l. cum r minores. supra si aduer. rem iudi. Et est ratio qz in

De cōtrario iudi cio tutele.

l. iij. §. si a pupillo. S. fo sine aucto ritate: et valet facta ab adulto si nō hēat curatorē: hz restituit: si a pu pillo non valet neqz ab adulto si ha beat curatorē. iuxta. l. si curatorē. supra de restitu. i. inte. Sed pcessus et scientia ipso iure non valent in- distincte. vt. l. cum r minores. supra si aduer. rem iudi. Et est ratio qz in

Si nō [Ateris.] nō sic de fideiussoze. ff. de fi- deius. l. vt fideiussoz. quia ille habet regressum. iste nō. Item is necessa riu. Et vide ad hanc. l. ff. manda. l. pa. de solu. modestinus. de procu- ra. l. qui proprio. §. item.

l. iij. §. si a pupillo. S. fo sine aucto ritate: et valet facta ab adulto si nō hēat curatorē: hz restituit: si a pu pillo non valet neqz ab adulto si ha beat curatorē. iuxta. l. si curatorē. supra de restitu. i. inte. Sed pcessus et scientia ipso iure non valent in- distincte. vt. l. cum r minores. supra si aduer. rem iudi. Et est ratio qz in

De auctoritate

si aduer. rem iudi. Et est ratio qz in

confessione est consensus: sed non in
 finia: km dy. Sed hec rō non est ppe
 tua qz ita parū valeret finia si eēt la-
 ta d' p'fensu. Et iō dic q' est ratio so-
 lēntas iudicialis. Et iō dicūt qui-
 dā q' confessio minoris facta ad lē-
 tē vel p'cessus ordinationē: nō valz
 sine auctoritate: vt hic. s; si fiat sup
 veritate facti valet iudicialiter: ma-
 xime si fieret extra iudicialiter. Ad
 non credo cū sit cōtra mentē huius
 legis. z. l. si curatorem. Quicqd sit
 restituit p. l. certā. alle. Si tñ cōfite-
 ref iudicialiter z cū iuramēto: vale-
 ret. nec restitueret: vt no. in aut. sa-
 cramenta puberū. Sed an valet cō-
 promissū: et p'cessus factus corā ar-
 bitris cū eis habit? S; p. videf te-
 nere q' non. in spe. de arbi. s. restat.
 p. sed qd d' minore. ¶ S; nūqd mi-
 nor qui petit restitui d'z pbare lesio-
 nē: Doc. dicūt q' sic. ff. de adminis-
 tu. l. quotiēs. s. sicut. d' iurju. nā post
 ea. s. si minor. Et pbat hoc pban-
 do p'riū p'fessionis. Sed km hoc in
 quo habet plus q' maior. qui pba-
 to errore reuocat. ff. d' inter. actio. l.
 d' etate. s. si. Dic q' in casib' quibus
 iur' cōl' p' iuuari nō restituit. s; i ca-
 su quo maior nō admittet q' for-
 te sciens vel nō iusto errore: tūc sic.
 Et si forte cū auctoritate curatoris
 p'fessus sit: erronee: agit primo p'ra
 curatorem. s. d' iudi. l. p'perandū. s.
 si. Et vide qd no. in spe. d' cōfes. s. i.
 p. s; nūqd. ¶ S; qd si tutor z cura-
 tor p'fiteant? l'bu. et Azod dicunt q'
 nocet pupillo z adulto si fuerunt p'
 sentes. alias non: vt no. in. l. certuz.
 Alij q' semp nocet nisi p'betur er-
 roz. Et hāc canoniste extra de sen. z
 re iudi. ca. suborta. vt lite n' p'tef. ad
 hec. Et in spe. d' p'fes. s. sequitur. p.
 riiij. Et idem Hosti. i. sumā. Et fac-
 cit extra de iurju. c. fi. z hoc qñ per
 modū p'tentiose iurisditiōis. Et sic
 intelligit. ff. de admi. tuto. l. lucius.
 s. tutor. Secus si volūtarie: cū alie-
 nare non poterit: z per p'ns nec vo-
 luntarie cōfiteri. Et sic potest intel-

ligi. s. sed an ipos. ¶ Sed qd de cō-
 fessioe plati an nocet ecclesie: Blo.
 dicit q' non: extra de elec. ca. duduz.
 ij. Sed cōtra no. de p'prescrip. c. quo-
 niā omne. xxy. di. de cōstantinopos-
 litana. Dicat q' refert an p' modum
 volūtarie: an p' modū cōtētiose: p'ri-
 mo casu non nocet. secundo sic si ha-
 beat consensus capituli vel sui con-
 uentus. vel superioris si nō habeat
 capitulū vel conuentū. vt no. archi.
 extra de testi. c. p'fessio. li. vi. licet
 non ita plene. Alij dicūt q' vbi cūq'
 solus p'elatus potest agere vel solū
 capitulū: q' nocet ipsoz cōfessio atē
 tamen ecclia pōt restitui. quod vide-
 tur verius: extra de censu. ca. cū oli.
 de transac. p'eterea. de sen. et re iu-
 di. soborta.

Confessio
 minoris
 qur ei p-
 iudicet.

Nota.

Ceterē [Auctoritatem]
 hoc verum alijs
 consentientib' / vel tacētibz. Sed
 si contra dicant sibi nūicē: non. ff. d'
 cura. furio. consilio. s. si. S; tūc ve-
 niendum est ad iudicē qui eliget
 quod vtilius est pupillo. in spe. d' tu-
 to. s. generaliter. p. pen. [Subsidia-
 rie] ff. iudi. sol. l. iij. s. si tutor. [Com-
 probetur]. ff. de adop. l. nam et ita.
 de aqua plu. ar. l. in cōcedendo. Et
 vide qd notauit. s. si aduer. cre. aut.
 si omnes. Item dic oēs quos tāgit
 p'fessio. secus si tangere poss-
 set in futurum. ff. de ven. in spi. l. i. s.
 denunciari.

Qñ tutores v' cu-
 ratores eē delinunt.

Scuratores
 [Fimiri] s. in qui. ca. ha-
 bēt. tu. l. potuis. ff. d' tu-
 z cura. da. ab his. l. curatorem. d' tu-
 et ra. d' istra. l. ij. in fi.

Indecorā [Corporis]
 insti. quibus
 mo. tu. fini. in fine.

De actore a tutore.

vel curatore dando.

Actor dupliciter dicitur. vno modo pro iudice. ff. qd cuiusq; vniuer. l. i. §. quibus. Alio modo in proprio significato. pro illo qui constituitur a vero dño cū decreto iudicis: vt hic. z insti. de cur. §. fi. ff. qd cuius. vniuer. l. item eorum. §. si de curationes. z sic differt a iudice: qz ille ad oēs causas: etias futuras et sine decreto actor ad presentes et cum decreto: vt §. si decreuerit. Etias dicitur actor vniuersitatis. Quis glo. cōtra. ff. rēra. ha. l. actor. Et in creatione iudici debēt due partes adesse: et maior pars presentium consentire. z si habent rectore vel capitaneum: debet esse presens. si tñ esse non possit/ vel qz absens vel qz excōicatus: tenet qd fit ab alijs. Et debēt notari presentes in instrumento cōstitutionis nisi instrumentum diceret qd oēs fuerint presentes: vt hoc plene no. spe. ti. de iudice: cū sequēti ti. Et hosti. in summa. e. ti. Quidam tamen dicunt qz maior pars sufficit: dñ tamē alij sint vocati: vt notat archi. extra de rescrip. c. duobus. li. vi. Inno. tñ z hosti. tenēt opi. glo. et glo. decre. ti. ber. variat vt ibi plene no. archi. Forte posset distingui an sit negotium voluntarium vel necessarium. z si sit necessarium: an sit arduū vel nō vt scripū insti. de cura. §. fi. vide ibi. Et nota qz Quis sit differentia inter procuratore: actorē z iudicē z econo. mū: si oia nomina contineantur in procuratore. vel vnum pro altero: non minus valeret: extra d. procuf. c. petito. Et hoc intellige qñ est: talis qui potuit constituere procuratorem. nam si esset talis qui nō posset. Ut tutor vel administratores alij si dicerent constituimus talem procuratorem actorem. zc. non valeret: nisi in constitutione eēt seruata solennitas que requiritur i actore. Et sic intellige d. c. petito. Inno. supra de procura. l. neq;. Et de

ber esse de collegio si reperitur sufficiens. Sic intellige. ff. quod cuius. vniuer. l. plane. z ibi no. Item dic qz nedū nota vniuersitas potest creari iudicem. immo administratores eius: vt no. ff. ad trebell. l. ita tamen Sed an eps possit sine capitulo vel capitulum sine epō: Vide supra de epis. z cle. l. oēs qui §. in hac. Item videtur qz nō sufficit citari iudicē ab initio: immo consules sunt citandi. §. de re mil. l. tam collatores. §. in his. Item qz sufficit citari consules zc. sed non totam vniuersitatem ff. de act. et obli. l. i. honozarijs. §. fi. et. d. §. in his. Vide per Inno. extra de maio. et obe. c. humilis. de no. ope. nū. c. cum ex inuncto. Item videtur qz sufficit vocari barones in causis subiectorum qui non habent vniuersitatem: vt scripū insti. de p. teme. litigā. §. fi.

Si sui ^{[Conuenit] dicitur.}
de procuf. l. neq;.

De excusationibus tutorum.

Alla ^[Spadoss]
in castrato km
fo. ff. e. l. spadonē. licet
qñs differant. ff. de li. z
posthu. l. sed est quesitū
§. i. de iure do. si serua.

Sicuratores ^[Debe]
tis] gl.
calumnias hanc. l. z diuinat qz hęc
fuit datus tutor a principe. Sed tu
dic vt scripū supra vbi pe. tu. l. i.

Qui pupillā ^[Infra]
mis.]
ff. de his qui nō. infra. l. quid ergo. §.
cum aut infra de adul. l. eum qui.

Libertos ^[Administre]
uerit] in alijs
contra. §. e. curator.

Qui quagita ^[Dic in]
sti. e. §.
qui autem. ff. e. scire §. aliud. [Fas]
riij.

Liber Quintus.

ctuz erit] q; p[re]sente eo: vel domi denunciatu[m]. ff. e. scire. §. q[ui] aut[em] [Ipsa constitutio] Sed cum quattuor m[en]ses ad p[ro]sequendu[m] dati: currat a t[em]p[or]e no[n]o[n]at[i]o[n]is. ff. e. q[ua]nquaginta: eueniet q[uo]d citius essent elapsi q[uam] quinquaginta dies si tarde sciuit. Sed glo. intel[ig]it q[uo]d illi quattuor m[en]ses currunt a t[em]p[or]e no[n]o[n]at[i]o[n]is et sciencie: q[ui]s si a t[em]p[or]e no[n]o[n]at[i]o[n]is in casu illo daretur in integru[m] restitutio ex clausula g[ra]tia li. dic vt ibi notat. [Ad p[ro]uocauit] dum t[em]p[or]e non sit error in computo. ff. que infra. sine appel. rescin. l. i. Et vide infra de ap. l. hi qui.

Neq[ue] [In munere] die in sti. c. §. p[ro]pter lites. Hodie vero die supra q[ui] da. tu. pos. aut[em]. minoris debitor.

Coloni Dic supra qui da. tu. pos. l. fi. [Civilibus] id est tutela. ab alijs videf. ff. de iure i[m]munita. l. semper. §. conductores Vel ibi de conductore vectigaliuz: secundum glo.

Frater [Admisit] secus si ambos supra qui da. tu. pos. l. luminibus.

Exactores [Iusti. e. §. quod] interesi.

Testamento Dic supra vbi vbi tu. pe. l. i.

Voluntarie [P[ro]uilegiis] dic p[ro]uilegijs pupilli vel quo ad alia munera illi qui suscepit. nec quo ad alias tutelas. §. de epis. et cle. presbyteros. §. de his que spon. mu. sus. l. i. et. ij. li. x Et contra hunc intellectum opponitur. et solue. §. de diuer. rescrip. l. falso. Sed quere quid si non voluntarie sed coactus recipit: Dic q[uo]d m[ag]ister tomus p[ro]iudicat sibi. ff. de in ius vocan. l. neq[ue]. Ar. c[on]tra. ff. de admi. tu. q[ui] iuss[us]. It[em] q[uo]d si ille q[ui] habebat p[ro]uilegiu[m] reale [sicut non soluendi collecta] semel soluit: Dic q[uo]d non p[ro]iudicat sibi pro sequenti bus anis. ff. de ope. liber. l. operis no[n] impositis

Sed an saltem in suscepta sibi p[ro]iudicat: sic q[uo]d adimplere teneatur. Videtur q[uo]d no[n]. ff. locati. l. item que ritur. §. qui impleto. Dic contra supra de nego. gef. l. tutori. ff. de nego. ge. pomponius de vaca. mu. l. in honozibus. §. qui numerus. et. l. pe. §. si post causam. §. ti. l. ij. Et facit q[uo]d ille qui ex p[ro]uilegio non tenetur q[uo]d p[ro]iudicet sibi si onus voluntarie recepit. §. de his qui sp[er]o. mu. sus. in rubrica. l. x. Contra facit extra de elec. c. cupientes. cum notatis. li. vi. Q[ui]s de plene extra de regu. iuris. c. accessorium. li. vi. in nouel.

Seueriter Lege iulia rep[er]e fundarum. ff. ad le. tu. repetu[m]. l. ij. [Romiauit] Nota q[uo]d denunciator seu delator tenetur in expensis supra de iudi. l. fancimus de sumpt. recu. l. i. li. x. ff. ad turpil. l. i. §. incidit. et. l. ab accusati[one] §. nunciatores. Quod est verum si in bello scribatur et administret probationes. alias non. ff. de sal. l. arhetas. de his qui notat. in fa. l. ob hec in glo. In casu tamen videtur speciale q[uo]d non teneatur supra de monop. l. i. que facit contra predicta. [Reddere cogetur] officio iudicis vel actione in factum infra de sup. recu. l. i. li. x. ff. de va. mune. l. i. §. i.

Qua[m]p[er] [Propter periculum] ff. e. qui testamento. [Examinanda est] ff. de rei ven. l. vtiq[ue].

Sibi allegas [Iustus] h[on]o[r]is non tenet in aut. minoris supra qui da. tu. pos.

Licet [Excusare] licet non teneat datio supra qui da. tu. pos. l. maritus: secundum glosaz. [Pudoris] supra de interdic. matri. l. ij.

Tutores [Necesse] Dic infra de appel. hi q[ui]. [Non est] p[ro]ferit[ur] hodie cum non possit fraudari usufructuarius supra de inoffi. testa. aut. nouissima

da

Nota

7

Inutilitatē rez^[Ab- trem] que forte successit tutoribus quon-
dam.

Curatoꝝ^[Nō potes] in
lā. [Defensione potes.] fallit supra
e. l. libertos.

Quod res^[Nō est] vic
ris. Hec teneas quod hic notatur.

Si tutor^[Nō solutus.]
modo non per maliciam: Em glo.

Humanitat^[Fallit] de cler

q vasallus non teneatur iuuare do-
minum cōtra proximos. s. cōtra pa-
trem et alios. et hoc tenet spe. ti. de
feu. p. xvi. pro quo extra de iurifuf.
petitio. Item qz in iuramento non
venit illud qd nō verisimile fuisse p-
missum in specie. vt dixi. s. de nup.
aut. quod eis. Item quia pater non
debet priuari iure suo per obligatō-
nem quam fecit filius sine consensu
suo. ff. de polli. l. si quis rem. s. voto.
Item qz primus est in iure. ff. loca.
in operis. et hāc spe. titu. de feu. p.
xvi. Contra facit qz vinculum reli-
gionis magis obligat q̄ paterna ca-
ritas. vide extra de vo. r. vo. redem.
c. scripture: per Inno. xxi. q. ij. c. ij.
Item est expressum in feudis hic si-
nitur lex. s. si. Et facit. ff. de postu. l.
fi. Sed potest distingui quis habeat
iusticiam pro se. et sic restringe illū
ter. feudi. vel ibi de patre adoptiuo
vel de patre domini.

Excusationē<sup>[Hauic- culari-
tis]</sup> publicis. ff. de iure inum. l. sem-
per. s. negociatores. [Obligentur]
vide infra de ma. vin. l. i.

Si ex falsis alle-
gationibus excusa-
tus sit.

S absentib⁹ Idē
si pre-
sentibus. ff. de regu. iuris
l. acta. s. contra. [Defendere vos vo-
lebant.] vel curatoꝝibus qui debēt
dari. insti. de auto. tu. s. fina. [Dati
sunt] supra ti. i. l. q̄q̄.

Tutores^[Māifestū est] ex-
cusationem enim a-
mittit ex quo administrare incipit.
ff. e. non tantum. s. vacare. Fallit in
sti. e. penulti. ff. d. mino. verum. s. ex
facto. supra tit. i. l. humanitatis. ff.
l. iuris peritos. et. l. post susceptaz.
Et nota qz sententia iniusta reuoca-
tur: siue sit de falso q̄situm siue non:
fauore minoris. Et vide. j. si ex fal.
instru. Et ita no. hic in glo. Et itel
lige hanc. l. quando maliciose cessa-
uerunt. alias contra. ff. e. qui testa-
mento.

Si bt pponis<sup>[Ambi-
tione.]</sup> Spe-
cialia. alias cōtra. ff. ad trebell. l. ser-
uo. s. cum pretor.

Si tutores bt cura.
causa reipublice ab-
sentes fuerint.

Qui tutores^[Excusare.]
qui reipublice.

Quod si id.^[Postulabis]
supra si tu. non
ges. l. ij.

Certum^{[Anno] vt insti. e. s.}
item qui reipublice.

De excusatione bete-
ranorum.

Quicāusaria<sup>[Post. rē
stupēdia.]</sup>
non idē si ante infra de his qui non
imple. st. l. fina. lib. p. [Veteranis]
infra quando puoca. non est neces.
l. veteranis.

Quod placuit ^{Ho-} ^{ta q} ^{privilegiatus q̄ privilegiū zc. d. h.} ^{extra de proba. c. in presentia. s. ad} ^{vell. l. si sine. ff. ad macedo. l. si fili.} ^{de mino. l. verum. s. fi. et. l. fina.}

Qui numero liberorum se excusant.

Qui ad tutelā. ^{Quid i} ^{alys mu} ^{neribus? Vide. j. qui mi. liber. per} ^{totum. ff. de va. mu. l. ij. s. numerus.} ^{et. s. qui patrimonioz. j. de decur. l.} ^{si quis decurio. lib. x. ff. de iure inu} ^{ni. l. semp. s. mōstratur. dic. ibi. Sed} ^{posset queri quid si quis excusatus} ^{sit generaliter: et per suam. j. de de} ^{cur. l. quoties. li. x. cuius liberi post} ^{moritū: an expiret excusatio? Doc.} ^{dicunt q̄ nō: vt plene disputat Jo.} ^{an. de reg. iuris. c. de cet. li. vi. in no} ^{uella. Ar. de capel. mona. dilectus.} ^{s. ad hoc. Nec ob. ff. d. vaca. mune.} ^{l. ij. s. ad munerā. e. ti. l. fi. ff. e. nō tā} ^{tum. s. numerū. quia loquūtur in ca} ^{tu quo se excusavit ab vna. hic si ge} ^{neraliter. [Excusatiōes] isti. e. i. pñ.}

Qui morbo se excusant.

Luminib⁹ ^{[Seu cura} ^{tionis] sec⁹} ^{in patrimonialibus. ff. de decur. l.} ^{honoros.}

Qui etate se excusant.

Pater ^{Idē in teste notaf} ^{ff. de testi. l. iuri.} ^{sec⁹ in alijs psonalibus vbi sufficit} ^{tempus. lv. annozū infra qui etate.} ^{l. fi. li. x. Item non cōpellitur esse as} ^{essor vel iudex. ff. de mu. z bo. l. fi. i} ^{fra de pr. sa. scri. l. ij. li. xij.}

Qui numero tu- telarum se excu.

Si tres tutelās ^{2 nos} ^{vna. ff.} ^{e. si is qui. s. pe. [Non defunctorie]} ^{id est transitorie qz cito transeant.} ^{ff. e. l. non tm̄. [Quarte tutele] nisi} ^{sint eiusdem generis. ff. e. excusanf.} ^{s. amplius. z vide. e. ti. l. tria. et. l.} ^{dirimus. [Non proficiūt]. ff. de iur.} ^{ris. om. iudi. l. si idē. s. de vsuf. l. vsu} ^{re. infra de bona. sancim⁹ s. si qs au-} ^{tem. Sed cōtra. supra de proba. in} ^{strumenta. supra de vsuf. si stipula-} ^{tus. in aut. de fi. instru. s. si vero ad-} ^{ministratoz. z. s. si vero null⁹. coll. i.} ^{infra de insti. et substi. l. si pater.}

De cura. furiosi. vel prodigi.

Oratores ^{[Imple} ^{ta] ante} ^{vt minori. ff. de tute. l. qui} ^{habet.}

Orationis ^[Beneficium.] ^{z etiā alia priu} ^{legia q̄ danf minoribus in preferis} ^{prionibus z alijs. s. in qb⁹ cau. in te} ^{te. resti. nō est neces. l. sancimus: fm} ^{glo. [Ad agnatum] seu quēcūqz cu} ^{ratozē. [Extra decretū] cū decreto} ^{sic. Et sic intelligif. ff. e. j. pignus.}

Si pater ^{[Curatores] nisi} ^{tuyelisset. ff. e. l. t.} ^{s. fi. et. l. ij. et. ij.}

Cuz repudiante ^{[Pos} ^{tuit] ff.} ^{de repu. l. iul. solu. ma. si cum dotem} ^{s. sin autem.}

Cum alius ^{Nec lex immu} ^{tat. l. ff. e. l. i. s. i.} ^{vel intellige illam fm istam. [Sed} ^{manere] sic clericus cōiugatus sem} ^{per est clericus. Quis non semper} ^{gaudet privilegio. z refumit ipedi-} ^{mento cessante: extra de cleri. coniu} ^{ga. c. i. [Reg. crebra.] infra de bo. q̄} ^{libe. l. fin. s. pe.}

Cum furiosus ^{[Pater} ^{nū]. s. de} ^{epis. audi. l. de creationibus. j. de in}

Excusa-
tio semel
q̄sita pp
numerus
liberorū,
zc.

pu. & ali. sub. l. humanitatis. [Pars
rentibus] Abstinerere tamen potest
si non expediat eū obligari: s; glo.
Item dicunt quidam q; si in furore
decedat: q; nō trāsmittit. infra d iur
deli. si infanti. Sed argu. cōtra. isti.
de here. ab intesta. §. posthumi. §. de
suis et legit. hēf. apud hostes. ff. de
acqui. here. l. necessarijs: scdm glo.
Et vide. §. S. tali. [Abagna] ff. d suc
ces. edic. l. i. d bo. pos. q. fu. l. i. [Pos
sessionem.] neduz facti: immo iuris
scdm glo. [Antiquitas] vide. d. l. d
creationibus supra de episco. audi.
[Cum utilitate.] vide q; scripsi. su
pra de adminis. tu. l. fi. [Constitua
tur.] non tñ sit heres: s; m quosdam.
Alij contra. vt hic in glo. [Ad suc
cessionem] cū fructib; ff. de peti. he
re. l. heres furiosus: s; m glo. [Aqren
dū.] et sic vñs. et in hoc secus in he
reditate. Itē ad heredem suū trans
mittit: s; m glo.

Auf. Quod nūc.

[Sumitur i auf. vt hi qui. res mi
ha. per ob. §. pe. coll. vi. Et d hoc in
ramento vide in spe. de tu. in prima
colū. de reli. do. c. ij. in cle. cum no.

**De predijs mino
rum. &c.**

Unditō [Pigno
ris] vel
dic cōuentionalis cū de
creto obligati. vel dic
pignoris p̄torij. ff. e. l. iij. §. i. Et dic
q; alterius prediū pupillo obliga
tum vendit: s; m glo. [Consultū.] ff.
e. l. i. [Despiciet.] supra si aduer. vē.
pig. l. ij. dic ibi.

Nō est [Fecerint.] ff. e. l.
i. si communis. &
l. si pupillozum. §. i. [Doceat] supra
si aduer. ven. pig. l. ij.

Cū emācipat [Fo
ret.] ff. e. l. iij. §. pen. et. l. magis. §. i. [Pu
pillare] ff. de cura. fu. l. iulianus.

Non solū [Prohiben
tur] nec valet
ipso iure. infra. e. minores. sed i mo
bilibus tenet ipso iure. nec restitui
tur si sint res que seruando seruari
non possunt. nisi esset graue damnū
Si sint alie: restituitur: dum tamen
non sit modicum. ff. de mino. l. i. & si
ne: circa prin. et titu. l. pe. cum nota
tis. supra de in inte. resti. l. si cura
tozem. [Per transactiones.] & ideo
in trāsfactione que etiā fit super lite
mota: op^o est decreto. ff. de transac.
cum hi. §. si cū lis. Et sic debet intel
ligi. supra de trāsfac. preses: s; glo.
Et hoc si rem imobilē tradit. s; glo.
si retinet & dat pecuniā. [Debebis]
supra de repu. que fi. in iudi. l. i. su
pra si aduer. transac. l. i.

Et si p̄les [Non veta
ris] ff. e. l. §.
uis. Ar. cōtra. insti. qui manu. non
pos. §. semel. Sed ibi falsa p̄ iusta:
s; m glo. Sed videtur idem i iniusta.
ff. de rebus eo. l. magis. §. si es alie
num.

Minoruz [Nō potuit]
nisi cause pro
bentur vt sequitur.

Si ad resoluēdā.

[Cautiōē] per quam transfereba
tur dominū: q; pater possidebat. in
sti. de rerum diui. §. interdum.

Predia [Consultū.] Dic
s; si aduer. do. l.
i. q; rei quantitas quādoq; facit re
quiri decretum vt hic.]

Et si is [Pignora] vel ipm
curatorem si proprio
nomie se obligauit. §. d fideius. mi.
l. i. quādo ex fac. tu. l. i. Sed quomo
do remanet vel contrahitur accesso
rium sine p̄ncipali. ff. de soluti. ste
chum. §. quod vulgo: Quidā dicūt
speciale. sicut. ff. de duo. re. l. fi. [Ex
rebus proprijs] si ex rebus pupilli:
dic supra ti. i. l. ij. [P̄sequi] ar. cō
tra. supra de leg. nō dubium. sed ibi
in p̄hibitionē tangētibus: & effica

Liber Quintus

ciam bare valentibus. hic nullā dare potest. imo nec tūgit prohibitū. Et videtur q̄ marit⁹ q̄ vedit rē do talē: possit se obligare p̄ euictione. Et no. ff. de fideius. l. cum lex.

si fundus sit sterilis: sic q̄ nichil potest percipi: alias non. fm glo. ff. e. si fundus.

¶ An necesse ē p̄ bare verus in vtilitate minoris.

Prediorū [Processus] et ita p̄bat creditor. Super quo dicit q̄ aut fuit cōtractus null⁹: et tūc indistincte p̄bat aduersarius. Aut tenet. et tunc aut fuit data pecunia tutor. et semp̄ p̄bat q̄ tradidit q̄ versa fuit i vtilitate pupilli: vt hic. Et ita hic notat. Aut fuit tradita pupillo tūc aut ille qui tradidit ponit eā in vtilitate cōuersam: et p̄bat. i. e. si predium. et. l. vtere. Et hoc siue ponat agēdo: siue defendēdo: siue excipiēdo. ff. de p̄ba. in exceptionib⁹. Aut pupillus ponit eā cōsumptā i alios v̄sus. vel se nō esse locupletiozem: et probat. ff. de iur. iur. l. nā postea. §. si minor. Fallit in creditore mutua te qui semp̄ h̄y probare. §. si aduer. cre. l. i. et vide ibi. Hec sunt de mente D. y. qui secundū membū huius glo. subdistinguit: vt scripsit. ff. de adm. tu. l. sine herede. §. interposito.

Si quidē [Probet] [Secus si iterpo] fuisset decretū in receptione debiti. ff. de mino. l. ait p̄tor. §. quid tñ. vel ibi p̄cepit. hic p̄misit. et ita nota. ff. de fideius. m. l. ij. Sed quid sit restitui vt precium suppleatur non vt restituat res. an fideiussores teneantur cū licitū sit emptori habere rem? Doct. q̄ sic. ff. de iure doti. l. si res. §. i. sec⁹ est si iure cōi hoc peteret: fm eos: q̄ tunc fideiussores haberet exceptionem que iure cōmuni competit.

¶ Casus d̄ b⁹ p̄dia minoris alienat.

Obes alienū [Vel a] [liā ne] cessariā causaz: vt dotis. §. de adm. nis. tu. l. lex. Vel donatōis an nuptias. infra si ma. fac. l. si. Vel famis. §. de pa. qui si. distra. l. i. et forte ob factum cōiūctarum p̄sonarū. ff. de tu. et ra. distra. l. i. §. sed nōnullos. Vel

Etia vctigale. [Non licet] idem si quodcumq̄ ius habet in re. ff. e. l. iij. §. si is.

Vtere [Debitum.] [Dicit supra. e. l. prediorum.]

Si minor [Cū aliud] [si idē possit.] ff. e. l. i. §. si. cū. l. se. Et facit. ff. e. si pupilloz. §. si cōtra. et pro. l. magis puto. §. si fundus et. §. si pupillus.

Si prediū [Secernit] ff. de verbo sig. l. v̄ bana. [Situ est] ff. de bo. au. to. iudi. pos. cum vnus. §. is qui. de iudi. heres. absēs. supra de iudi. l. p̄perandum. ff. de tu. z. cu. da. ab his. l. pupillo. Quidā dicunt q̄ etiā iudex domicilij potest. ff. e. magis. §. illud. infra de dona. l. i. hac. z. l. lata. p̄ter Inno. hosti. z. Ho. an. de p̄uile. pastoralis. Et vide quod no. supra de sacrosanc. eccle. au. hoc ius p̄rectus. Et facit. ff. de ma. vin. l. etiā. §. si. [Potuerit] supra. e. l. prediorū. [Facultatibus] mobilibus. ff. e. magis. §. querat.

Inter om̄s [ff. e. pupil] [lorū.] [Si] [ne decreto] Et sic si expedit pupillo vel minori possunt prouocare: facta fide de hoc iudici: et interposito decreto. Et sic pōt intelligi. ff. de au. to. p̄stan. l. inter pupillā. et ibi no. Et de hoc no. docto. supra si aduer. transac. l. Itoz p̄elatus ecclesie potest prouocare supra de sacrosanc. eccle. l. iubemus. ij. Sed forte tunc sunt necessaria que requiruntur in alienatione: iurta autenti. hoc ius. Itē potest fieri quo ad fructus diuisio sine decreto. ff. famit. heret. l. lucius. Et vide. ff. ad carbo. l. iij. §. due. p̄ eo quod supra scripsit. [Prouocante] ff. eadem lege secunda. §. si ius.

8

Nota.

[S]i minores <sup>[Ob no-
xij] ad</sup>
pecuniam si ad rem certā: distingui-
tur an ex suo an ex p̄s̄tractu. ff. e.
mag. §. si pupill^o. r. §. si p̄. [Era-
minatus] ff. e. magis. §. non passim.

[Q]uā decreto opus
non est.

[Q]uid si minor donat ecclie: Ca-
noniste dicūt q̄ nō est op^o decreto:
extra de p̄ba. in p̄s̄ntia. Et vide. §.
ti. i. l. p̄dia: cum notatis ibidem.

[S]i p̄bare <sup>[Consensu
se] supra de</sup>
pac. inter emp. et vendi. l. ij.

[I]llud <sup>[Accedit] si nichil
lominus causa de-</sup>
bet inquiri apud p̄fidē supra de his
qui ve. eta. impe. l. pe. vel ibi impe-
travit generaliter. hec specialiter.

[P]redijū ^[Ad minorem]
Quid si p̄ce-
pit de re minoris quem heredem in-
stituit: Videtur q̄ possit sicut d̄ sua
ff. de ma. testa. l. si seru^o. quia lega-
re eam potest: infra cōmunia de le.
l. ij. Sed hec lex supponit contra.

<sup>[Adandasse] nota per hāc. l. q̄ si tes-
tator iussit vendi de bonis suis pro
executione sua cōplenda: q̄ non sit
opus decreto. ff. e. l. i. §. i. et ita sen-
tit glosa.</sup>

[E]t sine ^[Permittimus]
supra de admi. tu.
lex que.

[S]i q̄s ignorans
rem minoris esse sine
decreto ꝛc.

[S]ea <sup>[Statuti tēpo-
ris] q̄d incipit
ex quo fact^o est maior. §.
inqui. cau. in inte. resti.
non est necessa. l. fi.</sup>

[S]i contra <sup>[Probaue-
ris]. l. eē tu</sup>

as nec ob supra. ti. ij. si p̄diū. r. l. p̄e-
diorum. [Et fructus] extēt vel non
vt. l. si p̄diū. [Estitit] etiaz in
iure errantem. ff. d̄ peti. here. l. sed r
si lege §. scire: secundum glo.

[P]ossessiois <sup>[Inter-
cesserit]</sup>
post minorem etatem supra. e. l. i.

[Q]uonia aduersus.
[Cunctatione habita] infra in qui.
cau. ces. lon. tempo. p̄scrip. l. non ē
cognitum.

[S]i maior factus
sine decreto factam
alienationem ꝛc.

[D]omi pponas
<sup>[Ad minorē p̄cio] scz dime-
dia iusti p̄cū. Katihabi-
tio em̄ facit t̄m̄ ac si ma-
ior vendidisset. fm̄ glosam. [An ve-
lit] supra de rescin. vendi. l. ij.</sup>

[S]i sine decreto <sup>[Posses-
sor] quia</sup>
tanq̄ suam vendiderat et emptor
putabat eum dominum: secundum
glosam.

[S]i quādo <sup>[Hic recitan-
tur multe o-
piniones in glo. Tu autem intelli-
ge. hanc. l. quando venditio tenuit.
nec deficiebat nisi decretū: qz forte
tutor vel curator alienauerunt vna
cum minoribus r̄ ex iusta causa vel
maior. xij. annis sine curatore: et
ex iusta causa: vel qui veniam eta-
tis impetrauit: vel minor cum au-
ctoritate. Si autem venditio defice-
ret in alio q̄ in interpositione dere-
ti: habet locum supra ti. i. per totū.
vel forte si tutor suo proprio nomi-
ne venderet. Et is intellectus pro-
cedit de mēte glo. et doc. [Ad minor]
lege q̄ heres erat minor. r̄ non cur-
rit sibi quinquennium.</sup>

Si minor
donat ec-
clesie.

Nota p̄-
petuo.

De magistratibus conueniendis.

S magistrat⁹. [Stipulati sūt] et tutores hec tenentur promittere. insti. d. satis da. tu. §. i. secundum glo. et Azo. [Bonis excussis] tutorus si omnes gesserunt vt supra de admint. tu. l. ij. [Reuocatis] Item dic q̄ excussis fideiussoribus. J. e. aduersus secundum glo.

In heredes. [Nō lata culpa] de leui non tenetur heres. ff. e. quod ad heredem. [Non est] nisi lite contestata. §. de heredi. tu. l. i. secundum glosam.

Si tu [ydoneū] leui cupa alias insolidus. ff. e. in magistratus [Pro viri parte] vi de. ff. e. l. i. §. sin autem.

Ad uersus [Satisfactū] dic. §. l. de diu. tu. l. ij. ff. e. l. duo. z. l. proponatur.

In magistratus. [Rominatores] et ad quos pertinet exigere cautionem. Alij enim non tenentur insti. de satis da. tu. §. neg. [Actio num] tutele: vel in factus. [Ex sententia] consulto] sed fideiussor eorū non tenet. ff. ad municip. l. ij. §. penul.

Cum sit [Scribe vicij] cui commissum fuerat facere inuentarium et recipe re fideiussorem.

Explicit quintus liber breuiarij domini Johannis fabri sup quinto libro Lodici.

Incipit liber sextus

De seruis fugitiuis.

Seruum fugitiuum. Idem in errore. ff. e. l. §. pe. z. dic quid sit erro.

ff. de edili. edic. l. qui sit fugitiu⁹. Do. tñ contra. qz erro. non habet animum se lucradi. Sed dic qz imo saltem quo ad vsum et operas z vide. ff. d. fur. acilla. [Si furtū] cōtra J. ti. i. q. seruū. iūcta. l. sepe. ff. de verbo. sig. Sz ibi qñ per aliū nō apprehendit. Itē ob. ff. de fur. interdum §. cū aut. iūcta. l. i. §. per seruū z. l. ij. §. seruus. z. l. rem. que. ff. de acq. pos. Sz dic qz ille §. loquit in peculiaribus. z in alijs q̄ in seruo: scdm glo. et doc. Item dic qz hec non ob tinent in ceteris rebus: nec animabus: scdm docto. quia non cōmittūt dolum. Sed in statu libero bene ob tinet qz interi est seruus. ff. de sta. libe. statu liber. Et idē in ascripticio z in quocūqz in quo ius reale est cū vendicent. ff. de rei vendi. l. i. §. per hanc. [Ideoqz] qz sit furtū z est res furtiua. als nō est bonū argumentū per. l. ff. de vsuca. sequit. §. si rē [Nec vsucaptionē] he due negationes nō faciunt affirmationez: quia resultat sensus contrarij iuri. Et sic non ob. ff. de verb. sig. l. duobus. [Nec longi] vel dic qz loquitur de prescriptioe que ē. J. de prescrip. l. d. temp. que pro li. cōpe. Vel dic qz hic fuit appositum ex abundantia: qz de hac nullum dubium sed. xxx. annis prescribitur: incipiendis ex quo dominus possidere desijt. quod dic in. d. §. si seruus. Et sic tenent glo. z doc. [Ex quacūqz] causa quia non potest esse quin sit in operis z alijs.

Quis faciat fugitiuus furtiuum

8

Requirendi. [Fugitiuos] nō idē in alijs qui nō se perdunt animo sicut docto. z no. ff. e. l. i. §. hoc autēz. nisi iusta causa moueret iudicē: secū dum quosdam. [Officij est] ff. e. de ius. z. l. i. §. i. z. §. hoc autem.

Si fugitiui ^{[Pede a-}putato] i
hoc corrigi per aut. sed nouo iure.
que est in aut. vt nulli iudi. §. qz vo.
col. ix. [Afficiantur] jextra ordinem
ff. de pe. l. hodie. In casu tamen: vl-
timo supplicio. ff. de pe. l. si quis ali
quid. §. i.

Aut. **S**ed nouo.

[Exigat.] in casu. l. si fugitiui. z in
aut. de man. p. un. §. coges colla. iij.
¶ Idem dicit glo. in tabellione q̄ con-
fict falsum instrumētum vt in lum-
barda. [Solūmodo manus] in qua
minus pōt: vt. ff. de pe. l. interpreta-
tione. Sed si sit omnino arida: am-
putetur alia. ff. de edili. edic. qui cla-
uū. §. penul. hz doc. [Castigabitur]
scz fustibus. Et hoc nisi esset publi-
cus latro qui consueuerat furari. ff.
de penis. l. capitalium. §. famosos.
Sed hodie videt in hoc corrigi. vt
in libro feu. d. cleri. viio. pa. §. si quis
quqz. Sed ibi loquitur vbi als fur-
tū fecerat. Nec dicas q̄ corrigitur
per §. iniuria. de pa. te. z eius vio.
¶ Quis glo. columbi. hoc videre ibi
sentire.

Quicūqz ^{[Uel q̄cūqz. ff.}de adulte. qui
domū. [Susceperit] sciēs. §. e. §. q̄
si. [Uel. xx. solidis.] yniformiter. li-
cet sint diuersa p̄cia. §. de cōi seruo.
l. si. [Reddat.] pdi. ex hac. l. hz glo.
z doc. Et dic q̄ hec lex obtinet i ser-
uo puati. In seruo fisci. dic i fra. l. si
quis. In seruo i peratoris: dic. §. de
fugiti. col. l. ij. li. xi. In seruo ciuita-
tis: dic. §. l. p̄ima. In libero ascri-
pto ciuitati: dic. §. l. fin. In illiricia-
nis vel tracestibus: dic. §. de collo. il-
li. l. i. et de tracen. l. rationem. li. xi.
In ascripticis priuatorū vel in qui
luis: dic. §. de agri. et censu. seruos.
li. xi. Idē vide. §. d. murile. l. v. et. vi.
lib. xi. Itē dic solidū quod valet vñū
aureū. z. lxx. faciunt libram auri. ff.
de in ius vo. l. si. §. d. suscep. quotiēs.
li. x. Item dic q̄ penitendo non cui

tant hanc primā licet sit secus in ea
que fisco applicatur. ff. e. l. §. i. fm
glo. et docto. [Uel tertio] z si plus
plures: fm glo. z doc. Alij p̄tra. §.
de mo. mulc. eos. dic ibi i multa se-
cus q̄ hic in pena. [In minorū per-
sona] §. vñ vi. l. memnerint. de fal.
mone. l. i. [Iudicis.] dic. §. de mo-
do mulc. l. si. in fin. [Abentitus] fza-
cit. §. de col. illi. l. i. li. xi. vel dic vt ibi
no. [Sane] speciale q̄ torques cō-
tra dñm. §. de questi. l. i. et. l. seruos.
[Torqueri] si indicia p̄cedat: fm
glo. [Interrogatione] jet ita specia-
le q̄ credit seruo. ff. d. edili. edic. l. q̄
ro. §. si. [Seruo etiā suo] neduz age-
re non potest immo seruo. zc.

Mācipia <sup>[Ad reipu-
blice] quarū</sup>
cūqz ciuitatū: fm glo. z doc. [Eadē
forma] z ita trāfferret ius patrona-
tus in alio liberto.

Cū seruū <sup>[Proprietas
tē] dic q̄ op̄</sup>
ponebat q̄ seruus erat iuus vel ne-
gabatur esse petentis. et agebatur rei
vendi. als nō admitteretur talis ex-
ceptio. §. de agri. z censu. l. coloni. li.
xi. Quidam tñ dicit q̄ hic oppone-
bat q̄ erat tertij. z dicit q̄ admit-
titur talis exceptio qz nullius per-
sonam respicit sed rem. sicut si dice-
ret nō potes petere qz res est sacra.
Et sic intelligunt. §. d. acqui. possess.
vicia. §. de rei vendi. l. fina. Ar. con-
tra. ff. de testamē. mili. l. militū. §. ve-
teranus. de bo. poss. fm. ta. l. q̄ ex li-
beris. §. testamēto. ff. qui po. in pig.
claudius. et. l. creditor. et. l. ij. si vsu-
fruce. pe. l. vti frui. si pars here. pe-
ta. l. i. Sed distingue quia quedam
sunt exceptiones que omnino cona-
cernunt rem: z illas quilibet potest
opponere. Quedaz que concernūt
personam et ius quod persona ha-
bet in re: et tunc aut opponit posses-
sor: aut cōpetitor. vbi possessor: tūc
aut enervat ius actoris omnino. et
videtur q̄ possit opponere. Aut nō.
et tunc non admittitur ad proponē

dum sus qđ tertio cōpetit. sicut cō-
petitor nō admittitur nisi doceat d
suo itereffe. Et vide quod no. extra
de senten. r. r. iudi. cum bertoldus:
secundum Bnno. in glo. si. in spe. de
elect. s. penulti. colū. [Aperta veri-
tate jet ita valet ad pbatōnem hoc
casu fm Bzo. ad presumptionem.
supra de rei ven. cum super. j. de li-
be. cau. ea que.

¶ Si quis Dic supra. l. qđ
cūq; [Duodeci
libras.] Et sic excedit quadrupluz
ex ordinatione legis. Nec ob. insti.
de act. s. omnes.

¶ Si qui Publicorum jet
pnuatorz ipis scie
tibus j. de bo. liber. l. ij. [Et liberi
eorz] speciale: quia matres sequun-
tur hoc casu. Et sic nō ob. supra de
rei ven. partum.

**¶ De furtis & seruo
corrupto.**

¶ Ex pecunia
Scilicet dominica: vel pe-
culiari. Quis enim seruus possit do-
minum peculiotenus obligare. ff. d
pecu. si quis seruum: non tamen po-
test res transferre. ff. de condi. inde.
si procurator. s. i. nisi haberet liberā
administrationem. ff. de pigno. ac.
l. si conuenerit. supra quod cū eo. l.
si liberam. [Comparauerūt] nomi-
ne hui. Et ideo tenētur furti: Quis
non haberēt animum sibi lucrandi
quia nedum open: immo furtū ipsi
faciebant: licet ad vtilitatem confu-
ris: videlicet serui. ff. e. si perferen-
dum. alias obstarēt. ff. e. l. i. r. l. qui
saccum. Itē dic qđ seruus volebat il-
lud furari domino r. ipsi sciebant. r.
qđ inustovel ignorante domino tra-
debatur pecunia. ff. pmo si seruus.
supra quod cum eo. l. si liberā. [An
mandati] que per seruum acquiri:
tur qui mandauerat. alias cum non

esset nomine suo. r. ff. de nego. ges.
si pupilli. s. si ego. [Nec enim] r. est
ideo quia esses contrarius. per vnā
enim viam improbares contractū:
per aliam approbares. supra si ser.
exte. l. i. ff. de cōdi. et de ticio. Alias
concurreret bene et darentur am-
be in eo quod se excedunt. ff. man. si
mandauero. s. si tibi. pro socio. l. rei
communis. como. l. si seruus. Illud
vero quod glo. dicit qđ hic ex alteri?
Jetu ibi ex suo: non placet doc. Sed
quid si ynam elegit an potest varia-
rer? Quidam qđ sicyq; ad litem con-
tes. ff. rem ra. ha. amplius: et. l. quo
enim. s. i. de verbo. obli. si stipulat?
Ja. de ra. et pe. de bel. pti. contra.
infra. l. si. ff. de solu. dispensatorez.
pro quibus extra de postula. ca. l. li.
vi. ¶ Quid si egit mandati et suc-
cubuit: nūc agit furti vel cōdictiōe
furtina: Ja. d. ra. dicit qđ pōt. Qđ
potest esse verum si succubuit/ quia
non pbavit mandatus. si vero suc-
cubuit quia nichil probauit: tunc se
cus. ff. de iur. iu. si duobus. s. iulian?
r. s. l. Sed cui remanebunt predia
cum dñs agit furti: Dic qđ empto-
ri: scđm Ja. Sed secus si filius tra-
didisset pecuniam patre reprobans.
te. Nam filius agere potest. infra d
bo. que li. l. si. secundum Ja. Qpōz
teret tamen qđ solueret precium em-
ptori. Sed an saltē dominus de pe-
culio tenetur emptori: Idez Ja. qđ
sic. ff. si cer. pe. si fūdus. s. l. Et no. qđ
hec. l. est hodie sepe in facto. non in
seruis: sed in filiis et vxoribus tra-
dentibus pecunias patrum et ma-
ritorum.

¶ In ciuilez Id est irratō
nabilem. Jō
non valet statutum seu consuetudo
ad contrarium. Et no. hosti. in sum-
ma de pos. s. qua pena. s. quid si qđ
emat. Si tñ emit bona fide vt redde-
ret domino / r. forte minorz p̄cio qđ
valet: esset equum restitui scđm. Et
videtur notari. e. s. s. quid d predā
ementibus. j. d. euic. super. s. de rei

Mutatō
aut pcur-
sus actio-
num.

28

Nota hō
dictum.

De furtis et seruo corrupto. fo. cxlvi.

ven. si mancipiū nisi esset cōuersum in sui utilitatē. ff. d. rei v. l. emptor.

[A dominis] si sint bone fidei possessores. vide. f. e. l. manifestissimi.

[Suspitionē] si alias cōstiterit talia emere. alias non esset suspectus ex eo q̄ reperit penes eū: secundūz glo. z̄ doc. licet pla. contra.

C Si nondūz [Lōsecratam] d̄ factō destinaueras tamen animo. ff. de polli. l. ij. dic̄ ibi.

C Aduersus eū [Hō cōtra herede. ff. d. ser. corrup. hec actio. De terioris animi] vel p̄ ipm non steterit. f. e. si quis. [Potēs] nec vna cōsumit aliam. ff. de priua. delict. nūq̄ fm glo. [Actiones] supra d̄ procu. l. ij. notatur.

C Civile est [Sed nō cogitur fm glo. s̄. de peti. here. cogi. sed si iudex officio suo inquirat: cogit. Et sic intellege qd̄ no. ff. d. condi. ob tur. cau. l. idē. s. fi. q̄ videtur contra. hūc glo. z̄ ff. de fur. qui vas. s. qui furem de prescrip. ver. l. solent. f. de fal. l. maiorē. vel ibi erat p̄sumptio contra reū] [Boni viri] hec suspitio ouis ex qualitate p̄fone. s. l. ij. dixi. fm. glo.

C Alienū seruu [Vel alio mō] hoc mō si fit furtū nisi p̄tractet ff. e. inficiādo. [Detinuerit] mouendo vel includendo: secundū glo.

C Si is cui [Dic q̄ si fuit a te interpositus] tu agis cōdictiōe furti: et mater potest agere furti. si a matre sola: ipsa agit: non tu: fm glo. ff. de acqui. re. do. l. penul. de fur. l. eū qui. s. si ep̄i sola.

C Etiaz furti [Scien] alias contra. ff. vi. bono. rap. l. ij. s. si publica nus. [Abduxit] Itē tenetur ex edito de publicanis. z̄ tūc cōdenat in

duplum. nec efficitur infamis. ff. de his qui no. infra. l. ij.

C Subtracto [Vel vi abrepto]. s̄. quod me. cau. l. i. [Non oblatum] secus si oblatū. ff. de cōdi. fur. l. parui. Sed quo ad actionem furti oblatio non liberat. secundum doc. ff. de edit. edic. quis sit.

C Si abducta [Vel plaga] dic ff. ad. l. faui. de pla. l. pe. [Possessio reuertatur]. ff. de vsuca. sequitur. s̄. tunc. et. s̄. sed et si. et. l. si fur. [Successisse] dicas q̄ actio furti dat̄ heredi vli: ex contractione facta i vita defuncti. sed non ex ea que post fm glo. Sed cōtra no. q̄ imo ex illa que post. ff. de cōdi. fur. l. sed nec. Et verius fm doc. s̄z singulari datur ex cōtractione facta post. ff. e. si dñm. z̄ l. si is q̄ rē. s. i. Si iacēte hereditate fiat furtum dic. ff. e. hereditarie. de vsuca. si hō secundum glōsā.

C De his [Dñs] z̄ possessor ff. de vsuca. si hō. d̄ cri. epi. here. l. ij. [Herum] si ante non tenetur furti. f. de cri. expi. here. l. aduersus. f. e. quis. [Cognouerit]. Quid si ante ceperit: glo. dicit agit ex noua cōtractione. Qd̄ nō est verus nisi heres apprehendisset possessionem: vt. d. l. si homo.

C Ancille [Primo queritur an partus] partus ancille furtiue sit furtiuus: Et dic q̄ sic si fuit subrepta grauida. Vel si conceperit z̄ peperit penes furē: vt hic. ff. e. qui vas. s. si ancilla. Si autem concepit penes furem et peperit apud bone fidei possessorem: idē. Sed tunc non agitur furti actione vt dicto. s. si ancilla. Sed vbi p̄cepit z̄ peperit apud bone fidei possessore: tūc nō est furtiuus. f. pro empto. si matrem. Secundo queritur: an possit vsucapi: Et dic q̄ nō: quādo ē furtiuus: vt hic. Sed qm̄ nō est furtiuus?

da

partus ancille furtiue.

Liber Sextus

hic q̄ aut bone fidei possessor sciuit
matrem alienam anteq̄ conciperet
et non vsucapit. ff. de vsuca. sequit̄
§. de illo. z §. sed si feruus. z §. si an-
teq̄. At postq̄ concepit tūc aut sci-
uit simpliciter alienam non furtiuā
et non impeditur: vt. e. ti. iusto. §. et
si possessionis. Aut sciuit furtiuam
z tunc aut ante partum editū: z ipe
ditur. ff. de vsuca. l. non solum. Aut
post: z tunc etiam impeditur nisi de-
nunciauerit domino si pōt. ff. p suo
si ancillam. Et hec sunt specialia cō-
tra. l. i. ff. de vsuca. trans. Et hec oīa
obtinēt in fetibus aīaliū p̄ter id
quod bone fidei possessor facit suos
sine vsucapione. quia sunt in fructu
sed partus non. ff. de vsuris. in pecu-
dum. Et ita notat. ff. de vsuca. l. se-
quitur §. lana. Quis als no. ff. ad. l.
fal. paulus respondit. [Actione] si
fuit separatus ab ytero matris pe-
nes furem: alias nō agitur furti. ff.
e. qui vas. §. si ancilla: fm glo. [Zu-
ris questio ē]. ff. e. si pignore. §. cum
furti. [Tenentur]. §. quod cum eo.
si liberam in si.

Post decisionē [Agit p-
hibent] scilicet furti. sed conditiōe furtiuā
sc. ff. de condi. fur. si pro fure. §. fur-
ti: secūdū glo. [Vendicare]. §. de vo-
na. si donationis. [Apud presides]
Quis etiam pactum fecisses. §. de ex-
cep. si ex maiore.

Eos qui [A seruo] Idē
rel. [Potes] §. quod cum eo: si liberā
§. si. §. l. i. ff. como. l. seruus.

Furti. [Potes] insti. e. §.

Si seruus [Tenunde-
dit] z tradit: vel capi permisit supra. e. alie-
num. notatur.

Quāuis Vide. §. e. de
his cuz notat

In eum [Cepisse] siue ca-
piat siue recipiat

ff. de incen. rui. nau. l. iij. §. hūc aut
[Oīm statutā] furti vel vi bono:ū
raptor. Vel dic criminalem. [De-
clarat] hodie est alia pena. per aut.
nauigia.

Aut. C Nauigia.

Sumitur in li. feu. de sta. et consue.
p̄tra liber. eccle. sac. §. nauigia. [In
currisset] z v3 causa huiusmodi sci-
pi infra annū. §. de nau. l. ij. z termi-
nari infra bienniu: vt. e. ti. pe. fm. g.
Vel dic fm dy. q. l. ij. loq̄tur q̄n pe-
titur quadruplū. Si vero simplum
actio et instantia est p̄petua. et. l. pe-
nul. loquit̄ q̄n agitur criminaliter:
vt infra cer. temp. l. ij.

Falsus [Procurator] q̄
nō h3 mandatum
est reuocatus. [Exigendo] vel a sol-
uente gratis recipiendo: fm glosaz
[Manifesti] qz heclex remāsit ob-
scura. Ideo queritur in primo casu.
q̄n d̄positū recepit cui daf actio fur-
ti z cōdictio furtiuā. Et dic q̄ dño
datur actio furti z cōdictio furtiuā.
S3 si non sit dñs s3 habebat ius i re
datur p̄. re p̄dictio icerti. Si vero
esset tm̄ possessor: daf triticaria: vt
ptz. ff. de condi. furti. z iō. §. si. de tri-
ti. l. ij. Et semp datur furti ad penā
§. l. fin. [Sed qd si deponens non
erat possessor nec habebat ius i re?
Dic nō dari actionē pro re s3 actio-
nem furti pro pena tm̄. ff. loca. cū in
plures. §. messē. de peti. here. et non
tm̄. Depositario aut nulla daf. nec
etiā furti. ff. e. is cui. et. l. cū q̄ §. is
apud. Quod est verū nisi sua inter-
esset absqz dolo: qz forte lata culpa
amississet. d̄positi. qd̄ nerua: fm Ja.
de ra. Vel leui in casu. ff. si cer. pe. si
quis. z facit. §. l. fi. Circa fm casum
queritur quis aget pro re: vel actio-
ne furti p̄ pena? Super quo dic q̄
aut pcurator nūq̄ habuit mādātū
aut habuit sed fuit reuocatū. P̄te
mo casu aut fuit translātum. dōm-
nium in falsū pcuratorē: tūc daf sol-

Si falsus
procurator
depo-
sitū rece-
perit

da

Si rece-
pit es ali-
enum.

uenti conditio indebiti. §. de condi. inde. l. creditorem. Si non transtulit dominium: datur conditio furtiua et actio furti soluenti. ff. e. falsus. §. i. **¶** Ibi vero dedit non vt procuratori sed vt faciat eum liberari datur conditio ob causam in casu quo transtulit dominium. ff. de condi. ob cau. si procurator. In nullo autem casu quo dominium transferretur: datur actio furti soluenti. ff. de condi. ca. da. l. pe. et d. l. falsus. §. i. Licet Mar. contra. secundum glo. cuius est hec distinctio. Doc. dicunt q. mar. non dixit. sed dixit q. vbi vix dominium non transferretur. datur soluenti conditio furti et conditio ob causam si dedit vt liberetur. vel conditio indebiti si crederet iam se liberari. Et hac dicunt vera. 3a. 2. dy. **¶** Des dicunt q. oēs condictiones dependent contra fures pro quibus. ff. si cer. peta. l. certi. conditio. §. competit. de tritica actio. l. ij. Ar. contra. ff. de condi. cau. da. cū seruus. pro ipsis. ff. e. si vendidero. §. si ticius. Sed certe ille. §. videtur concludere q. conditio furti competit cum condicione idebiti: et ita domino translato. Sed dic q. verum est q. ibi fuit translatum dominium per ratihabitionem. ff. de nego. gest. si ego. Et ideo conditio furti competit: quia ante competierat q. ratum haberetur quando soluens erat dominus et desistit esse dominus sine voluntate sua. Si autem de voluntate sua desisset: extingueret conditio furtiua. ff. de condi. fur. l. sed nec. et. l. si ue. In secundo casu q. habuit mandatum sed fuit reuocatus. tunc si sciens soluit: videtur donare. ff. de condi. inde. si non forte. §. qui filio. Si ignorans: dic q. liberatur statim si procurator non habuit animum interceptiendi. alias ope exceptionis. ff. de solu. cum quis. §. i. insti. mā. §. re. etc. Sed subuenitur creditori quia in primo casu datur ei conditio furtiua et actio furti cum dominium fuerit ei questum et possessio per dictum

procuratorem reuocatum. Sed in secundo ceditur ei actio furti et conditio furtiua. ff. de solu. si quis seruo in fi. km glo. Est ergo intentio glo. q. hec lex obtinet vbi non est translatum dominium in falsum procuratorem: quia tunc est fur. alias non est fur nisi in casu quando acquirit dominium q. mandatum habuit: s. erat reuocatum: vt supra. **¶** Sed quero quando videtur translatum dominium. Glo. dicit q. q. petebat vt procurator in rem suam: tunc in dubio debitor videtur velle transferre dominium: et eodem modo scdm doc. si traderet vt vero procuratori: quia iam crederet se liberatum nisi aliud appareret per verba. quia forte tradidisset vt nuncio. vel nisi in persona procuratoris erraret. ff. e. si qs vros. §. cum ticio. Et scdm hec ista lex multum restringitur. vnde in dubio videtur hec lex q. non transferatur dominium in falsum procuratorem: q. non videtur transferre nisi liberetur et ad hoc facit. l. falsus. §. i. Alia tamen opinio magis comis: et securior. **¶** Sed quid si ostendit procuratorium quod fuit iudicatum bonum: et debitor condemnatus ad soluendum nunquid nocet dominus? Dic q. no. et dixi supra de procura licet. ff. de solu. qui hoīem. §. si nullo. **¶** Sed an in casu illo potest repetere a falso procuratore? Non videtur. ff. de condi. inde. l. iulia. quod per q. durum est. **¶** Sed quid si procurator habuit mandatum qui tunc erat bone vite. qui post est factus prodigus in absentia domini: an solventes ei liberent? Dic q. non scdm doc. ff. de cofir. tu. in cofirmādo. 2. l. p. de solu. si cum cornelius. Illud vero no. q. vbi procurator recipiendo p. mittit furtum. si dominus ratum h. euanescit: vt §. si ticius. **¶** S. q. si recepit idebitum? Dic q. si de mandato domini: dominus tenet vt. l. cuz. §. i. d. condi. inde. Si sine mandato et dominus ratificat dic vt §. si ticius. Si non ratificat dicitur supra i. recipies

Libet Sextus

te debitū dictū est. [Furti nec mani
festi] quia manifestū esse non potest
infra. e. manifesti simi.

Si quis seruo [Dñō cō
cedente]
secus si seipz celaret. s. ti. i. l. iij. vel
hic p̄cessit dicitū dñi s̄ volūtate ibi
nō. [Tū cōsiliū] speciale hoc casu. z
dic supra de epis. z cle. l. si quis non
dicā rapere. [P̄bertemptet.] sed cū
actio de seruo corrupto datur ad in
teresse: quōd hic estimat cum nil iter
sit: Dic estimabit q̄si corruptus es
set. ff. d̄ ser. corrup. l. si quis. §. si. Et
idē fm̄ glo. in filio [S; q̄ erit tūc
estimatio?] Glo. variat. ff. d̄ ser. cor.
non tm̄. §. i. insti. de oblig. q̄ ex delict.
na. §. interdū. dic vt notat. ff. d̄ fur.
l. cū qui. §. si fili⁹. vbi d̄ estimari dā
nū operay tm̄. [Quid i ffe?] Ut
tur idē. §. ad. l. faui. d̄ pla. l. si fratres
tuū. Doc. contra. cū lex de hoc non
loquatur. ff. solu. ma. si vero. §. i. sed
in vxore satis posset dici idem.

Apud anti quos [Non
conce
dens] ff. de noxa. l. antepe. [Moxali
actione] et sic bonafidei possessor te
netur. et magis malefidei. ff. de no
xa. si bonafidei. Fallit in. l. aqul. ff.
ad. l. aqul. si seruus seruum. §. serui.
Vel intellige illam fm̄ istā. Itē dic
q̄ p̄ eo qd̄ facit apud bonafidei pos
sessorē cōstitutus nō agit. isti. de no
xa. §. si seruus nisi tūc res esset apud
eū. ff. de fur. cū seru⁹. Itē ob. ff. e. si
libert⁹. So. ibi modice hic magne
fm̄ glo. Itē dic fm̄ glo. q̄ si bonafi
dei possessor aliquid soluerit: repe
tet a tali libero: quia ipso gestu ne
gociū eius agit. sed ar. cōtra. ff. cōi
diui. in hoc iudicio. Sed ibi d̄ expē
sis voluntarijs. hic de negociarijs:
quas facturū erat liber homo.

Manifestissimi [Inter
est] vel
interfuit. ff. e. inter omnes. in prin.
nisi esset retrofictio. ff. e. si quis vx
ri. §. si. z. l. si vendidero. §. si ticius.
Item dic ex honesta causa quia su

ri nō datur. ff. e. itaq; §. s; furti. Et
hoc si domino furtum possessionis
vel proprietatis facere voluit. alias
sic. ff. e. qui vas. §. si ego. et. l. cū qui
§. idem Pomponius. Ita. tamen
dicit q̄ fur agit triticaria. ff. de tri
ti. l. ij. in fi. Et videtur notari. ff. de
reg. iu. cum par. §. fin. Et sic intelli
git. ff. e. inficiādo. §. infans. ij. rñso.
Immo etiam scōm eū agit furti p̄
pter possessionem. licet non propter
rē. ff. d̄ vi et vi ar. l. i. §. qui vi a me. s; z
illa non infamat. hec sic. Itē illa nu
dam possessione aduocat: que post
violēto aufertur. hec duplū vel qua
druplum que furi remaneret. Ideo
tene primā op̄tionē. Item dic iter
est ex cā p̄abili: qz ille cui debetur
ex cōtractu: nō agit. ff. e. is cui. z. l.
eum qui emit. Vel si interest causa
custodie. §. e. §. tales. Sup quo dic
generalius: fm̄ glo. et doc. qz re fur
repta: aut plurium interest ratione
dominiū vel iuris similis dominio:
tunc vtriq; cōpetit actio. ff. e. inter
omnes. §. si seruus. Aut ratione pi
gnoris. tunc qñq; creditor: quādoz
qz debitor: qñq; vtriq; vt p̄tz. ff. e.
creditori. z. l. eū qui. §. idē scribit. et
l. itaq; §. sed si res. Aut ratione cus
todie. tūc aut contractus est factus
gratia accipientis tātum. z tūc dñs
eligit: vt hic. Aut gratia vtriq; z
tunc eligit ille qui habuit custodiā
ff. e. itaq; insti. de oblig. que ex de
lic. na. §. furti. Et hoc si sit soluēdo
vt ibi. Sed in creditore et vsufri
ctuario non distinguitur si sint solu
uendo vel non: quia habēt ius in re.
Item iter fullonem et comodatarī
um est ratio: quia non est eadez cau
sa illius qui rem habet gratis z ile
lius qui non gratis. [Ambulato
ria] . ff. d̄ dolo. l. et eleganter. §. pe.
et ibi nota. [Tales itaq;] [Que
ritur circa hūc. §. quid si sciebat fur
tum esse factum: ignorabat tm̄ com
modatarium esse non soluendo: et
egit contra eum? Ita. bal. dicit pres
iudicari sibi per hāc. l. Doc. cōtra.

Actio d̄
seruo cor
rupto ad
qd̄ cōpe
tit z qb⁹

q̄ imo potest redire ad furē: quia in
damnis non nocet ignorantia. ff. d
furi & fac. igno. nec supina. ff. d cō
di. inde. sed si me putes. ¶ Quid si
egit contra ticiūm furti qui in veri
tate furtum nō fecerat: & succubuit?
Ja. bal. dicit q̄ p̄iudicat sibi p̄ hāc
l. Sed Ja. de ra. §. ff. de inoff. testa.
l. mater. Quid si est solvendo p̄ par
te tīm? Dic idē acsi oīno esset nō sol
uendo. ff. de verbo. sig. l. non soluen
do. S; quid si domin' nolit eligere
nec agere? Dicit Ja. q̄ p̄figet sibi
t̄ps. ff. de cura. bo. dan. l. i. d̄ opti. le.
l. mancipiozū. [Parū electa] lite cō
testata. supra. l. i. notaf. [Hon tīm]
per officii iudicis vel cōditiōne ex
l. si coloni. fm̄ docto. [Sperare] an
dñs pōt agere contra furem hoc ca
su? glo āt̄iqua dixit q̄ sic. Dy. & vo
cto. cōtra ne sepius & c. vt. l. hos ac
cusaf. §. hīsdē criminib⁹. S; frā. ac
cursij fili⁹ tenet p̄imā: qz potuit eū
dem cōmodatariū repellere quousq̄
q̄ dñs elegisset. Itēz dic scdm glo.
idem in conductore. ff. loca. is qui.
Sec⁹ in creditore. ff. de pig. ac. si pi
gnore. qz ille nō priuatur cōmodita
te vrēdi: cū nec vti possit insti. de o
bligā. q̄ ex d̄lic. nas. §. placuit. [Re
rum amotarū.] soluto matrimonio
altoquin i factum. supra rerū amo
ta. l. ij. [Nullo mō.] qz surripuit vi
ro. Secus si extraneo. ff. re. amo. l.
ante penul.

De opis libertoz

S tēpore ma
numissionis.

Stati postv̄l stati añ a
lias si diu añ: nō valeret p̄missio fa
cta a fuo. ff. e. vt iurisiurandi. de li
be. cau. l. fi. Idē si post manumissio
nem ex īteruallo. nisi ante actum es
set. ff. de solu. l. modestinus: secū dū
glo. Cui ob. ff. de manu. testa. l. ser
uum testamēto: vel nisi causa dona

tionis. ff. e. campanus. Et dic ipōsi
te per stipulationem vel per pactuz
cum iureiurando. Et est speciale se
cundum glo. et docto. q̄ iuramentū
vestiat pactum vel agatur ex iura
mēto extra iudiciali. per. l. fi. ff. de li
be. cau. Et idem tenet Innocen. ex
tra de isti. cum venissent. Item hoc
est verum vbi iuratur de futuro: qz
si de p̄terito vel p̄senti. vestit et
agitur ex iuramēto. supra si aduer
vendi. auf. sacramēta: extra de pac.
c. i. de iureiur. ca. cū contingat. Vel
dic q̄ de iure canonico est sec⁹ quia
semper agitur ex iuramēto. Et qua
actione petantur opere? Dic qz aut
petuntur virtute iuramenti: & agit̄
in factum. Aut vt stipulationis: et
tunc si agatur ad dationes pecunie
certi condictione ex stipulatu: vel
actione ex stipulatu: siue sint certe/
siue incerte. Sic itelligit Dy. quod
hic no. et. ff. e. vt iurisiurandi. §. i. vbi
glo. variant. [Peti nō possit.] vbi
non est conuentum. [Cum et si ope
re] si enim fuerint impositae & p̄ciuz
extractum: non aleret. ff. de agnos.
libe. l. si quis. ali. §. penult. Sed si es
sent opere exacte. tantum aleret. ff.
e. libertus qui operarum. [Imposi
te] dic infra. l. iij.

Ex iura
mēto va
tur actio

Manumissionis.

[Logif.] hec regula fallit. ff. e. cam
panus. de bonis libe. qui ex causa.
ff. e. vt iurisiurandi. §. i. Sed ius suc
cedendi habet. ff. de bo. li. l. etiaz. §.
si quis nummos. et. §. sed si hac.

Qui nummis

[Ab
extra
neo] vide infra de obse. l. etiā. [Lo
gif] n̄ si sciens soluerit. ff. e. campa
nus. Et vide. ff. de condi. inde. si nō
sortem. §. libertus. Et sic itellige. ff.
de dona. inter viruz & vxozem si eū.
§. si pecunia. secundum glo.

Si quas

[Si nō.] refer
ad primum di
ctuz. [Probabil] Dic q̄ aut patro
nus exigit opas: aut pecuniā. p̄mo
t ij.

87

Liber Sextus.

casu aut ex causa necessitatis: et nichil perditur. Aut extra causam necessitatis: et amittit ius succedendi. ff. e. libertus qui operari. ff. qui et a qbus. l. si. Secundo casu distinguere qz aut causa necessitatis vel pteritaru operaru vel de voluntate liberti. tunc em amittit qstum si operas exegisset. Aut extra illas cas. tuc amittit oē ius: vt ibi. ff. e. patrono. Et hec sunt de mēte glo. z doc.

Mater tua obtinet in filio testatoris. Et vide. ff. de bo. liber. l. q ex causa. et. ff. e. l. cū diuisione et. l. si qs. [Vindicaturum.] castigando non reuocando in seruitutem. supra. e. l. ij.

Operus species.

Liberti Quid sit operarius. ff. e. l. i. Que ē diuisio: Dic qz quedam sunt obsequiales. quedam artificiales. quedam fabriles: vt no. ff. de cōdi. inde. si nō sortem. §. libertus. Sed Ja. de ra. dicit obsequiales nō posse dici operas: cū nō sit diurnū officiu. Quod verum est loquēdo pprie. Sed improprie possunt dici opere: vt in §. libertus. z ibi nota. Itē dic qz scōz glo. fabriles sunt incerte. Artificiales certe. Sed Ja. dicit qz fabriles possūt dici artificiales. vnde ipse vidit alio modo. qz quedā sunt officiales vt q sine doctrina et artificio querūtur quedā artificiales q querūtur artificio z doctrina. iuxta l. ff. de le. ij. l. seru. §. si ex officio. Et harū quedam certe: quando exprimūtur. quedam incerte: quādo non declarantur. Tu autē posses dicere qz officiales incerte. artificiales certe quia si declarate non sunt/intelliguntur de artificio suo. ff. e. de ope. Et in quo conueniant z disconueniant vide plene in. d. §. libert. Sed quatenus tangit hāc. l. dic qz obsequialium quedam sunt in faciendo. et ille non transeunt ad extraneum: sed ad filios sic. infra. e. qui manumittuntur infra de obse. l. v. etiam exheredes.

datos: nō tñ mala mente. ff. de bo. liber. si patronus §. si quis. Sed que sunt in non faciēdo: trāseunt ad extraneos: supra de in ius v. l. venia. de testi. patronoz. ff. de dolo. l. non debet. In casu tamen non transit/ quia cessat ratio videlicet infamia. e. titulo. l. heredibus. De alijs vero quomodo cumqz eas voces vel diuidas: dic qz aut ruit sibi stipulatus z liberis: z tunc transeunt ad liberos etiam exheredatos. dum tamen nō mala mente. Et sic intellige. ff. e. vt iurifuradi. §. sed liberis. z. l. si quis operas. de verbo. oblig. quodcūqz. §. si quis. secundum glo. dicti. §. liber. Et dic liberos agere successiue patre defuncto. ff. de libe. z posthu. gallus sic posse. §. cum post. si quis omisa causa testamenti. l. iulianus. Si vero tantum sit sibi stipulatus: tuc aut incertas: aut certas primo casu tunc aut sunt future: aut preterite. Primas nulli transmittit nec cedit. Secundas transmittit ad liberos: etiam exheredatos non mala mēte. ad extraneos nō nisi essent in condemnationem deducte. Sic intellige. ff. e. a duobus. z. l. si operarum iudicio. z. l. qui libertos. §. non solum. z. §. sed si iam. Si vero stipulatus sit certas: tunc trāsmittit ad liberos: et etiaz extraneos directe succedentes: nō alios: vt. d. l. a duobus. z. l. cum patronus. §. cū patronus. Hoc dicit glo. i. §. libert. Sed quid si impersonaliter fuit stipulatus: Dic idem ac si sibi. ff. de verbo. oblig. ita stipulatus. §. grifogonus. Quid si sibi z heredibz fuit qs stipulatus: Videtur intelligi de liberis. ff. ad trebel. l. ex facto. §. fina. Sed Ja. z Ipe. cōtra. Dy. vero ap probat primā. Quidā distinguunt quia in transmissibilibus non obtrahat. l. ex facto. §. si. Sed i non trāsmissibilibus sic. Quos mordet. l. ff. de verboz oblig. stipulatio ista. §. si quis ita. in feu. de feu. non ha. proz pri. natu. feu. c. i. Ideo dic cum Ja.

An trāseant ad heredes.

ad heredes transire. Sed qui sunt extranei: Quidam dicunt q̄ illi qui non sunt in potestate. Tu dic q̄ omnes exceptis filiis et nepotibus. ff. e. vt iurisiurandi. §. si. Illud nota q̄ nulla opera transit ad heredem heredis. ff. de verb. sig. sciendū. nisi ob sequialis. ff. de in ius vo. l. sed si hac lege. §. liberos. Sed ius patronat⁹ ecclesiarum trāst ad liberos. Quis non sint heredes. xvi. q. i. c. constitutum: notatur. Et vide qd̄ no. archi. extra de iure patro. c. i. l. vj. [Reg⁹ maritis] supra. de in ius. vo. l. ij. sed ibi casus conuersus.

¶ Nec patrōis [Accipe] dic s. e. l. si quā [Si indistincte] qñ sunt incerte. ff. e. quotiēs. fm glo. [Conuertat] vic. ff. de no. ope. nō. stipulatio. §. siue. [Habuit] vel vnū qñquē nalem. ff. e. qui liberos.

¶ Si tuus [Humis] improprie. ff. de in sti. l. iij. [Potes] secus si ab extraneo recepisset pecuniā. §. de la. li. tol. l. i. §. illud. Et facit. ff. de ius vo. l. si in hac lege: secundum glo.

¶ Liberte tue [Logens] da. [Jetiā] p⁹ diuortium: nisi in vnum. ff. e. plane. [Inuito] ff. de ritu nup. in eo.

¶ Si ticius [Sicut me] uiuo] et sic vide tur repetisse tempus. ff. de cōdi. in sti. cū feruus. [Compelli nō possit] ff. de le. i. plane. §. si.

¶ Qui ex liberta [Nō pos] sit] secus in liberto. ff. e. si qd̄. §. etiā. Itē sec⁹ in patrona. vt. l. sicut patron⁹. §. si.

¶ Qui manumit/ tuntur.

[Reuerentiam] quandoq; operas. supra. e. liberti: notaf. [Libertos] vide. ff. e. quod nisi. §. ex prouincia.

¶ In redibitōe [Pena] in eum]

vic. ff. de ser. fu. l. quicunq;.

¶ De bonis libertorum: et de iure patronatus.

Multum [An a do] minio] vide ff. de obsequi. l. ticius. §. ti. i. q̄ se. [Patronum] nec ab itestato. ff. de iure patro. l. ij. fi. [Et hostis publici] et sic deliquera: in p̄ncipē. Secus si in alijs capitulis. l. iulie deliq̄ sset. Et sic intellige. ff. de iure patro. l. iura. r. l. diut. de interdic. r. rele. l. ij. §. questi. diuus: secundum glo. r. doc.

¶ Si liberti [Lōmoda] §. de la. libe. tol. autem. ad hec.

¶ Si quis [Reseruādis] secus si cōcederet liberam testamenti factionem. ff. e. paul⁹. §. i. Et dixi supra § ioffi. testa. si quando. Sed si princeps cōcederet: esset idem quod hic. ff. e. l. etiam. §. i. secundum glo. r. doc.

¶ Si in fraudez patroni a libertis alie/ natio facta sit.

Sed [in fraudez] req⁹ ritur in alienatiōe que fit inter viuos. et tunc etiam distinguitur an in fraudem legis: aut patroni. vt. ff. e. si libertus. alias valeret ff. de proba. si patronus. Sed in vltima voluntate: sufficit solus euentus. ff. e. l. i. ff. qui et a. qui. si cum fidei commissa. §. aristo. nisi in directa libertate. in sti. qui manu. pos. §. in fraudem. et reuocatur per fauianam: que datur patrono. vel clausilianam que datur vtriq; Sed pauliana et in factum dantur creditorū. secundum glo. Item dic q̄ de iure t ij.

Extra
nei here-
des qui
sint.

Nota

Liber Sextus liberis.

.ff. patronus excluderat patrem.
ff. de bo. li. l. liberto. Hodie contra.
insti. de ser. cog. i. pan. De fratre du
bitatur. q. 230 dicit q. sic. Jo. p. n.
cui? opi. est cōmuniō. [Legitima]
insti. de suc. li. §. sed nostra. [Potes
tatem] fallit. ff. e. l. i. §. qui autem. r.
§. si libertus. r. l. vnus.

[Defuncto] ^[Reuocaf]
r ita venit
cōtra factū defuncti. qz non potuit
fraudari. ff. e. si patronus. §. si itesta
tus dic ibi. [Liberti sui] idem si an
te. ff. e. l. non videtur. fm glo. [Ass
ueras] etiā in absentia. ff. de nego.
ges. l. pomponius. nota. cōtra. ff. de
solutio. si cornelius.

**[De obsequijs pa
tro prestandis.**

[Contra p̄ronū.]
[Famosam] nec turpē.
ff. e. honori. [Non po
tes] etiā noīe alieno. ff.
de in ius vo. sed si. §. si. fm doctores
Sed glo. p. p. l. questū. e. ti. nisi i ca
su. ff. de iur. f. l. non soluz. §. q̄q̄. §.
si tu. non ges. l. i.

[Liberte] ^{[prestare] dic. §.}
de ope. li. l. penl.

[Etiam qui.]
[Pactiōe] cuz serua. f. de libe. cau.
cum affirmes. [Obsequium] sed nō
operas. §. de ope. li. si tuis.

[Si manumissozi]
[Ad litigandū] f. ad le. cor. de fal.
essi ad te.

[Etiaz liberis.]
[Debere in dubiū] dic. §. de bo. lib.
l. prouocare. f. ti. l. ij.

[Libertos.]
[Seruiles] dic. §. de ope. li. l. penl.

[De libertis reoz]

[De patrone.]
[Videm] va fallo. extra.
de sen. r. re iud. ad apo
stolice p. r. p̄ hec. li. vi.

[Non est ignotuz.]
[Restitit] §. de ope. li. l. ij. r. l. ma.

[Si manumissus]
[Ditioneqz] dic qz est culpa in non
faciendo: et non reuocatur in serui
tutem. infra de libera causa. solo. ni
si in casu. ff. de li. ag. l. alimēta. §. im
peratoz. Aut in faciendo: tunc aut
patronus remisit ius patronatus.
et tunc reuocat propter grauem. in
aut. vt liber. de ce. §. illud. collatione
vi. Aut non remisit: tūc propter les
uem: vt hic. vel faciet eum si malit
castigari supra. ti. l. l. ij. Et hoc vbi
ex voluntate euz manumisit. Si ex
necessitate. non reuocatur. sed alio
modo ponitur supra de ope. li. l. ma
ter. ff. de iure patro. l. i. [p̄bedaneo]
hoc casu propter odium ingratituz
dinis. alias contra. ff. de pe. iud. l.
placet. [Seruitutis] si mater fuit i
grata. Secus si pater. insti. de inge.
§. i. supra de rei vendi. partum. Itē
no. ar. ad feudum. dic in li. feu. que

Liberto
qñ pp of
fensa re
uocaf in
seruitutē

fit prima cau. bene. a. §. deniqz. si de
feu. contro. fue. §. si va fallus. [Impe
trauerit] argumentum qz episcop?
vel abbas possit cum causa remoue
re illum qui impetrauit beneficiuz
a papa. dic extra de offi. or. ca. presē
ti: per archi. li. vi.

da

Nota

[Liberti] ^{[Hereditibus] vbi}
de. supra de ope.
li. l. liberti.

[Libertine] <sup>[Vel eorum
filij] licz sine</sup>
ingenui. supra de ope. liber. qz ex lib
berta.

[De iure annulozū.]

Qui admitti ad bo. poss. possunt. fo. cl.

aureozū et de natali/
bus restituendis.

Males anti/
quos. Id ē naturalis
libertas [Potuit] con
sentiēte p̄ono. ff. e. l. ij.

Aureoz [Quo ad vi-
uunt] viuebant
vt ī genui quo ad honores. z morie-
bāt vt libertini quo ad 3 tabulas.

**Qui admitti ad
bono. pos. p̄nt. et in/
fra quod tempus.**

Quid sit: dic. ff. e. l. ij. §. bonozū

Bonozū pos
sessio.

[Delata.] **Sed** quomodo defer-
tur filio bonozū possessio? Unde
agnati non: quia pater cum prece-
dit Item nec vnde liberi: quia au-
profertur filio in successione nepo-
potis. ff. ad tercul. l. i. §. obijcitur.
Et ideo pone in vnde legitimi vel
vnde cognati. Hodie vero in qua-
cunq; aduēticia. Et dic q; nocet ēt
hodie scientia filij patri: Quis repu-
diatio nō noceret. §. de bo. que libe.
l. fi. sc̄dm Ja. de ra. Quidam tamē
contra. Item dic q; pater ratifica-
re potest expresse vel tacite si p̄misit
filij diu bona tenere. ff. §. acqui. her.
re. q; l. aliena: sc̄dm Jo. Azo. et Ja.
Quis quidā p̄tra. Itē dic q; non ad-
mittitur decretalis sed edictalis: se-
cundū glo. Sed sc̄dm Ja. eadem est
edictalis q; decretalis quod rationa-
bile ē. Leges tamē sunt pro glo. ff.
de succes. edic. l. i. §. decretalis. Sed
an scientia patris nocet filio? Dic
q; nō. ff. q; s. or. in bono. pos. ser. l. cer-
ta. Sed p̄tra. ff. e. seruus §. fi. dic ibi
De tutor p̄ sciētia dic q; nō nocet pu-

pillo effectualit: vt ibi notaf. [Cū
ignorante] nō sic in aditione. ff. de
acquir. here. si quis michi. §. iussim.
Et q; sit ratio: hic nota. [Peti emo-
limentū] et nō vocata parte. ff. e. l.
ij. §. pe. no. [Si ratā portio nē] hoc
est opus q; non potuit fieri sine suo
cōsensu. Alias sufficeret vt iliter ēē
gestū. ff. §. neg. gest. pōponius [A-
mittit] si fili' sciuit z certiorauit: vt
certiorare potuit. ff. quis or. in pos.
ser. l. fi. Et currit tēpus filio: q; pe-
tere pōt licet non effectualiter sine
patre. Et sic nō ob. §. de an. excep. l.
i. in fi. si dic tēpus anni. ff. de succes.
edic. l. i. §. videndum.

Si bonoz [Tibi com-
petit] sec^o
in liberis. ff. de succes. edic. l. i. §. lar-
gius.

Infātis [Cōpetere nul-
la dubitatio ē]
successori cui deferitur si nō cēt agna-
ta. §. §. cu. fu. l. fi. Glo. dicit q; imo
heredi. Infantis. ff. ad tercul. l. ij. §. sy
si quis infanti. q; non habet tantaz
ptātez curator vt tutor. ff. de appel.
cum in vna §. i.

Emācipata [Succes-
sionis] de
iure p̄torio. sed iur. civili sic §. de
his qui ante aper. ta. l. i.

Quādiu [Per facti] ex
tranei z dubis
tabilis. secus si proprij. nisi in casu.
ff. e. cum quidam.

Juris [Mulierib⁹] distin-
guitur tñ an potu-
it consulere peritores vel non. ff. e.
in bonozū.

Bonozū quidem.

[Ipse autem] etiam sine p̄sensu pu-
pili. nisi sit maior infante. §. de iure
veli. potuit: secundū glo. Sed certe
idem si sit maior: vt ibi no. glo. huic
cōtraria. ff. de tu. z cu. da. ab his. l. i
puberi. z ibi hanc dy. **Sed** qd de
curatore? Distigūe an fuerit datus
in subsidium vel non. ff. de appel. cū
tū.

Liber Sextus.

i vna §. tutor. Itē nota q̄ iudex supplet vicem tutoris. ff. de mino. ait p̄tor. §. quid tñ. Quod p̄t esse verū vbi non habet tutorem: vt hic a cōtrario sensu et patet extra de iudi. si annum. li. vi. Item non videtur obtinere vbi agitur de alienādo: vt. §. si p̄p̄ pub. pen. l. fi. Et facit ad. l. §. d̄ natu. lib. l. iij. Itē. d. l. fi. i. fi. Itē non valet alienatio facta cum iudice et tutore. vt in spe. d̄ tuto. §. generaliter. §. quid si pupillus. Et iūge §. de in inte. resti. l. si curatorem. cū no. [Sciens] ip̄sum non habere tutorem.

Quicūq; ^[Rationem] iustā. h̄ glo. s̄. e. q̄. diu.

Et verbor; ^[Testatō] nec elop⁹ hodie decretali. scribet tñ in actis. nec pars vocabitur. Et sic corrigi^t ff. e. l. iij. §. pen. dic̄ ibi. r. j. cōia de succes. l. i. [Amplectende] nec forte admittet cōtradictor. [Prioris]. i. si primus ante finem sui tēporis repudiet: statim currit tps sequenti. et ad hoc. ff. de adul. si maritus. §. si negauerit. de succes. edic. l. i. §. qui bus. Vel dic̄ si secūdus infra tpa p̄mi acceptauerit: non preiudicat sibi. ff. de bo. li. si filius qui patri. §. cū fili⁹. de inoffi. test. si filio. §. contra.

Quādo nō petentiū partes petentib⁹ accrescant.

Dotiēs ^{[Legiti-} ma] id est legis. xij. tabu. qz oēs emācipati. [Non venit] dic̄ accrescere ip̄o iure si veniāt eodē iuf. sec⁹ si diuerso. ff. e. si cū patrono. nec ē opus iterū adiri nisi i casu. ff. de acquirēda hereditate. si sol⁹. §. si. Et p̄ talib⁹ portionib⁹ quales sunt principales. ff. de her. insti. liber homo. §. si ita scriptū.

Unde de iure accrescēdi.

Item inuitis. ff. de acqui. here. cū hereditate. non tñ portio iam aliq̄ sita. ff. de acqui. here. si minor. nisi i casu. ff. de usufruc. accres. l. i. §. interdū. Itē accrescit etiā si suas nō habeant portiones: vt. e. ti. interdum. Sed hoc improbat p̄e. de bel. p̄ti. Sed inter viuos hoc nō obtinet. ff. de verbo. obli. si mihi et ticio. ff. quē ad. serui. amit. l. aquā. de iureiur. si duo. nisi in casu. j. s̄. s̄. liber. imperialis deces. sine hered. l. i. li. x. in feū. de duo. fra. c. i.

De bonor⁹ possessiōe scd̄ in tabulas.

Endēte ^{[Possessi-} on] i adi⁹ tiōe v̄r sec⁹. ff. de acq. here. cū falsū. Vel itellige hanc km illā. km Ja.

Bonor⁹ quidam. [Signate] quia vult pbare sic factū. Secus si factū tñ. nā tunc duo sufficerent: km doc. r. g.

De bono. pos. contra tabulas quā p̄tor⁹ liberis pollicet.

Liberi ^[Preteriti. se] si instituti p̄missio edicto. ff. d̄ lega. p̄nā. l. is q̄. §. sed si vni⁹. Sols parētibus] r q̄ busdaz alijs. ff. e. l. iij. r. l. sed si viril. §. si. [Edictū] hodie hec. l. est correpta. j. de libe. p̄te. aut. ex causa.

Posthumo ^[Rūpif] ip̄so iure ciuili. sed de equitate p̄toria valet. ideo dat̄ contra tabulas: vt sequit̄. [Non potest] secus in ea que datur patrono. cū qua cōcurrit. ff. de bo. pos. sed cum patrono. de leg. p̄stā. is. qui. §. sed si scriptus: km glo.

De bonoz possessi. cōtra tabulas que libertis & patrōis dat

Item ^[Fideicommissi] ff. de bo. lib. qui ex cā. Extraneos] sec^o si haberet liberos. isti. s. suc. libe. §. s. nra. Itē dic q^o sec^o i cōtra tabu. q^o dat liberis q^o expugnat i totū. ff. d. cōtra ta. .l. si duo. [Legitime] dic in §. sed nostra.

Patron^o ^[Repellitur] dic. s. de ope. liber. si quam.

Unde liberi.

Si auus ^{[Heredes] id ē loco heredū i sti. e. §. q^o autem.}

Ex testamēto ^[Existere.] nisi in casu. insti. de here. ab intes. §. cum filius.

Qui se partis ^[Intestatu] als sec^o. ff. de suces. edic. l. i. §. sciēdū. [Bonoz possessionē] dic q^o aut p^o emācipat^o et nepos in potestate et non obtinet hec. l. qz tunc nepos de iure civili admitteretur. ff. de in offi. testa. si proponas. Ant[er] ambo i potestate. et tunc verū est quod dicit hec. l. qz cū pater sit heres z non possit de sinere de iure civili: nepos non admittitur de iure civili preferim cū non esset proximior: tpe mortis. nec successoriū edictuz haberet locum de gradu in gradum sed hodie habet locū. Et ideo sim glo. hec l. esset correcta ponendo hunc casū. Sed Ja. de ra. dicit q^o non est correcta per primā ratiōnem: qz nō desinit zc. Aut fili^o i potestate. nepos emancipatus. et est etiā verū quod hic dicitur. obstat tñ ff. de suis et legit. here. l. i. §. sciendum. Sed dic vt

ibi. qz non fuerunt sui ibi. Itē ob. ff. unde liberi. l. scripto. Sed ibi testatus fuit. hic non. Et continet casum speciales. Propterea dicit hic intestatū zc. Aut ambo sunt emancipati. z is est pprie casus huius. l. z non pōt venire citra. bo. pos. isti. de exhere. libe. §. emancipatos. de here. ab intes. §. emācipati. Sed hodie admittit de iur^o civili. Et hec. l. est correcta ponēdo hūc casum: per aut. d. here. ab ites. col. i. Et hoc qñ succeditur ab intestato. naz si auus fecisset testamentū in quo patres z filiū preterisset vel exheredasset: da retur contra ta. nepoti i casu istius. l. Et hoc casu est sibi necessaria bonoz possessio. hodie tamen aut. de here. ab intestato. nil corrigi qñ factū fuit testamentū: vt dicam j. vñ legit. l. certū. Itē est necessaria bonoz possessio in alijs duob^o casib^o predictis: etiam hodie: qz pater suus non potuit heres desinere esse. nec sequēs admittit de iure civili. l. xij. tabular. Sed bene verum est q^o quandoq^o admittit per constitutiones: suo repudiante: vt. ff. ad tercul. l. ij. §. si ex liberis. z §. si sint. Sed op^o ponitur qz aut pater agnoui: aut repudiavit: aut deliberabat. primo casu nepos admittitur tanq^o ad hereditatem paternam cum qua auitena fuit confusa. Et hoc casu nō potest loqui hec. l. Item nec in secūdo quia cum sint due hereditates: negare se patris heredem nō facit ad propositum. nam siue neget siue agnoscat: semper oportet eum venire per bonoz possessionē. Et idēz si deliberabat pater. nam non transmitteret bonozū possessionem: vt dicitur infra de his qui ante aper. ta. Preterea nihil faceret repudiatio nec agnitio: vt dixi. cum sint due hereditates. Dicas q^o hec s^oba faciūt ad verificandū regulam que hac. l. traditur. qz si nō negaret se heredes patris: nepos posset in casu habere hereditatem auitinaz alio modo q^o

Quasi filius ad hereditate aui veniat patre na repudiata.

Liber Sextus

per bonorum possessiones videlicet in casu quo pater fuisset heres: sicut in *Ja. de vera. Sed hoc non videtur verum: quia regula huiusmodi loquitur casu quo sunt due hereditates. Et sic non loquitur in casu quo pater fuisset heres. Et sic hec verba nil important. Quod videtur verum hoc iure. Vel dic quod important quod si pater fuisset heres et ipse gereret se pro herede patris: haberet auitinam vna causa hereditate patris citra bonorum possessionem. **¶** Quid si post emancipationem nepos concipiat et nascatur? Dic non esse agnatum: secundum glo. *f. de legit. here. l. meminimus. Sed contra non ff. de adop. q. filius. vnde legitimi. l. legitimus. Item videtur quod conceptus post mortem aui non succedat aui si filius repudiasset. Aliis si deliberaret: transmitteret. *f. de his qui ante aper. ta. Et ita non: dy. in. l. gallus. ff. de inius. rup. testa. l. sed si quis. s. sed hoc ita. vnde cognati. l. i. s. si quis primior. de suis et legit. heredi. l. si ticius. z. l. item pretor.***

sumit. ff. de acq. heredi. l. p. herede.

¶ Certum est ^{ptē bonorum} possessiones que tribuunt ius, sex ordinarie: et vna extraordinaria. Item tres que non tribuunt. De primis est secundum tabulas que nec olim nec hodie est necessaria nisi in tribus casibus. ff. de ius. rup. testa. l. posthumus. insti. qui mo. testa. in fir. s. non tamen. ff. de secū. ta. l. ij. s. sub conditione. Item additur duo ff. ad trebel. cum heres insti. Item alius ff. de ius. rup. testa. lege posthumus. s. idem ait. Secunda bonorum possessio est contra tabulas. Et hec est hodie sicut olim necessaria. ff. de bo. pos. cōtra ta. l. i. scdm glo. quia quibus ab intestato sit remota differentia emancipationis et potestatis: nihilominus ex testamento non. Quod intelligi nisi in casu ubi filius emancipatus sine causa preteriretur: tunc enim iure civili dicit nullus: vt in aui. de here ab intesta. nota. in s. ex here datos. colla. i. Tertia vnde liberi quod olim fuit necessaria emancipatis: hodie non: scdm glo. Quod est verum nisi suus euz precederet: vt dixi. s. vnde libe. l. qui se. ff. si quis omitta causa testa. l. i. s. qui in potestate. Quarta vnde legitimi que nec olim nec hodie est necessaria. Quinta vnde cognati que olim fuit necessaria sed non hodie: scdm glo. Quod est verum nisi suus precessisset vel extraneus quod esset restitutus. vt. l. q. se. Sexta vnde vir et vxor. Item extraordinarie. de quibus insti. d. bo. pos. s. septima. Et hec olim et hodie necessarie sunt: scdm glo. et doc.

Que bonorum possessiones hodie sit necessarie.

¶ Vnde legitimi et vnde cognati.

¶ Consobrinorum. **¶** Fratrum ex duabus fororibus. [Hersequi] bonorum possessione: hereditatis petitione: vel rei vindicatione si agat ad res singulas secundum glo.

¶ Cū propinquiores. [Sine auxilio] hodie contra: cum sit remota. zc. [Non posset] cum non sit agnatus.

¶ Nepotibus. Ex vna filia. [Pro virili] si ex diuersis filiabus: in stirpes. insti. de here. ab intesta. s. cū autem. [Defer] vide. *f. d. colla. illa merito.*

¶ Non hec. [Admiserit hereditatem] hoc pre

¶ De successorio e/ dicto.

¶ Dic secundum glo. et doc. quod est recipere caput in successione. Item et gradus. Capita sunt quattuor scilicet viri liberi. Item vnde agnati. Item vnde de cognati. Item vnde vir et vxor.

Consobri
ni q. dñr.

28

De carboniano edicto. fo. clj.

Item in quolibet capite sunt plures gradus. In liberis primo filij, secundo nepotes. Et sic de quolibet capite prout sunt remotiores faciunt gradum. Item nota quod successorium edictum habet locum quandoque de capite in caput, quandoque de gradu in gradum ff. e. l. i. §. quibus. Primo ergo queritur an successorium edictum habet locum de gradu in gradum in primo capite? Et dicit glo. quod non olim, sed hodie sic: vbi vult hic nota Tu dic idem olim et hodie: quia in suis non habet locum, vt primo repudiante alius admittatur de iure civili. l. xij. tabu. cum primus non desinat esse heres. Et hec olim et hodie. Hec obinsti. de legit. agna. succes. §. placebat. qz loquit in agnato: non suo: quod nunc fuit heres. Et in illis habet locum hodie: licet non olim: vt ibi patet. vt hic nota. Dic ergo quod successorium edictum locum habet de gradu in gradum: attento iure pretorio in primo capite, et in alijs: attento etiam iure civili. Verum est tamen quod olim locum habebat de capite in caput inter agnatos et cognatos. Et hoc est hodie correctum per auct. de here. ab istesta. Sed bene habet locum inter eos de gradu in gradum. Sed p̄uenit queri an successorium edictum habeat locum in querela inofficiosi testamenti? Et potest dici quod sic. ff. de inoffi. testa. pater filium. z. l. pe. z. ibi no. z. ff. de ho. poss. contra ta. l. non tantus §. si filius. Et ibi reputat Dy. casum. Ar. contra. ff. de libe. et posthu. galus §. in omnibus.

Si mater [Non accepit] id est si curator accepisset. ff. de cura. furio. l. si. [Patru] ff. de gradi. l. iuri sconsultus §. patruus.

Si auie [Frater eorum] iucius quod est in secundo gradu. [Successione] videlicet nepotum auie filiorum filij sui. [Intestatos] hi nepotes ex filio premortuo. [Et tu licet] qui est filius cuius

dam fratris aut premortui. [Nam si is] lucius frater auie.

De carboniano edicto.

S tibi ac filio.

Alias potest quod pupillus agit Sed fo. quod conuenitur. Prima est melior. [Status ab his] si de bonis tantum: secus. ff. e. de bonis. [De patris successione] secus si matris: vt. l. de bonis. [Vendicat] si esset institutus vel exheredatus: secus. ff. e. l. i. §. pomponius. [In pupillari] et hoc nisi esset agnitus per patrem. ff. e. quod labeo. [Satisfactione] de restituendo bona si apparuerit eum non esse filium. [Ab omnibus] pupillo aduersarius. ff. e. l. i. §. i. z. l. si §. quidam [Questionem] sed questio matris non defertur ex hoc: fm glo. et doc. Sed an sic missus agat contra debitores? Glo. dicit quod non potest exigere ab inuitis. de hoc. ff. de inoffi. testa. l. quidam. Dicas quod aut non prestitit satisfactionem: et non agit: vt. l. sed si §. cum autem. Alias agi posset contra quoscumque peritorio. non tamen contra illos qui mouent controuersiam. ff. e. l. iij. §. missum. z. l. penf.

Abiss ex carboniano an agit.

Carbonianum.

[Matrimonio custodito]. ff. de ve. inspi. l. i. §. si tibi. [Et probata] sum matim. alias si plene. ff. e. cum sine. [Interdum alienis] nec repetitur. ff. si mulier ven. no. in pos. mit. l. i. §. interesse.

Vnde vir & uxor.

Maritus.

Recipe hic authenticam preterea cum notatis.

Auf. ¶ Preterea.

Hec auf. sumit in auf. de exhi. reis §. quia vero. col. v. et vlica mea. z aue. §. quia vero. col. viij. z vt fra. filij §. si. colla. ito. Et dic sine dote aut donatione ppter nuptias. vt. d.

locuples
qs dicat
auf. de exhibē. Et dicitur locuples arbitrio iudicis. secundum glo. et doc. Item quid si non sint liberi sed ascendentes? Dic idem secundum hugo. ¶ Item quid si sint solummodo transfuersales? Bul. dicit q vt oz eos excludit. Pla. contra. Cuius opinio videtur verior: cum hec auf. nil immutet. in l. codicis in qua solum fiscum excludit. quartam tamen habebit sine onere sicut quando liberi sunt ex altero matrimonio

¶ Sed an preponatur socio libertatis imperialis Glo. dicit q non in. l. l. et idem no. ff. e. l. i. Sed in. l. contraria variat. Unde secundus Be. de bel. perti. posset dici q sic. ¶ Item preponatur illis de quibus. §. de here. decu. Glo. dicit q non. ff. e. l. i. Pro qua. ff. de iniur. rup. testa. l. si quis. §. sed si decurione. Sed contra. videtur notari hic. §. de here. decurio. l. ij. Et est verius: secundum doc. Item vide alium casum cum hac auf. infra de bonis ma. l. iij.

¶ Item quid si matrimonium fuerat separatum hodie quo ad thozū? Dic eos non succedere adinuicem. ff. e. l. i. §. i. dic ibi. ¶ Sed an cognati vtrius excludant fiscum? Glo. videtur dicere q sic. insti. de nuptijs §. marti. in glo. si post natiuitatem. Cui non sto.

**¶ De repudiā dabo
nozum possessione.**

¶ filio delata Dic hodie infra de bo. que libe. l. finali.

¶ De collatiōibus.

Mācipatos

[Obtinentes] vel obtinere valentes. ff. de colla. do. si filius. glo. [Si pater] non ob. ff. de inoffi. testa. si non mortis. ij. rñ. quia ibi mutat casum ad causam intestati: glo. [Juris est] hoc corrigitur per auf. ex testamento. quam hic lege.

aut. ¶ Ex testamēto

¶ Queritur que data cōferatur? Dic indubitate q data ob causam puta propter nuptias vel alias secundum gl. et doc. Et sic intelligit hec auf. ¶ Sed an simplex donatio cōferatur: est magna qstio. Azo. q nō nisi in tribus casibus. Primus. infra. l. pe. Secundus supra. de ioffi. testa. l. si qñ. §. si. Tertius qñ dedit filio vt habeat in profecticio. infra. e. si donatione. Jo. dicit cōtra. Di q late hoc disputauit dicit q emancipatus confert simplicem donationē vt in opi. Jo. Sed suus non. nisi in casibus. §. dictis: vt i opi. Azo. Et sic intelligit. l. pe. et. l. illud. §. e. Hec ob supra. de inoffi. dona. si pater. qz ibi emancipatus non veniebat ad successionem. Et sumitur hec auf. de trien. z se. §. illud. colla. iij. z vide infra. e. filie licet.

¶ Si pater [Liberentur] ff. d. colla. do. l. i. §. filiam infra. e. dotis.

¶ Pactus [Comphensuz] sed ecōtra sic. ff. si quis a pa. fue. ma. l. i. §. si parens. [Hec intestato] sed cum iuramento valet. de extra de pac. Quis. li. vi. dic ibi. Et melius. supra. de inoffi. test. si quando. §. i.

¶ filie [Succedat] corrigif. supra. auf. ex testamēto [Tabulas] dic. ff. e. si filia. [Vel aduenticiam] corrigitur infra. l. si. [Defuncti] quia emancipati secundum. Azo. et Jo. licet ipsi inter se non conferant. infra. l. si mācipati.

Si plex donatio an pferatur.

Dotis [Cum eo min⁹] se
cus i legato condi
tionali. ff. e. l. ij. §. id quoq.

aut omēs successores sunt filij: aut
oēs sunt extranei. aut quidam filij:
et quidā extranei. Primo casu aut
omnes emancipati: z tunc fm glo.
antiquam indistincte nil cōferunt.
sed fm glo. nouam cōferunt pfecti
cia. supra. e. filie. ff. de cōiū gen. cuz
eman. libe. l. i. §. penul. Et hāc glo.
nouam sequitur omnes moderni.
qz cum extranei inter se cōferant p
fecticia: multo magis emācipati in
ter se infra. e. l. illā. Aut omnes sui.
z illi omnia de iure antiquo: secun
dum glo. Hodie non conferunt ad
uenticia. infra. e. l. fin. Item nec cas
trensia vel quasi etiam de iure anti
quo. ff. e. l. i. §. nec castrense. Hec qd
dignitatis causa datum est: vt. §. s.
an qd. Ideo credo qz presbyter non
tenet conferre illud quod pater de
dit vel ei assignauit pro titulo in su
sceptione ordinū. Item nec simpli
cem donationem: nisi in casibus: vt
supra in aut. ex testamēto notatur.
Aut quidā emācipati quidā sui. et
tunc quidā dicunt qz emācipatus
conferit suo omnia z vnde cūqz que
sita. vt hic notatur in glo. Sed pro
dorni dicunt qz cōferit omnia pro
fecticia etiā simpliciter donata: vt su
pra aut. ex testamēto. Sed non ad
uenticia: cum hodie non querent
patri sicut nec castrensē. Item vt fer
uetur equalitas. ff. e. l. i. §. i. z §. nec
castrense. z hec rationabilis. Sed
durum est dicere. ill. esse correctas q
expresse nō corrigūtur. Sui autem
conferunt emancipatis. Item z ex
traneis profecticia tantus fm glo.
Quod intellige vt i aut. ex testamē
to scripsi. Sed emācipati cōferunt
extraneis puta ex filia natis pro
fecticia tantum: fm Ja. de ra. sicut et
emancipati inter se: vt. §. dixi. Sed
cū hodie reuocata sit vsia emācipa
tionis z patrie potestatis: queritur
an sit idē i suis z emācipatis: Glo.
tenet qz non post Azo. Hug. cōtra.
quem etiā sequitur Azo in summa.
Questio hec nō pcedit suppositis.

Aut. **Q**uod locū

[Dotem] qz tunc non est opus con
sensu patris [Argenti] quādo est i
potestate. [Dotem magnā] et dicitur
parua vel magna fm qualitātē
personarum. ff. de iure do. siue gene
ralis. Et nota hic qz filia non potest
exigere dotem aduenticiā sine con
sensu patris. Et ita intelligendum
quod hic no. i glo. rerēta. Et quod
no. ff. so. ma. l. ij. §. qz si in potestate. i
glo nota duo. Et quod no. infra de
bo. que libe. l. fi. §. necessitatē i ma
gna glo. vbi videtur distigui vt hic
Dic ergo qz aut vir ē ydoneus: aut
non. Et si nō. aut potest i putari cul
pa mulieri: vt quis sui iuris et legi
time etatis. et habet locum lex codi
cis. Aut non est sui iuris z tunc aut
dos aduenticia. et est in culpa. Aut
pfecticia. tunc aut magna: aut par
ua. vt hic colligit. Item dic dotem
maternā ita demum conferri si aga
tur de hereditate materna. als non
infra. e. vt liberis. z in corpore vnde
hec sumitur: vt hic notatur.

Ea demū [Fuerunt.]
dic infra. e. nec
emācipati. [Exceptis] scilicet reb⁹
ff. e. l. ij. §. i.

Filiā [Designauit.] §. e. l.
i. et aut. ibi posita q
corrigit. Itē secus in adoptiua. ff.
e. in adoptione. dic hic: z ibi meli⁹.

Si foroz [Tefefellit] et
re ipa. §. d. iu. z
fac. ig. l. ij. [Arbitro dato] sed tūc
committitur pena nisi fuisset dolus
ff. de arbi. arbitrozum. communia
vtriusqz iudi. l. ij. supra de iu. z fac
igno. l. iij. Vel dic arbitro. i. dele
gato. vū tamen nō sit pronunciatū
super hoc. ff. fa. hercis. cū putarem.

Si emācipati. Dic

Presby
nō cōferi
titulum.

Liber Sextus

opinionibus docto. pro veris. Sed fm opl. antiquarum glo. pcedit. de quibus dixi supra in prin. Item pcedit in donatione simplici: vt dixi i aut. ex testamēto. Et videt verior opinio quas glo. hic tenet: q̄ opin. Hug. fm doc. Extranei autem qui ab intestato succedunt putati nati ex filia cōferunt profecticia. vt autē. quod locum. et hic nota. Sed si omnes extranei scriberentur heredes non conferent. Item nec est locus collatiōi in successiōibus ascendētium vel collateralium: fm doc. cum nullo iure caueatur. nisi i casu. ff. e. si quis filium. Sed queritur inquā: tuz fiat collatio: Dic. ff. e. l. i. §. si ex vobante: notatur: vbi glo. tenet q̄ totum. Item quo iure: Dic q̄ via retentionis si coheredes possideāt. ff. e. l. i. §. iubet. r. §. si duobus. Alias fa. hercis. vel officio iudicis. supra. e. si foror. ff. de colla. do. l. i. i. rñ. ff. e. l. ij. §. si. Et de hoc. §. e. l. posthumo. Sz libri quos pater ministravit in scolis. videtur q̄ debeant conferri: sed non illa que expensa sunt. vt consuevit dici iuxta. l. que pater. ff. fa. hercis. infra de capti. l. liber captus. [Vel nouissimum.] hodie cōtra. supra. e. l. i. aut. ex testamento.

¶ A patre [Iure] si vniuer sali. infra. e. filiā Arg. contra. ff. de colla. do. si fuerit Sed ibi speciale.

¶ Filie licet [In sacris] id ē in potestate patris. [Si dotem.] profecticia hodie infra. l. fi. Olim etiam aduenticiā §. e. l. filie. [Constitutis.] dic. §. e. l. filie [Reg. castrense] idem hodie in aduēticio. §. l. fi. glo. Vel quasi. ff. e. l. i. §. nec castrense. [Iuris est] Dic q̄ si pater ministravit filio r cōsumperit nichil pfert: nisi pbaretur q̄ credendi animo. ff. fam. hercis. que pater. Si extat aut est emancipatus: aut suus: r aut dedit ob causaz: aut simpliciter: aut in peculium. Et dic vt supra autenti. ex testamento. r. l.

si emancipati. ¶ Sed quid si ad ministravit libros: Glo. videtur velle q̄ non conferantur. ff. e. que pater. Et hanc v. in libris iuris: que quasi castrētia sunt. Et facit. ff. fa. hercis. neracius. Sed roffre. contra. et quidam moderni. Probabilius est tamen q̄ videtur donare: vt. l. que pater. nota. Et sic nō confert. quia simplex donatio non confertur: vt supra autētica ex testamēto scripti. ¶ Sed quare magis cōfertur dos q̄ donatio simplex: Dic q̄ dos datur ob causam. ¶ Sz quare magis cōfertur donatio ob causaz: Quia tenet ab initio. alta non: sed habet vim relicti. ideo non confertur: vt hic. Et caue quia tex. illi. l. que pater: loquitur de consumptis. Sed glo. de extantibus. Et ideo supra allegat glo. non textus.

¶ Si donatiōe. Dic q̄ aut pater dat filio emancipato: r valet imo ante datum confirmatur per emancipationem. infra de dona. siue emancipatis: cū notatis. Et an cōferat. dic supra. l. si emancipati. r autem. ex testamēto. Aut suo tūc aut ex vna de causis notatis. supra de isoffi. do. l. ij. et valet vt ibi. Aut simpliciter. r tunc aut vt habeat in peculium: r non valet quin conferat: vt hic. Aut vt sit suum tanq̄ aduenticiū. et non confert supra fa. hercis. l. filie. Aut est dubium. r tunc dicit glo. esse coniecturandum ex meritis. Et ideo dicit Ja. Sed Dy. dicit simpliciter donare i dubio vt sit suū. vel. l. filie. Sed ob. hec. l. nisi dicat q̄ hic expressit q̄ dabat in peculium profecticiū. quod est diuinare. Unde securius est tenere glo. ¶ Item hodie nil immutatur per. l. quis de bo. q̄ li. Quis glo. notet cōtrariū. l. ij. de inoffi. dona. Sed dic vt ibi. Item dic q̄ si pater donet filio pro se et suis: satis declarat q̄ non vult eē peculium profecticiū sed donationem simplicem cum nō

Libri
scholasticorum
titulus
ratur.

¶

¶

Donatio
facta
filio
an
valet.

¶

¶

In sacris
qd signi-
ficet.

¶

habeat naturam peculij.

C Si maritus. ^[Ab intestato] maxie hodie supra aut. ex testamento. ^[Non dubitabit] ff. e. cum emancipati.

C Nec emancipati. ^[Heus] sui supra. e. l. si donatōe. ^[Questita] etiam si ante esset legatum. ff. e. l. ij. §. id quoz. et. l. pzetoz. Secus i stipulatione. ff. d. verbo oblig. si fili?

C filiam. ^[Placuit] supra e. a patre.

C Ut liberis. ^[Petita] pposita ante aditionē. ff. de 3 tabu. illud secus si post. s. e. filie: fm glo. r doc. ^[Mozta] hoc iure veteri nō obtinebat. ff. d. colla. do. l. pater scdm glo. Tu dic fm doc. quia ibi frater succedebat de volūate testantis. sic non cōferebat supra. e. l. i. Sed hodie dic vt in aut. ibi posita. ^[Ab intestato] idem ex testamento. dic vt in aut. ex testamento. ^[Vel maternus] Nota q omnia dicuntur pfecticia que profecta sunt ab eo de cuius hereditate agitur. ff. de iure do. l. pfecticia fm doc. r supra aut. quod locū. ^[Sponsas] dūmō constet propter sponsas eam factam: fm Jo. r glo. ^[Pro te nore]. Quidā distinguūt an pater dederit in peculiu: an non. Alij q ē tenoz. j. l. illud. §. fi. Sed vtrunq; re probat glo. r dicit precedentiu supra. l. ea demū. videlicet an haberet in bonis tempore mortis patris: vñ non. Sed vñ dicit pcedentiū supra l. i. vbi distinguunt an succedat ex testamento vel non. Et sic corrigif quo ad hec per aut. ex testamento. vbi non distinguuntur. Et dic q quādo donatur propter emancipatio: nem: est simplex: non ob causam. et tunc emancipatus pfert: vt ibi scripsi. ^[Ab hsdem] Secus si ab alio vt dixi supra. e. l. si emancipati.

C Liberos. ^[Ius effecti] infra d emancipa,

libe. l. iubemus.

C Illaz merito. ^[Nulla cōstitutio] in aut. de trien. et semis. §. consideremus. colla. ij. ^[Postea est] in hoc casu. sed bene est in casu quo nepos natus fuit post mortem aui supra. e. l. si maritus. Itē in casu quo nepotes inter se conferre debebant supra e. l. vt liberis. ^[Persona] sed quid si non patri vel matri defuncti sed nepotibus: auus vel auia dede rit: Dic secundū glo. q sibi adiuuicem non patris conferūt. ff. de con iun. cum eman. libe. l. i. §. si sic. Sed hodie est correctū sicut r titulus: hz glo. Et ideo nepotes conferent patrius r patris eis secundū glosam. **C** Sed quid si pater vel mater eorum dedisset eis: Dic. ff. e. filiū fm glo. ^[Duas quidā] hoc de iure antiquo insti. de here. ab intest. §. item vetustas. ^[Lapiāt] recipe hic aut. que terciē.

C Illud. ^[Ex defuncti pecunijs] si pecunia fuit data causa milite: non conferatur. ff. e. l. i. §. nec castrense. Sed lucrum ex ea quesitū sic. vt sequitur. ^[Lucrum] quod tpe deducto onere. r vide supra de ioffi. test. oimodo. §. fi. ^[Etiam ab intestato] id est quod deberetur ab intestato. ^[Tenebit] nam fallit in relictis q cōputant in quantā. s. fa. herci. l. filiū quem. r tamen non conferuntur. s. e. a patre. r. l. filiā. ^[Conferatur] r computez in qrtam. s. d. inoffi. testa. l. quoniam no: uella. ^[Vel dotem] Sed quid si altera habet donationem et dotem: altera tantum dotem: Glosa dicit q non conferetur donatio simplex. Et vide supra aut. ex testamento. ^[Imposuerit] r facit supra cōmunia vtriusq; iud. l. fi.

C Ut nemini. ^[Fecimus] infra d bo. q libe. l. cū oportet: fm glo. ^[Castrensē] se vñ qñ. ff. e. l. i. §. nec castrense. dic

Liber Sextus

supra. e. filie. [Acquirunt] et ita for-
la pfecticia. dic. s. e. si emancipati.

De testamēto mi- litari.

Mater tuus.

[Mā volūtas] dic q aut
instituit vnū in pagani-
cis aliū in castrētib⁹. et
non accrescit vt hic. l. prima. ff. fa-
herci. heredes. s. i. nisi in casu. ff. e. si
certari. s. i. z. s. iulianus. Sed si isti-
tutus esset primio: habebit alterū
iure intestati: fm glo. Si aut vnū i
vna re: aliū in alia. vel in castrētib⁹
est loc⁹ iure accrescēdi. j. e. q. ff. e.
si certari. ij. rñ. nisi probetur cōtra-
ria volūtas: vt. e. ti. si miles. Si au-
tem vnū in castrētib⁹: in alijs ne-
m inem: vel e contra: veniunt succes-
sores ab intestato in eo in quo non
instituit: vt hic infra. l. proxima.

Miles Dic supra. l. proxi-
ma.

Quāq̄ [Hō subijciant]
semper q̄q̄ sic. j.
e. captatorias. [Instituta] Nec ob-
supra. l. i. vt ibi nota. Et facit insti-
de here. insti. s. hereditas.

Si ruffin⁹ [Latisclau-
uis] nomē
dignitatis: glo. [Maioꝝ annis] in-
sti. qui ma. pos. s. eadem lege.

Ex testamēto [Siue
itra an-
num] ff. e. testamēta. et. l. quod di-
citur. [Prohibuerit]. ff. e. neq̄ eum
s. ij.

In testamēto [Oppo-
nif qz
er quo probatur voluntas: non vi-
detur speciale in milite. ff. ad trebel.
f. euola. ff. etiam hoc iure. s. fi. glo.
dicit q̄ in dubio miles nō habet pri-
uilegius. Sed si esset certū: sic: quia
miles extraneo substituit directe.
paganus non. Sed cum miles pos-
sit vtriq̄ pari modo substituere cur

non presumitur substituisset: cū vtri-
q̄ pari ratione. zc. vt hic. ff. e. luci⁹
Dic q̄ non pari q̄ vni substitueret
iure cōi. alij iure puilegiato. Et tō
non presumitur hic ne res diuerso
iur⁹ censeatur: fm Ja. de ra. Itē op-
ponitur qz iacita nō excludit matrē
j. de vul. precibus. Sed hic in bre-
uiloqua in qua oēs continentur ex-
presse fm dy. vel ibi in presumptra:
non probata. hic in p̄bata: scd⁹ Ja.
Item dic q̄ hic frater admittit iure
directo. probata voluntate fm Jo.
z glo. Sed p̄dy. contra. ff. de vul. l.
cēturio. Glo. dicit q̄ ibi p̄ t̄p̄a pu-
bertatis trahit ad fideicommissa: q̄
mater est in medio. Sed infra t̄p̄a
pubertatis vtraq̄ valet iure directo
Et sic intelligitur. l. centurio. Et. l.
precibus loquitur in compendiosa
hec in breuiloqua. S. l. cēturio ad
huc obstat. quapropter tene primā.
Sed glo. querit vsq̄ ad qd t̄p̄s du-
rat et nō rñdet. Sed dic fm doc. q̄
vbi nil p̄bat de volūtate: substitutō
maioris durat vsq̄ ad aditā. minoris
vsq̄ ad pubertatē. Si aut p̄bat alia
voluntas durat semp: vt hic. Item
hec sunt p̄a vbi substituit p̄ hec ver-
ba: vos inuicē substituo. [S. qd
si separartim: substituo te i p̄beri.
item i p̄berem tibi: Quidā idē. ff.
e. iam hoc iure. s. pe. Ja. de ra. vide-
tur tenere contra. Et facit hec. l. q̄
si quis duplici iure possit aliquid fa-
cere q̄ nō videatur fecisse vtroq̄ iu-
re. Quod est vex in casu imparita-
tis: vt hic. vel in casu quo declaraf
quo iure. extra de iure patro. cum
dilect⁹. alias presumitur q̄ melio-
ri iure. extra de preben. nisi. Et no.
inno. de prescrip. cū ex officij.

Ex his [Lego] nec lega-
tū. j. d. lega. l. seru⁹
[Non potes] dic. j. de testa. verba.
[Ductus] quia sciebat te seruum
supra de iuris et fac. igno. cū testa-
mentuz [Libertatis] ff. e. luci⁹ s. i.
[Militaris] secus si priuat⁹ sic di-
ceret vt supra in prin.

Si isti-
tuta mi-
lite hnt
ius accre-
scendi.

28

De illis q̄ p̄nt testam̄tari vel nō. fo. clb.

Certi iuris [Etiā he- redē] sec⁹ in puato. ff. de here. insti. hereditas. **Sicut certi iuris** [Tae cite] hodie corrigif q̄ cā d̄z iſeri: vt no. j. l. pri. [Testamento]. ff. e. militis §. i. [Uenire] ipso iure. nisi in casu ff. e. qui iure.

fm glo. ⁊ doc. [A fisco] nisi sint cognati. ff. d̄ ve. mili. succes. l. i. ⁊. l. ij. **Si a fratre** [Uel eius filios] scz fratris de filijs testantis dic supra e. l. sicut.

Si cū vel i bterō [Ap- pella- uit] qz presumitur q̄ sciat supra. l. proxi. [Exheredauit] glo. dicit q̄ secus in pagano. quia tūc ageret ad supplementū. Tu dic q̄ primo dice ret nullum ex quo nō esset instituta vel exheredata. supra de inoffi. test. aut nouissima.

Milites [Ac sp licebit] dū tñ p̄bef. ff. e. lucius. ⁊. l. diuus: fm glo. Lōtra no. insti. de testa. §. fi. [In p̄elio] si in domo: secus insti. e. §. i.

Captatorias [Hō vi- def p-] cedere de iure canonico. extra de te sta. cū tibi. dic ibi p̄ Inno. qz ibi in- telligitur quo ad pias causas. Itēz videtur q̄ quis substantia legati nō possit poni in alteri⁹ arbitrio: qz tñ possit electio per sōe. ff. de re. du. vtrū. §. i. de lega. ij. vñū ex familia. ⁊ pōt eligere quam vult. ff. de le. ij. cū quidam. [Institutiones] verbis expressis. ff. de condi. ⁊ venōnunq̄ [Nullius esse momenti] secus in li- bertate. ff. de fideicō. li ber. l. fidei- commissa.

Scriniarios [Decerni- mus] nisi sint in cōflictu. ff. e. l. fi. vel nisi iura- uerint se nō euitaturos ⁊c. fm. glo.

Ne quidā [Conficien- das] dic su- pra. e. diuus. insti. e. §. i.

Licet antiq̄s [Pupila- lis]. ff. de excu. tu. l. s ⁊ milites. §. iā [Hōim] facit extra de elec. ex eo. li. vi.

Qui testamētū fa- cere possunt vel non.

Si is [Uide. j. de bo. eo. l. i.]

Seniū [Egritudine cor- poris] super hoc credatur medicis s̄z doc. nō tñ vñi. j. de re mili. l. semel. li. xij. [Jur̄ ē] etiā cuz voluntate patris. insti. e. in prin. ff. e. qui in potestate. Sed do- nare causa mortis potest. ff. de do- na. cau. mor. causa is. §. i. qz talis do- natio accedit magis contractui q̄ vltime volūtati. ff. de dot. p̄le. l. ij. in prin. qui ex alterius arbitrio de- pendere potest supra de contraher. emp. l. fi. Sed ipsi patri donare non potest causa mortis. vt no. ff. de au- to. tu. l. i. ⁊ vide. j. e. nemo. Et si do- nauerit pater solus potest reuocare ff. de pecul. non stati de spon. in po- testate. Itē si diceret q̄ valeret ius- re cuiuslibet vltime voluntatis: nō valeret vt donatio cā mortis. i spe. de istru. edi. §. p̄p̄ditose. p̄. qd si fili⁹

28

28

Filius. an p̄t do- nare cau- sa mortis.

v i.

Sifrater ^[Testamētū]
ff. e. q̄tate. in

ff. c. s. ij [Vigor] i corpe vs sapētia

Cū heredes ^[Habeant] fallit
ff. de le. ij. qd̄ p̄ncipi. Sed in āgusta
non fallit: vt. l. se. si anguste.

Hac cōsultissima
[Per nūcupationē] sit tamē scri-
ptura vt sequitur. sed non est testa-
mentum in scriptis nec seruatur so-
lennitas. de qua. f. ti. i. iubemus.

[E doceant] hoc speciale i testamē-
to ceci. f. ti. i. in testamētis. [Et di-
gnitates] si posset esse dubiuz. alioz
quin non necesse secundū glo. [Et
cum humana] dixi q̄ primo nūcu-
pat: post scribitur hic addit primo
posse scribi; post legi. [Octauum]

[Nota q̄ tabellio cōputatur p̄ vno
teste scdm glo. Sed baldinus con-
tra. Dicas scdm Ja. q̄ si scriptura
fiat ad solennitatem computatur p̄
vno. Secus si ad probationem. Et
sic intelligit. ff. de testa. domici. ni
aut. de fide instru. s. sed si instrumē-
ta. colla. vi. Vel dicas q̄ ibi requi-
ritur tabellio cum certo numero tes-
tium: non computatur als sic. Et
sic intellige in aut. de fi. instru. s. oz
colla. vi. Et dic cōputatur si ad hoc
fuit vocatus seu requisitus. Si ta-
men deponat pro instrumento suo
non auget fidem ex numero: vt ex-
tra de fi. instru. cum iohannes. circa
medium.

Furiosus ^{[Seq̄] insti.}
e. s. furiosi.

Discretis ^[E cedat]
nisi sit miles
insti. d̄ testa. mili. s. quinimo. Alias
impetrat a principe. ff. e. si mutus.
[Idec ei sua manu] non est necesse
in legatis. ff. de leg. ij. nutu.

Nemo ^{[Possideat] r̄ ita}
non acquiritur vsu
fructus patri. de quo dubitauit glo
sa. ff. ad trebel. l. i. s. in filij. Habet
tamen heredem ab intestato in ad

uenticijs: vt in aut. de here. ab inte-
sta. s. i. colla. ix. s. i. Et in spe. de suc.
ab intesta. vericulo quid si filius. li
cet in castrensi. ff. de castren. pecu. l.
ij. Cōtra no. e. ti. pater infra de bo.
proscrip. l. ij. extra. e. licet. li. vj. su-
pra solu. ma. l. dos. Et vide infra de
iure deli. l. si infanti.

Omnes <sup>[Secunduz no-
stre constitutio-
nis tenorem]</sup> de inoffi. testa. l. fina-
li.

**De testamentis
Et quēadmodum te-
stamēta aperiātur.**

Estes <sup>Dic q̄ testas
mētuz tenet</sup>
vt hic sed tamen non po-
test probari p̄ illū testē:
fm̄ glosam/ r̄ docto. s. s.

forte p̄babitur p̄ confessionez par-
tis. vel per scripturam. Quidam ta-
men dicunt q̄ si publicatum fuerit:
probat per publicationem. nec os-
test conditio testis. Sed si in publi-
catione obijceretur: tunc nō admit-
teret̄ testis: nec posset publicari tes-
tamentus. Tu autem potes dicere
ipsuz admitti per hanc. l. fauore vlti-
me voluntatis q̄uis non concurrat
illa q̄ in. l. barbarius concurrebāt. r̄
q̄ terti^o hic non leditur in iure suo:
salsē quesito. Et sic nō ob. ff. qui r̄ a
qui. l. competit. de re. eo. l. qui neq̄.
Et est argumentū q̄ valet testimo-
niū testis q̄ non poterat reprobari

t̄pe receptionis: q̄uis posset t̄pe de-
positionis: vt in spe. de teste. s. i. s.
quid si testis erat testabilis. Sed si
naliter tenet ibi p̄tra. r̄ est veri^o. Et
dic in. e. s. s. itē opponitur q̄ est cri-
minosus. Item videtur idē in instru-
mento publico. si tñ sit suspectū: nō
poterit verificari nec p̄bari p̄ tales
testes. in spe. de instru. edi. s. postre-
mo. s. quid si testis inscriptus. Et
per Inno. extra de transac. ex lris.

tabellio
an p̄puta-
tur pro
teste.

Nota.

vide extra de reg. iur. c. pactū legiti
me. li. vt. vbi Jo. an. in nouel. videt
tenere cōtra opi. spe. Et facit q̄ sen
tētia excoicationis lata per illū qui
credebatur iudex et non erat / teneat.

Sed archi. tenet contra. et dicit spe
ciale in sentētia excoicationis extra
de sen. excō. ca. i. in glo. simul. li. vi.
[Seruus] etiam omnes. fm docto.
[Serui] vel femina infamis. [Te
stamentū] ff. e. l. ad testū. §. i. [Con
sensu liberoꝝ] vel maioris partis.
in spe. de teste. §. i. p. itē q̄ est seruus
dic̄ ibi. [Controuersiam] tūc secus
si per seuerabat. ff. de re mili. l. q̄ sta
tus. de mune. et hono. l. reus.

Publicati. [Probat] maxie. [Va
let.] dic̄ infra. e. testamēta.

Ex imperfecto. Id ē min⁹
solemn. [Constitutū est] ff. de leg. iij.
ex imperfecto. Lex imperij. Id est
regia. isti. de iu. na. gen. et ciui. §. sed
quod principi. [Solemnibus] vt nō
teneatur obseruare.

Si noie. [Seu cogno
mie heredis
ff. de fm ta. l. si ita. §. sed cum
Vel le
gatarij. insti. de lega. §. si q̄s. Vel rei
legate. Dic̄ tū plenius. vt. ff. de. le. i.
l. si quis in fundi. ifra. de lega. si for
tidianū. dic̄ ibi. Ul. pmissē. ff. de ver
bo obli. si i noie. Vel petite. ff. de rei
yen. si frumentū. §. si. Vel regionis.
ff. de le. iij. patron⁹. §. i. Vel sillabe
ff. de manu. testa. qui habebat. extra
de fi. instru. ex parte. Vel ppter fal
sam latinitatem: licet rescriptū apo
stolicum ex hoc vicietur extra de re
scrip. ad audientiam. sed tamen in
strumenta non viciantur: vt ibi no.
et infra. e. errore scribentis. Dic̄ ta
men q̄ oportet pbare q̄ hoc fiat er
rore scribentis. ff. de here. insti. l. i.
§. si autem. Secus si testator nō di
xit. infra. e. si testamentum. de. le. ij.
cum pater. §. cū imperfecta. Et hoc
nisi appareret ex precedentibus et
sequentibus. ff. de le. ij. vnum ex fa:

milia. §. finali

Neqz p̄fessio. s. de p
ba. n. on
epistolis. facit tamē p̄sumptionē.
ff. de proba. l. fi. ff. de libe. agnos. l. ij
§. iul. [Testamento] nisi sciret non
esse filios. ff. de here. isti. l. nemo. §.
i. quod nō p̄sumitur. vt ibi no. dy.

Verba. Bone donationē
iter viuos et nichil
obstabit. An autem verba enūcia
tua operētur dispositiones: Dic̄ q̄
aut habēt annexam dispositionem:
et tunc sic. ff. de lega. ij. l. lucius. §.
quisq̄s. infra de dona. l. quita. Aut
non habent annexam super enūcia
to. est tunc distinguitur an emittan
tur propter illud / an propter aliud.
et an dirigantur verba ad oneratu:
an ad honoratum. Item an ad p̄fir
mationem: vel ifirmationē. Itē an
ad obligandum vel liberādus. Itē
an contineāt p̄iudicium tertij. vel
non. vt percipere potes. s. de testa.
mili. ex his. infra de fal. cau. l. ij. su
pra de p̄ba. exceptio. ff. de dona. ex
hac scriptura. de le. ij. ticia: cum. §.
gayus. de vsufruc. le. l. generali: cū
nota. de here. insti. ex facto. de cond.
di. et demō. cum tale. §. si. de lega. ij.
vnum ex familia. §. si. et hoc vbi ab
homine. si a principe: distinguitur:
an fundet super hoc intentionē suā.
et probat sic q̄ non admittit p̄batio
in cōtrarium: si factum suū narrat.
si autem alienū admittit. extra de p
ba. litteras. in cle. et ibi not. extra
de priuile. si papa. lib. vi. Si a lege:
videtur disponere in dubio: nisi seq̄
retur inconueniens absurdū: vel iu
ri cōtrarium. ff. si cui plus q̄ per le.
fal. l. iij. §. item sciendum. et §. quis.
de aquiren. here. ul. de li. lega. l. i.
§. i. de test. ex eo. de dā. infec. dāni
§. si is qui vicinas.

Errore. Solemnitas ff.
de regu. iuris. si li
brius. heres. esto. Dic̄ supra. e. l.
si in nomine.

v ij.

Erroz in
noie non
viciat.

Falsa la
tinitas i
rescriptis
aplicis.

Liber Sextus.

¶ Si nō speciali <sup>[Pa-
trio.]</sup> facit ad hoc quod scripsi. <sup>[S. de sum-
ma trimi. l. i. et infra. l. fi.]</sup> <sup>[Hō in cō-
spectu.]</sup> et ita debent videre, alioquin non valet testamentum: s; doc. Et no. ff. de aqua plu. l. in summa. s. idē labeo.

Testes debent videre testatorem.

¶ Nō idcirco <sup>[Subtra-
ctū.]</sup> talis cōmittit crimen falsi. ff. ad le. cor. de fal. paulus.

¶ Si vnus ^[Defuerit.] nisi legaret ad pias causas: vel ecclesie. vt infra. ^[Signa uerūt.] institu. e. s. possunt. <sup>[De his hodie videtur sufficere minor nume-
rus testium quādo ad pias causas relinquitur: vt ecclesie. qz sufficiunt duo cum presbytero. vel quattuor si ne p̄sbytero: vt in spe. de instru. edi. s. compendiose. p̄. itez p̄ ius.]</sup> Et vide extra de testa. cū essent. z. c. relaxatus. per glo. z. docto. ^[Volūtate.] ff. de his que in testa. delen. l. i. ^[Fuerint cōmissa.] ^{[i] dubio presumitur qz testator fecerit si hēat penes se. ff. d̄ proba. si cyrographum. Et vide in fra. e. nostram.}

85

Nota.

¶ Testādi ^[Permissum ē] ff. de le. i. nemo. s. vt in pos. le. l. scire. Et l. codicillis s. si. non ob. qz ibi sufficiēter seruauit solēnitatem p̄ codicillis.

¶ Nō codicillos <sup>[Vo-
luis.]</sup> se. et ideo non valet si sit solēnitas. ff. de codi. l. i. infra d̄ codi. l. fi. Et nota qz si id quod ago nō valet vt ago: nec valet. zc. ff. de consti. pe. l. i. s. eū qui. de verbo. obliga. l. i. s. si ita. Ar. cōtra. ff. de serui. l. si tam augusti. ff. de serui. rust. p̄ di. vna. ff. de accep. si accepto. p̄ro et p̄ra. vt. e. ti. an. iu. tilis. de pac. si vnus. s. penul. Dic qz aut constat de mente. z. illam sequere: vt hic. Aut nō et tunc aut tractatur de obligatione dissoluēda. z. tūc distinguitur inter peccatum forme z. materie. primo casu obtinet pars

An si id qd ago, zc.

negatiua. secundo affirmatiua. Et sic intellige. ll. predictas. ff. de pac. si vnus. s. penul. infra de repu. here. l. iij. qz videtur cōtra. Sed dic vt ibi.

¶ Non dubiū <sup>[Relinq̄
posse.]</sup> uis donari nō possit: cū non possint contrahere nec recipere. in aut. vt iudi. sine q̄. suffra. colk. ij. ^[Agnouerit.] soluendo vel promittendo sciēter. secus si extru iudicium diceret approbo: secundū glo. z. docto. Itē soluēdo vni: nō p̄iudicat sibi quo ad alios: fm glo. et doc. vide infra de fideicō. l. i. z. ij.

88

¶ Testamēta ^[Omnia.] in scriptis: vel nūcupatiua: secundū glo. Quis pauca iura agant de publicatione nūcupatiua. ^[Officiū casuale.] ^[i] Roma. in prouincijs apud defensozem ciuitatis: vt in aut. de defen. cui. s. nulla. colk. iij.] ^[Publicari.] Nota de publicatione huiusmodi qz mortuo testatore vocant testes. z. si fuit testamentum in scriptis z. ignorent quid sit ibi: solummodo interrogabūtur an testator voluerit esse testamentum illam cartam: et an cognoscant sigilla et inscriptiones. Si vero sit nūcupatiua: deponent de tota voluntate: et qz ipsi fuerunt vocati testes. Et istud quod dicēt publicabitur et redigetur in formam publicam: et faciet perpetuam fidem. Et si ante huiusmodi publicationē aliquis testium moreretur: testamētuz deficeret probatione. infra quē admo. testa. ape. l. ij. nota. Item dic qz huiusmodi publicatio fit vocat̄ quozum interest: z. tabellione. et facit fidem nedum coram illo iudice: immo corā omnibus et possunt fieri exinde plura instrumenta. et est vtile qz vocentur per bannum quozum interest: vt hic plene no. extra de testi. albericus: per Inno. z. Hostien. et in spe. de instru. edi. s. vt autem. p̄. ad huius. et. p̄. et breuiter. Item dic qz quecūqz instrumenta z.

Hō mos publica-
tionis te-
stamēti vt
instrumē-
torum.

88

privilegia possunt ita publicari: vt no. in. d. c. Nec est opus pbare amissionem originalis secundum doc. nisi in casu quez scripsi. s. de edē. aut. si q̄s in aliquo documento. ⁊ hic subaudi maxime. Itē dic q̄ syocati nō veniāt: nichilominus fit: ⁊ valet publicatis. Item nō opz quemq̄ vocare vbi neminem tangeret. vt no. d. c.

Sed dicta testium iudicialium qui ante litem contes. recipiūtur: publicantur ex parte rei. sed non ex parte actoris. Dic plene extra vt lite non cōtes. c. quomā. de testi. significauit ff. ad le. acquil. l. in. l. acquilia. s. de fi. instru. apud eloquentissimuz. als autem non creditur transumpto: vt d. aut. si quis in aliquo: nisi cum dicta solennitate. Et iūge. j. de dona. l. i donationibus. extra de verb. sig. abbate: prope fi. [Translatio] i alium iudicem. [Irritam] destinatione. non tñ sic est. j. e. consulta: in fi.

Omnium ^{[Inter tot no} biles] qui assistunt principi. [Scriijs] ppter peritos quos debz habere secū. Et nota q̄ tex. non dicit scrinio pectoris. sed extra de consti. c. l. vi. bñ dicit. [Rescripta nostra] id est littere nre super hoc facte. [Responderint] id est non reperiuntur. [Non iubere] quia si rescriptū esset non videretur posse mutari. [Testibus] ⁊ sic videtur q̄ legitimus testiu numerus sit necessarius: scdm ayo. ⁊ lduog. Alij contra. Doc. dicunt q̄ testamentus valet sine legitimo numero. duz tamē non possit probari per duos testes: principem presentē fuisse: ⁊ ipm sic testasse. ⁊ hoc intēdit hic. Itē dic q̄ Quis hic in principio videatur parificare iudicē ⁊ imperatorē quo ad hoc nō tñ ē parificatio. qz si iudex p̄sēs esset sine legitimo numero testium: non valeret. Sed quo ad hoc parificatur quia sicut publicatio facta coram iudice p̄petuo facit fidē absq̄ eo q̄ requiratq̄. vij. testes hoc deponant. ita valet testamentum factum

coram imperatore absq̄ eo q̄ septē testes deponant. Et nota q̄ per hāc. l. videt̄ approbari p̄uetudo cōmunis qua creditur littere sigillate continenti testamentum. s. in prin. ibi cum dicit sicut. ⁊c. Sed certe nō videtur q̄ cōsuetudo tollat quin seruetur solēntas. j. l. fi.

Nolumus ^[Pertinere] si tñ vltima esset solēnis licet nō scripta: teneret fm glo. Sed q̄dā vt ia. de are. dicunt q̄ non tenet si nō sit scripta. qz presumuntur testes falsum dicere propter potentiam.

Hac subtilissima.

Queritur quomodo sciatur q̄ quis testetur i scriptis: vel nūcupatiue? Dic q̄ si appareat expresse sicut i cōtractibus. s. de fid. instru. l. contractus. Ia. de ra. dicit q̄ in dubio valet vt in scriptis ⁊ vt nuncupatiuz ⁊ scripsi plene insti. e. s. sed cum aliquis. [Testamentum] vel aliā vltimam voluntatem. j. de codicil. l. fi. s. fi. [Adanu] conscriptam nisi institutio heredis. j. e. iubemus. Sed et illa corrigi: vt ibi. [Rogatis] testibus hoc non presumitur nisi probetur. ff. de publ. quecūq̄: fm dy. Sz contra facit quod no. in aut. de tabell. s. i. coll. iij. Et de hoc in spe. d. instr. ed. s. vt aut. Et forte sufficit q̄ tabellio dicat fuisse rogatos.

[Octauo] scriptore corrigi. j. e. cus antiquitas. [Nullo actu] vt. j. e. l. cū antiquitas. [Testamenti] vel medium. j. e. cum antiquitas. vel ibi de medio tpe [A parētibus] naturalibus ⁊ legitimis. Idē in naturalib⁹ tñ. Et idē videt̄ de adoptiuo. Sed eō nō obtinet in p̄e succedēte filio. vide in spe. de instru. ed. s. cōpēdio se. p̄. quid si primuz [Non volum⁹] Quid i tutela? Glo. videtur hic sentire q̄ teneat. Dic plene. s. de cōfir. tu. l. ij. Itē i. l. peto. s. mater. ff. de le. ij. dic q̄ fuit testamentum perfectū Item dic tenere si modo ⁊c. que est v. ij.

Liber Sextus.

supra fam. hercis. aut. si modo. Itz tenet sine subscriptione: vt aut. qd sine. quam hic lege [Dutarat] ff. de dona. inter vi. z vro. cum hic status s. si socr. [Sine scriptura] que fit tm ad probaduz km glo. [Ut testamentum] sed testator non habet hic exprimere infra. e. in testamentis. [Depositiones] qui deponent corā iudice: vt diri supra. l. testamenta. [Brece] vel latine eades ratione. ff. e. qui testamentum. de verb. obli. l. i. s. fi. Ar. cōtra. ff. de bo. pos. sed cū paterno. s. fina.

Auf. Quod sine.

Udelicet testamentum patris non solenne. [Subscriptione] si enim es set subscriptio: non esset opus hisu pra. fam. hercis. aut. si modo. [Et libertas] potest relinqui: z sic videtur corrigi. s. ex imperfecto. ij. dicto. Vel dic qd ibi in nuncupatio. hic i testamento. in scriptis. Vel ibi infirmat institutiones extraneorum factas. sed nō legata: vt hic. Itē dic qd hec auf. habet locum in testamento in scriptis tm: non in nuncupatio: s; glo. z docto. Licet Abar. cōtra. Et sumitur in corpore de testa. imperf. coll. viij. Et etiā sequēs: hoc inter. quam immediate lege post istam.

Auf. Hoc inter.

Dic hoc inter liberos testamentuz scilicet factum cum subscriptione: iuxta auf. si modo. Vel sine subscriptione: seruata solēnitate auf. quod sine. Et est speciale. q; alias scōz re uocat primum sine tali declaratiōe iusti. qui. mo. testa. infir. s. posterior. km glo. Itz dic qd hec auf. obtinet etiā si in secūdo institueret liberos. Sed in corpore vnde hec sumit videtur glo. velle qd hec auf. locum habet si in secūdo instituerēt extranei. Ja. de ra. primaz approbat. Sed quid si primum z secunduz haberent communem formaz? Nō videtur habere locum hec auf. km

glo. que est hic. que dicit hic specta le propter precedentē solennitatez.

Dictatibus

Sed non scribentibus infra de his que i testa. de len. l. ij. Quod verum est si testetur i scriptis. alias sic: vt in spe. de fide instru. s. postremo. p. qd ergo [Testib?]. ff. de re. ou. si quis ita. insti. e. s. legatarius. ff. e. qui testamentuz. Et ar. huius dicit docto. qd si fideiussoz velit p̄bare reum principalem eē soluendo: vel se non fuisse reum principalem: qd possit per confideiussoz Itz quid si legauit cuilibet vel omnibus vnum legatum? Spe. videf tenef qd valeat: vt. d. s. postremo. p. sed nunquid omnibus.

Consulta

[Consideraf] supra de epis. z cleri. l. repetita. z. l. placet. supra. e. testamenta. [Si pitos]. xi. q. i. te qdem. xvi. q. i. monachus. Sic econtra ciuiles non debent p̄tēdere pitiam regularem ecclesiasticarum: in auf. vt cle. apd pro. epif. s. penul. colla. vi. Et facit qd religiosi nō possunt esse aduocati etiam pro misera bilib? personis vel p̄vtilitate monasterij. extra de postu. c. ij. xvi. q. i. de presentium. z. c. monachi. xv. q. ij. c. i. vide extra de re. iuris. c. in argumentum. li. vi. per Jo. an.

Religio: si nō p̄nt esse aduocati,

Ambiguitates

[Obseuatio] dum tamen sint septem testes z debita solennitas: s; glo. [Vel minue re] vide supra. e. l. si in nomine.

Preposteri

Dic ordi nem cōstitione iuris vel actus natura neces sarium attendi supra. de acquif. her. re. vt debitū infra de sen. z interlo. prolatam. ff. de iure codi. quidā: als nō vt hic. Et vide. ff. de vulg. l. moribus. s. primus. [Instrumentis]. s. de iure vo. l. si mulier. [Post conditio nem] in casu in q̄ fuit post postea conditio vel dies.

In testamētis ^[Amputa] mus nisi in testamēto ceci. supra. e. hac consultissima.

Sancim⁹ ^[Decēniuz] a tēpore cōpositionis primi testamēti: fm glo. z docto. ^[Antiquandis] die primū testamentum solenne non tolli per secundum minus solenne: vt hic insli. qui. mo. testa. infir. §. ex eo. Fal lit hoc supra. e. l. hac consultissima. §. si. ff. de testa. mili. eius militis §.

Item dic q licet non reuocet primuz nihilominus instituti in eo non semper succedunt nec legatarij habent legata. dic infra. e. nostram notatur. Ut tamen plenius liqueat distingue. quia aut testator reuocat ut nudo verbo: z non valet reuocatio quo ad heredis institutiones: vt hic. Sed quo ad legata sic. ff. de testa. mili. l. militis §. veteranus d. ad. l. l. ex parte. Fallit vbi decēniū effluxit vt hic. Item vbi dixit indignos heredes: vt infra. de his qui. vt idig. l. hereditas. Aut reuocauit facto: tunc aut delendo vel cācellādo: aut aliud testamentum faciendo. primo casu dic vt infra. e. nfam: secundo casu dic q aut nō perfecit secundū: tunc aut qz penituit et valet primū vt hic cū cōcor. Aut quia non potuit. tunc primū valet quo ad institutiones: sed non quo ad legata: vt. d. §. veteran⁹. fm pe. d. bel. perti. Tu dicas qz imo valz quo ad legata. ff. d. lega. iij. l. si iur. z ibi no. dy. et in §. veteranus. fuit expressa cōtraria voluntas. Aut p̄fecit. tūc nō solenne. z dic regulā z instācias vt supra dixi. z dic hoc casu de legatis sicut. §. p̄xi. mēbro dixi. p̄ dictā l. si iure. Aut solēne tunc aut primū p̄tinebat clausulā derogatoriā: z si valet scdm nisi expresse clausula derogatoria reuocetur. vt. ff. de. le. iij. l. quis. in princi. Et no. dy. extra de regu. iuris. e. quod semel. Alij dicūt valere scdm: z primū reuocari si cō

stet de voluntate testantis. ff. d. iure codi. l. diuus. §. licet. Aut nō continet. tunc scdm primuz reuocat. si tñ scripti in secundo sint non capaces: fiscus habet. ff. de his qui. vt indig. cum quidaz. Et vide infra. de fidei com. l. fideicommissum.

Cū antiq̄tas ^[Lelebra] supra. e. hac consultissima. ^[Subsecute] vic supra. e. hac p̄sultissima ^[Cōstitutione]. §. e. hac consultissima. ^[Sciscitari] Nota hic admitti testi monium de auditu. Sed non ē simplex auditus ex quo testator hic recognoscit vna cum testibus. Et facit ad id quod no. archi. extra de elec. cupientes: in glo. que incipit habes simile. l. vi.

Tubem⁹ ^[Loq̄ de testamēto in scriptis] Articulate sic qz possit itelligi: hz glo. ^[Vel voce] si alius nuncuparet et ipse diceret placet: sufficit: hz gl. et doc. supra. e. hac cōsultissima §. at cū humana. nisi esset ita oppress⁹ morte qz nō possit articulate loqui: vt hoc §. Idem in spe. e. p̄. qd si is. ^[Testatoris] cum constabat quem erat instituturus. alias secus. ff. e. si is: fm glo. Vel hic erat testamentū completū. ibi nō: hz Ia. ^[Fuerint] non sic si in alijs errent cuz pene nō sunt extenden.

Aut. Et hoc nō ec. Hec aut. redit ad. l. §. e. hac consultissima. Et quis hec lex loquit i testamento in scriptis: obtinet in nuncupatio: fm glo.

Nostrā p̄uisionē ^[Non valere] ipso iure si non erat consummatuz. Alias ope exceptio nis: vt no. ff. de his que in testamē. delen. l. i. §. sed si consulto. Et sic cōcorda glo. q̄ ē hic: ad illā que ē. ff. d. adi. l. l. iij. §. non solū. ^[Declarare] viiij.

Resolu: tio qñ se: cū dū te: stamētuz annullat primū.

da

Nota.

dic q si cancellatum fuit i vita ipi⁹ testantis casu: q potest adiri hereditas de iure ciuili. sed non bonoru possessio peti. ff. si tabu. testa. nul. ex l. i. Sed si post mortem: tunc potest peti bonorum possessio. vt. ff. de bo. pos. fz ta. l. i. §. semel z ibi nota. per glo. z doct. Sz quis habebit bona in primo casu quando testator incidit: Dic q aut incidit quia volebat decedere intestatus: z hoc constat. et habent successores ab intestato. Aut quia institutos reputabat idignos. z tuc fisco. In casu dubij psumitur pro fisco: qz soluit legata. ff. de his que in testa. vel. l. prime. fm glo. que est hic. z ibi. Sz Dy. dicit q illa glo. vera e si heredes scripti probantur offendisse. alias no. Sed qd si non appareat an casu an p testatoresz incisum fuerit. Dic. s. e. si vnus.

Si testa metū iciditur.

Et ab antiq⁹ Loquitur de testamēto in scriptis: fm Az. Alij q i vtroq. [Remissa est]. ff. ad fil. l. iij. §. si qs igitur. de iure fis. le. ij. §. fi. de eden. l. i. §. i. si qs in ius vo. nō te. l. iij. §. i. s. de i ius vo. venia ptra. Sed ibi in iure naturali. [Arbis ro mane] et in alijs vbi sunt periti: fm glo. [Forū consuetudinem] z si cōsuetudo nō derogat legibus solennitatē inducentibus. nisi in hoc casu. Quod videtur verum de consuetudine precedente hanc legem. sed non subsequēte. s. e. si non specialt. Sz quō hec lex tollit vel modificat consuetudinem precedentem. extra de cōstif. c. i. in. vi. Dic q princeps eam sciebat: z qz expresse hoc facit. alias obtinet illud. c. De hoc i spe. de instru. edi. §. compendiose. p. sed nunquid de consuetudine. Vbi tenet q puetudo potest remittere solennitates iuris.

Cōsuetudo remittit solēnitates iuris.

De heredib⁹ isti/ tuēdis. & q̄ p̄sone he/

re. insti. nō possunt.

Di deportat.

[Peregrini] i mala pte ne obftet insti. e. §. fi. [Hō fuisent] qz p mortuis habēt. ff. de bo. pos. §. tab. l. i. §. pe. de his q̄ p non scrip. l. iij. Quis § succedet: Glo. dicit q fise. §. j. de his q̄ vt indig. l. hereditas. pzo q̄. ff. de le. iij. si deportati seruo. Sed odo. Ja. z p̄e. contra. ff. d iure fis. in metallum. z. ff. de pe. l. quidam. **Quid de bānitis:** Videtur q d̄ beat inspici causa bāni: vt no. i spe. q. mo. ius pa. po. sol. §. pari. ff. d̄ pu. bl. iudi. l. infamem. cū notatis. Sz docto. cōtra. cū nō sit qui eis insulā assignet. ff. de pe. l. ij. et sic possunt i stitu. Spe. primam approbat de instru. edi. §. compendiose. p. quid de bānitis. Hūic. l. nō ob. ff. d̄ re. du. si cognatis: quia ibi ciuitatem retinuit: vt hic no. in glo. **C Sz quid d̄ excōicatis:** Glo. z Immo. vident̄ videri q sint testabiles: extra d̄ sentē. excōi. c. cum voluntate de do. z conu. tu. c. veritatis. Alij cōtra dic extra de excep. c. pia: p archi. li. vi.

Banniti an pnt iustitui.

Excōicati an possint testari.

Pater tu⁹ [Cōditio] nē] isti. d̄ le ga. §. legari. [Amittit]. ff. de p̄bo. sig. l. ceterorum.

Cū pponas Dic q aut qs instituit seruum p̄p̄iū: aut alienū: aut cōem. p̄mo casu aut sciens. z est liber z heres: insti. e. i prim. Aut ignorans z non valet. ff. de testa. mli. neq. §. si seruū. scdo casu aut sine libertate: z q̄rit dño. ff. e. seru⁹ alienus: aut cū libertate directa. z non valet. e. ti. si alienum. aut fideicommissaria: et valet isti. de singu. re. §. libertas. Tertō casu aut credit liberum: z acquirit alteri domino. ff. de stipu. l. i. §. cōs. Aut sciebat f̄uum z communem. et tunc aut data libertate. Et dic. j. de seruo com

Si qs instituit seruum.

inuni manu. l. i. Aut sine. vel hoc n̄ exprimit: z acquirat alteri domino. Sed quid i casu huius. l. in dubio? Dic fieri duos semisses. ff. d. vulg. l. fi. h̄z glo. z doc. Et dicitur ibi notaf. Sed quid si crederet seruus z esset liber? Dic eum admitti etiā in totus vt no. insti. de vulga. §. fi. Sed doc. dicit q̄ sūt semisses: per dictā. l. fi. [Ius retulit] isti. de vulg. §. fi. [Iubente dño. ff. si quis omis. cau. testa. l. i. [Vocare] si non adiret.

C Si pat[er] si filiū q̄si extra-
neū. valet. ff. ad carbo. l. i. §. si quis [Falsa opinione] secus si sciret. ff. de condi. z demon. l. falsa ad carbo. l. i. §. pomponi. ff. e. l. nemo. §. qui frater. [Institutorius] hoc p̄sumitur km glo. [Successiones] nō sic i donatiōe inter vivos. nisi fraternitas eēt cā finalis donatiōis. s. de p̄di. ob. cau. l. si repetēdi. dic ibi: h̄z doc. [Diu] et erit i testatoris successione. s. l. i. dixi [Cōtine] et vide. ff. e. his p̄bis. de libe: et posthu. si posthumus. §. si quis ita.

C Nō ideo [Affinis] licet ipsa nō sit affinis sed principiū affinitatis. §. cōta de succes. l. affinitas: km glo.

C Si p̄fandi [Jur.] supra d̄ heg. gef. si ab eo. de acti. et obliga. l. vt debitus. [Voluntas] que fuit expressa: alias nō videtur p̄fami. ff. de. l. ij. creditorem. ad le. fal. quod d̄ bonis. §. cum fideicommissum.

C Nec apd [Tenet] dic. s. e. si p̄f. [Preses puincie] secus si esset indignus ff. de iu. ff. l. aufertur. de edi. edic. l. cum autem: in fine.

C Collegiū [Non est] dic supra de sacro sanc. eccl. l. i.

C Extraneū Dic put habes: quis sci licet ticius: z dic q̄ tunc est cōditio nalis: z est vera opi. Azo. ff. de cō-

di. z demon. heres meus. ff. quando di. lega. ce. si cum heres. qz dies icertus est. zc. ff. de condi. z demon. l. dies. Secus in contractu. qz semp̄ transmissibilis. ff. de noua. l. pupilus. §. qui sub conditiōe. Si aut̄ ip̄e heres institueretur cū moreretur: valet: z erit statim heres. ff. e. hereditas. Sed tūc non sic in legato p̄ oia ff. de condi. et demon. heres meus. nisi in casibus. ff. de manu. testa. l. libertas. de usufru. l. ticio.

C Neqz [Per suos] ff. e. l. no min. Ar. §. ff. d̄ edi. edic. cū aut̄. §. fina. Sed ibi emptor erat capax. Sed ecōtra q̄ potest per seruum: z per se. ff. de. l. i. si mihi. §. regula. Fallit. ff. de ser. le. l. z si maxie. d. l. ij. d̄ bitor. §. fi. [Hereditatem] sed ip̄e seruus posset sibi ipsi. ff. de acqui. re. do. l. seruus.

C Extraneū [Quis insti tuere pōt.] insti. e. §. fi.

C Hereditatis [P̄t] ff. ad tre bell. l. oib. de le. i. si heres. §. vias.

C Quotiēs [Certi] dic q̄ aut q̄s fecit vnum testamentum aut plura. P̄t mo casu aut vnu instituit in re certa: alium in vniuerso totius vel partis vel simpliciter. et tunc km glo. i institutus in re certa: habebitur loco legatarij: vt hic nisi in casu. supra d̄ inoffi. testa. aut. nouissime. Doc. dicit q̄ imo h̄bitur loco heredis p̄ dictam aut. nisi quo ad actiones vt hic. Spi. glo. est securior. Sed facit p̄ doc. extra de testa. c. i. li. vi. Aut instituit vnum in re certa: in alio nullo. z tunc est vniuersalis. ff. e. l. i. §. si ex fundo. Fallit. supra d̄ testa. mi. l. l. i. cum notatis. dic ibi. Aut plures ex certis rebus: tunc veniūt viriliter: z viriliter sunt heredes in re fiduo. ff. e. quotiēs. §. si duobus. z. l. si alterius. secūdo casu quando fecit plura testamēta: dic vt. ff. ad tre bell. si quis prior. Quid i substitui

Institu-
t̄ i re cer-
ta an lo-
co heres-
dis h̄t.

tis: Dic idem si directo. Secus si p fideicommissus. ff. de vug. l. cohere di. §. fi. ad trebell. l. cogi. §. sed si miles. §. quis. et ibi per dy.

Cuz in libris [Here dem he redis] nota heres heredis testato- ris est heres. et similiter substitutus substituti videtur substitutus here- dis vt. ff. ad trebell. l. si patroni. §. q fideicommissum. quod est notabile. [Errasse] nota q heres heredis et supra de peti. here. l. i. et. ij. et. ff. de usufruc. l. antiquitas. ff. de verbo. si gni. sciendum. Et fa. q ille qui agit petitione hereditatis simpliciter et probat se heredem in parte directo: in aliam per mediam personam: q dbeat obtinere. Ar. cōtra. ff. de vul ga. qui liberis. §. hęc verba extra de sen. et re iudi. c. abate. li. vi.

De institutionibus et substitutionibus.

Nota.

Quā mo-
dus aut cō-
ditio p i-
pletur ha-
beat si
supuenit
impedimē-
tum.

Cum auum. Dic q aut est implendus modus: aut cō ditio: primo casu. aut fuit finalis: aut impulsivus. aut est dubium et i dubio inspicere favore cuius fuit ap positum. Sic intellige. ff. de le. i. si fundus per fideicom. §. iulianus. ff. de condi. et de ticio. de dona. l. ij. §. si. cum notatis. de le. ij. pater. §. tusculanus. de l. ij. lucius. §. quisquis. Adde infra de cadu. tol. §. pro secū do. Et dic in dubio haberi pro imple to: quoquo modo impediat q imple ri debet: vt dictis. ll. secūdo casu aut conditio necessaria: aut impossibil aut possibilis. Primo casu dicunt doc. q aut est certa oī certitudine: vt si sol cras orietur et hētur p pura. aut nō. et tunc distinguit in cuius p sona apponatur: vt dixi. §. ti. i. l. extra neum. Contra quod videtur. ff. de condi. et demon. quibus diebus. §.

quidam. dic ibi. Si vero sit impossi bilis: dic vt infra de his que pe. no. l. i. et extra de reg. iuris. nemo. p dy. li. vi. Si possibil. tūc aut casualis: et non habetur pro impleta infra de cadu. tol. l. vnica. §. sin autē. Aut po testatiua. et tūc aut ex facto meo tā tum pender: aut ex meo et alterius. Primo casu: aut impeditior per euz cuius intererat non impleri. et habe tur pro impleta. ff. de re. iuris. l. iure ciuili. qñ di. le. ce. si post diem. §. itez si qua. Aut impeditior p casuz et ha betur p impleta. ff. de condi. isti. que sub cōditione. §. quotiēs. Et sic no. Dy. extra de regu. iuris. c. imputa ri l. vi. Et hoc vep nisi mora pces sisset casum. ff. de condi. et demon. l. pe. §. i. vel nisi casuz cōtingeret i p sona illius qui debet adimplere. ff. loca. si vno anno. §. itemeum quidā. Vel veri? illa in contractu. Aut im pedior per tertius. et tunc aut iuste: et habetur pro impleta. ff. de condi. et demon. l. si ticius. aut iniuste. et tūc si tertius sit soluendo: nō habet p impleta. alias sic. ff. ad le. acqul. inde neracius. Secūdo casu quando ex facto mei et alterius: dic q aut i pedior p me: et non habetur pro im pleta: vt hic. Aut p illum: et habet. ff. de cōdi. et demon. in testamento. Aut per casum. tunc aut erat adies cta in fauorem meū: et habetur pro impleta. ff. de an. lega. l. annua. fm Dy. et modernos. Alij dicunt q ibi speciale in alimentis. aut in fauore illius in cuius persona contingit: et nō habetur pro impleta. ff. de an. le. seio. de cōdi. et demon. l. illis libertis in fi. Missi in libertate. ff. de condi. et demon. cū ita. Aut i fauore vtriusqz et non habet p impleta si stat p ca sum fm dy. et modernos. ff. de condi. et demon. in testamento. Aut du bitat: et presumit q in fauore legatarij. scdm eum. Et sic itelligit. ff. de ali. le. l. gayo. §. unpatoz: euz cōcor. Si aut vtriusqz apponatur cōditio. vt si fueritis vltra mare. Dic. §. de condi.

Et

infer. l. fi. Sed quid e contra si leget. r. si ancille filius nubat cu ea? Doc. dicunt q non habet pro impleta: an cille filio recusante. ff. de cotrahen. emp. l. labeo si mihi bibliotheca Sy quid si filius ancille primo recusavit & sic conditio fuit impleta: & post penitet & vult nubere? Do. dicunt q mulier tenetur ei nubere. ff. de condi. in ser. le. pe. qz vltima moza r. ff. d ar. bi. celsus. quoz lega. l. vltima. Item hec lex non obtinet scdm Ja. de ra. in ptractibus inter viuos. ff. de iure do. l. dotis. [Ea conditio] secus in modo: vt. l. si fundum. ff. de le. i.

Coditio. [Matris tue] secus in patre. J. e. si pater [Nuptiarum] hoc iure. ff. de nup. in copuladis [Sororis sue] dic supra de nupt. l. celebzanadis.

[P]robabili secus si non posset honeste. ff. de condi. & demon. cum ira.

Si mater [Quocumque] Hora q non refert quid ex eqpollentibus fiat. ff. de codi. & demon. iulianus ait. de leg. iij. fideicommissa. si cui. d. p di. inde. l. seruo. ff. de bona. que sub modo. l. si quid. s. de inof. testa. filius. ff. ad tre bell. mulier. Sed arg. contra. s. de his qui veni. eta. l. fi. de nupt. sancimus: scdm glo. Sed dic q aut e data certa & perscripta forma: aut non Et si no: aut insurgit diuersitas i ratione vel i interesse: & no obtinet regula. alias sic. Et facit hec lex pro illo cuius equus cucurrit ad brauium cui ipse cecidisset: q ipse debeat habere brauium. ff. que ad. serui. amit. qui fundum. de aqua quoti. & esti. l. i. s. que situm. de verbo. obli. l. cu seruo. Item q si quis debeat habere certam pecuniam p domo diruenda. q debeat habere pecuniam etiam si fato ruat. Ar. cotra. ff. de codi. & demō. l. coditionum. s. fi. d. dam. infec. l. fluminum. s. hec stipulatio. Et hec vera qz videt cogitatum de facto hominis. scdm Dy. qui de hoc notat in s. questuz. et in. l. gallus: de libe. & posthu. Et

facit q modus de quo cogitatur debet inspicere. ff. si cer. pcta. l. non ois. Item obstat extra de rescrip. c. susceprum. li. vi. Sed dic q ibi in casu fauorabili & percedere pcurisibili.

Si pater Dic q fili? potest institui sub conditione potestatiua & leui: s; non sub difficili i cuius impleto posset impediri. nisi in eius defectu exheredaretur: vt hic. ff. de here. insti. l. seruus. s. i. Item dic testamentum non tenere etiam si sit exheredatus in defectu conditionis: nisi habeat coheredem vel substitutum. ff. de ho. libe. si patronus. s. ex testamento. Item dic q in potestatiua non e opus exheredatione indistincte. fm Ja. Quidam tamen voluerunt distinguere: an possit vltimo vite spiritu impleri: vel non. ff. de condi. insti. l. fina. Item quid in potestatiua facili que casu fit difficilis? Dic tenere testamentum sed remittitur conditio ff. de admini. re. ad ciui. perti. l. ij. s. si eo tempore de condi. insti. que sub conditione. s. quotiens. Sed quid i filijs non suis? Dic secus. ff. de contra tabula. l. non tantuz. s. sed si sub conditione. Sed hodie videtur hec lex correcte in debito honorum sub sidio supra de inof. testa. l. quoniam. Sed in eo quod est vltra remanet. Item et quod dixi in emancipato: iuxta illa que notantur in aut. debe redi. & fal. s. exheredatos colla. i. Et dic plenius infra de liber. preteri. aut. ex causa. Sed quid i nepotibus? Dic ides si nemo precedebat. alias secus: vt. ff. d here. insti. sed si sub conditio. s. nepotes. scdm glo. Sed q modo adhibet: an ex testamento: an ab intestato: p. ex testamento. No. ab intestato que oessequitur in suo. s; in emancipato secus. ff. de secun. ta. l. ij. s. sub conditione. Sed quid si instituat sub impossibili conditio: ne? Dic q succedit ab intestato. ff. de conditione insti. l. filius. Sed qd si instituat sub conditione si iuret

Sub qua conditioe pot fili? institui heres.

Non fferret qd ex eqpollentibus fiat hic nota: biliter.

Nota,

Religionē: Dic difficilem: fm Dy. i aut. de mona. §. i. coll. i. Sed institutus sub casuali vel mixta: r in ei⁹ defectum exheredatus nunqd pēdēte cognitiōe repperit se p̄teritū. cur ergo non rūpit: **Dic** ius dispensare hoc casu propter plenā prouisionez restantis. ff. de iniur. rup. test. si ita. **Et vide.** ff. de cōdi. r demō. l. luci⁹.

Generaliter **Hec** lex continet casum speciale: qz alias ad veritatē alternatiue sufficeret alterū nō fuis se. ff. d re. du. si is qui. §. vtrū. de ver bo. obli. si quisita: fm Ja. p̄e. r d do. r fm glo. que est. §. proximo. i glo. que incipit idē in oib⁹. **Et** hoc principiū obtinet nedū in filijs: immo etiam in extraneis institutis. §. cū aut. [In quo pater] Idē in m̄fer: fm glo. r doc. Itē idē in patre instituto a filio: sed non idē in fratribus seu extraneis: s; doctores. Sed qd in pactis inter viuos si conuentum fuerit q post mortem alterius alter frater bona habeat vel sub tali modo donatum. Videtur idē in seu. q seu. dare pos. §. sin autem. [Sine iusta sobole]. **Et** sic naturalis non excludit substitutum hoc casu. immo nec in quocunq; alio casu. nisi esset pleslibertina: vel alias appareret devolutate testātis. ij. ff. ad trebell. ex facto. §. si quisrogatus. r hanc tenet Azo. r Hostien. extra de testa. raynunciis. Alij dicūt q vbi testator substituit simpliciter: non excludunt: vt hic. Sed si substituiti casu quo sine liberis: excluderent. ff. de lege secūda. cum pater. §. volo. et lege lucius.

Si quis **Dic** q hec lex obtinet in casuali p̄ditōe: r in illa que est i faciēdo vbi factū non potest facile fieri. Sed in alijs que sunt in dando: seu potestatiue faciles: secus esset. ff. e. l. ij. r. l. hec conditio. et. l. si iam. et le. publius. et. l. multum. r. l. conditioinum.

Si testamētū **[Se:** cū dū] **edditiones]** Nota q verbus secundum non iporat cōditionē. §. de cōtrahen. r commit. stipula. l. secundū. §. de epis. et cleri. l. i. infra de excu. mune. l. negotiatores. ff. de consti. pecu. l. eum qui. §. Julianus. de verbo. sig. aliud. **Et** facit q si quis promiserit seruitium certus / secundum q maiores sui consueuerint: q valet: licet non appareat maiores consueuisse. [Institutionem] ob. ff. e. l. quotiens. §. tantundem. Sed dic q ibi expressit conditiones verbo. licz non declarauerit scripto. ideo valet institutio vt cōditionalis. alias ibi secus. vt ibi recitatur opin. Mar. q est mala. Item ob. ff. de usufruct. le ga. si plures. Sed ibi scriptura nullum / perfectum sensum habebat: hic sic. **Et** nota q si arbiter pronūciauit q aliqua partium haberet iurisdictionem vel aliquid ius infra certos fines quos sibi reseruabat taxā dos: q valet pronūciatio si arbiter mortuus sit anteq; taxet. et taxabitur arbitrio iudicis.

Secd; nō facit p̄ditionem.

ds

Nota.

Cum quidaz **Nota** q tacita pupillaris nō excludit matrem. S; contra. ff. e. lucius. Sed ibi in breui loqua. in q oēs sunt expresse: s; glo. Vel veri⁹ dic q sunt tacite. Sed ibi adinuicēz substituit filios suos quibus non est verisimile matrē pferre velle. **Et** ideo dicit q si per coniecturas appareat q vellet substitutū pferre matri: qz legauit m̄si aliquid r dixit q eēt cōtenta p oi iure: tunc pupillaris tacita nō excluderet substitutum. ff. de le. ij. peto. de here. in sti. qui volebat. **Et** hoc quo ad hereditatem patris: non filij. ff. de le. iij. paulo. §. pomponius. **Et** ideo si mater esset nō capax: quia nō petijt tutorem pupillo: non videretur excludi substitutus: ar. huius. le. in fine. S; an excludat patrē si forte au⁹ qe

Tacita pupillaris quos excludit.

poti in potestate retento filio eman-
cipato substituit: Non videtur per
predicta. ff. de cura. furio. l. si furio-
so. Sed quid de fratre? Dic idem si
fuerat filius testantis vt. l. lucius.
Secus forte si extraneus testati: p
predicta. Quid de auia? Dic idem
in matre. Sed an tacita vulgaris ex-
cludat matrem quando intelligitur
in expressa pupillari. ff. de vulga. l.
nam hoc iure. Dicis q sic quia tunc
agitur de hereditate viri: non filij:
fm nouam glo. et doc. [Posthumus
autem natus.] Quid si quis substi-
tuat posthumo per illa verba si he-
res non erit: et posthumus non na-
scitur? Dic nihilominus admitti sub-
stitutum. ff. de le. i. ab hereditate. §.
fi. de ven. inspi. l. qui ventri. Sed cō-
tra. facit quod notatur. ff. de vulg.
si mar. §. fi. i. glo. fi. [Decesserit.] tunc
enī admittit ex pupillari tacita.

De ipuberū et a- lijs substitutiōib⁹.

Quoniam heredes. ^Unde
de i
[U]bi. e. §. sed si ex disparibus
ff. e. l. qui liberis §. fi. et. l. si in testa-
mento. Et hoc verum si nominib⁹
appellatiuis sint nominati in sub-
stitutiōe. Secus si proprijs. ff. ad tre-
bell. l. nōnūq. Item hoc verum nisi
aliud apparet de volūate testan-
tis per coniecturas vel alias. ff. de
re. du. vtrum §. fi. Sed quid si noia-
uit eos proprijs et appellatiuis no-
minib⁹? Distingue quod precedat
vt no. i. l. nōnūq. Et vide. ff. d. duo.
re. l. siue cum notatis.

Hereditatē [Dūtaxat] ff.
de. nā hoc iure
supra de testa. mili. i. testamēto [Et
ratio suadet] infra de proxi. sa. scri.
l. in sacris. li. xij.

Cheres [In dubiū] ff. de
regu. iuris. l. q̄diu
[Uedicare] nec bonorū subsidium
petere. fm doc.

Quāuis [Utriq; here-
dū] dic supra. l.
ij. S; cōtra. ff. e. nā hoc iure §. fin. z
l. cum ex filio §. i. Sed speciale: secū-
dum glo.

Post aditā [Non ipu-
beribus] idem si impuberibus. prout exponi-
tur directe. i. vulgaris. Sed qz taci-
ta pupillaris durat: ideo sic loquitur.
Item quia illis directe potest substi-
tui supra de inoffi. testa. ex tribus.
Item hoc fallit. ff. de minor. l. z si si-
ne §. sed quod papinianus. ff. e. l. ij.
§. ego. infra de fideicomis. aut. hoc
ampli⁹. Et facit ad id quod notat.
ff. de testa. tute. l. penul. Et videtur
idem quocunq; modo desinat ac si p
restitutionem: in aut. de here. z fal.
§. si quis vero non implēs: colla. i.
Alij distinguūt an desinat ipso iu-
re: vel nō. ff. ad sil. si sequēs. de suc-
ces. edic. l. fi.

Testamēto. [Et inui-
cem.] si et
set alius substitutus: ille admittit
tur. [Portio] ff. de acquir. heres-
di. l. cum hereditate. Et poterunt
admitti iure substitutiōis.

Precib⁹ Dic quinq; spe-
cies substitutiō-
num. i. vulgaris: pupillaris: exēpla-
ris: cōpēdiōsa. z breuiloqua [Cir-
ca vulgarē queritur quibus verbis
fit? Glo. dicunt q verbis negatiuis
insti. e. §. i. S; potest fieri verbis af-
firmatiuis s; dy. z maxime tacita.
Habent tamen effectum negatiuo-
rum. ff. de here. insti. l. ticius. z. l. cū
in testamento. ff. e. nam hoc iure. ij.
dicto. et. l. qui liberis §. hec verba.
Hec multum est curandum de ver-
bis. dum tamen cōstet de intellectu
testantis. vt si dicat si non sis heres
talem volo esse heredē: vel q ad ta-
lem ventat hereditas. ff. e. paterfa-
miliās. de fm tabu. l. fi. §. i. Sed qri-
tur quis sit effectus? Dic q in taci-
ta veniūt solūmodo bōa patris. Et
sic no. §. si. i. l. fin. Sed si pupill⁹ mo-

Vide hic
de vulga-
ri substi-
tutione.

riatur infra t̄pa pubertatis tūc bona pupilli ex expressa pupillari: vt no. i. l. post aditā. S; i expressa dic q̄ etiā veniūt solū bona testantis: nisi in casu quādo continet tacitam pupillarem. quo casu videtur dicere dy. q̄ trahitur ad bona pupilli.

¶ Ad est verum vt tacite pupillaris: nō ex se. ff. e. l. ij. §. penult. p̄. sed si extiterit. Et sic itelligit qd̄ no. insti. e. §. i. et. ff. ad le. fal. qui. fundū. §. si. ff. de acquir. heredi. l. i. ius. S; p̄elegata nō veniūt. ff. de le. t̄t. fertiliās de le. i. q̄ filiab? §. si. Vel distingue vt no. f. de fideicōmis. cum virū. an cesserit dies vel nō. Sed prima verior.

S; queritur qm̄ expirat. Dic q̄ expressa post aditam. §. i. post aditam. N; si in casibus ibi notatis. dic tibi. Sed in tacita distingue: quia aut fili? ipubes adiuit z extinguit. Aut non: z tunc moriatur in vita testantis: tunc glo. variant. Nā. ff. de cap. l. q̄ si filius: dicit̄ vulgare tacitam extingui. Sed in. l. si pater dicit̄ cōtra. ff. e. Sed dy. primam intelligit quādo pupill? nō habebat coheredem. aliā quando habeat. Verius videtur cuz. Ia. de ra. q̄ indistincte extinguat̄. Nā cū pupillaris que est principalis extinguit: multo fortius tacita. ff. de serui. rusti. predi. item §. qui habet. Vulgaris autem expressa non extingueretur hoc casu: instituto moriente in vita testantis. ff. §. fideicommiss. liber. l. thays. §. splendor forus. Aut moritur post mortē testantis: z post pupillarem etatem: z expirat. ff. e. qui plures. et l. ex facto §. item quero. z. l. si ita es.

¶ Et no. dy. i. l. lex cornelia. Aut i pupillari etate. tunc si solus fuerit institutus: habet locū substitutio vulgaris tacita. ff. e. si filius. ad trebel. ita tamen §. si pater. Et existentia sui facit valere pupillarem. et nō extinguit tacitam vulgarem. quia ob tento eo: est perinde ac si non fuisset heres. ff. de acquir. her. l. si minor. Si fuit institut? cū alio: tūc. si il-

le adeat: expirat tacita vulgaris. ff. e. l. ij. §. interdum. ad trebell. l. apud iul. §. iulianus. Sed quid si pupillaris sit nulla: vel propter etatem vel emancipationē vel qz forte rūpitur testamentū. ff. e. l. ij. §. interdus? U; detur nulla vulgaris tacita: vt. d. §. qui habet. ff. de dona. inter virum z vro. l. si donate. §. i. Ar. contra. ff. q. mo. pig. vel p̄poth. sol. l. i. §. finali.

¶ Sequitur de pupillari. Circa quā querit̄: quibus verbis fiat: Et dic q̄ p̄muniter affirmatiuis. insti. e. in prin. nec est vis quibus: dū tñ verba possint conuenire: extra d̄ testa. c. si pat. li. vi. Que sunt necessariae: Dicq̄ ex parte pupilli triavidelicet q̄ sit impubes. i potestate: et p̄mortem patris efficiatur sui iuris vt notatur. ff. e. l. ij. Item ex parte patris sibi prius testetur. Itē q̄ ipsum isti tuat v̄l exheredet. Dic de his vt scripsi in. l. i. §. substituere. ff. e. Ar quo ad hoc est hodie correctus. Item q̄ ad eatur hereditas: vt. d. l. ij. z. l. sed si plures §. sed si exasse. Quandoqz tñ existentia sui facit eam valere: vt supra dixi i materia vulgaris.

¶ Sed quis sit effectus: Dic q̄ trahitur ad bona patris et filij. nisi esset alis specialiter p̄sumus. ff. e. l. ij. §. sed si ita. et. l. cū ex filio §. filio. Et h̄o qm̄ substitutio est facta a patre naturali et legitimo. Secus si a legitimo tātū. ff. e. sed si plures §. in arrogato. Itē secus si esset substitut? talis qui solidum capere nō posset. ff. de vulg. si'is qui. Item secus i fideicōmissa rio. ff. de vulg. l. coheredi. §. cū filie. Sed ad quē deueniēt illa bona que non veniūt ad substitutus: Dic plene. ff. de adopti. l. si arrogator. Sed queritur qualiter fimat̄? Dic. ff. e. i pupillari.

¶ Nūc de breui loqua seu reciproca. que fit per verba vos inuicē substituo. Que ideo d̄ breui loqua: quia breuib? verbis fit et est nomē magistrale. De qua. ff. e. l. lucius. et. l. nam hoc iure. Sed compendiosa dicitur respectu temporis

De pupillari.

De breui loqua seu reciproca

De impuber. & alijs substi. fo. clxij.

hec breuiloqua respectu pluriū substitutionum quas continet. Continet em̄ quattuor: si fiat impuberib⁹ vt no. in d. i. l. lucius. Quod ē vt r̄ū si sint tm̄ duo impuberes. si plures continet plures substitutiones in p̄sona cuiuslibet duas. S; si fiat vni puberi et alij impuberi: non cōtinet nisi vnā. s. c. q̄uis. ff. e. nā hoc iure. Si tamen essent instituti cū extraneo duo ipuberes: p̄tineret duas in personis eoz. ⁊ quo ad aliū vnaz ff. c. coheredi. s. qui discretas. Sed quid si duobus impuberibus sit facta: et alter sit fact⁹ pubes? Dic nō expirare. ff. de duo. re. l. eandē. s. i. d. carbo. edic. l. ij. s. idem ius. Sec⁹ forte si emanciparetur a patre: ar. eius quod no. ff. de fur. l. falsus. s. fina. d. adi. lega. l. alteri. de condi. fur. l. et ideo. Sed quid si fuit ab initio inequalitas que reducitur ad equalitatem: quia ille qui nō erat in potestate fuit arrogatus? Videtur idē ac si ab initio fuisset. ar. ff. e. l. ij. s. si ex tra. et. l. si is qui. ff. de here. insti. l. q̄ soluendo non erat duos. ad trebel. l. sed si res. s. fi. Ar. contra. ff. de. her. insti. quo loco. s. fi. ¶ S; quid si alter impuberū sit exheredatus alter institutus: et adinuicem substituti. Dic q̄ exheredatus nō succedit ex vulgari. ff. e. l. lucius. Item quid si instituit filios: impuberem sane mētis ⁊ puberē furiosū: et adinuicem substituit? Dic q̄ nō p̄tinet nisi vulgarem: quia parentes substituunt furioso ex p̄uilegio. Et facit q̄ scripsi. s. de testa. mili. l. in testamento. ¶ Sed quid si nō simul sed separatim eos substituit? Dic q̄ non ē hoc tertius genus substitutionis: sed p̄pillaris expressa. Et videtur exp̄p̄f sū. extra d. testa. si pater. l. vi. ff. e. nā hoc iure. s. penul. Et hanc Ja. d. ra. supra de testa. mili. in testamento. vbi scripsi. Sed cuz hec substitutio contineat plures: queritur an cōtente sint tacite v̄l exp̄p̄se? Nō dicit q̄ omnes sunt exp̄p̄se. alias non ex-

cluderet matrem. ff. e. lucius. Sed ibi est alia ratio: vt scripsi supra de here. insti. l. si. Et hāc opi. sequitur Dy. ⁊ vltamōtant. Bug. dicit eas tacitas: quia verba non sunt exp̄p̄f sa. Et hec est verior: secundū Ja. de ra. et p̄e. Sed pro prima facit. c. si pater: supra alle. sed ibi non dicitur S; quid si fiat duobus puberibus nunquid potest trahi ad fideicommissus? Dy. dicit q̄ nō quia potuit valere iure directo: scilicet in casu vulgaris. Et sic non trahit in. l. centurio. Et ita no. glosa. ff. ad trebell. seuola. vbi de hoc plenus. ¶ Sequitur de compendiosa que fit per hec verba. quādociūq; decesserit cū liberis: vel sine liberis non est vis. Et de hac dic: q̄ aut a milite: et valet iure directo si mater non sit i medio. nam tunc post puberem etate obligatur. Et ita intelligit glosa ⁊ doc. hanc. l. et. l. centurio. P̄illeus tamen dixit q̄ valet iure fideicommissi etiaz si mater non sit in medio Luius opi. reprobatur per. l. miles ita. ff. de testamen. mili. Et nota. in l. centurio. Aut sit a pagano. tunc aut per verba directa omnino: vt si filius decesserit: talis sit heres. tunc non trahitur ad fideicommiss. s; valet tantum ad casum directuz: vt. l. verbis. ff. e. Et sic tenēt. Dy. ⁊ Ja. ⁊ glo. in. d. l. verbis. Sed hic glo. i. p̄. li. vero ita: videtur dicere q̄ valeat etiā si sint verba sit heres: que sunt directa. Sed intellige eam quando ponuntur simul verba directa ⁊ equocata alioquin esset sibiūp̄i cōtraria. Et nisi sic dicere velis: dicas q̄ glo. est erronea vicio scriptoris vel alias. Et contra casus. d. c. si pater. ⁊ infra de fideicō. si pater. Aut per verba omnino obliqua: vt quando cūq; decesserit illi restituat: tunc valet semper iure fideicommissi: vt. l. coheredi. s. cum filie. Aut per verba equiuoca: vt per verbum substituo ⁊ tunc aut erat pubes: aut ipubes P̄umo casu semper valet vt fideicō

De cōp̄e
diola sub
stitutio.

missum: vt res magis valeat q̄ pe-
reat: vt hic nota. et. l. ex facto et. l. q̄
filium. ff. ad trebell. Si erat impu-
bes. sunt opi. varie. Hā glo. dicunt
q̄ valet pro oī t̄p̄e. vt istideicōmissū.
z ita notat hic. Idē tenet Inno. ex
tra de testa. ca. raynūcius: in glo. si-
ne. Et maxime qm̄ sunt adiecta ver-
ba illa sine liberis. Et idem in. l. cē-
turio. Quidā tamē contra. dicēdo
indistincte q̄ infra pupillarē etatez
tenet iure directo. Sed post pupil-
larē etatē euanescit. Dy. tenet pri-
mā: per. l. ex facto: z. l. qui filium. et
ff. de condi. z demon. l. pater. §. con-
ditionū. p̄o quo. ff. de le. i. filiussa-
mil. §. ne quis. de lega. ij. ticia. §. i. d̄
codi. l. ij. §. et si contra. de condi. et
demon si cui: penul. dicto Ja. vero
videtur tenere opi. secundam. Tu
vero dic q̄ prima opi. ē falsa hodie:
quia in pupillari etate valet iure di-
recto. Et est casus extra de testa. si
pater: li. vi. Sed post pupillarē eta-
tem valet iure fideicōmissi. Et ē ex-
pressū in. c. raynūcius. de testa. Et
vnū de dictis. cc. determinat aliud
Et ita vtraq̄ dictarū opinionū est
in aliquo vera: z i aliquo falsa. Ar-
chi. tamen videtur tenere opi. quā.
Ja. tenet. videlicet q̄ euanescat post
tempora pubertatis. Sz ob. c. ray-
nuncius: z diri. et. ll. alle. p̄ Dy. Sz
quid si dixit substituo vulgariter pu-
pillariter z per fideicōmissum: Dic
scdm Dy. q̄ quelibet substitutio lo-
cum habebit suo t̄p̄e. ff. e. cū ex filio
§. filio. z. l. ex facto. §. itē quero. Sz
quid si dixit tantum ticium semp̄o-
nio substituo: Dic q̄ continet tātū
vulgare. Et si fiat impuberi pupil-
larē tā citā etenim in casum directū
est interpretatio faciēda: si nō ap-
pareat aliud ex verbis vt. c. si pater
Sed quando apponunt verba sine
liberis vel quādoq̄: tunc appa-
ret q̄ nēdum in casum vulgare vel
pupillarem vult substituere imo quā
docūq̄. quia pupillum scit nō posse
habere liberos: vt nota. i. c. raynun-

cius. Sed quid si pupillo substituit
in codicillis: et sic valet iure fideicō-
missi: an etēditur vltra t̄p̄a puber-
tatis: Dy. dicit q̄ non. ff. de leg. i. si
fundū per fideicō. cum. l. se. Quod
posset esse verus vbi fuerunt verba
directe pupillaris. Sz si fuerint ver-
ba equiuoca: satis videretur cōtra:
quo ad bona patris. per. l. s. alleg.
In sūma nota q̄ verbū succedat: et
verbū moriatur illi. et verbum sub-
stituo: et omnia que possunt trahi
ad directā z obliquā salua cōgrui-
tate locutionis sunt equiuoca: vt. d.
c. raynuncius. vbi est verbum succe-
dat. et. c. si pater est verbum moria-
tur illi. s. ti. pri. ḡnalter. De exem-
plari dic in. l. se. [Etatis sue annū]
et sic pupillariter. [Postea dece-
serit] z sic compendiose. [Habit] z
hoc constat. [Pertineat] supra
ti. i. l. si. dic ibi. [Pubertatem] quā
do compendiose. [Fideicommissi]
dic supra de testa. mili. l. in testamē-
to. [Peti] nec retinebis quartam
Sed iura sepulchrorū z alia non trā-
sibilia tibi remanent: scdm glo. et
Ja. de ra. f. ad le. falci. in testamen-
to. Sed dy. cōtra. Et est hic specia-
le: scdm eum. quod hodie videt ap-
pbari iure nouissimo in aul. d̄ hēf.
z falci. §. quia vero: in fi. coll. i.

Humanitatis [Pa-
renti-
bus] vtriusq̄ serus. vt sequitur: fm
glo. Et i hoc distat a pupillari Idē
videt in adoptiuo quo ad bona sua
ff. cū plures. §. in arrogato. Quid
si concurrant pater et mater: et dis-
sentiant? Dic patrem preferēdum
nisi doceatur q̄ voluntas matris sit
salub: ior supra de cura. furio. l. i.
[Pentecaptus] Quid si sit prodi-
gus: vel alias intestabilis? Vide-
tur idem. ff. e. ex facto. z quia eadez
ratio. [Legitima portione] secus
in pupillo. cui exheredato substituitur.
ff. e. l. i. §. substituere. Sed illud
est etiam hodie correctus: vt ibi scri-
psi. Quid si minus legitima res

Verba
equuoca.

D

De necessarijs serujs & suis he. isti. fo. clxiiij

liquit: Dic nō valere substitutionē immo potest a gere ad supplementū vel eius curator. s. de inoffi. testa. omnino. [Lertos] ita tamen q̄ alij habeāt legitimas. alioquin dicerēt nullum vel querelarēt: s̄m glo. [Ad fratres] Quid si habeant matrem? Videt q̄ debeat substitui. Et maxi me hodie cum concurrat cuz patre & fratri bus in successione filij infra de suis & legit. here. aut. defuncto. Quod videtur verum in ista substi tutione. secus tamē in pupillari: ex tra de testa. si pater: li. vi. Ja. tamen dicebat hodie idem in pupillari: sed ibi casus contra ipsum. Ja. tñ mo uebatur rationabiliter. qz hodie pa ter non excludit matrem. quod tamē antiquit⁹ faciebat. Sed quid si sub stitutio expirauit: qz conualuit zite rum re incidit. nūquid conualescit? Videtur q̄ non: vt. l. qui res. §. are. am. ff. de solu. Ar. cōtra. s. de cura. furio. l. cum alijs. Tu potes distin guere an in vita testantis vel post. ff. de libe. & posthu. l. posthumus et l. filio insti. de exhere. libe. in p̄ncipi. cum notatis.

Cū quidā [Decesserit] dic q̄ at sub stituit filijs. & dicit hic. ff. e. si pater impuberes: cuz notatis. Aut extra neis. & tunc aut per illa verba si vtri qz. et dic idem. Aut singulariter sin gulis et tunc secus. ff. de inius. rup. test. l. penl. Aut simul duob⁹ sine ver bo vtriqz: & tunc dic idem quod hic in directa. Secus in fideicommissa ria. ff. ad trebell. l. heredes. §. cū ita. e. ti. lucius. §. gayo: qz vniuscuiusqz videtur electa fides. ff. ad. l. falci. pa ter. §. si. per dy. Facit ad questionē cōiugū qui vderūt bona sua mona sterio post mortem suā: qz expectet mors vtriusqz. ff. de usufruc. leg. co dicilli. Et no. in spe. de loca. §. nunc aliqua. §. lxxij.

Si quis duobus [Una cum filijs] idem si dixisset ti-

cium & filium: vt. l. si quis ticio. ff. §. lega. i. ticio. Sed contra. ff. de fun. i struc. l. sicut. ff. de penul. le. iij. Sed ille in accessorijs. Secus qñ vtrūqz p̄ncipaliter. [Tres substitutos] dic qz vbi plures coniunctim. & vn⁹ separatim exprimuntur qz duo con iuncti computātur pro vno quo ad faciendas portiones. ff. de here. isti tu. ticius. & l. liber homo. §. tici⁹ nisi apparet de contraria mente testā tis: vt hic propter verbus quisquis: quod est distributiuus. & ff. de here. insti. l. interdū propter verbū eque. & ff. de. le. ij. lucius. §. luci⁹: propter cōmemorationē verborū: quos testa mento manumisi. Et l. si quis ticio de usufru. accref. intellige vt hic no ta. qz intellige in heredibus legata rij: nō testatoris. [Intelligant] ho die alud infra. de bo. que libe. l. cuz oportet.

De necessarijs serujs & suis heredi bus isti. & substitut⁹:

S qui [liberes ne cessarium] vnū in casu etiā cū alio ff. §. heredi. insti. et qui. Et si plures nominet: p̄ mo noiatas. ff. qui & a quib⁹. l. si qz habēs. & ff. e. qui soluēdo. [Datus] specialiter infra de ser. pig. va. ma nu. l. labeo. [Potuisti] nisi te redi mas. ff. e. pignori.

Cum seru [Scripti] a sciēte. dic. s. de here. insti. cum proponas. [Non habet locum] §. l. pe. §. illo.

Si tutor [Potuit. ff. p̄ comp. si tutor. §. qui fundum.]

Cum quidā [Et liber tatez]. ff. ad trebell. l. si res. §. si seru⁹. de vulg. l. sed si plures. §. quos.

Si cōiur ges vede rūt bona sua mōa sterio p⁹ mortē su am.

Liber Sextus.

Quidā [Libertatem] si
 esset dubium. ff. de libe. z posthu. si
 ita. §. rla. [Cires] qz videbatur de-
 stitisse a priore voluntate. ff. de vul.
 si quis. Sed non est ita vt sequitur.
 z patet in d. l. si ita. §. regula. Sed
 aliud si alienaret: insti. de heredi. in
 sti. §. seruus. [Inductum] insti. qui
 da. tu. pos. in pun. [Romanus] qz
 non est verisimile velle cum seruum
 remanere. insti. qui z ex qui. cau. ma
 nu. non pos. §. idēqz. Et facit vt qz
 concedendo inhabili quod cape nō
 potest ipz habitare videatur si ha
 bilitatio ad ipm ptineat. ff. de reg.
 iuris. l. quidam consulebat. ff. de ex
 cu. tu. idē vlp. §. fi. Et ideo papa cō
 mittendo monacho: ipm habitare
 videtur: vt notatur extra de priuileg.
 cum olim: per Inno. z Jo. an. d
 rescrip. c. i. in clemen. Nec obstat. ff.
 de in ius vo. l. libertus: vt ibi notat.
 Item facit qz conferēdo beneficiū
 inhabili videatur dispensare cū eo:
 extra de fil. presby. c. veniēs de cle.
 coniuga. c. diuersis fallacijs Quod
 verū est si appareat per aliquas cō
 secturas. alias non. Dic plene i spe.
 ti. de lega. §. qualiter. ij. §. quibus z
 §. si. se. et. se. Et vide multos modos
 tacite dispensādi in spe. de sen. §. vt
 autem §. postremo: z se. Junge qd
 scripsi supra de offi. prefec. aug. l. ij.
 Item dic qz vbi papa mandauit ali
 cui prouideri qui patitur talē defe
 ctum cuz quo paps consuevit dispē
 sare qz nō obstāte defectu executor
 potest z debet puidere. vide p In
 no. extra de excel. prel. c. inter dilec
 ctos p archid. c. fi. de tēp. ord. in. vi.
 facit. ff. de pecul. l. non solum iūcta.
 l. quam tiberonis. §. sunt qui putāt
 et. l. peculium. e. ti. [Serui] infra de
 de codicill. l. hereditatem. [Defrau
 dare] non tamen valet legatus etiā
 in alimētis: §z glo. Sed in alienis
 sic. ff. de alimen. lega. l. seruos. Sed
 ibi loquit de ppijs. vnde videt qz
 valeat saltem qz per officii iudicis

debeat seruari vt hic et scripsi insti.
 per quas perso. no. acquit. §. utē vo
 bis. Et facit qz legatum factum res
 ligiosis non habentibus ppiū pos
 sit peti per officium iudicis si ad ali
 menta legaretur. Item qz conuen
 tiones facte inter abbatem z mona
 chos super modo viuendi. vide ex
 tra de regu. iuris. c. nō est obligato
 rium. in nouel. [Et si qui.] dic. ff. de
 lega. i. si post mortem. [Nec induce
 bant] ff. de in ius. rup. testa. l. diuus.
 Sed ibi priuilegium.

Legatus
 factū mo
 nachis.

Vide de
 tacita dif
 pensatōe

Decisione [Hūanita
 tis] z sic nō
 cōpetit libertas tacita vbi alio mō
 disponitur. ff. e. seruus. §. i. notatur
 de conditi. insti. l. seruus. vide ibi.

De liberis pteri
 tis vel exheredatis.

Quoniam post omnes
 Dicim glo. qz siue ante si
 ue post siue inter gradus fiat exhe
 redatio extenditur ad omnes. Sed
 si intra: non. Et vide plene. ff. e. l. iij.
 vsqz ad fi. ff. de in ius. rup. testa. l. iij.
 §. fi. Itēz dic qz exheredatio nō po
 test fieri a persona. ff. e. l. iij. §. filius
 Quod intellige nisi vna persona to
 tum vnum gradum obtineret. Itēz
 nec a re certa. ff. e. cum quidam.
 [Voluisse] nec admittitur pbatio
 in contrarium. fin glo.

Nota.

Si auis tu [Exhe
 redac
 uit] noiatim. §z inter ceteros. [Quo
 viuo]. ff. d libe. z posthu. si quis post
 humos. [Legis velle] per quam
 sufficerebat instituere cum alijs. ho
 die contra. insti. e. §. i.

Si quis [Abstioz]. ff. d
 adimen. le. l. iij.
 §. conditio.

Maximus [Nec corri
 gatur] hodie
 supra de in offi. test. l. si quis in suo.

De liberis p̄teritis vel exheredatis. fo. clxiii.

§. legis. et per aut. non licet.

Aut. Non licet.

[Vel ingratiitudinis] vel pet. Sic ē in corpore. [Sunt. xiiij.] in descendētibz. sed in ascendētibz. viij. Et inter fratres tres. in aut. vt cū de appel. cognos. §. aliud. colla. viij. de nup. §. ingratiitudinē. colla. iij. Quia vbi maior amor: et indignatio faciliōr: h̄z doc. Vel dic vbi maior obligatio: maior indignatio cōtra facientes contrariū. Et h̄c hec materia plenius liqueat: dic q̄ aut descendētes exheredat̄ur et etiam cā inserta: et tunc opus est querela: vt no. j. p̄xi. aut. ff. de testa. l. i. Alias si cā non inserat̄: ipso iure nō v̄z. Aut p̄tereuntur: et tunc aut p̄ matrem: et oportet causam inferi. Alioquin testamētū est ipso iure nullū vt h̄c. et notatur in corpore vñ hec sumit̄: sup̄ verbo p̄tereire. Aut per patrem. et tunc v̄f ipso iure nullum: Quis etiam cā p̄teritionis inseratur. si filius erat in potestate. q̄ ista iura nichil hoc casu corrigūt. nec intendūt filiuz facere deterioris conditionis q̄ erat ante. Et ita tenet Azo in sūma. Et dy. de libe. et post hu. gallus indifficte. et glo. h̄c. S̄z vbi p̄teritur emācipatus vidēf glo. varie. Nam aliquando dicunt q̄ seruent iura antiqua. et ita no. ff. de mino. l. si fili⁹. et in. l. gallus. §. qd̄ tamen Ja. tñ et p̄be. d̄ bel. p̄ti. vidētur tenere q̄ testamētum sit nullum ipso iure nisi inseratur hoc casu cā p̄teritionis. quo casu dicūt ip̄z tenere ipso iure per hanc autenticam Et idē tenet glo. in aut. d̄ heredi. et falsi. §. exheredatos. coll. i. q̄ v̄f v̄rior. Sed quid de ascendētibz. Dic q̄ ibi etiā est opus inferi cām vt p̄z in corpore. §. et hec quidez. Et tunc dic q̄ si mater p̄teritur vel exheredatur: dat querela: et rumpit in totum. vt. s̄. de inoffi. testa. cum filiuz Si pater exheredatur. datur quere la. ff. d̄ inoffi. testa. pater. Si p̄terit

tūc aut inseritur causa. et datur contra ta. et non reuocat in totū: nisi p̄sona turpi instituta. ff. si quis a p̄. fue. ma. l. pantonius. Si causa nō inseratur: videtur nullus vt. d̄. §. et hec quidem. qui loquitur in p̄teritōe vtriusq̄ parentis. Et multum confirmat opinionem. Ja. sup̄dictā. Et secūdm hoc m̄ p̄terita plus habet iure hodie q̄ pater p̄terit⁹ cum causa. Vel dic q̄ pater in totū rumpit illo casu: per dictū §. et hec quidē. Et. d̄. ti. si quis a p̄. fue. ma. hodie non obtinet. Sed quomodo quis d̄f p̄teritur ex quo cā inseritur contra. l. insti. de exhereda. l. in prin. Quidam dicūt filiū p̄tereō ex tali causa. Sed tunc videtur ex hereditatio. s̄. l. iij. Vel si forte filio quem ex tali causa p̄tereō lego. x.

Circa causa [Firma] h̄c sunt opinōes q̄ d̄z dicunt q̄ hec aut. obtinet tātū vbi ab initio fuit nullum ipso iure. Sed vbi fuit aliquod: tenet iura antiqua. ff. de inoffi. testa. papinianus §. si ex causa. j. ti. i. l. i. quia i primo casu nullaz habuerunt ab initio v̄pendentiam: sed per se steterunt in secundo casu: sic. Et hanc Azo in summa. et om̄s antiqui. ff. de iniur. rup. testa. naz et si. ff. e. l. iij. §. fi. d̄ v̄. in pos. mit. l. i. §. fi. Cōtra quos. ff. d̄ iust. rup. et irri. testa. nam et similes de lega. prestan. l. is qui. Alij vero vt dy. dicunt contra. q̄ vbi fuit ab initio nullum non valet sed si rumpatur sic. Et sic videtur expressus i §. si igitur: i corpore. Alij vt Ja. d̄ ra. et pe. d̄yunt idistincte vallere: p̄ hanc aut. quod est humanus. Et hanc videtur sequi glo. in. d̄. §. si ex cā. ff. de bo. posses. contra ta. lege i. supra ti. i. l. i. ff. de iniur. rup. tes. l. filio. Sed qua actione petuntur? Glo. dicit q̄ actione ex testamento vel conditione ex lege. Et hanc dy. et moderni. Sed an hec aut. obtinet vbi legatū ē filio qui rumpit? Hō vi-

Legatū i testō in ualidato

Ubi maior amor ibi faciliōr indignatio.

An cā p̄teritōis vel exhereditōis sit inserēda.

detur cum non debeat habere emolumentum ex eo quod impugnare voluit. ff. de acquir. here. l. questum. Pro quo. ff. de ioffi. testa. l. papinianus. §. meminisse. Docto. tenent contra. q̄ imo habet auctoritate huius. Et ita hoc casu habet pl⁹ exheredatus q̄ institutus: vt no. glo. hic: l. maximū. z ē sile. ff. de ptra tab. l. filii quē: circa fines. ¶ Quid si fuit appposita illa clausula. si nō valet iure testamenti valeat iure codicillorū an tunc petetur actio ex testamento. z an ille qui fuit institutus potest petere bona iure fideicommissi. Glo. videtur dicere q̄ non q̄ clausula illa non operatur nisi in casu quo testamentum deficeret ppter defectū solēnitatis. Et sic nihil debetur virtute illius clausule. ff. de inoffi. testa. l. ticia. de le. ij. l. ij. z l. p̄onus. §. fi. Sz dy. dicit q̄ illa clausula obrinet quodcumq̄ testamentum deficiat dū tamen nō ratiōe persone testantis. ff. de leg. ij. l. lucius. §. filiā. §. manu. testa. si mater infra de fideicō. ex testamento. cum ibi notatis. ff. de testa. l. ex ea. cum notatis. Sed certe cum rumpitur testamentum per q̄relam: videtur tangere personaz testantis. ff. de ioffi. testa. l. ticia. Et sic si in opi. dy. non valeret tanq̄ ex codicillis: sed auctoritate huius. l. qd̄ est tutius. Nam cum semel valuerit vt testamentum: et ita conditio codicillorū deficit: ex postfacto nō conualescit. Sed si ab initio non valisset haberet locū distinctio. Dy. ff. de le. ij. codicillis. §. fi. ¶ Sed an valeat hodie pupillaris substitutio testamenti patris rupto p̄ hāc aut. cōtra. l. papinianus. §. sed nec. Dy. dicit q̄ non. q̄ hic loquitur in legatis que possunt valere sine institutione. Sed pupillaris substitutio nō. Et de hoc no. ff. de vulga. l. i. §. fi.

Clausula si nō valet iure testamenti etc.

ex heredendis.

¶ Dic qui sunt posthumi. ff. de iur. rup. testa. l. ij. ff. e. l. filius a p̄fe. §. fi.

S post [Explozari] dic supra ti. i. aut. ex causa. Hec facias differentiam inter posthumū et natum.

¶ Prois. Dic q̄ aut p̄terit nat⁹: aut posthum⁹: primo casu siue morit in vita patris: siue post: nō valet: nisi ap̄ probauerit exp̄sse. ff. de libe. et post hu. si filius qui. si tabu. testa. nul. ex hi. l. i. §. fi. Secūdo casu dic q̄ si posthumus moritur in vita testantis reconvalescit vt. ff. de in iur. rup. testa. l. posthumus. si post mortez: nō nisi tm̄ viueret. q̄ approbaret: vt hic: et d. l. i. §. fi. ff. si ta. testa. nul. ex hi. Junge quod no. in spe. de testa. n. s. pone berta. Et plenius insti. de hereda. libe. in p̄inci. vbi scripsi.

¶ Quod certatū [Si nō a] alias sec⁹. ff. de testa. mili. si filius. §. sed si filius. [Vel prodigus] illi em̄ non sunt liberi. ff. de verbo. signi. l. obtentuz de sta. ho. l. nō sunt liberi. P̄oficiūt tamen in casu. ff. de verbo. sig. l. quereret.

¶ Quidaz [A morte testatoris] hec enī verba possunt pati p̄ouisionem ad vtrumq̄ tempus. alias contra. ff. de libe. z posthu. l. comodissime. ff. sol. mati. l. si cum dote. Item dic fecus in exheredatione. ff. de ven. in pos. mit. l. i. §. si quis ventrem.

De posthumis hereditibus institutis vel

De iure deliberā diet de adeunda vel acquirenda hereditate.

Sapate [Emācipata] r nō instituta: vt. ff. e. l. p herede. Itē secus si non emancipata. ff. e. Julia- nus. §. si seruū. nisi eēt miles. e. l. §. si. Vel ibi primo obtinuerat s; hodie videtur hec lex correcta cum sit remota differentia patrie potestatis: vt in aut. de here. ab intesta. coll. ix.

Cum debitū [Allegas] vel exegisse. ff. e. pro herede.

Si fratris [Ex parte] hō erat specialis in filijs. Sed idē hodie in oib; bus. §. de cadu. tol. §. cum igitur. r. §. in nouissimo. Idē videbat in seruis: insti. de here. quali. r. disse. §. sui. Cōtra. ff. si ser. peta. l. eius. qui. dic. ibi. [Tamē sui iuris] hodie corrigitur hec lex hoc casu. qz etiaz emancipatus transmittit non aditam. §. d. his qui ante aper. ta. l. i.

Filiofamilias [Seco] pe re scriptū ē. §. d. bo. q. libe. l. fi. §. vt aut

Potuit [Pupillus] etiā infans: s; glo. ff. ad trebell. l. seruo. §. si pupilli r. ff. e. l. pupillus. subaudi marie. [Tutore auctore] alias nō: etiā si sit opulēta. isti. d. aucto. tuto. §. si neq;. [act^o] si ab eo incipias. alias sola volūtas sufficit s; glo. Quod intellige vū tū probetur. quod est impossibile: nisi per actus verbi vel facti. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinus. §. quid sit ff. de nego. ges. l. pōponius. [Nesciēte] nisi esset infans. Nā illi ignoranti acquireret: vt. d. l. pupillus. §. e. si infanti: s; glo. S; bonoz possessio nem querit solus tutor. ff. d. bo. pos. si pupillo. r. l. tutor. Sed contra nota. §. qui admit. ad bo. pos. l. bonoz. de tu. r. cu. va. ab his. l. impubert. Pōtīmū videt verius: s; glo. Dy. quia in bonoz possessione est actus iudicis r. tutoris. in aditione solius tutori. Item dic idem in hereditate

restituenda. ff. ad trebell. sed nec ipi us infra ad trebell. sancimus. Itē auctoritas curatoris nō sufficeret. ff. de appel. cum in vna. §. tutor: Dic infra. e. si infanti. Itē in casu mior adit: infra de bo. que libe. l. fi. §. sin- autem patre recusante.

Si auia tua [Decreuit] Ieo ei ipō gerit se p herede. s; hodie etiaz si senon gerat infra. de his qui ante aper. tabu.

Quoniam sorozē [Ad heredes] secus in filijs istra. de his qui ante aper. tabu.

Licet [Sui heredes] idem in extraneis: vt no. infra. e. l. cū antiquiorib;. [Adgi tēporis] sed longissimo s; §. de p̄scrip. xxx. an. l. sicut: s; glo. [Et dicit] qz tūc nō p̄scribit ius adēdū: s; ipa p̄scribunt: nisi tempore adite. §. de tempe. in inte. resti. l. ea que: ppe. fi.

Si curatoris [P̄scribitur] idem si non petierint. ff. e. l. i.

Si te bōis [Excusat] vltra v tres em hereditarias teneris creditoribus: sed nō legatarijs. ff. ad trebell. l. i. §. si is qui.

Kenitēte [Pater tu^o] secus i seruo. ff. de succes. edic. l. i. §. per seruum.

Suū heredē [Iuris] est^o in emancipato. §. l. i. Secus si haberet substitutum supra de impube. r. alijs sub. l. iij.

Si sorozē [Non p̄bet] supra vñ cog. l. nam hoc.

Non est [Eundē] ff. de reg. iuris. l. que legata. Secus in stipulatione. ff. de p̄bo. obli. si filius.

Nec emere [Adire] fal lit. ff. ad trebell. l. ille a quo. §. tēpestiuū insti. de p̄ iij.

Res hereditarie nō p̄scribitur hereditate nō adita.

¶

Libet Sextus.

here. quali. z disse. §. fi.

Cretionum ^{[Decerni m^o] vt a-}
ita die possit ita adiri hereditas se-
cut diebus creticis.

C Si infanti ^{Opponit}
dcim q pater nō possit querere cum
nō possit repudiare. ff. e. is potest tū
cta. l. remittente. §. e. Sed hic specia-
le. Vel solue. vt no. ff. de reg. iuris. l.
is potest. Item opponit qz p aditio-
nez obligat fili^o qui nō potest obli-
gari cum auctoritate patris: insti. d.
muti. stipu. §. furiosus. Sed hic pro-
pter periculū ne hereditas non acq-
ratur. Item opponitur. ff. de bono-
posset. que infan. no. l. i. Sed non est
delatavt currat tempus: sed vt adi-
ri possit sic: vt hic. **C** Sz querit qd
si esset maior infans: Dic infra. e. §.
fi. Cave tamen qz in illo casu si non
adiret: pater non occuparet vt hic:
sed veniret ac si non esset delata infā-
ti. §. ad tercul. l. ij. que alias obsta-
ret fm glo. z docto. Item dic qz sec^o
in furioso qz in infante. §. de cura. fu-
rio. l. fi. §. sin autem. Quis alias pari-
ficentur in dicto §. Sed hic diversif-
tas est. quia hic infans poterit resti-
tui: sed furiosus non posset. Itēz in-
tellige. l. infra d bo. q libe. l. fi. §. vbi
autem. ij. fm istam: exponendo ibi
puerilis: id est infantilis. Itē dic qz
hodie pater non occupat iure pater-
no: immo filius habet heredē ab in-
testato: vt hic notat. Et dixi supra
q testa. fa. pos. l. nemo. Ad itellige
si fuit maior infante. Alias non: vt
hic. licet glo. cōtradicat. Sz potest
esse vera in suo. Junge. §. de suis z le-
giti. heredi. aut. in successione. Sed
cur est diversum. §. §. primo: vbi tu-
toz negligit. Respōdeo qz ibi dāc
regressus ptra tutozē. Vel dic qz pa-
ter z filius eadem persona reputan-
tur supra de impube. z alijs substi.
l. fi. Sed circa fm dictum quere an
obtineat i hereditate paterna: vt p
inde sit ac si non fuisset delata: Glo.

videtur hic dicere q sic. Doc. cōtra.
si sit suus supra. e. si fratris. ff. de tes-
ta. mili. l. ex militari. §. fi. nisi in casu
quo mater eēt in medio. ff. ad ter-
cul. l. ij. §. si qd. Sed in emancipato
posset glo. obtinere: De hoc plen^o
infra de suis z legit. here. l. apud ho-
stes. Sz an saltē emācipat^o hoc casu
transmittat. Glo. dicit q sic here-
ditatē paternā. Ad quos autē trans-
mittat: dic. §. de his q ante aper. ta.
Sz an qd hic dicit de hereditate nō
agnita iure patris obtinēda: locum
habet in matre qm fili^o erat emāci-
patus z hereditas paterna: vel si he-
reditas eēt extranea: Doc. idē. ff. d
cur. furio. l. furiose. [Septē annis]
si maior. dic infra. e. l. in fi. [q dte-
re]. §. e. l. potuit. [Cōtinētur] vt nō
trāsmittat nō agnitā. ifra de cadu.
tol. §. in nouissimo. [Decreto] supra
qui ad bo. pos. l. bonorum.

Cū antiquioribus

[Ad] inime petita si petisset habere
minus tēpus infra. e. sancim^o. §. sed
qz quidā. [Annale tempus] decessit
rit in casu tū hēt plus z quo ad qd
infra si pen. app. mors inter. l. fi. Et
vt plenius liqueat. dic q aut heres
decessit: aut viuit. Primo casu aut
erat institut^o sub pditione: z nō trāf-
mittit simortuus sit pendēte pditio-
ne. infra de cadu. tollen. §. sin autem
Aut pure. tunc aut ignorabat: z est
differētia iter filios z extraneos. §.
e. qm. Aut sciebat. tūc aut morit. §.
tēpus deliberādi aut non. vt hic in
textu. Si vero heres viuit: de iure
ciuili potest adire perpetuo: secūdu
glo. z Azo. z docto. licet pla. cōtra.
Et hoc etiā si illi q sequitur in gdu
vellent venire per bonozum posses-
sionem: Quis essent lapsa tempora
primi supra. e. suum. ff. de regu. iur-
ris. l. quotiens duplici. Et per hoc
videtur q secundus in gradu possit
adire z intentare pditionem here-
ditatis post triginta annos. quia tē-
pus non currit secundo: q dicitur du-

Jus deli-
berandi
qm trans-
mittatur
ad here-

78

rat primo. Sed nunquid hec lex ob
tinet i bonoſi poſſeſſione vt ſic trāſ
mittatur ſi heres moriatur infra an
nū? Non videtur. ff. de bono poſ. l.
ij. §. acquirere. ¶ Sed nūquid idē
in fideicommiſſo? Hoc. q. nō. quia
non reperitur. Tu poſes dicere cō
tra: vt no. ff. d. l. i. cum filio. i. glo.
idem eſt. et in ſpe. de teſta. ver. quid
ſi fideiuſ. z idem Dy. in. l. cum filio
ff. ad trebell. l. cogi. §. idez mecian?
Et hoc vbi heres pure fuerat roga
tus. ſecus ſi ſub conditione: et fidei
commiſſarius pendente conditione
moreretur: vt. d. l. cum filio. ff. de cō
di. et demō. l. heres meus. ij. respon
ſo. Et vide. ff. ad trebell. l. quidā. et
l. apud. §. vtrum. [Vel aliter] refer
ad cognatum. qz alias nō deferunt
[Iſcū ſucceſſione] hoc caſu. ſecus
ſi viueret.

Quidā Dic qz aut ſunt
plures heredita
tes: aut vna. Primo caſu aut ex vi
uerſorum teſtamenti: z poſteſt alte
ram dimittere. ff. de here. inſti. l. h
ber homo. §. ſi. z. l. ſi quis filium. §.
pe. Aut ex eodem. tunc aut a agno
uit primo paternam: z nō poſteſt re
pudiare pupillarem: vt hic. Aut cō
tra. tunc ſi impubes ſit exheredat?
et non eſt alius heres: tunc non po
teſt habere vnāz ſine alia. ff. de vul
ga. l. ij. §. adeo. ſi eſt alius et adiu
rit: pōt. Et idē ſi ſit ali? neceſſari? q
obtet. Quis g. hic dubitet. ff. d. vul
ga. ſi filius. ad trebell. l. ita tamē. §.
ſi pater. d. fideicom. liber. l. cum qſi
§. ſed ſi quis. niſi eſſet coheres qui
adire poſſet. ff. ad trebel. apud italia
nū. §. i. Si vero impubes fuit iſtitu
tus: tunc aut impubes adiuit pater
nam: z non ſit ſeparatio. ff. de vulg.
ſed ſi plures. §. filio. Aut non: z tūc
ſi habet coheredes qui adire poſteſt
ſeparare. vel ſi pupillus. erat ſolus
z neceſſarius: per predicta. ff. z. l. iu
lianus. et. l. queſtum. et. l. ſi tu ex p
te. §. ſi. alias nō. vt. d. §. adeo In ſe
cundo caſu quando eſt vna heredi

tas tunc aut eſt iſtitutus per ſe aut
per filios: vel ſeruos. Primo caſu
aut pure: aut ſub cōditione. Et ſi
ſub cōditōe: aut ſolus: aut habet co
heredem: vel ſubſtitutum. ff. e. ſi ſo
lus. dic. ibi plene. et. §. item ſi ſeruus
Si vero vna pars acreſcat alij: diſti
gue: an tempore quo adiuuit ſciebat
vel non. ff. e. cum hereditate. nec eſt
opus noua aditione in hereditate
pupillari. nec vbi eodem iure acce
ſcit. ſecus ſi diuerſo. nec vbi eſt iſtit
tutus per partes. ff. e. l. ij. cum nota
tis. z. l. qui pater. de bono. poſ. l. ſed
cuſ patrono. In legatis dic. vt. ff. d.
le. l. i. legatarius. de le. ij. neminem.
et. l. ſi ex duobus. et. l. grege cum no
tatis.

Cū aliquis [Iudicē]
ſecus ſi eſt
ſet ſeruus ſiue debito. ff. de here. in
ſti. cum proponas. [Abaluerit] z fa
cit hec lex ad fines plebatum. dic. i
fra de contra. et commiſ. ſtipu. l. oſ
ptimam.

Sācimus [Conſtitu
tiones] qſ
nō habemus: ſm glo. §. arma. [Ada
gis] comparatiue. quia et iura ſcire
debent ſupra de legi. l. leges. [For
midoloſis]. ff. de cōdi. inſti. que ſub
conditione. §. cum igitur. [Ad quē
dam] heredem directum: vel fidei
commiſſarium vniuerſalem. Ille ta
men non gauderet inuētario facto
per heredē niſi cederet. vt in ſpe. de
inſtru. edi. §. dicto. ver. quid in ſuo:
cum ver. ſequentibus. Lōtra. ff. qd
cum eo. l. ſi filius. [Creditorib?] in
ſolidum. nō tamen legatarijs: ino
detrahet ſalcidias. Hec ob. infra. §.
ſi vero. poſt. quia ibi deluſit leges
et creditores in dilatione. Sed quo
ad ſalcidiā: dic hodie infra ad. l. ſal
ci. auſ. ſed cum teſtator. [Triū men
ſium ſpaciū] hoc quando dicit ſe
repudiaturum: z inſtant creditores
vel eſt exheredatus. alias perpetuo
ſupra eodem. cum antiquioribus:
ſcōm glo. Item in caſu habet in
z. iij.

An quis
poſſit v
nā heredi
tate acce
ptā alia
repudiā

Nota.

no om
pro m
dno e
vnu fo

Libet Sextus.

nus tps. s. de ioffi. esta. l. sanctimus
§. fi. [Intra. xxx. dies] Quid si nō
incepti. §. xxx. dies s' post: z cōpleuit
§. qua draginta: Non videtur suffi-
cere qz non seruator forma. §. si ve-
ro postq. ibi fm formam. Ar. cōtra
ff. de verb. oblig. continuus §. illud
de ven. inspi. l. i. in fi. Quod quidā
tenent. prima securior. [Hereditate
tem cognouerit] et aditam. §. e. §. si
vero postq: secundum glo. hic. Sz
glo. alibi q' a tpe sciētie. §. ad le. fal.
auf. sed cum testator: in glo. scilicet
Sed. doc. hanc approbat videlz frā.
z pe. d. bel. petri. Et forte currit hoc
tempus minoribus: cū minores pre-
scriptiones contra eos currant: vt
dixi. s. in qui. cau. in inte. resti. l. fi.
Et videtur notari. ff. de mino. l. auxi-
lium. in prin. vlti. glo. Item dic q' si
post huiusmodi tempus faceret. nō
proderet vt no. in auf. de here. z fal.
§. sanctimus coll. i. Et patet. §. si
vero postq. [Heterozqz] vt credito-
rum: vt no. s. de admini. tuto. l. tuto-
res. Et dic tabulariorum. i. tabula-
rij. vnus enim sufficeret: nisi in casu
proximo: fm glo. Item dic legata-
rios vocandos: vt hic nota. [Im-
posito] hoc casu qñ heres est ignarus
als non est opus: scdm doc. Itēz di-
cunt quidam q' si hoc omittatur. q'
nichilominus valet: fm hug. z odo.
ff. de ven. inspi. l. i. in fi. Ar. contra. ff.
de in inte. resti. l. diuus. Item si sint
plures: oīms iponent vel subscribēt
Vel scdm docto. vnus pro alijs. ff. d.
eden. si quis ex argentarijs. de dā. i.
fec. l. stipulatio §. questus [Cogno-
scunt] Nota q' testes debent cogno-
scere contrahentes. i. auf. de hef. et
falsi. §. si vero absunt. colla. i. Dic q'
testes qui nil testificant de facto p-
sone quā si cognoscūt vt qz dicūt vt
opus sic fuisse: bene admittuntur: i.
auf. de testi. §. et licet: coll. vj. Et sic
intelligit quod hic no. in fin. Vbi vero
de facto v' cōtractu p' sone deponūt
debēt eam cognoscere: vt hic. et in
auf. de fide instru. §. si quis igit coll.

vi. cū notatis. Et si sit opus: debēt
persone exhiberi. ff. de publica. l. ex-
hibuissent. z no. extra de testi. c. cuz
causam. Sed e contra testis debet
esse notus. alioquin nō plene et crea-
ditur: vt in auf. de testi. §. si p' igno-
ti. coll. vi. i. seu. d. pa. te. §. si tres. Et
notat Inno. extra de accusa. c. inqsi-
tionem. [Testatoris] et ab adita:
fm glo. §. e. §. si vero postq. [Con-
summationē] sed incipit infra quat-
tuor menses: fm glo. [De neficio]
z si aliquibus soluerit integre: pōt
nichilominus vti contra alios: vt in
spe. de instrumen. editi. §. dicto. Et
potest vti post p'denationem vt ibi
nota. Quis etiaz esset cōdemnatus
insolidū. [Repellantur] subuenitur
tñ p' hypothecarijs. §. e. l. §. licētia. [Ex
hereditate] si putent legata deberi.
alias tenerent quasi dolo. zc. ff. ad
le. fal. l. dolo. [p' hypothecis] vbi res ei
tradita ē. [Vel indebiti] vbi precii
est traditum. [Accommodare]. ff.
de reg. iuris. c. nō debet §. in re ob-
scura. Quōz §. tamen. ff. d. transac.
cum hi. §. plane. Item secus vbi est
soluendo hereditas. s. de here. acti.
l. fi. [p' hypothecarijz actionē] dic q' si
primus creditor cōtēdit plus debi-
to: solutus: q' potest repetere a secu-
do. vt hic. ff. de condi. inde tutores.
ff. fam. hercis. l. lucius. Si contēdit
solum se priorē: tunc aut pretēdit
p' hypothecariā: z tunc aut res obliga-
ta extat v' dolo d'sist: z agit p' hypo-
thecaria: vt. ff. de pigno. l. si fundus §. i
venditione. z §. si non dolo. qui po.
i pigno. ha. l. idemqz §. fi. Si nō ex-
tat vel dolo. zc. quis forte p' sumpta
tunc in subsidij primus agit: vt hic
ff. qui po. i pi. habe. l. si possessor. Et
no. ff. de distra. pig. l. i. Quod verū
est si secūdus habuit causas lucrati-
uā: vt no. in spe. de solu. z obli. ver.
pone. Ad quod facit quod no. s. de
rei vendi. l. mater. Et dic que ibi in
simili scripti. In casu tamen huius. l.
indistincte agit primus vt hic. Aut
non pretendit p' hypothecariam. z tūc

Si scdm
plus ē so-
lutū an p'
m^o credi-
tor repe-
tat.

Testes
debēt p'
hētes cog-
noscere

aut est privilegiatus. et reuocat. §. d. privile. fil. l. pecuniam. ff. quod cum eo. l. sed an. ff. de pecul. ex facto. Aut non. et tunc non reuocat regulatiter. ff. que in frau. credi. l. pupillus. et l. aut ptoz. §. si debitorem. Fal sit vbi erant bona possessa. vt. d. §. et l. qui autes. §. sciēdū. e. ti. Vel si pluribus petentibus vni gratificauit. ff. de bo. au. iudi. possi. si non expedierit. §. i. Vel si extorsit iuito sine iudice. vt. l. pupill. vel si sint socij. ff. p. so. l. verum. §. si cum tres. Item i coheredibus si corpus ipsum sit exactum. ff. famif. hercis. l. item labeo. Secus si pecunia. §. de positi. l. si. Item hoc intelligo vbi debitor est inops. alio non credo quod possit tolli secundo nisi per hypothecarias ar. ff. proso. si ticius. §. de his que in frau. credi. l. i. Sed ibi no. ptra. quādo fuit fraus vbi autem plures petunt: et nemini est solutum dic. ff. de privile. cre. privilegia. p. glo. et Dy. §. qui po. i. pig. ha. si decreto. [Ex lege.] vbi erant hypothecarij. Secus in alijs. ff. d. privile. credi. l. privilegia. [Empitore] hoc speciale. alio contra. ff. de pigno. l. si fundus. ff. que in frau. credi. pupillus. [Expendit] ff. de relig. pe. l. [Insinuatio] supra d. testa. hac cōsultissima. [Probauerit] iuramento: fm glo. [Non confundantur] idē econtra si ipse tenebatur. quia forte fuit fideiusor rei et ei successit. ff. de solu. l. stichum. §. q. vulgo d. fideius. l. heres. §. quod si. [Sed similem.] Quid ergo si pater vendidit rem filij? Omnia glo. que hic confuse procedit quod aut filius non fecit inuentarium: et repellitur in totū: si sit heres insolidum. alioquin pro ea parte quod succedit: vt hic in au. de here. et falci. §. si vero. Aut fecit. et tūc aut hereditas est adeo tenuis et non soluendo quod nihil sibi remanet. et potest re venditam vindicare. per hanc. l. et notatur hic i glo. Aut remanet sibi et tūc aut solū bonorum subsidium: et tunc in nichilum repellitur. immo

totum vindicat: fm glo. Quod non est verum quia cum emptor sit creditor qui regressurus est propter euictionem: bonorum subsidium ipsi non excludit. ff. de inoffi. testa. l. papinian. §. quarta. Ideo dic quod aut emptor non habet regressus propter euictionem. et obtinet quod non habet. Aut est habiturus. et tunc repellitur filius quatenus habet de bonis Verum est tamen quod illo casu ager non coheredes ad supplementum si quos habet. Et sic no. §. d. rei vendi. cū a matre. Aut habet plus debito bonorum subsidio. et tunc si sit solus heres repellitur in eo quod habet. ff. de fun. do. l. dotale. §. si vxor. Et si habet coheredes: tunc repellitur pro quota qua est heres: etiam si minus valet quā talis quota fundi fm glo. Sed hoc turuz est et contra mentem huius. l. Ideo dic repelli quatenus habet: vt dixi per hanc. l. Quid in extraneo: Quamuis glo. distinsuat: dic idem: excepto eo quod non agit ad supplementum contra coheredes. ff. ad le. fal. si debitor ad trebell. lucius. §. cū maritus. Et in hoc etiā recedit glo. [Sed quid si est statutū] quod quis non possit impugnare contractum vel instrumentū sui vel predecessoris: nec venire contra nunquā poterit propter beneficium inuētarij? Glo. quod sic. Doc. contra. quia alias statutum nihil operaretur. ff. de le. i. si quā. [Sed quid si a testante poterat duplicem exigere?] Dic quod etiam poterit nūc. Nec ob. ff. ad le. fal. cū emptor quia intelligitur quādo non fecit inuentarium. [Proterogatiua] dic supra propi. §. et l. privilegia: de priuil. cre. Et credo quod si heres sit inter non privilegiatos et non hypothecarios: quod fieret contributio cum simul petentibus et inuētario assistentibus. alias credo quod heres sit melior alijs cyrographarijs non privilegiatis: qui post petūt. quibus illi fuisse priores tempore ar. l. pupillus. ff. que in frau. credi. iuncta hac. l.

Si pater vendidit rem filij quod ei est heres.

¶

Satisfacere enim debet et potest si
 bñpñ. [Prerogatiua] de qua. s. p.
 ti. s. [Legē] i. de questio. l. de for-
 nientis. r. l. fi. [Prerogatiua] sacramento
 dic. s. de his qui ad eccle. confu. l. p
 senti. s. sic vbi. [Sentiat] r sic non
 priuatur beneficio inuētarij quibus
 aliquas res amiserit. Et p hypotheca
 rum] et sic quibus pueniat vt extra-
 ne. ff. ad exhiben. l. d eo. s. fi. [Pre-
 scriptionem] ff. de iudi. l. ij. in fi. vt
 i pos. lega. l. is cui. s. cessatū. [Et de
 bitis] r legatis in aut. de her. r fal.
 s. si vero nō fecerit. coll. i. [Lulmi-
 ne] s. e. cum antiquozibus. [Ju-
 dicibus] opponit ifra. e. cum anti-
 quozibus. Sed illa quando nō pe-
 rit tēpus. quo casu datur annus a
 tempore mortis quo ad transmissio-
 nem. Sed hic quando petit tempus
 r forte diu post mortem instantib⁹
 creditorib⁹. Item dic q post hoc tē-
 pus non potest inuentarium facere
 nec beneficio hui⁹. l. gaudere secun-
 dum glo. et doc. [Semel] nisi esset
 prima data breuoz. ff. e. l. iij. [Deli-
 berantes] si velint vti. l. fal. j. p. xxi.
 ma. i aut. d here. r fal. s. hinc nobis
 colla. i. [Pro herede] nisi cū permis-
 su iudicis. ff. e. aristo. s. i. [Recusau-
 erunt] joli videbat hoc casu repudias-
 se. s. e. cuz antiquozibus. ff. e. qd iu
 institutus: in fi. secundum glo. [He-
 reditarijs] sed non legatarijs quia
 fecit inuentarium. [Legis fal-
 cidie] quartam tamen iure nature
 debitam potest retinere: vt hic no.
 Et hoc quo ad legatarios vt i aut.
 de here. et falci. s. si vero nō fecerit i
 glo. hoc facit: coll. i. r in spe. de in-
 stru. edi. s. dicto. ver. quid in suo.
 Sed quis si quis adierit here-
 ditatem illius qui nulla bona habe-
 bat: quia forte dederat inter viuos
 an obligat se. Videtur q sic: quia
 hereditas est nomen iuris. r qñ ni-
 hil sit i bonis potest dici hereditas
 ff. de verbo. signi. l. hereditas. sicut
 peculium. ff. de peccul. l. quesitum.
 Contra. ff. de here. ven. l. cum here-

ditatem. de here. insti. l. ex facto. s.
 quare. [Quantitate] r hoc specia-
 le. Secus in alijs arbitarijs: secun-
 dum doc. [Ut milites] hodie idē in
 illis: vt in aut. de here. r fal. s. fi. et
 hic et ibi nota. [Hereditate] hodie
 hoc corrigitur: vt dixi.

De repudiāda et abstinēda hereditate

S paterna ^{Duo er}
 hic probari. et hoc in suo
 qui potest recusationem agnoscere
 j. l. fi. ^{go optz} See in extraneo: vt hic sen-
 tit glo. Et ita intellige quod no. in
 spe. d suc. ab intesta. ver. pone. Sed
 quid in emancipato: Glo. dicit idē
 quod de extraneo supra ti. i. l. i. S
 spe. dicit idem quod in suo de iure
 autenticozuz: vt in. d. p. Et facit. ff.
 e. pro herede. r. l. iulianus. s. si quis
 seruum. [Prohibebit] facit in feu.
 an agna vel fil. dfunc. repu. heredi.
 capitulo primo.

S i patna ^[Bōa fide]
 hoc presumi
 tur si habes titulū supra. l. pri. ff. si
 quis omis. cau. test. l. fi. ff. de leg. i. l.
 filio. Potest tamen contrarium p-
 cipi ex tribus: vt si omnia bona pos-
 sideat: vt hic no. i glo. ff. que i frau-
 cre. l. omnes qui. s. lucius. Vel si p
 interpositaz personam emit. ff. e. si
 is qui bonis: alias paulus. ff. de au-
 cto. tuto si pupillus. s. sed si per iter
 positaz. Vel si incontinenti post ab-
 stentionem emit. ff. de pziulle. credi.
 si venter. ad mace. l. sed r iul. r. l. sed
 si ab initio. Quid si tanq̄ extra-
 neus emit vnam rem anteq̄ adeat:
 deinde adit: Dic teneri cū vt here-
 dem: non vt singularem possessores
 vt hic nota. ff. e. heres qñq. Et hoc
 tene: non illud quod no. in. l. i. s. is.

S u heres ^{Actiōe pe}
 titiōis he-

Si p̄tus
 mas q̄s
 mala fide
 emere.

Nota.

8

Quemad. testa. aperiuntur. fo. clxxiiij.

reditatis. [Assuerans] z sic se im-
miscbat. ff. de bono. pos. l. cum qui
dam. [Transactio] ideo nõ valet vt
pactum quia credebat transactio-
nẽ valere z errabat: s̄m glo. ff. quod
instu. l. i. §. quid ergo. alias p̄tra. ff.
de pac. si vnus. §. pe. [Submoueri]
si iterum a gat contra institutum.

Sicut maior [Que-
rere] ni
si in casibus. §. l. si. ff. ad trebell. nam
qđ [Nihil agit] p̄iudicat tñ sibi
quo ad aduersariũ. s̄. de pac. l. post-
q̄. Sed nõ liberaf a creditorib⁹: s̄z
glo. Immo dic q̄ sibi non p̄iudic-
eat cum non possit desinere esse he-
res. Et. l. postq̄ in renunciabilibus
loquitur. Item dic q̄ non valet vt
confessio. quia non fit animo confi-
tendi. vt sequitur. S̄z quid si fieret
animo p̄fitendi. z p̄ba ad hoc apta
p̄ferrent? Forte p̄iudicaret sibi
quo ad aduersariũ. ff. de interro. ac
si fili⁹. Et hoc est notabile pro illis
qui resignant bñficia sine volũtate
superioris. de quo extra de renũ. c. si.
z per Anno. de in iute. resti. cũ venif-
sent. [Repudiantis] quia non confi-
tetur sed repudiat.

Pupillozũ [Eis no-
cet] §. ff. de
cõdi. z demõ. cũ pupillus. dic ibi.

Si quis [Lũ fuerat] ff.
de iure deli. si
qđ suus. [Vel inutili] ante tñ repu-
diauerat. alias p̄tra. ff. d̄ noua. l. do-
li. [Trienniũ] facit hec. l. q̄ si dila-
tio detur debitorĩ a principe: q̄ nõ
currat et q̄ diu aliã habz: forte a ere-
ditore vel alias. §. si penden. appel.
l. si. ff. quod vi aut clam. l. semp. §. si
quis. Ar. cõtra. s̄. de dila. siue pars
in si. ff. de re iudi. l. iij. §. p̄demnatũ
Sed dic currere vtrãq̄ nisi causa cõ-
cessionis donet nõ currere et. Item
facit ad q̄stionem an quis vtẽdo iur-
re cõmuni cõsumat gratias vt si citi-
p̄missum sit intrare locum prohibi-
tũm ex gratia. et post concedatur
omnib⁹ ex aliqua causa q̄ certa die

intrãt. Que disputãtur p̄ Jo. an. ex
tra de reg. iur. c. generi. l. vi. in no-
uella. [Indulgeri] supra de tempo.
in iute. resti. l. ea que. [Res vendite
sint] per creditores. secus si per sub-
stitutũ vel coheredem. ff. de minori
l. q̄ si minor §. sc̄uola: s̄z Ja. de ra.
Vel dic vt ibi. Et facit hoc ad. c. ex
tra de preben. si tibi absentĩ. l. vi. et
ad notata ibidẽ. [Satisfacere] S̄z
quere an hec lex obtinet i heredita-
te materna? Dic q̄ non quo ad triẽ-
nium: sed tñ habet annũ repudians
ff. ad tercull. filij s̄z glo. Sed quidã
dicũt q̄ ibi nõ repudiãuit sed dixit
se nolle adire. nam si repudiasset: nõ
q̄z admitteret supra d̄ tu. z fac. igno.
l. ij. Item quid de emãcipato? Glo.
dicit idem q̄ in suo. ff. de colla. l. nõ
nunq̄. Sed nec ibi repudiãuit: sed
adire recusãuit. vñ doc. dicunt sec⁹
etiã de iure nouo autẽticoz. Nã lz
sit remota differentia emancipatio-
nis quo ad succedendũ: non tñ quo
ad alia. naz suus necessarius est he-
res z nõ emãcipatus. Sed a quo tẽ-
pore currit trienniũ in p̄io casu hu-
ius. l. Dic s̄m Ja. q̄ a tpe repudiat-
tionis vel abstẽtionis. Sed. l. filij vlti-
des velle q̄ a tpe delate hereditatiz.
Sed alio casu loquitur. vt dixi.

**Quẽad. testamẽ/
ta aperiuntur z inspi-
ciantur z describant**
Expone quẽadmodũ. i. q̄ iubẽte: z
dic iudice. §. e. l. i. Itẽ quẽadmodũ. i.
corã qb⁹: z dic. §. l. ij. Itẽ quẽadmodũ.
dũ. i. ad q̄z p̄sulationẽ. z dic. §. l. iij.
Itẽ quẽadmodũ. i. q̄lit z dic. l. v. l. ij.
z. iij. Itẽ quẽadmodũ. i. q̄n z dic te-
statore defũcto. ff. e. l. ij. §. si dubitet

U T testamẽtũ.
[Iudex] p̄ hoc edictũ.
si cõfiteat: vel p̄ edictũ
de ta. exhi. si neget: scđm glo. vel rei
vẽ. si heres. agat. ff. e. ipsi.

Inutilis
i repulac-
tio in pu-
dicus re-
cipientis
valet.

Nota bñ

Nota
oia ista

An Collu-
sumatur
q̄ vten
solure
cũ.

Testamētū ^[Influēt] ^{immo vbia-}
 periuntur. ff. de testa. l. iij. §. i. de cui
 cti. si fundus. [Honestos viros] si
 aliqua causa vigeat aperire. e. si q̄s.
 [Obsignentur] quousq; testes sint
 presentes qui consignauerunt: et pu
 bliciter per modum quez dixi supra
 de testa. l. publicati. ff. e. cū ab iūto.

Eius ^[De calūnia] sed pe
 tis q; credis iūteresse
 ff. e. l. [Juranti] et sic pbatur inters
 esse hoc casu per iuramentum. ff. ad
 exhi. l. thesaurus. et l. iij. §. scienduz.
 [Vel ad ignorantiam] quo casu nō
 valet iūstitutio nec legatū. ff. de le. t.
 l. turpia. de here. insti. l. quotiens §.
 si quis. [Et consulem] sed cum pos
 sit totum vendicare. ff. e. ipi. cur to
 tum non exhibetur. ff. de eden. l. i. §.
 diem. et l. quidam §. ratiōes. et l. ar
 gentari⁹ §. edi. Glo. dicit q; totum
 exhibet si agat rei vendi. Secus si
 hoc edicto: vt hic. vbi loquitur in fi
 lio. Pla. contra. quem sequit̄ doc.
 et dicunt hunc filium exheredatum
 vel legatariū. In priuilegijs secus
 quia illud totū exhibetur et fit soluz
 copia. de articulis. de quibus agit
 extra de priuile. cum persone. li. vi.
 Et de hoc per doc. de fi. instru. c. cō.
 tingit. per Inno. et Hosti.

De edicto diui
Adri. tollē. et quē ad
modū script⁹ heres
in possessionē mittat

Quo ^{[Prio} ^{loco]} ^{q̄s}
 quis in scripturis in sc̄do
 loco et substitutio p̄ce
 dat i ordie scripture. vt
 in spe. de testa. §. sequitur. §. quid si
 primo. [Instituti⁹ est] et simul q̄nq;
 ff. de her. insti. si p̄ insti. de vulga. §. si.

Quāuis ^{[Seu alij] om} ^{nes he exce}
 ptiones admitterent si ageret peti
 torio vt supra de ordi. iudi. l. penul.
 et fi. ff. de inoffi. testa. l. papinianus.
 §. si filius supra d̄ peti. here. l. liber.
 Sed non in possessorio. vt hic. nisi
 esset filius in possessione et vellet in
 cōtinenti pbare. ff. ad trebell. l. ille
 a quo §. si de testamento ad carbo. l.
 iij. §. ibid. vt hic no. per glo. et doct. et
 Item dic q; hec. l. non obtinet i feu
 dis: vt in li. feu. si de feu. contra. fue.
 inter doc. et ag. vsal. c. ij. et iij. Sed
 ibi non pretendebatur testamentuz
 scriptum. [Vicio] non patēti. alias
 secus infra. l. fi.

Edicto ^[Quiescēte] per
 hoc videt q; non
 possit agi ex eo. Et hac doc. p̄ q̄b⁹
 facit regula. Sed glo. p̄tra. [Testa
 mentū] nō ergo videtur h̄re locū in
 nuncupatio. sed habz in eo locū in
 terdictū quoz bonozum: fm glo. et
 no. in spe. §. sequitur. §. quid in nun
 cupatio. Sed al. dicit idē in nūcu
 patio. dū tñ sit in scriptis redactū.
 vel si non sit redactū. si tñ testes sint
 p̄sentes et deponāt. Et idē dicit i te
 stamēto nimis sollenni: in casu quo
 valet supra de testa. hac consultissi
 ma §. penul. et fi. Et hec opinio pōt
 esse vera attenda consuetudine per
 quam pbatur testamētū p litteras
 sigillatas. Sed si oporteret examia
 ri testes: non vt infra dicā. Sed he
 res ab intestato nō habet beneficiū
 hui⁹. l. vt nota. d. §. §. qd d nūcupa
 tio. Itē dic heres script⁹ ex parte
 quote. Secus si ex re certa supra de
 here. insti. quotiens. Et dic q; imo idē
 q; habetur loco heredis nisi quo ad
 onera: vt ibi nota. Sed vniuersalis
 intentabit etiam pro vna re. vt no.
 in. d. §. sequitur. §. si nūquid. Fidei
 cōmissari⁹ aut vniuersalis vō habz
 beneficiū h̄mōi. ff. ad trebell. l. fi
 liam fratribus. Sed substitutus sic
 vt hic no. Item nec heres sub cōdi
 tione. vt no. d. §. sequitur. §. qd si q̄s

Ar. contra. ff. de here. insti. l. si quis institutus heres. ff. de bo. pos. km ta l. ij. §. si sub conditione. Sed heres heredis sic vt. d. §. §. penul. Itē nec heres qui semel habuit possessionē. ff. de peti. here. q. si in diem in prin. Sed quis est competēs iudex? Dic q. ille qui habet meruz vel mixtuz; et si res non sunt sub ipso: requirer: vt. l. cum vnus §. pe. ff. de bo. aucto. iudi. post. km glo. dictu supra. vbi de here. l. i. [Non viciatum.] Quid si sit ibi rasura? Dic q. si sit de alia manu et in loco suspecto: q. est suspectū Et idem etiam si de eadem manu: vt no. hostiē. extra de reli. domi. c. cum venerabilis. Sed Jo. videtur ptra. notare hic. [Et depositiōib?]

id est subscriptionibus. nam in possessione hmoi non oportet q. deponant cum sacramēto: sed sufficit q. fuerit apertum coram honestis. supra ti. l. i. ij. scdm glo. Sed quis est modus procedendi? Quidam dicūt q. pars citabitur. et audietur atēq. fiat missio. et hoc sentit glo. exponēdo missum. i. mitti desiderātem. Tu dic latius q. aut vacat seu iacet possessio: et tunc si vult heres vtetur re medio huius. l. et nemo citabit. Sz si vult propria auctoritate occupabit si non habuit competitorē qui velit occupare. Nam tunc si sit periculum q. currant ad arma: iudex in hibebit vtriusq. ingressū: et cognoscet sūmarie et de plano quis portio iura habet. et illum admittet qui portio iura pretēdet. Et idē si ambo cōtendāt se possidere. Et procedet sine libello: vt no. extra de proba. c. in pntia. per Inno. et hoc nisi haberet necessario succedere per bono. pos. tunc enim d. venire corā iudice atēq. accipiat possessionē bonoz. s. q. ad bonoz. pos. l. fi. Si p. alter possideat tūc opz cum vocari. Et si possidēs nullum allegat titulū: mittetur heres i possessionē beneficio huius. l. vt hic cū dicit: nō aut legitimo. Si p. titulū allegat. si simlē

tunc inspicitur qui portio iura habet. duz tamen vn^o faciat ita promptam fidem sicut ali^o. vt hic. Si vero singularem: tunc aut notum ante tēpus mortis. et in hoc casu sunt opi. Al. dicit q. nihilominus heres admittetur si testator possideat tpe mortis. alias nō. Azō dicit q. si habuit titulū a testante: q. heres nō admittit. Quis testator possideat tpe mortis. Et hec opinio verior: dum tamen faciat promptā fidē instrumēto vel testib^o. vt notatur supra. l. ij. Aut natus post. et adhuc dicit glo. idem in fideicommissario vnuerfali si possidet et statim docet. Secus si nō possideret. ff. ad trebell. l. filiā. Et hanc Pa. de ra. Et idem doc. de legatario singulari si sine vicio sit adeptus. sec^o si cū vicio. ff. quo leg. l. i. §. rediguntur. Vel dic q. in beneficio huius. l. pars non citabitur: s. heres mittetur in possessionem per iudicem: facta fide de testamento. et mādabit q. realiter ponat. Et tūc si quis se opponat: audietur: vt hic. Sic in bo. pos. vbi pars nō vocatur et ideo seruus eam petit. ff. de bono. pos. l. seru^o. hoc tamē casu opus est q. iudex decernat licet nō i bo. pos. hodie: vt scripsi supra qui admitt. ad bo. pos. l. fi. Et hoc sonant verba hui^o. l. siue qui missus. et c. Quid ergo si absente contradictore quis missus sit. et ipso inscio? Dic q. si veniat audietur. et videtur notari in simi. ff. de bono. pos. l. ij. §. bonoz.

¶ Sed quid si nō apparet quis portio iura habet? Dic q. pferetur ille qui plura: vt no. in spe. de alk. et vi spu. aduo. §. i. vel ille qui est de genere et magis fundatus de iure cōi. vt in feu. si de feu. contro. fuerit. c. ij. et ij. extra de priui. c. epoz. li. vi. Et si nō apparet q. forte dno testamēta pferunt v. eadē data: est portio cōditio possessoz. Et si null^o possideat. vterq. repellitur: vt hic per glo. et doc. no. Ar. ptra. extra de rescrip. c. duobus. li. vi. Per quem videt q.

Si nō apparet q. portio iura hz.

Modus adipiscē de possessiois hereditatis

Liber Sextus

iudex possit gratificare. S; an pōt appellari? Glo dicit q; nō: per. l. q; quis. infra quo. ap. Et nota q; beneficium huius. l. datur contra titulo possidentem. Quod non est in petitione hereditatis: nec in quoz bonorum. Sed non datur ad incorporalia: licet petitio hereditatis sic: fm glo. Vel dic dari ad incorporalia q; possidentur de quibus supra d; pac. si certis annis. Item dic q; nedum veniūt in hoc beneficio res que fuerunt testatoris immo quas detinebat: fm glo. S; an fructus veniēt? Dicit spe. q; nō: vt. d. S. p. sed nūqd. Patet ergo q; vtilissimū est remedium huius. l. q; hic nō oportet p; se se heredem vt supra. p. d. epositio nibus. Et proceditur per viam executionis etiaz contra titulo possidentem. que nō obtinent in petitione hereditatis: nec i quoz bonoz. vt hic notatur. Et secure dic dari huius beneficium heredi scripto in testamento sigillato sigillo autentico cum faciat fidem de consuetudine. Quid autē de iure? Dic. i. de fideicomis. l. si. supra de re. ali. l. ij. Et nota q; plura d; premissa possūt adduci ad materias beneficiorum vacantium. vide extra de reg. iu. c. locupletior. li. vi. in nouel. [Cūsuperatiōe] vide extra de capel. mo. c. cum venerabilis. in g. [Ex vna] scz obio: vt i prescriptō ne. xxx. annoz et vsucapione. [Late re] vt i prescriptōe. x. vbi est fauor et odium. [Sed etiam ipam principalem] dic supra de peti. here. l. hereditatis infra qui. non. ob. lon. tempo. prescrip. l. hereditatem.

Si quis aliquē testari phibuerit vel coegerit.

Aos q; [Testamētū] probet vel mu-
tes. Dic. ff. e. in rubrica.
[Indignas]. ff. e. l. i. de

his q; vt indig. cū q; s. fi. [Juris ē.] Sed quid si alius compulsi tevt me instituas? Glo. dicit q; non nocet i stituto. ff. quod me. cau. l. metū. S; licet. Sed cōtra. notat. ff. e. in rubrica que est verior: s; Dy. vt patet supra. l. i. in fi. Et dic secus in contractibus: et in testamentis: in quibus re q; rīf maior libertas. et ita non ob. l. metū. S; sed licet: fm doct. Item dic q; impediens tenetur lesio in duplū: in aut. vt nulli iudi. S; ex hoc peruenit colla. i. p.

Judiciū ff. e. l. fi. [Pro uocas] S; i donatione inter viuos im probatur. ff. de dona. inter vi. et vxo. per totum.

De his quibus vti dignis auferit hereditas. et ad senatus cōsultū silleyanum.

[De hoc dic infra. e. cum fratre.]

Heres [Adulcras accusado] non ppria auctoritate s; de p. ci. ipera. offe. l. l. [Reddere]. l. fisco. ff. d; ioffi. testa. papii. S; memisse. ff. d; hif q; vt indig. l. claudi. Item dic omiserunt isra tps a iudice statuendū. in aut. de here. et fal. S; si qs pō nō colat. i. et s. illd. Et heredes extranei tenent vsq; ad quāquēntū sui ppetuo. ff. ad sil. in cognitione. Item dic q; si ignorarent factū vt quia in facto errauerint. secus. q; tunc inq; tum loscupletiores fuerunt tenentur. ff. e. heredē. de peti. here. l. item veniunt S; cum predictimus. [Post motam lites] vel a tempore morte: vt. d. l. itē S; petiā. Vel dic vt. e. l. s. pe. [In fructibus] supra. de peti. here. l. i. [Semisses]. ff. de vsuris. cum quidam. S; si debitores.

Polla quidē que fuit instituta

Nota.

z

28

ta cū fratre z duob⁹ extraneis. [Fi
nita sunt] p portioe sua q̄ transegit
[In descriptioe ops] nō eīm potest
venire p̄tra factū defuncte supra de
reiven. cum a matre. Et facit hec. l.
contra abbatem qui simile ius ven-
dicat in ecclesia et de nouo p patro-
num donata quod habet in alijs du-
duz suis. de quo dic extra d iure pa.
c. i. l. vi. [Pupilli nomine] id est p-
pter pupillum: vel ad eius vtilitatē.
tuo tñ nomine. Hoc ob. f. qui accu.
pos. l. ij. fm glo. [Falsum dicere] et
p̄o portioe eius. [Hō obtinueris]
sed succubuer[us]. f. e. l. alta. [Saluā]
si vero tutor esset non soluendo: vel
non teneret tutele: qz instante mfe
z cognatis accusaret: vel nō esset in
culpa: quia mortui fuerūt testes vel
instrumēta b̄p̄dita: pupill⁹ nō amit-
teret qui saltē restitueretur. ff. e. tu-
tor. z. s. etati. de. l. post legatus et. s.
qui accusauit. z. l. tutorem. z facit in
fra. vnde. vi. l. meminerint. dic ibi.
Sed an pupillus partē polle amit-
tit: Dic qz nō: vt hic no. in glo. Itē
dic secus si nō dicat falsum sed non
iure factū: vt. d. l. post legatū. s. i. et
l. pe. e. ti. Et est ratio qz tūc non im-
pugnat totā substātiā: sed legata q̄
possunt valere ab intestato: vt no.
Dy. extra de reg. iu. nō decet. li. vi.
[Deliberaturum] vt. d. l. ij. f. qui ac-
cu. pos.

C Si ea q̄stio [A parte] z heredi-
tas adita. alias aūt ppter aperturā
solā non vendicarentur bona fisco.
sed punirent in centus aureis: vt. l.
lege. s. fi. z. l. si quis i graui. s. nō tñ
z. l. necessarios. s. non abs. ff. ad sil.
fm glo. [Pupilli] nam illis non no-
ceret. f. c. l. minoribus.

C Hereditas [Dic qz aut
hereditas
aufert p̄t viciū testātis: aut heres-
dis: aut ob aliā cām. Pr̄io casu ap-
plicaf fisco. primo tñ defert q̄busdā
p̄sonis em̄ueratis. supra d̄ secū. nup.
l. i. de ince. nup. si quis incesti. d̄ na-

tu. libe. l. iij. Secūdo casu dic qz aut
heres ē oīno nō capax z ab illo zab
alio. z dic. s. de here. insti. l. i. Aut
posset capere ab alio: z tūc venit ad
fiscū. Hodie est istd̄ correctū p aut.
bona damnatorz: vt no. ff. d iure fis.
l. i. in prin. cū noratis. ff. de inoffi. te-
sta. pap. s. meminisse. Fallit supra
de secun. nup. l. ij. s. fi. ff. ad tercul. l.
ij. s. fi. qui pe. tu. pos. l. ij. Tertio ca-
su dic qz aut ideo qz non habuit vo-
luntatem testantis p̄opter testant⁹
errorem: z veniūt successores ab in-
testato supra de here. insti. si pater:
cum no. Aut quia immerit⁹. z tunc
si testator hoc expressit: applicaf fi-
sco: vt hic. ff. e. cum quidā. Si vero
nō expressit eum demeritū sed forte
ex alia causa reuocauit. tunc nō va-
let reuocatio facta nudo s̄ bo. ff. de
adi. le. l. ex parte. Sz si p̄cessisset ad
factū. dic supra d̄ testa. l. nostrā. In
casu vero quo annullatur p̄pter de-
fectū solēnitatis: veniūt successores
ab intestato. s. de testa. l. hac cōsul-
tissima. s. ex imperfecto. Et idē si tes-
tator sit alias intestabilis q̄ p̄pter
sui viciū. ff. de suis z legi. here. l. i. s.
plane de testa. l. eius. s. i. [Hō iure]
qz forte instituta in alium trāstule-
rat. Et dic trāstata p mortē testāt⁹.

C Nō oportet [Nō oportet
ri gif. f. de
fideicō. aut. hoc amplius fm doc. z
glo. [In sepultura]. ff. d̄ verbo. sig.
cū testamēto. s. de reli. l. militis.

C Minorib⁹ [Placuit]
Quid ste-
rant minores t̄pe aditōis: an facti
maiores tenent p̄sequi appellatio-
nem: vel accusare? Glo. dicit. qz non
Sz p̄be. de bel. pti. p̄tra. ff. de tute.
z ra. dis. l. si tutor reipu. Sed p glo.
sa. ff. de bo. li. q̄ cū maior d̄ libe. cau.
l. liberis. s. i. [Questionē patiamu-
ni] licet nō sitis p̄secuti cām appel-
latōis. [Cōuenit] nō tamē necesse
est vobis sed conueniens esset.
[P̄uocatiōis] nisi eēt is in opes
ff. ad sil. l. p̄pter veneni. s. finali.

Si her-
ditas ad
fiscū de-
uoluaf si
heredi
aufertur

C Si ideo ^[Desiderata] id est desiderio vltima ^[Reperiri] diligēter quesiti supra de inoffi. testa. l. cōtra. debet tamen pcedere ad annotationē bonorum infra de requi. reis. per totum.

C Alia causa ^[Ad fines] vel conclusio- nē. infra de adulti. q̄uis. ^[Insinua- bat] accusando testamētū. Secus si illū qui prohibuit institui. ff. de. le. ij. lucius. ij. §. sempromia. ^[Abreuit] si pro se: etiā priuatur infra de fideicō mis. si veritas. ^[Non pertulit] ff. de inoffi. testa. papinian⁹. §. meminisse de bo. liber. q̄ cū maior. §. accusasse. §. de fal. l. falsi. ^[Substituisse] ff. e. post legatū. §. i. Cōtra. Sibi pegit

C Cuz fratrē ^[Dic q̄ aut domin⁹] occiditur a familia: et tunc debet habe ri primo questio q̄ ad eatur supra. e. si ea. An autez vindicta: glo. variat hic. Sed Azō i summa q̄ sic. ff. e. ne cesse. §. i. Aut ab extraneo. et tūc aut clam aut palā: vt hic. Sed Azō. nō distinguit. immo dicit illo casu posse semp: r adiri: vt hic no. Item dic q̄ senatusconsultum punit familiam. lex cornelia remunerat accusantem Item senatusconsultus dat actionē emptori qui emit seruum pro vindi canda cede defuncti: vt hic no.

C Sorores ^[Scripta] im- mo fiscus si fuit in mora. ff. e. sequens. ^[Indignam] quia forte concubuit cum alio in vi ta testantis: fm glo.

C Cū silleianus ^[Diui marci] quā non habemus. Sed forte dice- bat heredem transmittere si decede ret ante questionem habitaz. ^[Philosophie] legalis. §. de test. omniuz: fm glo.

C Talis ^[Insidias] Et ideo non videntur teneri surdus et dormiens.

C De codicillis.

R Dpto ^[Pertinens] dic q̄ oēs ^[Pertinet] si factus fuerit testamentuz. ff. e. si quis cū. Sed si nullū fecisset testamentū: nō rumpuntur: vt ibi.

Item intellige q̄ he littere habeant q̄nq; testes vt hic no. et ff. de bo. pos. fm ta. l. penl. §. testamēto Et ex his litteris debentur legata: nō ex testa mento vt hic nota. Hodie vero dic vt. §. de li. et posthu. aut. ex cā. ^[Nō valere] nisi moreret in vita testato- ris. ff. e. p̄ficiuntur. §. si post.

C Hereditatē ^[Codicil- lis] ff. §. he redi. insti. l. asse. ^[Precarijs] Quid si sint verba directa: Dic trahi ad fi deicommiss. ff. ad trebel. sceuola. de le. ij. cum quis decedens. §. seya. et ibi nota.

C Cuz proponatis. ^[Reuocatus esse] si non esset discre pantia: vt ruz valeret. insti. e. §. si. ff. e. diui. §. i. Secus in testamentis. §. de testa. sancimus. Item dic q̄ si eadem res diuersis legaretur in di- uersis codicillis: q̄ faciunt sibi par- tes cōcurso. ff. de le. i. si plurib⁹. S; si in vno legaretur: in alio adimere; et sunt de eadem data: glo. dicit non valere legatus ppter incertitudinē immo fm docto. qz ademptio presu mitur vltima. quia priuatio suppo nit habitum.

C Nō idcirco ^[Lapiūt] ff. de le. ij. cum pater. §. donationis.

Nec codicillos ^[Possē facere] ff. e. l. ij. §. furiosus ^[Probari pue- nit] quia presumitur quilibet sane mētis alias negans non probat. ff. de probatio. et qui.

C Siue ^[Confirmatiōe] ho die non indigent cō firmatiōe. insti. e. §. i. et si. ^[Potē] valet enim a tempore codicillorum infra de tes. ma. l. i.

Nota.

C Si idem. ^[Data nō est]
^{§. c. hereditas}
 tem. dic ibi.

C Si quis. ^{Opponitur q}
^{cum actum sit}
 ex vna causa: possit agi ex alia. siue
 personali siue reali agat. Nec ob. ex
 ceptio rei iudicate. ff. de excep. rei
 iudi. z an eadē. §. actiones. extra de
 sen. z re iudi. c. abbate. li. vi. §. de pe
 ti. here. l. hereditas. Dic q hic nō re
 pellit exceptio rei iudi. s; electio vñ
 q̄uis nihil eēt iudicatū: sola electio
 repelleret: vt hic paty i tex. Et hoc
 ppter contrarietates supra de fur.
 l. i. extra de postu. c. i. li. vi. Itē op.
 q̄ etiam contrarietas non repellat.
 §. de inoffi. testa. euz qui. Glo. dicit
 q̄ ibi vtrūq; ad rescindendū. Sed
 certe z hic vtrūq; ad habendum qd
 est fauorabilius. z ideo videre idē
 Dy. dicit q̄ ibi contrarietas ab in
 itio: sed non inspecto exitu hic semp
 est contrarietas. S; certe imo idē
 titas. q; semper vult esse heres dire
 ctus vel fideicommissarius. insti. de fi
 dei commif. hereditas. §. restituta.
 Ideo dic q̄ ibi nitiq; ex diuersiscan
 sis. hic ex eadē quā nō potest variare
 S; ptra hoc q̄ immo possit. ff. quo
 le. l. i. §. q̄ autem. Sed ibi incertitu
 do in facto z ppter factum aduersa
 rij. hic secus. potest eim heres hic se
 certificare. z ideo imputet sibi si ma
 le ligat. Item opponitur q̄ senten
 tia lata in possessorio non obstat i p
 prietate. z per p̄ns nec hui' electio
 ff. de excep. rei iudi. z an eadem. §.
 fi. Sed dic q̄ imo ob. electio ppter
 contrarietatem: vt dixi. Sed excep
 tio rei iudicate nō obstat si pete
 ret pprietatem iure directo p̄ reivē
 dicationem. nec huius electio. Et
 dicam infra de interdic. l. incerti.
 Habz ergo locū hec lex etiā si testa
 tor dicat valeat iure testamenti z co
 dicilloz. **C** Sed quere quid opat
 hec clausula: cū contrarietatem cō
 tineat. Dic q̄ valet: vt hic. et ponit
 z pro vel: cum sint incompatibilia.

Et vide infra de fideicomis. eā quā.
 Sed quid si sit ibi dictum q̄ si nō va
 let iure testamenti valeat iure codi
 cilloz. Glo. q̄ etiam tunc compelli
 tur eligere: vt hic. Et idem doc. Et
 est electio periculosa. quia si valet iu
 re testamēti z ligat ex codicillis vt
 econtra cadit. etiam si semel valuit
 iure testamēti: q̄uis nunc nō valeat
 propter agnationem posthumū: vel
 alias: nisi clausula eēt sic apposita:
 si non valet vel non valerit in futu
 rum z c. ff. de verbo. obliga. si a colo
 no. Et de hoc supra de li. pre. aut. ex
 causa. Item dic q̄ hec. l. obtinet vbi
 heres potest certificari. vnde si ha
 beret iustā causam ignorātie. nō vi
 deretur electio preiudicare supra d
 fur. l. fi. ff. de inoffi. testa. mater: vt si
 alter de. vij. testib' ante q̄ deponat
 pendēte assignatōe moriaf. S; hoc
 non est bonum exemplum: nisi clau
 sula esset apposita futuruz tempus
 comprehendens vt dixi. Sed qua
 actione agat qui vēdicat ex codicil
 lis hereditates? Glo. dicit q̄ officio
 iudicis vel actione ex testamento. z
 maxime si fecit testamentum z codi
 cillos. semper enim videntur legit
 mi instituti. ff. e. ab itestato. Itē dic
 q̄ ab initio potest eligere si tunc pe
 tatur: alias vsq; ad sentētiā: s; nō
 in causa appellationis. Et si nō eli
 git: fit condēnatio in minori. z si ius
 sus nō eligat: repellitur. Dic plene
 in spe. de ac. z pe. §. sequitur. p̄. notā
 dum cum se. [Exordijs] nec variare
 poterit. vt dixi supra d fur. l. i. [p̄do
 testatē] hoc verum si tunc petatur
 alias vsq; ad sententiam. [p̄reclus
 sisse] non sic si alterus quitet. vt. d. §.
 in spe. [Complexus sit] z sic cōple
 uit q̄ sit codicillus. [Vtriusq; sex?]
 non sic in collateralibus: s; in glo. et
 doc. licet p̄e. contra. [Debita] nō
 indebita: sed quasi bita. [In omni
 autem] §. d. dona. cau. mor. l. fi. [Ul
 tima voluntate] que codicillum cō
 tineat. Nam alie sunt in quibus non
 requiruntur. v. testes. Sunt enim

An tene
 atur q̄s
 eliger an
 petat ex
 codicill.
 vel testa
 mento.

z

Liber Sextus.

quinq; genera vltimarum voluntatum. vt no. i aut. de here. z fal. §. pe. super verbo voluntate. [Testamentum] Dic supra de testa. si vnus. [Voluntas] et potest esse mulier testis: fm glo. et doc.

De legatis.

Dauius Distingue hic i cui? fauorē sit apposita clausula q̄ ad: vt dixi supra de condi. insti. l. i. Itē dic q̄ hū q̄ ad: qd est de se cōditōiale nihī lominus accipitur pro modo: fauore alimētorum. ff. de alimen. sticus §. si. et. l. gayo. §. i. perator. Et sic nō ob. 7. de condi. in ser. l. legatum.

Quantus heres [Posuit] s. de here. l. ij. Si tamen hereditas sit soluendo. ff. ad le. fal. l. iij.

Qui post testamētū Secus si ante infra de fideicōmis. l. p̄dia. [Vel ypothec] Si vero alis alienauit: distinguitur aut necessitate rei familiaris: aut mera voluntate. ff. de adi. le. l. rem legatas. de. l. iij. fideicommissa §. si rem. Itēz eandē distinctionem serua in casu huius. l. si testator sit impotens redimere pi gnus. ff. de. le. ij. l. anpenulti. in p̄n. Sed si alienauit vsufrui. nō reuocatur legatum proprietatis. Quod ē verum vbi rem legauit. secus vsufructū. [Mutasse] Aliud i donatione inter vi. z vxor. l. que est odiosa. §. de dona. inter vi. z vxor. l. si maritus tibi no. ff. e. cū hic stat? §. si marit?.

Seruis [Non valet] nisi esset miles testator supra de testa. mili. ex his. vel nisi alij leges seruus. ff. de le. i. l. seruo legato. vel nisi manumitta in vita testātis. ff. ad le. fal. l. plane. S; hic improbant docto. propter regulam catonianā. [Post mortē] si in vita. sic vt supra proxime.

Non ē dubiū [Potes] intelligere in herede subtrahente. ff. s. his qui. vt indig. l. rescriptum. vel in legatario. ff. ad. l. fal. l. i. §. i. v. fideicōmissario vnuerfali. ff. ad trebel. patul. respōdit si certa. Sed tunc opz poni q̄ sit duobus legatuz vel fidei cōmissum. Item q̄ esset adita hereditas z possessio apprehēsa. Alias contra. ff. quo. le. l. i. in principio §. glo. z docto.

Si legata [Facta eua] [nuit] s. de impu. z ali. substi. l. post aditam.

Si fortidianū [Cur] nisi animo adimendi tibi legassz insti. de adi. le. l. trāfferri. Quod nō presumitur vt hic. ff. de. le. i. si pluri b? z. l. plane: nisi alias appareret: quia forte cum commemoratiōe p̄mi legat secundo vt. ff. s. his qui pe. no. l. i. [Non minuit] hoc veruz si eretur in nomine proprio. secus si in appellatiuo. ff. de. le. i. si quis in fundi. nisi illud quod nominat haberet consonantiam cum eo quod nomina re debeat. ff. de. le. iij. librorum. §. qd cum cassius. Et si in regione errat: non obest. ff. de. le. iij. patronus. §. li bertus nisi in rescriptis apostolicis extra de rescriptis. c. significante. [Vel dic q̄] ibi non constabat de p̄sona. vt ibi notant Inno. z Hosti. Et adde supra de testa. si in nomine.

Error, an viciet

Ab administratiōe. [Consequatur] Secus in puato. ff. de testa. tu. le. qui tutelē. ff. de his q̄. vt indig. l. post legatum. §. admittere. [Non impedit] quia conditio impossibilis: fm glo. et rescitur. [Tutelam] Secus si esset datus ob causam. §. de condi. ob causam. l. si militē: vt ibi scripsi.

Si in fraudē [Et dis] feratur S; hodie hoc cessat. §. de peti. here. l. si. [Accusator] et p̄det accusatio

Verbus quo ad.

[Locus sit:] scilicet reddēdo q̄to pl⁹ accepit. ff. si cui plus q̄ p le. fal. l. i.

Cum alienam.

Distingue qz aut legat⁹ genus: aut species primo casu dic heredem teneri prestare rem: ac de ei⁹ euictione teneri. ff. d le. ij. a substituto. §. i. Secundo casu dic qz aut legat⁹ simpliciter legatario aut coheredi. Primo casu aut testator sciebat alienaz et tunc si testator possidebat eā: heres reddit: et non tenetur de euictione. ff. de euictis qui. Si non possidebat: tenetur redimere si possit haberi iusto precio. alioquin soluet iustam estimationem. ff. de le. iij. non dubium. §. fi. Et etiam soluet vltra si neget. ff. ad. l. falci. l. alienus. in fi.

Legatus rei aliene qñ valeat

¶

Et hec vera de rebus que cadunt in commercio. Nam si non cadunt: legatum est nullum. ff. de le. i. l. iulij. §. fina. Et hoc casu intelligitur: extra de testa. c. filius. Ibi enim erat legata vni ecclesie res alterius ecclesie q̄ vendi non poterat vt ibi no. Inno. Si vero ignorabat alienam: tunc aut legat⁹ cōiuncte persone. et valet et tenet heres de euictōe: vt dixi in casu quo scierat legat⁹: vt hic: insti. c. §. nō solū. Et hoc nisi testator crederet se ius habere ex aliqua causa precedenti. que non esset vera. ff. de usufruc. le. l. sticho. Si extranee p̄sone dic qz si testator possidebat: heres dabit sed non tenebit de euictione: vt. d. l. si a substituto. i fi. nec rem dare liberam. ff. de le. ij. meuius. §. penul. Nisi in casu. ff. de le. iij. l. qui cōcubinā. §. qui ortos. Si non possidebat: nihil dabit: vt hic. Fallit. ff. de fideicommissarijs. li. l. paulus. Ido die vero dic. vt. §. de liti. aut. nunc si heres. Vel verius qñ sciebat. Vbi nō legatur coheredi: dic qz aut vni et non agit. aut omnibus: et dat exceptio. Hec distinguit iter liberos et extraneos fm doc. ff. d le. ij. cum. pater. §. euictis. De hoc no. ff. de lei. l. si domus. §. i. Sz an p̄sumet scies

Glo. in. d. §. videf p̄sumere qz ignorans equiparando ignoratē et tacet. Et sic tenent canoniste in. d. c. fili⁹. Vel dic qz si ipse acquisiuit: p̄sumitur qz crederet suum. Sic pōt intelligi. ff. de le. i. non quodcūqz. §. si ex bonis. Secus si p̄ filiū vel aliu acquisiuisset. Et nota in simili. ff. d le. i. si res: secundum Ja. de rauē. Prima v̄f verior. Sed q̄ sunt cōiuncte persone: Glo. remittit arbitrio iudicis. Sed quid arbitrabif? Doc. dicunt qz vsqz ad. x. gradum. Et dic vt dixi. §. de p̄cura. l. i. In simili extra de rescrip. c. nonnulli. Quid si habet rem cōem cum alio? Dic qz videf legasse ius qd̄ hz tñ. ff. de le. i. l. serui electione. §. i. et. l. si domus. §. fi. fm glo. Sed quid si heres emit rem et nichilominus fuit legatario euicta? Durum est qz toties redimere teneat. ff. de le. iij. si deicommiss. §. si quis decem. Sed ce det actionem quam habet cōtra v̄ditorem. ff. de euic. l. in creditore: secundum Ja. de ra. Et vide. §. de liti. aut. nunc si heres. [Tali persone] qz forte precesserant merita: et in v̄ta diligat vt proximū. ff. d̄ h̄c. in sti. nemo. §. qui frater.

Filia legatorum.

In q̄titate vel specie. ff. de iur. do. cū pat. de le. i. l. plane. §. i. fm glo. [Pater] Sed econtra si primo promiserit et soluit: v̄f dupliciter. Sec⁹ si nō soluit. ff. de le. ij. cū quidā. z. l. lucius. §. impuberem. ff. ad. l. fal. cū fuit quo. fm glo.

[Posse] ff. de le. i. filio. z. l. q̄ filiab⁹. §. fi. Contra. ff. d. vol. ex. l. fi. Sed ibi v̄trūqz fuit legatum sub conditione.

[Manife] ea tñ legādo v̄f legare ius inferēdi. ff. de le. ij. l. meuius. §. penul. fm glo.

[Dic. §. d. ac. rō. z. obli. l. i.]

C Proprias [Hō potuit se] iusti. de lega. §. si rē. Et hoc pure sed sub cōditione sic. ff. de le. i. l. cetera. §. i. Itē si testator habuit aliquod ius i eis. ff. de le. i. apd iul. §. si tici? S3 qd si erat legatarij tpe testamenti sed tēpore mortis aliena: Dic non valere legatū: vt. l. cetera. nisi esset conditiona: le. ff. de re. ca. l. i. fm Jo. z glo.

C Si bñnerse [Salua lege] nō referas ad libertates. ff. de inoffi. test. papinia. §. quarta. [Prestāda sunt] hodie dic supra de iure dñbe. l. sancimus. in aut. de heredi. z fal. §. si vero absunt col. i.

C Creditor [Defendi p̄] ff. de le. ij. creditorē. Item valet legatum si creditor leget pignus d̄bitori. ff. de le. ij. l. ij. §. fi.

C Datus [Placuit. ff. de ad. di. l. ij. §. fi. de le. i.] si ita sit ascriptum.

C Pro [Hō potuit] nisi p̄ esset nacta p̄prietatem. ff. de le. i. quod in rerum. §. i.

C In legatis [Effuderit] nisi erraretur. §. e. si fortidianum.

C In annalib⁹ [Hereditibus] als sec⁹. ff. de an. lega. l. ānua. §. i. z. l. i ānos. [Heredit⁹ p̄seruari] etiā extraneis z in perpetuum. ff. de ver. signi. l. heredum. z. l. in conuentio: nibus. [Testatoris precipinus.] Stipulatio vero ānua semper trāsmittitur licet non dicatur. ff. de verbo. obliga. l. stichū. §. i. Et p̄probat glo. que est ibi. z est p̄traria. ff. qñ di. le. ce. cū in annos que est verior.

C Cuz questio [Omissa] cili et male ordinata. dic q̄ aut tractatur de hereditate diuidenda i casu omisso. z non obtinet hec. l. Sed

obtinere. ff. de libe. et posthu. si ita. ff. de heredi. insti. clemens patronus. Aut in expresse. et tunc aut nō fuit facta mentio quotarū seu vnciarū et obtinet. ff. ad trebell. l. marcellus. Aut fuit z tunc aut constat q̄ testator voluit transire ad dispondūz. z obtinet. ff. de here. insti. l. interdum cuz seq. Aut q̄ nō voluit z obtinet hec. l. Aut est dubium. z tunc p̄sumit q̄ nō voluit z obtinet hec. l. vt hic z. ff. de here. insti. qui non militabat. §. penul. secundum glo. Sed certe. l. illa nō ob. huic legi. z glo. ibi dicit q̄ hec corrigit illā. Quare dic q̄ i dubio non videt velle trāsire: nisi p̄mo asse nominatim dato vel. xij. vncijs nominatim distributis. sed tunc sic. Et quod hic dicit in solidum intellige nō tñ notatim q̄ forte dixit lego fundū. non autem dixit totū fundū vel solidū. S3 quid ecōtra si primo reliqui tibi semissem. deinde totū assem? Glo. dicit nō habere locū hāc l. q̄ semis p̄t adimi de asse. sed non as de semisse. Ita. vera. dicit esse locū huic. l. Ordo enim scripture non attenditur. vt. §. de testa. l. p̄posteri. Quid si primo assem: secūdo semis: tertio sextantē? Dicit glo. q̄ tertius diminuet de vtroq̄. Quod intellige proportionaliter: non autem habebit integrum sextantē totius. Et sic intellige. ff. de le. i. si quis testamento. §. i. Itē contra secundā partem opponit. ff. de stipula. seruo si hū? cōmunis. Sed dic q̄ illud facit ibi mens serui que talis fuit: scōm glo. Tel dic q̄ ibi fuit apposita copula inter p̄sonas. hic nō. Item cōtra. ff. de pecu. le. l. dñs. §. dñs. Sed ibi fuit pluries nominatus circa diuersa. hic circa vnū vt ibi nota. Et hoc approbatur per doc.

C Cum quidā [Hec. l. est] cum pupillus non possit exheredari quia nō cōmittit igratitudine. §. de ioffi. testa. si q̄s i suo. §. leg. [Substitutū] iusti. de pu. sub. §. nō solū. [Asse] heredari.

Pupill⁹ nō p̄t ex heredari.

De verborū & reꝝ significatiōe. f. o. clxxiiij.

fectionem] per cōtrariuz. et est pro-
na. [Substitutū]. Secus de pupi-
lo. ff. de vulgari sub. coheredi. §. cuz
filie. [Pregrauari] Speciale. alias
contra. ff. de le. iij. si fuerit. §. si quis.

C Si legatari⁹ Idē in
herede.
ff. de his que in testamen. delen. l. i
§. heredi. §. de fideicomis. aut. hoc
amplius: fm glo. [Auferat] ff. de ex-
cu. tuto. l. legatarius fallit. e. n. sed
he. z. l. nezennius. de le. ij. cū fili⁹ §.
non iure. §. e. ab administratione.

C Illud [Et firmitatē habe
re] vt tñ ipō iure nō
finiat tempore. ff. de acti. z oblig. l.
obligationū fere. §. placz. sed p exce-
ptionē. Sz glo. itelligit q in legat⁹
finiatur ipō iure. Quod videtur ve-
rius. qz tempus non est causa finis:
sed volūtas testātis. [Comissario]
nisi sit de liberis. infra ad trebel. iu-
bemus. [Deterior] ff. vsufruc. que-
admodū ca. l. defuncti.

De verboruz & re- rum significatiōe.

D Redijs [Tamē si
id] si sic. ff.
de re. eo. l. i. §. si defūct⁹.
[Que ad tps] ff. de le.
ij. si fundus. z. l. si ita.

[In prediū venisset] Sec⁹ in domo
legata: vbi vinū non cedit. ff. de fū.
instruc. l. si ita §. domo. qz in pdio vi-
num crescit: nō i domo: vel dicenti⁹
vt illa intelligat fm istā: qz domui
cedit. si causa dom⁹ fuit ibi repositū
z predio: si cā culture. Et hāc doc.

C fundo [Instruc⁹] secus
si leges fundus cū
instrumēto: vel fundus z instrumen-
tum. tunc em nō venit instrumentū
patri fra. sed fūdi qz nō sunt verba
ta generalia. ff. de fun. instruc. si cui
z. l. questum est §. sed si fundus: cuz
se. fm glo. z doc.

Sancimus Dic q aut ver-
buꝝ cautiois

profertur ab homine. aut a lege seu Appella-
pretore: primo casu obriet hec regu- tio e cau-
la fallit. si addatur aliquod verbum titōis qe
per quod videatur velle contrariuz itelligat
ff. man. si mandato ticij. §. si. vbi ē p-
bum idonea. Secundo casu dicunt
quidam hanc. l. obtinere. Sz Ja. et
pbe. dicūt contra q immo debz cū
fideiussore caueri. alias nulla eēt le-
gis prouisio. ff. de iudi. l. in oib⁹. tū-
cta. l. i. ff. qui satisda. cogū. ff. de col.
bo. l. i. §. caueri. Sed ob. ff. de euc. l.
illud. z. l. emptori. p̄opter qd dic-
q illa regula obriet nisi reperiat
contrarium statutum. vel dic q aut
prouisio legis pdest cum nuda cau-
tione: z obtinet hec. l. Aut non pro-
desset. z tunc. l. contrarie. Vbi vero
a pretore: dic prestari cum fideiusso-
re. ff. de preto. stip. l. pretorie. Sz cau-
tio quam prestat excommunicatus
est sine fideiussore. nisi in casu vt ex-
tra de appel. qua fronte.

C Cum quidaz ^{Distin-}
gue. qz
aut disiunctiua profertur a lege: aut
ab homine: primo casu docto. dicūt
indistincte accipi pro cōiuncta. als
ars eēt incerta. Sic intelligitur. ff.
de au. z ar. le. l. quintus. Sed ob. ff.
ve verbo obli. l. ij. §. quedam. Ideo
dic latius quia aut profertur iter di-
ctiones idem significātes. z accipit
pro coniuncta. ff. de verbo sign. sepe
Aut alias. z tunc aut potest ratiō
biliter verificari in vtroq; membro
z dic idem: vt. l. quintus z. l. ticie. e.
ti. ff. de fideiuf. vbi cūq; iuncta. l.
valerianus. de preto. stipu. Aut nō
z tunc remanet disiuncta. vt. d. l. ij.
Secūdo casu quando profertur ab
homine. distingue quia aut ponitur
inter personas: aut inter res. primo
casu aut ille persone habentur loco
rerum. z remanet disiuncta. ff. de le.
ij. statu liberum. §. si. Aut loco pso-
narum. z tunc aut constat proferen-
tem voluisse eaz remanere in ppria
natura: et remanet. ff. de testa. l. tur-
p ij

Qñ dis-
iunctiua
p iuncta
sumat.

Domo le-
gata vi-
nū nō ce-
dit.

Nota

Liber Sextus.

tot. d. le. ij. si ticio. aut seyo. Aut nō
constat: et tunc aut profertur iter ta
les et in tali materia q̄ non possit cō
iunctio eodem modo operari. et tūc
non recipitur pro coniuncto. ff. de s̄
bo. obli. eum qui. §. qui sibi. de sti. h̄
uozum. l. i. §. si fructuarius. de p̄tra
hen. emptio. si fundus. Aut possit
tunc aut apponitur inter personas
oneratas. et remanet in sui natura.
ff. d. le. l. i. ex toto. §. i. et ibi nota Nec
ob. lex ista. que loquitur in tutela q̄
est onus. quia etiam est honor habe
re vim et potestatem et c̄. Aut ponit̄
inter personas honoratas: et tunc
aut cadit inter eas affectio ordina
ta et remanet in p̄pria natura. ff. de
le. ij. cum pater. §. pe. Aut non: et tūc
ponitur pro coniuncta. nec uiciatur
obligatio hodie licet olim contra. ff.
de stipu. seruo. itez si seruus. §. fina.
que hic corrigitur: s̄m doc. Ubi s̄o
ponitur inter res: tunc aut ponitur
disiunctio aut et remanet in sui natu
ra. vt hic. Quod verum est vbi ē al
ternatiuum legatum vel stipulatio.
ff. de iure do. plerūq̄. Aut ponitur
vel aut seu: tunc addit. et sumitur
pro copulatiua. ff. de an. et ar. le. l. si
quis: ita s̄m doc. S̄z hos moidet. l.
quintus: in fin. vbi est dictio aut: et
vtrūq̄ debetur. s̄o: propter quod dic
q̄ aut ponitur in materia tali i qua
totū cederet obligationi si nihil eēt
cōiunctū vel disiunctum. et tunc po
nitur pro coniuncta: vt lego vxori ve
stimēta/ aut vasa que eius causa pa
rata sunt. Hā totū deberetur Quis
nulla cōiunctio fuisset vel disiunctio
vel vinum meum quibus em̄ non dice
retur in vrbe seu in portu. totum ve
niret: ideo ponitur pro iuncta: vt
l. si quis ita. alias obtinet regula hu
ius legis. Item quid si ponitur iter
res et personas: vt lego funduz me
uio/ aut domuz seyo? Videtur q̄ sit
coniuncta: vt dignior pars attrahat
et facit. ff. de le. i. si fundum. §. his s̄o
bis. de eo quod cer. lo. l. ij. §. i. S̄z in
§. his verbis: est coniunctio et. [Ag

tissime] ff. quod vi aut claz. is qui. §.
i. [Incorrupta] et heres eligat. ff. d.
iure do. plerūq̄: s̄m glo. Tu distin
gue plenius. Ad quem conferuntur
verba. vt ille eligat. et in dubio lega
tarius. ff. de le. ij. lucius. et ibi plene
nota. Et dic vtrūq̄ eē in obligatio
ne in specteb? ff. d. verb. obli. si duo.
de le. l. plane. §. si. Sed in sūmis dis
paribus. quo casu quod minus est
est in obligatione. ff. de le. ij. si ita. §.
si. de verbo. ob. si ita stipulatus fue
ro. x. aut. v. **¶** Quid si tempus fue
rit limitatum ad eligendum illi ad
quem alias de iure electio p̄tinet?
Videtur deuolui ad alium quibus nō
sit dictum extra de preben. si pluri
bus: in fi. li. vi. ff. de op. le. l. i. infra de
fideicom. li. l. si quis. An autez pos
sit variare? Dic. ff. de le. ij. l. statu li
berum.

Cuius sit
electio in
legatis.

¶ Suggestioi. [Nulla
speciali]
alias sec? ff. de le. ij. oia. §. si. [Gra
datim] vt p̄io liberi. secundo parē
tes. tertio collaterales. sc̄dm suos
gradus. quarto gener et nurus. qui
to liberti. ff. de le. ij. peto. §. fratre: et
l. cum pater. §. fina. sc̄dm glo. Sed
an inter collaterales veniunt agna
ti et cognati simul hodie? Quidam
q̄ sic. et videtur notari in. l. peto. §.
fina. Sed contra facit. quia non re
mouetur differentia nisi in successio
nibus ab intestato. vt no. in aut. ex
causa. Et no. q̄ p̄uisio superioris
in dubio videtur esse facta sc̄d̄z gra
dus. ff. ad trebel. l. heres. de libe. et
posthu. l. gallus. in principio. Sec?
si per tertium fiat. ff. de vsufruc. ac
cres. l. si quis ticio. et de here. insti
tu. l. interdum. [Casibus] vt in iu
di. fam. hercis. [In patrimonio]
ff. de verbo. sig. pronuntiatio.

Nota.

**¶ Si omissa sit cau
sa testamenti.**

S in fraudem.

[Utilis actio] immo videtur directa. ff. de le. ij. cū pater. §. ab instituto. ff. de le. i. l. licet. Sed hic in casu quo testator noluit esse repetita secundū glo. et in casu etiam quo voluit esse repetita petit utilis propter ordinem de quo. ff. e. qui aut. §. si. Et distingue quod aut omittens solum possidet / aut alias. aut omittens et alius. Primo casu aut omittit ex iusta causa et probabili: et non tenetur. ff. e. si ex testamento. §. si. et l. qui aut. §. non simpliciter. §. e. l. ij. Aut in fraudem. et tunc aut illi cui dandum erat causa implende conditionis: et non tenetur. ff. e. si quis sub. Aut legatario: et dic quod possidet pro herede vel pro possessore: et tenetur. ff. e. l. i. et l. si. et l. excusat. Aut alio iusto titulo: et non tenetur: vt d. l. i. §. non querimus. et l. si. Secundo casu quoniam non possidet aliter ab omittente aut sine fraude: et non tenetur. ff. e. qui aut. §. non simpliciter. Aut in fraudem legatario: et tunc aut accepta pecunia: et dic quod aut a legitimo et tenetur scriptus: excusso tamen prior legitimo possessore. ff. e. l. i. §. si. cum. l. sequen. Aut a substituto. et tunc aut legata erant simpliciter relicta et tenetur possidens: vt l. si quis pecuniam. aut separatim: tunc substitutus tenetur ad omnia. ff. e. si non solus. §. si duo. Aut non accepta pecunia. et tunc possessor tenetur: non scriptus. ff. e. si quis pecuniam. Tertio casu quoniam scriptus et alius possidet tunc aut legitimus aut substitutus. Quarto casu aut data pecunia: et tunc potest solus legitimus conueniri. aut non data pecunia: et tunc pro parte sua succedit vt l. si non solus. ff. e. Secundo casu quando ille alius est substitutus. aut idem erat relictus ab utroque. et tunc si ambo possident. potest ab utroque solidum peti. ff. e. si ab instituto. Secus si institutus tantum possideat. ff. e. si eadem vel distingue an diuer

sis personis eadem res leges an vni / vt ibi. Aut erant diuersa. et tunc aut ambo possident: et tunc quilibet pro legatis a se relictis conuenit: vt l. si non solus. §. si duo. Si vero institutus tamen. et tunc aut substitutus repudiavit / pecunia accepta: et potest conueniri pro omnibus. Si gratis: in nullo. Si autem substitutus tantum possidet tunc si pecunia data. tenetur institutus ad legata. a se data. si nulla data: non tenetur institutus: sed substitutus si in fraudem etc. vt. d. §. si duo: fm Dy.

De indicta viduitate: et de lege iulia miscella tollenda.

Legatum [Alij] Secus si eadem. §. l. proxi. Item dic alij qui nuptias impedire non possit. ff. de condi. et de l. heres meus. §. si. et l. auita. §. ticio. Sed si mulieri et alij: dic. e. ti. l. mulieri [Deficit] et existit: cum certum est eam non posse nubere. ff. de condi. et de hoc genus.

Ambiguitates.

[Sup hac causa] nam in alijs casibus obtinet. ff. de condi. et demon. l. muciane. [Et percipere] incontinenti. et in hoc corrigi auct. cui: quam hic lege. [Statuta sunt]. §. d. secū. nup. l. femine. et l. hac edictali. [Aperiri] §. de arbi. ne in arbitris.

Aut. Cui quid relictum.

Sumitur in aut. d. nuptijs. §. que ve ro. col. iij. [A coniuge] vel a viro / vxore / seu quouis alio. [Deficiat] vt quod sit monacha vel vir sacerdos [Cum fructibus] preteriti temporis.

Et si res sit mobilis: spectat ad eam medietas periculi: vt in corpore. Et nota quatuor iura. Primum digestorum per quod statim capiebat conditione reiecta. ff. de cōdi. z demon. cū tale. §. meue. Secūm ius. l. miscellic. per quod non capiebat nisi post annū z tunc cum cautione mutiana Tercius ius codicis quod redijt ad iura. ff. Quartum ius autenticorū. Sed cum hec. l. loquatur in nupta: quid i p̄ gner? Dic i illa seruari ius codicis. z. ff. secundū. Jo. Et nota i .l. cum tale. §. meue. z bene apparet in corpore aut entice. Sed qd si ita sit relictū: lego vxori nostrā domū vel lego ei victū et vestitū q̄d iu ca steyixerit? Glo. dicit q̄ debet seruari hec aut. Quod ē verū qn̄ fuerūt addita verba illa q̄d iu in domo nostra: qz alias nubendo nō videretur perdere cum caste viuat illa que nubit. in aut. de resti. et ea que pa. §. fi. col. iij. Et vide. §. si multi. secū. nup. aut. hoc locum.

per legato: vt ibi.

Speruacūā.

Opponit d. l. mltca. ff. de p̄di. z demō. Sz hec corrigi put glo. primo mō soluit. Et hāc odof. et frā. z pe. d. bel. pti. Sed certe imo v̄f idē d iu re. ff. qd̄ hic. ff. e. l. i. et. d. l. mulcta. et l. in testamento. e. ti. de pe. le. l. i. ad l. fal. l. i. §. itez si ita. qn̄ di. le. ce. cū si ne. z. l. si penū. Propter quod dic vt hic. Secūdo soluit in glo. qz ibi nil poterat imputari heredi. sz dy. Itē opponitur de. l. plane. §. fi. ff. d. le. i. Sed dic q̄ non valet relictum sed ei aufertur libertas si nō cōplex uit: scdm glo. Quod intellige si testator hoc expressit vel dic q̄ nō pōt onerari legato pecūiario: sed operibus sic: vt vadat ad sanctū Jacobū fm̄ doc. Item oppo. q̄ pena rei turpi apposita valet. ff. de condi. z demō. obtinuit. insti. de heredi. insti. tu. §. impossibilis. Sed ibi imponit impossibilis in persona onerati: hic in persona honorati: fm̄ glo. z dy. extra de re. iu. nemo. li. vi. Vt hic cōditio penalit apponitur negatiue. ibi simplex cōditio affirmatiue: fm̄ doc. Item oppo. ff. de leg. i. si mihi et tibi. §. si quis. Sed ibi nō fuit impossibile cū viuente testante romaz venire poterant: sz glo. Sed ob. ff. de regula catho. l. i. Ideo dic q̄ ibi qd̄ p̄cipiebatur si erat impossibile. sz q̄ infra triduum sic. Sed hic in vero et omnimodo impossibili: scdm doc. et d̄ dictis oppositionibus scripsi insti. de lega. §. fi. [Legibus] vel consuetudine. insti. de of. iudi. §. i.

Legatus factū mulieri si casteyixerit

Legem iuliam.

[Aboucat] j. ti. i. l. fi. §. sed q̄. [Sub cōditione] Quid ergo si semel fuit viduus vel viduus et ita habuit legatum z nubat: nunquid amittit legatum? Glo. dicit q̄ non. Quod ē verum vbi vnum est legatum. Sz vbi in annos singulos fuit legatum per illa verba quotiens: non v̄f q̄ gaudeat legato q̄d iu erit nupta: sed si post desijt esse nupta: recuperat. ff. de ann. le. l. filie. z. l. cum in annos. Aliud forte in dictōe rurs? ff. de le. iij. fideicōmissa. §. si qs. x. cū notat.

De his q̄ pene nomine i testamētis bl' co dicillis reliquuntur.

Pena reputatur legatū z de ea falcidia detrahatur extra. de testa. raynaldus: z eā incurrit heres si p̄mittat litem contra se contestari su

De fideicōmissis

pbaueris.

Dic q̄ hic probantur alimēta ex minus solenni voluntate. nec probatur matrem agnouisse ex presse voluntatē demetrii vel testatis. alias non esset opus triennio. J.

Prestatio triennialis alienationis.
 l. pri. §. de testa. l. non dubium. Et solutio unius anni non est agnitio. pro futuris. nisi esset triennalis: quo casu est cognitio favore alimentorum aliis est opus maiori tpe: & allegare causam sufficientem. Et sic non ob. §. de pac. l. si certis. ff. de usur. l. cum de in rem verso. nisi in casu: vt i seu quid sit inuesti §. si vero vasallus. Item dic q non sufficeret bienniu. ff. ad le. fal. l. quod d bonis §. i. Itē dic agi pro tpe futuro propter preteritū. als si nihil deberetur de preterito non posset agi. ff. de iudi. l. nō nunq̄ de usufruc. l. i. scd̄ doc. Quis glo. alio modo [Triennio] speciale est in alimentis vt no. ff. de le. ij. l. lucius §. sempronie. ¶ S3 quid si semel soluerit pro toto trienio? Doc. dicunt q nō sufficit nisi singulis annis fiat prestatio, quia plures act⁹ plus ligant supra ad velley. l. iubeamus. et sic tenet Ja. in. l. si certis annis allegata.

Nota.

Et si inutiliter. [Cōp]ta voluntate per sic sciens als §. j. ad le. fal. l. error. [Prestiterunt] Vel promiserunt. §. e. severitas. [Questio tibi monetur] Sed in alia non preiudicat: fm glo. nisi esset voluntas solēnis. §. ad le. fal. aut. sed cum.

Cum secundum. [Manumissam] vide. ff. ad trebell. l. cogi. §. si pater. z. l. mulier. §. non ē et. l. si res. §. si. [Ad manumissos] insti. de succes. liber. §. postea.

Volūtas. [Fratrē] Dic q aut fit in vltima voluntate phibitio per testatē sine cā aut cū causa. Pro casu aut apparet persona favore cuius fit: z valet: alias non. ff. de le. i. fili⁹ §. diui. ff. de le. ij. l. lucius. Itō tñ durat vltra vitā illius persone. §. qui ad liber. procla. nō pos. l. fin. Scdo casu aut fit alienatio inter viuos: z tunc aut propter necessitatem eris alieni testantis. et valet. ff. de le. ij. l. p̄ §.

Si alie natio fuit phibita an valeat

i. si aliunde non possit solui: vt ibi notatur. Idez si ppter aliam necessitatem vt famis vel redēptōis ca priuorum. x. q. ij. c. ij. z no. Inno. extra de testa. c. ragnaldus. de pdi. ap. po. c. verum. Aut eris alieni heredis. z valet in vltima sua post nō. ff. §. le. ij. l. peto §. predium. Aut fit alienatio in vltima voluntate. z tūc aut in extraneum aut in legitimū. P̄ā mo casu non valet alienatio si fuit phibitio simplex: vt. l. peto §. fratre. Secus si ad vitas: vt. l. pater §. si fundū. z ibi no. Secūdo casu qñ in legitimū valet: vt no. in. d. l. pat. §. in l. nisi esset expresse phibitus. ff. de le. ij. l. codicillis §. matre. Vel esset remotior: vt scripsi iuxta textū

Sed quid si phibeat alienari rē heredis? Videf tenere phibitio. ff. de manu. testa. l. si quis ita §. i. infra de ma. testa. l. contra votū. ff. §. ver. oblig. l. si seruū §. de illo. Vel forte aliud in phibitione manumissionis. sicut etiam i alijs differunt: vt no. ff. de condi. ob. cau. l. ea lege.

Sed an illi d familia habere poterunt rem talem: dato q non sint heredes: Dic q sic. ff. ad le. fal. l. p̄. **Sed an heresoz poterit alienare in quācūq; personam?** Dic q sic. quia habuit ex voluntate primi phibiti. secus si contrariū. Et sic intellige. ff. de le. ij. l. peto §. fratre. §. le. ij. l. p̄ §. quideci. Et ideo si heres grauef restituere vni de familia cui vellet: ille cui facta est restitutio p̄t alienare in quēvult. ff. de le. ij. vnū §. si duos: scdm̄ doc. Quis glo. hic dicit contrariū. **Sed an talr phibit⁹ possit donare?** Dic q nō si fit phibita alienatio. ff. §. statu libero. l. statu liber. §. quitus. sec⁹ si veditio tñ. §. de predi. curialiu. l. si. li. x. S3 nec i votē dat si nō sit alijs. ff. ad trebell. l. mulier §. cū pponeret. z. l. a filia. Itē dic q phibitio non extendit ad nepotē: in aut. de resti. fideicō p̄ totū. col. ix. Et vide qd̄ scripsi. §. it. l. si §. qz. [Sorori donare] sed remoti

ori no. ff. de le. ij. l. vnuz. §. i. notatur in feu. si de feu. cōtro. fue. inter do. et ag. vafal. c. ticius.

Si frat tu? ^[Dic. s. d. impu. et ali. substi. l. p. cibus et. l. post aditā]

Predia ^[Nō ignoraue- rit si ignora uit luit i casu isti. d. lega. §. si res Et pre sumit ignorās scdm glo. Qd ē verū nisi ipemet pignora sset dic. s. de le. cum alienā. ff. de. le. i. si res.]

Volūtatis ^{[Judic. ē] q̄ p̄uinoser- uabit volūtātē testantis si appare at. j. e. cū virū. ff. de condi. et demō. l. cū p̄f. §. conditionū. Secundo ver ba si sint certa. ff. de le. ij. non aliter Tertio coniecturas ex cōsuetudie loquendi seu regionis. ff. de. leg. i. si seruus pluriū. §. si. Quarto quod ē minimū. ff. de. le. ij. nūmis Et si om nio sit dubium: viciaf. ff. de. re. du. l. si fuerit. Vel dic p̄rio recurri ad mo dum loquendi si cōstet: q̄ ad verbi signōē ppriā. Et ita doc. Et vide p̄ Dy. extra d̄ re. in. c. i. obscu. li. vi.}

Qui fidei cōmissariā ^[P̄sequer. ff. de le. i. si q̄s seruo.]

Ab eo ^{[Vel mortis cā]. ff. d̄ trāsac. cū hi. §. idē crit. d̄ le. ij. l. cū p̄f. §. eo. [Relinq̄ p̄t]. J. cōia d̄ le. l. i. ff. de le. i. plane. ij. i. fi.}

Verbū ^[P̄to adiecto]. ff. de le. ij. l. vnuz ex familia. §. si omīssa. z. l. cū p̄f. §. cū imperfecta.]

Quotiēs ^[Alij]. ff. d. le. ij. l. cū pat §. libertum.]

Post mortē ^{[Glofa p̄ia i- telligit q̄ hic sit conditionale fidei cōmissū. z post i magna glofa. ij. v̄f dicere contrariuz. Et ideo dic scōz doc. q̄ hec. l. loquitur i cōditionali. z dic q̄ ante pōt restituere: z libera tur vt hic. non tñ transeunt actiōes ff. ad trebelli. l. sed si ante. J̄tey quo}

ad liberationē distigue cui? fauor e fuit dilatō apposita. ff. de an. le. l. eū de le. ij. si ita. §. pegasus. Nec facias d̄riam inter fidei cōmissū v̄le vel sin gulare. q̄uis glo. videat hic facere [Hereditatē] certe persone. secus si icerte. ff. d̄ le. ij. l. cū p̄f. §. heredita tē. z §. a filia. [Satisfacere] ff. de so luti. l. sub conditione.

Eam quā ^{[Glofa intelli git q̄ hic hec redes fuerunt expresse rogati. alias non obtineret hec. l. j. e. si veritas. z l. ex testamēto. ff. de vulga. substi. l. qui liberis. §. hec verba. Sed is in tellectus v̄f p̄tra textū qui dicit sim pliciter. P̄opter qd̄ oicunt doc. q̄ hec. l. loquit vbi testator fuit simpli citer z generaliter locut? volo post mortē heredis hereditatē meā resti tui. ff. d̄ fidei cō. li. l. fi. p̄f. §. si. Se cus si dixisset volo heredē post mor tē suā tali restituere. ff. de le. ij. cels? §. quod alicuius. Et sic etiā itelle xit Bzo. Alias regulariter obtinet regula si nemo. ff. de reg. iu. ff. de le. ij. l. ij. §. i. Que fallit hic z in multz casibus qui hic notantur. Laue tñ q̄ hic bene aditur hereditas p̄ here des ab intestato. Alias si illi repu diarent nō valerent legata vt i spe. de testa. §. pone. Et vide quod scri p̄t. s. de epi. z cleri. nulli. Loquit §̄ hec. l. qm̄ constabat q̄ testator vole bat facere testamētum. Nā si cōsta ret q̄ codicillos vel si esset apposita clausula si non valet iure testamēti. zc. tunc indubitate tenerentur here des ab intestato. ff. d̄ iure codicil. l. si quis. et. l. ab intestato. de le. ij. codicillis. §. fi. Et dixi. s. de codicil lis. l. fi. Sed quid in casu huius. l. si tenuit institutio z potuit adire z re pudiat: Expeditū v̄f q̄ nō v̄z fidei cōmissū p̄ hāc. l. supra si q̄s omīf. cau. test. l. ij. etiā si eēt apposita illa clau sula si nō valet zc. z dixi. s. d̄ le. p̄e. aut. ex causa. Sed an hec puella potest cogi adire si viuat? Glo. hic vacillat. Dic tamen q̄ non ex quo}

veritas te statis q̄li ter iter p̄- tanda,

3

Instituto non tenuit: et per consequens nec here des eius. ¶ Sed quid si tenuit: et est mortua ante quam adeat: an here des cogatur? Distingue secundum glo. aut transmisit ius deliberandi: vel non ut. §. de iu. deli. cum antiquioribus dixi. Sed quid si testamentum erat solenne: verumtamen puella erat non capax? Glo. videtur quod non potest cogi adire si sit non capax in totum: secus si in parte. ff. ad trebelli. l. cogi. §. hi qui. Sed hoc dicunt indistincte potest adire et cogi. p. l. in glo. al. Intellectus. glo. est securior. et facit littera non cum ipa et c. [Quasi scripta heres] quod non valet institutio cum non esset alias institutus supra de here. insti. l. ij. et iij. [Iure adoptata]. §. de adop. l. ij. [Decesserit] adita hereditate. Et vide supra de iure deli. cum antiquioribus. §. ad trebel. l. penulti.

Quantis [Simpliciter] non expresso cum ius contemplatione. [Querierit] soli totum. hodie usufructum. infra de bono. que li. que non solum. de le. l. cum filiofamilias. [Curavit] rogando quod emanciparet. ff. ad trebel. l. vbi. Sed an cogitur? Dic sic si agnouit legatum alias non ut ibi no. ff. de condi. et demon. si cui. [Commodi]. ff. de ferui. rus. predi. l. item. §. fi.

Cum virum [Comprehensum] esse. Dic quod prelegata non cadunt in vulgari. ff. de le. ij. l. miles. §. pro parte. de le. ij. l. sextilia. In fideicommissis dicitur quod aut testator propriis utriusque generalibus et futuri temporis: et cadunt. ff. de le. ij. cum pater §. fideicommissus. Aut preteriti temporis: tunc aut prior rogat: et post prelegat. et non veniunt. ff. ad l. fal. l. ticia. Aut e contra. tunc aut fit mentio hereditatis: et tunc venit illud quod iure hereditario capit. ff. de le. ij. si ticius. Ad trebelli. in fideicommissis. §. fi. Aut non fit mentio. et tunc totum. ut l. marcellus. §. quidam. Sed donatio inter vivos que morte confirmat. nunquam venit. ff. de le. ij. vbi ex familia. §. fi. An autem

computetur in quarta? Dic in d. l. ticia. et e. n. quod aut. [Plerumque] quod non est certa: inspicuntur magis verba ff. de usufructu. lega. l. si alij. Vel dicitur ibi supra. e. voluntatis.

Si creditoris ff. de li. le. l. ij. §. nunc de effectu.

Cum necessitate [Debere] nisi volus sit: vel reliqua ff. de admi. tuto. l. quidam. de li. le. au. relia. §. gaurus. Et dic quod nihilominus debet reddere scripta rationum si qua habet. ff. de li. le. l. fi. §. inter.

Clari Vide extra de reg. iu. quod semel [Posteriorior]. nisi esset clausula de rogatoria. ff. de le. ij. si qui.

Etiam [Fideicommissa de] cre. l. cum etiam. Sed an oporteat expmere in libello a quo relicta sint. et an si diceretur relicta a pupillo: et p. bet quod a tutore: obtineat? Videtur quod sic per hanc. l. et ff. de fideicom. l. l. thais ancilla. §. fi.

Si in persona [Successive] si cessisset dic infra de his. qui ante asper. tabu. l. i. [Querendum] cum sit confusa actio. nisi esset exhausta supra de iure deliberan. sancimus.

Et in epistola ff. de le. ij. miles. [Etiam nutu] dum tamen ostendit eum habere sensum secus si esset pro parte mortis. ff. de iure co. l. conficiuntur. §. fi. Item secus institutio de. §. de testa. iubemus. §. do. et g. [Adibitis]. §. de codi. l. fi.

Si veritas [Relicta] vide. §. l. i. et ij. de testa. non dubium. [Stipulantibus] in casu quo esset non solenne secus si falsum. §. de transac. si ex falsis.

Instrumenta [Preterita] hoc verum si per legem: secus si totum in persona. et glo. Et de hoc in spe. de instru. codi. §. nunc pro. §. §. quod. [Necesse non habet]

Liber Sextus

ff. de ac. emp. ticius. fallit infra de li. cau. sicut dic ibi.

Heredū [Proprias] etiam si ignoraret et crederet proprias. ff. de le. ij. vnuz ex familia. §. i.

Ex repudiatiōe [Doli mali] si primo agnouerat alias intentionis ff. de excep. doli. l. ij. [Nō potuit] §. de iure deli. renitente Et dic supra. plene qui ad bo. pos. l. i. [Tibi obesse potest] vel hz respectū ad iūus nouū vel erat castrense. vel quasi: vel erat conditionale.

Fideicōmissū [Probata] p. vij. vel. v. testes. fm glo. et dic supra. de testa. fancinus. [Compellūtur] quid si non pbatur penitētia: s; tale qd qd si testator sciūisset reuocasset/ q; forte cognouit ei⁹ vxorē. Dic sup ficere: fm glo. et doc. ff. de cōfirmā. tuto. patri.

Ex testamāto Sec⁹ in codicillis: et vide. §. e. eā quā. et. l. i. fi.

Cū acutissimi [Fidelium] secus si extraneum. Et dic supra de institū. et substi. generaliter. [Post mortem] secus si statim iuberet ipz restituere: q; tūc cessat presumpcio huius. l. fm glo. et doc.

Quidā filiū [Fidei commissum] etias coniunctis personis. S; si essent relicta ab instituto et venirent per contra ta. sic vt. ff. de le. p. i. contra ta. per totum.

Questionē Dic q; aut heres confitetur legatū. verumtamen dicit in minus solenni testamento relictum: et tunc non obtinet hec. l. sed supra. e. si veritas. et. l. ex testamento. Aut diffitef. et tūc cū est ei probatus vult dicere nō solenne testamentuz. et tūc obtinet hec. l. scdm glo. et Jo. Doc. vero dicunt q; hic loquitur in casu

quo fuerat testator testatus solenni ter. et legatarius dicebat sibi aliqd fuisse legatum extra testamentum. Pro quib. infra de dela. l. i. cu; no. li. r. Quid ergo si nullam fecit institutionem: sed legata petūt ab herede qui successit ab intestato? Nō videref esse locus huic. l. scdm eos. Posses autēz intelligi in omni casu quo petitur legatum: et legatarius vult stare iuramento heredis absq; alia pbatione. Itaz tunc aut heres iurabit legatum nō deberi aut compelletur soluere. Nam si non fuit solennis numerus testium: potest iurare non deberi: vnde iurat sup causa: non super hoc an fuerit legatum relictum vel non: vt ibi causam. et c. Et expone principium. l. vt scribas iuxta litteram. Et sic nil obstat. Et facit in seu. qui test. sunt neces. ad pban. no. inuesti. c. i. [Pntia testius] de quibus constet. legatari⁹ tñ non dicebat hoc. [Siue vniuersitatis] ab herede. vel fideicōmissario. vniuersali. insti. de sin. re. p. fideicō. re. [Subire] et si ignoret: iuret se nihil audiuisse in testatore: fm glo. [Et testis] improprie. nec ob. supra d. testi. oibus. ne quis in sua causa. l. i. [Que iustis] supra de his qui. vt in dig. nō oportet. [Adiñe placet]. et hoc nisi appareat aliā penā per legem impositā. §. de inoffi. test. si qd in suo testamēto que alias obstat: fm doc. Et facit hec. l. q; testamentum nō probetur p istrumētū. Et est verū fm Azo. Sed Jo. ptra. cuius opinio approbat de cōsuetudie fm glo. que in talib⁹ est tenenda. extra de fide instru. cū dilectus. Et vi de qd scripsit supra de testa. oim i fi. Doc. tñ de iure tenent opi. Azo. excepto Dy. qui dicat opt. Jo. pualet de iure et cōsuetudine. vt scripsit ff. de testamen. heredes. §. i.

Auf. Hoc ampli⁹ [Representatū] sicut libertates. ff. de fideicō. li. si. p. o. §. penul. et atepe.

Testis p batur p istrumētū

Cōia delegatis & fideicō. fo. clxxvij.

[Intra annū] a tpe monitionis: vt hic. S; glo. dicit q per nouellam a tpe quo pronuntiatus est. Sed cū nouella nō vtamur: sta huic autē tice. Et sic tenet glo. i. auf. d. here. z fal. §. iitū. colla. i. Et canonice extra de testa. raynūcius. per Inno. Sed si pena esset per testatores apposita non esset locus huic auf. immo illa pmitteretur a tpe requisitionis: vt ibi nota. Et vide extra d. testa. si he redes. z .c. nos quidē. [Naturale] idē si nō fecit inuentariū: vt dixi. §. de iure d. libe. sanctimus. §. pe. Ob. tū huic. extra de vo. z vo. re. c. licet. Sed illud intellige scdm hanc: vel ibi loquitur in dignitate q̄ est indi uisibilis. Et no. in. d. c. si heredes. [Lautione] de adiplenda uolūrate defuncti: vt in corpore. [Substitu tis] hi ueniunt potestate legis: non ex vi substitutionis. Nec ob. supra d. vulgar. post aditas. [Portio] cur hoc non considerat inter heredes? Respondeo. qz illi plen^o ius habēt z omnes uolūt esse heredes. hic nul lū horū: sed potestate legis fūt. Et dic de ferri heredibus pro portioni b^o quibus sunt heredes: vt dixi. §. qū non pe. pars pe. ac. ref. l. i. [Uolē tib^o] Si omnes uolūt oēs habebūt vt hic. Si quidā uolunt: quidā non. habz locū quod pimititur. Vel dic q̄ hic loquitur qū omnes cōsentūt q̄ quilibet per se habeat. ibi vn^o uo lebat habere totum. [Prior] qz hic non pōt dici q̄ vn^o maius emolimē tum habeat. [Exheredatis.] S; an admittant inter eos qui ueniūt ab intestato: Glo. dicit q̄ non. s; in ter extraneos sic. Sed km doc. nec inter extraneos. Itē dic idē de pte rito. si preteritio habeat pro exhere datione. Et sic no. i. §. exheredatos alias nō. De quo dic vt dixi. §. d. li. be. prete. auf. non licet. z auf. ex cā. [Extraneo] z dic cui nihil in testa mento legatum est. [Quid si sint plures.] Dic eligi idoneiorē. ff. d. po. pu. ac. l. iij. de legiti. tuto. l. legitiōs

et hoc qd̄ hic dicit: obtinet qū fue rat adita hereditas. Si aut nullus uellet adire: tūc fiscus haberet: non extraneus. vt no. in corpore. §. si fo ablatum. Sed an ille cui ablatū est liberatur ab oneribus heredita rijs Dic q̄ sic: vt nota. i. corpor. §. si uero institutio. Sed si nullus alius uellet eas acceptare: est tutius q̄ re maneat penes inobedientem: vt ibi no. in glo. ff. de le. i. si seruus pluriū §. si. Et ad le. fal. l. etiā cū ibi nota.

Cōia delegatis & fideicommiss. ac.

Qz hi [Naturas] quo ad hoc. in mult^{is} em alijs differūt. isti. d. obli. que ex quasi contra. §. fina. Et maxime singulare ab uniuersali: vt hic no. Nisi uniuersale esset relictū vt singulare. ff. ad trebel. l. mulier. §. fina. Et nota q̄ legatarius hoc iure habet tres actiones. Et idem erat de iure digestorum. ff. de le. ij. cum filius. §. varijs. de sepa. l. credi toribus. Quod est uerum ubi spēs certa legatur. secus si q̄ntitas uel ge nus. tunc enim solum ppetunt ex te stamento z ppothecaria. Et idē si al ternatiue legentur species. naz his casibus non competeret uindicatio que nō datur ad incerta. z sic no. ff. de rei ven. l. si in rem. Et idem si lee gē liberatio. nam tūc competit so lum actio ex testamento. ff. de libe. lega. l. quod michi. Sed si aliud ius incorporale legetur: non datur uen dicatio sed confessio post aditam hereditatem. ff. quemadmo. serui. amit. l. si partem. §. si. itē actio ex te stamento. Sed non u^o q̄ ppotheca ria. ff. d. excep. rei iudi. l. pe. §. latin^o. Itē dic q̄ ppothecaria nō dat p re legata: sed pro alijs rebus testātis km glo. ff. de rei iudi. nec pignus. Quod est uerum scd̄z doc. si petāt: vt suam secus si vt sibi uelitam. ff. d. le. i. huiusmōi. §. si. Et ideo dic q̄

Que ac tiones cō petant le gatario.

¶ hypothecaria et rei vindicatio non possunt simul intentari pro eadē re sed actio ex testamento et hypothecaria sic in aut. de fideius. §. sed neq. Et vide de le. i. q. huiusmodi. §. seruū Item he tres actiones nō ppetunt nisi post aditam. ff. de reg. iu. si nēo.

¶ Quid si testator legat rē sibi de bitam? Dicas tunc agi ex testamēto cōtra heredē vt cedat. de le. i. cū seruus. §. idem iul. scribit. Sed qd si legam rem quaz emit bona fide? Dic q nō competit vindicatio nec publiciana. ff. de publi. l. ij. cum no. Sed hypothecaria sic. ff. de pig. et q nondū. §. quod vs. **¶** Sz qd si testator dānat heredem vendere certo p cicio? Dic rem posse vindicari. ff. de le. iij. vroz. §. ag. et ibi Dy. Et agitur etiā ex testamēto. ff. de le. i. si fideius. §. fi. Sed an actio ex testamēto cōpetat pro legato in codicillis? Vide. §. de codi. l. fi. l. ij. Item dic q actio hypothecaria non datur p legatarios. §. qui po. in pig. ha. as. fiduis fm glo. et doc. Et facit hec. l. q legatarius singularis detrahit falcidiam. Quod bul. cōcedit. Sz Jo. cōtra. cuius opi. sequit glo. et doc. nisi apparet contraria voluntas testantis. ff. ad le. falc. penales. §. fi. Item nota hic q hypothecaria datur proportionibus. simile. ff. de iure fit. nichil. §. de debi. ci. l. fi. l. xi. Quid in vēdicatione hoc casu? Si detur idē. ff. de le. i. si tibi hō. §. si fū dus sed illa qn legatur res heredis sed qn propria: dic contra: vt dicas. §. l. priora. Item dic q heredis vel grauati res non obligant: vt hic. Quod est verum fm glo. nisi post sex menses. Sed certe nec tunc. sed bene verum q tūc pōt fieri missio i bonis heredis: et constitui pign⁹ ptoziū. Sic intellige. §. vt in pos. le. certa [Plerumq; actionem] qn est efficax legatum. insti. de lega. §. ij. [In pñri causa] qz qd pōt hō: et lex infra de fideius. n. recte. [Satisfiat] et ideo si noluit expresse hypotheca:

riā nasci: non nascitur: vt no. infra: vt in pos. le. l. ij. [Afferat]. §. de fideicommiss. ab eo. [In rebus] nō in suis proprijs. vt hic no. [In qtu] hoc speciale. alias contra infra. si vnus ex pluri. l. i. r. ij.

[Omne verbum.]

[Quale est.] Nota que sint directa verba in fideicommissis. Item directa quando dirigit sermonem ad illum quem onerat. Obliqua quādo ab illū quē honorat. [Imposuerit] quia oneratur heredem q iuraret se daturum [Naturaliter] que nō habemus. [Imponimus] sunt q adequata legata et fideicommissa. Sic etiā fuit de media iuris prudentia id est de iure digestorum. ff. de le. i. l. i. Sed antiquo iure fecus. insti. de fideicom. hered. et de singu. re. per fideicō. relic. Et intellige q legata singularia sunt adequata fideicommissis singularibus. Et hoc i generibus singulor. nō in singulis generū. qz q ad libertates remanet differentia inter directas et fideicommissarias. ff. de fideicō. l. i. l. cū vero. §. apparet. et l. eum qui. §. si quis seruus. Que nō est correcta: qquid dicat glo. Item liberatiōe legata. ff. vt i pos. lega. l. i. §. si debitori. Item dic q remanet dñia inter legata et fideicommissa. vniuersalia. ff. ad trebel. restituta. et no. d. l. i. de le. i. Item dic non esse vim in verbis dispositiuis. Sz si eēt enūciatiua: esset bene vis. ff. de vsufruc. le. l. generali capite. §. i. cum nota. Item p hoc q dicit nō esse dñiam an fidei heredis vel legatarij cōmittat: vñ dicendum q si res heredis vel legatarij leget: q possit vindicari: et q dominū transeat statim. et hoc tenet glo. hic. Sed cōtra nota. ff. de serui. l. papini. §. ac. emp. l. ticius. Et hoc verius: sz doc. ff. de le. i. si quis iqlinos. §. i. et l. si tibi. §. pe. Vbi opz dici pagit ex testō. als obstat. ff. de preto. stipul. l. ij. §. fi

Media
iuris
pru
dētia.

¶

Item dic agi ex testamento: siue in testamento: siue in codicillis relinq̄ tur. vt hic no. in glo. Hāz in codicillis adirecte legatur vt. ff. de le. ij. codicillis. Quis notetur contra. vicia. l. i. de le. i. Item dic q̄ fideicommissa r̄o vniuersali non datur vendicatio nisi re restituta. ff. ad trebel. l. facta. Et notat Inno. extra d̄ testa. c. ray nuncius. nisi in casu. f. l. pri. §. fina.

C Si duob⁹ [Adhibendā]. Dic q̄ aut apparet q̄ alteri plus legare voluit: et ille eligi. vt hic no. Aut non apparet et tūc loc⁹ est forti: vt hic. ff. fam. hercis. si que de iudi. in tribus. Sed si noluit sortiri: tūc si nō sit p̄ iudicium tertio: impediunt se cōcur su. ff. qui mo. vsufruc. amit. l. ij. §. fi. de vsufruc. quotiens. Si vero fieret p̄ iudiciuz tertio. iudex compellet eos p̄ cordare. ff. d̄ le. i. h̄mōi. §. fi. i. l. i. de satisfda. tu. §. sinautē. Et nota q̄ fors est licita hoc casu etiaz de iure canonico videlicet. pro iudicijs temporalibus declarandis. sine supstitutione tñ. Et vide plene extra de sorte. in summa per l̄ost. iunge. f. de malefici. l. ij. [xx. solidis] infra de suscep. 7 ar. l. i. l. x. [Exceptis notariis] alia estimatio. f. de p̄di. inferen. l. fi. de cōi. ser. ma. l. i. [Notarios] id est scriptores. Nec obstat. f. de tabula. l. generali. l. i. x. [Vel minime potuit] non sic in contractib⁹. Illi em̄ possunt alias p̄uidere. s̄z testator nō supra de p̄trahē. emptio. l. fi. [Ex h̄uis] Dic q̄ aut vas electio heredi: et dabit mediocre. ff. de le. i. legatario 2. l. si heres. Aut tertio. et dic idem vt hic. Aut ipsi legatario. et tūc aut per legē: et dic vt hic. Aut per testā tē: et sūt opti. Quidā dicūt vt l̄oug. q̄ pōt eligere optimū. et hanc glo. et doc. Alij q̄ mediocre. et illā videtur sequi glo. ff. de operis. liber. l. ij. iun ge. f. de dona. si quis argentum. §. s̄z quia. Dic q̄ aut quis habet restituere in diem certam. et tenet alienatio quia interim est dominus. ff. de vsu

fruc. le. l. sempronius attalus. Et sic intellige. ff. ad trebel. marcellus. §. res que. et. l. quidam. §. si quis. fm̄ doc. Quibus ob. hec. l. Unde veri⁹ videf q̄ hoc iure si teneat. Aut sub cōditiōne et tūc sunt opti. nā glo. dicunt q̄ hodie nō tenet alienatio ip̄o iure: etiā pendente p̄ditiōe. Et idez ff. de le. i. seruo. legato. §. i. de condi. 7 demon. si fundū. 7 in. d̄. §. res q̄. et hic. S̄z alibi nota p̄trarium q̄ val̄ interim: in corpe vñ sumif aut. res que. 2. ff. de le. ij. cū pater. §. liberi⁹. Quod videf verius. Durū em̄ eēt dicere legem codicis eē correctam: que hoc dicit. f. in. §. sinautē. Illd̄ve ro sūme nota q̄ hec obtinēt vbi alienāō sciebat on⁹ restitutiōis. Hā si ignorabat tenet alienatio. et restitui tur p̄ciis. ff. d̄ le. ij. l. fi. §. fi. Dic ergo q̄ aut alienans ignorabat. aut sciebat. Et si sciebat: aut in diē: aut sub cōditiōne. Et dic q̄ de iure. ff. erat idē. in p̄ditiōali qd̄ hodie. vt. l. suo. §. i. 7 l. si fundus supra alle. [Scōz veterem dispositionez] ff. ad trebel. ticius rogatus. Sed ibi loquit̄ alio casu. [Adanumittenda] hoc verum inter viuos. ff. qui et a qui. generaliter. §. fi. Sed in vltima voluntate sic ff. ad trebel. quidam. §. si quis [p̄ropter spem] Nota de bere insp̄ci qd̄ euenire pōt. ff. de aqua plu. in diem insti. de re. diui. §. illud. de nego. gef. diuortio. loca. et conduc: si quis do mum. §. i. Ar. contra. de pac. si eo de iurisd. om. iudi. l. penulti. §. fi. qui 7 a qui. l. iul. de verbo. obli. inter stipulantem. §. sacram. Dic q̄ aut res se habet de necessitate ad esse. aut est dubium. et tunc aut rōne p̄sentis status aliquid speratur: aut nō. Et hoc vltimo casu. aut potest imputari dolus vel culpa. aut non. ff. ex qui. cau. manu. sed si per p̄torem. §. si ferie. [Conditione impleta] ipsa vero deficiente confirmatur. ff. ad trebel. f. liam. de castren. pecu. p̄ponebas. [In irritum] et ita vendicaf res cū fructibus in aut. de nupti. §. queve

Sors licita.

Legata electione qd̄ eligit

ro colla. iij. Sed ibi specialis casus
Unde dic contra. fm doc. Nam fru-
ctus erāt heredis. ff. ad trebell. i. fi-
deicō. j. ad trebel. iubemus: r p pñs
emprois. Et facit ad hāc. l. dicta. l.
si fūdū. ff. de pñi. r demō. Et est ar-
gumentū q nō debeatur laudinnia
seu vete ex tali vēditōe. Et vid qd
no. s. qñ li. ab emp. vis. l. i. [Sub die
certa] In hoc est differentia: vt dic-
ti supra. l. prox. [Rem vindicare] r
hoc casu vendicat generalis fidei
cōmissarius sine restitutione. Et est
speciale. fm glo. [Sibi satisfieri.]
Nota duo specialia. primū q sci-
ens agit de euictione. contra. l. j. de
euc. si funduz. Sed ibi sciebat sim-
pliciter rem alienam hic vendentis
qñs onerati. Item aliu q nō agit
ad duplum etiam stipulaf. cōtra. l.
ff. de euc. si emproi. Sed ideo hic:
qz sciens agit ad p̄ctuz r qui i vno
releuatur: in alio grauatur.

Aut. Res que.

Sumitur in corpore de resti. r ea. q
pa. s. quāob: ē. colla. iij. [Alienari]
dic supra in. s. sed. quia nostra [Ali-
enare] Intellige q pōt alienare con-
stituenda: seu pro iam cōstituta sol-
uenda: si oporteat eū restituere: fm
glo. r doc. Itē dic q fili⁹ possit hoc
pro filiabus suis maritandis. Sed
non filia cū nō sit maternū officiu
filias maritare supra de do. p̄mis. l.
fi. Sed quid si filia sua alienauit p-
pter dotem suaz: r postea solutū est
matrimonium: an tenet restituere?
Glo. dicit q non. p qua. ff. ad. l. fal.
pater. ad trebell. l. a filia. r. l. mulier
s. cū pponat. Sz an possit alienaf
p necessitate vic⁹? Glo. dicit q nō
Ja. de are. cōtra. s. de sacrosanc. ec-
cle. l. illud. Sed an valeat alienatio
vsq ad debitum honoz subsidium?
Dic q sic cum censeat creditor quo
ad hoc. ff. ad le. corne. de fal. si quis
legatū s. fi. Et sic potuit eligere de
quo sibi satisficeret. ff. de p̄strac. p̄
gno. l. creditoris. fm Jaco. p̄dictū.

De falsa causa ad iecta legato vel fidei commisso.

Dic de causa modo: demonstra-
tione. r conditōe. ff. de condi. r des-
mō. in rubrica. r. l. demonstratio.

Verba testamti

[Aut voluntatē] Op-
ponit q p̄fessio nō sta-
tim p̄iudicet. s. de nō
nume. pecu. in p̄ctibus. s. sup. Sed
ibi inter viuos: vbi pōt eē spes futu-
re nūerationis. hic in vltia volūta-
te. Item opponit. ff. de le. ij. ticia. s.
gayus. Sed ibi nō ad liberandum
qz res erant penes maritū. r ita nō
operantur legati. Item p̄tra supra
de testa. mili. ex his. Sed ibi verba
enunciatiua fuerūt emissa propter
aliud. et dic supra de testa. l. verba.
de proba. aut. quod obtinet. de non
nume. pecu. generaliter.

Etiam Bone q legauit cē
tū que dicebat se de-
bere. Et dic q aut legat illud quod
se debere asserit. r tūc si dicat certū
valet legatū: alias nō. ff. de le. i. si sit
Aut legat quod sibi d̄beri asserit: r
tunc nō valet si nihil sit i debito in-
sti. de le. s. potest autem. cum se. ff. d̄
li. le. legauit dic ibi. In stipulatione
dic. ff. de p̄bo. obli. l. si ita stipulat⁹
fucro hanc summam.

Si nō designata

Dic q le-
gatū dot⁹ valet p̄p̄ rep̄tationez:
nec detrahatur falcidia: vt hic dicit
glo. Ad intellige de ipsa dote. sed
de cōmodo rep̄tatiōis sic. vt no. ff.
de do. p̄re. l. ij. s. idē querit. Itē va-
let p̄pter aliud. ff. de do. p̄le. l. i. s. ē
r aliud. sed nō valet vt detrahantur
erp̄se si vir leget. Sec⁹ si extrane⁹
ff. de leg. ij. meui⁹ s. i. scdm glo. vel
dic q nō refert iter virū r vxorem r
extraneuz: sed in verbis vt ibi nota.

Tēte nō
debēt ex
vēditōe
q fingit
retro nul-
la.

cas⁹ qb⁹
alienant
res subie-
cte resti-
tutioni.

✠

De his q̄b⁹ sub mō legata reliquūt fo. clxxix

Et hanc doc. Sed in casu non valet q̄n exprimis q̄ntitas vt corp⁹; vt. d. §. sed si dotem. z in alio. ff. de leg. p̄f. l. i. virtus. §. si quid. Et est ratio: quia ibi legata iure specialis debent ideo non debet. Quod verum non est: vt hic nota. [Peruenturū] hoc casu videf leges solū liberationē. ff. de vo. p̄le. l. i. §. sed si dotem.

¶ Si dotez Vide supra. l. i.

¶ Refert [Dotez reddi] simpliciter: non adiecta quantitate. [Instrumento] dic supra. l. iij.

De his quib⁹ sub mō legata vlt̄ fideicōmissarelinquuntur.

¶ Scito q̄ vt modus est: si cōditio quis causa. Si enim importat cōditionem: vt no. ff. de p̄d. z de. l. i. Itē dictio vbi. ff. de leg. ij. l. si ita §. fina. Item dictio ita. ff. e. l. iulianus no. Item ablatius absolut⁹ a preterito formatus. ff. de statu lib. l. si quis ita §. si duo. secus si a futuro vt rōnibus reddendis. fm̄ quosdam. Itē dictio quisquis v̄ lib. z posthu. l. iij. §. si filius. de libe. le. l. qui libertis §. i. Item verbum relatiuuz ad futuuz tps̄ relatiū. ff. de le. iij. impator. d̄ he re. insti. l. ij. Itē verbū dū. ff. d̄ le. iij. l. qui. concubinā §. verum.

¶ In legatis [Obserua] tur [i]spectu exitu. s̄ nō q̄ ad agendū. ff. de le. iij. si tibi le. iuncta. l. qui her. §. si. ff. de condi. z demon. [Non] oberit [dic supra] d̄ cōdi. insti. l. i.

¶ Ex his Dic q̄ q̄nq̄ legat̄ a legatario seu fideicōmissario directe: z tale legatū etiam antiquo iure valebat. ff. de le. i. ciuitatibus §. fina. v̄ le. ij. impator in prin. ci. de le. iij. l. si legatarius S̄z q̄nq̄ nihil legabat̄. s̄z debebat. i

plere conditionē in persona cuiusq̄ z tūc ille in cuius p̄sona implēda ē: nec de iure antiquo: nec de nouo habet actionē: nec censetur legatari⁹. ff. si quis om̄issa causa tes. l. i. si quis sub conditione. Sed q̄nq̄ legatur a legatario sub modo. z tunc obtinet hec. l. siue ad modum siue ad p̄ditio nem sonet: vt quia legauit a legatario si nauis ex asia venerit. Nam impleta p̄ditioe: serus p̄t agere. Sed quid si primus non vult agnoscere? Glo. z doc. dicunt. fm̄ agere nō posse: vt. l. imperator. z ibi no. Item in casu quo refertur ad cōditionē vide tur perplexitas. vt sibi leget. x. si ex illis dederit quinq̄ meuo. ff. de cōdi. insti. si ticius. Sed i hoc casu potest agere per hāc. l. fm̄ glo. Itē dic q̄ secund⁹ p̄t agere si primus habeat aliquod emolmētū. ff. de le. iij. si deicō §. cū eēt ad le. fal. in ratioe. ij. §. tam z si. [Vtq̄ ad quantitatē] secus si sit in specie vtrūq̄z vel alterus ff. de le. ij. imperator.

De cōditionibus insertistā in legatis q̄ in fideicōmissis.

¶ Qm̄ testatores [Instituerat] maxie. ff. de le. i. filius §. cū quis. fm̄ glo. quod est verum dum tamen heredes existere possint: qz forte ab itestato: s̄z glo. que est ibi. Vel dic etiam idem si non possint: s̄z do. [Ascriptā]. ff. de ver. sig. l. cognoscere §. libertas.

¶ Cum patre [Jurisdi] ctiois [id] est iuris infra vt le. no. ea. [Ac si ni] chil [z ita] cauebit. [Obtemperat] Non q̄ subauditus prauus non est subintelligēdus. ff. de verbo obli. si ita stipulatus §. grifogonus. Nec ar. a p̄trario sensu. vt supra. de epif. et cle. quenticulā. alias §. ff. de offi. ei⁹ cui man. est iurisdi. l. i. §. hu⁹ rei.

Modus z cōditio i quo dif ferunt.

An possit legari a legatario.

Liber Sextus.

Legatum ^[Tibi existimas] dic ple ne supra de cōdi. insti. l. i. ff. de lega. i. l. i.

Si uxores ^[Quæsitus] Et sic nota q. filia nupta remanet in potestate patris. insti. ad tercul. §. i. in fi. nisi quo ad debitū carnis: vel q. ad operas. ff. de operis h. l. i. sicut: fm glo. Canoniste dicūt q. mulier est in potestate mariti. xxxij. q. v. c. mulierē. sed loquitur fm decentiam nō fm iuris rigorem.

Si plures ^{Opponitur} q. oēs debe ant implere. ff. de p̄di. z demon. tales. Dic q. hic est regulare. fallit qñ testator voluit omnes adimplere: vt l. tales. vel vnum. ff. de manu. testa. si ita fuerit seruus. §. idēz queri. Itē hec obtinet in factis indiuiduis. secus in conditionibus diuinis que sunt in dando. ff. e. si q̄s legata. §. fi. Et hoc qñ duo debent implere. sec⁹ si vnus. ff. e. cui fundus. dic ibi. Sz an heres possit implere? Ad. videt per hāc. l. que dicit vnūquēq. Sed contra in. l. cui fundus: i. fi. Dic q. in vltimis voluntatibus heres nō admittitur ad implendum: vt. l. a testa toze. ff. e. Nisi ille in cuius p̄sona de bust impleri fuisset in mora: vt. l. cui fundus: fm doc. Sed certe tūc esset pro impleta. ff. de sta. li. l. iij. §. stich⁹ supra. l. pri. Ideo dic q. heres non admittitur. Et. l. cui fund⁹ in fi. loq̄ tur de successorib⁹ substitutis: nō d heredib⁹. Vel dic q. ibi erat repeti tum in p̄sona heredū. In tractib⁹ aut̄ satis posset dicit q. heres possit implere. in fi. de verbo. obliga. §. ex cōditionali. ff. de fideius. l. fideiussoz obligari. §. fi. de verbo. obli. qui Ro me. §. flauius. Sz qd in mō? Videt q. heres possit adimplere: vt. v. l. a testa toze. Quod ē verū nisi cohereret p̄sone. vt. e. ti. ticio. §. fi. Sz ecōtra i p̄sona heredis non potest: vt. l. cum t̄s datur. §. i. vbi est sp̄ale in liberta

te. Sed quid si vnus impleuit: alius non: an portio non impletis acce scat? Non videtur per hanc. l. Disti gue sup iure accrescēdi vt. §. d cadu. tol. l. i. Sed quō sciatur an alius ve lit implere? Dic q. in legatis z p̄di s tōibus facit⁹? v. z statim iplere cū primū p̄t. vt. l. hec conditio. ff. e. d sta. libe. si peculitū. §. fi. Secus i here ditate. ff. de here. insti. si quis insti tuatur. Et i libertate. ff. d statu lib. sticho. §. ticius. An aut̄ adēpta p̄di tione videatur adimi legatus? Dic ff. de condi. z demon. si quis seruū. de adimen. l. e. l. alūne. §. seya.

Cum quidā ^[rest] si alias nolit vel non possit: nō obtinet hec lex. ff. de conditi. z demon. l. cum ita dat [Obnoxi⁹] sp̄ale supra an ē uis ex suo facto. l. a. [Iustus ē] z casus fortuit⁹ non liberat qz nec erat obligatio. ff. d ver. obli. si ex legati. q. alias obfaret. Itē dic q. obliga tio hic nō liberat: sed facit hic habe ri p̄ditionē p̄ impleta. Et sic nō ob. ff. de solu. q. r. Itē dic q. hec lex cō stinet casū sp̄ales: qz alias nō obtine ret: etiā si per casus fortuitū impedi ret vt. ff. de condi. z demon. qui here di. §. fi. fm glo. [Repudiatus] facit ad id quod nota. extra de preben. si tibi. li. vi. de procura. licet contra. [Est ab eo omnino] et est ius cōmu ne. fm Jo. nisi eēt plura legata. ff. de cōdi. z demon. pat. seuerinā. §. fi.

De usuris & fructibus legatorum seu fi/ deicommissorum.

Si homines.

Si periculo Dic. ff. de legatis. l. cum res. z. l. ap̄d. §. fi.

In legatis Dic q. vsu re veniūt a tpe moze. ff. d le. ij. ticia sey. §. vsuras Sup fructib⁹ z fetib⁹ distingue. qz

A q̄ tpe debentur vsure vel fruct⁹ legatorum

Filia nu pra ē in p̄tate pa tris.

an heres possit mo dū vel cō ditionem implere

Ad senatuscōsulū trebellianū. fo. clxxx.

aut est legatū vniuersale: et veniūt a tpe legati. ff. d leg. ij. peculū. Aut singulare. et tūc aut legat res testatoris: et veniunt ab adita hereditate: et tunc trāsserit dominū: vt. l. a ticio. ff. de fur. iūcta. l. videamus. §. si actionē. Vel ante si heres differret adire. ff. d usufruc. lega. l. vsu fructus legatus. Aut aliena. et tūc tenet a tpe interpellationis: si fuit in mora. ff. de leg. ij. si qd seruo. Et notat p totū hūc titulū. Et id si fuit dies apposta vel conditio: tenet ab euentu diei vel existentie conditionis. §. de p hen. et pmit. stipula. l. optimaz. ff. de ver. obli. si er legatū. cū nota. Et hec indubitate de pceptis: de picipiēdis vero tenet qd picipere potuit possessor. ff. de leg. l. apud iul. in p n. de le. iij. pfonus. ij. rnsō. S; fruct⁹ quos picipet potuit petitor: nō veniūt: vt apd iul. §. i.

ctis ab herede. s; nō de relictis a se. ff. e. l. i. §. inde. et. l. marcellus. §. i. et l. si patronus. §. qui fideicō.

¶ Sip fideicōmissū

[Relicta] ff. e. oib⁹. [Gobis ppetit] si p errore restituitis. §. ti. pxi.

¶ Nō instam

[Loheres dez] et sibi substitutū vulgarit. [Et coacta] id fuit coacta q; iterat mag; hfe ab ipsa q; a substituto [B substitutus] ff. de le. ij. si ticio et mevio. §. iul. nisi in casu q nō fuisset rogatus in rerū natura: vt. e. ti. celsus. §. penul. [Reputauerit] h^o obstat substituto heredi ne detrahat quartaz. ff. e. cogi. §. idem mecianus.

¶ Et sine scriptura

[Relinquitur] a succedentibus ab intestato. supra de codicillis. l. ij. de fideicō. cā quā. [Conuentos] vtili ex testamēto. S; adire cogūtur officio iudicis: vt hic no. ff. e. non cogendum.

¶ De incertis personis ad senatuscōsulū trebellianū.

Sex senat⁹ [potes] hoc verū si retinuisti q; tā sec⁹ si vnā rē: isti. de fideicōmiss. here. §. si qd vna. Itē dic potes per neg. ges. km glo. Quod est verū si soluit post restitutionē: sed si ante: p actionez in in factum km docto.

¶ Ad euz Aut heres nichil retinet. et tūc fidei commissari⁹ soluit totuz. ff. e. l. i. §. si is. Aut retinet. et tūc aut p modū quote: tunc aut solā quartā et tenet pro illa parte creditoribus sed legatarijs non. §. l. si. §. l. i. Aut retinet plus. et tunc in pluri tenet legatarijs. ff. e. l. i. §. fin. Aut nō p modū qte et nō tenet nisi in subsidū creditoribus. §. l. i. Sed an fideicommissari⁹ detrahat quartā: Dic q sic de reli-

¶ Tubem⁹

Dic q aut fructus picipiūtur iudicio testātis aut negligentia nō petentis. aut mora nō restituentis p̄ximo casu cōputant in quartam si tñ excedant lucraf. fallit i liberis p̄imi grad⁹: vt hic: scdo casu nō cōputant nec restituit. In tertio cōputant et supfluos restituit km glo. Sed hoc. dicunt q nullos cōputat sed oēs restituit. Sic intellige. ff. e. i fideicō. et. l. mulier. §. si heres. Itēz qd si debeat restituere nepotib⁹ qui nō sunt p̄imi: glo. dicit q non h; locū hec. l. et multominus si deberet restitui extraneo. Sed in quarta debita iure nature: nō p̄putant. supra d ioffi. testa. sancim⁹ §. repletionem. Et corrigif. ff. d iof. testa. papinia- n⁹ §. si p̄ditioe. [Rogauerit eos] vt heredes. sec⁹ si vt p̄ restituat. ff. de l. i. cū filio. §. ep̄i qd; [Ordine] speciale q inter liberos et patrē sequat

An fruct⁹ p̄putetur i q r ta trebellianica.

obligatio. ff. e. imperator [Non videatur] supra de codi. insti. l. i. [In his personis]. s. primi gradus. He potes vero imputant deducto pmo quod eis debetur. ff. ad. l. fal. qd de bonis. §. qd auus.

Auf. ¶ Nisi rogati

hec aut. sumit in corpore de sanc. epif. §. sed hoc in pñti. colla. ix. Sz quid si quis donauit seu pmisit: si si ne liberis decesserit? Quidā dicit nō eē locū huc autentice q loquitur ius cōe. et est restringenda. Item quid si vltra verba huius aut. addat sine liberis ex carne pna pro creatis? Adhuc dicit dy. esse locus huic aut. ff. d. le. ij. si ita quis. vbi de hoc nota. Sed qd si nō itrauit monasteriū: s; in habitu seculari deseruit alicui ecclie? Dic non esse locus huic aut. vt hic no. Et idē no. i. c. in pñtia extra de pba. Sed in corpore videf notari. Quā opinionem videf seq dōsti. i. d. c. Sed prima verior q; talis capella nō succederet. vt dixi. §. de epif. et cleri. aut licentiam. Et idē si nō itret sed monasteriū s; instituat vt hic plene no. Sed qd si itrauit z exiuit? Distigue qñ exiuit: aut añ pfeionē vel post vt notat in corpore. z in aut. d. mo. §. illd col. i. Et vide supra d sacrosan. ecclie. aut. ingressi. Itēz hec aut. nō obtinet vbi doceri posset q; in odiū substituti itratet: vt hic no. supra. e. nō iustā. ff. que in frau. cre. omnes qui. §. lucius.

Auf. ¶ Contra.

Id est e contra: ad. l. codi. que loquitur qñ hereditas erat restituēda. id vero quod superest. ff. d. le. ij. ipator. §. si. [Et cautionē] nisi sit d liber: vt. l. iubemus. [Vel pothecaria] p alijs rebus q; fideicommissis vt dixi s; cōmunia d le. l. i. et. ij. [Diminutio] hoc verū nisi totū dodrantē dilapidasset: vt in aut. de resti. z ea q; pa. §. hoc igit. coll. iij. vñ sumitur

hec aut. Sed qd si nichil cōsumpsit sed tota superest? Glo. dē q; nō restituatur nisi qra. j. ti. i. q; q;. Sed odo. z doc. moderni cōtra. ff. ad trebell. tit. cius. de pe. here. sed si lege. §. q; aut. §. de scōis nup. si quis. pmo quibus ff. ad trebell. deducto. §. qui post.

¶ Sacinus

[Et iā soli] sine iudice: vt supra d; admini. tu. sancim?. [Fari non possit] ff. eo. seruo. §. si pupillo z. l. restituta. §. si. Sed si bñpī non potest restituere. ff. e. l. j. §. fut. [Lōtumaciter celauerit] hic proceditur ante litis cōtestationem: nō ad diffinitiuā. q; nec diffinitiuā requirebatur: sed solus iustus. ff. eo. recusare. [Hac luce.] Secus econtra. vic supra de iure deli. cuz antiquioribus. [Vel successore existente] etiā legitimo/vel fisco. et vic adita hereditate supra de fideicomis. eam quaz. ff. eo. ille. §. j. Idē nota. ff. de tutel. l. tutor qui post. §. heres. [Lui restituta est.] Is non potest retinere trebelliamicam: vt dixi supra. l. ij. ideo non interest eius restituere. [Per contumaciam.] Item z in alio supra cōmunia de le. l. fi. §. fi. Itē in alio. ff. eo. l. j. §. quotiens. Item z in alio. ff. eo. ex asse. §. fi. Itē in alio. ff. e. si heres. [Translatio] hoc casu secus si ante diem. ff. eo. l. j. §. de illo.

¶ Quidam [Restituere] Sec? si nullus set restitui deductis legatis. ff. e. cogi. §. item queritur. vel si nominatiz ei iniurisset onus legatorum. ff. eo. l. j. §. his. et. l. marcellus. §. j.

¶ Ad legē falcidiā.

¶ Circū dbes [Soluz esse] quo ad hoc vt repeti possit lz falcidiā ipso iure refecet. ff. z. l. linea. Et si esset minor non posset restituifm glo. Sed doc. contra supra si aduer. solu. l. ij. cum no.

Falcidie [Aduers^o oēs] Et sic de oibus
Non ergo potest detrahi in vna re.
ff. e. plaucius. Quod est verum vbi
pluribus est legatus. Sed si vni plu
res res: tunc potest ppter vtilitatē
vel necessitatem in vna retinere. ff.
e. plaucius. ff. e. plane. §. fi. cum. l. se
qn. z. l. lege falcidia. z. l. si is. §. fi.
S; trebellianica detrahatur in vna
re. ff. ad trebel. marcellus. §. res que.
§. fami. herci. filium.

Etiam [Lex falcidia] id
est trebel. fm doc.
qui ponit q hic erat rogat^o restitue
re totam hereditatem. [Aufertur]
nisi sit filius vel seruus. ff. e. si tantū.

Et i legatis [Merito
otuo] et
tpe eā refiet. ff. ad tre. si legat^o §. fi.

Si mortis cā [Dona
tiones].
Secus in mortis causa capide. nisi
heres fuerit in mora. ff. e. l. i. §. item
si ita. Sed si proficiscitur ab alto:
non detrahatur. ff. e. l. acceptis. Et
vide. ff. de dona. cau. mor. qui p̄cio.
z. l. mortis causa. [Qui mei]. §. l. pe
nul. ff. quozum le. l. i. §. si mortis.

In imponēda [Om
ne es
alienum] quia nō est in bonis. ff. de
verbo. signi. l. subsignatus. §. i. [De
reditatis confuse] Dic supra de iur
del. l. scimus. §. in computatione.
[Publicis]. ff. e. l. i. §. ad municipiū

In testamēto [Vide
s. diu.
de li. l. scim^o §. fina. [Desiderabit]
Falcidias cessare facit pars debita
nato. Cartula: dos: miles: pietas:
phibitio: crimen. Res vetite vēdi:
libertas: spōte soluti. [Pars] debi
ta nato. supra de inoffi. testa. le. sanc
cimus. z. l. quoniam. [Cartula]. §.
e. si prediorum. [Dos]. ff. e. cū votis
[Miles] vt hic. [Pietas] in aut. §. s;
cum. [Phibitio] in aut. sed cum
[Crimen] dic supra. e. etiam.
[Res vetite vendi] in aut. sed i ea.

[Libertas] infra. e. si ea. [Sponte
solutus]. ff. e. quod de bonis.

aut Scū testator

Sumitur in corpore de here. z. fal.
§. hinc nobis: cum sequen. coll. i.
Et dic circa primum dictum q non
presumitur ignorās supra. de rei vē
di. quisquis: scōm glo. nisi esset ho
mo supin^o. vel cui de nouo obuenis
sent bona. insti. qui ma. pos. vñ non:
§. in fraudez. Et ideo heres admit
titur ad probandum errozes. Ita. ta
men de ra. dicit q presumitur scire
vt in corpore. §. si vero non fecerit.
Sed intellige scōm predictam disti
ctionem. z. hoc quādo vetuit. Quid
si non vetuit sed oneravit vltra vo
drantes sciens? Dic non cessare fal
cidiam fm eundem Ita. et p̄be. idēz
quia illo casu nō reperitur correctā.
l. ff. e. quod de bonis. §. i. z. fi. Quar
tam autem iure nature debitam nō
potest prohibere: vt in corpore. §. si
vero expressum. Sed an trebelliani
cam? Glo. hic q non. Sed in corpe
dicit q sic. quam doc. sequuntur: qz
fortiusius est falcidie q trebelliani
ff. e. in quartam. ibi nota. Et nota.
in specu. de instru. editi. §. compen
diose. §. sed cum deductio. z. per ar
chi. extra de testi. c. i. li. vi. [E nume
ratis] supra d̄ fideicommiss. aut. hoc
amplius. [Insolidum] hoc corrigi
ff. e. quod de bonis. §. non idcirco. z.
l. si ex pluribus: primo responso. S;
quid si partem vnus rei insolidum
legate soluit? Dic non preiudicari:
vt in secūdo respōso huius. l. qd nō
corrigitur. vt in corpore. §. nō autē.
cum no. Itē quid in annuo legato?
Videtur idē quod in singulari. Et
de hoc nota i spe. d̄ testa. §. si. penul.
Item quid si non soluit re. sed tēpo
re ante? Dic nō teneri per hoc solue
re residuum. vt. ff. de. le. §. lucius. §.
testator. Sed qd si expressit. q ex
tiayni soluebat? Dic non esse locuz
huic aut. scōm Ita. [Statutum] su
pra de iure deli. l. fi. §. si autez. [Ob

Quar
tas an p̄t
testator
phibere

Casus i
qbus ces
sat falcid
dia.

z

Liber Sextus.

seruatione] hoc nouū ultra. l. sancimus. [Legatariorū] r creditorum: fm glo. [Testius] dic in corpore. §. si vero absunt. [Excedāt] hoc corrigitur. ff. e. in ratione. §. quod vulgo r dic supra de iure delibe. scimus. [Annum] hoc speciale contra. l. pro perandum. §. de iudi.

Aut. [S]z in ea re.

Sumit aut. vt spō. lar. §. si. col. ix.

Aut. [S]imiliter.

[Cessat] i aut. de eccl. ti. §. si q̄s aut colla. ix. [Relicta sunt] que sunt pie dic supra. de sacrosanc. eccle. illd in spe. de instru. edi. §. nunc dicamus. §. r scias. Item dic q̄ secus si legatur ecclesie. ff. e. l. i. §. ad municipum fm glo. Vel dic ides: fm hoc. quod de trebelliano. vide extra d̄ testa. c. si pater. li. vi.

Erroz facti [Ignoras] uerit] Dic supra de iuris r fac. igno. l. cū quis.

Quāq̄ [Manifestū est]. r etiam hodie q̄rtaz iure nature: extra d̄ testa. c. raynuncius. r. c. raynaldus.

Si b̄t allegas [Legis] falcidie] r trebel. [Implozas] hodie ē correcta. vt dixi in aut. sed cū. q̄uis glo. hic contra.

In dōationib̄ [Fū] gun tur] Secus si uoluerit ab initio. ff. d̄ dona. intervi. r vro. si spōsus. §. concessa. Loquitur ergo hic quādo cōfirmatur morte: fm glo.

Sic ea Intēdit facere d̄iffe rentiam quādo rogatur seruos suos manumittere: vt alienos emere r manumittere. ff. e. sed si non seruus. r. l. si seruus. de fideicommissa. liber. l. generaliter. §. si quis alienum. [Seruozum] alioz rum quos erat rogata emere r manumittere.

Licet adieris [Qua] eides] supra de nego. gest. si ab eo. supra d̄ here. ac. si adultam.

Si prediozū [Luz] in strumen tis] id est cartis. Alij dicit de instru mentis prediozū loqui. p̄ma verioz.

Succeſſozes [Hō cō] cedit] §. de le. si vniuerſe. dic supra de iure d̄ li. sancimus.

Acoheredib̄ [Furt] est] dicit ff. e. neseñnius.

Si quis [Non] minuen tes] hodie vero videt q̄ hoc correctum sit. Hā cum possit falcidiā p̄hibere: videt r cō ditione tali grauari posse: vt supra. e. aut. sed cum testator. An autem quod datur causa conditionis implende debeat in falcidiam imputari: Jo. q̄ sic. Alij contra. quoz opi. approbatur. ff. e. in quartaz dic ibi.

Cum certū [Deprehē] dentem] scientem supra de iuris et fac. igno. cum quis. [Super integra] secus si simpliciter p̄mitteret solvere legata. ff. vt in pos. l. i. §. sub cōditione fm Ja. de ra. [Cautio] nem fecerit] ff. de dona. si patronus. Dic ibi per Dy. quia si cautio iterponatur sup eo quod alio iure peti poterat: si ordinaro vt cautio euicti: committit q̄uis prestari nō deberet. ff. famil. hercis. qui erat. Et dic vt ibi nota. sup verbo cōmittit. Si extraordina rio: non cōmittitur. ff. de dā. infec. si edib̄ r. l. dāni. §. emptoz. Sed si sup eo qd̄ alio iure peti nō poterat. si ex certa sciētia: cōmittitur. vt hic. ff. d̄ dā. ifec. l. dāni. §. cū parietē. ff. si q̄s cau. §. §. si. nisi p̄ eā ueniret ad legis indictū. ff. de. p̄di. insti. si q̄s sub cō di. r si q̄s. l. i. in prin. ff. vt in pos. le. [Si p̄ errozē] aut facti: r nō p̄mittit ff. de fideicō. si q̄s post q̄ Aut iuris. r tūc aut est oī iure seu naturali id̄s

Cautio debita p̄ stita an cōmittat

bitum: et non committit, alias sic. ff. de dona. si psonus: in pn. et §. i. et hac. l. supra. e. error. ff. ad. l. falci. qd de bonis cum similibus.

De caducis tollendis.

Et nomen [Civilibus] id est iter cociues. [Emendata est] supra de nup. s. liberata et l. si. [Dies cederet] nisi ut supra p. r. et ff. de iu. et fac. l. gno. l. i. §. si. [Antiquum] digestorum. vt. ff. qn. di. le. ce. p. totu. [Similium] quo ad hoc quod ad transmissionem et alia est dissimilitudo. [Cedere] Dicatur aut queritur quoniam dies cedit quo ad obligationem: aut quantum ad dominij translationem: aut quantum ad petitionem. In primo dicatur aut legatum sub conditione: aut in diem aut p. r. In primo casu aut est talis conditio que se habet ad esse et non esse et tunc cedit ab existentia conditionis §. si. sin autem. ff. de verbo. sig. cedere diem. Aut se habet omnino ad esse. et dicatur supra de here. insti. l. extraneum: secundo casu quoniam in diem tunc aut in incertam: et habetur pro conditione. ff. de condi. et demon. dies incertus. Aut certus. et tunc non cedit dies quo ad obligationem nisi in euentum diei: vt hic no. glo. Sed hoc. dicunt contra. quod cedit ab adita hereditate ficticie aut a tempore mortis. ff. de stipu. seruo. si ex re. §. si. Incommutabiliter a tempore agnitionis. ff. de condi. insti. si quis ita. sicut in puro. Si vero queritur quando cedit quantum ad dominij translationem. Dicatur aut legatum res aliena. et tunc a tempore traditionis vt no. ff. p. lega. l. i. Aut testatoris. et tunc aut pure: aut in diem: aut sub conditione. In primo casu dicatur quod ficticie a morte testatoris: vt. ff. de fur. a ticio de nota si seruo. Vere ab adita. ff. que ad mo. serui. amitt. si patre. §. i. de le.

ij. l. legatu. Commutabiliter tamen. sed ideo mutabiliter ab agnitione. ff. de condi. insti. si quis ita. Sed contra primum factum. ff. de le. i. serui filij §. i. et. l. si tibi ho. §. cum seruo. Si cer. p. eta. proinde Sed dicatur quod acquiratur ab adita hereditate legis potestate. quod fictio potest dici: verum tamen quod hereditas fingitur adita a tempore mortis: vt. l. hereditas. et. l. que legata. ff. de re. iu. fingit extrinsecus legatum acquiratur. ff. de stipu. seruo. si ex re. §. si. Si tamen actio personalis interim acquiratur pro re legata vel occasione ipsius: fictio nil operatur. vt. l. huic scripture. ff. ad le. aqu. de le. i. si heredu seruis: quia lex fingit solummodo circa dominium: si circa actiones personales. Vbi vero legatum in diem tunc ab euentu diei ff. de usufruc. l. sempronius. Si vero sub conditione casuali. dicatur §. si. sin autem. ubi vide quod hic deest. vt in §. si nouissimo. vide et insti. de le. §. si peculium. ubi dicitur §. In primo itaque ordine. [Statutum fuerat] Sed quod econtra si heres erat mortuus? In omnibus his casibus dicatur supra de fideicom. eam quam de epi. et cler. nulli. Deficta] et ita penes heredem vel penes legatum si ab eo aliquid erat potestatum. ff. de condi. et demon. si quis est. Et hoc nisi esset nudus minister. ff. de le. ij. si quis quos Item hoc verum ubi legatum est per non scripto de se et consideratione suipsum. Sed si mixta consideratione testatoris et eius cui datum est: distinguitur. vt. ff. de le. ij. codicillis. in pn. Item opponitur quod non applicet conuicto. ff. de le. i. si duos b: in pn. et §. si ticio. Sed hic quoniam legatari? non erat in re: natura: nec esse sperabat. ibi sperabat. Vnde dicitur ibi erat coniunctus verbis saltim secundum p. r. de bel. perti. Item dicatur quod ibi in l. si duobus in prin. non applicatur substituto quantum speratur nasci: vt ibi no. de p. et reg. Item dicatur quod in casibus non applicat conuicto. Primum est. ff. de le. i. plane. §. si coniunctus. Et secundus in l. huiusmodi §. si ticio. Tertio de le. i. l. si ticio et ei. §. de

Resolutio notabilis quoniam cedat dies legatus.

Liber Sextus.

here. insti. l. i. § his q̄ pro non scrip. l. iij. fm gl. Itē opponitur ad id qd̄ dicit sine graudamine. §. his itaq̄. Sed ibi in herede: fm glo. z doc. Itē opponit. ff. de le. i. ciuitatibus. §. lucius. Sz ibi iproprie p̄ nō scriptis: qz repudiavit. ff. de le. ij. l. celsus. §. qd̄ alicuius. Et hęc glo. ibi z dy. Vel ibi p̄ non scripto fuit etiaz appositū in persona cōiuncti: scdm̄ pe. cui ob. l. si ticio z meuo. §. iul. Itē hoc fallit in casu autentice hoc amplius. ff. de fideicomis. Sz ibi non est proprie pro nō scripto. Itēz dic in eo quod dicit praro. qz quandoq̄ accidit. ff. de fideicō. li. cū vero. §. si pro nō scrip. Itē. ff. de his q̄ p̄ non scriptis. l. fi. Item in legato alicui relicto. vt faciāt expēsas funebris. sed hoc non inuenitur expressus fm glo. sed est argumentū. ff. de re. li. l. ac si q̄s. §. fi. §. pro scdo vero ordi. [Apud eos] sed videf q̄ idēz esset de iure antiquo. ff. de. le. ij. si ticio et meuo. §. iul. et. l. celsus. §. his qe in tes. de len. l. prime. Sed dic q̄ idem fuit de iure. ff. Sed post fuit correctum per. l. papinia. et nunc hic illam corrigi. z redit ad iura dī gestorū. ff. de peti. here. l. itē ueniunt. §. cum anteq̄. Itēz hoc itellige si non sit relictu vt nudo ministro vt dixi. §. pri. §. Et sic itellige. ff. de ad. le. filio. §. mf. Itē hoc obtinet qd̄ dī de substituto. in substitutiōe vulgari. secus in pupillari. ff. de cap. q̄ si filius. Vel dic: vt. ff. §. vulga. l. lex cor. Sed illam reprobat doc. Item opponit ad id quod dicit de onere. ff. de here. insti. sub conditione. Sz ibi in conditione casuali. hic i potestatiue vel mixta: hz glo. Vel ibi cū onus nō affert aliq̄ emolimentū. hic cū affert: fm doc. Itē opponit. ff. §. le. ij. l. celsus. §. pe. z fi. Sed dic vt ibi. z. §. ad trebell. l. n̄ iustā. Itē opponit. ff. de le. ij. l. i. §. fi. Sed ibi nō sperabat succederē hic sic. Et hic uenit iure accrescēdi z iudicio testatis. ibi nō: fm doc. Itē opponit ad

id qd̄ subijcit: nec ei zc. ff. de nego. gest. si negotio. et. l. si q̄s. z. ff. p̄ so. hz et si. §. si absentis. ff. cōi. diu. l. si quis post. §. i. insti. §. liber. agno. §. fi. Sz dic q̄ hęc est regula vt. ff. de fur. manifestissimi. §. sed cū in secūda extra de regu. iuris. qui sēt. li. vi. Et dic ibi per dy. ff. de reg. iu. l. scdm̄ naturā. q̄ fallit vbi nō est eadē ratio vel est persone inhabilitas. vt. l. cōtra. Itē quero quare accrescit sine onere. §. primo. §. hic cum onere Dic q̄ ibi nullū p̄ncipiū fundamēti. hic sic: fm glo. et doc. Sed quid si erat impossibile compleri onus: an legatarius habebit legatū. Glo. dicit q̄ sic si tenuit onus ab initio. ff. de le. ij. pater. §. tusculanus. alias nō. ff. de leg. ij. codicillis. in prin. Et hoc uerū nisi in casu quo alius implere posset: z legatarius non pōt sine uicio suo. ff. de leg. ij. mortuo boue. §. labeo. §. le. ij. fideicomis. §. seruo. §. cōdi. z demō. multū. Itē dic q̄ vbi dat tanq̄ legatario. nichilominus habet legatū. licet implere nō possit si interfit alteri? implei. ff. §. cōdi. et demō. si quis eū. §. In nouissimo. [Lensemus] §. e. l. i. §. i. [Fidei commissor] pure relictor [Ad diximus] supra. §. i. [Theodoriana.] §. ti. l. l. i. [Cōstituta sunt] supra de iure deli. cum antiquiorib⁹. [Liber tatis] infra §. testa. ma. l. iij. [Que seruis]. ff. quādo dī. le. ce. l. hēdes. [Legatis]. ff. de op. le. l. si optio. [Competentibus] vide insti. §. le. §. an seruo. [Ledit] idēz in alia seruitute personali. ff. q̄n̄ dī. le. ce. l. ij. Et forte idem in reali: fm glo. Tu dic cōtra. cū sint transmissibiles. ff. §. serui. ruf. predi. pecorum: fm doc. Et no. ff. de serui. lega. l. si fundū. §. fi. §. Sinautes. [Conditione] Dic q̄ aut inest conditio tacite. z habet pro pura nisi in casu. ff. de leg. i. l. iij. et de condi. et demon. si in diem. §. seruo ibi: sepenumero. aut nō. z tūc aut est necessaria. z refert quia aut est certum eam extitutam i vita les

gatarij. et habetur pro pura. Aut non est certum. et tunc habetur pro casuali. ff. quando di. le. ce. si cuz heres. Ubi vero in diem. tunc aut certaz aut incertā. Et in hoc casu: aut incertaz omni incertitudine aut alia qua. Et in hoc casu aut certū est eā extare in vita legatarij: aut non vt plene patet. ff. de condi. z demō. di. es. et. l. heres meus. qñ di. le. ce. si p^o diem. et. l. si cum heres. [Decedat] naturaliter. si civiliter: distinguitur an fiat seruus vel non. ff. de condi. z demō. intercedit. Itē in casu trāsmittit. ff. de acqui. here. qui patris. Sed ibi potius iure accrescendi. [Possit substitui] cum stipulatione ff. de dona. cau. mor. ei qui dic. de dona. cau. mor. l. ij. S. vt manifeste [Distributionē] ff. ad trebel. qñ tēs. nisi essent p^orijs nominibus nominati. ff. ad trebel. nonnūq. s. d. ipube. vel ali. substi. l. i. dic. ibi. [Ubi soli.] Et si ab vno res testatoris legetur hz redimere ab alijs. ff. de fideicō. l. i. cū quasi. s. si plures. s. Sin autem legatarij. [Pro virili] hoc obtinet in onere extrinseco. Si em ipse res legata vni tres partes: alij quarta: z ipsa deberet fideicommissario dari iuncto onere sub nominibus appellatiuis: nō obtineret hec lex fm glo. z doc. s. He aut. [Statuimus] supra. s. sin autem [Agnosceret] hoc si succedant ex voluntate defuncti. secus si contra. ff. de iure co. qui graui. et. l. fi. de le. ij. cuz pat. s. estimaret. et dic. ibi per dy. Item ob. s. sin autem ad deficientis. dic. ibi. Sed quid si sit onus mixtum consistens in dando z faciēdo: Doc. di. cunct debere impleri. ff. de excu. z va. mu. l. ij. de leg. ij. fideicommissa. ad l. falci. l. lege falci. z. l. si is qui. s. que dam. Unde in dubio si iussit domū fieri ticio: debet fieri expensis here dis. ff. de vsu fruc. earuz re. l. tribus no. in glo. [Adimpleatur]. ff. de cōtrahen. emp. veteris. ff. de conditi. insti. l. si. [Impleri non possit] vide

questionem disputatam extra d. re. turis li. vi. ea que fiunt in nouella. [Conclusisse]. ff. de statu. l. l. si statu libera. s. si quis. s. In prononscriptis. [In noui iuris compositione] de tota compositione loquitur. z dic. supra. s. i primo. s. his itaqz. [Bra uamine] hoc verū i hereditaria portione. secus in legato. supra. s. in p^omo. Vel ibi in prononscriptis. hic i caducis vel quasi: fm glo. z docto. [Etiam si iam defuncti] sec^o in sub stitutis. ff. de suis z legiti. here. si ex pluribus de vul. sed si plures. [Et nolentibus] Secus in legatarijs. s. vbi autē. [Decissionibus] supra. s. iure veli. cum antiquiorib^o. dic. ibi. [Ad solos] contra de heredi. insti. l. item q. sabin^o. s. i. sed ibi nulla cōfunctio. [Ubi autem] Dic q. quidā sunt distincti re et verbis quidam distincti re: verbis coniuncti. quidam econtra. quidaz re z verbis cōiuncti. Exemplus primi non est dubitabile: vt ticio lego domum: seyo lego fundum. De secundo pone exēplū: vt ticio lego fundū z meuiō domum. Vel dic q. ibi nulla cōiunctio. Quapropter alij ponūt sic: ticio et meuiō lego fundū. Sed in hoc exēplo pōt cadere dubitatio: vt infra patebit. De tertio patet exēplū. vt si dicat lego domū sempromio deinde dicit: lego illā meuiō. Sup. q^oto sunt glo. z opi. varie: vt in hoc exēplo. ticio et meuiō lego fundū. Hāc ff. de. l. ij. l. re coniuncti. dicūt vnus de le. ij. meuiō: dicunt aliud. Dy. vero dicit q. predictum exemplum est bonū: z qd dicunt re et verbis coniuncti. Alij dicūt q. ibi sunt tantuz verbis coniuncti. et dicūt tm re cōiunctos qñ per concursum sibi ptes faciunt vt in hoc exemplo: lego domum sempromianam meuiō: z ticio eandem domum. Et sic intelligūt. ff. de leg. ij. coniunctim iuncta. l. si michi et ticio de verbor obligatio. ff. de re. iudi. paulus. de le. ij. et proculo. Et hec videtur verior. p. que

Liber Sextus

facit hec lex: r. d. l. re coniuncti primo responso. Et fortiter. l. itē q. fabricinus. ff. de here. liti. Sed pro alia opi. facit. ff. de verbo. signifi. triplici. Et vt sub distinctiōe hec materia liqueat: distigite qz aut portio defecta venit ad illū a q̄ relictu est: aut ad substitutu: aut ad collegatariū. Pro caso distigite qz aut ad coheredes: aut ad legatarios. Et si ad legatarios: aut erat i dādo aut in faciēdo. r. tūc aut est electa industria p sone aut nō. vt patet in precedenti. S. et in isto. Aut ad substituz. r. dic vt. s. s. p. scdo. Quia aut fuit onus pditionis impossitu/ aut aliud. Et si conditionis: aut intererat alterius impleri: aut nō. Et si intererat: aut fuit i faciēdo aut i dādo. Et si i faciēdo: aut fuit electa industria: aut non: vt hic distinguitur. vel distinguitur: vt nō. ff. de condi. et demō. que conditio. In tertio casu dic qz aut erant verbis tm̄ cōiuncti. et accrescit cū onere. habita distinctiōe huius. S. Aut re tm̄. r. tunc sine onere. ff. de condi. et demon. si separati Aut re et verbis: tūc sunt opi. glo. Quandoqz dicit qz accrescit vel remanet cū onere. Et hāc Ia. de ra. cū distinctione huius. S. Quos qz nō remanet onus. Et hāc Pe. r. e. securior per. l. re coniuncti. r. p. hanc. l. q̄ valde generaliter loquit. Predicta obtinent in caducis vel quasi. In p̄scriptis dic qz nō transeūt cū onere. Dic. s. s. i. primo. An aut re legata duobus ita qz sint re piuncti: vel re et verbis: vnus agere possit in solidū: Videre qz sic vt hic in. S. sinautē ad deficientis. ff. de le. i. ff. duobus. r. l. plane. S. si piunctis. Et ibi no. ff. de bo. pos. l. ij. S. p. qua q̄ quis. [Accrescere] insti. de lega. S. duobus. [Holuerint] id est nullus velit. [Volentibus] Secus in hereditibus. s. pri. S. sinautē. [Iunctim] verbis re tm̄ coniunctim. [Pro virili] nisi sint sint nominati. ff. de leg. i. plane. S. Sin vero non

omnes. [Separatim] verbis. re tas men coniunctim. [Adiuatur] quādo omnes nolunt. S. Sin pro nemo. [Recalij] accrescit qz totum hz vt voluntate defuncti. S. Sin autē ad deficientis. [Non alienum]. ff. de dona. inter vi. et vxor. si sponsus. S. si quis. [Coniunctim] verbis. vel re r. verbis. S. Que aut. [Antiquis] legibus supra de his qui. vt idignis per totum. [Deuoluitur] prius tm̄ ad vxorem supra vnde vir et vxor. [Rec pepercimus] vt cū onere ad eū veniat. ff. de condi. r. demō. instituto. [Existimātes]. ff. pro so. actis one. S. labeo. Quod verum est cum priuatum includitur in publico: vt no. extra de postu. c. bone. ff. de arbi. l. licet. Vel dic qz ibi loquitur de priuata mea et alterius. publica tm̄ semp p̄fertur: in aut. de resti. r. ea q̄ parit. S. quamobrem. coll. iij. Et vi de qd̄ no. dy. extra de re iudi. c. odia. li. vi. Qui d̄t qz publica p̄fert et in casu odioso p. l. ij. ff. de his q̄ notā. in fa. Et hoc p̄stat argumētū qz te nea deserere p̄pria negocia p. vtilitate publica. s. d̄da. iul. placuit. ff. de incē. rui. nau. l. ne quid.

Publica vtilitas puate p̄ferenda.

De his q̄ añ apertas ta. hereditates trāsmittunt.

Der hāc [Filiis seu filias] i potestate existētes. Dic idē de alijs vt seq̄ s̄ auita r. matre: fm̄ glo. r. doc. Et corrigi supra de iure d̄libe. l. iij. vel ibi nō hēbat descēdētes p nepotes i infinitiū s̄ Ia. s̄ ra. [Scriptos] heredes] idē ab intestato: fm̄ odofre. ff. de iure codi. l. conficiunt. in prin. Et idem tenet glo. hic. [In liberos.] Non autem in extraneos. nec etiam ad fratres supra de iure deli. quoniam. Et si liberi sint exheredati: in nullos: secundum glo.

da

Quo fit loc' iuri accrescēdi

Quñ dies lega. vñ fideicō. cedit. fo. clxxxiiij

Sed sui bene transmittūt ad quos-
cunq; infra. de suis. z legiti. apd ho-
stes. [Hereditatem]. quero an bo-
noz possessio trāsmittat? Ia. d. ra.
q. sic. s. de iure deli. cū antiquiorib?
Sed an filius trāsmittat ad paren-
tes hereditatē nepotis emācipatiē
Doc. q. non: cū hoc nō sit hic cautū
J. ad orfi. l. ij. nisi eēt infans supra d
iu. delibe. si infanti. Itē dic q. sui in
distincte transmittūt. vt dixi iuxta
ter. Item dic q. cōcepti post mortē
non succedunt. ff. vnde cognat. l. i. §.
si quis. Et no. infra ad orfi. l. fina.
Sed pater trāsmittit. vt hic. Et ita
supple ibi glo. [Uēdicare] si adeāt
Ham non sunt ipso iure heredes s; z
glor. [Auo vel auia] idēz hodie si ab
extraneo. supra ti. i. §. cum igitur.
[Locum habebat] hoc obtinet i pu-
ris legatis z institutionibus. Sec?
in conditionalibus s; glo. z doc. ff.
de suis z legi. here. si ex plurib?. Ad
trebel. here. §. i. s. de fideicō. si i pso
naz. Et ideo si q; fuit rogat? si sine
liber; decederet. restitūē: expirat si
deicōmissū: si supstite libero moriat

Quñ dies legatib? fideicōmissi cedit.

S i cōpetēti. Dic q.
pus apponit gfa differen-
de solutionis. tunc debet in fine. ff.
de vbo. obl. qui hoc anno. d. lega. i.
sicut insti. de verbo. obl. §. in diē. in
sti. de inuti. stipu. §. si. Ubivero gfa
multiplicatiōis. tunc in pncipio. vt
hic. ff. qñ di. le. ce. nec semel. Ratio ē
q; i primo casu tps apponit gfa de
bitoz. In scdo gfa creditorum: s; in
doc. Et dic q. videt apposituz gfa
differēde solutiōis. vbi certa sūma
z vna fuit ab initio apposita: s; vī-
uiditur p tēpora. Secus si nō certa
vt singulis annis vel quolibet men-
se q; diu vixeris: vel ppetuo. que nō
pōt dici vna. Hoc fallit. ff. si cer. pe-
ta. lecta. odio vsuraz. Vel intellige

eā s; m predicta. Itēz fallit vbi in ta-
lem vsū legatur qui habet certos
terminos. ff. qñ di. le. ce. nec semel. §.
si in habitatione.

Agrum. [Astringitur] d
lega. ij. cū pater.
§. libertis.

Cum brozi. [Cum libe-
ros habue-
rit] ff. de condi. z demon. solemus. z
l. cum vir. z. l. si vir. [Decedat] nisi
esset intellectū de tempe mortis. ff.
ad trebel. ex facto. §. si quis. Itē cō-
tra. e. ti. qui filium. ff. sabinus. s; ibi
speciale/s; m glo.

Ex his. Dic q. aut dies
apponit ad expi-
rationē. z obtinet supra de vsu fruc.
ambiguitates. Aut ad inchoationē
z tunc aut est certum. quod voluit
testator. z sequimur eius voluntatē
vt sit cōditio si voluerit. ff. de cōdi.
z demon. si ita legatū sit ticio. Vel
appositio vel dilatio diei simplex si
voluerit. ff. de ali. z ciba. le. libertis
§. ab heredib?. ad trebel. sepus. In
dubio dic q. aut apponitur libertati
z tunc nō importat conditionem.
ff. de ma. tes. si ita scriptum. de fides
com. liber. fideicom. §. penulti. Aut
legato. z tunc aut substantie: z ha-
betur pro cōditione. ff. de le. i. si cui.
z. l. ticio. Aut prestationi. z tūc non
vt hic. ff. e. firmio. §. i. Nec est diffe-
rentia inter filiū z extraneuz: Quis
glo. videatur hic hoc velle. ff. d. le. i.
si quis a filio. Sed quid si adijcitur
libertati z legator? Dicit. l. si ita scri-
ptum. ff. de tes. ma. Et hoc qñ ponit
tur dies certa: si incerta. dic. ff. de
condi. z demon. dies. z. l. heres me-
us. In libertate dic. ff. de ma. tes. li-
bertas. z. l. qui duos. §. hec cōditio.
q; dies incerta habet p cōditioē. J.
de manu. testa. l. cum testator.

Si fideicōmissus
[L; ignorās] dic. s. d. cadu. tollē. §.
i pño. [Ab testato] s. ad. l. fal. l. ij. §.
ad eos. s. ad tre. z si p fideicōmissū.

An debe-
tur in ini-
tior sine
tpis

Liber Sextus

¶ In possessionē legatorum & fidei-
commissorum seruā. cā. &c.

Doniam nihil

[Subtiliter] s; sumarie nisi offerat prompta fides. ff. c. si is a quo. r. l.

hec stipulatio. §. i. [¶] Et satisdes. idē in tractibus inter viuos: si habeat dilationē a pncipe. §. s. & preci. impa. offe. vniuersa. Sed si a lege vel partium consensu: nō nisi dilapidaret. §. de here. ven. l. ij. de iudi. in oibus. q̄ satisfda. cogū. si fideiussoz. §. si. d. pui. cre. si creditores de appel. impator.

¶ Ipsis rerū [Remitti] tione vsufructus supra de vsufruc. l. i. Et vide supra arbi. tu. l. fi. S; ypothecariam tacitam potest remittere vt hic notatur in glo.

¶ Si postquam [Inductus] hoc erat olim necessarium. ff. de pigno. acti. nō est mix. Sed hodie nō in legatariis cū habeat tacitā ypothecā fm glo. [Manifestus est] Dic infra qui po. su. pig. ha. l. ij. extra de reg. iur. qui prior per Dy.

¶ Cū archimedorā Non ponas archimedoram sorore nec ob. §. ad trebel. iubem. [Archimedora] ff. c. hec stipulatio [Prohibuerit] supra. l. ij.

¶ Qui legatus [S; ius pigno] ris ff. e. is cui.

¶ Certa est [Dittif] sta tim. ff. e. l. i. §. nō erigit [Post sex mēses]. ff. e. is cui. §. imperator.

¶ Scire debetis [Constituit] se supra. l. ij. [Testamēto] supra de vsufruc. l. i. quia hec gratia heredis alia gratia testantis.

¶ Contra eos [Actio] nē in factum. §. de ad. re. pu. l. ij. li. xi.

¶ De suis & legitimis heredibus & liberis & ex fil. nat. &c.

¶ S; fr̄i tuo [Legitima] quia sanguinea. §. de bo. pos. l. ij. [Nō excluderis.] dic supra. de iure deli. l. cum antiquioribus.

¶ Nepotes [Succedut] si quādo cum filiis. i. aut. de heredi. ab intesta. §. re liquum. col. ix.

¶ Et intestato [Laues] tur iusti. de here. q̄ ab intesta. §. cum filius.

¶ Intestato [Demōstrat] insti. de here. ab in testa. in principio.

¶ Si te parēs [Succedere] potest insti. de here. ab in testa. §. hi. in fra. de adop. l. penul.

¶ Ex libera [Defēdit] p̄t infra de penis. l. decurionis. ff. de sena. l. emancipatū. §. si quis.

¶ Filiū habere [Nō potest] habet §. de patri. potesta. libertos. [Nuptiis] post manumissionem contractis. secus si ante. §. s. nup. & s; p̄tra.

¶ Apud hostes [Nota] quod transmittit hereditatē nō aditā et iā ignorās. Nō est vey fm glo. ad matrem: sed nō ad extraneos: vt nota. supra de his qui ante aper. tabu. l. i. infra ad oꝓhi. l. ij. Pro q̄ supra de cu. fu. l. fi. §. sin autē. ff. ad terculia. l. ij. §. si quis ex liberis. §. de iure dli. si infanti. cum nō. Doct. vero dicūt qd suus transmittit: etiam ad extraneos: vt hic. ff. de testamē. mili. l. ex militari. §. fi. & iure fil. lucius. de re.

Suus ig norās q̄ trāsmittat hereditatē nō aditam.

8

Ad senatusconsultū terculianū fo. clxxxv.

du. qui duos. s. cū in bello. de fidei-
cō. li. cū quasi. s. si quis. de le. i. si p^o
mortem. r. l. quesitum. s. i. r. s. si qs
ex liberis. Intellige scdm aliū itel-
lectum ibi notatum. vel dic qz ibi lo-
quitur in casu quo nepos non agno-
sceret auo/qz filius erat emancipa-
tus. isti. q. mo. iuspa. sol. s. pe.

l. ff. de inoffi. test. si proponas. qz nō
est remota d'fia emancipatiōis r pa-
trie p'atris nisi qnā succedit ab inte-
stato: vt dixi supra de libe. pte. auē.
ex cā. Item dic qz hodie admittunt
agnati. vsqz ad. x. gradus. Et sic cor-
rigitur insti. de suc. cog. s. fi. scdm
glo. Itē nec d'ns serui cognato suc-
cedit/ scd'z glo. ff. vii. cognat. l. ij. isti.
d' succel. cog. in prin. Et vide quod
scripsi in auē. cessante. Itē hec auē.
non obtinet in successione feudi: qz
uis eēt tal' nature qz filie succedant
in feudis/ ep'm vel abbatem. s. quin
etiam. r. ti. se. s. filia. de eo qui sibi r
hef. c. i. d' hñst. feu. c. i. d' g'di. succes.

ds

Nota.

¶ Si defunctus.

[Accrescat]. s. de colla. illam. Sed
hec corrigitur: vt in auē. ibi posita.
[Competunt filij]. s. de here. ab in-
testa. s. ut vetustas.

¶ Ubi autarū Insti. de
adop. s. fe-
mine.

¶ Si matre [Succedat]
exclusa m're
insti. de here. ab itesta. in prin.

¶ Quoties [Ad inime cō
petit] vt i suc-
cessione seminaru z. ff. si tabu. testa.
nul. l. i. s. recte. r. s. labeo. iuncta. l. d
contra tabu. illud. s. ad testamenta.
[In futuris] lege hic auē. in succes-
sione.

Aut. In successione

Hec auē. sumit in corpore de here.
ab itesta. s. i. col. ix. Et nota qz filius
fa. iure isto habet heredem: vt dixi.
s. qui testa. fa. pos. l. nemo. Et con-
cordat ad primus responsum. s. e. si
matre. Ad scd'z responsum. supra. e.
l. ij. Collaterales vero succedunt p
virilibus portionib' : vt in corpore
s. sin autē defuncto. Sed in eo qd
hic d' v' corrigere quod de adopti-
uis dicit insti. de adop. s. sed hodie.
S'z nō est v'z fm glo. r. doc. Et res-
fer verba ista sola naturali cā ispes-
cta/ ad reuocandā d'fiam sex' r pa-
trie p'atris/ vt sequit. Hō aut itelli-
gas gñalr. Vel dic fm glo. r. Ja. d
ra. qz hec fuerunt verba v'z. Itēz v'z
qz hec auē. corrigat titulū de coniu-
gē. cū emā. li. fm glo. Sed ia. de ra.
dicit qz nō est correct' saltē quādo
succedit ex testamēto imo remanet

¶ Ad senatuscōsul- tū terculianum.

Liberi [Hec
redes
existāt] supra de iure de
li. si infanti. [Uñ m'fes]
si nō sit pater alias di. s.
l. ii. Et hodie in auē. defuncto.

¶ In successione.

[Ad patri p'ferē] insti. e. s. preferunt.
ff. e. l. ij. s. obijctur.

¶ Si qua [Quidē notissie
mo] supra d' secū
dis nup. l. i. [Xpe nupriarū] in auē.
de nup. s. prime/ i fi. [Intestato] po-
tuit em testari/ r donare: r v'edere i
auē. de nup. s. itē nobis: colla. iij.

¶ Mat[Collata] In hoc hodie est correctum.

[Defuncti] Dic qz aut m' successit
ex testamēto. et tūc nubēdo nihil a-
mittit: i auē. de nup. s. hic nos colla.
iij. Et nota. l. prima. Aut alias et
tūc si nupsit i vita filij: habet locū. l.
femine supra de scd'is nup. Si post
mortē: distinguūf bona: vt hic. S'z
hec corrigif qz siue nubat añ mortē
vel post: succedit plene: in auē. d' nō
eli. scdo nuben. s. cū igf colla. i. S'z
ille. s. postea corrigif. r redditur ad
hāc. l. i auē. d' nup. s. hic nobis/ fm

Ad alter
ri nubēs
an pdit fi
lij heredi
tatem.

glo. coll. iij. Ita tamen si succedat ab intestato. q. si ex testamento / fir- mo iure remanet matri. etiam illud quod fuit d. bonis patris. Et i hoc remanet hec lex correcta: fm doc.

Item dic q. quis diminuat ei d. emolumento nō diminuit onus. ff. de condi. z demon. plaucius: fm glo.

Omne [Si ea legitia]. i. a lege n. tr. xij. ta. [Sacramentū] hodie n. pstat. s. qm muli. tu. of. aut. sacramētū. [Solue rit] f. de legiti. here. sciant i q. cau. pig. ta. p. trahi. si mf. Item itellige hāc. l. in tutela legitia: sec. si eēt i te stamento data / fm glo. Sed Jo. et Al. contra. Doc. primā approbāt / dicētes q. mater potest dari in testa mēto: et q. illā amittit per scōas / nu ptias. Et idē i spe. vt dixi. supra qm muli. tu. of. aut. sacramentum.

Si q. vel si qua.

[Probasse] vt infra ti. ij. l. de emā- cipatis. dic vt ibi.

Aut. Et cū solis.

Hec aut. cū sequentibus assignat sup. l. si. q. vel si qua. hec aut. fallit supra. e. si qua. z. l. se. z. se. In aut. d. nup. s. qm infirmas. z. s. hinc nos fm glo. colla. iij.

Aut. In testamēto.

Hec aut. sumit in aut. vt eū de ape- pel. cog. scim. z. s. z. hoc quidē: col la. viij. Et dic q. loquit in filiofa. te stante de castrensi vel quasi contra leges veteres. s. de in offi. testa. l. fi. Et vide. s. d. libe. pteri. aut. nō lz.

Aut. Defuncto.

[Filio] Hec aut. sumit in aut. d. he re. ab itel. s. vñ pns. z. s. s. hec q. des col. ir. Et dic filio siue emācipato si ue in prāte quo ad aduēcticia. vt dixi supra qui testa. fa. pos. l. nō. [Si ne liber] nā tūc obtinet. s. ti. i. i suc cessioe. [Gradus] p. r. ei z. m. p. r. e. u. s. a. u. s. Sed ecōtra i descēdentib. q.

remotiores veniūt cū p. p. in qui or- bus. Ad dic supra ti. i. aut. i. sicces- sione [Dispar] vt si sit auus pater- nus / z. au. z. auia materna [Uocāf] z. cū eis filij ex fratrib. vt i. aut. vt i. fra. si. s. i. col. tr. q. corrigit. s. sicut de heredi. ab intesta. scdm glo. Sed qd si sup. aut. z. frater tm. Bul. dicit fratre p. p. onēdū. Jo. z. Bar. dicūt eū cū suo vocari. Quoz opi. multi modernoz sequūt. [Ubi nula] hec sūt verba p. r. Que qdē iter- pretantur q. cū nihil sit dictū de se- cūdo nubētib. totū itelligatur cor rectū. S. Jo. dicit q. imo remanēt in statu q. dicta sūt supra. e. ti. mf. et hāc glo. z. doc. Itē dic q. hec aut. si obtinet in successione feudi in quo ascendētes nō succedūt. i. feu. d. na. suc. feu. in prin. Sed collaterales a- scendētes bñ succedūt / primozib. ex eadē linea nō extātib. in feudo cōstitutio loth. i. peratore in fi. d. bñ fi. marchio. c. i. de gra. suc. in feu. s. his vero. z. hoc si erat paternū. als non. de benefi. fra. c. i. z. vide de na. suc. feu. c. i. s. i.

in feudo ascendētes an suc cedant.

Ad senatuscōsul- tū orphicianum.

S i i testate [Pere- rinet] s. ti. ij. in testamēto.

Non pro numero

[In duos] S. ff. q. d. supra d. his q. an ap. ta. l. i. S. glo. itelligit q. is fili. hoc repudiauerat anteq. moze retur. z. vltra opz subaudire q. ēt p. r. d. bo. q. libe. l. fi. s. i. v. d. ic q. liberi nō trāsmittūt ad parentes: vt scri- ptū ibi. Et hāc doc. i. spe. d. suc. ab ite sta. s. i. ver. sed pone.

M i [Probef] de iure ci- uili p. orphicianū. ff. vñ legitimi. l. ij. s. fi. cū. l. sequen.

Si q. illustris Cū qrit d. successioe illegitioz Dic aut qrit d. spurij aut

8

Nota.

De legitimis heredibus. f. o. clxxxvi.

Et de la-
te de suc-
cessioe le-
gitimoz

incestuosus. aut naturalibus tantū. De primis dic q; succedūt matri ni si sit illustris. vt hic. isti. de suc. cog. §. fi. Ac etis alijs q; ex linea mater na attinet: vt. ff. vii cog. l. spuri^o r. l. hac parte r. l. modestin^o. fm dy. Secundi vtz incestuosus v' p' as ex coitu p leges dānato nati. dic q; nulli in aut. q. mo. nat. effi. sui. §. fi. coll. viij. Et intellige fm moderamē. s. de incest. nup. q. §. Tertij vtz natura- les tm: succedūt m'ri: vt hic. Sz r pa tri in duob^o vicijs tm: nō extātibus legitimis. s. de natu. li. l. iij. r i aut. l. 3. Sz an p testm amittunt p qrelā: Glo. dicit q; sic. Et idē doc. ff. d i of. test. si suspecta. §. i. r ibi et nō. Et intellige in casu hui^o. i. vtz p testm m'ris. q; p testm p'ris non daret: vt scripsi i aut. l. 3. Sz cū hodie p'cubia r' sit illicit^o r ois fornicatio fm deū r fidē r hz ius canonicū: extra d he re. ad n'fam in cle. videret q; nati ex tali coitu i nullo succedāt. Sz glo. iuris canonici r doc. vel q; hec non aduerterūt v' admittet noluerūt te nēt aut. l. 3 vt no. extra d renū. nisi cū pudē. Quaspropē vt vitet correctio potes dicere q; qdā nascū ex dāna bili coitu vt meretrico. q; lex nō ex- cusat pp vilitatē. §. de adul. q; adulte riū. Et illi sūt spurij: r succedūt vt dixi Sz qdā ex dānato vt adulterio r illi nō. Et sic illi q; ex cōcubinato nascū ex dānabili coitu descēdūt: nō dānato. Et sic potes sustinere glo. r docē. Si tñ hi nāles efficiant legiti mi alio de mōis de qb^o scripsi. s. de natu. li. l. iij. succedūt p'rib^o ab ītesta to. isti. de here. ab intest. §. i. Sed an cognat^o: Dic q; nō vbi p oblationē curie legitimant vt ibi dixi. sed vbi p seqns m'fimoniu: fec' videret. cuz p oia dnt h'ri p legitim^o. extra q; si. sūt le. c. i. Et forte idē i illis q; sūt le- gitimati p pncipē. Et p' intelligi in feudis. si de feu. p'ro. fiat. c. nāles. Et nō v' intelligi vbi p m'fimoniu legitiman^o: s; p oblationē curie. Et facit i aut. d triē. r se. §. fi. coll. iij. de

incest. nup. §. dubitanū collatio. ij.

Quidā ācille [Aus-
tores]
§. de fideicō. l. cū libertatē. ff. d fidei
cō. li. si q's rogat^o. de sta. ho. herēti^o
[Quā ple] pcepta vt hic no. Et dic
s. de his q. ante ap. ta. l. fi.

De legitimis he- redibus.

Successioe
Fris p mortui l3 hodie
§. §. cōia d suc. aut. itaq;
[q; amitas v'ras] loquit^o
filius alteri^o frs/qrētib^o noie p'ris
nō suo: cū amite eis pferant h^o iure
vt. §. l. p'sāguinitat^o. l3 odie nō vt in
aut. cessante. [Doratas eē] nō eī fit
collatio in bonis i fis: vt hic no.

Sic^o [Hō ignorabit] s.
vñ legati. l. finali.

Cōsanguinitatis
[Constitutū sūt] hodie p'ra: vt aut.
cessante. quā hic lege.

Aut. Cessante.

[Linee] q; nō hēbat liberos [Que
sola sit] id est repudiāte linea ascen-
dentis. q; sit sola. i. sine liber^o hz glo.
Et sic verbū semel positū ponit p-
prie r iproprie. ff. d peti. heredi. nec
yllā. §. oibus. [In stirpes] hoc ver^o
qñ succedunt cum patris. sin autē
omnes fratres mortui sunt r super-
sunt eoruz filij: succedunt in capita
fm hzo. in aut. e. §. sin autē defūcto
Sz glo. dicit q; imo in stirpes. r idē
tenet in §. sin autē defūcto. ff. si pars
here. pe. l. i. in fine. sup verbo vendi-
cationē. Et hāc tenet dy. q; sēp iue-
niunt succedere in locū p'ris. insti. d
here. ab intesta. §. cum filius. et pa-
tet. e. ti. Item si ex duobus. Et sumit
hec aut. in corpore de here. ab inte-
sta. §. reliquū. collati. ix. vt f'fm filij.
§. i. e. colla. Itē hec aut. nō obtinet i
rebus indiuisibilib^o sicut est regnū

D

Filij pae
mortuoz
an repñs
tēt paren-
tes.

D

Nota.

Libeꝛ Sextus

nam tūc proximoꝝ videtur succedere. alias esset deterioris conditionis filius. Et nepos: cōtra. l. i. de bo. ma. l. iij. Et nec in iure patronatus. ff. bo. liber. si libertus preterito. §. i. qz non admittuntur vt heredes. ff. de op. li. vt iuristurādi. §. fin. Et p̄ p̄ns videretur idē in feudo. Sed contrarium est expressus in feu. de suc. feu. in princi. Et dic q̄ vltiores vltra nepotes in success. au. z ipsi z quicūqz in successiōe collateralī: succedūt per capita. vt in aut. de here. ab itesta. §. huiusmodi. col. ix. z semper p̄ p̄mior. Et de hoc i spe. de suc. ab in testa. ver. quid si aliquis. i feudo. vide iura allegata supra in aut. defuncto. z filiā: cui successit tm̄ filius qz forte res erat feudalis: vel forte non succedebat filia de consuetudine extātibz masculis. qui quidem mortu⁹ est relicta filia: nū quid amita foroz defuncti succedet cum ea? Videtur qz sic qz q̄uis representet personam patris: vt hic z §. cum filius: nihilo minus tm̄ nedū veniret vt filia: s; vt masculus: quod esse non debet. ff. de p̄trata. non tm̄. §. si emācipatus. §. d inof. test. si quis in suo. ff. de i ius vo. adoptiuū de op. li. si quis. ff. de le. ij. ticia sepo. §. vurarū. Sed cōtrariū veri⁹ qz cū semel exclusa sit: nō pōt venire. ff. quod me. cau. videam⁹. et pater trāsmisit ius qd̄ habebat in filiā: vt. l. cū antiquoꝝibus. z quia cessat ratio consuetudinis.

Aut. Post fr̄es.

Sumitur in coꝛpe. §. si vero cū. dic de hac. i. cōia de suc. aut. itaqz.

Sciāt Opponit. ff. qui pe. tu. l. fi. §. si p̄o esset maritus. Sed ibi fuit relictum in casu p̄bertatis. Nam si simpliciter/amitteret. ff. de excu. tu. amicitios. z no. in. l. p̄traria. [Denegandam] z admittitur seq̄ns / non fise⁹ ff. ad tercull. l. ij. §. fi. glo.

Si maior [Lege] §. de nup. l. faciū⁹

De emācipat [De] l. cor rigitur per aut. defūcto. [In totū] corrigi supra ad tercull. l. fi. §. sin autem: em̄ glo. [Loca opz] vic. i. cōia de suc. aut. itaqz.

Leges Filij forozum succedūt in bonis patruozum sicut filij fratrūz. hoc dicit

Cōia de successiōibz

Si d̄ buisti [Si] solē niter] hoc cessat supra. qui admit. ad bo. pos. l. fi. [Succedere] vide supra de legi. tute. l. iij.

Affinitatis [Per] mitti: [Pro: nō] affinis. tur] p̄tra. §. vñ vir z vxoz. l. i. S; illa nō ē affinis: s; p̄cipiū affinitatē ff. de gra. l. non facile. §. affinitatis.

Nutritozibz [Hoie] id est ex illa causa solum.

aut. Oēs pegrini

Sumitur in feu. in fi. ex lege frederici. [Pegrini] in bona parte. Alio mō sumit supra de here. insti. l. i. [Abvoluerunt] id ē apud eos q̄ recipere voluerunt. nā nemo cogit: vt. ff. nau. cau. l. i. §. i. Qd̄ est verum ab initio. sed ex postfacto sic: vt ibi no. z sic est subaudienda glo. ista. et illa q̄ est. ff. fur. ad nau. cau. l. i. circa fi. sup̄ verba repellere pōt. p̄ro quo ff. d̄ pecu. si qd̄ seruū. de insti. §. si pu pillus. §. sed si alia. in casu tamē etiā ab initio compellit. C. d̄ meta. repi. l. ii. xij. de cur. pub. l. in oibus. [Facultatē] vuz modo seruent ius cōe. supra de inoff. tes. si qñ; s; glo. [Cō] s;uetudine] mali em̄ mores z c. supra de sa. san. eccl. l. p̄uilegia. z aut. cal sa. i aut. vt nulli iudi. §. i. col. ix. Et p̄ hoc videt qz nō possit induci p̄suetudine qz qd̄ partē recipiat i naufragiis/ruinis/ v̄l icēdijs. De hoc l. do. sti. in sūma de rap. sub rubrica d̄ ius

An qd̄ cogat pegrinos recipere.

Conuetudo qd̄ recipiat partē in ruinis.

Si ē consuetudo qz filia in feudo. n̄ succedat.

Nota.

conditio. s. q. r. s. in g. r. z. s. qua
pena: de. pe. s. que pena. p. n. quid de
naufragijs. [Deliquerunt] in aut. s.
non ali. s. si quis autem.

aut. Itaqz mortuo.

Hec aut. sumitur in corpore de con
san. r. veri. s. i. coll. vi. Et dic q aut
sūt fratres vtriusq; pūcti tm̄: r succe
dūt equalr. Aut ex vno latere tm̄. r
dic idē. s. ti. i. aut. post fratres. Aut
ex vtroq; parēte ex vno p sanguinei
tm̄/ ex alio vterini tm̄ r tūc pariter
admittuntur cū sit remota differen
tia agnationis r patrie ptātis. Et
hoc verū in bonis questis aliunde.
Sed in bonis q̄stis a patre: p̄ferū
p̄ sanguinei. i. bōis q̄stis a m̄se: p̄ferū
vterini. s. ti. i. de emācipat; que nō
est correcta. fm glo. r doc. Sz p̄la.
p̄tra. cur? opi. reprobaf. [Ubi aut sūt
vtriusq; pūcti cū p sanguineis tm̄ v
vterinis tm̄/ vel cū vtriusq; tūc vtrin
q; pūcti p̄ferūt in bonis vnde
cunq; questis fm glo. quam Dy. se
quitur de verbo ad verbum.

De bonis maternis

Res que [Ad fili
os] iudex si
alio mō aduēctio. i. ti. i.
cū non solū. r. l. cū opz.
[Procuratorē] ordina
tū a se post litis p̄stationē. vel a s̄
filio cū ei? p̄sensu. s. de p̄cura. neq;
fm glo. Sz doc. dicūt q ante lit; cō
testationē pōt p̄ s̄tituere p̄curato
rē: q; sic etiā faciebat de iure antiq;
ff. de p̄cu. l. nō solū. s. si p̄. de iurij;
l. sed s̄vni? s. ait p̄tor. ff. rē ra. habe.
si sine. s. finali. De hoc in specu. d̄ p̄
curatoz. s. ratiōne. p̄ si. sed quando.
Itēz ex eo quod subijctur q̄ habet
legitimas p̄sonā: dicit glo. q̄ potest
concipere libellū nomine suo: v̄ lno?
mine filij: t̄pe t̄i surabit de calūnia
fm glo. Laue tamē q̄ i casu quo pa
ter agit noie suo: v̄z facere mētione
de filio in narratiōe libelli. [Itēz
dic q̄ pater couenitur v̄t hic. Vel

potest conueniri filius cum auctori
tate patris si sit maior infante. r p̄e
sens. ff. s̄ admistrati. tuto. l. i. s. suffi.
cit: h̄z doc. Et nota q̄ hec lex i fine:
facit ad questione illi? q̄ emerat cer
tos reddit? a ticio sub obligatiōe bo
noz ticij. an q̄ diu tici? soluet reddi
tus: p̄toroz bonoz ticij p̄scribāt p̄
emptorē reddituū. Et videf q̄ non
cum nō possint agere ex quo ei solue
batur. argumēto. f. de agri. r cen. si. l.
sancimus. p̄. cū nō opus. li. xi. Sed
specu. p̄tra ti. v̄ p̄scrip. s. i. p̄. pone
p̄to quo. ff. quib? mo. v̄ usufru. amit.
l. pomponius. Dicit tamē esse locus
restitutiōi. p̄to quo. ff. ad carbo. l.
scripto. s. quemadmo. serui. admit. l.
si locus. si serui. ven. l. r̄si forte. Sed
quid si ille qui tenebat rem ad vitaz
eam vendiderit. forte retēto v̄ usufru
ctu: vel nō retēto: an currat p̄scrip
tō contra dominuz in vita alienā
tis? Dic q̄ sic quia contra ciuilit̄er
possidētē agi potest. vt dixi supra
vbi in rem actio. l. ij. Item, quid de
muliere que est in potestate viri r a
gere non potest sine auctoritate viri
de consuetudine fori secularis? Vi
detur q̄ ei currat tempus. argu. ex
tra de in inte. resti. cōstitut?. Et mā
xime ex quo possit agere in curia ec
clesiastica que non vtitur illis con
suetudinib? ff. vi bono. rapto. l. ij.
de his qui a non do. ma. l. si. supra v̄
iure doti. l. in rebus. Item videtur
q̄ impedito agere: currat tempus si
non fecit diligentiam de tollendo i
pedimēto extra de elec. c. si. f. v̄ tēp.
appel. l. fina. s. illud: prope finē. Et
ideo si filius non requisit patrem
q̄ p̄stet ei auctoritates: videf tem
pus ei currere. In casu autem quo
filius agere posset pro se. vt infra de
bo. que libe. l. cum non solum. nō est
dubium quin currat. [Accedit.] ab
tinito. ex postfacto nō compellitur.
ff. de euic. l. illud. nisi appareret eui
ctio in limine i s̄ra de euicito. si post
[Uedicātibz] dic infra de an. ex
cep. l. si. s. finali.

An ipse
dito age
re currit
p̄scriptio
vide pub
c̄p̄a.

De

Consuetudo q̄ mu
lier sine
auctori
tate viri
nō agat
tombz l
d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
l̄n̄z f̄az
l̄z n̄h̄c
quib? et
p̄scrip
ss̄ infra l
noq/

ff. qua
liter f̄res
succedāt

ff. qua
lit agat
aut cōue
niat pro
filio.

Aut. C Nisi tricennale tempus.

Hec aut. sumit in aut. de nupti. §. si vero expectet. colla. iiij. Et quis loquat in lucris nuptialibus: extendit ad o[mn]e aduenticiu[m] s[ecundum] Jo. 7. glo. Et loquit in immobilibus: quia iniquus esset quod in mobilibus expectaret ita longus temp[us] quoniam habet bonam fidem. nisi dicas quod titulus hic deficit: nec iustus error habetur pro titulo. ff. de usufructu. l. nunquam. Et eodem modo intelligas de prescriptio[n]e rei immobilis: in qua dicitur sufficere. x. anni: cum bona fide et titulo. Et sic loquit in eo qui sciebat rem maternam: et errat in iure. Alij habent triennale. et tunc esset plurius. Et ita habentem corpore. Item in eo quod dicit dominos. Nota quod usufructio[n]e acquirat dominium. ff. de usufructu. l. iij. In prescriptio[n]e vero. xxx. vel. xl. annorum sunt optima. Mar. dicit quod acquirat directu[m]: Et hanc sequitur Jo. glossator decreto. xvi. q. iij. inter memoratos. et e. quicquid. et plene de hoc archid. extra de prescript. li. vi. c. i. Vide in summa Hostie. de prescript. in rubrica. de prescripti. rex immobilium. §. heriganf. p. veru[m]. Bul. vero Jo. 2. glo. dicit. quod acquirat utile tamen si bona fide. alias solum exceptio. et hoc si semper fuit malefidei. Per prescriptio[n]em vero decem annorum vel xx. dicunt acquirat utile dominium. et actionem et exceptionem. Et istud perscuritur. Dy. latius extra de regulis iuris. c. possessio. li. vi. Sed quidam dicunt acquirat directu[m] dominium per prescriptio[n]em. x. vel. xx. annorum. Hec glo. dicit contrarium. Et est satis probabile. quia fortior est possessio immobilium. ff. de acquirere. possess. si re. Item quia est bona fides et titulus sicut in usufructio[n]e. An autem procedat libellus si quis dicat se dominum: quia prescripti. Dic ut in spec. de prescriptio[n]e. Et solutio patet ex precedentibus.

Quicquid [Defuncto eo] scilicet filij non extinguat. §. ad tercilia. l. fi. [Vendicent] §. de colla. l. fi.

Sibina m[er]e [Dec. l. intelligitur in bonis maternis. nec obtinet in alijs aduenticijs s[ecundum] glo. Et hic est casus quo vir succedit uxori in aliquo. p[er]tra. l. §. de suis et legit. here. l. affinitatis. Sed quoniam in casu in quo distinguuntur bona paterna a matris: pro quibus partibus soluetur es alienum: Dic quod pro equalibus quod etiam in alijs de quibus succedunt per equalibus. ff. de here. institu. l. ex facto. Et quere de eo quod scripti. supra si cer. p[er]tra. l. i. Dic tamen quod si esset es alienum. quod directe cogereretur rem alterius. ut onera censuum ille suppositaret. ff. de usufructu. lega. l. quero. de testa. milita. si certarum. In feudo vero non succedunt nisi qui attinent ex illa linea. in feudo de natura. suc. feudi. c. i. de gra. successi. feudi. c. i. §. his vero [Accipiet] §. ti. i. cum op[er]ibus §. cum autem.

De bonis que liberis in potestate constitutis ex matrimonio vel aliter acquiruntur.

Quoniam venerande. supra ti. i. l. i. que hic elargitur. Sed hodie est ius commune in fra. l. cum oportet. et l. cum non solum. [Observari] nisi a patre proveniret infra. l. proxima. [Durabit] nisi si quo ad usufructum. l. proxima. Et nota hic quod vxor remanet in potestate patris supra de conditi. in se. si vxor. Et ei acquirat hic. Quod est verum extra operam. quia ex illa acquirat viro. ff. de operis. li. sicut. de donationi. inter virum et vxor. sed si vir in principio. Item dic quod acquirat patri quo ad usufructum: ut hic

Et disti-
guat bon-
na p[er]tra
a m[er]e
p[er] q[ui]b[us] p[er]
trib[us] solui-
tur es a-
lienum.

Da

Et nota
quod p[er]
vel marie
to.

An usufructio[n]e acquirat dominium

Et

De bonis q̄ libe. in p̄tate. sc. fo. clxxviii.

Sed in his que processerunt ab eo
quo ad proprietatem. f. l. prima.

Constitutiones.

f. l. i. [Retardet]. s. de donat. ante
nup. si constante.

Quod scitis

[Ante nupti] as [Cuz] pactū
est de lucrādo. [Acquire] de nisi quo
ad vsum fructus. s. l. proxima. [Sin
autem] prosequitur casum quo vroz
premoritur. quia supra dixerat de fi
lio premoriente/ sc̄bas glosas. et hoc
prout est idem in lsa. Alii nō habēt
idem: et ponūt qz pacta fuerūt inter
posita/ et per culpā viri fuisse factū
diuortium. Et nota ex hac. l. q̄ licet
pactus de lucranda dote in casus so
luti matrimonij non teneat. vt. ff. de
fun. do. l. ij. ff. de do. pre. l. ij. tñ tenet
in donatione ppter nuptias: vt hic
Quod est notabile. [Reseruando]
supra ti. l. i. ij. cum notatis.

Quecunqz

[Aut ter] t[er]tio [Casus]
huius. l. non tangit aut. sed si q̄s su
pra de sc̄bis nupt. Ibi enī loquitur
cum parens qui lucratus est transit
ad sc̄ba vota hic cū fili⁹ vel filia pre
morsus lucrati erant aliquid secūdu
glo. [Dominio] corrigitur per autē
tiam defuncto. et per autenticam/
cessante/ secūduz glo. [Intentio] su
pra de bo. matri. l. i.

Nō sine ratione.

[Conuenientē] Nota q̄ appellatio
ne mariti continet sp̄sus. et ec̄tra.
ff. de iniur. l. itē apud. s. sp̄sus. d̄ iu
re voti. si sponsa. de func. dota. l. iul.
f. qui po. in pig. ha. assiduis. s. l. Ar
gu. contra. ff. de his qui notam. lsa.
vroz. et. l. folet. Dic q̄ vbi ē fauor
obtinēt prima pars. vbi odium: se
cunda. Hec ob. f. de adult. ppter: qz
ibi fauor: ne malicia remaneat ipu
nita. Et p hoc r̄ndetur ad q̄stiones
plures. An sponsa habeat osculum

de cōsuetudine vrozibus debitum?
Item an tempore sponsaliozuz trā
seat in potestate viri: sicut vrozēs
transeūt de cōsuetudine? Itē an de
sponsata/ et certa sibi dote promissa
succedat patri in locis vbi cōiugate
nō succedūt de cōsuetudine? Satis
tamen vt q̄ vroz non transeat i po
testate viri nisi post nuptias. ff. d̄ cō
di. et demonstra. l. cui ad municipia.
lea que.

Cuz oportet

[Ad est] de
bet. ff. de
iust. et iu. l. i. [In veteris iuris ob
seruatione] supra. l. i. ij. et iij. [Si
quis itaqz] Pro euidētia huius. s. Que
die q̄ ex substantia patris prouenit
quicquid filius habuit de bonis pa
tris. Et idem si contemplatione il
lius habuit aliunde. ff. de vulga. s.
si plures. s. in arrogato. Et idem si
ex fructib⁹ rei assignate pro alimē
tis. ff. ad trebel. balista. Et vide. ff.
de iure voti. l. v. Quid ergo si de pe
cunia patris vsuras quehuit? Vide
tur non ex re patris. ff. de verboruz
significa. vsura. de donatio. intervi.
et vxo. l. fina. Sed dic contrariū se
cūdu glo. et docto. vt. s. in arroga.
dic. j. proximo. s. Sed quid i dubio
an presumitur habuisse de bonis pa
tris? Glo. dicit recurrendū ad cō
iecturas: an sit industrius: vel nō.
Doctores dicunt q̄ presumitur ha
buisse de bonis patris supra de col
la. filie. Quod est verum vbi guber
nabat bona patris. alias tene glo. s̄
vt dixi supra ar. tute. si defunctus.

[Autibuscunqz] dum tamen hone
stis. ff. de acquiren. posses. l. q̄ seru⁹
Et ideo filius nō acquirit ex vsura
ria prauitate. Et cessat hodie q̄stio.
glo. [Possessa] Nota expressum/ q̄
pater non possidet res aduenticias
sed vsum fructum tantum. Et nota.
ff. de acquirend. possessio. l. possessio
quoz. s. primos. Quod etiaz graui
us infra. s. Sin autem. ff. de lega. ij
cum pater. s. euictis. [Speculij ac
A. ii.

Pactū d̄
dote i ca
su diuor
tū lucran
da.

an appel
latōe ma
riti vēiat
sp̄sus v̄
cōtra.

Nō p̄sue
tudines
Frācie.

ca

Que dia
cas filius
h̄re de bo
nis p̄tis.

An fili⁹
p̄sumat
h̄re ex bo
nis p̄tis.

ca

Nota.

Liber Sextus.

cesserunt] Itē excipiunt alij casus
 vt i autenticis quas hic leges Sta-
 tuta sunt. s. e. quecuq;. Sed illa et
 hec corrigūf. vt hic notaf. s. [Non
 aut] opponit ad id qd dicit de rōne
 non tradenda. l. i. fina. s. sin autē es
 alienū. dic ibi. Itē ad id qd dicit bo-
 na patris non esse obligata. l. s. sed
 cum tacitas. Sed q non sunt obli-
 gata pro malo vsu vel mala guber-
 natione. sed vt rem alienatā de bo-
 nis patris seu eius estimationē re-
 cuperet. fm glosam. Alij dicunt q
 p̄ tenet de administratione culpa-
 bili vel dolosa: vt ibi. alias non / vt
 hic. Et hāc v̄f glosa approbare. s.
 d nupti. si quis priorū. s. fina. Ultra
 q̄ pōt eē vera. [Itē ad id qd sub-
 iicitur & nullo modo: p̄cordat i aut.
 de nupti. s. si vero expectet: collatio
 ne. iiij. Ar. cōtrariuz. ff. de conditi.
 ob causam. l. iij. s. ij. Sed queritur
 an si pater edificauerit domum i so-
 lo filij: extinguat vsufruct⁹ rei mu-
 tatione? Dic q nō / fm glo. Et sec⁹
 esset in alio vsufructu. ff. de vsufruc.
 l. quotiens. s. finali. [Administratō
 ne] in aut. de nupti. s. si vero expe-
 ctet coll. iiij. [Donatione i filij] q
 confirmatur morte. ante nō tenet /
 fm glo. & docto. s. [Cū autē] cōcor-
 dat i nsti. per quas perso. no. acquiri.
 s. hoc quoq;. [Hō solēt] supra ti.
 i. l. i. [Huius premio] Secus in eo q
 manumittit. qui videt dedisse pecu-
 liū. s. de pecul. eius qui liber me. l. i.
 Item videtur secus in peculio filij:
 videlicet q p̄ videat donare. ff. de
 dona. l. donationes. s. p̄. s. de dona. l.
 sine [Aliqd fuerit gestū] opponit.
 s. de bo. p̄scrip. si quis post. de iure
 fis. l. i. l. x. de priuile. fis. si debitor.
 Sed hic in priuatis administratori-
 bus q sunt hoc casu melioris condi-
 tionis q̄ fiscus. sicut alias infra de
 cōue. fis. debi. l. ij. l. x. Item opponi-
 tur de. l. grege. s. sub conditione. ff.
 q poti. i pigno. ha. l. potior. p quas
 v̄f q p̄p̄thecari⁹ n̄ pōt p̄cedet p̄n-
 cipalē. Sed glosa cōcedit hic q ius

mo precedit vt obligatio fideiusso-
 ris. institui. de fideiusso. s. i. ff. de fis-
 deiusso. l. fideiussoz obligari. et. l. si
 stipulatus. s. adiberi.

Aut. Excipitur.
 Sumitur in corpore vt li. matri et
 auit in principio: colla. viij. Et dic
 q datur curator huius rei fm glo.
 Sed secus vbi p̄ non h̄ vsufructū
 q non vult. s. e. l. cū non solum. s. pa-
 tre. Et facit ad hanc. l. in aut. d. ali.
 et ephite. s. scripissimas: colla. ix. S̄
 obstat extra de testamen. c. requisit
 si sed hic exprimitur certa persona
 ibi nulla: vt ibi notatur.

Aut. Itē hereditas.
 Sumitur in aut. de heredi. ab inter-
 sta. s. si p̄o colla. ix. [Et forsan] hec
 cauda d̄ esse de aut. precedēte. S̄
 forte p̄. vult dicere q hec aut. ha-
 beret locum vbi extraneus institue-
 ret patrem et filium. Quod non est
 veruz fm docto. quia in casu huius
 aut. est speciale. qz filius p̄ iura no-
 ua grauat: cōtra. l. supra ad tercull.
 l. si. Et ideo sic releuat.

Aut. Idem est
 Sumit in aut. vt nulli iudi. s. qz ve-
 ro. colla. ix. Et dic q altarū rerū re-
 tinet pater vsufructū fm glo. & do-
 ctōres. Item dic q si pater efficiat
 monachus q nō priuat vsufructu:
 fm glo. Ad ē veruz de vsufructu p̄
 legem sibi questio. Secus in alio se-
 cūdum quosdā. Dic. supra de sacro-
 sanc. eccl. aut. ingressi. Et nota hic
 casus quib⁹ nō querit patri vsufu-
 ctus Duo sunt in s. exceptis. & tres
 in his trib⁹ autenticis. Itē est ali⁹
 s. e. l. s. sin autē. Itē ali⁹. l. i. s. sine
 autē p̄re. Itē ali⁹. s. e. l. s. si. Itē ali⁹
 si vsufruct⁹ leges vel acq̄ras p̄ filij:
 qz seruitus seruitutis eē nō pōt. ff.
 d vsufruc. le. l. ij. Itē infra. l. prima:
 fm glo. Itē ali⁹ in aut. de incestuo-
 nup. s. i. Itē ali⁹ infra d sentē. passis

Boa pa-
 tris an
 sint admi-
 nistratōe
 obligata
 filio.

Itē

Nota.

Cap i
 b⁹ p̄i nō
 q̄rit vsu-
 fructus.

l. fi. s. de iure doti. l. vbi. Item alius. supra s. fideicō. q̄uis. Itē ff. ad trebell. imperator. Item q̄n nuda proprietatis filio legatur. ff. de usufruc. l. si cui fundum.

Cum nō solū [Adi-] etia si filius haberet substitutus. vel si filius deberet etia ab intestato vocari: s̄m glosam ⁊ docto. Sed non sic in seruo supra de heredi. istituē. cū proponas/s̄m glo. Item nec i hereditate profectitia: si esset institutus contemplatiōe patris. quia hec lex nihil innouat: nisi in aduēticijs. s. e. cum oportet. s̄m Jaco. de ra. Item nec hec obrinet in querela si fili? de latas recuset. ff. de inoffici. testamē. papi. in p̄ncipio: s̄m glo. Tu potes dicere contra. cum hec lex generaliter loquatur de omni lucro/ut sequitur. [Voluerit] In hoc corrigif. ff. de acquirē. heredi. si quis mihi. s. iustum. [Itēq; contra patrem] Secus in peculio p̄fecticio. ff. de pecul. l. si quis seruus. s. i. [Siue p̄tract?] neduz ergo loquitur de hereditate: immo de omni emolimēto: s̄m glo. infra. e. s. fina. [Simili modo] olim contra. ⁊ dic. ff. de iudi. l. si longius. [Necessitate] etia cogi d̄z captis p̄gnoribus ⁊ alijs remedijs p̄toruz ff. ad. l. iul. pecula. l. sacrilegū. insti.

de satis. tuto. s. quidam. ff. de ven. in spi. l. i. s. quid ergo. Sed quid si nolit consentire. an valebit quod cum eo actum est? Videtur q̄ sic. ff. ut in pos. le. l. i. s. non exigitur glo. videt̄ sententia contra. Sed doctores dicūt valef. ff. solu. matr. si cū dotē. s. si eo tempe. ff. ad trebell. l. imperator. de iniurijs. l. sed si vni? s. filio. S̄z specu. videtur tenere cū glosa. Dicit tamen q̄ curator daf bonuser eo quia filius nō defēditur ff. ex quib? cau. maio. l. ab hostibus. Et si fili? sit citatus ⁊ pater: non potest fieri missio in possessionē. etiam in rebus aduēticijs. vt notaf in spe. de acto. s. i. s. s̄z qd si puenif/cū sequē. s̄. S̄z qd

si iurauit non consentire? Dic posse cogi nihilominus: vt ibi notaf l. s̄. sed quid si iurauit. S̄z quid si pater erat de vna iurisdictione quia forte clericus: filius laicus qui conuenit coram iudice seculari: q̄s coget eū? Dic q̄ requirit iudex suus q̄ cogat eum. ff. de bo. auctori. iudi. poss. l. cū vnus. s. i. S̄z an quod hic dicif obstat indistincte in omni causa ⁊ casu? Dic q̄ aut est causa peculiaris/aut alia. Primo casu dic q̄ in p̄fecticio nil immutatur. Sed tertia leges antiquas. ff. de iudi. l. longius. ⁊ quod ibi nota. In aduēticijs est regulare/s̄m glosaz q̄ requiritur cōsensus patris: vt hic. alias iudicium esset nullum infra de an. excep. l. i. in fine supra de bo. mater. l. i. Et hanc specu. ti. de acto. s. i. s̄. sed ⁊ filiusfa mil. Alij dicūt q̄ in causis aduēticijs vbi usufruc. non queritur patri: q̄ non vult: est necessarius consensus. vt hic. Sed in causis quibus de iure non queritur: de quibus supra in aut. idez est non requiritur: q̄ de illis se intrmittere pater nō pot. extra de iudi. c. si annum. li. vi. in fi. hanc credo veram. Sed prima est tutior. [In castrensi] sunt op̄i. naz glo. hic in additione tenet q̄ exigat cōsensus. S̄z p̄trar iū videtur tenef. ff. ad trebell. l. imperator. Et hāc specu. d. s. s̄. in p̄missis. cui consentio per dictū. c. si annū. ff. ad mace. l. ij. Et per hoc videt̄ q̄ nō sit opus cōsensu in causis clericorum de acquisitis post clericatus. Vnde in specu. de acto. s̄. sed nūquid bona. Et notat archidya. in. d. c. si annum. Vbi aut̄ est alia causa. dic q̄ si sit causa d̄ qua pater se intrmittere nō debz: nec damnum seu emolumentum ad ipsum pertinet: tunc non requiritur eius consensus: vt. c. si annum. Quid ergo si agat vel conueniatur criminaliter? glo. sentit q̄ sit opus cōsensu. Sed docto. cōtrariū/per. l. iter liberaz. s. penul. ⁊. l. filium. ff. de adulte. ⁊ idem in specu. s̄. sed nunquid

A ij.

Uide late q̄r et q̄n agenti filio cōsent? p̄tis sit necessarius.

S̄z

Libet Sextus.

in publicis. Sz qd si agat civiliter ex delicto: Blo. vi. velle qd sit op^o p^ole- su. ff. d. notali. l. notali. Pro qd facit qz executio fit in peculio. vt ibi not^o z in. l. z si. c. ti. etiã in aduenticio. Quod est notandus. ff. de iudi. l. tã ex contractibus. vide infra de bo. p. scrip. l. iij. Sed leges ille z isti. d. no- ra. §. si. videntur velle qd filius possit conueniri. Nec loquuntur de aucto- ritate patris: nisi suppleas. Specu. vero videtur velle qd pater teneatur z possit cogi filium defendere quan- do agitur ex delicto civiliter. vt. d. §. p. sed queritur vtruz pater: sed hoc est contra mentem legum z glo. vt. d. §. fina. de nota. notatur. Sz quid si fi- lius petat affidagiũ seu securitatez iuxta illud quod scripsi supra de his qui ad eccle. cõsug. l. denũciamus. Dic non requiri consensum patris: cum sit publici iuris: vt dixi in accu- satione. Sz quid in causa matrimo- niali: Innocen. z Hostien. dicũt re- quiri consensum patris: extra de p- cu. accedens. Sed non viderunt. c. si annum. l. i. vi. de iudi. Sed quid si no- mine procuratorio pparat p alio: Dic hodie determinatus qd non in- diget cõsensu. extra de procura. qui generaliter. §. i. l. vi. Sz certe ibi di- cit qd potest fieri procurator. sed nõ aperit/ an possit esse in iudicio. Sed dic qd satis aperit. Et idez in tutore ff. de admini. tuto. l. lucius. de in ius vocan. l. questum est. z hoc notatur Quid i arbitrio: Blo. sa. dicit nõ eẽ opus cõsensu. ff. de pecu. l. iij. §. si fi- lius. Idem in specu. d. ti. i. z p. sicu. sed an filio. Sed contrariũ dixerat in ti. d. arbi. §. restat circa finẽ. Pri- ma tutior. Sz qd si lite ptestata hoc opponitur: Certe si pater iprobat oẽs dicunt pcessum nullũ. Sed po- ne qd pater vult ratificare: Blo. sa. di- cit qd nõ valet. Et idem in specu. p. sed pone. z ver. sed an valeat. Si ta- men testes fuerint pducti: valebũt attestaciones. Sed per talem conte- stationẽ non fit perpetuatio actio-

nis: vt notatur in versl. sequen. post versicu. sed pone. Itẽ dic qd talis cõ- sensus debet prestari presenti z i iu- dicio. nec sufficit per litteram. Itẽz singulariter. nec sufficeret generatim vt nota. in. d. §. p. sed quid si pater d- derit. z ver. sed nunquid per epistolã. Sz moderni legisse Trimum dicũt cũ sufficiat solus consensus/ vt hic. Pro qb^o. ff. de donati. l. fili^o. §. fili. Contra de elec. c. si. i. cle. ¶ Sz qd si hec exceptio opponatur z ppona- tur patrẽ mortuũ: quis probabit pa- trem mortuũ/ vel viuerẽ? Forte op- ponẽs habet probare qd viuat: vt no- tatur in versl. sed quid si iste. Sz qd si filius pmissit cũ iuramẽto nõ veni- re contra processuz/ Specu. dicit qd non potest contravenire. vt aut. sa- cramẽta. Et nota in versl. quid si super hoc. Et nota qd i casibus qb^o potest agere filius causas pfecticij que sunt. ff. de iudi. si lögius/ cũ no- tatis: in eisdem potest agere causas aduenticij sine cõsensu multo forti^o Item z in casu speciali. §. de collati. aut. quod locũ. Itẽ in actiõẽ i factũ que descendit ex iudicato. ff. de mĩo. l. deniqz. §. sed vtrũ. Sz queritur an possit recipere pceptũ: Blo. sa. dicit qd sic ante litis cõtestationẽ. sz post litis cõtestationẽ / z confessiones: non: qz tunc dicitur sentẽtia. Sz spe- cu. dicit qd nõ in victo. §. p. sz nõ qd tenet pceptũ. Sz forte cõfessio te- net extra iudiciũ. Sed iudicialiõ nõ extra de iudici. c. at si clerici. Itẽ is- §. nõ obtinet vbi agitur inter patrẽ z filium. vt hic notatur. Itẽ quid si pater itraui. religionẽ? Dic tũ nõ requiri: qz amittit pãtẽm. vt in spe- cu. de sta. mona. p. li. xij. Et dixi. §. d. sacrosanc. eccle. aut. si qua. [Consen- tire] z si sit minor: dabitur curatoz liti. vt notaf. ff. de iudici. l. si longi^o. §. Sin autem. [In secũda etate] in- fra. xxv. años. a. vij. Nam de infãte loquitur ifra. c. §. vbi. Et nota casũ quo pupillus adit sine auctoritate §. Sin autẽ pre. [Et hoc facere] eẽ

Si oppo- nit pãm esse mor- tuũ quis pbat.

Si pãm religionem intrauit

sine curatore: scdm gl. [Hereditati
 vari] Idē in legato singulari. in au-
 ten. vt lice. ma. z auie. §. i. colla. viij.
 [Restitutionis auxilio] ptra repu-
 diationē nō ptra patrē. Nec ob. §. q
 et ad quos. l. fi. scdm gl. §. Similiq
 mō. [Et ad filiū] mirū est. qz si filiū
 agnouisset: nō haberet vsumfructū
 sed hoc contingit ppter identitatē
 psonay [Suscipiat] fallit. §. de col-
 la. auē. quod locū [Etia filioy] in a-
 gēdo. sed defendendo pōt solus: ex-
 tra de rescrip. c. edoceri. [Cōsens]
 Sed an tenet satisfidare? Gl. dicit q
 non/nec de rato/nec de iudicato solu-
 uendo/si agat vel defendat v̄ legiti-
 mus administrator. sec⁹ si v̄ extra-
 neus. Sic intelligit. ff. q̄ satisfida. co-
 gun. si filius. §. de admī. tu. l. fi. §. de
 fensionē. Tu dic q cū cōsensus filij
 sit necessarius. si appareat de cōsen-
 su. non cauet de rato. alias sic. ff. de
 procura. non solū. §. si pf. In causōe
 iudicatū solui tenere glo. z in illa so-
 lū loquit. Et dy. extra d̄ reg. iu. c. ra-
 tu. l. i. vi. Et dic de p̄sensu filij qd̄ di-
 cif de p̄sensu filie. ff. solu. matri. l. ij.
 §. voluntatē. Quid si p̄mittat ex-
 ercitiuz actionis filio? Dic q̄ pōtyt
 notat. ff. de iudi. l. si longi⁹. [Detra-
 ctū es alienū]. ff. de verb. sig. l. substi-
 gnatū. Sed improprie. als totū p̄ti-
 net. ff. ad trebe. l. cogi. [Vendū dare]
 ff. de v̄. in pos. mit. l. i. §. diminutio
 ff. de peti. heredi. diu⁹. [Lōpellā]
 z si hoc casu p̄putat ptra. l. cū opz §.
 non aut. §. §. primo. Sed hic specta-
 le. [Meret]. ff. de usufruct. sed si qd̄
 §. mancipioy. [Reuerētia] secus in
 matre supra de sc̄dis nuptijs. l. hac
 edictali. §. his aliud. [Ab usufructu-
 arijs] sunt et alij casus quibus vsu-
 fructuarius excusat. ff. qui mo. vsu-
 fruct. amit. si usufructuarius §. fina.
 [Utraz parte] id est altera Nec ob-
 stat supra de alen. liber. l. ij. [Extra
 memoratas] vel similes. vt p̄ redē-
 ptione sua vel filij. vt supra de sacro-
 san. ecclesia. l. sanctimus. [Nec testa-
 ri] supra qui testamen. facere. pos. l.

nemo. Dic. ibi. [Ultra voluntatem]
 ergo cū volūtate possunt: scdm glo.
 et doc. Sed non testari: vt dixi in. l.
 nemo. [Licentia concedēda] Quid
 si iurauit? Glo. querit sed non respō-
 det. Dic q nō tenet alienatio in pre-
 iudiciū patris: extra de iure iur. c. cū
 contingat. et dixi. §. e. necessitate.
 [Assignare] nec pign⁹ remittere: se-
 cū dū glo. [Iuueniles] Idē si non ef-
 fet iuuenis: scdm glo. [Homine ei⁹]
 supra d̄ iur. delib. si infātī. [Quado
 leuerit] concor. ff. de noua. si pupill⁹
 [Hereditatē] in preiudiciū patris.
 alias cōtra. ff. de minoz. l. ait p̄tor.
 §. restitutus supra si sepius in inte-
 restitu. pe. l. ij. [Necesse habeat]. ff.
 de nouatio. si stichū. §. si quis ita. de
 usufruct. ticio cū mouetur.

**De hereditatib⁹
 decurionū: nauticula-
 riorū: coartaliū mi-
 litū: et fabricentium**

Universis <sup>[p̄
 uei]</sup>
 re] v̄ror tū precedit i oī
 bus his casib⁹: sc̄bz gl.
 supra v̄i vir z v̄ror. auē. p̄terea.

Explicit liber sextus

**Incipit liber septi-
 mus.**

**De vindicta liber-
 tate.**

Quum qui
 [Apud conciliū] d̄ise-
 fert a iudicio quia con-
 ciliū in voluntarijs iu-
 diciū in contentiosis: scdm glosaz
 Et dic q̄ hec lex. casuz cōtinet speci-
 alem. alias videretur q̄ retractare
 nisi lata ex falsa causa contra mino-

Conciliū
 z iudiciū
 qualiter
 differunt

A. iiii.

An p̄f te-
 neat satisfi-
 dare.

§

Liber Septimus.

rem. ff. de minor. l. veruz. §. ex facto
 §. si ex fal. alleg. l. i. Sicut si cōtra ec-
 clesiā vel fiscū lata eēt. ff. de re. iudi.
 l. i. perator. j. de sent. la. aduer. fis. l. i.
 Secus si cōtra maiorē. ff. qd vi aut
 clam si opus. nisi in casu quo esset la-
 ta ob falsa instrumēta: vel attestati-
 ones: de quo infra. d. falsa. l. querela
 §. de aduoc. diuer. iudi. l. dic ibi. Sz
 dispensatio videt tenere: extra d. cō
 sanguis. r. affi. qz ptra. Cōtra. e. ti. c.
 transmissio. de elec. c. dudū. ff. de nat.
 res. l. i. [Libertati] insti. ex qui. cau.
 manumit. §. semel. Et vide. §. de ad
 uoca. diuerso. iudi. l. i. in fine. Scri-
 pti satis plene institu. ex quib⁹ cau.
 manumit. §. semel.

[Nihil] [Manumissionē]
 Sic in baptisina-
 te supra ne sanc. baptis. l. i.

Nec mulierem.

Nisi eēt in rē suā. §. de dona. iter vi.
 r. vro. l. cū pponas. ff. de dona. iter
 vi. r. vro. l. qd aut. §. fin. Itē hec lex
 nō pcedit in primo dicto in dotali-
 bus. ff. solut. mfi. si cōstante. §. si vir/
 scōz glo. e. ti. l. dotalē. Et est rō hui⁹
 l. scōz glo. qz nō est manumissio i ad
 ministratiōe patrimonij. ff. e. seruus
 furiosi. Sz per filiū pōt. ff. e. l. fundi
 infra cōmunita de manumit. l. i. glo.
 Et iūge supra de iure doti. r. si. [Vi-
 dicta] nec alio mō. fm glo.

Apud concilium.

[Quibus] etiā generali cōcessione
 in laud. de defenfo. ciuita. §. nulla/col
 la. ij. ff. e. l. etiam. §. fina.

De testamētaria manumissione.

S i codicillos quib⁹
 dedit libertates. [Maioz.
 ff. annis] infra ti. i. l. minor. [Cōfir-
 mationis] facte in testamento mino

ris tpe r. etate [Potestas iur] qua
 codicilli trahū ad testamētū. ff. de
 iur codicil. l. ab itestato. §. fi. glo.

Ex testamento.

[Hereditate nō addita] nisi i casib⁹
 supra de fideicomis. eā quā. [Quod
 morte] Dic infra si re⁹ vl accusa. l. i.
 [Dānata est] insti. de heredi. ab ite-
 sta. §. per cōtrarium.

Libertas [Testamēto]
 pure. ff. eo. te-
 stō. §. testamēto [Libertati] obest [ff.
 e. sciēdū. d. fideicō. libe. l. cū quasi. §.
 si qd kuū de minor. r. si q. m. §. anpe.

Cū testō [Ut reddas] su-
 pra an feru⁹ ex
 suo facto. l. i. Fallit. §. de peti. heres-
 di. l. fi. [Cōsequit] Dic qd hec p dno
 nō ipoztat cōditionē etiā ostendēdi
 statū rōnū nec reddēdi pputū de fa-
 cto vbi nihil debet. Sz si deberetur
 tunc op⁹ est de facto cōputare r. sol-
 uere: fm glo. Cōstitutio eisi facit ve-
 nire qd alias nō veniret. ff. d. vi r. vi
 arma. l. i. §. si fundus supra fami. her-
 cis. l. ea q. ff. de ser. cor. in hoc d. libe.
 le. l. petitor. Et quod notaf de sūpti-
 bus infra d. euicti. l. i. Et facit ad illa
 que notat Inno. extra d. presūpti. c.
 dudū. Sed an hec obtineant in sim-
 plicibus legatis: vt si nō interfit vel
 nō possit ipleri: habeat pro puro vt
 si lego tibi. x. si ticiū a carcere libera-
 ueris/ q nunq̄ fuit in carcere. Vide
 ff. de cōdi. r. demon. l. in testō.

In fraudē Dic. infra quē
 manumitte.
 non possunt. l. i. [Non valent]. ff. eo.
 si quis locuples.

Si hereditas [In extra-
 nea] vide se-
 fra. l. fina. [Observari oportet] isti.
 de eo cui. li. causa bo. adi. §. i. glo.

Cōtra volūtatē.
 [In eum conferre] siue esset suus/ si
 ue tuus. ff. e. si quis ita. §. quod cons-
 titutum. Secus si extraneus vt ibi

Snia ex
 falsa cā.

Dispēsa-
 tio.

ds

[Prohibuit] Nec valet si sis ei⁹ heres. [Hec videaris], ff. de male. l. seruus. §. finali.

Cū testator⁹ ^{Dic q ratio hui⁹. l. est qz tps incertū fuit appositū. ff. de le. i. si sit. §. i. Alias contrariū. ff. e. si ita scriptū fuerit cū tici⁹. d. fideicō. li. in fideicō. vide. §. qñ vi. le. ce. l. ex his scdm glo. dic ibi infra d. fideicō. mis. l. l. fidei cōmissaria.}

Seruo⁹ ^{[Nemo pōt] nec trahit ad fideicō. missum. ff. de le. l. seruo⁹ legat⁹. §. si seruus. Ar. cōtrariū. ff. d. fideicō. libe. l. generaliter. §. si qd seruo. z §. si. ad trebel. cogi. §. sed z si seruo: fm glo.}

Directis ^{[Impediat]. §. e. l. ij. z. v. [Etini] id est directo manumissi.}

Si iure ^{[Pro] codicillis scriptuz tunc sic. §. de codicillis. l. fi. [Constabit] nisi i casu. ff. de fideicōmissa. li. l. in testō.}

Si heredes ^{[Solenniter] hodie nuda voluntate insti. de here. qua. et dif. §. fin. [Pro]uidebit] dic. supra si quis omnia causa testamenti.}

Statu⁹ ^{[Existēte] hoc est hodie ius cōmune. dic supra p̄munia d. le. l. fi. §. penul. Et videtur idēz si sit aliq legatus. ff. qui z a qui. l. heres seruū. Sz ibi notat archi. de cōsti. vt animaz. lib. vi. vcz an ille q ex cōmunicatur sub cōditione ligetur si desinat esse de iurisdictione ex cōmunicātis an cōditionis euentū. Ibi vñ tenere archi. q nō ligetur. Sz Jo. an. extra cōtra. de re. tu. cū partiū. li. vi. in nouel. z ibi plene vbi solēniter disputauit. et extra de appel. c. preterea.}

Cum constitutio. ^{Que est institut. de eo cui bo. liber. causa adijci. §. i. supra. c. si hereditas [Testamento] codicillando. tamen}

[Libertates] vel etiam vnam. ff. de neg. gest. l. ait pretor. §. negocium. glo. [Respuendam] si omis: dic insti. de eo cui bo. liber. cau. adijci. §. hec constitutio. [Recusare] et sic datur libertas inuito. ff. de heredit. insti. si vero lex. §. i. insti. de heredituz qua. z dif. §. i. Fallit hic / et. ff. de fideicōmissa liber. sed si alienare. Itē secus in emancipatione. in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. generaliter. collā. vñ. secundum glo.

De lege fusia canina tollenda.

[Dic] hic qd scripti isti. e.

Seruo⁹ ^{[Ad] exē. plurim]. ff. de pactis. le. pactum.}

De fideicōmissa / ruis libertatibus.

Cum proponas ^{[Fideicōmissaria] Idē si directa supra. tit. ij. l. si heredes [Nullo iure] nisi i ca. ff. e. l. ex testō. [Pro]estare] dic supra si quis omnia cā testamēt.}

Quamuis ^{[videaris] z traditus fuisti tāq debitor. Nec obstat. ff. de pdit. cā da. l. ij. §. subtili. [Ita] id est bona fide. als sec⁹ supra de peti. here. l. fi. Et facit. ff. de ma. tes. cū ex falsis. d. iure patrona. l. penf. §. fi. hñ glof. Sz p̄tra. ff. d. eo q pro cura. l. si is. ff. d. re. eoz q sub. tu. l. q neqz ifra si a nō p̄pe. iudi. l. z qz. Sed dic q gestā per eū q habuit titulū z bonaz fidē tenēt. vt hic extra. d. cā pos. cū oī d. iure p̄fo. c. p̄sultatiōib⁹. et ibi no. Et ino. extra d. i. ite. resti. cū veniēt q̄tūcūqz mora esset q̄tito in p̄prie.}

Besta q eū q habuit titu. z bonā fidē h̄ monestatur.

Exōtica p̄ sub cōditione.

Libet Septimus

tate. vt no. in. d. c. consultationibus.

Sec^o si in possessione. vt no. Hosti. et glo. e. ti. ex litteris. Et sic intelli- ge. ff. q. et a. qui. l. cōpetit q̄uis glo- hic alio modo. ff. de sen. l. ij. z de offi. p̄f. l. barbarius. alias aut nō vale- ret. ff. qui. r. s. qui. si seruo. Sz ex alia cā deficeret q̄ ppter defectū domi- nū: tūc valeret. ff. de libe. causa. l. si ab eo. Et hec faciūt cōtra opi. Dy. qui dixit q̄ si instrumētū publicū p̄ferat- ur z neq̄ tabellio ille q̄ cōfecit: q̄ dz probari q̄ eēt tabellio. nec suffi- ceret p̄bare q̄ eēt in possessione. nec q̄ p tali haberetur/uec q̄ nomē ei⁹ eēt scriptū in matricula/vt plene di- sputat. ff. de decurio. l. herēni⁹. Sed Inno. vñ cōtra. q̄ sufficeret p̄bare q̄ p tali publice haberet: vt notat extra de fide instru. c. i. Et idez spe. ti. de p̄ba. §. i. Sed si ipse viueret et tabellionē se assereret: ipse deberet p̄- bare scdm eū: vt ibi notatur. Et hec faciunt ad questionem dñicalem: an acta per prelatū ipso iure priuatū q̄ adhuc pro tali se gerebat z habeba- tur ab alijs: vel occulte vel vi sentē- tię gñalis excōmunicatū teneat. de quo extra de reg. iu. c. mora. li. vi. in nouella. vbi vident^r doc. tenere q̄ sic Vel dic q̄ illa que concernūt statuz reipublice tenent ex quo p tali pu- blice habebat. In alijs pōt distin- gui an que gerunt tangunt p̄prie- tatē: et nō valet nisi in libertate da- ta. An fructus seu debita: et in illis valet qd p ipos gerit: z hoc si face- rēt fruct⁹ suos. Si aut eēt tales ad ministros q̄ nō faciūt fruct⁹ suos sicut tutores secus. ff. de. soluti. l. debitores. z. l. filie. vide qd scripsi l. si. de testa. §. sed cū aliq̄s vbi scripsi [Datur heredi] cōtra manumissum ff. de ioffi. testamē. l. papi. §. fina.

Cum libertatem.

Distigue scdm glo. qz aut nō est adi- ta hereditas. z tunc si aditio protra- hat dolo heredis nascunt serui. sed

tradunt matri ad manumittenduz. ff. e. si quis rogatus. et idē si herede deliberante nati sint. ff. si non data Secus si sine dolo. qz tūc heres ma- numittit. vt. d. l. ij. responso. Aut est adita. tūc si datio libertatis retarda- tur studio heredis. est ingenuus. ff. eo. cū vero §. apparet. et. l. si quis ro- gatus. Alias seruus. sed matri tradi- dit ad manumittendū. ff. e. si p̄gnās et. l. si mater. Et hec nisi fiat mora/ ex voluntate defuncti: vt hic. Ad er- go hic retrotrahitur existētia p̄diti onis. Contra. ff. qui po. in pig. ha. l. potior. Sed dic non retrotrahi qui ad fructus. ff. de le. ij. luci⁹ locusto. Sed contra. §. de dona. iter vi. z vt. l. donationes. Sed ibi in alio casu. Item ibi donatarius fructus rece- perat. Sed hic econtra vcz heres/ non legatarius. Itē dic q̄ etiā con- ditio nō retrotrahit vbi medio tpe i p̄dimētū tale euenit q̄ nō pōt sta- re stante priore. extra de spō. c. i. lib. vi. [Et ingenui]. §. ad ori. l. quida.

Si voluntate

[Mora] id est [ta est] id est stetit vt. libera. ff. d. acq. pos. si ab senti. hz glo. ff. de pa. pōt. l. i. [Cuius romana] q̄uis non appareat d̄ ma- numissione. [Sed si] vide. ff. e. si ser- uus. [p̄bita est] nec vt predicatur morata fuit. [Ex ea p̄geniti] Sed debent trahi matri. §. l. pxi. ff. e. si p̄- gnans. z. l. cū p̄o §. apperet hz glo.

Minorānis

[Defini- tis] ff. d manu testa. nec militi [Nisi ab his] vel alienis. ff. de manumiss. vidicta. l. si quis rogat. Ad odie hoc corrigi- tur in aut. vt spō. lar. §. i. g.

Deberi

ff. e. generalr §. hostiū. z §. si ho- mini [Ex iudicio] tūc p̄pellit. ff. ad l. fal. sed si non seruus. Nisi esset mi- nor. ff. de minoribus. l. si minor. xv. annis seruum. Et distingue quia aut heres tenetur prestare liberta- tem seruo testantis: et tunc cogitur

Nota.

Nota.

Si hi q
tenē pte
hāc liber
tates dif
ferunt.

Et si latitat. fit orchinus. ff. e. cū ve
ro. §. subuentū. Idē si seruo suo pro
prio. sed tunc si latitat: eripitur i fi
deicommissariam libertatē. et priuat
iure patronatus. ff. e. si eum. §. si q̄s
seruum. z. l. non tantuz. §. articula
no. Aut legatarij: tūc agnouit lega
tuz aut nō: vt hic. Aut extranei tūc
cogitur emere iusto precio. ff. e. alle
no. §. is cuius. Si vero legatarij te
netur prestare libertatem: distingue
quia aut est talis seruus qui nō po
test peruenire ad libertatem. aut po
test: z tunc aut agnouit legatuz aut
nō. Et vide. ff. e. generaliter. §. si q̄s
seruum. ff. e. si legatario. Et plenius
hic in glosa.

Chi quib⁹ [Manumittū
tur] insti. d. sin.
re. per fideicom. re. §. pe. quo ad qd
tū. ff. de bo. liber. l. qui ex causa. §. d
contra ta. l. patroni.

Ccū proponas [Te
stato
ris] que erat scripta cuz filio. [Uto
re] maxime. ff. e. l. lucius. nisi habere
ret cām. ff. de ma. tes. l. testamento.

Cfideicommissaria.
[Peruenisset] vic supra qn̄ di. lega.
ce. l. ex his. [Libertatis] Tēpe ha
bende impleto.

CEt si nō [Receptū est] §.
de neces. ser. l. q̄
dā. [Et fideicommissū] vel directe si
in testamēto. istitu. qui da. tuto. pos.
§. i. [Tutorem] alias secus. ff. e. ge
neraliter. §. si quis tutorem. [Appa
reat]. ff. d. testa. tu. si hereditas. §. fi.
supra de testa. tu. si pupillorum.

CSi seruus [Hō potuit
se] nisi in ca
su supra. e. si uolūtate [Hō spiciat]
vide supra. e. deberi.

CEx hoc vbo [Fideicō
missaria]
supra fami. herci. l. quotiens. ff. de
le. iij. fideicommissa. §. si ita quis.

CSi te donatā [Non
ambigi]

tur] vide supra. e. deberi.

CCū inter veteres.
[In ventre] Quid si nundū erat cō
ceptus. [Et cū libertate] directas:
vel fideicommissaria [A primis] vbi
est relicta directa.

CAncillā [Si mora] ipso
interpellato. ff. e.
cum vero. §. subuentum.

CSi quis [Potuerit] as
litas successor es
ligit [Vel successor] z sic amittit
electionem sic. §. de solu. l. i. ff. de ser
ui. si cui.

CCū quidā [Iuxta mate
rias huius. l.
vide per Innocen. extra de cens. c.
olim. z in. c. ex parte. in prin. extra
de verbo. signi. Nota fatuus iudicē
qui in alio cōdenmat q̄ fuit petitū
ff. cōi. diui. l. vt fundus. ff. de iudi. d
qua re. extra de causa pos. cum sup.
de accu. qualiter. ij. de symo. c. licet.
Contra. ff. de verbo. obli. si seruū. §.
fina. ff. de vol. l. arbitrio. §. nō tamē
Dicas q̄ in his que iuris sunt vel q̄
sunt notoria. iudex potest cōdenare
dū tñ tangāt petitū z modū agēdi
principalem: vt extra de cōsue. c. cū
inter. in fi. z ibi Innocen. de testa. c.
Raynaldus. de religio. vomi. c. con
stitutus. Secus si non tangerēt p̄
cipalem modum agen di. vt si agere
tur ex mutuo z probaretur in depo
sito. vel si ageretur ad vnam rem et
probaretur de alia. vt in specu. d. se.
§. qualiter. p̄sic. in summa. [In
alijs tene hanc regulā que fallit vbi
res que petitur prestari non potest]
vt dicris legibus p̄trarijs: vel si non
cōmode. ff. de. le. i. l. si domus. §. qui
cōfiteretur. de le. iij. l. non dubiū. §. fi.
cum concoz. vel si actoris magis in
terfit habere estimationem q̄ rē. ff.
si cer. pe. l. vinuz. Vel nisi de natura
actionis succedit interesse. ff. de ac.
emp. l. i. Et i casu quo nō res sed au
rum vel argētū esset legatū. ff. d. au.
z ar. le. l. i. §. fi. Vel intellige hanc re

Fatu⁹ iu
dex qui
in alio cō
denat q̄
fuit peti
tum.

Qñ fiat
pdenatō
in estima
tione rei.

gulā ubi nec ab initio nec in p̄ssu per aliquam partem petitum fuit. z tunc nō fallit. ¶ Sed quid si ab initio fuit petita res tantū z condemnatio facta in ea: nūquid potest estimatio peti post? Dic hoc fuerūt opinio. quas ponit spe. tit. d. obli. z solu. §. sequitur. ¶ si. quid si petij. Tamē videtur q̄ non nisi in casu quo estimatio potest peti iure actionis. ff. d. noua. l. fundum. Hāc alias videtur q̄ semper sit res petenda: cum non sit estimatio in obligatiōe: vt dictis ll. p̄trarijs. Hec ob. ff. de p̄di. fur. l. i. re. z de condi. inde. l. in sūma. §. i. fru. mento. Que videtur dicere q̄ p̄ciū petebatur: quia i effectu petebatur cum deberet fieri condēnatio i ip̄o. Inno. vero tenet aliā opi. vt scripsi infra d̄ sen. que pro eo quod interest pro fe. l. i. Quid si quis petat rē vel estimatiōē: Spe. videtur admitte re h̄mōi libellum. Tamē in re debet fieri condēnatio. nisi in casibus excep. tis. s̄. vt no. in. d. §. p̄. sed quid si libellus. z belli. concep. §. ad hui. §. p̄. item nota. z multo fortius deberet admitti si peteret rem si extaret. vel estimatiōem si non extaret. Sz m̄rum videtur: quia hec. l. supponit q̄ talis sentētia tenet. et. l. fundus supponit contrarium. Sed forte tenet in estimatiōe. Sed non teneret si i alia specie vel re pronunciarer: vel in quantitate non petita: vt ibi. Et vide doc. extra de verbo. signi. c. ex parte. [Sed si legatarius] si tamen fecerit seruus/eripitur in libertatez post duos menses: vt sequitur. Hec p̄eciū restituif. vt in glo. hic notaf.

De deficia liber/ tate tollenda.

¶ Quid sit/ vic insti. de liberti. §. li bertinorū de suc. li. §. finali.

De latina liberta te tollenda.

Om dediticij.

¶ Per satyrā id est varietates. ij. di. c. satyra. [Latinitas] olim romani deuictis puincijs trāsferebant homines de prouincia i puinciam infra de iure fis. l. certa forma. li. r. [Introducta sunt] de quibus insti. de liber. §. libertinorū de suc. li. §. si. §. Sancimus. [Per epistolam] hic loquitur quando dabat libertatem absenti inter viuos. fm glo. [Quiqz testib⁹] si corā duob⁹/ valeret nihilomin⁹: sed non quasi ex vltima voluntate. gl. [Ex imitatiōe] hec tñ p̄petit viuo testante. illa que in codicillis datur nō fm glo. [Seruo suo] presentis: glo. [Similiter] vt supra prori. §. §. Sed sancimus. [Egritudine] secus si sanum. ff. pro derelic. l. fina. de stipula. seruo. q̄ seruus. glo. Et facit i. au. de nup. §. et multo potius. colla. iij. dic ibi. quia hec. l. obtinet quādo gerit se p̄liberor: §. l. fi. ff. p̄ derelic. qm nō. §. Simili quoqz modo. [Sibi reseruauerit] vide. ff. d̄ ser. ex por. l. ticius. §. pen. z fina. [Pilleati] portantes pilleos in capite: glo. [Vel heredis] fiant. idem tamen sit adita hereditas. idē si non sit adita vt hic nō. §. Sed z si sub conditione. [Pendente conditione] quod potest si vult. sed nō cogere tur. ff. ad trebel. l. si pure. [Et cognatis] insti. de suc. cogna. §. vult go. §. de p̄ci. sa. scri. l. si quis in sacris li. xij. [Ab aliquo] vide. s̄. de trans. ac. l. interpositas. [Ambo casus sibi consentanei] Non bene conueniūt/ nec in vna sede morātur Adiestas z amor. §. Illud etiaz. [Pure patronatus] supra de ope. li. q̄ nūmis. Secus si ex pecunia serui supra de bo. li. l. i. §. Similiqz mō. [Filiū] sciens secus si errans. supra de testa. l. neqz quod presumitur vt ibi scripti. [Figura] Secus si extra. vt hic a p̄trario sensu. z nō. insti. de adop. §. fi. Et sic nō ob. extra de sen. excōi. c. fin. in cle. §. Ille etiam. [Occasio] supra d̄

Ados ro manorū.

Pilleati qui bicantur.

8

manu. viii. l. ij. ff. nau. cau. sta. l. i. s. maxima. [Ad min^o dno] specia le. dic. de solu. qd debitori. [Peni t^o no tollit supra d hie q in ec. ma. l. i. z insti. de liber. s. multis. [Largi ano] de quo insti. de suc. li. s. fi. [Di ui tratiati] de quo. d. s. finali.

De seruo comuni manumisso.

In communes.

In oib^o coibus sec^o in no coibus, s. de fideico. li. l. debere [Medere] no t^o erit liber quousq; solutu fuerit sciu vel obla tu: fm glo. [Dixerit] alias acquire retur focijs nisi diceret q volebat eu esse liberu. ff. p socio. l. verum. s. si seruo. ff. ad. l. fal. plancius. s. z glo. [Facultate] etia si alter esset minor ff. de fideico. li. iij. quasi. s. si ples.

Si duo focij hnt domu co munez et parvni^o dz virui.

Si sunt ples dñi eiusde ca stri cui d bent pfi scationes.

Contra. s. de admi. tu. l. lex. Et hoc ide in ascripticis: s. z glo. de agri. et cen. ne diutius. li. xi. Et facit q si alter ex focijs comittat crimē pro pter quod domus ei^o dz dirui. q al ter soluēdo preciu possit totā domū eōem retinere. de hoc p archi. extra de pe. c. felicis. li. vi. [Quisq;] ff. de stipu. seruo. l. i. s. si seruus. nisi alter solidum concessisset. ff. de pec. qz er go. [Ne autē] qritas vide. s. comu nia de leg. l. fi. [Distribuendo] z fa cit q si plures sint domini alicuius castri: q emēda z confiscationes de bent eis pportionib^o quas ibi ha bent cuilibet applicari. ff. de iniur. l. itē apud. s. fina. cū. l. se insti. de in iu. s. sed si comuni seruo. ff. de stipu la. seruo. l. seruus cōis sic oim est de dam. infec. l. i hac. Ar. cōtra. e. ti. si finita. s. cū aut. z. l. ex dāni. s. fi. d he re. insti. quoties. s. si duo. et. l. si alte rius de ope. li. vt iurifurandi. s. fi. i sti. d suc. li. s. s. nfa. Itē qz i pentis si plderaf iteresse: z sic nec portio exi gētis. ff. d. p. obli. l. ij. s. fi. Et p hac parte facit hēc. l. i. cūz sequit iura zc.

Posset dici q si emēda debet rōne inobediente facte vni vel ex cā ipz solū tangente: q illi soli qraf vt. l. s. unis cōis supra p quas pfo. l. fi. Ala vt q p virilibus: cum iurisditio sit ius / z per cōsequens indiuisibilis. z eā pōt quilibet eperere: vt plene di xi. qñ puo. nō est neces. l. cū magi stratus. Vt equalit acquirit per. s. cū aut. nisi sit aliud consueti fm sui naturā. Et sic p equalib^o succedūt: vt. d. s. sed nfa. z. l. vt iurifuradi. s. fi. [Adomēti] insti. de dona. s. fi.

Jurisditio an sit diuisibil.

Cū apud [Expre] qd n est possibile. ff. de libe. cau. l. duobus. de le. y. cū sic lius. [Cōsignando]. s. l. proxima.

Id

De seruo pignori dato manumisso.

Item dotale.

[Adanumittere] dic. s. de iure do. z si libertatē [Assequi] nisi redderet pecuniā. ff. de heredi. insti. pignori.

Libertas [Ex cōuētio] ne spāli s; ta cita. s. qui cau. pig. taci. cōtrahi. l. ij. [qñ si fraudis] nec etiā si fraudē vuz tñ pecuniā habuerit. s. q ma. nō pos. l. si in fraudē [Effectum] et diu non fuerit in libertate. ff. qui z a qui. si fideicom. s. aristo.

Ab eo q [Dari] nisi fieret in fraudez supra l. pri. [Traditi] Idē si obligati tā tū. ff. de fur. si is qui. Et facit. ff. qui cau. pig. ta ptrahi. l. pe. ff. q sine ma. ad li. per pos. l. si quis obligatū.

Si bt pponis.

[Creditore] etiam minore. ff. d ma. yin. si pater. s. fi.

Si creditoribus.

[Libere] fiunt. ff. qui z a qui. l. pte gnozi. Cōtra. e. ti. si seruo. dic. s. de li. cau. si ab eo. z scripsi. s. de cap. l.

Liber Septimus.

nec nos. [Audiri nō dō] qz turpitu
dinez allegat. f. de li. cau. l. i. dic ibi.

¶ Si tutor [Tute pigno-
ris] dic. s. ar.
tu. l. curator. [Fauore] Sec^o i mulie
re. f. l. pri. r. fisco. supra. l. ij.

¶ Siue [Luz nup̄siles] dic
supra. l. i.

De seruis reipubli- ce manumittendis.

Sita [Cōstitutiōi
b^o] ff. ad mu-
nicipa. p totū. [Cū hu^o
public^o eēs] idē si eccles-
sic. f. d. p̄di. curi. l. ij. li. r. hz glo. **¶**
veruz est dū tñ ille qui manumittit
em det eccle. vide extra de ser. non
oz. c. de familia. Dic plene. s. de sa.
fanc. ec. aut. hoc ius porrectum.

¶ Si decretū [Op̄ntor-
nis] f. de i
genu. manu. l. scientis.

¶ Titulo [Uectibilsci] is
tulit legē sup suis
reipublice manumittēdis. [Tabu-
lariam] id est officium tabellionis
[Administrando] etiā cōpulsus qz
si seruus. f. de lib. cau. l. liberos. f. ne
quis li. inutus. l. i. k. ri. [Ex liberis
ingenuo] alias esset spurius. f. tñ li
ber: vt hic notatur.

De his qui a nō do- mino manumittūt.

¶ Qm q̄ [Dependat]
subaudi vel
q̄ti r c. [Teneti] p̄scri-
ptis p̄bis. dic vt in glo.

¶ Qui tibi [Hereditarias]. ff.
de ma. euz q. [p̄ser-
seuerauit] supra de here. v̄di. l. qui
tibi. de ac. emp. l. si ancillam.

¶ Si non [Reino em] supra de
usufru. l. usufru. vide
supra. de ma. tes. l. seruo.

¶ Si tradita Alias cōtra su-
pra. e. qui tibi.

¶ Si pater [Seruū] sec^o si obs-
ligat. ff. d. manu. vi.
pater. s. fi. [Adinoribus. xx. an. sec^o
si sint maiores supra d. ma. l. nec mu-
lierem.

¶ Si non a dominis.

¶ Hō sic in seruo promotō. dic supra
de epif. et de. aut. si seru^o sciēte. Nec
in re aliena consecrata: vt ibi scripsi
Et no. hosti. in summa de eccl. edi.
s. i. ver. pe. extra de preben. cū sedz
apostoluz. [p̄scriptiōe] f. de pre-
scrip. xxx. an. q. pli. cōpe. l. ij.

¶ Qui manumittere nō possunt.

¶ Tertium ius [Di-
etas] Sec^o i fidei cōmis-
sariis. f. l. fin. [Fraudis]
idē de dona. iteryuios insti. qui ma.
pos. s. p̄ualuisse. [Quibus] a p̄de
cessore relictis. f. d. bo. aut. iudi. pos-
si. l. i. [Fidei cōmissū] purū. sec^o si cō-
ditionale. ff. q. r. a. q. l. q. in fraudē.

¶ Diuo marco [Manumit-
tere] inuit^o
ff. qui et a quibus. l. si priuatus.

¶ Si minor [Opponit. ff. de
minori. l. illud s.
i. Solutio. ibi fuit minori datus hic
a minore. e. t. l. vtrū. s. q. si mioz. Itē
op. ff. de ma. l. iiii. s. nec itereft. Sed
ibi seru^o pepigit. nō minor. hz. gl.

¶ Aut. ¶ Sed hodie ex quo.

Sumit in corpore vt sp̄o. lar. s. i. col
la. ix. Et nota qz nil imutat i liberta-
te iter uiuos: sed debet seruari. l. in-
st. q. ma. nō pos. s. eab. r. s. fi. hz glo.

¶ Si in fraudem.

[Non valet. ff. que in frau. cre. l. in
fraudem. s. a debitore. [Qui fisci]
quia precium succedit loco rei. ff. de
peti. here. si rem.

78

Nota.

Nec fideicommissaria

[Posse stare] nisi eet infas supra de iure deli. l. potuit. z. l. si infanti. [In seruitute] Sed seruos p prios pupille sic: si pat ordinasset. s. qn d. op? no est. l. i. ff. de ma. l. iij. s. nihil.

Si debitor [Lū in fidei commissarijs] secus in directis supra. l. i.

Qui no pos. ad liberta. perue.

Quoniam dicitur [Pro: duci no posse]. ff. d. mino. l. seru? hac lege. [Que hys darta sunt] nisi alimeta. ff. d. hys que pro no scrip. l. si in metallu.

Is quide [Peruenire] supra d manu. cu deficit [Possint] nisi i casu. ff. ad fil. l. si quis in; graui. s. q aut. ff. de manum. l. i. seruus.

Ex qui. cau. ser. prope. li. acci.

Quoniam religiosa. [Pridex]. ff. qui si ma. ad li. pue. l. q ob necē de bonis li. si necem. nec fideus soluit preciu vt hic notatur.

Si quis [Aut pactide] sic. l. transigere. dic supra d tras

Serui [Percipiant]. ff. ad le. fal. l. eris.

De ingenuis manumissis.

Si ingenuu [Apud suos] iudices. i. p fides. s. de peds. iudi. l. ij. [Contradictore] Hora q ca stat? agitari no pot? nisi sit legum? ditor. ff. de collu. dete. l. cum

no iusto. z no. Inno. extra q filij sut legitimi. c. cam. [Ea q d domo] res que ex re ei? ff. d. li. cau. l. de bōis. s. fi. Et facit supra de dona. anup. l. eu. ff. e. in p fesso. insti. de le. s. longe.

Ingenua [Hec seruitu] tempis. [Hec manumissio] d factio insti. de inge. s. finali.

Si auia Solenit iusto d dutores. l. i. [Ho imerito. ff. d. li. cau. l. diu. s. i. d sta. ho. l. ingenuu. Contra. f. de li. cau. l. fi. S; ibi fuit qstio d dñio: h; glo.

Cu cognatu [Palmar] me ciuitatis. [Efficiet] q non sunt hostes. ff. de cap. l. hostes.

Diffamari [Sententia] lite cō testata fm glo. [Tempari picipiet] quis hec. l. loq? i qstioe stat? tñ gl. videf ea itelligere z hoc. plane itelligit i oi actioe. Et idē Inno. in. c. coquerete. f. alk. Et caue qz hec dñt fieri cā cognita vics facta in forma tiōe de malicia alias nō: vt no. Ho stie. in sūma de libell. obla. s. vtrum possit actor. Als obstatet regula. s. vt nemo inuit? Et dic q hys eet tpus pfixu elapsu nñi lominus agi possit: nisi eet p smiam silentiu ipostum. ar. extra de pben. si tibi absenti. li. vi. de opti. le. l. mancipioz. z. l. ij. Et sic tenet Inno. extra q ma. accu. pos. c. fi. q fi. sut legi. c. latoz. Et forte dñt duo vari libelli: vnus vt tps pfigatur: alias elapso terminovt silentiu iponat: vt videf p hac. l. Quidam tñ dicūt sufficere vnū in quo cōcludat q cesset. Et hāc videf sequi Inno. extra d offi. ordi. c. pquerete. Et facit hec. l. q qs possit pe tere cō

firmationē mie. Dic p Inno. extra de p fir. vti. vel inuti. c. i. dic ibi. Itē facit hec. l. q terio pemptorio assignato elapso: nō possint p duci istru mēta. Et de extra de p bo. signi. c. se pe. s. co. in cle. vic ibi. Et vide. s. de iudi. l. iudices. i fi. Et. f. qui accu. nō pos. l. si ca. p cy.

Sētētie cōfirmas tto peti potest.

Liber Septimus.

De liberali causa.

[S]ciētis [Procedēte ve
ro titulo] .s. de
ser. reipubli. l. fi. ff. d. li. cau. si usufru.

[S]i te ac filios [Hec
sepōt] ff. de li. cau. l. diui.

[I]ngenuū [Adanumissio
ne] vel per sen-
tentia. ff. de sta. ho. l. ingenuū. vic. ibi.
[Assignat] .j. de colf. dete. l. ij. de li.
cau. parentes. Sed hñficiū pñcipis
sic: vt. ff. de nata. re. l. queris. Item
dic. sec^o in iure patronatus. ff. de iu.
pa. l. fina. [Hō pñferunt] vide su-
pra de transac. l. finali.

[A]libertina [Euidens
ris] insti. d.
ingenu. s. de ope. li. l. antepenulti.

[A]d cognoscēdos.
[Cōparata] insti. de le. s. si in nomie.

[I]ngenuū [Libertates]
quas pño ha-
bebat: sed recidit i libertinitatē. Se-
cus si dicat se suis nūmis emptū. ff.
de ma. si quis dicat.

[S]tatus [Velut ācilla]
inuita vel igno-
rās. Als ptra. ff. de li. cau. si usufru.
.s. fi. et in principio glofe.

**[C]ōia d̄ manumil-
tionibus.**

[S]ancimus [Cōnu-
merat^o]
statim et hoc corrigit. ff. de
hef. insti. l. quotiens. in fi. fm glo.
[Sue posteritati] nisi ex re fructua-
riū vel opa. insti. per quas pso. no. ac
qui. s. de his. [Et nullū] hoc admittit.
ff. de li. cau. si usufruc. de stipul.
feruo. l. quod feruus. [Gradus] se-
cus in alijs supra de ma. l. mulierez.
[Inter liberos] siue sint in potesta-
te siue emancipati.

[S]i quis [Uenit] etias
si sit infans. ff. d.
ma. l. iuris. insti. de liber. s. fina.

[E]m quidem.
[Scōs ordinē iuris] Et
ita auditur hic allegans

turpitudinē suam ptra regulā. s. de
transacti. l. transacione finita infra
de reuo. do. cū pñtearis de ser. pig.
da. ma. l. si creditoribus. de le. l. si ser-
uus plurium. extra de concess. pben.
cum super questioe. de testi. sicut de
exceptioe. c. cū ecclesiastice. Sz hic
speciale fauore libertatis. i. e. inter-
rogatam. Et idēz vbi vertitur peri-
culum anime. extra de sen. et re iudi.
c. latoz. et c. pñguinet. Et in fauore
ecclesie. xxxv. q. ix. quod quis com-
misit. de iuriu. sicut. Quidā autē dī
cunt q allegantes turpitudinem su-
am audiuntur excipiēdo. vt notat
Hosti. extra d̄ dona. c. iter dilectos
et ibi per Anno. super verbo turpitu-
dinem de excep. cum ecclesiastice.
Item no. q hi cvenit contra factus
suū/ contra. l. post mortē. ff. de adop.
fauore libertatis. vel qz noīe alieno
supra de admi. tu. l. cum quidāz. Et
obtinēt hec. l. indubitate vbi partes
sciebant. insti. de cōtrahen. emp. s. li-
beri. ff. de euc. vendicantem. Idēz
tamen si ignoraret: fm glo.

[S]i hi quos [Qua de
ppetate]
inter te et aliū. [Opponi cāe] q̄ nūc
inter te et seruum agitur.

[S]i liber hō [Ut se ab-
stineat] .j.
de sena. cōsul. clau. l. i.

[S]i is quē [Quis absen-
te te] speciale
q de iure antiquo contrahitur he-
remodicium in causa liberali. ff. de
iudi. l. et post edictuz. s. i. [Petitio]
fallit. ff. e. diui. s. q. si. [Postea p]
.j. quō et qñ in. l. ab eo.

[N]ō ideo [Uendente fis-
sco] nō vendes-
bat alienam rem vt suam: fm glo.
[Si participādi] Dic. ff. de sta. ho

Allegā
turpitu-
dinē an
audiat

da

De liberali causa. fo. crebij.

mi. l. z. Teruo. ff. e. Imperator.

Nec sivolēs ^{[Hec. l. ob} ^{timet siue} scienti siue ignoranti p̄fiteatur. S̄z ^{glud i ascripticio si alia ad sint que} adesse op̄s. 7. de agri. z. censi. l. cū san- ^{ciamus. li. xi. fm glosam. dic ibi. x. 7. e} cimus. li. xi. fm glosam. dic ibi. x. 7. e ^{liberos.}

Si ab eo ^{[Libertas] da} ^{ta pp̄rio seruo} fecit si seruo heredis. ff. qui a q. l. si s̄ ^{uo. fm glo. vide. 5. de fidei cō. li. l. ij.}

Cū affirmes ^{[Hortat} ^{bif eū]} nō tñ cōpelleat. s̄. de trāsac. l. interpo- ^{sitas infra. e. post certi. fm glo. Et} vide quod scripsi. 7. p̄mi. vel epl̄as. l. ^{ij. 5. de cōi. ser. l. i. 5. u. a tamen.}

Cum precii ^[Libert] ^{id ē ascri-} ptici. [Addiderit] in precibus de- ^{cēdo eū ascripticiū. [Cōphēderit]} dicendo ascripticiuz [Supplicasse] ^{z confessioni vltime stabitur fauore} libertatis: fm glo.

Liberos ^{[Administra-} ^{tionis] dic. s̄. 8} ser. reipub. l. si. ff. decu. l. herennius. ^{Et vide quod scripsi in su. d. v. suc. 5.} sed aliquādo. [Certi iuris est] Sed ^{ascripticius fit per pactū scriptura} ascripticius fit per pactū scriptura ^{interueniente z temporis cursu vel} interueniente z temporis cursu vel ^{secūda cōfessione facta in actiōe vel} secūda cōfessione facta in actiōe vel ^{libris sensualibus fiscali. S̄z solū t̄ps} libris sensualibus fiscali. S̄z solū t̄ps ^{nō sufficeret: vt solū pactū. 7. 8 agri.} nō sufficeret: vt solū pactū. 7. 8 agri. ^{z censi. cū sancimus. li. xi. cum no. et} z censi. cū sancimus. li. xi. cum no. et ^{l. cum satis. 5. euz aut. 7. de prescrip.} l. cum satis. 5. euz aut. 7. de prescrip. ^{longi tempo. que p. li. l. si. S̄z hō le-} longi tempo. que p. li. l. si. S̄z hō le- ^{gitimus constituitur per pactū: vel} gitimus constituitur per pactū: vel ^{solo temporis transcurso: vt no. in} solo temporis transcurso: vt no. in ^{spe. de sen. p̄ si. primo querit cum se.} spe. de sen. p̄ si. primo querit cum se. ^{Item hanc. l. intellige quo ad pp̄rie} Item hanc. l. intellige quo ad pp̄rie ^{tatem: pactum tñ z cōfessio p̄iudi-} tatem: pactum tñ z cōfessio p̄iudi- ^{cāt quo ad possessionem infra. e. l. i.} cāt quo ad possessionem infra. e. l. i. ^{terrogatam: nō. Item dic iudicialis} interrogatam: nō. Item dic iudicialis ^{confessio z in figura iudiciū facta p̄} confessio z in figura iudiciū facta p̄ ^{iudicaret in seruis et ascripticio vt} iudicaret in seruis et ascripticio vt ^{hic notatur.}

Nō mutāt ^{[Aspira-} ^{uerit] oīo}

ignorante. 7. qui mili. non pos. l. sup ^{seruis. fm glo.}

Si ex libera ^{[Lōsecu-} ^{tus eo] nī} si casibus. insti. de nox. in prin. s̄. 8 ^{pa. qui si. suos dis. l. ij.}

Principaliter ^[Hec oīa] ^{infra ne de}

Vite ordiata ^{[P̄ro li-} ^{bero ha-} bet]. ff. e. l. ordinata. ff. ex q̄ cau. ma. ^{l. i. 5. is autem. ff. de v. suca. l. si is qui.} l. i. 5. is autem. ff. de v. suca. l. si is qui. ^{5. si seruis. 7. de asser. tol. l. i. in prin.} 5. si seruis. 7. de asser. tol. l. i. in prin. ^{ff. de pro cu. l. seruis. 5. i. 5. qui da. tu.} ff. de pro cu. l. seruis. 5. i. 5. qui da. tu. ^{vos. l. i. Quo ad quedam tñ non ha-} vos. l. i. Quo ad quedam tñ non ha- ^{betur pro libero. ff. de re mili. l. qui} betur pro libero. ff. de re mili. l. qui ^{status de acquiren. pos. l. iij. 5. si su?} status de acquiren. pos. l. iij. 5. si su?

Nec omīssa ^{[P̄ro uis-} ^{dit] supra}

Si ministeriū ^{[Ac-} ^{te ne} sciente] alias p̄tra. ff. de inge. l. si. et ^{hic no. dum tamen esset maior.}

Multis ^[P̄ro bationē] ^{nō sic i matre. s̄} de ingenu. l. iij. De auo dic infra. e. l. ^{au. fm glo.}

Ad p̄bationē ^{[Non} ^{suffi-} cit]. s̄. loca. l. ad p̄bationez de in. et ^{fac. igno. l. non idcirco.}

Principaliter ^{[P̄secu-} ^{tionē] causa nō potes ip̄m remouere ^{sed assistere potes. ff. de in offi. testa.} sed assistere potes. ff. de in offi. testa. ^{si suspecta. de ap. l. ab executore. 5. i.} si suspecta. de ap. l. ab executore. 5. i. ^{Sed si principaliter esset tua: tunc} Sed si principaliter esset tua: tunc ^{posses. ff. 8 re iudi. l. sepe. Et ita no.} posses. ff. 8 re iudi. l. sepe. Et ita no. ^{Inno. extra de sen. z re iudi. cum su-} Inno. extra de sen. z re iudi. cum su- ^{per. Et nota q̄ assistens seu alit̄ a p̄-} per. Et nota q̄ assistens seu alit̄ a p̄- ^{secutione remouens/recipiet causaz} secutione remouens/recipiet causaz ^{in statu quo erat. Et si alius erat ex-} in statu quo erat. Et si alius erat ex- ^{clusus ab aliquo articulo. is sup̄ue-} clusus ab aliquo articulo. is sup̄ue- ^{niēs nō admittetur. vt ibi plane no.} niēs nō admittetur. vt ibi plane no. ^{Quod tamē verum est si sciuit cau-} Quod tamē verum est si sciuit cau- ^{sam agi. alias admittitur: vt i spe. 8} sam agi. alias admittitur: vt i spe. 8 ^{ap. 5. sequitur. p̄. quid si a sententia.} ap. 5. sequitur. p̄. quid si a sententia. ^{Hec poterit tertio appellare si reus}}

De eo q̄ ^{assistit} ^{cāc vel a} ^{p̄secutio} ^{ne remo-} ^{uet.}

Scripti ^{cus si fit} ^{z pactus}

Nota.

Bi.

Liber Septimus.

bis vel semel appellauerit: vt ibi no. Innocē. Et si se inimicet vel se opponit vel appellat ex eo quia sentētia faceret sibi aliquale preiudiciū: debet cōcludere ne sibi preiudicet. Si autem ex eo q̄ pareret rem iudicatam: tūc concludet vt principalis. dic plene ibi. Vel potes dicere q̄ audietur ex sua persona: non autem ex persona rei. ff. man. l. idemq; §. generaliter. et hic supponit. l. ista. Nam hic reus non audiretur qui cōfessus erat: et tñ principalis auditur. Sed quid si sentētia erat lata contra eū? Dic q̄ tunc non audieris si sciebas causam agi / et ad te pertineret defensio cause: vel si cēt talis causa in qua nīa i vna lata obstaret exceptio rei iudicate in alia. Vel si fuisses i p̄io p̄cessu. ff. de re iudi. l. sepe. nisi appellationes. j. temp⁹ debitu. ff. de appell. l. a sententia. et d. c. cū super. Alias audieris opponendo te executioni. In hoc tñ aduerte qz vbi in re q̄ petebatur fit executio / tūc nō audieris si sciebas causam agi / sed fiet executio: alias sic dū tñ promptam probationem offeras. extra de testi. c. venies et d. c. cum super. etiam si diceres te possidere. vt. d. c. cū super. ff. de re iudi. l. a diuo. §. si super. ibi cū dicit de p̄prietate. Si autē in re alia qz forte debitū petebat et pro debito fit executio in re: tunc indistincte audieris vt. d. c. cum super. si te opponas pro iure quod habes in re. fec⁹ si in possessione: vt no. Innocen. in. d. c. cum super. Vel dic q̄ contra tertius possidentem nō fit executio: vt no. i spe. de do. et contu. §. restat. ꝑ sic. quid si apud. Et hoc si constaret eū possidere. sed si esset dubiū / et tertius opponeret se ꝑ iure quod habet i possessione tñ. tunc non admitteretur. de hoc scripsi. ff. de appell. l. a sententia [Inuitū]. ff. de libe. cau. l. iij. §. app. si per lusoꝝ. de re iudi. sepe. §. scientibus. et vide. ff. de bo. libe. l. si liberus meus. et quod scripsi. j. de app. l. addictos.

Se oppo
nēs ex
cutiōi au
diatur.

8

[Sicut semel] ^[Dante mittēdi]
Sed forte causa ludi. vel ostēdendū aliqd. ff. de acti. et obli. l. obligatio nū substantia §. si. supra loca. ad probationē vel forte alias ficticie. ff. q. et a qui. l. et si priuatus. §. i.

[Eaz q̄] ^[Hō sine dolo] ^[Sed] ^[Cus si bōa fide. ff. e. l. i. §. pot.] ^[Simile h̄re] ^[vbi ita cā audiet ac si cēt serua.] ^[Sui p̄ceptio ne] ^[per tormenta si sit possessio et p̄prietatis q̄stio. alias cōtrariū. ff. de questioni. l. de minore. §. si.]

[Parētes] ^[Hō cōfessio ne] vide. s. e. nec si volens. et l. liberos. dic ibi.

[Interrogatā] ^[Ap̄ acta] ^[si eū coram iudice. ne ob infra. e. iube mus.] ^[Et hoc si iudex de li. cā cognosceret. alias dicitur hic / s̄m glo. et doc.] ^[Et dic plene vt. j. l. pe. no. i glo.] ^{[De fensionē] vide. s. e. liberos.}

[Sicut instrumēta] ^{[Amisio]. s. de fide instrumē. l. cū instrumentis.}

[Sicut datā] ^[Instru mentū pre stare. s. de fidei. li. instrumentū. dic ibi.] ^[Logitur officio iudicis. vel cōditide ex hac. l. ꝑro quo. ff. de vā. in fec. l. dies cautioni ad. l. fal. l. penul.]

[Arrianus] ^{[Lū eo] ^{[Cus leonide] ^[p̄fite tēdo arrianū fuisse seruū.] ^[Cōfessio nem] q̄ coheres dixerat peculū / nō hereditatem arriani.]}}

[Qui paterni] ^{[ꝑroba ri] et ꝑsumi. [Mutari] dic. s. de ꝑba. l. neg}

[De ancilla] ^{[ꝑbanere] ^[nō ambigi tur] hodie vide supra. ff. i. l. ff.]}

[Solo obseq̄] ^[Non ne cessarij.] ^[alias fec⁹. ff. de agno. li. l. alimēta. §. si. de iure patrona. l. ingratus. de remil. l. nō oēs. §. qui capt⁹. s̄m glo. s̄.]

De assertione tollenda fo. cxviii.

[Clamento] vide supra de liber. et eo. li. l. ij.

Si tibi [Prout videte] dic. j. de iniuri. l. i. qdem [Habita] statim ne videatur absoluere differtur tñ cognitio vt se quis. ff. e. ordinata. [Snam] sup ca lumnia. [Postulare] glosa dicit vt in cā stat⁹ non iuraf de calūnia. nec ob. j. de ca. l. q non pbasse. vel dic q tibi supra de iudi. l. sancim⁹. [Fuerit pnūciatū] vel añ si erat i possessōe libertatis. j. de ordi. cogni. l. fi.

Licet ac cepta [Hō pōt] supra de ma. vin. l. i.

Libera [Ancilla] supra d seua. cōsul. clau. l. i supra. e. si liber homo.

Non idcirco [Pati q] stionem pōt] secus e j. ff. e. si cui. s. tutores.

Post certi [Pasciscen] do] s. d trās sc. l. iterpositas s. eodē cū affirmes [Tibi tradere] qñ seruos. s. si vt ser uirer: nō valeret ppetuo. sed ad tps sic km gl. dic s. d vsufu. l. ātiqtas.

Si filium [Quēdidisti] r ita pmissi crimē. l. fauie d pla. j. ad. l. fa. de pla. [Ignorantiā] supra de in inte. resti. d tutela. ff. vnde cog. l. octau.

Non ideo [Limiarcha] ff. d ser. fu. liminarche [Douer] s. e. nō mutāt.

Liberos [Profitētes] dic supra. e. liberos. z. l. interrogatam.

Iuxta edicti [In liberali] b⁹ q sntoic. j. de arbi. l. nō distinguem⁹. s. iul. ff. e. igitur. [Negocijs] Idē de ascripti cijs et sili⁹: scdm gl. [Absente] vis de hodie. s. de iudi. l. properandum. [Nihil prohibet] hoc vey si agatur de libertate competente secus si de competitura: scdm glo.

Iubemus [Prīcipalē fece] rat] quo ad plenā

pbationē. s. adminiculaf. s. de pba nō eplis. [Id obesse] qz nō posside bat: alias p iudicaret. infra q mili. si pos. sup suis. z. l. fi. z facit extras sē. excō. c. fi. i cle. [Alū iudicē] pdeces forē [Patuerat] vic s. e. interrogatā z. l. liberos.

Placuit eos [Quaz] mox] .i. lite pēdēte. [fortunā matrū] z sniaz secus si aggeret de dominio iter du os. ff. d ex. rei iu. l. si qs cū. s. si ācillā

De assertioe tollēda

Ites [Prosluerit] i cā liberali se c⁹ i alijs. ff. d p. cu. l. suū z l. nō solū. s. si stat⁹. gl.

[Adnime] de duca f p assertionē. s. p scōaz appellationē sic si fiat. glo. [Collocari] vide. j. ti. i. l. fi. [Erigi] de stando iuri s. d epi. z cle. aut. gñā liter glo. vl de illa d qua. j. titu. i. l. fi. [Accusauerit] .i. vocauerit z pste rit: vt hūno. [Pure] priuabūf] simi le infra de re mili. l. ram collatores. ver. qm. z ver. si qs vero. lib. xij. Et forte est hic spāle: nec ob. ifra. d ap. l. si apud vtrūq. ff. de le. ij. cū fili⁹ s. varijs d inoffici. testa. si pars. z hoc no. Inno. extra d rescri. ex tenore. z c. fi. dic ex. d rescri. e. dispēdia. li. vi.

Expeditaz [Subtractus] post litis ptest. secus si ante. ff. de euc. l. a tibi iudi ca. solui. l. si seruus: km gl. [Fuerat] post litis cōtesta. [In pñti] vel i cā liberali: secus si ali⁹ eū euinceret. ff. de rei ven. l. vitq.

Quib⁹ ad liberta tez proclamare nō li/ cet: et de rebus &c.

Dispac cā [Hō d] nega tur] p ptozi tamē succur rit. ff. d libe. ca. rectissime

cū se. [Libertas]. ff. de libe. cau. nō ideo. [Libertas]. ff. e. lucius.

De latronum.

[Fiscali] princeps ordinavit q̄ eēt capientis.

Si quis

[Negociatōe] sic. f. d. acq. pos. l. nemo. s. d. fide iſtru. l. plures. [Ab eodē]. ff. de acq. re. do. l. hō liber. s. i [De furtiuis] q̄ forte aliquid surri puerat dño. [Ex earū] non tñ contē platione dñi. ff. de vsufruc. l. s. si qd sed si ex opera: est bo ne fidei pos. an litis cōtesta. ff. de rei vendi. l. pretoz. [Utrog] ff. de libe. cau. l. i peratoz. z. s. de nego. gest. l. i. et. f. ti. l. i. fina.

De ordine cogni/ tionum.

Quia ipse [p̄tātē] quasi visceret nulla. f. d. adult. l. qm̄. Et dicq̄ hic vtraz qd̄ erat p̄ncipalis. z ita nihil facit ad hoc qd̄ no. s. de ordi. iudi. l. i. f. glo. [Hō dubita bit]. f. e. si stat. z hoc verū nisi in cri minib⁹ q̄b⁹ seru⁹ admittit f̄m glo.

Si hereditate.

[Cōtrouerſia] p̄ncipalr [Hereditate] et incidat qd̄ libertatis [p̄o nunciatū]. ff. de excepti. rei iudi. l. si quis cū totū. et. l. cū querif. et hoc si fuit plene cognitū. secus si sūmarie. ff. de li. ag. l. si quis a liberis. s. fi. et. s. parēs. z. s. solet. de his qui sūt sui vel alie. iuris. l. pe. scdm̄ glo.

Si crimē

[Sporteat] ponevnuſ ac causabat eā de crimine/ alit dicebat eam seruam. vel ille idē qui eā accusabat dicebat eam esse seruam: scd̄s glo. prima verior. f. l. prima [Judi cium] tanq̄ p̄ncipale. [Cause] scz p̄ dicte/ an sit seruus vel non. [Euane ſcat]. ff. de iudi. l. vi.

Cū status

[Admisse rit] non ad-

mittit si sit ipubes/ vel si nō sit cōpe tens iudex f̄m glo.

Si res

Dic infra. l. finali.

Si quādo

[Facit. s. ti. ij] i. s. super d libe. cau. si tibi. supra ti. i. l. fin. [Au dientiam] jertā post litis cōtesta. nō solū ante. f. s. cū autē. scd̄s glo. [Se questrari]. f. de agri. z cen. l. litibus. li. xi. [Alimonia] p̄tra de accu. c. ex parte. ff. d. inoffi. testa. si instituta. s. penul. de iure deli. si filius.

De collusionione de/ tegenda.

De seruū.

[Captiuitatis] dixerat ei se ingenuū: s̄ tanq̄ ser uū fuisse detētum/ q̄ ab hostib⁹ fuerat detēt⁹ z hec mulier cō fessa erat p̄ collusionē [Libertatez] hāc potuisset dedisse/ si nō dū fuisset accusata/ insti. de here. isti. s. est aut. [Emissus] f. de capti. l. fi. [Consen sus tui] q̄ forte p̄sensisti matri erro nee: f̄m glo. s. d. u. z fac. igno. l. iij.

Si libertine

[Pact] supra de ige. l. ingenui. [p̄remioz] q̄ acq̄rit sibi ius patronat⁹. ff. e. l. libertinus.

De de statu defū/ ctozum &c.

Quinquennūz

[Hec] an nisi pp̄ bona. s. d. libe. ca. l. p̄ncipalr [p̄tē] post q̄nquēniū p̄t q̄ri ad bonū. ff. e. l. i. z fi. z pe. sed nō ad ma lum: vt hic. [p̄tē] dic q̄ hec p̄scriptio procedit sine titulo. vt. f. ti. i. l. ij.

Aditus

[Roman⁹] i. tanq̄ libe ber. nūc tñ asserit hū fuisse. [Bonoz] mulier: [vz] domici one q̄ defūcta erat/ z here. instituerat

Si is qui

[Decessit] nota nota multa necessaria

De pecu. ei⁹ q̄ libertatē meruit. fo. cxcix.

q̄ defunctus sit. ⁊ ante q̄nquēnium ⁊ q̄ vt liber vixerit. fm̄ glo. dic̄ infra l. si is in textu.

Quāuis [Durat] vide ⁊ si pen. ap. l. i. ⁊ y. s. de libe. cau. l. principaliter.

Si is [Epist] lite presta ra. ⁊ l. si. [Hō phibe ris] vide. ff. e. l. ij. §. fi.

Quod [Ad speciē] cū nō sit eadez ratio: nec idē fauor. [p̄tinet] ⁊. d. pa. po. l. i

Si mater [Prescriptō] hec currit hodie q̄ nec olī i hoc restituebat. ⁊ sic nō obstat. s. i qui. cau. in ite. rest. nō est neces. l. sancim⁹. fm̄ glo. [p̄o sterioza] ff. d. acq. po. l. si quis an. ad l. acq. l. item mela. §. sed ⁊ si.

Si pater [Iudicē] Hō q̄ prestatio facta nō iure nō valet ⁊ p̄ nō facta habetur. ff. de re iudi. l. iij. §. cōdēnatū nec p̄dest ad iterruptionē sicut nec ab alio facta. ff. de diuer. ⁊ tempo. p̄scrip. l. intra quattuor: fm̄ glo. q̄ verū est si fiat coram iudice non cōpetente. sec⁹ si instātia perūt sine culpa patr⁹/ forte lapsu tēporis: vt no. Innoc. de app. c. vt debitus ⁊ testi. causam que. ⁊ vide. ff. de adul. l. accusaturus. de publi. iudi. l. libellozū. §. fi. ⁊ vide quod no. ff. de dolo. l. arbitrio. §. dolo.

Repetitio [Conuersatus] ⁊ sic hic ti. nō defēdit nisi bone fidei possessores: s; glo. v̄l hic cū ab alio possidet

De lōgi t̄pis p̄scrip̄tione que pro libertate ⁊ non. ⁊c.

Ala fide [Lōgi tēporis] s; longissimi sic fm̄ glo. ⁊ in ascriptio / q̄ dragenaria: fm̄ glo. vel nullo t̄pe si habuit aliq̄s de agnatis. dic̄

Lōtestra tio si iur facta pro nlla hēt.

infra de agric. ⁊ cen. l. cū satis. i. p̄n. l. xi. [Libertatis] s. vbi cā status. l. i. de li. causa ea que. vide. ff. de vlt. ca. l. is qui. §. si seruus. dic̄ ibi ⁊ vide extra de sen. excō. si iudex. li. vi.

Prestat id est quasi possessio. [Spaciū] Siue inter p̄sentes siue absentes: glo. [Aborati] ⁊ si ne ti. fm̄ glosam. [Et ciues fiāt romani.] ar. q̄ ille qui se gessit p̄ legitimo p. xx. annos habet p̄o legitimo. extra de p̄es. non hap. c. fi. ⁊ ibi de hoc ar. p̄tra. qz matrimoniu⁹ v; p̄ bari. xxx. q. v. c. aliter. ⁊ c. nostrates

Qui se gessit p̄ legitimo p. xx. annos.

Sola t̄pis Supra vbi cau. sta. l. fi. ff. de libe. homi. exhi. l. si. §. i. [Et q̄tati] opponit̄ infra de agri. l. cē. l. i. cū satis. §. cū aut. li. xi. s; ibi i ascriptiōis q̄ sunt liberi: fm̄ glosam. ibi notatur cōtra. q̄ solum tempus nō sufficiat: ⁊ scripsi supra de libe. cau. l. liberos.

De peculio eius q̄ libertatem meruit.

Unge [Euidētissim] mi. §. ff. de pecu. l. si stich⁹. insti. de le. §. peculū. ff. d. dona. l. donatiōes. §. pat. falsit in casu in quo data iter viuos est p̄inde ac si in codicillis. s. de laria liber. tol. l. vnica. §. s; sancim⁹. dic̄ ibi

De senatuscon. clau. tol.

Om̄ i nostris. [Denūciationes] insti. d. suc. sub. §. i. [Cupidine] glo. notat hic de amore. [In seruitutē] ieo q̄ adheret seruo. [Siue perse] Dic̄ infra de emen. seruo. l. i. [In suum damnū] vt filij non sint ascriptiōis nati ex libera. nisi in casu. ⁊. de iurileg. l. iij. li. xi. nec debent p̄uaz

§. iij.

Liber Septimus.

nere in rure. vt hic no. z facit in aut. constitutio q̄ ex ascriptio. s. ex libera nāq̄ matre. coll. v. fm p̄. j. ple ne vide de agrico. z cen. l. cū satis. s. caucant. li. xi. z cōcordat. e. ti. l. fi. vñ hec lex nō h̄y locum in colono vel in quilino. vt. c. ti. l. diffinimus.

De nudo iure quiri/ tum tol.

CSicut in libertis triplex erat sta tus insti. de liberti. s. libertinoz. sic z in seruis. qz quidam habeant ple nū. alij semiplenū. quidā nudū idā sine vtilitate bñtū. qd tollit hec lex z insti. de iur. perso. s. fi. fm glo.

De vsucapioē p em/ ptioē vel trāsactione

Mincipia. [Con tractuz sit. s. qd cū eo. l. si libe rā. ff. de furtis si alienū s̄ q̄uis furtū si fiat: qz nō p̄tractauerūt. nichilomin⁹ cessat vsucapio ppter malā fidē. s. de vsu ca. trāsfor. l. fi. Itē huic legi nō ob stat. ff. de p̄hen. emp. l. rē alienaz: qz nō loq̄tur quo ad vsucapioē: s̄ quo ad p̄iudiciū vendentis sup q̄ distin gue. e. ti. si in emptioē. s. itē si ēptoz.

CSi cōtra [Heritā] z sic fuit cā. ff. d. le. i. l. filius. s. diui. [Non potuerūt] tū qz cōtra voluntatē testatoris supra. de ma. testa. l. s̄ volūtate tum qz res pupilli. ff. d. acq. re. vo. l. bone fidei.

CSi matrē [Dicit supra de furt. l. ācille

CVenditioē. [Nota qd no mie meo ge stum est possum habere ratū in mei p̄iudiciū. ff. de pigno. l. si fund⁹. s. i. z supra de rei vēdi. l. mater. Item nota qz bona fides req̄rit in emptio ne. qd est v̄x in duobus spibus/ cō tractus: z traditiois. In ceteris cō tractibus sufficit tempore traditio

nis. ff. pro solu. l. iij. Et est ratio in emptione ppter eius frequētiaz. vt ibi notatur. Et est bona fides si cre ret in facto. Quid si in iure? Glo. vi cit qz hic est bone fidei. p. l. ff. de pez ti. heredi. l. sed si lege. s. scire. sed ibi quo ad fructus. vnde glo. sentit con tra. ff. de vsuca. l. si fur. s. i. pro quo. e. ti. l. nunq̄. z illā sequitur Dy. extra de regu. iu. c. possessor. li. vi. Forte haberetur pro bona fide vbi tracta retur de apicibus iuris. ff. nāda. l. si fidei uos. s. penul. Et vide plenus ff. de iu. z fac. igno. l. iuris ignozan tia. in vsucapio. **C** Quid si errat in iure z in factor? Dic bone fidei. vt no. ff. pro dona. l. si vir v̄roni. Et idē sequitur Dynus extra de regu. iur. c. possessor. li. vi. vide. e. ti. qui cōtra iura mercatur. Ja. de ra. dicit qz error iuris ex parte accipientis non impedit bonam fidem: sed non dat titulum: z ita intelligit predictas le ges. Melius videtur dicendum e contra. Et notatur insti. de vsu ca. s. item si is.

CSi partē [Compleuit] vide aut. ma le fidei. [Possessione amissa] vi ex pulsus. secus si cōpulsus supra qd me. cau. l. si vi. Itē dic qz amissa pos sessione: z accepta ab iniusore alias posset vsucapi. ff. de vsuca. l. nō solu s. si domin⁹. Glo. videtur dicere qz si rediret in potestate possessoris qz uis non domini: qz purgaretur vitū z hoc videtur notari. ff. de preca. l. certe. s. iulianus.

CCum sit probatū [Vsucapi] nisi redeat in potestates creditoris. ff. de solu. l. fina. sed si de bitoz surripit rem suam z per ipsuz obligatam. fit furtum. non tamen vsucapio ipeditur. ff. de furtis. l. cuz es. s. i. de vsucapio. l. sequitur. s. si rē Sed si extraneus surripuit: oportet qz redeat in potestatem domini. ff. d. vsuca. l. sequitur. s. qz autem. s̄z glo. z doctores.

Si dic turin em ptioē ad esse bona fides.

ds

Nota.

Nota

Sciens seruum.

[Comittit] vt instit. de vfuca. §. fur-
tue. [Possideat] ab eo qui emit su-
pra de furto. l. alienū. r. l. si fū. r. §.
e. l. i. siue eis rē traditā siue dimissā

Ex causa [vfucape] hoc
traditio. Sed vbi fuit retēto dicūt
Pla. Bal. et Hu. hoc nō obtinere,
qz tunc dñius non transferret. ff. de
con. ca. da. l. iij. §. subtilius. S3 Jo.
contra. pro quo. ff. de vfuca. l. si per
errore. Doc. primā approbant. et. l.
si per errorem loquit vbi precessit sē-
tentia: vt ibi scripsit.

Cum qui [Defendit] su-
pra de auc. p.
stā. eū qui. Nec obstat. ff. e. l. ij. §. si a
pupillo. qz hic sciebat pupillum: ibi
non. Vel dic qz res non erat pupilli
sed eam bona fide possidebat.

[Ad iniquū] vendicando rem non
offerendo precium. [Exceptione].
ff. de excepti. doli. l. apud celsū. §. si a
pupillo. Et est locupletior. vel qz h3
pecuniā vel aliqd emptum ex ea. v1
impendit in rem necessariā. ff. de for-
lu. l. in pupillo. de mino. verus. §. itē
non restituit. istitu. qui. aliena. nō li-
cet. §. nunc admonendū.

De usufructu. p donato.

Sive [Fuerit] ptoze ca-
su iure traditionis
posteriorē vfuca. iure. ff. de
bona. l. aristo. §. idē aristo.

Irritam Dic qz iust9 er-
ror habet p ti-
tulo. ff. de vfuca. l. celsus. pro ptoze
l. qz vulgo. sed iniustus nō: vt hic. et
ff. de vfuca. l. celsus. In emptōe re-
quiritur iustior: qz h3 glofa dicat iu-
stissimus. Sed qd sit iustus/quid iu-
stior: dic plene. insti. §. error. vt scri-
psit. [Sed qd si pater donauit filio
in potestate? Glo. dicit qz non vfuca-
pit ti. pro donato s3 titulo pro lega-
to. ff. eo. l. i. §. et. l. si pater. et intelli-
git. quando ei donat rem alienam.

Item quid si vir donat vxori/ r itel
ligit rem alienam? Dic qz inuita vi-
ri vfuca pit/ si vir non fiat pauperi-
or. ff. e. l. si vir. Et post mortem: quia
donatio tacite confirmatur. Secus
si matrimonium diuortio solueret.
vt notat Dy. i dicta. l. si vir. [Licet]
nisi cum causa infra de reuoca. do. l.
fi. [Si error] nisi iustus esset error.
ff. pro suo. l. vltima.

De usufructione p dote.

Res mobiles

[Uicio] quia non fuerūt
furtive. Distingue hic qz
cum res aliena datur in dotem: aut
ante matrimonium /aut eo contra-
cto. Primo casu. si quidem estimata:
vfuca pitur pro emptore. alias p
suo. si inestimata tunc pro suo vfuca
pitur. Secundo casu. si quidem ines-
timata: vfuca pitur titulo p dote.
Si estimata: titulo pro emptore. vt
habet. ff. e. l. i. §. r. ij. scdm glo. Sed
ad primum meimbruz ob. ff. pro em-
ptore. l. ij. §. si sub conditōe. qz i pro-
missione dotis est tacita conditio.
Sed hic vt dicta. l. ij. no. per glof. et
Dy. qz tacite in dubio v1 agi vt sta-
ti transeat dominū. r p cōse quens
cā vfuca piendi qñ tradit estimata.
Secus si estimata: vt ibi notat.

Res alie
na in do-
tē data q
titulovst
capiat.

De usufructione p herede.

Cum [Pro herede] id est
quando quis est he-
res vt. §. l. l. se. [Lapere pos-
se] ex persona matris. sed tua sic. ff.
e. l. ij. §. finali.

Nichil [Obtinuit] qz nō
habent titulus cū
reputarentur domini: viuo patre. ff.
eo. l. ij. §. fina. sed a patre inchoatam
filius pfcit. als nō vfuca pit: etiam
pro suo. nisi esset emancipatus. Et

B. iiii.

Locuple-
tior qst

Error h3
p titulo.

R

scintellige ff. p suo. l. penul. §. si pa
tri: scdm glo. Habet ergo locū is ti
tulus qñ defunctus possidebat bōa
fide: et deficiebat ei titulus quez ex
traneus habet heres: sed non suus.

Sed quid si defunc⁹ habuit ma
lam fidē z heres bonā? Glo. finalr
tenet q non pzoedit etiā si velit in
choare a seipso. per. l. cū heres. ff. de
diuer. z tēpo. prescrip. Sed sec⁹ cēt
in singulari successore: vt ibi notaf.

Quid in successore bñficij eccle
siasticū? Et idē qd̄ inuenerat. extra
de deci. dudū. Et qd̄ notat Inno. d̄
iure patro. pastorali. p hoc facit. ff.
pro empto. l. ij. §. pomponius.

Cōmunta de vsu/ captionibus.

Di ex cōducto

[Possidere] nullog mō
possidet colonus: vt hic
plene: s̄tm̄ detinet: z sic
itellige. ff. p̄mu. diu. l. cōt̄ diuidūdo
§. sed neq; nec potest agere vñ vi. ff.
de vi et vi ar. l. i. §. deicitur. qd̄ ē ve
rum indubitate de illo qui ad modū
cum tempus tenere habet. **S**ed
quid si ad nō modicū vs̄ p̄perpetuus

Videf q possideat naturaliter. ne
pōt̄ intelligi. ff. de lo. public. fru. l. i.
cum notatis. Vel dic q̄ ibi est spāle
Et idē vñ in censitore z emphiteo
ta: vt naturaliter possideat vt no. ff.
de acquiren. pos. l. iij. §. e contrario.

Item et dñi ciuilit̄ per eos. extra
de resti. spo. c. cū uenisset. et c. olim.
iij. z. c. pisanis. extra de prescrip. ad
audientiā de appe. c. bone memorie

Et vide in spe. d̄ loca. §. nūc aliqua.
ver. liij. et tales possessiones nō pos
sunt interuert̄e secundū glo. quod
verū est nisi causa extrinsecus inter
cedente. §. ti. ij. l. nemo. cum nota sed
feruus non pōt̄ interuert̄e: vt hic
notatur in fine. Et per consequens
nec religiosus. **S**5 si colonus de
finat possidere vel alij tradat: an do

minus p̄uuerur? Glof. disputat hic
Dic infra. ti. ij. l. fina. Et nota q̄ co
lonus perpetu⁹ similis est ēphiteote
vt no. §. de loca. pre. ci. l. fi. li. xi.

Nota.

Camp̄ridem.

[Rem]et sibi quesita m̄ secus i que
renda. institut. de vsuca. §. res fisci.

[Fiscali] dicit infra de quadri. p̄scri
ptione. l. i. [Constituit] dic q̄ aut
queritur de iuribus concernentib⁹

statum imperij: vt superioritatē vel
tributorum prestationē. et non cur
rit prescriptio. §. de prescrip. xxx. an.
no. l. cōperit. extra de p̄scri. cum ex
officij. Aut de alijs. z tūc aut de ac
quisitis: et habet locus prescriptio.
xl. annorū. §. de prescriptio. xxx. vel.
xl. anno. l. omnes Fallit. §. de fun. rei
p̄uat. l. eum qui. lib. xi. propter fa
uorem curie prescribentis. defun.
pa. l. fi. li. xi. de decur. eum qui. li. x.

In qd̄ z
quo tpe
fiscū pres
scribas.

Aut de acquirendis. tunc si tertius
possidet cum ti. prescribit iure com
muni. insti. de vsuca. §. res fisci. ff. e.

l. res fisci. videlicet rem immobilem
x. annis. q̄a si fisci semper est p̄sens.
vt no. §. de quadri. prescrip. l. i. sed si
ne ti. xx. an. i. his in quibus fisci ad
mittitur contra ius cōmune si bona
non fuerint nunciata: alias quadri
ennio. si a tempore nunciacionis ve
lit incipere: vt infra de quadri. pres
scrip. l. i. ff. de diuer. et teni. prescri.
l. in omnibus. In alijs in quibus fi
scus admittitur de iure communi/
potest dici q̄ excluditur prescriptio
ne. xl. annorū. vt dicta. l. omnes. nisi

in casibus in quibus minor prescri
ptio currit vt in tempore appellati
onis. de quibus dicta. l. omnes. nō
videtur tangere. sicut nec i omnib⁹
superius allegatis. ar. quod no. §.
in qui. ca. i. inte. rest. non est necessa.
l. sancimus. Et potest dicere q̄ cur
runt actiones: nisi alias reperitur/
quandoq; tamen reperitur. C̄ de sē.
ten. aduer. fis. la. retrec. l. i. li. x. Et i
dem intelligit glof. in rebus ciuita
tus. quia necessarij sunt. xl. anni: per

Succes
sor qualr
vsucapit.

Colon⁹
an possi
deat vel
dñs p̄ eū.

Colon⁹
an possi
deat vel
dñs p̄ eū.

homnes. scdm glos. Et hoc quando res fiscales vel ciuitatum non sunt vsibus publicis destinate. tunc enim non prescribuntur. ff. de via publica l. viam. ff. e. l. fina. ¶ Item dic q in quattuor casibus requiritur longitudo in republica. s. de sacrosan. eccl. l. fina. Itē videtur q in priuato patrimonio/fiscus gaudet prescriptio ne. xl. annorum. C. de fun. rei priua. l. nemo. li. xi. Item nulla prescriptio currit in casu infra ne rei dñi vel tēplo. l. i. vel dic vt ibi. Item dic q hoc die quo ad ecclesias vñ aliud tēpus extra de p̄scrip. c. ij. li. vi. sed ibi speciale quo ad ecclesias. vel dic idē in fisco in rebus que ab ipso tenent in feudū vel ad censum. vt scripsi in situ. de vsucapi. §. res fisci.

¶ Si mala fide.

Dic supra. e. l. nihil.

¶ De vsucapione trāssoz. & sublata differētia rerū. &c.

Quoniam nri. [Aut qritū] id ē fo manoz. hz glo. [Lōtinētes] i fra de p̄scri. xxx. ā. l. cū notissimi. [Abseri] nota cōtra ptalicos. [Ladebat] j. d eman. lib. l. i. [Per continuū]. ff. de vsuca. nōnūq̄ §. i. Et quomodo p̄batur. vide j. de prescri. lon. tem. l. i. [Ab initio]. ff. de vsuca. l. sequit §. De illo. Sed de iure canonico requiritur semper bona fides. extra de p̄scrip. c. quoniam. Item quo ad alia in casibus. s. de incest. nupt. l. cū ancillis. ff. de petit. here. l. sed si lege. §. de eo depositi. l. i. §. fi. Sed si p̄pleta vsucapioe superueniret mala fides possit retinere sine peccato. vt not. extra. e. ti. c. vigilanti. et per Inno. de iure pat. c. cura quo ad fructus. dic. ff. de vsuc. l. qui scit §. fi. Aliqui tñ p̄tra. vide extra de regu. iu. c. pos

sestoz. li. vi. in nouella. [Bona fide] fallit. s. de furtis. l. ancille dic ibi. [Scientia] siue eius qui acq̄siuit/siue eius heredis. isti. de vsuca. §. diutina. ff. pro emptore. l. ij. §. si defuit? secus in singulari successore. e. l. §. si eam. quia heres est eadē p̄sona. &c. Sz si mobilis est: ex quo scit alienā et eam contr actat facit furtuz. s. de furtis. l. alienū. Sed dic q nō facit inspecto initio quo titulus habuit bonā fidē. ff. de ser. corrup. l. i. §. i. Vel si facit furtū: nō interpellat vsu capio cepra. ff. de fun. do. l. si fundū: fm glo. Sed qd si habuit bonā fidē quo ad dñū: s; malā quo ad obligationē vel ecōtra? Dic q p̄scribit in hoc q hz bonā fidē: & quo ad hoc q hz malā fidē nō. vt no. in specu. d p̄scrip. ppe finē. & ver. s; nūqd possesoz. [Abācipi] id ē italie. [Et nemā capi] i. puincie: fm glo.

¶ De acqui. & reti. possessio.

Quoniam liberā. [Per] [sonas] s. p. quas p̄so. l. i. Idē p̄ seruū etiā alienū. ff. e. l. si me i vacuā §. fi. dñi tñ ha beat animū acq̄rēdi. ff. e. l. i. §. s; et p̄ eū. Et dic q aut tradēs & recipiēs/ gerebāt in anio q mihi quereretur. et qrit statim. vt hic. Aut neuter: et tūc nō anteq̄ venerit i meā ptātem ff. de acqui. rez. do. l. res. Aut alter. tūc statit vt. ff. e. l. i. §. hoc quoq; d do na. q mihi. de acqui. re. do. si pcurator. Itē hanc. l. intellige in pcuratore sec⁹ i negocioz gestore. ff. d neg. gest. l. si ego. & tibi nota. ¶ Sz quare nō queritur ignorāti cā vsucapiēdi ff. e. l. possessio. §. i. & hic dicit glo. qz tibi requirit bōa fides quā ignorās nō habet. Vel dic q vsucapio est cōtra rōnē naturalē: nō magis restringitur scdm Ia. [Possessionē] & dōminū. j. l. per pcuratorē.

Quasi mihi p̄ a liūqratur possessio.

nō cōtra ptalicos.

Si supue nit mala fides vsu capiōccō pleta.

C Minus [In vacuaz] nō est necesse: vt. ff. de rei ven. l. si ager. vt hic. **D**iu idē si momento: scdm glo. Unde dic ple nius q aut occupauit venditore ex pisse volente: r non est predo supra de pigno. ac. l. pignore. Aut expresse se contradicente: r tunc est predo. ff. e. si ex stipulatione. Aut tacente. et tunc aut sciēte/et non est predo vt hic. ff. si serui. vendi. l. si a te. quod ē verum si soluit precium: vt nota. i. di cta. l. si ex stipulatione. vel dic idē si non soluit. et sufficit sola sciētia ad instar legatarij. ff. quo. lega. l. i. §. re diguntur. Aut ignorante: r tunc p̄t distingui an soluit precium vel non. ff. de excep. rei iudi. l. i. §. si. f. e. i. proba. Et nota q possessio p̄bat p litteras qd est verum si littera dicat rem scō spectu traditaz. alias cōtra. ff. e. p̄e dia. Item nota q emptor q soluit p̄ ciū excusat a furto. ff. de furtis. l. eū qui. §. i. quod est verum hoc casu. sed non generaliter supra quod cum eo l. si liberam.

Donatarū **O**pponit. ff. e. l. i. §. a. dipiscimur. et. l. quis. §. infans. Quidā dicunt q hec illas corrigat. Et hanc Pa. de ra. cui obstat. f. d. vo na. l. siue emācipatis. Alij vt Jo. di cunt q querit cū auctoritate tutor quod est veruz de se. Sed hec. l. vult dicere q siue auctoritate. quare dic q infans querit d̄imodo habeat a liquale p̄sensum r affectionē ad rez quā recipit. Et hanc Dynus [Infā ti] infans proprie d̄f minor septem annis vt supra de iure deli. l. si infā ti. [Tradita] auctore tutore. [Per tutorem] recipientes nomine infan tis.

Vicet **D**octores cōsueuerit hic cumulare materiā possessionis/querēdo qualr diffi nitatur/et qualiter diuidat. et plene dic. ff. e. l. i. in glosa corporaliter Et tene diffinitionē et diuisionē. Jo. et illam sequitur Dy. vt ibi. Et pleni⁹

no. extra de reg. iu. c. iij. l. vi. Et fa cit q sint due. ff. pro herede. l. iij. §. q vulgo. de verbo. obliga. l. stipular tio ista. §. hoc quoq. ad exhi. l. iij. §. fina. **S**z queritur vtruz sint due velyna trū? Est magna cōtrouersia inter Jo. et azo. Azo dicit q est vna Jo. q sunt due: scz naturalis r ciu lis. vt patet. ff. e. l. i. in gl. sup verbo aut. quod Pla. ibi cōcordat. qz aut loquimur in p̄sona vnus: r tunc est vna. aut duozū: r tunc sunt due. Et hoc vltimo casu concludit opinio.

Jo. et sunt scdm Jo. diuerse spēs nā diuerfas habent causas et effectus Nam per causas e effectus: deueni mus ad cognitionem rerum. quare dico q diuerse sūt spēs. qz vn⁹ possi det p suo vt p̄prietarius alius pro nō suo vt usufructuarius scdm p̄e. de bel. pti. r Dy. **S**ed querit qua liter acq̄rat? Et dic q corporatao vt hic. ff. e. l. iij. Sed glo. dicit ibi q fallit in multis casibus. sed dic q in nullo fallit: quia in quolibet est ibi actus corporalis: vel visus/vel rece pto clausi. vt ibi Dy. notat Et p̄o batur animus per extrinseca. vt ple ne no. Inno. extra de postula. c. hōc

Sed quid de incorporalib⁹. Dic idem cū vtiq. et vide qd scripsi supra de serui. l. i. Et quō acquirat posses sio p̄bēde? Dic per Inno. extra d̄ restitu. spo. cū in litteris. Item quō iurisdictionis: notat p euz de ca. mo. c. dilect⁹. p spe. de iurisd. om. iu. f. illud. f. de eman. l. i. l. i. dic ibi. **S**z querit quō perdat? Dic plene dic ta. l. i. et dicta glo. Illud tñ nota. q si quis nō uentat ad possessionē quā alias occupauit propter metū p̄o ne sue q propter hoc non amittit eam: vt hic. si vero propter metuz q̄ suspicatur se non admitti/ vel posse repe: li: tunc amittit. sic in tellige. ff. e. sed si nolit. et. l. si illud quod §. fi. que alias aduersant. **S**z quō p̄o bat hec suspicior? Dic q p̄ picturas si forte ille qui iurauit sit potens/ alius non. ff. e. l. quod in eo. §. fina.

Occupat
rē sibi vē
ditam.

possessio
p litteras
p̄batur.

Vide hic
late d̄ ma
teria pos
sessiois et
qualr q̄ra
tur vel p̄
datur.

Nota.

qualr per
dat posses
sio.

Quid si iuit ad iudicē? Non cre
do euz suspicari. nisi alias probetur
forte enī iuit vt cautius egeret. ff.
de no. ope. nū. l. de pupillo. §. inem
nisse. Et recipere hic suspicari nō pro
dubitari: sed pro eo qui hys animus
inclinatū ad amittenduz possessio
nem: vt hic. z per Ja. in victo. §. fin.
Et vide quod no. Innocen. extra d
in inte. resti. c. cum venisset. ¶ Sed
quid si nō fuit repulsus/nec suspi
catur/sed sic stat alio possidente? Dic
q̄ retinet. ex cursu tamē tempis p̄
sumitur obliuioz ex illa/amissio pos
sessionis. vt no. glo. ff. de vsuca. l. fur
tuz. §. i. Tuyoero dicq̄ depositio ani
mi est causa perdende possessionis:
vt hic. z. ff. e. l. peregre. que depositō
presumitur ex transcurso tempore.
oblitus tñ non habet aim perdēdi.
Sed quod ē illud tempus? Glo. dicit
q̄ arbitrio iudicis. vt dicta. l. furtuz
§. i. ¶ Sed quid arbitrabitur? Glo.
dicit q̄ de anno inter presentes. pro
quo in feu. si de inuesti. inter do. z va
sal. c. ij. Item z inter absentes est in
spiciendū an sciuit vel nō/vel an po
tuit occurrere vel nō. z talia q̄ bonū
iudicē mouere debēt. Et vide quod
no. Dy. extra d̄ re. iu. c. sine possessio
ne. li. vi. Itē dic q̄ hec nō obtinēt in
iurib⁹. vt no. de elec. c. querelā. Itē
dic q̄ i casu biēniū p̄iudicat quo ad
possessionē z p̄ prietatem. vt. §. de oi
agro deser. l. qui a gros. li. xi.

Cū nemo <sup>[Mutare] nō
si ex causa. ff.</sup>
e. l. iij. §. illud. z. l. qui bona. §. i. [Cle
ri dñij] hys possessionē amissisti. ff. e. l.
iij. §. q̄ si seru⁹. z. l. peregre. §. quib⁹
Et iunge ifra de prescrip. lon. tem.
l. male. ¶ Sed an ille q̄ emit vsuca
p̄t. vt. q̄ non. Jo. §. cui⁹ opinio ap
probat hic in glo. Et idē i p̄curato
re q̄ alij vēdidit anq̄ mibi noie cui⁹
recepit traderet. z dic. §. l. fi.

Sinulla <sup>[Vineas] clā
destie. [p̄ctio
no] forte alij vendidit alias op̄cēt.</sup>

xxx. annis. sed et tunc est opus/ si vi
possideatur. vt insti. de vsuca. §. fur
tue.

Per procuratorē <sup>[Hō
pos
sit] propter voluntatem tradētis/ q̄
vtrāq̄ transferre voluit. z dic supra
per quas perso. no. acqui. l. i.</sup>

Nec ex vera <sup>[Retiere
pōr] dic
§. l. ij. [Iustam cām habuit]. ff. solu.
ma. l. focer. d̄ pigno. l. pignori.</sup>

Nemo ambigit <sup>Aliqui
tholo
santi tenent contra. vide plene extra
d̄ reg. iu. c. possessor. li. vi. [Cōtrouer
sia progressa] inter possessorem z do
minū [Dubitet] presumptiue. Si te
neas opi. Ho. dic q̄ loquitur i que
renda. Si teneas opi. Jo. dic q̄ loq̄
tur in quēsta. Item dic q̄ mota cō
trouersia/sit interruptio quo ad mo
uentem. nisi in vsucapione rerū mo
bilitum. vt dices infra de prescripti.
xxx. vel. xl. an. l. sicut. ff. d̄ rei ven. l. si
post. Item dic q̄ ciuilitas potest acq̄
ri sine naturali. quādo tradens alte
ram habebat: fm glo. Idez si vtrā
q̄: si vellet tñ alteram trāsserre. fm
docto. ff. de p̄ca. l. et habet. §. euz q̄
ff. e. l. penul.</sup>

Vicia <sup>Dic q̄ quedam sunt
vicia q̄ res afficiūt/
vt furtiua/ vi ablatiua possessa. Itē De vicijs
dara contra. l. iulii. repe. Quedam possessio
quasi realia. vt. ff. de acqui. re. do. l.
bone fidei insti. de vsuca. §. sed ali
quādo. ff. de vsuca. §. l. vbi. §. fi. Aliis
personalia. vt dolus. mala fides: vs
cium. litigiosi. Item clandestinitas
fm glo. Et de hys vicijs dic hys glo.
z doc. q̄ realia durant quo ad vsuca
pionem: vt hic. sed non quo ad fru
ctus. vt. ff. de acqui. re. do. l. in bone
fidei. §. penul. In p̄sonalibus distin
guitur successor: vniuersal a singula
ri. Et i singlari distingue an sit cā lu
cratiua/aut nō. zan ad agēdū an ad</sup>

De vicijs
possessio
num.

Nota

S

excipiēdū. ran sit reuerfura ad volo
fū aut nō. vt plene pōt dprehēdi. ff.
de excep. doli. l. apud celsū. p totā. l.
cū no. s. p hēf. l. nihil. r. ibi plene no
ta. An aut exceptio excōicationis q̄
obstabat cedenti: obftet cessionario
vide extra de iur pa. c. i. li. vi. de reg.
iuris. c. is qui. h. vi. in nouella.

Ex liberis Distingue
qm opinionē Jo. quam glof. sequit
quādo prodit: quādo erit. r. his duo
bus casib⁹ dñs possionē non amit
tit: vt hac. l. sed quādo aliū tra
dit vel deicitur/amittit. r. sic nō obstat. ff.
e. l. iij. s. q̄ seruus. r. l. peregre. s. fii.
Moderni dicūt q̄ qñ erit vl prodit
dñs nō amittit etiā de iure antiquo
sed si alius ingrederetur: amitteba
tur. quod hec. l. corrigi. Sz quādo
deicitur: dicunt idē quod Joh. In
quartovero casu qñ tradebat: dicūt
q̄ de iure. ff. dominus. amittebat sz
hodie corrigitur per hāc. l. que intē
dit fraudibus r malicijs colonorū
obulare. r. aliorū alterius nomine
tenentius. [Uel quospiam] vt depo
sitarius/commodotarius/ vel simi
lis. [Cuiuscūq̄ rei] tam mobilis q̄
immobilis. [Salua] vbi colon⁹ vel
inquilinus noluit adire cum posset.

**De prescriptiōe lōgi
tēp. x. vel. xx. annorū**

Quoniam post [Adota] li
ta fm glo. [Omissam] qz
pjt instātia: sec⁹ si remissa pacto su
pra de pactis. l. postq̄. [Ad noua]
id est nouos possessores. [Uiginti]
inter absentes. vel decem inter pre
sentes. [Possident] cum ti. [Acces
sione] ff. e. pomponius. s. cum quis.
[Adota] nec fit perpetuatio nisi cō
tra illum cōtra quez fuit mora. [Lō
gi tempis] sed lōgissimi sic. [Repu
blica emēte. qz nō currit prescriptio
longi tēpis cōtra ipas. f. de prescrip.
xxx. vel. xl. an. l. omnes.

Aut. C Malefidei.

Hec aut. sumitur in corpore vt spō
salcia largitas. s. rursus. colla. r.
Et intellige hanc aut. in eo qui fuit
malefidei possessor ab initio. sec⁹ si
superueniat ei mala fides ante alie
nationē fm docto. Item intelligūt
quidam hanc aut. vbi emptor mala
fide emit. r. secus dicunt si bona. ff.
de li. causa. qui sciens. sed si sic intel
ligatur aut. est inutilis / nec quicq̄
addit. [Itē] quid si ver⁹ dñs ince
pit scire ante ppletā prescripionē
Dicit glo. hic q̄ si possessor velit sibi
pputare a tpe scientie p̄scribit. r. vl.
xx. an. als. xxx. Sz doct. dicūt q̄ p
quora: vt aut. q̄ si quis. Sed p glo.
fa. f. de prescrip. xxx. an. l. cū notissi
mi. s. i. Sz quid si debitor q̄ sciebat
rez obligatā / alienat: Dic nihilomi
nus emptorē prescriberē p̄pothecā:
vt hic no. doc. r. spe. in ti. d. prescrip.
s. quid si debitor. f. sic. sed nunquid
Item hec aut. non obtinet in re mo
bili. fm doc. Glo. tñyides sentire cō
trariū. insti. de vsuca. s. q̄ aut. f. vn
de in glo. sed videtur. in fi. Sed non
est verayt ibi scripti Itē videtur q̄
si prim⁹ emptor oui bona fide emit
a malefidei possessore: alienat bona
fide aliū q̄ non sit locus hūc aut. qz
non est vicium reale supra de acqui.
poss. l. vicia. nota.

Aut. C q̄ si.

[Absens] id est tēpus absentie dus
plicabilē r. itellige ab absentia. f. l. fi.
plenius dices. Itē opponit. f. d. pre
scrip. xxx. an. l. cū notissimi. s. i. Dic
q̄ ibi speciale. [Vt] dic q̄ hec illā cor
rigit: fm de. de bel. perti.

Longi [Continuatam]

Itē quid omnia ista
debēt poni in libello vel exceptiōe:
Innocen. dicit q̄ non. nec etiāz titu
lus: vt no. extra. e. c. cum olim de de
ci. c. dudum. Sz an oportz pba
re q̄ ptinuerit q̄ sic. vt hic. Et p
bat si p̄bet se possedisse ab initio: r. i

Mala fi
des vt im
pediat p̄
scrip.

Si debi
tor sciēs
rē obliga
tā alienat.

ca

Quatr p
betur pti
nua poss
fello.

Si p̄
dicat dos
mino is q̄
ei⁹ noie
posside
bar.

De prescriptione longi tēpōis fo. ccciii.

medio: et in fine. Et no. in spe. de p
ba. §. i. ver. sed querit qualiter et no.
xvi. q. iij. c. volumus. extra de p̄bē.
cū beneficio li. vi. per archi. Vel dic
q̄ p̄sumit continua: ex quo semel
eā habuisse se probet. iuxta illud qd̄
no. supra. de proba. l. siue possidetis
Sed nō h̄z p̄bare bonam fidē: quia
p̄sumit. §. d̄ euic. l. penul. et ibi no.
§. e. l. super. et ibi no. qd̄ est verum si
habeat titulū: alias non. extra de in
inte. rest. c. cum venissent. per Inno.
de p̄scrip. c. vigilanti. In seruitu
tibus vero vide supra de seruitu. l. i.

dicatā. ff. de transf. cū si. et q̄ p̄scripti
onis exceptio sit exceptio litis finit
te. sed Bar. in. l. i. §. q̄ ait senatus. ff.
ad tercul. l. cū querebatur. §. i. ff. iud
di. sol. l. transacta de verb. signifi. ff.
Item nota q̄ exceptio pōt probari
cū actor probauerit. non tñ post v̄
dicata testificata / sed in glo. quod nō
est verū. vt no. extra. de testi. c. d̄ tes
tibus modifica. e. ti. c. i. in cle.

Nota.

¶ Diutina ^[Successiōis]
putatiue supra
p̄ herede. l. opinione.

¶ Nec bona fide.
[Estimef] secus i vsuca. ff. d̄ rei v̄e.
l. si post.

¶ Super ^{[Probet] se ipso}
q̄ nō probatur cō
trarium. dic supra. l. ij.

¶ Cum in longi.
[Provincia] id ē in vno presidatu.
ff. de assesso. l. si eadē. Sed hodie in
eadē ciuitate vel eodē territorio eē
debēt: cū singule ciuitates habeant
sua regimina: scdm glo. que pōt esse
vera in partib⁹ i q̄b⁹ nō sunt oñi su
periores nec p̄sidatus. Sed i regno
francie vbi sunt seneschalli et balliui
v̄f eadē puincia quelibet seneschal
lia vel balliui. nec attendere castel
lanias / nec comitatus / p̄ hāc. l. §. fo
lū balliuias. Sed cū de iure canoni
co et cōi vsu loquēdi / puincie distin
guant hodie p̄ archiep̄opatus: nun
quid dicemus illā hodie puinciam
q̄f q̄ sic. extra de elec. c. corā. et hoc
p̄be. de bel. p̄ti. v̄f itelligit de vicoe
si. extra de elec. ne romani. §. sane. in
cle. Durū tñ est recedere ab hac. l.

Provincia q̄ dicitur p̄sidatus qd̄ sit

¶ Nec petentē ^{[Vero ti}
tulo] p̄oe
supra de rei ven. l. re tua.

¶ Si fraude et dolo
Et sic dol⁹ dedit causas contractui
et sic nullus fuit cōtractus. [Confir
mare nō potuit] etiā si t̄pa actionis
dolo sint elapsa. potero rē petere p̄
actionē in factū. ff. de dolo. l. itaq̄.

¶ Longi ^{[Aufert] supra de}
fide instrumē. l. i.

¶ Si is ^{[Matris tue] id ē fi}
lij nālis. [Adoptio
nis] q̄ nō v̄z. inst. de adop. §. femine
[Et] sc̄z adoptiuo [Nō] p̄hiber[et] ru
filiū nālis. [Morū] id ē mācipiozū.

¶ Sed qd̄ dices domiciliū? Dic se
cū dū glo. vbi h̄z maiorē partē fortu
nar: vt. C. de inco. l. ciues. lib. x. Vel
dic potius vbi larē fouet vt ibi no.
¶ Quid ergo si in diuersis locis h̄z
domiciliū? Glo. dicit q̄ censet p̄is i
quolibet loco. ff. ad municipa. l. assū
ptio. §. penul. Et si i nullo loco habz
domiciliū: h̄f p̄ absente: §. gl. Et vi
de qd̄ notat archi. extra d̄ reiscr. c. sta
tutū. §. cū vero. i glo. ad h̄mōi. li. vi.
t̄tvi. extra. d̄ f̄c̄ri. c. i. in cle. **¶ Quid**

Domiciliū vbi q̄s dicit h̄re

¶ Emptor bōa fide
[Postulat] per hanc. l. tenet archi
dya. q̄ exceptio p̄scriptionis non i
pedit p̄testationē. vt notat extra de
litis contest. c. i. li. vi. Et Jo. an. ibi
contra. Sed spe. v̄f tenere primaz
z dicit q̄ stilus curie hoc approbat.
vt nota. tit. de excep. §. dicto. ver. vt
autē. Hoc notat Ja. butri. in. l. oēs
et. l. sicut. C. de p̄script. xxx. vel. xl.
qu. et Ly. in ista. l. Bar. i. l. post rē u

exceptio
prescrip
tionis nō
ipedit li
tis p̄testa
tionem.

Liber Septimus

si domicilia sint contigua vel quasi: sunt tñ in diuersis presidatiõ: **L**er te vs cessare ratio huius. l. f. ad fil. l. fi. ff. de adul. l. si maritus s. i. p. tes tñ dicere ptra. vt scripsi insti. de excusa. tu. s. qui aures. **S**ed qd si domicilia sint in eadẽ puincia: res tñ alibi: Ar. qnõ sũt pñtes. f. d. bo. auf. iudi. poss. l. fi. Sed ptrarum vs verius per hãc. l. q attendit domicilia. Et qz possidens põt cõueniri in loco domicilij vt dixi. s. vbi in rẽ actio. l. fi. **S**ed qd ecõtra si domicilia sint in diuersis puincijs: res tñ contentiosa et domiciliũ actoris in eadẽ: **I**tem qd si domicilia sint i eadẽ puincia. possidẽs tñ est exemptus: nec põt coram ordinario conueniri: **I**te qd bices de magnatibus q habet castra et domos i diuersis puincijs: et in aliqua illaz vbi nullũ habet domiciliũ tenet rez alicuius bona fide et titulo occupaã: **V**ide ista isti. d. vsuca. circa pñ. vbi scripsi. **E**xpectanda] f. de prescrip. xxx. annoz. l. sicut. **D**ob seruãdo] quo ad amissionem. ff. quemad. serui. amitt. l. sicut. non autẽ quo ad acquisitionẽ: vt dixi. s. de seruitu. l. i. scdm glo. **U**eluti vsufructus] vs hic textus qz vsufructus possit pseribi. Glo. tñ sentit hic s. ff. de vsuca. l. iusto. s. nõ mutat. ff. de vsufruc. l. vsufructus i multis: qz cum habeat cãz discõtinuã necesse ẽ tñ tps qz n sit mẽoria. r tñ durare nõ pñt Sz forte de iure canonico possit dici s. sicut vici i decima. s. d. serui. l. i. **V** forte posset pseribi qñ legat municipibus. ff. de lega. ij. l. meui. s. fi.

In quibus causis cessat longi tẽporis prescriptio.

Sis cui **P**rescriptio] ff. de vsuca. l. nõ solum. s. q vulgo. s. cõmunia de vsuca. l. i.

In seruo] **N**ota qz vsuca pto hz locũ in mobilib. [pseruens] nisi i casibus. ff. de diuer. et rẽ. prescrip. l. longe. f. ti. ij. l. i.

Donus **P**rescriptio] qz sunt mixte et qz nõ habent titulũ: scdm glo. Sed si possidens vendit: emptor pseribit si hz bonã fidẽ. ff. p. dote. l. fi. **E**t quis pseriptio. x. annoz nõ obstatet agẽti cõi diuidẽdo: vs famit. hercis. obstatet tñ exceptio dñij. vt hic no. sed p. xxx. años bñ prescriberet. **E**t vendicationi] si non agnoscat p municationẽ: r diuisioni etiã si agnoscat vt no. ff. fami. her. l. i. dic vt ibi f. de an na excep. l. i. de iure feudorũ vident necessarij. xl. anni. vt in ti. d. vo. seu. c. sciendũ cũ sequen.

Hereditatis **S**uccessio] in casibus tñ qbus põt vendicare qñ res est modico distracta: vel vedito: nõ cõparet vel emit a fisco: tollit. x. años: hz gl. s. de cdi. vi. adri. tol. l. i. s. fin.

Si puerus **D**abitus] tũc ẽ esset liber supra de lati. li. tol. l. vnica. oli efficiebatur occupantis. ff. de stipu. ser. l. qz seru. **C**urasti] idẽ si seruũ. ff. de cap. l. in bello. s. si qz seruũ.

Quibz nõ obicit logi tps prescriptio

Qum p absentiã. **P**retorio] **N**õ qz pfecto pretorio cognoscit de causis curiali um principis etiam agendo. **N**on necessario] euz competat de iure cõmuni in integrum restitutione petita. ff. ex quibus causis ma. in inte. resti. l. inter eos s. finali km glo.

Si possessio **V**alere] i effectu su pra. l. i. et. ij.

Usfructus an possit pseribi

Nota.

Nota.

ca

C Neqz mutui ^{Dinora} ^{si tēpa} currūt alicui vel aliquib⁹. vt redibi-
tone iter dictis. Itē. x. annis actiōi
quod me. cau. s. qd me. l. si vi. fm gl.

C Ab hostib⁹ ^[Frustra] ^{vt infra de}
captiuis. l. ab hostibus.

C Si aduersus cre-
ditozem.

D Futurnū <sup>[Ince-
bant] vt</sup>
scōs creditor. infra de p̄-
scrip. xxx. an. l. cū notissi-
mi. §. i. Et intellige qz pre-
scriptio obstat. nisi esset absēs. quo
casu restituit. ff. de dāno. infec. l. cū
postulasset. in fi. S3 quare nō vsuca-
pitur ius pignoris triēnio in re mo-
bili sicut domi nū? Dicit glo. qz iō:
qz vsucapio iuenta est vt rex domi-
nia nō sint in incerto. sed idē posset
dici de p̄scriptiōe. x. an. Item dic qz
quis hic loquitur de re imobilit: idē
esset in mobili. quod prescribit p̄ po-
rhecarie. x. annis / quis quidā con-
tra. doc. tamē sequunt opi. Jo. s. po-
sitā. vt hic no. z. §. d̄ vsuc. l. vsucapio.

C Si debitori <sup>[Perso-
nali actio-
ne]</sup> nisi vniuersaliter dedisset. dic me-
lius supra de here. ven. l. ij.

De quadriennij p̄scr.

N Otus ^[Vacatib⁹]
dic plene. s. <sup>[Cōtia de vsuca. l. iā p̄ridē.
[Fisco n̄fo] hodie nec
ab alijs. §. l. fi. z. l. proxia</sup>

O mnes <sup>[Lunctos] generali-
ter absqz ipetratiōe.</sup>
[Cōprehēse] oppo. ff. de pet. her. l.
nec vllam. §. itē si quis. sed illa i vni-
uersitate. Dic qz in vniuersitate est
aliō q̄ in re singulari: si eduentia a
creditorib⁹. ff. de here. ven. l. i. S3 si
ipsa hereditas euincat. non videtur
sunc diuersum. quare dic qz illa fm

ius antiquuz: ista fm ius nouū. Itē
p̄tra. supra de li. cau. l. non iō. sed ibi
speciale. z vide. §. l. p̄ri. [Ad hoc fi-
scalij] qd i p̄sonis ecclesiasticis: Di-
cit h̄ osti. qz ille possūt opponere ex-
ceptionem nō nu. pecu. etiā post bi-
ennium. z neduz in causa ecclesie im-
mo in propria. vt plene no. extra de
solu. c. fi. quod est durū. [Cōp̄erēs]
in statidē cui debet solui. [Humera-
tis] etiā. §. biennij. dic supra de non
nu. pe. l. in contractibus.

Bene a zenone <sup>[Nota qz
hec lex in-
telligitur quādo fisco ignozās ius
tertij alienat. fecus si sciret/vt no. C.
de ali. re. fis. l. i. z hoc nisi cum causa
quia cum causa possz sciēs alienare
rem alterius. ff. de euic. l. ex mille. ff.
de rei ven. l. item si verberatus. §. itē
z si forte. h̄ ostiē. dicit qz p̄nceps est
vīs quo ad p̄rietatē. iō idistincte.
Item dic qz vbi p̄nceps hz aliq̄s
ius in re / v̄f solū dare illud ius non
ius tertij. C. de locati. p̄di. ciui. l. fi.
li. xi. ff. de leg. i. l. si domus. §. fi. Itē
videtur qz etiam corrigitur hec lex.
xvi. q. ij. c. placuit. xi. q. ij. quicunqz
vel illa capitula intelligunt fm pre-
dicta vbi sciens donat. Itē hec lex
non obtinet in rebus in quibus non
cadit cōmercium supra de li. cā. l. nō
ideo. [Omnia principis] etiam res
p̄uatoz / fm h̄ ar. sed bul. cōtra. z
dicit qz sunt principis res fiscales z
patrimoniales vt sequitur. z h̄ ac do-
cto. h̄ ostien. dicit qz p̄nceps ē ve-
rus p̄prietarius vt no. in spe. ti. de
prescrip. §. que auz. §. nunquid er-
go. pro quo in auz. vt de cete. p̄mu.
eccel. re. fortui. non fiāt circa princi-
col. v. ibi cum dicit accipere. S3 cō-
muniter doc. z glo. contra vt hic. et
v. l. de p̄recaio. §. qui. cau. cen. vel co-
lo. do. ac. pos. l. ij. li. xi. ff. de natali. re
li. l. fi. Sed papa est vīs rerum ec-
clesiasticarum. vt dixi supra d̄ sacro
san. eccle. auz. quas actiones. in fin.
extra d̄ cau. poss. cū sup. per Innoc.
Iunge insti. de rex di. §. sacre: z dic</sup>

Per sōe
ecclesiasti-
ce oppo-
nūt ex ce-
ptio non
nu. pe. p̄
biēnium.

An oīs
sint prin-
cipis.

Nota.

Ius pi-
gnoris q̄
retriēnio
non vsuc-
capitur.

Libet Septimus.

vt ibi scripti. [Ex epistalmate] si
gnū vel mod^o scribēdi. [Abouca] **N**ota non posse agi cōtra principē
nisi impetrata indulgētia seu rescri
pto super hoc. [Gestozū] solet que
ri an donatio quam imperator con
stantin^o fecit ecclesie teneat. Et gl.
videtur dicere q^o nō. in aut. quō opz
epos. post pzi. colla. i. Joh. glosator
decreti cōtra. lxiij. di. exgo. hodie vi
de in. c. fundamenta extra de elec. li.
vi. de hoc d iusiur. c. i. in cle. z supra
de sū. tri. l. i. [Infulas] fecit q^o impe
rator nō possit vti iurisdictione ante
confirmationē z coronationē. ff. de
testa. mil. l. ex eo. j. de fabricēsi. l. stig
mata. li. xi. extra de elec. c. venerabi
lem: s; d de elec. c. lz. xxiij. di. in noīe
dñi. xxiij. di. legimus. xliij. di. i sūma
ff. de excu. tu. l. s; z reprobari. s. phi
lophos. z hanc doc. Et dic i specu.
de rescripti presen. s. ratiōe aut cāe.
j. itez q^o est obtentū. hodie vero vi
detur q^o nō nominetur iperator do
nec sit coronat^o: nec ante bulla vta
tur. extra de iusiur. c. i. in cle. z ibi d
hoc Jo. an. Reperit tamen q^o papa
vocat tempus pontificatus ante co
ronationem. dic extra de reg. iur. in
data: per Jo. an. z vide extra d trāslatō.
c. inter corpozalta.

Si que [Census] Nota
q^o antiqu^o liber cē
sualis facit fidē. ff. de proba. l. cēs.
[Abolere] j. de fund. z sal. l. fi. li. xi.

Libet cē
sualis fa
cit fides.

**De prescrip. xxx.
vel. xl. an.**

Quod asseueras.
[Absente] maxime fm
glo. [Medijs] cupidita
tis. s. mādati. l. p diuerfas. vñ Qui
dus. Fertilioz seges est alienis sem
per in agris [Collatiōis] q^o collatio
soluta erat vt bñ pueniat: qd. j. seqf
[Ab officio] z ita nō tenuit veditio
nec subhastatio. dic infra de rescin.
ven. l. si quos. [Legitimi] xxx. an.
[Statuer] id est cōfirmabit z absol
uet reum. [Dictauerit] faciēdo tibi
res restitui. nec ob supra. ti. ij. l. ij. in
fi. quia ibi trāsserebat fiscus vt suā:
hic vt alienā. [Hō oportere] Dic q^o
vendicans non restituit precū mas
lefidei emptori: nisi sit conuersuz in
suam vtilitatem. ff. de rei ven. l. em
ptoz supra. quod me. cau. l. ij. z hic.
Item nec veditoz / nisi emptoz fue
rit stipulatus. ff. d ac. empti. l. ex em
pto. s. fi. infra de cui. l. si fundū. nisi
in casu supra. cōia de le. l. fi. s. fina. z
vide in. d. l. si fundum.

Nota

Male [Precario] recipe
largeyt colonū / em
phiteotam / depositariū / comoda
rariū pprehendat fm glo. quod idu
bitatū est de omnibus nisi d emphi
teota qui videtur posse p̄scribere cū
possideat: vt dicit supra cōia de vsu
ca. l. i. s; in ipso pōt intelligi cū nō
possideat: nisi naturaliter: z natura
lis sola nō sufficit ad prescriptionē
vt notat Dy. extra d regu. iuris. ca.
sine possessione. li. vi. Itēz intellige
in precario quādo actum est vt nul
la possessio in eum trāseat: fm glof.
Tu potes dicere idēz z si nihil actū
sit: cum tunc sola naturalis transeat
ff. de precas. l. z ha bet. s. eum qui. que

Qui pro
alio poss
det an p̄
tē vel ius
in ea p̄
scribere.

Nota

**De rei domnice
vel tēploz hēdica. tē
poris excep. submo.**

Sepe [Soboles] j. de
agri. z cēs. l. cū sa
tis. li. xi. [Submota] nisi
xl. an. j. ti. i. oēs. vel speciale in his. j.
ti. i. l. prescriptionem. j. de cen. z co
lo. l. fi. fm glo.

Diuerfas [Vel iure]
dic hodie
supra de sacro. eccle. l. fi. z aut. quas
actiōes [Lōparatorib^o] infra de a
gri. z cen. l. quemadmodū. li. xi. ff. d
acti. empti. l. ex empto. s. fi.

transcat. ff. de prec. l. 1. et habet. §. eū
 qui. que non proficit ad prescriptionē
 vt dixi. Quid igitur si utraq; fuit tras
 lata in precario recipientem? Dicit
 glo. q. tunc precario possidens p̄scr
 biev. §. l. p̄scr. pro quo. ff. de acqui.
 poss. l. pomponius. §. si is. Et intelli
 ge illam vt ibi notatur. Et dic q. nō
 p̄scribit. xxx. an. cum habeat cām
 ab agente. §. e. l. cum notissimū. Sed
 actio ex locato vel deposito vel alia
 personalis bene p̄scribitur s̄m glo.
 Quid ergo agi possessorio vel rei
 ven. Item hec lex non videtur obti
 nere si interuenerit possessionem. §.
 l. p̄scr. q. d̄m non admisit. secus si
 constituet se possidere p̄ suo: vt no.
 spe. de loca. §. nunc aliqua. §. si. l. iij.
 Quod est veruz vt. §. p̄scr. nota
 bitur. Itē hec lex obtinet indubita
 te vbi soluit pensiones. Sed quid si
 non soluit. Mar. q. nō obtinet hec
 lex. Sed glo. dicit contra. quas doc.
 sequunt infra. e. l. cuz notissimū. §. fi.
 Et est indubitate verū: probata lo
 catione. Si autē locatio nō probe
 tur nec solutio pensionis: tūc p̄scri
 bit rē. xxx. an. probato em̄ q. tenuit:
 presumit possedisse. Et sic intelli
 ge quod Innocen. et Hostien. notāt ex
 tra de religi. domi. c. cōstitutus. qui
 dicunt q. nūc p̄scribitur. Sz in
 tellige vt dixi. Et quod notat i spe.
 de loca. §. nūc aliqua. §. xli. Et facit
 in feudis. de feu. guar. vel castal. c. i.
 §. i. qui suc. te. c. ij. §. item si vasall^o.
 Quid ergo si non agatur ad feudū
 sed ad reddituz et debitor negat di
 cendo se rem tenuisse. xl. annis fran
 cam et liberā? Videf q. actori incū
 bit onus p̄bandi. §. de fide instru. l.
 plures. Dic q. si actor sit fundat^o de
 iure cōi sicut ep̄s ad quartā: tūc op̄
 reum p̄bare ti. vel tps tūm q. nō ex
 tet memoria. retrā famam: vt Joh.
 an. plene no. extra de re. iu. c. sine pos
 sessōe: li. vi. als oporteret actorē p̄
 bare. Jungē. §. e. cum notissimū. §. in
 his. Sed si sit colonus ad non modi
 cum tempus: vel emphiteora: an sal

tem p̄scribit ius emphiteoricum
 vel colonarium? Non videtur cum
 naturaliter possideat. quod non est
 sufficiens ad p̄scribendum: vt su
 pra dixi. et patet. ff. de acqui. rerum
 domi. l. acquirit. §. si. Dic p̄tra. et est
 expressuz in vasal. in feu. si de feudo
 p̄trouer. feu. c. si quis. p. xxx. Et po
 tes dicere q. ius ip̄m emphiteoricū
 possidet ciuilitet. et naturalit: vt no
 tatur de usufruc. ff. ex qui. cau. ma. l.
 ait pretor. §. itē ei. Et vide in spe. de
 p̄scrip. §. i. §. quid si colonus [In
 titium] id est titulum. infra de agri. l.
 cum sancimus. li. xi.

Sicut [prescriptio mes
 tuenda] Et hoc ve
 rum de prescriptionibusque currūt
 ex vi possessionis. Si autē sine posses
 sione: sec^o supra de epi. audi. l. si pres
 ses. de non nu. pe. l. in contractibus
 §. fi. §. de his qui p̄ me. iudi. l. ij. et
 nos. in nouel. de re. iuris. c. in gñali.
 li. vi. Et an p̄testatio tollat effectuz
 p̄scriptionis vel possessionis. vide
 plene ibi: extra de elec. c. cum ana. et c.
 in genesi. de causa. poss. cuz ecclesia.
 de cens. c. olim. [Debitore] vel et^o
 herede. §. e. cum notissimū. [Possi
 dente] mala fide. [Sufficiat] hoc ca
 sū. is in temporalib^o supra quā
 do li. xii. dat^o. l. ij. [Postulatio]e].
 primo em̄ petitur citatio a iudice.
 [Per executorē] sit ergo interruptio
 pro per executorē. Et perpetuatio
 vsq; ad xxx. annos. ff. p̄ emptore. l.
 alienā. si non sit titulus in citatorio
 s̄m glo. Quis v. cōtra. cui^o opinio
 nem sequitur spe. ti. de execu. §. pe.
 Et satis patz hīc. Opinio tamē gl.
 satis procedit qñ edif petitio coraz
 iudice et impetratur citatio. Si autē
 simpliciter impetret: sequere op̄ini.
 spe. Sed obstat. ff. ex qui. cau. ma. l.
 ait pretor. §. si. de eo per quem fac. ē
 l. fi. Sed illud vetus: hoc nouū. Sz
 iure veteri bene fiebat trasmissio ad
 heredes. l. nō interruptio. §. glo. ff.
 de ac. et obli. l. p̄stitutōib^o. dic ibi. si
 quis cautio. l. si eum. §. qui iuraru.

Executo
 riamissio
 an intere
 rumpit.

Si agat
 ad reddi
 tus.

Liber Septimus.

Quidam de modernis dicunt q̄ prescriptio. xxx. vel. xl. annorum interrumpitur per solam citationem executoris. prescriptio decem vel. xx. annorum per litem contestata. supra de rei ven. l. morte. de prescrip. lon. tem. l. nec bona. Usucapio pro nec per litem contestata. ff. de rei ven. l. si post. In personalibus dicitur fieri per contestata. prima opinio est communior. [Hanc legem] nisi per restitutionem vt in tit. ex qui. cau. ma. [Sed pupillari] et ecclesia in casibus qui notantur extra. e. c. ex transmissa extra de in inte. res. c. auditis. [Seruanda sunt] ergo contra pupillorum non incipit: immo incepta contra eius predecessores: dormit vt hic. sed contra minorem sic. Sed an restituatur? Dic q̄ sic. vt hic no. et supra in qui. cau. in inte. resti. l. finali. Item glo. oppo. de. l. et attilicinus. ff. rustico. pre. vic. ifra. ti. i. l. i. et dic aliis casibus vbi dormit extra. e. c. ex transmissa. per Juno. [Videbatur] quia que sunt ad restringendum: non operantur applicationem. ff. de p̄di. et demō. l. cum tale §. si. [Legis] sp̄ale q̄ iuris error non ceat in vānis. ff. de iuris et fac. ig. l. error. Et obtinet hec lex in rebus viciosis etiam furtiuis. fallit tamē in quibusdam casibus. vt. l. cum notissimi in prin. et §. illud infra ti. i. l. i. §. si. dic ibi supra de sacrosan. eccle. l. fin.

Sed quid si feci pactum de non petendo vsq̄ ad. xxx. annos? Satis videtur q̄ non currat prescriptio iterum. vide in aut. de appel. §. si. colla. viij.

Omnes [Vel publicus] vide. §. de sacrosan. eccle. l. si. supra cōta. de vsucap. l. iam pridē. [Adunitione] fallit ifra l. proxi. et se. §. de agrico. et censu. l. cuz satis. et l. si. li. xi. §. fun. rei pu. l. eū. q̄ supra. ti. i. l. i. de fun. li. l. si. li. xi. §. mu relig. l. si. li. xi. ff. de vsuca. l. vsucapionem. Item in decima a laico detēta xvi. q. iij. licet. Item nec procurator extra. e. c. cum ex officij. Item nec obedientia contra maiorem. extra. e. ca. cum non liceat. Item nec prebenda

seu beneficium. xvi. q. iij. ca. clerici. Item nec liber hō. e. q. c. nā liber. §. de prescrip. lon. tem. que p. l. i. l. i. Et de hoc per Juno. extra. e. c. causam. et per Ber. in. d. c. cum nō liceat. Item nec feudū alienū. in feu. de capi. cor. c. i. Vel dic q̄ vt ibi de p̄hi. feu. alie. in punc. iunge supra. l. proxi.

Prescriptionē [Cōditio] glo. intelligit q̄ hi sunt serui curie. [De alijs] et sic alij serui et ascriptici prescribunt. xl. annis. nisi per alium seruirent. vt no. supra. l. proxima infra de agri. et censu. l. cuz sancimus §. si. li. xi. supra de prescrip. lon. tem. que pro l. i. compe. l. i. et ij. [Prescripuit] vide infra de decu. l. si quis decurio. li. x. dic ibi.

Cōpetit [Annorum] xl. In casu. l. infra de fun. pat. l. si. li. xi. Sed sufficiunt xxx. anni. in feudo si de feu. fu. cōtro. c. si quis. p. xxx. [Publicam] secus si esset priuata vt dixi. §. e. l. male.

Cū notissimi [Dicitur] actio potestaria quattuor habet tempora s̄m glo. et doc. videlicet. x. anni inter presentes quādo extraneus bona fide et titulo possidet. vel. xx. int̄ absentes. Item. xxx. anni: quando mala fide et sine titulo. Item. xl. anni in casibus huius. l. Item adde quātū quā extraneus bona fide et titulo possidente creditor quābusdā annis fuit presens. quibusdā absens. supra de prescrip. lon. temp. aut. q̄ si quis. et §. pri. §. dic ibi. Sed quomodo durat potestaria/sublata actione personalis? Dic personales nō tolli t̄po iure. ff. de ac. et obli. l. obligationū §. placet s̄ glo. nec obstat. ff. de admi. tu. l. si pupillus. q̄ verus est q̄ equarar q̄ ad aita. Sed ad hec obstat. §. de vsuca. l. eos. in punc. dic infra de luitio. pigno. l. intelligere. Sed quid de fideiusoribus? Dic ibi et adde quod scriptū infra tit. l. i. l. i.

Contra pupillū si currit prescriptio

Pactū de non petendo interumpit.

Casus in quibus prescriptio non p̄dest.

28

Qualit̄ prescribat potestaria/vel iuri offerendi.

fina. Sed quid si debitor tenuit per
 xxx. annos. & post vendidit ticio: q̄
 tenuit per vnum vel per duos: Dic
 posse contra eum agi. vt plene no. in
 spe. de obli. & solu. §. i. ver. item pone
 [Per solā cōuentionē] vna cū execu
 tione/ km glo. & doc. [Etas impube
 ris excipienda] in hoc est paritas q̄
 vna dormit. alia non. inmo incepta
 extinguit. [In solo sit] & inestimati
 one. ff. de pign. si iter. §. fi. [Sed euy
 illud] opponitur quia d̄bitori succe
 dit heres qui reputat eadey p̄sona.
 sed dic vt of in glo. Itē opponit. §.
 de prescrip. x. an. aut. q̄ si quis qui
 buidam. dicit ibi. [Queritur nū
 quid sc̄d̄sc̄reditor prescribat iuri of
 ferendi] Pla. dicit q̄ non meminit
 se legisse Glo. dicit q̄ imo. ff. q̄. mo.
 pig. vel p̄theca. l. paulus. §. qui pi
 gnore. [Quid ergo si primus non
 possidet: & agit cōtra sc̄dm possiden
 tē] q̄ sc̄d̄us offert primoz p̄im⁹ of
 fert sc̄d̄do: q̄s erit potior: Dic q̄ se
 cūndus. cū melior sit conditio possi
 dentis/ sc̄dm doc. ff. de verbo. oblig.
 l. si seruum. §. sequit Ar. contra. ff. q̄
 poti. in pig. ha. l. iij. §. cū ex cā. Sed
 an creditor prescribat iuri offeren
 di: sic q̄ debitor post. xxx. annos nō
 possit offerre debitu. et agere pigno
 raticia: Glo. vt tenere q̄ sic. q̄s dic
 sequendo bul. Sed doc. tenet cōtra
 in terminis istis: Et idē Hostien. i
 sūma de prescrip. §. que res. q̄ hoc
 ius offerendi non est nisi quedā fa
 cultas. Sed iuri offerendi inter cre
 ditores quod est quoddā ius forma
 le: bene prescribit/ sc̄dm doc. vltra
 c̄tra montanos. In casu aut̄ p̄scri
 bit triennio. ff. de cap. l. in bello. §. si
 quis seruum. [Sed q̄d si q̄s fecit
 pactū venditori q̄ possit rē habere
 quotiens voluerit soluendo precū.
 Ut q̄ non possit post. xre. annos/ p̄
 predicta. [Debitorē] quo ad vtilita
 tem credito: tñ vere possidet natu
 raliter et ciuilit̄ si res fuit sibi tra
 dita: sc̄dm gl. licet p̄. contra. et hoc
 tñ pignore conuentionali. sc̄cus in

pretorio vt hic plene notatur. ff. de
 pig. ac. l. i. §. illud [In oibus contra
 ctibus] vel vltimis voluntatibus. §.
 cōtia de le. l. i. §. fi. [Vel repudiū] vt
 alijs casibus. §. de iure do. l. vbi. de
 repu. l. i. [Dissolutionem] vel post
 annū in mobilibus. §. de rei vro. ac
 i. §. ex actio. [Suppositas] id est ob
 ligatas. [Sine violentia] Sed vide
 tur idem si cū violentia/ ff. de vfu.
 l. naturaliter. Sed dic non deus: q̄
 tunc fit solus interruptio in p̄othe
 caria hic in p̄thecaria et persona
 li: secundum glofam & doct. Sed an
 per donationē pignoris de nouo fit
 at interruptio: Videtur q̄ non. ff. ex
 qui. ca. ma. l. ait pretor. §. fi. sc̄d̄duz
 Jo. Sed ex eadē. l. pōt p̄bari p̄tra
 riū/ sc̄dm Aso. quē sequit Dy. p. l. a
 dtuo pio. §. si super. ff. de re iudi. iun
 cta. l. si ob cām. §. de iur. et fa. q̄s no
 ta. ff. ne vis fiat ei. l. i. §. hec verba.
 Itē q̄ dicit multomagis. dic id ē tñ
 tūde quo ad q̄dā que conuentio in
 terrūpit & p̄petuat. hic solū iterrū
 pit de hoc. §. l. fina. Sed an fit inter
 ruptio per dationem fideiussoris:
 Non vt. ff. de solu. cum quis. §. si q̄s
 pro eo. sed hic cū actio vult. ibi erat
 extincta. vt ibi nota. [Per conuen
 tionē] q̄z hic de facto t̄z in p̄uentione
 [Sed et si quis] Nota q̄ interruptio
 onū alia naturalis. & hec prodest oī
 bus. ff. de vfuca. l. naturaliter. de ac
 qui. pos. l. q̄ vniuersas. Alia ciuilit̄
 & prodest soli interrūpti. ff. §. di. &
 tē. prescrip. l. itra. ne d̄ sta. d̄ fun. l. ij.
 §. fi. Et fit multis modis. p̄rio p̄ p̄te
 sta. & hec iterrūpit / & p̄petuat in. xl.
 an. in. l. fi. §. e. sc̄d̄z gl. Itē p̄ quasi cō
 testa. §. vbi i rē actio. l. ij. sc̄dm gl. §.
 an p̄petuat: gl. nō apit: ff. doc. dicit
 q̄ sic. cū eq̄paret vere p̄testa. vt ibi.
 Item per executorē. dic. §. c. l. sicut
 Sed an perpetuat: dic q̄ sic ad. xxx.
 annos/ vt ibi notat. Itē per debitorē
 agnitionem/ vel solutionem partis
 vel f̄nozis: secundum glo. vt hic.
 [Sed an perpetuat:] Nō videtur
 cum hic solum dicat interrupti.

Vide la
 te de iter
 ruptioe &
 varijsel
 modis co
 piose.

Liber Septimus.

Item per solā libelli obliuionē i ca-
 sibus. s. qñ li. princ. da. l. i. r. ti. i. r. ti.
 i. vt perfectus: r tunc perpetuat in
 xxx. annis vt ibi. Item per rei obli-
 gate apprehensionē. s. s. proxi. Sz
 an perpetuat. Glo. q sic. l. i. fin. qd
 non est ver vt ibi scripsi. Itē an hec
 sit ciuili: Glo. q sic cū enumera-
 tur inter ciuiles hec. Sz ptra videf
 notari in dicto. s. imo. ff. de vsuca. l.
 naturaliter. r hec vt ferior: r docto-
 res eā approbant q sit ciuili. Sed
 an per obiectū exceptionis fiat iter-
 ruptio: sicut si opponat exceptio cō-
 pensationis vt spoliationis: Dicq
 non. vt nota. extra de ordine cogni.
 c. ij. r no. in spe. ti. de prescrip. vers.
 et nota. ¶ Sed an p protestationē.
 Dic q non. vt notat Inno. extra de
 cēsi. e. olim. s. de rei vēdica. l. si fūdū
 Et hoc verum de prescrip. q currit
 vi possessionis si sine possessione: fec^o
 s. de epi. audi. l. si preses. s. de ma-
 nu. pecu. l. in ptractib^o. s. fi. j. de his
 qui p me. iudi. l. ij. Et nota. in no. de
 regu. iu. c. in gñali. li. vi. Et an pro-
 testatio tollat effectū prescriptiois
 vel possessionis: vide plene ibi. r ex-
 tra de elec. c. cumana: r c. in genesi.
 de cā poss. r proprie. cū ecclia. de cē-
 si. olim. Sed pclamatio synodalis
 interrumpit: extra. e. sanctor. sed si
 fiat interruptio in iuribus incorpo-
 ralibus sup vno articulo: nō ppter
 hoc fit in alijs. vt no. extra. e. audit^o
 per Inno. Sz si agat possessorio an
 fiat interruptio in pprietate: Ar. q
 nō: q nec ptestatio factā in actōe ad
 exhibendā: perpetuat in rei vendi-
 ca. r. j. e. l. fina. [Ad cognoscendum
 suum debitum] Quid si cognoscat
 sub conditione si quid debeat: nulla
 expressione facta de summa. Videf
 idem. l. i. fina. Sz hic vt requirit q se-
 cundo cauerit. Item agnitio incerta
 non valet. ff. de confessis. l. certus
 [In nouata] id est non nouata. [In
 his] Quid si ille qui debz. r. soluat
 v. an prescribantur alia quinq^o
 Glo. dicit q non per. l. s. de non nu.

pe. l. cum fidem. Tu distingue plens
 us scōm Dy. qz aut erat vna presta-
 tio: vel plures. primo casu aut reci-
 piens sciebat eum teneri in. r. r tunc
 non prescribit. p. l. cum fidem. Aut
 ignorabat: r tunc prescribit. ff. qui.
 mo. vsufruct. amit. l. is qui. ff. quem
 ad. ser. amit. l. si cōem. scōo casu dic
 prescribi id quod non soluitur. ff. de
 aqua plu. ar. si prius. s. e. l. competit
 vbi est speciale. Et hec questio ē di-
 sputata per Jo. an. in nouel. de reg.
 iu. c. pl^o. li. vi. Item quere a quo tē-
 pore currit prescriptio in annis p-
 stationibus: Hic sunt opiniones.
 Adar. dicit qz quolibet anno incipit
 prescriptio pro prestatione illi^o ana-
 ni. Bul. dicit contra. per. l. eos. s. de
 vsur. glo. Jo. r Azo dicunt qz opio
 Martini obtinet in legatis. opinio
 Bul. in stipulationibus: qz legata
 plura: stipulatio vna. ff. d. ver. obli.
 l. si stichū. s. i. d. re iudica. l. que lega-
 ta. Adoderni vero sequuntur opinio-
 nem. Adar. p hunc. s. Sed spe. seqf
 opinionē Jo. an. in ti. de loca. s. nunc d
 aliqua. ver. xli. Probabiliter pōt vi-
 ci qz vbi p arraragis agit. r. r. an.
 qz obtineat opinio Jo. Sed vbi pre-
 stationes fuerunt solute aliquibus
 annis: aliquibus non: verbi gfa pe-
 tuntur p annis. xxx. et. xx. et de ali-
 is fuit solutus: tunc obtinet hec lex
 vt tunc currat ab illō tpe a quo de-
 buit solui. nec facias vtiā inter sti-
 pulationes et legata: sicut nec text^o
 facit. Sed cui incumbit onus pbā-
 di: cum debitor allegat talē pscripti-
 onē: Videtur qz dominus vel credito-
 ri. s. de fide instru. plures. Dic ple-
 ne extra de reg. iu. c. sine. li. vi. in no-
 uel. r notatur supra. e. l. male. [Eaz
 reddere] hoc verū si pbetur contra
 ctus: vt dixi supra. e. l. male.

protesta-
 tioi qua-
 liter p̄scri-
 batur r a
 quo tpe.

ds

Nota.

protesta-
 tio

pclama-
 tio sino-
 dalis.

Nota.

¶ Si quis [Vel donatio-
 nis] facit ad id
 qd no. supra si aduer. vē. aut. sacra-
 menta [Eandem rem habere] facit
 ad id quod no. supra de bo. ma. aut.

Si vñs r
 p̄scriptio
 p̄currat.

Si res
ad dñm
redit.

n. si. Sz quid si ver? dñs r p̄scriptor
cōcurrāt in p̄io casu qñ longissimo
tpe tenuit r bona fide: Dic p̄scribē
tē preferēdū: sed si p̄scriptor nō
ageret: dñs admitteret: fm Jaco. d
gre. Sed an pōt agere contra dñm?
Glo. dicit q nō: licz quidā p̄tra. Sz
an in casu quo redit res ad dñm: p̄or
dñs possit p̄scribere: Dic q sic. vt
possit repellere fm p̄scriptionē. ff.
de in diem adiec. l. q si vno. sed. non
dñm. Sic nō ob. ff. d vsuca. l. sequit
S. lana. hec q̄stio tñ nō procedit i ca
su hui? S. tenēdo opinione glo. [Sā
cimur] etiā contra dominum: scdm
glo. r doctores. Sed si primus qui
p̄scribit a possessione cecidit: scds
si p̄cessit p̄ferē. fm glo. r doct. r
notaf. ff. ad trebell. l. ex asse. [q si qs
eam rem]. ff. de vsuca. p. l. vsucapio.
[Ita tamen] refertur ad vtrūq casū
fm glo. Mar. vero ad primū. [Re
mouerat] nisi habere causam ab eo
ff. de contrahen. emp. l. qui tabernas
infra de euic. l. emprou. ff. d excep. l.
exceptiones. [Omnimodo] nec po
test referri questio dñij. r est specia
le hoc casu. alias cōtra. vt scripsi. su
p̄ia loca. si quis conductionis titulo
[Respondit] De hoc dic supra de iu
di. l. properandū. Sed quid de ypo
thecaria? Glo. dicit hic q sapit na
turā personalis. Quod pōt esse ve
rum quando agitur cōtra debitorē.
si contra tertium: sapit naturam rea
lis. ff. de acqui. poss. l. iij. in fi. vbi est
glo. huic p̄traria hz dy. [Cautionē]
cuz fideiussione. f. de bo. au. in. pos.
aut. ei qui. [P̄soluit] r intellige
p̄ oibus p̄stationib? fm glo. r dic
q vsure debentur in fine anni: vt. ff.
si cer. pe. l. lecta.

CSepe [Possunt] supra de
vsufu. l. corruptioez
Idē tñ si nullus casus obijceret fm
glosam. licet alias contra. [P̄erso
nalis] idem in reali. Sed fallit hoc. l.
supra de do. l. ff. Item supra de tem.
in inte. resti. pe. l. superuacua. ff. ne
de sta. defunc. l. i. S. sed interdū. [Co

gnitio] secus quādo fit per execu
torem. s. e. sicut. sed idem supra. e. cum
notissimi. in princ. r. S. immo in fine.
r in alijs que sunt supra. e. omnes.
fm glo. sed quod dicit d. S. immo: nō
est: vt fm doctores: vt ibi scripsi.

**De annali excep. ita
lici cōtractus tollen.
& de diuersis. &c.**

Super annali. [ypo
thecaria] ria sunt r alij casus supra.
ti. l. l. omnes. r. l. comperit. infra de
fun. pa. l. i. li. xi. s. de sacrosanc. eccle.
aut. quas actiones. Sed quid si per
inundationem amisit. ff. de acqui.
poss. pomponi? Glo. dicit succu
ri per in inte. resti. ff. de iti. actuz p.
l. i. S. si quis. Quod est verum ad pos
sessionem. sed non ad lucrum vsuca
pionis. ff. ex qui. cau. ma. l. ventos.
[Meqz iudicij] Mar. dicit duo q
ista iudicia nascunt ex voluntate: et
q non currit p̄scriptio. Sed glo. r
docto. in vtroq contra. sed glo. ques
rit de actione personali. que pro fer
uitute. competit. dic supra de vsufu.
l. corruptionē. Itē de negotia dic
ff. quemad. serui. amitti. l. si sit. s. de
seruitu. l. ij. Item de pignozaticia
actione. r dic fm glo. q a datione pi
gnozis. sed nō intēta nisi soluta pe
cunia. ff. de pigno. ac. l. si rem. S. om
nis. Et extūc incipit currere p̄scri
ptio. si tamen creditor tenuit. xxx. an
nis: non poterit intentari: cū sit p̄
scriptum iuri offerendi. vt notaf in
l. cum notissimi. Sed illa opinio nō
est vera. vt ibi notatur fm docto. sed
supposita opinioe glo. pro vera: pos
set agi rei ven. vt notatur hic. r scri
psi supra ti. l. l. male. Parum tñ pro
derit: qz creditor excipiet d pignozē
[Ab initio] de actioe pro socio: dic
supra pro socio. l. q̄din. [Ne aut] op
ponitur s. qui ad bo. poss. l. i. dic vt
ibi. Itē oppo. ff. de serui. rustico. p̄
l. ij.

Si p̄ in
dationē.

Liber Septimus.

dio. l. 4. attilicinus. Sed ibi impeditur batur impedimento facti. hic impedimento iuris. [Dispositum] supra de bo. mater. l. i. [Acq̄sitas] quo ad proprietatem. Sed quo ad usufructum sic. Sed quid in illis quibus non acquiritur usufructus patri / ut castrensibus: Videtur quod currat. ff. ex q̄ cau. ma. l. ait pretor. §. ij. Item dicitur quod haec lex obtinet ubi quis impeditur agere impedimento iuris. secus si facti. ut dicta. l. 1. et attilicinus. sed tunc datur restitutio. notatur extra. e. ca. auditis. Et facit ad questionem quam scripsi supra de bo. mater. l. i. in fi. Et adde infra de tem. ap. l. fi. §. illud. §. cum sit apertissimi. [Exceptiones] et nullius temporis etiam. xxx. annum. [Potest] supra de iu. do. l. in rebus: in fine.

C De perfectus [Vel furore]. ff. §. in ius vo. l. quicunq. et l. neq. [Potestate] quia habet merum imperium ff. de in ius vocan. l. ij. secus in minoribus. ff. de iniur. l. nec magistratibus Et idem forte si haberet agere contra ipsum principem: rei supplicationem porrexisset. [Defensores civitatis] hodie prius defensor est ad eundem. ut in aut. de defen. civi. §. et iudicare. de man. princ. §. et non permitter. coll. iij. [Domicilium]. ff. de da. infec. l. iij. §. pretor. quod vi aut clay l. aliqui. §. i. secus si essem praesens: ut ibi. ff. de li. agno. l. i. et iuge supra de testi. aut. si qs. Et de hoc Dy. dicto §. pretor. et §. totum. Iunge infra de bo. aut. iudi. pos. aut. ei. qui. [Cū tabulariorum] id est tabularij / fm glo. [Temporalem interruptionem] posset enim peti in integrum restitui. ut ff. ex qui. cau. ma. l. i. et l. ait pretor. §. fi. quam non tollit haec lex. fm glo. [Triennij] hoc interruptitur his quatuor casibus. alias non etiā per litem contestata. ff. de rei ven. l. si post. scdm glo. Item his casibus interruptitur longe et longissime. contra. l. supra quā li. prin. da. litem contestationem faci

at. vel ibi data fuit supplicatio. hoc libellus. Et vide supra. e. l. cum notissimi. §. si quis.

Ster multis Tres ponit casus. Primus: ubi debentur similes quantitates ex pluribus causis: et agitur sine expressione cause. Secundus: an agendo personali interruptatur hypothecaria. Tertius: quando nec causa nec quantitas exprimitur: sed tantum dicitur obnoxius: et in omnibus his casibus fit interruptio fm glosas. Doctores vero dicunt ultimum casum non procedere: nec fieri interruptio nem. cum talis libellus sit nullus: et etiam litem contestatio nulla supra ne de sta. defunc. si pater. Et ponunt in effectu duos casus. sed glo. magis applaudit littere. In quarto vero casu / quando unam quantitatem et unam causam exprimit: non perpetuat alias / fm glo. Sed quid si ex una causa debentur. v. ex alia. x. et ex alia. xx. et petat. x. sine expressione cause: Glo. dicit perpetuari solum debitum de. x. quia non sunt similes quantitates. Sed quid si in sacramento / causa vel quantitas declaretur: Dic illam solum interrupti / fm glo. Sed quid si agatur petitione hereditatis peribus sub diversis iudicibus constitutis: Glo. dicit non potesse quo ad res alibi positas: si coram altero agatur. quod est verum nisi ageretur coram iudice domicilij / fm doc. supra vbi de heredi. aga. l. i. de prescripi. lon. tem. po. l. fi. Item scdm intellige causas: ubi debitor possidet pignus. secus si tertius: cum civilis non extendatur ad alias personas. et ideo interruptio facta contra debitorem: non obest si de iussori: per. l. naturalr. ff. de versuca.

De alluvionibus paludum. et pascu. ad alium statum transla.

Impeditur
quo cur
rat prescrip
tio.

Quā cita
tio super
vna causa
interruptat
in alijs.

Quāuis ^{[Hō ē sine magno icō modo accolaz. ff. ne qd i flu. pu. l. i. §. sūt q putāt d ripa mu. l. i. §. is aut h3 gl. [Adanet] insti. de rerū diui. §. i su la. [Queritur] insti. de re. diui. §. p terea. nisi in agro limitato. ff. de ac. re. do. l. in agris. fm glo.}

Hiquos ^{[Deuotio] cō tra infra. l. i. pro rima. dic ibi in fine.}

Ea que ^{[Separatim] cre scit tamen si alibi diminuat sup. l. i. p. r. i. z illa cre scentia erit super toto. [He doleāt] sine magno incommodo. vt. s. l. h3 uis. [Petitoris] dic q in fundis ē phiteothecarijs non fit augmentatio. vt dixi supra de iure emphi. l. i. sed in tributarijs sic: si aliunde tātū diminuat sup. l. i. p. r. i. In alijs aut pensionibus dic q propter diuitias mobilium non fit augmentatio: sed propter pensiones accrescentes fit augmentum: si sit necessitas. als nō. rita itelligit qd no. Inno. extra d celi. phibem⁹. z ber. d pac. cū cleri ci: h3 q ibi h3 ost. nōt. q glo. p cordat}

De sententiis prefecto preto.

Intigantibus ^{[Cōtra ius] nō exp̄sso errore: h3 gl. [Adinistra] m⁹ s. de offi. p̄fec. preto. l. i. de p̄ci. i pera. offe. l. i. §. q. [H3o nōi.] s. d. p̄. impe. offe. aut. q̄ supplicatio [Post] successionem] id est post q̄. funci⁹ fu it officio sententiando.}

Quomodo & quādo iudex sniam pferre debet presentibus partibus &c.

Non semper. ^{[ff. de iudi. l. nō q̄qd de offi. p̄s̄d. l. sepe. dic ibi. [Aduerfus absentē] s cū moderamine. l. p̄perādū. s. de iu di. vide ibi. [Solere] Nota q̄ iudex nō tenet sequi stilū seu suū. [Absēte] dānare possis] ar. p̄tra. j. e. l. ea q̄. j. ti. ij. l. prolata. et tā non p̄pellit da re defectū. imo pōt in dīē aliū expe ctare: extra de offi. deleg. c. cōsuluit vide in dicta. l. p̄perādū.}

Cessante ^{[Dic cessare: qz forte erat dele gatus: vel pedaneus qui non pōt ci tare p̄ edictū. [Vel] cassante cā: qz nō fuit seruatus ordo: qz forte vnum p oibus. ff. de iudi. l. ad peremptorius [Vel] tres denunciations. j. e. l. tres [Vel] cessante: qz iudex per semet assi gnauit diem: scdm glo. [Vel] dic ces sante: quia fuit repertus: et dixit se non ventur: quo casu non est opus perēptorio vt. j. e. l. tres. notatur ex tra de accusa. ad petitionē. p̄ Inno. et patet extra de dolo z cōtuma. c. ij li. vi. Et vide qd notat extra d p̄cu. auditis. in spe. de contu. §. viso. ver. quid si snia lata [Et] vide. j. e. aut. qui semel. [Peremptori] vide in dicta l. p̄perādū. [Edicti] potes hodie ponere i casu: extra d dolo z cōtu. c. eum: qui li. vi. [Vide] glo. i. cle. i. d do lo. z ptuma. [Dici. etiā] glo. i. c. vene rabilib⁹ §. secus. in ver. iudicio: lib. vi. q non dicitur verus contumax q dixit se non velle venire: nisi dixerit hoc in iudicio: vt ibi.}

Abeo ^{[Judicatio] lato p⁹ litis cōtest. scd3 glo. [Absentibus] jex cā probabili quia relinquere non potuit procuratorē vel si reliquit: erat mortuus: alias non appellaret nisi per restitutionē ff. quando ap. lit. l. i. §. fi. [Indefens is] citatis tamen competenter tes net tamen sententia q̄uis haberet iustam causam: extra de sententia excommunicatio. c. veneralibus.}

L. iiij.

An augmētē p̄ sio.

Si sine p̄ptorio tenet snia

8

28

28

Liber Septimus.

§. Idem. li. vi. extra de sen. et re iudi. cum bertoldus. [Hō ilico] .f. r. dies [Non habebit] in effectu si male fu it pronunciatum.

¶ Si ut proponis.

[Judicis] dic. f. e. si prelesque est cōtra. [Commisit] quia nō voluit post sniam. tum qz die ferata: tum quia non erat contumax.

¶ Si ut proponis.

[Locum cause] dic extra de offi. de leg. c. consuluit. [Per obreptionē] qz quis forte dedit intelligi q tu de bebas esse alibi. [Sestum est] .ff. de arbi. l. arbiter.

¶ Si preles.

[Adiutore] q fuerat adu ctus tutori vel curatori. [Repetit] cōcor. f. de accu. l. iij. f. de sentē. et in terlo. om. iudi. l. ij. extra de purg. ca no. cū dilect⁹ in fi. ff. d. opti. le. l. i. cōtra supra. e. si ut proponis. Sed hic concordant in ordinario ibi in dele gato / qui non pōt iterum cognosce re. vt. l. i. iudex. ff. de re iudi. nisi in casu quo nō seruasset formam. ff. d. arbi. quid tñ vel priorum vel scōdarum litterarum. extra de resti. spo. c. au dita. Vel nisi esset iusta ignorantia. Vel nisi esset ad vniuersitatem cāz. ff. qui et quo. l. i. Vel nisi absoluisset ab obseruantia iudicij. in spe. de cōtuma §. ij. de offi. iu. §. deseruit. ver. quid si proponens. Sed qd si dicat snia nulla: qz per falsa instrumenta lata? Dic q non pōt cognoscere / vt notat Inno. extra de re iudi. c. de ce tero. Item dic q etiam ordinarius primus nō cognosceat si propter tur pitudinem suā sit nulla snia. f. de accu. l. absentem. Vel dic q est in elec tione dicentis nullam: ipm adire vt superiorem: vt ibi. Item vbi pnceps cognouit: alius non potest cognos cere de nullitate: vt notatur. d. §. Sed an iudicabitur ex eisdem actis vbi sententia est nulla? Glo. dicit q sic supra. e. si ut proponis. ff. de ap.

si expressum. Sed ptra no. ff. de iud. l. cum querebatur. Dicas q vbi id quod probatum est potest solo tem poris tractu immutari: non iudica tur ex eisdem actis. ff. de execu. tu. l. spadonem. §. qui absolutus / cuz no. de excusa. mu. l. i. §. q excusationis. alias sic. nisi esset error i actis sicut i snia: sedm doc. [Rottonem suā] mi nor non posset cognoscere. vt no. in c. de cetero. de sen. et re iudi. in fine. Et Inno. i dicto. c. i. fi. [Destituti] dic supra si aduer. rem. iudi. l. cum et minores.

¶ Ea que

[Hō per cōtuma] cias] dic in. l. pro perandum supra de iudici. et. f. e. l. tres. [Denūciationibus] .f. e. tres et v3 expresse ad hoc vocari. [Judicas te] et ita paz si pro eis. ff. de regu. iu ris. furioso / scdm glo.

¶ Consentaneum.

[Temporibus] ff. de iudi. l. p inter ualla. [Prescriptis] scz. r. dierum / vt dicta. l. [Pro oibus] ff. de iudi. l. nonnunq. [Successor] ff. de iudi. l. edictū. et. l. post. [Ad cogendum] reali. i. aut. de exhi. te. §. si vero. col. 1. [Honor] si nō liquet de cā. [Ius dicare] si liquet de cā. et omillis alio is positionibus: pone q hic agebat reali / et q lis erat contestata: vt vi ri plene supra d iudi. l. pperandū. et dic q est in electioe actoris qd recti piat de predictis. ff. de noraf. l. non solum. ij.

Aut. ¶ Qui semel.

Hec aut. sumit de corpore de litig. §. omnē. col. viij. Et h3 quinqz ptes prima durat vsq ad ver. q si causaz sup qua plene vide supra de eden. l. edita. Ultra tñ potes notare q iudex debet mittere rescriptū parti et tate. et facit extra de of. iudi. deleg. c. cū in iure. Secunda incipit ibi: q si causam. Iuxta quam notatur / q duplex est genus citationis: realis et verbalis. de prima habes in. l. cō-

Citatioe duplex.

Illico qd sit.

An idex iudex q tulit sētē tiā de ei⁹ nullitate cognos cit.

Et

Quo et quoniam iudex suam de proferre fo. ccix.

sentaneum cum concordari. et illam potest facere quilibet ordinarius nisi in duobus casibus supra de of. diuer. iudi. l. i. ff. de in ius voca. l. plerique. sed delegatus non potest etiam a principio. Quis quidam contra. ff. de iur. om. iudi. l. iubere cauere. Item nec ordinarius: nisi sit de maioribus: in spe. de dolo et contu. §. nunc dicamus. ver. competit. et vide extra de iud. c. i. l. vi. Secunda fit multipliciter: primo per edicta que scribebantur in albo/ vt hic. et hoc potest ordinarius et delegatus principis. vt hic patet: sed non aliter delegatus seu pedaneus: vt notatur in l. consentaneum. scdm p nuncium vel epistolam: et hoc possunt omnes. ff. de arbi. l. sed si interpellatus. §. i. supra de iudi. l. sancimus. [Trīginta dierum] hec aut. loquitur vbi reus est presens et actor absens. sed vbi e contra: est minus interuallum. scilicet. x. dierum. ff. de iudi. l. ad peremptorium: et sic non corrigi. Sed glo. et Jo. dicunt illud tempus augmentatum per hanc aut. In monitione vero est tempus arbitrarium/ extra de ven. exco. c. constitutionem. l. vi. Sed an possit minus? Glo. dicit quoniam Doctores vero dicunt contrarium. ff. de iudi. l. nonnulli. quod sequitur spe. ti. de cita. §. nunc. ver. ij. Et facit quod notat by. extra de reg. iuris. c. indulgentia. l. vi. Et caue quod he citationes fiunt/ vbi non constat de manifesta contumacia: quia tunc potest pcedi ex vnica supra. e. l. ij. scdm Ia. de ra. et pe. et non §. e. l. tres: in glo. extra de accu. c. accedens. Melius i. c. ad petitionem. Item dic quod in prima citatio non debet esse peremptoria. vt notat Hostien. extra de in integ. resti. cu ex litteris. Sed Innocentius. contra. de dila. c. i. dic. §. e. l. tres: quia non est opus [Quod locum habet] vt fiant citationes huiusmodi. Item etiam vt pronuncietur. et sic quo ad hoc addit ad. l. properandum: vt actore absente/ pronuncietur ante litem contestata. si reus velit. sed non corrigi qui si re-

us preeligat procedere scdm formam illius legis qui possit. vt ibi plene dixi. [Aliud anni spacium] vnde aliud non ponitur implicatiue. quia ante non fuerat locutus de anno: sed de tribus mensibus. Sed obstat supra de fer. aut. quod fieri: sed ibi loquitur in delegatis: scdm glo. sed certe et hic. vnde dicit ibi scripsi. Item dicit quod vbi quis pparet et assignat dies ad procedendum: non est locus edictis: quia quilibet citatio est peremptoria: vt in spe. de cita. §. viso. ver. debent: sed cum deficit est locus edictis super quolibet litem: articulo vt. d. §. ver. item l. z. d. c. ad petitionem notat. [Pronuncietur] diffinitue. et in hoc addit. ad. l. properandum: vt dixi. [Inferat] vide §. de bo. aut. iudi. poss. aut. et qui. [Post edictorum] futuroz: et ita habebit biennium et tres menses: scdm Jo. Vel scdm Azo edictorum preteritorum. et ita non habet nisi annum et tres menses. Prima est verior propter penam que subiungitur que non habet locum in primo casu. et hanc et Jo. Inno. extra vt lite non contestata. c. accedens. [Cadat] p suam vadam in actione descendente ex. l. ista que intentabit scdm doc. Item dicit quod hec aut. non habet locum in criminibus vt notat Innocentius. extra de accusa. c. licet. Sed dic in eis vt scripsi. §. qui. accu. poss. l. qui crimen. Item vide ad intellectum huius aut. quod notat Innocentius. extra vt lite non contestata. c. i. in spe. de contuma. §. ij. Item hac intellige in terminis suis/ quoniam actor abest et reus prosequitur: sed e contra tene. l. pperandum/ que non corrigi vt hic notat Jo. et patet extra vt lite non contestata. c. i. et p totum.

Tres [Ad peremptorium] id est loco peremptorium. Non est necesse citare peremptorie vbi sunt tot edicta. extra de sen. exco. c. constitutione: l. vi. notat p archid. [Statutum est]. ff. de re iudi. l. contumacia. §. contumax. de publici. iudi. l. iter ac. Et hoc si exprima

An sit locus edictis.

Nota.

Libri Septimus

tur in citatorio q̄ sit per eptoria, sic
itelligitur. s. e. l. ea que. Itē nō hoc
obtinēt vbi constat manifeste de cō
tumacia: vt dixi in auct. qui semel. et
hic notatur in glo. Itēz si cōparuit
et recessit sine licentia non est op̄p
emptoria. extra de excessi. p̄tela. c.
ex litteris.

Cum non Qui restitue
reus. s. de p̄
cura. l. qui absente.

Cum presentib⁹.
[Absentem] ex cā. p̄bñ. nec etiā ap
pellasti itra. r. c. vt seq̄. s. e. l. ab eo.

**De sentē. ex peri
culo reci.**

Arbiteri. Id ē iudi
cis ordias
rij v̄l delegati. vel veri
arbitri s̄z gl. q̄ debz se
dere. alias nō valet supra de dila. l. a
pcedēte. nisi dubitare: vt hic no. r
sic v̄z restringi opinio hosti. q̄ hanc
glo. reprobat: in sūma de re iudi. s.
quatr. r vide. e. ti. c. fin. li. vi. r i spe.
de sen. s. iuxta. ver. item cum nulla:
cū ver. sequē. [A rectode] sed de cō
sensu partium pōt dari sine scriptis
f. de p̄uileg. sco. l. fi. li. xij. et dicto
s. iuxta ver. non valet.

Hac lege [Copia cor
gēdi]. ff. d̄ re iu
di. l. iudex. de arbi. l. qualē. nisi i grā
matica vt. e. ti. de re iudi. l. actoris.
Itē fallit in multa. ff. de offi. p̄s. l.
illicitas. s. fina. Itē in alio casu d̄ re
iudi. l. paulus. Item. ff. de in iute. re
sti. l. diuus. et hoc in diffinitiuis se
cus i interlocutorijs. ff. de re iudi. qd̄
fussit. sed nec tunc potest inuitispar
tibus. vt no. ff. de p̄telo. sti. l. i. in fi.
et quin refundat expensas si fuerit
appellatum extra de app. c. cuz ces
sante. Et vide quod scripsit. s. de vi
ferenda i la. l. a procedēte. dic infra sen. resc̄i.
scriptis. non pos. l. i. quia interlocutoria non
est ferenda in scriptis: vt nota J. l. p

Sn̄a an
possit cor
rigi v̄m
tari.

Interlo
cutio nō ē
la. l. a procedēte. dic infra sen. resc̄i.
scriptis. non pos. l. i. quia interlocutoria non
est ferenda in scriptis: vt nota J. l. p

ri. Item vide. J. sen. resc̄i. non pos.
li. r infra de p̄u. sco. l. fina. li. xij. per
quam videtur q̄ interlocutoria sit
ferenda in scriptis. Sed dic q̄ non
est ferenda in scriptis sed redigēda
extra de proba. c. quoniam. r sic itel
ligitur quod no. ff. de appel. l. ij.
[Diffinitiuas] Idem in ep̄o. extra
de sen. et re iudi. c. fina. li. vi. et vide
quod notatur extra de testi. c. alber
cus. de sen. excō. c. l. li. vi.

Statutis [Ultias] dif
finitioēs] se
cus i interlocutoria: vt supra dixi r
hic no. in glo. [Lū scripta] r sic scri
ptura potest probari per testes ex
tra de senten. r re iudi. c. suborta.
[Solēnitias] dic q̄ sententia debet
ferri in scriptis. et per ip̄m iudicem
nec potest committere vt notat ho
stien. in sūma. de sen. r re iudi. s. qua
liter: versi. quanto. et ideo cecus vel
ignozans. litteras: nō possunt tales
causas iudicare: vt notat archi. ex
tra de senten. et re iudi. c. fin. li. vi. q̄
decretalis declarat hanc. Let sic re
stringe. l. certi. s. de iudi. Vel dic q̄
illis sufficit q̄ verbo recitent. vt in
spe. de senten. s. sequitur r c̄lusionē
sententie legant tm̄. vt. e. ti. s. iuxta.
ver. item non valet. cū sequen. Sed
huic hostien. contra.

Nota,

Nota

Aut. **Nisi breues**
Sum̄ in corpore de man. p̄i. s. sit
tibi coll. iij. et que sūt breues dic ar
bitrio iudicis. [Et nisi ep̄s] Et hec
de corpore v̄ clerici apud proprios
coll. vi. **Sunt et alij casus videli
cet cum preses conuenit finito officio.**
in auct. vt iudi. sine quo. suffra. s.
necessitatem colla. ij. Itē in casibus
quibus non est necesse dare libelluz
de quibus in auct. de exhi. r intro. re
is. s. si vero. colla. v. Laue tamen q̄
in illis casibus qui ibi recitantur da
tur etiam libellus: si non proceda
tur per viam inquisitionis: vel ex of
ficio mero. vt notat Innocentius.

Casus q̄
b⁹ non re
quiritur
scriptura

z hostien. extra de li. obli. c. i. Item
dic q vbi etiam proceditur ex mero
officio dantur articuli vt extra d ac-
cu. c. qualiter. e. ti. c. i. li. vi. Sed qd
vbi proceditur summarie et de pla-
no: Dic debere sententiari in scriptis

8 Quis non detur libellus. extra de fe-
bo. signi. c. sepe. §. penl. in cle. Et ple-
ne vide casus in quibus non requiri-
tur libellus: in spe. ti. de libel. con. §.
nunc dicendum. Itz dic q sunt cau-

cause vt
les q de-
cantur.

se velles km qualitatem personaruz
z cause: vt quia minus duobus au-
reis: z plene no. in dicto. §. p. iij. Itē
concordat ad aul. in fi. xi. q. i. si quis
cum clerico. Sed specu. restringit eā
ad causas viles. vt no. dicto. §. versu-
cu. quarto.

De senten. & inter- lo. om. iudi.

Non videt [Non
fuit]
vnq̄ si aut fuisset tempe-
ptestatiōis. dicit Abar.
q ipa pdēnaret. ff. d his
qui notam. infra. l. furti. §. ij. Sz Jo.
z bul. §. vt. ff. de nego. gest. l. liberto.
§. fi. de p. cu. l. l. §. si plures. nisi i ca-
su. §. d iniuf. l. si. Glo. dicit vtrūq̄ cō-
dēnandū: vt oim seruef opinto. imo
km Ja. vt oim destruat vñ ipse dicit
q vbi executio snie posset cadere in
pcuratorē: pcurator pdēnaf. alias
dñs. vt. d. l. fi. de iniuf. Et tō fit pdē-
natio i psonā dñi/ in cāis mrimonia-
libus z spūalib⁹ z in criminalib⁹: q̄-
uis semp interuenisset pcurator: vt
nō. extra d elec. c. qrelā. z p Inno. q
filij sunt legiti. cām q: in fi. §. de pro-
cu. l. nichil. vic ibi. Defensor autē sēp
damnaf vt. d. l. liberto. §. fi. Fūge. §.
de admini. tuto. l. non est ignotum.

8 **S**i arbiter [hoc n̄ pos-
set opponi
ordinario. sz delegato sic. vt no. extra
d officio d lega. c. cū sup. [Quāuis]
vide. §. d fidei cō. li. l. Quis. [Snia]
§. de test. l. i. ff. d offi. pro. l. barbari⁹

Preses [Non continet] p
verba absolu vel
cōdemno: vel eqpollens extra de ver-
bo. sig. c. in his. e. ti. c. sepe. in cle. ff.
de arbi. l. quid tñ. §. i. ff. d re. iudi. l. in
summa de iudi. l. si pretor. de procu.
pomponius §. si is. de his qui notā
infa. l. si te. d editi. edic. l. quero. Itz
in causa appellationis sufficit pñi-
ciare iustam vel iniustam infra d ap-
pel. l. eos.

Nota.

Prolatā [Judicioz] vt
qz aliquid est
omnium. vel cōuersuz vt si pductio
testiū precederet litis cōtesta. vt hic
notatur. secus si puerteret ordo cāz
§. de appel. l. i. Et dic quid sit ordo
iudicari⁹. extra de pur. ca. c. cū dile-
ctus. de accu. c. i. li. vi. per archid.

Cuz eozū [Procurator]
cum actum eēt
cōtra fideiussozē z pncipalē. [Indē-
nitatem] §. ti. i. l. ij. ff. de iur. fisci. l. in
fraudē. §. qui pro alio. [Forme] non
em̄ fuit pditio seu mod⁹? [Et nota
q licet snia nō debeat ferri sub con-
ditione. ff. qñ appel. sit. l. ij. §. bidui:
tñ potest sub modo. Sz zlara sub cō-
ditiōe tenet: vt ibi.

Sētētia
sub cōdi-
tiōe vel
mō lata.

Cū sententiā [In se-
creto]
ff. de iusti. z iure. l. penul. Vel turpi.
ff. de arbi. si cum dies §. penl. et hoc
de ordinario. nā delegati cognoscūt
vbi volunt. dñ tñ in loco honesto/ hz
glo. z doc. [Officio] maxie km glo.
z doc. xv. q. v. c. ep̄s.

Ex stipulatiōe [Pacisci]
id est com-
ponere inter se: quia cognati erant.
[Lerto iure] isti. qui. mo. tol. obli. p
torū. [Lertio finib⁹]. §. e. l. preses.

Libera [Reddendū] hoc
verum si res p re-
detur vel soluat. secus si res pro-
pcurata. ff. de pig. ac. l. elegantier/ in
pñci. infra de euct. l. si predium. ff.
de solu. l. si quis. aliam/ km glosam: z
doctores. Et facit supra de transac.
l. si profundo.

DS

Liber Septimus.

Post iuriam [Que fit inibus.] supra. e. l. ex stipulatione. [Rei iudicate. f. senten. rescin. non posse. l. i. [Nec de possessione] rñdet duob⁹ obiectis. posset em obijci q^o pronunciatio super possessione pñiciatur sup proprietate: z sic videtur q^o super eadem re: sed nō est verum. vt sequitur Item z posset obijci q^o interlocutorie mutant: sed respōdeo: q^o regula intelligit de diffinitiuis [Perimūt] z dic plerūq^o: quia nunq^o.

Nulli [Statuēdi] i causis meri imperij.

Cum iudex [Declex] lo: quif hz ius vetus quādo primo sententiabat: z postea iurabatur. Sz hodie secus supra de iureiuran. l. si quis. z. l. generaliter. dic. ibi.

Judices [Possunt] dum in intelligat. ff. de insti. l. sed si pupillus. §. p̄scribere km glo. Sic non ob. ff. de re iudic. l. decreta.

Nemo [Consultationes] etiā principis supra de legi. ij. extra de rescip. c. si quando / km glo. Sed hosti. ibi contra. [Non exemplis] nisi essent tot q^o inducerent consuetudines / km glo. vel nisi in casibus non determinatis in lege. ff. de postulan. l. i. §. cām. in fi. [Legibus] ex. die d. quibus. ij. q. vij. hoc edicto. .q. i. principatus. vide extra de sen. z re iud. c. i. p. archis.

Cuz papinianus. Glo. intelligit hanc. l. i. casu quo nō fit p̄p̄latio ip̄o iure q^o tūc nō ē loc^o recōuētōi. Tu dic q^o imo si re^o agat z p̄p̄latōis exceptionē nō obijciat ff. de p̄p̄nsa. q. si i die. §. i. [Syz ip̄s actorē] p̄rio tñ re^o rñdet. §. d. postli. l. penl. §. i. [Augēdā] qz nedū sup ead re: imo super diuersa. [In eodez] ne gocio in quo tñ diuersa veniunt.

Aut. Et sequent

Sumitur in corpore de exe. et his q^o conuenit. §. i. colla. vij. Et dic cōsequenter: id est cōuenienter. Queritur an hec aut. locum habet si reus reconueniat actorem de causa de qua alio iudex cognoscere nō potest: Glo. dicit q^o sic supra de iudi. quotiens. pro quo de iurisditio. om. iudi. si idem in princi. Quod est verum km docto. si cause similes sint: quia vtraq^o pecuniaria. vna tamen excedit sumā vsq^o ad quā iudex potest cognoscere. Sz secus esset si essent diuerse nature: qz vna ciuili. de qua iudex alias potest cognoscere. Alia criminalis: de qua alias non posset. Et vide quod scripti supra de iudic. l. quotiens.

Sed quid si iudex potest cognosce de vtraq^o: nunquit conuentus ciuili potest reconuenire criminaliter? Glo. videtur scire q^o sic. Et idē Innocen. extra de mu. peti. ca. i. Quod est verum si vicissim possint tractari secus si p̄iudicare et altera supra de ordi. iudi. l. fina. Sed si ageretur criminaliter: non posset esse reconuentio seu fieri criminalis. quis non potest vicissim tractari. vt ibi notat. Sz quid econtra conuentus criminaliter reconuenit ciuilitate? Innocē. variat in dicta glo. Potest tamen dici q^o possit: duz tamē nō sit p̄iudicial alteri. z hoc vbi agit ius ordinario. nā si per modū inq̄sitiōis: nō pōt p̄ mouēs recōueniri. in spe. d. inq̄s. §. i. p̄. itē nū qd extra de accu. c. q̄r. ij. in glo. Ber. Quid de clerico agēte corā iudice seculari? Cōis opinio ē q^o possit sibi recōueniri. extra d. iudi. c. at si clerici. z ibi notat. idē Innocē. dicto. c. i. de mu. peti. Sz archis. cōtra extra de cle. p̄iuga. c. i. li. vi. Sed quid si actor reconuenit⁹ vult iterum reconuenire reum sup alia re? Dic q^o non auditur vt hic notat. Itē dic q^o hec aut. loquit⁹ iordiaro z delegato. vt hic notat i glo. sz nō i arbitrio hz ino. z alios doc. z gl. Et ber. i. d. c. i. extra d. arb. c. cū dilect⁹ Itē nec i cā appellatōis vt ibi dicit Inno. extra

Si rī q^o foro possit reconuenire.

Nota

Cōuēt⁹ ciuilitate an possit cōuenire vel cōtra

Exēplis iudicat i casu.

Cleric⁹ corā seculari an reconueniat

de iuste. resti. c. i. z ibi nota. Sz qd i
causis quib? procedit sumarie z de
plano: Inno. dicit q? no est locus. S
de cōpens. l. fi. p̄to quovbi cā sta.
l. i. Alij dicunt p̄tra: per. l. sed z he.
§. non solū. ff. de procuf. Tu dic q?
opinto Inno. est vera i ordinario rt
delegato: qñ non ad petitionē p̄tis
fuerūt verba illa appōsita in rescri-
pto sed proprio motu. sec? si ad peti-
tionē partis. qz tunc pcederetur in
vtraq; sumarie. extra de verb. signi-
fica. c. sepe. in cle. z ibi Jo. an. Sz vs
q? ad bō tps pōt fieri: Inno. q? vsq;
ad sniam. Et hanc specu. ti. de recō-
uen. Et archi. extra de rescri. c. di-
spendia. li. vi. Hosti. ala. goff. z. gl.
accur. q? vsq; ad litis cōtesta. pro q?
b? ē hodie ex. d. ver. sig. c. sepe. §. vez
i cle. vel statī post. ff. d. cōpē. l. in rē.
alias nō est recōuētio imo alia puē-
tio. vt notat dicto. c. sepe. Sz an sit
opus citatione? Satis potest diciq;
sic. qz oīa iudicia zc. insti. de pe. te.
litig. §. fi. Sed quid si in vna sit con-
clusuz: alia requirit longiorem idae-
ginem: Inno. dicit sententiam dum
super illa extra. e. c. i. z d. ordi. cogni-
cū dilectus. Hostiē. vero dicit equū
esse. rigoz tñ aliud vult: vt. d. c. i. ff. q̄
sen. sine. appel. resc. l. i. §. i.

Cum solidum.

Opponitur/ q? nullus iudex potest
sic cōmittere: nisi solus princeps. ff.
a qui. app. non li. l. i. §. fi. Sed dic q?
illud verum post iniam. sed ante sic
vt hic. Vel dic veri?: q? nec ante nec
post. et sic intelligitur hec lex sicut
si illa: vt hic in fi. Quid ergo si prin-
ceps cōmittat / appellatione remota
nūqd iudex potest recusari. Dic
q? sic: vt hic. ij. q. vi. c. si quis in qua-
cunq;. Sed obstat extra de appella.
super eo. Sed dic vt ibi: quia potest
ex iusta causa etiam appellari: dato
q? contineatur clausula / appellatione
remota. Quid ergo si princeps
ex certa scientia committat: Vide-
tur q? non possit recusari. Spe. de

cit q? non poterit recusari Sed ep̄s
associabitur. vt in spe. de recu. §. i.
ver. quid si sit sicut nec appellari de
iure legum. vt. d. l. i. §. fi. Sed de iu-
re canonico potest nichilomin? app-
pellari: Quis appellatio sit remota
extra d appella. c. pastoralis. Quid
ergo operatur remotio appellatio-
nis de iure canonico? Multe sunt
opiniones. vt no. per om̄s: extra de
appel. vt debitus. Verius tñ videf
q? operet: q? iudex non habet defer-
re appellationi. Nec exccutio retar-
dabitur: nisi appelletur ex causis a
iure expressis. Non tamē tollit quī
pars possit appellare. z quin appel-
latio eius admittat in casibus illis
vt. d. c. pastoralis. Et hanc opinio-
nem v̄ sequi spe. ti. de app. §. in qui-
bus. ver. pe. z fi. et dic plene ibi. vs
de extra de off. deleg. super questio-
num. et. c. pastoralis.

Nota.

De ius ca-
nonico
qd opera-
tur remo-
tio appel-
lationis.

**De sententia que
sine certa quātitate
plata est.**

Qm iudicem.

Curas] quas pars fue-
rat stipulata. Et sic non obstat. §. de
vsur. rei iudi. l. fi. Itē nec. ff. de vsur.
l. i. in fi. qz ibi ex officio. Itē nec. ff. d
iudi. l. nō queadmodū. que loquuntur
qñ vna sūma debet. hoc qñ plures:
vt hic notat i gl. z dixi. s. d. fideicō.
l. i. z vide §. p̄mia ep̄las. l. i.

Quantū [Curatoris] i. p̄cu-
ratoris lata. [P̄res-
stari iussit] Dic q? ad hoc soluz age-
bas: vez ad declarādū q? idēnitatem
p̄miserat. alias oporteret q? cōtine-
ret certā quantitātē. §. l. proxi. insti.
de ac. §. curare. Itē dic iniam incer-
tā tenere: qñ lex sic agi p̄mittit: vt i
vli. z in alternatiuis z i norali. Itē
si dicit soluedū qd petatum est. ff. de
re iudi. l. in summa. Itē si dicit sol-
ue quod debes. z apparet ex actis

in ia icer-
ta qñ tes-
teat.

Ubi ad
qd tps fit
recōuen-
tio

Uide de
clausula
appellati-
one remo-
ta.

Liber Septimus

Sed glo. contra. f. l. prior. Sed Inno. primā: extra. de excep. cū venerabilis. Item/ dic q̄ s̄m̄a incerta lata super accessorio tenet: vt si ferat super fructibus extra de dona. c. inter dilectos de excep. prela. tanta p̄ Inno. in spe. de sen. §. qualiter. ver. itez debet esse certa.

Hec sententia.

[Aliqua] dixi. §. l. priorima.

Hec sententia [Judica] bat i cā appellati onis. Vel de nouo.

De sen. que p eo quod interest pro

Cum p eo ^{Oppo-} finitas tolleret. ff. de i. li. iuf. l. videam⁹. in aut. de nō ali. §. si min⁹. col. ij. s̄y distigie qz aut agif de obligatione tollēda r tolerat. Aut idūcēda: tūc nō: nisi p̄uētio partiū: v̄l volūtas p̄cipis sit alia: vt no. Dy. ff. de vā. in fec. l. q̄ bona fide. §. i. r. l. s̄finita. Se cūdo oppo. ff. d̄ acti. emp. l. rō. §. si p̄ vēditōrē. s̄z illa itelligif scōz istā gl. scdm bul. r doc. Itē oppo. ff. de ac. em. l. iulianus/ circa p̄m̄ci. r. l. tenef. §. si quis. ff. loca. l. sed addes. Sed ibi de interesse p̄muni: hic de singu lari: scdm glo. Vel scōz Ja. d̄ ra. ibi totū est interesse. qz totū venit rōne doli sui. qz non tradidit sicut tradere debuit Itē opponif. ff. d̄ acti. em. l. ticus. Sed illa corrigif p. l. se. §. i oībus secūdū glo. Vel dic q̄ ibi res melior fuit factā per factū ēptoris qd nō d̄y aliū grauare. Et ideo fuit ibi statutū in casu illo. Quod hodie ad ius cōmune redigif: vt hic. Itē oppo. ff. d̄ euic. l. cū fund⁹. S̄z ibi i stipulatiōe duple: nō de interesse. Itēz oppo. ff. de in li. iuran. l. videamus. §. iurare. S̄z dic q̄ hec illā determi nat. Itēz oppo. ff. de euic. l. vēditōr

sed ibi agif qz res vēdita nō tradif/ scdm glo. vel dic q̄ ibi est estimatio cōmunis seruit: qui plus estimat p̄pter here ditatē. ff. ad. l. acqui. l. inderacius. §. i. Et sic ibi totū est vnuz simplū. scdm Ja. de ra. Et idē v̄f di cere dy. insti. d̄ ac. §. omnes. Itē opo. q̄ pene possint exigi quantecūqz insti. de inuti. sti. §. alteri. Sed dic se cūduz glo. q̄ pene legales non excedunt quadruplum. insti. de ac. §. omnes. Quod itellige de penis arbitrar̄ijs. qz si alias sint tarate in iure opz eas tenere. f. quo appella. nō reci. l. ab ex cutoze. in fine. Sed pene cōuentionales possunt excedere v̄t tñ non apponantur per verba multi plicatiua: vt duplū triplū: qz tūc nō excedunt quadruplū: scdm gl. r dy. Sed Ja. de ra. r pe. dicūt penas cōuentionales quātas cūqz posse exigi: p̄ quecūqz verba apponāt. ff. de euic. l. si dictum. Et hanc Inno. ex tra de sentē. excō. c. sacro. nisi in casu. §. de spon. mulier. vbi pena legalis non excedit duplum. Sed Ho stien. dicit q̄ qñ pena conuentionalis apponif loco iteresse nō excedit duplum. p̄ hāc. l. vt notat in sūma d̄ sentē. §. quid sit: ppe fi. p̄ quo. ff. de ser. ex por. l. si seruus. S̄z p̄tra. qz sic oporteret p̄bare iteresse/ cōtra. l. si. ff. de p̄cto. stipu. Sed potest dici q̄ non oporteret saltem actozem. Itēz contra. quia in penis nō inspicitur interesse. ff. de ver. obli. l. stipulatio ista. §. alteri. dic ibi. Itē opponitur q̄ non habeatur ratio lucri. ff. de acti. em. l. si sterilis. §. cum per vedito rem. ad exhi. l. pe. §. i. Sed dic q̄ aut lucrum non possit p̄cipi sine iniuria alterius: r nō h̄f ratio lucri. ff. d̄ fur tis. l. si is/ tu fi. et no. e. ti. l. si quis v̄ tori. §. penul. quā glo. dy. ibi sequif et multum approbat: Aut poterat tunc au tult haberi rationem lucri ad impugnandū factum suum qd alias teneret de iure cōmuni: et non h̄f rō lucri. ff. d̄ dona. iter vi. r vro. l. si spon s̄ns. §. si maritus. ij Aut alias

An pene possint quadruplū excedere

Infinite an tolleretur.

An habeatur rōne cri

z tunc aut allegat varia z fortuita: z tunc nō habet ratio lucri. vt dicta l. i. §. fū. ad exhiben. z hic nota. Aut cās bonas allegat forte qz erat mercator: z non habuit pecuniā in mundi nis. tunc habetur ratio lucri. siue factuz sit quod fieri nō debuit: siue nō factū quod fieri debuit. ff. rē. ra. ha. l. si cōmissa. de eo. quod cer. lo. l. ij. §. fi. ff. loca. l. si fundus. z. l. si in lege. §. si colon. de dā. infec. l. fluminū. §. fi. z. l. trebact. Et fin hoc reproba gl. que in multis locis variant. vt hic z dicto §. cum per venditorem. ff. d̄ in li. iuran. l. nūmis. Sed pro eis. ff. de peri. z commo. rei ven. l. fina. Sz dic qz ibi habetur ratio lucri. videlz vsu rarum. sed si agatur contra illuz qui fecit quod de iure altas sibi licebat: tunc si lucrum percipiebatur ex publico: habetur ratio lucri. ff. ne quid in loco publi. l. ij. §. merito. si ex puato: non habetur. Itē nec ex publico si res per quam utilitas tollit fieret in priuato. ff. de in li. iuran. l. nūmis. Sed pro eis. ff. de peri. z commo. rei ven. l. fi. Sed dic qz etiā ibi habet ratio lucri. videlz vsure. ff. de dam. in fec. l. fluminuz. §. fi. z. l. proculus. de iur. l. iniuriar. §. si quis ab honozibus. ad municipa. l. ticio. Et km hoc pōt intelligi supra arbi. ru. l. quicqd̄ in aut. vt nulli iudi. §. z hoc peruenit colla. ix. de hoc in spe. e. ti. §. cōe. p̄ si. Item nota ¶ Et hec materia pleni⁹ liqueat queritur primo qd̄ sit inter esse: Glofa dicit hic qz iteresse est dā num emergens/ utilitatem expellēs Sed hoc reprehendunt omnes doc. dicentes qz inter esse non est damnuz sed estimatio damni. z hec est veritas. et hoc sensisse glo. arbitroz. Et hec est opinio Dy. extra de reg. iur. c. moza. li. vi. Et Innocē. iii. c. sacro: extra de sent. excom. Item queritur qualiter diuidatur? Et dic km glo. qz est triplex. scilicet commune: pūctum z singulare. Et intellige cōmune conuentum z singulare/ dānū cōi ter singlariter vel ex pacto estimatū

vt notatur plene in dicto. c. moza et d. c. sacro. Sz de quo interese loquitur hic? Videtur qz de nullo cum conuētum possit exigi quantuncunqz vt in sti. de p̄ bo. obli. §. non solum. ff. de p̄ to. stipu. l. fina. Item nec de communi: qz illud in solidum prestanduz. ff. ad. l. fal. l. precia. ad. l. acquir. si seruū Item nec de singulari cum illud sit affectionis. ff. de in li. iuran. l. videamus. §. iurare. ff. ne quis eum qui in tus voca. vt exi. l. penk. §. i. Ad hoc dicunt glo. z Innocē. in. d. c. sacro. Et specu. in ti. de fructu. z iteresse. §. commune. Et hostiē. in summa de sen. z re. iu. §. quid si effect⁹ prope fi. qz taxatio huius. l. loquit de singulari vt hic nota. Sed idem videtur de cōmuni. ff. de act. emp. l. ticius. cum. l. sequen. z cum. l. i. Nec obstat qz est affectionis. qz hz Ia. de ra. nō est verum. sed utilitatis rīm. ff. de iurciu. l. videam⁹. §. tutores. de appel. l. creator. §. iustus. Sed Innocē videt velle qz habeat ratio affectionis ordiā te. ff. de mū. l. si in emptiōe. māda. l. cum seruus. Sed hec affectio non potest excedere duplum in casibus certis: i incertis taxatur: vt hic. Et quod hic dicit reuera inspecta utilitate in affectione iusta z probabili. In cōmuni vero interesse nō habet ratio affectionis. ff. ad. l. acquir. si seruus. ff. de rei vēdi. qz si possessor. et. l. qui restituere. Ideo non videtur qz sit locus huic. l. Sed ar. cōtra. ff. de ac. emp. l. ticius. Sed quid duplas? Platea dicit qz precium conuentū. Bul. dicit qz commune precii. Glo. dicit qz illud quod excedit duplatur vt hic notatur. ff. de ac. em. l. i. Dicit Ia. de ra. duplari precium p̄munis estimationis. Et hāc opinionē videtur sequi glo. ff. de ac. em. l. i. si forte. d̄ eo qd̄ cer. lo. l. ij. §. fi. Innocē. fo. dicit totū cōe iteresse duplari. vt notat in: d. c. sacro. p̄ hoc autem singulare quod idem est. cū illud sit veruz precium: vt. d. l. precia. z hoc supponit hec lex. ff. d̄ religi. z sumpti. fu. l.

Uide late de interesse qd̄ sit z quotu plex:

Liber Septimus.

liberū. Et dicitur q̄ in h̄mōi dupla cō-
putatur precīū rei p̄ vno simplo: vt
ip̄m erigatur z tantū dē. ff. de tu. et
ra. dista. l. actiōe. §. fi. de cōdi. inde
l. si nō sortem §. in summa: cū notat
Item queritur qui sunt casus q̄ ha-
bent certam quantitatem vel natu-
ram. z qui alijs. Glo. dicit q̄ ē certa
quātitas: sicut si tu debes. x. cados
z certa natura: sicut quando homo
vel aliud debetur in specie vel in ge-
nere. sed incerta quando cōtinet fie-
ri vel nō fieri. Et hāc Inno. in. d. c.
sacro. z hostiē. in. d. §. quis sit effe-
ct⁹. Et specu. in dicto. §. viso. d. fruc.
z inter. Noui vero multa noua dixe-
runt: sed non est recedendum ab anti-
quis: quibus non obstat quod in vē-
ditiōe factus est in obligatiōe: vi-
delicet rem tradi: z tamē reputatur
hic casus certus: q̄ illud factus cer-
tum est propter rem certā z estimati-
ōnē. ff. de ope. lib. l. si ita stipulatio
Et q̄ actu unico expeditur. alia f̄o
facta successiue. Sz queritur an oē
interesse veniat in cōdemnatiōe si
peratur? Sup hoc sciendū q̄ quod-
dam est interesse intra rem: quoddā
extra rem: quod pbatur. ff. de acti.
emp. l. si sterilis §. cuz per venditorē
Cū ei ibi dicat q̄ quoddā ē circa rē
supponit q̄ est aliud extra rē. Sz q̄-
ritur qd̄ est intrinsecū seu itra rē: et
qd̄ extrinsecū? Et in hoc fuerūt opi-
niones. quidā em̄ dixerūt q̄ intereē
intrinsecum est intra rem: sicut bo-
nitas rei: sed extrinsecum. vt pecu-
nia in bursa. Alij dicūt ei in hoc re-
sident moderni q̄ intrinsecū est: qd̄
semp̄ p̄comitat rem/ vt in seruo isti-
tuto. ff. ad. l. acqui. l. ide neraci⁹. Ex-
trinsecū est quod nunq̄ cōcomitat
rem: nisi cū venerit ad certam perso-
nam: vt quādo aliquis venditor de-
bebat alijs sub pena rem sibi venditā
quam nō potest reddere propter fa-
ctus venditoris. Sz pro deo in quo
differt hoc sedm̄ extrinsecū a singu-
lari? Videtur q̄ in nullo: z sic si res
vendita nō tradatur: nō veniret in-

teresse singulare: si sit idem cum ex-
trinsecū. qd̄ tñ est aperte falsum: vt
hic. z. l. i. ff. de acti. empti. qz intereē
extrinsecum nō venit cū res nō tra-
dat. vt. l. si sterilis §. cuz per vedito-
rem: z per p̄ns nec singulare: si sint
vnum z idem qd̄ falsum est: vt dixi.
Sed Inno. videtur itelligere in. d.
c. sacro. q̄ in dicto §. cum per vendi-
tozem agebatur ad interesse p̄mune
tñ: ideo nō venit singulare nec ex-
trinsecum. sed si malet ad illa agere:
bene veniret s̄m eū. Sz istud videt
contra mentes illi⁹ §. z. l. fi. de perf.
z cōmo. rei ven. Forte posset dici q̄
sit interesse intra rem/ quod cadit in
re ipsa: quia forte nūc vilius vende-
retur: sed extra rem. vbi in alijs dā-
num patitur. Et ad hoc facit. ff. d. p̄
cura. qui p̄prio §. procurator vt in
ceteris. Et potes ponere exemplū
in eo qui locauit equū in vindemijs
vel nauem in tempore nauigandi: z
quia non tradidit: vindemia vel vi-
na fuerunt amissa. ff. de verbo. signi-
l. vsura. Nunquid ergo quis teneat
ad interesse extrinsecū indistincte?
Glo. distinguit: quia aut agit quia
res non est tradita z tunc non venit
Aut qz sit male tradita z tūc venit.
vt notatur in. d. §. cū per venditorē.
Sed huc ob. ff. d. verbo. obli. l. liber
homo §. fi. vnde potest pleni⁹ distin-
gui: quia aut agitur ex maleficio vt
quasi/ z venit extrinsecus. ff. de fur-
tis. l. inficiādo §. i. vti possi. l. iij. §. fi.
de cōdi. furti. l. iij. devi. z vi armata
l. in interdico. ad. l. acqui. l. p̄inde
cum. l. sequen. z. d. c. sacro. Si ex cō-
tractu vel quasi/ tunc aut cadit inter-
esse in casibus incertis/ tūc venit to-
tum quod probatū fuerit/ etiam ex-
trinsecum. vt hic. ff. de verbo. obli. l.
liber homo §. fina. Vbi enī nō erat
datio faciēda alteri in obligatiōe.
quia quo ad illum nō tenuit stipula-
tio. Item nec quo ad se quantus ad
decem. sed quantum ad interesse et
ideo ibi agitur incerti: vt ibi patet.
Aut in casibus certis. tūc aut agit

**Cas⁹ ha-
bētes cer-
tā nām yf-
titatez**

**Intereē
intrinsecū
z extrinse-
cum:**

DS

**An quis
ad itereē
extrinsecū
cū teneat**

actione qua iurat in lites: et venit totum etiam extrinsecum. ff. de in litem iuran. l. numinis. in fine. iuncta. l. in ficiendo de furtis in puncti. ff. ad exhi. si in emptione cum. l. sequen. de rei vendi. qui restituere. de appell. l. creditor. §. iustus. Hunc obstat: quod in actione ex empto iuratur in litem cum sit bone fidei. Et notatur i. l. i actionibus. et tamen non venit extrinsecum ut §. cum per venditorem. Vel illa ubi factum probatum per testes / pre cedente culpa / non volo. Aut i alijs et tunc aut agitur quia res non traditur: et tunc venit intrinsecum tibi ut. d. §. cum per venditorem. ff. de peri. et commo. rei ven. l. si. quia aut male traditur. tunc aut sciebat aut scire poterat: et venit totum alias non. ff. lo cati. l. si addes §. i. commodati. l. in rebus §. qui sciens. Hec facias differentiam inter contractus quibus glo. hoc faciat. d. in. l. sed addes Verius videtur quod semper veniat interesse extrinsecum quod est certum et verissimile: ut si consuevit mercari et permit tentes hoc sciebant ut. l. iij §. si. d. eo quod cer. lo. Sed incertum non venit quod obligatus poterat ignorare: ad quod non est verissimile quod se obligaret expresse. ar. ff. si quis. cau. l. sed et si quis §. questum de pigno. l. obligatione. et sic intellige §. cum per venditorem. Hec obstat. l. si. quia intelligitur ubi ignorabat eum mercatores. Et pro hac opinione. ff. d. ac. empri. l. ticius. cum. l. se. et se. Et quod legitur insti. de adop. §. cum autem. Et hoc in contractibus. sed in delictis dic ut. §. Item queritur quomodo interesse in iudicium deducatur: Et dic quod aut agitur quod factum est quod fieri non debuit. et tunc interesse est in obligatione: et petitur per libellum: ut. l. in interdico. et. l. si seruum. et. l. iul §. i. supra al. ff. locati. l. si i lege §. si colonus. de ver. obli. l. quotiens de cōdi. furti. l. in re. Aut agitur quod non est factum quod fieri debuit. et tunc aut est in obligatione mere fieri et sunt

opi. Glo. enim videtur velle quod semper debet agi ad factum etiam post moram: et non ad interesse. ff. de re iudi. l. si quis ab alio §. si. Et idem Inno. et Hostiē. extra de cen. c. oltm. Sed hec sententia manifeste impugnatur per stipulationes non diuiduntur §. cel sus. ff. de ver. obli. e. ti. l. si insulā. ibi enim petebatur iteresse: quia alias se per liberaretur reus faciēdo. Et idem dicunt Ja. de ra. et Dy. et oēs moder ni: interesse posse peti in libello. Tu dic pleni: quia aut actor post moram petit factum fieri: et dic quod potest. fit tunc pōnatio in interesse: et in hoc nullo variat: nisi in casibus quibus precise cogitur facere: qui sunt sex. Pri mus supra d. fidei cō. l. l. si. Scds. ff. de p. cu. l. sed et he §. pretor. Tertius ff. quod me. cau. l. si cum ex §. sed si quis Quartus d. rei ven. l. qui restituere Quintus de noui ope. nū. l. stipulatio §. siue. Sextus de aqua plu. ar. l. si cui §. offili. Aut petit interese: et dic quod potest. aut petit factum et si nol lit facere interesse et dic quod potest. ut no. in spe. d. sol. et obli §. sequitur. §. sed quid si libellus. Aut agitur quia res non traditur. et dic ut. ff. de acti. em. l. i. et scripsi supra de acti. emp. l. si traditio. Aut ad restitutionem rei tunc si habet rem precise cogitur restituere si actor velit. alioquin fit cōdēnatio in interesse. ff. de pōdi. inde. in summa §. seruum. de cōdi. furti. l. in re furtiuus. Et sic tenet Dy. in dicta. l. stipulationes non diuiduntur. Aut ad dationem. et tunc aut ex contractu nominato: aut inominato. pmo cusu aut res extat et vari potest: et compellitur. ff. de verbo. obli. l. ubi autē §. i. de cōtrahen. emp. l. si ita §. i. Et notat Inno. c. i. c. sacro. extra de senten. excom. i fin. magne glo. Aut non extat. et peti potest: quod post moram: vel quia pmissor occidit: et tunc res petitur: sed fit cōdēnatio in estimatiōe. ff. de verbo. obli. l. si seruum §. fina. de consti. pe cu. l. promissor. et hanc sequitur glo.

Casus quod b' cogit quod facere precise.

Interese in iudicium quod deducatur

z Dy. in. d. l. stipulationes. Quod intelligit Innocē. esse verū si actor ignoret rem extare: vel sciat: v3 agere ad estimationē: vel saltem alternatiue rem vel estimationes petere. vt notat in. c. sacro. p̄to quo videtur. l. sancimus. s. de sacrosan. eccle. ff. d. condi. inde. l. si non fortem. s. libert⁹ ff. de dolo. l. arbitrio. s. l. S3 spe. videtur velle q̄ estimatio possit peti alternatiue: sed non per se: vt nos. in spe. de solu. z obli. s. sequitur. versu. ad vberiores. de litis p̄testa. s. fi. p̄. item admittitur. Dic. s. de fideicō. miss. li. l. fi. hoc tamē notant signa q̄ re pempta non pōt agi rei vendi. insti. de rez diui. s. si tamē: sed p̄soa li sic: vt ibi. Et per illā. l. patz q̄ res peti potest. Aut extat r̄dari non p̄t z tunc datur iusta estimatio. ff. de le ga. iij. l. non dubiū. s. fi. et. l. qui p̄cu binam. s. fi. de au. z argē. leg. l. ticia. In contractu vero innominato licz rem dari sit i obligatione agitur ta men ad interesse. z sic itellige q̄ hic notatur. ff. de condi. ob causaz. l. fi. de rez p̄muta. l. fi. h̄m Dy. Vel pos tes dicere. vt scripsi. s. de re. p̄mu. l. rebus. Sed his obstat. ff. de verbo. obli. si fundum. Sed ibi prestari est in obligatione/nō dari: vt ibi nota tur. verbum em̄ prestari/sonat ad fa ctum: sicut tradi. vt notatur. ff. d̄y su fruc. l. videamus. s. si actionez. Vel dic q̄ premissa obtinent vbi interesse petitur p̄cipaliter tanq̄ succedēs in locum rei p̄misse. secus si acces sozie. nā tunc venit z peti z pōt: etiā in obligationibus vandi ex quocūq̄ p̄tractu. Et sic intelligi pōt. d. l. z ff. de tritica. l. in hac. si cer. p̄ta. l. vi num de in li. iuran. l. nūmis. cuz ibi notatis de verbo. oblig l. quotiens in diem. Ille em̄ est primus effect⁹ morte. vt no. ff. de vsuf. l. mora. Sed quare non succedit interesse in obli gationibus vādi: sicut faciēdi: For te quia facta habent effectus succes suos z diuersos. nā hodie non ē mi chi vtile fieri quod fuisset vtile tpe

transacto. vt si dberes facere domū culam vel tabernam in nūdinus trās actis: esset inutile agere ad factiōē. Et ideo qz facta sunt ita icerta: lex vniformiter statuit q̄ possit petere factū vel interesse. Non sic i obliga tione vādi: quia semper est bonuz recipere. S3 an de iure canonico in teresse possit peti: Dic q̄ sic nisi de beretur pecunia: tūc ei peti nō pōt: nisi esset interesse extra rez vel circa rem vel lucri/in casibus quibus ve niūt premissa. vt plene notat Inno. in. d. c. sacro. et em̄ quaten⁹ succedit loco vsure/nō potest peti. ff. d̄ peri. z commo. reiven. l. fi. Sed queritur qualiter formetur libell⁹? Blosa vi detur dicere q̄ sufficit petere iteref se: sine alta expressione. ff. si cer. pe. l. certi conditio. iusti. de acti. s. curaf. Sed doc. moderni tenent p̄ratium q̄ est declarāda certa sūma. Et hāc spe. de fructi. z interesse. s. viso. p̄. s. qualiter. Intellige tñ q̄ pōt ip̄ora re officium iudicis super augmēto: si cresceret post litis contestationez vsq̄ ad sniaz: iuxta illa que notant. ff. de tritica. l. in hac. z tunc non ha bet exprimere certam quātitatē: si cut nec snia. s. ti. i. l. ij. dixi. j. de iute li. stipu. l. vt verboz: in fi. Itē videt etiam q̄ cā quare inter sit sit declarā da. qz talem potest declarare ex qua non fieret p̄demnatio: quia forte ex trinsecum vel vanum. Et tales ex q̄ fiet hoc in casibus quibus debet p̄ bari per testes. Et hoc satis innuit hec lex q̄ dicit: cum oī solennitate. ¶ Itēz queritur qualiter interesse probatur: Quidam dicūt q̄ in deli ctis probatur per iuramentuz: si do lus arguat: z sic intelligūt. ff. quod vi aut clā. l. semper. s. hoc iterdicto j. vñ vi. l. si quando. S3 si culpa. tūc per testes: z sic notat glo. in. d. s. z de in litē iuran. l. iij. Et idem Innocē. extra qd̄ me. cau. ca. fina. Et Ber. extra de foro compe. c. dilecti. Spe. vero videtur tenere q̄ lex si quando loquatur in casu specialī. z q̄ i alijs

An iure canonico petat in teresse.

Qualit̄ p̄bat in teresse.

Quare i obligatō ne facien di succed it itereē

Si a nō cōpetenti iudice. fo. cxxiiij.

delictis opus sit probare per testes vt. d. §. viso. versū. porro vbi interesse puenit &c. Sed obstat ei. d. §. hoc iterdicto. & ff. de in litē iurā. cū furti. ne quis cū qui in ius voca. est vi exi. l. pe. §. fi. Itē prime opinioni obstat. ff. de furtis. l. qui tabulas. & l. q. ca. ad. l. acq. in lege. §. si dictū. de eden. l. argentarius. §. cum autē. de aqua plu. ar. l. si tertius. §. fi. Po test dici q. qñ agf ex delicto / q. iter esse pbetur per iuramentū. Et dic verū interesse: id est vera estimatio dāni. vt. d. l. cū furti / cū similib⁹. Hō autem p iuramentum in litē: nisi in casu dicte. l. si. ff. ne quis eū qui. Et in casu quo esset psumax in restituēdo. ff. de dolo. l. arbitrio. de appel. l. creditor. §. iussus. secus si in nō admittēdo iussum mitti in possessionē ff. ne vis fiat ei q. in poss. missus est. l. i. §. hec verba. tunc em̄ fit vera estimatio. Et credo q. p iuramētū / p. ll. predictas: sp̄is ibi non apcriatur. Et dic interesse nō autē ipm̄ delictū immo opz probare ipm̄ delictum et de estimatiōe statut iuramēto. Et ita intellige legē qui tabulas. ibi ei opz probare furtū tabularū. & p cōsequens q. tales tabulas haberet et fale debitum continentes. Et ideoz in alijs delictis. nisi i violētia: i qua ē sp̄ale q. credif iuramēto tā d reb⁹ q. de dāno. Et forte hec fuit itētio ip̄e. In ptractib⁹ vero & actionib⁹ q. b⁹ iuratur in litē p. q. p. baf p iuramentū. de quib⁹. ff. de i litē iurā. l. in actionib⁹. isti. de acti. §. p̄terea. §. de in litē iurā. i rubrica. In alijs vero iuraf: si alias nō possit estimari. vt dicta. l. in actionibus. §. plane. Si vero possit estimari: probatur per testes. nisi i casu quo dolo arguit. ff. d dolo. l. arbitrio. & no. l. l. nūmis. ff. d i litē iurā. Illo em̄ casu p. baf per iuramentū vere estimatiōis. Glo. v. etiaz velle q. vbi culpa arguitur: q. p. batur commune p iuramentum. vt no. §. de i litē iurā. l. alio. Quod verum esse potest vbi

et officio tenebas adhibere diligētias. vt i casu qui est ibi. ¶ Sed quo modo deponēt testes? Dic q. i iteresse singulāri deponēt: q. si ipsi haberent tales res & ita eēt deprope res sue: vel haberēt librum ita correctum: q. ipsi bñ tātū diligerent vt nollēt eos carere p tāto. In cōmunē vero: q. res valet tñm km̄ communem estimatiōem. non autē si dicerent tātum se daturos. §. de rescin. ven. l. ij. ¶ Nota i summa q. nō venit singulare itereē: nisi vbi lex dicit venire. vt notat Inno. i dicto. c. sacro. Sed certe hec lex videtur velle q. in omnibus contractibus. Propter q. dic cū glo. q. venit i oib⁹ casibus q. bus iuraf in litē: vt bona fide. et arbitrarijs. In alijs autem iuratur de vera estimatiōe. vt dixi. Item videtur venire i obligationibus incertis vt hic. & in actionibus bone fidei qñ agif ex culpa.

Quōd testes deponant.

Si nō cōpetēdi iudice iudicatū esse dicatur.

Vider ^[Sup alijs] nō accessorijs Et facit hec lex q. si plura grauamia p̄tineat i appellatione / & curia i-

bulia pmissiōis recitet vñū & p̄mittat cām: q. iudex nō possit d alijs cognoscere. ff. d appel. l. appellati. §. i. ¶ Sed quid si plura cōtineat grauamina: & appellans vñū tātum psequat? Vide per Innocē. d ap̄pel. c. dilecti filij. [Nichil agit] nisi protogare iurisditio. §. de episcopi pali audi. l. si quis. dic ibi.

Si militaris.

[Etiam remota] supra de iudic. l. certi. [Firmitatem non habet iudicati] quia sententia lata est a nō iudice.

Si de proprietate.

[Minime noceat] dic q commissa cā proprietatis iudex nō pōt cognoscere de possessione/vel eē. nisi pviā reconuentionis/vel incidētis. vt no tant oēs de sequestra. extra. c. i. d cā poss. et pro. c. pastoralis.

Et in priuatorū.

Supra de lati. li. tol. [Hō a suo iudice] vide de dila. c. ij. p doc. extra d reg. iij. c. sciētī i nouel. in fi. li. vi.

De pena iudicis q̄ male iudicauit: vel eius qui iudicet & ce.

Constitit [Vel ad uersa] riorid ē pcuratoruyl ad uocato aduersarij: s; ipi aduersario licitū ē dari:

nisi in cā criminali dic supra d trās. ac. l. trāsfigere. z. ff. de pdi. ide. l. i sū. ma. [Diffidentia]. s. d postula. l. p uidendū. ff. de calū. l. i. s. s; pstitutio [Reposuerit] s; quid in reo? Dic idē vt defensiones amittat. z dic ipso iure si iudici dedit. Si autē pcurator actoris: ualet snia. sed actor nichilominus agit. z si excipiat de re iudicata: replicat de dolo. ff. de dolo: cū a te. Si uero procuratori rei: reus h; uolū exceptionē. sed corrūpens tenet actione de dolo. ff. d dolo: cū a te. z. l. elegāter. s. penul. d exp. voli. l. si pcurator: Et hic nota tur i glo. s; si fuit data aduocato: vramittere ipso iure: per hanc. l.

Et vide. s. de aduo. diuer. iudi. l. i. Itē dicit gl. q si pciū iteruenit / nō ualet ipso iure: intellige si fuit datū iudici. q̄n prouo. non est: ne. l. uenales. dic ibi. Sed an qui dedit repetit: Dic q non. sed fiscus in auf. s; nouo iure. ff. de cōdi. ob. tur. cau. l. ij. Vel pars ptra quam fuit data. ff. de calum. l. i. s. sed z cōstitutio. et

l. penul. Itē hodie iudex ecclesiasticus punit alijs penis. extra d se. et re iudica. cū eterni. li. vi.

De eo [Sed etiā litis] id est estimatiōis lit.

[Prebeat] insti. de obli. q̄ ex quasi delict. nas. in prin. Itē tenet. l. iul. re petū. ff. ad le. iul. repe. l. i. ij. iij. z. iij Itē concussiois. s; de cri. / concus. l. i. Itē crimine falsi. ff. ad. l. cor. d fal. l. i. s. q̄ iudicē. et. l. qui duobus.

Aut. Nouo iure.

Sumit in corpore: vt nulli iudi. s. si quis col. ix. z continet cāz specialē. nec corrigitur per. s. si elusdes ti. vt hic no. in glo. [Veniam] s; de his q̄ se dese. l. i. li. x. ff. de iure. fisci. l. edicto [Subiacebūt] Contra. s. de re. cre. l. i. s; hic speciale. dic ibi. Itē cōtra. ff. ad turpil. l. i. s. i. Sed ibi psona priuilegiata. Item dic q̄ iisdē penis subiiciunt assessores consentientes. vt. s; de accu. l. qui explicandi. Familiares autez iudicis puniuntur alta pena. vt. ff. de iniur. l. itez apud. s. idem ait.

Sententiā rescindi non posse.

Neqz suā [Hec lex] loquit in snia diffinitiuā. q̄ nō potest reuocari nisi p appellatiōē / supplicatiōē / i integrū restitutionē. vel in casibus quibus pōt opponi peremptoria post sniaz vel nisi eēt lata p falsos testes vel i strumēta / vel ppter puaricationes aduocati: vt hic plene no. Sed in terlocutoria potest reuocari i distincte / scdm glo. q̄ se firmat hic. s; ff. d re. iudi. l. quod iussit: loquitur dubitatie ppter quod dic plenus q̄ aut ptes conueniunt sup nō reuocatiōe vel reuocatiōe: z eaz sequēda uolūtas. ff. de re iudica. si cōuenit. Et sic intellige quod notatur. ff. de preto. sti. l. i. s. fi. ybi dī q̄

Commissa cā p pue tat; n̄ uenit possessiois.

Nota.

Quā dastio pecunie itue rit an ualeat snia.

Assessor res psonatiētes iudicis corruptione

Nota.

Snia an possit reuocari et vsq; ad qd tps;

non potest reuocare partib' inuitis
 Aut nō conueniūt: z tunc certum ē
 q̄ potest reuocari etiā inuita parte
 p̄ qua lata est sentētia. ff. de re iud.
 quod iussit. d̄ preto. stipu. valerian?
 extra de app. cū cessante. Sz vsq; ad
 qd̄ tps: Dyn. dicit vsq; ad .x. dies.
 q; vsq; ad illd̄ tps potest supplicari
 vt no. in dicta. l. qd̄ iussit. Azō dicit
 ibi q; vsq; ad quattuor menses. Di-
 cas q; aut fuit appellatum aut non.
 primo casu potest ante q̄ det aposto-
 los. Sed si eos dedit: non potest: q; iudex
 esse desist. z ita no. in specu. de
 exce p. s. viso. s. s. nūquid iudex: an
 tepenul. colū. Quod posset esse vey
 si appellatiōi detulit. si vero nō dtu-
 lit. tunc remanet iudex. Et iō videt
 q; posset reuocare. saltē quousq; ihi
 bñū fuerit: vel causa cōmissa: vel ci-
 tatio facta. Et p̄ hoc extra d̄ app. c.
 cū appellatōibus. li. vi. Et nōi spe.
 d. s. viso. s. sed pone. Sed Hosti. di-
 cit indistincte nō posse reuocari post
 apostolos datos in. d. c. cū cessante.
 p̄mū tñ verius. Idem dico si nō
 dedit apostolos debite rēq̄stus su-
 spendi eniz iurisditto ac si dedisset
 eos z detulisset: extra d̄ appell. q̄z
 in cle. scdo casu qñ nō fuit appella-
 tum: v̄f obtinere opi. Dy. Et illā se-
 quitur Inno. z Hosti. post eū in. d.
 c. cū cessāre. Tu p̄o dic q; immo po-
 test reuocari sp̄ cā durāte. vt. d. l. qd̄
 iussit. Et iō pōt admittere exceptio-
 nē quā reiecerat: vt no. extra d̄ sen. z
 re iud. c. qd̄ ad psultationē. Et ista
 fuit opi. Inno. in. d. c. cum cessante/
 remittendo ad notata in dicto. c. qd̄
 ad consultationē. Et hāc spec. in di-
 cto. ver. sed nunquid: dum tamen re-
 uocet cum effectu: iuxta dictū. c. cū
 cessante. extra d̄ ap. si a iudice. li. vi.
 e. ti. interposita. s. ij. in antiquis. Et
 hanc etiā tenet Innocē. in. c. sepe.
 e. ti. Sed an oporteat partes vo-
 care? Videtur q; sic. per. d. c. si a iu-
 dice. vel saltē oporteat q; dducā in
 notitias. Et hāc tenet spe. in. d. s. vi
 so. s. si. sed iudex videt z c. alioquin

posset multū decipi appellās: si agi-
 taret causas appellationis: et demū
 pars aduersa ostenderet reuocatio-
 nem grauinis. Illud autem con-
 stat q; vbi iudex grauauit de facto
 q; potest tollere grauamen parte nō
 vocata. z reponere rem in eo statu.
 vt notat Innocē. extra de elec. c.
 querelam. in glo. dicitur autē. Qd̄
 est veruz si sine cause cognitione ab
 initio processisset. vt etiā no. ibi. In-
 nocē. Itē dic q; licet iudex nō pos-
 sit mutare sententiam: q; potest eam
 interpretari parte vocata: vt not. in
 fra cōmina. vel epistolās. l. iij. dic ex-
 tra d̄ p̄bo. sig. c. oli. per doc. Sz
 an diffinitua possit annullari de cō-
 sensu partiū: Satis videt q; sic per
 d. l. si puenerit. Sed notatur cōtra.
 per notata in aut. offeratur.

Peremptorias [Fera-
 tur] Jēt
 publicatis testibus. sed tunc nō po-
 test p̄bari per testes: fm gloz. Dic
 melius supra de testi. aut. si quis ex-
 tra d̄ testi. c. de testibus. [Opponi]
 dum tamen non fuerit prefixus ter-
 minus peremptorius. extra de exce-
 pti. c. pastoralis. vide plenius. j. de
 excepti. l. fina. [Appellationis] nisi
 in casibus qui sunt supra d̄ in. z fac.
 igno. l. i.

Impetrata [Fuerūt]
 nisi faciāt
 mētionē de sentētia. fm gloz. [Tas-
 le rescriptum] per viam supplicatio-
 nis. supra de preci. impe. of. aut. que
 supplicatio.

**De fructibus & li-
 tum expensis.**

De fructum.
 [Supest] .ff. fam. her.
 l. fundus. ff. de peti. her.
 re. l. si a patre.

Litigatorū [Fructus
 um] sic. s.
 de rei v̄di. l. certū de acquif. poss. l.

D iij

An oporteat v̄dēre partem.

Liber Septimus

nemo. ff. de v. l. in fideicommissi. [Deducta] si fuit deducta et perijt in stantia. nō tenet fm glo. [Fortuna est] quis habeat bonā fidē. ff. de iur. et tem. prescrip. cum heres.

Terminato Secus si pēderet: vt scripsi supra. ff. de iudi. l. facim⁹. [Post hanc] nisi eadem die. ff. de re iudi. l. paulus. fm oēs. [Sup his] vide in l. sancimus de iudi. supra alle.

Nō ignoret [Datam formā] in rescripto. s. de vtili. l. si quādo. [q si culpa sui] qz non pcedit. nā alia nō datur dilatio supra. de vtili. l. si quādo. [Alōnia] cū agitur criminalit [Legibus] scz rationis sra de accusa. l. fina [Iudicis] dic supra de iudi. l. sancimus.

Cum quidā [Privilegio] dic qz privilegium hoc excedit personā ppter equalitatem seruandaz in iudicio. Item et quando impetratus est ius iniquum ad postulationem ipe trantis. ff. quod quisqz iur. Alias cōtra. vt insti. de iure naturali. s. s. qd principi. Non autem sequaris secundaz positionē gl. que est hic. qz ob. j. de proxi. sa. scri. i. sacris. li. xij. Et vi de quod Dy. notat extra d. reg. iu. c. in iudicijs. li. vi. per que prima pbat. Et nota qz tale privilegium tollit omnino portulas iudicib⁹. Sed hoc contingit vt vitetur maior iniquitas. j. de regu. iu. l. quotiens. Vel qz hoc ius iniquum est. fm glo. et doct.

De re iudicata.

Rebus quidez [Recepisse] post sniam et idē forte si ante: cum posset agere cōmodati. ff. cōmo. l. rem inibi. et multo fort⁹ excipere. ff. pmodati. l. in cōmodati. s. fina. de condi. sine cā. l. ij.

Res iudicate [Instauren tur] nisi sit error expressus dic supra d. erro. cal. l. fi. Itē dicit glo. qz si sit erratum in vno nihilominus. valet inia in alijs capitulis. Sed cōtra no. ff. de iurisd. om. iudi. l. fin. S3 intellige qz ibi fuit erratum in vno vel diuersis dependentibus. et hic glo. loquit qm in diuersis omnino. [Finit] supra. de transac. l. fratris.

Si pecunia [Est] pof finitue. [Lū pena] s. quō et qm iudi. l. ab eo. [Quantitatē] debitor et pene infra communa. vel epistolas. l. iij.

Sub specie [Supra] de transac. l. sub p̄textu. nisi in casu. ff. de re iudi. l. impatores. j. de sentē. aduer. fissa. l. i. Et idē pōt dici in ecclesia et pupillo. fm glo. Itē dic qz exceptio datur ante solutionē. vt i spe. de sentē. exequen. s. postremo. vers. illud aut [Reperitorum] etiaz penes partem aduersā fm glo. [Exēplo.] contra. ff. de iur. admonēdi. dicias vt ibi. non vt hic.

Ad solutionē [Petē] tē] spon te. ff. de ap. l. si ex cā. [Auctoritas] ff. de pac. l. tale. s. is s. de iure do. l. ij. Et dic qz appellatiōi scē vt remūciasse. nō aut faciēde. vt no. Inno. extra d. appella. qd ad p̄sultationes.

Gesta [Id est] acta facta corā iudice et q̄ faciūt fidē corā eodē seu successorib⁹. Quis n̄ sint publica fm glo. alias nō coram alijs nisi sint publica: s3 Joh. et glo. S3 hodie dic extra de pba. c. qm d̄ falsā. S3 de p̄suetudie credis actis. dic. s. d. edē. l. is ap̄. [In publica] idē si nō fuit translata: si reperiatur in archiuis publicis. vel loco non suspecto. vt no. Inno. extra d. p̄cu. c. i.

De executione rei iudicate.

Si sit erratum in vno an sciētia in alijs valet.

Acta p̄ bant.

Privilegium nō excedit psonas regu lariter.

Dic q̄ executio potest peti per actiōem. ⁊ is modus non est utilis. Vel per officiū iudicis. Et dic plene in spe. e. s. breuiter.

Mis [Ante rem] vt. ff. de re iud. si cū nulla. [Sn̄iaz] accipias. ff. q̄ me. cau. l. si. s. fi.

Si causa [Mouata] n̄ in noua p̄ stipulationē. nisi hoc agatur expref. ff. de re. iu. l. iij. s. si ex conuentio ne. [Experire]. ff. de mino. l. minor. xxv. an.

Ordo [Date sūt] id est ca pte per iudicē. sec⁹ in pignore cōuentionali. de iur. do. impe. l. fi. [Possessionē earū] v̄l da bunf tibi in solutū. vt. ff. de re iud. l. a diuo. s. si pignora. Et hoc p̄ toto debito si absolute dentur. alias si p̄ certa summa: p̄ illa t̄m. Et vide. s. vbi in rem actio. l. ij.

Stipēdia [Seu bñficia] vt i specu. de primo decreto. s. restat. ver. q̄ si re⁹ [Cū rem iudicatam] secus si nō pos sit. ff. e. l. commodis. extra d̄ fideius. fo. c. peruenit.

Etiam nomen.

[Debitoris] p̄fitentis. ff. e. l. a diuo s. sic quoq̄ ⁊ s. in venditione. Et dic plene supra q̄n fi. vel prius. l. i.

Sibi pponis.

[Executor dat⁹] id est nūci⁹ seu ser uens. Vel datus id est delegatus ⁊ tunc dica principe. q̄z a s̄ nō potest executio delegari hoc iure. ff. de iur. iudi. om. iudi. l. i. iubere. [Putauit] p̄fes ⁊ procurator cesaris interp̄tatur. ff. de appella. l. ab executorē.

Silōgis [Secus si ifra] quadrimestre tempus. ff. quod me. cau. l. si tamen s. q̄ si homo. [Estimatio]. ff. de rei vendi. l. iulianus. de lega. i. l. cū res s. finali.

Executorē.

Quādoq̄ dicitur nuncius. insti. de noīa exe cutoris. acti. s. triplici. quandoq̄ apparitor supra de iud. l. aptissimi. Item cau sam preparans. in aut. de iud. s. au dient. colla. vi. Itē officialis. s̄fen. ciui. s. ex p̄uinciali colla. iij. Itē catholicianus. s̄. de bonis p̄scri. l. si quis post hac. circa fi. Item dic q̄ alē iudex q̄nq̄z erequitur. ff. e. l. a di uo pio. s. i. Et hoc ad requestā iudicantis. alias non. vt in spe. e. s. nunc dicendum ver. sed pone.

Eos quos [Solutio: nis]. iij. mē sū nisi abbreuiet̄ ex causa. ff. de re iud. l. iij. s. si quis. extra. e. c. quod ad consultationem. ⁊ hoc in personali. In reali fit statim post. x. dies: si nō sit appellatus: vel restitutio petita. vel aliud q̄d suspēdat. Et hoc si res sit in p̄nti. alias datur tempus cum cautione. insti. de offi. iudicis. s. si i rem. Et hoc in corporalibus. idēz ī icorporalibus. Et dic plene extra d̄ concess. p̄ben. c. cū nostris. per Inno. In criminalib⁹ dic. s̄. de pe. cū re is. Sed q̄n fiet venditio? Dicit Azo q̄ post quattuor menses. q̄d ⁊ glo. sequitur q̄n ex diffinitua. Sed si ex interlocutoria d̄t annū expectā dū: vel forte biennū. sicut in cōuen tionali. Et q̄ iudex statuet. Et hec verior. ff. de bo. aut. iudi. poss. l. cū p ponas. et dixi supra vbi in rē actio. l. ij. Quidā t̄n dicunt q̄ vbi species peti⁹ per actionē personale q̄ ē idē vt in realibus. Cōtra quos. ff. quod me. cau. si t̄m. s. q̄ si homo. Sed nū quid potest quis lata s̄ua propria auctoritate occupare? Dic q̄ nō: īmo cadit in. l. si quis in tantam. s̄. vij. vi. ff. de re iudi. l. miles. s. qui iudi cati. Et no. d. c. cum nostris. dic ibi Itēz dic q̄ executor non debet vim inferre: vt plene no. Inno. de priui. cum olim. y. Rectradere/ etiā pos sessionē vacuā parte absente: vt ibi notatur. nisi esset lata s̄ua partibus

Itēz das tū p̄dēna tis ad sol uēdum.

Itēz

Vide hic d̄ mō exe quēdi sen tentiam.

D iij

Nota.

Liber Septimus.

pñtibus. dic ibi. Et adde. s. de offi. mi. iudi. l. ij. Itē dic q nō sit executio p heredē cōdēnati nec p herede victoris nisi precedēte sūmaria cognitione: vt no. extra de iudici. qz v. per Inno. Et hoc casu forte est necessaria actio iudicati Et notat spe. e. s. breuit. ver. s. si eū. Itē dic q ordinarius exequit suā sūam. et delegatus a pncipe. non tñ delegatus pōt vim inferre. vt no. extra de of. dele. c. quereñti. r. c. significasti. Sed alius delegatus nō exequit vt extra de fo. compe. si quis cōtra. Et hanc l. ostiē. Jo. an. et. Inno. extra de arbi. c. innotuit. Sed ptra tenet in. c. cū ab ecclesiarum de offi. or. v. c. qz potest excommunicando non tamē realiter. Prima verior. et de hoc in spe. e. s. nunc dicendū. ff. de re iudica. a diuo. in prin. De sē tentia arbitri dic vt. s. de arbi. l. i. r. ij. Et vide infra de priuile. fici. l. i. et supra. e. l. i.

De vsuris rei iudicate.

Quatuor mēses. [Legitimū tē sū. f. l. pri. Et an si arte tur. Et postea. nō an. s. de vsuris. l. i. bonifi.]

Quatuor mēses. [Quatuor mēses. cor re iudica. [prouocatio] nō frustra toria. ff. de vsuris. l. tutor. Et semp psumit si succūbit vt no. ff. de re. iudi. l. fi. s. nō ē vez. qz forte habuit iustā cām: qz casus dubitabilis. Et fuit aliō pbatū in cā appellatiōis. extra de do. r. cōtu. c. i. in cle.]

Sacim. [Lōstitui. s. de vsu. l. vt nullo. Ar. f. ff. de vsu. l. cū qdā. s. in tacito. sed ibi emolimētū vsuario cōputatur. [Mouat] quo ad hoc. vere tñ nō fit nouatio imo pma remanet. ff. de mīno. l. grege. s. etiā de excep. rei iudi. l. euidenter: fm gl. r. doc. [Inhiberi]

secus in fructibus pceptis. In pēpiendis distingue. ff. de vsur. l. in fideicomisti. [Acbitatē rescatēs] qñ tolerat dic. s. ad vel. l. he. ff. de excep. l. exceptiones. s. de p. ipe. of. l. quotiēs. [pferuere] nā p demna to reo: fit executio cōtra fideiussorem: fm glo. Quod verū si sit receptus in iudicio. secus si in cōtractu vt no. Dy. ff. de fideiussor. si testamēto. in spe. de senten. excom. s. sequit vt. qd si sententia.

Si plures vna tē tētia cōdēnati sūt.

Si non singuli. [Dic q hec. l. obtinet siue ante tenerent pro equalibus partibus siue insolidum/ siue pro inequalibus. ff. mandati. l. si mandato ticy. s. paulus. de appel. l. si qs separati. s. quotiens. et. l. paulus. ij. ff. de re. iudi. Et hoc siue ex contractu siue ex delicto tenerent. vt in spe. de senten. s. species. ver. illud. Specu. in dicto. ver. illud. Et q si iudex cōdēnet tres ex eodē delicto in centū: p virili quilibet cōdēnatus intelligitur per hanc. l. post querit nunquid iudex posset insolidū quēlibet cōdēnare? Dicit ita si fuerit petatū / r quilibet insolidū cōneniat. als non l. vt fundus. ff. cōi diui. Item dic q hec. l. obtinet ita demū si i parte cōdēnauit: in alia absoluit: vt ibi nō. et doc. notant hic. Sed hoc vt ptra mentem huius. l. vnde satis videtur pronunciare super tota summa ex quo ambos cōdemnat. Et hoc ps i verbo gñalr. Sed ob. ff. de iure fis. l. bōa. s. i. s. tibi alē totū fuit insolidū p dēnar? hic qñ vterq. Spi. tñ spe. et doc. pcedere / qñ designatis p tibus agebat p vtrūq. Itē dic q hec. l. obtinet qñ agit actōe iudicati. nō si p rā actiōe q nō est nouata: vt. s.

delegat^o
an exequit
sūas suā

D

vide ma
teriā r. qz
brice.

Nota.

Mouatio

Quib⁹ res iudicata nō nocet fo. cxxvij.

l. pri. i glo. Et nota q̄ i libello fuerant puenti in solidū. alioquin nulla fieret dubitatio huius legis. l. ij. §. de duo. reis. l. si mādato ticij. §. paulus. ff. mādari. Et sic nota q̄ verba intelligunt̄ fm naturā p̄p̄iā: nō fm naturā libelli. fa. l. miles. §. decez. ff. de re iudi. Si autē essent in solidū cōdēnati: tunc cōpeteret bñficiū diuisionis: fm Bar. fa. l. post rem. ff. de trāfac. l. iij. §. si ex cōuentione. ff. de re iudi. Hinc est q̄ renunciatio facta in cōtractu: primo nō trahit ad hoc beneficium competens post sententiā. fm bar. ⁊ bene.

Quibus res iudicata non nocet.

S neq̄ ^{[Ffi tuo] ⁊} hic nō ratificat factū cōiuncte p̄one nisi velit. ff. de iurju. l. ne fili⁹. iudi. sol. l. iij. §. i. [Defensionē]. i. actionē glo.

Res ^[Iudicate] fallit i criminib⁹. ff. de accu. l. si cui. §. usdez. ⁊ in cā iquisitionis/ cōfirmatiōis/ vel i pugnationis/ electi extra de elec. cū dilectus. ⁊. c. statutus. et de purg. cano. ex tuarū. d. colu. dete. c. fi. Item in cā filiatōis. ff. de li. ag. l. i. §. fi. Sed forte secus in causa legitimatiōis: vt no. Inno. extra. qui filij sunt legitimi. c. cās que. dic tibi Itē in q̄rela. ff. d. inoffi. test. l. papinianus ait. §. si ex cā. de exe. rei iudi. l. i. dic tibi. Itē i cā ingenuitatis ex seruitute. ff. d. sta. ho. l. i. ge. nuū secus si ex libertinitate. ff. si inge. eē. vi. l. i. Itē ⁊ i populari actione. ff. d. intuf. l. eū q̄. §. i popularib⁹. In q̄busdā vero casib⁹ p̄dest sz nō nocet. ff. d. adulte. l. dñiciasse. §. pe. et fi. ff. si serui. vendi. l. loci. corp⁹. §. si fundus. dicit in qualibet nō. Itē vide. supra de na. li. aut. itē si quis. Item dic q̄ q̄is nocet quo ad p̄sumptionem. ff. de app. l. a sententiā extra de sentē. et re. iudi. cū super.

Item dic q̄ vbi vocantur generalit̄ om̄s quoz̄ interest: nocet supra sicut ab herede aut. si oēs. Et vide p̄ Inno. extra de p̄cu. c. in nostra.

Nec in simili.

[Absent] nisi quo ad p̄sumptionē. extra de sen. ⁊ re iudi. c. cū super.

Cōmīatiōes vī epl̄as p̄gra. subscri. ⁊c.

Dicas q̄ aut iudex p̄cepit aliquid i iudicio partib⁹ p̄ntibus ⁊ sup hoc altricantibus per modū declaratiōnis seu determinationis. ⁊ tunc trāsit in rē iudicatā: ⁊ h̄s vim interlocutorie. extra d̄ appel. c. cōcertatiō. ni. li. vi. vt tibi no. arch. post h̄ostii. Aut alias p̄cepit partib⁹ absentib⁹ vel p̄ntibus: non tñ sup hoc altricantibus/ vel alias extra iudiciā liter. ⁊ tūc nō transt̄ i rem iudicatā vt. d. c. si tñ sit iustū ⁊ ad ei⁹ spectat officii: obediendū est. nec est bona appellatio ad contrariū. alias si ad ei⁹ non spectet officii. nō est ei parendū. vel si sit iniustus p̄t appellari infra. x. dies a t̄pe quo requirit̄ q̄ reuocet. vt. d. c. p̄certatiō. Et hoc notat Inno. extra d̄ tem. ordi. c. ad aures. de in ite. resti. c. ij. qui ma. accu. pos. vt nō. c. fi.

Sed an p̄t iudex iniūgere alicui vt soluat sub pena: Non vt. j. e. l. iij. vt no. l. d. c. fi. Quod est verū nisi p̄ euidenti p̄tū macia vel malicia: vt no. i spe. d̄ sen ten. §. i. ver. sed nūqd̄ iudex. ff. d̄ dos li. excep. l. ap̄d celsuz̄. §. labeo supra d̄ re iu. l. si pecuniā. §. de vsu. fisci. l. i. li. x. facit ad p̄dicta. l. i. ff. de vsu.

Eubi ^[Cōmīatio] nisi i casu. ff. de admin. tuto. l. tutor. §. si d̄positiōis p̄restas turos ials q̄ in snia supra d̄ sen. q̄ sine cer. quan. pro. l. i.

Kei iudicate.

[Iussit] et ita si quis moneatur sol

La⁹ i q̄ b⁹ mīa ad alios extēdatur.

Liber Septimus.

Señ op-
ponens
monitiōi
d soluen-
do.

vere quod nō debet: quōis se nō op-
posuerit semp potest se opponere.
extra de appella. c. cōcertationi. li.
vi. q. monitio nō artat quēq̄. extra
de cle. nō residen. c. ex parte. cū. c. se.
supra de libe. cā. l. cū affirmes.

Eaque <sup>[Subscriptionis
b⁹] dic. supra sē.</sup>
rescin. non posse. li. i.

Iudex <sup>[Fidū] nō est iusta
possessio. imo ⁊ iu-
dex et pars tenentur interdicto vñ
vi. extra de ressi. spo. c. conquerente
infra si per vim vel alio modo. l. fin.
Et de hoc per Inno. extra de offi.
deleg. c. pastoralis. de elec. querelā
de rescrip. sup lris. imo pōt ressi
vt ibi no. et in spe. de primo decreto
s. iā d effectū. ver. sed quid si iudex
et. l. iuste. ff. de acqui. poss. intelligit
qn̄ rite procedit. ⁊ de hoc. j. vñ vi. l.
meminerint. si per vim vel alio mo-
do. l. fi. et plenius infra de appella.
l. quoniam.</sup>

Programa <sup>Scriptū
est positū</sup>
in albo: fm Jo. vel libellus sepe da-
tus: fm Azo.

Quod magno.
Supra de sen. ex peri. reci. l. fina.

**Si ex falsis instru-
mentis vel testimo-
nijs iudicatum sit.**

S tabulas <sup>[Que-
sitū est]</sup>
sec⁹ si fuerit questitū: quōis
non pñciatur: fm glo. Et vide. s.
de fide instru. l. fi. ⁊ dic ibi. et pleni⁹
s. de aduo. di. in. l. fi.

Et q̄ ^{[Audiuntur] dic. s. d}
aduo. diuer. in. l. fi.

Falsas <sup>[Testationē] idē
depositionē i scri-
ptis redactam. [Arguere] dic. s. de
aduo. diuer. iudi. l. fina.</sup>

Iudicati <sup>Instrumento
summarie exe-
cutorē extra de sentē. et re iudi. d ce-
tero. p Inno. [Suspēdi] dic. j. d fal-
l. ij. [Lrimie] vel opposita exceptio
ne. s. de aduo. di. tu. l. fi. dic. ibi.</sup>

De confessis.

Confessos <sup>Et re-
gla hu-
ius. l. sit vera: dic cōfess⁹
i iure: sponte/ maior/ habi-
bilis/ sciēs ⁊ se/ pñte ad-
uersario/ certū/ tale quid cui natura
non repugnet: ⁊ de quo possit esse
actio fraude et fauore cessantibus/
debet p iudicato haberi. **C** In iu-
re si extra ius: nō hētur p iudicato.
sed valet ad pbandū actionē. In ca-
su tñ nō valet ad pbandū nisi fieret
i figura iudicij: iudice de cā cognos-
scēte. supra de libe. cā interrogatā.
⁊ l. pe. dic supra de nō nu. pecu. l. ge-
neralr. Et dic in iure: id est corā iu-
dice p tribunali sedēte: si tēdat ad
litis decisionē. secus si ad prepara-
tionē. tunc sufficeret vbiq̄. ff. d
interroga. ac. l. voluit. s. fi. fm Hof-
fre. ddo. ⁊ Ja. de ra. Tūvero disti-
gue inter voluntarium ⁊ p̄tēciosaz.
Et in contenciosa subdistingue an
emittatur in actu qui requirit ple-
nā cognitionē: aut in alio. vt in pri-
mo ⁊ vltimo valeat vbiq̄: ⁊ p iu-
dicato habeat. i medio s̄. **Q**uid
si corā nō suo iudice? Dic q̄ si sit pe-
sona que possit prorogare valet. et
habet p iudicato: vt hic. alias non
valet vt habeat p iudicato: s̄ valet
ad pbandū. ⁊ ita intellige extra de
iudi. c. at si clerici. per no. p Inno.
extra de elec. p inquisitionez. Nam
corā quolibet magistratu pñt acta
⁊ littere fieri. vt dixi supra d magi-
stra. muni. l. i. et pro hoc extra de fo-
ro compe. significasti. Et ideo con-
fessio facta corā arbitro: tenet vt i
de p betur. non aut vt executio fiat
nisi qñ locus est emolōgatiōi: vt. s.</sup>

Uide las-
te req̄sita
ad hoc vt
confessio
p iudicet
plene.

Itō bene

Confessio
corā arbi-
trio.

de arbi. l. pe. Spōte. si p vim: nō pte
iudicat nisi p̄eueret. **¶** de agrico. cū
fancimus. **¶** si. fin. aut. li. xi. ff. d̄ que-
stio. l. i. **¶** diuus **¶** Et ita itelligit glo.
hic que nimis large loquitur. **¶** Et sic
intelligit qd̄ no. ff. d̄ custo. reo. l. re.
¶ de custo. reoz. l. ij. ad legē iuliā de
vi. l. seruus. de que sti. l. fi. vbi glo. vi
datur tenere q̄ non valet: nisi perse-
ueret indistincte. Sed intellige quā-
do fit per tormenta. alias valet. **¶** Et
ita tenet **Azo** in sūma. z doc. i. d. l. ij.
¶ Et adde. **¶** d̄ questi. in rubrica. extra
de diuoz. c. ex litteris. **¶** Illud aut̄ nota
q̄ confessio facta in carcere non va-
let. vt no. ff. quod me. causa. l. qui in
carcerem. sed intellige illā s̄m̄ p̄mis-
sa. **¶** Habilis. quia nō furiosus. **¶** Sci-
ens. si em̄ erraret non p̄iudicat. vt
¶ **latus** patet. **¶** Cōtra se. quid si p
se. z contra se/verbi gratia cum agi-
tur ex contractu dicit se contraxisse
sub conditione: an ei stabitur p se?
¶ Non videtur. ff. de interroga. ac. l. d̄
etate. **¶** Et hāc videtur tenere specu-
ti. d̄ positi. **¶** decimo. **¶** qd̄ si debet
cum se. **¶** z se. **¶** Dicit tñ actor tene-
tur ponere q̄ pure contraxit/ si reus
hoc petat. vt. d. **¶** si. **¶** Et facit p hoc
¶ de libe. cau. l. cū precū. in feudo d̄
pa. te. **¶** si quis hominez. **¶** Sed ob. qz
ibi fit duellum quod nō fieret in ca-
su certi. vel dic q̄ ibi fuit conuictus.
¶ Sed archi. tenet q̄ reus non cōfite-
tur ex hoc nec habet p̄bare condi-
tionem. vt no. extra de confess. c. i. li.
vi. **¶** Et facit qd̄ no. ff. depo. l. publica
¶ **¶** fina. quod satis videtur vey. **¶** Et
ideo nō videtur q̄ quis dānari pos-
sit: si dicat se occidisse hōiem ad sui
defensionem. nisi p̄betur alias qua-
litas facti. **¶** Non em̄ cōfiteatur doliū:
immo nec culpam. **¶** Et hoc in eodez
facto z vno z eodem cāpitulo. secus
super diuersis. **¶** Et sic potest itelligi
extra de rescrip. ex parte d̄cāni: per
¶ **Innoc.** super verbo fecerit. extra d̄
transac. c. p̄teres. z. d. l. publica. **¶** si. fi.
¶ Et vide hodie extra d̄ in iur. c. fina.
li. vi. **¶** Item dic cōtra se. quia alij nō

p̄iudicat. extra d̄ eo qui cogno. cō-
san. vpo. sue. ca. super eo. **¶** Maior vte
de quod scripsi supra de auc. prestā.
l. clarum. vbi tangitur de cōfessione
min orum/ tutorum/ vel curatorum/
vel prelati ecclesie. **¶** Sed quid de
confessione p̄curatoris? **¶** Dic q̄ aut
habet mandatum aut non. **¶** Primo
casu. aut generale/ vel ad totam cau-
sam. z d̄ic q̄ nocet in contentiosis. s̄
dñs potest reuocare errorem in con-
tinenti. vel ex intervallo si p̄bet iter-
uenisse errorem. ff. ad. l. acqui. l. p̄n-
de. **¶** si. i. de procura nō solū. cū no. ex-
tra de postul. ad hec: vt lite nō cōte-
sta. ca. i. de senten. z re iudi. c. subor-
ta. de censi. cum olim. **¶** Si habz spāle
mandatum: nō videt̄ posse reuocare
re nisi sicut p̄p̄tiam. extra de iure iu.
c. fi. li. vi. **¶** Si nō habeat: nō nocet. ff.
d̄ interroga. ac. l. si defesor. **¶** Et d̄ hoc
in specu. de confess. **¶** s̄. postremo. ver-
si. vero. **¶** Sed an cōfessio cedentis
noceat cessionario? **¶** Dic q̄ sic si ha-
beat regressus. alias nō. vt in spe. de
cess. ac. **¶** si. i. versi. sed nunquid. **¶** Adde
infra de noua. l. iij. **¶** Si s̄ sint duo
procuratores z vnus confiteatur z
alter neget? **¶** Videtur q̄ stetur dicto
eius qui confessus est. **¶** **¶** **Innoc.**
videtur dicere q̄ nulli stetur: sed p̄-
cedatur contra dñm quasi contuma-
cem. vt no. **¶** **Innoc.** extra de pecu.
c. i. nostra. **¶** Sciēs: si erret: dic q̄ aut
in iure. z tunc dicit̄ supra de iuris z
fac. igno. error. **¶** Aut in facto. z tunc
sue in alieno. siue in proprio potest
reuocare vsqz ad sententiam. s̄ post
non. vt hic z. d. l. error. **¶** Et vide per
¶ **Dy.** q̄ sic notat. ff. e. i. rubrica **¶** Quis
autem debet probare errorem. vide
in. d. l. error. in fi. ff. de interroga. a-
cti. l. de etate. **¶** si. qui iusto. **¶** **¶** **In** presente.
dic in. l. generaliter supra de nō nūe
pecu. **¶** Laue tamē quia in contencio-
sis iudex non est pro parte. nisi in ca-
su quo contrahitur heremodiciū. s̄
in voluntarijs videtur q̄ iudex pos-
sit acquirere parti absentis. ff. de in-
iur. l. eū. **¶** Pro quo supra d̄ ep̄is. z

Cōfessio
p̄curato-
ris.

Cōfites
ptis p se
ptra.

5

8

Liber Septimus.

de. aut. generaliter. Certū. dic. ff. e. certuz. Cui natura. ff. ad. l. acquit. l. inde neracius. §. fi. z hoc si ignorās. secus si sciens. ff. e. l. iulianus. z hoc cum poterat esse cuz alio actio. quia forte aliquis occidit eū qui tenebatur. Alias si castratus se confiteret adulteriū cōmississe: vel quis hoīem occidisse qui apparet viuus: nō valet. Et idem si contra ius. ff. de iter. roga. acti. si is. §. fi. z. l. p̄fessionib⁹. Fraude. ff. que in frau. credi. l. ferta fauore. vt libertatis supra de libe. causa. l. interrogatam. z. l. parentes nisi fieret per modum contentiose: vt hic no. Item dic q̄ ex p̄posito. ff. qui z a qui. l. si priuatus. §. i. Itē dic q̄ contra matrimonii nō valet/ etiā per modum contentiose: extra de eo qui cog. consan. v. p. sue. c. super eo. z vide plenius in spe. e. §. seq̄tur. Pro iudicato dic q̄ in voluntarijs habetur p̄ iudicato / facto ei p̄cepto p̄ auditorē sigilli. z ita seruat de feto. In contentiosis. dic q̄ in ciuilibus ante litis cōtestationē nō fit cōdēnatio: sed p̄ceptum. ff. de p̄cura. si reus de iudi. si debitori. Post litis cōtestationem cōdēnatur. vt no. in spe. e. §. i. In criminali semper fit cōdēnatio. ff. de custo. reo. l. si cōfessus vbi vero fieret coraz notario qui non haberet potestates precipiendi a sigillifero vel a iudice tūc nō crederē haberi p̄ iudicato / nec executionem fieri debere / cum nō fuerit in iure / valet tamen ad p̄bandū vt. d. l. generalit̄ dixi. Et adde hic quod scripsi supra d̄ iur. z fac. igno. l. cum falsa. An autem confessus posset excusari oēs proponere: Dic vt extra de accusa. c. cum dilectus.

¶ Res inter alios acta vel iudicata: a/ lijs non noceat.

¶ Dico loquitur de his que aguntur

extra iudicium sed supra qui. res iud. non no. de his que in iudicio.

Inter alios ^[Sacer] dic supra q̄b⁹ res iudicata non nocet. l. ij.

¶ Inter alios ^[Factas] addere tñ pōt extra de testa. cu. ar. aldus.

¶ Si cum ^[Hō potuit] f. de excep. l. ij.

¶ De relationibus

Dic q̄ aut iudex vult referre p̄pter defectum iurisdictionis: z pōt. ff. de offi. procō. l. solent. Et hoc ē magis pp̄ue remissio q̄ relatio: vt infra patebit. Aut p̄pter dubiū facti. z non pōt: vt hic. z. ff. de iudi. l. eum quez. Aut vt odiū euitet. z non pōt: vt in aut. vt iudi. n̄ expec. fa. iu. §. i. colla. ix. Aut p̄pter dubiū iuris. z pōt in aut. de iudi. §. fi. colla. vij. Et hoc in quacūq̄ parte litis dubiū occurrerit. vt i spe. e. §. q̄n̄ aut. ¶ Et est effectus vt nihil inter im̄ innoes nisi de partiu p̄sensu. vt. e. ti. §. fi. i. specu. ¶ Partes autem debent vocari z factum concordare. z si dissentiant recurritur ad originalia processus. vt no. §. qualiter. Et iudex male referat pōt appellari etiam de iure ciuili. h̄m oēs. ff. de appel. l. i. §. i. v̄l p̄ces refutatozias p̄ncipi porrigere. vt. d. l. i. §. quesitum. z hic. Vel potest relatio corā superiore ipugnari. vide extra de purga. ca. cū dilectis. S; a sententia que fertur post relationes non pōt appellari si fuit facta relatio de p̄sensu. ff. q̄n̄ appel. sit. l. fi. S; remissio nunq̄ fit nisi in causis maioribus de quibus nō potest minor cognoscere: vel nisi mandatum esset a superiore. de quo plene vide i spe. de remissi. §. nunc videamus. z per totuz ti. extra d̄ resti. spo. c. audita. de appel. c. itimasti. per. Innoc. In casu tñ fit in aut. de manda. p̄n. §. in terdicimns. prope finem ti. col. ij. z vide. s̄. de peda. iudi. l. placet.

Relatio q̄n̄ fiat z quis sit effectus. Nota.

Nota.

Confessio facta corā notario.

S ^{[Pronūciat] nisi} ^[de partiū p̄sensu] ^{[ff. d. ap. l. i. peratores. [Liti}
^{[gatorū] vocat; extra. e. itimastis}
^{[Refutatorias] z sic nō stabit̄ rela}
^{[tioni nisi eēt duo vel p̄les iudices:}
^{[vel de p̄sensu partiū. vt nō. extra d}
^[purg. cano. c. cum dilecti.]

Super delictis.

Nisi in casu. ff. d. leg. iij. l. i. §. hi q. de
 iniusto rup. z irri. testa. l. iij. z §. in
 terdicimus supra alle. [Repellunt]
 decisa veritate p̄cessus. [Assensu]
 p̄ocessus super quo fit.

Si quādo ^{[Cōprehē}
^{[dat] extra d}
 elec. c. dudum. de sen. et re. iudi. c. cū
 bertoldus.

De appellationibus.

N ^{[Quidam di}
^{[cūt q̄ hic a-}
^{[gebat iterdicto vti pos}
^{[sidentis z iudex voluit p̄}
^{[suo cognoscere q̄s pri⁹}
^{[fecerat violentiam q̄s eēt potior}
^{[in possessione. Sz licet hec sit vera i}
^{[se: nō tñ bñ cōuenit littere. p̄p̄ q̄s}
^{[dic cū Jo. z glo. q̄ agebat ciuilit̄er}
^{[de possessione: qua pendēte actor p̄}
^{[posuit accusationē criminalem. zc.}
^{[Et fa. ff. vi bo. rap. l. ij. §. ij. de pue}
^{[blic. indi. l. iij. Sz ob. ff. de iudi. si d}
^{[vi. ad. l. iul. de vi. l. q̄ cetu. Sz in q̄li}
^{[bet expone vi pro possessione: z pos}
^{[seshione p̄ proprietate vti hic z ibi}
^{[no. Illud aut̄ certum est q̄ finita ci}
^{[uili posset intentari criminalis. ifra}
^[q̄n ac. ci. cri. p̄iudi. l. i.]

Nouū ^{[Rescripti] dele-}
^{[gantis. f. e. l. eos}
^{[Non decidentis] supra d̄ legi. l. ij.}
^{[vel dic tūc idē: nisi eēt pars vocata}
^{[ff. q̄n appel. sit. l. fi. z dixi supra ti. i.}
^{[i rubrica. Et iō h̄ p̄nceps mādēt si}
^[sic sit facias sic pōt appellari vt hic.]

Appellatione.

Dic q̄ aut attēptat a tercio: aut ab

appellāte aut ab appellato: aut a iu
 dice. P̄tio casu nulla facit reuoca
 tio per modū attēptati sed ē recur
 rendū ad ordinariū. extra de appel.
 c. romana. §. in aliū. li. vi. ff. d. liti. l. i.
 de rei ven. is a quo. Fallit si p̄ hoc i
 pediret iurisdictionē iudicis appel
 lationis. extra d̄ offi. deleg. c. i. Itē
 q̄n appellat gñāl̄r ne q̄s zc. extra. e.
 c. bone. Sed tūc potius dic̄ pars
 appellata q̄ tertius. Itēz fallit vbi
 tertius haberet causam a iudice: v̄l
 a parte. extra vt lite pen. c. ecclesia.
 ij. **S**cdo casu dic. q̄ si attēptetur
 illicitū i p̄iudiciū partis. dz reuo
 cari: z pars haberi p̄ nō appellāte.
 extra. e. an sit. **I**n tertio casu dic
 q̄ pars appellata pōt vti iure suo z
 possessione sua: dūmodo nihil attē
 ptet illicitū seu dolosum. vt no. In
 no. extra de excep. c. dilecte. z ibi
 hosti. nec reuocabit nisi in euentū
 litis: et probato q̄ appellatio sit iu
 sta z vera. z hoc nisi appellatio eēt
 fundata super iure cōi. seu cōsuetu
 dine notoria. Et sic itelligit extra. e.
 c. bone. z c. dilectis. §. qz p̄o. Et q̄s
 notat Inno. de his que sunt a ma
 parte ca. c. i. z notat archi. extra. e.
 non solū li. vi. glo. penult. Fallit tñ
 in casu. extra de elec. c. postq̄. li. vi.
 Et vide q̄s no. Inno. de excep. dile
 cti. de maior. z obe. c. cū dilecti. ff.
 de mu. z ho. l. reus. §. fi. **Q**uarto
 casu distingue. qz aut nō fuit itima
 ta iudici appellatio. z non reuocaf̄
 per modū attēptati. extra. e. si duos
 bus. Aut fuit intimata. z tunc aut
 detulit. z reuocaf̄: qz desist eē iudex
 extra. e. c. cum appellationibus. li.
 vi. Et idem si alias desist esse iudex
 qz forte nō ddit apostolos: iuxta. c.
 q̄uis extra. e. in cle. Aut nō d̄tulit.
 z tūc aut fuit appellatū ab iteriocu
 tona z nō fit reuocatio p̄ modū at
 tēptati: nisi ihibitio facta eēt cano
 nicevt. d. c. nō solū. Aut a diffinitia
 z tūc sic vt ibi et hic. nisi in casib⁹ q̄
 bus appellare non licet seu appel
 latio non est admittenda. nam tunc

Vide no
 tabitr an
 z qn attē
 ptata p̄
 appella
 tionē re
 uocentur

Nota.

da

non retardat executio: nisi appella-
tur ad principē. vel nisi iudici inhi-
beat. Et de hoc plene extra d. offi.
dele. c. pastoralis. extra. c. c. romana
§. sin autē. r. c. non soluz li. vi. Et sic
intellige. ff. d. app. reci. vel nō. l. sciē
dum. et no. j. quō. app. non reci. l. ij.
Et de hoc in spe. d. senten. exe. §. i. d.
ap. §. nouissime. Et plen^o. Jo. mo.
in. c. cupientes. de elec. li. vi. Item
dic q̄ iudex appellat^o potest in casu
bus se intrmittere. extra. e. cum te
neamur. r. c. personas. r. c. si uoob^o

Si ppo-
nif appel-
lationem
nō eē ad-
mittēdā.
vel nullā

dic plene. d. §. nouissime. ¶ S; qd
si proponat appellatiōem nō esse ad-
mittendā vel nullā r̄ nil esse reuocā-
dum per modum attēptati. alia ps
dicit admittendam: r̄ per modū at-
temptati reuocandum. Dic q̄ si al-
tiorē requirit indaginē: potest re-
uocari per modū attemptati alias
non vt notat car. post gar. in. d. c. cu-
pientes. r̄ Jo. an. in. d. c. non soluz.
¶ Illud autē nota q̄ attemptata reuo-
cant^o officio iudicis quādo cūq; ēt
post contestationem. si tñ esset peti-
ta reuocatio in libello cause appel-
lationis r̄ super his r̄ alijs lis con-
testaret: non pōt peti per officiū re-
uocatio. immo debet ordine iudica-
rio recipere cursum suū. vt no. spe.
d. appel. §. nouissime. §. añ penul. et
arch. in. c. non solum in glo. huius
ratio. ¶ Utrū autē vno articulo re-
uocato/ videatur reuocatus alius?
Dic extra. e. dilecti. ij. per Innocē.
¶ Quō autē reuocetur. quod attē-
ptat post iter arreptū vel nūcij mis-
sionē? Dic in. c. dilecti. r. c. vt debi-
tus extra. e. Irē nota q̄ reuocatis
hñōi fit p̄ officiū. extra d. ap. c. solli-
citudinē. anteq̄ pcedat i cā appel-
latiōis. c. ti. c. significāte. Et notat
spe. in. d. §. nouissime. ver. r̄ nota de
offi. iudi. §. deseruit. ver. s; q̄rif q̄ri.
In reuocatiōe autē hñōi nō daf li-
bell^o nec seruaf ordo iuris: vt no. in
no. i. d. c. dilecti. et de sen. excō. c. so-
let gl. sup eodē. Et si attēptata req̄-
rāt altiorē indaginē pcedet nichil-

lominus in cā appellatiōis nisi at-
temptatū esset p̄iudiciale: s; doc.
qui hoc notant in. d. c. non solum.

An autē ille qui appellauit p̄ua-
ri debeat fructibus beneficij sui?
Dic q̄ nō. extra. e. pastoralis. p̄ In
no. ¶ An autē trāferatur dñum si
res alienetur? Dic q̄ nō q̄ res ē li-
tigiosa. r̄ hoc si agebat realiter. secus
si personaliter. vt no. i. d. c. dilecti. d. ex-
cep. r̄ spe. d. §. nouissime. In iurib^o
dic in versu. verūtamen. j. de litigi.
l. ij. r̄ auf. litigiosa. ¶ Si autē q̄-
ras quādo iudex appellatiōis pos-
sit inhibere? Dic q̄ si negetur appel-
latū: oportet primo constare de hoc
si autem non neget/ vel si fuit facta
fides de appellatiōe: tūc si sit ap-
pellatum a diffinitiuā. potest statim
etiam anteq̄ incipiat cognosce^r an
sit appellatio admittenda vel non.
nisi in casibus in quibus inhibetur
appellatio. Si a grauamine non in-
hibebit nisi p̄stiterit fuisse appella-
tum r̄ appellatiōem admittendā
q̄ ex causa legitima. tūc autē inhibe-
bit añq̄ cognoscat de veritate cau-
se. Et hec obtinent siue sit iudex or-
dinarius qui de appellatiōe cogno-
scit siue delegatus. Quis quidā i de
legato cōtra. Sed ep̄s posset ante i
hibere suis subditis vt archidiacon-
is r̄ decanis: fm doc. Sed archi-
contra. vt hoc plene notat extra de
d. app. c. romana. i glo. potuit. li. vi.
vide. e. ti. c. nō solū. c. li. d. resti. spo.
audita. de appel. cū dilect^o de offi.
dele. pastoralis. i. p̄ Inno. [Inters-
posita] vel causa ad p̄icipem reuo-
cata extra. e. vt nostrū [Deliberati-
onis] id est cognitionis faciēde.

Si ad scribatum
Romē dignitatis est [Hō possūt]
dic. j. c. hi qui ad ciuilia.

Preses
seu ecclesia appel-
lauerūt r̄ lesi sūt per lapsus t̄pis: q̄
iudex appellatiōis restituit. secus
si non fuit appellatum: et petitur

Quā ius-
dex ap-
pellatio-
nis possit
inhibere.

Nota.

restitutio ad appelladū. qz tūc v3 pe
ri corā ordinario. s3 3a. de arc. [Tē
pus] quod. 7. e. iudicibus. [Accidit
se] proi vto hoc ab appellante.

Eos qui [Appellaro] dē si ab iter-
locutoria. extra de rescrip. dilectus.
[Ad iudicē suum] nisi princeps ex
certa sciētia hoc faceret: s3m glo. et
docl. [Determinare] v3 dlegare alij/
s3m glo. [Prouincias] 7 eundē iu-
dicem / qz alij potest committere in
prouincia q̄ appellatū ē / vel in sua: s3
alibi nō extra de offi. or. ca. vt litigā
tes. li. vi. Et vide in. c. statutū. de re
scrip. e. li. [S3 qd si iudex q̄ tulit
sētentiā in p̄io gradu est factus iu-
dex sc̄di grad⁹ ad quē extitit appel-
latum:] Dic qz v3 cōmittere alij. vt
ff. de iu. om. iudi. l. pretor. Alioquin
pōt recusari etiā in alijs causis. ex-
tra d̄ appella. c. p̄posuit. S3 Immo.
cōtra. e. ri. c. an sit. [S3 iuxta finē
querit an iudex q̄ pronunciauit ap-
pellationē iustam vel iniustā debet
condēnare vel absoluerē:] Vide qz
sic supra d̄ sen. l. p̄fes. Glo. dicit cō-
trarium. 7 idem doc. ff. de iudi. l. pre-
tor. de edili. ed. l. quero. [Quid
ergo si p̄ia fuit iusta. qz nō fuit pro-
batū: 7 nūc p̄batū est in cā appella-
tionis:] Dic qz adhuc p̄nūciabit ius-
tam appellationē / habito respectu
ad ius litigatorū. [Sed quid si sen-
tentia sit nulla:] Dic qz p̄nūciabit
nullā: 7 supuacue fuisse appellatū.
ff. fa. her. l. quedam. de iur̄ patroñ. l.
fi. 7 no. 7. q̄n p̄uo. nō est. ne. l. ij. Sed
ex qua sententia oritur actio ī factū
Glo. dicit ibi qz ex prima. sed ī. l. fur-
ti. de his qui no. infra. tener cōtra. et
illam sequūtur doc. [Quis autez
exequetur:] Dic plene. s. de ept. an.
aut. si quis. [Itē hāc. l. intellige ī
diffinitiuā. quia si ab iterlocutoria
appellatur / remittit si fuit male ap-
pellatū. nisi in casu quo p̄im⁹ iudex
frivole appellatōi detulisset dic ex-
tra. e. vt debet. in antiq̄s. 7. c. cū ap-
pellatōibus. li. vi. [Tm̄ liceat] ad-

dere. tamē potest. extra de testa. ca.
raynaldus. [Allegasse] dic infra de
tempo. appella. per hanc. [Apud
illū] p̄ra supra de dila. l. cū a nobis
S3 ibi q̄n impator cognoscit s3 gl.
que nō est vera. vt ibi. [P̄bere de
bebit]. s. d̄ testi. l. qm̄. dic ibi [Post
sententiā] infra quoz app. nō reci. l.
ante sentētie. [Idonei] nec huic cō-
mittuntur. ff. de custo. reo. l. diuus.
Sed hec lex contra. videf enim hic
qz condēnatus debet retrudi. dic. 7.
e. minime. Itē dic qz si nō fuerat an-
te in vinculis / nec post debz poni. ff.
pen. ap. nil. inno. de. l. i. s. si quis ere-
go. [Exempla] id est eximiales p̄-
cessum. retento originali penes iudi-
cem. Et intellige hūc. s. quādo pro-
cessus est cōcors supra ti. i. l. i. 7. ij.
[Refutatorias] id ē apostolos [In-
terest] iudicis. [Trāsmittant] iudic-
ces appellationis. [Ut meritis] ius-
bebit enim euz sibi mitti: si sit appel-
latio recipienda. alias quomodo fe-
retur sententia contra absentē. Vel
dic hic ferri in causa appellationis.
infra de tempo. appel. l. fina. Quod
est verum q̄n est p̄cessus concors: vt
supra dixi. 7 d̄ adul. l. 7. s. [Penā]
7. e. l. a p̄consultibus. quo. ap. non re-
ci. l. fi. Sed ille in sp̄alib⁹ casib⁹ hic
autez arbitrarie: vt hic. [Libellos] Dic
infra. e. l. litigatoribus. [Qui nego-
cium] dic. ff. quando app. sit per to-
rum. [Tertio] dic hic aut. hodie
[Non petēte] hodie habet petere.
extra. e. ab eo. li. vi. 7. c. cordi. [P̄ro-
uocatiōe] secus in principali supra
de episco. 7 cle. aut. ḡnalter.

Aut. Hodie

Hec aut. sumitur in aut. de appell.
7 intra que tempora. col. iij. Et die
decem dierum vtiliū a principio: s3
continuoꝝum in processu. computā-
tur enim de momento ad momentū
in spe. e. s. restat. versicu. s3 nūquid.
7. s. sed nūqd̄ dies. Itē ideo dic vti-
liuz ab initio: quia cedūt a tempore

A q̄ tpe
currat s
cēdiū ad
appellam
dum.

Si is q̄
tulit sen-
tentia in
p̄io ḡdu
est fact⁹
iudex se-
cūdi ḡd⁹

Quis
p̄nūciat
iudex ap-
pellatio-
nis.

7

Liber Septimus.

sciētie supra quōd z qñ iuder. l. ab eo
 infra de li. causa. l. iij. extra. e. cōcer
 tationi. li. vi. Item q̄ dicit hic a tē
 pore sentētie. subaudi vel illati gra
 uaminis; si a grauamine extra iudi
 ciali appellatur. vt ibi extra. e. sicut
 in cle. Et hoc nisi causa grauamis
 semper duret: vt quia vocat in loco
 non tuto. vt. d. §. restat. §. z nota. nā
 tunc semper appellat Et vide extra
 de sen. excom. venerabilibus. li. vi.
 Si tamen habuit procuratores z fu
 it defensus: tunc a tempore sciētie
 procuratoris. ff. quando ap. sit. l. i. §.
 fi. nisi fuisset absēs causa necessaria
 z probabili. vel procurator esset nō
 soluendo. vt hic. z ibi nota. Et vide
 quod no. Inno. extra vt lite non cō
 testa. c. i. super verbo sciens. z vide
 eundem in. c. cum olim. in glo. pe. de
 causa po. Ber. de resti. spo. cum ve
 nissent. §. restituimus. Et si pcura
 tor appellationem per ipm interpo
 sitam non psequatur an preiudicet
 dño. vide per Hostiē. z Jo. aut. nō
 iniuste. de procu. z. c. romana. p ar
 chid. de testi. li. vi. Item dic q̄ infra.
 x. dies est appellandum z iudici iū
 mandum nisi metus excuset. ff. e. cū
 quidam extra. e. c. suggestum. infra
 de his qui me. iij. l. ij. Sed parti nō
 est necesse nunciare: nisi in casu. ex
 tra de rescrip. causam. de ap. ca. i. in
 cle. dic ibi. Itē dic q̄ si quis velit ad
 herere: debet adherere infra decem
 dies. vt no. extra d. elec. c. i. li. vi. Et
 computātur hi dies a tempore quo
 est appellatus. vt no. Inno. extra d.
 elec. c. auditis. Vel dic q̄ a tempore
 sciētie sūe. vel grauaminis: vt. l. ab
 eo. Et ita videtur tenere archi. ex
 tra de elec. d. c. i. Item dic q̄ si prins
 cipalis non psequitur nec adheren
 tes admittunt: vt ibi no. dic ibi. z d.
 hereti. c. accusatus. §. si vero. li. vi. p
 quo. ff. rem. ra. ha. l. bonorum.

Chiqui [Denocātur] solē
 niter. nec ob. §. e. no
 miatiōes. [Appellationis] fallit in
 defensore. i. aut. de defen. ciui. §. iter

rim colla. iij. [Nominationē] appel
 latur ergo a noiatione in munerib⁹
 publicis auctoritate z utilitate. sec⁹
 si auctoritate tm. ff. qñ ap. sit. l. i. §. si
 quis. quia illi habent tempus taxa
 tum ad excusandum: hi non in fauo
 rez reipublice. [Hōstē de] Dic q̄ aut
 appellans habet docere q̄ appella
 uerit legitime. infra. x. dies. vt no. in
 spe. de ap. §. de officio. §. fi. Et hēt
 probare sententiam vel grauamē. §.
 de vsu fis. l. i. In negotio. aut princ
 pali pbat qui primo habebat pba
 re in principali causa per quem aut
 modum. dic. §. de tempo. app. l. per
 hanc. Sic intellige hic. in aut. d. his
 qui igre. ad appel. §. illd. coll. v. Et
 de hoc extra de renū. c. in presentia.
 Si vero negetur pcessus; vel dica
 tur illegitime appellatus: probat le
 gitimum. in spe. de sen. §. quomā. §.
 fina. de elec. c. bone. p Inno. Et idē
 videt in omni officio cuius proces
 sus impugnat. §. d. discus. l. i. li. x. In
 casu tñ quo quis factū legitime ob
 tulit se pbaturum / et appellauit q̄
 non admittebatur. habetur p pba
 to. extra. e. c. interposita. Et hoc quo
 ad hoc vt reputetur legitime appel
 lase. non autem vt pars aduersa cō
 demnetur vel absoluat in i principa
 li. Item nec illud obinet i extra iudi
 cialibus: vt ibi notatur plene per
 Innocen. z Hostiensē.

CSi cōtra [Trāfactōe] et sic trāfactio
 non petitur executiōi mādari. Qd
 est verum nisi fieret corā iudice. tūc
 em̄ potest. [Exequi]. e. ff. d. fideicō.
 li. l. cum quasi. §. si plures. contra. de
 pac. l. tale. §. qui prouocauit. vel ibi
 fuit pro non transacto. fm glo. De
 legatus aut exequi non pōt transa
 ctionem quāsi fieret corā ipō. extra
 de officio dele. c. si quando. et ibi p
 Inno. Nec obstat de pben. c. nisi vt
 ibi no. Inno. Itē nec coges partes
 ad seruandū arbitrius: vt no. in spe.
 de arbi. §. fi. §. pe. Et nota p hanc. l.
 q̄ iudex appellatus cognoscit an sit

Quis ha
 beat pba
 re in cā
 appella
 tis.

Nota.

appellatio deserta vel non. et hoc si ponas hic a rectore appellatum. quod videtur necesse. quia alias non exequitur: ut dixi supra de episc. audien. aut. si quis. [Animaduertit] eo quod appellans non docet de diligentia.

De procuratoribus [Procurator] dicitur. §. de pecu. l. inuit. [Ab sente]. ff. e. l. ab executoribus. §. fin.

Si actor [A curatore] id est a presidente postulante curatorem. [Calculi] id est sententiam contra. [Prouocatio nis] quia finitum est officium actoris. Quod est verum si fuit datus ad unam causam. ut dixi in procuratore supra de procura. l. inuitus. Potest enim actor dari ad unam causam. ut hic no. Quis contra. no. supra de procura. l. neq.

Ciues [Et incole] ad tempus. ff. de pbo. sig. pupillus. §. incola. [Manifestas] se quis si notorias. secundum glossam infra de accus. l. ea quidem. Vel dic idem quod error non fuit hic expressus: nec apparet ex ipsa sententia. nec ex actis. ut scripsi supra de erro. cal. l. i. Sed pro gl. facit multum extra de sente. et re iudi. c. pastoralis in clemen. et secure tene ea. hic enim non erat notorius ut apparet pro eo quod subinfertur ad probationem etc. Et vide infra. tit. i. l. veteranus. [Sub iusta] alias §. e. l. notatiões. [Appellauerint] videtur infra de decu. l. ij. li. x.

Minime id est in civilibus [In custodia] si ante erat ut dixi. §. e. l. eos. Et dic in custodia primi iudicis. ut d. l. eos. Ipse tamen tenet eum producere diebus assignatis coram iudice appellationis et forte suis expensis si appellans non habeat: de qua infra de ephi. reorum. l. i. in aut. d. de fen. ciuita. §. audient. colla. ij. ff. de offi. prefec. v. l. fi. Vel dic quod debet haberi cum fideiussore. et iudex appellatiōis hoc debet facere. §. q. vi. c. i. et c. arguta. [Perseuerent] habita-

distinctione personarum et delictorum. ut ff. de custo. reo. l. diuus: fm gloss. et l. prima.

Ex illo Nec ante supra ut lite penden. p totum [Nihil post hac] id est nullum rescriptum nullam gratiam. [Statuta] in medio. l. i. §. i. [Ad comitatū] scilicet nostrum si tibi fuit appellatum.

Litigatoribus Dic quod aut appellatur a diffinitiva aut ab interlocutoria seu grauamine. Primo casu si fuerit viua voce appellari. Sed iudex sedebit et incontinenti. alias oportet in scriptis. etiam eadem die. ff. e. sed si apud. Et notatur in spec. e. §. qualem circa pncipi. Et hoc nisi eadem die respiret iudicem in figura iudicij. ut no. d. l. Primum verius. Et idem tenet archi. in c. cordi. extra. e. li. vi.

Et dic respiri antequam diuerteret ad alios actus: ut ibi nota. Secundo casu dicitur quod aut appellatur ad sedem apostolicam: et tunc in scriptis: ut extra. e. c. cordi. li. vi. Aut ad alium: et sunt opiniones. videtur tamen verum quod sit idem. ut dixi in diffinitiva: vide licet quod valeat sine scriptis: iudice sedente pro tribunali et incontinenti. alias non. Et sic tenet archi. i. d. ca. cordi. super verbo in scriptis.

[Sed] an requiratur scriptura autentica: Innocentius non. Hostiensis quod sic. quod est securius secundum archi. qui hoc idem notat. Laue tamen: quia non sufficit quod notarius in instrumento dicat quod appellauit in scriptis: nisi dicat in his scriptis. Vel nisi dicat quod fuit lecta et potrecta sub predicta forma. ut nos. spe. de ap. §. i. li. iij. Item dic quod appellatio debet exhiberi coram iudice. sed non debet fieri copia usque post litem contestationem. ut in spe. de instru. edi. §. nunc dicamus. verfi. sed pone. Et dic quod vbi pronunciat super exceptione ut quia pronunciat non fuisse appellatum infra decem dies. quod censetur appellatum ab interlocutoria. Quis causa ex hoc decidat. ut nos.

An sit appellatio in scriptis.

An requiratur scriptura autentica.

Libet Septimus

archid. extra de elec. cupientes §. q. si. li. vi. z de ap. c. dilectio. i antiquis

¶ Ne causas ^[Transferri] p exaitione. [Incognito] nō em̄ datur dilatio. supra de dila. cuz a nobis [Copia] quia nō appellat. ff. a qui. ap. licet. l. i. [Iudex] vt sit ifamis. [Inueni] z ita q̄uis credatur actis. supra de re iudi. l. fina. nihilominus tamen pars admittitur ad probandū q̄ plus sit actū. vt hic. Et vide extra de probati. qm̄ contra falsam.

¶ Etia eos ^[Accipe] dic s. e. nouū. supra de senten. l. fina.

¶ Si apud ^[Utrūq;] peregrinū vel vrbānum. ff. de contrahen. emp. l. sed celsus. §. si fundus.

¶ Qm̄ nōnulli ^[Loquitur] quando potest appellari qz d̄bito: nō sit manifeste conuictus. nec ob infra quo. ap. non reci. l. abstīnēdum. [Opinio] nis iudicis q̄ dedit apostolos [Refutatorias] qm̄ dedit refutatorias. [Exigatur] supra. e. si contra.

¶ Apzocōsulib; ^[Lite p̄dita] z puniū mediocriter supra. e. l. eos. §. p enul. [Et digno] quod est infra e. quomā. Vel dic q̄ corporaliter arbitrarie in criminali: vt hic. vel. l. i. i. u. lia de vi. ff. ad. l. i. i. u. l. tam. de vi. l. lege. Sed in ciuili pecunialiter. vt. l. qm̄. De iure canonico qui non defert in criminali: deponitur. secus in ciuili. ij. q. vi. c. d̄creto. cū notatis. extra d̄ ap. de p̄uore. cum no. z ca. i. Sed in spe. e. §. nūc dicamus. z §. d̄ officio.

¶ Et i miorib; ^[Facultas est] nisi in cāu. §. si de mo. poss. sue. ap. dic ibi. [Iniuriā] fieri. [nisi] appelles suz puacue. §. qm̄ ap. si ē ne. l. fi. [Litigatoz] sed alias nō d̄z iniuriari iudici. ff. de iniuri. l. iudici.

¶ Qm̄ iudices ^[Triginta auri]

pōdo [dic supra. e. l. a p̄ocōsulib;]. §. fin. [D̄stēderit] Nota q̄ subditi debēt resistere p̄atis z iudicib;: si vidēt eos errare: supra d̄ duo. diuer. iud. l. per hanc. §. de ma. fa. scrip. l. i. in. fi. li. xij. d̄ de cur. l. cōis. li. z. supra vt oēs tam ci. q̄ mili. l. i. Ar. cōtra. in aut. de sanc. epif. §. i. colla. r. S; distingue. ff. de regu. iu. l. non videt §. qui iussu. ff. ad le. ac. l. liber homo Quia aut certum est q̄ procedit f̄z ius. z tunc parendum est. Aut contra ius: z non est parendus. Aut dubium est. et tūc est parendū §. de meta. z epiphe. l. deuotū. li. xij. i feudo hic fi. lex i p̄uin. Et hoc si sit reparabile. alias posset resisti. §. e. si quis p uocatiōe. Et dic q̄ semper est dubium qm̄ h̄z iurisdictionem. z nō exprimit errozes. vt no. Inno. extra d̄ of fi. delec. c. si qm̄. z dic ibi. Et vide qd̄ scripsi supra de am̄. tu. l. sancimus. Illud autē nota q̄ ille qui paret debet minus puniri. §. de sepul. vi. l. ij. Spec. dicit q̄ reus nihilominus potest p̄sequi. in spe. e. ti. §. i. p̄. sed qd̄ si ille. In contrarium facit quod notatur extra de ele. c. i. li. vi. Si re? fa it executus infra decem dies: an infra decem dies potest appellari ad sententiā annullādā. vide. §. de penis. l. cū reis. z extra. e. c. ad hec.

¶ Lata ^[Admitti] i debitorē fieri. dic. s. e. l. qm̄.

¶ Iudicibus ^{[Intellige hāc. l. qm̄ p̄cedit vt iudex. secus s̄vt pars vt no. archi. extra. e. cordi. li. vi. in glo. a iudice. [Ex die sentētie] vel illati grauaminis vbi a grauamine appellat. vt no. extra. e. c. q̄uis. in cle. vel a tēpore scientie si contra absentem fuerit processum. vt no. Jo. an extra de app. ab eo. glo. ij. li. vi. z computat vltia dies. vt ibi notat archid. z fit cōputatio de momēto ad momētus ff. de mino. l. ij. §. minozes. [Vesta] z sic videt q̄ debeāt dari in scriptis z expensis iudicis z appellati. vt notat extra. e. c. q̄uis i cle. Qd̄ ē verū}

Subditi an p̄nt iudicib; resistere.

Nota.

Ap̄li cui? expen. debeant dari z an sint petēdi.

Iudex appellat̄ tioni nō deferens

nisi incōtinēti denf. vt in spe. d ap. s. sequit. p. fi. r. p. sunt quoq; quat tuoz. li. vi. tunc em̄ sufficit q; det p cessum p apostolis. f. l. precipimus. s. in his. r. in aut. vt nulli iudi. s. illas vero. colla. ix. Et hoc iure iudex habet dare nō petēti. s. e. l. eos. s. p. Sed de iure canonico pars h; petere etiam cū instantia. extra. e. ab eo. li. vi. etiam trina: saltem eodē p̄textu. extra. e. c. q̄uis. in. cle. loco tamē r tempore cōgruis. vt tibi. Et ideo non sufficit petere vicesimanona v̄l tricesima die. r maxime si iudex eēt alias occupatus. Pena aut nō petētis ē: vt videat renūciasse appellationi: vt. d. c. iudicis vero non dātis vel denegantis: vt ex tūc nō valeat processus vt dictis. c. dic ibi. [Adulcte]. s. e. l. a proconsulibus.

Et in mulctis.

Si excludat. s. de modo mulct. l. eos secus in penis hoc casu. ff. de. p. sig. si qua pena.

Cū post [Vel rōnalis] idē. s. de modo mulct. l. ij. [Ad diocritas]. ff. de iudi. l. si. r. de ratioc. l. ij. [Quē ipse] id est alicui quem iudicio rectoruz baueris.

Nominationes.

[Vel edictis]. ff. e. si constat. s. q; da re tu. pos. l. neq; [Solēnitās] alsic. supra. e. hi qui. r. l. ciues. vide. f. de decu. l. ij. li. r.

Si quis libellos

Hec lex est canonizata. ij. q. vi. si q; libellos. Et dic q; in maiorib; causis quarū cognitio spectat ad sedez aplicam; nō pōt quis penitere post p̄ntationem. extra de ele. c. q̄uis. li. vi. r. c. si post q̄. r. c. prouida. e. lib. Que aut sint cause ille. Dic extra de offi. lega. c. q; trāslationē. i. g. In alijs aut pōt renūciat. extra. e. c. di recte. Et est verū nisi iurisditio esset trāslata in superiozē q; forte ius

appellatus detulisset appellationi. vel si superioz icepisset cognoscere. vt no. Inno. extra. e. cordi. li. vi. Et plenius Hosti. de cri. fal. s. si. dic ibi. Et per archi. de volo. et cōtu. c. fi. li. vi. Vel dic q; et tūc pōt renūciare. nō tñ ppter hoc remittitur cā principalis ad primū iudicē. et; facit extra. e. c. interposita. s. ille.

Addictos.

Hec lex est de verbo ad verbū. s. de epi. audi. l. addictos fm̄ glo. Ego habeo ibi in textu plus q; hic.

[Dānatos] Quid si cōdēnatus sit ad carcerē ad tps vel ad deportationem: vel ad mutilationē? Vt idē cū totū sit suppliciu. [Ite] an idē in cā p̄ncipali? Vt q; sic. f. de accu. l. ij. [Id negam?] S; an i p̄ncipali cā possit cum defendere? Glo. dicit q; nō. ff. e. l. non tñ.

[Sed] qd si reus appellauit r tertius nūquid ambo admittunt ad psequendū? Non vt s. de li. cā. l. p̄ncipali. sed assistere p̄t ff. e. li per lutorio. [Quid] si tertio appellauit v̄mū reus cōfitef que ante in cā p̄ncipali p̄fessus nō fuerat? Vt q; appellās nō debeat p̄ admitti. f. quoz ap. nō reci. l. ij. Ar. contra. d. l. nō tñ. ad le. acqui. l. prouida.

[Sed] quid si reus nō appellauit: sed quidā alii qui post appellationem deserit? Dic q; reus nichilominus pōt psequi. in spe. e. ti. s. i. ver. sed qd si ille. In cōtrariū facit quod no. extra. de elec. c. i. li. vi. r. di xi. supra aut. hodie. [S;] qd si reus p̄dēnat? fuit executus. f. decē dies an pōt appellare ad annullādū sententiā? Vide. f. de penis. l. cum reis [S;] qd si executio fuit facta d cōdēnato an appellans infra decēniū post mortem tñ cōdēnati admittef p̄fertim si nulla sit confiscatio: vel eius non interfit ratiōe honoruz? Non videtur infra si reus vel accuz. moz. fu. l. ij.

E ij.

Appellatiō q; possit renūciari.

Libet Septimus.

C Si quis [Ab ipsa iniuria] id est si de facto facit iniuriam: sicut per pla. Tel dic ab iniuriosa executione si ante tps debitu exequatur: sicut per Ia. Prima opinio est vera z bona. pro qua .ff. de ap. re. l. ij. ad. l. iul. d. vi. pu. l. lege iu lia. Et dic speciale q ab iniuria pos sit appellari: qz reparari non posset Tel dic q ab omni actu extra iudiciali iniurioso pot appellari de iur ci uili sicut de iure canonico saltez qn fit per iudicem. per hanc. l. Et hoc apparet in absentibus q noiant ad munera publica. ff. qn ap. sit. l. i. §. a lia. §. e. hi qui. §. que admo. ci. mu. l. i. li. r. Et hoc vbi procedit de facto. vel facit actu qui s sui natura t3: ca n cognita/ seu parte no vocata. als no recipere appellatio. sed dz ad re eundē iudicē: vt. d. l. i. §. si quis. §. quozuz ap. non reci. l. si pater. [Per missum sit] hec promissio est probatio. ff. de publi. l. cotem z supra ne sanc. hap. rei. l. i.

C Si appellationē.

Non loquit de tpe ad psequendū: sicut glo. [Querimonia] cōtra iudicem appellatū vt imponat ei pena. §. e. qm [Sua lata] id ē rōne mie p eo late: vt det coplā. sicut glo.

C Precipimus.

Hec lex ponit gradus appellationis vide tñ qd scripsi. §. q p sua iur. l. i. Et quid si omisiss gradibus appelleretur? Dic q aut ad principē z tenet appellatio. sed cā remittit si petat. ff. e. imperatores. extra. e. si duob. z. c. sollicitudinē. de offi. de le. super questonū. Aut ad alium. z tūc dicūt canoniste q appellatio est nulla: quasi facta contra iurayt scripsi. d. l. i. q pro sua iurisditiōe. Pro quibus. ff. d. ap. reci. l. si alicuius. extra. e. dilecti filij. Sed ei obstat de ap. l. i. §. si quis. Intellige q error p babilis excusat: vt ibi. Et ideo si er ret in iure non excusatur: vt ibi noi

Et quod ibi distinguitur an ad maiorem/parem/aut ad minorem: ideo sic distinguitur: qz supinus error est ad minores appellare. Sed qd si alius pro alio appellatur: an vs process? Dic q no nisi qn appellat ad principem: vt. d. c. si delegat? nota. Quid si appellet alternatiue ad illū vel ad illū? Spe. dicit q appellatio tenet/ z q non pot eligere nisi maiorē. ti. d. ap. §. nūc tractem? ver. quid si dicat. Sz Jo. an. dicit q no valet nisi eligeret infra decem dies vel nisi probabiliter dubitaret notat. extra d. offi. de. iscu. li. vi. Pro quo extra de postula. c. fi. lib. vi. Et idē tenet de regu. iur. c. in alternatiuis. in nouel. Hoc tñ saluo q dicit ibi q qn appellatio non pot tenere nisi ad eoz alterū: tunc valet quasi ad illū solum: vt ibi plene disputat.

Quid si simpliciter appellat et no dicat ad quē? Dic q valet appellatio: z intelligit ad proximū. vt no. specu. d. §. et archi. d. c. si delegatus.

[Sane] prestat argumētū q si causa sit commissa non capaci z postea efficiat capax: q possit cognoscer: si tpe initiati processus sit capax: vt plene no. archi. z doc. extra d. rescri. c. statutū. li. vi. Et adde qstionē disputatā in nouel. extra de re iudica. c. romana. li. vi. [Intelligit] de iure autem dantur alij grad. in aut. d. appell. §. pe. et fi. h3 glo. colf. viij. **Iubem?** No valet relatio nisi si duo patricij vel p fectorij vel cōsules adiuncti fuerūt per pragmaticam sanctionem siue vnus iudex relationem requisierit siue plures: siue sniam suam manda uerit siue non hoc dicit. [Non cōuenit] non tamen protulerat. ff. d. re iudi. l. duo.

C In offerendis.

Causa decem librarum auri cōmittitur vni. xx. cōmittit duobus. hoc dicit. [Magnificis] si sit vubiū pofest vni cōmitti. §. e. l. si. §. fin.

An ab iniuria pos sit puo car.

Si appelas no de ad quem

Nota.

Vide ad que z qst sit appellandum.

Si quādo ^{Si appelle-} ^{tur a specta-} ^{bili & illustri:} appellatur questor et magister officiorum.

Ampliozē ^{Provoocat?} ^{potest pete-} ^{re sententiam emendari/etiam si ap-} ^{pellans renunciaret. ff. si contra ta-} ^{bu. l. si post mortem. §. fina. [Hoc fa-} ^{cere] super eodem capitulo. vel con-} ^{nepo. secus si super diuersis fm glo.} ^{Et vide extra. e. super eo. [A ppare-} ^{bat] pcedit in vniuersali: fm glo. in} ^{sti. de act. §. si minus.}

De tēporibus & re-
parationibus appel-
la. & cōsulta. &c.

Si quis ^{Per absētiā.} ^{[Interponen-} ^{de] id est interposite sequē-} ^{de: & finiende: fm glosaz. Itā infra} ^{decem dies est appellandum. ff. qñ} ^{ap. lit. l. i. §. quod in sententijs.}

Aut. **E**t qui
appellauit.

Sumit in corpe de his q̄ ingre. ad ap. §. l. col. v. Et dic q̄ vbi impedif per tertiu: nō daf scōs annus: ipso existēte soluēdo. sed vbi p̄ casus vel quācunq̄ cām iustā vt infirmitates p̄ priā appellati/vel iudicis v̄l ino- piā/ daf scōs annus. Et hoc est vey si tali tpe incepisset in prio q̄ causa potuisset finiri cessante impedimen to. alias nō. Itē si esset ipedit⁹ vna die primi anni: daf integer scōs an- nus. nisi posset iputari negligentia impedimēto cessāte. Itē post scōm subuenif p̄ in integrū restitutionez: non ipso iure vt plene notat Innoc. extra. e. c. ex rōne. Et in spe. e. §. bre uiter z in aut. itē si appellatiōe. Itē hec aut. obtinet nisi eēt termin⁹ pre fixus a iudice vel a seipō ad inchoā dū extra de sen. et re iudi. cū causaz.

extra. e. nicholao in antiq̄s. z. c. cor- di. li. vi. Ipm tñ bienniū nō pōt ab breuiari. vt no. d. c. ex ratiōe. nisi ex magna cā. vt. c. oblate. z plenius in c. cuz sit romana. extra. e. ti. Itē dic q̄ diligens psecutio nō est iusta cā vt no. extra. e. sicut i cle. Et a quo tē pore computetur annus. dic ibi. et vide. e. ti. si appellatiōe. Si tñ tps cōstituit ab hoīe z appellās impedi tur: hēt locū hec aut. vt no. d. c. ex ra- tione. Et pōt executio fieri post la- psum termini si tñ p̄betur impedi- mētū. annihilabit. vt no. d. c. Et exe- cutor tenef talia admittef vt ibi no.

Aut. **S**i tamen.
Sumit de appel. col. iij. Et dic idē quōcunq̄ de partiū cōsensu proges tur. extra. e. q̄ diu in cle. Dic ibi q̄ i- telligif in exp̄sso p̄sensu. vt ibi. z fac- cit extra de arbitris. c. innotuit.

Aut. **S**i appellatoze
Sumit in aut. de hisq̄ ingre. ad ap. §. iij. col. v. z est canonizata. ij. q. vi. appellatoze. Et pcedit vbi termin⁹ nō est p̄fixus ab hoīe. vt dixi supra aut. ei qui. Et forte hoc tempus pōt p̄ueniri. vt extra. e. oblate. V̄l ibi quo ad impetrandū iudices. Sed si actor impetrasset citationem: appel- latus pōt ante petere cōfirmatiōe sue sententie iuxta aut. qui semel sus- pra quō z qñ iudex. Et no. Inno. in c. ex ratiōe. extra. e. Sz ob. in corpe §. qz vero. ibi cū dicit medijs certa minibus. nisi dicas q̄ tempushmōi possit p̄ueniri: vt dixi. Itē dic vt reus conueniatur: id est legitime ci- tetur: vt no. in. d. c. oblate.

Aut. **S**ed lis.
Sumitur. e. ti. col. iij. Et obtinet ēt si non speretur inferri/ sed p̄ eū com mitti. §. c. l. si §. si tamen.

Aut. **I**tem si ap-
pellatione.

Quide q̄
lit. proge
tur tpus
appellan
ti impedi
to.

Loquit vbi stetit p iudicē. alioqn sē tētia rata manet: vt. s. aut. ei. qui.

C Per hanc ^[Ad nouū] dic q aut ap pellatur ab interlocutoria /z tūc nichil nouū admittitur. extra. e. appel lāti in cle. Aut a diffinitiuā. z tunc si mutet materia petitiōis: nō admittitur vt hic. si nō mutet: tūc nouum admittit: id ē noua exceptio seu nouū factū ptinēs /z noua pbatio. nō tñ pducunt testes sup eisdē articul. vel directe p trarijs: vt extra d test. c. de testi. in cle. que determinat. c. fraternitatis. Nec obstat de senten. et re iudi. ca. inter. z ibi notatur. Itēz dic admitti. q̄uis in p̄cipali cēt cō clusum z renūciatū: vt no. hosti. ex tra de fide instru. c. cū dilect⁹ z i spe. de renū. z cōclu. s. i. p̄. hec autē. Et forte poterit reprobare testes i cau sa p̄ncipali productos. extra de ex cep. c. i. no. Si tñ renūciatuit parte vocata pro his expresse vel tacite alicui articulo. non admittitur.

An in cā appella- tōis pos sit qd de nouo pro duci.

Quēsis q̄ lit sit cō- putādus

Cū anteriorib⁹ ^[Hona- gita tri- bus diebus] huic cōputationi ob stat extra de supplē. negli. p̄e. ca. li. cet. Dic p̄io attēdi p̄uetudinē: ex tra de sponsa. ex lris. q̄ si nō appeat: dic in vno mense. xxx. dies. q̄ medi cum uest vltra de quo nō curat lex. In plurib⁹ cōputa s̄m kalendariū. Ita q̄ si incipiat in quarta vel quinta die cōputa ad tot dies sequētis mē sis quot dies sint i medio. vt no. ho sti. in p̄trario. Sic intellige. ff. de re gu. iu. vbi lex. de verbo. sig. auūcul⁹ vide per archi. de quo de rescrip. c. si propter. li. vi. Et p̄ Jo. mo. extra de elec. c. q̄ sit. super p̄bo mensē. e. li. [Illud] Glo. hic recitat multas opi niones a quo tempore currat ann⁹ vel biennius. que hodie sunt sopite. quia a die interposite appellatiōis vel illati grauaminis vbi a futuro grauamie appellat. vt extra. e. sicut in cle. Hō tñ p̄putat illa dies: vt ibi no. Jo. an. Spe. p̄o dicit q̄ vbi p̄st-

us ē termin⁹ ab hoīe: currit a tpe p̄fixo vt i spe. e. ti. s. qualr. p̄. edicto sed nō vidit. d. c. S3 cū possit p̄ cedi in partis appellātis absētia q̄ ro an sit op⁹ citatiōe: Dic q̄ sic perz emprozie: vt d. s. qualr vltima colū. d. maio. z obe. c. dilecti. p̄ Inno. nisi recessisset appellās. extra de do. z cō tu. cū q̄. li. vi. S3 an sit op⁹ libel lo: Dic q̄ sic in extraiudicialib⁹ sed in iudiciali nō qñ appellat ab interlo cutoria: vt in spe. de litis p̄tes. s. nūc videndū. p̄. sed nunquid. Et idē de contestatiōe si pars cēt p̄ns. vt no. archi. d. iura. ca. c. fi. li. vi. Et facit extra de p̄cu. i nostra. Vel dic q̄ ibi fiat semp̄ testariō vbi a diffinitiuā appellat: sicut z datur libell⁹: vt ibi no. Et vide. j. ne li. i. i. S3 cū appella tio extraiudicialis nō sit nisi prouo catio ad cām. non videtur q̄ absēte pte possit p̄cedi absq̄ p̄testatiōe. ex tra. e. cuz sit romana. de elec. statui mus. nisi in casib⁹ sp̄alibus: qui sūt in. c. q̄m. vt lite nō p̄tes. Quid ergo si pars appellata nō p̄paruerit i iudiciali. an potest condemnari i ex pensis: Dic q̄ nō. extra. e. c. sepe cū notatis. Sed quid si acta cā q̄si circa mediū venit appellat⁹: Dic q̄ eam potest recipere i statu in quo ē in spe. e. s. qualiter. p̄ sicu. sed pone. Quid si iudex appellatus velit cām defendere: Dic q̄ nō admittit nisi qñ procedatur ex officio. extra de sen. excō. venerabilib⁹. li. vi. Sed archi. tenet ibi q̄ q̄uis non sit vocā dus: vt no. Innoc. extra de transac. de cetero. nichilominus tamen ad mittitur: si velit. Et idez no. extra d ap. cū sp̄ali p̄pe finē. [Scriptura in terueniente] vel sine: s̄m glo.

Quid sit suādū in cā appellationis.

Si iudex appella- tus velit cām defē dere.

C Quando prouoca/ re nō est necesse.

Atā sentētiā. Dic q̄ aut p̄ia rescidit tur aliq̄ remedio z valz

scda. ff. de re iud. l. i. patoris. d. in iur. ammonēdi: de minor. in cāe. in fi. Aut non: r tūc aut p̄ma fuit nulla: et valet scda supra que sen: sine cer. quanti. l. fi. Et idē si esset notorie in iusta. extra de purga. vul. c. ij. d. frigi. c. fraternitar. per Inno. Et scri p̄si supra d. errore cal. l. i. Aut fuit ali qua. et dic q̄ aut pōt reputari diuersa prima rōne tēporis / vel dfe ctus / vel alias: r valet scda. ff. de ex cu. tu. l. cū ex ratione. r finitū regū. i finalib⁹. extra de testi. cū tu. Aut non pōt reperiri diuersitas: r tunc valet si prima fuit p̄posita r nō p̄bata supra de fide instru. l. fi. q̄ sen. sine ap. l. i. circa prin. d. p̄pensa. q̄ si in diē. de condi. inde. l. elegāter. §. i. Si nō fuit p̄posita tūc sunt opinio nes. Quidā dicūt q̄ si dolo omisit eam p̄ponere. v3. secunda. extra de rescrip. c. si aut. ff. ex qui. casu. ma. l. sed si pretoris. §. actio. Et sic no. ex tra de sen. et re iudi. c. inter monas. et hanc ibi hosti. per. c. exceptionē Alij dicūt q̄ non valet / etiaz si d cō sētu omittet q̄. vt nota supra d. trāf. ac. si diuersa. Si vero fuit omissa si ne dolo: non v3 secūda: vt hic. extra d. arbi. c. exposita. Fallit vbi vertit periculū aīe. extra de sen. r re. iu. c. latoz. Sed si secūda eēt ifirmatoria p̄ma valeret vt hic notat. ¶ Quid si p̄curator egit r succubuit: r post dñs / r obtinuit: vel ecōtra: Dic nō valere secundam: per hanc. l. Item dic q̄ si p̄ma snia nulla confirmat per iudicem appellacionis / q̄ non v3. vt no. ff. de appel. l. si exp̄sum. vide. j. l. proxima.

Si p̄curator egit r post ea dñs.

Snia p̄ p̄uetudinem.

¶ Si cum inter
Ad euidentiā huius. l. vide qd̄ scri p̄si supra de errore cal. l. i. ¶ Et qd̄ si iudicauerit contra cōsuetudinē: Doctores dicunt tenere sniam. p̄ q̄ bus. j. que sit lon. consue. l. i. tbi cum dicit reuocabit. Quod potest eē ve rum si consuetudo sit vobis. secus si

notoria. vt institu. de offi. iudi. pi. xi. di. in his. Item intellige hanc. l. secundo dicto: v3 q̄ si ia lata p̄tra sus partis tenet: nisi i casu quo p̄ie ma rite lata annullaretur. nam tūc si feratur in illo statu: est ip̄o iur̄ nul la. ff. de tuto. et cu. da. ab his. l. feye iuncta. l. i. de cura. furi. Vel vic spe ciale in tutoris vel curatoris datio ne. nam quoquo modo rē. e. ti. l. tu tor si petitus. Item dic q̄ vbi quis appellat: potest prosequi simul r se mel nullitatē et reuocationē: vt no. extra de ap. dilecto. per Inno. de of fi. dele. c. cū cōtingat. Et potest ad hoc concludi alternatiue: vt in spe. d. sen. §. iuxta. ver. quid si a sentētia r ver. sed nunqd̄. r per arch. extra d̄ appel. c. cordi. li. vi. in glo. i. partis. ¶ Sed an p̄pter lapsus fataliū excludatur: Dic q̄ sic. incipere tamē poterit d̄ nouo super nullitate vt ex tra de sen. excom. licet et. d. l. si exp̄ sum. Et vide Inno. extra. c. c. sepe. ¶ Sed quid si iudex appellatiōis confirmet sententiam nullam: Dic non valere: vt no. d. §. iuxta. ver. qd̄ si a sentētia et. d. l. si exp̄sum. ¶ Et v3 ad quod tempus: Vide specu. d. §. iuxta. ver. nunquid. r §. qm̄ p̄. r nota. j. de fal. l. querela. Et p̄ hoc v3 q̄ ex quo talis modus concludē di admittit q̄ teneat snia / pronun cio nullam: et si qua sit reuoco. Ar. eozum que dixi supra d̄ sē. q̄ sine cer. quan. Ar. p̄. insti. de acti. §. curare.

Si iudex appellacionis cō firmat sniaz nul lam.

¶ Si vt proponis.
[Duumiurū] ad quē non vocant̄ n̄ si decuriones ff. de cu. l. honores. §. is qui. [Ad potuisse]. ff. de va. mu. l. ij. §. qui ad munera.

¶ Cū magistratus
Dic hoc verum qm̄ vnus pronūciat alio vel alijs absentibus. Alias p̄ sentes p̄nt p̄ vnū p̄nunciare. vt no. ff. de re iudi. l. tunc aut. Quidāz tū E iij.

Liber Septimus.

cōtrariū vt in aut. vt iudi. nō expe.
fa. in. circa prin. col. ix. ff. d. arbi. l. si
cuti. Sed dic q̄ satis om̄s indicant
ex quo sunt p̄ntes. z est expressum/
extra de sen. z re iudi. cū ab vno lib.
vi. Et vt plenius liqueat. dic q̄ vbi
sunt plures iudices: q̄ aut quidem
sunt absentes/quidam p̄fētes/aut
oēs p̄ntes. Primo casu distigue q̄
aut ordinarij: aut delegati. si ordina-
rij. aut p̄ modū vniuersitatis: z tūc
opus est maiorē partē adesse vel
fm̄ quosdā duas partes. ff. quod cu-
iusq̄ vniuersitatis. l. plane. de ve-
cre. ab oz. fa. l. iij. Et hoc nisi in casi-
bus quibus requirit̄ certus nume-
rus. nā tunc compleri d̄y. xv. q. vij.
si autem. z. c. felix. de re iudi. c. non
p̄t. Aut alias. z tūc aut oēs incepe-
rūt: z oēs debent adesse aut vnus:
z ille sol⁹ p̄t perficere: vt no. ff. de
re iudi. l. pomponius. extra de ap. c.
vt debitus no. de foro compe. c. pe.

Ubi vero sunt delegati: tunc aut
ad vniuersitatē causarū. et dic vt in
ordinarijs: vt no. d. l. pomponius.
Aut ad vnam vel plures certas. et
tunc aut cum clausula q̄ si non oēs
aut cū illa/vnus vel duo. z. c. aut sim-
pliciter. In primo casu debent oēs
esse p̄ntes: nisi alter se excuset alias
nō v̄z processus. extra de rescrip. c.
fiscitatus. de offi. dele. c. prudētiaz
etiam si pars nō excipiat: vt ibi no.
hosti. Inno. tñ cōtrariū. Sed doc.
moderni sequūt̄ hosti. In secundo
casu dic vt est decisum extra de offi.
dele. cū plures li. vi. In tertio casu
vnus nō p̄t sine alio/etiā si malicio-
se se absentet. extra de offi. del. cām
matrimonij. de arbi. c. fi. li. vi. nec e-
tiā interlocutoriā nec citationē con-
cedere: vt. c. prudentiam. Quis glo.
dicit contra in. d. l. pomponius. In
ultimo vero casu quo oēs sunt p̄sen-
tes: dic q̄ aut oēs p̄sentunt: z nō ē
dubiū. Aut inter se dissentiūt. z di-
stingue. q̄ aut sunt ordinarij: aut d-
legati. Primo casu dic q̄ aut sunt
impares: z valet sententia plurius.

aut pares: z valet pro libertate. afa
pro reo: nisi contineret euidētē ini-
quitatē. Si sint delegati tenet sentē-
tia pluriū. Si sint euales: est i p̄e-
denti donec delegās approbet: vt
hic plene no. z patet. ff. de re iudi. l.
pomponius. cū. l. se. Et no. inno. ex-
tra de testa. c. raynaldus. i glo. que
erat. Ista tñ fallunt in quibuscūq̄ casi-
bus in quibus necesse est oēs cōfenti-
re. qui notant̄ in spe. de accu. §. iij.
extra de rescri. c. pastoral. circa p̄n.
Et no. q̄ plures dicunt: habita col-
latione ad dignitatē z discretionē.
vt notat̄ Azo i. l. pomponius. z gl.
videtur sequi. ff. de tu. z cu. da. ab
his. l. vbi autes. **S**ed quid si duo
barones habeant iurisdictionem in
diuisam/et alter delegauit. z alē nō
forte potest dici q̄ valet snia lata
p̄ reo. per predicta.

Certa ratione.

Supra d̄ mo. mlet. l. fi. die ibi [Ado-
dū] sec⁹ si nō mulctādū mletaret in
fra summā quā p̄t. q̄ tunc appella-
re oportet [Dubium non est] sec⁹ in
pena. ff. de his q̄ no. ifa. l. quid ergo
§. pena: fm̄ glo.

Cū non [Eodem die]. §.
quomodo z quā-
do iudex. l. si vt proponis [Dedisse]
debes enim seruare fines mandati
extra de rescrip. cum dilecti. ff. man-
dati. l. diligenter.

Penales Per pecuniā. **V**ide qñ
secus si p̄ gr̄az
odii/vel timorē. tūc em̄ valet s̄ va-
tur in itegrū restitutio. ff. ad trebel.
l. seruo. §. cum p̄toz. nisi in casu quo
est nulla ip̄o iure. §. si ex fal. alle. l. fi.
Et idē in criminibus quo ad hoc.
vt secundus admittat. dic. j. de ac-
cu. si quis ho. Itē p̄pter inimicitias
reuocatur. ff. de arbi. non distin. §.
cum quidam. Et quod hic dicitur
obtinēt i sentētia iudicis. Sētētia
autem arbitri tenet. Sed ob. exces-
ptio doli. ff. de arbi. l. ita demon. no
tatur in spe. de arbi. §. differt. z hic i

Resolutō
qñ sunt
ples iudi-
ces q̄t de
beat iter-
eē i snia.

87

88

Si duo
barones
hnt iuris-
ditiōez i
diuisam.

glo. ¶ Sed quid si non ipse sed consiliarius vel assessor est corruptus? Dic idem. vt in spe. de requi. consilio ver. qd. §. ¶ Si autē aduocatus vel procurator partis aduerfer? Dic. §. de peda. iudi. l. i. ¶ Sz quid si sentētia sit alias iuste lata: tñ per pecuniam? Dic idem. vt no. Imo. extra de vi. r. honest. cle. c. cum ob omni. Peccat em̄ qui pecuniam dat pro iusta snia. xi. q. i. q. recte. ¶ Sz qd si pecuniam non recipit: sed sperabat recipere? ¶ Idem. extra de senten. r. re iudi. cum eterni. li. vi. Et id vñ idem si post sententiā latam recipit anteq̄ tradat eaz sigillatam. vñ em̄ spem habuisse habēdi infra d' accu. qui explicandi.

Nota.

¶ Si pater tuus.

[Quindecim annos]. ff. d. mu. r. ho no. l. ad rem publicā. r. l. si. §. gerēdo rū. [Subueniā] per in integrū restitutiōē. §. si aduer. rem iudi. l. ff.

¶ Veteranis.

[Stipēdia] id est post. xx. annos. §. de excu. vetera. l. ij. [Honestā] sec⁹ si ignominiose. [Remissimus] dū tñ se excuset. ff. d. excusa. vetera. l. ij. ff. de priuile. ve. l. ij.

¶ Omne hanc. l. intellige qñ victus appellat. als pōt victor in vtroq; casu appellare. vt no. spe. de app. §. in quibus. ver. xxxiiij. e. ti. §. i. ver. qd si victus. Et hoc vñ verius q̄ quod no. extra d' excep. c. significauit [Iusta est] recipere. qz petebat deces r. aduersarius fuit condemnatus in quib; [Introducēde] qñ. re⁹ appellauit

¶ Quorum appella. nō reci.

A Jus [Mō pōt] supra de tu. l. pperandum. §. cū aut. **¶ Observa**

Circa intellectū hui⁹. l. fuerūt optinēdes. Quidā dicūt r hoc seq̄ gl. q̄ duo sunt necessaria / q̄ sit cōfessus et cōuictus. nisi in casibus quib⁹ sufficit conuictū. §. de fal. mo. l. i. d' rap. vir. l. i. §. sin autem. ad le. iuliā. d' vi. l. qm̄. ff. de app. l. pstitutione. ff. de iniusto. rup. r irri. test. l. si qs. §. hi qui. fm̄ glo. Itē adde aliū. extra de here. c. vt inq̄stitiōis li. vi. Et quod hic d' in specialibus: intelligunt in ceteris criminibus / r etiaz in pecuniarijs causis. r hoc seq̄tur hic glo. Alij dicūt q̄ confessi in iure nō pōt sūt appellat / cū res efficiat notoria p p̄fessionē. Et p his vñ. ff. d' re iu. l. post sniam. Et facit p et d' extra de app. c. romana. §. sin autem li. vi. Dicas q̄ confessus extra ius appellat: qz res nō est notoria / r pcedit si cut in alta cā. Sed confessus in iur pōt appellare r vñ ei⁹ appellatio n̄ tñ recipit nisi pponat aliquaz cām quare debeat recipi: qz forte cōfessionē factam dicat p tormēta / vel per errozē. Et ita ibi no. arch. r de hoc in spe. de app. §. in qb⁹. ver. sed nūquid. ij. q. vi. q̄cūq; r p hoc. ff. de ta. exhi. l. i. §. sed si neget. Et patet i hac. l. i. fi. ¶ An autē executio retar def: Dic q̄ iudex prudēter faciet si retardet. ff. de app. reci. l. sciendum nil inno. de app. pendente. l. i. nō fiet inhibitiō p superiorē q̄usq; iceperit cognosce. vt. d. §. sin autē. nec reuocabit p modū attēptati si fiat. extra d' app. c. nō solū. li. vi. Et hoc nisi cām exp̄meret i appellatiōe: vt no. archi. i. d. c. rōana. §. sin autē. Et d' hoc plene extra d' offi. dle. c. pasto rali. vbi inno. r idē In hoc autē qd hic d' idē i causis pecuniarijs: pcor dat Dy. p quo. §. e. abstinentū. Sz p̄e. de bel. pti. §. r vñ no. ff. d' ap. l. creditor. §. ij. [Violētijs] Jalias sec⁹ extra d' ap. c. cū sit romana. [Vocē] vel tacite / si fregit carcerē. ff. de custo. reo. l. eos [Instrumentis] sup cōfessione: quia instrumentis vix p̄obatur delictum.

An p̄fessus vñ cōuict⁹ pōt sit appellare.

8

Nota.

An r qñ executio retardet.

Delictū vix p̄bat instrumētis

Liber Septimus.

Nulli [Judic.] i. d. pents l. ne diu. [Patrimonio] vel alio crimine nō tangente officiū suum: s̄m glo.

Abstiniendum.

[Satisfacio] secus si sui patrimonij priuati. s̄. de ap. l. qm̄. [Functiois] secus in bonis vacantibus supra d̄ ap. l. lata.

Ab excecutore.

De facto exequente secus si p̄nunciet executionem faciendam: vt hic. Ho. spe. de ap. §. in quibus. s̄. vero. [S̄nie modum] q̄ plus vel añ tempus. vel si non admittat exceptiōes que post s̄miam possunt opponi. vel nullitatis: vt hic no. r̄ i. d. ver. vero. Et idē vbiq̄ grauat p̄tra ius: vt no. Hosti. extra de ap. c. nouit. d̄ of. fi. de. sup. questionū / gl. [Excedit] vsq̄ huc canonizata ē. ij. q. vi. si qñ §. si ab excecutore [Suspensa] p̄ iudicē qui icipit cognoscere de appellatione. ipse tñ non tenet sup sedere ante. vt notat spe. de execu. §. nunc dicendū. ver. quid si ab excecutore. r̄ patet in. d. c. nouit. in fi. S̄ ipse excecutor tenet si iuriose fuerit excecutor ff. d̄ euic. si p̄gnoze. Et itellige h̄ac

l. qñ h̄z aliq̄ iurisdictionē ille excecutor extra de offi. dele. c. ex l̄ris. se e⁹ si sit simplex r̄ nud⁹ nūcins supra d̄ excep. rei iudi. si vt p̄ponis. tūc eī appelladū est ab illo qui eū misit si grauet per modū supradictū. Si tñ nuncius graualet: r̄ mittens distaret: posset ei resisti supra d̄ ap. qm̄. d̄ iur̄ fil. phibitū. li. x. s̄m doc. Et dic q̄ in dubio excecutor q̄ h̄z m̄datū: h̄z iurisdictionē r̄ coherionez: vt. d. c. ex litteris. Itē dic q̄ in oī executione d̄z pars vocari: cū ibi fiat ius sus. ff. d̄ re iudi. l. a diuo §. i v̄ditio ne Vel saltē req̄ri: sicut cōis v⁹ h̄z. vt. f̄. vnde vi. l. meminerint. cū dicit sine s̄mā. Junge supra de excep. rei iudi. l. fi. Item dic q̄ h̄mōi appellatio debet fieri in scriptis r̄ cā exp̄s-

Vide de officio excecutoris r̄ mō exequēdi

sa sicut si ab iterlocutoria dic supra de app. l. litigatoribus. Residuum vid̄ supra d̄ excep. rei iudi. l. fi. [Ab executione] In alijs causis dic supra de ap. l. eos. §. pe. r̄ l. a proco. s̄ulib⁹. [Del articulo] executionis [Animaduersione] si appareat d̄ calunnia. als nō: s̄m Jo. r̄ Ho. r̄ nō presumitur calunnia / nisi esset frustratoria manifeste. extra de dolo et contu. c. i. in cle.

Quisquis

[Abittant] vel i casib⁹ q̄ dilationem non recipiūt. ff. e. l. fi. ij. q. vi. §. distin. r̄ §. si quis [Inuoluat] Itē nec a decreto alimentoz si petant p̄ officiū. spe. de ap. §. in quibus. ver. octauo. dic i. d. §. et de of. fi. iudi. in p̄n. ver. sed in eisdem.

A d̄ere a to alimētorum an appellet.

Ante s̄tētē tēp⁹.

Hic i casu quo non posset reparari. ff. de appel. reci. l. ij. supra d̄ appel. l. si quis prouocatione. Hodie de iur̄ canonico indistincte extra d̄ appel. vt debitus.

Si p̄dēte appellatione moris interuenierit.

Etiam [Cās puos] sus ifra annū bona recuperauerat [Appellauerit] a s̄tētētia lata i cā criminis. [Wōa] q̄ recuperauerat anteq̄ defenderet cām criminis. ff. de requi. reis. l. i.

Eius

[Annotat⁹] r̄ reuer sus ifra annū bona recuperauerat [Appellauerit] a s̄tētētia lata i cā criminis. [Wōa] q̄ recuperauerat anteq̄ defenderet cām criminis. ff. de requi. reis. l. i.

Si is

[Done. f̄. si re⁹] v̄ lac. adimat] tacite vt deportati [Sup̄ eē p̄t] ff. d̄ iu. fil. l. luci⁹. [Auserat] vt relegati. ff. d̄ iter. r̄ rele. l. relegatoz. §. ad t̄p̄s [Abanēte q̄ōne] r̄ h̄o nisi i casu q̄ lex tacite adimeret. q̄a tūc exp̄ssio iudicis nil facit: s̄z doc.

Si vnus ex plurib⁹ appellauerit fo. cccxvi.

Si pater ^{[Morte] nisi} ^{velis psequi} ne tenearis ad interesse pteriteri t⁹is ff. de execu. tu. l. qui testamento.

Quāuis ^[Audiri dēt] ^{s. ne d statu de} fū. l. quis.

Si vnus ^[Defūct⁹ sit] ^{ctiam in p⁹} cipio primi anni: fm dic. ^{[Quat-} ^{tuor mēsum]} ad psequendū appellationē. r sic nō ob. supra de iure de li. l. cum antiquioribus.

De his qui metu iudicis.

Si ptra te ^[Cōitatu] ^{nec i regno.}

His qui ^[Quid si qs per] ^{metū nō audiēs} appellare facit iuxta mentē hui⁹. l. r nihilomin⁹ in alijs cāis post pce dit corā eo: Dic q nō videt renūcia re ppter hoc. in spe. de ap. li. iij. §. i. §. sic. pe. ^[Sub ipē] nō adhibita vi. ^[Sustinerit] vel forte minas. vt. §. de his q me. cau. l. ad inuidiā ^{[Pro} ^{posita]} corā tabelliōe r testib⁹. ^{[Le} ^{gitimos]} scz. r. ^[Appellatiōe] vics corā iudice. ff. de ap. cū quidā. coraz quo appellandū est infra decē dies. extra. e. c. suggestū. extra d ap. c. ap= pellatio. li. vi. dic ibi plene hz archy.

Si vnus ex pluri bus appellauerit.

Iudici⁹ ^{[Unā] ses} ^{si sepati} ff. e. si qs. in puā. Et h^o intelligūt qdā qn qlibz fu it pdenat⁹ in solidum. alias §. S³ melius est intelligere in difficte. vt no. i spe de ap. §. i. ver. sz an. Et obtinet hec. l. in qlibz re cōi. Itē r in nō cōi idiuissibili. Itē r in oī cā in q est eadē defēssio. vt i plib⁹ tutorib⁹ simul administrātib⁹. sec⁹ si yn⁹ administravit: ali⁹ non. ff. e. si

qui. §. si. Et dic vt ibi. extra de ap. vna cā. ij. q. vi. c. sunt quoz. Et idē ecōtra vbi § vnū est appellatū. ff. e. scio. §. i. Et appēbit an sit vna dfen sio ex mō agēdi. vel verius forte ex mō defēdēdi. **Q**uid em si aliter opposuit pactū de nō petēdo / alter nō: Itō videt eadē dfen sio. **S**ed qd si ille q appellauit trāsegit vel renūciauit appellatiōi: Dic q nō in terest seu nō nocet alteri si velit p se q. vt. d. §. i. §. sic. qd si ille. S³ appella tio facta in vna pte nō extēdit ad aliā / si sit facta determinate. alias sic: si sit pnera. §. d ap. l. ampliorē. d mi nor. l. etiā. §. si ex cā. S³ qd si ille q nō appellauit velit cām psequi. r aliā defensionē pponere q nō ppeteret appellati: Itō videt admitti p hāc l. **E** molinētū victorie nō sic i pnci palti: vt nō. i. l. si q se. §. si. S³ § no. ff. d ex. rei iud. l. si cū vno. p⁹ia p⁹ior.

Si de momenta/ nea possessiōe fuerit appellatum.

Intellige in oī momētanea pos sessione. fm gl. S³ d iuf canonico §. vt extra vt lite nō ptest. c. ij. d test. c. significauit. i spec. de ap. §. qlibz. §. sic. sexto. **A**n possit peti restitua tio: Dic. §. qui le. per. l. momētanee.

Quod d possessiōe ^[Lata snia] q dē diffinitū ua. fm glo. sed nullam pōt totiens quotiēs dicere in spe. de excep. §. vi fo. §. itē nota. vl. col. r sic potest face re litem immortalem.

Ne liceat i vna eadē qz cā tertio puocare

Si quis ^[In idem cas] ^{pitulis]} hz su= per diuersis sic. Item intelli ge ab eadem parte etiam interpellante. Sed secunda pars potest

Si qs p cedit coram eo a quo nō ē ausus ap pellare.

An r qn qs iuuef alteri⁹ ap pellatiōe

bis etiam appellare. vide in spec. de ap. §. quoties [Arbitrio] id est iudice delegato [Ante litis contestata.] que fit in causa appellationis dic supra. de tem. ap. l. si. §. illud.

Qui bonis credere pnt

Si bonis [Liberrati] a naturali obligatiōe. sed a civili sic: vt no. ff. de fi dei ius. l. vbi cūq[ue] [In carcerē] Itē z ne excoīce[re]. extra d solu. odard⁹. Et obtinet hec lex in oī debito pecuniario. nā si eēt obligatus ad factū p̄cise. nō se liberaret. Itēz nec in casibus q̄bus pena pecuniaria mutas in corpale de q̄bus. s. de mō mulc. l. eos. Et idē. forte i actio: ne iniuriarū vt notat Innoc. in. d. c. odardus. Et q̄ dicit in carcerē: dic si ad hoc sint obligati. alias nō d̄truderent: extra d iusu. c. ex rescripto. nisi eēt publicus debitor. i. de exac. l. quoties. z. l. nemo. li. r. Sed z ille se liberat cedēdo. i. l. p̄ria isti. p. so. §. item si q̄s. q̄uis quidā cōtra. p. l. nemo predictā. Et iūge. i. d̄ vsu fru. l. antiq̄tas. Vel dic q̄ quilibet d̄truditor si non vult soluere vel cedere. s̄m glo. z doc. Letera vide. i. l. si. Et facit p̄ hac vltia opi. i. aut. vt cū d̄ ap. cog. §. cās. s̄. si q̄libz. colla. viij

Si quātitatez [Rei publice] vide. s. l. p̄ri. [Timere] idē si ex certa scia/ anq̄ bona vendant. ff. e. l. iij. z. v. etiā si solemniter cessisset. q̄uis glo. contra. ff. e. l. i.

Si pater [Inq̄tari.] s̄ ne fi. p. pa.

Propter [Glo. p̄dit in eo] qui cessit bonis vt esset inhabilis ad munera.

In omni [Debitū tñ] cos. gnoscere d̄z. ff. e. l. pe. zno. s̄. l. i. Itē d̄z cauere s̄z q̄ dā de soluēdo: si venerit ad pinguiorem fortunā. si tñ nō possit: non p̄p̄ hoc amittat hui⁹. l. bñficiū. ff. de iu.

l. ij. §. pe. s̄. de rei vr. ac. §. cum autē.

Cū z filij [Possident] sed peculius p̄fecticium non datur creditoribus/ s̄m glo. [Juris est] Tu dic dari cuz fieret executio cōtra eū. ff. de nox. l. z si. [Si quid postea] deducto ne egeant. insti. de ac. §. penul. ff. e. is qui bonis. [Auelli] vide infra ti. i. l. ex cōtractu.

Cū solito [Creditoribus] per debitorem/ s̄m docto. Sed glo. hic q̄ est in electione creditorum. Quod nō placet: quia sic possent ei tollere bñficiū cessiōis: quod nō habz post huiusmodi dilacionem: vt hic no. i. gl. An autem possit renūciari: Vide q̄ sic per premissa. sed Dy. cōtra. ff. sol. matri. l. alia. §. elegāter. z ibi no. Quidam tamen dicūt q̄ non est locus cessiōi: nisi creditores instet p̄ debito. Et in hoc Ia. de ra. [Electionē] alias sic. ff. de pac. rescriptū. [In rebus] quas etiaz tenetur per officium iudicare. vt no. supra. l. i. ff. e. l. penul. Et dic rebus omnibus. nichil em̄ remanere debet. vt ibi not. Sed Dy. dicit q̄ immo pannicularia. ff. de boñ. dam. l. diuus. [Suam vim] id est suam prerogatiuam.

Renūciari cessiōi an possit.

Nihil remanet ce denti.

De bonis auctoritate iudicis possidēdis seu venūdandis. &c.

De bonis [Detractionē] secus de creditoribus he redis. ff. de separa. l. quoties. s̄. d̄ iure deli. l. fina.

Et iurisdictionis [De redita] secus de creditoribus heredis. ff. de separa. l. i. nisi in casu/ vt in. e. l. §. si quis suspectam. s̄m glosam. [Cognita] quia fidē heredis secuti non sunt/ recipiendo vsuras vt alio. nec nouauerūt/ nec bona sunt mixta

Lesio qm̄ nō iuuat.

Nota. An z q̄s d̄trudat in carcerē p̄p̄t d̄bitū.

Cedens caues d̄z

nec quinquenniu decursu. nec bona sunt castralia. ff. de sepa. l. i. §. si fili⁹ cum se. fm glo.

Ex contractu.

[Antecessit] si subsequatur insolventia ut hic a prio sensu. nisi iterum cedat [Conventiones] vide supra de cess. bo. cu fili⁹. et forte preferunt seculi. ff. quod cum eo. l. ij.

In civile [Factor⁹]. ff. de cura. bo. da. l. ij. §. queritur.

Si bona [Non cognoscant] tunc tenentur fisci. ad le. iul. de vi. l. ij. [Postulabis] dato curatore. ff. de cu. bo. da. l. i. cu sequenti.

Si vroz [Non profunda.] de nego. gest. ab eo. de pac. l. debitoz.

Cum proponas.

[Latitat] ante litis contestationem. [Edicti] et venditionem. vt. §. vbi in re actio. l. ij. et §. sequitur. [Transactio] arbitrio iudicis. vt hic no. et scripsi. §. vbi in rem actio. l. ij. Et est sufficiens tempus anni: nisi pri⁹ de vera contumacia constet. vt notat In no. extra d' ver. sig. c. dilecto. Et spe. ti. de scdo decreto. §. nunc dicam. §. sequit^r videre. Sed si esset lata diffinitiva: sequitur venditio post quatuor menses: vt hic notat.

Aut. Et qui.

Idem si simpliciter sit vocatus fm glo: Et sumitur in corpore de exhi. reis. §. si vero: colla. v. [Dedit] dicitur l. consentaneus. et aut. qui semel. §. quomodo et qui iudex sententia. pfer. [Ubi sit] non tamen hinc queri. immo sufficit citari domi si sit extra prouincia extra d' do. et ptu. cam. et c. si aduersus. cu nota. de eo q mittitur in possessionem. etiam ante litis contestationem. vt ibi no. Quis v. contra. ff. de dam. i. fec. l. ij. §. totiens. vide. §. de testi. aut. si qs. [Examinato negotio] su

Sufficit domi citari in casu.

mati vt dixi. §. vbi in re actio. l. ij. Et i spe. de cotu. §. sequitur. ver. ite qd vt [Declarati] in libello et summam pbari. et dic mensura: vt plus tamen valeat fm Jo. et glo. Item hec lex obtinere vbi agit psonali. pro debito. se cus si ad rem certam vt dixi supra de iudi. properadu. Et si agit ppothecaria: dicendo oia obligata: fit remissio in oibus: fm glo. hic. §. de p. cu. l. ij. Et no. in spe. de contu. §. sequitur. ver. sed nunquid hodie. Nec recuperabit quousqz debitum sit solutum: vt ibi no. In casu tamen fit remissio p rata. §. coia de lega. l. i. [Fideius] fore: Idem in actore/ extra de dolo et contu. c. i. l. vi.

Cum apud hodie videt hec lex correcte p autem. ei qui. cu non fiat missio nisi p mensura debiti declarati. Sed dic q non saltem in casu quo non sunt alia bona vt no. ff. de bo. aut. iu. poss. l. cu yn⁹: in fi. magne glose.

De privilegio fisci.

Bona [Probaue] Glo. de hoc q qn fit executio i bonis alicui⁹ q ali⁹ et ad se pertinere q ei onus pbadi imminet: vt hic. et supra ne vroz p ma. l. ij. de bo. p scrip. l. i. Quod est verum fm doc. nisi ille ali⁹ possideret. tunc enim releuaret. ar. §. §. ordi. cogni. l. ij. ad le. iul. de vi. l. si qs ad se. Sed qd si terti⁹ contendit se possidere tamen et propter hoc intendit impedire executionem Inno. vbi dicere q non possit: nisi doceat de proprietate: vt no. extra d' sen. et re iu. cuz sup. p q. ff. de re. iu. l. a duo pio §. si sup. §. spe. vñ velle q non pot fieri executio altero possidete: i spe. d' dolo et ptu. §. restat. §. qd si apd. Que est pa vbi alter tenet et possidet. Si vero scds teneret et terti⁹ diceret se hfe ius in possessione. non admittet oppositio: vt dicit Innocentius. nisi doceret d' proprietate. Et sic poteris co-

Si fit executio i bonis q ali⁹ dicit sua illud p bet. Nota.

cordare. [Separate] qz sunt dota-
les. sec^o si alie ifra q. ex cau. pig. ta.
contrahi. l. fatis.

Quauis [Preuenit] speciale in fi-
sco als tacita non obest. f. q. poti. in
pig. l. ff. [Obligatus] rone delicti.
f. ne ff. cre. l. i. l. r. [Fiscus] Idem in
alio. f. qui po. in pig. ha. l. ij.

Sicuz [Personales] nō
ypotheca f. l. fin.

Pecuniaz [Iusta cā] vide. s. de iu-
re deli. l. sancimus. [Contractū]
tunc em fiscalis est. ff. de iure fici. l.
cum. quidam. §. fiscus.

Si in te [Eo nomine] f. de iu. reipu. l. ij.

De privilegio dotis

Sicuz [Mulieres] f. q. po. in pig. ha.
l. fi. [Ad heredes] extra
neū sed ad suos sic. ff. so-
lu. ma. l. etiā. r. o. l. fi. Sz

an possit cedi? Quidā q non. ff. de
admi. tu. l. ex pluribus. Et illā Dy.
e. ti. si minor. Ar. cōtra. §. ti. l. l. fi. et
qđ no. s. si aduer. do. l. i. Sed forte
pōt cedi qñ viuit mulier vel suus he-
res. r. tenentur de euc. ff. de pac. l. si
tibi. §. pactum.

**De reuocandis
his que i fraudē alie
nata sunt.**

[Dic q] fraus ex multis presumif
primo ex donatione toti^o. ff. e. l. om-
nes qui. §. lucius. Item qñ fit in cō-
iunctū. ff. de do. inter vi. r. vxo. l. si i-
ter extraneos. Item si fiat clam. s.
de rescin. ven. l. ij. r. ij. Item si de p-
rimo committat maleficiū. ff. si qs
i testa. l. si esse ius. fu. l. i. §. pinde. et
l. fi. Dic supra de do. inter vi. r. vxo.
l. res. Item si rem distractam alie-
nans possideat: vel non soluat pre-
ciū. ff. qui. mo. pig. vel ypotheca sol-

ui. l. superuacuum infra de distrac.
pig. l. r. qui sub ymagine. extra d. re-
nun. c. ij. li. vi. r. hoc notat dy. d. §. lu-
cius. Et plenius extra de re iudi. c.
sicut. et de hoc in spe. d. dona. §. i. r.
item pone. Item adde alium ex pie-
cij modicitate. in aut. de nō alienā.
§. lex itaqz. in fi. colla. ij. in feu. qua-
li feu. oli ali. po. §. donare. Et vide
plenius extra de reg. iuris. c. sciens
ti. l. vi. in nouel. Item qñ iactauit q
in fraudez alienat iuxta no. ff. ex q.
cau. in poss. ea. l. fulcinius. §. qđ aut.
sit latitare. r. infra in simili notatur
ad le. cor. de sica. l. i. Item qñ fuit d
nunciatum emptori ne emeret. qz i
fraudem alienatio fiebat. ff. e. l. ait
ptor. §. si quis particeps pro quo. s.
de rei vendi. l. si fundū. An autē res
uocans debeat restituere precium?

Dic q nō. ff. e. si debitor sec^o in pa-
trono. ff. si quid i frau. pa. l. i. §. si qs
in fraudem. dic ibi. qz ille de lucro.
creditor de damno. Et dic in. d.
versicu. item pone. vbi vř idē in vē-
ditiōe sicuti in donatiōefid si de-
bitor habet precius: non vř posse ag-
gi hac actione. s. qui manu poss. l. si
in fraudem.

Si heres [Excussis] si hoc vis. ne
cessitate tñ nō teneris: nisi
quando re ipsa fieret fraus. sed hoc
die semper ex necessitate ifra d. pig.
auf. hoc ita. Vel dici reuocatoria: se-
cundum glo. Et hanc vltimam ap-
probant doc nisi in casu. l. fi. supra d
iure deli. [Uitatis] nominatis. s.
si quid in frau. patro. [Si tibi] id ē
contra te.

Si successione
[Creditor] s. ti. i. cū patrē. [Dotē
pstituta] ff. e. l. ait ptor. §. sicū mlier

Si paterna [Apna
tis] nec a
fisco nisi in casu principali supra.
ne vx. pro ma. l. ij.

Filtos [Jur] ē vide. ff. d
inofficio. dona. l. i.

Vide ml-
tos mo-
dos qui
b^o fraus
presumif i
alienatio
ne.

Nota.

Ignoti [Londénat? vel alias tenet. [Ex lucratiuo titulo in nō lucratiuo nō tenet nisi sciret. ff. e. l. qui aut. §. hoc edictum. z. §. simili mō. Et est vosti tulus non lucratiuus. vt hic notaf.

coherceat. Sed est differentia: quia quando pendet supra domum: agitur vt totum coherceat. quando supra agrum: tūc vsq; ad. xv. pedes. ff. ar. fur. ce. l. i. §. deinde. Item dic q hoc casu agitur interdicto de arborib? Et vide sup hac materia. Innocē. de immu. eccle. c. Et glo. in. d. §. si p tectum. [Interdictio:um]. ff. de ar. ce. l. i.

Dos titulus nō lucratiuus

Si actu [Fraudatores] tuū debitores q tibi tenebas in q̄tū facere poterat: z intra annum. ff. quod cum eo. l. ij. Alias enim ista actio annalis est d eo quod nō peruenit. ff. e. l. i. z. l. ait p̄tor. §. hec actio. Et sic videtur q d beat concludi ad restitutionē rei faciendam actioni. Et sic no. in spec. de re. eccle. nō alie. §. i. Pro quo. ff. e. l. i. §. i. Et quia instituta de actionib? ponitur inter reales propter huiusmodi similitudinem. ipsa tamen p̄sonalis est. ff. e. l. fina. §. nō solū [P̄ter mitti] creditoribus.

Preses [Non est] nec rez possidetis. l. i.

Incerti Queritur primo an petitorum et possessorū possunt simul intentari? Et dic vt supra de rei vend. l. ordiarij. Itē querit de effectu? Et dic q aut liq̄t de vtroq; z est p̄nunciādū super vtroq; extra de cā poss. z p̄prie. cū dilect?. Aut de altero: z tūc aut de possessore t̄m. z pronuncia bitur super eo: siue pro actore siue pro reo. z nihilominus causa p̄prietatis recipiet cu rsu suum: extra d te st. c. significauerunt Et hoc quādo causa p̄prietatis est dubia. Nam si esset certa: pro reo. quia forte fundatus esset de iure cōi secus esset extra de resti. spo. c. ad decimas. Et notat Inno. d post. c. bone. ij. circa mediū magne glo. Et facit extra d elec. ca. cumana. dic de regu. iuris. c. i ḡnālī li. vi. Aut de petitorio liquet tantū: z dic q p̄nunciabis super eo. z ob stabit exceptio rei iudicate sup pos sessoio p̄ p̄dicta. vt. d. c. cum dilect? ybi notat Innocen. Et ita no. ff. de interd. l. ij. §. quidā. Et hoc etiaz si agatur interdico recuperande. q̄ uis glo. hic contra. z Dy. ibi. Et ex tra de regu. iuris. c. qui ad agendū. li. vi. Sz t̄m p̄pter impēfas p̄nūcia bitur sup vtroq; si vtrunq; p̄debat ante sententiā. vt. c. cū dilectus. ff. d rei vendi. l. non vtiq;. Si tamē spoliatio facta fuerit post sententiā: la tam in petitorio. agi p̄t possessore. alias non. vt ibi not. Innocen. in. c. cum dilect?. Et hoc vtz ybi liq̄t de

Si si l̄te taf peti toriū et possesso riū an sit sup vtro q p̄nunc iandum

Explicit Septim? liber Jo. fa.

Incipit liber Octauus.

De interdicitis.

Cum p/ponas. Opponitur q possit aucto ritate p̄pria tollere. ff. ad le. ac. §. l. quēadmo dū. §. si p̄tectū. qd vi aut clā. l. fi. in rē. §. si ad ianuā. Sed dic q aut im missū tangit rē meā: z possuz aucto ritate p̄pria tollere. vt. d. §. si p̄tectū Aut nō z tunc possum vt hic. ff. ar. fur. cesa. l. si plures. §. penl. Et hoc nisi ex opere manufacto aliq̄d i tuo flueret: tunc em liceret b̄z doc. vt. §. si p̄tectū. Item opponit: qz aut plā tavit illicite: z tunc potest agere vt totū tollat: Aut licite: z tūc nichil. Sed dic q immo potest agi quādo licite plantauit. vt illud quod noce

An possit in re mea possim tollere.

D

petitorio: y el per probationes vel alias. si autem non liquet: nisi quia actor non pbet: tunc posset dici qd non obstarit exceptio rei iudicaf. in posfessorio. ff. de acquiren. possess. l. naturaliter §. si. de vi rvi ar. l. cum fuis duz §. si. de iuriu. sed si possessori §. i. Nisi reus esset fundatus de iure coi vt supra dixi. Et idem si actum esset petitorio ca remota expressa. cu non obstat exceptio si ex alia causa ageret extra de senten. r re iudi. c. abbatte. li. vi. Quid si pronunciatuz sit su per vtroq; / r appellatu in vno: Dic qd si sup petitorio r tali modo qd obstarit exceptio rei iudicate sup posfessorio: videtur qd debeat suspendi executio. alias non. Et de hoc i spe. de sen. execu. §. i. ver. s; pone ageba.

Sed quid si agens vtroq; obtinuit i possessorio r nil probat i petitorio: nec etiam reus: Dic reus cōdemnā dum i possessorio. vt notat Innocē. d. cau. posse. c. pastoralis. r Joh. an. post eum. Sed hōst. ibi cōtra. Lutus opinio obtinet vbi re? fundat? esset de iure coi: vt dixi. Sed quid si vn? agit possessorio: alter excipit de dominio: Dic nō debere admitti: etiā si velit probare incontinenti vt scripsi. §. loca. l. si quis. pductionis. Sed si fundatus eēt de iure coi: sic. vt. c. ad decias: d. resti. spo. li. vi. Et sic itelligitur quod notat Dy. extra de regu: iuris. c. qui ad agēdū. Sed in clādestinavol turbatiua audif volens incōtinēti pbare. vt ibi no. S; glo. videf ad pstrariū. ff. de ac. poss. l. si. de eo §. si. Pro quo extra de istit. cum venissent. Pro dy. videf. ff. de iniur. l. iniuriar. §. pe. r fin. Sed ibi in publico: vbi nō videtur ver? possessor. ¶ Illud aut cōstat qd si agatur possessorio r transfiguratur qd post non potest agi petitorio. §. de tras. ac. si super. [Iudicij] id est casibus quib? nō loquunt expse. §. e. l. i.

¶ Si quis [Exprimere] insti. e. §. fina. r ff. c. in rubrica.

¶ Quorū bonoruz.

Hereditate [posfessor] supra de inof. testa. l. ij. [Filiū esse] Quis em in dāda bonoz possessione iudicē absente sup hoc informasset: nunc etiam pbare debes parte presente. [Probaueris] iuxta. l. filium. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu.

Nota.

¶ Constat [Corpora] sec? in nominib? ff. e. l. fi. Item hoc intellige nisi incōtinēti vellet hoc pbare em glosam. [Proprietatis] si forte erant viri.

¶ Quorū legator.

Hereditate [Scripto] vel ab itesta to. §. qn di. le. ce. l. fi. [Non pntiēte] si pntiēti taret fec? nisi pntiēti ante aditionem. ff. e. l. i. §. ait pretor. [Obblata] ff. e. l. pe. [Retēdi] si nō erat locus falcidie: nec interdicto/ em glo. r doct. S; Dy. tenet cōtra ff. e. l. i. §. hoc interdictus qz due sūt cause vicy falcidie qz puniat audacia legatarij. r sicyna subblata: remanet dispositio. ff. d. itit. actuz pua. l. iij. §. plane i aut. de resti. r ea q parit §. qnāobrē coll. iij. Itē oppone. §. d. legi. l. si dubiū. S; solueyt ibi nō.

¶ Vnde bi.

Recte Si possideret violēter. nō esset licita defēsiō si spoliatus incōtinēti aggrederef. ff. e. l. iij. §. cū igit

Clādestine v? p? rrio possidens an possit expelli.

¶ Quid si clādestine? Pōt dici qd nō sit licitū eū expellere: cū nulla lege caueat. S; glo. dicit §. ff. vti possidet. l. i. §. interdū: i medio magne glo. Sed eā ibi reprobat Dy. Sed Ia. eā approbat hic. Et ē indubitata vera vbi retineat absens ciuilē et non admittitur. iuxta §. qui ad nundinas. Et idem in precario quādo

Si ap- pellatur sit in vno tantum

85

venegat restitutio. ff. de preca. l. fin. Et adde qd scripsi. ad. l. iij. de vi. l. si quis ad se [Moderatione] sic hoc moderamen attendi quo ad hoc vt non p'demnet in d'nis: non quo ad restitutione: vt extra de resti. spo. c. olim. i. in fi. qd no teneat rem restitue re: licet excesserit. ¶ Itēz hoc mode ramen attēditur circa tria: fm glo. vt arma armis repellantur. Itēz q' incontinenti. Item ad defensionez/ non ad vindictam. ff. ad. l. acqui sciētiam. §. qui cū aliter. ¶ Sed queritur circa primum: nūquid aggrediētem sine armis posset quis armis repellere? Glo. dicit q' sic. si alias tute nō possit se defendere. nec habz expectare q' inuadēs se percutiat. Doct. hoc approbant in defensione persone secus in defensione rerum. Pro quo extra d' ho. c. suscepimus. xxij. q. iij. c. maximianus. Sz prima securio. r' Inno. sat' sonat extra d' resti. spoliato. ca. olim. Et est text' extra de se. excō. c. dilecto. li. vi. Pro quo supra qn̄ li. sine iudi. se vin. l. i. ad. l. coine. de sica. l. quis dolo. Et hoc in corporaliū rez possessiōe. ¶ Quid si spoliatur possessio census vel annue prestationis: an pōt possessiōe armis retinere? Dic q' nō: vt notat Inno. extra de cens. c. significauit. de imu. eccle. c. i. Ad intellige si spoliatur p' dictionē. secus si de facto vt si quis p' potentia leuet redditus quos hoies debēt mibi p' reb' suis vel occupet ipsas res. extra de resti. spo. pyfanis. Et sic pōt intelligi qd nōt Jo. an. de cen. ca. ij. i cle. r' facit S. de his q' ad eccle. p'fu. l. ij. ¶ Itē querit' circa scdm qd dicit' incōtinēti: Dic q' i defensiōe p'sone ipi' act' flagrātia vt. d. §. q' cū alif. ff. d' iusti. r' iu. l. vt vim. Sz in defensiōe reruz pōt esse interuallum: dū tñ nō diuertat ad extraneos act'. vt no. d. §. cū igitur in. l. iij. e. quia illa violentia persone non potest auferri nec repari alia sic. r' iō potest q'rere amicos. vt tibi not. vel ire ad iudicem: vt Ja.

no. §. q' ad nūdinas. ¶ Itē circa tertiu' q'rit: quō scief q' ad defensionez? Dic q' ex mō facti: r' qualitatis p'sonarū: r' eaz potentia corporalī amicorū seu diuitiarū: r' i hoc videt' errasse. Glo. Laue tñ q' in defensiōe p'sone ispicit. an alias euadere possit vt §. q' cū aliter. sed nō sic in defensiōe rerum. q' illas nō teneat derelinquere vt §. cum igitur. ¶ Sed an teneat fugere in defensione p'sōe? Docto. dicit q' nō. qd est vez si sit honesta p'sona: cui eēt vituperiū fugere. ff. ex qui. cau. ma. l. in eadē: vel forte si eēt periculū. quia inuadēs erat prope. immo crederem q' si inuasus sequeretur inuasorē r' occideret: q' deberet puniri tāq' culpabilis: nō tāq' dolosus. ff. ad turp. l. i. §. qn̄ d' adulte. l. si adulteriū. §. impator. ¶ Itē qd erit d' adiutorib' r' Dic eos excusari etiā in defensiōe rez q'uis doc. iur' ciuiliū p' in hoc vt ptz i. d. c. dilecto. xxij. q. viij. i prin. extra d' sen. excō. quāte. Glo. tñ variat. ff. e. cū fundū. r. d. l. vt vim. Sed intellige vt dixi. Itē dic q' tales focij nō incidūt i ca nonē: percutiēdo vel occidēdo cleri cū extra d' sen. excō. si p'o. r' tibi Inñ. dic tibi r' notatur i. d. c. olim. Tamē sunt irregulares si sequat' mors vel mutilatio. extra d' homi. ca. i. in cle. ¶ Sz qd de iniuria p'balis: Dic nō licere verbis ptumeliosis defendere in spe. d' accu. p. qd si te. Quid si sifi vi quis possessiōe intraret credens cāvacare r' se hfe ius: Dic nihilominus posse repelli si nō reddat. vt no. d. ca. olim: per Inno. i glo. quos sibi. De iure vero canonico videt' q' nō sit licitū pro d'fensiōe rez pugna re. extra de homi. c. suscepim'. Ad est vez si ex hoc timeat mort' periculū. Alias sic vt no. Hosti. de treuga: in summa. p'li. sed quid si nō. ¶ Ubi de personis ecclesiasticis. ¶ Sz quid si potens minetur morte alicui nisi quem occidat: Non videtur excusari obediens. ff. quod me. cau. l. isti quidē: in fine. Sed satis potest

S. i.

S

An teneatur q's fugere.

Adiutores in iuribus committendis

Nota.

Iniuria p'balis.

Si potest micet mortem alicui nisi quez occidat.

Vide late q's possit sum d'fendere.

Nota.

Liber Octauus.

dicit q̄ immo si nō posset alias euadere mortē. Et vide qd̄ scripsi. s. qd̄ me. cau. ad inuidiā. Scripsi plene i. sti. d̄ iure na. s. ius autē. **¶** Quid autē si nō cōstet quis sit aggressor? Dic ibi. S; si quis meū detinet z nō possum alias recuperare: possum ei mouere bellū z suū occupare: de licētia mei superioris: vt plene no. Innocē. in. c. olim: dic ibi. In feu. si d̄ vassal. q̄ ptu. est. s. fi.

¶ An autē iudici possit resisti. Dic. s. de appel. l. qm̄. S; quid si ille q̄ per vim itrauit vellet cauere de restituenda possessione: si appareat ipm̄ ius nō habere? Glo. dicit q̄ nō d̄ expelli. Sed doc. p̄tra. z verius. ff. ad trebell. l. naz qd̄. z. l. qz poterat. **¶** Et p̄stat hec lex argumentū q̄ si laic⁹ possideat decimas q̄ nō posset eaz possessionē defendere: nec sit restituendus: qz non recte possidet. Et sic tenet Berni. extra d̄ restitu. spoli. ex pte. m. Et Jo. xiiij. q. i. in sūma. Sed archi. ibi s̄. Cui⁹ opinio vera est si alleget titulū sufficientē z p̄bet: extra de resti. spoli. c. fi. li. vi. **¶** S; quid si quis nō possidebat: sed detinebat rem: nūquid pōt defendere? Rō videtur cuz nō cōpetat ei iterdictū. ff. e. l. i. s̄. de iur. Ar. cōtra. e. ti. l. iij. s̄. quod autē. Quod videtur verius. z no. s̄. loca. l. eodē. cum subuentaf ei per alia re media in spe. de peti. z poss. s. i. s̄ sic. sed nunquid. Et adde extra de iure iur. c. sicut. per Innocē.

¶ De pupillis [Restituen- dos] fallit in multis casibus. vt in specu. de peti. z poss. s. fi. xxiij. dis. ppe. fi. extra de elec. cū dilect⁹. de diuor. c. iij. per Innocē. [Juris est] vel post annū: de eo qd̄ ad eum peruenit. ff. e. l. i. in principio. Item ad id quod dicit de herede. vide supra si ex delicto defūcti. l. i. Item excipitur perpetuo. infra de excep. l. licz. Et dic. ff. de iterdic. l. i. s̄. fi. [In q̄bus ad eos] z nota supra. loca. l. eoz. z. l. emptorem. z ibi scripsi.

¶ Auctoritate [Postulat] de. s. de precibus ipera. offe. l. quotiēs. In decretis. xvi. q. vi. c. placuit.

¶ Si de possessione [Causam oēm] z rei interitū etiam si res esset peritura penes inuasū vt hic no. Sed qd̄ si vsucapiebat? Glo. dicit non attendi: nec venire hoc. ff. pro emptore. l. qui fundū. s̄. qui dōa Sed cōtra videtur tenere. ff. e. l. i. s̄. qui vi. Dy. dicit q̄ si pauci dies sup̄erant. venit: alias nō: vt ibi notaf.

¶ Inuasor [Legitima] iā de iure antiq̄. qz. l. iul. de vi. vt. ff. e. l. i. s̄. rectissime q̄ de iure nouo. f. e. l. fi. [Inuasisse] vide infra. e. l. cū querebat. [Aut in curiā] qz nō tenet ibi quēq̄: et permittit vacare. vide infra. e. l. fi. ff. d̄ vsucap. l. furtum.

¶ Meminerint [Dic q̄] nec per rescriptum quo cui p̄mittit intrare possessionē per aliā detentā. Nec p̄ sniaz quis pōt. Nec d̄z intrare auctoritate p̄pria. z vide. s̄. d̄ exe. rei iudi. l. fi. f. t. i. l. fi. **¶** Item nota hic q̄ pcurator pōt citari. **¶** Sed ex p̄ si dñs sit absens. alias nō: vt hic. s̄. de epi. et cle. cū cleric⁹. ff. d̄ li. agno. l. i. s̄. i. qd̄ vi. aut clam. l. aut q̄ aliter. s̄. i. Vel si esset p̄stitutus ad cam̄ illam vel ad oēs. vt notaf. ff. si quis ius di. nō obten. l. i. s̄. si pcurator. Illo em̄ casu potest procedi tali procuratore citato. s̄. de p̄cus. l. iij. nō tñ dñs potest ex hoc excōdicari: extra vt lite nō p̄te sta. c. i. Dic ibi p̄ Inm̄. Item nota hic pupillā nō teneri de delicto tutoris super quo pōt distigui. aut agat: vt puat⁹: aut vt tutor: z si vt tutor: aut bona vl̄ mala fide. Et si mala. aut i contractibus. z liberatur pupillus cedendo: nisi sit locupletior. Aut in delictis. z tūc aut pōt equē bñ penacaderē in tutorem sicut in pupillum aut non. Et si nō: aut infertur damnum in questis. aut amittit lucrus.

Detinēs an possit defendere Nota.

Nota.

Nota.

Procurator pōt citari.

Ex dilecto tutoris an tenetur pupillus.

Et scdm hoc potes intelligere. ff. de acti. emp. l. iulianus. §. s. cū in facto de reg. iur. in interdicto. de adm. tu. l. si. de euc. l. illd ne vis fi. et. l. i. §. hoc edicto. §. d. his q vt idig. l. polla. §. d. fal. mone. l. i. ¶ Itē in q̄stis subdistingue. vt scripsi. §. de adm. tu. l. si tutor. Sed querit qd si iudex tradiderit possessionez parte nō vocata. Dic nō valere. ff. ex qui. cau. in poss. ea. l. fulcini. §. ij. et dixi. §. pmi. vel epla. l. iudex. ¶ Sed qd si cā cognita et snia rite lata det parti licentiā intrandi possessionē. Dic nō esse lo cū huc. l. imo iuste et rite occupat se cū dū doc. Et hanc opinionē sequif glo. Pro q̄ in feu. de vasal. mi. qui cō. c. i. in fi. §. solu. ma. dot. d. pig. acti. l. pe. ff. de re. iudi. l. miles. §. q̄ iudicati. S. 230. et Jo. §. vt no. ff. d. ac qui. poss. l. iuste. Pro qd. §. d. ex ac. tributo. l. missi. li. r. de offi. mili. iud. l. i. ff. de reg. iur. nō est singulis. Et hic dy. Ja. et ppe. et hosti. etiā si p̄iceps mādaret: vt no. Hosti. i. summa de resti. spo. Et nō q̄ idē de p̄lato: vt scripsi. §. si q̄s in tātā. et patet xvi. q. vi. c. placuit. et ibi no. [Znuisriax]. §. de his q̄ veni. eta. ipetra. l. i. [Plerūq̄] idē si bona fide km pe. et glo. Sed tunc puniet pena huius l. §. e. l. si inuasor. [Et a q̄] idē in p̄lato. s. si spoliaret cū cōuētū noceret ecclesie: dic. §. l. prima. extra d. ordi. cogni. c. ij. et ibi notat in glo.

¶ Si quis in tātā.

Dic q̄ hec lex nō obtinet vbi possessio vacat. ff. quo lega. l. i. §. redigūtur. Itē nec si q̄s hz ius i re aliā q̄ do minū. ff. de fur. l. cū creditor. vel iustā cāz occupādi. §. de pig. l. iij. Nec vbi res eēt ex mora peritura. ff. q̄ in frau. credi. l. ait p̄tor. §. si debitor. Itē dic q̄ multe sunt alie p̄stitutio nes punietes violētias de quibus. ff. qd me. cau. l. extat. S. circa. l. q̄ri tur p̄mo an mulier/ miles/ rusticus/ teneant pena huius. l. Et dic q̄ sic: vt hic in gl. et pupill. p̄rim. puber

tati. sed infans seu furiosus nō / km glo. Quod est verū nisi haberet furiosus dilucidā. itervalla. §. d. cura. furio. l. cū furiosus. vel forte nisi factus maior vel sane mētis retineret §. d. incest. nup. l. q̄ §. ff. de his q̄ no. isa. l. quid ergo. Item nec p̄digus cui bonis interdictū est km glo. S. doc. dicūt cū teneri: cū possit delinquere. Sed p̄ glo. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcini. §. idēz. ¶ Itēz dic q̄ si p̄ occupet rē filij: nō tenef hac. l. ff. e. l. i. §. hoc interdictū. S. i facti: vt ibi. Sed q̄ filij p̄fi sic: vt hic no. Itē si filij occupet rē quam extraneus possidet: tenef p̄ d peculio post p̄dēnationē km glo. S. an filius p̄prietatē amittit. Quidaz q̄ nō. cū nō possit alienare. I. de bo. dā. l. iij. Alij saluo vfructu patri. qz lex alienat / nō ipse. et in. l. iij. hēat p̄ mortuo. et hāc doc. ¶ Itēz querit qd de p̄lato et tutor. Dicit glo. nō teneri eccliaz v̄ pupillū nisi cōicato p̄silio fecisset. supra d. sacro san. eccl. l. iubem. vic ibi. Ipse aut tenef d suo. supra. l. p̄ria. Nec cre do q̄ etiā cōicato p̄silio noceat eccliaz q̄ ad p̄prietatē: s. q̄ ad possessionē: extra d. ordi. cog. c. ij. i feu. de ca. cor. §. fi. z d hoc supra. l. p̄ri. Itē dic q̄ hec cōstitutio req̄rit volū km gl. ff. vi. bo. rap. l. iij. §. hac actōe. supra. e. l. inuasor. Sed glo. v̄ §. v. l. ij. §. volū. p̄ quo insti. vi bo. rap. §. sed nedū. sed ibi in illo qui ex ignoranztia iuris sibi occupaf licef credebatur hic loquit q̄n hz iustā cām credēdi se possidere: vt hic. et ibi no. Quid si nō admittat reuertētē. Dic teneri hac. l. vt hic no. Itē qd de magistratur: Dic teneri si vltra officij et idebite faciat km glo. Itē q̄rit qd circa res. Et dic q̄ hz locū tā i mobili b. q̄ i immobili bus: vt hic notatur. ¶ S. quid i iurib. Jo. dicit q̄ nō habet locū. ff. de vsuca. sequif. §. si vias. Et hanc videt sequi gl. ff. e. l. An hz lo cū i iurib. locū v̄t hēc p̄stitutio. Doc. dicunt bus.

Nota.

Si iudex dat licentiā intrandi possessionē.

¶

Vide i q̄ b. hz los cū lex si q̄s i tātā.

¶

¶

Si p̄ occupat rē filij v̄ §.

¶

An hz lo cū i iurib. locū v̄t hēc p̄stitutio.

Libri Octauis.

Indistincte hac cōstitutionē locum h̄re. ⁊ est effectus: q̄z expulsi vs̄ re pulsi h̄z ius ī proprietate seruitutis, vel amittet si spoliēt possessionē libertatis. Quid de emphiteota et feudatorior: Dic eos suo iure priuari: vt hic no. ¶ Sed qd̄ si dñs auferat colono/commodatario/vel de postitator: Doc. dicit nō teneri nisi interuertissēt possessionē. vt hic nō.

Item nec si furi: vt dicit glo. nisi ad locū destinatus uenisset. ff. defur. l. siue iḡ. ¶ Quid si equū solius gū cepit? Glo. dicit qnō est locus huic. l. Quod est verū si aliquā iustā cām habui. als sic. vt. s. dixi. ¶ Itē quid si vnus habuit dominum/alter detentionem ⁊ alius possessionē? Glo. dicit q̄ soli possidēti cōpetit beneficiū huius. l. vt hic no. ¶ Et dic q̄ hec p̄stitutio p̄currit cū edicto diui marci. Tñ̄ km̄ glo. ⁊ py. si debitor auferat creditori: non h̄z locum hec lex. ¶ Item circa tps̄ dic q̄ hec p̄stitutio locū h̄z/siue añ litis p̄test. siue litem motā/siue post etiā post s̄miam ante executionē auctē p̄pria q̄s occupa uerit. sed si auctē iudicis non h̄z locū. s. l. p̄xima lex aut̄ si cōstitit. s. finū regum. loquit̄ ī casu suo specialī.

¶ Quid si inuasit rē clā cum nullus ibi esset? Glo. dicit nō esse locū huic. l. nisi h̄ret aīum vi auferēdi. Tu dic esse locū huic. l. si uenientes non admittat: vt supra dixi als nō. ¶ Itē dic q̄ nō admittit̄ ipso iure: s; p̄ s̄miam/km̄ glo. ¶ Item dic q̄ si sint duo q̄ h̄nt ius in re: ⁊ alterū solū intēdat spoliare: ille solus gaudebit bñficio huius. l. ff. e. l. si de fundo. de fur. si socius: vt hic plene notatur in multis questionibus. ¶ Itē dic q̄ pena huius. l. non h̄z locū vt̄i non pōt dñituz applicari possidēti: sicut ī decimis vel iudeo possidente mancipium christianū. ¶ Itē daf heredi: s; nō ī heredē: nisi in cōstū puenit. ¶ Itēz si actū sit ad rem: pōt agi ad penā: ⁊ pōt appellari quatenus tangit p̄prietatē/ vt hic plene no. ¶ Itēz qd̄ si

me spoliasti et ego te: an amittā bñficio huius. l. Dic. ad le. iul. d. vi. l. si q̄s ad se. extra de iureiur: sicut p̄ Inno. [Farūdē] ī p̄prietate/ s; gl.

¶ Momentanee.

[Publicā] id est vt puniat. l. iul. de vt publica vel priuata [Audiri] sum marie. [Sine] quando agitur ciuilit̄ inter dicto.

¶ Si quando.

[Vīs] etiā turbatiua, vel dolus, dic plenius. s. d. sen. q̄ p eo qd̄ iter. p̄fe run. l. i. p̄pe si. extra de fo. p̄pe. c. dile cti/ p̄ Ber. ⁊ Inno. qd̄ me. cau. c. fi. ¶ Et nota. glo. in. l. cū furti. ff. d. ī litē iur. ¶ Et tenet hosti. i. d. c. fin. Dicit et cy. in. l. p̄nti: si qn̄: qn̄ conuenit q̄s q̄ violētā nō fecit s; p̄ aliu: tenev. vt si statutū dicat villa teneat de p̄da p̄missa: nisi capiat p̄donē: q̄ etiā de ferē iuramētū dñū passo cōtra eos ¶ Et hoc tenet Ja. de are. l. i. s. diuus ff. de his qui uide. vel effude. l. i. quā do ex facto tu. Dōtrariū tenet i. o. s. i. additi. spe. ti. de rap. s. in p̄ntis. p̄. sed pone. ¶ Et Bar. in. l. ne qd̄. ff. de l. cen. rui. nau. vt restringat p̄ns. l. si qn̄. qn̄ q̄s puenit p̄ delicto proprio.

¶ Et nō p̄ hā c. l. qñ tenet ab ītito res declarare ī libello: qz d̄t vim p̄tefactā ⁊ eē questionē sup reb̄. ¶ Ita no. Inno. extra de or. cog. c. ij. p̄ma glo. Ar. p̄. ff. de furtis ī actioe. S; hic sp̄ale: vt dixi. d. l. i. de sen. q̄ p eo qd̄ inter. ¶ Itē forte nō obtinet hec lex si agat̄ p̄ heredē violētū. iuxta illd̄. s. ne d̄ testa. d̄fic. l. i. ff. qn̄ ex fac. tu. l. i. s. de ī litē. iurā. l. alio. ¶ Et si forte pueniret terti⁹ q̄ vi nō p̄mia sit iuxta. c. sepe de resti. spoli. S; qd̄ de herede vi passi facit. s. de iureiur. gñat̄ [Qualitate] an eēt diues vt paup̄ ⁊ alia uerisimilia.

¶ Non est ab re.

Uide. s. loca. l. p̄ductores [Inuasores]. s. e. inuasor. ⁊. l. se. [Aliene] id est p̄modatarijs. [Lognita] p̄pter

Quis q̄s tenet d̄t vi alterius.

Attendere ad m̄ h̄c libe m̄ fact̄ m̄ fac̄ al̄ m̄

Si clā in uadat.

Si p bñ abse. pos. turbata sit. fo. cccxxi.

expensas. vel non erat tēpus debitū finitū. [Ad diffinitiuam] inclusiue fm Jo. glo. z do.

Cū querebat ^{Oppo-} nitur. s. e. inuafor. ibi cū dicit in curia. z c. s. y ibi qñ sine dolo: hic cū dolo veroyel presunto. Item hic punif in fructibus. Item oppo. ifra de cen. l. fi. li. xij. de oi agro def. l. q̄ agros. lib. xi. Sed ille in spātib⁹ casib⁹. **C** S3 que ē vacua: Dic q̄ illa que a nullo tenetur fm glo. z doct. Vel ppter lapsuz tēporis. quod dic vt. supra d̄ acqui. poss. l. licet. Vel ppter iundationē. Vel q̄ alius exiuitz nō intrauit: vt hic no. Et itellige hāc. l. i pos sessiōe vacua q̄ tñ h3 dñm. alias non obtinet et iō nō obtinet in re hereditaria occupata iacēte hereditate: vt hic no. sed ea adita ante apphensaz possessionē p heredē sic. vt nōt A30 in summa. Lōtra. ff. de cri. expi. her. l. ij. Et hāc tenēt quidā dicentes q̄ hec lex nō h3 locū nisi q̄s sit dñsz fuerit possessor. S3 qd si dñsz possessiōē rei sue vacantē occupet: Dic eū teneri hac. l. nisi in cōtinēti. p bet se dñsz/ vt hic. z regula iuris. dolo facta z c. de reg. iu. li. vi. potest hic locū habere: qz nō agitur de vi ablatiua. nec sic ingrediens liberare: licz destinat sine sui culpa possidere cū teneatur actione psonali. fm Ja. de ra. z multomin⁹ si expellatur. vt hic no. **C** S3 caue qz in hac pstitutiōe req̄ rit dolo/ q̄ presumit p bato q̄ cētva cās z q̄ pertineret ad agentez. Hec res efficitur per hūc ingressū vicio sa fm glo. Hec obstat q̄ equiparaz interdico. q̄yerū est quo ad restitutionē fructuū. nō perioia. Et hoc est veri⁹ **C** qd notaf. ff. de vsuca. l. seq̄ s. itē si occupauit. isti. de vsuca p. s. qd aut. vbi p̄riū no. Itē dic q̄ si ingress⁹ sit expulsus z tertio possideat: q̄ agente vtroq̄ sit restitutiō vtriq̄ expulso nō dñō; fm Jo. z gl. Est q̄ hec lex multū vtilis qz interdictum vñ vi nō dat nisi illi q̄ possidebat tē

poze delectiōis. ff. e. l. i. s. interdictū hoc. **A** d̄ est difficile p bare: extra d̄ resti. spo. cuz ad sedē. no. p Jmo. de accu. c. quantū. vbi videt notare q̄ nō sufficeret p baf añ possedisse hōo sti. p̄. d. c. cū ad sedē. Vide i spe. ti. d̄ petito. z poss. p̄. fi. z pe. de poss. z p pue. s. i. p̄. qd si peto fūdū. Vid̄ ple nius: insti. de vsuca. s. qd aut vbi scri p̄t. [Et predonē] quo ad restitutiō nem possessionis: non quo ad alia.

[Quasi p̄p̄riā] quā sciebat nō esse suā/ fm glo. [Abodiis olibus] qd q̄ si q̄s rē alienā iuenerit an poterit retinere si nō appareat q̄ perat. Dic q̄ sic cū auctoritate epi si sit paup. S3 si sit diues: d̄ dare p deo. vt i summa hōost. s. q̄ pena. p̄. q̄ si q̄s iuenerit. riiij. q. v. si qd iuenerit. vide. ff. d̄ fur tis. l. falsus. s. q̄ alienū: extra d̄ elec. c. dudū: per hōost. Tringira anno rū j cōtra infra de oi agro def. l. i. q̄ agros: li. xi. sed ibi speciale.

Inuenti-
ens rē ali-
enā cui⁹
dñs si ap-
pareat.

Si p bñm vel alio modo absentis pos sessio turbata sit.

Indices ^[Absētiā] quacūq̄ cā fm glo. [p̄p̄riati sunt] vel turbati vt in rubrica. [In iud] id est iudicio [Retinebat] z sic ille q̄ nō detinebat nō pōt agere. S3 gl. videf p̄ qz lex in prin. loq̄ tur gñalr [Ipsis decisiō] satisfat tñ de rato: s3 nō de defendēdo fm glo. z docto. [Expertūda] speciale est q̄ exigāt iuncti. vt. ff. vt le. no. ca. l. ij. [Spacia] janitvtilis: qz forte ad vio lentū puenit. fm glo. [Possessiōis] non obstat q̄ hi egerint z succubue rint: sed cōmittit cautio de rato/ fm glo. [Seruato] ita q̄ tales persone non possunt illud agitare. [Subue niri] fruct⁹ tñ psequunt tales perso ne accessorie: sed glo. contra.

Recimpiale ^[Absen te z non] s. ij.

Vide q̄ sit vacua possessio q̄ eā occu pās q̄l- ter tenet

Et

Liber Octauus.

vocato. [Permittitur] Sz quid si inuouat r possessiones alij de facto tradidit parte nõ vocata: Dic qd pt reuocare r itez parti reddere: etias nõ vocata pte. vt no. Innoc. extra de elec. querelã: in glo. dñ aũt: circa mediũ. in spe. de pñõ decreto. Sz iaz de effectu dñ accu. Sz. qualr. r scripsi 3. cõmi. vel epist. l. ij. Itẽ hãc. l. itel. lige nisi sit notoriũ. Extra de appel. c. cũ sit romana. Dic pleniº. 7. de accu. l. ea qdẽ. Itẽ forte hec lex nõ ob tinet in casu. in quo pñs p tradicere nõ posset. vt no. archi. extra de app. c. romana. super verbo reuocent: li. vi. Et facit contra dñõs tpaales qui faisiunt parte nonvocata. r absente Ad quod facit quod notat. Inno. extra de sen. c. significauit.

¶ Vti possidetis.

Vti possidetis

Circa hãc. l. pmitte qd aliqui alter litigatũ forulõs possidet: aliqui vterq; r tunc aut vterq; iuste: aut alter tm iuste: alius iuste: r tũc aut iuste ab aduersario aut ab alio. Vñ alitẽ possidet: tunc clarũ est videre qd ille vincit si nõ vi nõ clã: nõ p caris ab altero possidet. r is est casus hu tus. l. put ponit in altero in soliduz possidete. Vbi nõ vterq; possidet r iuste. pone exm i ppetario qd possidet ciuilr: r fructuario qd possidet natu rãl r inuicẽ agant vterq; vincit: et is põt eẽ casus huiº. l. em glo. r voc. Et idẽ exm potes ponere in dño et vasallo vel emphiteota. Vbi nõ alit iuste alter iniuste ad aduersario. po ne exẽplũ vt si occupasti possessionẽ mei fundi naturalẽ tãq; fructuariº r iniuste. ex hoc turbas me in ciuili. vt no. in. Sz. qd ad nũdinas. r si agã r te obtiebo: qz a me possides vi. Itẽ põt poni exẽplũ i clãdestino: vt si me absente a pspetu fundi: itrahti pos sessionẽ tanq; fructuarius: dubitãs tibi a me controuersiã fieri: hoc em

casu vincãte: vel tu vinceris si agas Itẽ i pcario qñ dñs dõit pcario trã ferẽdo nãles r retinẽdo ciuile iurta l. ff. de pca. l. r hz. Sz. cũ qs. hoc ei ipõ qd reuoco pcarũ: i iusta efficit: r me iusto retines. Vbi nõ ab alio iuste: pone exẽplũ in violẽto: qd intrauit p vim fundũ vbi aliº hẽbat vsufructũ r ego p prietate volẽs me priuãt ci uili. si ego ago r eũ succũ bay: qz nõ possidet a me vi. ff. e. l. i. Sz. fi. Itẽ põt poni exẽplũ in clãdestino qd intrauit possessionẽ vsufructuario absente r possessionẽ suã aĩo deferẽte. alias n pced eret hoc exẽplũ. qz als retinea ret vsufructũ illũ naturalẽ aĩo: vt. ff. vñ vi. l. iij. Sz. vñ vi. Et sic si eẽt bonũ exẽplũ de duobº possidẽtibz. Itẽ põt poni exẽplũ i pcario si vsufu ctuarius pcario cõcessit. his ei casibz ego ciuilr possidẽs vincor: si cõ tra sic possidẽtẽ agã: vt pueniar ab eo. vt. d. l. i. in fine. Vbi visis: plana est hec lex. ¶ Sz querit circa pmũ qd si quis me absẽte itrauit i posses sionẽ fũdi cuiº possessionẽ ciuile aĩo retinebã: credẽs ab alio sibi moueri p tronẽrã nõ a me nõ quid si agam hoc interdicto succũbã r Blo. inuicẽ qd sic. ff. e. l. i. Sz. indictũ. Sz vt. eã re phẽdit vt veritas magis in piciãt ff. qd vi. aut clã. l. aut qui. Sz. si qs dũ putat. ¶ Sz qd si tu qd vi a me possi des agis r me hoc indicto p eo qz te turbo an succũbis pbato qd a me possides vi: Blo. dicit qd sic. ff. e. l. i. i. fi. quã by. approbat ibi pzo qd. ff. e. l. i. Sz. ppetuo. Itẽ dicit by. ibidẽ qd excipiẽdo de violẽtia: põt pcludẽr ad rei restitutionẽ: r qd ei dõ fieri. ff. de r ta. l. fi. pteritº. de iof. test. l. pa pinianº ait. Sz. si filiº. Sz Inno. vtrũ qd iprobat: extra d pscip. veniẽs. et idẽ hõstõ. post eũ. r exponũt r ba si nõ vi aut clã rẽ. tũc em nõ obĩet si agat reus interdico vñ vi. imo retar dat executio: vel si excipiat añ litis cõtest. de spoliatiõẽ: extra d ordi. co gni. c. fi. als cũ pdo sit restituẽdº m to fortiº tuẽdº. Sz huic pnt rñderi qz

Vide ha te de ma teria infõ dicti vt possidẽt

Quis vi cat i infõ dicto vti possidẽt

Qui a me vi possidet an hoc idẽ casu agat

Sura non adeo persequitur turbatē sicut spoliantē: vt dixi in l. si q̄s i tū tā iō p̄do a p̄done restituit q̄ turbātū non inh̄bet et iō tene cū glo. r̄ dy. in r̄sione q̄onīs. Et idēz dic in clandestino r̄ p̄cario: si vtroq̄ mō possideant r̄ agant hoc interdicto. Sed in eo q̄b dicit dy. q̄ excipiēdo p̄t p̄cludere. r̄c. tene cū Inno. p. c. cū dilectus de ordi. cogni. Et quia sequeret q̄ hoc interdictū tueretur non possidentē contra. l. i. §. interdictū. ff. e. S̄z q̄d si ille q̄ turbat nō cōtēdit se possidere? Dicit glo. q̄ nihī loninus agf: vt hic nō. et idē no. ff. e. si duo. r̄ p̄z. e. l. §. idem videamus i fi. r̄ §. hoc interdictū. Et hec ē veritas: l̄z nō §. ff. e. l. i. §. sed r̄ inter eos Sed illas reprobat dy. r̄ approbat p̄imā. r̄ Ber. extra d̄ p̄ba. l. Quis diceret p̄riū de cā poss. cū dilectus. S̄z q̄d si q̄s te clādestine iduxit in possessionē fūdi mei? Glo. dicit q̄ si agā hoc interdicto vincā te. §. q̄b cū eo. l. si seru. S̄z quid si violent? vel clādestin? tradiderit tibi possessionē fūdi mei bōa fide recipiēti? glo. Et. ff. e. si duo q̄ vincā te. Et illā sequitur dy. r̄ doc. q̄ nō p̄t eē quin vtrāq̄ is i hoc accessiōe actoris. Acc obstat. §. nō videor. e. l. q̄ intelligif quo ad interdictū vñ vi. fm eos. Plud autē cōstat q̄ si q̄s in interdicto vti posside. succubuerit / q̄ p̄t age re post interdicto vñ vi r̄ c̄: vt notat Inno. r̄ hostiē. in d. c. veniens.

¶ S̄z querit qualr formē libell? Et dic q̄ fm diuersos modos agēdi / diuerse sūt p̄clusiones. vt i spe. d̄ cā poss. §. i. S̄z nūqd opz declarare modū turbādi? Doc. iuris cano. q̄ sic vt no. Inno. extra d̄ p̄ba. c. l̄z Et vide modos turbādi i iurib? i spe. d̄ resti. spo. §. ij. ver. sed quō. S̄z si p̄hibeat simplici p̄bō d̄bitori meo ne soluat: nisi aks d̄ facto ip̄danti nō p̄t agi vt no. Inno. extra d̄ offi. dele. c. sane. ij. S̄z nūqd opz p̄ponere r̄ p̄bare q̄ adhuc turbat? Dic q̄ nō. ff. q̄b vi aut clā. l. ij. §. illd̄ imo nec opz

Qualr sit formā d̄ libell? i hoc interdicto.

pbare turbationē. eo est q̄ se opponit turbat: vt i spe. d̄ acti. seu peti. §. sup. ver. i. ¶ Sed nunc q̄rif de mō sententiandi? Et sup glo dic vt gl. hic / extra de proba. c. l̄z. q̄: si constet vtrumq̄ possidere diuersis respectibus pronunciet pro quolibet. Sive ro alterum: pronunciet p̄ illo. si sint pares: tunc inspicat p̄sonas r̄ dicta testiu r̄ rōnes quib? mouent. secundo quis p̄bet titulū r̄ quis frequentius et palam vsus sit: r̄ magis ab antiquo. r̄ si omnia sint paria: quis primo puocauit. Et si hec oīa non appareant. dicūt quidā q̄ forte hoc dirimat. Quod doc. r̄ gl. hic reprobat. l̄z Ber. hoc dixerit. d. c. l̄z. alle. vbi plene d̄ h̄o l̄ter. r̄ i gl. ¶ Quid ergo erit? Docto. dicūt q̄ iudex ponat rē in manu sua quouiq̄ alter elegerit agere de p̄prietate vt dixi i simili. §. de phi. seq̄st. l. i. ¶ Sed q̄rif vtrū cōpetat p̄ iuribus in corporalibus? Glo. dicit q̄ sic. ff. e. l. i. in pun. Quidā dicūt hoc verum si habeat cām continuā. alias nō. s̄z tūc cōpetūt alia / sicut de iti. ac. priua. r̄ de aqua. quoti. Tu tene idistictē cū glo. in. d. c. l̄z. r̄ c. veniēs. Verus est tñ q̄ si ius incorporale non adhereret rei immobili sicut si eēt vsufructus in re mobili: tunc forte non cōpeteret ar. ff. e. l. i. §. hoc interdictū. Dic in spe. de cā poss. §. i. Sed q̄d si reus non cōpareat? Dicit ayo in sūma in fine: q̄ iudex p̄nūciabit acto rem nō esse inquietandū a reo. r̄ dixi de hoc. §. de iudi. l. properanduz. Itē ad quid dicit satisfationis. r̄c. Erpone q̄ hoc iure p̄stabat re? cautionē iudicatū solui. q̄d ē hodie cor̄rectū isti. d̄ satisfda. tu. §. s̄z hodie: h̄z glo. Vel dic h̄z Ja. d̄ ra. q̄ tencf caucere de nō ip̄dendo: sicut si agat confessoria vel negatoria.

Modus sentētiandi.

An p̄ iurib? incorp̄oralib? cōpetat.

Cautō b̄ iudicato soluendo hodie nō batur.

De tabulis exhibē.

Si in potestate.

Dic q̄ si reus neget se h̄z

§. iij.

Liber Octauus.

bere: vel alleget cām cur non teneatur exhibere: cōperit hoc interdictū als si cōfiteret: interdictū quē ad. te sta. ape. competit: vt hic no. z. ff. ad exhi. l. iij. §. fi. z. pz. ff. e. l. i. §. i. z. agif per hoc interdictū ad factū vt exhi beat: z. si nō exhibet agif ad infesse. Et sic intellige. ff. e. l. iij. §. condēnatio. Quidā vero dicūt q̄ agif rātū ad interesse. quoz opinōes doc. nō sequūtur. ¶ Sed quō p̄babit hoc interesse: cū si p̄ber legatū v̄l iſtutionez nichil sua interſit: Dic. ff. de fur. l. quidā tabulas. Vel dic q̄ probet p̄ iuramētū q̄ nolētē exhibet. vt dixi. §. de sen. p̄ eo qd̄ inter. profel. i. Nec i hoc interdicto admittit exceptio falsi testam. vel rup. vel alia. ff. e. l. i. §. hoc interdictū [Illis de cēdentibus] tūc pōt agere. led legata rius cōditionalis etiā añ conditio nem. ff. e. l. iij. §. penul.

De liber] exhibē. ꝛc.

¶ De quo nihil in hoc titulo: s; hz locū qñ quis dolo liberū hōiem detinet inuitū. ff. e. l. i.

¶ bt pponis.

[Queret] dic q̄ aut dñi nef ab alio. z. tūc si iur? hz locū interdictū z reivē dicatio: si volēs z detinēs p̄tēdit se p̄fem recurrif ad hoc interdictū siñ hz locū notio p̄toris. Si a nemine detinet: s; ipse facit sui p̄trouerſiaz recurrif ad hoc interdictū si occasione hereditatis faciat. alioqn hz locū notio p̄toris vt hic plene no. z. ff. de rei v̄. l. i. §. p̄ hāc. Et hāc distinctionē qñ p̄ oia pōt seruare in v̄rore. de quo. §. l. p̄tima.

De precario & sal uia interdic.

[Debitorē] vt z ad uer? emprore vti le. ff. e. l. i. §. i. [Excēnda] z i hoc differūt q; i p̄p̄thecis hz

p̄bare nemī bonis d̄bitoris fuisse. hic sufficit d̄ possessiōe. Itē colligif alia. ff. e. l. fi. iūcta. l. si fūd? §. si duo: ¶ Habitātis: [Habitacu] si ad eos peruenit: vel dolo malo fecit q̄ mic nus pueniret. ff. e. l. quesitus. Et sic nō obstat. ff. de diuer. z. tempo. pre. l. cū heres sim glo.

De edificijs pri uatis.

M balneum. [Fofa] p̄hibitoria. als an obſtaret q̄mun? pof ſer alci? §. d̄ lvi. l. alci? ff. de ser. v̄. pre. l. q̄ lumib? dic ibi.

¶ Negociād] [edificia] et sua. ff. d̄ cōtra em. z ven. l. ſenat? [Trāſſere] vel ad op? publicū. ff. de dā. infec. l. fi. §. e. si q̄s poſt hāc. [Aſpect?] ff. de. d̄ dā. infec. l. p̄tor. §. hoc iterdi ctum. ff. ne qd̄ in lo. pupil. l. ſina.

¶ An in totū [p̄p̄hibē] rium. ff. lo ca. l. itē querif. §. q̄ i pleto. Et vide. ne quid i lo. pu. l. fi. z. ifra. e. l. menis na. §. ti. i. edificia.

¶ Si bt proponis.

Dic q̄ aut ſoci? ſuo noie reedificat z expēſas amittit. §. l. p̄ri. Aut no mine cōi. z tūc aut iure ſuituris: et nō pōt. ff. de ſerui. v̄. pre. l. parietē. Aut alias. z tūc ſi vtili z neceſſario modo z ad vſum ad quē res parata eſt: po teſt/ vt hic. ff. p̄ ſocio/ cū duo bus. §. idē reſpondit. Alias non. ff. cōmu. vi. l. ſabinus. niſi in caſu quo ſocij nō interſeſt. vt. ff. de ſer. v̄. pre. l. fiſtulam. §. pe. z. ſi. Et hoc i re ſtitutione: particulari. Si em̄ res eſ ſer redacta ad areā: videreſ idēz iur dicitū ac ſi d̄ nouo fieret. ff. de no. op̄ pe. nū. l. i. §. si q̄s edificium de verb. obli. l. inter ſtipulantē. §. ſacrā. Dic §. §. l. p̄tima. ¶ Sed qd̄ ſi ſint ſoe

Nota.

cū sed als hñt rem cōem? Glo. Et eē locū huic. l. vt no. in. d. s. idē rñdit. z ptz. j. l. prima Et hoc si loci? sit pñs z cōtuma: als si absens: teneret ad iterē: vt ibi no. z nō est loc? huic. l. [Vendicare] z ita ipso iure transit dominiuz. s. nō possessio. vt notat i d. s. idem respondit allegato.

C Si is cōtra [Sollicitudine] ff. p muni diu. l. si quis. s. sine [Sūp?] volūtarios perdit/ vtiles z necessarios pseruat [Placita] insti. de re. di. s. ex diuerso.

C Si quis legem.

[Ciuitate]. s. e. l. ij. [Per mediā] q̄ erat iter duas. Et p̄stat ar. q̄ q̄s pos sit extrahet bladū d̄ ciuitate si aliū de apportauit/ pportādo ibi/ q̄uis in media ciuitate esset inhibitum.

C Remiui [Statuas] die s. e. l. ij. z propi.

C Singularum.

[Logant] hoc v̄ speciale in curiali bus/ z inter collegas vel socios. als nō v̄ q̄ debeat teneri: ex quo res ē redacta ad areā. z dixi supra. e. si vt proponis. S3 si in parte corrueret: tunc bñ cogere. ff. de dā. in fec. l. ad curatoris de offi. presi. l. preses/ fm̄ doc. V̄ verius dic q̄ quilibet cōpel l̄ q̄uis ad areā sit redacta. vt. d. l. ad curatoris vbi dicit dirute.

C Si cui [Destructiois] vt j. e. meniana.

C Per prouincias.

[Volētib?] nisi in limitib? de fū. l. l. ij. l. xi. Vel ad emulationē. V̄ nisi p̄beret materiā seditionis. ff. e. l. iij. Vel nisi posset iudicare alij qui tus h3 ibi v̄ reddidit? vt no. extra de resti. spo. c. p̄fantis. dic ibi p̄ Inno. Et iō nō credo q̄ loca q̄ tenet i feu dū vel ad cēsum possint incastellari sine volūtate dñoz. de hoc no. Jo. an. extra de sen. excom. c. si ciuitas: li. vi. in nouella.

C Meniana [Cōstruenda] inter pri uatos [Detruncen] nisi me sciente edificauit z nō phibente. ff. de dā. ifec. l. q̄ bona. s. si q̄s iuxta/ fm̄ glo. [Decē pedū] inter meniana. [Quī decim pedū] iuxta publica palatia supra. e. l. si cui. [Ceptauit] sed iuxta arcam vel sepē est aliud. vt. ff. finū regū. l. si. Et idē i domib? si tm̄ inter se meniana: vt ibi nota. sufficit em̄ dimittere duos pedes inter domum z domum.

C De noui opis nūciatione.

De opis ^{oppo. ff. e. l. si pu} p̄llo. s. si is cui. z. l. p̄toz. s. si q̄s parat? z. s. hoc aut. In q̄b? iurib? inuatur statiz posse edificare oblata cautione. Itic sunt opiniōes. q̄dā dicūt eē i arbitrio nunciatoris vel statim recipere cautionē vel docere de iure suo ifra tres mēses. Et hāc seq̄t azo z canoniste: extra. e. c. fi. Alij dicūt eō q̄ sit in arbitrio nūciati. Et hāc Jo. z hu. Prima p̄ oēs approbat? z ē amica ife. Sed a q̄ t̄p̄e currūt tres menses: V̄ a t̄p̄e q̄ offerit cautio. per hāc. l. q̄ dicit cāz dirimēdam ifra tres mēses z sic v̄ igrefusuz cause respicere. z satis ē exp̄ssuz extra. e. c. fi. **C S3** cui d3 offerri cautio? V̄ hic q̄ iudici vel officiali. S3 p̄riū v̄ q̄ parti. ff. e. l. stipulatio. s. l. z. d. l. p̄toz. s. si quis. Sed dic of ferendā parti añ cām morā. s3 ipsa mota: iudici vt hic: si cā differet v̄l tra tres mēses. V̄ dic iudici. vbi p̄ iudicē fuit nūciatū. S3 q̄d si nūciator fuit ipedit? q̄min? p̄bet. J. tres mēses vel p̄ iudicē: v̄l p̄ casū: Sat? v̄ q̄ hi dies sint p̄tinui/ p̄ hanc. l. q̄ d̄t quocūq̄ mō. Et iō currunt impedito iuxta illa q̄ notant. ff. de diuer. z t̄p̄. p̄scrip. l. i. Nec forte restituit nunciator cum non ledatur. ff. de iur.

Vide qñ is cui nūciat nō uū op' au diaz i satisfactioe

Si nūciator fuit is peditus.

Nota.

z

z

Inte resti. l. scio. Et p modica lesioe non datur restitutio. nec ptra inter locutoria q ius pncipale non ledit. vt notat Inno. extra d in inte. resti. cora. ¶ Sed qd si pp appellatides vel procrastinationes nunciati impedit quominus pbat. Dic q si ap pareat de mal. cia: non puto admittenda cautione. ff. de mi. l. intra vti le. ¶ Sz qd si actor vel nunciator p bavit infra tres menses: reus tñ obijcit exceptione que non est pbatat. Dic admittenda esse cautione cum non sit ca decisa: p hac. l. qñs non stet p nunciator. Sunt em paria re non ee pbatat: vel pbatat z cam obijci. ff. de ta. eph. l. i. §. sed si neget. Posset etia dici q si spreta nunciacione edificauit añ remissionē: q si sit loc? huic. l. extra. e. c. ij. §. de iur d li. l. fi. §. z hoc. Et nota q q nunciat nouum opus dz cam exprimere. ff. e. l. nō solū. §. si cū iure. et ibi no.

De opib? publicis.

Durimi q ptatem nō habent ad hoc. Qui operib? ¶ [Judiciū] q ptatem nō habent ad hoc.

[Cognoscat] cōmentariens. vñ ille sit qui recipit computum.

Pretoria. ¶ [Ubi redditur] ius [U] edicari. §. de offi. rec. puin. l. nulli.

Intra bzben.

Rec i puicis. §. e. l. fi. [Dam?] ff. e. l. fi. §. pe. z. l. penul. z. §. e. nemo.

Prescriptio. ¶ [Publico loco] z utilitat e ff. ne qd i loco pu. l. ij. §. si qñs nemie. [Roscunf] ff. de via publi. l. viā.

Omnes. ¶ [Annos. xv ni] si casu interi ca deret. ff. locati. l. marcianus d. §. o. bli. l. z id. [Ab opere] non qto tpe firmet. z intellige in opere lapideo.

Hi qui. ¶ [Obnoxij] ff. e. l. opus.

Resplendissime.

Idē faciūt clerici de decimis: sz gl. illi ei tenēt suis ecclesiis ptribuere. extra de ec. edifi. c. de his. vcz qrtā: vt ibi notat Inno. Et pleni? d his q si. a. ma. pte capi. c. fi. [Redditibus] id ē d tributi. i. aut. d coll. §. i. u. bem. col. ix. [Terminus] loc? ē vbi sunt balnea / fm glo. [Deputamus] residuum de collatione ciuim z in colarum. §. l. proxima.

Omnes. ¶ Querit an iur dex ordinarius possit pcellere subiectos ad sine mā dato pncipis: Glofa. vñ hic velle q sic. Quod pōt ee verū de reparacione. sz ad faciēdū de nouo: non. vt hac. l. cū dicit lris zc. ff. de re. di. l. cra. in fi. Et hoc vcz vbi ē utilitas patrie. aka nō. Vñ si forte repata custodiri nō possēt pp sui magnitudinē vñ als: tūc n. §. d offi. psec. pto. aff. l. ij. §. itea. ¶ Sz an tenēt ptribuere illi q hnt possessiones i territorio z morāf alibi: Non vñ. ff. de mune. et hono. l. rescripto. §. fi. Sz vñ ee ex pressuz cū dt z ciuili. Et facit §. ff. d cen. si. forma. Sz possessiones qñs hnt alibi / nō estimāf: vt no. §. d mul. z in quo lo. l. i. li. x. Et idē i viaz z pōtū refectioe: cum sit patrimoniale. ff. d mune. z hono. l. hono. §. viaz. Et lex rescript. §. fi. loqf qñ idicif pfoe p reb?. Ill q q hnt tm possessiones / fit ipositio sz q hnt ibi d possessione Sz ciuilib? z icol p solido z libra. vt no. §. d aduo. diuer. iu. l. scim? §. d imu. nemī pce. l. i. li. x. Itē hec lex pōt itelligi vbi istat piculū / vt ibi cū dt istās effect?. z i locis limitaneis. sec? forte i patria pacifica z viltate ab inimicis. vñ vbi repatio nō eēt vti lis. §. d of. p. preto. l. ij. §. et. Et sic nō obstat fini. huius. l. ff. d va. mu. l. sūt munera. Intellige hac. l. i casti piculi: illā tpe pacifico. Vel illā de puilegio. l. scripta pcesso: vt ibi notat. Item dic q quando fit impossitio pro solido z libra: q non com

Uide qñ z a q coe gat qead refectioe publici o peris.

Ubi

Nota.

Ubi

putant bona vrozis. Et vide i spe. ti. de cens. §. quid si aliqua. ¶ Sed quid si aliqui sint magis grauati q̄ alijs? Dic repetere ab alijs extra de cen. cū instātia [P̄bēda] ff. d̄ mu. z hono. l. fi. §. ab h̄mōi. §. de mu. patro. l. qui imunitatē [libro. r.]

Nemo [Rūpat] p̄uauat? p̄dt. ff. e. l. op? [C] stabuloz [vel alia necessaria.]

Edificia [Vicinitas] a- las sponit sa- larium. ff. ne quid in loco pu. l. ij. §. si quis nemine.

Si aliqñ [Destructa] ff. e. l. fi. Et no- ta q̄ p̄uilegium principis non ex- tendit: qz esset dānū rei publice.

De pignozibus.

Debitoz [Libera- bitur] su- pra si. cer. pet. l. si pro mutua.

Quāuis [Jurisditio] d̄ rigore sec? ff. de distrac. pig. l. creditoris. q̄ poti. in pig. ha. l. qui generalit. Vel dic q̄ in. l. creditoris. erat unus creditor tantuz: hic duo. Et in alia habebat p̄uinus creditor tantum generalis. Et hanc Jo. z doctoz. Irē non ob- stat in. d. l. qui generaliter §. i. qz lo- quit in casu diuerso. [S] qd si ex- traneus possidet? Glo. dicit idē z id si creditor p̄uim? Et facit supra. de ac. z obli. l. aduersus. Sed quid e? si p̄io ḡnāliter postea specialiter? Doc. dicit nō idē. S; tu potes idē dicere? [Uniuersū] qd p̄sumit h; glo.

Creditozes [Facef nō vident] §. de pigno. acti. l. pe. §. de furt. cū de- bitoz. Et hoc si debitor resisteret h; Jo. Quis Mar. §. S; doc. p̄mā ap- probant. vt no. in spe. e. §. qd si d̄bi- tor. S; si tertius possideret eēt etiā licitū h; glo. z doc. Et notat i spec. d. §. S; Inno. videt p̄dicere. extra d̄ fo. p̄pe. vcz. Irē exponere d̄nt qd

est in fine pro possunt / fm glof. S; qd si petat aucte p̄sidiis: an pars ē vocanda? Videt q̄ sic. §. si p̄vīm vt alio mō. l. fū. P̄dt dicit p̄rium. ff. si ven. noie mult. l. i. §. ij. Sed forte est ibi pars vocanda: per. d. l. fi. Et ad de. §. ad. l. iul. de vi. l. in possessionez.

Cum te [Queris] cau- satua fm Glo. vult ergo p̄cludere q̄ secus est in cō- pullua. vel dic idem.

Preses [Dicta] Dic q̄ aut fuit sentētia- tum an obligationē. z tūc obest. ff. e. si supatus §. si p̄ iniuriā. Aut post z tūc aut ipso ignozate: nō obest. vt d. l. si supatus. ff. d̄ excep. rei iudica. si mater §. fina. z. l. iudicate. Aut ip- so sciente: z tunc obest nisi in duob; casibus huius. l. fm glofam. [P̄re- scriptione] per edicta ipso cōtūma- ceter absente.

In summa [Ad colla- tionē] idē in scholariibus p̄ducētib; hospitia. Et in alijs vic. ff. de edit. edic. l. edi- les. Et idē si fecit alias exp̄sas ne- cessarias. Et vide i spe. ti. de loca. §. postq̄. §. sed queritur. [Duniēda- rum] hoc est munus patrimoniale: vt dixi supra ti. i. l. omnes.

Usucapio [Oppone qz aut d̄ns alie- nauit z nō est locus vsucapitōi. ff. de vsuca. l. sequit §. lana. Aut alius; et tūc fit furtū: z tūc res est inusucapi- bilis supra de furtis. l. alienū. P̄io p̄ter hoc ponit glo. in re eius qui p̄ negligentia desijt possidere. h; nō v- detur procedere. p. l. ff. d̄ furtis. l. fal- sus §. qui alienū. Irēz ponit in re al- lius qui nō h; herede. Sed nō p̄ce- dit: qz h; occupādo furtū nō fecerit: tñ vidēdo furtū facit. §. p̄ emptore l. i. [P̄io] p̄ op̄e qd pone in eo q̄ iusto errore se credebat herede vel legata- riū: vel alias h̄re iustū titulū: q̄ vsu- capit. vel alij vendidit qui vsucepit ff. pro lega. l. p̄ legato. Et vide hec quod scri p̄l. §. si aduer. vendi. l. i.

An pe- sit vocan- da.

Snia las- ta § obli- torē an p̄ iudicet creditozi

ds

Libri Octavus.

Et nota ex hac lege q̄ debitor pot recuperare rē suā: nō obstāte v̄ lūcā-
ptione si creditor egerit z rē habue-
rit. ager em̄ pignoratitia contra eū
sed parū ei p̄derit: illo qui v̄suepit
agente: nisi creditor ei cesserit ius su-
um. fm̄ glo. Quidam ponunt casū
in eo qui v̄suepiebat z obligavit rē
sed nō puenit l̄re: cū dicit extinguit

Quānis ^[Feceris] sec⁹
si sis absolutus.
ff. q̄ mo. pig. v̄l ypo. sol. l. si differēte

Si dñtum ^[Fructuū]
supra de
pig. acti. l. i.

Debitores <sup>[Cōueniē-
di]</sup> ex v̄ba
nitate. ff. de serui. v̄. p̄. l. i. quidam.
Et etiā ex necessitate si dies nō fuit
apposita fm̄ gl. Qd̄ vez ē alio pos-
sēdēte v̄t aut. hoc si debitor. Re⁹ aut̄
satis ē i mora/ cū puentus nō soluit.

Noīator <sup>[Siue
p̄sidiis].</sup> ff. de mune. z hono. si ad ma-
gis tratus.

Si bro ^[Solēniter] in-
ē sti. qui mo. con-
trahi. obli. §. fina.

Cū dominā <sup>[Contra-
cr⁹]</sup> vt. ff.
e. si fundus/ in fine.

Distractis <sup>Supra de
act. z obli.</sup>
l. aduersus d̄ distrac. pigno. l. i. [P̄i-
gnora] expressa. secus in tacitis. ff. d̄
ture fisci. moschis.

Aut. Hoc ita.

Sumitur in corpore de litig. §. ab
hoc coll. viij.

Debitore ^[Cōditionē]
nisi in ordine
cōventionis. vt aut. hoc si debitor.
z tempore prescriptionis: supra de
prescrip. triginta anno. cum nouissi-
mi. z ibi no.

Et si frater <sup>[Suo no-
mie]</sup> sec⁹ si
tuo. §. si cer. pet. l. i. [Suis. per quas

perso. nobis acqui. l. ij.

Quānis <sup>[Non phibes
ris]</sup> vide. §. qui
potio. in pig. ha. l. licet.

Pignora v̄l ypotere
De saluiano interdicto dic supra d̄
saluia. inter. l. i.

Si cui ^[Culpā] dic. §. de
pig. acti. l. si credi-
tor. Et h̄ in pignore conuentionali:
secus in p̄torio. ff. de bonis. aut. iu-
di. poss. l. p̄tor. §. est p̄terea.

Creditor ^[Reddendo]
qd̄ sit dubium
dat iudex q̄ cognoscet. §. de dis. pig.
si residuum.

Res obligatas ^[Datū]
re per actionem mandati. alias non
[p̄or]. §. de rei v̄d̄. l. i. solemnibus.

Secūdus ^[Pignus]
supra qui po-
ti. i pig. ha. l. i. dic ibi.

Maio ^[Non p̄or] in effe-
cty. ff. de pac. si ri-
bi. §. de pignore. dic vt ibi.

aut. Hoc si d̄bitoz

Hec aut. sumitur ex corpore de fidei-
iusso. §. sed neq̄ col. i. Et vide. §. de
act. z obli. l. fi. z ea q̄ ibi scripsi. quia
illa intelligit̄ fm̄ istam: quia illa in-
telligitur excusso pri⁹ debitor. vel
illa loquit̄ i cāu spāl̄i qm̄ debitor. v̄
dit. lite §. se p̄testata. Et hec est sol.
Jo. q̄ videf̄ h̄c approbari. z i. l. mo-
schis. ff. de iure fisci. Alie aut̄ solu-
tiones reprobat̄ p̄ doc. z gl. **§. S**
qd̄ si d̄bitoz ē absēs glo. dicit idē qd̄
in fideiussorib⁹ i aut. de fideiusso. §.
i. colla. i. §. de fideiuss. aut. p̄ntē. Et
idē fm̄ doc. si p̄ns nō possit pueniri:
ff. ex qui. cau. ma. l. i. eadē nā optz q̄
posset agi de iure/ nō de facto. ff. de
suspe. tu. l. iij. §. q̄ri. z. l. antepenul.
Quid ḡ si cessit h̄ois: Satis v̄ ex-
cuss⁹ si mō d̄ h̄ois cessis nō possit eis
satisfieri h̄z em̄ primo agere cōtra
reū z ip̄m excutere. Alias non esset

Quat̄
bēt pri⁹
excuti
cipales
bitores
q̄ extra
nei poss
fessores
ypothec
carum.

Si res aliena pignori data sit fo. cccxxv.

effect⁹ hui⁹ autē tice supra de reuo. his q⁹ p⁹ frau. aliena. l. ignoti. §. de re. cu. l. i. l. i. x. fm doc. Et de hoc in spe. de so. et obli. §. i. ver. sed ecce immo si alij dōauit ppetat reuocatoria qz forte dōbitoz i fraudē alienauit: prio est illa agendū. §. de magistra. pue. l. i. vel §. debitorē debitorum. Illud aut certū v⁹ q⁹ pmo agendū sit con tra debitorē vt. d. l. i. §. qñ fil. vel priua. Sed quid si fecerit debitorēz excōdicari: Lōsuetudo approbat q⁹ videat excuslus: cū ecclesia nō hēat quid agat vltra sed certe imo potest reali exequi. vt scripsi. §. de epif. au di. l. episcopalem vel saltē requirere laicos vt ibi. Et quid si debitorē renunciauit huic autentice. Videf nō p iudicare emptori. ff. cōi diui. l. in hoc iudiciū. §. penul. pro socio. l. idēq. §. fi. d regu. iuris quod ipis L. persecutōne.

In q⁹ causis pi gnus tacite strahit.

Uniuersa ^{[Tēse tur] sic} §. si pp publi. pen. l. i.

Certū est ^{[Obligari] ta} cite. §. d priui. fit. l. i. r. ij. vide. §. d bo. p scrip. l. si q⁹ post hac. §. s. i. his. [Ad expmere] si sic i ciuitate. ff. ad mūici. l. si se / hz gl.

Quāuis ^{[Tacita] dic} §. d p. pig. l. i. [Nulli prudentiuz] vide scripta in l. seruo. §. e.

Satis ^{[Bona eaz] sec⁹ i} alijs. §. de priuile. fit. l. i. [Alii] et filioz. §. de primis pig. l. fi. l. xij.

Si non inducta. Lollo vl manu [Illata] dorso [pi gnos] dic. supra locati. l. certi [Pre textu] dic supra cōmo. l. fi. [Adora ri] qñ sunt obligata.

Si mater ^{[Sacramen tu] hodie nō} iurat sed pena remanet / hz gl. [Ob noria] supra qñ muli. officii. tu. l. ij. i aut. de nup. §. sin autem. colla. iij.

Sācimus ^{[Tacite] §.} loca. l. certi.

Si aliēa res pig. da. sit.

Rocuratoz ^{Dee} ^{stic} nat⁹ ad certū qd r nō ad hoc sec⁹ si hēet liberā vel gñalē: r dñs p suenisset: ff. de pig. ac. l. vniuersoz. r hic nō f. [Exceptio] §. e. cū res. ff. q mo. pig. vl ppothe. l. i. §. d p di. mi. l. vtere. ff. d reb⁹ eoz. l. si pupilloz. §. penul.

Si probaueris. [Ag] que non presumit nisi p bef:

85

Nota.

Seruo ^{Hoc regulare. ff.} de furtis. l. q vas §. fi. Fallit in casibus quos notauit. §. de rei ven. si vt pponis. Itē fallit i vniuersitate. ff. de peti. here. l. si rē. ff. de lega. ij. l. i perator. Itēz vbi q⁹ ex eo tenet qz res ad eum peruenit. ff. d tutori. l. ij. §. peruenisse. Itē fallit. §. de rei vendi. l. mater.

Si tibi ^{[Conueni] dic. ff.} d furtz: creditori. z. l. creditoz. z. l. eū q. §. subscribit.

Sup ypothecis. [Distractozes] forte nō sic in alijs [Dare solent] id est supponere. §. d inoffi. testa. l. oēs / obligando omnia bona. Sic nō obstat. supra. e. Quis [Abilitiam] id est prebendā. [Pro banf] et sic hoc casu creditoz hz pro bare. in precedentii non.

Aut. **Qd obtinet** Sumit i corpore d exhi. z introducē. reis. §. optimū: col. v. r expone i fine [S3 si num⁹] qz nec vxoz nec filij loco ei⁹. nec illi q sic mutauerūt. sed tñ eoz pecunia fuit res empta,

fm glo. dic q immo pbata scientia supra ad vel. siue dic ibi iunge. f. de renissi. pig. l. i.

Curator. [Accipiat] tuc pot. ff. de pig. ac. l. i. S; hodie est op^o decreto / fm glo. supra de admnu. tu. l. lex. S. i. nisi in necessarijs. supra ti. i. l. fi. S. oesensionem.

Nec si maior. [In potestate] idē i emancipato / fm glo. [Retuā] nec peculiare. ff. q res pig. obli. pos. l. i. S. i. fm glo. dic vt. f. e. l. fi.

Cures. Dic q vbi dbitoz rē obligat: vt for. lū obligare ius qd hz in ea. ff. de pig. no. l. grege. S. i. ff. q po. in pig. ha. l. iij. S. i. tale quale est siue i re siue ad rem siue p re. Vbi vero nulluz ius hz: aut obligat sub cōditiōe: r dic ff. e. si fundus. S. aliena. Aut simpliter / r tuc aut scienti: r hz creditor retētiōe. ff. de pig. l. i. Aut ignorāti: r hz locum hec lex. Sed in eo qd hic glo. dī q sufficit probare possēsionē: sunt glo. varie. nā qnqz dicūt q opy pbare dominiū: vt notat supra de saluta. iterdic. iustu. de ac. S. itē seruiana. Anqz p bonā fidē r titulū. ff. de pig. ac. l. rē alienā. Propter qd dic q vbi agit d debitoroz. q sufficit pbare illū possessorē fuisse. Itē si cōtra successorem eius singularem vel vniuersalē. ff. de pig. l. inter eos. r d reg. iuris qd ipis. Si d extraneū tertiū: pbare d bonā fidē r titulū. S; dominiū tenet pba re nisi ageret directa.

Quid si d bitor poterat solā possessionē aduocare iuxta illd qd no. ff. de pdi. fur. l. r iō. S. fi. Dic q creditor illā solay aduocat r pcludit si ad rē: s; ad possessionē: sicut dī i debito. f. ti. l. i. l. nomen. Et de hoc in spe. S. sed qrif. de solu. et obli. S. i. ver. quid si probo. et ver. sed quid. columna vltima. vbi dicit posse agi ypothecaria pro realia et a debitore possessa. si heres cōpleuit prescriptionem.

Que predictum.

[Roceat] nisi scient. s. l. ij. [In bonis fuerit] dic. f. ti. i. l. qui filios.

Si in rē. [Accipiū] dic supra. l. curator

Nerū. [Procuratorē] dic supra. l. i. r. l. nec si

hoc addito qz peculiare rem pot si hz liberā. ff. de pig. ac. si cū videret. S. fi. [Colonū] f. de agri. r cens. l. p colonum li. xi. [Ductozitatib⁹] idē in emphyteota: nisi ad tēpus suuz ff. de pig. l. lex vectigali. Et vasallo i feudo. de iuesti. de re alie. fac. S. rei nisi meliorasset: vt ti. hic fini. lex. S. si vasallus. ff. de bo. vā. cū ideo S. si in libertinum. de iure fisci statum⁹ S. cornelio. de dam. infec. l. si finita S. si vectigalibus.

Emphyteota vt vasallus an obligant.

Que res pignori obligari pnt vel nō.

Vlūnos. [Remi- nez] nec feudū. vt in spe. de pig. S. fi. [Bñali] ff. de dona. l. filituffamilias. q i frau. cre. l. i. p[er] [Bationis ē] dic extra de reg. iuris. si cōcessionis. li. vi.

Cum constet.

[Cōtrahi] idē ypothecā ne obstat isti. q. mo. re dhi. obliga. S. i. [Cogitasse] f. de vol. l. i. ff. de lega. l. i. feruum filij. S. eum.

Si monumento.

[Prohibente] dic supra d sacrosā. eccl. l. sancimus. sed iusiferendi sic. supra de reli. l. monumentoz fm gl. [Religione] nec decima sed fruct⁹ eius sic: in spe. de pigno. S. pe.

Decime nō ypothecāt.

Nomen. [Bñali] qd si post obligatiōne cessit actionē alicui tertio: an potest agi ptra illū si exigit debitum. [Tertioz a te] vide infra de nouati. l. iij. [Utilibus] quas d bitor habet directas vt vtili ypothecaria: s; gl.

Quid vi deat obligare debitor.

Quid sit pbādum agenti ypothecaria.

Hose de bitoz ob ligato q̄ actio cō- p̄tit.

in aut. de fideiuss. §. sed neq. colla. l. Sed roffre. dicit nō p̄petet̄ p̄pothe caria p̄ noie. Et idē Jac. de ra. que opi. videt̄ ꝑa ybi nō p̄petebat debi toꝝ nisi ꝑsonalis. Sꝫ si haberet ꝑpo thecaria ꝑtra debitorē suū: creditor eam intentabit ꝑ candē viā. [Sꝫ quid si debitor cessit actione: an pōt agi ꝑtra cessionariū? Itē videt̄ ꝑ ꝑ dicta. Et sic si ꝑbitoz soluit cessiona rio anteq̄ ꝑrimus creditor agat cō tra debitorē. vñ ille ꝑrimus creditor oꝝ remedio desitutus: nisi subuentia tur per illa q̄ scripsi. s. de iure bli. l. fi. Et eodē mō si actio q̄ cōpetebat debi toꝝ sit ꝑscripta. ff. q̄ mo. pigñ. sol. l. sicut in ꝑri. Et prefer̄ hec vti lis directe. ff. de pig. ac. si ꝑuenerit. [Ad id qđ] hoc in quantitate. secus in specie. ff. de pigno. l. grege. §. i. in ꝑri. Item dic q̄ hic nō habet locū aut. hoc ita vt dixi supra ꝑ ac. ꝑobl. l. fi. cum aut. ibi posita.

[Spen eoz] De feudo dic. s. l. i. [Pignoz] in spe. de ꝑrio ꝑcreto. §. restat. ver. qđ si re. [Interuenerit] nisi in subsidiū. ff. de re iudi. cōmo- dus: ꝫ ibi no. supra ꝑ execu. rei. iudi. stipēdia. Sꝫ fructꝫ bñficioz pñt o- bligari. imo ꝫ ipm bñficiū. extra de elec. cū dilecti. de pig. c. p. dic ibi.

[Qui filios] [Circūue- nit] ꝫ reles gatur: vt in aut. vt nulli iud. §. q̄ au tem. coll. ix. dic supra de ac. ꝫobl. aut. imo. [Itē cōsistere] nisi in casu supra ꝑ ꝑa. q̄ fñi. distra. l. i. fm glo. [Obnoxia] id ē q̄ sunt in cōmercio. Itē obest. ff. ꝑ ꝑac. l. si a me. Sꝫ qđ de oblidibꝫ? Dic posse eos vari ꝫte nerī. ff. ꝑ testa. l. oblidēs. de iur̄ fisci: diuus. nisi essent clerici: de iureiur̄. ex rescripto. xxiiij. q. viij. vt ꝑidem.

[Executores] [Tribu- toꝝ] ꝫ sic loquit̄ in ꝑuincia fm glo. Sed idēꝫ vbiqꝫ infra. l. ꝑꝑia. ꝫ ibi no. [Sup- plicio] nisi qñ non potest aliud repe rire: fm gloꝫ. supra de executione

rei iudi. stipendia. Itē dic q̄ possūt recipere a bāte spēre. vt hic nō. Et itō forte talia veniūt in gñali obliga tione. Sed hec lex inuit ꝫ: cuz dicit si quis intercessit. Itē intellige hāc nisi haberēt supabūdantia ꝫ de aq̄ duc. si quis per diuinā. l. xi. de nauit. non execu. l. ij. de ope. li. l. patronus

[Si quis] [Pertinetiū] res meas ibi o- bligo. ꝫ. [Ad futuras res] secus in legatis donatiōibꝫ ꝫ alijs ꝫctibus per quos dominū trāsser̄. ff. ꝑ au. ꝫ ar. le. l. si ita. §. man. l. si mandauit ꝫ. is cuiꝫ. ff. de verbo. oblig. l. cuz stipulamur. ꝫ. l. si a colono. Sed in actiōe ꝑ socio idē qđ hic. ff. ꝑ socio. si societate vniuersaz. fortunarum. Itē quod hic dicit̄ obrinet i tacita ꝑpotheca/ fm glo. Sed Jo. ꝫ. Sed ꝫuis extendat ad res futuras obli gantis: nō tñ heredis. ff. de pigñ. l. paulus/ hꝫ glo. nisi testator possedis set tꝑe vel a tꝑe obligatiōis: vt dixi supra ti. l. i. cū res. ꝫ vide. ꝫ. qui po. l. pi. ha. l. fi. Quid si qđ ꝑmittat sub obligatiōe bonoz suoz/ vel sup tas li re vel ex ea: an ex hoc ꝫatur obli gatio realis? Dic. ꝫ. de dona. si quis argentū. Sed huic. l. ob. l. i. ij. rñ. ff. de pig. Sed ibi specialit̄ obligauit.

[Qui potiores in pig. ha.]

[Di pignꝫ] [ꝫrio ri] se ꝫ vēdidit. ꝫ. ti. ij. l. i. [Sola uerit] hꝫ ecō tra ꝑoz cre- ditoz etiā possidēs ꝫt si vult offerre scdo. ff. ꝑ pig. l. paulꝫ. §. q̄ pignozis. hꝫ glo. Sꝫ qđ si alt̄ alte ri offerat? Dic q̄ ē melior conditio possidētis ꝫ. d. §. An aut̄ sola obla- tio sufficit? Dic q̄ sic ad agēdū: hꝫ si qđ ad ꝫfirmād pignꝫ. ꝫ. d. distra. pig. l. si postq̄. s. de pigno. l. scbus. [An suos vsus] ff. de vsuf. l. debitorēs.

[Si decreto] Cū ples credit. cōcurrunt/ aut oēs ꝫtēdūt pignꝫ ꝫuētiale/ aut oēs

Necessas ria ad a- gricultu- rā an pñt ꝑzo debi to capi.

An ꝫctꝫ extendas tur ad res futu ras.

ꝫ

Bñficiū an potest obligari

Obsides possunt teneri.

Liber Octauus.

Resolutio quanto plures creditores concurrunt quod preferat.

pretorium: aut quidam conuentionale et quidam pretorium. Primo casu aut sunt eiusdem temporis: et tunc dicitur legi. et non. ff. de pig. l. si fundus. §. si duo. et l. si debitor. et ff. de salute. inter. l. i. §. si colonus. et l. si. Aut diuerforu: et tunc in expressis et tacitis obibus vel partim expressis et partim tacitis est notare regulas quod qui prior et c. et fallacias. §. e. diuersis. dic. ibi. et ff. e. insula. Glo. tñ videtur dicere quod fificus preferit hñtibz tacitas. ff. e. si pignus. §. e. eos. Sed reprobat per doc. s. rem alie. geren. l. i. Ideo tene regulam nisi in fallacijs Secundo casu aut sunt oēs eiusdem tituli. quod ex contractu vel ex causa legati vel damni infecti. tunc concurrunt: alias preferitur qui prior missus est: ut hic in ter. et glo. supra d. bo. aut. iud. pos. l. ij. ff. ut in pos. le. is cui. §. si plures. et §. qui prior. d. bo. aut. iudi. possi. cñ. vñ. d. dñ. infec. l. si finita. §. si plures. Tertio casu hñ etiam locum regula. ff. e. sed et iure: ut in pos. l. si postq. Quid si legatari⁹ non pretendit pign⁹ pretoriū. sed tacitā hypothecā? Videf preferendus creditoribus cyrographarijs. §. l. eos. Et ita non. ff. ut in pos. le. l. is cui. §. postq. Sz illa glo. non est p̄a hñ dñ. quod legatarij non vtunt privilegio hypothecę p̄ hereditarios creditores. ff. de separa. l. creditoribus. supra d. boñ. aut. in. pos. l. i. §. de iure delibe. l. si. licētia. Et ideo videt quod si quis occasione iudicati. ex debito cyrographario fecerit capi rē: quod alius sibi ostēdens iudicatū debeat concurrere cum eo. Quidam tñ p̄ p. l. §. hoc iure. et iunge quod scripsi. §. de iure del. l. si. §. licētia [Cōditionalis] quod non cauebatur.

Cū rēpublicā hic ponit. nā dñ: pprie rēpublica romano rū. ff. de ver. signifi. l. eū qui [Cōtra] xerit [ante] rēpublica. [Iure]. ff. e. si pignus.

C Si fūdū pignori.
Specialiter idem si generaliter / em

glo. et vocat. dum tñ expresse. [Accepisti.] Sed quod in tacita? Glo. dicit quod dubitat. ff. e. si pignus. Sz dñ. dicit semper p̄ferri potiorē tēpe. §. rem alie. gerē. libe. i. Et dñ hoc extra de reg. iur. quod prior. per dñ. li. sexto

C Prior quidez [Creditor] si vult pot. §. l. prima dixi.

C Si gñalit [Pignori] Rec ob §. de pigno. l. ij. [Creditor] In iam q̄sitis. sz in q̄rēdis concurrūt. ff. e. idē. quod dñ iur. fil. si is. et in q̄libz nota. Tñ quidā p̄. §. l. p̄ria. vbi requirunt duo sed illud quo ad hoc vt preferatur in totū. quod alias p̄curreret. Fa. tñ p̄ ip̄is. §. de iur. do. l. in reb⁹. de secun. nup. l. hac edictali. §. in oib⁹. [In] dñ t̄ari. ff. de distrac. pig. l. cū prior.

C Licet [Eū] idē si rē vendi dit et hñit fidē de precii: vt non. in spe. d. solu. et obli. §. quod si prior. et §. quod si vñ. Iuge. §. d. act. em. l. i. [Statim] puenit [alias] sec⁹ / in glo. Quidā tñ p̄. ff. e. interdu. Sz tñ dñ vt in glo. Sz cyrographarijs preferit. licet non sit conuentū. ff. de tribu. l. p̄curatores. §. plane. Sic intellige supra de pig. l. q̄uis.

Aut. C Tēpōssessor
Sumit in aut. de triē. et semif. §. illd quoq. coll. ij. [Proponat] et sic pugnif de mēdacio. ff. de rei vñ. l. fi. de non nu. pecu. aut. §. quod ppriā. insti. de fideius. §. fi. et hoc est quod p̄ri⁹ est sibi sec⁹ si non eēt directe p̄rius. ff. de rei ven. l. officii. vide i aut. §. quod ppriaz alle. et non audif etiam si velle. incōtinēti probare. vt hic non. in glo. Sz quid si negat et incōtinenti ante omnem p̄bationez proponat ius prioritatis? Nō videtur esse locus huic autentice / que dicit probata et c. et quod nondum redargutus est de mendacio: repellitur tamen tanq̄ cōtrari⁹ us: vt notat dñ. extra d. regu. iuris null⁹. li. vi. Et nota quod hic d̄ possessore efficitur petitor: et auditur cōtra

ria proponens in alia instātia. Vel ideo quia reus/non autem actor est sibi contrarius excipiēdo cū talis exceptio nō impediāt cōtestationē.

Diuersis ^[Potiores] fallit. ff. c. l. in terd. s. l. p. r. a. t. a. u. t. itē possessor in fra. l. p. e. r. t. f. i. n. a. supra de pig. l. f. i. n. a. cū sua. aut. in qui. cau. pig. ta. cōtra l. s. a. t. i. s. ff. de religi. l. a. t. si quis. §. i. et l. p. e. Et hic sē glosam.

Eos qui ^[Privilegijs] fallit vt scripsi supra. l. p. r. i. m. a. r. l. i. j. [Que psona libus]. ff. de positi: si hoīem. §. quōt iēs d̄ puileg. credi. dabim⁹. §. si q̄s.

Cuz tibi ^[Acceptat] idēz si erat sibi pmis sa. ff. c. l. i. q̄uis in alijs creditorib⁹ contra. vt. e. ti. potior. [Abortuo] si viueret nō est locus obligationi: qz retineret pro pmissione supra d̄ iure do. l. vbi/ s̄m doc. Quibus obstat ff. ad vell. l. vir vpon. §. i. [Prosequi ratione] pignora que tu tenes. s̄z of ferendo admittuntur. quia res sunt obligate/ alias non: nā cyrographa r. c. [Possē] r. sic nec offerre infra d̄ solu. l. nulla.

Scripturas ^{Quidā antiqui} dixerūt hanc. l. fatuam: per. l. instru mēta. r. l. exceptio. s̄. de pbatī. Alij vero vt Jo. intellexerūt qñ debitor erat absens r. creditores instabant pmissiōe r. venditiōe bonor⁹: r. dicit oēs pcurrere si cōstet de scriptu ra/ alias nō. **Glo.** vero intelligit q̄ p̄fertur talis scriptura p̄uata. que valet cōtra debitorē si alias cō stet per depositiōes testium vel p cō fessionē. s̄. d̄ pbatī. instrumēta. S̄z inter creditores nō p̄iudicat quin p̄ ferat q̄ h̄z instrumentū publicū. nisi esset trino teste notata. Et sic ē vn⁹ casus quo p̄ferat posterior prior. et ita notat. s̄. e. diuersis. Et idē Azō in sūma. r. dy. extra de reg. iuris. q̄ prior li. vi. Et facit. s̄. de dona. ante nup. aut. s̄z iā. Et s̄m hoc videt hic

colligi q̄ cautio p̄uata cū subscri ptiōe trini testiu⁹ facit fidē sicut instru mentum publicū. supra de anna. ex cep. vt perfect⁹. §. sin aut. Et videt notari. r. vi. q. iij. §. pōt. p̄. q̄ si p̄ses. Quod pōt eē indubitate verū vbi requirit scriptura publica r. nō regi tur tabellio. vt dictis. ll. r. extra de elec. c. l. li. vi. p archi. Secus forte in alijs p. l. instrumēta. s̄. de pba. r. aut sed r. si q̄s. Vel dic q̄ illa i casu spā li loquit. Vel dic q̄ in nullo casu fide facit/ nisi testes suis p̄p̄ijs sub scriptiōib⁹ attestent: tūc em̄ facit fi dem r. hoc in vim publice scripture. Cas⁹ aut̄ reperit quo p̄uata scriptu ra cū subscriptiōib⁹ duor⁹ testiu⁹ facit fidē: extra de pba. c. qm̄ s̄ falsa. S̄z qd̄ si agat⁹ debitorē p̄ potheca ria: Quidā dicūt talē p̄uata scri pturā nō p̄iudicare. s̄z p̄iudicet i p̄sonali. S̄z doc. s̄. cū sit eadez rō. Et iō videt q̄ si p̄ferant i se sigillate v l instrumenta publica p̄tinētes p̄fessio nes debitoris q̄ nō p̄iudicēt credi torib⁹ qui p̄ferūt i f̄as vel instrumē ta de cōtractu: dic. f̄. de ho. dā. si q̄s post hac. Vide. f̄. d̄ distrac. pig. l. si eo. [Secrete] non in publico loco. [Notarioz] nō tñ redigā in formā publicā. [Adhibitis] id est rogatis siue nō. [Sic persona] contra de bitorē. [Robur h̄re] quia probant si hoc cōstet. [Quasi publice] et tñ non valet sicut instrumētū. vide extra de elec. c. l. li. vi. extra de fide instr. c. inter dilectos. vbi no. p̄tra. [Acci piuntur] r. nō videtur hec lex obti nere vbi quis vult probare p̄ testes. vt notat in aut. si quis: quā h̄c lege

Aut. C Si quis. Hec aut. loquit qñ p̄cer⁹ excedit qn̄ quaginta aureos. r. fit i scriptis: r. q̄ ad hoc vt ex ea p̄p̄atio fieri possit/ s̄z glo. r. vide. s̄. si cer. pe. l. fin. r. aut. tibi posita. Et sumitur in corpe de fi de instru. §. sed r. si quis. colla. vi.

Assiduis ^[Benē p̄s̄as] p̄p̄t fisci ^[les] l. i.

Uide an scriptura puata faciat fidem.

Libet Octauus.

supra q̄ mo. fa. q̄ hi. satis. Et p̄t fu
neraria. ff. de reli. l. penul. fm glo.
[Mulier possideret] s̄ p̄e possidet
marit⁹. s̄. solu. ma. l. dotis. ff. d̄ acq.
possi. l. p̄poni⁹. s̄. i. dotē. [q̄ r̄ alias
duas]. s̄. de rei vt. ac. l. i. r̄ de iure.
do. l. i. reb⁹ [Nūc p̄pothecā] a tpe
date dotis. fm glo. Vel dica tpe p̄
missionis. ff. e. l. i. fm doc. [Epis]
Mar. intelligit q̄ mulier p̄ferat oī
bus idistincte. Alij distinxerūt inē pi-
gn⁹ r̄ p̄pothecā. Alij dicūt eā p̄fer-
ri h̄ntib⁹ tacitas: s̄ nō h̄ntib⁹ exp̄s-
sas. Et h̄c seq̄t glo. r̄ dy. S̄z Pa. d̄
are. r̄ p̄et. de bel. pti. cū mar. Sed
supposita opinione glo. q̄rit an mul-
lier p̄ferat h̄ntib⁹ exp̄sas i postea
q̄sitis: Glo. dicit q̄ nō. Doc. p̄ p. l. si
is. ff. de iur̄ fisci allega. i glo. Et idē
p̄uilegiū h̄z mulier in bonis foci si
recepit dotē/vel fili⁹er⁹ volūtate. ff.
solu. ma. l. si cū dotē. s̄. nūc trāsgre-
diamur: s̄z glo. S̄z i bonis heredis
nō/fm gl. nisi eēt nata ex bōis testa-
toris. ff. d̄ pig. l. paulus. s̄. i. Vel nisi
testator ea exp̄resse obligasset. ff. de
ma. testa. l. seruus de leg. ij. l. vnū. ex
familia. s̄. i. rē. S̄z p̄. s̄. de testa. ma.
l. suo. qd̄ videf veri⁹. Itē hoc p̄uile-
giū obtinet vbi nullū ē m̄fimonij:
qd̄ tñ abūitio credebaf tenere vt hic
no. i glo. [Hoc ei] nisi heredi extra-
neo. ff. so. ma. l. etiā. [Filijs] v̄l alijs
filijs alteri⁹ m̄fimonij [Deneget]
ff. d̄ vā. infec. l. si finita. s̄. sin autem.
[p̄erogatiuā] p̄t realē obliga-
tionē. Alias. p̄. ff. d̄ p̄uileg. credi. l.
p̄uilegia. [Ad añ nuptias] donatio
nē in qua h̄z p̄pothecā. s̄. de iure do.
l. vbi. Sed nō sic p̄uilegiatā vt hic.
[p̄o lucro fouem⁹] si pactū sit. s̄.
de do. ante nup. aut. eo. cum ibi no.
[Referamus] respice aut. si quis.

Auf. Quo iure.
Sumif in auf. de equali. do. s̄. h̄is
p̄is est. r̄ s̄. q̄ no. col. vij. Et dic q̄
ita demū v̄t aduer⁹ tales si prior
sit vt no. i corpe. Alias nō. vt not. i
l. assiduis. in magna glo. Itē dic q̄

tales mutuātes h̄nt p̄pothecā/ q̄rit
pactū nō on sit vt hic plene no. Et idē
supflue pointur hoc verbū p̄sonali.
Sed ille cuius pecunia res emitur.
ita demum habet p̄pothecam/ si ad
hoc mutuauit: fm glo. Ille qui i res
stitutionem: indistincte.

De his q̄ i priorū cre- ditoz n̄ loco succedūt

Mon oīmō ^{Dico} ^{at ofe}
fert sc̄dus creditor/ aut
extrane⁹/ aut debitor.
p̄rio casu succedit se-
cund⁹ sine pacto. l. i. ff. si. r̄. i. l. i. ff. d̄
potiores i pig. ha. l. potior Secūdo
casu sūt duo necessaria. oblatio r̄ pa-
ctum. vt hic. Si tñ sine pacto habe-
ret exceptionē: si possideret: vt no: ff
de distrac. pig. cū prior. Et itellige
oblationem r̄ pactū videlicet q̄ a-
gatur vt loco p̄mi succedat: r̄ pign⁹
sit ei oblatum. vt hic no. Tertio ca-
su tria/ videlicet pactum/ r̄ q̄ illa pe-
cunia prim⁹ fuerit dimissus: r̄ quo
ad hoc fuerit data: vt hic not. i glo.
Sed in. l. aristo. no. q̄ quattuor sunt
necessaria. Sed hec vera sc̄dm doc.
[Sed an in p̄rio casu r̄ alijs trāsf-
eat personalis?] Quidam q̄ sic. ff. d̄
re. eo. l. i. s̄. fina. supra de contra iur̄
di. tu. l. ij. Sed hoc durum nisi fiat
cessio. ff. d̄ leg. l. l. si res obligata. Et
hec actio que transit non est eadem
in essentia cuz prima/ sed omnino si
milit: vt hic in glo.

Cum p̄ patre ^[p̄riuilegio]
pactū de p̄riuile. ff. si cum. r̄ l. fina.
[Tuo nomine] secus si debitor. ff. d̄
condi. inde. si pene. [Solutū est] p̄o
pignozibus recuperandis.

Si potiores ^[Emiso]
se] r̄ p̄-
ctum appositū. [Defensioe] nō age-
ret p̄pothecaria. ff. de regu. iur̄. neq̄
pignus dic plenius. l. proxima.

Si prior ^[Sc̄do credito]
eri] supra. ti. l. i. l. i.

Quib⁹
p̄feratur
mulier

Nota.

28

Si sc̄dus
creditor
succedat
in p̄po-
theca.

An sit lo
obligato
ni p re o
bligata
p reddi
tibus.

r. l. cū tibi. Sz qd si prior hz rē obli
gata p redditib⁹ pperutur. Et loc⁹
obligationi/p. l. cū tibi. Sz itelligē
do eā put doctores eā itelligūt/ fac
cit ad pūū. Et vř durū q pūoz credi
toz cōpellat vendere. Sz tñ facit p
prima parte. ff. de solu. l. calipo.

C Si antiqoz credi.
pign⁹ hēdiderit.

S I vendidisset
Licite. f. l. ij. [Supereē]
nisi eo pacto vēdidisset.
ff. de pigno. ac. l. si cū vēderet [Vel
vēdiderit] idē vř si (ex quo recipit i
solutū) alij creditor vendidit: r. fm
Ba. d. are. ppter pcedētis. ff. d. iur.
f. l. l. tici⁹ [Debitū] nō ei vř extictū
pign⁹ ex quo nō fuit ius in cōmuta
biliter q̄sitū. ff. de ex. rei iudi. l. fi. §.
latinus nō sic in fideiussore. in spe.
de fideius. §. fi.

C Obligata [Recte] se:
tñ empro: hz exceptionē vsqz ad sū
mam debiti vt hic no.

C Si cōmunis res
pig. da. sit.

H Kater. Facit. §. d.
omu. re. a.
li. l. i. z. ij. Fise⁹ tñ in to
tū alienat. vt. f. de ven.
re. f. l. i. fm glo. sz forte nō in totū
obligat pseriti in dubio: vt dixi. su
pra de quadri. p̄scrip. l. bñ. **C** Sed
qd si post talē obligationē fit diuis
sio inter fratres: Et solū obligata
pars q̄ cadit in psonaz obligantis.
ff. de ac. emp. l. iulianus. §. idem cel
sus. Sed doc. dicunt portionē cuius
libet cespitis remanere obligatā. ff.
qui. mo. pigno. vel ppo. sol. l. si p̄sen
ferit. §. fi. Et ibi notatur. Et §. idēz
celsus loquitur iure personali.

C De p̄torio pigno

re & bt in actiōib⁹ de
bitozum ac.

C Pretoriū pign⁹ vř qñ fit missio
Judiciale qñ capif ex causa iudica
ti dic. ff. de pigno. ac. l. i.

S I p̄torizū [Hoc eis]
vt puta vo
catis debitorib⁹ r p̄stena
tib⁹ iudex iubebit id eē i pignore.

C Veteris [A iudicibus]
vt i p̄mo v̄eres
to vel qñ fit missio vt. §. vt le. no. ca.

C Si ex cā indicati
pign⁹ captū sit.

R Es ob cām.
[Subēdi] qz ordinari.
ff. d. re iudi. l. a diuo. Et
dic q bōa p̄nt distrahi
z subhastari p iudicē exequētē. Et
pōt creditor venire ad licitationē. f.
l. pri. Sed adijci nō sine subhasta
tiōe/nisi aucte p̄cipis. f. l. fi. z. d. l.
a diuo. §. si pignora. z ibi nota. Vel
dic q nec ēt cū subhastatiōe/ etiā si
nō reperiat empro: nisi p p̄ncipē.
vt. d. l. fi. Sz p̄ma seruat de p̄uetu
dine. [Iuste] id est p̄uentionalis.

C Cum in causa.

[P̄ter eū]. i. p partē. [Postulauit]
nisi iudex ei p̄mitteret. ff. d. re iudi. l.
miles. §. q̄ iudicati. vide. §. vñ. vi. l.
meminerit [Iudicat⁹]. i. p̄dēnatus
[Alteri⁹]. ff. de lega. ij. l. si dubiū. §.
fi. Et dic officio iudicis vendentis.

C Si pign⁹ pigno/
ri datum sit.

A Tiaz [P̄osse] vsqz
t̄tio. i. spe. d. pi
gno. §. i. §. qualr dic ibi.
[Teneat] v̄ādo actiōez
z exceptiōez. ff. d. p. l. grege [V̄sūfru
ctū possessiōis] causale vř formale.
B ij.

Pignus
iudiciale
z pign⁹ p̄
torizū q̄re
differūt.

Si p⁹ ob
ligatiōez
rei cōis
fit diuis
sio.

nō eīn p obligatōe nō extinguit: cū ius seruitutis nō trāfferatur. ff. de vsufu. l. arborib⁹. §. itē si q̄s [Uēdit] iuste ex pacto vel ex lege [Rescidi]. §. si aduer. credi. l. i.

Si creditor? [Intercessu.] Quid si creditor alij pignori dedit qui illicite rez vendidit: nec pōt reperiri secūsus creditor: nec emptor: nec res? Dic p̄mū nō teneri/cū legis auēte tradiderit. Vide i spe. de pig. p̄. qd si tibi

De partu pignoris.

Art⁹ [Placuit] dū tñ p̄cepit apud debitore vel creditore. ff. d pig. ac. l. si puerit. §. si fūdū. [S; si apud ep̄tozē: n̄]. ff. d pig. l. paul⁹. §. si inācipia. Itē dic idē d fetu gregis. ff. d pig. grege. In fructib⁹ autē dic q̄ si d̄bitore manēte d̄no idē d̄bitore fruct⁹ recipiat q̄ sūt obligati. Itē si alij? dū tñ nō sint p̄sūpti bōa fide. ff. d pig. l. i. §. cū p̄diū. z. l. si fūd⁹. §. inēdū. S; si d̄bitore trāstulisset d̄nū rei obligate: tūc n̄: nisi p̄mo eēnt facti z extaret: km̄ doc. z vide i. d. §. cū p̄diū. z. §. q̄. ca. pig. ta. p̄. l. q̄uis.

Cum pignoris.

[Potuit]. §. d pig. si d̄nū [Lōsīgnatū]. §. de pignorb⁹. l. creditor.

De remissione pignoris.

S; te māumissū Multa hic p̄currūt qz sciuit z tacuit i actu q̄ nō poterat als valere. §. si alie. res. pig. l. ij. Itē qz sic diu morari p̄misit. §. de pa. po. l. i. §. d̄ peti. here. l. si fili⁹. Et sic nō obstat. ff. qui. mo. pig. sol. l. paul⁹. Et hoc facit ad q̄ōnez de illo q̄ post electionē vidit suā p̄bendā conferri et d̄dirit: q̄ nō h̄z regressus si electio i firmef. Itē ad aliā de ep̄o qui vidit

p̄sbyterū vouere pegrinationem z eā arripere z nō cōtraxit qz non posset eū priuare. extra de regu. iu. qui tacet li. vi. in nouella. dic ibi.

Si probaueris.

[Et consentiente] expresse dic. §. l. pri. si alie res pigno. l. ij. [Lōsēsu] ff. de pig. acti. l. i.

Si ignorante.

Si sciret dic. §. q̄ res pign. l. ij. [Utinuito] Quid si p̄sensit? Glo. d̄t n̄ esset remissum pignus: s; km̄ p̄ferri ff. q̄ po. i pig. ha. l. creditor. §. si tecū l̄bu. p̄tra q̄ multos h̄z sequaces. ff. q̄. mo. pig. vel p̄po. sol. l. paul⁹ [Mōlesit] nō tñ p̄ferri i postea q̄sitis. ff. d iu. fisci. l. si is. [Quid i priuato?] Dic: §. q̄ po. in pig. ha. l. ḡnalter.

Cū te

[Uedicari] dic. §. e. l. fina. [Inutiliter] q̄a dolo vel metu.

[Uisitatio] qz vtracqz remissio d̄ iurē i probaf. sec⁹ si alta. ff. q̄ mo. pig. sol. l. i. §. iūcta. l. etiam. §. ad velf.

Si eo tempore.

[Pro grāmate] id est scriptura pu blice posita. vel p̄ puincias directa km̄ glo. [Quid si p̄tozē?] Mō v̄f idē cū paucis innotescat. i aut. de litig. §. oēm. col. viij. S; p̄suetudo tenet p̄riū. [S; qd si nulla sit subhastatio: sed iudex noiatiū p̄figit temp⁹ certis creditoribus?] Ū q̄ fiat eis p̄iudiciū. §. d̄ i ge. ma. l. diffamari dic ibi. [P̄ntes] sic q̄ edictū poterit ad eos puenire. Quidā tñ dicūt p̄ntes in dyocef. vel puincia. vt extra q̄ ma. accu. poss. c. fi. §. de bo. aut. iudi. pos. l. fi. d̄ prescri. x. vl. xx. an. l. fi. Ū dich⁹ dimitti iudicis arbitrio. [S; an ligat si subditos vt si iudex laicus subhastet: an legent clerici?] Ū q̄ n̄. extra d̄ p̄siti. c. q̄ i eccliaz de iudi. at si clerici. S; pōt dici q̄ p̄grāma eos nō ligat: s; ius h⁹. l. facto p̄grāmate. Si vis tene

Vide nō bilt q̄nt z q̄ creditores vis denē iuri suo renūciare n̄ p̄ parādo i termino a iudice statuto.

Fructus rei obli gate.

qui vidit suā p̄ben dā p̄ferri z nō p̄dic xit.

Ū

re ptrariū vide. **H**osti. extra de solu. c. fi. [Admisse] hoc vtz in creditoribus puris. **Q**uid in cōditionalibus? **H**ō videt q̄ possint psequi ante conditiōis euentū. ff. de pig. gre. g. §. si sub p̄ditōe. **D**ic̄ §. p. l. illam. **H**ōt em̄ prestari de iure suo r̄ se op. ponere. ff. de sepaf. l. creditorib⁹. ex qui. cau. in poss. ea. l. in possessione. **F**acit p̄ r̄ contra. qui. ad liber. pro. cla. nō licet. l. pe. **Q**uid §. si credi. tor h̄ r̄ obligatā p̄ redditib⁹ annu. is. r̄ nihil ei debet de t̄p̄e p̄teritor. **H**ō videtur eē loc⁹ huic legi: cū nō h̄eat qd̄ psequi nec cām agendi. de. inoffi. test. l. eū qui. **S**z p̄t̄ vici p̄riū debuit em̄ se opponere: r̄ nō sic deci. pere emptorē. p. l. in praedictas. **E**t hec in prestat. ionibus. qz in iuribus que rōne rei prestant sicut cēsus vel canō possz p̄dicū: cū nō videat vediti. nisi ius emphyteoticum. ff. de con. trahē. em. l. q̄ tabulas. de actio. em. l. si sterilis. **S**z qd̄ si fiat subhastatiōes r̄ plures creditorē se opponūt oēs pretendētes ypothecariā p̄ de. bito: nūquid cessabit ayēditōe q̄s q̄ de iure eoz sit discussuz? **H**ō vide. tur. s̄ p̄ciū vtz poni in manu iudicis vt illi tradat quem potiozēz inueni. et. cū oīno vēdendū sit infra de iure do. impe. l. si. §. si nō creditor postq̄ ff. de iure fit. l. res. §. i. **H**ō p̄t̄ eē ve. rū si ex causa iudicati subhastat: r̄ p̄ simpliciter debito nō perpetuo. vt. ff. de re iudi. l. a diuo pio. §. q̄ si res in fiti. **A**lias videt̄ suspēdēdū r̄ res tra. denda primo creditori nisi scōs offe. rat. s̄. qui. po. i. pig. ha. l. diuerk. **E**t h̄o maxie si aliq̄s se opp̄eret p̄ dno **S**z qd̄ si ille q̄ fecit subhastari h̄eat iudicatū vel sniam/opponentes pre. tendūt ypothecarias primas nō tñ iudicatū nec lras s̄ p̄bare volūt p̄ testes? **D**ic̄ eos nō admittendos ni. si h̄eant p̄batiōes paratas. nō tñ p̄ iudicabit iuri eoz quomin⁹ possint agere ypothecaria. extra de testib⁹ ventēs. de sen. r̄ re iudi. cū sup. ff. de re iudi. a diuo pio. §. si sup. ar. s̄. d̄ or.

di. cog. l. fi. **E**t sic forte vtz itelligi su. pra qui po. in pig. ha. l. scripturas. **S**z qd̄ si ille q̄ fecit subhastari se. cit expēsas in subhastando. **D**ic̄ p̄i. mū aduocātē r̄ expensas ei debere restituef. s̄. d̄ bo. au. iu. poss. l. fi. **E**t facit quod scripsi. §. de requi. re. l. i. **Q**uid si res subhastata / fuit dis. tracta r̄ p̄ciū traditū cuiētū (qd̄ fies. ri p̄: vt no. in. l. a diuo. §. si emptor) r̄ cuiēs p̄iūpsit. **D**ic̄ liberatū d̄bito r̄. ff. de distr. pig. l. q̄s r̄. **S**z cuiēs tenef. ff. de euit. l. si pignora. **A**l. ille q̄ eū noīauit si cautionē nō recepit. §. de peri. nō. l. l. i. §. i. **S**ed §. quē aget ypothecaria prim⁹ creditor in. casu quo fuit p̄status nihilomin⁹ res vedita vt supra scripsi? **V**idēt q̄ §. illū qui recepit pecuniā. **Q**uod dic vt scripsi supra de iure deli. l. fi. **E**mp̄tor vtz esse secur⁹ q̄ auctore p̄. toze possidet. ff. de acq. poss. l. iuste. ff. mā. l. si mandauero. §. si curator. d̄ reli. l. sed si quis. §. i. **E**t eodē modo si creditor qui faciebat subhastari fecisset pactus cum aliquo de p̄mis creditoribus: quia audietur non ob. stante subhastatione.

Nota.

Nota

me me a
dico faber

Si ypothecas ^[De stras] hēte p̄ subhastationē. vt. §. sedur r̄ facit supra. l. pri. **V**el sine. r̄ tūc fa. cit supra d̄ q̄dri. p̄scrip. l. bñ. dic̄ ibi.

Creditricē ^[Eandem cautionez] infra de dona. l. i. §. de solu. l. pecunie **S**ecus si pignus redderet: quia nō videtur dare. debitū. ff. de pactis. l. labeo.

Cū ex causa ^[Mente] quod pre. sumitur. ff. qui. mo. pig. vel ypo. sol. l. i. [Instaurari] ff. de solu. qui res. §. a reaz. **F**allit supra si aduersus trāf. ac. l. prima r̄ scda. supra de non nu. pecu. au. cōtra. qui. ff. si ex noza. cā. aga. l. iij. km. glosam.

Res pignoris ^[Lōo sensu] eozū] dic vt supra. l. i. r̄ ij.

§. ij.

Solita Dic qd aut res re-
dit ad debitorem
ex pristina cā. r durat obligatio. ff.
qui. mo. pig. vel ppo. sol. l. volūtate.
Aut ex alla r tūz aut p̄sensu sub spe
habēoi debitu. r nihilomin⁹ durat.
vt. e. ti. sicut. §. illd. Aut simpliciter
r tūc si cōfret qd haberet aīn libera-
lem: nō durat: nec reuincit: vt hic r
si sit dabiū videf qd sub spe recipiē-
di debitu. vt. l. sicut. §. supuaciuū fm
doc. quod est vez si aliquibus indi-
cijs pbaretur habere debere spem:
qz forte spes dabatur. alias videtur
in dubio hanc. l. obtinere r ius suum
remittere ar. §. de in off. do. si pater
ff. de leg. i. si domus. §. fūi. supra. e.
cū ex cā. r. l. cū te. [Ikerū] sed nō ex-
tēdit ad hoc. qd habito respectu ad
t̄ps obligatiōis nō erat futurū sed
p̄ns. r tō nō venit sub illis p̄bis. cū
necptes sentirent qd venire deberet.

**Etia ob cyrogra-
phariam pecuniā pi-
gnus teneri posse.**

Pignus [Si noua-
tiōe] volū-
taria. sec⁹ si necessaria. ff.
de pign. ac. l. solutu. i. rñ.
r hoc qz p̄ns actio peni-
tus extinguit. alias sec⁹. ff. d. pactis.
l. si vn⁹. §. si cū reo. §. ti. i. l. debitu. ff.
qd me. l. illd. Vez est tñ qd liberata
p̄ volū nō reponit i statu sicēt p̄iu-
diciū tertij cū vol⁹ sit p̄sonalis: s; p̄
metū sic. cū sit in rē scripta actio qd
met⁹ cā. Itē dic qd nō nouat stipulā
do/ nec pignora pignorb⁹ addēdo
ff. qui po. i. pig. ha. l. creditor. Et fa-
cit. ff. de pig. ac. l. solutu. i. [Trāstu-
liti] ab alio nouandi an iō stipulā-
do: Qd hodie nō p̄sumit. §. d. noua.
l. si. fm glo. [Persecutionē]. ff. de
pig. grege. §. etiā. [Ac si i possionē]
Querit an p̄ debito naturali tñ pi-
gn⁹ possit retineri? Glo. videf hic sē-
tire qd nō in solutiōe p̄rij. l. p̄ retētiō

nē. §. de vsuris. Et idē Ja. de are.
S; qd si creditor nō possidet sed
agit hypothecaria? Dic ipz repella-
si d̄bitor offerat d̄bitū p̄p̄thecariū
ly nō cyrographariū: vt hic no. S; z
si d̄bitor nō offerret/ r p̄p̄theca pe-
ueniret ad manū creditoris tūc reti-
net. Quid igit si cū creditor pos-
sidet p̄cessit p̄cario d̄bitor? Dic qd
nō pōt reuocare si d̄bitor ei offerat
debitū p̄p̄thecariū. ff. d. p̄ca. l. si de-
bitor. Et idē dy. Et h; hec. l. locū si
pign⁹ erat d̄bitoris. sec⁹ si extranei
fm glo. r doct. Itē h; locū i oi debi-
to etiā sine cyrographo quicqd etiā
debeat ex q̄cūq; p̄ctu: vt hic plene
no. p. glo. r doct. Et in debito in diē.
vel sub p̄ditiōe si p̄sona sit suspecta
ff. de pig. q̄stitū. Itē in p̄torio pigno-
re: vt hic no. Sed tñ p̄ tali pecunia
nō pōt vēdi pign⁹ vt hic no. Querit
tur qd si p̄ alio debito creditor has-
bebat aliud pign⁹ min⁹ sufficiens?
Dicūt quidā nō eē locū retētiōi. §.
de pac. puen. l. fūi. Alij p̄. S; p̄ pri-
mo facit hec. l. r hāc. spe. ti. de pig.
p̄. pone. [Debitores] sec⁹ si fideius-
sor. §. de fideius. l. ij. r ibi no. [In se-
cūdo creditore] S; an i emptore lo-
cū h; cui d̄bitor sine volūtate credi-
toris vēdidit creditore possidētē?
glo. dicit qd sic Et sic videt exceptio
p̄sonalis. S; dy. in silt vics in exce-
ptiōe p̄p̄sationis qd sit realis. vt. l.
doli. ff. de nouatiōib⁹. r extra de res-
gu. iu. exceptionem obijciens li. vi.
S; an idē in fideiussoze redimē-
te pignus. Dic. §. de fideius. l. ij. vbi
de hoc. S; qd si cyrographari⁹
creditor redimit pign⁹: r habuit ces-
sionē a creditore p̄p̄thecario? Quo-
des p̄ hāc. l. qd possit p̄cario suo debito
retinere. Quidā tñ cōtrariū. ff. qui.
mo. pignus vel p̄p̄the. sol. l. fi.

De distractiōe pig.

Hindū [Ipo iure]
opposita cō-
p̄satiōe: fm gl. [minie
pōr] dic. §. d. pig. ac. l. i.

Vide an
res ypo-
thecata
alienata
p̄sensu cre-
ditoris
reicidat
i p̄p̄the-
cam.

Uis q̄r-
r q̄s pi-
gnus pro
d̄bitor p̄-
rogra-
pharioy
alio pōt
retineri.

Creditor [Precario] id est debitor. zc. glo.

Cypothecis [Fideiussor] s. si cer. pe. l. si pro mutua in fine.

Creditor Dic qd ubi actus est ut possit vendere si est opus denunciare. Si vt non possit vendere: dz denunciare ter. Si nichil actus sit. semel. ff. de pig. ac. l. ij. vt hic no. f. de iur. do. impe. l. fin. Et caue qd hic supponit qd venditio no annullat. f. e. si cessante. z. ti. ij. l. cum f. secus si iudex venderet exequendo. infra d. iure. h. si. l. fi. r. s. de rescin. ven. l. fi. f. te sec. si res esset minoris vt. s. si aduer. ve. pig. l. ij. [Debitori] publico infra. e. qd spali [Testato] i. cu testibus [Per fraudes] culpam etia leueni / km odofre. ff. de pig. ac. l. si seruus [Lopetit] scz pignozaticia directa. km glo.

Si residuu [Arbitr] i. calculato re [Supfluo] si no obtulit sz se patu soluere dicebat: sz alienatio. sz rescidit. ff. d. fici. ve. l. pe. dic. f. e. si puf. f.

Qdum Et sic p modico pot totu vedere. f. ti. i. l. ij.

Quid si pler res sint obligate z vedidit re maioris pccu: cu ex minore possit pccu hre? Glo. dt qd non vt bona fide versari. Et idem doc. sed tn no rescindit venditio. s. e. cre ditor dic. ibi infra. l. proxima.

Si cessate [Ceditioez] nisi eptoz participauerit. infra si ve. pi. aga. l. i. z. ij.

Si prius [Obtulisti] hoc sufficit ad impedienda veditionem si fiat i iudicio. als n. f. ti. i. l. i. z. ij. f. z. gl. [Deposuit] hoc reqrit ad plenas liberatoez. [Permanet]. s. qd po. i pig. ha. l. i. [Differres] z sic sola sufficit oblatio

Que specialiter. [Et solent] publice p scribendo. s. e. l. creditor. [Letera bona]. s. de pig. l. ij.

Et qui [Negociti]. ff. qua. mo. pig. vel ppo. solu. l. h. cut. s. superuacuu. s. de pig. si nulla ff. de p. hen. emp. l. nulla. [Euidenti bus] opponit qd hoc ipso q rez sz. f. ipsu presumit vt. s. superuacuu. Et sic non hz debitor pbare. Dic qd hic loquitur in casu quo creditor vendit alij. qd factu possessione habuit quam post transfuit in creditoz ti tulo venditionis / qd oia creditoz probabat propter quod debitor oneratur tata pbatioe. Sz si creditoz se per tenuit: sz sumere f. ipsu vt scripsi. s. que in frau. cre. in rubrica. Et sic p cordat. s. de remis. pig. l. fi. Et hec est ratio quare tenet et negatiuam pbare. Ut aut pmissa probari pnt nisi p bea ab initio eos ita pccos: vt si creditor mutuauit pccu vt no fuerit ei solutu: vt si icotineti emit vt dixi circa dicta rubrica. Et potes dice qd pbato q eptoz fuit ymaginari: e pbata negatiua: vt no. i. l. i. s. de codi. ob tur. cau. l. i.

Quis p bet ymas gumariaz venditio ne z qn p sumaf.

Mulier [Creditor] ff. ad vell. l. i. ij. s. fi. [Dario] s. ad velley. si sine. dic. ibi.

Si debitor [Transfue] lit. ff. d. co trah. emp. l. alienatio.

Qui prediu [In vacu] am] de q nemo ptedit. dic. s. d. pba: l. cu res.

Si hoc [Tenentibus] z debi tu pfitentibus z obligatone. als actio ypothecaria eet iuti. [Facultate]. s. de admi. tu. l. d. bitorib. d. pig. ac. l. pignozis. s. fi.

Obligatis [Sollicita] uerit] i. ha buerit penes se.

Un ex multis ff. d. pig. ac. l. si necessarias. s. si vnus. [Non adimit] infra si vnus ex pluribus.

Kei creditor [Perse] cutione] dic. hodie i aut. hoc si. s. de pigno.

B. ij.

an vedes pign te nef nucia re debito ri.

Nota.

Qui a creditore.

[Hon pot] insti. qui. alie. no les. §. i.

Simaritus [Dicit] suo tm no
mine. dic. s. de pig. l. z si frater.

Secundū [In psonā] ff. de pig. ac.
l. si rem. §. finali.

**Debitorē vendi /
tionē pignoris impe
dire non posse.**

Sūt [Debitor] secus
si pdecessor. ff. de
leg. iij. l. pater. §. i. dic ibi.
[Creditor] ff. de le. ij. l. qui solidus.
§. si. §. de litig. l. i.

Debitoris [Cofurari] p qb? fue-
rat obligatū. s. de vsu. l. p retentio-
nē [Depositum] dic. s. ti. i. si prius
[Adodicū] s. ti. i. qdū [Denuncia-
tionē] dic supra. de rei vē. l. ff. fūdū.

**Si vendito pig.
agatur.**

Debes [Tubebit] f
datario agēdo / vel vti-
li rei vēdicatiōe. ff. d so-
lu. l. pupilli. §. gl. Et dic
pig. ac. si fuit pign? si ypotheca: a-
ctiōe d dolo. ff. d pig. ac. si qs i pig.
[S]qd si creditor fuit tm i dolo?
Et agi posset tm i eum. vt hic.
S3 Ja. §. ff. d eo p que fac. e. l. fi. s3
ibi nō fuit pfer? dñi / sic / v3 credi-
tor; q qñ dñs vedit p tate legis. Et
distingue plen? vt no. §. d iur. fit. l.
iij. li. r. qz aut nō tenuit ptractus: et
tenuit ptoz. Aut tenuit. z tūc si fue-
rit in dolo: idem. Si nō fuerit i do-
lo: tūc in subsidiū. [Offerēte] qz eā
debebat. nec ob. §. de euc. si fundū.

Servos [Deat in subsidiuz] dic. s. d rei vē. l. mf.

Si broz Dic supra. l. f.

Cū contra [Consuene] rūt] §. d iu.
do. ipe. l. ff. Et sic nō t3 veditio km
pla. quē gl. vñ seq. Vel dic q tenet.
supra ti. ij. l. si cessante. et. l. creditor.
[Possessorē] dic supra. l. i. [Reuo-
cat] Jettā si velle supplere precium
ēptoz Nec ob. ff. mā. l. diligēt. qz ibi
pfererat dñs in alienatiōe: km gl.

De luitiōe pignoris

Intelligere [Dic] q ac
ē tale accessoriū qd nō pōt
p se stare z obtinet regula
ff. d re. iu. l. cū pncipale cōmunia p.
l. i. Aut pōt. z tūc aut principale ex-
tinguit dispositiōe psummata: z nō
tollit accessoriū. ff. de rei ven. l. solū
§. meū. Aut ante. z tūc aut accesso-
rium veniebat de natura principal
absqz expressione: z obtinet regula.
ff. de in diē adiec. l. si res. de postu. l.
iij. de vsuris. l. eos. Aut fuit expōsū
z tunc aut rō tollendi se extēdit ad
vtrūqz z obtinet regula. ff. qui. mo.
pig. vñ y pot. sol. l. soluit §. fi. z. l. an
penul. z. l. si deferente. Aut nō se ex-
tendit. z tūc aut vtrūqz fuit noiātū
per modū principal. z nō obtinet re-
gula. ff. de eo qd cer. lo. l. cētū. ff. de
fuit. istruc. si cui. depositi. l. i. §. quib?
positis. z hic. Et vō si tendūt ad vñ
uersos effectus. ff. de ver. obl. l. q ro-
me. §. i. d act. z obl. l. traiecticie. §. d
illo. Si nō fuit noiatus vtrūqz: tūc
vñ regula obtinere. ff. d pecu. le. l. i.
z. ij. Ar. ptra. ff. d. statu. li. l. statuli
beri pene in prin. [Subinota] p pze-
scriptionē. s. d pscip. xxx. an. cū no-
tissimi. Vel pone. ff. de sol. l. si qs. §.
fina. ff. ad trebell. l. debitor. §. finali.
Itē hec. l. non obtinet vbi tollitur
principale p solutionē / vel rem iudi-
catam / vel iusur. ff. qui. mo. pig. vel
ypo. sol. l. soluitur §. fi. qz ibi eadem
ratio extingueret vtrūqz, quod hic
non est.

An sube-
lato pnci-
pali tolla-
tur accesso-
rium.

Quasi a-
sgat ubi
tor male
vedito pi-
gnore.

ca

Si reddita ^{[Ad accesserit] dic}
supra ti. ij. si priusq.

Si vnus ex pluri
b⁹ heredib⁹ credito/
ris vel debi. &c.

Manifesti ^{[Diuisi di] dic.}
supra. si cer. pe. l. i. [Te
neri] ff. d. pig. ac. l. solu
tum. §. si creditori.

Actio ^{[Cedat] p hac. l. vi.}
cit roffre. q. i libello
actiois ypothecarie pt pcludi alter
natiue. z ita h⁹ p⁹uetudo curie lai
calis. Sz doc. dicunt q. imo ad decla
ratione z restitutionem. Sz debiti
reddito venit vsq. ad executione. ff.
d. re. iudi. l. miles. §. i. de peti. here. l.
ite veniunt. §. ide rone. Et ide in spe.
d. solu. et. obli. p. qd. si. Sz facit p p
ma opinioe extra d. pig. c. i. l. fis. i. fi.

Si pignozis con
uentione pecunie nu
meratio secuta no sit

Specuniā ^[Dec. l.]
e dyer
bo ad p⁹buz supra de no
nume. pecu. l. i.

De iure domini
impetrando.

Domini ^[Debitor]
si vnuer
so. nisi specificet. §. de
bo. aut. iudi. poss. l. si d
bitore. Sed ipsis specificatis sic. si
t in sit in debito.

Si credito ^{[Vide] dic su}
pra d. diuer. re
scri. l. falso. Sz quid si no acces
sit vsuras sz petyt. Et ide supra d
re iu. l. ad solutione. Ar. p. ff. de in

offi. testa. l. nichil. §. si cum filius.
Detullissimaz ^{[Ex de}
nuciatō
ne] dic. §. d. dist. pig. l. creditor. [Ex
snia] interlocutoria de soluēdo vel
redimēdo. [p⁹ncipale] ide v⁹ i cā
iudicati. §. si i cā iudi. l. ij. z fi. dic in
l. ij. [Tps] z ita hēbit qdriētiū [In
tegra] sec⁹ i pignozē qd i cā iudica
ti capit. ff. d. re. iu. l. a viuo. §. si pig.

De pacti pignozā d
cōmissoria lege. &c.

Quonia ^{[Dic q at pa}
ctu appo
nit iter debitorē z fide
iussorē seu quēlz extra
neū: z v⁹ ēt qd cūq. ff. d. p⁹hen. emp.
l. fi. Aut iter debitorē z creditorē
z tūc aut vt creditor emprū hēat tā
ta pecunia q⁹tū v⁹. Et dic pactū va
lere. ff. d. pignozib⁹ si fūd. §. fi. Aut
p tāta pecunia q⁹tū mutauit: z nō
v⁹: vt hic. Et ide si dixerit se datuz
insolutū p illa pecunia: vt. l. i. ff. d
solu. calipo. Ad ē v⁹ si ab ūtio ita
pactū sit. sec⁹ si ex iteruallo. h⁹ p⁹e.
d. bel. p. supra d. pig. si dña. ff. d. pig.
ac. l. si tici. Itē hec phibitio nō ob
tinet i spōsionib⁹ honestis. ff. d. p⁹es
scrip. p. si rē. §. fi. Nec i arris spōsas
licijs. §. si rec. puin. l. i. Idē dic i ac
lijs arris. ff. d. p⁹hē. emp. l. qd sepe. in
sti. e. §. i. Itē v⁹ pactū q nō liceat re
dimere vsq. ad tps. dū tñ non exces
dat. xxx. an. vt hno. Sz qd si fuit
iuramētū iterpositū: Dic nō valef.

De exceptionibus.
Debitores ^{[Anti}
qua les
ge] xij. tabu. supra. fam.
her. l. ea q. [Doli mali] q
ad directā sed q ad vitē
ipio iure. [Aduersus alios] pōt cū
vni puidere plegādo sed nō stipu
lādo. ff. d. p. obli. l. p⁹inu. §. ff.

In actio
ne ypo
thecaria
qualitē cō
cludatur

da

q pacts
valeat in
pignore.

Nota.

da

C Pro portione.

Dic s. quibus res iudi. nō no.

C Aduersus fratrem.

[Tutele] dic. s. de le. tu. l. fi. [Frau] dē] qz dolo te induxit ad quitandū vel p̄miserat dōlū i administratiōe. ff. de libe. le. l. aurelius. §. gayus.

C Cum nondum.

[Defensiones esse] dic vt. j. l. penult. tina z finali.

C Licet

casum. vt hic no. in glo. Itē collige q̄ annalia sunt ad a

gendū; p̄petua sunt ad excipiendū.

Et dic q̄ aut q̄rif de exceptiōe/aut replicatione. p̄mo casu aut ex so

lo competit exceptio quia agi p̄t

als nō p̄petura. z tūc est eiisdē vi

te cuius est actio. ff. de inoffi. test. l.

papinianus. §. si filius. de peti. hef.

si quis libertatē. Als obtinet regu

la. vt hic. ff. d̄ excep. doli. l. puf. §. fi.

Scdo casu dic q̄ replicatio ē eiūs

vite cuius actio. ff. de pec. q̄stuz. §.

fi. Et hic no. in gl. Nec ob. j. l. pri.

qz ibi loq̄tur q̄n actio de dolo eēt p̄

petua; qz res puenerat ad doloū. ff.

de dolo. l. itaq; s̄m doc. [P̄oessio

nē] iucōtinenti. vel quā vacuā rep̄

perit vel nō vacuā; dic. j. ad legē iu

liā de vi. l. si quis ad se.

[P̄definitione] dic. s. l. p̄xima.

[P̄restiti] si p̄ verba

exp̄ssa. Fecisti tū ei pactū d̄ nō petē

do; h̄z gl. z doc. Adie p̄hiberis] dic

s. de transac. si d̄ certa. z. l. si quidez.

[P̄prescriptionem].

[S̄nia] dic. s. d̄ p̄ba. l. exceptiōez z

aut. at q̄. ff. resc. n̄ pos. l. p̄ptorias.

[S̄i quidē] [Aḡi p̄uēt] argumētū q̄

vbi re^o p̄ponit factū p̄tinēs p̄ iten

tionē actor; actor n̄ d̄s audiri ad p̄

bandū factū suū. Ad verū est si eēt

p̄iudicialē. vt no archi. extra d̄ cō

cess. c. i. li. vi. in fine prime gl. Vel si

re^o p̄fiteret als si negaret sicut no. i

spe. e. §. i. §. defensiōes. Et sic p̄t i

telligi extra de renū. c. sup ibi em̄ a

ctor p̄fitebat renūciationem vt ibi

no. Hosti. Et dic s̄m glo. q̄ aut q̄s

simpliciter negat; z nō p̄fitef; vt p̄

mo dicto. Aut negat z p̄ditionalr

excipit; nec tūc eēt. vt. iij. dicto. Aut

simpliciter ponit/ vt pactū vel solu

tionē tunc vt p̄fiteri vt hic in scdo;

s̄m Dy. extra d̄ reg. iu. c. nullus. Et

idem vt tenere glo. l. l. exceptionez.

s. d̄ p̄ba. Et idē spe. de excep. §. vi.

so circa prin. Sed Ja. §. p. l. nō vti;

q̄. ff. e. Luit^o opi. p̄t eē vera q̄n ex

ceptio z negatio se p̄patiunt. Als

p̄ria. Et videtur notare l̄ho. extra.

e. eū venerabilis. Et vide. s. de non

nu. pe. aut. §. q̄ p̄pria z q̄ ibi scripsi

Et vide q̄d no extra d̄ fli. do. c. cū dī

lectus. Quis autem primo tenetur

probare aut excipiēs aut replicās

Dic. extra de excep. c. a nobis [Cō

testationem] si velis. s. de proba. ex

ceptionem. [P̄robauerit] vide. s. d̄

probatio. aut. at qut.

C Defensioes

Que sit

defensioe z exceptiōez? Dic q̄ des

fessio ē q̄ perimit s̄z exceptiōe ē q̄ ex

cludit it̄tionē; vt in spe. e. ti. §. i. §.

defensioes. Et dic it̄egro manēte sta

tu. qz si mutauit z excep. ex eo nas

ciē qz muta uit: tūc nō p̄petit fidei

iussorib; nisi i casu q̄ p̄missū nō pos

set adimpleri. §. d̄ fideius. l. i. ff. q̄ satis

da. cogū. l. §. si decesserit si q̄s cau. l.

§. si q̄s [Ad it̄cessorib; rei coherē

tes. ff. e. l. exceptiōes. ij. §. rei. et. §. p

fone. l. ij. [Re^o p̄cipal] si h̄z regref

sū p̄ debitorē. ff. d̄ pac. l. q̄d dictū

[S̄i q̄s] [Op̄tulatōe] p̄ i

terlocutiōez [Con

demnatione] forte non sic in reo/ cū

hec. l. non dicat. Item dic idēz si ad

uersus aliam interlocutoriaz se op

ponat/ cum sit eadem ratio.

an excipi
ens vide
af p̄fiteri
actum fa
ctū actor
ris.

Nota.

Luit^o vi
te sit exce
ptio vt re
plicatio.

Nota.

Prescriptiões. Dic hanc l. obrinere qñ est iudex nisi excipiat alias et possit opponi post mias. s. si a nō cōpe. iudi. l. fi. Itē añ libellū vel post; s̄m glo. ff. de iudi. nō videf. Alie tñ dilatorie nō admittūtur añ dationem libelli vt in spe. e. s. nūci dēnduz. s̄ si illud notatur. Sed nec ista post qñ litigasset sup dilatorijs. vel sup forma libelli. Sed si sup forma citationis. sic extra de sent. z re iudi. c. iter monasteriū. Itē post dationem tam cautionē non pōt hec exceptio opponi vt no. ff. qñ appel. lit. l. fi. S3 recufare possit. ff. de iudi. l. nō videf. z. l. sed si susceperit. s. de lit. p̄testa. aut. offeraf. Itē hec obstat si sciuit exceptionē p̄petere sibi alias si igno- rauerit: pōt qñcūq; vt hic. Idē In- no. z Hosti. tenēt cū hac glo. in. ca. pastoralis. extra de excep. Sed glo. ber. tenet p̄. in simili extra in. d. c. pa- storal. spec. e. ti. s. nūci dēndū. Sed hec glo. indubitate est vera qñ agit prima actione. secus si actiōe iudica- ti. vt no. ff. d̄ excep. rei iudi. l. duob⁹.

Item dic q si die p̄fixa ad declinan- dū fuerit p̄mar: q post nō admit- titur: vt no. Inno. extra de dila. ca. p̄terea. Itē dic q hec exceptio z qñ- cūq; alia dilatoria pōt opponi post litis p̄test. si cā p̄cedēdi semp̄ duret: vt de dolo nō tuto / vel forte iudice inimico. vt i spe. de cita. s. i. p̄. qd si reus. Et p̄ archi. de offi. dele. statui- m⁹. li. vi. **Q**uid si repellat agētē q: nihil iter sit: Dic q si p̄ponat ad finem repellendi. d3 in principio p̄- poni. Si vero ad finem absolutionē z diffinitiuam consequēdi: pōt etiā post. Et sic intellige qd no. extra de accu. sup his. per Inno. extra d̄ sen. z re iudi. cū Bertold⁹. **Q**uid de exceptiōe spoliatiōis: Inno. dubi- tat de ordi. cogni. c. ij. S3 archi. di- cit nō posse post p̄testa. p̄poni/ etiā si nascat post: vt notat extra de rest. spo. c. i. li. vi. S3 alte bñ p̄t p̄poni post p̄test. qñ de nouo nascunt v̄l ye-

nunt ad noticiā. extra d̄ excep. pa- storalis. z ibi no. Inno. z Hosti. S3 glo. ibi p̄. pro qua ff. de excu. tu. l. ij. s. fi. i. aut. vt cū de appel. cog. s. illd̄ colla. vij. dic. j. d̄ fideiussor. aut. p̄ntē Et glo. ibi intelligit illā decretalez in termino p̄fixo a iudice. De hoc i spe. e. s. dicto. p̄. sed pone. Post aut̄ p̄fixionem termini factas a iudice nō admittitur q̄uis nō fuerit dictū perēptorie. in spe. de dila. s. i. p̄. s. i. Et vide in cle. de ver. sig. c. sepe. sup p̄bo partes. p̄ Jo. an. extra d̄ regu. in. c. indultum. per Dy. li. vi.

Nota.

De litigiolis.**Qm̄ creditoz.**

Perficiat supra si v̄di. pigno. l. i. ff. e. l. prima.

Aut. Litigiola.

Sumit in corpe d̄ litigiol⁹ s. i. cola. vij. [Lōuētōe] cōtinēte libellū: vt hic in fine. s̄m B30. z Ja. Et no. in corpe/ s̄ alij p̄tra. S3 i p̄sonali op⁹ est cōtestatione s̄m glo. vt in. l. ij. hu- ius ti. **S**3 quid si nō mouet cā d̄ v̄sio. s3 agitur p̄pothecaria vel p̄sōa li: Glo. dicit secus licet. l. ij. hu⁹ ti. videatur p̄traria. Itē dicit glo. idēz vt in p̄sonali si agatur pro seruitute reali p̄fessoria. secus si pro p̄sonali. Tu vero dic vtrobiz idē. vñ dic q actio p̄sonalis efficitur litigiola ex quo intentaf. Et idē de actiōe reali sic q̄ cedi nō possint. Sed res ip̄a q̄ peti⁹ nō efficit litigiola i p̄sōali vñ q̄ etiā p̄ p̄testationē qñ possit alic- nari. S3 i reali efficit litigiola siue rei ven. siue publicana agaf. Et sic not. hic doc. z Inno. extra de p̄sti. cū in ferra. d̄ excep. c. dilecte. Et ip̄- sum ius seruitutis si agatur p̄fesso- ria: vt no. de in inte. resti. ca. cum ve- nissent. Et in specu. de appel. s. no- uissime. p̄. vi. z ver. verūtamen.

Qñ res vel actio dica⁹ litigiola

Lite pendēte. Vide aut. li- tigiola / et q̄ ibi notauit Quid si n̄ p̄deat q: forte

Vide v̄l q̄ ad qd ip̄s exce- ptiones p̄nt pro- poni.

S

D

Liber Octauus.

Instantia p̄st? Dic idē vt no. Immo. extra d testi. cām. q. Idē si snia lata sit q̄ in rē trāsīuit iudicatā: si nōduz executio sit facta. [Lite nichilominus] r sic iure isto nō patiebat penā nisi in casu. ff. e. l. fi. r in alio. s. ne li. pen. S3 hodie sic. l. l. fi. nisi de necesitate alienaret. vt. l. l. fi. s. d. peti. hef.

C S3 qd si alienatū de facto: Dic q̄ res reddi d3 alienatū. l. l. fi. Et si reddi nō possit: d3 alienās subroga re eq̄ bonā. extrayt lite pen. c. ecclia

Quicūq3. ^{Hec corrigif} l. l. fi. r illa p̄ aut. nunc: vt hic notatur.

aut. C Nūc si heres
Sumitur in corpe. e. s. r hoc colla. viij. [He colludat] r litigat expensē legatarū si res nō erat añ litigiosa. ff. de. le. ij. l. si seru? Et idē si heres fuisse in mora añq̄ fuerit litigiosa. vt l. cum res: s̄m glosam.

C Censem? ^[Mel actiōes] r sic loquitur i actore r i reo: s̄m glo. ^[Subiacere] vt possit excipi. ff. e. l. i. ^[Mel ad venditionem] alienans semp sic. [Con tractus. ff. que res pig. ob. pos. l. i. in fi. [Redibere]. i. reddere. [S3 vt et alia tanta] olim cōtra. s. l. ij. Et dic alia tanta qz aliud p̄cium r tantundem. [P̄eciū] r nihilomin? tantūdem fisco. alij nihil/ alij duas partes s̄m glo. [In donatiōibus] r hic nō distinguitur an sciat vt ignoret dōa tarius: s̄m glo. Constituuntur quo ad vim translationis. secus si stipulatus sit de euicti. j. de agri. l. quēad modū. li. xi. r ne li. ha. mo. l. i. cū nota. e. li. [Trāslationū] inf litigātes: s̄m Jo. vel inter alios: s̄m alios.

De cōtrahēda et cōmittēda stipulatiōe

I cet epistole
Dic q̄ solēnitas intrinseca quā p̄ boz platoz

significatio includit vel apta ē scilicet p̄sumit: vt hic. ff. e. l. sciēdū. r l. ticia. s. fi. r isti. de iutilib? stipu. s. si scriptū. S3 extrinseca q̄ sic nō includitur/ nō p̄sumit. ff. de publi. q̄cūq3 nisi eēt scripta i instrumento. j. de iure haf. fil. l. i. lib. x. p̄sūptio tñ hui? l. nō est iuris r de iure. q̄n possit p̄bati s. ff. de pac. l. iuris gētū. s. qd fe. re. Et hic notat. **Q**uid si pferat instrumentū p̄tines veditiōē rei: nō tñ p̄ciū. Docto. dicūt q̄ nō p̄bat: qz illud deficit i materia. S3 p̄missa videf s. **Q**uid si h̄ decretū repif inēpositū i aliq̄ veditiōē: Spe. dicit q̄ p̄sumit solēnitas. in spe. de cōtra hen. emp. s. nūc dicendū. p̄. hoc quo qz. Et de hoc p̄ Immo. extra de eo q̄ fur. or. susc. c. fi. [Cauebat] s3 p̄tinebat q̄ inter p̄sentes alias p̄miserat

C Si filie tue ^{Dic q̄ aut} par stipulaf filio emāc: p̄to: aut in potestate p̄stituto. ^{par stipulaf} p̄mo casu dicūt glo. q̄ nō querit filio supra de iure do. l. si genero. nisi fauore dotis quo casu etiā q̄rit nepotibus ex filia supra de pac. si cū pater. ff. so. ma. gayus. S3 Jac. dicit queri. ff. de castrē. pecu. l. ex castrē. Quod vey est indubitante in dominio. vt. ff. de positi. l. die. Et in obligatiōibus est opinio glo. securioz. Scdo casu dic q̄ aut ad l̄berandū. r querif exceptio doli. ff. de pac. l. r heredi. s. fi. r. l. auus. ff. d iustiu. l. q. iurasse. s. i. Aut ad obligādum. tūc aut heredi/ vel simpliciter r fuit heres. querif directa: si vt bene merito. vlt filioz nō fuit heres: nulla. ff. de verbo. obligaf. l. qd dicitur. r. l. eus qui. s. qui sibi. Nisi stipuletur post mortem vt eo ti. quodcunq3. s. ij. r. l. dominus. Et vide supra de pactis con. l. pactum.

C Si cū tuā ^{Et noie tuo.} ^{Alia ob. ff.} si cer. pe. l. certi cōdi. s. si nummos. [Eamq3] secus i adiecto. ff. de solu. l. vere. [Aduersus eum] in subsidū supra de rei ven. l. mater.

Nota.

Nota.

Par stipulando filio an et acqrat

An solēnitas p̄ sumatur.

CSecunduz ^{Vide. s. de iusti. z substi}
 l. penul. [Cumq̄ moreret] et iō he-
 res agit si alias non disposuit. s. de
 iure do. si mulier.

[Post mortē] qz decesserat post mo-
 rā km Jo. Et sic v3 pmissio vt cōse-
 quaf interesse. ff. e. l. inē stipulantē.
 s. pe. Dic q̄ aut pmissit stichū n̄ mo-
 riturū. z si decederet: pmissit centuz
 S3 huic ob. ff. d̄ ver. obli. si homo.
 Sed dic q̄ aut pena adijcīf ad ipof-
 sibile d̄ natura z de iure non valet:
 vt. d. l. si hō. Et hoc si p̄ncipale de-
 ducīf in stipulationē in modū cōue-
 tionis. Sed si in modū cōditionis:
 tunc aut affirmatiue aut negatiue:
 vt. ff. de ver. obli. l. impossibilis. isti. d̄
 inuti. stipu. s. si impossibilis. z ita no.
 in. l. si hō z extra d̄ re. iur. c. nemo. p
 Dy. li. vi. Ja. tñ v̄ velle q̄ si quis ha-
 beret actionē cōtra occidentē z pzo-
 mitteret hoīem mortuum: q̄ v3 sti-
 pulatio penalī: p. l. ff. si quis cau. l.
 y. ad fi. De hoc vide qd̄ scripsi. s. si
 cer. pe. l. incendii.

pmissio
 ipossibil
 adiecta
 pena.

Quā com
 mittatur
 pena.

CNuda ^{Dic q̄ vbi p̄cessit}
 vestita p̄uētio pe-
 na p̄mittit/ ex quo interpellat⁹ po-
 tuit dare z nō dat. ff. de ver. obli. l.
 ita stipulat⁹. S3 vbi p̄cessit nuda:
 tūc p⁹ motā litē i p̄ncipali. Et agīf
 hoc casu de facto s̄. l. si pupilli. s. fi.
 ff. de neg. gest. Et sine mora s̄. l. si
 pupillus. ff. de ver. obli. z de re. iur.
 l. nulla. km Jo. quē dy. sequīf. insti.
 de ac. Et glo. v̄ hic innuere. Sed
 A50 dicit post litē motā in pena q̄
 p̄mittit p̄ exordiiū petitionis. ff. e. si
 ticius. ff. p̄ socio. l. actione. Et hāc
 sequīf moderni. Dicūt tñ q̄ pena
 n̄ p̄mittit p̄ exordiiū petitiōis: s3 ex
 eo q̄ req̄sit⁹ etiā extra iudicialiter
 nō dat. Et sic ab existētia p̄ditionis.
 ff. qñ di. le. e. l. si penā. de fideiuss. l.
 fideiussor. s. fi. S3 vsure currunt ex
 mora. ff. si cer. pet. l. lecta. que vide-
 tur ob stare. **C**S3 qd̄ si stipulatio
 p̄cederet? Glo. dicit q̄ non pōt agi
 nisi ad penā: qz p̄sumīf nouatio: vt
 no. ff. ad. l. fal. l. i. s̄. itē si ita. ff. p̄ so-
 cio. l. duo. Hodie tñ s̄ km Jaco. et
 p̄be. j. de noua. l. fi. Et km hanc sen-
 tētiā pōt agi ad vtrūq̄ cōditionalr
 vt scripsi. s. loca. l. cōductores. Se-
 curius est tñ agere ad penā tñ. Et
 euitant⁹ opi. z satisfit glo. z legibus
 q̄ hoc vidēt velle. vt. s. itē si ita. ff. d̄
 act. et obli. l. obligatiōnū. s. fi. s. de
 pac. si pacto. z est veri⁹. De iure ve-
 ro canonico semp̄ p̄cedit vestita. ex-
 tra de pac. c. antigonus [Hō semp̄]

§

CQuandoq̄ sic. s. de pac. l. legē.
CScire ^[Placita] quis
 an̄ nil debet [Sti-
 pulatiōe] insti. de ver. ob. in prin.
CNeqz tutoris. <sup>[Ab
 s̄. de auct. p̄tan. l. i.]</sup>
CNon morituruz.

CSi quidē ^{Dic q̄ aut ac}
 iusta: z tūc semp̄ loc⁹ est exceptio:
 ni et repetitiōi. ff. d̄ calū. l. i. z. l. si ab
 eo. j. de adul. l. serui. Aut iusta. z tūc
 aut cā nō fuit expressa: z nō excipit⁹
 nec repetit⁹. s. qd̄ me. cau. l. accusa-
 tionis: et hic in secūdo casu. Et sic
 hic z ibi notaf. Quod verū est vbi
 alia cā vera exprimit. Nec ob. ff. de
 excep. doli. l. ij. s. circa. Aut fuit ex-
 pressa. tunc aut est tale crimen in q̄
 licitum est trāsigere. z tūc nō excipi-
 tur nec repetit⁹: vt hic secūdo dicto.
 Aut nō est licitū trāsigi. z tūc exci-
 pit⁹: vt hic. nō tñ repetit⁹: vt no. d. l.
 accusatiōis: vel vic q̄ repetat⁹: vt
 no. m. d. l. trāsigere.

Datū ob
 accusatio
 nes an re
 petatur.

COēs ^{[Cognite] insti. d̄ p̄.}
 obli. s. in hac.

CScrupulosam.
 [Precipimus] insti. de inuti. stipu-
 la. s. post mortē. s. vt acti. ab here. z
 contra. l. vnica.

CMagnā ^{[Certo tpe] a}
 litas opus est i-
 terpellatiōe. ff. d̄ ope. li. l. cū p̄onus
 [Admonuit]. ff. d̄ vsu. l. pecūcie. De

Libet Octauus.

beat jet sic vt teneri ad penā impur
gabiliter. Sup quo dic q qñs ap
ponit dies r pena: r tūc in ptractio
an possit
mora pur
gari r vt
q ad qd
tps.

b^o nō admittit purgatio: vt hic. ff.
de acti. r ob. l. traiecticie. §. de illo.
In iudi. admittit si dies r pena ap
ponant a lege. ff. de arbi. cū dies §.
fi. Si ab homie. tūc admittit circa
initia iudicior. ff. si qd cau. l. r si p^o
tres. Alias nō. vt. d. l. cellus. S; qñ
q dies adijcit r nō pena. r tūc pōt
purgari vsq ad cōtes. ff. d ver. obli.
l. si ita quis §. seya. r ibi per dy. r e.
ti. cōtinuus. §. itē qui insulā. Itē qñ
q pena r non dies r tūc p interpel
lationē cōmittit pena: q pōt purga
ri vsq ad ptes. ff. e. qui rome §. fla
uius de pe. leg. l. i. qñ di. le. ce. l. cum
sue. r. l. cū penū. Tūc nec dies nec
pena. tūc si inter esse nō excedit ve
rā estimationē rei in obligationem
deducte: pōt purgari vsq ad ptes.
ff. e. si insulā. als nō: vt. d. l. seya. l. 3.
dy. cui^o est hec distinctio. Et adde. §.
de fideiussio. fancim^o. ¶ Quid si qd
pmissit se curaturū se facere rati
ficari alicui minori cū puenerit ad
annos / r sub pena? ¶ Cōmittere
nisi tūc faciat p hāc. l. q; certa dies
est. §. qñ di. le. ce. l. ex his. Nec vt o
pus interpellatione.

De veteris iuris.

Op. ff. e. ceterisim^o §. i. Glo. dicit q
ibi loquit^o est electa industria. hic
nō. §. de cadu. vol. l. vnica §. nūc aut
an obli
gat desfa
ciēdi trā
scant ad
heredes.

¶ Vel dic lati^o qd aut est tale factum
qd cōcernit omnino psonas ptrahe
tium sicut curare de infirmitate. et
tunc nō transmittit. vt. l. contrarijs
S; si fuisset p mox obligatio ptra
cta ad interesse posset trāsmitti. ff. si
fui. v. l. loci §. si fund^o. Aut nō ita
pccernit r tūc indistincte trāsmittit
ex pte stipulatoris. ff. de pba. si pa
ctū. S; ex pte pmissor; nō: si sit ele
cta industria: fm glo. ¶ In qñ tñ in
dubio vt electa: p hāc. l. §. l. fi. Pos
set etiā dici q cū electio psonē esset
iu fauorem stipulatoris: q nichilo

minus agi posset ptra heredē vt fa
ciat vel interesse pset. Et sic intelli
ge hic r hoc vbi stipulatio consistit
in faciendo. Si in nō faciēdo: dicit
quidā q nō tenet heres. ff. de par. l.
qui in futurū §. i. Quod est ver^o nisi
esset addita rei d se trāsmissibil: vt
seruituti. ff. de vsu. l. stipulatus. ¶
In casu quo non posset vtilitatem as
ferre in vita pmittētis. ff. d verbo.
oblig. l. si ita stipulor. Et hoc vbi fit
mētio de psona. als semp vt intelli
gi. de herede: per. l. si pactū.

Optimā [Dignitate].

ff. de au. tu. l.
pupill^o §. pupill^o [Manifestare] §.
de pcura. maritus [Dimo] quo ad
hoc vt valeat stipulatio. non quo ad
alia. §. d iure bli. l. cū aliqd scōz glo.
¶ Vel dic idēz in omni casu quo p tali
se gessisset r p tali fuit admitt^o sicut
hic. Et ideo nō videt^o q ille q aliquē
in pcuratorē admittit possit eū dice
re nō pcuratorē. ff. de decur. l. pe. in
fi. scdm Ia. de arc. Et hoc nisi velit
eū pbare falsuz pcuratorē: vel nisi
ante litis cōtes. vt dixi. §. d pcur. li
cet. Et p ista vt q eps q recipit pcur
rationē a capellano nō possit obijce
re q nō fuit istitur^o. S; dicit^o extra
de fil. ptes. c. veniēs. Dic ibi. de sen.
excō. c. i. in cle. Et est argumētū q
plebanat^o r curie p talia pbef. scōz
glo. Simile notat. ff. d le. iij. l. p dñs
§. ticio. §. d iure deli. l. cū aliqd. S;
Fruū est verū: vt extra de fide istru.
c. iter dilectos. p sūptionē tñ faciūt
sicut antiqua registra. extra d pba.
cū cām. Itē d p bationē iter casdēp
sonas extra d cēsi. cū oli. r ibi p In
no. Et d h^o i spe. d lo §. nūc aliq. §.
lij. cū se. Et vis extra d p. c. ad au
diētiā. r d p sūpti. c. illud. Itē nō q
istrumētū factū iter als psonas nō
pdest aliq. vt no. Inno. extra d fide
istru. i rubrica. r. c. i. supra si aduer.
ven. l. i. Contra supra deposi. l. des
siderium dic ibi. Et facit^o ff. de in
terrog. ac. l. fi. ff. de eden. si quis ex
argentarijs §. hoc edicto. [Cre:

Quē ds
admittit
pcurato
rē nō pōt
eū postea
dicere nō
pcurato
rē r de f
milibus
idem.
Nota.

antiq res
gistra an
pbant.

dendum]. §. e. l. i. de dona. iter vi. et
ypo. si filij. §. in glof. [In eodē die]
quod presumit ut: hic §. glo. [Per
testes] tres vel plures supra de fide
instru. in exher. cendis [Adversarius
sui eodē die] et sic edif. dies qñ vult
reprehendere de falso. §. de testi. l. si.
Alias ptra. ff. de edē. l. i. §. editioes
Et nota qd dies dy apponi instrumē
to. sed de hora non ē necesse h. y. doc.
ff. de accu. l. libelloz. Itē locus etiā
singularis nō ei sufficeret dici actū
in tali ciuitate: nisi diceret in tali vo
mo. in aut. q. mo. na. effi. legi. §. qñtū
z. d. l. libelloz. fm doc. Et hoc itelli
ge vbi scriptura fit ad pbāndū. sec⁹
si ad contrahenduz. ff. de pig. cū ta
bernas. §. i. Itē forte secus in priua
ta scriptura que fit etiā ad pbādū.
ff. de possi. l. publici. §. si. i. spe. d. instru.
edi. §. postremo. §. qd. §. Et hoc si
proferant diuerse scripture de eadē
data: Glo. dicit qd iudex inspiciet
cui magis est credēdū. Et si sint pa
res: nulli det fides. Dic supra de fide
instru. scripture [Abfuisse] ita loqe
qd sit impossibile instrumentum con
tinere verum.

¶ Si quis Dic supra. e. ve
teris.

**¶ De inutilibus sti
pulationibus.**

¶ X stipulatiōe
Dic at pupillus ē infās
et tūc nullo mō obligaf
ff. de cōd. indebi. l. q. pupillus. Aut
maior. et tūc aut est prim⁹ puberta
ti/aut nō. Si sit prim⁹: aut est locu
pletior/et obligaf. ff. de auc. tu. l. im
pubes. ff. pmo. l. iij. Eodē mō si do
lū pmitat. ff. de possi. l. i. §. an i pupil
lū. de excep. voli. l. apud. §. si qd tu
tor. de re iudi. pupillū. §. de repu. q.
fi. in iu. l. fi. Cave tñ qd i casu quo ē
locupletior obligatur ita venum si
alias obligaref naturalit. Alias oz
agi ad exhi. vel rei vendicatione: vt

no. d. l. iij. ff. cōmo. Aut nō est locu
pletior. et tunc aut habet tutorem/et
obligaf naturaliter et ciuilitat si cus
eius auctoritate contrahat sed daf
restitutio supra si tu. vel cu. inter. l.
etiam. Si sine: tūc extraneo natura
liter. Sed doc. dicit qd nullo modo
per. l. si curatorem. ff. de in ite. resti.
Sed tutori nullo mō: vt hic no. ff. d.
aucto. tu. l. v. de noua. l. i. Si pmo nō
habet tutorem. tunc nec naturaliter
nec ciuilitat obligatur: vt hic nof. et
ff. de accu. et ob. l. pupillus. Sz glo.
dicit qd immo obligaf naturalit. ff.
de re iudi. pupillus. et. d. l. i. de noua.
Quam dy. sequitur et est verior. ff.
ad. l. fal. l. si pupillus. Sivero sit ma
ior: infante/non tñ primus puber
tati: videtur glo. et doc. dicere qd sit
idē vt in primo pubertati: vt. d. l. i.
de noua. Et sic obligaf. Forte pos
set distingui an esset malitiosus/sic
qd itelligeret quid ageret/aut nō. ff.
de spon. l. in sponfalib⁹ contrahē
dis. In dubio tñ psumit habere cō
sensuz intellectū post septē annos.
extra de despō. sp. c. i. i. fi. et. c. ij. l.
vi. Sz ecōtra tñ maior infante stipu
lari pōt. sed minor non. ff. de verbo.
obliga. l. mulier. §. l. nisi in casu. ff. rē
pupil. fal. fo. l. seruum.

¶ Libera Dic supra de pos
tu. l. i. et fi.

¶ Et inter [Contrahi non
pōt] insti. d. vere
bo. obli. §. itē verboz. ff. e. l. i. [Sub
iectuz] insti. e. §. alteri. ff. e. l. stipu
latio ista. §. alteri [Nisi sua interst]
vt dicta. l. stipulatio. §. si stipuler.
Et hoc si cōcepit verba in personā
sui. vt. e. t. l. i. ber homo. §. si. infra d.
dona. cū res. Dic supra si quis alte
ri vel sibi. l. multum. [Preuentoz]
De hoc dic supra de pac. puen. l. pa
ctuz. [Super stipulatu] qd fuit stipu
lata si iuliano nō dedit. [Actiois] §.
et agitur certi pditiōe si ptimeat cer
tum. vt no. in. l. i. ber homo. §. finali.

¶ Ex eo instrumēto qd si p
mittat

Dies vel
locus i in
strumēto
apponi
debet.

Nota.

Nota

Si pup
illus o
bligatur
resolutio

tertio si alius homicidium fecerit:

Glo. in. l. si plagij. ff. de h. bo. obli. vi. detur tenere q. valet. S3 doc. ptra.

C Ites quid si pmittat ob homicidium factu: **Glo.** ibi dubitat. Sed dic nō valere: fm doct. Item ob. s. quod me. cau. l. ij. Sed ibi non valet in effectu nisi purgetur turpitu do per solutionē. **U**l ibi nō fuit causa turpis s3 modus inducēdi ad pmittendū fuit turpis. **J. l. fi.** [Nullā] etiā ad penā. ff. s. fideius. l. si a reo. s. fi. **I**te dic q. est nulla ipso iure vt no. in. l. si plagij. **Cōtra. J. l. proxi.** [Stipulatio]. ff. s. ver. obli. l. si plagij. z. l. generalit. [Mōmenti sunt] dic. supra de pac. l. fi. extra de regu. iur. c. non est obligatorium. li. vi.

Dolo Nota hic parifica

ri doli z metū extra de pac. **Q**uis. s. iurei. cū ptigat **E**t hoc i ptractib⁹ stricti iuris. In pti bus vero bone fidei disparificatur. quia si dolus dat clausam cōtractus nullus est ipso iure. secus si incidat: vt hic no. ff. de dolo. l. elegāter. S3 adhibito metu. semp valz. ff. qd me. cau. l. metum. s. volenti. Sed glo. tenet hic idem in metu. supra de act. z ob. l. bona fides. Item dic hic metu etiam legali. fm glo. ff. de pecu. con. st. l. illud. s. si iureiurādo [Rascif] **H**ic in casu. ff. quod me. cau. si muli er. s. si dos.

Si autia Queritur circa pmū dictū cui q ritur actio p parte qua sibi nō fuit stipulat⁹: **D**ic q in mutuo numerā ti. ff. si cer. peta. l. certi. pditio. s. qm supra de h. en. z cōmittē. stipula. l. ij. In alijs dic q si cōtractus sit vltro citroq obligator⁹. querit totū ptra hēti. ff. de ac. emp. l. fund⁹. **A**lias p parte est inutilis. ff. de verbo. ob. l. si. mihi z ticio. z. l. eū q. insti. de inuti. stipu. s. q. si quis sibi. h3 doct. **Q**uod est notabile. **E**t ē ratio in vltro citroq obligatorijs q hic reddi tur in glofa qz nō esset pro parte qd facturus vel alienaturus.

De duob⁹ reis sti puladi apromittēdi.

Creditor **U**t plenevi deas hanc

Creditor **U**t plenevi deas hanc scire debes q fuit qstio i ter antiquos an duo correi debent videantur adinuicē fideiubere: **E**t mar. dicit q sic. **J**o. ptra. **A**zo. disti xit aut pecunia puenit ad vnu tm: z tūc alius videt fideiubere pro eo in totū. Si pro parte vel p parte fuit in vsus eoz consumpta: tūc quilibz pro parte correi. **E**t hāc sequit glo. ff. ad velley. l. viryrori. s. fina. i aut. de duob⁹ reis. colla. vij. S3 hic seq tur opi. **J**o. que est verior h3 **J**ac. z **J**pe. Sed vj. tenet opi. **A**zo z dicit q hec tacita fideiussio cōtrahitur si ne stipulatio hōm casu. **Q**uerit ergo qua actioe agēt adiucē: **D**ic q si ille q soluit totū habuerat: multa. qz ipse tenebat correo si soluisset. Si aut habuit partē vlt nihil. tūc agit p socio. si sint socij. vel mādati si mandatū inter sit. vel negocior⁹ gestoz si p dicta cessent p tāto qstū tā git partē correi. **H**ec ob. ff. cōi diui. l. si quis putās. s. i. s. nego. ges. l. sine quia datur vtilis vt ibi dicūt doct. supra si cer. peta. l. si rem cōem. ff. de de solu. l. qui hominē. s. i. vlt agat a cōe cessa. si creditor cesserit. **S**3 an coges credere? **G**lo. dicit q sic nis si sit renunciatū beneficio diuisionis vt no. ff. commo. l. bene. S3 docto. idem/etiam si renunciasset. nisi ppter dolum alter cōueniretur. ff. de adm. tu. l. si plures. **S**ed in qstuz fiet cessio: **D**ic q in qstuz correi te neri debet sez qstuz peruenit ad eū. **U**el si nihil ad aliquē: fiet p dimidia. ff. de in rez verso. si pro patre. s. fina. ad macedo. l. sed z iuli. s. i. **H**ec distinguitur vtrū renunciatū sit be neficia diuisionis vel nō. **Q**uis glo. hoc dicat. in. v. l. si plures /quā **D**y. ibi reprehēdit. **D**e hoc. ff. de solu. l. modestinus de pecu. l. que stū. **I**te

An duo correi de bēdiuidi anē adinuicē fideiubere et q actioe agant.

Si pmit titur ter tio si ali⁹ fecit ho micidius vlt ob ho micidius iā factū.

Dolus z met⁹ par rificanf.

78

dic q si sint tres correi: z fiat cessio vni contra alios. q fit et in solidu p partibus aliorum. z ille poterit etiã suas vtiles cedere/vt no. hic z. ff. ad trebelli. l. ex. asse.

Hoc ita Sumit i corpe. e. colla. vi. Dic hoc ita vt vnusquisq in solidu teneatur.

Sed quid si nõ sit dictu vt quilibet in solidu teneat hz q sint duo correi p mittendi? Glo. dicit q sufficit: vt no. ff. e. l. reos. s. cū tabulis. Quã dñi. improbat dicendo q per hanc aut. innouat q sit opus dici q quilibet in solidum teneatur. **Sz** qd si ita dicat promittis. x. et tu alter eadem. x. Glo. dicit hic q sūt duo rei debendi quã doc. reprehendūt p. s. cū tabulis. Sed bñ fatent q quilibz tenetur in solidu.

Quid si obligatio sit diuidua de sui natura? Glo. d. s. cū tabulis dicit hodie diuidi/ni si agatur expsse. Et idẽ dicit in oĩ casu vbi re ipa plures in solidu tenebatur: vt no. in. l. eadem. ff. e. z depo. l. i. s. si apd. ff. man. l. credito. s. duobz. Sed videf nota. ptra. in corpore vn de hec sumitur. que ẽ verior hz doc. non tñ ppter hoc sunt plures rei debendi: vt supra dixi. **Sed** qd si alter pure: alter sub conditione? Glo. q est in. l. ex duobz. ff. e. z hic videtur tenere q ille qui promisit pure poterit conueniri in solidum. Que poterat esse vera olim qñ nõ habebatur beneficiu diuisionis. sed hodie ptra. ff. de fideiussor. l. si plures. i. rñ: hz dy.

Quid si ab initio diuisit/ z cuz alter sit non soluendo vult redire ad alium? Dic q nõ pöt. ff. de fideiussor. inter eos. s. penl. **Quid** si alif ipe trauit priuilegiu ne conueniat? Dic alteru non perdere hñdĩ bñficiu. ff. de fideiussor. l. ticius. **Quid** si alter redijt lite contes. ptra pñtes? Dic fieri diuisiones. ff. vt in poss. l. e. l. si pecunie. s. i. hz dy.

Sed an omnes yn libello possunt cõueniri? Dic q sic/ vt hic patet. z i corpore: z dixi supra de litis cõtes. aut. offeratur. Et si al-

ter cõueniatur oportet q fiat mētio in libello q sūt duo rei. Alias nõ pcedit. insti. de acti. s. p̄terea: fm Ja. z p̄e. Item hec aut. nihil immurat contra reos credendi: vt notatur in corpore. s. si vero. **An** autẽ teneatur cauere de rato ille qui sol? agit? Dic q nõ: vt no. ff. solu. matrimo. l. non solu. **Sed** quid si alter exigit solidum. an teneatur p̄tribuere alij? Ja. dicit q sic. ff. de noxa. l. si rem cõmunẽ. Et idẽ dy. ff. de solu. l. qui hõminẽ. s. i. Et videtur glo. ff. de pdi. inde. l. frater de leg. ij. l. si ticio. Sed p̄e. de del. pti. contra. nisi in casu q erant socij per. l. ij. ff. e. Sed meli? facit p eo. ff. ad. l. fal. l. i. lege falci. hoc esse. Et hec videtur vera: nisi de cõmutuasent/vel de suis proprijs.

Exprimere [Non debe at]. s. de p̄ci. impera. offe. l. nec damnosa.

Propter [Pecuniam] de p̄sensu aliorum q p̄sumit. dic. s. si certu p̄ta. l. si nõ singul. s. locati si diuisa. [De stringuat] vide. s. si cer. pe. l. cum te.

Cũ quidã Dic supra de p̄scrip. xxx. an. cuz notissimi [Creditoribus] Glo. intelligit hanc. l. vbi sunt socij. Hec ob. ff. de vsu. l. moza. Item obstat. ff. de solu. l. cū quis. s. si quis. ff. man. si fideiussor. s. fi. d. ne go. gest. l. si ex duobz. ff. e. l. ij. z. l. ex duobus. Dic infra ti. l. i. fiñ. qz secus

in fideiussore. Item dic ad alle. l. moza/ q licet noceat etiam in non socijs q̄tum ad interruptionem: nõ tamen q̄tũ ad alios effect? more hz docto. [Contractus]. ff. e. l. ij. s. fina.

De fideiussoribz.

J listias p̄ro parte? pro alia fice? infra ad. le. iuli. de vi. l. tuozis. ff. de capi. dimi. l. secunda. [Fidem suam] apud alium q̄ f. scum. ff. de iure fisci. l. in fraudem. s. si princis palis.

Nota.

Nota.

Creditor ^{[Licit] id est licitū est. [Si malit]. ff. e. l. inter eos. §. creditor.}

[Trāfferre]. ff. de vstra pig. l. ij. §. de sēten. l. cū. eozū. Et personales ce dere nedū cōtra pncipalē. ff. de solu. stichum. §. penul. immo ⁊ contra fideiussorem. ff. e. si fideiussor. Et sic si fecit q̄ nō possit cedere: nec pōt age re. ff. de administ. tu. l. si pupillus al terum. ⁊. d. §. penul. Ar. contra. ff. e. si stipular. §. si. Sed illud de rigore. hic de equitate. h̄z responsū glo. Vel ibi altero volente fuit alter liberat⁹. Vel non est faciēda cessio primo si secūdus ex interuallo fideiussit. Et vide infra de solu. l. nulla. Et ideo vi detur: q̄ si alterum liberauerit perso naliter: q̄ contra aliuz agere nō pōt nisi de cōsensu liberasset. fm glo. vel si in alienatione rei obligate consen serit q̄ nō possit agi ⁊ fideiussor. vt i spe. de cessi. acti. §. i. ⁊. sed quid ecce. [Pignora] ⁊ cta an fideiussionē: h̄z gl. dic. §. etiā ob cyro. l. i. [Obligat ras] secus si vellet p cyrographario fm glo. [De debitū] ⁊ tamē aget ⁊ fideiussorem. vt hic patet.

Nō recte ^{supra si aduer. fis. l. ij. [Ad fideiū peruenerunt] qui tenet vt heres §. l. ij. [Permittat] hoc iure. hodie ⁊ vt aut. p̄nte. [A procuratore] In sti. e. §. si plures. ff. e. inter eos. [Cō ditionez] vt est pueniat pro partib⁹. [Singuli] secus in duobus reis. vt aut. hoc ita. [In portiones] per epis stolam diui adriani.}

Aut. Presente.

Quid si vterq̄ sit absens? Dic p̄tra fideiussorē posse agi si sit propinqui or. ff. de iudi. si longi⁹. Et p̄ rōnē hu ius aut. idem si sit reus p̄hs ⁊ cōstet eum min⁹ p̄doneū. ff. si cer. peta. l. ff. de verb. obli. l. decem. Vel nō posset pueniri. vt q̄ pupillus vel seruus. ff. ex qui. cau. ma. in eadē. Item dic q̄ hec aut. obtinet in p̄stitutore ⁊ in oī qui p̄ alio intercedit: vt no. in corpe;

quis fideiussor, se obligauit vt p̄nci palis: vt ibi no. H̄si facta eēt noua tio. vel nisi actum esset q̄ essent duo coarei. vt dixi i aut. hoc ita supra. ri. i. Et quid si creditor h̄z pignus? Glo. in corpore dicit q̄ nō compelli tur vendere. Quod est verū si sit dif ficultas. alias sic. h̄z Dyñ ff. e. inter eos §. creditor. Et dicit p̄hs fm gl. si sit i territorio iudicis. Vel h̄z Ja. de ra. si sit in eadē ciuitate vel in or to. alias non fm eū. Et est hec exces prio dilatoria: quia est ordinis. ff. de adul. l. si maritus §. p̄scriptiones. Sed glo. que est instr. e. §. si plures: dicit anormalā. que nō est p̄a h̄z Ja. Sed si re⁹ veniat post litis p̄test. tūc pōt opponi post litis p̄test. ff. d̄ arbi. l. non distinguem⁹. §. quidā. q̄ de no uo incipit p̄petere. extra de excep. c. pastoralis. Et idē si de nouo ueniret ad noticiā. vt ibi. ⁊ dixi. §. de ex. l. p̄ scriptiōes. h̄z pe. de bel. p̄ti. §. p. l. ij. §. penl. ff. de excu. tu. In aut. vt cus de app. cog. §. illud. col. viij. Et. l. cō traria intelligitur quando ex facto aduersarij incipit cōpetere. Et caue q̄ quando fideiussor primo conueni tur oportet in libello ponere causas quare primo conuenitur. alias non procederet libellus: fm Jac. de ra. Item dic q̄ huic aut. potest renūcia ri: vt dixi supra aut. hoc ita. Et vide hanc materiam in spe. de re. ⁊ cōclu. §. i. ⁊. nota ergo.

Novatiōe ^{Vel termino proगतो vel facta consignatione. vt in spe. e. §. il lud. [Obligauerūt] supra etiam ob cyro. pe. l. i.}

Iure nro ^{Contra. ff. de adm. re. ad cis ui. p. l. curator. dic ibi [Relicto reo] hodie ⁊. vt aut. p̄nte [Placitū] exp̄s se vel tacite. ff. de verbo. ob. l. si resti.}

Si pater ^{[Conueniris]. §. si cer. pef. l. mutue.}

Si creditor ^{[Obligat io] ff. m̄a. l. si mādato ticij. §. fina.}

An cre ditor su as actio nes fidei ussori ce dere tene atur.

An fide iussor an debitorē pncipalē possit cō ueniri.

Filius familias.

[Pro patre] vel extraneo. ff. de pec. cu. l. iij. §. si filius.

Etiam [Cōtingit] qz nō fit nouatio. supra de pigno. q̄uis. ij.

Si fideiussor [Obligat] est vel quia expresse se obligauit vel in omnem causam vel simpliciter km Jo. Sz Pla. §. in hoc. L. ius opinionē gl. nō approbat vt hic plene no. ff. loca. quero. Et hanc doc. [Cū altero] simul: vt no. ff. e. si plures. Vel dic idē si alio tpe: vt ibi no. Dy. [Ante p̄dē nationē] vel etiam post. ff. e. si fideiussor. §. idem. et. l. inter eos §. si. Et ibi i beneficio cedendarū actionū: fz glo. Et in. l. inter eos §. si fuit appellatum. Dy. dicit qz vsqz ad sententiā. Sed p̄e. vsqz ad contesta. Opinio. Dy. melior.

Cum alter [Non p̄p̄tit] ff. e. vt fideiussor sec⁹ in p̄tutorib⁹. ff. de tuto. r. rati. distra. l. i. §. nunc tractem⁹ Et q̄ sit ratio dicit. d. l. vt fideiussor Item secus in correis: vt s. ti. i. l. Itē dic qz p̄ solutionē fideiussor nō tollit obligatio rei principalis ipso iure. Ideo p̄t fieri cessio q̄ncūqz fideiussor et erit ei utilis. ff. manda. l. papinianus. et hic no. Dic plen⁹ J. e. mandati. [Pignoris] r. et p̄sonalis: vt s. l. ij. notatur.

Blanditus [Obligatōes] sine qua fideiussor nō tenet. ff. d. ver. ob. l. stipulationū alie. §. satis. Et no. ff. mā. l. si vero nō remunerādi. §. si post Hii in casu. ff. d. fidei. tut. l. cū ostēdi m⁹ §. si. Et qd̄ ibi d̄ i pupillo p̄t obtere si reipublice se obliget. s. exq. cau. ma. l. respublica. [Receptū est] mēs ei īp̄cif supra. de p̄rahē. r. cōmitten. stipu. l. omnes.

Si barsatozem [Atro- nē] v̄l po- ne qz promissit cū s̄stere v̄l inuenire.

In vtroqz ei casu p̄pellit exhibere: vt hic [Prouincie] vt puniat arbitrarie. ff. d. custo. reo. l. si quis reus. §. ad turpill. l. ij. Et hoc si p̄pter volū secus si p̄pter culpā: vt ibi.

Mandati [Prouincie] ff. man. inter cās §. si is. [Reddi] t̄bebit p̄ actōem mādati vel actōem negotiorū gestorū si p̄ absente fideiussit. ff. mā. qz fideiussor. r. l. ex mādato. Quis t̄n nō repetit: vt. e. ti. l. si vero §. passus/ fz glo. [Actōes] nō q̄ sufficit solutio nisi facta fuerit cessio actōis icōtinētī/ vel post hoc acto. ff. d. solu. modestinus. Et hoc si noīe debitoris soluit. si noīe suo: p̄t fieri ex iteruallo. s. e. cū alteri. In dubio distinguit gl. i. l. papinian⁹. ff. mādati. Querit̄ t̄n qz fideiussor videat̄ noīe suo soluisse. vt no. ff. d. solu. l. stichū. §. si mādato. Et d̄ stinctio illa h̄ylocum i cōtutoribus et correis. [Jurisdictionē] qz nō cuz solēnitate antiqua.

fuit liberū [Petitioni] su- pra d̄ pac. si creditores. r. ff. e. anisi. d. euc. si p̄ im- prudentiam. §. si.

Omissis [Cōueniri] ff. e. in- ter eos §. creditor [Juris est] ff. e. fideiussor. man. l. qui mandato.

Si vt p̄ponis [Vedidit] r. sic p̄ residuo obligat⁹ ē fideiussori si ven. pig. aga. s. l. ij. [Reposcis] apposta p̄pensatiōe a fideiussore: km glo.

Si alienā [Electionē] vide hodie aut. p̄ntie.

Snia [Principalis] dic hodie p̄tra vt aut. presente.

Sicut eligēdi Dic. s. l. ij. r. l. cū alter

Si vltra Argumentus qz fideiussor qz plus promissit. q̄ reus principalis te neatur vsqz ad concurrentē q̄ritatē ff. man. l. rogatus. ff. de vsu. pecunie sed Jo. cum glo. qz in nihilum Lur⁹ opt. doc. non approbant: qz vile per

Nota.

D8

Nota.

inutile re. ff. de pigno. grege. §. ill. d.

C Reos ^{[Reverti] smia lata}
^{[s] pēdēte pcessu cō}
tra aliū. §. e. l. fuit libez. Et fa. ff. de
pecu. l. quotiēs. §. si creditor. Itē op
ponit. §. de pac. si creditor. dic ibi.

C fideiussoris. ^{[Debi-}
^{toris] §}
de pactis debitoris. ff. d. separa. l. de
bitor. de soluti. l. heres. §. ij.

C Pignozibus ^{[Pete}
^{re] si po}
nas creditorē vēdidisse plana ē si de
bitorē. dic q̄ creditorē ignorāte. al' s
compellit' creditor interpellare. ff. d
fun. do. l. si fundus. de neg. gest. atq̄
§. cum me: scō in glo.

C Sancimus ^{[Dec. l. lo-}
^{q̄tur scōs}
glo. qn̄ quis pmisit aliqūē s̄istere cer
ta die sub pena. secus qn̄ sine die et
pena. Item loquit' in fideiussore: qz
in principali loquitur quod scripsi.
§. de cōtrahe. z cōmit. st. l. magnā
Item loquit' hic qn̄ principalis die
prefixa non p̄ntavit se. Ibi enim qn̄
nulla dies fuit assignata nec ad res
p̄ntandū nec illa. **C** Sed quid si q̄s
fuit requisitus q̄ se p̄senter: an fi
deiussor qui se sub p̄a obligavit cō
mittat penam si requisitus non sit?
Dic q̄ aut fideiussor pmisit exhibe
re: z non cōmittit penā nisi ipse req̄
ratur. Aut p̄ncipalis pmisit se ex
hibiturum. z tunc aut fideiussor sci
uit requestam: aut non. vt no. spe. de
dolo. §. i. ver. s̄ pone pmisi. [Seme
stres] si minus tēpus sit minus ou
plaf: scōm gl. [P̄soluat] paucos
tñ habet dies ad purgandū. ff. si q̄s
cau. z si post tres glo. [Reclamaue
rit] ff. ad turpil. l. in senatus. §. si p̄
mortem. et. §. sequen.

C Si fideiussor ^{Dic q̄}
^{aut p̄}
mittit' s̄isti certa die: z tūc dz illa die
§. l. p̄ri. Aut sine die: et tunc si stipu
latio fuit cōmissa qz nō fuerit req̄si
tus: perpetuo tenet' ad interesse. ff.

qui satisda. cogū. l. ij. Aut nō. et tunc
aut stipulator est diligēs: z tenet' p̄
missor' vsq̄ ad finē cāe. ff. e. grece. §. z
post lit is cōtesta. Vel saltē instātie.
vt no. ff. de diuer. z tēpo. p̄scrip. l. ser
us. Infr. e. §. sed hodie. Aut nō fuit
diligēs. z distigēte. vt hanc. l. [Gene
ralia] q̄ non habētur. [Teneat'] vsq̄
ad finem instātie.

Generaliter ^{Vide supra tē}
^{tu. l. i. si [p̄ro}
mittēdi] secus in reis stipulādī. ff. d
duo. re. l. ij. [Hō p̄cedētēs] bñ tñ sit
meltor cōditio. §. ti. l. fina.

C De nouatiōib' &
delegationibus.

Delegatio ^{An de}
^{bitor}
possit p̄pelli ad p̄sentē
dū. Glo. dicit q̄ nō nisi i
dote. ff. solu. m̄r. l. ij. Do
cto. §. ff. de euic. i. creditore. Et idē v̄
q̄ vasall' iuit' nō possit delegari ni
si i casu quo dñs ei' opa nō idigeret
ff. de ope. li. l. patron' . z. l. medic' h̄z
dy. **I** hoc est hodie expressus i feu. d
le. cōtra. §. ex eadē de p̄bi. feu. alie. p̄
fre. §. p̄terea. ij. in fi. [Actiōes] §.
de here. ven. l. nominis.

Debitor
nō p̄pelli
tur ad cō
sentēdū
delegatiō
nō

C Ex contractu ^{[Eua-}
^{luit]}
dic. §. e. l. finali.

C Si delegatio ^{Quid}
^{si siml}
p̄currāt. Glo. dicit cedētē p̄ferri. ff.
d. lo. pub. fru. l. i. §. s̄ si siml' Argumē
tū §. ff. de procura. l. p̄curatorē. et. l.
in cāe. §. fi. Sed intellige eas h̄z hāc
Vel dic q̄ p̄feret' habens vtilē hoc
casu sicut i q̄o casu quo h̄z cāz ab h̄a
bente directā. ff. de sup̄fici. l. i. ff. si a
ger vecti. l. i. et. ij. Et hanc docto.

Cedēs s̄
cōcurrat
cū cessiōs
rio vti p̄
fertur

C Quid si cessionarius nō venūcia
uit sed alias debitor scit. Glo. videt'
dicere q̄ sufficit. ff. de transac. fina.
Et hanc voc. Sed p̄no. supra q̄ res
pig. ob. pos. l. nomen. Quam sequit'
spe. de procur' §. sequit'. ver. s̄ qd s̄

Nota.

Promit
tens ali
quē iudis
cio s̄isti
sub pena

debito. Et hoc tenet de facto. & id
videt q̄ p̄fessio cedens noceat cessio
nario nisi in casib⁹ hic exceptis. Et
sic tenet Dy. ff. ad tr. ebel. l. facta. §. si
heres. d. l. i. l. seruū filij. §. i. Et facit
qd̄ no. ff. de pac. l. si cuz emptore. Et
istud videt veri⁹ q̄ illd̄ qd̄ scripsi. §.
de confessi. l. i. Item ob. adverbū eo
modo. ff. de solu. l. aliud. Sed ibi nō
cesserat. sed solui p̄ miserat fm̄ glo.
[Non est] hoc facit p̄sumi nouatio
nez. [Abandaueris] faciendo eū pro
curatorem in rem suam. [Et eo mō]
ex pactione facta. [Quasi a cōtēte]
§. de sen. passis. l. finali.

C Non abstulit ^{[Pecunia] t̄m̄}
sec⁹ si liberā. ff. de p̄cura. l. procura
tor cui. §. de p̄curato. l. si p̄curator.

C Si pater ^{[Denegat] ff.}
si donaturus. de p̄di cau. da.

C Si soluere ^{[Conaris] dic supra qm̄}
fil. vel priua. l. i. r. ij.

C Nouationū ^{[Dic q̄ vbi] ex p̄sse ap}
paret quid agitur: seq̄mur illd̄. si nō:
adhuc sit tacite nouatio si ex p̄iectu
ris p̄similib⁹ appareat: partes vel
le facere: non vt prima tollat ip̄o ius
sed ope exceptionis. **C** Quid em̄ si
eadez. r. p̄missisti diuersis locis & ter
minis: T̄m̄ agit ex vltima p̄missio
ne. ff. de p̄reto. sti. valerius: fm̄ glo.
vel ibi loquit̄ iter diuersas p̄sonas:
hic inter easdē. h̄z doc. sed hec. l. hoc
destruit. Dic ergo vt ibi: q̄ ibi solus
p̄retor hoc agebat partib⁹ nō p̄dicē
tibus. Nec ob. e. ti. l. §. fin̄. [Augen
dam] insti. qui. mo. tol. ob. §. p̄terea.
Alias p̄ d̄ p̄b. obl. l. q̄ vsum fructus.

C De solutionibus
& liberationibus.

I n p̄tate ^{Aut debe}
tur ex plu
rib⁹ cāis p̄cipalib⁹ aut
pluribus vsurarijs: aut

partib⁹. P̄rio casu aut eligit debitor
creditorē cōsentiente. & est planum.
Aut eo tacēte. & est et̄ planū vt hic.
Aut creditor debitorē tacēte. & tunc
valet electio: ita t̄m̄ q̄ in cām eligat
vriorē vt. ff. e. l. i. §. quotiēs. & l. cete
rū. p̄ sic. hec res. Aut alter eligit alte
ro p̄dicēte. & tūc electio n̄ impedit p̄
p̄dictionē alterius. Verū t̄m̄ debitor
p̄t pecuniā in cām quā voluerit of
ferre p̄signare & deponere. §. e. l. obse
gnatio. ff. e. l. ij. Aut vterq̄ tacet/yl
alter eligit ex īteruallo. & tūc at̄ oēs
cām sunt pares. & tūc videt in vtraq̄
solutū p̄ rata. ff. e. l. illd̄. r. l. pupilli. §.
pe. Et idē si sit disparitas ī t̄titate.
ff. de reg. iu. l. si duabus. Sed si circa
obligatiōis p̄ditiōes: q̄ vna famosa
vel vsuraria/yl pensalis: alias nō: tūc
primo inspicit que sit grauior vt in
ea imputet. & si nō appareat: in anti
quiorē. vt. d. l. ceterz. p̄. qd̄ si forte. &
l. se. r. l. in his. r. l. q̄ si. r. l. cū ex p̄tri
b⁹. ff. e. In scdo casu dic q̄ at̄ ex vtra
q̄ cā d̄ntur partē ciuili & naturali: &
dic vt dixi. §. in alijs partib⁹. aut ex
altera naturali iter t̄m̄. & tunc si pecu
nia redigat ex venditione pignoris
parit in vtraq̄ ip̄utat. vt. d. l. i. his. §.
īperator. r. l. paul⁹ §. paul⁹. ff. e. In
tertio casu: aut eligit debitor in re
agenda. & tunc valet vt hic. supra de
vsu. si vsuras. Idē si creditor debito
re non eligēte: vt hic. sed si vterq̄ ta
cet: tunc primo in vsuras si vtroq̄ su
re debeantur: vt hic. r. d. l. si vsuras.
ff. e. in his. §. apud. r. l. nec em̄ alias
in forte. vt. d. l. in his. §. idem: h̄z by.

C Sed cū in grauiorē d̄beat impu
tari: cur nō prius imputat in sortem
que parit vsurā q̄ in vsuras: Dic q̄
creditor nō p̄pellit vnā recipere sine
alio. ff. de vsu. l. tuto. §. luct⁹. Et hic
q̄ ex quo nō eligit: videtur velle ma
gis fortem retinere sub eisdē vsuris
& ipsa vti/ q̄ in totum se liberare ad
quod statim p̄pelleret si cederet in so
luti sortis. Itēz cū creditor habeat
eligere in grauiorem. in quo p̄dest
sibi electio: Dicit Joh. si ī vna habz

Id ij.

Id

Note.

Si no
uatio vt
deat sic
ti.

In quas
cām ipu
tetur so
lutio scā
creditori
ex plib⁹
caulis.

Liber Octauus.

probationes in alia non. Bzo. dicit qd nō tenet eligere i duriorē nisi similitudinariē: qz dicit eligere sicut pro se ipso eligeret. z est verisimile qd p se ipso eligeret in duriorē cām. Et hāc

Dy. ¶ Itz querit qd sit dictu in re agēda: Glo. dicit q ante solutionē vel in ipsa vel statim post. vt hic nos. Ita. dicit q in ipsa solutionē anteq sit pfecta z pecunia absolute tradita. ff. e. l. ij. Quid in fructibus? Videt id qd hic dicit de vsura. fm doc. ¶ Sz qd si quis debeat. r. ratione sortis et. r. p vsura / z solut. r. absqz expressio- ne: Doc. dicunt non esse locum huic l. qz cessat rōne reddita. s. p. l. luci.

Liberari [Statiōibus] supra de ppen. l. i. succedat. s. de pac. debitorū.

Si cū seruis [Pecu- lium] per post manumissionē. dic. ff. e. qd ser- uis. et. l. si quis seruoꝝ. et. l. ser- uis. [Solutione] primo casu ipso iu- re. secundo per exceptionem.

Nulla Argumētū q fide- iussor nō potest cre- ditore inuito debitū offerre z cessio- nem petere: qz sic pelleretur inuit⁹ vendere. ff. de fideiussoribus. si dubi- tetur. s. de pben. em. inuitū. Sz dy. ptra. ff. de fideiussorib⁹. l. fideiussor z. l. paulus. supra qut po. in pig. ha. prior. [Non suggeras] tunc secus su- pra de ac. z obli. l. i.

Si inter [Per accepti- lationē] alias acceptilatio nō obstat. Dic meli⁹ infra. e. l. si obligatus. [Integra] die supra de trāfac. si. d. certa supra d. ex- cep. si ex maiore.

Eius qtitat [Repo- sc.] ff. de compensatio. cum alter.

Vsuras [Nisi ex iusta causa] qz forte nō pōt cē iur- be/forte qz relegat⁹ ab ea. ff. solu. ma- tri. l. si cū dotē. s. si pater. Sz ibi non est bona rō: sz doc. qz pōt mittere p- suratorē. Dic ergo qz qz debitoris nō

terest. ff. solu. matri. l. ij. s. i. et hic no. vel qz parua quātitas. ff. de ope. lib. qz nisi. Sed quicunqz compellit alibi soluere. ff. de eo quod cer. lo. l. i. r. ij. Et vide. ff. de posi. l. si in asia.

Obsignatiōe Dic. s. de vsu- ris. acceptam. Et dic totius: qz par- tis nō sufficeret: nisi in casib⁹. ff. de vsu. l. tutor. s. luci⁹. si cer. peta. l. qdā. de statu lib. cū heres. s. penf. Itē dic liberari ipso iur. ff. mā. q. mutua. s. i. Itē dic pgruo loco. ff. de vsu. l. moza. Quid si in domo tua debebas solue- re: Videt q sufficiat offerri hō ipi- creditori vbi repit: z postea psignet in loco vbi solui debebat. Quid si al- lius pro alio obtulit. psignauit z de- posuit: Dic liberari debitorē: vt hic no. Et ptz. ff. de solu. l. qui decem. s. i. Et pōt agi s. creditorē vt reddat lras supra de pditione ex lege. l. dis- solute. z. f. de suscep. z archa. l. i. li. x. [Solenniter] per manum iudicis vt sui commissarij.

Succeffores [Insolu- tū] sic qd nō fuit dceptio vltra mediū. s. de re- sci. ven. l. ij. [Adancia] supra d. res- sti. mī. que a patre.

Cum maritū [Post- matorē] ff. de nouati. si stichū. s. fi.

Inuito [Qui soluit aliq] fallit in adiecto. ff. e. hō pcuratori. ff. d. nego. ges. soluē.

Si obligatū [Per sti- pulatio- nē] tūc e nō liberare q quis p errore: sed ageretur vt se reponat in primaz obligationē. [Ex eadem causa]. ff. de condi. ob cām. si quis accepto.

Pecunie Dic supra d. nō nume. pecu. l. in contractibus.

Qd debitori [Dimis- nutium] est i oportet ergo probare redditum de voluntate creditoris per duos te- stes. nisi in casu. supra de lat. liber.

Oblatio qm libe- ret.

D

tollen. s. ille aut. vt hic no. Et sic itel
lige. ff. de pac. l. labeo. d. p. bati. fi. cy
rographū. Et idē spe. d. p. bati. s. p.
q. ver. poro. Et tñ magna psum-
ptio p debitoze qñ hz cyrographū
vt no. d. s. ille autem.

Auf. Hoc nisi.

Scilicet vt aliud p alio solui nō pos-
sit nā assignat post. l. eū a quo. Et su-
mis in corpore de fideiussō. s. qd aut
colla. l. i. Et ob. s. de sacrosā. eccl. au-
tē. hoc ius. vbi sumit res mediocris
Sed ibi spāle fauore ecclesie. Vel
hoc qñ debet aurum / scdm glo. z ita
hoc casu cōpellit quis aliud p alio
accipere. ff. de le. l. i. ij. l. non dubiū. s.
fi. de au. z ar. le. l. i. ij. s. fi. dic. ff. si cer.
peta. l. ij. Unde dic q aut debet spe-
cies: z tūc obtinet regula: nisi i casu
quo cōmode soluere non pōt: vt. d. l.
non dubium. s. l. de le. l. i. s. domus. s.
q. confitef. Aut quantitas et tunc si
vt quantitas. p̄t vna p alia solui: ni-
si interfit. ff. e. paulus rūdīt. f. de col-
la. bonoz. l. i. Et dic interfit vinnu-
tione: vt no. d. y. in. d. l. paulus. Si ve-
ro vt species. tūc dicit i alia specie
ff. de le. l. i. si certos nummos. Et ita
determina. qd no. in. d. l. ij. ff. si cer.
peta. Illud autē constat q pecunia
possit solui p alia scz in codē genere
qz pro aurea non pōt solui argētea:
nec p argentea ere contaminata. ni-
si si p̄ria sit p̄suetudo: vt ibi no. et. f. de
bona. l. si quis argentum. Sed qd si
mutet moneta p̄cipit: Spe. dicit
q si debebat ex p̄ctu: dz solui talis si
cut tpe tract. currebat. si ex alia cā
talīs sicut currebat tpe quo obliga-
tio p̄trahit Et tō si qd tpe debil mo-
nete icidit i emendā banni: feci tpe
monete fortis: soluet debilē / scz eū
vt scripsit specu. de solu. et oblig. s.
nūc aliq de so. Et sic itelligit extra d
cens. c. oli. z. c. penul. Tu aut potes
dicere q si princeps statuit monetā
debiliorē currere pro alia: q sub-
fecti seruare debeant. Et satis hoc
statuit ex quo ordinauit cā cur sū ha-

bere debere pro solido atqz libra si-
cut alia forte fortior currebat: quia
ad vsū vñ habere respectum. ff. de
ver. signifi. l. labeo. z. l. fabinus.

Item qd cōstitutiones principū faci-
unt ius vnde ex quo p̄stituunt q ta-
lis curreret quis forte de alio cu-
gno: valoz et pōdere valet. rj. des.
pro solido. ducentos z. xl. pro libra.
Ita tenendum est. Et facit extra de
deci. c. fi. in clemen. de malefic. c. ij.
in fi. Cauet tñ de conscientia. vide
f. de sal. mo. l. i. Curia francie cō-
suevit statuere z tenere q qñ rex mo-
netā debilitat recipit pro forti: s. qñ
fortificat. hz respectum ad tps p̄tra-
ct. facit qd vult. an nitat rōne / patu-
lo est. A. Lum a quo.

Cōsuetu
do frācie

Manifesti iuris.

[Cōsuetudo] dic. s. l. pxi. z auf. hoc
[Credito] [nisi]
Inquisitio rib⁹ hic faciebat
dubiū qz ipe erat creditor ex eo q sol-
uerat pro eo q soluerat p eo. S. in
gñali sermone nō itelligit p̄sona lo-
quentis. ff. de sena. l. i. loca. q in sulā
s. fi. Cōtra. d. pigno. l. paulus. s. fi.
de p̄di. z de. q heredi. s. p̄lauci. Dic
vt ibi. extra de iureiu. c. petitio.

Si actore

[Tibi nocere] i mo-
potes repetere. s.
de acti. et obli. l. dissolute.

Interest

[Me spe future] vel
cā alias erronee vt
forte sciēter. s. e. si inter de excep. si
pactū [Quantitate] si p transactōez
et hoc expresso. s. de trāfac si de cer-
ta. [Abanet] vsqz ad. xxx. dies scdm
gl. z post. S. onus pbatōis trāferet
supra de nō nume. pecu. in contras-
ctibus. s. super.

Inductum

Per mediā line-
am [Cancellatū]
admodū crucis. Idic aut p eodē po-
nūtur. [Probantiū] nā sufficit etiā
si cancellatū non sit.

Inductū
z cācella-
tū qualr
differūt.

Si litterariū

[Peti-
tio] dic
supra. l. interest.

Id. iij.

An aliis
paliopos
sit solui.

Si muta-
tur mone-
ta p prin-
cipem.

Nota.

Cum pro pecunia

[Postulatur] s. de vsu. l. si ea lege. l. ostra. ff. loca. l. ea lege. S. tibi ex vi pacti: secundum glossam.

Solutiones

[Lodidere]. dic. s. d. p. d. ex lege. l. dissoluite. ad exhibe. l. fina. Et plen. ff. ad exhibe. l. ij. s. fi.

De acceptilatio/nibus.

Iam tibi ^{[Sor or tua] jalqre} cepto etei dare nō potuit s. d. adminis. tuto. l. nō of. Itē dic q actōes psonales ⁊ reales deducūtur in stipulationē ⁊ acceptilationē. s. de transac. l. vt rñsum.

Per acquilianaz stipulationem.

Quare fuit introducta/ dic institu. qui. mo. tolli. obl. s. i. s. est autē Et est mirū q stipulatio tollat obligatōes ipso iure per nouationē ⁊ non acceptilationem nisi fuerit dedicata in stipulationem talem. An aut inutiles acceptilatio valeat vt pactum? Disti. gunt glo. an peccet in forma. ⁊ tunc nō. aut i materia. et tūc sic: vt no. ff. de pac. l. si vnus s. si accepto. Sed Ja. de ra. adheret textui. ff. e. an iutilis.

De euictionibus

Emp^{tor} ^{Sec^o i. re si} gulari vēditā. ff. de actio. emp. l. rō.

Et si succūbar: hoc casu nihil repetit. nec etiā sūptus nisi i casu sūb^o qbus agit ex empto vt hic plene notat. Et iunge. ff. de verb. obl. cre ditores: cum ibi notatis [Iure] ⁊ nō illam rem si non fuerit hereditaria. ff. e. serui. venditor. de here. ven. l. ij. Et si tria tñ erant pedia ⁊ singulariter euicant non pōt agi vt hic no,

vū tamen sint noia als si nihil sit: agi pōt. ff. de here. ven. l. cū hereditate. ⁊ l. q si in veditōe: ⁊ l. hoc autē. et illo casu agf ad pcedū. s. i. n. ad interesse. e. ti. q si nulla: vt in casu: q sequitur: nisi ⁊ c. vel in casu quo res euincit ex eo q non fuerit heres vt d. l. Vel si singulas res specificando affirmavit hereditarias. vt. ff. de heredi. vendi. l. nisi. vel scis illā rē nō hereditaria: vt. l. hoc at. ff. d. her. v. ed. scdm glo. de hoc in spe. ti. de ept. et vendi. ver. q si nō fecerit. Et ad de. l. qui rem. cū ibi notatis.

Quoniam ^{hec lex pcedit} de iure antiquo sed hodie d iure nouo ex tali mō pōcto agere. ff. de donatio. si qs argentum vt pote vestito ptractu donatis. ff. glo. Ad Ja. nō approbat cū non vestiat nisi qñ sit relatio pacti ad pactū: s. hic vtrūq p donatario. Et ideo vt non nasci actionē etiā si in traditione rei apponeres. Dic s. de pactis in bonafidei. **C**an autē donas d euctōe teneat? Dic supra de iuf. doti. l. i. An aut legatari? agat? Dic supra de le. cū alienā. An aut p causa lucratia agat? Dic. ff. de noxa. si noxale. s. fina.

Qui rem ^{[Possidet] Idem} si non possidet. ff. e. non tñ scdm glo. [Euicta] ff. e. si pl^o vel minus. s. mota. Verum est tamē q pōt sibi petere cauere in casu/ etiā ante euctōem. ff. e. si post perfectam

Itē fallit. ff. e. siue. ff. de ac. emp. si seruus/ in fi. vbi sciens veditit ali enū. ff. e. l. Itē pōt agi vt rē liberaz tradat. ff. e. l. ex predijs. Itēz hec lex nō obtinet in pmutatione. supra de rez pnu. l. i. Itē p euidentia hui^o. l. nō q qñq agit actiōe ex eo ptractu q euictōe ⁊ tūc sufficit vere vl inter pretatiue euictaz. Sed vbi agit ex stipulatione: v. esse res vere euicta qz i stipulatione nō venit nisi id qd agf. Quis secus in iudicijs. ff. d. ver. obl. inter stipulatē. s. i. de iudi. sole mus. qz stipulatio est conditionalis

acceptilatio inutilis an valeat vt pactū.

An veditor hrdi: tati teneat de euictōe rerū singularium.

an possit agi d euctiōe reñ euicta s. imminente euictiōe.

et v3 vere z reali impleri. ¶ S3 qd si pars euincat: Dic q aut fuit vendita vniuersitas iuris. z dic. vt s. l. i. Vel facti. et tunc aut costabat ex distantibus corporibz vt grex. z tunc agit ita demū si pars illa euicta deest esse grex. alias non. ff. de rei v. l. i. Si ex adherentibus corporibus: tūc agit quātū interest rem nō eē euicta m. ff. e. l. nauē. Si aut vendat res singularis et pars euincat: tunc sunt opiniones. qz actōe ex ptractu agit siue totū siue pars euincat. ff. d. y. usufru. l. i. u. de le. ij. meui. §. penl. S3 ex stipulatōe nō: nisi torū euicta tur. ff. e. si dictū. §. i. stipulationē. S3 fo. dicit idē i stipulatōe: p. l. ex mil le. e. ti. Qd doc. nō approbāt nisi qn conuentū est: vt no. ff. e. si mancipiū §. l. z. l. i. Quid ergo si locus fuit venditus cū ptenentijs z aliqd de ptenentijs euincat: ¶ Et idem vt in vniuersitate iuris. s. l. i. dictū est Sed quid si emptor adhuc rem possidet: verū tū est lata sententia contra eū: ¶ Et q nō possit agere: per hāc. l. ff. e. si non abducta. Sed spe. ptra de iterro. ac §. nunc. ver. item nota. Itē dic q pot agere si soluit estimationē / hūis rē habeat. §. e. cum tibi. ff. e. l. euicta. §. duplex. z. l. si. rē quā. dic tibi. z. l. si p re. §. finali.

Si predium [Mutata] etiam in eadē re. s. si anti. credi. l. i. in fi. Item op. supra d. sen. l. libera. dic tibi. Et facit hec. l. in fi. q sicut de p̄suetudine p̄rimior pot rē venditā retrahere: ita et in solum datam. ff. de pig. ac. l. eleganter / in prin.

Ex prediis [Liberā] si ei p̄sumit vendita. ff. de cōtrahen. emptio. l. in venditione. dic. s. de ac. emp. si minor. Sed quid si esset res tradita: videtur nō posse agere. s. e. qui rē. S3 fo. glo. z doc. contra. ff. de ac. emp. l. creditor §. prediū

Non dubitatur

[Actione]. s. de communi. re. ali. l. si maior. ff. e. l. si in venditione. Et etiā agi pot vt caueatur si cautus nō sit ff. e. l. ij. verumtū si dictum fuerit nō agat de euictione: nihilominus pot agi ad precium. ff. de ac. emp. l. i. veditio: z. l. emptorē. §. si. et hic no. Sed si actū esset quoniam nulla daret actio cōtravenditorum: tunc non agerēt p̄ precio. ff. de edl. edic. l. querit §. i. venditor / scd̄z doc. Quid si fuerit p̄missum p̄ stipulationē: an oriatur ex emptio. Videtur q sic per hāc. l. cū dicit / et si. ff. e. fed. et si. z. l. non tamē cōtra. e. l. si tibi.

Aut ore [Ambigif] vt. d. ff. d. ver. obli. l. mora.

Emptio ff. eo. si fūdo §. si tū possit. z. l. si p̄ ip̄udentiā. §. i. Et hoc si p̄ns sit. ff. e. si ideo. §. si. §. e. si permutationis.

¶ S3 qn est denunciandū: glo. d. hic q an sniam z testū apturā. ff. e. si rem quam. Alij dicunt q an suscipit iudiciū. ff. de le. tū. q p̄cubinā. §. heres. Dy. distinguit iter cāz lucratuā z nō lucratuā. Gl. ff. e. l. heres seruum vt tenere vt hic. Et idem. §. e. si cum qd. Tu dic / q tali tpe q cā de iure nō est lesa vt de p̄suetudine: sic q autor possit admitti ad oēs de fensionēs p̄ptorias / p. ll. p̄dictas.

Quid si certus sit auctor: glo. d. non esse necessariū denūciare / tuti tū est q fiat. Dy. dicit idē. extra d. re gu. iij. eū q certus. l. i. vi. Quid si nō denūciauit in cā p̄ncipali z denūciauit in cā appellatiōis: Auerte q iam dixi z qd nota. in. l. si rē quas. §. si. Itē an condēnat teneat appellare: Dic q sic. ff. e. l. herennius. §. i. s3 nō p̄sequi. vt tibi no. S3 Inno. ptra extra de p̄cura. e. non iniuste. z spe. ti. de appel. §. i. ver. sed nunqd. Sed quid si per iniuriā iudicis fuit euicta cui emptor non dedit causam. glo. dicit q agit: vt no. ff. e. si per ip̄udentiam. Sed contra nota. ff. de fideiussoz. l. exceptionem. Qd doc.

Si dictū ē ne agat de euictione.

an rqn te neas emptor dñi ciare euictionē au tori.

Nota.

Nota.

an primi or possit retrahere rē in solu tū datā.

Liber Octauus

approbant supra. man. si pro eo. ff. dele. l. si seruus plurtum. de bo. li. l. q. cum maior. §. si tñ. [Aut heredi] vt procurator. ff. e. si dictum. §. penulti. Dño absente extra puiciã/ de do. r. cõcu. c. cãs. r. e. cũ oli. Et hoc si sit pcurator specialis. Ad hoc vis extra de elec. cãs/ in cle. Et si de re tãgẽte vrozẽ ageret. sufficeret denunciare viro. ff. quod vi aut clam. l. aut qui. §. sed et seruus.

Si controuersia.

[Interest] in hoc interesse veniunt sumptus. ff. de condi. r. de. l. quibus diebus. §. i. scõm glo. §. e. si cum qõ. Itẽ die secus in feudo de inuesti. de re. alie. fac. c. l. et. ij. Item intellige hãc. l. vbi ẽptor non possidebat/ nec culpa sua desit possidere. als cũ per retentionẽ posset recupare expẽsas nõ ageret. ff. de ac. emp. l. idemq. §. i. ff. e. si rem quã §. i. §. e. super/ scõm glo. Vel itellige plane in casibus in quib. nõ pnt recuperari expẽse nec p retentionem de quib. ff. de rei vẽdi. in fũdo. Vel ẽt si possẽt: dũ tñvẽditoz esset sciẽs r. i dolo: qz dolus pponderat culpe. Et ita nota. ff. dõna. l. aristo. §. si. r. ibi dy. Vel itellige de expensis litis. Itẽ oppo. huic. l. i feudis de inuesti. de re ali. facta/ circa pñ. vbi non agĩ ad itersse/ sed vt alia res equiuales des. Sed i feudo est speciale ne pro pecunia seruire cõpellat. Et idem forte in pmutacione marie bñficiali/ vbi nõ cadit itersse pecuniar. [Erogata] r hoc i actione ex empto. secus in actiõe ex stipulatu/ vt no. ff. e. l. i.

Si fines [Euicaf] qz si fuerit aucto: is ff. e. qui fundũ. [Lis finalis] dic qz gebat finitũ regundoz p limitibus iponẽdiã/ r fuit adiudicatũ de fundo vnus alteri facta cõpensatione i pecunia. alias si aliud aduocaretur de ostensis finib. teneret auctoz. ff. e. si mancipiũ. §. si. scõm glo. r doc. r l. qui fundum. e. ti.

Exceptione [Fideius] [sore] sciẽte vrozẽ misse. alias cõtra. ff. de inoffi. testamẽ. l. mater. [Qui veditio] ni] §. ff. quod iussu. l. i. §. quid ergo. [Cõsensũ] ff. q. ca. pig. ta. §. l. si gra tuita. §. si. §. p emp. l. venditiõl.

Sine in libertatẽ

[Seruus] §. e. l. si status [Cõuenit] als nõ possit agi nisi de re euicta. §. e. qui rẽ. ff. e. si plus. §. mota.

Si ob causam.

[Certissime] in precitũ rvsuras/ habita rõe fructuũ. ff. e. si plus. §. si iussu. de pig. rescriptũ. §. h. õtum. Sz executoz non tenet. ff. e. si pignora. ff. fami. l. hercis. qui erat. §. nõ magis factũ em iudicis reputat factũ par tis. Et ideo vt q sicut ille qui dat pi gnus vt renunciare exceptioni odi ose. ff. ad macedo. l. itẽ si filius: ita il le qui permittit mitti aduersariũ in possessionẽ ex primo decreto Et ita no. ff. ne vis fi. ei. qui in pos. mis. l. i. §. hec verba. Sed illa glo. reprobat tur per docto.

Sine possessio [Vide ples] [nc. s] de rei vẽdi. l. cũ a matre. r de iure delibe. l. fi. §. in cõputacione.

Si nõ iniuria [Dic supra.] [e. l. emptoz]

Super empti [Conse] [quens est] §. e. si controuersia.

Si cũ questio [Auctozẽ] [dic s.] [e. l. em] [ptoz] [Judicis] [altas] [ptra.] [ff. e. si] [dic] [tum.] [§. si] [compromisero.] [nisi] [ẽt] [no] [torium.] [ff. de ac. emp. l. emptozem.] [glo.] [Vide.] [§. e.] [cum] [tibi.] [In] [dãnis] [dic supra.] [e. si] [prouersia.] [Vel] [dic] [ni] [chilominus] [posse] [agi] [ex] [empto.] [vt] [notatur] [in] [d. l. si] [dictum.] [Sz] [illa] [gl.] [non] [videtur] [vera:] [per] [hanc.] [l. supra.] [e. emptoz.] [vbi] [equiparãtur] [actio] [ex] [empto:] [r] [ex] [stipulatu].

re euicta
an agat
piteresse
expẽsarũ

Nota.

Si status ^{[Juris] vide supra d'asser.} etiā pro sum ptibus supra. e. l. ij. dixi.

Si obligata ^{[Hō po res]. ff. e q alienam. man. l. mulieri. Cōtrariū infra. e. l. empti.}

Si parētes ^{[Adesse] vt. l. si plusozio. ff. de app. de inoffi. testa. l. si suspecta. [Hō phibemini] vel defensionem in vos recipere. ff. de re iudic. l. sepe. [Hō interposuistis] ff. de app. l. a sentētia. [Tuert]. s. e. l. emptor.}

Empti ^{[Hō non submouet] vbi res minori tpe nō pōt p̄scribi. Alias sic supra. e. l. si obligata. Et no. hz glo. q̄ hec actio incipit nasci demū euictioe secuta. z ex tunc durat. xxx. an. z oritur ex pri mo p̄tractu. s. de re. per mu. l. ex placito. Et idē doc. [Spacia] etiā. xxx. annoz si res erat imprescriptibilis. etiam si iure priuilegiato auferretur vt no. supra de vpoze muli. l. ij. [Re. mississe] dic. s. e. l. non dubitatur.}

Cum tibi ^{Supra. e. l. ex p̄dijis. [De indēnitate] si talis stipulatio nō iterue nisset nō posset agi nisi soluisset post sniam supra. e. l. si cū questio. Vel nisi esset notozū: vt hic. z ibi nos. Concordat supra de cōpensa. l. qm̄ libez}

Cū successorēs ^{[Cōstitutis] supra e. ti. l. epti. [Quāti] iest. ff. e. euicta}

Si post ^{[Ad totū] si autem precii esset numeratum: non posset agi nisi re euicta supra. e. qui rē. Si iē est. ff. de cōdi. inde. l. si in aera. Et dic de bere caueri cū fideiussozibus. ff. de pert. z cōmo. rei ven. l. habitatiōnū. Alias nō. ff. e. ti. l. emptori. Et forte cauebit nedū de illa euictioe iminēti: im mo ḡia fr. ff. d' resc. vē. l. si. zibi d' hō Et fal. ff. d' doli. ex. l. p̄. s. ex q̄drāte}

Si tibi liberā ^{[Ignorās] si scis}

ens. ff. de p̄hen. emp. l. si in emptioe s. si hōiem liberū. z s. itē si eptoz. [Defendit] tāq̄ assertoz. s. de asser. tollē. l. p̄ia. Hec ob. s. d' l. ca. l. p̄is. [Quāti] z hoc casu fallit reg. de. l. vendicantes. qz nō noie suo agebat.

Si fundū ^{Opponitur supra cōia de le. l. fi. s. fi.}

Dic tibi. Itē. s. si ven. pig. l. i. s. z ibi in vtilitatē venditoris fuit cōuersus hm glo. z doc. In casib' tñ si repetit' etiā cōuersus in vtilitatē vēditoris s. de agri. z cens. l. quēadmodū. lib. xi. s. de fun. rei prius. l. nemo. e. li. z s. p̄dicti. curi. l. si. li. x. C Sed an stipulatus pōt agere in casu quo p̄tract' nullus est ipō iure? Glo. tenet q̄ sic: in. d. l. quēadmodū. S z venditor illo casu ad precii agere nō pōt: cū nō nascatur actio ex illo p̄tractu. Et id videtur q̄ si laicus vēdat decimā laico: q̄ nō teneat de euictione: cuz de iure sciat nō tenere hctū. vt. l. quēadmodū. s. fi. in fi. [Hō sit stipular? vt hic. Sed glo. in feu. videt velle q̄ nō possit agere qui accessit ad hctuz vtitū etiā stipulatus. vt i feu. de phi. feu. alie. per fre. e. in glo. q. d. p̄ro p̄ ma glosa facit in aut. de nō alie. s. si quis igitur. colla. ij. p̄ro secūda facit supra de litigi. l. fi. z. d. c. i. de pro hi. feu. alie. per fre. Que p̄ior videtur. Dic ergo q̄ aut quis accessit ad p̄tractum vetitū a iure: z nō recupe rat precii etiā si stipular' eēt ab illo in cui' fauore fuit vetitū. sed ab alio sic si se obligauerit. Et sic itellige vī cras glosas z leges. Et hoc si sciens secus si ignorans. vt dictis legibus Aut ad contractum non vetitūz verumtamē res erat aliena: z tunc aut ambo sciebant alienam: z tunc si sit res mobilis nō valet p̄tract': cū efficiat res furtiua p̄ hctum. ff. e. si retere. s. itē si emptor. Si immobilis: valet cōtract'. vt ibi no. S z neutro casu eptoz p̄ciū recupat nisi stipular' sit vt hic. zibi no. Et hoc vbi res poterat cadere in cōmercio. alias non valet. ff. d' p̄rahē. emp. l. domū. s. fi.

Nota.

Ulog ad qd tpus durat actio de euictione.

Et

Et

Et

Liber Octauus.

e. l. l. liberi. r. l. s. celsus. Nec est hoc casu precii emptor recuperat: p. s. itez si emptor. Ubi s. o. alter sciebat: tunc aut venditor: r. valet venditio quo ad hoc. vt venditor teneat. **Primum** co. uentum eest non teneri r. teneat ad totum interesse. ff. de ac. emp. l. emptor. s. fi. r. l. i. r. l. quero. de p. h. e. d. a. em. l. liberi. Si emptor: dic q. si fuit stipulari? agit: alias non: nisi precium eest couer sum inutilitate venditoris: vt hic pty in solutioe p. r. ar. j. Si ambo ignora bant tunc agitur: nisi p. tentu sit non agi. quo casu distinguit quod conue tus sit. vt scripsi supra. e. non dubita f. r. hoc in his in quibus potest cadere p. merciu. Alioquin non valet contra ctus: agetur tamen ad precium per con ditione. ff. de here. ven. l. cum heredi tatem. r. dicta. l. domus. **¶** Et quod dixi in emptore r. venditore: dic in alijs qui tenentur de euictione. i. fe udis de inuesti. d. re alie. fac. capitulo primo.

¶ Emptor Concor. ff. de pact. l. si tibi. s. pactu. de contrah. emptio. l. volia. etia si scies alienu comparauit. ff. de rei ven. l. emptor. ff. e. i. creditore. l. s. glosam. Sed contra ex persona em ptozis non transeunt ad actorem. ff. de excep. rel. iudi. l. si a te. s. fina. cum l. sequen. Si tamen actor reciperet d. fensioez pro emptore: posset vti de fensioibus emptoris / cu emptoris intersit rem defendi: vt ibi notatur.

¶ Si p. mutationis ff. de edili. edic. l. sciendu. s. auctore. [Non habere]. ff. e. si r. atto. s. finali. r. dic supra. c. l. emptor.

¶ Non ex eo Nota p. sumt bona fidem. dic supra d. p. scri. l. s. r. p. l. ij. [Alijs] non tñ ibi proderit supra. e. si fundu.

¶ Herede fideiussoris. Secus in herede p. cipalis: vt dixi supra de rei vendica. l. cum a matre. Item secus in ipso fideiussore: vt su

p. r. a. e. l. exceptione. r. in eius herede ex persona eius vendicante. vt hic a contrario sensu. Et est ratio: q. fide iussor non repellitur nisi propter co. sensum. vt. d. l. exceptione. qui no po test deprehendi in persona sui here dis quando ex persona sua venit. s. doctores. Vel dic q. fideiussor r. he res eius ex sua persona agerent per fide euincendo supra de dolo. l. p. r. a. Non sic vbi ex persona p. r. a. uenit. Et hoc casu fallit regula de. l. vendi cante. quia iniquum esset hunc ture suo priuari r. venditorem precius lu crifacere: que ratio non potest habe re locum in herede p. r. cipalis: cum finaliter ipse debeat totum soluere. Ites nec in herede fideiussoris: qua do ueniret ex etus persona qui nullu ius potest habere ex fideiussoris p. sona: vt pote remissum per fideiusso rem: vt dicta. l. exceptione. Et ideo posset dici q. si heres fideiussoris e merit rem vendicantem ab illo q. ha bet ius: q. nihilominus posset agere per hanc legem.

Creditorẽ euictionẽ pignoris nõ habere.

¶ Dic q. aut creditor vendidit vt do minus: vel simpliciter. r. tenetur de euicti. vt quilibet / vt supra d. euicti. per totum. Aut vt creditor: r. tunc d. bet prestare quattuor. q. res sit obli gata: et q. sit potior: r. q. rem credit debitoris / r. q. habeat ius vendendi vel habere iuste se credat sic q. no sit in dolo. Sic intellige has. ll. ff. de vi strac. pig. l. rescriptum. de euicti. in creditore. de ac. em. l. emptores. s. se tentiam. Et hic plene no. Et hoc p. stando non tenetur nisi se obligau erit ad hoc. Teneat tamen cedere ius suu videlicet pignoraticia p. r. a. r. p. po thecariam: vt dicta. l. in creditore. Sed debitor qui fuit liberatus bene tenebit d. euictioe: vt de. l. rescriptu s. i. de euicti. si plus vel minus. s. i.

Resolutio an cre ditor debeat euic tionẽ pignoris.

Bona fi des p. sumitur.

De patria potestate fo. ccli.

Sed quid si creditor sciebat rem non esse debitorem. Dic tenei si promiserit. Et illo casu potest agere creditor pignoratitia contra debitorē si hoc promiserit ut melius videret vel quia alias non reperiebat emptorem. ut hic no. Vel dic hoc casu euz tenei quibus non promiserit: vt. j. l. ij. Et nota qd creditor dominium trāsfert quod non habet. insti. qu. alie. licet vel non. s. i.

De iure [Emp-
tor] cui
pcurator vendiderat.
[Infirmior]. ff. d. distra.
pig. l. z hoc si is.

Si a creditore.
[Sine vicio] id est alterū deficere d
notatis in rubrica.

De patria potestate.

Si filium [An audire] r nō au
dierit cum diu etc. [Lū diu]
id est. xx. annis: cum tanto tempore
prescribitur libertas. s. de lon. tem-
po. prescrip. que p liber etc. l. ij. z fal
lit. s. de peti. here. l. si filius. z. l. si pu
tas de fidei cō. l. i. si voluntate. ff. de
repu. l. fina. s. fi. Et idē si diceret se
non iure emancipasse. ff. de adop. l.
post mortē. Et idē vs si tertius vel
let processum annullare quasi litigaf
set cum filio famit. qd nō audiatur si
diu. etc. Alias ptra. s. si aduer. rē iu
di. l. ij. Quidā dicunt patrē audiri si
liō viuo: nisi diu etc. s. eo mortuo nō
vt dicta. l. post mortē. Et i hoc ppe.
d. Ba. d. are. i. dicta. l. ij. Contra quos
ne de sta. defūc. l. quod cōstitutū. s.
[Molati] ff. de pfirmat. tuto. l. ij.

Eius [Acqruit] Dic vt
isti. p qd pso. no. ac.

Si filius [Acqruit] q
ad vsu fructuz
s. de iure delibe. l. si. s. fili. [Hō p
hiberis] ff. de furtis. l. serui et filij.
xxij. q. iij. c. tres. et. e. q. z cau. c. duo
[Si in pari] ff. d. iure pa. l. i. [Presi.

di]. j. q. ac. pos. l. ppter. ff. d. offi. pecu
cōsul. l. nec quicq. s. primo.

Congruentius.

[Pecuniarius] si sit emancipatus.
Alias contra. ff. de iudi. l. lis nulla.
s. de in ius vocan. l. fina. vel forte ff
lius petebat prouisionem. infra. e. l.
nec filium.

Filia tua [Lōpelle] ff.
de li. agnos. l. si
q. s. a liberis. dic. s. de alen. li.

Abdicatio [Et quitas
bāt se adias
uicē. Vel pater filiū vendebat.

Si maritus [Non ambis
gitur] Insti.
qui mo. ius pa. po. fol. s. filius. ff. de
castrē. peculi. l. eius.

Liberos [Non est phibitū]
imo pmissum. s. de
suis et legiti. here. l. filium.

Nec filius [Agnosce
do]. ff. de li.
ag. l. siue. s. qz plaucianū. [Pena] ff.
de li. agnos. l. i. s. iuli. z. s. penā. Et ē
vt nisi renūciat vel custodes mittat
qd compellit agnoscere lite principa
li pendente. alias cognoscitur sum-
marie. [Preiudiciū] qd nō habem?
[Petēti] j. triennitū cōpellit mē a-
lere s. gl. extra de pueri. in fi. c. fi.

Si ob. ff. solu. matri. l. si cū. dotē
s. sinaūt. de ven. in pos. mit. l. i. s. idē
ait. Dic qd aut est filius vxoris / aut
pucine / aut vulgo questit. Primo
casu / aut matrimonium est separa-
tum vel in totum quia reperti sunt
cognati euz ab initio habuissent bo-
nam fidē: tunc obtinet hec glo. Idē
si non in totum forte ppter adulte-
riuz vxoris vel alias culpa sua: alias
si culpa viri: est nutriendus statim
penes vxorem: expensis tamen viri
vt. l. contraria. in aut. vt li. ma. et a-
uie. s. illud quoq. colla. viij. que est
supra: de alen. l. i. aut. si pater. Si sit
filius concubine: potest dici qd glo.
vera sit. Et intelliges. l. que indistia

apd quez
debēt ali
mētari lū-
bri. e

Nota.

Liber Octauus

este dicit eos alendos a parentibus scdm hanc glo. in aut. qui. mo. natu ra. effi. sui. §. penl. coll. vij. In vulgo questio qui habet partem incertum mater sola compellit n̄ abundat. ff. de li. ag. l. si quis a liberis. §. i. Si sit incestuosus: nullus. §. §. natural. li. l. licet. §. de incest. nup. l. ex comple xu. de iure ciuili. Sed de iure cano nico contra. vt ibi scripsi. De hoc nota extra d̄ conuer. in fi. c. fina. p̄ Inno cē. Vbi vero matrimoniū durat: sp̄ expensis viri: vt. l. contrarijs. Et et̄ ipsa vxor. ff. de excep. doli. l. fin. Et vide. §. de iure do. l. pro oneribus. ī specu. qui fi. sunt legiti. per totum. Inge quod scripsi instituta de iure naturali.

Libertati §. de pa. q̄ fi. li. distax. l. ij

De adoptionib⁹.

H qui [Apud eū]. ff. d̄ of. p̄ cō. l. ij. institu. c. §. i. q̄ mo. l. pa. potes. sol. §. p̄ tea

Impuberem.

[Si hi] qui debent examinari. ff. e. nec ei. §. l. et facit pro paruulis q̄ ba ptisantur in fide parentum. §. ti. i. iu bemus. in fine. [Confirmauerint] auctoritate principis. §. e. arrogati ones. [Prebeas] ff. e. si arrogator. sic ibi. si quid in frau. pa. l. fi. Sed quid de pubere: Dic nihil ha bere si sit emancipatus Institu. qui mo. ius pa. potes. solui. §. cū aūt. r. §. itē non aliter Si sit in potestate tpe mortis: datur querela. §. §. inoffi. tes ta. l. parentibus. r. l. cum quera. d̄ inoffi. testamen. papinian⁹ §. si quis ex his. Sed per illas nihil probatur q̄ puberi quicq̄s/competat. Sed tñ gl. v̄ hoc velle extra. l. pe. ī magna glo. vide quod scripsi insti. de ado ptio. §. cum autem. Sed seruus in fans pōt libertati donari: §. cōmunia de manu. l. penul. [Gel presidē]

§. ti. i. l. iubemus. extra de priuile. c. pastoralis. de concessio. prebē. qz cū ctis: li. vi. r̄ ibi archidia.

Cum eum [Arrogaueris] id ē arro gare volueris. [Libertum tuuz] ex traneum non posset. ff. c. l. pater cau sam. ff. e. nec ei.

Adoptio [Rō tabulis] §. t. i. l. non nudo.

Mulierem [Certū ē] ff. e. l. nā r̄ femine.

Arrogationes.

[Possunt]. §. e. l. ij. ff. e. l. ij.

In adoptionem.

[Procedit] §. e. l. arrogationes.

In adoptionem.

[Non mutat]. ff. ad municipa. l. or dine. §. fina. de sena. l. senatores. Sy quo ad onera mutat. ff. ad municipi. l. municeps. Et si ambo concurrāt p̄ fertur origo. ff. ad municipa. l. assū ptio/ scdm glo.

Adoptatum [Ex bñ ficio] nā hoc faciebat dubium.

Cuz in adoptiuis

Aut filius datur in adoptionem ali cui ascendenti: et tunc transit in po testatem illius et eis succedit et acq rit non patri naturali. sed si emanci petur redit ad patrem / ac si adoptio facta non esset. Aut datur aliū. et re manet in potestate patris naturalis et quo ad ius succedendi r̄ acquirē di. Adoptiuo aut succedit ab itesta to. sed ex testamēto nō / nisi quaten⁹ fuerit ī relictū hoc dicit [An aut p̄ ei succedet. Vide. ff. ad tercull. l. ij. §. obijcit. r̄ §. tpe. De iofficio] §. tabulas / cū p̄terito non det q̄rela: §. im glo. [Cū in hoc casu] hęc nō ē rō qz magis facit ad contrariū: sed pos sitio iuris. ff. e. in adoptiōib⁹ [Hatu ralia] qz d̄ sanguie suo descendit. Rō sec⁹ ī ffib⁹ / §. im glo. [Ad naturalē re

adoptat⁹ an trāit i p̄tātē ado ptantis.

28

Rota.

85

verti.] sed si pater esset mortuus tpe emancipationis nihil habebit. Ad verum est fm glo. Imputat em sibi cur se permisit emancipari. fm glo. Sed tamen arrogato debetur quarta: fm glo. Dic in §. cum aut. [Emancipationis] Item ad potestatem et ius succedendi. [Sui heredis] etiam cum naturalibus supra de su. z legit. her. l. si te.

Ceteres [Actis interuenientibus] supra de fide instru. l. emancipatoe. Contra dicibi. qz scriptura facta fuit sz pdicta. Et sic intelligitur. §. ti. i. l. ij.

De emancipationibus liberorum.

S lex supra d magistra. municipia. l. i. z. ij. ff. de adopti. l. emancipari. de manu. vin. l. etia §. fi. q. videtur velle qz de iure possit fieri: nec sit opus consuetudine. Sed dic qz hi vultuiri no erat magistrat? sed quidam officiales vt notarij. qui no habebant hanc iurisdictionem nisi consuetudo daret. §. e. l. fi. Item opponitur ff. de euicti. l. si fund? Dic supra d summa triu. l. i. **I**tem opponitur. ff. de iurif. om. iudi. l. fi. Sed ibi de contentiosa. Sed qz hic loquitur de iurisdictione voluntaria: quiritur an consuetudo dat contentiosas? Dic qz sic. ff. de iurifdi. om. iudi. z qz. Et patet extra de foro compe. cu contingat de offi. ordi. romana. li. vi. z ibi archidy. Sz an meru imperiu? Ja. de are. qz no: qz a lege pcedit: z sic imperiscribibile. §. de fun. patri. l. ius emphiteorici. l. xi. ff. de mor. infer. l. loga. Alij contra. qz consuetudo priuilegiat extra de verb. sig. sup. quibusda. Et p eis in aut. de defen. ciui. §. interdus. col. iij. z ibi no. §. de fun. limi. l. ij. lib. xi. Populus em z princeps perimitendo videtur dare. supra de pa. po. l. prima. ff. loca. cum in plures. §. locator. Posset dici qz consuetudo po

test dare iurisdictionem priuate persone. Et est expressum in. d. c. cum contingat. Sed forte non meru imperium. nam cum delinquat ab initio excrendo z est homicida: quod talis consuetudo caret ius. in aut. vt nulli iudi. §. i. col. ix. Sed ad hoc posset dici qz tacit? psem? ppli z pncipis eum excusat ab homicidio. ff. de iniuri. l. sane. de aqua plu. ar. l. fi. Et si forte pm? peccauit successore qz huerit bona fide z inuenit eum possessore no peccaret. Et hec pars posset defendi vbi pbat tm tps qz no extat memoria: ex qz psumit pstituta: vt. l. hoc iure. §. dicit? aq. ff. de aqua qti. z e. Sz an consuetudo tribuat ius excorcadie Innoc. qz sic clerico/ sz si layco. Et no. extra d resti. spo. c. olim. ij. Sed hosti. §. in. d. c. cu ptingat. Et archi. in. d. c. romana. Quoz opinio pte ce nra in puato §. de aqua qti. z e. Sz alios tale ptate vt. §. dixi Sz consuetudo no dat ius eligendi pssore. extra de peni. z re. c. ij. li. vi. Sz bn tribuit ius eligendi. ff. de decuri. l. no tm. extra de elec. c. eu ecclia. Et hoc plone habili. e. ti. cu circa. Et ius instituedi: extra d psti. cu venisset. Et cognoscendi de casis spualib?: extra d excels. prel. accedenti. Sz no pt dare qn iudex sine pssensu ceteroz procedere possit: extra de pue. c. ij. Et nota qz talis consuetudo obteta in certis personis: no extendit ad alias personas nisi consuetudo hoc expresse iporet. Ad vcz est in his qz no hnt territorium. Sz in alijs extranei pnt fortiri for/ vt dixi. §. l. i. d sum. tri. An aut consuetudo z vsus obteti i certis personis vt certis locis. vel spcb? iurisdictionis extendat ad alias? Dic plene p Inno. z hosti. extra d ca. mo. ca. ij. Et i spe. de iurif. om. iudi. §. illud. Et quis ibi loquat d adquisitoe possessiois iurisdictionis tm pot extendi ad adquisitioem iurisdictionis proprietatis p vsuz vt consuetudine vbi fit distinctio q ad psoas. qz aut vti sup vniuersitate. z n extendit ad singlares. Aut vti sup

Dis multa q pot consuetudo tribuere z q non

Consuetudo an tribuit contentiosam iurisdictionem vel imperium

An vsus vel pssues tuelo in vno ad alia extendat nota biliter.

singulari ⁊ tunc aut ali⁹ possidebat
gñaliter iurisdictionē in aliquo terris
torio. ⁊ tunc y sus alteri⁹ intēdētis p
toto vti extenditur ad omnes/ si ille
qui possidet patiat: alias non. Quo
ad alias vero species iurisdictionis:
vel loca dicūt quo ad vsus vni⁹ cum
intentione apprehēdēdi totus extē
ditur ad totum: ⁊ vtēdo in ciuilib⁹
extenditur ad criminale. dum tamē
illa intentione vsus sit. Et hoc verū
nisi alius in alijs locis vel articulis
vteretur. vel esset fundatus de iure
communi. Et intentio bñ pbatur si
pro tali publice se gessit faciēdo bā
na ⁊ tenēdo assillas. Si autē faciat
hoīes pfiteri sibi esse subiectos/ vel
iuramētū ab eis recipiat: nō ob hoc
possidet iurisdictionē. vt ibi no. plene

Sed qd si aliq⁹ adept⁹ sit posses
sionē castri v⁹ domoz dignitatis cū
intentiōe adipiscēdi totū? Satis v⁹
totū adipisci ⁊ oēs pertinentias/ ni
si alius vtebatur ⁊ contradicebat vt
l. quod meo nomine. ff. de acqui. pos
ses. Et de hoc per doctoz. extra de re
stitu. spolia. c. in litteris. An autem
vtēdo in vno articulo retineat in a
lijs? Dic qd sic si fuit vna acquisitio.
Alias nō. ff. de aqua plu. ar. si pri⁹.
Et de hoc in spe. de prescrip. p. h. po
ne. Et vide extra de p̄scrip. c. audit⁹

In emancipatiōibus.

[Scriptura] que non requiritur: vt
hic nisi in infante ⁊ absente infra. e.
tubem⁹ fm glo. Vel dic supra de fi
de instrumen. in emancipatōe. Quod
est verius hz doc. s. ti. i. l. fi. Et facit
ff. de ad op. l. post mortem.

Nō nudo [Actus] cotā
iudi. isti. e. s. i.

Nec au⁹ hęc regla fal
lit. ff. d. cōdi. ⁊
de. l. si cui. ⁊ si quis a paren. fu. ma. l.
fina. de adop. l. nō nunq̄. ff. de mi. l.
iij. s. si quis minor. supra de epif. au
di. si lenones. Sed e contra filius nō
potest cogi. etiam istis de causis: vt
nota. hic. insti. qui mo. ius. pa. pote

sta. sol. s. fina. i. aut. qui. mo. natura.
effici. sui. s. generaliter. colla. viij. Et
his casibus est lis inter patrē ⁊ filiū
dic supra d. episco. audi. l. si lenones.

Iubemus [Pertinet] vi
de supra ti. i.
l. i. p. uberē. [A semet oblati] Et sic
nō p̄curatorē. alias frustra impe
traretur priuilegium. [Ipe] in per
sona propria. [Etiam hoc modo] vo
catis amicis. s. e. in puberem.

Cum insperimus

[Vel legibus] quia magistrat⁹ mu
nicipalis. [Consuetudinem] qz non
forte magistrat⁹/ glo. [Et legitima]
insti. de auc. tuto. s. fi. [Cōstitutio
nis] de qua supra de bo. que li. l. cum
oportet. s. cū aut. ⁊ s. obtinente.

De ingratis liberis

Hilios [Qui paren
tes] ex h⁹ pos
set etiā exheredari. vt in
aut. vt cū de app. cog. s.
cās. colla. viij. Sed libertus ex leuī
causa reuocatur in seruitutem. s. de
liberti. ⁊ eo. libe. l. si manumissoz.
[Emancipatione] iudicis officio. s.
de episcopa. audi. si lenones. dic ibi.

De postliminio reuerſis ⁊ redemptis ab hostibus.

Ex duobus [Dic qd
aut fu
it cept⁹ an captiuitatē.
⁊ gaudet postliminio. ff.
d. sta. homi. l. q in vtero.

Aut post. ⁊ tūc aut redit cū vtroqz
parēte: ⁊ gaudet/ vt hic. Aut cū pfe
tū. ⁊ dic idē quo ad patrē: sed fingit
sine matre. vt hic notaf. Aut cū ma
tre tū. ⁊ reputaf spurius. ff. ad ter
cul. l. priā. s. sed si apud. ff. e. l. diu⁹.

Ab hostib⁹ [Constitu
ti] tacite. ff.
de le. i. l. senatus. s. fi.

Locept⁹
i captiui
tate an
gaudet
postlimi
nio.

nota ista

De post li. reuer. & redē. ab hosti. fo. cclij.

Cū cognatos ^{Constitue} idē curatorē. ff. ex quibus cau. ma. l. ab hostibus. §. i.

Rec nos ^{Oppo. ff. de do} ^{na. l. qdaz. Sed} ibi sciebat. hic dubitabat. Item oppo. ff. de vsucapi. l. cum yr. §. d. libe. cā: si ab eo. ff. de li. cau. l. filiū de condi. isti. l. mulier. §. i. d. pig. ac. l. rē alie nam. de condi. inde. si non sortem. §. si filius. ad macedo. sed & iuli. §. item si filius. **G**losa. dicit q̄ licet non efficiat obstat tamen exceptio: vt no. ff. qui & aq̄. l. si seruo alieno. **V**el dic q̄ aut errat: & nō ob. vt hic. **A**ut sciebat. & tunc in his que consensu duorum aguntur & perfectūtur obstat exceptio: vt in contrarijs. in alijs non obstat si ex superuenienti iure agat. **E**t ideo nō obstat exceptio rei iudicate. vt. l. si mater. §. eandem. ff. de excepti. rei iudica. **S**implex autem promissio vel gratia non valeret. ff. quo. le. l. prima. §. quod ait: i qua nō concurrat factus siue consensus duorum obligatorius vtroq; latere vel vno. **A**lias obstat q̄uis actus eēt nullus: vt dixi dum tamē ius superuenit & suo nomine agat. **C**ogno scitur alias non: licet fingantur mortui ante.

Aut. Antiqua.

Sumitur in corpore constitu. que ex ascrip. & collatio. v.

Captum ^[Lex cornelia] que hz multa capitula. & est vnū vt captiu⁹ possit institui. ff. de heredi. isti. l. illa institutio. §. i. alias obstat institui. qui. non est permis. fa. res. §. fina. ff. e. l. finali.

Sicut liberis ^{[Serui do-} ^{mino.]} ff. e. l. fi. z. l. in bello. §. manu mittendo. **N**ec cōmertio alias dic ff. e. in bello. §. si quis in bello seruū.

Ab hostib⁹ ^{Dic q̄ aut} ^{capiantur} res que non fuerunt nostre et tunc mobiles efficiuntur capientium: in

sti. de re. diuis. §. item ea. ff. de acqui. rerum domi. l. transfuga. **I**mmobiles publicantur. ff. de iure fis. l. diu. ff. e. si captiuus. §. publicantur vt tamen militibus assignentur. **I** de dona. si quis pro regimie. §. i. **A**ut res que fuerit nostre. & sunt immobiles efficiuntur illius cuius erant. ff. e. si captiuus. §. expulsis. **M**obiles vero efficiuntur lucrantiu. ff. de capti. l. si quis i bello. nisi ab initio fuissent acquisite probitate armor: vt hic. ff. e. l. si quis in bello. & ibi videf notari. **V**el dic etiam mobilia tunc indistincte reddi debere: per hanc. l. **E**t hoc in bello principis. ff. e. hostes. de verbo. signifi. l. quos nos. **S**ed in alijs non videtur q̄ efficiatur aliquid occupantis. etiam si sit iustum bellu: quia forte pro defensione rerum. **E**t hoc nisi ille qui bellum habet haberet iurisdictionem. tunc enī ille posset statuere vt bona que caperentur efficerentur capientis. vt no. **I**nno. extra de iniuri. c. sicut. **V**z **H**ostiē. in summa d. treuga & pa. §. i. ij. colū. videtur velle q̄ indistincte sint capientis in quocunq; iusto bello. **I**tem dic q̄ nedum possunt capi licit e bona illius cum quo est guerra: imo & subiectorum suorum ipm suantium: vt no. **I**nno. de restitutio. spolia. olim: ppe finē magne glo. **E**t q̄ nedū princeps potest indicere bellum: imo alius qui superiorem non habet vel s̄habet: cuz auctoritate ipsius: vt no. d. c. olim & dixi. §. vnde vi. l. i. **E**t sic restringitur. l. hostes. ff. e. et xx. q. ij. militare. z. c. dicat & c. nulla **E**t plenius in summa **H**osti. d. treuga. §. i. z. ti. de peni. §. que pena. ff. quid de rapina: cū se. **E**t vide quod scripsi in. §. item ea: alle. **R**estituuntur & recipi eius ex quo sunt iter presidia recepti. ff. e. postliminijs. **H**ō dños §. de offi. preto. af. l. ij. §. sicut

In capta ab hostib⁹ efficiatur capientius.

⌘

Nots.

⌘

Quis potest bellū indicere

Sis ^{[Remissio] t̄acite: vt} §. d. ope. l. i. l. liberto.

Liber ^{[Mercede] p̄sumitur et donare. §. d. ne}

Liber Octauus.

go. ges. l. quo ad alimenta.

Ab hostib⁹ [Recisoria] d hac recisoria dic. s. ex qui. cau. maio. l. fi. Et nota casu p opi. dy. q dicit eam qng vtil: qng directā. Sed Jo. in arboze z glo. dicūt eam semp vtiliz.

Si quos [Non transierūt] spōte. ff. e. l. postliminiū. s. trāsfuge. [Acquirendum sit] alte exceptiōes nō admittūtur in hmōi possessorio. Et quere vt supra s edic. diui adria. tol. z dic ibi. [Fuerit] qd non presumitur si ante fuerat bonus. ff. de re milita. l. non omnes. s. a barbaris.

De infantibus expositis: liberis: z seruis. z de his qui. &c.

Si inuito [restituas] z sic malefi dei possessor alius a fure recuperat expen. supra de rei vēdi. do num. etiā factas in adipiscendo. cōtra. l. ff. de rei vēdicatio. l. sin autē. s. fi. quia hic nō est vsus opera. ibi sic secundum glosam.

Unusquisq³ [Per eū] de m. s. de lati. liberta. tol. l. pza. s. sed si seruus. Secus si non defenderet. ff. de sta. homi. seruus.

Sancimus [Paruu] [p] Quid in pubere? Dic non obtinere hanc. l. sed videtur habitus pro derelicto. z efficitur occupātis si ante erat seruus. ff. pro derelicto. l. filij. Nisi eēt languidus. supra s la. liber. tol. l. pza. s. sed scimus. [Vendicare] vide supra de episco. audi. l. neminem.

Que sit longa cōsuetudo.

Confuetudo trahit ad familia vbi ratio p̄suetudinis se extēdit. h. v. fm gl. z docto. Cui opponit. ff. e. qd nō ratiōe. Quare dic q nō debet fieri in casib⁹ determinatis a iure extēssio vltra locum: vt hic supra s sacrosan. eccle. l. nō plures. nisi esset generalis in tota vna contrata: vel presidatu. tunc sufficeret probari ipsam obtinuisse in aliquibus locis p̄sidatus extra s offi. archidy. dilecto. Nec hoc casu admitteret distinctiōnem quam facit Inno. an esset onerosa vel non. qz hoc casu non prope dicit extēssio. Ad alios autem cas⁹ similes potest extēdi in casibus nō determinatis p̄ legem si sit cōformitas in ratiōe. ff. e. de quibus. Alias non: fm glo. Quod intellige nisi sit maior ratio idem iudicandi in alto casu/vel eadez. Sicut si esset consuetudo q bannitus posset impune interfici sicut est bononie cur nō ergo vulnerari si alias capi non possit. ff. de ser. expoz. cui pacto. Vel si cōsuetudo excludat filiam a successione aliquo casu: cur non diceretur idem de nepre. Sed vbi non esset eadem vel maior ratio: q̄uis similis posset assignari: vt si pena pecuniaria statuitur in vno crimine: non trahitur ad aliud etiam minus: nisi verba et vis statuti possent hoc cōprehendere. Vbi vero sunt diuerse cōsuetudines que sit attendenda? Dic supra de sū. tri. l. i. Et facit ad p̄missa: i feudo que sit prima causa bene. amit. s. predictis. s. sed quia natura. Distin-gue ergo qz aut vis verba z rō p̄suetudinis se extēdūt z dic extēdi: vt. d. s. p̄dictis. Aut nō. z tūc si casus sit veter miatus a iure: illud sequimur. Sina sit p̄io sile: scdo cōsuetudo metropoli. tertio p̄p̄quoqz locoz. quar to ciuitatis romane. Sic itellige. ff. e. de quibus. extra de cēsi. sup eo. de cogna. spiri. sup p. co. cuz no. i singul. Jo. p̄o variat i. d. c. p̄suetudo: i glo.

Confuetudo an extēdat

18

hic videf. ¶ Proouocabit yvide. s. qm
prouo. nō est neces. l. ij.

Consuetudinis In
lectus hui⁹ legis patebit p explana
tionē materie. Circa quā iustif cir
ca sex. Primo circa nomē. Secō cir
ca diffinitionē. Tertio circa intro
ducendū modū. Quarto circa modū
agendi. Quinto circa modum pro
bandi. Sexto circa eius vires et vir
tutes. Circa nomen sciendum est
q quandoq; consuetudo sumitur p
ut sonat nuduz factum. s. de episco.
audien. l. ij. §. fina. s. de serui. l. i.
prima. communia de manu. l. fina. Ali
as sumitur prout est ius / vt hic / r in
stitu. de iure natu. §. ex non scripto.
hoc est prout ius resultat ex ea. ipsa
enim consuetudo est facti r in facto
conficit. extra de consti. c. primo. li.
vi. Dic vt ibi notatur. Sz in quodif
fert ab vsu? Dic q ppe sumēdo vsū
differt tāq; cā ab effectu: q; psuetu
do p vsuz frequētē iducif. r vsuz st
factū psuetudo ius. Sz qnq; v⁹ lar
ge sumitur secundū consuetudinem
vt hic: r extra de verbo. signi. c. sepe.
ver. r q. in de. Et eodem modo su
mitur verbum obseruantia: extra d
eta. r quali. c. iij. de appel. c. Quis. e.
li. ff. de solu. l. pecuniarie: in fi. Itē
quomodo differt a stiloz? Potest di
ci q consuetudo est verbū generale
stilus proprie est vsuz circa modum
scribendi in iudicio acta / sententias
et cetera que possunt modum ordi
nandi et scribendi tangere. s. de fa
crofan. eccle. l. prima. extra de fal. c.
q; graue in fi. Sed quid differt a sta
tuto? Dic q illud expresse consensu
consuetudo tacito inducitur vt. d. §.
ex non scripto. et §. omnes populi.
ff. e. l. de quibus. Tamen si consuetu
do iam introducta scriberetur: pro
pter hoc nomen consuetudinis non
amitteret. s. de fide instrum. l. cō
tractus Et dicitur consuetudo a cō
quod est simul et suo. is. re. quasi cō
munis v⁹. de cōse. dist. i. c. psuetudo

¶ Nunquid ergo priuatus et singula
ris potest in facto singulari singula
rem cōsuetudinē pponere. et que sit
differentia inter cōsuetum r prescri
ptum dicef inferius in sexta parte.
¶ Circa scōz quomodo diffiniatur
Dic in tex. v. c. consuetudo. Alio tñ
modo diffinit ayo qui dicit. Consue
tudo est ius non scriptum moribus
introductū. Et hoc sequif Innocē.
extra. e. in rubrica nisi q; addit diu
turnis. Hosti. magis plane diffinit
vt no. in summa. e. §. quid sit. Queli
bet bona. Et q; per ipsos in effectu
nichil imutatur / nō est insistendum.
¶ Circa tertiu in quo est effect⁹ est
insistendum. Et sciendum est q; con
suetudo inducitur ex tacito consen
su populi: vt. d. §. ex nō scripto: vt. d.
l. de quibus. Qui consensus depre
henditur ex vicibus vtentium diu
turnis. Et ideo pmo queritur quot
actus r qui sunt necessarij. Et i hoc
varij varia dixerunt vt patet in glo.
et dictis doc. Tu autem dic q; si ob
tentum sit sine contradicte de vel ita
vstitatus: nec extat memoria q; cōtra
factum sit: q; sufficit dato q; non p
betur sententia vel aliud. Et ita fir
mauit se Inno. et Hosti. extra. e. in
rubrica. Et in sūma. e. ti. §. qualiter.
p. quarto. Pro quibus. s. de iuris
diti. om. iudi. l. magisterie. r. c. cōsue
tudo alle. que lo quā in obseruātia.
J. de calū. l. i. Item est introducta si
libelli querimoniarū non fuerint ad
missi vel si fuerit iudicatū p cōsuetu
dine: vt. d. l. de quib⁹ Et Inno. r ho
stien. idēz in dictis locis. Nec est ne
cesse pponi. nec probari q; iudex h⁹
aim inducendū consuetudinez Quis
Inno hoc dicat: vt no. Hosti. l. d. §.
p. iij. et sufficit si bis ita sit iudicatū
vel factū: vt no. glo. in. d. l. de quib⁹
r d. §. p. secundo. Et in hoc reprehē
dit Inno. Tu vero dic q; animus in
ducendū nedū requirit i iudice: imo
r in ppō. vt dicit Inno. Sed hoc
non oportet proponi vel probari: q;
presumitur ex frequentia actuum.
J. ij.

Quid sit
psuetudo

Qualit
iducif cō
suetudo.

vide d'no
mie psue
tudinis r
quō ab a
lqs dif
fert.

Obserua
tia qd sit.

q

Liber Octauus

et transcurfu tps. In scdo dic qd cōsuetudo inducit p tacitum cōsensum populi: qd quandoq; sufficit vn⁹ actus si fuerit ita sollemnis qd venit ad veram noticiam totius vel maioris partis populi. Quandoq; multi et tot qd bonus iudex possit scientiā et tacitum consensum maioris partis populi cuz transcurfu temporis percipere. Et hec videtur sententia modernorum doc. Cuius veritas pz ad sensum. Alias sequeretur qd quilibet fatuus iudex possit aliquid loco consuetudinis inducere: et iura destruere sine consensu populi. Et ad hoc aduertat bonus aduocatus in articulando: et iudex in iudicando. Non est ergo necesse proponere: nec probare qd sit obtenta in contrario iudicio si tamen probetur: bonū est. Hec qd maior pars populi vsa sit. Hec de animo vtentium: nec de certa scientia. vt no. Hostien. in. v. §. in principio. Quamuis Jaco. de arc. contra. Quid ergo si populusex patientia diuidit hereditatem inter se certo modo: nunquid alij ex hoc diuidere tenentur? Dicas qd si allegatur tempus de quo non extat memoria: qd sicut. §. dixi. Alias opus esset probare qd fuit ita factum non obstante contradictione partis: ex virtute consuetudinis tunc prepositae. non autez opus est probare qd ita fuit iudicatum. vt supra dixi. Et ita potest intelligi. ff. e. l. diuturna cum l. fina. Et nihilominus oporteret probare magnam frequentiam actuum et scientias populi: vt. §. dixi. Quid ergo si proponatur populum errare. Videtur qd si erret in iure / et faciat contra leges: non inducatur consuetudo. Et idem si in facto circa causam finalem. secus si circa causam impulsiuam. ff. de condi. et demonstra. l. cum tale. §. familiam: scdm Ja. et Be. Et ita intelligitur. ff. e. l. quod non recte. Et quod notat Hostien. in summa. §. si et sexta. et §. qualiter. ver. qd ergo: et hic no. vbi omnes tenent

q errantes non inducunt consuetudines. Sed non presumitur error. vt dixi. Qñ aut consuetudo est preterius. non est questio quia ibi non cadit error iuris. Et hec obtinet in populo qui habet iurisdictiones. Quid si non habet vel habet: nunquid potest inducere consuetudines contra legem superioris? Innocen. dicit qd non in. d. rubrica. Et idem in. c. penul. e. ti. et de fide instru. c. cum. p. Et ita etiā videtur tenere gl. in hac l. imo fm Innocē. opus est expresso superioris consensu. Hec sufficit tollerantia: extra de prebē. c. cū nō ignores: r. c. cum iadudum. de exce. pla. c. litteras. Sed dy. et Ja. tenent contrariū. Sufficit em̄ ex quo lex et princeps dant populo talē potestatem: vt d. l. de quibus. et. ff. de ius. et iure. l. oēs. Et de hoc plenius. §. Item cuz requiraf prescriptio: querit quantū tps: Glo. dicit. x. annorū. vt no. i. d. l. de quib⁹. Inno. dicit qd si is cui acquirif habet cāp. tinuā: tunc. x. vel xx. annorū cōtra puatos. Si discōtinuā: tūc tantū tps qd nō extet memoria: vt no. extra. e. c. penul. Hostien. videt tenere cum glo. de iure ciuil. De iure vero canonico dicit exigi et sufficere indistincte prescriptio. xl. annorū: vt in summa. e. §. obtentus: in fi. p. c. olim extra de cens. Qd videtur verius. Etenim res non prescribuntur: s; cōsuetudo. Et ideo nō obstat. ff. de serui. l. seruitutes. Et per hoc potest dici qd semp. x. annis prescribat quia hic non agitur de iure absentis prescribentis: sed de cōsensu tacito populi colligēdo qui prescribit p cursū. x. ānoz. ff. qui za quib⁹ l. si fideicomissa. §. aristo. Et hoc tenent Be. et Ja. Et est verū in cōsuetudine generali. secus in speciali: p quā ius priuato acquirif. de qua. §. dicef. Laue tñ quia talis debet esse res que sit prescriptibilis: et talis qui prescribere poss; vt no. Hosti. in summa. §. qualr. i. prin. extra. e. i. rubrica. ¶ Itē requirif qd sit rōnabil: vt hic

extra. e. c. fi. Et est irrationabilis si sit contra fidem vti us naturale: pte fertim diuinū. vel contra preceptus vel si inducit occasionem peccandi. vel sit alias contra bonos mores. vt plene no. Inno. in. d. rubrica. r. Hostien. in. d. ti. §. quid sit p̄suetudo. Si vero nō sit tñ rationalis sicut lex: adhuc potest dici q̄ valet: vt. d. l. qd̄ non recte. Quid ergo si consuetudo dat ius pignozādi p̄ delictis. dic vt no. Hostie. in sūma. §. qualif. p̄. penulti. r. fina. r. hoc remittit arbitrio iudicātis fm̄ eū: cū nō possit diffiniri an sit rationalis vel non: nisi auditis r. cognitis factis r. eoz̄ circumstantijs: vt no. d. §. quid sit. r. archid̄ de consti. c. i. li. vi. Ego credo q̄ consuetudo q̄ habet q̄ quis possit debitorē auctoritate propria pignozare valet: cū hoc possit partiū cōfessu.

¶ De pigno. l. ij. Item dicit Hostie. q̄ p̄suetudo nō valet per quā iducit q̄ canonicus nō habet vocē in capitulo vsq̄ ad certū tps̄: vt in sūma. §. fi. p̄. quid ergo. Item requiritur h̄ Innocen. de nafides: vt no. in. d. rubrica. Quod est verū de consuetudine singulari que p̄ singulari vel contra singularem inducitur. Sed quid si maiore parte ppli tacente aliq̄ p̄testent se nō p̄sentire? Videt q̄ maior pars ppli ip̄os liget. ff. ad municipales. l. qd̄ maior. Sed ibi in necessarijs. secus in voluntarijs. extra de constitu. c. euz̄ accessissent. Ideo nō videtur introduci nisi post multi alij actus facti fuissent sine cōtradictione. Et hoc est qd̄ vult dicere. l. cum de consuetudine. ff. e. fm̄ vnum intellectum. Et p̄ extra de offi. archidy. c. fi. ibi cū dicit: pacifica. Et no. Hostie. in sūma. §. fi. p̄. penul. Item requiritur q̄ non sit interrupta: vt no. in. d. l. cum de consuetudine. extra de p̄scrip. c. auditis. Et hoc ante impletam p̄scriptionem. q̄ si post semel vel bis fieret atra: nō tolleretur: nisi cū frequentia actuum r. cursu temporis. vt no. in specu. d̄ p̄scrip. §. quid

si post. ¶ Circa quartū scilicet quis sit mod⁹ agēdi: sciendū est q̄ si p̄suetudo tribuat ius in re agi reali per inde acsi lex vel ps̄ tribueret. Sin autem ius in personam vel ad rem agitur personali conditione ex consuetudine: cum non sit cautum quo genere actionis agatur. ff. d̄ pdi. ex. le. l. i. ff. fm̄ oēs. Vel implozat officiu iudicis vbi p̄suetudo tribuit tale ius quod debet iure iudicis officio expediti: vt alimētoz̄ r. similitū: fm̄ eos. Sed quid si quis agat conditiōe ex consuetudine de eo quod est iure expressum vel statutū? Videtur q̄ possit. ff. de actio. r. obligati. l. quotiens quia lex potest consuetudinem ap̄probare supra de ve. iu. enu. l. ij. §. h̄ si que. Ia. de ra. p̄trarium: cum conditio ex consuetudine nō debeat dari nisi in subsidium. sicut nec conditio ex lege: fm̄ eum. Innocen. idem in. c. cum ecclesia futrima. L. ui obstat extra de constitu. c. cum accessissent extra de appel. c. bone memorie. de testi. cogē. c. ceterū. ¶ Circa quintū sc̄z modū p̄bandi q̄rit an debeat p̄bari? Et est certū q̄ sic. supra. l. i. q̄. uis ius scriptū p̄bari non debeat. ff. de p̄bati. l. ab ea parte. quia illd̄ certum est: vt in p̄hemio. ff. in fine. r. §. pro responsis. Et idem forte de constitutionibus r. statutis que sunt in scriptis redactē: vt dicta. l. ab ea parte. Tamen necessarium est legez vel statutum exhiberi: r. legi: in aut. vt iudi. sine quo. suffra. §. quidā. colla. ij. Et hoc nisi sint notoria. vt. §. qui accu. pos. vel nō. l. ea q̄dem. Vel nisi tendant ad liris ordinationem: quo casu iudex vs̄ se sūmarie in forma. ff. ad exhi. l. ij. §. sciendū. r. §. illud. Sz̄ per quos testes probatur? Glo. dicit q̄ p̄ duos. ff. de testi. l. vbi numerus. Sed fm̄ stillum curie francie vocantur in turba r. vnus pro alijs oibus presentibus respōdebit. Sz̄ qd̄ d̄ponent: Dic q̄ deponēt ita obseruatū suis temporibus nec aduenisse vel vidisse quēq̄ alias viderit obquari.

Quo agatur ex p̄suetudine.

Qualit̄ p̄bet cōsuetudo.

Nota bñ

Stil⁹ fr̄cie ad p̄bādū cōsuetudine.

Liber Octauus.

z ita a maioribus audiuiffe/ et anti-
quit⁹ fuisse obseruatū. zc. vt no extra
de p^o bo. signi. c. q^o p nouale. ff. de p-
bati. si arbi⁹. extra d^o p^o bo. signi. c. ve-
niēs. li. vi. Hec est necesse q^o dicant i
ter quos/ vt. l. meminisse. j. ad. l. iuli.
ma. tbi cum dicit nfo tpe zc. Si p^o
de minorit tpe: opz q^o deponāt per ta-
les z tot actus q^o psumatur scientia
maioris partis populi. z cursū tēpor-
is ex quo presumam⁹. Et dic plene
vt circa modum inducendi dixi.

¶ Quid si deponant consuetudinē
esse z non plus? Dic q^o si non potest
vltra iterrogari valet depositio. Si
autem potest vltra iterrogari non
valet nisi deponant de actibus z cur-
sibus temporis. s. de testi. l. solum. i-
mo secundum quosdam non debent
deponere de consuetudine. qz se con-
stituerunt/ cum potius iudices q^o te-
stes constituerētur. Sed de solis ac-
tibus cum cursu tēporis. Quod ve-
rum est. Si tamen deponant. nō vi-
ciatur eorum deposito. dū tamen in
residuo recte deponant. **¶** Quid er-
go si sint plures testes quorū vnus
vidit inter certas personas consue-
tudinē obtinere: alius inter alias.
z sic deinceps? Doc. dicunt q^o nō va-
let eorum testimonium quia sunt sin-
gulares. Hec ob. ff. de testi. l. ob car-
men. §. si. in glo. z de aqua pluui. ar-
cen. l. in summa de probatio. l. si ar-
biter. qz ibi deponūt circa vnū factū
hic circa diuersa/ fm doc. Et hoc de
cōsuetudine q^o nō magis acquiritur
vni q^o alteri seu isti q^o illi i singulari
tūc debet deponere de tempore z de
frequētia prestationū. j. de agri. z cē-
si. l. litibus li. xi. **¶** Circa septū: que
sit virtus consuetudinis. Dic q^o mul-
te qz ex ea q^o ius acquirim⁹ ad rē/
quandoqz in rē/ vt dixi in modo agē-
di. Et hoc verum est indubitāter in
multis. Idez in multis contra singu-
larem vt hic ptz per totū tractatū.
ff. communia p^oedi. l. veditoz. §. si cō-
stat. scilicet singularis contra mul-
tos vel singularis contra singulares

non potest proponere consuetudinē
secundū Hostien. qui hoc no. in. d. §.
qualiter. p. sequitur. z p. quid ergo.
Hec obstat extra de offi. archi. c. fi.
de excef. prelato. c. accedentibus. j.
d excusa. mu. l. negociatores. li. x. qz
ibi acquirebāt dignitati: non singu-
lari p^one fm eum. Et ad hoc addu-
cit. j. l. proxi. Sed Jo. glo. decre. cō-
tra. vt. s. scripsi de pactis. l. si certis
annis. et glo. extra. e. c. fina. p^o q^o
extra d causa possessionis. e. cum ec-
clesia. j. d agri. et cens. l. litibus. z. l.
cum satis. §. ij. li. xi. ff. de iniuri. l. sa-
ne. cum no. glo. l. exceptio. ff. d aqua
pluui. arc. l. i. §. fi. Et sic fm hostiē.
pater differentia inter prescriptionē
z consuetudinē. qz p cōsuetudines
acquiritur multis: z non magis isti
q^o illi. Per p^oscriptionē: singularib⁹
Sed fm altam opinionez que est cō-
munior z videtur verior: in prescri-
ptionibus non videtur differentia.
Et ita notat. xvij. q. iij. c. seruitium
Sed dic q^o imo vt scripsi in. l. si certis
annis. et tex. videf velle facere diffe-
rentiā inter illa in. d. l. litibus. q^o pon-
it ea vt diuersa. Tbi em agit ex p^o-
scriptione opz allegare cām. s. vbi
ex cōsuetudine/ nō. vt no. extra. e. in.
c. fi. z de cens. c. peruenit z in. c. cum
ecclesia. Item qz p^osuetudo z priuile-
giū possunt p^ocurrere: sed nō prescri-
ptio. vt no. hostiē. in sūma. e. ii. §. fi.
p. extra summa dic vt ibi. Item con-
suetudo que est contra multos ligat
oēs/ etiam contra quos non est vlti-
ta vt. d. c. dilecto. sed prescriptio nō.
Item consuetudo habet locuz in tu-
ribus: prescriptio etiam in corpib⁹
vt no. in. d. p. extra sūmā. Item dixi
q^o contra singularem acquiritur ius
multis: intellige quādo ipse quasi cō-
sentit: quia forte aliquid recipiebat:
vt. l. venditor. §. si constat. alias non
fm Inno. q^o hoc no. extra. e. i rubri-
ca. p^o quo qz plus non pnt iduces
re exp^oresso cōsensu. ff. qui z a quib⁹.
l. si priuatus. de polli. l. totum. §. fi-
na. z sic nec tacito. Hec prescriptio.

Quit⁹ cō
suetudis
que sit.

Nota.

noceret sibi. vel longissimi tēp̄is. ff. d. aqua pluuiā. arcen. l. i. §. fi. vltōgi si presumat titulus. vt scripsi i. l. si certis annis. Et facit. ff. d. aqua pluuiā. arcē. l. si prius §. i. extra de p̄scrip. c. i. li. vi. Item habet virtutē / quia de rogat legi. Super quo dic qz aut eo suctudo p̄cedit et ius sequit. r tūc si sit adeo generalis qz condens ius ipsum non ignorat tollitur. alias nō. ff. de sepul. vi. l. iij. §. diuus. extra de cōsti. c. i. li. vi. r ibi p̄ archidia. Aut ius p̄cedit. et consuetudo sequens tollit ip̄m dum modo nō sit cōtra diuinū ius vel naturale: nec sancta cōsilia: vt dictum est. Et dic qz tollit legē nō tñ oīno / sed particulariter in loco quo seruaf. Et hoc vult dicere lex / b̄z Jaco. d. 30. r gl. Vel expone eam: vt extra. e. c. fi. legitur et notatur. Et vide in summa hostiē. §. fi. Laue tamen qz hostien. in aliquo dixi. cōtra dictum. c. licet. Et in hoc non adhereas ei. ¶ Sed an disuetudo tollat legem? Verbi gr̄a: adulter in regno fr̄acte nō punitur pena capitali vbi non est consuetudo eos puniēdi. Videtur qz sic: per. l. de quibus in fi. supra de v̄di. la. li. tol. p̄ totum. ff. de pub. iudi. l. ordo. Ar. p̄tra supra de iure do. l. p̄. l. fi. Doc. dicit qz non tollit nisi qñ disuetudo habz aliud factū sp̄licatū / vt qz adulter alia pena punif. Et idē sequit hostien. in. d. ver. nūqd ergo reprobat̄ur Vide in eo qd̄ scripsi supra de iudi. l. rē nō nouā. ¶ Sed nūqd̄ p̄suetudo ligat pupillos r furiosos? Doc. dicit qz sic. ff. de admī. tutor. siue. §. lucius. ¶ Sed nunquid̄ consuetudo laicor̄ liget clericos? Dic qz non. vt no. de consti. c. que in ecclesiarū. / r in summa hosti. d. §. fi. ver. sed pone. Nisi esset generalis qua clerici r laici vterentur. vt no. Inno. extra. e. di lectus. in fine.

De donationibus.

A Mptionū <sup>[Do-
nat]</sup> nat] v̄ legatis. ff. d. le. i. l. eū filij. §. eū d. §. q̄ res pig. ob. pos. cū cōster. Et idē in v̄ditioe si precii sit solutū / fm̄ glo. institu. d. re diuisio. §. v̄ditite. [Et t̄p̄ox] si sint p̄ntes. ff. de cōtrahē. emp. clauibus. Vel dic secus in donatioe istrumēti fm̄ glo. Et hanc doc. [Intelligis] si donator possidebat als nō. ff. de rei vendi. l. quidam.

Si nominis ^[Fuisse] supra de noua. l. i. §. de v̄stra. pig. l. ij.

Sp̄ future ^{[Trans-} ferri] ff. de cōtrahē. emp. l. nec emptio de here. ven. l. nomina. r. l. multū.

Si functioes <sup>[Non
pōt]</sup> supra de rei v̄di. l. solennibus. de act. empti. l. si pater.

Si donatio <sup>[Confirmata
est]</sup> v̄dicēdo fundū quē in epistola v̄di lego. Erv̄d̄ plene supra d̄ testa. verba. de dona. inter vi. et v̄po. l. ex his.

Nec ambigi ^[Absentes] p̄ nūciū vel epistolam. ff. e. c. l. absentis. et de ac. et obl. l. cōsensu. Vel si sit p̄curator v̄ gestor qui eius nomie recipiat. ff. de nego. gest. si ego. Alias non valet si donato: p̄citer: vt hic no. Jo. r idez seq̄ gl. supra d̄ sacrosan. eccl. illud r d. l. p̄sensu. p̄ro qua. §. e. donatio. cū dicit occulte. r. l. si q̄s. ff. de solu. l. si cū tutor. ff. e. nuda. Et h̄ac̄ ōy. in. d. l. absentis. Et idem Ja. in. l. illd̄ nisi qñ daf̄ deo q̄ p̄sens semp̄ est: fm̄ eū. Sz p̄e. dicit qz non p̄pter hoc ē cōsensuens. et ideo tenet idem etiā hoc casu sz male. vt. J. in fi. Sz ob. extra de p̄bē. si tibi. li. vi. Sed archi. r Jo. mo. dicunt qz ibi erat qui recipiebat nomine absentis et fuit inuestitus. vt. e. ti. accedēs. i. atiq̄s Ql̄ dicit̄ sec⁹ i b̄fficialib⁹ vbi n̄ admittit̄ variatio ex. d̄ iur̄ pa. c. i. d̄ cli. piug. c. diuersis J. iij

Donatio facta absenti an valeat r sit firma.

Nota.

an p̄suetudo tollat legem.

Consuetudo regni francie.

Liber Octauus

hodie videf expreffum pro proxima extra de cōce. p̄beb. c. i. i. cle. **C** S̄ qd̄ si in patris absentia dedit / r iura uit nō venire p̄tra: Potes dicereq̄ nec iuramentū liget. xxij. q. v. c. ecce cū notatis. Sed hoc durū est. r vide tur p̄trariū in foro cōsciētie. extra d̄ pac. Quis de iureiu. licz Constat au tē q̄ vbi quis vat deo obligat̄ Quis nullus recipiat. ff. d̄ pollici. l. i. quis rem. in prin. r in fi. [Volūtatē] q̄ p̄ sumitur. supra. de acq̄. poss. l. minus [Hanciscantur] supponit ius nouū J. e. si quis argentus. Vel hic cū res tradebatur / scdm̄ glo.

s̄. de here. ac. l. creditores Et hoc ni si in subsidium. supra. de dona. inter vi. et vxo. l. si nō verū. videlicet in ne cessitate p̄mi p̄li: s̄z glo. In alijsca s̄ib⁹ nō videf idem: vt no. ff. de resc̄. ven. l. dolus. nisi ageret reuocatoria ff. q̄ in frau. credi. l. oēs. J. luci⁹. Vel agit̄ J̄ ip̄m donatē quasi nō teneat donatio nisi deducto ere alieno. ff. d̄ iure doti. l. m̄lier. gl. Et hoc itellige nisi eēt data species debita. vt no. ff. de cōdi. inpe. l. his solis. ff. de le. i. l. plane. Et vide. s̄. de iu. deli. l. fi. s̄. l. centia. [Possidet] vide. s̄. si cer. pes ta. l. i. vbi scripsi.

Note

Censualis [Cōsensisti] J. e. nec ignorās. s̄. e. si functōes. r. l. p̄xima. r vide supra de rei ven. l. solēnibus.

Senectus [Sola nō ē] nisi auferret sensus. s̄. q̄ test. facere pos. l. seniū. su pra. de transac. l. sanū.

Si p̄ses [Cognouit] rit̄ p̄sūi eni cōtra. supra. l. proxima.

Siue emācipatis [Effectis] supra. de emā. l. i. l. fi. [Hō debz] ff. e. donationes. J. pater. [Voluntatem] te in emācipatiōe ad hoc reclamante. [Quid si ex] interual lo: Videtur q̄ possit nisi fili⁹ diu te nuerit. supra. de pa. pote. l. i. ff. de li. le. l. post emācipationem. Sed p̄tra in. J. pater. supra. de pecu. ei⁹ q̄ liber. meru. l. i. [Potuerūt] supra. si qs̄ al teri vel sibi. l. multū. de dona. iteryi. et vxo. l. a marito.

Legem [Vide. s̄. de pac. i] ter emp. et ven. l. ea. lege. de re. permu. l. rebus

Siue emācipatis [Effectis] supra. de emā. l. i. l. fi. [Hō debz] ff. e. donationes. J. pater. [Voluntatem] te in emācipatiōe ad hoc reclamante. [Quid si ex] interual lo: Videtur q̄ possit nisi fili⁹ diu te nuerit. supra. de pa. pote. l. i. ff. de li. le. l. post emācipationem. Sed p̄tra in. J. pater. supra. de pecu. ei⁹ q̄ liber. meru. l. i. [Potuerūt] supra. si qs̄ al teri vel sibi. l. multū. de dona. iteryi. et vxo. l. a marito.

Nec ignorās [Inuict⁹] nisi i casu. ff. ad le. acq̄. l. si seru⁹. J. si oliuā. d̄ re iu di. l. cui⁹. [Perdidisse] starur̄ instru mēto donec cōtrariū p̄bef̄ fm̄ glo. dic. s̄. pl⁹ valere qd̄ agit̄. l. i.

Si donatiōis [remissa] ff. d̄ pac. si tibi. J. qd̄a. supra. de fur. post decisio nē. [Sollicitudinē] nec agi poterit etia si ob cāz fuit remissa r causa nō sequat. supra. de trāfac. l. vbi. s̄z hu. r glo. vide. e. ti. Quis.

Cum de bonis [Faz] ctaz] vide. s̄. de inoffi. vo. l. ij. supra. de vo na. l. donationis.

Si auia [Hibit p̄dest] s̄. d̄ cō trahē. emp. l. dudum

Portionem [Supra. d̄] cōi. re. a. lie. l. falso. d̄ iure dotiū. an̄ diuisionē nisi in casu. s̄. cōi diui. l. i. ff. famil. herci. l. alienationes. de peti. here. di. l. diuus / glo.

Donatricis [Facta dona] tio] J. e. in do nationibus. J. i.

Si aliquid [Si recte] s̄. de fideicō. l. r̄ iepi stola. s̄. e. nec abigui. Cōtra.

Constante [Non potuit] in p̄iudicium ma riti sed sui sic. ff. de iure vo. si p̄dia um. supra. c. spem. de col. l. dotis. ff. d̄ v̄fucapi. cum. vir.

Si filius [Hō potuit] ff. de re iudica. l. nemo.

Er̄is alieni [Ex heredita] ria causa] con cordat. ff. ad trebel. l. i. J. si heres. ff. de iudi. l. fideicōmissum. J. tractatū

Cum res [Singular] J̄ q̄ v̄muerfal: faci

te ageretur vt teneret. ff. e. l. hereditatem. supra de here. vendi. l. ij. [Lō petit actio] contra. f. ti. i. quotiens. Sed ibi ille eēt sine remedio. hic creditores habent aliud remedium fm̄ doc. ar. ff. vt in poss. le. l. i. §. si debitor. [Donatōis] ff. de verb. ob. l. liber homo. §. finali.

C Sicut [Pōt] supra. §. pac. l. pacta nouissima.

C Si patri [manifestiss] supra. de rei vē di. l. cum a matre.

C Donatio [Siue direct] [id ē i ter vi uos. [Rotato tpe] id est in diē. [Sē tētis] narrationib⁹. [Indulget] qz non turpia nec contra bonos mores supra de pact. l. pacta que. [Adoles] [id est] a iure repobate [In] scri bendis] principiū pōt loqui in dōa tione in scriptis vel sine. Sed is. §. i. donatione in scriptis [Bus ac rem] quod donatio id est actio [Ad] haterie tempus] forte i pergameno. [Pre] scribatur] ita tamen qz partes sub scribant. insti. de contrahen. empri. §. i. [Leges expostulant] f. e. sancimus. et. l. penul.

C Si quis [In emācipa] [tu] p rescriptuz supra. de emā. li. l. in fi. [De] ius] id est donationem. [Instrumentis] si fiat in scriptis. als non est opus nisi excederet summā: fm̄ glo. [Per] eū seruū] v[el] notariū. ff. rē pupil. fal. fo. l. pupilli. de adop. l. nā is [Quē] ido neū] qui ei possit acquirere [Et] per eū infanti]. Op. supra de acq. pos. l. donatarū: dixi ibi supra. e. donatio.

Lata iam [Et donatiōes] que fiunt in scrip tis: glo. [Custodiri] nō tñ ē necesse supra. de dona. inter vi. z vro. l. do nationes: secundum glo. licet pla. contra. [Sufficit] contra. ff. de p̄di. mi. l. si presidium. Sed ibi in alio ca su. f. e. in hac.

C Quisquis [Retinue] [rit]. Idē si

pign⁹. ff. de re. eo. l. i. in fi. z ibi nota [Et si stipulat] donator rem tradi: secundū Azo. [Tradidisse] z ratio necessaria consequentia: vt no. ff. de acqui. poss. l. ij. nec op⁹ est qz retinēs donatoris nomine apprehendat: qz uis in. l. quod meo. ff. de acqui. poss. sit necesse secundum doc. Et facit. ff. de rei ven. l. quidam. Et idem videf per dationes in emphiteosim vel in feudum.

In extraneos [Et sine] [scripto] su pra de fide instru. l. nō idcirco

In hac sacratissima [Siue presens] [Cōstātinopolitana] et ita nō cessat potestas minor: ma gistratus per presentiam maioris. Dic supra de offi. prefec. vi. l. l. [Pu] blicate] Op. ad hoc. supra de predi. mino. l. si p̄dium. Sz ibi in decreti appositione que fit cum cognitione hic in simplici insinuatione / in qua non est opus decreto. supra de ma. municipia. l. ij.

In donatiōibus [Non] [eē] nec cessarium] qz ad substantiā. [Ad] hibere] in insinuatōe: [Cū] publica] quo ad vim insinuatōis: nō tñ p̄bāt nisi testes sint subscripti. extra de te sti. cū a nobis. Vide supra. de re. ali. nō alienā. l. ij. [Sub] notatiōe] id est subscriptione. Adesse tñ debēt. als instrumentuz non facit fidez in aut de fide instru. §. sed et instrumento. colla. i. [Constitutionem] supra. ex in extraneos.

Secundū diuī. [S. e. i] extra localis. [Testimoniū] suū] Et sic v[el] qz tabellio nō possit p̄ficere instrumē tū extra territorii ip̄s p̄stituētis. vt no. [Hōst] i. sūma. ne cle. vi. mo. z in specu. de fide instru. §. restat. f. z no. z p̄ extra de foro p̄pe. romana. §. fi. li. vi. z ideo non v[el] qz notari⁹ regius possit conficere instrumentum i cau is spiritualibus. nec apostolicus in

notarius nō pōtō ficere extra territorii p̄sti tuentis.

Libet Octauus

causis temporalibus. dic ibi. Et fa-
cit. f. de mune. et accu. in prouincijs
s. de testa. l. consulta.

Illā subtilē [Et donatio
nes] Op. s. de
ac. rob. si qdē. dic ibi. z. l. i. e. ti. [Lō
cedim?] vt nō trāsmittat ad heredē
heredis. Vel dic q̄ est sensus vt tra-
hāfad p̄terita km glo.

Sancimus [Cōstitu-
ta ē] r ita

nō viciat vtile per iutile. ff. de verb.
ob. l. i. s. si stipulāti. s. vsu. l. pecunie
in auf. de nō eli. scdo nubē. s. hic aut
col. ij. de strahē. emp. fūd? s. li. cau.
l. liberis. s. si duo. s. quēadmo. serui.
amit. si cōem. de dona. iter vi. r vro.
si sponus. s. generaliter. Contra de
ar. pedius. de aqua quoti. et esti. l. i.
s. item querif. et s. trebatius. ff. fa-
mi. hercis. i hoc iudicio. Dic p̄ Dy.
extra de re. iu. c. vtile. li. vi. vnde dic
q̄ regla obtinet negatiue. Cōtraria
sunt spālia. Vel qz inseparabile/vel qz
depēdet. Et eadē rō se extēdit ad vi-
ciandū vtrūqz. vel vniū est cā? alteri?
vel vtrūqz necesse est vt in singulis
p̄videri. [Vel itellecto] ff. de exce.
do. l. pure. s. si donauit. [Propriam
mateitatem] s. de quadri. prescrip.
l. fina. Item si a priuatis fiat vt aut.
quam hic lege. [Constitutus] vic. s.
de dona. ante nup. l. minoribus. ij.
[Vacuari] hodie contra. s. s. dona.
ante nup. aut. sed decursum. [Am-
pliozem sententiam]. ff. de pactis. l.
maiozem. f. qui et a qui. quar. pars s
be. l. ij. de meta. l. ij. l. xij. [Et si sint
equales: est potioz conditio occupā-
tis: scd̄z glosas. [Possidere] contra
ff. cōmuni diui. sabinus. s. commu-
ni diui. l. penul. Sed hoc speciale.
[Qui minoris]. ff. de. l. prima eum
quidā. s. de solu. l. i. de ope. li. l. man-
cipiozum. extra de preben. si pluri-
bus. li. vi. [Donatores] op. f. priori.
s. Sed ibi vno tempore dant. hic vi-
uersis. Item op. ff. ad. l. fal. l. in q̄ti-
tate. s. magno. Sed ibi in vltimavo
luntate vbi vnicū tempus inspicitur

scilicet mortis. ff. s. iure pa. l. si liber-
tus. s. pe. et si. Item op. ff. de appel. si
quis separatim. Sed ibi in vniuersa
li. Et facit. ff. de iurisdic. om. iudi. si
idem. [Abulte] quo ad hūc effectuz
vere tamen est vna. ff. de verb. obli. l.
si stichum. s. i. de dona. cau. mor. l. se-
natus. s. fi. Et hoc nisi esset facta p̄
missio per verbus annua. ff. de verb.
obli. l. plurib? s. fm dy. Vel dicit ibi
Item intellige hoc responsum / nisi
prima esset tanta q̄ excederet per se
fm doc. [Quid si. s. excedat et di-
catur q̄ sint donatiōes tot quot res
Spe. dicit non valere nisi specificē-
tur: vt in spe. e. ver. quid si aliquis.
[Omnia bona] ff. de verbo. ob. l. q̄
dicitur. [Tempus vite] ex vna pte
et ex alia nō. nec ob. s. proxime. Itē
dic idē si apponere tps certū: vel si
vite hoīs incerti. s. de vsufu. ambi-
guitatē. [Minime cōualere] nisi vs-
qz ad legitimū modū. Hec fit statī s
falcario sed tpe sequēti hz glo. f. l. p
xi. s. sin autem.

Aut. Itē a priuatis

Sumit i aut. vt nō si. pig. col. v. Et
nō hz locū in ecclesia nisi i redēptōe
captiuozū. f. e. si quis.

Si quis [Pondus] als
nō valz. ff. s. iur

do. l. cū post. s. gener. [Que p̄ mas-
sa] r sic soluit vnū p̄ alto. vic. s. s. so-
lu. l. eū. r aut. ibi posita. Hec dicas
hic spāle fm glo. [Posuerit] Nota.
duo mirabilia: q̄ debitor iuit? altō
solut q̄ pmiserit/et creditor aliud
recipit inuitus. Sed glosa dicit / q̄
hoc placuit principi fauore exercen-
tis liberalitatem. Sed certe non est
fauor/ cū necesse habeat hoc facere
vt hic patet. Dic ergo q̄ hoc ideo/
quia donauit redditum ex possessio-
nibus. non enim complet nisi posses-
siones tradat. Et idem in venditio-
ne et quocunqz cōtractu. per se enim
debet percipere vt hic patet. Et ita
non ob. ff. de vsufu. le. l. fundi tre-
ba. quia ibi constabat q̄ per manus

Utile p̄ i
utile an
vicietur.

ds

Nota.

ds

alterius recipere voluit testator: p ver
 bū vart volo. Et eodē mō. ff. de con
 trahē. emp. l. fi. ¶ Quid ergo si dat
 vel vendit redditū nō dicēdo ex pos
 sessione s; simpliciter? Videtur esse
 locus huic. l. qz reddit? ex re pstant:
 z nihil differunt ab annua pstatōe
 supra de admnis. tu. l. constitutionē
 z. l. sancimus. Sed satis potest dici
 cōtra. ff. de annu. l. gayus. Et facit
 qd notat. ff. de vsufu. le. l. si quis ita
 legauerit. ¶ Sed quod ius habebit
 donatarius in his fundis traditis?
 Glo. videtur velle qz habeat ius rea
 le. ff. de vsufu. l. hacten? de ali. le.
 l. ij. Sed contra, videtur notari. ff. de
 ali. le. l. lucius. de trāfac. cum hi. §. si
 vni. z. v. l. fi. z. l. gayus. Dic qz i casu
 huius. l. z similibus quibus reddi?
 debēt picipi per manus illius qui ac
 quirat z ex possessionibus habet ple
 num dominium ille cui fundus tra
 dit. Et hoc si redditus sint perpetui
 Et sic intellige hic. Si ad tps: tunc
 habet ius in re hoc casu qn per ma
 nū, suā recipit qz est fructuarius: vt
 no. in. l. si quis ita. Si vero per manū
 alterius: nullum ius habet in ipsa re
 nisi qn pro alimentis legatur. Et sic
 itellige. glo. p trarias z. ff. de vsufu.
 lega. l. patrimonij. Vel nisi legat ec
 clesie. in aut. de ec. ti. §. sin autem an
 nale. col. ix. Et ibi in perpetuo. z sic
 tempora glo. Inno. z Hosti. qui di
 cunt rem obligatam/extra de deci. c.
 a. nobis. z. c. tua. de pac. cum clerici
 in specu. de loca. §. lxxvi. Qui vid
 tur facere differentia an ad ppetuus
 an ad tēpus. Et sic per assignatio
 nem additū nō pstituit ius i re nisi
 alias agat. s. ne vxor p mari. cuz te
 qn per manus alterius recipit reddi
 tuz per predicta. ¶ Quid si quis vedat
 redditum super tali fundo? Dic non
 constitui ius i re/per predicta. Qui
 dam tñ cōtra. per rubricā de re. eoz
 qui sub tu. p quā volūt dicere qz ver
 bū sup/ iporat obligationē realem.
 ¶ S; qd si pmissit certū redditū de
 certo fundo? Dic qz sūdū dare tenet

nisi appareat aliud p sba qz dare for
 te redditū pmissit/vel als p sba ap
 pareat qz p manū suaz pmissor debe
 bat soluere als si pmissit certū reddi
 tū picipiēdū ex fundo videt qz tenet
 dare sūdū. Et videt notari i feudo d
 phi. feu. alie. p fre. §. illd. sup sbo re
 qst? . Vel dic tūc sec? p hāc. l. a ptra
 rio sēsu/ z p §. sin autē. v. ecclesiastici.
 titu. ¶ Nunquid q hoc casu qn ex
 certo fundo dedit certuz redditū/ te
 net supplere si tñ fundus non valz
 in casu quo donans de euictioe tene
 tur/ de quo. §. de iu. do. l. i. Dic qz sic
 qn fundus traditur. ff. de euic. l. qui
 fundū. vbi aut nō tradidit fundū sed
 prestat redditū p manū suā: tūc aut
 apponitur gratia taxationis: z non
 tenetur supplere. ff. de verb. ob. l. in
 ter stipulantem §. sacrā. quādo di. le.
 ce. l. firmio. Aut gratia demonstra
 tionis. z tūc sic. ff. de. le. l. i. quidā tes
 tamento. de. le. ij. paulo callunco §.
 fi. z. l. fideicō. §. si rem. Aut ē dubiū,
 z tunc si fundus ponitur in substan
 tia obligationis. vt. p. corbes ex tali
 fundo: tunc psumit qz causa taxatio
 nis. i feu. de no. feu. i pncipio. Sed si
 post qz forte ptractu celebrato dicit
 qz percipiet in tali vinea: secus. ar. ff.
 de le. ij. l. lucius §. ciuibus de le. ij. l.
 nomen. Et sic intellige. ff. de vi. tri. z
 ole. l. cū. certus. ¶ An autem de se
 quentib? annis tenet supplere? Dic
 qz sic in annuis. ff. d an. le. l. legatum
 §. vini. de vi. tri. z ole. le. l. ex eo. de
 ali. l. lucius. In alijs non videt. ff. de
 ptrahen. emp. l. debitor §. verisimile
 ffec ob. l. inter stipulantē §. sacrā. ff.
 de sbo. ob. qz ibi nō fuerūt apposta
 verba qz nasceretur: vt ibi nota. Dic
 ergo qz aut apponunt verba illa/ aut
 non. Item op. ad fi. de. l. fideiusorē
 ff. man. de verb. ob. l. triticū. Sed il
 le in tali re pmissa que non potest
 esse inutilis. Sed serui et alia ani
 malia possent esse omnino inutilia se
 cunduz doc. Item. nec intelligas qz
 ibi liberetur dādo rem inutilem
 vt ibi no. Et dic. ff. de. le. l. i. gene

Nota

Si ex cer
 to fundo
 dat red
 ditus an
 dz supple
 ri si non
 sufficit
 fundus.

3

da

An cui
 da? v? vē
 dif reddi
 t? debeāt
 tradi pos
 sessiones

Ille cui
 constituit
 redditus
 nō dz ius
 in re.

Liber Octauus.

valit. s. cō. d. le. l. fi. §. si q̄s optioēz. ff.
 de au. z ar. le. l. titia. §. fi. [Similitu-
 modo seruos tradere] hoc non obti-
 net in ecclesia. ff. d. au. z ar. le. l. titia.
 §. fi. [Sin autem in. ry. annis] sta-
 tim z nihil plus: fm̄ doc. Sed glo.
 aliter. in aut. de ali. z emphi. §. factis
 simas. de eccle. ti. §. sin autem. col. ix.
 Sed ibi fauore ecclesie. §. sin autem
 amplioris. [Reclamauerint] vide.
 supra de inoffi. dona. l. si totas. z q̄s
 ibi scripsi. [Tantū q̄tum] deducto
 ne egeat. ff. de re iudi. l. inter eos. ni-
 si sit opifer: vt hic no. [Dimodo] si
 excedat sūmā/fm̄ glo. [Retentus]
 dic supra. e. q̄squis. [Cōpelli fieri]
 insti. e. §. pficiunt. [Estimauerit] et
 donauerit/etiā nudo pacto: fm̄ glo.
 z doc. Non em̄ sufficit polliceri nisi
 q̄n̄ daf deo cum sufficit etiam in cor-
 de disponere deliberate quo ad obli-
 gādū. vt extra de vo. c. lfarū. z ibi
 per doc. Vel reipublice z cum cā. ff.
 de polli. l. i. Sed tūc opus est v̄rbo:
 vt ibi patz. Itē nec refert v̄trū dicat
 do vt dabo: vt no. Hosti. i. sūma. e. §.
 fi. Et gl. isti. e. §. pficiūt Sz ego hoc
 nō admitto: vt ibi scripsi. Sz an hoc
 l. obtinet in donatiōe ob causam.
 Vide q̄ sic supra de dona. añ nup.
 l. cū veteruz. Et idem in donatione
 cā mortis: vt no. ff. de le. ij. cū pater
 §. nemo. [Effectus] p̄ pdi. ex hac. l.
 fm̄ glo. §. tantoq̄ magis. [Si p̄is]
 dic supra de sacrosā. eccle. illud. [Re-
 ligiosis] Quis autē aget p̄ tali do-
 natiōe. Dic supra de epis. z cleri. nul-
 li extra de cen. ex parte fm̄ inno. Et
 agit officio iudicis: vt no. ff. de pol-
 li. si quis rem. [Deputata sit] tunc
 enim obligat ex nuda pollicitatione
 nullo p̄ ecclesia paciscēte. Sz dñuz
 nō trāffertur ip̄o iure nisi esset q̄ pos-
 set pacisci: vt no. ff. de polli. si q̄s rez
 Et sic intellige. s. de sacrosan. eccle.
 l. fi. In donatiōe cā mortis dic. j. de
 dona. cau. mor. l. fi. [Etiā celestes]
 q̄n̄ non reddit data p̄is locis.

C Si quis ciale. z est simile

supra d. epis. z cle. orphanotrophos.
 Alij autē executores tenent reddere
 rōem: vt scripsi. s. de epis. z cle. nulli.
 [Ex spolijs] vide. s. de cap. l. ab ho-
 stib. [Erogare] posset em̄ alias re-
 peti. Et dic q̄ aut daf ob cām fina-
 lem aut impulsiuam. z est certū quid
 iuris. Aut est dubiū: z tūc dicit glo.
 q̄ presumit impulsiuat vt no. ff. e. l. ij.
 §. fi. Et idem Dy. extra de reg. iu. c.
 decet. Qd̄ verū est: fm̄ doc. vbi tan-
 git vtilitatē tñ recipientis. secus si
 alterius. ff. de leg. iij. si tibi. de cōdi.
 z de. l. ticio. Et in casu hui⁹. l. est spe-
 ciale. Vel verius dic q̄ hic nō repe-
 titur p̄pter defectū cause: sed p̄pter
 defectū insinuatōis. Itē nota alios
 casus qui insinuatōe nō indigēt. su-
 pra. e. sancimus. j. de dona. cau. mor.
 l. fi. s. d. dona. ante nup. minoribus.
 Illa em̄ redacta sunt ad ius cōmu-
 ne. in aut. sed decursum est. Itēz nec
 do. obcausam. ff. e. l. acquili⁹ Et hoc
 verū si causa erat obligatoria. als cō-
 tra. vt in hac. l. que alias nullas cōti-
 neret specialitatē. Item est alius ca-
 sus. ff. e. modestinus. **Qua** autēz
 actione reuocatur id quod excedit?
 Pōt dici q̄ rei vindicatiōe cuz ip̄o
 iure non valeat donatio in eo quod
 excedit supra. e. sancimus. Et facit
 quod no. ff. e. vt mihi. **U**sq̄ ad q̄s
 t̄ps? Pōtest dici q̄ vsq̄ ad decēniū
 supra si ma. fac. l. fi. i. fi. Alij vsq̄ ad
 annum supra de cōtra. iu. l. i. de sepa-
 ra. l. i. §. quod dictum. **A**n autem
 heres possit reuocare sicut donator?
 Dic q̄ sic. ff. d. le. ij. q̄ solidū §. p̄diuz
 supra d. dōa. iter. vi. z v̄ro. l. donatio-
 nes. circa mediū. **A**n autē op⁹ sit
 de creto? Dic. s. e. in hac. Et iūge q̄
 scripsi. s. e. sancim⁹. **A**n autē pos-
 sit renūciari **U**t q̄ sic. ff. d. pac. si q̄s i
 p̄scribēdo. Et facit q̄s no. ff. e. fide-
 iusso. Dic. j. s. d. sacrosā. eccle. l. illud.
 in fi. ff. d. le. i. l. nemo. ff. d. admist. tu.
 l. qdā. et hoc vltimū dicūt doc. [U]sq̄
 q̄ ad q̄ngētos solidos] quoz. lxxij.
 faciūt libram auri. j. de suscep. z ar-
 cha. l. quortēs. l. x. supra de ser. fugi.

Nota.

Casus q̄
requirunt in
sinuatio-
nem.

Nota

q̄s

3

3

2

Qñ dōa
tio sit o-
bligato-
ria.

quicunq; [Aege]. s. e. sancimus.
[Sequitur] viij. di.
Verba si romanorū extra
de verb. sig. in his.

De dōa. q̄ sub mo
do hel cō: vlt certo tē/
pore conficiuntur.

S Doceas ^{Opponi-}
tur. s. de
cōtrahen. emp. si donatio-
nes. Sed hec km illā qz si vult pōt a
gere vt det alimēta. Item op. supra
de condi. ob causā. l. ea lege. de pac.
traditionibus. Sed hic fauore alti-
mentorū. km glo. z doc. Item op. q
nō detur conditio ob causā. ff. de re.
permu. l. i. s. penul. cū sit hodie noīa
tus contractus. s. ti. i. si q̄s argentū
Sed hic speciale. s. de pdi. ob cau. si
vt pponis: km glo. Item op. qz pdi
tio nō concurrat cū vendicatione. in
sti. de acti. s. sic itaq; Sed hic vna
ad rem/alia ad possessionem km gl.
Vel concurrat cuz fictio dñio: vt hic
non cū vero. km doct. Et vide. s. ti.
i. l. legem. [S] an sic datū ecclesie
possz repeti? Dic q̄ sic. nec ob. extra
de cōdi. appo. c. veruz: vt ibi no. In
no. Sed his magis ob. ff. de re. eo. l.
i. s. fi. S; hec. l. reuocat: q̄ hoc pōt q̄
uis cōsensus nō posset: vt ibi. Et vi
de. s. de sacrosā. eccle. iubem? Et fa
cit extra de dona. cū dilectus

Si prediozū ^{Seruāc-}
da] s. d
iu. do. l. si dotē. de le. l. illud.

Quotiens ^{Nota q̄ ex}
pacto vni?
acq̄rit alteri. cōcor. s. ad exhi. si res.
de pac. con. l. pater. z. l. pactuz. ff. de
pigno. ac. si cū vderet. de po: publicā
de pac. do. l. pactum so. ma. l. gayus
contra. s. ti. i. cuz res. insti. de inuti.
stipula. s. si quis alij. ff. ad trebelli. l.
debito. s. fi. de pac. do. iter socer. s.
filia. glo. dicit q̄ hec. l. continet casū
specialem. Sed propter hoc nō eua

dit. l. si res. nec alias cōcor. Doc. sola
uūt vt scripsi i. l. cū res. Quos mor
det. l. si cū venderet. Dic ergo q̄ aut
paciscif in re dotali z p liberis illi?
matrimonij: et valet. vt. l. gayus. et
l. pater. et. l. pactū. Aut p altiovel in
alia re: z non valet vt possit agi: sed
solui pōt. vt. s. filia. et. l. publicā. Sic
intellige supra de iu. do. l. si genero.
Sed hodie cōpetit vtilis si sup resti
tutione rei fuit pactū appositū d iu
re nouo: vt hic. Sec? de iure atiquo
vt. s. filia. et. s. fi. de. l. debitoz. S; si
sup alio: ali? nō agit. vt. l. cū res. s.
ti. i. Nec ob. l. si cū venderet. vbi de
iure. ff. competit. qz ibi nō ex pacto
agit sed ppter pactū. Item nō ob.
ff. d pac. l. talis. s. penl. z si. vt ibi pa
ter. Et facit hec. l. ad id q̄s no. ff. ad
trebel. l. lucr? s. tres heredes. [S; cū
postea] de iure codicis.

Nota.

Prefecta ^{Per consensū}
insti. c. s. p fici
unt. Et sic añ traditionē est pfecta.
z ideo in traditione nō pōt cōditio
nasci nisi donatari? cōsentiat. vt hic
no. p glo. et doc. Et facit. ff. de pac.
do. l. ob res. s. i. z. l. cū dos. extra de
condi. appo. c. verū.

da

Si quid ^{[Mō tenuit] id}
est possedit vel
fuit emācipata [Legati] ff. q̄n di. l. c.
ce. si ita. ad trebel. l. mulier. [Vel vē
dicare] si fuit tradita.

De reuocādis do
nationib?

Et si pfectis ^{[pa}
tro
norū] ppter igratitudi
nē cōmissā p negligētā
Et est speciale. alias contra. j. l. fin.
[Comparata sunt] ff. de dona. inter
vi. z vro. l. cū hi cstat? s. i. extra de
vfu. c. cū tu. [Obsequia] contra. s. d
libe. cā. solo. S; ibi in libertate. hic
in alio dono. [Reqs successores] j.
de adulte. le. fin. dic. ibi. [In diem]
dic. j. l. si nati.

Inexpa
uonius
alteri q̄ra
tur.

Cū confitearis ^{[Conti- nere] nec} debes audiri. supra d tran sac. l. trās actione finita. de his que in fraudē. l. qui filios. Dic supra. de libe. cau- sa. l. prima. ^[Allegatione] Si autez fuit simulata: non valet. ff. qui et a qui. l. et si priuatus. §. primo. Et in specu. e. ver. Itē pone. vide. §. de li- be. causa. l. prima.

Si donationē ^[Re- scrip- ti] §. de rei ven. l. in ciuile.

Velles nec ne filio ^{dic} do. inter vi. z vro. l. si cōstante. ^{§. d} Ab sentie] §. de po. l. vel amēto.

His solis ^{[Rupserint] post donatio nē. Et idē si ante nupsissent: hz glo. [Ita personalē] conditione sine cā/ vel ex lege vel in factū. gl. [Ut vēdi catōis] q̄ nō dat cōtra heredē. ff. ad exhi. l. d eo. §. fi. [Nihil ex his] pcor. in aut. de res. z ea q̄ pa. §. fi. col. iij. de dona. inter vi. z vro. l. iij. §. i. Et corrigitur hec. l. p aut. quod mater. quam hic lege.}

Aut. Qd mater. ^{[Castibus] scz si vite et insidiatur si man? violētās sibi intulerit: si toti? substantie molit? est iacturā. Alias i cipit hē q̄. Et pōt dici q̄ corrigi vt no. hosti. extra. e. c. fi. Dic meli? §. de secū. nup. l. i. Qñ sumis ex corpe de nup. §. verūtū. colla. iij. Et dic idem in patre: cū nō reperiatur cor- rectum: s̄m glo.}

Si vnq̄ ^{[Libertis] quid si extraneo: Glo sa dicit hic idē Sed si filio: tunc vsq̄ ad bonoz subsidiū: vt dixi. §. de inof. fi. dona. l. i. z. l. si totas. Et idem dy. Et archi. xvij. q. vltima. c. fi. Sz ber Inno. z hosti. tenent q̄ sit speciale in liberto vt in totum reuocetur. ali as vsq̄ ad bonozum subsidiū: vt no. extra. de bona. c. fina. Et idēz in summa. e. §. qualiter. et hec sentētia}

videtur approbari. d. c. fina. xvij. q. iij. in textu. Ar. contra. ff. de pac. l. tale. §. fina. Sed ibi non donauit: hz vt heredi volebat reddi. [Filios nō habēs] **Quid si haberet aliquos et post suscepit alios?** Videtur a cō trario sensu q̄ non sit locus huic. l. **Et videtur expressum in dicto. c. fi.** **Quid si haberet yrorem pregnā tem/et ita sperabat liberos habere.** Videtur ibi expressum q̄ non sit los cus huic legi. Loquitur ergo quan- do non sperabat habere liberos: qz forte diu steterat cum yroze que nō conceperat et iam erat senex. [Har tetz] in decretis dicitur res suas om nes. sed quia hic dicit partem: ita te nendum. Et di c non modicaz extra de dona. c. ceterz. ff. de in ite. restitu. l. scio. [Largitus] spōte simplr. ff. d reg. iuris. l. donare. ff. de dona. l. do nari. Secus si ob causam /intellige onerasam. vide. l. i. fi. [Reuertat] ip so iure/ s̄m glo.

Generaliter ^{[Et iuz- rias] bic insti. de iniuri. §. atroz. [Implere vo luerit] vel si non alar donatores egē tem. ff. de agno. li. alimenta. **Docta men nullo iure expresso comproba- tur: vt no. ff. de re iudica. l. in condē natione.** Sed doctores hoc appro- bant pro quibus in feu. e piscopum vel abatem. §. fin. de na. feu. c. fina. circa princi. Itēz reuocatur si forte fratus dedit. xij. q. ij. c. si quis tras- citur. bic ibi. Item si per dolus fuit obtenta. extra de testi. c. fina. xx. q. iij. §. constituit. Item propter vādi impotentiam. extra de testa. filius. Item si ob turpem causaz detur. ex tra de symo. c. de regularibus. et. c. de hoc. secunduz hosti. qui hoc no. d. c. fi. et in summa. e. ti. **Quid si sit renunciatum:** Dic non tenere re nunciacionem. vt in spe. de dona. vers. quid si actum. supra de bo. li. l. fina. [Ad primas] non intelligas quando ob defectum cause reuocat [Suscitari] hoc verum si habuit}

z

An dona- tio facta reuocet- nato post hunc po- stea.

z

Nota.

Vide in- tas cau- sas reuo- cāde do- natiōis.

fatis temporis ad conquerendum. ff. de confir. tu. l. in confirmando. et. l. utilitatem: secundum docto. [Vel ad uersus] et vide. ff. de adulte. l. fina. p quam uidetur qd donans possit agere contra heredem donatarij. dic in situ. e. s. sciendum.

De donatiōe causa mortis.

S donatiōe ^[Si dei] commissi per testamento vtilis: km glo. Ad est verū vbi in testamento vel codicillis dat. Sed si alias qz forte filiussa. donat qui non potest codicillare agitur ex stipulatione si interfit. vel dic ex. l. si quis ar. supra ti. ij. Et isto casu non pot fieri absenti nisi si sit q recipiat eius noīe. nec substitui: vt dixi i donatiōe inter viuos. supra ti. ij. l. nec ambigi. Alias aut in testamento v l codicillis potest substitui p fideicommissum: sed non directe. Sic determina quod hic notatur. ff. e. si cui. de leg. ij. vt hereditus. d. do. p. ele. l. seya. Quod aut dixi de substituto: intellege iuxta. l. quotiens. supra ti. ij. r vi de. supra de iu. do. l. ij.

Inter ^[Falcidia] fal. si mortis r. l. penul. ^{Ac. s. ad. l.}

Nec fratris sui ^{Et ita} ^{ob morte} ^{tes alteri} ^{des} ^{firmas illi} ^{morite. ff.} ^{e. l. mortis cā filij. r. l. mortis cā cas} ^{pitur. r. l. qui precio.} ^{Et sic videtur} ^{q vbi filius donat patris permissu:} ^{q confirmetur morte filij.} ^{Et sic des} ^{minat glo. hic.} ^{¶ Sed quid si filius} ^{viuat r pater reuocet?} ^{Dy. dicit q} ^{potest si rem paternaz dedit. r inui} ^{to filio/ quia etiam si expresse donas} ^{set filio posset reuocare. supra de do} ^{na. inter vi. r vpo. l. donationes. Et} ^{nemo plus iuris. r. l. Et facit regula} ^{iuris aliud est dare. Sed si suam pro} ^{priam: videtur e contra.}

Cū de mortis ^{L. doc.} ^{ff. e. illis} ^{insti. e. in pnci.} ^{¶ Quid in dubio?} ^{Dic psumi donatione iter viuos. ff.} ^{e. seya. s. fina. vt hic no. Sed contra.} ^{videtur notari. ff. solu. ma. l. que do} ^{tis. pro qua. ff. de excepti. do. l. apud} ^{celsum. s. paulus. de do. p. ele. l. seya. r} ^{ibi etiam nota. de le. ij. cum pater. s.} ^{mater. Et videtur verius vbi post} ^{mortez confertur. Et in l. seya. s. fi} ^{na. loquitur quando dabatur simplē} ^{citer: non facta mentione de morte.} ^{Et sic corrige qd hic no. r isti. e. i pnci.} ^{ff. e. mortis cā. s. ticia. Vñ qñ fit} ^{simplr nō distiguif an sit imines p} ^{culū v l nō. qd qdā dicebāt. s. qd fuit} ^{factus ille. s. fina. r p hoc m. Que} ^{aut sit differentia iter mortis causa} ^{dona. r legatū: dic isti. e. i pnci. r. ff.} ^{e. illud. In quo discernatur: dic q in} ^{modo dandi r loquendi. ¶ An au} ^{tem inter absentes possit fieri r sine} ^{pacto: Dic supra de iu. do. l. ij.}

An ius
bio psum
mas vōa
tio causa
mortis vel
iter viuos

De iure liberorum.

Nemo ^[L. cedim?] ^{ff. d. thesau. l. i.} ^{li. r. i. aut. vt li. d. ce. s. fa} ^{cim? col. vi. ¶ Explic} ^{liber octauus breuiarij dñi Johan.} ^{Fabri super Codice.}

Incipit liber Honoris.

Qui accusare possunt vel non. &c.

Vide ^{plene i spe. de accusatoze r} ^{de accusato pmo. li. r i sūma hosti.} ^{ti. de accusa. r i decre. ij. r. iij. causis:} ^{qñ p totū. Et vide. ff. e. cā rōib?. r. l.} ^{penul. r. l. criminis. r. l. senatus. ff. e.} ^{l. qui accusare: cum. l. sequen.}

Quis ē ^{Dic qñ ac} ^{cusat? vult} ^{accusari an nomē fe: pñ} ^{iter reos: at p? rāñ sniaz} ^{aut p? pñō casu dic q pñ d maior} ^{is nō de pari v l d mior: nisi pēqref} ^{sua vel suoꝝ iniuriā. ff. e. neganda.}

An accu
sat? pos
sit reaccu
sare.

An p re
uocet do
nationes
filij

Libere Nonus.

vel nisi parvel minus est p̄iudiciale
 ¶ de adul. l. qm̄. ad. l. faui. de pla. l. p̄
 ses. Libellū tñ p̄t in pari vel minozi
 porrigere. sed vltra non procedetur.
 vt. d. l. neganda. ibi/cum dicit ita ta
 men. sc̄do casu dic q̄ de nullo. potest
 etiam si prosequat suam vel suoz in
 furiam : vt no. roff. ff. de publi. iudi.
 l. is. qui. Et idem Ja. d. ra. z Bre. et
 Dy. S. 3. De. d. bel. par. dicit alio mō
 Cui doc. nō adherēt. Sed bene ad
 mittitur ad dādum libellū. ¶ e. negā
 do in fi. In tertio casu dic q̄ aut est
 lata sn̄ia absolutoria. z tūc potest vt
 hic: z. d. l. negāda. Aut cōdēnatoria
 z tūc aut nō infamat: z potest. cū nō
 p̄hibetur. ff. ex qui cau. maio. l. nec
 non. §. cum eis. Aut infamat. z tunc
 propositā potest p̄sequi: s; nō incipe
 re nouā nisi p̄sequat suā vel suoz in
 furiā. vel nisi accuset suū accusatozē
 q̄ potest nō obstāte infamia. z hoc
 nisi amiserit libertatē vel ciuitatem/
 vt. l. is qui reus: s; in glo. z doc. z ita
 ibi no. tunc em̄ non potest nisi suam
 vel suoz p̄sequatur iniurias. Quid
 si sit p̄dēnatus ad mortē? Glo. dicit
 q̄ tūc fieret executio: nec retardare
 sur etiam si suam vel suoz vellet p̄
 qui iniuriā vt no. in. d. l. is qui. Sed
 doc. bicut retardari. ff. de pe. l. p̄
 gnantis. Patet ergo in quo sit vtile
 offerre ab initio libellū reo. Et caue
 qz licet hic dicat q̄ nō potest hic suū
 accusatozē reaccusare: nihilominus
 tamen idē in alio tertio: vt nec aliuz
 accusare possit nisi de maiori. q̄ be
 ne p̄t etiam post litis cōtesta. cū nō
 sit ifamis. vt no. d. l. is qui. z ibi dy.
 Item dic q̄ si primus fuit prosecut⁹
 suam vel suoz iniuriam nō admittit
 reus cōdēnatus: etiā si suā vel suoz
 iniuriā p̄sequat: vt no. ¶ e. neganda
 dic ibi. Et nō q̄ nomē recipit inter
 reos statim post litis cōtesta. s; in p̄
 Nec ob. ¶ de adul. l. adulteraz. qz ibi
 lite p̄testata pars fuit absens. id scri
 bitur i absentia. Quid si reus nō ac
 cusat: s; crimē p̄ponit in modū exce
 ptionis? Dic debere admitti/ videli

cet si dilatorie vsq; ad litis contesta.
 perēptorie: vsq; ad sentētiāz. Fallit
 tamē in exceptione lenocinij: vt no.
 ff. de adul. l. si maritus §. p̄scriptio
 nes. ¶ Quid si accusatus excipit d
 falso: dicendo testes falsa deposuif
 se. iuxta illa q̄ scripsi supra si ex fal. i.
 stru. Vel accusat ipsos testes de fal
 so: vel ipm̄ accusatozē? Doc. dicit i
 primo z tertio casu debere accusato
 rem audiri: etiam si sn̄ia lata esset: et
 debere executionez differri. Sed in
 sc̄do casu nō: qz res inter alios acta.
 z. l. Alij dicit vtroq; casu debere dif
 ferri. pro quibus extra de testi. sicut
 z q̄ scripsi supra de aduo. d. iudi. l.
 i. Item quidā dicit q̄ hec lex est cor
 recta de iure canonico. tūc qz accusa
 tus ē inimicus: extra. e. repellant. iij
 q. v. quia suspecti. tum qz verisimile
 est q̄ ad hoc procedat ex vindicta: vt
 extra. e. cū p. tū etiā qz infamis. S; z
 potes restringere illa capitula ad il
 lum qui de nouo accusare velit ynde
 non est verisimile q̄ hec lex sit cotre
 cta. nec. l. neganda: que est canoniza
 ta. iij. q. xi. neganda. Et vide. ¶ e. nes
 ganda. An aut ille cōtra quē inquis
 ratur possit impetrare vt reinquirat
 tur cōtra p̄mouentē? Glo. q̄ sic ex
 tra de simo. c. licet hely. Et idē spe.
 in ti. de inquisiti. §. i. p̄s. itē nūquid.

¶ Si cautoes Querit
 an pupi
 lus possit accusare? Et dic q̄ nō: vt
 hic no. nisi in casu. ff. e. l. ij. §. fi. Et
 tunc cū aucte tutoris vel curatoris:
 vt no. in spe. de accusa. p̄. Itē excipi
 tur. Sed pubes sic. vt ibi no. cū au
 ctoritate curatoris. s; d. aucto. p̄stā.
 l. clarū. Quidā tñ p̄tra. in hoc. ff. de
 testi. l. in testimoniū q̄ null⁹ appo
 bat nisi in adulterio. ff. de adul. l. si
 maritus §. lex iuli. Dic plene. ff. e. l.
 ij. De monacho dic. s; de epis. z cle.
 auct. cā. Vniuersitas aut non p̄t per
 sindicū accusare: s; in doc. S; r̄ndere
 sic. ¶ de re militari: tā collatores: li.
 xij. qz nō poss; se scribere: nec i talib
 bus casib⁹ p̄curator admittetur.

Si accu
 satus exci
 puit de
 falso vel
 accusat,

¶

¶ Vide p̄
 sonas q̄
 accusare
 nō p̄t.

Sitamen admitteret singuli nō sūt irregulares. vt no. Jo. an. extra de si mo. c. dilectus i nouel. [Alieno] dic supra de procu. l. ij. [Hisi euidēs] po nit exceptiue. quia etiam in euidēti non notaretur. hz glo. Cui ob. supra de admini. tuto. l. non est ignotum.

Qui crimē publicū.

Idem in puato. ff. de furtis. l. finali. [Pagina] id est scribit se perseuera turum in cā. z eandē penā subiturū si succūbat. f. ti. i. l. fin. Et vide qđ ibi scripsi. ff. e. l. liberoz. f. d. calū. nō pri m°. Hoc tñ fallit hz gl. f. ti. i. ea qđ de de adul. Quis. ij. vic ibi. s. de iudeis l. ne qđ. de aposta. aposta. ta. f. d. am bi. l. i. de calū. l. i. ff. d. accusa. l. leuis. xv. questio. liij. de crimine. liij. q. iij. aliquando. Item fallit in criminib⁹ quib⁹ quis sine accusatoze punif. s. de pba. iubemus. de suspec. tu. l. tu tor. s. penul. Item vbi crimen in mo dum exceptōis opponit. ff. de adul. l. ij. s. si publico. extra d. accusat. sup his. Item fallit. f. de cri. fal. l. dam⁹. Alij vero nō admittunt nisi casū de abigeis; em glo. Tu dicas q̄ huius modi inscriptio ē necessaria tñ vbi pceditur p viam accusationis dire cte ad penam imponendam. Secus si per viam exceptionis/ denūciatio nis/ vel inquisitionis/ vt patet extra e. super his de purga. ca. acceptimus Et per hoc tollitur magna pars fal lentiarum. Itē dic q̄ vbi excipiēdo fit p demnatio ad penā: q̄ potest fie ri in casibus quibus sine accusatoze proceditur. qz tunc punitur qui suc cumbit. vt. ff. d. adul. l. ij. s. si publico z ibi dy. Et forte tūc opus ē inscri ptione: vt no. Hostien. in summa. de accusa. sub rubrica de excep. Vel dic licet puniatur ex officio non tamen opus est inscriptioe/ sed alias punif qui succumbit: extra de elec. per inq sitionem: de ordi. cog. c. ij. Et dic q̄ inscriptio ē necessaria si petatur. ali as non. extra. e. licet. et. c. super his. de sumo. licz ifra ti. i. l. fin. [De exer

cenda lite] supra de episco. z clef. l. generaliter. [Edict o] iuxta formas supra quomodo et quando in. l. con sentaneum. [Extra ordinē] Dic. f. ad turpil. l. prima.

Proz tua [Presidē pui cie] f. l. prima

Sena tuscōsul to.

[Ad eā] f. e. d. crimie. ff. ad turpil. l. i. s. accusationes. [Ipsi deliberare] z accusare. Tu tamen potes si vis/ cū tangat tuos. vt. s. di. xi. Ipsi tamē p ferentur: em doct. [Falsa esse] et ita omnes admittuntur. Ad hoc dic in fra. ti. i. qui de crimine.

Accusationē [Vide. s. de pac.]

postq̄ liti. Sed an saltē pōt denun ciare? Inno. videt velle q̄ sic extra de accusa. c. veniens. vide supra de transaccio. l. transigere.

Sicā [Dorat] f. e. cū te cis. [Accusationis]

cū cā. vide. s. de inge. l. diffamari. [Intra que] vide qđ scripsi. s. de ex cep. l. pemptiōis. [Renunciaste cau se] z incidit in turpillianum. dic in fra ad turpilia. si femina.

Non phibent [Ins tar]

Antiquum quādo solēne erat. dic. f. ad turpili. si femina. [Exquant] alias nō. ff. e. l. qui accusare. Sed cū hodie milites non sint in cōtinuo ex ercizio nec fiant sicut antiquitus: nō videtur prohibere: vt no. in specu. de accusa. ver. item. excipitur. Et vide s. de iuf. z fac. igno. l. i.

Nō ignorat [Hist pz us] vel se

esse in possessioe: hz glo. ff. famif. her cif. l. i. Et vide. s. de eo qui p tu. l. ij.

Si crimen [Astringe] o miles. s. e

l. qui crimen.

Data [Dic varias penas is cendiarioz. ff. ad l.]

come. de sca. l. i. de incē. rui. naufra. l. q̄ edes. z. l. si. de pel. ca. pitaliuz. s. l. i.

Qui res nūciauit accusatō ni pōt de nūciare

ds

Note

Inscrip tio q̄ sit et q̄ fiat

Liber Nonus.

incendiarij. ff. ad. l. acquil. l. si seru^o.
 eū. §. si fornicari^o. S; si distinguas
 personarū statum/locā/propositus/
 z culpas: p̄nt ad concordā reuocari
 Illū aut p̄nt q̄ culpa presumit. ff.
 de offi. p̄c. vigi. l. iij. de peri. z p̄mo.
 rei ven. l. si vendita. Sed nō dol^o. ff.
 de probatio. quotiens. §. qui dolo.

accusare possit cognatum. Videtur
 q̄ sic. ex quo d̄ fratre vetat. Sed ob.
 infra. l. p. vic q̄ ibi.

**Culpa i
 incēdio
 plūmif.**

**Vide ca/
 sus qb^o
 mulier ac/
 cusat**

De crimine [Suozū] qd hoc sit
 dictu no. ad turpili. l. si femia. S; an
 de morte mariti. Doc. q̄ sic quia
 nō p̄pellit testificari p̄tra eū: vt scri-
 pli supra. d̄ testi. l. domestici. Itē for-
 tiori rōne q̄ soci^o de morte generi.
 que videtur posse. ff. de testi. l. in lege
 iuncta. l. alij. ff. e. Et sic intellige. §. d̄
 his qui. vt idig. l. sorozē. fm Jac. et
 doc. [Subscriptiōe] in casibus qui-
 bus non requirit̄ scriptio qm̄ mascu-
 lus accusat. de quib^o. §. e. qui de cri-
 mine. In alijs tenet se scribere qm̄cū
 q̄ admittit ad accusandū: h; gl. quā
 sequunt̄ doc. iuris ciuilis. Hosti. s;
 tenet p̄trariū in sūma. §. quis pos-
 sit: circa princi. Itē dic plures casus
 quibus mulier admittitur ad accu-
 sandum: videlicet simonte/lese maie-
 statis legis iulie maiestatis/ cornelie/
 testamenti heresis/ fraudatū census/
 anatione/ suspecti/ sacrilegij/ z dilapi-
 dat. onis. Et plene rō. i spe. de accu-
 satoze. §. itez q̄ est mulier. Et i sum-
 ma Hosti. de accus. §. quis possit: cir-
 ca princi. Et patz. ff. ad. l. iuli. ma. l.
 fina. z. l. in questionib^o. §. e. l. ij. et. l.
 mulierez. Insti. d̄ suspec. tuto. §. i. ij.
 q. i. p̄hibent̄ §. mulierē. dic ibi.

Propter insidias [Lō tra si
 lum] vt puniatur lege pompeya. ff.
 ad. l. pompeyam. l. i. in fine. [Hatu-
 ralis] supra. de pa. potes. l. iij. [Con-
 stituere] contra infra. de cri. fal. l. fal-
 si. vic ibi vel illa in filio. hec i parēte

Criminis [Lū pericu-
 lo] dic. §. d̄ ca-
 lū. qui nō probasse. [Exstimatio in
 tegra] z sic infamis non accusat.
 Quid de ifame infamia facti tm̄.
 Dic q̄ nō repellit. Itē dic q̄ ifamis
 etiā nō accusat infamē. Item dic q̄
 infamis admittitur in criminib^o ex-
 ceptis. De quibus. §. e. de crimine.
 Et hec omnia satis plene norātur i
 specu. de accusatoze. ver. itē q̄ est in-
 famis/ cum sequen. Item dic q̄ cri-
 minosus non potest accusare crimio-
 sum: z sufficit q̄ semel fuerit crimio-
 sus. vt no. e. ti. ver. item q̄ ipse z in sū-
 ma. ver. alij propter crumen. Et patz
 ij. q. vij. placuit. ij. q. v. c. canonica. z
 c. suspectos.

**Infamis
 nō accu-
 sat.**

¶

**Affinis
 affinē ac-
 cusat cog-
 nat^o cog-
 natum.**

Si magnus ff. de pu-
 bli. iudi. l.
 ij. [At n̄ leue] §. e. si sorozē. [Fratre
 suum] Idem forte in socijs. ff. p̄ so-
 l. verum. fm glo. docc. [Non solum]
 nisi sibi vel parentibus insidiaret. §.
 l. proxima. ff. ad. l. corne. de sica. l. ij.
 fm glo. z doc. Vel nisi i exceptis cri-
 minibus. de quib^o supra. l. proxima.
 Sed affinis accusat affinem. infra d̄
 aboli. l. fina. z in spe. ver. item quod
 est. [Plectendus] Sed an cognat^o

Cum rationibus
 [Accusationē] Sed nec duos eodē
 libello. ff. e. hos accusare §. legis.
 [Non permitti] z est rō p̄pter p̄su-
 ptionem turpis quest^o vt. ff. e. q̄ accu-
 sare. exera qui ma. accu. pos. c. signifi-
 cante. Et hac rōne remouent̄ hoies
 brigosi/ litigatozes/ testificātes p̄ pe-
 cunia vel accusātes. vt plene not. in
 spe. de accusa. ver. itē q̄ est suspect^o.
 cum sequen. Item criminosi vt viles
 z alienigene. Item male nati/ sacrile-
 gi/ z alijs criminibus irretiti/ vt d̄
 xi supra. l. i. Et vide. ij. cā quasi p̄ to-
 tum. z in spe. d. ti. Item conspirato-
 res. Item laticus ab accusatione cle-
 rici. vt. c. cum p. de accusa. Item ini-
 micus. vt. c. repellātur. Quibus au-
 tem inimicij: cōmittitur arbitrio
 boni iudicis. Item qui accusat odio
 vel cupiditate. Item qui ad diuina

Nota.

**Itē mul-
 te plene
 enūciāt
 q̄ repela-
 runt ab a-
 gendo.**

¶

Nota

tores vadit Et plures alios vide ibi
Illud autem no. q. hi admittunt in
crimib⁹ exceptis nisi inimici. extra
de sumo. p. tuas. Et intellige inimici
odio ante nato. Alias nullus admit
teretur/cū oīs accusans sit inimic⁹.
vt in spe. e. ti. ver. itē q. est inimicus
Itē repellit magistratus q. hzmerū
imperii. vt ibi no. ye. item q. est ma
gistratus. Quod est verū si accusat
subiectum. vel si sit datus ad tēpus
secus si sit perpetuus. ff. si cer. pe. l.
presidys Et no. hosti. in summa. e. s.
q. possit accusare. ver. qd. ergo Et fa
cit. ff. de offi. p. l. senatus. j. ti. i. l. fi.
[Hic suas] vel nisi i. adulterio. ff. d.
adul. l. inter. s. fi. vbi pōt tres. z. qnq.
vni tm̄ vt. e. ti. l. nihl. s. cū alteruz.
dic. j. ti. l. l. q. de crimine.

an dñi admittunt ptra istos. Hō vñ
in feudis: Quā dñs a proprietate pri
uetur. c. i. Ar. ptra. ff. de bo. libe. l. q.
cū mator. Qd est veri⁹. [Ex seruis]
vel vasallis: vt no. in spe. de accusa.
ver. q. est libertus.

Nota

Si liberti [Hereditum] etiaz
extraneorū supra
de in ius voca. l. ij. scōz glo. [Serui
supplicio] extra ordinē. ff. e. hi. tñ. de
ture fil. l. ij. s. penul.

**De accusationibus
et inscriptionibus**

Aosqui ^{Dic q aut} ^{qsamouet}
^{alo furadi lapides: z tes} ^{nes furti.} Aut gra occu
padi fines vñ turbadi: z punif corpa
liter extra ordinarie si ad penā corpa
le agat. Sinatu: i. l. aureis. Et sic in
tellige hic. ff. de termi. amo. l. ij. z itē
que hanc de clarant.

Pena as
mouētis
terios as
gromū.

Iniquū [Etate nutritū]
q. forte fuerat ex
postus. [Experiri] ff. e. hi. s. l.

Si sororem Dic supra. e. si
magnum.

Neganda est [Vide. s. l. i.]
[Suozūqz]
hoc casu pōt. s. z nō pcedere sicut h̄m
doc. p. e. tñ. p. Qd vñ veri⁹. [Accu
satōe] qnqz añ iniam h̄m doc.

Si quis [Hec lex intelligitur
tm̄ de familiaribus.
de qbus supra. de ver. sig. l. fi. s. z doc.
s. z dof. de oibus. Et sic h̄m eosser
uitiales pnt accusare dñz suū. pzo
quib⁹ extra de accusa. c. nulli. S. z il
la decretalis pntet casum speciales
vt ibi no. per oēs. Et idē no. Jo. iy.
q. vlti. c. fi. vbi ē hec lex: de verbo ad
verbū. z iō potes sequi [Dof. Vel
dic q aut seruitialis accusat sine inf
eē sui vel alteri⁹: z nō admittit Aut
p interesse ecclie. z tunc sic: vt. d. c.
nulli. Et ideo monachus p abbates
z cleric⁹ ptra ep̄m admittunt: extra
e. licet: et. c. veniens: et. c. ex parte.
S. z cōtra pmodū ecclie nō admit
terent beneficiati i ea: vt no. hosti.
z i summa. e. ver. alij. S. z qd ecōtra

Familia
res q res
pellit ab
accusati
one dñoz
z an dñi
ab eoz ac
cusatiōe.

Si cuiusdā [Dñs] quod p̄t.
ff. e. hos accusa
re. s. oibus. ad le. iulīā. de vi priua. si
crimen. dic ibi [Defendere pōt] per
sevel procuratorē. ff. de publi. iud. l.
seru⁹ [Responfur⁹] Sed si nō defē
dat: non priua⁹ dñio. ff. de publi. iur.
l. sciēdū. de sta. ho. seru⁹. Lō tra sup
de la. li. tol. l. fi. s. s. z sancimus dic ibi
[Criminis] sic remouet seru⁹ a pro
cessu vsqz ad iniam [Defendere per
missum est] p̄fessio tñ serui nocet et.
ff. de p̄batio. l. p̄batio. Et idē seru⁹
interrogat: vt. j. de questio. l. iteros
gari. [Lōpetentes] de iure canonici
co vñ cōtra. ij. q. viij. quera⁹ extra de
sen. excō. t. relatū. Sed illa itelligū
tur scōm istam.

Reos Dic q. pcurator ad
mittit in omnib⁹ ad
proponendas cās absente. sed non
ad proponendas causas cause vbi
criminis pena est maior relegatiōe:
vt no. ff. de procu. seruū quozqz s. pu
blice. Et vide supra de procurato.
R. ij.

Nota

¶ Si i ca
criminali
mittat
pcura
tor.

l. ij. Nec est dñia inter publica & pu
uata crimina. scdm doc. f. de iniur. l.
fi. q̄uis. ff. de pub. iud. l. penult. §.
ad crimen. loquat in publicis. Itē
dic q̄ in via denunciacionis & iquisiti
onis admittit procurator: & vbi cū
q̄ ad pecunias sit condēnatio: vt ex
tra de accusati. veniens. r. c. sup. his
in fi. Vel ad aliquid civile: vt extra
de pcura. in nostra. r. c. tue de resti.
spolia. ex conuentione. Et vide per
Inno. & Hosti. in. c. veniens. q̄ opi.
predictas tenent. Ita tñ & multi no
ui alio mō: vt scripsi. d. l. ij. §. de pecu
ra. Item dic q̄ si in capitalibus pos
set absens dñari/ forte ex statuto v̄
p̄suetudine/ q̄ admittit procurator
scdm dy. per rationē allegatā i §. pu
blice. Sed hoc casu cōdēnaret dñs.
vt no. d. §. publice Et hoc ēt ip̄e no.
ff. de bo. li. qui cū ma. §. fi. cum. l. seq.
Quid si incidat questio civilis? Dic
non admittit in spectā p̄clusionē pri
cipali libelli: scdm doc. Et vide. §. vt
omnes tam civilis q̄ mili. l. i. Leter
ra vide in. d. l. ij. infra. de adul. q̄uis
In spe. de procur. ver. item q̄ est cā
criminalis.

Si accusatoribus.

[Ex vna dicit in civili: vt. §. quōz
q̄n iu. l. tres. r. l. consentaneū. §. ti. i.
q̄ crimē: scdm glo. & doc. [Et iā nūc
nisi in notorio. f. e. ea que. [Nō inter
ueniente] dicit extra de p̄batio. q̄m p̄
falsam [Vel successores] dicit. §. quōz
& q̄n iudex. l. si p̄ses.

Non ideo

Querit vtrū
pena vni? ali
um liberet? Vide q̄ sic. ff. de viz vi
arma. l. i. §. quotiens. ff. nau. cau. sta
bu. l. i. §. si absolutus. Dic p̄ infra
ad. l. iul. de vi. l. pe. ff. ad silf. sed per
cussor. ad l. acqui. l. itē mela. §. si plu
res. Et. l. p̄trarie loquū vbi agitur
ad interese. Nec obstat. f. ad. l. iul. de
vi. pu. l. qm̄. vt ibi dicā. Sed an snia
absolutoria? Dic q̄ sic vbi iudicatur
super facto secus si super probatio-

ne. Et hoc no. dy. extra d̄ regn. sur.
c. rati habitioñē: li. vi. Sz e q̄ snia p̄
mandatario nō prodest mandati.
Dic plene extra d̄ reg. iu. d. c. rati ha
bitioñē li. vi. i. nouel. Itē qd̄ si fecit
vt nūcius? Dic teneri vbi est atrox
delictus vt hic. r. d. l. pen. f. ad. l. iu
li. de vi. Secus si nō atrox. ff. qd̄ vi.
aut clam. l. ad que. §. pen. Et hoc in
his casib? in quib? mādatori? habu
it propositū deliquēdi & iuuātes sci
rent. Quid em̄ si q̄s diceret se habe
re altā iusticiā: cū nō h̄ret: & fecit p̄
carnificē occidi hoīem qui cū crede
bat habere iusticiā & merū imperiū
Dic non teneri carnificē lege corne
lia. ff. ad. l. corne. de sica. l. in lege.
Quid si tibi mādauit qd̄ hoīem occi
deret alij mādasti qd̄ occidit? Dic
ēt te teneri: ar. huius. l. r. qz opem p̄
stas. ff. de ver. signi. l. sepe. ff. ad tur
pil. l. i. §. incidit ver. nihil interest. sec?
si tibi mādauit vt mādaret alij vt. d.
§. pen. Vel ibi in nō atrocib? vt. §.
p̄rie dixi. Et vide qd̄ ibi no. Quid
si q̄s mādauit qd̄ faceres homicidiū
& nō fecisti? Q̄ teneri extra d̄ homi.
pro humani. li. vi. infra ad. l. corne.
de sica. si is qui. Et ideo videtur qd̄
probationes defensionū mādatori
q̄ forte probat alibi nō p̄sunt mada
ti. hoc disputat extra de regu. iur. c.
rati habitioñē. li. vi. in nouel. Quid
si non mādauit s̄ ratū habuit? Dic
q̄ si suo noīe gestū fuerat equiparā
mandato si ratificauit tā q̄ suo noīe
gestū v̄l simplr. Sec? si gauderet ve
rūtū nō ratificaret tan q̄ suo noīe fa
ctū. vt no. ff. d̄ vi & vi arma. l. i. §. si
cū q̄s. Si vero nō eēt suo noīe factū
nō teneret. & hoc ē hodie exp̄ssū. ex
d̄ fen. excō. c. cū quis. li. vi. Doc. tñ
dubitāt hic. Et hoc itellige i d̄icto
qd̄ pōt p̄ alij p̄mitti. sec? i eo qd̄ per
alij p̄mitti nō pōt: vt delictū carnis
vt no. d. §. sed cū q̄s. Sed huic repu
gnat: qz homicidiū p̄petrātū nō pos
set p̄mitti p̄ ratū habētē ex q̄ p̄petra
tū ē & tñ ratificat vt p̄ p̄missa Q̄
int̄ delicta & p̄c? sūt tres d̄ctie q̄ ad

Nota.

Nota.

¶ Vide ele
gāter qua
liter tene
atur mād
dās delictū
v̄l mād
darius
sūt nūci?

Offe inf
ratihabi
tionem
in delictis
& in pccib
bus.

ratihabitione. **P**ria qz dicta ratifi
cant eo tpe quo nō possēt explicari:
§. l. bonoz. ff. rē ra. ha. scda qz ratiha
bitio non periudicat in delictis: nisi
noīe ratificātis factū sit: vt. c. cū qs.
Et tñ sec^o in pccib⁹: vt dixi. §. de rei
vē. l. mf. Tertia qz in delictis nō re
trotrahit quo ad penā. ff. de his qui
no. infra. quid ergo. **E**t no. i. d. ca. cuz
quis extra d sen. ex cō. mulieres. z tñ
secus in pccib⁹ vt dixi. §. ad mace. l.
fi. **A**n ergo debeāt eadē pena puni
ri agens z mandās vel ratificans?
Videtur q sic: habita tñ p̄sideratōe
personarū. vt. d. l. penul. ff. ad. l. pom
pey. de patri. l. vtrū. Sed dic q man
dans. punif eadē pena. ff. de iniū. nō
solū d iure fil. l. ij. §. diuus. **S**z ratifi
cans forte punif mitius. ff. de furtis
si vendidero. §. si ticio: qz nō fuit au
ctor delicti. ff. ad. l. acquil. l. itez si ob
stetrix. Sed huic ob. c. cū. quia. iūge
supra de episco. z cleri. l. raptores.

Ctem quid si nō mādauit sed tñ
consulti? Distingue an esset alias fa
cturus vel non. ff. de furt. in furto. §.
ope de verbo sig. sepe. §. fi. **I**n actiōe
iniuriarū indistincte tenetur cōsulēs
ff. de iniuri. l. non solum. §. si manda
to. **E**t vide extra de reg. iuris null⁹
ex cōsilio li. vi. per dy. **E**t extra d ho
mici. sicut dignū. d pe. felcis. li. vi. p
archi. **E**t adde quod scripsi. §. de epi
sco. z cleri. l. raptores. **Q**uid si egi
ptra te pponēdo qz tu fecisti delitū
z in pcessu pbo qz alius fecit te mā
dante? Videtur q debem⁹ obtinere
vt. d. §. sed z si. ff. p socio. l. fiñ. Sed
contra facit quando no. **I**nno. extra
de dona. iter dilectos/circa pncip. in
glo. licite. **A**n autem admittit talis
libellus/tu fecisti /vel alius fecit. zc.
Specu. dicit q sic. de libel. cōcep. §.
iam nunc. ver. item talis.

Absentē Dic q aut reus
litis cōtest. z tunc hz locum ti. de re
qui. reis. siue sit de maioribus siue d
minorib⁹. **Q**uis lib. §. cuius opinio
pōt esse vera qñ dilatio est periculū

allatura. vt. ff. de suspec. tu. l. in pube
ribus. §. si. extrayt lite non contesta.
c. quonia. **A**lias nō damnať absens
lite non cōtestata cum magis debez
at procedi nature q̄ in ciuili vbi ante
litis contestationem nō procedit
ad sententiam supra de iudi. p̄ope
randū: sed bona annotantur: de iure
ciuili. De iure vero canonico ex com
municaf. xi. q. ij. rursus. z. c. quicum
qz. **A**ut post litis p̄testa. tunc aut nō
liquet nec liquere potest de causa: et
dic vt supra proxime. **A**ut p̄t z tunc
relegatione z minoribus procedit:
vt hic no. ff. de pe. absentem. **I**n ma
ioribus nō nisi processus esset p̄fect⁹
ante p̄tumaciā. §. de adul. l. **Q**uis. et
nisi in casu infra de penis. l. ne diu.
Et hoc vbi p̄ceditur per viā accusa
tionis. **S**i per vias inquisitionis seu
denunciatiōis: tūc proceditur: vt. d.
c. quonia. ver. sunt z alij **Q**uis lis nō
sit contestata. **Q**d est verū fm ho
stien. ibi. si non sit promotor: alias s̄
cut in accusatione. Sed ob. ei de do.
z cōtu. ca. veritatis. nisi dicaf qz ibi
non se faciebant canonici partes vel
ibi non fuit sentētiatum super crimi
ne. **E**t hoc tenet hostien. plent⁹ de
testi. ca. cum olim. de purga. ca. cum
dilectus. Sed **I**nno. videtur primaz
sequi indistincte. ff. vbi pu. edu. de. l.
fiñ. [**A**ccusari] libellus recipitur in
fra. ti. i. l. fina. fm glo. [**P**refectos
pretorio] vel ipus p̄siden. supra. e.
si accusatoribus.

Ea quidez [Denuncian
tur] Nota q
officialis denunciāt. nec tenetur se in
scribere. Sed contra. ff. ad turpilia.
l. ab accusatione. §. nunciatores. **S**z
dic q **Q**uis ibi dicatur qz tenentur
notarijs assistere: non tamen inscri
bunt sic. Sed gratia huius queritur
an alij admittūt ad denunciandū?
Docto. iuris ciuils q non. sed accu
sato directe si velint d iure ciuili. **S**z
de iure canonico sic. extra de accusa
tionibus. ca. qualiter. **D**octo. iuris
canonici dicunt q etiam de iure ciui

8

Vide q̄t
tuplex sit
denūcia
tio z q̄ ad
eā admit
tunt sine
iure ciui
li siue ca
nonico.

Ik. ij.

Cōsulēs
delictum
fieri zc.

Qualit
p̄cedit
absentēz
crimialit

li admittunt: vt in spec. de denuncia-
tionib⁹. §. quis denunciare: ver. in iu-
ma. z hosti. i. sūma dētō ti. §. q̄s pos-
sit. §. tñ. Scdm leges dicas q̄ denū-
ciatio est multiplex. Quedā est v̄ba
na de qua. §. de pignorb⁹. l. debito:
res. Et hec bñ nota a legistis. Que-
dam est euangelica que nō tendit ad
punitiōē: sed ad penitentiā peragē-
dam ratione peccati: z ad hāc admit-
titur quilibz fidelis. extra qui ma. ac-
cur. pos. vel nō. c. fi. d fen. z re iudi. c.
cum i. z a. Stue etiā denūcians pro-
sequatur ppriā vtilitatē directe vel
indirecte: siue nō. extra de vsu. cū tu.
de iudi. nouit. Et ita plene nō. hos. d
§. p. ego audio. et hec deuunciatio
non est nota legistis. Itē est quedā
denūciatio que fit p vtilitate priua-
ta z hec admittitur vbi propter im-
potentiam iuris vel facti pars age-
re non potest directe. Et est equū z p̄si
per iudicem prouideri. et ad hanc ad-
mittūtur omnes quosū interest. Et
sic intellige. ff. de ali. le. l. seruos. Et
hec est optime cognita de iure civili
ff. de offic. prefec. v. l. i. per totum
de offic. prest. illicitas: per totus. z. l.
cōgruit. z. l. diu⁹. in aut. de man. p̄n.
§. sit tibi. colla. iij. de colla. §. iubem⁹
supra si man. ita fue. alie. vel ve. ne. p
sti. l. secunda. Utināz per iudices de-
ne exerceatur. Item est alia qua cō-
cluditur ad correptionem z penas p
crimine imponendā. Et de hac loq̄-
tur hic. et in hoc credo differre iusci-
uile a canonico: qz de iure civili v̄-
detur q̄ soli officiales admittantur:
z in criminibus notorijs seu per fa-
mam manifestis: vt hic. z. d. §. nūcia-
tores. supra de defens. ciuita. l. dese-
tores ciuitatum. infra de custo. reo. i
quacunqz. de muli. que fer. propri. se
imnis. l. i. §. de sepul. vio. l. quortens
f. de decu. l. i. §. x. Alias autē de iure
civili iudex non debet officialiuz de-
nunciationem admittere nec eorum
dicto moueri sicut nec de iure cano-
nico ad facendam inquisitionem p-
cedit: nisi in notorijs vel manifestis

per famam cōmunē. extra. e. c. quali-
ter. Et est verum vbi denunciat cō-
tra certam personam. Secus si in ge-
nere. in aut. de leno §. igitur. coll. iij.
Et ideo frustra queritur hic in glo.
an eis credatur in hoc: quia certum
est q̄ non: vt. l. diuis. ff. de custo. reo.
de exac. tribu. l. apparitores. lib. x. li-
cet in alijs que tangunt officium eis
commissum credatur vt infra de fal.
si quis decurio. z nota. ff. de offi. pre-
fec. v. l. i. §. ne sane. de re. eo. l. magis
puto §. ne tenuis. Et plenus de sen-
ten. excommunicata. venerabilibus.
l. vi. Quod est verum in modicis q̄
non p̄iudicat nec perimūt ius par-
tis: vt ibi not. Innocen. nec in illis
adeo creditur quin pars audiatur si
iuret contra. vt no. in specu. de cita.
p̄. sed nunquid §. viso dic ibi. z d res-
missio. §. vtile. p̄. sed nunquid. lxxij
dic. proposuisti. Quod potest eue-
rum si sit persona fidelis: z seruiens
vili. ff. de iureiu. l. admonendi. Et
vi q̄ in casu quo eis creditur credere
tur etiam sigillis suis si sint nota: vt
no. extra de fide instru. c. i. l. i. vi. de p-
batio. c. quoniam. per Inno. Et sic
determina. quod hic no. in glo. De
iure vero canonico omnes admittū-
tur qui ad accusandum admittuntur
vum tamen precedat ifamia: vt. f. di-
cetur. Et oēs repellūt q̄ ab excusa-
tiōe repellūt. Illo tñ casu quo re-
pellunt. iudex d̄z p̄cedere per viam
inquisitionis si reperiat infamiam:
extra de presump. cū in iuuentute de
purgatio. cano. c. cum in iuuentute
de iudi. nouit. extra. e. veniens. z. c.
licet et capi. cum oporteat. Et notat
hostien. in. d. §. Hec tenet talis de-
nunciāns se inscribere. vt scripti. §.
ti. i. qui crimen. si tamen succumbat
punitur extraordinarie: vt §. nunciā-
tores. extra de calū. c. fi. Et eodē mō-
di q̄ pmouit inquisitionē: vt ibi no. z
per hostien. in summa. dicto caplo.
§. fi. Sz an hi officiales puniant ex-
tra ordinarie: q̄uis nō se inscribāt
Dic q̄ sic si appareat de calūnia eor

Denūcia-
tio d̄f eē
multiplex

An cre-
datur of-
ficialib⁹
seu seruis
entibus.

Nota.

ds

Denūcia-
tores vel
officiales
an puniā-
tur.

Nota.

vt. l. i. de decuf. §. alle. li. r. ſupra de
 exe. tu. l. ſeuert. Dic ibi. et debet de
 ſuo ſoluere expenſas. ſupra de admi
 ni. tu. l. non eſt ignotum. ſi tñ ſuit p
 bata infamia videt q̄ neceſſitas of
 ficij eos excuſet. §. ti. l. ij. Et ergo
 hic vnus de caſib⁹ vbi quis ſine ac
 cuſatore punitur qñ crimen eſt noro
 rium ſue manifeſtuz per officiales
 nunciatum: vt hic. §. ri. ij. l. i. p̄tra re
 gulam p̄munē. ff. de mune. r. hono. l.
 reſcripto. §. ſi quis reum. Sunt et alij
 qui notant. ff. de adul. l. ij. §. ſi q̄s pu
 blico. et plenius in ſpecu. de inquiſi
 ti. §. quādo. r. extra de offi. ordi. c. l.
Quid ergo ſi nullus officialis n
 unciet iudici: ſed ipſe ex officio vult
 procedere? Dic q̄ p̄t de iure canoni
 co. vt. d. c. qualiter. Et forte idem ſi
 iure ciuili. ff. de queſti. l. ſi. §. offi. p̄
 ſi. p̄gruit. in aut. de man. prin. §. q̄ ſi
 delinquentes colla. ij. de colla. §. in
 bem⁹: colla. ij. §. §. aboli. l. ij. Et hoc
 infamia precedente: vt hic. r. §. nun
 ciatores. ff. de ſuſpe. tuto. l. iij. §. p̄
 terea. et ſic ſunt hi duo caſus in qui
 bus fallit dicta regula Quid autē
 doc. iuris canonici dicunt q̄ et ex ſo
 la ſuſpitione pōt inquirere ordiari?
 Sed p̄munis opinio eſt q̄ nō ex ſua
 ſc̄z ſuſpitione: ſed cōi ſic/ vt no. extra
 de accuſa. c. ij. li. vi. in ſi. p̄ archid. q̄
 ponit oīm opiniones vide plene ibi
 r. de p̄ſuetu. c. non eſt. li. vi. Dic tñ ſe
 cūrius eē q̄ procedere infamia debe
 at: cōi oīa iura hoc dicere videantur
 Specu. tñ et Hoſtien. primā appro
 bant/ vt in ſpecu. e. §. nūc tractemus
 ver. hoc aut ſcias. r. ver. ſed vt que p̄
 miſſa. Vel dic q̄ aut agit vt remoue
 atur a vilicatōe: r. dz infamia prece
 dere. Aut vt ſe emendet vel peniteat
 tñ nō vt no. in. c. non eſt. Itē hoc in
 tellige iſ of crie ſue publico ſue p̄i
 uator/ r. maxie de iure canonico quo
 etiam ſunt publica: vt no. in. d. c. nō
 eſt: p̄ archidia. et hec infamia debz p̄
 bari p̄ multos honeſtos. nō maluo
 ſos nec alios odioſos. Alias ſi p̄ ta

les non reperitur infamia: ceſſatur
 ab inquiſitione vel ſi reperiat q̄ ortū
 habuerit a maluolis vel vtilibus ho
 minibus vel leuiter loquentibus.

Quod plene proſequere in ſumma.
 Hoſtien. de inquiſi. §. et qualr. ver.
 q̄ ſi alias. et debet eſſe tanta infamia
 q̄ faciat maleficiū quaſi ma niſeſtū
 Quod dic latet per Innocē. extra.
 e. cū oporteat. et dic q̄ duo teſtes ſuf
 ficiunt/ vt ibi no. Tene ergo q̄ accu
 ſationem debz precedere inſcriptio
 denūciationē monitio trina ſi ad pe
 nam agat. que probent per teſtes.
 Sed ſi ad penitentiam: ſufficit bina
 quarū prima p̄ ſacramētū ſolū: ſc̄da
 per iuramētū/ r. vnū vel duos teſtes
 et ſic intellige extra. e. qualr. r. c. ſup
 his. r. c. cum dilecti. de ſymo. licz he
 ly. Et ſic notat Hoſti. in ſūma de de
 nuncia. §. quis poteſt. ver. in vtroq̄.
 Item debet precedere iſa mia talis
 q̄ faciat delictū quaſi manifeſtū ma
 leficiū. ſue fiat denūciatio ab offici
 ali vt hic/ r. no. Inno. extra de elec.
 bone. ij. ſue a puato: vt plene notat
 r. diſputat Hoſtiē. d. §. ver. qñ ocul
 tū eſt. et ita eſt ſupplendus textus. c.
 licet hely. vbi tñ requir̄ monitio Sz
 ſubaudi ibi cū infamia. iſtationē ve
 ro clamofa infamia dz precedere vt
 dixi. Et de his reus poteſt ab initio
 excipere. Si tamen reſpondit: p̄ nō
 admittit nec annulat̄ p̄ceſſus. extra
 e. c. i. li. vi. Et hoc vult dicere. li. iſta i
 ſc̄do dicto. Itē dic q̄ in denūciatōe
 r. inquiſitione ſeruaſ ordo iuris/ ſi ſit
 p̄mōt/ r. daſ libellus. Alioquin p̄
 cedid ſūmarie vt extra de do. r. p̄tu
 ma. c. veritatis. Illud aut̄ p̄ſtat q̄ ſi
 denūciator/ vel p̄mōtor: repellaſ vſ
 deſiſtat q̄ iudex poteſt p̄ ſe p̄cedere
 repta infamia: ſc̄dm oēs extra. e. olī
 r. ibi Inno. et Hoſtien. r. in ſūma de
 inquiſi. §. et qualiter. ver. quid ſi ad
 tutor immo ſi iudex procedat ipſo
 non vocato: valet proceſſus: vt no.
 Innocentius dic. cap. olīm. Secus
 in accuſatione: vt no. in ſpecu. de

Nota.

Judex
 an poſſit
 iſ rereſſi
 denūciat
 tione.

Nota.

28

Is. iij.

aboli. §. i. ver. quid si accusatus. Sz hoc facit. ff. de iure fit. l. ex quibus dā. §. quotiens. Quid si reus velit p bare bonā famā: Dic q admittet. Si tñ plures testes sint de bona fama z duo de infamia. dic q iudex pcedet. Et repertis duob⁹ testib⁹ de infamia: non admittet alios quanto scunqz sup bona fama: vt no. Inno. i. c. inquisitionis ad fi. extra. e. ¶ Hū quid ergo iudex publicabit testes p ductos super infamia: Dic q nō Et maxime qñ nullo prosequēte pcedit Si tñ ex hoc appelles: ostendet iudici appellationis: vt no. i. spe. e. §. nūc tractemus. ver. hoc autem scias. Nunqd ergo pōt denunciator vel p motor desistere ipone: Dic q sic ab initio: sed non ex postfacto sicut nec accusator: Et ideo nec iudex tūc pōt penam quietare/ nec mutare/ nisi ex causa. sicut nec in accusatione. Secus aut si nullus esset p motor vl de nunciator: vt no. in sūma de denunciati. §. quis pōt. ver. fina. et pleni⁹ de inquisitio. §. fina. vers. fi. ¶ Quid ergo si prelati vel iudex vult inqre. reus dicit declarare an ex officio/ vl alio promouente: Dic q debz de clarare: vt i. spe. e. ti. §. nūc tractem⁹ ver. quid si inquisitor. Sed quia gl. hic tractat de notorio/ circa materiā notorij dic vt scripsi insti. in prohemio.

Si quis [Querelas suas] in criminib⁹ scōs. Az. 30.

¶ Qui de crimine.

Ab alio et ita pendēte iudicio loquitur hic. Sed. §. l. si quis: loquitur qñ scia fuit lata z dic ibi de illo articulo. Item dic ab alio extraneo. ff. e. hi tamen. §. fi. Sed a propinquo: sic. z remouetur extraneus. ff. de adul. si maritus. z. l. i. §. fi. Et i specu. de accu. §. i. vers. pone cum vers. sequē. Itē hec lex nō obtinet vbi pcedit in modū inquisitionis: qz tūc admittit accusator legitim⁹ vt no. v. p. extra de reg. iu. c. factū legitime. li.

vi. Itē tñq inquisitionē pmouit nō posset accusare. vt in spe. e. §. nuncyidendum ver. vltimo queritur. Item nec obtinet vbi primus ipedit vel decessit: quia tunc alius potest. vt. d. l. §. fina. Et hoc. §. xxx. dies fm glo. ff. e. l. libellozum. §. fina. vel dic perpetuo vsqz ad. xx. an. Et ibi loquit qñ reus ipetrauerat abolitionē: fm docto. Et hec etiā obtinet vbi p modū inquisitionis aliquo promouēte pcedit. cui⁹ nomē scriptū ē i pcessu Nam ali⁹ pmouēs non admittit nā si primo ipedito vl mortuo: vt i spe. de inquisiti. §. impugnatur ver. qd si ipetratur. Et adde qd scripti. supra e. l. ea. Itē intellige ipeditōne perpetuo. Nā si ad tps desisteret vl diflugeret prosequi: pfigeret tps: z ex tunc ali⁹ admittet. vt ibi dixi. ff. e. ticia. §. ti. i. si ea. Itē hec lex obtinet siue vna lege siue pluribus crimē puniat: vt. ff. e. senat⁹. Itē hoc intellige vbi secundus: vel plures veniūt successiue. Nā si cōcurrāt initio: admittit propinquo: vl idoneo. ff. e. si plures. z hic no. ff. de li. hoie exhi. l. iij. §. penul. Si tñ omnes vellent prosequi z vnū procuratorē cōstituere: oēs admittent vt no. Inno. extra. e. oli. ex specu. ti. de iquisi. §. i. ver. Itē et plures. dic vt ibi. Et idem dic in plurib⁹ quo res tāgit rōne officij. §. ti. senatus. Itē dic q ideo hic loquitur de publico crimine. qz ad accusationē priuati nō admittit nisi cui⁹ interest vt no. ff. d. priua. deli. l. fi. Et id illo ca su oēs admittent qñcuqz ita pōt itelligi dictū. c. olim. extra. e. Vel dic q in civili quilibz admittat in criminali nō sed oīs constituent vnū procuratorem vt. §. dixi. [Et eodem] multo fortius si ex diuersis secundum glo. [Plurima] pone exemplum. ff. de adulte. si adulterium cum incestu. ff. de priua. deli. l. penf. Sed obstat. ff. e. senatus. Sz ibi idē crimen hic duplex: fm glo. et Dy. Sed ob. quia in parricidio sunt diuersa: et tamen. l. illa senatus obtinet

qd qñ sūt diuersa et iax eo qd facto.

Nota bñ

An accusatus ab vno possit d eodē cric ab alio accusari.

in eoyt ibi no. Propter quod dicq
quandooz est vnum crimen qd vna.
l. punitur: vt homicidium simplex. &
de hoc supra in prin. huius. l. Quā
doz vnum crimen quod diuersis le
gibus punitur: vt. ff. ad. l. iuli. repe
tundarum. l. ij. Et de illo loquitur. l.
fenatus. Sed quandoqz sunt plura
quozum vnum genus: aliud species
vt homicidium et parricidium. & de
illis etiam pōt intelligi. Sz quando
qz sunt plura se habentia vt epceden
tia & excessa: sicut adulterium & ince
stus. & de illis loquitur hec. l. secun
dum doct. Et hoc vbi ambo sūt pri
cipalia. Sed vero vnum sit pars seu
introductorium alterius: secus vt si
quis quem inuasit armis & eum in
terficit non potest accusari. l. iuli. de
vi. Et de homicidio. vt hic no. in gl. p.
l. qm̄ infra ad. l. iuli. de vi. Et idez se
quuntur doc. Et est notabile Unde
si insultus esset inceptus in territo
rio vnius baronis: & homicidius fa
ctum in terra alterius: ille solus co
gnoscat i cuius territorio homicidi
um factum fuit: scdm̄ eos. ff. ad. l. ac
quili. l. ita vulneratus: quod vi aut
clam. l. semper. Sed si quis seruum
meum verberaret et in mei iniuriāz
sunt plura delicta q̄uis glo. videat
hic cōtradictore. ff. de iniu. l. p̄tor. §. i.
[Ab alijs] ergo nō ab eodē: a p̄tra
rio sensu. Si ex diuersis factis orire
tur: sic. ff. e. liberozum. §. sed si aliud:
fm̄ glo. & doct. [Super vtroqz] In
terim tamē dum respondet sup vno
non artef super alio. ff. de custo. reo.
l. ij. §. fina. Quid si iam esset lata sen
tentia supervno? Ut q̄ nō possit ab
alio vterius accusari: ar. huius. l. a
contrario sensu. ff. de iniu. quod ses
natus. Et hoc nisi in casibus qui no
tabuntur. §. l. si quis homicidij. Qui
dam tñ dicunt q̄ vbi est lata sentētia
condemnatoria & fuit actum pro mi
nozi pena. q̄ potest agi p̄ maiori. ff.
de ac. et ob. l. quotiens. ff. vi bo. rap.
l. i. Distingue ergo q̄ aut vnus vnū
accusat: & tunc aut de eodē crimine

quod vna. l. punitur aut diuersis. l.
Aut de pluribus & tñc aut de scēdūt
ex eodem facto: aut diuersis. Et ho
ram solutio patet per premissa: ecce
pro de vltimo membro in quo dic q̄
sic. ff. e. liberozum. §. sed si aliud Aut
vnus plures: & tunc aut de eodē de
licto: & potest quotquot. §. si reus vel
accu. moz. fue. l. i. ff. de adul. l. qui pu
pillam. §. incesti. & l. vim passam. §. i
cesti. Fallit. §. de adul. reos. ff. e. si
maritus. ij. §. fina. Si vero de diuer
sis delictis: ru nc coram eodem iudi
ce non potest eodez libello: sed corā
diuersis potest non tñ vltra duos. ff.
e. hos accusare. §. lege. §. ti. i. cum ra
tionibus. Si vero plures vnum dic
q̄ aut de eodem facto et dic vt. §. i.
rñso. Aut de diuersis: & possūt. ff. de
custo. reo. l. ij. §. fi. Et sic possintelli
gi extra d. accu. c. l. §. q. i. i primis &
testi. insuper de collu. d. c. i. Et adde
infra. de fal. damus.

Qui explicandi.

Ut possessor v̄l cōsultari. ff. ad le. iu
li. repe. l. i cōites [Cōtra disciplinā]
dic supra de pena iu. l. i.

Si q̄s homicidij.

[Absolutus est] dicit diffinitive.

Quid si ab obseruatione iudicij. vel
ab instantia? Videtur cōtra. Et ita
tenet Innocē. extra. e. cum. p. Sed
hostien. in summa tenet contrariū
Et specu. de purga. ca. §. i. ver. por
ro. Prima videtur verior. ff. ad tur
pil. l. i. §. accusationem. ver. mouet.

Quid si crimen fuit dispensatiue di
missum? Dic haberi pro absoluto si
solemniter & iudicialiter factum fuit
Secus si secreta & penitētia liter: vt
no. d. §. Et plenius in summa hos
sti §. quis sit effectus. versi. sed nun
quid. xxxij. q. i. admonere. extra. e.
de his. Quid si fuit crimen per pa
ctum remissum? Distingue: an po
tuit transigi vel non. vt scripsi. su
pra de transac. l. transigere. De ista
supple quod hic notatur: vbi tenet

Semelac
cusat? v̄l
q̄sit? aut
dnūciat?
de criean
itez pos
sit pueni
ri hic ple
ne.

Nota p̄
petuo.

Libet Bonus

glo. q. possit accusari non obstante
transfatione Quid si fuerit iuramē
tum delatū? Dic hanc. l. locū habere
si fuerit secuta absolutio nisi doceat
tur. de collusione. ff. de iniurijs. l. est
§. in popularibus. et ibi no. Item
quid si per viam inquisitionis fue
rit absolutus? Dic idem ac si via accu
sationis esset processus: vt plene no.
Inno. extra de purga. cano. c. cū di
lectis. Et secus si per viam denuncia
tionis: vel crimen esset propositus: p
viam exceptionis vt ibi no. extra de
collu. c. fi. Et hoc nisi esset satisfactū
de crimine. tunc enim non possit apli
accusari: siue sit publicum siue priua
tum. supra ne tu. vel cura. vecti. con
du. l. i. ff. de adulte. l. si adulterius. §.
de xpila. here. l. diuus infra cri
stelli. l. i. de sepul. vio. l. sepulchri Et
no. Inno. in. d. c. cum dilectis. Sed
absolutione facta in via accusatiōis
vel inquisitionis potest denunciari
vt no. d. c. extra de iniuri. c. quemad
modū. nisi esset satisfactum vt dictū
est. Item predicta procedūt in inqui
sitione facta in speciali et aliquo p
mouente. alias vñ contra. vt no. In
no. in. c. ad petitionem extra. e. Sed
pendēte inquisitione si superueniat ac
cusator admittit vt no. Dy. extra de
reg. iu. c. pactum legitime. l. i. vi. Itē
si esset inceptum in via accusatiōis
potest fieri transitus ad inquisitionē
vt no. Inno. extra de symo. c. lzhely
Sed promotor accusare non potest
etiam ante sententiā vt in spe. de in
qui. §. nunc videndum. vers. vltimo
querit. Et facit ad hanc regulā q̄ hic
ponitur. ff. e. si cui. §. hisdē. nau. cau.
sta. licet. §. penulti. extra. e. de his de
pe. dis. iij. §. diuina. xxxiij. si illic. et
ibi de hoc. Fallit tamen si secundus
velit docere de preuaricatione / seu
collusione primi accusatoris vt hic.
ff. de preua. l. iij. Et idem si de collu
sione testium seu iudicis. extra d. col
lu. de. c. fi. supra de. peda. iu. auten.
nouo iure et hoc siue fiat per gratias

siue p pecuniā vt. d. ti. c. i. Quis est cō
cuius sit vñ. §. qñ prouo. non est ne
ces. l. venales Item fallit si seruus p
sequatur suam vel suorum iniuriam
et doceat se ignorasse primam accusa
tionem seu inquisitionem. vt hic no.
Et patet. ff. de adul. si maritus. §. si
na. r. d. §. hisdem Quis ibi alias no.
Et hoc nisi primo prosequente fuis
set reus condemnatus. Nam tunc
non admitteretur etiam si pena esset
mitigatavel in pecuniariam puerfa
vt. d. l. sepulchri. Et ita no. ibi Dy.
In casu tñ duo iudices puntunt ip̄s
quilibet pena sua: extra de pe. c. feli
cis. §. i. l. i. vi. Item fallit in casu. ex
tra de presum. litteras. Item fallit
vbicunq; apparet siue testibus siue
pbatōibus in iam fuisse erroneas
p. d. c. r. j. de adul. l. si qui. r. ibi no. ex
tra de sen. et re iudi. c. pastoralis in
cle. Sed qñ arguere d̄ de preuarica
tione: vtrū atē q̄ incipiat accusare re
um: vel demum in via replicationis
si reus excipiat de re iudicata? Qui
dam dicunt ab initio p hanc r. ff. de
li. homi. exhi. l. iij. §. penl. r. d. l. iij. de
preuari. Alii dicunt q̄ statim possit
accusari: r̄ si excipiat: replicabit:
vt dixi. §. de aduoca. diuer. iudi. l. i.
Et hanc tenet ip̄e. Nō ei processus
agere primo p̄tra colludentem. cum
res inter alios acta. r. c. ff. de adulte.
denunciaste. §. queritur. Forte opi
ip̄e. pōt procedere vbi ip̄e reus col
lulit. Secus si collulit tertius cū ac
cusatore: vt scripsi. §. iuxta. l. §. d. ad
uo. diuer. iudi. Quid ergo si primus
accusator mortuus sit: r̄ ita non pōt
de preuaricatione accusari: an secus
admitteat? Dic q̄ sic vt. d. l. i. scri
psi. Et facit extra d. col. d. c. i. Si vis
tenere opini. ip̄e. responde ad illas
ll. vt azo intelligit. l. iij. de preuari. r̄
ibi no. Itē queritur quomodo pro
pinq̄ior probabit ignorantiam cū
presumatur scire. ff. de probatio. ve
rius. Glosa. dicit q̄ non oportet p
bari: vt nota. in. §. hisdem. Et idem

sequitur Dy. Quod potest esse verum
vbi non precessit citatio generalis &
publica. Sz si fcessit: probabit igno-
rantiam indirecte probando absent-
tiam: extra qui ma. accu. pos. cu in tua
Et no. q si quis repellat ex eo q re-
alias absolutus sit: q non incidit in
turpilli. vt hic nos. et hoc apparet p
hanc. l. que dicit q trafeat ad crimē.
r. c. Et pone fuisse tria delicta. videli-
cet vnum pastore occisum: alios iu-
riatos: greges abactu: hz gl. **C**ū
coges: causatiue si vult accusare.

C factum ^{Dic infra de bo.}
qui mor. l. i.

C Si q's seruos ^{ff. e. l.}
hos ac-
cusare. §. seruos.

C Singuli ^{[Decretoꝝ] id}
est in iari p a-
lios latorum. ^{[A publicis]. §. e. ea}
quidem. ff. de custo. reo. diuus.

C Tūc cōuenit ^{Uq; ad}
illustres. §.
de procura. l. pe. z aut. ibi posita: fal-
lit. i. de iniu. l. fi. z vide. §. e. l. reos.

C In causis ^{[Designēt] z}
alia p'tenta. ff.
e. libelloꝝ. Ultra tñ illā gl. addit hic
annos dñi impatoris. Et dic q vbi
proceditur in modū inquisitionis yf
crimē opponitur excipiēdo: nō opz
illa pont. vt extra d purga. cano. ca.
accepimus. Sed prius videtur expf
sum. extra de procura. c. tue.

C Accusatiōis ^{[Arripie}
at] vic. §.
l. prima. [p'atias] q pnt accusare
si sint ppetui. vt scripsi. §. qui accu.
pos. cuz rationibus. Et facit ifra ti.
l. l. fina. Sz obstat. ff. de custo. reo. l.
i. z. l. diu. Sed ibi de accusato. [Si
militudo] **C** Quid in crimine here-
tis vbi accusatus penitens nō puni-
tur: Doctores vident q accusator nō
potest penitere nec accusationem de-
relinquere. tamen non tenetur de he-
res. sed lege cornelia de calūnia. ff. d
furtis. quilesa mente. **C** Quid in ca-
su quo mortuum accusat: de quo in-

fra. ti. ij. l. i. Dic idem vt no. archis.
extra d here. c. filij. l. vi. Et dic hoc
verum in publicis criminibus. Sed
in priuatis vel in publicis in quibus
nō est certa pena statuta: imponit ar-
bitrio iudicis talis qualis eēt impo-
nenda reo si probatus esset. ff. ad tur-
pilli. l. z in priuatis. et hoc nisi iudex
parcat ei. vt dicetur infra ad tur pill.
l. qui non probasse. Et nisi in casibus
quibus non est opus inscriptione de
quibus supra ti. i. qui crimē. Itē fal-
lit. e. ri. l. ij. ff. de his qui. vt idig. l. tu-
tozem de bo. l. qui cum maior. §. si pa-
tris z paragra. de fal. mo. l. i. ij. q.
iiij. paulum. infra de calū. l. mater. ij
q. iiij. notandum. z. c. si quis iratus.
vbi non punitur si quis ex ira hoc fe-
cerit. Quod est verū nisi perseuera-
uerit dando fideiussorez. ff. de publ.
iudi. l. actio. Et nota q p'suetudo est

multū i talib' attēdēda. vt nos. ff. de
pe. respiciēdum [Adiūcti] q forte ē
magn' z hz amicos [Smat]. ff. d q-
stioni. l. repeti. §. i. [Aliena] hoc verū
specialiter. Sed generaliter sic. ff. de
pe. qui vltimo §. fisi. de questi. l. i. pa-
ragra. questioni. Ad sil. l. z certus.
Item hoc fallit in casibus supra de-
feri. l. p'ouinciarum. ifra de fal. mo.
l. i. in fine. z hz casibus non debz in-
terrogari/ nisi procedat presumptio
nec eius responsio faciet fidem/ sed
altqualē presumptionē/ hz glo. Doc.
vero dicūt q in oī casu facit presum-
ptionē si fuit gñaliter iterrogat'. as-
lias non/ nisi in dictis casib' z facit
exēpla de p'fessis. c. i. de presum. ifra
de adul. significasti. z. d. l. qui. vlt io.
in fi. ff. de questi. l. is cui.

C De exhibendis &
trāsmittēdis reis.

S miles ^[Meritum]
z ita preses
cognoscit/ sed non pronun-
ciat sed in enormi pronūciat z exeq-
tur. Dic supra de iurisdic. om. iu. l.
magistris.

Nota

Liber Nonus.

Nullus ^{[Lōuicaf] vell} si sit suspectus. li. z. ij. dic vt ibi. [Assensus] vt doceat vt remitti requiret. dic. s. vbi de crimie agi oport. aut. qua in puicia. [Se vicerit]. i. iscriferit: s; glo. Ad tñ vicietur quousq; re⁹ venerit: s; gl. Ut dic vicerit dādo fideiusorē. Ad tñ tenet iscrivere se nisi dato libello: vt in spe. de accusa. s. i. pe. (Bestos penates) id est familiā seu rē familiārē vt no. f. de p̄meatu. l. fi. li. xij. Et hoc vt eā consolef: vt in spe. e. s. i. l. scias tamen [xxx. tribuanē] ante datū libelluz. Et vanē nihilominus alie dilationes cōsue. vt in spe. e. s. i. l. q. dam. [Lopia] .i. non debent facere festa/ nec diu remanere pro negocia do. [Questuz] ab accusatore. [Tā diu pari] dic supra ti. i. l. final.

Remine ^{[P̄recipim⁹] fallit hec. l. km} glo. supra ti. i. ea quidē. qñ li. se. sine su. vi. l. i. infra de fal. mo. l. i. ff. que in fraudē credi. l. ait p̄tor. s. si debitorē. de fur. l. interdū. s. qui furem. infra de rap. viri. l. i. in aut. vt li. ma. z. auie s. penul. z. fi. viij. km glo. Itē fallit infra de mathematicis. l. fin. ff. d. adul. l. nec in ea. s. ius occidendi. z. l. capite. in aut. vt li. ma. z. auie. s. his quoz q; in aut. vt iudi. sine quo. sup. s. necessitatem colla. ij. f. de adul. aut. si quis item in fugiente. vt in specu. de accusa. s. hoc tamen fallit. Vbi alij sunt etiam casus. Et in ti. de actio. s. item q; vult. et per hoc videtur q; quicunq; laicus possit capere clericum absq; metu excommunicationis/ vbi esset periculum fuge. Et de hoc Hostien. in summa de re iudi. l. quis. s. fallit. Et in decre. xi. q. vi. si quis sacerdotum. in glo. et vide in fra de his qui latro. l. ij.

De custodia exhibitione rerum.

Queritur qbus expēsis debeant custodiri. Dic q; illius q; facit detine ri si detenti⁹ nō h; de quo. vt no. f. de erroga. milli. anno. l. fi. li. xij. ff. ad ex hi. s; si hereditas s. p̄inde. Ut dic z melius de publico z de elemosinis s. de episco. z cle. audi. z. l. iudices. extra de here. c. i. in cle.

In quacūq; ^{[Sollicitudinis] s. ti. ij. ea qdem. [P̄ntia] .i. si reus vel accusa. mor. fue. l. ij. [S; pl̄iores] n̄ tñ ligef: vt no. s. ti. i. l. ij. extra de sē. excō. si clericos de offi. ordi. cū ep̄s. li. vi. p arch. Cōtra. extra de hereti. c. i. in cle. Dic nō debere ligari stri cte sed alias sic vt ibi. [Ut z cruciatio desit] nisi in casu. f. l. prima. [Vestibulis] porticus ante domū s; gl.}

Si quis i ea ^{[Lū d ad mīssio] p} informationē secretā. ne p̄fessionē in tormētis. dic. s. de p̄fes. l. ij. [Eductus] extra carceres [Audiaf] vide infra de penis. qui sententiaz [Sub publico] vide supra ti. ij. ea. [Ademoratō] id ē accusatio seu p̄positio.

Aut. **S**z nouo iure Sumitur in corpore vt nulli iudic. s. fina. colla. ix. Et patet per hāc aut. q; quicunq; dz detineri qñ crimen ē grauiſſimum. Quod est verum si sit cōfessus vel suspectus supra. l. scda. Alias diues et honesta persona est credenda sub fideiussione. Vtilis vel humilis non. vt. ff. e. l. p̄ma z secūda. Si non sit adeo graue q; mortem in gerat. tunc quicūq; credi debet cum fideiussione: z mulier cum iuramento si fideiussorem non habet. vt hic patet. Et sic intellige extra de sentētia excommunicationis. si clericos. lib. vi. l. quoniam.

Ad cōmentariēsē. Hec lex dicit q; commentariensis principalis non se liberat tradendo

28

Nota

substitutū suū qui permiserat fuge-
re reū: immo ipse punif eadez pena
qua re⁹ puniri debebat. Ad verū ē
si fuit i dolo vel nimia culpa p mittē
do forte tyctio. ff. l. si alias p mō cul
pe. ff. e. milites. Sed et ipse custodi-
ens punif pena fugiētis: vt hic i fi.
huius. l. Sed non p. l. coine, cum nō
fuit forte dolus: secundū glo. Disti
gare tñ in custodiētē: vt dixi in p mē
tariensi. ff. de pe. l. si quis aliquis. §.
penul. Ille autē qui fugit punif pēa
criminiis p quo captus erat. vt no.
ff. e. in eos. Sed. l. videf dicere indī
stincte q capitata. ff. de effrac. l. i. de
re mil. l. milites agrū. §. eius Sed in
tellige easqñ pro tali crimine capt⁹
erat. Vel spāle in milite: vt. d. l. si qñ
aliquid. §. penul. Sed si quis aliquē
de carcere eiecerit vi: vt teneri crie
lese maiestatis. ff. ad le. iul. ma. l. i. u.
§. item qui cōfessum. ff. e. ne quis. §.
i. Contra. Sed ibi qñ pro leui erat
detentus. vel ibi dimisit magistrat⁹
ex negligētia. Sec⁹ si ali⁹ dolo eijce
ret. Et facit. §. de fal. mo. l. i. r de de-
na. tri. l. quotiens. lib. x. r le. iul. dy.
puma. §. de episco. au. l. iij

De his ^{Et infra. xxx di}
es id est singulis
dieb⁹ .xxx. dies. **Titulū** sicut ē
titul⁹ siue dignitatis.

De priuatis car-
cerib⁹ inhībēdis.

I debemus <sup>[Et virg
clarissis
i. ad. l. iul. de vi priua. l. fi.</sup>

Ab iustis hęc. l. nō a
perit qua pena puniat q puatū facit
carcerē. Sed pōt induci q hac pēa
ar. extra ne sanc. hap. itere. l. fi. **Nō**
enī debz magis puniri q p mittere qñ
q facit. vel dic arbitrio iudicis. Sed
hec. l. fallit. §. de fal. mo. l. i. eim glo.

Itē scōz gl. pōt quis habere car
cerem ybi seruos suos ponat nō pue
blice accusatos. Quod doc. sequit^r
Et quilibet pater familias suos sub

lectos ad correctionem morū scōm
eos. Et idē no. ff. si quis tēta. l. i. ef.
iul. fue. l. i. §. quod tñ super ver. coer
cetur. ad sillei. r si percussor. de fur.
serui r filij. de agri. l. penul. l. xi.

Item ille qui hz iurisdictionem pōt
i carcerare vt reddat. i auf. de defen.
ciuita. §. audiant. colla. iij. de offi. p-
fec. v. l. Sepe tamē videf tenere q
incarcerare est meri imperij de iuris
di. om. iudi. §. notandū **Item** dic
q clericus pōt incarcerare vxorem
suspectā. xxxij. q. v. placuit. r. q. vi.
ab isto. ij. Et iuge. §. d sacro. ec. l. fi.
Et forte quilibet. l. de adul. §. uis.
[Non vendicauerit] vide. §. ne sac.
hap. itere. l. fi.

Si reus vel accu-
sator mortu⁹ fuerit.

Et si marcell⁹
Dic q hic tres fuef ac
cusati de eodē crimie et
eodē libello qñ fieri pōt
vt scripti. §. d accu. q de crimie. Qñ
testes r pducētes pñt de crimie falsi
si eodē libello accusari hz doc. p hāc
l. [Extinctū]. l. p xima fallit. ff. d pu
bli. iudi. ex. iudicioz: ad. l. iul. pec. l.
fi. §. de re mili. l. iij. ff. de iure fi. l. i. l. u.
cius: hz gl. Sz scōz doc. nō fallit ibi
qz idē eēt in quocūqz casu cū eēt bo
na scelere questita.

Si is quē <sup>[Ab pena] §.
ad turpil. l. ij.</sup>

Si vt proponis
[Spectat] dic. §. de cōfes. l. ij. [Sub
iectū] dic. §. de fal. l. sicut.

Defunctis <sup>[notissim] §.
dic. §. d bo.
eo. lege prima.</sup>

Si quis' cur <sup>Et sic bona ta
cite adempta:
supra si penden. app. l. iij. [Appella
tione] vel infra tempus quo iterpo
ni potuit: vt no. ff. de publi. iudi. ex
iudicioz: et ibi dy. Sed Ja. con-</sup>

Bota

Hotg.

tra [Appellationis] alius tñ tñc po
test repetere. ff. de accu. l. libelloz. §.
fi. [Appellatōe] r̄ ita videt̄ sufficere
appellatio. Sed doc. cōtra. §. si pen
den. appel. l. ij. [Utrum valeat] Ad
de. §. ex delicto de. in fi.

**¶ Si quis imperato
ri maledixerit**

Siquis [Tremulētia] id est ebrietate
[In] glo. ff. de re mil. l. om̄e. §.
per vnum de pe. l. respiciendum §.
deliquit. xv. q. i. in rubrica. [Et le
uitate] vide. §. de iniur. si vero cōi
cij. [Cōtēnenduz] nisi in casu. ff. ad.
l. iul. maieſta. l. famosi. §. i. [Et si ex i
ſania] vt. d. l. famosi. ff. ad. l. pompe.
l. penul. [Remittendum] ad nos vt
puniamus Et sic forte potest intelli
gi extra d̄ maledic. c. i. Vel dic q̄ pa
pa est magis vindicatiuus Vel aliū
in clericis in quibus leuitas v̄z mag
gis puniri propter morum gravita
tem quam habere debent. extra. de
vi. et honeſ. cle. per totum. [Hōis di
cta] ff. de iniuri. l. item apud. §. ad i
citur. de nego. gest. pomponius in
negocijs.

**¶ Ad legem iuliam
maiestatis.**

[Vide quō] cōmittat̄ hoc crimē. ff.
e. l. i. r. ij. §. c. q̄sq̄s. vide. ff. de capti. l.
non dubito. §. de fal. mo. l. ij.

**¶ Tias ex alijs
causis.**

§. ti. i. l. i. §. l. proxima. glo. [q̄ contra
constitutionem] punitur tamen / vt
ſcripſi. supra. de peda. iudi. l. ij. r̄ aut
ſed nouo iure.

¶ Alienam [Juraueris]
p̄ salutem p̄i
cipis. §. de inreiu. l. ij.

¶ Si quis alicui.

[Conuictus] per famā vel vnum te
stem qui facit ſemiplenam fidem: §z
glo. Sed contra. nota. ff. de excuſa.
tuto. l. ij. in princi. Sed certum eſt q̄
facit idiciū vt procedi poſſit ad q̄ſi
ones: ſcōm doc. [Reus] §. de custo.
reo. l. i. [Subd̄i oportet] hoc v̄t ſpect
ale. qz alias accuſator non torquere
tur/ ſicidit in turpilli. v̄l pena talio
nis punitur. §. de accu. l. fi.

¶ Nullus [Uel generis]
§. do curio. l. de
curiones. li. r. [Excepta tantū] r̄ ſi
monie. §. de epis. r̄ cle. ſi quēq̄.

¶ Quisquis [Factionē]
id eſt cōſpi
rationē vel ſecreta reuelauerit. ff. de
pe. l. ſi q̄ſaliq̄d. §. i. [Cōſortio] nfo
dic extra de pe. c. felicitis. vi. Et idē
ſi p̄tra ep̄m v̄l baronē ſuū ſuperiorē
vt ibi no. archi. l. q. i. i. primis. vi. q.
i. ſi quis. iij. q. v. c. iij. Contra. extra
de ſentē. r̄ re iudi. paſtoralis. §. r̄ rur
ſus. extra ne pe. c. i. in cle. dic vt dixi
in prohemio libri institutionum in
princi. [Et ipſi pars] §. de ca. tollē.
l. vnica. [Abilitat] armata vel iner
mi militia. ſcōm glo. [Sceleris] cuz
aliquo actu. §. de epis. et cle. ſi q̄s nō
dicam: §z glo. r̄ doct. ff. e. famosi. §.
i. [Filij vero] poſt crimē geniti. §. §.
li. r̄ eo. li. l. ij. iſtra de queſti. diuo. ff. §.
ſen. l. emācipatū. Et dic filij etiā na
turales tñ/bū tñ p̄ cert̄ ſit. ff. §. r̄
tu nup. l. lege. §. i. Itē nō v̄t q̄ hec pe
na debeat extendi ad nepotes. ff. de
teſta. tute. l. q̄ ſi nepotes Ar. cōtra.
ff. de ver. ſig. l. iuſta. r̄ l. filij Et v̄t ex
preſſū i ſimili. extra de here. c. ſtatu
tū li. vi. vide ibi. Nec teneas q̄d no.
Jo. mona. r̄ archi. qz hic loquit̄ i ho
noribus ſicut ibi in bñficijs Et vide
q̄d ſcripſi. §. de here. aut. gazaros.
Et nota q̄ filius portat hic iiquita
tem patris/ contra regulam cōem. §.

Nota.

de pe. sancimus. ff. de. pe. l. crimen. d. decu. l. ij. s. in filijs. [Exempla]. ff. de edict. edic. q. si nolit. s. mancipia. [Hereditate] cōtra. ff. e. l. eoz. Sed dicit hanc. l. i. iuli. habere in multa capitula. Unus qñ ptra principē vel cōtra rempublicam. et de illo hic supra de ho. li. l. i. Et dicitur quidā q applicat fisco: vt. f. s. vxores. Uel dicit q veniētibus ab intestato. iuxta id qd scripti supra de here. insti. l. i. de his qui. vt indig. l. hereditas. Et facit quod no. isti. d. le. s. legati [Et vita] lxxij. di. c. quorundam. [Qui pro talib⁹] supra de trāfact. si quis maior. [Ex bonis matris] que crimē non cōmissit. Alias idem quod in patre. s. gl. z doc. Et idēz est in quocunqz crimine alio: nisi parrarium sit iure cautuz. extra de penis. c. vbi cūqz. de here. c. statutu. lib. vi. z ibi. nota de pe. in q. buisdam. s. fina. [Quas ex eo tpe] ergo ante facte valent. nisi essent facte filio in potestate: d quo supra di. Et vide plene supra de dona. iteryi. z vxo. l. res vxoris. [Uel iure] id est quolibet cōtra. [Debeant] quia secundo nupserunt supra de secūdis nup. l. femine. [Donabitur] infra de his qui se de. l. i. z. ff. de iure fit. l. edicto z. l. senatus: de ali. mu. tu. ca. fac. l. iij. s. fina.

Meminisse [Imperatoris] vel rempublicā. secus in alijs capitulis ff. e. l. fi. fm glo. Sed nō subiect⁹ nō pōt cōmittere. extra d sen. z re iudi. c. pastoralis. in clemē. [Damnef]. s. l. pximal. dic supra si reus. vel accuz. mor. fue. l. fi. [Nec aliēare] dicit supra de dona. inter vi. z vxo. l. res vxoris. [Adanumittere]. ff. de manu. vindi. l. q. pene. ff. de dona. inter vi. z vxo. l. donationes. s. fina. Sed forte valebit si sententia absolutoria sequatur supra de libe. ca. l. si ab eo. De seruo pig. da. ma. l. si seruo. [Debitorem] speciale. ff. d. solu. l. reo criminis. S3 forte ignorās excusatur. e. ti. l. vero procuratori.

Ad legē iuliam de adulterijs.

Hec lex nō fuit inuēta a iulio cesare Quis voce iulia: s3 ab augusto nepote suo. ff. e. l. i. Et nota q infert hic q adulteriū sit man⁹ crimē post crimē lese maiestatis. Cōtra. extra d iudi. atsi clerici. dic ibi.

Nota

Publico [Lex iulia] dicitur extraneo. [Femis] qz nō hñt thoz: s3 glo. Et qz in viro non est tñm periculū ppter partū alienū q possz marito succedere. Et dic q hoc vtz criminalr. S3 ciuilitr quo ad separationē thoz sic. s. de repu. cōsensu. s. cās. extra d diuoz. per totū. xxxij. q. iij. nemo in pñ. z sic hic nota.

Adulteriū qre s̄ uius in femina punitiat q̄ in viro

Crimen [Lenocinij] vis l. castitati. [Suspectas] dicit supra. e. l. ij. s. lenocinij.

Verba legis [Sed iustitimi z naturalis] v/ legitimi tñm [Ex dissolutiōe] p diuortiu. sec⁹ si morte v/ bōa grā. ff. q. za qui. sed si marit⁹. z. l. pspexit. Et vide. ff. si postulauerit. p totā. l. et hoc plene no.

Gracus [At p legem] qz vtilis z in rebus veneris fuit inuētus in domo viri. ff. e. marito. z. l. si adulteriū. s. impator. Et hoc si denūciatio nō pcessit. Tūc dicit. aut. si qs. et dñ vilis respectu psonaz. vt. d. l. marito. dicit ibi. s. de nupt. l. humilē. Itē pōt occidere re quēcūqz in domo sua vel viri duz tñ filiā interficiat. vt. l. q. ait. z. l. nihil ff. e. S3 filit⁹ nō pōt occidere adulteriū matris: vt no. in. d. l. q. ait. Hñi in casu. f. de rap. virg. l. i. fm doc. Itēz videtur q possit vxores occidere. ff. ad sille. si quis in graui. s. ij. S3 nō ē vtz. ff. e. nec in ea. s. fina. Et nota. ff. e. marito. Item dic q quis quis nō possit occidere non vitem: nichilo

Cui licet at z qñ adulterz in terficere

da

minus potest capere. ff. e. capite. dic. ibi.
De iure vero canonico nulli licitum est interficere. xxiiij. q. ij. int. hec. tibi no. r. c. a. diuo. [Legit.]. s. de tuto. administr. l. sancimus. [Dolore] vte de extra de sen. excom. si vero aliqs. [Factum eius]. ff. ad. l. corne. de sic. l. i. s. finali. ff. ad. lilei. si quis in graui. s. secundo.

Adulter Ides de lenone stupratore. ff. e. mariti. s. hoc quinqueniū. Et dic qd hec. l. non obtinet vbi agit ad thori separationē: vt. xxiiij. q. ij. admone. re. [Adulterium] de adultera dic. ff. e. mariti. s. ser. r. s. preterea. [Accusari nō potest] fallit. ff. e. l. ij. r. l. qui. quenniu. r. l. mariti. s. fi. [Nō oportet] dic. s. qui accu. nō pos. l. i. ff. e. l. si maritus. s. prescriptiones.

Iure mariti [Accusari] et pferitur oibus; etiā patri. ff. e. is cui. r. l. ij. s. si simul. [In publico] Quis sit festū. ff. e. miles. s. seragita [Age re potest] vsq; ad quattuor mēses. ff. e. l. ij. s. fi. ff. e. si maritus. s. si autē extraneus. [Timere nō debet] qz facili ter probabit. nam rē. si probet. alias sic post sex dies. Sed ante non de iure isto: Hodie sic infra aut. sed no. uo iure. Et sic intellige hic. ff. e. is cuius extra de procu. ca. tue.

Propter [Iust. nō est] vt de adulterio s; de stupro sic. ff. e. si vxor. [Sponsa ei. fuerit] ff. e. si vxor. s. diu. s. diu. item apud. s. sponsus. nisi postea alij nupta esset. ff. e. miles. s. querebatur fm glo. vel ibi fuit legitime cognita vt ibi no. vel si vxor esse non poterat ff. e. si vxor. s. si minor. r. vide. l. si minor. e. ti. de cōcubina dic. ff. e. si vxor. [Curatoribus]. s. de aut. prestan. l. clarum.

Reos adulterij Ab eo. de. sed a diuersis sic. ff. e. denuncia. s. querit. Sed incesti sic. ff. e. vim passam. s. incesti. dic supra de accusa. qui d. crimi

ne. [Marem r feminā] de d. fueris sic. ff. e. nihil. s. fi. Utrosq; vt icipiat a quo velit: distincto tamen inter nuptam r non nuptam. ff. e. si maritus. s. penul. r. l. nupta.

Castitati [Damnata] vt de stupro. dic. J. e. l. sine. [Legitimis] Et sic videat pena perpetua: de quo extra de pe. ca. Quis. li. vi.

De crimine [Refugie] r corruptionē. [Acceptis] ab aliquo qui faciebat stuprum.

Crimen [Non posse] Sz nouo iure potest vt in aut. hic posita.

Aut. Sz nouo iure Sumit in corpe vt lice. ma. r auie. s. qz vero plurias. colla. viij. Et dic qd vir lucraf dotē r asi nup. donationē si obtineat: vt in corpe. e. ti. s. si vir. Et corrigat hec aut. hāc. l. r. ff. e. miles. s. volēte. r. l. constāte. Vel dic qd illa nō corrigat. Itē dic qd hic corrigatur. l. s. e. ius mariti. Et dic puniri maritū si agat ad penā sec. si ad thori separationē. extra de p. tu. de adule. marit. in spec. e. ver. i. Junge. J. e. aut. s; hodie. Itē dic qd null. pot agere ad thori separationē nisi solus marit. vt no. extra. e. c. i. p. inno.

Si dū in tuo [Sumi pot] nisi in casu. ff. e. si quis adulteriū. dic supra. e. reos.

Et si crimen [Hec in famie] ff. de ritu nupti. l. penam. s. q in adule. rio. [Subijci] Sz abso. iutio prodesset. ff. denuncia. s. fi.

Si quondā [Neq; absens accusari pot] dic. s. de accusat. absentē. r lege hic aut. si vero. q est infra. [Hec enim tempus]. ff. e. miles. s. quidaz.

Aut. Si vero criminis.

Nota.

Nota

ds

Sumit in aut. vt nul. iudi. §. si quis vero pprehēsoꝝ colla. 17. Et nota q̄ fit remissio in delictis. de quo dic. §. vbi de cri. agi oport. aut. qua i puin- cia. Item vbi dicitur q̄ certe persone cog- nicio demandatur vt presidi. §. ne li. po. l. i. vbi quis decuri. vel coarta. l. fina. Sed in contractibus non fit nisi pars latitaret. ff. de iudi. l. heres absen. fm glo. Sed nec videt quan- do latitat. vt extra d̄ fo. compe. c. ro- mana. §. contrahentes. li. vi.

Adultera [Etia absent] dic. §. q̄ ac- cu. nō pos. l. i. ff. e. si marit. ij. §. legis

Abolitione [Senatus consulto] turpiliano. S; a pena talionis excu- sat. §. e. iure mariti. [Hō fuisse] ff. ad turpilia. l. senatus. §. eos. sed ibi in tutore.

Sine metu [Certo ca-] [pite] multa em̄ sūt. ff. d̄ mino. l. auxiliū. [Uxorē] dic hodie §. s. aut. sed hodie. Quod intellige si penitentia egit / r̄ est i me- lius pueria. Alias ē patron. r̄ parti- ceps delicti q̄ talē recipit. vt extra d̄ in iur. quē admodū. d̄ adul. si vir sciēs Sed tñ nō pōt eā proprio iudicio di- mittere. extra de diuoz. poiro. Etia si sit notoriū vt ibi. Quod verū ē vt eam expellat a domo. sed thozuz d̄ denegare. vt extra. e. tua. r̄ ibi nota.

Cum qui [Uxores] vel [ponfas. ff. de] [his. qui no. infra. l.] [Infamia]. §. de incest. nup. l. neminē. [Buz effect. q̄] quo nō sūt duo m̄fimoia cū vltimū sit nullū [Destinatio] cū conamie. §. de excusa. tu. āplissimi. [Uxorē]. ff. e. l. penul. [Restitui]. ff. de conditi. sine causa / auūculo. [Quomō pōt] nullo modo. §. de bona. añ. nup. ea.

Quāuis [Uxorē] intellectū habz vel q̄ accusator qui comparuit per procuratorem vsq; ad litis contesta. semper admittitur per procuratorē / vel q̄ absente accusatore post com-

pletum processum possit pronuncia- ri. Et sic intelligit glo. Sic etiam te- net primum intellectum. Ber. et ar- chi. post eum. extra de iudi. c. i. Et Guil. in spe. de procura. Fran. tamē tenuit contra. quia cōdemnatio nō. pōt accedere in procuratorem sup̄s de sen. l. prima. [Circa secunduz q̄] ro an idem esset parte accusata absē- te. Et potes dicere q̄ sic. et facit qd̄ no. supra de iudi. properandum. §. sinautez abfuerit. Alij dicunt idem in sententia absolutoria. sed non in condemnatoria. Sed primum vides- tur verius / cum cesset ratio legis in- hibentis procedi contra absentem. que est quia non cōstat de causa. Et totum periculum est in cognitione cause. ff. de offi. consu. l. prima in fi. Et iunge supra de accusa. absente. r̄ l. reos. supra de p̄cu. l. ij. [Cū iulias no] quia ambo sunt certi. [Ipsius] prefentiam] qui accusauerat per p- curatorem.

Fedissimas [Libidini] [bus] gra- tis. vel agunt vt vir. [Alciscuntur] quasi dicat volentes puniuntur. sed vim passe non. vt. ff. e. si vxoz. §. si quis plane.

Obmissa [Certa tem] [pora] vi. mē- sium. Sed quinquennium est conti- num. ff. quinquennium. §. e. iure mariti. [Transacta]. ff. ex qui cau. ma. si qua. [Effrenata] scilicet vsq; ad tempus predictum. Vel dic pre- finiendum a iudice. [pretendas] longo tempore.

Sic a [Adulterij] id ē stu- pu. Si ei cēt nupta: agere de adulterio. ff. e. si vxoz. glo.

Serui [Accusare] hodie est m̄fimonium vt scripsi. §. de incest. nup. l. cū ancilla. [Cū fedissimo] vide. §. de cōtrahē. r̄ committen. stipu. l. si quidem.

Et si libidie [Cum an] [cillas]. §. e. serui. sed agi serui corrupti. r̄ ac- Li.

Remis-
sio qm̄ fi-
at in deli-
ctis.

Expelle-
re vxorē
qm̄ liceat

18

Nota.

Liber Nonus.

quilei [Grauatam potius] ff. de his qui no. infa. l. ea.

¶ **Qm̄ alexandruz.**

Pone q̄ ticius accusabat alexā drū de adulterio. ⁊ alexander excipiebat de lenocinio. Ticius replicabat q̄ erat seruus. [Tra ordo] Sed quare non audir ad suā defensionem alexā derr: Dic q̄ ideo qz nedum accusator per hanc exceptionez repellitur: im̄mo punitur: vt ff. e. l. ij. §. si publico. Et ideo videtur q̄ si ad defensiones tantum proponat: q̄ possit excipere Et videtur h̄o. hoc notare i sūma. e. p̄. item repellit. Et no. q̄ ideo cuius actio pre fertur: quia est preiudicialis. §. ad. l. faut. de pla. l. preser ali as contra supra de ordi. iudi. l. fifi.

¶ **Cōmissum** [Matrimo nū] . ff. e. l. miles §. noīati supra. e. l. si de tuto.

¶ **Ita nobis** [Ambages] . ff. e. adulterij

Pone exemplum. [Leteris p̄scrip tiōib⁹] nisi sint eq̄ ⁊ a iure concessē. Hec ob. s̄. de iure mariti. ff. e. l. mar ti. §. ser mensum supra. e. abolitio nem. ff. e. si maritus §. si negauerit. e. ti. si vxor. §. iudex ⁊ §. finali. ⁊ l. denū ciāse. §. queritur. Et facit q̄ q̄uis consuetudo dicit q̄ contra iudica tum altera de tribus exceptionibus tantummodo admittatur: q̄ nichilo minus plures admittantur: si equus sit eas admitti vt exceptio falsi ⁊ ce tere similes. [Preter quinquēnū tē poris] supra. e. adulter post quinquē nium. [q̄ marito] ff. e. l. i. quasi p̄ to tum. [Illam etiam que] de qua su pra. e. si dum in tuo. [Versuti iuris] id est decipientis.

¶ **Que adulteriū** Id ē stu pruz: se cundum glo. [Vina] in quib⁹ est luxuria. ⁊ vide. s̄. si quis impera. male dixerit. l. i. [Familie] . ff. de libe. ho. exhi. l. demum. de verbo. signifi. l. p nunciatio. §. i nati. Alio modo sumi tur. ff. de. his qui sunt sui vel alie. iu.

nam et vicium. [Dignas] nisi essent nupte. ff. e. si vxor. §. i. supra. e. si ea. se cundum glo. Contra. ff. de rap. virgi num. l. i. dic ibi. facit. ff. de ritu. nup. l. senatus.

¶ **Quāuis** [Licet] iudez si matrimonium esset solutū: s̄. e. crimen. h̄z glo. [So lūmodo] p̄rio ordine. ff. e. l. i. in fine ⁊ l. ij. Et vide. s̄. e. iure. [Et a nūcu lo] ⁊ nō alijs vltiorib⁹ h̄m glo. Sy nec his iure mariti: vt hic no. [Abolitiōe] In alijs distingue. §. de aboli ti. l. ij. glo. Sy nec his iure mariti: vt hic no. [Abolitiōe]. In alijs distin gue. §. de aboli ti. l. ij. glo. [Esse oportet] § adulterā h̄m glo. [Licet reā] vide supra. e. iure mariti. ⁊ aut. §. no uo iure [Penes se] supra. e. sine me tu. Vel dic i. carcerē. [Detinere] dic supra. e. aut. §. nouo iure [Procul ar ceri] donec illi su p̄sint ⁊ accusare ve lint. [Auptiaz] hodie vide vt scrip si in aut. sed hodie quā hic lege.

Aut. ¶ **Sed hodie**

Sumit in aut. vt li. ma. ⁊ auct. §. his quoqz. col. viij. Op. p̄tra p̄mū dictū. §. de pe. ne quis. §. de decu. ne q̄s li. x. Dic hic speciale h̄m glo. Itē oppo nit p̄tra h̄m dictū. supra. e. castitat. Dic q̄ hec corrigi. Et vide. s̄. e. sine metu. Itē opponit p̄ vltimū dictū. s̄. de repu. p̄sensu. §. virū. dic vt ibi scri si. qz pacta h̄uanf post mortē mulie ris s̄ invita nō. vel hic cū agit crimi naliter. ibi ciuif. vt dic q̄ at h̄z alia bona q̄ dotē. ⁊ seruat i illis hec aut. ⁊ tūc pōt dici q̄ vir dotē lucref. extra de dona. inl. vi. ⁊ vxor. c. plerūqz. Aut nihil nisi dotē tūc h̄uaf pactū dota le. ita tñ q̄ mulier h̄eat s̄ q̄ viuat in mōasterio v̄l itelligē finē hui⁹ aut. cū pactū fuit factū i cām adulterij. q̄ ca su prouiso. l. cessat. s̄. de pac. cō. l. fi. ¶ **Sz an detrusa efficiat mōacha** Jo. videt velle q̄ nō. Ad verū ē vbi i uita ita trudit. extra. de regla. c. cū virū. xx. q. i. c. puelle. Hūqd̄ q̄ pena viri succūdentis est hodie immutata

¶ **Mulier** ob adul teriuz de trusa in monaste riū an sit mōacha.

¶ **Negat** exceptio nib⁹ intel ligit nisi sint eque

¶ **In vino** ē luxuria

Glo. l. l. Quis dubitat. Sed satis p^r q sic. s. e. aut. sed nouo iure. S³ forte non sic in extraneo accusate. Vel dic idem. et facit. s. de accusa. l. fina. Sed pena adulterantis nō imutat^r fm o ms. in aut. vt li. ma. et aute. s. his quoq. colla. viij. etiam que ē ho die capitalis vt hac. l. Quis. S³ d iu re. ff. nō. vt no. ff. de re mili. q cū vno s. adulterio. d his q no. isa. l. ij. s. miles. Pena aut stupri est insti. de pu. tu. s. l. eadē. De iure vero canonico ē alia. extra. e. c. i. et. ij. de iudi. at si cle rici. Itē in casu pena stupri. est adul terij. s. e. l. p. no.

pra i q. cau. cel. lon. tēpo. p scrip. l. fi. [Qui sūt] nō tñ pōt agi. l. iul. ad se pationē thoz vt no. inno. extra. e. c. i

Nota.

In adulterij. [Tūc tē] poris do mi] idē si nō domi. fuerit i suis viri Et hoc referas ad seruos mulier. ff. q. r. a qui. l. p speri / vel ibi quo ad manumissionem.

Adulterij [Aut vos] q non erat. r idē si erat / fm glo. [Megocio] ff. e. in crie[Ad] gmitudine] supra q accu. nō pos. l. f. de ordi. iudi. l. fina. [Competere] id est posse intentari.

Aut. Si quis.

Sumis in corpore vt li. ma. r auie. s. is quoq. colla. viij. Et no. de vi des nunciacionis. dic supra de re iudi. l. si fundum Item dic conuenientē. i. colloquentem: vt patet i corpore vn de hec sumitur Et nota hic q ex pre sumptione damnatur i aut. vt nulli iudi. s. pe. colla. ix. contra. l. ff. de pe. absentem / propter spretū denuncia tionis: vt no. in corpore. Vel est hic presumpcio iuris: fm doc. Et dic q punitur pena contenta in. l. Quis. r no. in corpore. Et hz locū hec. l. vbi est vilis persona cui denunciatur. Et sic no. i corpore. Et hāc Ia. d ra. S³ glo. tenet q habet locū in qualibet: etiā nō vili. ff. e. marito. et no. q tres testes faciūt hic notoriū vide supra q accu. pos. l. ea quidem. Et hoc si te stes viderunt eum colloquentē. Se cus si vidissent eū tantū captum: vt no. in simili. ff. e. capite. Item no. q ecclesia non tues euz qui in ecclesia deliquit. extra de immu. eccle. c. fin. Sed cur iudex secularis eū non ex trahit. in aut. de manu. princ. s. sed neg. colla. iij. Dicat q maritus non pōt extrahere vt hic. sed forte iudex pōt: vt ibi. Hec aut. non obtinet: de iure canonico: q epūs tradat eū: qz esset irregularis.

Cū vir [Iura] vide modū loquēdi mistici. su

Si qui adulterij [De] r int] id est distulerit. Vel dic q fue runt absoluti. Et hic loquitur qñ p batiōe hoīs nō vti fecū dus accusa tor: fm glo. r doc. Dic supra. d accusa. si qs homicidij. Et facit extra de purga. vul. c. ij. de presū. litteras. su pra de re. cre. l. fin. [Atq. iudicij]. Nota q fit cōdēnatio p presumpsi onē s. l. absētē vt dixi. supra. c. Quis Itē no. q ex p senti psumit in pteri tū. supra de natu. libe. cū qs i aut. de ref. r ea q p s. vñū qdē. r s. mulier eni. colla. iij. vt nulli iudi. s. si quis vero accusatus. colla. ix.

Si mulier. Ar. cōtra vasale los q quitāt seu dū dñō vt possint eū offēdere: q sint periuri. in feu. de va. q cōtra consti. lotha. c. i. s. fin. [Accusationē] tāq de stupro. nō adulterio. ff. e. inter. s. lex. S³ imponit pena adulterij hoc casu. i aut. vt nulli iudi. s. quidē. colla. ix. Hec est loc⁹. l. si ea supra. e. hoc casu / fm glo.

Libertatem [Diffiniunt] ff. qui r a qui. l. p speri. supra. e. i adulterij [Besti tuatur] supra de repudijs. l. p sensu. [Post mortem mulieris] facto di uortio ante. Secus si in matrimo nio decessisset: fm glosam. Tunc enī non lucratur ex quo in vita non fuit questio mota. vt not. in spe cu. de

l. ij

Ho. qd a gal in eū q post de nunciatio nē cū vxo re iuenit

Nota.

Nota.

Nota.

Nota.

Nota.

bona intervi. z vxo. s. formati ver. qd si mulier. pro quo. s. de re do. l. i. z. l. si. Quidam tñ dixerūt p̄travt no. i spe. de excep. s. dicto. s. itē querit ecce. z hoc si habuit tps mittēdi viuoitū. Quid em̄ si qs occidit eaz in actib⁹ veneris? p̄ot dici q̄ tūc lucref/ nisi ipsemet occidisset. vt. xxxij. q. ij. c. admonere. vide ibi.

¶ Si quis eā cuius tutor est corrupert

S tutor <sup>[Deportati-
oni] ff. d. adl.
l. q. pupillā [Quiseā penā
aduerfatue/nō correctiue ponit] hz
glo. q. v. z ista z illa. Et nota q̄ huic
durior pena q̄ alijs i ponitur vt i sti.
de pub. iudi. s. sed eadē [q̄ raptori]
f. de rap. vir. l. i.</sup>

Nota.

¶ De mulierib⁹ que seruis pprijs se imiscuerunt.

S qua <sup>[Verberati
one] i. seruo
verberato [Officio] dic
s. de accu. l. ea. [Seruo
alieno] nō illi q̄ p̄misit.
ff. de heredi. l. sti. l. his verbis. s. i [Li
bertas] z p̄cisiū dño. s. p̄ q. cau. ser.
li. ac. l. penf. [Dignitatis] quā p̄ ma
ritum ferebat. [Mulieris] speciale.
s. ad osi. l. si qua. [Cognatis] speci
ale. f. de bo. proscip. l. fin. [Substan
tie mulieris] non vt ip̄a habeat que
capitaliter damnatur.</sup>

¶ Ad legē iuliā d̄ vi publica hel p̄inata.

O B debitū <sup>[Ul' ci
uile]</sup> qd marit⁹ gessit excepto p̄nippo. s. ex q. ca. pig. ta. p̄ra. l. penf. et si p̄ executorē capi faciāt. ff. qd me. cau. l. si. s. pe.

Tutoris <sup>[Lōcor. supra. s.
fideiui. l. i. f. de
bo. proscip. l. si vt p̄ponis s̄ se. par.
l. ij. ff. solu. ma. l. si marito. s. ob. ff.
de iure do. l. mul. ter. supra de bona. l.
eris. Sed glo. dicit q̄ ibi mulier nō
amist bona Et sic suppōit q̄ si eēt
translata in maritum: q̄ maritus te
neatur quod est cōtra. l. eris. D̄. vi
cit q̄ hic fiscus tanq̄ successor occu
pat. Et hoc videtur notare glo. ff. d̄
iure fis. l. non intelligitur. s. cum ex
causa. p̄de. vero dicit q̄ vbi ex pote
state. l. bona deserūt sub quotitate:
q̄ tenet pro portione hereditaria vt
hic. Secus si ex cōuentione partiu⁹
Sed ob. in aut. de trien. z se. s. consi
deremus colla. ij. Sed ibi speciale.
ff. de le. i. non amplius. s. i. de le. ij. si
quis seruū. s. fina. cum. l. sequen.
l̄oc autem casu fiscus nō potest vi
ci proprie heres. vt no. ff. de noua. l.
quotiens in fi. Ideo si nō fecit iuen
tariū non tenetur vltra vires here
ditatis. ff. de iure fis. l. i. s. an bona.
¶ Item hec. l. nō videtur obtinere
vbi res committitur alia causa q̄ p̄
pena m. ff. de pig. l. lex vectiga. i. feu.
de inuesti. de re. alie. fac. s. rei. ff. de
condi. z de. l. si fundum. s. a testa s. z
satis potest dici q̄ immo/saltem in
melioratione in feu. hic fi. lex. s. si va
fallus. ff. de bo. dam. cum ratio. s. in
bonis. z. s. si in libertinum. ff. de iu.
fis. statius. s. cornelio de dam. in fec.
si fintra. s. si d̄ vectigalib⁹ ¶ Quid
si is cuius bona publicantur tene
bat rem in emphyteosim v̄l in feudū
nunquid res huiusmodi applicatur
fisco. Videtur q̄ nō per dictas. l. su
pra de epis. z cleri. si quis presbyter
de iure patro. l. diui. f. de reis postu
la. l. i. l. r. ff. de bo. libe. l. si necesse. s.
si deportatus. in aut. de alie. et em
phi. s. i. colla. ix. Argu. contra i feu.
de sta. contra. liber eccle. fac. s. si veo
ro dominus. Et hanc spe. li. de feu.
f. xi. Dic q̄ vbi committit cōtra do
minum: tunc applicatur domino/ v̄l
stincto an sit nouū yel antiquū i feu.</sup>

Fisco q̄r
in onere
succedat.

Nota.

an feudū
v̄l ephite
osis p̄fisc
catur.

que sit p̄ma cā būficij amit. §. fi. Et dic dño imediate. in feu. de phi. feu. alie. per fre. §. illud. Ubi vero aliud crimen: tūc si bona nō publicentur: agnatis applicant: vt. d. §. fi. alias si sco saluo iure dñi. Et si forte non expediat dño tā magnū vasalluz h̄fe: cōpeller p̄ iusticia eū alienare; vt dicitur. l. Et hoc vltimū specu. etiā tenet videlicet q̄ ficus cōpella vendere reni. dic ibi. Et facit q̄ si dom⁹ alicuius debeat per sententiā dirui propter crimen: q̄ creditores possūt se opponere destructioni. vide. §. de bo. p̄scrip. l. iij. Contra. ff. ad sillet. l. i. §. i. Et ibi de hoc [Si tertius] isti. de publicis iudici. §. item lex.

[Si studis] ^[Legis iulie] vel in prio ca su de rap. §. ti. l. i. ij. In sc̄do casu de priuatis carceribus. [Prouincie] ff. e. l. z eum.

[Si criminis] ^[Sed cōtra eum] vt puniat corporalit. §. e. l. seruos. Nec ob. ff. de accu. l. hos accusare. §. oib⁹ [Loactus] sine armis. ff. ad le. iul. d̄ vi pri. l. si quis aliquem.

[In possessione] ^{Dic q̄} at creditor recipit ex p̄uentidē. z tunc aut constat q̄ aīo rapiēdi: z tūc tenet vt hic. Aut de cōtrario: z non tenetur. Aut est dubiū: z tūc etiam non tenetur. §. de pig. l. iij. ff. de fur. l. cū creditor. vbi sine p̄uentidē h̄z locū. l. ista. ff. ad le. iul. de vi priua. l. fi. Et idem si ipse non occupet sed faciat per executionem absq̄ agnitiōe cause occupari. ff. quod me. cau. l. fi. §. penul. et dixi. §. l. i. Et sic intellige. ff. ad le. iul. de vi priua. l. penul. et finali.

[Quā multa] ^{Lōcordat} de his q̄ ad eccle. cōsu. l. iij. Opponit p̄tra. q̄ hic aggressor nō habuit proposituz occidendi. z sic non videtur teneri. ff. de furtis. l. qui iniurie supra de a. dulte. l. eum qui. Glo. dicit q̄ hic sūt plura delicta. Sed cur non sunt ibi

plura: Alij aliter dicunt tu vero dicit q̄ vbi quis delinquit z propter propositum aliquid contingit: q̄ aut habuit animum delinquendi: z tunc si id quod proponebat erat aptum et verisimile ad consequendū id quod contingit: quia tenetur: etiam si phiberet fieri quod contingit / vt extra de homici. c. fi. li. vi. §. quis. Inno. et Hosti. contra. quod ad hoc. extra de homici. c. ad audientiam. Si non erat verisimile / sic q̄ possit ignorātia cadere non crassa. tunc non tenetur. Et sic intellige cōtraria ff. ad le. corne. de sica. l. diuus. de furtis verum de iniuri. cū qui §. fi. de furtis. l. vulgari. §. quis est. de seruo cor. neracius. Et ideo non videtur q̄ cōmittat adulterium qui ignorabat mulierem nuptam. vt. l. eum qui. Ar. contra. §. de repu. aut. hodie. Item qui verberat clericum ignorans ip̄m clericū: non incidit in canones: vt no. ff. loca si quis ignorans. extra de sen. excō. c. si vero alijs. **[Quid ergo si aliquis consuluit alicui q̄ inuaderet alicuius z inuasor occisus sit: Satis potest dici q̄ consulēs vel mandans tenetur per h̄c. l. De hoc sunt opi. in. d. c. ad audientiam. Dic ibi per Innocen. z Hostien. Sed an i casu huius. l. teneatur inuasus si ex parte inuasoris aliquis sit mortuus: Dicit glo. q̄ nō / si aliter nō potuit se defendere. alias sic. Caue tñ q̄ in d̄fensione reruz fugere non tenebatur. §. vnde vi. l. i. Dic ibi. z hoc si constat aggressum interfecisse aliū. Si autē aliquis de iuuātibz eū interfecerit dic idem. quia si iuste eum defendendo: nō tenebitur. alias sic: vt dixi d. l. i. Sed ex parte aggredientis iniuste: occisor semp tenet: Quis nō esset principalis s̄z de iuuātibz: vt hic nota. Et caue q̄ hic loquit de aggrediente iniuste. si vero aggredere iuste forte ad recuperationē possessionis sine interuallo / vel in alijs casib⁹ licitis de quibus. d. l. p̄ma. z supra de exhi. re. l. fina. aggrediens non**

Nota.

Uide de inuasoris p̄a vt in uasi si seq̄tur homicidiū.

Nota.

Si credi tor igre diatur sū dū debi totis.

teneatur: sed aggressus sic. per hanc. l. Et satis potest deprehendi per notata in. d. c. ad audientias. ff. si quadru. pau. fe. di. l. i. §. cum arietes. ¶ Sed quid de alijs iuuantibus qui non interfecerunt: nec manus iniecerunt? Ad vi dentur teneri: ex quo patet quis hoc fecit. ff. ad le. corne. de sica. l. i. et fin. §. diuus. in fi. ad le. acqui. l. ite mela. §. si plures. Contra. ff. de furtis. is cui? §. ope. de iniuri. l. non solui. Pa. §. ra. dicitur qd non tenent de dolo sibi culpa. Tu vero dic qd si venerunt proposito faciendi violentiam vel de linquendi qd eodem modo tenentur sicut principa lis. et est expresse sum. extra de homici. sicut dignum quibus manus non inferunt iuncto. c. fi. e. ti. l. vi. Si autem casu superuenerint tunc secus si non opem tulerint. ff. ad le. iuli. de vi pu. ua. l. non interest. Si autem ex proposito venissent: non tamen causa nocendi defendendi aggressorem. si inuaderent per alios: potest dici qd in dubio teneatur in foro civili. Item forte in penitentiali: vt. c. sicut dignu. Et de hoc no. Inno. in. d. c. sicut. Et hoc nisi certificasset parte aduersa de causa quare venerat vt ibi plene scribitur. et hoc quo ad interesse. quo ad crimine non tenentur si non potuerit in hiberre cum nullo modo intenderent deliquere. dic ibi. Et hec procedunt vbi constat de proposito. Quid si non constat? Dic presumi malum propositus propter facti atrocitate. ff. de sica. l. i. infra de iniuri. si non conuicti: secundum dy. ¶ Sed quid si non constat de proposito: nec de persona delinquente: quod forte quis occisus sit unico ictu in ripa: vel cuius essent quattuor in vna domo: ictu vni? perijt? Glo. videtur dicere qd omnes puniatur in dubio: vt no. in. d. §. si plures. ff. ad le. corne. de sicari. in rubrica. Et idem sequitur dy. extra de regu. iur. in obscuris. i. fi. li. vi. Et glo. in. l. fi. de sica. Sed spe contra ti. de homici. §. i. §. pone. Potest dici qd prima sit vera vbi omnes parati sunt ad delinquendum: et hoc constat. quia forte omnes strigebantur gla-

dium euaginatus: vt. d. §. diuus. vbi autem hoc non constat / sicut quando lapis proiectus de aliqua domo vbi plures persone erant tunc opti. specu. est vera. Iustus tamen est omnes supponere questionibus: vt scias auctores delicti. ¶ Quid ergo si plures dabant operam rei licite: vel forte ad se defendendum vel ad capiendum malefactoros fuit tamen excessum quis aliquis fuit interfectus? ultra moderamen: vel malefactor qui viuus capi poterat / occisus? Per premissa potest dici teneri auctorem / si cõfiteratur nullum de his qui dabant operam rei licite. ff. ad fillet. l. et si certus sit. Querit glo. nunquid vocati et iuuantes habent aliquam actionem recuperandis damnis? Glo. dicit qd non. Et idem videtur norari. ff. de nego. gest. l. que vtiliter que est vera in dubitate / vbi quis vocatur ad iniustum bellum. Si autem ad iustum: dicit Inno. qd recuperat. vt no. extra de iureiu. c. sicut. Sed in commodante secus. ff. como. l. si vt certo. §. sed iter dum. Item et in locatore. ff. loca. l. locatus. Cui obstat man. l. inter causas §. non omnia. Sed ibi ad aliquid datum receperat de quo non erat verisimile tale quid euenturum. hic autem erat verisimile. Et ideo videtur qd si quis mittat alium ad actionem per se: qd debeat soluere redemptionem eius si captus et danna emendare. quod potest esse verus si gratis ibat secus si locatus / vel se obtulit. ff. como. l. si vt certo. §. nunc videndus. ff. de positi. l. i. §. sepe. Et sic restringe opti. specu. qui videtur tenere qd non recuperat. de iudi. §. specialia. §. finali. dic plenius ibi. Sed quid si tu mouisti guerram: et inimici combusserunt domum tuam / et meam tue contigua? Spe. dicit te non teneri. ti. de iniuri. et da. da §. sequitur. §. §. pone. [De portatidoe] quasi de vi tñ. insti. de publi. iudi. §. item lex. [Que i eum] confessum et conuictum de violentia. vbi dicit sufficere alterum. Et ita fectit gl. hic. Suspendedat. vt. §. quando prouo. non est ne. l. ij.

Nota.

Nota.

An vocati recuperant danna

de fubus

libro m

alleg. in domo

Nota.

Si dubium est de pluribus corum percussit

Nota.

Si quis ad se ^{[Solēnitate] supra d} accu. l. pe. 7 fi. [q. si omiffa] Azo ponit hic casu q. scda violētia fuit facta ex intervallo. Sed io. q. incōtinēti. Glo. videt sequi Azo. S5 quācūq; teneas: obstat huic littere i eo quod dicit ante q. 2c. 7. q. si. ac. cri. p. r. i. u. l. i. Sed dic ante sentētiā vbi primo egit ciuilitet. Sed ab initio potuit eligere: vt. ibi. Sed q̄ritur hic. vtrus per secūdā vim ex intervallo adhibita prima absumatur: Glo. dicit q. sic. vt ex ea agi non possit nec ciuilitet nec criminaliter: vt hic no. Et exponit quis et ad quem puenit potestarius Quidam doc. contrayt Ja. de ra. 7 p̄. de bel. pertic. dicentes q. primo expulsus potest agere ciuilitet: salte3 pro dānis. ff. vnde vi. l. i. §. si fundus. et §. rectissime. Et criminaliter. ff. de publi. iudi. l. is qui. Et sic intellige hec verba quos. 2c. Non sic est in iter dicto quod vi aut clam. ff. quod vi aut clam. l. si alius §. bellissime etiaz si spoliatus incontinenti: primū spoliante expelleret: ageret ad dāna / sed nō pro possessioe. ne. ff. vnde vi. qui in possessionē. sed criminaliter sic. 7. ad le. corne. de sicca. l. si quis cum telo. Et per hoc videtur q. primo spoliatus possit excipere de spoliatiōe sua p̄tra secūdo spoliatū agentē: vt §. bellissime. Et hanc sententiam tenet Idosti. extra de restitu. spolia. l. litteris. 7 Ber. e. ti. c. ij. Glois nostra semper tenet cōtra. vt no. in §. bellissime. 2. ff. de viz vi ar. l. i. §. via me. Potest dici q. §. bellissime continet specialem casum vbi res nocebat 7 non erat copia iudicis. Et ideo dicit ex causa 2c. Vel forte sec⁹ in clādestino: vt dixi supra vnde vi. l. i. Et sequitur archi. extra de restitu. spolia. c. frequens. Sed de spoliatiōe facta d̄ alia re potest excipi vt ibi notat. Inno. vero tenet o. p̄. Ja. 7 p̄. de bel. vel ipsi suaz asserendo vtrumq; posse agere de spoliatiōe sua 7 fiet compensatio hinc inde dā

nozū. nisi quatenus excedunt: vt no. extra de iureiu. c. sicut. Vel dic q. ipse intelligit vbi agitur de vi bo. rap. pro rebus mobilib⁹ raptis. sed de possessione nō aperit. in qua securus est sequi glo. nec Inno. quo ad hoc cōtradicit. Dic ergo primū spoliatum qui possessiones recuperavit contra secūdum spoliantein nō posse agere: nec excipere de spoliatiōe sibi facta per vnde vi / sed vi bonorum rap. vel iniuriarū pro raptis et ruptis sic in eo q. non compensatur. Et sic has opi. itellige. In actōe q̄b me. cau. est 7. ff. q̄b me. cau. l. 3. 7 partus. Et que sit ratio dic i. d. §. qui vi a me. Sed si conuentus vnde vi nō exciperet de spoliatiōe sed q. aduerfarius p̄carto detinebat viciāde sine occupauit: bene auditur vt no. per Inno. extra de postu. c. bone. ij. in glo. 7 ideo. Et vide supra vnde vi l. prima. i. p̄nci. Sed glo. querit hic quid si incōtinēti recuperō possessionem. nūquid desino vsucapere. Item an habeat locum pena. l. si q̄s in tantum: Et in vtroq; respondet additio q. non. primum est verum: vt not. d. l. qui in possessionem. et. ff. pro empto. l. qui fundum §. qui bona. Et hoc nisi amisisset animo ciuilitem. Et ita salua opini. Azo. qui dicit contra. quia sola ciuilitis sufficit ad vsucapienduz. vt not. per. Dy. extra de regu. iuris. c. sine li. vi. Super secundo dic q. ille qui recuperat nō incidit in penam. l. si quis in tantam quia iuste facit illud quod facit. S5 ille qui inuasit: sic secundum Ja. de ra. Sed p̄. tenet cum hac additioe ex quo inuasio non habuit effectum. ff. de fur. l. vulgaris §. qui furti. quod quisq; iu. l. prima Sed si ex intervallo deiecit: nō perdit beneficium. l. si quis in tantā km Dy. per. l. si quis yas. ff. de furtis. Glo. hoc mouet sed non soluit. in. l. qui in possessionem. Et hec opinio est satis vera: supposita opinione Innocentij. Sed si teneas Glofam. non est

L. iiij

An recuperans incidat i legē Si q̄s in tantam.

An p̄ma visseuspo liatio ab sua p̄ se cūda facta ex iter uallo.

veraybi spoliatus erat dominus Sz vbi spoliatus non erat dñs: tunc pcederet: vt ff. de noxa. l. quemadmodum §. finali. Et no. hic in fine huius. l. q. per probationē factā in causa civilis: nō fit condemnatio in criminali: sed tamen potest fieri inquisitio. §. d. condi. ob tur. cau. l. q. euitādi. Et vide supra de accusa. l. ea. Sed ecōtra videt q. dbeat fieri restitutio dāni patri comprobato in criminali. §. de testi. nullum. ff. de fur. l. interdus §. qui fures. in aut. de mā. prin. §. q. si delinquentes. ff. de varijs r. extra ordi. cog. l. mendicus. Docto. dicit contra cum sententia debeat esse cōformis libello. §. de fideicom. li. l. fi. ff. cōmuni. diui. vt fundus. Et qz nō debet in plus fieri cōdemnatio q̄ sit petittum. ff. de excep. rei iudi. si ex testamento. Tu dic opi. doc. veraybi ordinarie pcedit. Si ex officio: tūc si ad promotionē partis: fiet cōdemnatio in restitutione dānorū/ si pars petat. Si nō ex puro r. mero officio idem in his que tangunt salutes anīme. Et sic intellige in aut. de māda. prin. §. q. si delinquentes. colla. iij. i. feu. de pa. te. r. eius vio. §. quicunqz. r. quod no. Inno. extra de accusa. cū oporteat. Et forte idē i via ordinaria accusatiōis: qñ bona applicant fisco. §. de calum. l. i.

Servos Vide. §. ne sanctū bap. rei. l. fi

Crime [Seruare] vide in fra de his qui la. l. i. Sed oppo. infra titu. i. l. i. dic ibi. et. d. l. i. et supra de episco. et cleri. l. raptores.

Omni [Bucellarios] qui ponunt lignū in ore hominū ne clament: secū dū glo. v. qui capist panē vbi reperit. [Abācipia] nec forte cā defensionis fuit legitia. in aut. de armis. totū. colla. vi. infra. vt armo. vsus. l. i. li. xi. ff. ad le. tu. l. maiesta. l. iij. [Et post] minor pena imponit i aut. de armis colla. vi.

De raptu virginū seu viduarū. nec non factimonialium.

Raptores. ^{Itē supra fuit hec.} l. p. l. raptores. supra de episco. r. cleri. qz hec clarior r. p̄gitor [Inonestarū] nō sic in meretrice. ff. de furtis. l. verū. §. d. adul. l. quisqz gl. Sz ob. hec. l. Dicqz quis adulteriū p̄mittat cū meretrice: nō tū rapt? vt ibi. Sz qd e? si mulier rapiat virū? Dic idē km glo. vel si virū cā libidinis. supra de adul. cū vir. [Restitui] etiā a deo extra d. bigamis. c. super co. Sed glo. hic cōtra. [Crimine] qz plerūqz fit homicidium in rapina. [Feminarū] vltimā ipsius cognati: vt supra dicit. [Conuicti] ip̄i ergo sunt ibi iudices hoc casu. r. est simile supra. d. adul. aut. sz si quis Laute tamen agāt qz si negetur: oportebit eos pbare. als seq̄ref magnū incōueniēs r. periculū. [Ita] pere ausus fuit contra. xxxvi. q. ij. si quis virginem. r. q. i. c. iij. secundus glo. Sz dic q̄ aliud ē d iure canonico vt ibi p̄. Et nō obtinet hec. l. si quis opprimat vxorem suam [Probationes] r. sic videtur q. parentes r. hi q. reperiunt p̄nt esse testes: cū nō sit cā eoz. cōtra. f. e. l. §. pen. [Supplicio] p̄tra extra de adul. c. i. r. ij. Dicatqz vbi mulier voluit seducta p̄verba tūc obtinēt illa capitula Et sic corrigi d iure canonico. §. penas. p. r. huic Sed vbi fuit iuita nil immutat xxxvi. q. i. c. lex. in fin. [Licentia] q̄ si mile. §. ti. i. l. qm. [Ad dñz raptarū] speciale. sicut. §. d. mulieri. q. ser. p̄p̄se imisce. l. i. [Nec sit] p̄tra. xxxvi. q. ij. c. tris. xxxvij. q. ij. c. placuit. secundus glo. Sz aliō d iure canonico extra d. adul. c. i. r. ij. r. d. rap. c. fi. [Oportet] i. decet secundū gl. [Et ministri] vide. §. de. epif. r. cleri. raptores. [P̄ne] tātū modo] cōtra. supra ti. i. l. crimē.

Proba =
tio i civil
li an p̄sit
i criminali
r contra.

Et

da

Si qd op
primat
vxore.

Nota.

Bucellar
rū qd sint

De emēdatione seruoꝝ ſo. cclxxiii.

ſed delictū eſt parꝫ vt ibi: ſed non pe
na. vt hic. [Siue volentibus] cōtra
ff. de iuri. l. i. §. vſq; ſm glo. dic volē
tibꝫ p dōlū ſeu ſuaſionē. ff. d. libe. ho
mi. exhi. l. ij. §. ſi q̄s a me. alſ ſecꝫ: vt
no. dy. extra d. reg. iu. c. ſciēt. li. vi. z
patet inſti. de publi. iudi. §. ſed eadē
uncto. §. item lex corneli. §. ſicca Et
iū ge. ſupra ſup verbo ſupplicio [In
ducit] z ſic dōlū p̄ſumit z ſeductio
Et ſic parū p̄deſt iſtellectꝫ dy. tactꝫ
ſupra. Sed dic p̄deſſe ſi pars poſſit
pbare qꝫ gratis ſine inductioe volu
it. iſp̄i aut mulieri ſuper hoc non cre
ditur. imo t̄pa nolēte ageſ. xxxvi. q.
ij. raptōres. z marie ſi erat monialis
q̄ nō habet velle nec nollet vt ibi no.
In alijs dicit ſupra. i. §. ſinaūt poſt
[re]miſerint] pecunia. ff. ad. l. iul. d.
vi. pub. l. q̄ cetū. §. q̄ vacatē. [p̄]lectē
dis] coꝛrigiſ. xxxvi. q. ij. c. tria.

De emendatione seruoꝝum.

S virginitas <sup>Dic qꝫ mo
dica coher</sup>
tio ē licita dño cū cā vſ ſine
cā: ſm Jo. et glo. ſed atrox hon. ff. d.
his qui ſunt ſui vſ alie. iu. l. i. §. ſi. z i
ſti. e. §. ſz hoc t̄pe. ff. de pe. l. reſpicie
dū. §. furta Quōq; t̄m p̄mittit atrox. ff.
de ver. ob. l. q̄ ſeruū. de le. i. q̄ d. ergo
§. ſi hoiez. ſupra z ſena. p̄ſul. clau. l. i.
§. ſi [Seruū] vſ mercenariū. ff. d. fur
tis ſi libertꝫ de pe. reſpiciendū. §. fur
ta Depulſa] hic erat diſtinctio vt i
ſpiciat quomodo poſt ſe habuit : an
libere vel cum baculo ambulabit ex
tempōris enim p̄lixitate p̄ſumit qꝫ
nō ſit mortuus ex vulnere Et quīs
hec diſtinctio repellatur hoc caſu ni
philominus durat in alijs. vt ptz ex
tra d. cleri. percuſ. c. ij. z ibi no. d. ho
mi. c. p̄ſbyteruz. l. vi. c. ſi qua ſem
na. extra de homici. ſignificat: z. c.
de cetero. p̄er que iura videtur qꝫ ſi
quis alique vulnerauit quō ſino mor
tifer: tenetur. l. corne. de ſicca. ſi pe
rijt ex infirmitate ſuperueniente dū

tū vulnus fuerit cā. Et hoc no. In
no. in. c. p̄ſbyterū Et facit. ff. ad. l.
acqui. l. huic ſcripture. Sed cōtra.
ſeruatur d. ſacro per. l. qui occidit. §.
ſi. e. ti. Quicquid ſit p̄ſumit qꝫ vul
nus ſit cauſa per iura allegata. z ex
tra de homi. c. ad audiētā. Nec cre
derem cyurgi co contrarium aſſerē
ti. cum tātū de crudelitate deponat
debet t̄n aduertit modꝫ facti: vt. o. c.
ſi qua an eſſet atrox vel non vt hac. l.
ptz: z no. §. ti. ij. l. i.

De emendatione propinquoꝝum.

Incorrigēdis
[Excedi] ff. d. parici. l. vi
uus ſi q̄s a pa. ſue. ma. l.
diu? [Excedit] idē de monachis. ex
trave offi. ordi. c. q̄to. ſupra de iuriſ
di. om. iudi. l. magiſterie.

Ad legē corneliā de ſicariis.

Rater <sup>[Obtulerit] q̄
uis ſit miles p
faciliori expeditōe. vſ qz ē
olictū atrox. ſic ſi ob. d. iu.
om. iu. l. magiſterie: hz glo. [Qui ſi
pbauerit] p̄iecturas p̄ſumit ei ma
licia i dubio. §. d. iuri. ſi nō p̄uicy Et
no. dy. i. c. i obſcur. ext. d. re iu. li. vi.
Sz hec p̄ſūptio tollit p̄iecturas p̄ri
as p̄ q̄litate facti: z amicitias p̄cedē
tes/ z p̄ iuramētū purgatōis: hz gl. z
doc. vide. ff. d. pe. l. reſpiciendū. §. deli
quūt. §. e. eū q̄. [Et volūtas] hoc q̄ ad
le. cor. de ſic. ff. e. l. i. §. diu? Bñ t̄n p̄
mittit delictū p̄ culpā. ff. ad. l. aq̄l. q̄
occidit. §. pe. hz gl. [p̄]lerūq; ſi nō p̄
cedit cſpa. ff. e. l. lege. §. cū q̄dā d. p̄.
l. capital. §. q̄ ob inimicitias. §. d. cuſt.
reo. l. ad p̄mētariēſe. ff. d. of. p̄ſi. l. ſiq̄</sup>

Is qui <sup>[Vel quicquid] focū ag
greſſoruz vſ aliu: ſm gl.
ff. ad. l. acq̄li. ſi q̄s firmo. §. i. [In du
bio] ſine dolo z culpa. [L. d. ſtitutus]
di c. ſupra vnde. vi. l. i.</sup>

Qñ vult
mulier an
cōmistaſ
raptus.

Nota.

q̄ cohera
tio eſt lici
ta dño.

Quaſt p̄
ſumaf q̄s
mortuus
ex vulne
re.

Nota.

ca

In dubio
malicia i
occidēte
p̄ſumit

Nota.

Sib[Latrocinantē] i. in
gredientē vel dic. i.
furem. ⁊ itellige nocturnū. ff. e. l. fu-
rem. ad. l. acqui. itaq; §. lex. Diurnū
ita demū: si telo se defendat. extra d
hōl. c. si perfoditēs. Pa. ⁊ p̄. nō fa-
ciūt differentiā iter diurnū ⁊ noctur-
nū. sed ob. eis illud. c.

Eū qui [Colum⁹ libera-
ri] dic. §. e. l. i. de
emen. seruo. l. i.

Si quis [Ad alta etate] supra
si aduer. sicutū. l. i. §.
de pe. l. impunitas.

Is qui [Et telo] ⁊ hoc
stat Quid i du-
bio: Dic fm doct. q̄ p̄sumit q̄ malo
aio gladiū portet: sec⁹ si et iprouiso
eat ad ritā cū claua: p̄sumit q̄ a nio
sedādi ritā. ff. e. l. i. §. diu. ⁊. l. fi. Et
noī. q̄ hec. l. non obtinet de cōsuetu-
dine: fm spe. in ti. de accu. §. quid si
p̄mo. Item nec habet locum quo
ad penam. c. si quis suadēte dyabo-
loyt no. archi. extra de pe. felicis. li.
vi. Sed ego credo q̄ de iure et con-
suetudine debz obtinere i casu quo
videt loqui/videlicet in insidiatoriz-
bus quos credo debere puniri ex so-
lis insidijs. in feu. que sit prima cau-
sa bene. a §. porro. de capi. qui cur.
ven. c. iij. §. de his q̄ ac. pos. p̄pter in-
fidias. ff. ad. l. p̄pe. §. parici. l. i. §. fi.
supra. q̄n lz sine iu. se vin. l. i. Itē v̄s
ff. d̄ extraoz. cri. l. i. Et ideo videt q̄
si q̄s det pecuniā vt aliquis occida-
tur. q̄ debeat puniri. extra de homi-
ci. c. pro humani. li. vi. ff. de calūni. l.
⁊ generalr. §. i. Ar. §. ff. de iuri. l. itē
apud §. si q̄s curauerit. Sz illa illeui
b⁹: vt ibi no. per Dy. [Loherce] ff.
e. l. eiufdē. §. fi. ⁊. l. pe.

De his q̄ parētes
aut filios occiderunt

Si quis [Infantis] q̄
forte ē in vētre
extra d̄ homici. si aliq̄s. ff. d̄
pe. si q̄s aliq̄d. §. q̄ a boztois [Aggref

sus] quis nō p̄fecerit vt. §. l. p̄ri.

Si forte [Paralle] hoc ē
magnū crimē ma-
ius q̄ parici diū: vt. xxvij. q. ij. c. ad-
mōdere. [Volūtate] q̄ sola punif. §. l.
p̄ri. ff. ad. le. iul. de parici. l. i. §. fi. ⁊. l.
vtrū. [Querēdū] §. extra de hereti.
filij. li. vi. sed ibi ad excusationē.

Si quis [Parricidij] q̄
sunt oēs ascēdē-
test ⁊ descēdentes. Nec ob. ff. e. l. i. q̄
⁊. l. cor. §. sic. ⁊ ista tenet: h̄z gl. ⁊ doc.
Et vic etiā naturales. ff. de accusa. l.
hos accusare. §. fi. Sz cōtra. §. d̄ adl.
l. iij. ff. de ritu nup. l. lege [Lulleo] ff.
e. l. fi. in situ. de publi. iudi. §. alia de
inde lex.

De maleficijs et
mathematicis &c.

Verfus. Scire facit matēsis: sed d̄
uina re mathēsis.

Quis est [q̄ occide-
re] ff. ad. le.
corn. §. sicca. l. eiufdē Ad
le. p̄pētis pari. l. si sciēte

Artē Scire debes cum
hois vita breuis
sit: nec oī s̄ scientias capere possit:
debet recurrere ad magis vtilēs ad
salutem. Nam vt dicit Seneca: de
mentia est superuacua addiscere in
tanta temporis egestate. illas tamē
que sunt necessarie ad cognitionem
diuine scripture dimittere nō d̄ieb⁹
vt. xxxvij. di. si q̄s grāmaticā vt tñ i
illis non remaneat: nec nimis se pro-
fūdet. vt. e. di. nōne. §. d̄ stu. li. vj. ro-
māe: l. i. li. xi. De iud̄ trāseat ad alias
que non sunt prohibite quia als me-
retur percuti verbo apostoli qui di-
cit: ignorans ignorabit vt. e. di. c. ex
his. ⁊. xxxvij. di. c. si in laicis. Sunt
autem alique prohibite: non q̄ non
sit bonū scire: sed propter accidens,
vel quia impediunt quo minus quis
seruiat deo vel quod incumbit pro
salute faciat: semper insisterendo in eo
rū studio vel q̄ nimis delectat studē

87

Nota.

87

88

Occidēs
parentes
nāles.

Que sciē-
tie sint eli-
gēde elec-
gāter Se-
neca.

Nota.

tem. vel ad peccatum vanitatis inducunt. vel ad impugnationē fidei. vel quia nullius sunt vtilitatis / vt facta h̄aroli vel alexandri. vel supra potentiam cognoscentis. Et ideo non ponas ingenium tuum ad ea que sunt in alto. eccle. iij. altiora te ne quesieris. quid in imo / quid in vltimo. Omnis enim ars per quam secreta dei vel oculta sciri moluntur / z diuinationes que ad solum deum pertinent: improbat. Ideo non est credendū obseruationi h̄alendarij mensium dieruz / nec constellationibus / nec caracteribus / nec verbis / nec incantationibus. Solum enim symbolum z orationes dominicam z sacramenta ecclesiastica credere oportet. Non tamē negari potest quin in plantationibus arborum z medicinis ministrandis: bonum sit tempus considerare: hec enim naturaliter fiūt. Sz si crederetur ad superstitiones z q̄ inesset necessitas male crederetur. Et si vis hec omnia plene videre: lege totam. xxvi. q. vlti. m̄az. presertim in. c. si quis h̄alēdas: cum se. Et melius facies si videas totam illam causam. z totam. l. vi. vt vide h̄osten. in summa de sortile.

Et in catholicon super verbo scientia. z in s̄bo teologus. z in noctua. Et scias q̄ ois sciētia ē a deo. xxxviij. di. c. h̄inc: permissiue. quia aliquē sūt a dyabolo introducte. xxvi. q. ij. c. q̄ sine. z vide. e. q. c. illud. z. ca. sed illud. Per que etiam scientia astronomie mordetur. ff. de iniuri. l. item apud. s. si quis astrologus. extra de sortile. c. fi. z. i. z. ij.

Chorz est sciētia. [Pudicos animos]. ff. de pe. l. si quis aliud. s. abortionis. [Lorporibus] naturaliter secus si per verba vel caracteres. xxvi. q. ij. illd. [Suffragia] orationes sanctorū. non sunt phibite: sed conuersiones quibus fides imponitur sic. xxvi. q. v. c. ij.

CMulti. [Cōficiat] cōficiēdo ymagines z im pingendo.

Et si excepta. [Cesariis] fusuri: vel p̄ id est. Tu dic q̄ aliqui sūt cesares z non imperatores: vt in cronis patet.

Culpa. [Q̄ docere] vtrūq̄ malus per accidēs: vt. s. dixi in. l. ij. Et hec. l. facit ad q̄stionē an phibiti alias possint legere vel doctoriari cōcessa licentia studendi per papā. de quovide extra. c. cū quis. de regu. iur. li. vi. in nouella.

Quicūq̄. [Oppresserit] nisi se defenderet in deprehensōe. s. ad le. iulii. de vi. l. qm̄. l. qm̄. z vide. s. de exhiben. re. l. fi.

De sepulchro violato

Res religioni. [Quintimmo] correctiue. [Qui contigerunt] idē si emptor: fm̄ glo. s. si neuter. nō est locus huic. l. fm̄ glo. z doc. [Subsistat] iusti. de emp. z v̄e. s. fi. [Inciderunt] vide. f. de his qui sibi ascri. l. iij.

Si seruus. [Vigef] nota. penam ppter iussum. dic. s. de appella. l. qm̄. [Relegatiōe] id est de portatide. Nec ob. ff. s. accu. l. hos accusa re. s. oib̄. [Vedicef] f. de fal. mo. l. l.

Si quis. [C̄ xx.] atra. f. l. p̄xi. dic. ibi.

Qui sepulchra. [Poni] tur supra. l. p̄xima. sed hic in delinquente. ibi i iudice nō puniēte. Itē opponitur. ff. de pe. l. sanctio. sed ibi qm̄ per duas. l. diuerse pene imponitur. vna generalis: alia specialis. hic quando ambe speciales: secundū gl̄. Sed opponitur supra de legi. l. non dubium. de sacrosactis ecclesijs. l. i. ubi bemus. s. sane. Dic secundum Pa. z Dy. q̄ vbi per eandem. l. imponuntur diuerse pene: habet locum. l. contraria. sed vbi per diuerfas. obtinet

Nota

D8

Nota.

Punitur pena statuti an puniatur pena legis.

hec. l. cū cōcor. Et facit q̄ ille qui punitus est pena statuti : possit puniri pena legis si excedat. isti. de nora. §. sunt autem. ff. de acti. r ob. l. quotiens. de li. ho. exhi. l. iij. Ar. cōtra. ff. de accusa. l. fenatus. de iniurijs. l. q̄ fenatus. Et q̄s no. supra de accusa. l. i. Sed distingue an vadāt ad iteres se: r tunc sic an ad vindictam : r tūc non: vt no. Dy. d. l. quod fenatus. [Fabricando] alibi de illa materia. [Pondo] idē est quod libra. vt no. supra. l. proxima. [Vel officio] supra qui accusa. pos. l. ea quidē.

Pergit [Abiures] non tamē est sacrilegium. ff. de cri. sacrilegij. l. sacrilegij pena. [In piaculum] id est in crimen sanguine piandum.

Cum sit [Perdere iura] quia ne impedirentur sepius soluunt vel confitentur q̄ non debent: fm glosam.

Aut. [Tē q̄ domū.] Sumitur in corpore vt defunc. seu. fu. §. sancimus igitur. et. §. si vero. colla. v.

Aut. [Sed nec āte] Sumitur ex corpore vt cum de app. cog. §. meminimus. colla. viij. Et facit. ff. de in ius vocan. l. ij. Item dic q̄ de iure canonico priuantur multi ecclesiastica sepultura. extra d sta. mo. c. ij. de toznea. c. primo de rapto. super eo. et. c. in litteris. de vsuris. c. quoniam. xxiij. q. v. c. placuit. extra de sepultu. c. sacris. Et per hāc aut. et precedentem : videtur q̄ creditores qui impediunt debitores excommunicatos sepeliri / incidunt in penis aut. precedentis. r marime si he redes sevelint obligare. quo casu nō est differenda sepultura. extra de senten. excommuni. a nobis. Sed constitutiones prouinciales sunt in contrarium. Et nos. q̄ i casu huius aut. non amittit actionem sed in casu precedentis sic : quia ibi plus peccat.

Qui priuatur ecclesiastica sepultura.

Ad le. fa. de plagia.

Dic de plagia r ijs a plaga id est vulnere. ff. ad le. acquil. l. si ex plagis Quod videtur inferri cum seruus vel filius subripitur. vt hic no. Alio modo sumitur. ff. de cōtra hen. emp. l. ex empto. Itē alio modo. ff. de le. iij. l. vxorem. §. agri.

Alter [Sollicitam] hoc sufficeret. ff. e. non statim. [Expositatem] id est translatam. [Tenuerit] idem si succubuerit. infra quādo ciui. ac. crimina p̄iudi. l. i. dic vt ibi.

Si ab alieno [Crime] per te] non per procuratorem. ff. de publi. iudi. penul. §. ad crimen.

Et legis [Necessaria ē] supra qui accu. non pos. l. iij.

Non valet [Non tenetur] vel quia delegatio vel iurisditio eius p̄ rogata est. ff. de iudi. l. i. r. ij. §. de iurisd. om. iudi. l. i. vel in locū defuncti substitutus. supra de offi. eius qui vi. al. gerit. l. prima.

Si fratrem [Legis] vel interdicto. ff. de libe. ho. exhi. l. iij.

In fuga Absentem sic. ff. e. l. sciēdū. [Lertam penam] ff. e. l. si. [Et socijs]. ff. famili. hercis. l. propter.

Om̄ seruos [Abiuri] serenitate] q̄ si ex alio loco capet. [Plecti] dic infra. e. l. fina. [Alienare] ff. ad. l. iul. repe. l. i.

Preles [An audiendum] sit] supra de adul. l. quoniam. [Manifestabit] licet putaret alienum. ff. ad. l. corn. de fal. im. puberem. §. sed si ei.

Cum qui [Incerti iur] ff. e. l. eum.

Comparantē [Probetur] ff. e. l. penul. §. lege.

Abducti [Preiudicatur] vt feruus vt fiat liber.

Si quis [restitui] supra de fur. l. eos.

Plagii [Iusta] idē s̄ nō iusta km. Fo. z glo. cū igno rantia iuris a dolo excuset. z hoc cri men doli requirit. ff. e. l. iij. [Rōne] ff. e. l. lege fauia. §. fi.

Plagiarū [Orbitātes] iu- gaudere nō pōt. Et idē i marito: h̄y glo. [Ingenu] aut nō nobilis: nec ob. supra. in p̄ici. l. Et hic in eo qui ex cōsuetudine faciebat sic intellige supra. e. quoniam.

Ad legē biscelliā.

Ex biscellia

Liber. l. i. §. i. si h̄y aut liber. l. i. §. i. [Impetra] to] vel si natalib⁹ sint restituti. ff. de nata. restitui. l. q̄ris. S̄y hodie idē si- ne ipetratiōe. in aut. v̄ libe. dece. §. i. colla. vi. h̄y glo. [Ciuiliter] ff. d̄ o- peri. li. vt iurisiurādi [Criminā] ff ad le. cor. de fals. l. eos. §. fi. [Infam]ia] z v̄tra punit vt. s̄. [Adunerib⁹] vero p̄sonalib⁹] vt tutele vel cure.

Ad le. cor. de fal.

Si part⁹ [Dicq̄] aut monef q̄- stio matri ad p̄iudiciuz pu pilli tantū vt in cā s̄- limentoz. z tūc differ. ff. de ven. in pos. mut. l. si vētris ad carbo. ticia. Aut ad p̄iudiciū matris. z tūc aut s̄oli m̄fi: z nō differ vt hic. Aut m̄fi z filio: z tūc aut p̄ncipaliter matri et non differtur. Aut e contra: z dif fertur supra. de carbo. edic. l. i. et. ij. Sic intellige secundū dy. ff. de car- edic. l. ij. §. si mater. Tamen secuseset in duobus fratrib⁹ altero pube,

re: et altero impubere. quia pubes non ita nouit veritatem: vt no. ff. de adul. l. miles. §. defuncto. z in sūma e. §. fi. An autē sentētia lata p̄tra ma- trem vel pro: vel noceat v̄ proficiat partur. Glo. determinat q̄ nō t̄ doc. vt hic plene no. Quod verū est. qu o ad proprietatem. s̄y quo ad possessio- nem sic: vt nota. ff. de ven. inspi. l. i. §. si cui. z. l. edictum. e. ti. [Laua] capi- talis] de porratio et honorum publi- catio. ff. e. l. i. §. fi. Alij dicū t̄ hoc ca- su est capitale. fi.

Satis apte [Dic q̄] cum cri- men falsi obij- citur ad sententiam rescindendā: q̄ aut obijcitur coram iudice aut corā excozoz. Primo casu aut constat q̄ morande solutionis causa. z dicit h̄ic. aut non constat: z tunc suspendi- tur supra. si ex fal. instru. l. fina. Hi- si in casibus videlicet quando proce- ditur extra ordinarie vt no. Inno. d̄ con- ces. preben. post electionem / glo. fi. Non autem presumitur nisi p̄ce- dant coniecture vt in casu gl. Et sic non ob. §. e. si docueris. Quidam au- tem hoc presumunt / si cuz ageretur ciuilit̄ ad debituz: reus accusaret de falso z diceret pendente crimine nō esse procedendum in ciuili. et ita ponunt h̄ic casum. Et idem diceret hodie si tres sententie late sint cōtra partem opponentem vt extra d̄ sen- ten. et re iudi. c. i. in cle. Secūdo ca- su dic q̄ aut est merus excozoz: z il- le debet semper supersedere z refer- re iudici. Et ita potest itelligi extra de senten. et re iudic. de cetero. Sed spe. contra. in. §. vt autem. §. alle. per l. z si non. supra. si contra ius vel vti. Sed dic vt ibi. Si vero nō sit mer⁹ seu nudus: quia forte est iudex qui ad requestam alterius exequitur: tunc debet se informare summarie z si ei videatur supersedere z causam remittere. Sic intelligitur. ff. d̄ iudi- l. si p̄tor. §. marcellus. secundum Inno. qui hoc no. in. d. c. d̄ cetero. et

Nota.

Accusa-
tio p̄t⁹ su-
biecti an
differtur

Idem videtur vbi cumq; opponatur exceptio militatis / vel causa iusta / cur debeat sententia infirmari. vel exceptio talis que post sententiā possit opponi: vt. d. §. marcellus. in fine Secus si diceretur iniusta. extra de offi. dele. c. pastoralis. §. quia vero. r. e. cum in iure. glo. ij. Et plenius in specu. de senten. expecu. §. nunc dicens. p. vt autem. Et hoc nisi in casu quo propter iniusticiam debet reuocari. de quo. §. de adul. l. si qui. de manu. vin. l. prima. Illud vero no. q; si executor sit maior illo iudice q; sententiam protulit: q; ipse plene cognoscat / r. sententiam reuocabit: vt ibi no. Et sic potest intelligi in auct. vt iudi. non expec. sacras. ius. colla. ix. [Cum morans] quia confiteor dicitur: sed dico instrumentum falsum: fm glo.

Licet [Houercam tuā] matrem non posses. §. e. l. falsi. [Testamento] in quo eras institutus. [Protulisse] in quibus ipsa erat instituta.

Maiorem q; sit pēa ordinaria q; est ff. e. l. i. §. si. iusti. de publi. iudi. §. itē lex. Vñ dicitur q; falsas rescriptū principis ad gratias vel ad contractus. r. tunc si sit laicus: punitur ultimo supplicio. si clericus: de gradatur / et curie seculari traditur eadem pena puniendus: vt hic. extra. e. ad falsariozum. Si vero ad causas: potest dici q; leuius puniatur: cuz non sit tātū preiudiciū. vt. e. ti. accedens Si autem rescriptū alterius principis minoris vt regis francie: non videtur hec. l. obtinere. nec dictū. c. ad falsariozum. nec si alia altera falsetur extra. e. ad audientiam. Et hec vera in conficiente / opem vel cōsiliū prestante. secus in vtente tantū / qui minus debet puniri: vt. d. c. ad falsariozum. in fi. Sed ob. hec. l. que videtur loqui de vtentibus. Sed subaudi. hie vtunt r. cōfecerunt vel procurauerunt confici ita no. §. e. si falsos

et patet. ff. e. falsi. §. ordine. Item no. q; quandoq; etiam minor pena imponitur q; sit ordinaria. ff. e. qui duobus. Quandoq; maior. ff. e. qui falsam. §. finali. Et vide. §. l. prima. Unde pro magnitudine criminis pena debet aggruari. ff. e. diuus. §. e. vbi in fine. Quis glo. alto modo ibi intelligat Item contra secundam partem opponitur. §. de proba. actor. Dic q; semper actori onus incumbit probandi. §. e. vbi. nisi esset presumptio contra. reum. §. l. finali. Sed in reo distinguo: quia aut actor nil probat: et tunc de necessitate reus non probat sed absoluitur. vt no. infra. e. vbi. §. de eden. qui accusare. Nisi in casu. §. l. fina. Sed secundum docto. debet se purgare per iuramentum: per. d. l. vbi. infra. §. aboli. fallaciter Quod potest esse verum si sit infamatus. extra de purgati. canoni. c. i. Aut probat et tunc aut vsus tantū aduersarij. r. tunc aut queritur de rescripto principis: aut de alijs litteris. Primo casu aut de gratiosis: r. tūc detecta falsitate oportet q; p. bet innocentiam: et auctorem exhibeat: quia contra eum presumitur vt hic. et. d. c. ad falsariozum. Aut de rescriptis iusticie. r. tunc nō oportet probare reum. immo imponitur necessitas actori q; probet dolum r. q; scienter vsus sit: vt patet extra. e. accedens. Sed probata scientia: ipsi oportet probare innocentiam vt extra de excess. prela. inter dilectos. §. preterea. In alijs vero litteris que possunt preiudicare vt littere cōtractus. actor habet probare dolum seu scientiam: per. d. c. que pbatur si littere sint facte de contractu proprio r. alto modo q; fuisse actū et alijs indicijs perspicuis vt. §. de dolo. l. dolum. Et dixi. §. si contra ius: vel vti. publi. l. ij. Et tunc imponitur necessitas reo pbādi. alias punitur. vt. l. vbi. Et idē si fecit vel procurauit multo fortius vt. d. §. [Rescripto] b. §. e. in falsa cōstitutioe. ff. e. l. finali.

Luci in bit on^o p bādi reo an actori

Nota.

q; sit pena falsantis rescriptū

Nota.

Falsu[m] [Capitale] nisi i fidiar. ref. vite. s. q. ac. nō. pos. ppter. [Hō. parit]. ff. d. accu. l. hī. tñ. s. i. [Et sine metu] s. iudex. ex officio p̄t. punire. s. de testi. nullū. secundum glo. & doc.

Qui fallas [Hō. p̄t]. s. de his q. vt. idig. l. polia. ff. e. ti. l. post. legatum.

Ip̄u[m] [Te habuisse] alias pos. set. s. de trāsac. l. penul. supra. e. lic. [Difficile] nisi alleget. volus vel metus: s̄m. glo. ff. de condi. inde. in summa. dic. vt. ibi. notaf.

Si falsos [Opponit]. ff. d. fur. l. qui ea. mēte. de edili. edic. l. q̄s. sit. fugitū. Sed dic. q. hic. nō. est. delictū. p̄fectū. ex. quo. desinit. vti. & facit. ff. e. q. falsā. de adul. l. si. adulteriū. s. i. Itē. oppo. ne. extra. e. ad. falsariū. sed. ibi. in. eo. qui. vtitur. rescripto. principis. q̄s. nō. fecit. examinari. In. alijs. autem. secus. Et. in. rescripto. principis. etiā. obtinet. l. ista. l. ex. aminatio. precede. ret. vt. ibi. no. inno. d. hostiē. **Quid** si quis dicat se nolle vti: nunquid p̄sumit falsum? Glo. dicit q. sic supra de fide instrumen. si aduersarius.

Quid si aduersarius dicat instrumentū falsum quo vteris tu autem hoc nō credis? Videtur q. cogaris ius tuū dimittere/ vel falsi periculo te subijcere. Spe. dicit q. sufficit abstinere p̄ditionaliter si appareat falsum: & iterum potest tute vti. i. spe. cu. de instru. edi. s. videndum. p̄. si. velis. [Astringerit] id est astringere poterat si perseverarent. [Inciderunt] quia in illis fuit delictum p̄fectum: s̄m. doc.

Si docueris [Fidicō. missa] ff. de le. ij. l. i. s. sciendū. de iur. codicil. lozū. l. p̄ficiunt. [Codicillos] tūc em̄ non solues si obrimes. [Indulgētie] specialis ex certa scientia. nec ob. s̄. de abol. l. fallaciter. s. i. ff. ad turp. Ma. luctus. [Scripture] per actionē in factum. ff. e. l. qui nomine.

Nota.

Cuz suppositi [Pas. trui] cui succedere debes. ff. e. l. lege. corne. lia. s. i.

Silis [Requireretur] Dic. vt supra de iudi. l. quotiens.

Querela Dic. s̄m. glo. et. doc. q. quattuor. modis. posset. q̄ri. d. falso. per. accus. fationem/ per. actionem. in. factum/ p̄. exceptionem. & per. officium. iudicis. Tu. dicetiam. per. restitutiones. Itē. p̄. replicationē. Itē. p̄. viā. nullitatis/ vt. dixi. plen. s̄. de. aduoca. diuer. tu. di. l. i. Sup. p̄. io. dic. q. accusatio. du. rat. xx. annis. s̄m. glo. vt. hic. & idem. in. spe. de. sen. s. quoniam. p̄. & nota.

Quod verum est secundum doc. si actio civilis ex eodem facto descēdes/ duret tanto tempore. ff. de his q. des. ie. si. vero. s. qui. autem. de. iniuri. pre. tor. d. bona. si. quis. affirmauerit. Su. per. secundo. dic. q. durat. xxx. annis. vt. hic. no. in. glo. & in. spe. dicte. s. Su. per. tertio. dic. q. perpetuo: secundū. r. glo. spe. Super. quarto. dicit. glo. idē. Sed. verius. est. secundū. doc. q. xx. annis/ sicut. accusatio: cū. agatur. ad. penam. imponendam. Vel. dic. tantū. q̄tum. instātia. durat: si. officij. mer. cenariuz. requiratur. s̄. de. pos. l. iij. Super. quinto. dic. q. quattuor. ānis. vt. no. in. spe. d. s. quoniam. Sup. sex. to. dic. q. durat. tantum. q̄tuz. accusa. tio. vel. actio. s̄. e. de. fide. ff. de. peculi. l. quesiit. un. s. in. dolo. Super. septio. dici. potest. q. perpetuo: vt. no. extra. e. c. ij. Et. vide. extra. d. excep. cū. vene. rabilis. & de. proba. licet. **Quid** i. ex. ceptio. falsi. procuratoris? Dic. idē. vt. no. i. d. s. p̄. s. v. s. Et. d. hoc. xxxv. q. ij. ergo. S. quare. dicit. hec. littera. fere. Dic. ideo. quia. quedaz. p̄petus. ff. e. qui. falsam. s. i. ff. ad. l. pompei. d. parici. l. i. ff. de. concussi. l. i. de. iure. fisci. l. i. s. finali. Item. quedaz. mino. ri. t̄pe. s̄. de. adul. l. adulter. ff. ad. sile. lei. l. in. cognitiōe. supra. de. apostra. l. ij. ff. ad. le. iul. peculi. l. peculiaris.

Quot mōis pos. sit de falso cogno. sci. & vsq. ad q̄s. tē. pus.

Cū qui ^[Testamētū] i dez
si celauit aliud in-
strumentū. ff. e. l. i. §. q̄ ratiōibus. Sz
tūc nō ē accusatio publica. ff. e. pau-
lus/ fm glo. ⁊ docto. Sed si fabrica-
uit falso: quodlibz instrumentū est ac-
cusatio publica: vt hic plene no. et.
ff. de publica. iudi. l. i.

C Si creditor <sup>[Lū debi-
toze suo]</sup>
vendendo quasi creditor cū esset sibi
solutū vel repetendo falsaz datā. ff.
de fide instrumē. l. repetita. Et ita te
fm creditorē emere ab eo oportere.
ff. e. l. a. de bitore. §. de cri. stelli. l. fi.

C De fide <sup>[Duplex via im-
mo triplex: vt. §.
e. q̄rela/ no. ⁊. §. e. dam?]</sup> [Accusari]
dic. §. q̄n. ciui. actio. cri. preiudi. l. i.

C Sicut <sup>[Firmari] bñ tñ p̄-
cludit via agēdi: vt</sup>
supra. e. q̄rela. Et est simile extra de
senten. excō. c. licz. li. vi. [Interro-
gatio] id est questio haberi. [Judi-
cys] ff. de questiono. l. i.

C Ex initio ^[Possessio]
nec quo ad vñu
captionem: nec quo ad dñum.

C Et si a te <sup>[Pertinuit] qd̄
no facit cuz nec</sup>
de euictiōe teneat. §. de iure doti. l. i.
[Deliberare] jo mulier q̄ vederas ti-
cio: ⁊ subscripsisti te dedisse añ seyo.
[Cōtra ius] §. q̄ accu. n̄ pos. l. senat?

C Nec exēplū <sup>[Cōmittē
tes]</sup> pone
q̄ rescriptū deficit in sūma vel i q̄ri-
tate vel alias nō ppter hoc est falsū:
vel si alias cōtineat falsū q̄ p̄diuz
emptū dicit donatū. nō est differtur
cognitio nisi sit dol? Et ita hec. l. cō-
cordat cum. c. sup. l. is. extra de res-
crip. Tu p̄o pone casū i rescripto ad
causas. qd̄ falsuz dicitur qz presumit
animus dolosus. extra de rescrip. c.
accessēs. Dic. §. si cōtra ius vel ytili.
publi. l. ij. supra. e. l. maiorem.

C Si q̄s decurio <sup>[Op-
ponit]</sup>
§. de decu. l. yniuersos. li. x. Sed dic

q̄ ante decurionatū erat tabellio. vt
dixi. §. de ma. municipa. l. ij. Itē opo-
ponit. §. de decu. l. oēs. li. x. §. de que-
stioni. decuriōs. Dic q̄ hic torq̄tur
vt tabellio. nō vt decurio. ar. ff. nau.
cau. l. fi. §. hec actio. §. sed si quis. de
iure sis. nō intelligit. §. si quis palā.

Itē opponit cōtra finē. qz soli tabel-
lioni non creditur. in aut. de here. et
fal. §. si vero absūt. colla. l. Dicit glo.
q̄ ibi nō de fide scripture: sed de so-
lennitate agitur. Tu dic q̄ si instru-
mētū habeat solēnitatē ⁊ formā pu-
blicā: ⁊ dubitatur an sit de manu ta-
bellionis: tunc tabellioni super hoc
credif. alioquin recurritur ad cōpa-
ratiōes. vt dixi. §. de fide instru. aut.
⁊ si p̄ra. Sz si nō habeat solēnitatē:
nō creditur. Si autē reuocetur in du-
bium id quod cōtinet: creditur ipsi
instrumēto donec contrariū p̄betur
supra de p̄bati. cū p̄ciō. **C** Quid
autē si diffiteret suā eē scripturam?

Dic suspectā. ff. quēadmo. testa. ap̄.
l. i. §. i. ⁊ hic nota. i glo. **C** Sed quid
si dicat eā se fecisse: verūm falsuz cō-
tinere? Dic idē multo magis. [Del
puatis] vide supra de dōa. l. i. dona-
tiōib? [Proposcerit] ff. de fur. l. qd̄a.

Vbi falsū Bul. ponit q̄ hic q̄-
stio falsi incidit Jo.
vero q̄ hic errat accusatio falsi dire-
cta. Et hanc sequuntur doc. Quis
vtraqz vera sit: sed prima aptior pro
eo q̄ i fine subijctif de pena capitali.
que nō imponeret si per modū exce-
ptionis p̄poneret crimē falsi: vt hic
no. ff. de adul. l. ij. §. si publico. Hic est
officio. supra de p̄ba. l. iubem?. de te-
sti. l. nullū. vide. §. l. proxima. Et fa-
cit extra de ordi. cogni. c. ij. de elec.
cū inter. ⁊. c. p̄ inquisitionē. de purga-
cano. cū dilect?. in spe. de instru. edi-
§. postremo. §. qd̄ si dixi. [Hec pro-
bationis] dic plene supra. c. maiorē.
[Hec alia iterlocutiōe] id est iterlo-
cutoria sententia. [Relationis] de
hoc extra. de offi. dele. super questio-
num. [Officiū] de hoc vero loquit. §.
de relatio. l. i. [Spacio] biēnij. §. vt

An tabel-
lioni cre-
dat super
instrumē-
to.

Nota.

De his qui, si, ascri. in test. fo. cclxxvij.

infra cer. tē. l. i. [Adagnitudo] vide supra. e. l. maiorem.

Damus ^{[S. e. de fide. Crimis] Op. ponit. s. de ordi. iudi. l. fi. Dic q aut ciuilis z criminalis intentantur ab eodem znon possunt simul. immo p̄fertur ciuilis. vt hic. si p̄io fuit mo: ta. alioquin criminalis. f. quando ci. ac. l. i. Et hoc nisi descēderent ex diuersis factis; qz tunc possunt simul. vt. ff. re. amo. l. rerū amotarū accusatio. Sz vbi a diuersis/ciuilis ab vno criminalis ab alio/tūc p̄fertur criminalis. vt. d. l. fi. Si autem ab vno intentetur ciuilis: rab alio tertio criminalis: tenetur reus vtriq; respondere. vt. s. de accusa. l. qui de crimie. Et de hoc dy. ff. de publi. iudi. l. iter dum. p̄remissa non obtinent vbi altera est p̄iudicialis supra de adul. l. quoniam. Vel vbi ciuilis z criminalis vadunt ad vidictam. ff. de iniur. l. p̄tor. s. i. vel dic vt ibi. [Etiaz rationes] productas in moduz probationis. [Probatū]. ff. e. l. prima. s. i. [Leuioz] sic tamen q partes audiatur in defensionibus. extra de verbo. sig. sepe. in cle. [Competentibz] dic supra. e. l. maiorem.}

Prebem ^{[Et actor] s. e. l. de fide. et l. pe. [Et incubar] si sit p̄sumptio contra eū. vel quia scriptura sit masculata: vel alias vti consueuit supra de proba. iubemus. vt hic no.}

De his qui sibi a/ scribūt in testamēto.

Quāq̄ ^{[Opponit. ff. e. l. filius] Solutio hec illā corrigit s̄m glo. z Is. Vel hoc nō hz p̄tute scripture. sz alio iure sic. s̄m p̄de. Sz an idē in alijs p̄rioribz? Glo dicit q nō. ff. e. l. q̄s legatū s. fi. p̄la. p̄. cū sit eodē rō. Et facit hec. l. q̄ si q̄s p̄ēdat instrumētum in q̄ p̄tineat rē ad ip̄m p̄tinere}

ex aliqua cā q̄ falsa sit: q nō p̄sumit dulus si ex alia vera ad eū pertineat

Si testator ^{[Dic q ius p̄is vt dñi excusat filiū in potestate manentē: vel seruū. sed legato carent. Sed emācipatū vel extraneū i quoz nō releuat. ff. e. l. i. s. inter. z. l. fili? Itēz dic q in p̄mis duobz sufficit generalis p̄firmatio. in alijs exigit specialis: vt ibi z hic. z l. i. q̄s no. [Di ctasse] z scripsisse. Nec ob. ff. de test. l. dictantibus}

Senatus ^{[Scriber] ff. e. diu? s. scribere. [Ab ignozantā] iuris. q̄ causat culpam latā. ff. de his q̄ no. ifra: l. liberoruz. s. notabitur. [Relictoz] als cōtra. ff. e. l. diuus claudius.}

Que in testamēto ^{[Ar. hic. z in. ll. sequētibz] q̄ tabellio qui cōficat falsum instrumentū debe at puniri q̄uis nō faciat fidē de se: quia forte care at solēnitare. Itēz in teste si forte testis falsū deposuit nō iuratus supra d̄ sepul. viola. l. i. ff. ad fil. l. si quis i graui. s. si q̄s de adul te. l. si vroz. de his q̄ no. ifra. l. quid ergo. s. cum autem. Cōtra. ff. de pe. si quis alicui s. testamentum. ff. e. l. si quis legatum. z. l. impubere. s. i. Dy. tenet primam. ff. e. qui testamētum. [Vrozis] sed in testamento extranei pōt ascribere vroz. ff. e. vroz [habent]. ff. e. si q̄s legatū. ij. r̄iso.}

Quod adhibitus ^{[Vro nō scripto] ff. e. si pari. [Pena] sed nō hēbit legatū: s̄m doctof.}

Si libertate ^{[Expres seri] dic supra. e. l. i. [Pena tñi falsi tibi] si aparet de iustu. ff. e. l. si filius.}

De falsa moneta.

Nota q̄ de iure communi nullus potest cadere monetaz nisi solus p̄nceps infra. l. ij. Itēz q̄ nec p̄nceps potest eā mutare: nec facer minoris

Si ciuilis z crias p̄nt simul intē tari.

Nota

Lōficet s̄m instrumētuz vt s̄m testi moniū di cens.

Da

Nota.

Proxi mores sibi ascri bētes in testamto

Ad i.

Liber Nonus.

valoris sine cōsensu ppli in notabili
 q̄titate: vt plene notāt voc. extra de
 iureiur. c. q̄to. Ar. p̄ra. ff. de solut. l.
 creditor oblatam. Sed ibi in certis
 nūmis sublatis qui oblatis fuerāt ip̄z
 aut cursuz cōmunes preses tollere n̄
 posset: nisi de mādato superioris: cū
 ad superiorein hoc pertineat. vt infra
 l. secunda.

Quis
 possit cu-
 dere vel
 mutare
 monetaz

Donā [Donnulli] quorū p̄dia
 sunt vbi cudi [Ingre-
 di] speciale ē. s. d. exhib.
 reo. l. fi. [Cōsocios] sp̄a-
 le. s. de accu. l. fi. [Immunitatē] ca-
 lūne: z est speciale fm glos. [In
 dispar] quidā magni / quidā parui/
 quidā pupilli: quidā non. [Capite]
 dic supra de custo. re. l. ad cōmenta-
 tariensem. [Incuria] speciale: cū ali-
 ss volus requiratur. [Aduas] cur
 non idem in personis ecclesiasticis.
 [Impuberes] doli nō capaces. Ali-
 as p̄ra. ff. de reg. iuris. l. pupillum.
 S3 p̄ra no. supra si aduer. delict. l. ij.
 ff. de reg. iur. femine. Quod videt ve-
 rius qz hoc delictū est in omittendo.
 ad filie. l. i. s. impuberes. Item vide-
 tur de illis quibus est interdictū bo-
 nis q̄ non possint cōmittere ea cum
 non habeant voluntatem. ff. de reg.
 iuris. l. si furiosi.

C Si q̄s nūmos [In
 mone-
 tis etem tñ nostris] de iure cōi. i. feu.
 que sunt rega. s. i. Sed ex cōsuetudī-
 ne vel prescriptione: multi barōes z
 ciuitates eudunt: fm glosam z doct.
 [Flammarū] secus in aliorum mo-
 netis vbi non tantum punitur. ff. e. q̄
 cūqz supra. l. i. et sic no. Ber. extra
 de iureiur. q̄to. C Itē vtētes vidēt
 miori pena puniri: vt vici. s. ti. ij. l.
 maiorē. z maxie si oñdat a q̄ hūerūt.

Stētes
 minori
 pena q̄
 cudētes
 puniūtur

C Si quis [Eripuerit] id
 est per obreptio-
 nem obtinuerit: fm glosam.

Nota.

Ad le. iul. de ambitu
C Falsum, committit qui dignitatē

ambit vt hic no. z vide. ff. e. l. i.

Dillus [Repetere
 audiat] dic
 s. de accessio. l. nemo. de
 domesticis. e. ti. l. licet.
 Itē nec petere si h3 iurisdictionē an-
 nexā. i. aut. vt iudi. sine quocqz suffra.
 fin. s. i. z s. cogitandū. col. ix. Alias
 videt fat[is] licitū palā. ff. de pollici. l. i.
 s. i. z. l. quoties. s. si q̄s. d. decuri. eos
 dic ibi. qz elect[us] p̄or: vt ibi no. vel di-
 gn[us]. Sup[er] q̄ dic qz honores ipales q̄
 nō hnt iurisdictionē p̄nt peti z p̄ eis pe-
 cunia vari. vt. d. l. i. s. i. ff. d. vōa. l. ho-
 iure. z hoc nisi esset dānum republī-
 ce. tūc em̄ non est ambitio. zc. f. d. re-
 mili. l. cōra. publicā. li. xij. Vbi autē
 habent iurisdictionē / non debēt peti.
 ff. e. l. i. z. ff. de offi. preto. barbarius /
 c. n. notatis. que videntur obstarē:
 per iura allega. z extra de symo. ca.
 consulere. Honores autem spiritua-
 les ad quos quis per electionē ascē-
 dit: non debent peti: nec precib[us] im-
 petrari extra de elec. qualiter etiam
 a q̄tuncūqz digno. e. ti. c. per iquisi-
 tionē. de isti. c. fi. de iure patro. p̄uo
 stras. Sed ex quo electus est potest
 petere confirmationem. vt. d. l. eos.
 extra de elec. cum in cūctis. S3 sim-
 plicia beneficia possunt peti: duz ta-
 men dignus sit. extra. e. tua nos. Et
 no. qz hec. l. cessat in vrbe. ff. e. l. i. id ē
 cessare presumitur. Extrabilius ta-
 men est si sibi committatur: fm docto.
 Item dicunt quidam qz si sit consue-
 tudo contraria in premissis: qz valet
 z no. infra. ti. i. l. fi. S3 potius debet
 re: dici corruptela. et vide. ff. d. origi-
 tu. l. ij. s. primus diuus.

Vide an
 honores
 licite pos-
 sint peti.

da

Nota.

D mutatiōe nois.

Sicut [Si liber es] ff.
 e. l. falli. qz secus
 in seruo. z idē forte in mo-
 nacho.

**Ad leg. iul. repe-
 fundarum.**

Ubi pena. [Possit]. ff. de pe. aut
fctā. §. si [Acceptit] ca
su illicito. ff. e. l. i. r. l. lex. §. apert. In
[dru plus] cuius medietas fisco: alia
pti applicat supra de assesso. l. iij. ni
si pars turpiter dedisset. ff. d. ius fis.
l. lucius. Pena aut criminalis est. ff.
e. l. lex. §. hodie.

Sciant. [Ab hereditate] [Ab hereditate]
lite cōtestata. §.
ff. ex delict. defun. l. i. Vel dic ēt lite nō
p̄testata. ff. e. l. ij. r. hanc voc. licet se
cus in edicto de calumniatorib⁹. ff.
de calū. i. heredem. qz hic daf i here
dē: peruenerit vel nō.

Oēs cognitores
Glo. intelligit hanc. l. r. ti. quādo iu
dex i causa criminali accepit. sec⁹ si
in civili. Sed p̄tra nota. ff. e. l. lex. ij.
glo. r. l. ij. i fi. magne. glo. Quod v̄
verius: scdm̄ doc. Item dic qz hodie
nil potest recipere si habeat salariū.
alias potest esculentū r. poculētum
vt no. ff. de offi. p̄s. l. i. plebiscito. ex
tra de rescrip. statuz. §. insup. li. vi. d.
vi. r. honesta. cle. cum ab ol. Plige. §.
de li. p̄tes. aut. offerat.

Iubemus. [Administrante
eo] [Administrante
eo] speciale alias
§. ff. de iniuri. l. nec magistratib⁹. de
in ius vocā. l. ij. [Et gloriā] §. de es
pis. r. de. nulli. in fi.

Sacrius. [U]t testimonio
ff. d. offi. p̄s. ob
seruandū [Inter gesta] vide in aut.
vt iudi. sine quoquo suffra §. fi. colf.
ij. [Accepturos] vide supra. l. om̄s.
[Arbitramur] ff. de iniur. l. i. iuriar.
§. i. [Plena] dic supra. e. l. i.

Unusquisqz. [Quicquid]
[Quicquid] r. sic fiscus nil
haby hoc casu [P̄recio] vide supra
ti. i. l. i. r. qd̄ ibi scripsi.

De crimine pecu/
latus.

Iudices. [Dic qz ubi] [Dic qz ubi]
aio subtra
hēdi r. sibi appropiādi:
obtet̄ hec lex. Si aut̄ ne
gocief ex aio reddēdi tūc tenet̄ i q̄
druplū. §. de his q̄ ex pub. ra. l. i. l. i. r.
Et hoc si negocief ad vtilitatē fisci
si ad suā: maiorī pena puniē vt. e. ti.
l. ij. r. de his q̄ ex pub. colla. l. i. l. i. r.
In pecunijs ciuitatū nō punitur s̄
reddit lucrū. ff. de iur. l. gayus. r. l.
si bene infra de debi. ciui. l. ij. l. xi. n̄
e et̄ destinata ad certū vsum i aut.
de colla. §. i. ubemus. colla. ix. §. de ca
no. fru. v. r. cōstā. l. xi. [Publicas]
vel sacras. ff. e. sacrilegij. §. ab eo. et
restringe: vt. ff. de pe. l. i. iij.

Capiēs
pecunias
publicas
vt sacras

De crimine sacrilegij
Qui diuine. [Ad ē] [Ad ē]
articu
lis fidel̄ s̄ gl. qd̄ qz te
nef̄ scire implicate. vt
plene no. inno. extra. d. fi. ca. c. i. Nec
p̄textu ignozate excusat: vt hic. ex
tra d̄ here. dubi⁹. Si tñ nō obstinate
desēdat̄ errozē: admittit̄ p̄p̄nitiōes: ex
tra d̄ hereti. ad abolēdā. r. no. hic gl.
q̄ p̄les p̄uicie p̄t de hoc cognoscere
r. punire qd̄ nō ē verū d̄ iure canonī
co. extra de here. vt i quistōis: l. i. vi.
r. vide. e. ti. c. sup. eo. li.

Disputari. [Ex certa sciētia] [Ex certa sciētia]
s̄ gl. Et vide. §.
de offi. p̄s. augu. l. ij. [An is dig
nus] ff. de re iudi. l. quidā.

Ne quis. [Vide supra] [Vide supra] de offi.
p̄reto. l. tres.

De seditiosis r. de
his q̄ in plebē au. r. c.

Squis. [Defende] [Defende]
re] d̄ facto
sec⁹ si p̄p̄i itereēt r. euz
moneret vt se oppōeret
i iure. vide. §. de monopol. l. i. [Ma
uissimā] mortē vel arbitrariā. ff. de
penis. l. si qd̄ aliquid. §. ij.

Ignozār
articulos
fidei.

iudex an
possit qd
recipere.

In nullis [Tumultuos] p potētā
ville volendo aliqd [Cōtumeliosa]
qz dicat volo esse p̄sul ppter nobili
tatem meā. vel alias [Scituris] ff.
ad le. iu. de vi. qui cetu. ff. de pe. l. ca
pitalium. §. solent

**Quando civilis
actio criminali preui
dicet.**

Plerisqz **Oppo**
ne qza
lio furti nō ē de re fami
liari. ff. de icē. rui. nau. l.
i. §. i. S; exponere fami
liari. l. i. ppter rē familiārē h; gl. Et
dāc occasione rei nfe: lz in eo q̄ ē pe
na sit ad vidictā. S; actio iuriaruz
p̄tinet merāvindictā. Ideo vna p̄su
mit altā. ff. de iuri. l. qd̄ senat°. Et
idē. ff. de in ius vocā. l. penul. iūcta. l.
iij. de cri. stelli. 6m gl. Cui ob. i. d̄ iū
ri. l. dñ; sed dicit ibi. qz vānū nō ve
nit per actionē iniuriarū ibi. Itē op
ponit. §. de ordi. iu. l. fi. de appel. l. i.
Ad le. iul. dvi. si q̄s. dic ibi r̄ s. d̄ fal.
l. damas. Querit circa hāc. l. ibi cū
dicit siue prius: an simul p̄rit itētari
Dic. q̄ non: vt hic no. in p̄nti in. d. l.
damus. rno. in spe. de furtis. [Itē
querit an hec lex obtineat i puatis
criminibus: Dic. q̄ sic scd; glo. Jo.
r docto. q̄uis pla. h̄. vt hic plene nō.

Item querit an obtineat vbi re^o
fuit absolutus: Glo. determinat q̄ sic
vt hic nota. r. lex morte. §. ad le. ac
quili. Cui ob. ff. de exceptio. rei iud.
l. fundi. r. l. fundū. d̄ aqua quotidi. r
estina. l. fin. ad turpili. l. aut facta. §.
rry. §. d̄ fal. si docueris h; doc. p̄ro
ppter qd̄ dicas h; eosq̄ aut fuit abso
lutus qz nihil p̄bat r̄ tūc obtinet hec
lex. Aut qz pronūciatū sit crimē nō
pmisisse: tūc nō. imo ob. exceptio rei
iudicate: ar. ff. de in iu. l. si duo p̄roni
§. idem iul. r. l. si duobus. §. si colon?
Et hanc opi. sequitur dy. ff. de ope.

no. nunci. l. r̄ in prouinciali i magna
distinctiōe Et ppter hoc nō possūt
simul intētari qz possibile eēt q̄ snia
lata i vna/obstaret exceptio rei iudi
cate in alta: iuxta. l. fundi. In dubio
aut̄ pnūciatū v̄i super facto: si nō
apparet aliud ex snia vel ex actis: ff.
de iufiu. l. fi. Alij p̄tra. ff. d̄ pdi. ide
bi. l. iul. Sed quid si pdemnatu sol
uerit: Dic idem. Sed secus est; si sa
tisfecisset volūtariē. §. de cri. stelli. l. i
§. ne tu. vel cura. vectri. pdu. l. i. Et d̄
hoc per Anno. extra d̄ purga. cano.
c. penl. Sed quid si cū actuz eēt cri
mināl̄ iudex i pecunia pdēnauit: iux
ta illud quod scripsi. supra de infā. l.
r̄ si seuerior: Dic idē p̄ hanc. l. r̄ hec
obtinēt in publicis criminib; nedū
si abvnoz eodē civilis intentet: imo
si a diuersis. ff. d̄ adul. l. denunciaste
§. querit. Et p̄t vtraqz cā agi coraz
eodē iudice. §. de accu. l. si accusato
ribus: r̄ no. supra ad le. acquili. l. ex
morte. An aut̄ eisdē ex actis p̄bet?
Dic supra ad le. iuli. d̄ vi. l. si quis ad
se. Quid si in prima cā fuit dlatū iu
ramentū r̄ re iurauit: r̄ fuit absolu
tus: Dicit. v. l. si duo §. iul. supra d̄
accu. q̄ de crimie. Item hec obtinēt
vbi agv̄ia ordinaria. sec° si extra oī
dinaria. ff. d̄ furtis interdū. §. q̄ furē
[Si civiliter] id est pecuniariter.

[Nichilominus] ff. de dolo. l. si quis
affirmauerit. [Criminaliter] supra
ad le. iul. viscelli [Et plura alia sūt]
vide i ti. de puua. delict. r̄ d̄ publicis
iudicijs.

**De crimine expi
late hereditatis**

Expilate [Commu
nis] i. p p
te. Arche] i ablato [Co
heredi] jatra quē vis age
re [p̄rofitearis] de volūtate sua: r̄
qz vti iure suo. ff. pro sol. l. meritos
supra famil. hercili. l. aduer sus. [Rō
nem] q̄ tu possides aliquid de reb;

vide late
an civilis
tollat cri
minalem

De cri. stellionatus. fo. cclxxix.

exhibitis coram iudice. [Directi] q[ui] s[un]t
fio] id est rei vendicatio: vel fami.
hercis.

Si aut tui [Experiri]
cū hereditas
nō a patre s[ed] ab auo defera[re] s[ed] glo.

Expilate quidem
hereditatis.

[Non phiberis] dū tñ non esset he-
reditas vxoris matris eius. l. p[er].

Aduersus [Atq[ue] diui-
ne] ff. de ritu
nupt. l. i. [Intēdere] supra d[icitur] furt. l.
quis [Proculdubio] supra d[icitur] rei v[er]e
di. l. certum.

Obtentu [Cognitiōe]
crimis expila-
te hereditatis em glosā. [Non opor-
tet] ff. de fideicommiss. l. i. l. fideicom-
missaria in princi.

Expilate [Deficientis] furti
vel personales. n[on]
reales bene competūt. ff. e. l. diuus.
[Non est ambigu iuris] ex hac. l. di-
cit pla. q[ui] in hoc crimine nō dat actio
civilis. Et est speciale hic: em glosā.
Doctores dicunt variacionez ciu-
lem. ff. de priua. delict. l. fina.

**De hi bonorum ra-
ptorum.**

[Nota q[ui] q[ui]s titulus sit in] crea-
ta. nihilomin[us] vi bono. rap. est sem p[er]
ciuilis. vt hic no. Glo. tñ tenet s[ed] ff.
de pu. delict. l. fi. s[ed] hec vertor[ur] em
voc. ff. de publi. iudi. l. infamem.

bonorū [Po-
rius]]
insti. e. s. penf. [Abouē-
tiag] ff. de s[er]b. signifi.
l. momentum.

Si res [In q[ui]druplū] ff. e.
l. ij. s. fi. q[ui]q[ue] i. du-
plū. z vide insti. e. z. ff. e. l. iij.

Res obligatas [Hō am-
bigitur]
vic. s. ad. l. iuli. de vi. l. iij. possessionē

De his que [Domino]
ff. d[icitur] noxa. l.
in delictis. [Judicē]. ff. e. l. ij. s. hac
actiōe supra de noxa. l. si seruus.

Sine negotiorū
Ratificando contra nouercam que
rem tuam rapuit vel vendidit supra-
de rei ven. l. mater. vic vt ibi.

De crimine stellioat[ur]

Dicif a stellioe aiali / s[ed] glo. ff. e.
l. i. s. i. Et q[ui] sit pena. vic. e. l. s. fii. an
autem infamet: Dic. ff. d[icitur] his qui no.
infra. l. quid ergo. s. fina. de publi. lu-
di. l. infamem. ff. e. l. ij. que vident cō-
trarie. Et habet locum vbi cūq[ue] pōt
agi de dolo ciuilit[er]. ff. de dolo. si q[ui]s
affirmauerit. ff. e. l. iij.

Crimen
stellioat[ur]

Probū [Pi-
gnoras]]
se] sciēt[er] z p[er] magno de-
bito. ff. de pigno. ac. l. si
quis in pignore / em glo.
Et ideo non videt[ur] hec lex habere lo-
cum vbi pignus est sufficiēs oib[us]. v[er]o
si forte obligauit res gñaliter. s. de
seruo pign. da. ma. l. si creditoribus.
Sed ob. hec lex q[ui] dicit oib[us]. z tñ al-
teri? nō interest si alteri sit satisfactū.
Sed subaudi hic s[ed] glo. omnib[us] vel
alteri. Itēz nota hic q[ui] penitētia ad-
mittit. s. ne tuto. v[er]o cura. l. i. Dic ibi
s. de epif. z cleri. l. si quis non dicam.

Obligat[ur]
eadē rez
pluribus

Si pater [Transulisti]
supra de dona.
sive emancipatis. [Iniuria] immo
de iure.

Stellioatus [Inē cri-
mina pu-
blica] nec inter priuata specialia. ff.
e. l. prima. Et sic non datur nisi ei cu-
ius interest:

Ignorantia [Anterio-
rē psonā]
dic supra de fals. l. si creditor.
[Sententiam]. ff. e. l. ij. s. fi.

De iniurijs.
W iij.

Vi bono
rū raptu
rū an sit
crialis.

Et seruis Actio ue vel passiuē institu. e. §. l. i. p. [Alienus iniuriarum]

Quid si fiat libero qui mercede huius. Quidā dicit si posse agere dñm. nisi fieret in et pñtia. ff. e. l. itē apud §. si qd. S3 Ja. de ra. cōtra. si iniuriē exequēdo officiū dñi sui. ff. de offi. ei⁹ cui mā. est iuris. l. i. z. l. si pretor. §. ad le. iul. ma. l. qd quis Et idē si fiat vasallo vel hōi meo in mei iniuriā: vt no. in specu. e. ver. qd si sit. Secus si oīno extraneo. vt no. Innoc. extra de sen. excō. c. cū pñtīngat. Sed si nō fiat i mei odiū tūc nō ago actiōe iniuriarū: sed. possum agere interdicto vti possi. vel vii vi. vel forte. l. iul. de vi. vt plene no. Innoc. extra de appella. c. delictis. z. iunge supra. vbi cause fiska. l. cum aliquis. extra d. priuileg. q̄to p̄ Innoc. Epi scopus autem agit si clericus vulneretur etiam volēs: extra de sen. excō. c. cū pñtīngat. ff. e. l. i. §. vsq̄ adeo. Et idem de seruitute regio: si volēs vulneretur. vel de eo qui est in saluagar dia. ff. ad le. iul. de vi publi. l. qui cetur. §. si. Ad le. cor. d. sica. l. lege. §. plane. Et idem si tenetur in carcere volens. extra de pe. c. ij. i. cle. z. ibi nōf.

Iniuriarum [Dupli- ci] imo triplici. ff. e. l. i. §. si. insti. §. e. patif. S3 hic p̄vna ponit illa q̄ p̄fi z filie qui p̄f vtrāq̄ exercet. ff. e. l. patri / fm glo. Quid si fiat filio emancipato? Glosa. vult dicere q̄ p̄f possit agere. inst. e. §. patif. Doc. p̄. ff. e. sed s̄vni⁹ §. filio. ff. e. l. i. in fin.

Sinōes [Iniciator] falsus nunciator puniē infra de calū. n̄f. vsus. verus non ff. e. l. euz qui. Sed an teneatur actio ne iniuriarum in casu huius. l. si nunciator falsus esset: Non videt per di etiam. l. eum qui. z per hanc. l. Quod verum est fm dy. vbi est eius viciuz qui imponit: sed si sine vicio defect⁹ obijceretur. vt quis vocat leprosus;

vel spurius tunc tenet. Et pro hoc i aut. qui. mo. na. effi. sui. §. i. z ibi no. coll. vij. Itēz dicit p̄e. de bel. pti. q̄ in his quibus non interest reipublice fieri notum. nihilomin⁹ tenetur. Et hoc nisi i iudicio fieret. qz tūc iuris executio. z c. ff. e. l. iniuratur. Et per hoc si voces leprosum eum qui p̄ tali declaratus fuerat: teneris. si vero vt declaratur et repellatur: nou te neris / fm eum.

Atrocē Institu. e. §. atrocem. [Ornamēta] Secus si non deferret habitum. ff. loca. l. si quis igno rans. Et hoc nisi sciret eum tales qz tunc volus preponderat: vt. l. item si obstetrix. §. fina. Et ira restringe qd no. Inno. extra de elec. transmissaz. ff. e. l. item apud §. si quis virgines. Et vide extra de sen. excōm. c. si vero ij. Et nota q̄ iuria estimatur ex persona offensi. de pe. c. i. in cle. p̄. nec su per hoc. An autem persone ecclesiastice possunt petere vindictaz? Vide extra. e. c. in nostra.

Si nō cōiucij Oppo nit qz ei qui dicit zc. Solutio ex qualitate facti vel dicti presumitur q̄ aīo iniurioso. §. ad. l. corne. de sica. l. ij. vnde dic q̄ vbi dictū vel factum est de se i iuriosum. tunc presumitur q̄ aīo iuriandi. nec oportet i libello ponere q̄ aīo iniuriandi / nec in processu pbare Sed alij incumbet q̄ non aīo iuriandi / vt quis forte probat vt per iocus vel q̄ erat persona in qua non presu mitur iniuria / vt si forte magister cō uiciet discipulum castigādo / v̄ amicus / vel iocus solatiando. secus si a contumelijs inceperet. ff. ad. l. acq̄. sed si quēcumq̄ §. magistrum. ff. e. l. iniuriarum. §. i. Secus si factum nō sit de se iniuriosus. qz tūc oportet ponere z pbare q̄ aīo iniuriandi: vt si cui dicat q̄ est bonus cleric⁹: p̄ talia em̄ p̄ba p̄onica cōmittit iniuria. §. de postu. l. quisquis. cū dicit subdole vt ex qualitate / et ex personis. zc. vt

Dices aut teri veris opprobri um.

ca

Nota.

Quis te neas pro bare aīo iuriandi.

ca

An pro subditis agat dñs actiōe in iniuriarū.

Si cui⁹ regi⁹ vol exis i saluagar: dia volēs vulneret

Si fit in iuria e: mācipato.

ca

Si quis impera. maledixit. l. i. Itz
 opponit. ff. de reg. iu. quicquid calo
 re. ff. de viuo. l. diuortii. Glo. dicit
 qd hic spale vel ibi no fuit pfeueran
 tia. ff. de pe. aut fctā. §. ea. Suppōit
 ergo qd si non perfeuerauit: non tene
 tur. Quod vt iniquū. Nam si dedit
 alapam: cur non tenebit. ff. e. l. illud
 Quare dicit qd ibi in illis que sine de
 trimento partis possunt reuocari. §.
 ti. l. i. Itē oppōit qd hec actio qñq;
 descendit ex. l. corne. z sic vt ppetua.
 ff. e. l. lex cornelia. z. l. constitutio
 nis. §. i. Dic qd hec actio est pretoria
 nisi in tribus casib⁹. Et dicit qd pretoria:
 anno continuo tollitur: vt. l. no.
 nisi in casu. ff. qd me. ca. l. si cuz ex
 ceptione. §. i. vbi est utilis. Ja. vero de
 ra. dicit ipsam sempertilē. Sed in
 illis tribus casibus quibus est ciuili
 s: de quibus insti. e. §. s. z lex: dicit
 Bar. qd est perpetua. Et hanc doc.
 Ja. vero dicit eam annalem. Cuius
 opiuo nō approbatur. Et §. an de
 bet estimari iniuria i libello. Glo
 dicit qd sic in pretoria actione: s; nō
 in ciuili vt no. ff. e. l. iuriar. S; Ja.
 vera. z ppe. contra. qd semp; dz estia
 re. S; iudex nihilominus taxare p̄t
 vt. ff. e. constitutionibus. §. si. S; an
 debeat estimari in libello iuriarū km
 lucrū Jaco. de ra. et ppe. dicit qd nō
 sed deby estimari habita rōne dāni/
 non lucrī. Dicendo malē tñ amississe
 de meo Et sic intelligūt. v. l. p̄stituto
 nibus. §. i. et. l. iuriarū estimatio. Et
 dicit qd iuriarū dz specificari. nec suffi
 ceret dicere percussus: nisi diceret in
 capite/ vel i quo loco. ff. e. pretor/ h; z
 eos. Quid si i pluribus locis fuit si
 mul percussus? Doc. dicunt qd omis
 possunt sub vna estimatiōe peti: vt
 l. pretor. §. si mihi. Vel sub diuersis.
 ff. fami. l. hercis. l. metus. vide. §. de
 modo mulctandi. l. si. §. id quoq; S; z
 quid si probatur iniuria s; nō circū
 stantier Ja. dicit stari iuramento ac
 toris supra vnde vi. si quando. ff. qd
 vi aut clam. l. semper. §. hoc interd
 ctum. Item iudex in taxatiōe facit

partem iurare: vt no. in. v. l. iuriarū
 estimatio Et si sit nō soluēdo: mutet
 pecuniariarū incorporalem. ff. e. si qd
 iniuriā. Et dicit supra modo mulc.
 l. si. Veritatem quādo agitur ciuili
 liter: non debet ad hoc concludi / se
 cundum docto.

An sit p
petua.

quadr for
mes peti
no i acti
ne iniuri
arum.

Cuz nec [Iniuriarū] atro
 ce. ff. e. l. pretor.
 §. preterea. [Iniuriarū] Jctiaz leuib⁹
 secundum glo.

Iniuria [Querelā] nisi i
 casu. §. ti. i. Et ē
 pena. ff. e. l. qui iniuriarū.

Dominus [P̄o atro
 ci] p̄simpli
 ci non agit. nisi esset facta in eius su
 gillationem. insti. e. §. seruus vide. §.
 e. l. i. [Quas damni] Opponitur. ff.
 e. l. itez apud. §. si qd seruo. ad. l. aq. l.
 sed si quēcunq; §. iniuriā. S; dicit qd
 dānū venit i actōe iuriarū. nō vt dā
 nū: sed vt cōtumelia: hoc est. qd; ptu
 melis plus estimatur ppter damni
 Et hanc Inno. extra. e. in rubrica p
 quo. ff. de actio. z obli. l. qui seruum.
 ppe. dicit qd semp; dānū venit p actio
 nē. l. acqul Et ideo qñ dicit hic quā
 subaudi actionē. l. acqul.

Dānū an
venit i ac
tiōe iniu
riarum.

Qui liberos [Lōue
 niri] ff. e
 l. si qd ex libertate.

Si quidē [Senodorus]
 qui erat actor
 [Recessit] id est in causa non proces
 sit [Perfeueret] probādo illam esse
 ancillam. [Demum] non ante supra
 de tiber. caus. l. si tibi. ante tamen po
 test fieri contestatio. vt ibi. [Louue
 nit.] Quid in alia actione ciuili
 an qui succumbit tenetur actione in
 iuriarū. Glo. mouet. ff. ad turpil. si
 quis repetere. §. finali Et videtur te
 nere qd sic. Et idem Ja. ibi per. l. ff. e.
 l. iniuriarum. §. si quis per iniuriam
 z. l. si creditor. de v. e. i. §. si oēs.
 Quod potest obtinere in his actiōi
 bus p quas possit grauari: fama vt
 ledi: vt hic. Glo. tamen videtur velle
 Ad iij.

Succum
bēs i cui
li an tene
tur iuri
arum.

Libet Nonus

¶ In qualibet causa civili calumnia puniatur criminaliter: p. l. ff. ad turpil. l. et i. priuatis vt no. s. de li. cau. l. si tibi.

[S] **Si quādo** ^[Iniuriar] ^{secus in alio crimē. s. s. accu. tūc puenit} **[Actio]** id est accusatio. **[Cōnumerāt]** vt. s. c. iniuriar. **[Superstitib]** Nota q alias non gaudent priuilegio personalit. **[Alia]** ff. de priua. delict. l. fi. **[per procuratorē]** vide. s. de sen. l. i. **[Vendicare]** si agat criminaliter vt. s. s. accu. l. reos si agat civiliter secus vt. ff. e. l. non solū. s. agere. z. l. sed si vni⁹. s. procuratorē.

De famosis libellis

[S] **quis** ^[Famosum] ^{bellum} ff. e. l. cornelia. s. si quis librum. **[Capitali]** si accusatus vel diffamatus erat sic puniendus. ff. de priua. delict. l. fi. supra vbi ca. fis. l. vniuersi. **[Edicat]** accusando. supra de iniurijs/ si non es.

De abigeis.

[Q]ue sit pena dic ff. eo. l. i. s. pe. z dic abigeus qui. x. oues/porcos. iij. equū vel bouē vñ de pascuis vel de stabulo abegit. ff. e. oues. in aut. de nup. s. minores/ colla. iij. **[Et est speciale q]** pponitur sine inscriptōe: vt J. l. i. vel tibi cum agitur civiliter: s. glo. quod non est verum qz tex. dicit accusatio.

De nū rūpendis

[S] **quis** ^{[Nulli va-} ^{da]} ^{idē in} alijs s. s. l. ou. qd ē verū si sit eadē rō videlicet si ex hoc imineat periculū patrie. s. voc. **[Uirpauerit]** id ē atēptauerit. **[Et pfortib]** supra de epis. z cleri. l. raptōres. s. penas.

De his q latrões vel alitis criminib⁹ reos occultant.

[C]elando/ vel receptant publice. extra de homici. pro humani. li. vi. z ibi notatur.

[A] **Os qui** ^{[Bena. ff. e. l. i. de in-} ^{cc. l. iij. s. nō tm. s. ad. l. tūli. s. vi. l. crimē. nisi eēt affinis. ff. e. l. fi. s. ob. s. de rap. vir gi. l. i. s. penas. ff. de abī. l. fi. Sed ibi speciale ppter exaggerationē pene q malefactori i ponitur. **[Et facit i seu dis de pa. tura. fir. s. receptatoribus et pa. te. s. n̄ clericus.**}

[S] **quis** ^[Eos offerāt] ^{cū an possit} ^{requirū p} ^{execu-} ^{tozem. als autez v̄ q non possint ca-} ^{pere propria auctoritate. nisi in casi-} ^{bus quos dixi supra de exhi. re. l. fi.} ^{et nisi in flagranti crimine supra de} ^{rap. vir. l. i. ff. de fur. l. interdus. s. q} ^{furem. que in frau. cre. l. ait p̄or. s. si} ^{debitorem. si tñ sic ceperint et pecu-} ^{niabimitterēt v̄ parte furti recepta} ^{grauissimē puniunt. ff. e. l. i. Sed an} ^{iudex p̄t dare licentiam capiendi} ^{malefactores viuos vel mortuos.} ^{Ad v̄. vt. ff. de pe. l. aut damnū. s. p} ^{inde. cū absens non possit damnari.} ^{ff. de pe. absentem. Sed tñ destinati} ^{ad aliquem capiendū: nō deliquunt} ^{si percutiant resistentem: ar. huius. l.} ^{supra ad le. iulī. s. vi. l. qm̄. dixi supra} ^{de his qui ad eccle. confu. l. iij. Nota} ^{tamē. l. v̄ innuere ifra. ver. ip̄i quo-} ^{qz: q dñs possessionis possit capere/} ^{p̄ pria auctoritate. Ad v̄ verius.} ^{Item nota q subiecti debēt iuuare} ^{iudicem in captione latronū vt hic} ^{cum dicit civile adminiculuz. Et v̄} ^{notari. ff. de regu. iuris. l. non videf.} ^{s. ad hec. si de feu. controuer. fue. in} ^{terdo. z ag. vas. s. licet. Et vide su-} ^{p̄a. de offic. mili. tu. l. i. [B. civili].} ^{id est executore. [Buxilia] id est}

an possit capimale factores aucte p̄ pua.

[Nota bñ] an iudex p̄t dare licētā capiendi malefactorē viuum v̄ mortuū

[Buxilia] id est

Abige⁹ qd dicat.

ere cutoze r gētes ciuitatis. [Admi
niculū] executorē r ciuitatis

Derequirendis reis.

Cum absentia ^{[Gra} ^{uia] q̄} penam capitale ingerūt secus si relegationis. ita et cum absens possit damnari: scdm gl. ¶ Sy quid si lis non erat contestata in casu relegationis r. f. r ita nō pōt absens damnari ¶ Vel si in grauib⁹ erat p̄testata r prope in ias? ¶ Ut q̄ p̄mo sit locus annotationi. i secundo non dic ergo q̄ vbi absens in criminib⁹ non potest p̄demnari: fit annotatio alias non. Et hoc dic plene supra d̄ accu. absentes. Et h̄ic dicit ideo graua: q̄ frequentius in illis fit annotatio q̄ in alijs ¶ Et iō nō v̄ q̄ is titulus locū habeat vbi p̄cedit per viā inquisitionis: cū absens possit vānari vt dixi in. l. absentem. ¶ Ia. vero dicit q̄ hic dicit graua. videlicet talia q̄ si presens esset perderet bona s̄dā naretur. als dicit nō eē locū huic titulo. ¶ Et scdm hoc ista materia multum restringeret. maxime hodie per aut. bona vānator. Quod nō videt verū vt ibi notabo [Sed annotari] id est i nota seu i inuētario ponit ¶ Ut requiraf. i. vt citef. Laue in q̄ p̄mo debz citari ter domi. deinde bōa annotaf. r ipis annotatis citabitur adhuc ter / scd̄z doc. Et nota. ff. e. l. i. §. p̄sides. Et in specu. d̄ accusato. §. sequit̄ videre. dic ibi [Purgādi] p̄sumit̄ p̄tra eū p̄pter fugā: s̄ nō tantū q̄ ex eo debeat damnari: imo nullo pbante absoluit / scdm glosaz simile supra de fal. l. vbi. Secūdu ¶ Ia. tenet se purgare per iuramētū. Et forte d̄ iur canonico vera purgatione quasi diffamatus r suspectus propter fugā. ff. d̄ suspec. tuto. l. ipu beribus. §. fi. de li. cau. l. q̄ diximus supra vt omnes tam ciui. q̄ mili. l. i. Et forte potest supponi questionib⁹ vel ei indici duellum vt no. in spe. d.

§. ver. quid si ¶ Et vide. f. l. proxima. [Annum] ja tpe annotationis h̄z gl. Et a tpe vltime citatiōis facit post annotationem: vt no. ff. e. l. i. §. p̄ses Sic intellige. ff. e. l. annus. [Purga uerit] r sic v̄ q̄ non recipiat ate. ff. e. l. fi. Et hanc Jaco. de ra. Sed gl. d̄ dicit in. d. l. fina. quod statī recupe rat cū cautōe ¶ Et cū hic dicit purga uerit: subaudē contumaciā [Signat̄as] itegf. ff. e. l. fina. Et forte dedu centur sumptus facti i prosequēdo ¶ de decu. si ad magistratū r. l. circē sum. l. r. p̄tra. ff. ex qui. cau. in poss. ea. l. ij. in fi. Debet tñ satisfare vt. ff. e. l. i. §. penul. [Transmittit] ff. e. l. i. §. si. nisi esset tale crimē q̄ morte nō extingueret: vt hic notaf. Sed quid si accusatus nō h̄z bona? Dic q̄ nihilo minus ponat in bāno vt sic graue tur p̄pter p̄tumaciā vt in spe. d̄ s. §. sed q̄d si pauper sit. ¶ Itēz hęc annotatio non v̄ habere locum de iure canonico cuz sit alius modus procedēdi vt scripsi in. l. absentem. s̄ non est ridiculū plures modos procedēdi p̄currere et vnū eligere supra de sepul. vio. l. quotiens. Sed vbi proceditur per viam inquisitionis: nō est locus huic titulo de iure canonico: vt dixi.

Quicūq̄ ^{[Seuerior] q̄ si si} ^{[fugisset] Innocē} ^{[tiam suā] ff. e. l. i. r. ij.} ^{[Et nota q̄ q̄n} ^{[banniti veniūt nō debēt morti tra} ^{[di. sed audiunt vt hic. ff. e. annus] Et} ^{[patet. ff. de custo. reo. l. diuus. Bo} ^{[na tamen penes fiscum remanent vt} ^{[hic. Et hoc nisi probet se ex cā iuxta} ^{[abfuisse: q̄ tunc deberet restitui i in} ^{[tegruz. fm Ia. r p̄e. ff. ex qui. cau.} ^{[maio. l. i. Itē hoc in bānitis p̄p̄ cō} ^{[tumaciā. secus si p̄ sentētiā: vt dixi:} ^{[supra. de heredi. isti. l. i.}

Bānitus
reuersus
an debe
at morti
tradi.

In pecuniarijs que non infamāt alias per edictum id est per citatiōnem infamatur quis de facto secundum glo. Et nota q̄ nō sunt ifames

anotatio q̄n fiat.

Propter fugā q̄d agat contra fugiē tē reū.

Nota.

Liber Nonus

ipso iure/secūm glo. Idem spe. d. ac-
cusa. §. sequit. ver. quiniūmo. Si tñ
veniat infra annū purgat infamiā/
secundūm glo.

De questionibus

Quid sit questio. ff. de iur. l.
idem apud. §. questionis ad fil. l. i. §.
questionem. Et dic a questionib⁹ nō
debere incipi. §. e. l. milites. Sed ita
demū: si precedant iudicia r nō pos-
sit alias probari. ff. e. l. i. et. l. vnius.
§. in ea cā. §. e. quotiens. Sed q̄ iudi-
cia: Dic committi arbitrio iudicis.
ff. e. l. fi. Nec forte sufficeret fama so-
la nisi eēt alia iudicia. ff. de excu. tu-
to. l. ij. cum notatis. nec dictum vnt⁹
testis. ff. e. l. marit⁹. Vel dic cōtrayt
ibi nota. si alias sit bone fame ille q̄
deponit. Sz an confessio facta i tor-
mentis faciat plenaz fidem: Dic. §.
de cōf. l. i. sup verbo sponte Et dic
q̄ opz per seuerare extra presentiaz
tormentozus alias presumit i tor-
mentis p̄feri. si tamē perseueraue-
rit ab iūtor post p̄tradicat nō min⁹
valet confessio. §. de pe. qui sniam. ff.
de incē. rui. naufra. l. i. §. si incēdio.
Itē credo q̄ ita demuz valet p̄fessio
extorta per tormenta si questio fuit
licita. alias non. d. l. maritus. Et dic
plenius extra de re iudicata. c. cū in-
ter vos r in nouella super antiquis.
Item dic q̄ nō potest questio repeti
nisi noua iudicia superueniāt. ff. e. l.
repeti. et. l. vnius. §. in aut. vt iud. si
ne quoquo suffra. §. fi. colla. ij. Et p̄-
cedit ad questionē nedū in via iq̄-
sitionis: imo in via accusatōis. ff. e.
l. de minore. §. tormētra.

Questionē [Ad-
terij] §. ad le. iuli. d. adul. l. iij
[Cesus] ff. ad le. iul. de
vi. l. i. [Maletaris] Itē fallit. §. d. si
ca. l. fi. ff. e. extraneo. §. q̄ cōgruit. ff.
ad fil. l. et si p̄cussor. §. i. Et facit ad
regulaz. ff. e. vnius. §. seruus. r. l. i. §.

item seruus. De libertis dic. e. l. §. h
nec libertus. [Principis] §. ad le. tu-
li. malet. l. fin. [P̄scriptionis] q̄n
possit iudicari per alias probatōes
[Manifestus est] hoc fallit. §. e. iter-
rogari. et. l. quotiēs. r. l. seq. §. de ser-
uis fugiti. l. quicunq;. q̄ loquuntur/
vbi est dubium. Et hoc casu intelli-
gitur. ff. e. l. diuus.

Insolitū est [tutores] ff. de furit
l. interdū. §. qui tutelam [Abatrem]
Nota priuilegiuz inferioris trāffer-
ri ad superiorem. §. de priuile. scola-
ri. l. iij. libzo. xij.

Cū cognitionalit̄
[Argumenta] alias nō. ff. e. l. i. in fi.
[Extrixit] id est dicitur extrixisse sic
ff. de p̄trahen. emp. l. in emptione in
prin.

Sicuti [Facile] ff. e. l. i. §.
cū quis latrones. [Indiscre-
te] ff. e. l. de
minore. ad fil. l. i. §. sed in co. ff. e. sta-
tu. liber.

Pridem [Dic supra. l. i.]
Seruos [Offerete] §. d. testi
§. l. seruos [Abest]
a iure qz ius non vult hoc.

Milites [Quid de militi
b⁹ nfi tēporis] Dic supra de iuris. r fac. igno. l. i.
Quid de militibus celestis militie
Dic sec⁹ extra deposit. c. i. et ibi no.
Quid de doctoribus legū: Dic nō
torqueri cū sint indignitate supra
deve. tu. enu. l. ij. §. legislatores. Ad-
lites non sunt vt. §. nego. ne mili. l. i.
l. xij. r ibi notaf. Itē quid de patro-
nis causarum: Forte idem vt supra
d. aduoca. diuer. iudi. l. fori. supra d.
mathe. l. r si exempta [P̄lebeioz]. §.
de pe. l. honor. [Et si nō emerit] sed
causarie. ff. de his qui notā. infra. l. ij
§. ignominia [Et i filijs. §. d. pe. l. ho-
nor] Sumere [nisi i casu. ff. ad fil. l. i.
pus] Probabilibus §. ff. e. l. i. prin.

Milites
nō torq̄n-
tur docto-
res vt pa-
troni.

Qñ dbe
at fieri q̄
stio vltē
rari.

Confessio
facta i tor-
mentis.

Q

[Conditio pateretur] considerando an sint in dignitate vel non.

Super statu [Ingenuitat] ff. e. de minore. §. plurimā. z. §. fi. z. l. extraneo. §. de questione. z. l. vni⁹. §. iudex. [He alieni] vbi agit d partu supposito.

Cum testamentū [Permissum est] propter dubius. ff. e. l. hereditarij. §. e. l. hoc quidem.

Diuo marco [Perfectissimo] id est illoz qui sūt in dignitate. §. de mathe. l. z si exēpta. [Ponepotes] z eoz liberos. ff. de pe. l. moris. §. liberos. [Aspit] nunc em̄ nō porrigitur ex persona filij: sed ex psona aui. ff. de sena. emancipatus. de iterdic. z rele. l. ij. dū tamē nascatur in vita aui. ff. vnde cog. l. i. §. si quis.

Macula patris an nocet filio [Ite] macula patris nō nocet nativ. ante. §. de libertis. z eo. libe. l. ij. z. d. l. emancipatū. §. m̄ doc. z facit. ff. de admi. tuto. l. sed z milites §. qui nimirū de bo. libe. l. querit. Et facit qz filij damnatorū non debeāt reputari nobiles. Ar. cōtra. ff. ad trebell. quā proinde. de bo. libe. l. si necey. §. si de portatus [In decurionib⁹] etiā nostri temporis. ff. quod cuiusqz vni. l. nulli. de verbo. signi. l. pupillus. §. decuriones.

Quotiens [De dominio] secus si petitione hereditatis ageret. ff. e. ex libero. §. fi. [Adācipio] §. de re iud. l. cum semper. In causa liberali: dic vt supra de libe. cau. l. ea.

Hoc quod [Placet] ff. e. hereditarij et l. de miore. z. l. extraneo. §. de q̄stioe. [Commune esse] opponitur. infra l. fina. Sed illa hāc corrigit. §. m̄ glo. fam. [Interrogari] vel non pro cōmuni negotio. ff. communi diui. l. de cōmuni. z vide. ff. e. constitutione.

Servos [Constat]. ff. e. vni⁹. §. seru⁹. z. l.

etiam. z. l. extraneo. §. pe. infra de se. pas. frustra. z facit i feudis de vasal. qui contra cōst. lo. c. i. z vide i spec. de feu. ver. xxvij. z. xxvij.

Interrogari [Posse] etiā nō pcedentibus iudicijs. ff. de probati. l. cum probatio. §. m̄ glo.

Decuriones [Fidiculer] gen⁹ tormēti est. [Constitutū] §. de decurioni. l. oēs. lib. x. §. e. diuo. §. fi. [Reos] §. ad le. iuli. ma. l. nullus. Itē fallit supra de falsa. l. si quis decurto. §. mathe. l. z si exēpta. §. de decurio. l. q̄ libet libro decimo.

Nihil [Hōd patief]. ff. de d̄ curio. l. fi. de exec. mu. l. eā. §. de pri. sacroscri. l. prios. Ar. contra. ff. de iure imu. l. semper. §. negociatio. sed distingue.

De tormētis [Anterior] §. e. hoc qd. ff. e. ex libero. p̄ hic corriguntur. vt no. ff. e. de minore. §. si n̄.

De abolitionibus [Dic qz] qñqz est absolutio legitia q̄ fit p. l. §. si reus vel accu. mor. fu. ff. de accu. l. libelloz. §. fi. Qñqz publica q̄ fit p̄ principē. ff. e. aut priuatus §. triginta. Quādoqz est priuata. §. l. prima. que fit per iudicem.

Reles [Abolitōez] a se datā. §. l. p̄xia [Porrecta] vt abolitio impetrata aboleretur.

Abolitio [Acōpetēti iudice] ff. ad turpil. l. i. §. abolitio. Sz abolitio absolutōis petif a p̄ncipe. §. l. i. [Calorē] ff. de re. iu. quequid calorē. ij. q. iij. §. notanduz. zc. si quis tratus. Ad est verum nisi perseuerauerit. supra de iniuri. si non conuicij. Ar. contra. ff. ad turpil. l. i. §. querit [Exp̄lanās] distincto vt infra. l. p̄xima. [Dm̄nimo] do etiā per pecuniā. seruata v̄i stinctioe. infra. l. p̄ ma. §. m̄ gl. z doc.

ds

Triplex abolitio

Calor an excusat

Libet Nonus.

Fallaciter ^{Id est calu-}
 lum. fallaciter. [Instituerit] qd plu-
 mitur si habuerit iustam camyeniē-
 di ad crimen. infra de calum. l. in. r. l.
 ij. dic. ibi. [Accusatori] etiā post in-
 scriptionē. ante pōt qñcūq; extra. e.
 licet infra ad turpil. l. i. [Testimonij]
 Nota testē posse torqueri: quod vez
 est si dicat se interfuisse facto r vacil-
 let. ff. de questionibus: vni. S. testes
 et. l. ex libero: r. l. de minore. supra d
 epif. r. de. aut. p̄sbiteri. [Oppugna-
 ta] ff. ad le. iul. l. iij. r. iij. [Desertis]
 supra de testa. milit. l. ex militari.

sic infamis nō pōt amplius infama: Infamit
 ri. ff. de iniuri. l. idem. apud. S. q̄ ait. itez iusa
 Sed contra. ff. de ritu nupt. a. l. palā matur.
 S. que in. S3 dic q̄ hic nō negat qñ
 possit infamari amplius. Et similie Nota
 excommunicatus excomunicari: vt
 plene no. glo. extra de iudi. c. ita quo
 rundam. Et iūge supra de abolitio:
 ni. l. i. [Patia] facit q̄ si secus com-
 mittat crimē propter qd debeat ocu-
 lus effodi: q̄ debeat pena mutari. ff.
 de contrahen. emp. l. in emptione. S.
 fi. [Abolitionē] supra ti. ij. l. fi.

Testi p̄
 torqueri.

Si ceco
 v3 effodi
 oculi? p̄
 pter cri-
 men.

De gñali oblatione

Di potentat⁹
 [Ex forma solita] ppter
 honores p̄ncipis. v1 alie
 as gñaliter. ff. e. l. si inter
 ueniente. [Intra diem statutū] xxx.
 dies. ff. e. l. aut. S. xxx.

Cuz eo tēpore [Pre-
 ptio] ff. de legi. cum lex.

Indulgētia ^{Secus in}
 restitutio-
 ne. ff. de sen. pas. l. cum debitor.

Vt itra certum tē-
 pus criminalis que-
 sitio terminetur.

Quisquis <sup>[Detule-
 rit] dan-
 do libellū dic. ti. l. i. l. i.</sup>
 [Ultio die] scz biennij.
 secus si die assignata ad sniam audi-
 endam supra de adul. l. quis. [Par-
 te] cōtra. S. qui accusa. pos. l. q̄ crimē
 Dic. ti. l. i. l. i. [Infamia] facti scdm
 glosam. r vide infra ti. primo. l. i.

Nouerint <sup>[Dilatio-
 bus] ff. de fe-
 ri. l. in pecuniarijs. [Crimiales] infra
 l. fiñ. [Legib⁹] S. l. proxia. [Fame]</sup>

Crimiales <sup>[Lēsem⁹
 fallit. S. vt
 oēs tā ciui. q̄ crimina. r. c. Itē i aut.
 vt cleri. apud propi. epif. col. vi. Et
 videtur q̄ instantia non poterat ip̄o
 iure per id quod dicit absoluit supra
 de iudi. l. properandū. S. de illo. [Ab-
 solui] ab obseruatione iudicij. glo.</sup>

Ad senatusconsultū turpilianum.

Sdemū <sup>Dic q̄ aut
 accusator
 Accusator
 tor cōtus
 max vel
 desistēs
 vt punia-
 tur.</sup>
 est contumax: aut desistit.
 primo casu punitur extra
 ordinarie supra qui accu. possunt. l.
 qui de crimine. ff. de pe. l. absentē. S.
 in accusatorē. de effracto. li. i. S. expi-
 latores. Seco casu dic q̄ aut vult de-
 sistere ante inscriptionē. r potest sine
 metu calumnie. extra de accusa. licz
 supra de adul. sine metu. Tenetur tñ
 iniuriarum. ff. de iniuri. l. item apud
 S. si quis libello. Aut post. r tūc in-
 cidit in turpil. vt hic. nisi impetret
 abolitio. ff. e. l. fina. dum tamen con-
 currat que sunt i hac lege. Et ita no-
 tant doctores hic post Azo. S3 glo.
 dicit post Ihu. ff. de adul. l. miles. S. si
 focer. q̄ non incidit nisi post litē cō-
 testatam. que est huic contraria. Et
 illam sequitur specu. tit. de litis con-
 testa. S. vtrum. Sed Dynus r Ya. se-
 quūtur Azo. per. l. in senatus. S. qui
 post. r infra. ti. l. i. l. fina. Quas glosa

De calumniatoribus fo. cclxxxiii.

hic allegat. De iure vero canonico ex cōicaf / r reus absoluit in vtroq; casu predictorum xi. q. i. christianis iij. q. v. c. quisquis. Et hoc vbi desistit voluntate sua. si autem ppter la pū temporis. tunc aut fatalis: dicit vt supra. ti. i. per totuz aut alterius: tunc nō punitur tali. ff. e. querebat: sed pena turpill. vt. e. ti. l. s. accusati onem. Et hec distinctio vt melior q̄ illa. quam spe. ponit de accu. s. quāto Et adde extrade collu. dote. c. y. per Innocē. [Publici iudicij] in priua tione est locus turpill. sed punitur officio iudicis. ff. e. l. in priuatis. dic ibi [Desistit] ff. e. ab accusatione. s. animo. et. l. desitisse.

d. l. mulier. r vide. s. qui accu. pe. de crimine.

In executionib⁹.

[Animum] ff. e. ab accusatione. s. l. [Silentio] non biennali. s. ti. i. l. fi. r vide. ff. ad turpill. l. i.

De calūniatorib⁹

Calumnia.

Coherceri officio iudicis Quia pena. Dic. l. l. [Presente] yf absēte p cōtumaciā. ff. de pub. iudi. l. inter. [Desideras] officio iudicis. sed per viam accusationis sic. ff. ad turpill. l. i. s. i. km glo. Sed ibi alio mō soluit dic. l. iij.

Mater

Idē in patre. ff. d pub. iudi. l. fi. Et idem in filio. ff. e. l. calummie. Idē in tutore. s. qui accu. pos. vel non. l. ij. Idē in viro. s. de adul. l. i. r. l. q̄uis Alias autē obrinet regula q̄ qui nō pbat. re. s. de adul. l. i. ff. ad turpill. l. i. s. i. km glo. Specu. vero dicit q̄ iustum dolorez prosequitur vlt iustā causam habuit prosequēdi / vel alis est bone fame / vel semiplene probat q̄ non presumitur calumniari vt no. ti. de accusa. s. fina. ver. fin. r hosti en. in summa de casum. s. quando q̄s ver. iudex. r patet. ff. e. l. i. Et tamen incumbit onus probandi pmissa. vide extra d elec. c. i. li. vi. [In alijs] vbi de iniuria filij agity t̄ hic nota r scripti. s. qui accu. po. de crimine.

q̄ nō pbā tesa calū nia excus setur.

Nota.

[Habuisse] ff. ad sile. l. i. s. fi. [Volsū taria]. ff. fami. her. qui erat. de bo. li be. qui cum. s. penul.

Qui nō probasse.

[Non] damnetur jet sic videtur q̄ si ex officio damnetur ex officio q̄ sit infamis a iudicis contrario sensu. s. si tu. non ges. l. i. d suspes. tuto. l. fina. Item dic q̄ nihlominus potest accusari: vt. s. l. i. scri pti. Glo. tamen dicit supra d li. cau.

Si pro eo

[spōdisti] si certā pmissi st. alioqui arbitrarie. ff. de custo. re orū. l. si q̄s reū. s. de fideiuss. si barsa torē. Ad idē i civili: vt nota. ff. si q̄s cau. l. iij. s. finali.

Quamuis

hec. l. p̄tiet casū spālez in crimine. quia in ciuilibus secus. s. de transac. l. sub pretextu r hoc nota in glo. r vide. s. de pac. cū proponas Et ve hec. l. obtinere in omni acrdōe q̄ tollitur ipso iure. ff. de pac. si tibi. s. q̄dā. [Destituisti] s̄ agere pōt sicut scripsi. s. de pac. cū proponas Dic s̄ vt hic nota nisi eēt derogatus. s. d plagia. l. non valet.

Suis

[Opponi] siue desti terit ab ipsa accusati one siue nō km glo.

Si femina

[Suorq;] Dic q̄ oēs dicūtur sui qui pro eo testificari nō possunt. qui sūt vsq; ad septimū gra dum. ff. de testi. l. ij. s. lege. et. l. lege. sc̄d in glo. r hanc spe. ti. de accu. s. iij [Pacto] secus si sine pacto. ff. e. mu lier. Item secus si pacto in casu quo accusatio non teneret. e. ti. l. i. s. accu sationem. Et quod hic dicit pacto: dicit gratuito. vel cum pecunia vt no.

Sui q̄ bi cantur.

Libet Nonus

Et tibi. Et non potest nisi fieret ptestatio. sed non approbatur per doct. p quibus videtur extra de calum. c. i. sed ibi fuit pdenatio facta sed non pena imposita. vel ibi fuit accusatus. Sed Inno. primaz approbat ber. z Hostien. dicunt qz ibi fecit papa specialiter. z dicunt non posse conveniri et p via accusatois post: z hoc videtur sequi glo. ff. ad turpil. l. i. §. i. Sz Dy. primam approbat.

Calumnie [Cessat] s. l. mar. vic ibi. nisi esset evidens. ff. de adul. l. is cuius. et. l. fi. et ibi. no.

Qui calūniatores. [Judiciozum] z priuatorum. s. ti. l. i. i. [Periclitari] id est puniri. [Solent] contra. s. de li. causa si tibi. solve vt ibi.

Dominus [Pronide] tur] s. de a. dul. l. verba.

Non prius [Fefelle] rit] s. de ac. cu. l. fi. z dic. j. l. fina.

Nostris [Alienis] id ē suo tamen nomine: Sz glo. [Supplicium] si non probat. ff. ad turpill. l. i. §. penul. dic ibi.

Fallaciter [Maxime] dic. s. ti. l. i. l. i

Quisquis [Similtu] do] s. daccu. l. fi. ij. q. viij. q. sqz. z. c. q. crimē. z hoc in publicis. In priuatis extraordiarie. ff. ad turpil. l. in priuatis. Sz quid si non potest similis pena iponi/ vt quia clericus accusat subdyaconū ad fidezdepositionis: Dic mutari/ vt patet i. c. i. extra. e. v. q. vi. qz.

Sed quid i denūciatores Vt idē quia incidit turpil. et idem in instigatore. ff. e. l. i. §. incidit. Sed dic cōtra. extra de accu. super his. Punietur tamen alia pena. extra. e. c. fi. ad arbitrium iudicis. Sed ille qui ipe trat inquisitionem tantum non imi

scendo se alijs. nō videt puniri vt nota. in. c. olim. extra de accu. ff. de hi s qui notā. in fa. l. ob hec verba.

De penis.

Etiam [In op^o pu] blicū] nō mes talli ne ob. ff. e. qdā. §. i. z l. capitaliū z. l. a ut. §. inf

Procurator [Irrogare] nisi eēt proga tus supra de pla. l. nō valet.

Honor [Afficiantur] ff. de pri uile. vete. l. i. z. iij] [Abetalli] nec ad furcam. ff. de re mili. l. desertorem. §. is qui.

De curionē [Manifes] tum est]. ff. e. moris. §. iste.

Si ante [Concept^o] sec^o si post: qz tunc fi sci. ff. de fideicommiss. libe. l. gnāst. §. ex damnato.

Incredibile [Perpes] tuis] han tps sic. ff. sine supra de epis. z cle. aut causa. ff. de suspec. tu. l. iij. §. tutores Item dic secus in seruo. f. e. seruus. [Damnatus] si tamen damnetur te net sentētia: secūdm glo. [Lōditio ne] de iure canonico contra. extra d sen. excō. c. Quis. li. vi. de sen. excō. nouimus in antiquis.

Impunitas [Nō va] tur] miti us tñ punitur. ff. d' ml. auxiliū. [Ab intenditur] ff. de fur. l. impuberem. de adul. si minor.

De portatorum. [Ius] ff. de lega. iij. l. i. §. hi qui. ff. e. l. i. [Fuerint] quod nō debet fieri. ff. de inter. z rele. l. relegatorum. §. ad tempus.

Si matres. [Hō oportuisse]. ff. e. moris. §. iste. [Metallicorum] inter eos est visa

Pena ca lumie.

Nota.

ferentia. ff. e. aut. §. inter eos.

Ceruus ^{[P]refinitioe}
^{ex certa sciētia}
 ne ob. ff. e. l. sine: fm glo. Et vide ex-
 tra de p[ro]stituta. ex l. is. Et id vide q[ue]
 fortalicia destructa per sententiā nō
 possunt reparari.

CMetalli ^{[S]eruiles} ff. e.
 aut. §. sed si. e. ti.
 l. feruus.

CDecurionū ^{[S]ubijci}
^{supra d q.}
 stion. diuo. [A]udiēde] supra d ma-
 testa. diuo. sed ad penā accelerandā
 sic. ff. ad le. corne. de sica. l. penk. Vel
 vbi posset oriri magnū scandaluz.
 extra de renuz. nisi. Item ad inquir-
 rendum z profequendum malefacto-
 res. in feu. de pa. te. et eius vto §. si
 iudex.

CSeruus ^{[P]roprietas}
 ff. e. aut. §. fina.
 z. l. feruus.

CSi operis publici
 ff. de fideiuss. si a reo §. fina. ad. le. ac
 quif. ita vulneratus.

CPenā ^{[S]enten. rescin. non}
^{pos. l. i. ff. de re iudi.}
 l. acta. Sed multa sic. ff. de offi. pres-
 si. l. illicitas §. si. Sz potest supplica-
 ri per viam in integrum restitutiōis
 ff. de mi. in cause. z. l. prefecti. de iu-
 di. seruos. Et per hāc legē vide q[ue]
 barones non possunt bannitos reuo-
 care: nec episcopi damnatos ad car-
 cerem perpetuum.

CQui sententiā ^{[I]n}
^{vnū}
 speciale q[ue] non stetur maiori parti.
 [C]oncordātesq[ue] z ita non oportet
 per seuerare vsq[ue] ad sententiam. dic.
 supra de questi. in rubrica. [R]egar
 supra de proba. si te.

CSi quis ^{[I]n furis} id est
^{brachyis} Sic in
 tellige. extra de fal. c. ij.

CCum reis ^{[A]dalignis}.
 ff. de sica. l. p. e.
 nulti. [S]iam] supra de custo. reo. l.
 fina. infra tit. ij. l. i. in fine. Et vide
 in specu. de snia excommunicari. §.
 nunc. versicu. vt autem. Unde dic q[ue]
 post triginta dies debet fieri execu-
 tio ante non. nisi in casibus quib[us] nō
 potest appellari. de quibus supra q[ue].
 appel. non reci. l. secunda. In quibus
 casibus potest fieri ante decem dies
 nisi sit appellatum: vt ibi. z sic intels
 lige hic. ij. q. prima. sicut de pe. di. l.
 ad audientias. Hiss in casibus infra
 e. si vendicari. ff. de pe. l. pregnantis.
 infra ti. i. l. ij.

CNe quis ^{[A]ddicatur} fallit
 in aut. vt nulli iud.
 §. adulteram. colla. ix. de sanc. epif.
 §. sed nec curialem. e. colla. j. de ap-
 parto. l. ij. li. xij. vel dic vt ibi.

CSi vendicari ^{[I]ussio}
^{mus} sine
 cause cognitione. Alias cōtra. ff. e.
 aut facta §. fina. vel ex iracūdia: vel
 calore. xi. q. ij. cū apud. dic ibi. [S]u-
 spensa] vt si forte princeps calore p[re]-
 cipit. poterit tēperari. Unde Ses-
 neca. Iratus non videt leges: lex au-
 tem eum videt.

CNe diu ^{[P]raua} aut. de
^{exhiben. re. §. illd.}
 col. v. [A]bsentes] speciale est. dic su-
 pra de accu. l. absentem.

CSancimus ^{[C]rimē}
 id est. ex-
 cusat a calūnia. [N]e vlti[us] fallit su-
 pra ad. le. iuli. ma. quisqs. [A]detus]
 id est pena.

COmnes ^{[D]estiatos} id
 est condemna-
 tos exulare. [P]restitui] quo debeas
 esse exules.

CHis qui ^{[S]upplicius}
 supra que res
 pig. l. ij. supra de mathe. l. culpa.

CNe sine iussu pncipis

Execu-
tio sine
crial. qñ
debea fie-
ri.Jura tem-
perāda.Fortalicia p[er] sen-
tentiā de-
structa si
repanturVoces
pph[et] qñ
audiēde
sunt.In pena
possit p[er]
iudicē re-
uocari.

Nota.

certis iudicibus lice
at bona confiscare.

Milli ^{[Summa] vt} sunt illustres/
spectabiles carissimi/et
oēs oīno q̄ hnt merū im
perii: s̄z glo. Tu dic q̄
quedā sunt dilecta in q̄b? lex adimit
bona exp̄sse: vt in incestu. quedā in q̄-
bus tacite. s̄. ti. i. de portatoruz. z in
his nō obtinet hec. l. Sed q̄daz sunt
vbi nec tacite nec exp̄sse adimit: vt i
furto z tūc nullus pōt nisi sit illustris
fm Azō. qui hoc notauit in summa

**De bonis proscri
ptoz seu damnatorū**

Seruoꝝ ^{[Hec filioꝝ.}
infra. l. ij.
[Probauerit] eo ip̄o q̄ nō
probatur contra. vel dic q̄ hic huus
non possidebat: vt scripsi supra de p̄
uile. fil. l. i. [Administrare]. ff. de le.
i. l. seruus legatus. s̄. penul. [Reddi
possit] supra ti. i. l. cum reis.

Deportati ^[Hec earū]
de p̄sentib?
non est dubius. s̄. ti. ij. l. de portator
[Post penam] sibi tamē acquirunt
in vita sua. ff. de testa. mili. l. neq; de
portati de le. ij. si deportati. ff. man.
si mandauero. s̄. is cuius. Sed dāna
ti in metallum nō acquirūt fisco. ff.
de iure fil. in metallum. de pe. quidā
fm glo. De ex cōmunicatis dicit l. ho
stien. q̄ nulli acquirūt nec sibi in sū-
ma de peni. s̄. fina. versicu. quid s̄ ex
cōmunicatis/ vltimo folio. Innocē.
contra de do. z contuma. c. veritatis
vide supra de heret. credentes.

Si filius ^[Acquisiuit]
quīs i vita fi-
lij censeat p̄ priū filij. ff. ad macedo.
l. ij. tamen qz credit per mortē ad na
turam p̄fectiū: vt. ff. de castren. pec-
cu. l. ij. ideo sic statuitur. Sed hodie
videtur q̄ habeat heredem: vt no. e.

ti. pater. Et ideo forte nō obtineret
hec. l. s̄z dic q̄ immo quia bona ca:
strensis non publicantur. ff. de vete. S̄nie las
suc. l. i. z. ij. supra de testa. mili. l. z mi
te s̄ filiū executio
litibus. si vero filius condemnetur i
emenda pecuniaria. dic supra de bo.
que. li. l. i. s̄. necessitate. Spe. videf
velle q̄ nec tūc fiat executio nec i les
gitima. nec in alimentis/ nec i pecu-
lio. in ti. de sentent. execu. s̄. sequitur
videre. ver. quid si filius.

In metallū ^[Ratione]
bus]. ff. de
iure fil. l. in metalluz. [Indulgētia]
secus in restitutione. infra ti. ij. l. i.
[Pertinet]. s̄. de ge. abo. l. fi.

Si de ^[Iure potest]
iure po-
scis qd tibi debebat
supra ad legem iuliam de vi. l. ij.

De bonis ^{[Matris] se-}
cus in parte
infra. l. finali.

Si quis ^{[Ordinarij] se-}
cus in vacatib?
infra de bo. vacan. l. ij. [Eius] sine
exp̄sis p̄scripti. Cōtra. i. auf. vt nul
li iudic. s̄. nulli. colla. ix. [Cōprehen-
dat] in singulis agris. [Rationabi-
lis] id est procuratoris cesaris.

Si deportat ^{[Ser-}
uos] vt
adoptiuos. ff. c. l. fi. s̄. ex his. [Cōsu-
sionē] id est collusionē [Sortiantur]
veniunt enim iure successionis. sec?
in alto iure: fm docto.

Si quis ^{[Veluti] simili-}
tudinarie qz p̄o
nō licet. s̄. solu. matri. l. dotis. [Con-
scribit] fuisse p̄missam. Sed si vice-
ret fuisse solutam: videtur debere sta-
ri cum fidem faciat supra de donat.
l. in donatiōibus. vel dic q̄ nec tunc
statut cū instrumentum factum inter
alios alijs non p̄iudicet: vt scripsi
supra de contrahen. z commit. stipu.
optimam. Sed licet nō p̄iudicet:
facit tamen fidem vbiq; contra illos
qui causam habent ab illis int quos
factum fuit vnde prima satis vera.
Si vero contineret confessionez ma

Dānati
vt excōt-
cati cui
acquirāt

Inst-
mēt-
dot-
recti-
qs

rifi tñ: forte nō p iudicare fisco vel
creditoribus. z maxime si p fessio eēt
facta post reatū / vt post sortitos cre-
ditores: vt scripsi. s. de don. añ nup.
aut. sed iam. supra de p bationibus.
aut. qd obtinet. z. l. rōes. imo nec p iu-
dicaret filijs q̄ ad alimēta: vt i lpe
cu. de p fess. nūc vidēdū. s. s. nūqd:
z vide. s. q̄ po. i pig. ha. l. scripturas.
S; ipsi marito bñ p iudicat sua p fess
sō. s. de do. cau. p totū. [Apud eaz]
Dic. s. de dona. iter vi. z vro. l. res.

[Ante tēpus] vt post h; glo. v. l. res
[Quēdicauerit] tales ei donatiōes va-
lent licz debeāt morte p firmari. z tñ
secus in donatiōe cā mortz: vt scripsi
in. v. l. res. z hic nota. [Intitū] añ ei
nō fuit p tracta p ptheca / s; m B; o.
Vel dic h; glo. q̄ ab initio. se? i p fess.
de bo. q̄ li. cū oportet. s. fina. s. de ad
mi. tu. pro offi. f. de iure fis. l. i. z hāc
p fess. Sed p a. de are. tenet p tīmā. et
facit q̄ fisco h; p pthecā i bonis de
linquētis. z no. f. de pe. fisca. l. i. Sed
cōtra no. z verti. ff. de pac. rescriptū
in pun. de iure fis. l. auferi. s. fiscus.
[Obnoxii] id est facite obligatū. ff.
de iure fis. l. ij. [Uxorē] nā p sua pte
obligat / s; m glo. [Cesarianis] id est
p m p i l. de p m p i l. l. eū. s. in q̄ bus
cau. pig. ta. contrahitur. l. satis.

¶ Quando quis hāc. l. vi
Circā hāc. l. vi
stingue s; m hoc ius. q; aut p dēnatur
puat? / aut curialis. p d; io casu aut si
h; z liberos: z tūc bona fisco i totū ap-
plicand. vt hic. s. de pe. l. damnatorū
nisi sint modica z vilita. ff. e. diu? Aut
h; z liberos: z tūc aut oēs femellas.
z tūc idē ac si nō haberet. s. e. de bos-
nis. z hic a p r i o sēu. Aut oēs mares
z tūc si sit p fessio i parrē: nulla fit
g f a. ff. e. l. i. in fine. Si i totū. tūc aut
sūt plures: z dicitur hic. ff. e. l. fina. s.
si plures. Si vānef curialis: distin-
gue aut h; z plures liberos: z eis totū
applicat ar. s. si plures aut paucos
z tūc si oēs mares: totū. si oēs femi-
ne dimidia Si mixti mares: dimidia
z alia dimidia diuidit: vt hic. l. bodie

vero dic vt i aut. q̄ sequit. q̄ sumit ex
corpore vt nulli iudi. s. fina. colla. ix.

Aut. ¶ Bona

[Accipiāt] si sit factū pactū de lucrā
do. [Diffinitū] s. v. vide virz vxor.
aut. p terea. [Subemus] idem in crimi-
ne heresis. s. de heresi. aut. gaza-
ros. s; op. d. aut. icestas. s. de incest.
nup. Glo. dicit q̄ hec corrigi. z idē
seq̄. ff. de iure fis. l. i. Aldri. dicit q̄
si amittat ciuitatē: obtinet hec. l. si nō
amittat: tūc nō ē t hāc opinione seq̄
tur glo. i corpe. cui ob. v. aut. icestas
p fess. dicit q̄ vbi lex expresse punit z
specialiter: nō obtinet hec. l. i p fessio
tione bonoz: sed vbi ex dispositione
generalis sequit cōfiscatio p pter pu-
nitionē corporālē: obtinet. Quicqd
sit dic q̄ illa aut. non corrigi: vt ibi
notat. Itē dic q̄ hec aut. nul immu-
tat vbi pars bonozū publicat. ff. e. l.
i. in fi. s. ad le. iult. de vi. l. ij. s; m doc.
Itē dicūt quidā q̄ hic corrigi titu-
lus de requit. re. q; alias magis puni-
retur cōtumar q̄ cōiuctus / cōtra. l.
fina. ff. de his q̄ mor. sibi p sciue. S; z
nō est bonū argumentū. q; cōiuctus
punitur in corpore: sed nō cōtumar.
Potest tñ dici q̄ bona nō tolluntur
heredib; post mortē ipsius / z in vita
fiscus h; z q; q̄ diu viuit nō habet he-
redē. z fa. i seu. de pa. te. s. si quis hō.
s; heredes. Et hoc casu ipso viuen-
te: debēt seruari iura antiqua si hāb;
liberos. de quo dixi. s. l. fi. Itē hec
lex non corrigi leges q̄ bona publican-
t p pter aliā causam q̄ sententie
criminalis. vt. ff. de inoffi. testa. l. pa-
p i n i a n u s. s. meminisse. de calū. l. i. h; z
redē. de iure fis. lucius. z. l. eius. Hic
forte. f. ti. i. dic ibi. Itē nec corrigi-
tur aut. de rap. mu. colla. ix. s. fi. nec
supra de rap. virgi. Et nota q̄ i casti-
bus quib; cōfiscatio bonoz fit de iure:
nō est necesse exprimi in sententia
vt extra d pe. felicis. per archi. li. vi.
de here. cū s; m leges. e. l. i. Itē dic q̄
bona q̄ sunt in alieno dñio applican-
tur dño a quo tenentur: nō fisco. ff. e.

It i.

se an
beat
p the
i bōis
iqnt.

sa dā:
ri an
libe-
s pue-
ant.

um
nū fi
nū s
nū d
nū g

hanc machi
colig nū m
comfessio
de fine nō
de nō p
omn et
s al
muy
notat
nō
m

Liber Nonus.

Bona q̄
sūt i alie-
no dñio
an dñio
applicēt

cum ratio. §. si in libertum. 2. d. c. felici-
cis. de iure fisc. statius §. cornelio. d.
bo. li. si necesse. §. si depositatus. Ar.
contra in feu. de sta. contra. li. eccle.
fac. §. item si dominus temporalis in
fra d. fun. rei pua. l. nemo. li. xi. extra
de hereticis excommunicamus. §. mo-
neatur. Et hāc partem videtur tene-
re spec. qui hoc plene disputat in ti.
de feu. p. xl. Et maxie in crimie lese
maiestat. dic. ibi. hodie tñ videtur
satis expeditum etiam in crimine le-
se maiestatis pro prima opinione. in
d. c. felicitis. 2. facit extra de penis. c. i.
in clemen. Sed alia potest obtinere
vbi ad superiores est deuoluta co-
gnitio qz primus forte fuit negligēs
in corrigendo. nā iurisditio videtur
tunc cum sua causa transferri. extra
de cens. c. romana §. notoria li. vi. de
foro competēti ex tenore. in antiqs.
2. iunge supra ad le. iul. de vi. tutoris
Sed an sentētia iudicis secularis fa-
ciat committi ius patronatus eccle-
sie? Non videtur extra de sen. 2. re iu-
di. pastoralis §. ab absoluendo. i. cle.
2. ibi de hoc. xvi. q. viij. c. filijs.

De bonis eorum qui mortē sibi cōsciuerūt

Quorum. Dic q̄ aut q̄s
se interfecit te-
tu vite vel alias: nō tamē
metu criminis /z hoc pstat
z succedit et heres: vt hic i. ij. rñ. aut
ppter metū seu conscientiam crimi-
nis z hoc cōstat: tunc aut tale est cri-
men de quo post mortē poterat accu-
sari: vel cuius sniam sequeret adēp-
tio bonoz: z succedit fise? ff. de pub.
tudi. l. et iudicioz. ff. de iniur. rup. et
irrito testa. l. si q̄s §. p. inde. de bona.
iter vi. 2. vxo. l. cū hic stat? §. si mari-
tus. ff. e. l. iij. Aut nō seq̄ret: z succe-
dit heres. ff. e. l. iij. §. l. Aut ē dubiū.
z tūc si fuerit deprehēsus: presumit
q̄ conscientia criminis. alias non. §.
qui testa. fac. poss. l. si is qui. Sed
quid si fuit solum p̄uentus? Vide

Resolu-
tio cui ap-
plicetur
bōa seip-
suz iteri-
mentis.

Nota.

tur idem. ff. e. l. iij. in princ. **I**tem
quid si fuit deprehēsus vel p̄uen-
tus /z nihilominus probatur eū des-
perasse pro aliquo alio factor? Dic
tunc non esse locus p̄sumptioni /z
stari probatiōi. secundū Ja. de ra. et
p̄be. ff. de pe. p̄fes. d. donatio. cau.
mor. l. si q̄s. 2. d. l. iij. §. videri. S3 ho-
die hec. l. corrigitur q̄tum ad confis-
cationem §. titu. l. aut. bona. h3 p̄be.
Sed Ja. licet non assertiue videtur
dicere cōtra. Sed prima verior quia
dānatur tanq̄ confessus de crimine.
ff. e. l. ij. 2. si confessus esset: non cōfi-
scarentur per. d. aut. **S**ed quid si
non perferit? Videtur idem ac si per-
fecisset. ff. d. pe. l. si quis aliquid. §. fi.
e. l. finali. §. sic autem. de re mili. om-
ne §. qui se. Vel distingue. aut qz no-
luit: aut qz nō potuit: vt dixi supra d.
epif. 2. cleri. l. si quis non dicam. 2. vi-
detur notari. d. §. sic autem.

De sētētia p̄llis & restitutus.

Quom salutat? In-
fra d. Alteri q̄
sita an re-
stitutus d.
beantur.
vetera. l. i. li. xij. de silē. l. i. e.
li. [Et omnibus] **Q**uid si erant
aliq̄ acquista iuxta illud qd̄ scripsi in
aut. bona i fi. Vide q̄ nō restituat
f. l. fi. p̄. ita tñ. de re mult. semel. li. xij
ff. de nata. resti. l. fin. extra d. rescrip.
q̄uis. li. vi. 2. ibi per archi. ff. e. l. ij.
Contra in feu. hic si. lex. §. i. Itē vi-
de. ff. ad. l. iul. de ābi. l. i. §. qua pena.
Et hec faciunt q̄ resuscitat? recupet
vxoie z bona. vide extra de frigi. c.
fraternitatis. i. nouella. [Certis] et
fame. in glo. secus i indulgētia. §. de
abo. l. si. §. e. generalis.

Cū patrem. [Damna-
tū]. §. ti. ij.
l. in metallum.

Si debitor. [Obligatus] §.
de fideiur. l. i.

Tutor. [Occupletioz] factus
de nouo. [Tibi non
tenet] §. ad le. iu. de vi. l. ij. [Recupe

De sententiā pāllis & restitutis cclxxxvi

rauit] si recuperare potuit. ff. e. l. ij. z. iij.

Si adēptis <sup>[Habui-
sti nisi p
alimento. ff. de ali. le. l. is cui.</sup>

In insulā <sup>[Si postea] se
cussi p restitu
tionē. insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §.
cū aūt. in si. §. e. si pater.</sup>

Generalis <sup>[Adēpra]
dic. §. de al
sel. nemo. [Illibatā] cōtra. infra. cū
indulgentia. dic. ibi.</sup>

Frustra <sup>[Damnatus] ff.
pe. extraneo. §.
fi. [Indulgentie] secus in restitutio
ne. ff. de iure patro. siue. [Non pla-
cuit] nisi in casu. ff. §. questio. l. i. §. fi.
[Iniuriosum eē] in mēoria. ff. e. ex-
traneo. §. fina [Fisci] aut pene. ff. de
iure fisci. l. in metallum.</sup>

Si pater <sup>[Indulgētia]
dic supra. e. in
insulam.</sup>

Cū indulgētia <sup>[Ca-
lum-
niam] id est penam. nec ob. supra. e.
generalis.</sup>

Si deportatōis <sup>[Cona-
tur] su-
pra. e. si debitor.</sup>

Casus <sup>[Immutauit] vt su-
pra. e. l. prima.</sup>

In questioē <sup>[Hic fit q-
stio d testa-
mento facto interim : et tamen non
respondetur. Unde sunt hic opinio-
nes in glo. yz. dicit valere. Jo. dicit
contra. Azo. concor. quia si filius sit
mortuus ante restitutionem patris
valet. alias irritatur : vt hic nos. et
hanc doct. Sed secus est in filio ca-
pti. cuius testamentum non valet ip-
so iure propter spem postliminij : vt</sup>

hic plene no. **P**o. vero dicit q valet
si restatus sit de reb^a acquisitis post
captiuitatem / et mortuus ante pa-
tris reditum / per. l. si cum homo. et.
l. cum seruus. iuncta. l. huic scriptu-
re. ff. ad. le. acqul. Sed in quo valet
fale testamentum? **P**otest dici fm
glosaz. q in omni peculio castrensi r-
aduenticio: saluo tamen patri vsu-
fructu. **E**t sic videtur q valet in bo-
nis patris que iure successiois ei ob-
uenerunt. supra. ti. ij. si dehortatus.
Et quod glo. dicit de vsufructu: nō
est verum nec rationabile: fm doc.
cum in bonis ante questis seu post
non habuerit vsufructum **E**t ideo
restitutio que in statum reponit: nō
dat [Remeanem] per restitutiones
supra. e. in insulam. [Quemq]. **N**o
ta nil debere esse in pendenti. insti.
qui. mo. ius pa. §. si ab hostibus. ff. §.
vsufruc. sed et si quis. §. interdum.
Sed dic nil debere esse in pendenti
quod certificari possit **S**ed propter
futuros euentus est qñq; ipossibile.
[P]rohibētur] sine tutore vl curato-
re. [Datus est] ff. §. tutel. muto. §. fi.
Sz ibi in filio capti. qz ille nō dr ple-
ne liberatus propter spē postliminij
ff. de suis r legi. here. si pater. [Des-
nat] cōtra cōmunem regulam. insti.
de tutel. in prin.

In quo
valeat.

Nil dē
i pendētē

Domini **J**ohānis
fabri sup nouē libris
codicis opus eximij
feliciter finit.

an valeat
testamen-
tū in casu
h^o legis.

¶ Sequit quedā vti lis repetitio sup ma/ teria questionuz siue tortuarum.

Qualiter debeat fieri in-
quisitio/siue questio ad-
hiberi: et quo moderami-
ne sint adhibenda tor-
menta: Dic non in immen-
sum habenda nec quanta postulaue-
rit actor: id est accusator/ sed mode-
rate rationis. ff. de questio. l. de mi-
nore. §. tormenta. Et certe in hoc
non potest certa doctrina dari. s; iu-
dex consideret cuius fortitudinis sit
torquendus/ vel deliberet cuius eta-
tis/ cuius valitudinis/ et secundum
varietatem personarum/ varietatez
criminis seu alicuius negocij quali-
tatem/ quandoq; maioribus/ quādo
q; minoribus vtatur. Et q; hec cōsi-
deratio sit habenda arguo per iura.
ff. de re mili. l. ij. §. finaliz. ff. ad sille.
l. si quis in graui. in prin. §. subuentur.
Sic ergo torqueat vt innocētie
vel supplicio seruet eum in columen
vt. ff. e. l. questiois modo. Quo ordi-
ne sint habēda tormenta posito q; d
pluribus sint habenda: iudex sagax
a quo veritas facilius oriri possit vi-
deat: et ab illo questionem incipiat: et
a timidiore vt exigit suspicioz a ma-
iore et debiliore: non a fortiore. ff. d
questi. l. i. §. i. et. l. vni. in prin. Itēz
si torquendi sunt pater et filius: a fi-
lio incipiendum est in conspectu pa-
tris. quia per hoc dicit citius pater
quia magis torquet. ff. quod metus
causa. l. isti quidem. §. finali. et insti-
tu. de nora. actio. §. secūduz veteres
Item prius femina q; masculus: qz
homo tanq; maioris cōstantie tardi-
us confitetur: et mulier citius quia
momentaneum cor habet et instabi-
le. vt. l. filia. C. d inofficioso testamē

to. et extra de verbo. signi. c. forus. ff.
de iure fis. l. in fratrem. i. prin. Ex q;
bus causis torqueantur homines:
Respōdeo i ciuili et criminali cū ali-
ter veritas sciri non potest. ff. e. l. vi-
uus. et. l. ex libero. et. l. quotiens. C.
e. nec tamen ex omni causa torquet.
nec quelibet persona indifferēter. l.
edictū. ff. e. ¶ Que oporteat prece-
dere questionem. Dic indicia suffici-
entia et verisimilia. nam a tormentis
nō est incipiēdu. ff. e. l. i. rñ. et. C. e. ti.
l. milites. Nam sine p̄sumptionibus
et indicijs quis non est torquendus
ff. e. l. vnus. §. in causa. et. l. fideicom-
missarius. et. C. de fal. l. sicut. ad fi. et
certe a remotioribus est valde consi-
derandū et ponderose quando habe-
antur indicia verisimilia et sufficien-
tia ad torturam: cuz ad alta restitu-
tio siue appellatio subsequens p̄des-
se non potest. Nam pleriq; dum tor-
quentur perimi solēt. ff. de pe. l. aut
facta. §. i. Et debēt precedere idicia
torturam. probatur per altera iura.
C. de questio. l. milites. cū similibus
¶ Sed que indicia et qualia debent
procedere: Certe nō potest certa do-
ctrina tradi siue diffinitio vel osten-
sio: sed committitur arbitrio iudicis
argu. ff. de testi. l. iij. ibi tu magis sci-
re et. sicut dicim; de mora. ff. de vsu
fru. l. mora. Et qualiter omne quod
a iure nō determinatur committat
arbitrio iudicis habes. ff. de penis.
l. hodie. et. l. sanctio legum. et. l. i. ff. de
iure deli. Possumus tamē talem do-
ctrinaz trader e i genere et forma q;
discretus iudex debz solēnter insta-
re ad inquirenda indicia cōtra dela-
tum ex aliquo crimine. Nam idicia
sunt alijs probatōibus proxima Et
dicuntur quasi demonstrātia verita-
tis et probationis admīniculā: vt. C.
de proba. l. instrumēta domestica. et
l. fina. sunt autēz indicia pars proba-
tionis clare. C. de testa. l. hac consul-
tissima. §. deinde. Et dicitur ab idē-
cando velut demonstrantia admīni-
culum ad veritatem: vt. C. ad le. iulii.

Ex qbus
cāis hēas-
tur q̄tio.

Que de-
beat p̄ce-
dere q̄tio-
nem

Nota.

A iure nō
determina-
ta arbitrio iudicis relin-
quuntur.

de mod^o
i tormēt^o
sic seruan-
dus.

Et

si plures
sūt torq̄n-
di a q̄b^o i
choādū ē

Nota.

Repetitio sup matia q̄nū siue tor. cclxxvii.

de adul. l. adulterium. ff. de p̄scriptis ver. solent. Querat itaq̄ iudex cum quibus xp̄ q̄ loca p̄uersaf delatus q̄ mala p̄uersatio est male versationis iudiciū. ff. de ad. tut. l. si plures. §. assidua. Itā ex mala cōuersatione quis efficitur victiosus. ff. de edit. edic. l. ediles. §. pedius. ibi alleator. vna cuz ad hoc induco dictū philosphi. Quaslis est q̄sq̄ talium consortio delectatur. Itē consideret iudex loca in q̄b̄ cōuersaf re: q̄ em varietatē locorū varia colligunt. C. si mā. ita fue. alie. l. si. ff. de pe. l. aut facta. §. euenit. Itē instet querere si erat inimicus offensus: vel aliqua dissentio interuenerat tūc enim erit presumptio culpe quia inimicus p̄ra inimicū malus a iure p̄sumitur. ff. de his qui. vt idig. l. inimic⁹. et de adi. le. l. iij. §. si. et de q̄sto. l. i. §. questionem: Itē studeat quere re iudex cuius estimatiōis sit delat⁹ in ciuitate: et talem cuz presumat eē: vt. ff. de l. de minore. §. tormenta. et l. cuius estimatiōis. ff. de rei ven. an bona fides. et in aut. de testi. §. sancimus. col. viij. Item sumere poterit iudicia ex inconstantia vel trepidatione mēbroꝝ vel pallore: vt. v. §. tormenta. Item studeat querere et indagare cuius vite primo fuerit vel ante talia et si ea de quib⁹ est culpatus ad p̄sens facere cōsueuit. nā de vno quoq̄ horum bonum vel malum p̄sumitur. ff. de re mili. l. desertorem. §. his qui. et l. nō omnes. §. a barbaris. ff. de re mili. Item q̄ret iudex an fuerit minatus ei: q̄ erit indicium si cōsueuit minas ducere ad effectuz. cum facta pensentur ex dictis hominum. C. si q̄s impe. male. l. i. ff. de sup pell. leg. l. labeo. Itē p̄siderādū erit an fuerit talis qui cōsueuerit v̄l posse habuerit talia facere vel attēpta re. l. famosi ibi an potuerit. et c. ff. ad l. iul. maie. Item si fugerit vel se abstentaerit statim p̄st maleficiuz factum et perpetratum. ar. §. si vero. in aut. de itro. et xbi. reis. col. vi. C. de assef. l. consiliarios cum similib⁹. Itē

recipiat de commissio maleficio loci vbi fuit commissum publicam vocē et famam que tunc coadiuāt ad tormenta et inducunt indicium. l. tertia. §. idem iuris. et ff. de flu. l. fluminuz. Et multis etiam alijs poterit curio se iudex iudicia sumere ad informandam conscientiam pro veritate delicti. Venuo est vidēdum quis sit questiois effectus: et si quidem absq̄ formidine tormentorum quis confitetur: dixerunt quidam antiqui doctores et moderni eum non esse damnandum statim. sed debet iudex stare per diem. vel alias. em qualitates criminis et cōditionis persone: et iterum facere coram se presentari reuz et interrogare eum an velit in confessione sua perseverare quam fecit: an contradicere vel reuocare. et hoc vident quidam. quis confessio rei statim non p̄iudicat in causa criminali. nec statim facit vt condemnetur: vt dicit expresse. l. secūda et tertia. C. de custodi. reozum. et ita intelligim⁹. l. illa. que non distinguit an formidine tormentozum: an sponte fuerit habita confessio. et ita intelligitur. l. diuus. ibi nec statim. ff. de questionib⁹. Et sic dicebant ipsi circa confessioem habitam in ciuilibus et criminalibus hoc interest quia in ciuilibus nō est necessaria perseverantia p̄dicta: sed statim p̄iudicat. In criminalibus autem siue vltro siue formidine habita fuerit cōfessio op⁹ est perseverantia p̄dicta: nec mirū dicunt si magis ponderate in criminalibus procedunt. Itā vbi manus periculum. et c. C. de fal. l. vbi. C. de penis. l. qui sententiam. nec mirū si varie quia criminalia iudicia cuz ciuilibus nihil commune habent. simile insti. de publi. iudi. in princi. Tu vero diccontra et in hoc est opi. Dy. videlicet si quis confitetur in se crimen sponte: statim est macerandus et illico absq̄ vlla alia presumptione seu perseveratione statim est damnandus. vt. C. de cust. reco. l. i. i. rñ. de

phus.

Uinc p̄cedētes.

Fuga facta iudiciū

de

An req̄ratur p̄uerantia i p̄fessioe

de

It iij.

Repetitio sup materia qonũ sitte tor.

penis. l. cu3 reis. z ita intellige. ff. de custo. reo. l. si quis confessus. Nec ob l. diuus. qz intelligitur in cõfessionibus habitis in tormentis. z sic intelligitur. l. vbi. C. de custo. z exhi. reo. z. C. quo. app. non reci. l. ij. secunduz veritorem lecturam vt patet in littera in fi. l. ibi vt iudicibus inmodice seuentibus. zc. Sed in tormẽtis z formidine tormentorum tũc nõ statur nec habentur pro exploratis facinoribus: vt. d. s. diuus. z. d. l. ij. C. quo. app. nõ reci. z. ff. e. l. i. s. questio nũ. ibi questio est res fragilis z periculosa. z h3 locum tũc lex. ij. C. de cu. z exhi. reo. vt iudex faciat reuz ad se venire: et querat vtrum velit in sua perseuerare questione seu pessione vel contrarium dicere. z si perseuerauerit: tenet confessio: alias non. d. s. si quis vtro. l. diuus: ff. de questio. z. d. l. ij. C. quo. app. non reci. z ita pra critica multonẽs. ¶ Quid de questione contingit si aliquis subijciatur tormentis z confitetur contra alium nunquid stabitur eius cõfessionibus vel dicto? Rñ. sic si torquetur simpliciter: aut in alios non quotus z nõ in se statur etiam dicto suo cuz alijs indicijs: vt iudex ex dicto torti z alijs indicijs ad condẽnandum procedere possit. vt de assert. toll. l. fine. ff. de questio. l. edictum. z. l. i. s. questio. ibi efficax ad requirendũ veritatem rei. Et idem Tullius in topicis suis saluo si dixerit de inimico: qz nõ est facile credendũ z nõ oĩno fides ei attribuenda est: sed cã cognita adhibẽda. ff. e. l. i. s. p̄terea Aut torq̄tur in se z in alios z si nihil de se cõfiteatur habent locum proxime dicta Sed si confitetur de se z de alijs: tunc secundum Azo. cuius opi. p̄ualet est inuenire regulam z instantiam a regula. Dicitur enim super suo crie confessus super conscientia nõ scrutetur aliena: z sic regula est qz totus de se confessus nõ d3 de alijs interrogari. ff. de questio. l. repeti. s. qui d se

C. de accusa. l. fi. z si de facto interrogetur. vel sine interrogatione dicat de facto aliorum nõ statur dicto ei. Fallit in casibus in quibus de alijs interrogatur: si tñ indicia contra aliquos procedunt. Primus est in quo liber latrone et maxime p̄saurozum qui torquendi tormentandi z interrogandi sunt de socijs mandatoribus z receptatoribus. l. diuus. ff. d. cust. re. Secundus est. C. de fal. mo. l. i. Tertius est. ff. ad exhi. l. fi. Quartus de malefi. z mathe. l. fi. Quintus casus est in seruo de nece dñi sui cõfesso vt torqueatur z interrogetur d̄ cuius mandato. l. i. in prin. ff. ad filie. et l. si certus sit. ff. de questio. l. qui de se. ff. ad. l. acquil. l. item alias sed si seruus. s. z prius. Et bene dixi supra si aliqua precedant indicia: qz aliter non debet interrogari de alijs. C. de questio. l. i. z non est plena probatio contra alios quos inculpauit sed est quedam p̄sumptio vt. d. l. fin. C. de accu. ¶ Item nunquid per talem p̄sumptionem poterunt isti culpati exponi ad torturaz? Rñ. sic in p̄dictis quinqz casibus exceptis. Ar. ff. e. l. edictum. z. l. i. s. diuus adrianus ff. e. In alijs vero non. l. fina. C. d̄ accusa. z. ff. e. l. is qui de se. Sed si persona inculpata sit male conditionis male fame z opinionis: nunquid poterit subijci questionibus: z videtur qz nõ nisi p̄cecesserit indicia sufficiens: nec culpatio de eis facit indicium iudici qz de iure interrogari non debuerunt. l. fina. C. de accu. z. l. is qui ff. de questio. Ergo tũc sequit qz factum tanq̄. l. prohibenti non valet nec teneri. l. nõ dubium. C. de legi. ta men de consuetudine video torqueri. pro hoc facit. l. diuus. ff. eodem. Quid de questione occurrente accusatur aliquis de furto: indicijs procedentibus torquetur z p̄fiteat furtũ nõqd̄ debeat ad tormẽta p̄cedi vt iudicet vt p̄fiteat d̄ alijs a se p̄missis q̄ nulla hñt idicia. dic qz nõ d̄ iur3 sub

casus q̄b3 torq̄ de alijs interrogatur.

persona p̄ aliu iculata an possit torqueri.

Nota.

de vno d̄ dicto p̄fiteat an possit d̄ alijs torqueri.

Si q̄s in tormẽtis p̄fiteat cõtra aliu an ei cõfessio instabitur.

Tullius.

¶

Repetitio sup matia qōnū siue tor. cclxxxviii

ilitate arg. eoz q̄ dicē in prima q̄
siōe p scda pte. Nā quo ad ista fur
ta de qb̄ in specie vel i genere ne lo
quitur nulla precedūt indicia z sine
iudicijs nemo torquet. C. de sal. l. si
cut. ff. de questi. l. i. in pn. z. l. marit⁹

Sed de generali consuetudine pta
lie continue seruamus contrariuz z
maxime de furtis que maxie frequē
tant que p̄suetudo pōr a diuuru. p. l.
pgruit ff. d. offi. presi. z per. l. oēs. §. a

An pos
sit repeti
qō sine no
uo iudicio

barbaris. ff. d. re mili. ¶ Quero qd
si semel fuerit habita questio: z quia
forte nihil dixerunt: iudex nunc vult
repetere questionem sine aliquo in
dicio nouo precedente nunquid pos
sit. Et videtur q̄ sic. ff. de questi. l. i.
repeti. z. l. vnus. §. i. que. ll. dicunt i
distincte questionem repeti posse et
vbi lex non distinguit. nec nos. ff. de
public. l. de precio. arg. contra. l. pri
ma. §. generaliter. ff. de le. presi. Tu
dic q̄ non potest sine nouis iudicijs
vt quia tor⁹ dixerat se alibi illa no
cte in qua fuit maleficiū cōmissuzia
cuisse: z pone inuentū esse per testes
q̄ ibi iacuit certe isto casu repetitur
questio per dictum iudiciū v̄ simile
z hec cōis opinio ad hoc. ff. de verb.
sig. l. boues. §. hoc fermone z. ff. p. fo
cio. l. socius. §. sed nec in auctoritate
vt iud. sine quoquo suff. §. opz. Con
sideret tamē bonus iudex in questio
ne reperēda quomōd torzus in corpis
formidine et animi perdurauerit. l.

Si qōdē
torqatis
me q̄tus
volet qz
nihil dicā

vnus. §. reus. ff. e. ¶ Quid si aliq̄s
dum est in tormētis dicat: torqueat
quantū volueritis: qz si stare in hac
tortura per decē annos nihil dicerē
qz in nihilo sum pollutus siue culpa
tus de obiecto crimine z sic oīa diffi
tetur: nunquid statī est relaxandus
a tormentis seu remittendus? Rñ.
non sed ponatur in tortura cum tem
perie z asperitate hz conditionez cō
missi criminis: z qualitatē: et si cōsi
tetur bene quidem. Alioquin debet
in carceribus detineri. et si noua ha
beantur indicia repetat questionez
si aut nō reperiant noua indicia tūc

iudex statuet terminum actori: et vi
lationem competentez: et si non pro
bauerit non condemnabit reus. ff. e.
l. i. §. pe. z. l. vnus. §. in ea causa. ff. e.
quod nota. ¶ Sed quid de questōe
de facto. Criminis iudicijs precedūt
per que iudex informatus vult pce
dere ad questionem. dicit reus iudi
ci: detis mihi domie iudex terminū
et audiatis defensionem meam atē
q̄ ponatis me ad tormenta: quia pa
ratus sum arguere incontinenti cō
tra indicia contra me recepta. nun
quid reus sit audiēdus: z sibi sit vā
da defensio atē q̄ torqueatur? Et vi
def q̄ nō per. l. ij. C. vbi sena. vel cla.
z ibi i illis personis in dignitate cō
stitutus sunt specialia: reliquit ergo
in ceteris iuris cōe. ar. l. i. i. fi. ff. ad mu
nicipa. p̄sea actoris p̄bata z fun
data intentione: reus opponit dese
siones suas et exceptiones. C. de ex
cep. l. si quidē de probat. l. exceptio
nem: ergo primo debet totaliter fun
dari intentio actoris vt per testes v̄
confessionem rei ante q̄ audiatur in
sua defensione vel exceptōe. Tu dic
q̄ primo vanda est dilatio seu defen
sio ante q̄ torqueatur maxime cum
quid tale alleget: quo probato nō d
bet ad tormenta procedi. ¶ Et hoc
illa ratione quia ab interminatione
seu interlocutione facta a iudice q̄
aliquis torqueatur/ appellatur. ff. d.
appel. reci. l. scda: z est ratio: qz non
potest reparari in diffinitua: qz nō
possunt recuperari detrimenta mē
brozum. d. l. ij. §. vero. tarde enim ap
pellatur v̄ defensio dat/ si primo tor
queatur. nam pleriq̄ solēt deficere
in questione. ff. d. pe. l. aut v̄ damna in
pricip. z confessio ignorantie siue d
fensio conceditur. C. de cust. z eph.
re. l. i. multo magis huc non dnegat
tur. Item videmus q̄ iam damna
tis ex confessione sua facta in tormē
tis perseuerantibus: p̄iceps subue
nit etiam post sententiam latā: z ra
tione siue ignorantie defensionez cō
cedit vt s̄ia reiteret si p̄siterit d̄ iḡ

an sit reo
vādabila
tio ad de
fēdēdū se
p̄usq̄ tor
queatur.

Appella
tur ab in
miatione
torture.

Nota.

Th. iiij.

Repetitio sup matia qōnū sine tor.

rantia damnati. ff. d. questio. l. i. §. si quis vltro. Si ergo damnato pcedit defensionis facultas ergo multo magis ante torturā denegari non debz eū ei cui quod est plus concedit non debet denegari qd est minus vt i regula iuris quod est plus etc. Et d iure vt lex expressa q quocunq tpe iudicij reo petente defensio vanda est ff. de questio. l. vnus §. cogniturum

Sy qd de questione d factor? Testis fuit tortus z in tortura p fessus nūc ante sniam dicit se errasse nunquid poterit reuocare dictus? Rñ. aut est error facti aut iuris. Prio casu posset vsq ad sententiam: z est ratio qz non videtur confiteri qui errat. ff. d. cōfes. l. i. i. pñ. alias. l. nō vtiqz. z talis error nō pōt vsq ad sniam obesse. C. de iuris z facti igno. l. error. et facit C. quo. app. non reci. l. ij. Nam z dā nato ex confessione facta i tormētis z perseveratā subuenit ēt post sententiam volēti errorē suū seu ignorantā suam docere. vt si offenderit absoluat. ff. d. questio. l. i. §. si quis vltro. multo magis debet subueniri errorē suū alleganti z corrigere volenti ante sniam. Item tpe testis nō perseverauit in cōfessione ex quo nō expectauit sniam. Itē confessus formidine tormentoz audif appellās. C. quozū app. non reci. l. ij. Si vero errauit in iure tunc non poterit veni re ptra confessionem: vt. d. l. error.

Quid si aliquis est p fessus in tormentis z nō p seueratus in p fessione: nunquid aliqd operabit? Vt q sic videlicet semiplenā p bationē vmo. C. de cust. re. l. ij. §. diu. Tu dic z melius q nisi sit p seuerata talis p fessio nec plenā nec semiplenā iducit p bationē q nullo modo p fiteri vñ qui cōfiteretur formidine tormētōz. d. l. ij. C. quozū app. non reci. Sed quid si aliquis est tortus nullis vel nō pdone is indicijs precedētibus: nū quid vs talis confessio? Dic q nō: ēt quātūcunq perseverauerit. ff. de questio. l. diuus. §. ex quibus z. l. maritus. e. ti.

ar. C. si ex fal. instru. l. i. ij. z. iij. et id hoc est de substāntiali solēnitāte questionis qz precedant legitima iudicia alias torqueri quis nō pōt: cūz a tormentis non sit incipiendū. ff. e. l. i. z l. maritus. C. de questio. l. cū cogniti onaliter. z. l. milites. quibus deficiētibus quicquid sequitur non valz d iure. l. non dubiū. C. de legi. C. d. si. i. stru. z iur. hast. fit. l. i. li. x. z de i. ite. resti. l. diuus. C. de app. l. nominati. Dictus est. §. q confessio facta i tormentis nō v3 nisi in ea p seuerauerit

Sy queritur q dicatur p fessio facta in tormētis? Rñ. in ipis tormētis vel si ad pedē tortus: z ligatis manib⁹ terret: eo q iudex dicit ei/ q nisi p fiteat ipse sustinebit questionē certe nō v3 talis p fessio nisi in ea fuerit perseveratum. qz lex equiparat confessionē factā in ipis tormētis p fessio ni facte formidine tormentoz. etiā extra tormēta. C. quozū app. nō reci. l. ij. ibi aut formidie tormētōz etc. et ar. ff. de iniur. l. itē apd. §. adijcit ibi vel leuis coherctio etc. ergo a p trario sensu nō leuis coherctio habet p ipsa tortura: z accedit q legif q sufficit froz armoz. vt. §. d. viz vi ar. l. i. §. idē z equipollentia sunt pcutere hoīem gladio/ z strāgulare manu. argu. ff. ad. l. cor. d. sica. l. i. §. diuus: z facit. ff. ex qui. cau. ma. l. i. §. r. l. metum. ff. qd mer. cā. Sed quid de questione tali continet in statuto ciuitatis q aliquid non possit torqueri nisi incertis casibus: potestas dicte ciuitatis honoris auida extra illos casus pzelios per statutū vult eruere mentem z veritatē crīs perquirere tñ malefactorē delatū nō vult ponere ad tormenta/ ne incidat in penam statuti. Sed quid fecit precepit cū teneri d negando ei alimenta: quousqz confiteatur: vel fecit eum stare in hyeme spoliatū: nunquid vñ eū ponere ad q stionem? Dic q sic. ff. de iniur. l. itez apud labeonem. ibi questionis verbo ea etiam quam malam mansionē vocant circa fi. Sed quid si extra

Nota.

Que dicitur casus p fessio facta in tormētis

Nota.

An videtur tortus qui male alitur.

An pter tu erroris possit fieri cari p fessio facta in tormētis

Si tortus in p fessioe nō p seueratur.

Si qstor querit sine talis indicijs.

Repetitio sup matia qōnū sine tor. cclxxxix

locum torture circa tribunal vbi red
ditur sus: iudex sagax delato d'crie
dicit. aut p'stitar; aut ponā te ad tor
turam: nunquid dicitur formidine
tormentorū tunc facta confessio?
Dic q' non: q' leuis territatio zc. d. l
itē apud labeonē circa fi. ff. de iniu.
z. l. metui. ff. quod me. cā. l. rñ. ff. ex
qui. cau. ma. l. iij. in fi. leuis autē ter
ritio z' extra locū torture facta: veri
foria est ar. ff. si cui plusq' per. l. falc.
l. et hec. Dictū est supra q' confessio
facta terrore tormentorum non ha
beat pro explorato crimine: si non
sit perseverata. ¶ Quero ad quē lo
cum reus est ducend' qñ iudex vult
facere ratificare sua spontanea volū
tate: Rñ. apud acta: vel ad aliuz lo
cum publicū extra locū torture. tali
quando in conspectu testium. Et sic
videmus asperos z' sagaces assesso
res in perseverantia p'ssionis puo
care testes z' sub publico testimonio
faciūt scribi. Talis tali die perseve
rauit z' confirmavit in p'ntia talium
z' dico q' bene faciunt per. l. iij. C. de
cust. re. ibi sub publico testimonio.
zc. Item quero qñ tēpus erit i me
dio a die commissionis tormenti ad
diem reductionis ad perseverantiā
Rñ. diffinitur a. l. i. d' cust. z' exhi. re.
q' modicum tēpus. ibi post modicū
zc. non tñ d' quid sit illud modicum
tempus. Sed pōt dici arbitrio iudi
cis p'siderata qualitate personarum
et enormitate seu leuitate criminis.
nam tps v' aliud indeterminatū a iu
re procedens iudicis p'tati concedit
vt. ff. de iur. deli. l. i. ff. de pe. l. hodie
¶ Quero quis debeat iteresse que
stioni: Rñ. iudex vt. ff. de adul. l. qui
postulauerit. §. questionū In secreto
aut iudex recipiat dictū torti sicut
testis. vt in summa hui' ti. §. si hz. et
ff. de questio. l. i. §. hz. nec. ¶ Quero
nunquid liber homo possz torqueri
¶ Q' q' non: q' totus titulus. C. de q'
stionibus loquitur de qōne seruorū
seu facienda ipis seruis. Tu pō dic
p'tra. q' nō solū posset in se: s' z' ali

os torqueri: vt. ff. e. l. ex libero. i. rñ.
z. C. d' abol. l. fallaciter. §. an igenus
z. C. de assess. l. nullus i fi. z' d' cust. z'
ex. re. C. l. cuz cognitionaliter. C. de
fal. l. sicut z. ff. d' re mili. l. proditores
z' de hoc plene p' azo. in summa hui'
ti. §. torqueri. z' §. torqueat. ¶ Que
ro nūquid principalis reus debeat
subijci z' poni in tormentis: E' vide
tur q' non. quia totus tractatus de
questionibus v' consistere circa libe
ros homines in testimonio vacillan
tes. Sed dic q' etiaz principalis per
sona v' subijci tormentis C. d' qñtio.
l. iij. et. ff. e. l. i. §. diuus. z' §. si quis vl
tro. et. l. vnius. et. ff. de re mili. l. pro
ditores. precedere tñ debent indicia
verisilia ex quib' reo obiecti crimi
nis expressio est culpe et aurtis iudi
cis informaf. C. e. l. cū cognitionalr
z' d. l. milites ¶ Quid si iudex adeo
modū in tormentis excedat q' tort'
in questōe deficiat: tenebit ne iudex
z' quo iure? Dic q' tenetur. l. itē apō
§. questionis. ff. de iu. Sic emi torqñ
dus est re? vt sue innocentie v' sup
plicio reddat saluus vt. l. qñtiois mo
dū. ff. de qō. et facit. ff. sol. ma. l. si cō
stante. §. si maritus. et insti. de his q'
sūt sui vel al. iur. §. sed dominor' z' me
lius. ff. ad. l. acqui. l. hz. et si quēcunq'
§. si magister. de pig. act. l. elegāter
§. plane. nec excusatur q' tāq' iudex
hoc fecerit cū sliquerit. Mā oē malē
actū p'sumimus prauē factuz. C. d'
iniur. l. si non conuicij. C. ad. l. cor. de
sca. l. i. iō propinquus in corrigēdo
propinquū tenef si modū excedat. C.
de emen. p' pin. l. i. nec eū excusat of
ficiū. ar. l. magistratib'. ff. de iu. E' cō
tra videt q' nō teneat: quasi eruēde
p'itat; cā fecit suū epercēdo offm n'
aio iterficiēdi nec debilitandi. §. nō
tenef. Nemo emi delinq're videt nisi
hēat aim delinq'edi. ff. d' p'bo. sig. l.
sepe. in fi. Volūtas emi z' p'positi zc
l. qui ea mēte. in pñ. ff. d' fur. z. l. qui
rē. ff. de acq. pos. ¶ Itē alibi scriptū ē
tūc esse crimē cū voluntas iteruenit
delinq'edi. C. ad. l. cor. de sca. l. i. e.

8

Ad ques
locū ē du
cend' tor
t' vt rat
ficet p'se
ssionem.

Nota.

Quisqz
qñstioni i
teresse.

Liber hō
an possit
torqri.

An pnci
palis re?
possit tor
queri.

Si iudex
i tormēt
modū ex
cedat.

8

Repetitio sup materia questionū

facit delib. ho. exhi. ff. l. iij. §. i. p̄ sūt em̄ p̄nceps de suis officialib⁹ bonū nisi p̄bet p̄riū vt. ff. §. off. p̄s. l. i. §. i. Itē creditor auferēdo rē obligatā n̄ p̄sumit deliquisse. ff. §. fur. l. cū credi tor. Si r̄ i p̄posito p̄sumit iudex sui officij exercēdi cā fecisse nō nocēdi p̄silioy. ff. §. iu. l. i. iuriay. §. i. r̄ si ali quā latā culpā in exercēdo hūit. nō tenef. l. cor. de sca. q̄ i delictis lata culpa nō equipat volo. ff. ad. l. cor. §. fica. l. i. r̄ l. in lege. ¶ Quid i dubio si nō appeat q̄ aīo fecerit p̄sumēdū ē zelo iusticie r̄ de rigore iustitie crede bat hoc facere posse: Quis malo p̄silio hoc feciss⁹. ff. vi bo. rap. l. p̄tor. ait §. si pupilli. r̄ l. merito. ff. p̄ so. ad id validū arg. C. q̄ accu. nō po. s. l. ij vbi tuto: ex offō suo p̄ductis istrumēt⁹ p̄ pupillū suū: si falsi crimē n̄ p̄bat n̄ p̄sumit aīo calūniandi hoc istrutuisse nisi hoc euidenter appeat als q̄ nō p̄bat calūniari videt. C. §. aduo. diue. iud. l. i. iō dicūt quidā distinguēdū: r̄ si appeat eū d̄ volūrate fecisse d̄o lo/ tenef. Si autē culpā aliquā nō cōmisit/ nō puto eū teneri. vt p̄bat. p. l. i. C. §. emē. huo. Itā est bōa argumē tatio d̄ prāte d̄nica ad prāte rector⁹ ff. §. p̄b. sig. l. p̄t. alias prāte. In ter tio āt m̄bro. s. cū modū excedit guil. de sū. sentit. r̄ dy. q̄ si iudex modū ex cedēs in q̄ōne extingit⁹ debilitauit tortū/ tenef i p̄e iudex q̄ statī q̄ mo dū excessit/ fingit nō fecisse vt iudex s⁹ vt priuat⁹/ sicut tutor nō bñ admi nistrādo fingit nō vt tuto: / s⁹ vt q̄z ec. ff. §. fur. l. tutor. ff. p̄ ept. l. si sūdū §. si tutor. r̄ ar. C. §. epi. r̄ de. l. gñali ter qd̄ pla p̄t dicit q̄ est casus. ff. §. i tu. l. itē apud labeonē §. qōm. in fi. §. s⁹ iusu. ¶ S⁹ qd̄ si iudex posuit ali quē robustū hoīez ad torturā qui sta tim mortu⁹ extitit/ an teneaf⁹: Dicit Bar. qnō tenef. si nō excessit modū p̄suetum r̄ debituz postq̄erat robu stus homo. s⁹ si fuisset debilis homo tūc inspiciat q̄itas p̄sone: ita tenz ipe in. l. qōnis. r̄ l. si quis. ff. de questio. ¶ Sed quid si sit probatū per vocē

publicā r̄ famā tm̄/ an poterit p̄ce di ad tormēta: r̄ videt q̄ sic qz p̄ba tio fame equiparat p̄bationi vnius testis. ff. §. p̄ba. l. iij. r̄ iudiciū vnius testis sufficit ad q̄stionez hūidā. Tu die cōtra qz fama per se nō p̄bat: s⁹ inducit aliquod iudiciū ad p̄firman das seu ad coadiuandas alias p̄ batiōnes vt. v. l. iij. ubi affirmat rei §. qua agit fidē. i. simul firmat nō tm̄ p̄ se facit validū idiciū. ē ei fragil res r̄ perniciofa. ar. l. decurionū. C. §. pe nis. et. l. iustissimos ibi nec ad libidi nem effuse. ec. C. de off. rec. p. r̄ que libet indicia nō sūt sufficiētia ad tor menta. vt. §. dixi in principio. S⁹ se cus si fama esset. r̄ aliquod indicium p̄ accusatum: puta victū vniustestis qui quidē facit iudiciū. l. theopōp⁹. ff. de vot. p̄ele. vel si p̄stiterit accusa tū esse inimicū interfecti: vel als of fensum: de inimico em̄ p̄sumit oē malū. ff. e. l. ij. §. p̄s. r̄ de testi. l. iij. in p̄i. ¶ Itē si se iactaret d̄ maleficio p̄mittēdo malefactor. Nam talis ia ctatio inducit iudiciū p̄ iactatē: q̄ malū p̄misit r̄ persona p̄siderata r̄ q̄ litate p̄sone. C. quod me. cā. l. metuz r̄ ff. ex qui. cau. ma. l. iij. ad. l. iuf. ma. l. famosa. ibi r̄ quasi fecerit ec. r̄. C. si quis impe. male. l. i. ibi ex dicit hoīz facta pensam⁹. facit. ff. §. suppel. le. l. labeo. ¶ Itē si accusat⁹ n̄sus ē fu gere de loco maleficiū: nā fama accu sat fugientē vt in aut. §. exhi. r̄ inter. reis §. si vero contra. r̄ in aut. de san ctissi. epif. §. si quis autē ordinate Itē si p̄siliarius de p̄posito officio se absen tet pro cōfesso habetur q̄ malū rece rit. C. de asse. l. consiliarios. Item ē iudiciū si is̄ptra quē fama laborat ē hō prauē estimatōis/ r̄ qui talia con suevit faceret vt. ff. §. qd̄. l. de minore §. tormenta. de accusa. l. i. idem si ali ud adesset quod faceret iudiciū qd̄ q̄ libz iudex poterit p̄pendere sim sc̄ti varieratē. r̄ personarū qualitatē: et cū aderit aliquid de predictis vel si milibus: fama probata bene poterit procedi ad tormēta. quia fama cus

Fama an ad tormēta sufficiat.

Et

Et

Iactatio d̄ maleficio p̄mittendo.

Nota.

Fuga rei

Nota

Si hō robust⁹ ad torturam posit⁹ statim obiit.

Repetitio sup matia qōnū siue tor. f. cccx

alio iudicio facit legitimū iudicium
 z sufficiens ad torturā: Quis fama p
 se non sufficit. ¶ Sed quis si cōtē
 netur in staturo q qōnō possit torq̄
 ri nisi indubitata indicia precedant
 qd̄ erit exēplū de indubitato iudicio
 Ecce em̄ camera habet vnū exitum
 vnū aditū z nō plures: vnus tñ exiit
 de dicta camera trepidus z pallidus
 cū vno cultello sanguinolento nudo
 in manu: statim post eius exitū inue
 nit hō iacēs occisus in camera pre
 dicta. certe ista sunt indicia indubi
 tata ad pbandū maleficiū: ex quib⁹
 non solū ad torturā: sed et ad p̄dēna
 tionē sine inquisitione procedi pōt z
 ita intelligi. l. sciant. C. de probati.
 Et ex violentia presumptione q̄s in
 terdū dānat. C. arbi. tut. in glo. ver.
 violēta. l. si. Palliditas seu trepida
 tio est vnum iudicium ꝑ ip̄m. vt. ff. d
 questio. l. de minore. §. tormēta. Itē
 delatio gladij nudi p̄sertim est ali
 ud iudicium. Nam de portantibus
 arma lex p̄sumit malū. C. vt armorū
 vsus. l. i. z in aut. de ar. §. fi. col. ij.
 Item q̄ gladius erat sanguinolens
 rus: nam ex qualitate facti accipit
 p̄ictura no. l. vtrū. ff. de dona. inter
 vi. z vxo. raro tñ talia indicia p̄tīgūt
 Item est aliud iudiciū de indicijs si
 ue persuasionibus videlicet refertur
 q̄ Ticius fecit occidi Deuū nō sūt
 testes q̄ dicant se vidisse: tñ p̄bantur
 ista indicia: videlicet q̄ Ticius erat
 inimicus meūj. Item q̄ perpetrato
 homicidio dicitur Tici⁹ receptauit ho
 micidā. Item q̄ homicida erat fami
 liaris z domesticus Tici⁹. Itē q̄ fa
 ma est q̄ fecit homicidiū: z est homo
 q̄ est verisimile q̄ talia faceret. Itē
 q̄ olim aliquē offense interuenerūt
 inter eos. Certe ista indicia sūt insita
 vident sufficentia nedū ad torturā
 sed et ad p̄dēnationē: z ita pōt exē
 mplicari. l. sciāt. nec mirū si ex pluri
 bus simul iunctis quoz qd̄z p se nō
 sufficit ad iudiciū v̄l plenā p̄bationē
 fiat plena fides. Hāc hoc in iure ha
 betur expressum in corpore de iustu.
 caut. z si. §. si vero. col. ij. Duo enim

vel plura imperfecta p̄stituit vnū per
 sectū. C. de agricol. z cē. l. i. xi. Itē
 q̄ nō profuit singula iuuant
 extra. de testi. c. p̄terea. z no. ff. de ex
 cu. tu. l. ij. in fi. i. rñ. ¶ Quid de mi
 lites nostri t̄pis nūqd̄ p̄nt subijci
 tormentis? Dic q̄ sic: qz nec in assū
 ptione militie: nec in vita obseruant
 que debent per milites obseruari et
 predicti militantiuz p̄uilegio gau
 dere non debent in aut. de man. p̄n.
 §. si zi apparatu. col. i. et ibi de hoc
 in glo. Et si quis non obseruat statū
 fabricē. habetur pro non fabricē.
 et sibi p̄uilegia fabricentia dene
 gantur. C. de fabric. l. si q̄s cōsortiū.
 l. xi. z facit. C. de epi. z cle. l. gñalr q̄
 em̄ clericoz vitam z solēnia non fer
 uant p̄uilegia clericorum eis dene
 gantur: et facit ad hoc. C. de app. l.
 noiatiōes. Nam et milites in q̄bus
 dam maleficijs torquetur z habent
 quo ad hoc pro non militibus. ff. d re
 mili. l. proditores. ¶ Quid d̄ milite
 celestis militie? Dic q̄ p̄bfi non torz
 quent: clerici autē sic de iure ciuili. l.
 p̄bfi. C. de epi. z cle. z no. l. fallaci.
 C. de aboli. hodie d̄ iur̄ nouissimo se
 cus i. c. i archiepatu. extra de rapt.
 ¶ Pretea si militi eq̄stri ē p̄missa imu
 nitas vt nō torq̄at: multo magis mi
 litib⁹ celestib⁹: vt. C. d̄ epi. z cle. l. sa
 crosā. z quod no. l. miles. ff. d re iu.
 ¶ Quid d̄ iudicib⁹ seu aduocat⁹ nū
 qd̄ p̄nt torq̄ri? Rñ. nō. sic nec militā
 tes qz p̄oni cāz militāt. C. d̄ aduo.
 diuer. iu. l. aduocati. z sicut militib⁹
 p̄cessū ē vt nō exigāt nisi i q̄tū face
 re p̄nt: ita z p̄onis cāz. ff. d re mili.
 l. milites. i. rñ. Et videt q̄ sic cū n̄
 la. l. videat p̄hibiti. Sz dic q̄ d̄ iur̄
 solēnitate nō p̄nt torq̄ri ar. dicte. l. i.
 aduocati ¶ Quid d̄ p̄siliarijs n̄ tē
 potis. Dic q̄ de iur̄ solēnitate n̄ tor
 quēt. l. milites. C. qd̄ cuiusq̄ vni. z. l.
 nulli. d. p̄. si. l. si pupul. §. decuriones
 Tñ de p̄suetudine p̄riū obseruatur.
 ¶ Finis huius repetitionis.

milites
 nri t̄pis
 an possit
 torqueri:

milites ces
 lestis mi
 litie.

Judices
 aut aduo
 cati.

p̄siliarij
 an torq̄
 antur.

Indubita
 ta idicia
 q̄ dicant,

Nota.

¶ Sequit̄ tractat⁹ dñi Bartholi d
 s̄po ferrato de insignijs et armis.

Dñi Bartholi de saxo ferrato.

an liceat
portare
arma seu
insignia.

Ideam⁹ de in
signijs rarmis
que qs portat
in vexillis aut
clipeis Et pri
mo an sit licit
rum. Secūdo
eo casu q̄ lici
tum est qualif
sint pingenda ⁊ portāda. ¶ Circa
primū dico: q̄ quedā sunt insignia di
gnitatis vel officij q̄ portare pōt q̄li
bet habēs illā dignitatē vel officij:
vt insignia p̄consularia ⁊ legatorū:
vt. l. i. ff. de offi. p̄con. ⁊ l. e. ⁊ l. sanctū
de re. di. Sicut de facto videmus ho
die insignia episcopoz ⁊ ista pōt por
tare q̄libet hñs illā dignitatē: vt. v.
ll. alijs aut portare nō licet. imo por
tans incurreret crimen falsū. l. eos. §.
fi. ff. d. fal. Et iō puto q̄ portās insi
gnia doctoratus cū nō sit doctor pu
nias illa pena. Quedā sunt insignia
cuiusq̄ singularis dignitatis: vt vi
demus q̄lz rex/ quilibz princeps ⁊ ce
teri potētiores hñt arma ⁊ sua insi
gnea: ⁊ ista nemini alteri licet defer
re vel suis reb⁹ de pingere. C. de his
q̄ poten. no. l. i. ⁊ no. in aut. de man.
pun. §. pe. qd̄ intellige p̄ncipalr: sed
accessorie nō est phibitū: vt puta in
signum subiectionis supponere insi
gnijs p̄prij insignia dñi regis: vel
comitatus: ⁊ hoc de p̄suetudine ob
uaf. q̄dā sunt insignia seu arma p̄a
torum hoim: seu nobilitū: vel popula
rium: de istis q̄dam reperiuntur qui
hñt insignia vel arma q̄ portāt ex p̄ce
sione ipatoris vel alteri⁹ dñi. vt vidi
concedi multis a serenissimo p̄nci
pe. Carolo. iiii. romanoz imperato
re: necnō rege bohemiē ⁊ michi/ tūc
p̄siliario ei⁹ p̄cessit int cetera: vt ego
⁊ ceteri de agnatiōe mea leonē rube
um cū caudis duabus in cāpo aureo
portaremus: et istis lz portare talia
insignia nec est dubiū de p̄ncipis ei
p̄tate disputare sacrilegiū est. C. d. sa
cril. l. ij. ad idē. C. nemi. lic. si. iud. aut
in ru. ⁊ nigro. sine em̄ iudicis aucto

ritate phibet. §. cū iudicis auctorita
te p̄mittit. quidā aut̄ arma ⁊ insignia
sibi assumunt p̄pria aucte: ⁊ istis an
liceat videndū ē. Et puto q̄ licz. Si
cut ei noīa inuēta sunt ad cognoscē
dū hoies. C. de ing. ma. l. ad recogn.
ita etiā ista insignia ad hoc inuēta sūt
ff. de re. di. l. sanctū. ⁊ talia noīa cui
libz lz iponere sibi ad placitū: vt. v. l.
ad recog. ⁊ ff. de fal. l. falsū in p̄n. ita
ista insignia cuiusq̄ lz portare ⁊ ipinge
re in suo: tñ nō i alieno. C. ne lic. si. iu
di. aucto. l. ij. ⁊ ibi no. p̄ glo. facit qd̄
no. extra de p̄ces. p̄bē. c. dilect⁹. ⁊ ibi
p̄ gl. ¶ Ss q̄rovnus portat certa ar
ma vel insignia: alius vult portare ea
dez an lz: vel phiberi possit: Videf
q̄ possit portare: q̄t quilibz pōt sumef
nomē alteri⁹ aut facta. §. si p̄o noīa
ff. ad trebell. de le. ij. l. cū fili⁹. §. pa.
Et p̄t esse plures eiusdem nominis
l. duo sunt ticij. ff. de testa. tu. ⁊ de le.
ij. l. sed ⁊ si q̄s seruū §. si inter duos. §.
p̄t qd̄ sumere arma aliena ⁊ plures
eadē insignia portare vel rebus ipo
nere possunt: cū vtrūq̄ fiat ad cogno
scendū. Contra v̄f de regu. iuris. l.
id qd̄ n̄m si est p̄uis est n̄m/ sine fa
cto nostro a nobis auferri nō potest
Sed hoc nō bñfacit. loq̄tur ei in his
quibus plures in solidū vt non p̄t
als secus: vt in vsu platee balnei the
atri ⁊ si. l. si vt certo. §. si duobus ve
hiculū. ff. cōmo. P̄terea signū qd̄
portat ali⁹ nō est vnū ⁊ idē: imo sunt
diuersa hñtia tñ eādē silitudinē. Ad
decisionē §. p̄dictoz p̄mitto q̄ si
gnū alienū portare phibere p̄t is cu
ius est signū seu petere q̄ phibeatur
si ex hoc ipse iniurief: q̄ forte ille cū
vituperio portat seu tractat. C. d. e
pil. audi. l. minime ⁊ est exp̄ sū. extra
de excess. pla. c. dilecta. als de cōces.
pre. c. dilectus. C. de iude. l. iudeos
quos. Secdo de hoc pōt cōqueri qui
lz tertius quiledif/ ⁊ ad ipsius peti
tionē phiberi ne portz. C. d. hisq̄ po
no. l. i. ⁊ ibi no. ⁊ i aut. d. mā. p̄n. §. pe.
Tertō iudez ex offō suo si viderit h⁹
ad scādaliū posse eē: ⁊ distētoz seu d

An liceat
at assuef
arma ala
terius.

vide q̄ su
erint ar
ma bars
tholi.

De insigniis et armis

ceptione subditoꝝ p̄t p̄hibere. ar. C de lati. lib. tol. l. i. §. sed ⁊ qui dñi. vbi circa eos qui pilleate icedunt lex aliquid statuit ne p̄p̄s decipiat: ex p̄f sius extra de iude. c. in nonnullis.

Istis p̄missis in q̄stiōe p̄missa distiguif q̄ si vn⁹ assumit arma que alius portauit ab antiquo: ⁊ illius nō in terest: nec ex hoc verifimiliter ledi potest. **E**xē plū: vnus theutonic⁹ tē pote indulgentie iuit romaz vbi reperit vnū ytaliciū: portante arma antiquozuz suoz ⁊ insignia: volebat de hoc conuerti certe non poterat. **T**āta est enim distantia iter verumq; locū seu domiciliū: q̄ ex hoc ille prim⁹ ledi nō posset: ⁊ in his in quib⁹ quadaꝝ publica facultate quis occupat sibi vsū non licet queri nisi ex magna cā. ff. ne qđ in flu. pub. l. penul. §. sunt aut qui putāt. **N**ūq; pōt p̄tēgere q̄ alterius potest multuz intercesse: quid enim si odijs plenus cui⁹ vite multi insidiat: assumat arma ⁊ insignia hoīs quieti: ⁊ pacifici: certe illius interest ⁊ poterit eū facere p̄hibere sicut ei pōt peti p̄hibitio ne arma portet vituꝝiose vt dēmē mltosozti⁹ p̄t peti p̄hibitio ne ex hoc p̄p̄nionē armorū ali⁹ p̄ alio occidat v̄t inturietur. **I**dē si ex hoc pudor p̄mi aliquo mō ledat. d. l. mime. ⁊ l. iudoz: ⁊ hoc per officii iudicis ad quē spectat q̄ es popularis. ff. de offi. p̄f. l. i. §. q̄ es. **N**ūq; potest cōtingere q̄ multorum de populo interest. **P**onam⁹ exemplum in alijs signis q̄ in his que portantur pro armis. **P**one quedā fabriū esse doctissimū qui in gladijz ⁊ alijs operibus suis facit certa signa ex quibus opus ipsius magistri esse cognoscitur: ⁊ per hoc tales merces melius v̄dunt: ⁊ audi⁹ emunt: tūc puto q̄ si ali⁹ faceret tale signū posset p̄hiberi: q̄ ex hoc populus lede retur: acciperet enim opus vnus p̄ opere alterius ar. l. i. de lati. lib. tol. ⁊ de iude. ca. in nonnullis. **E**t eadeꝝ rōne dico idē i signis quib⁹ vtūf no tarū. C. v̄ asse. l. nemo. §. nec callidis

⁊ in aut. de instru. cau. §. is instrumēta. ⁊ §. opere: ⁊ qđ ibi no. si ali⁹ signū alteri⁹ acciperet posset p̄hiberi. **I**dē de signis quibus vtunt fabricatoꝝ carttharū de papiro ⁊ similib⁹ p̄ eas dē rōnes. ⁊ hoc sibi expediet iudicis officio vt dictū est. **S**⁹ scōꝝ hoc que ro qđ releuet h̄c ista arma ex cōcessionē principis: ⁊ si multuz. **P**rio quia est maioris dignitat: sicut dicitur in testamento facto corā p̄cipi. pe. C. de testa. l. oīs. **S**cō q̄ nō p̄t p̄hiberi ab alio illa portat. C. d. iur. aur. anul. l. y. ff. de mō. mul. l. minor magistrat⁹ in prin. ⁊ §. ij. **T**ertio q̄ si duo assumpserunt eadeꝝ arma seu eadem insignia: nec v̄ prioritate nec posterioritate apparet p̄ferretur ille qui a principe habuit. l. si duas ⁊ ex cus. tu. **Q**uarto quia si esz in exercitu vel alio loco ⁊ quereretur quis deberet p̄cedere: debēt p̄ferri illi⁹ arma q̄ a p̄ncipe sunt concessa. ff. d. albo scri. l. si. C. de cōsul. l. i. l. xij. et extra. d. ma. ⁊ ob. p. tuas. ⁊ ar. l. si duas ff. d. execu. tut. **E**t p̄dicta itelligo ceteris paribus scz q̄ alias illi q̄ habēt arma sint equalis dignitat: als p̄cederent arma illius quicēt in maiori dignitate. ar. ff. d. al. scri. l. i. ⁊ C. d. cōsul. l. i. l. xij. **Q**uero qualiter ista arma vel insignia transeāt i successozes: **R**espon. **Q**uedam sūt vnus domus seu agnationis: ⁊ ista trāseunt in omnes de illa agnatione siue sint heredes patris vel aui eozum: siue non. ar. ff. de reli. l. ius faml. et. l. se. nec per diuisiones possūt assignari vni. C. de reli. l. si sepulchra. ad cognatos vero vel affines nō pertinet ff. de reli. l. ius familiarū. **E**x hoc posset q̄ri an bastardi vel spurii possint vt i illis insigniis. et videtur q̄ nō quasi nō sint de illa familia vel agnatione. l. enunciatio. ff. de verb. si. **C**ontrarium tamen obseruatur in iusticia de consuetudine cui standum est. **N**ūq; tñ multiplicat h̄i qui portāt talia insignia vel arma: ⁊ cōsuet⁹ est per aliquos aliquid apponi v̄tra vt

Quid p̄dest habere arma ex cōcessione p̄cipis.

Arma q̄e lit trāseāt ad successozes.

Bastardi an possint vt i in signis domus.

Resoluo = tio q̄stio nis.

Dñi Bartholi de Saxo ferrato.

ad alijs dinoscant & discernant : qđ
 licet, sicut oī addit p̄nomen. Que
 dā vero sūt insignia alicui⁹ societatis
 aliquoz negotioz / et in his cū so
 cietas ad heredē nō trāseat: non est
 tractādū. Sed apđ quē remanebūt
 signa societate diuisa: qđ est oēs vtā
 tur eo signo nō est equū. vt dictū est
 Rñ. si qđem vnus erat in societate:
 qui erat capitane⁹ & quasi magister
 societatz sicut dicit i fili. ff. de le. ij. l.
 peculū. §. i. tūc apđ eū dō remanere
 signū qđ ipse erat inter ceteros maio
 ris honoris: ar. ff. de fun. instru. l. fi.
 Si hō hic nō erat: tūc apđ eū rema
 nebit qđ erat socius maioris q̄titat⁹
 ff. fa. her. l. si. qđ cautiones: qđ si omnes
 sint equales puto forte dirimēdū. d.
 l. si que. puto tñ qđ si dissoluta societa
 ternus ex socijs remaneret negocia
 toz dō remanere signum: hoc ideo qđ
 alioz nō interest. Item qđ q̄tus dis
 soluta sit societas: tñ negotiatio re
 manet penes illū: ergo iniquū est qđ
 signū qđ erat accessorium negotiati
 oni: separet ab ea. ar. C. cōta vtrius.
 iud. l. possessionz: qđam vero sunt
 signa artificij cuiusdā seu peritie. et
 hoc aduertendū: qñq; sūt signa que
 dam artificij i q̄bus p̄ncipalit̄ opas
 q̄litas loci/ exēplū in marchia scho
 ritana est qđ dā nobile castrū: cui no
 men fabrianū: vbi artificij faciendi
 chartas de papiro p̄ncipaliter viget
 ibiq; sūt multa edificia ad hec: et ex
 quibusdam artificijs meliores char
 te veniūt: licet etiā ibi faciat multū
 bonitas operāis. & vt videmus qđ
 ls foliū charte h̄z suū signū: per qđ
 significatur cui⁹ edificij est charta.
 Dico igit qđ isto casu apud illū rema
 nebit signū apđ quē remānebit edifi
 ciū ipm: in quo fit: siue iure pp̄ieta
 tis siue iure cōductōis/ siue alio mō
 siue in totū/ siue pro parte/ siue etiaz
 mala fide teneat toto tpe quo tenet:
 nō p̄t p̄hiberi vt i signo sicut in cete
 ris iurib⁹ realib⁹ ar. ff. de serui. rust.
 pre. l. via §. fi. r. ff. si ser. ven. l. ij. §. fi.
 r. l. se. & quē ad. ser. amit. l. vsu fruct⁹.

r. l. se. Idē in p̄ductoribus talū edi
 ficioz ar. ff. loca. l. sz adeo. §. illd & §.
 videam⁹ Quedā vero sūt insignia ar
 tificij i q̄ p̄ncipalit̄ opas bonitas ar
 tificijs vt videm⁹ i signis q̄ apponit̄
 in spatīs gladijs: & alijs opibus me
 talloz: & isto casu oēs qđ stāt i vna sta
 tiōe possūt vt i isto signo quasi magi
 ster p̄ncipal̄ isti⁹ statiōis appobet
 illa opa: vt i auf. de tabel. §. nos aut
 & no. in glo. qđ incipit caue tibi in fi.
 glo. si hō separet: tūc signū dō rema
 nere apđ eū qđ p̄ncipaliter erat i sta
 tiōe. ar. l. fi. ff. de fun. instru. r. §. vi
 xi. Sz si forte oēs erant equales nisi
 inuicē cōueniant: apud quē remane
 at illd signū: forte dirimef. d. l. si que
 cautōes. fa. her. ¶ Scđo p̄ncipalit̄
 est vidēdū qualiter ista arma seu insi
 gnia sunt pingēda/ infigēda & portā
 da. Ad qđ sciendū est qđ qñq; portā
 tur in vexillis/ & vehiculis/ qñq; i ve
 stibus hominis/ qñq; in parietib⁹ et
 alijs s̄lib⁹ stabilibus locis circa qđ
 ly p̄dictoz aliquā videam⁹ Circa qđ
 sciendū est qđ ista signa qñq; sumūt
 ex aliqua re exñte: vt multi assumūt
 aliquod aial/ vel castrum/ vel montē
 vel florē/ vel aliqd simile. Qñq; ista
 signa nō sumunt ex aliqua re exñte:
 sz sūt signa simplicia. l. variatōes qđ
 rūdā color vel p̄ dimidia vt quarte
 ria vt p̄ aliq̄s listas rectas transuer
 sas vt s̄lles: & qñq; mixtim ex vtroq;
 ¶ His premisiis videamus qualr
 portant̄ in vexillis illa signa qđ signi
 ficāt aliquā rē p̄existētē. Ad qđ di
 co qars imitatur naturā quātū pōt
 vñ ista insignia debēt eē fm naturā
 rei quā figurāt & nō aliter ar. l. si pa
 ter in fi. r. l. se ff. de adop. r. §. ho.
 l. nō sūt liberi. De natura aut̄ vexilli
 est qđ portat̄ in hasta: fm illū vsum
 ad quē vexillū destinat hasta p̄cedit
 & vexillū sequitur. Unde quodcūq;
 aial designef i vexillis facies ei⁹ dō
 respicere hastā. cuz de natura faciei
 sit aīcedere. Itē i oī re & figura q̄bz
 partes que denotant̄ per aīe et post
 vt dictū est p̄cedēti mēbro: tūc ei p̄

Qualit̄
 arma sint
 pingēda
 vt portā
 da.

In vexill
 signa sig
 nificātia
 rē p̄existē

Signa
 artificij.

anterior pars rei dicitur esse veri⁹ hastas
 alia caput videtur retro incidere tã-
 q̄ mōstrū. Sed si alicuius rei solum
 pars anterior portaret p̄ arma: vt sūt
 quidā q̄ faciē arietis vel bonis portat
 pro signo suo: tūc nō pōt pars ante-
 rior respicere hastā: s; a latere respi-
 cit. ¶ S; dubitat qualis dicta aia-
 lia debeāt dsignari: vt rū quasi stent
 recta: an quasi p̄ terrā plane ābulēt
 vt quo modo? Rñ. dicta animalia d̄
 bent designari de nobili actu eoz: &
 etiā q̄ magis vigor suū ostēdāt: vt
 ff. de. sta. ho. l. queritur. & d̄ acqui. re.
 do. l. qd̄ q̄s. s. cū in pres sic etiā ab
 antiquo v̄stratū videm⁹ q̄ p̄nceps in
 maiestate: prout fides in p̄ntificilib⁹
 v̄pingunt & designant. Hūc ad p̄-
 positus dico q̄ quedā animalia sunt
 quoz natura fera ē. ff. d. postu. l. i. s.
 bestias. Et ista d̄bēt dsignari i actu
 feroci: vt leo: vt sus & silia. Figurat
 ergo leo erect⁹ eleuat⁹: mordax ore
 & radens pedibus. Et idem in simili-
 bus animalibus: ex hoc em̄ actu ma-
 gis suum vigor ostēdit. Quedāz
 sunt aialia nō ferocia: in his inspi-
 ci dicitur nobilitas eoz ac⁹ diuersimode
 tū. Si q̄s em̄ equū p̄ armis portaret
 nō deberet eū designat rectū & eleua-
 tū: hoc em̄ victosum esset in equo.
 S; dicitur eū designare aliquat̄ eleuatū
 a parte anteriori: quasi sit currens e-
 quus vel saliens. in hoc ei actu magis
 eius vigor ostendit. ¶ S; si q̄s pro
 suis armis agnū portet: tūc designa-
 re dicitur quasi plane ambulatē p̄ terrā
 in hoc em̄ actu maxie ei⁹ vigor ostē-
 ditur. simile de auib⁹ & alijs aialib⁹
 dicēdū est. Circa pedes adverten-
 dum est q̄ sēp pes qui antecedit sit
 pes dexter: q̄ vt dictū est pars dex-
 tera est p̄ncipalis & p̄ncipiū mor⁹. ali-
 as significaret talē figurā claudā eē
 v̄ leuā qd̄ viciū sonat. ff. d̄ edil. edic.
 l. q̄ clauū. s. itē sciēdū S; hic erat du-
 biū: q̄ si vna p̄ vexillū figuraret tā-
 q̄ pes dext̄ ab alia parte v̄idebit̄ si-
 militer pes p̄cedere. Nec autē icōgrui-
 tas magis euidenter apparet i his q̄

p̄ suis armis. aliqua l̄fas. v̄ l̄fas por-
 tāt. Hā ab vna pte sunt recte: ab
 alia cōter nō est forma litterarum:
 quod apparet si quis chartam scri-
 ptam a latere cōuerso aspiciat. Sed
 dicendum est q̄ sicut in litteris scri-
 ptis respicit illa pars q̄ respicit scri-
 bentem nō pars p̄uerfuita in vexil-
 lo inspicitur pars que respicit portā-
 tem non alia. Quod em̄ ex alia parte
 est non ex p̄ncipali proposito cō-
 tingit: sed p̄ accidens: sicut si quis se
 ip̄m i speculo aspiciat: qd̄ ei in se dex-
 trum est in speculo sinistrum appare-
 bit. Et predicta vera in vexillis & ve-
 xillatis q̄ portātur in hasta: cuius re-
 cta natura est vt eleuata portet & re-
 ctā. vt. ff. de seruit. rust. p̄c. l. qui sel-
 la in p̄ncipi. Sed si loquimur d̄ vexil-
 lis & vexiculis que portantur i tubis
 quarum natura pp̄te ē: vt ad os tu-
 batorū posite quasi per planū iacen-
 tes portet & tūc facies rei designate
 vel pars anterior non debet inspicere
 re tubam sicut hastam. nō em̄ tuba ē
 pars anterior s; superior: & ideo de-
 bet inspicere partē anteriorē illi⁹
 vexilli: tuba plane iacētē portati Et
 predicta vera in dubio: q̄nq̄ tū de p̄-
 prietate armorū est q̄ aliter respiciat
 vt si portetur duo aialia se inuicē re-
 spicientia: vel respicientia aliqd̄ tunc
 non est locus p̄dicte inuestigatiōis: q̄
 in incertis non certis locus est cōie-
 cturis. l. cōtinuus. s. cū ita. ff. de ver.
 obl. & no. l. tres denūciatiōes. C. quōd
 & q̄ iudex. Circa scōz nota q̄ q̄i ar-
 ma sūt qdā signa simplicia & varieta-
 tes q̄rūdā colorū tūc ad ostēdēdū qua-
 liter debeāt portari: p̄mitto q̄ nobili-
 or d̄ p̄ ferriz nobilior loco pont. C.
 de off. p̄rof. v̄ b. l. i. & de off. rect. p. l.
 portiores & d̄ p̄suli. l. i. li. xij. Itē p̄mit-
 to q̄ loc⁹ p̄or̄ sup̄ior ē nobilior poste-
 riorē & inferiorē vt d. ll. x. l. i. ff. de al-
 bo scri. ¶ Hoc p̄missio dico q̄ arma
 q̄nq̄ variant p̄ mediū / vt q̄s por-
 tat bauderā duoz colorū: tūc aut di-
 uidit̄ p̄ mediū supra & subius: aut
 p̄ mediū an̄ & post: & ist̄ casib⁹ i du-

In vexil-
 lis tuba-
 rum.

Quā ar-
 ma nō de-
 notat̄ rē
 p̄existētē

Malicia i
 q̄ statu d̄
 beat̄ p̄gi

Equus.

Agnus.

quis pes
 debeat p̄
 cedere.

Dñi Bartholide saxo ferrato.

bñs et color nobilior eē dñs supra. i. in
 ea parte q̄ respicit celū. vel añ. i. in ea
 pte q̄ respicit hastā. Si p̄ varianf p
 quarteria. tūc nobilior color dñs eē in
 quarterio supiori r̄ anteriori ppe ha
 stam. Si p̄o varianf p listas directas
 tūc lista nobiliorum color debet esse
 ppe hastam. Si vero variantur per
 listas tranſuersales : lista nobilioris
 coloris dñs eē versus celū. Si p̄o liste
 vel bande sint pēdētes : tūc cū hasta
 h̄ se tā q̄ pars prior in baneria. P̄o
 pars magis eleuata dñs respicere ha
 stā. Ista oīa p̄bant ex p̄suppositis.
C Si si dubites q̄s color sit nobili
 or: tūc est aduertendū diligēter. Nā
 vnus color dñs nobilior altero respec
 tu ei⁹ qd̄ repñtat em se. P̄o color
 aureus est nobilior: p̄ eū em̄ repñtat
 lux. si quis em̄ vellet figurare radios
 solis: qd̄ est corpus magis luminosū
 hoc non posset cōgruētius facere q̄
 p̄ radios aureos. Cōstat aut̄ q̄ luce
 nihil nobilius. C. de sū. tri. epla iter
 claras. nihil em̄ lumine clarior. C.
 ne fil. pro pa. aut. habita. i. bi tot⁹ mū
 dus illuminat. Et id̄ in sacra pagia
 pro re maxime excellēte figurat vt
 ibi. Fulgebūt iusti sicut sol. Athē.
 viij. c. z alibi. Resplēdit facies ei⁹
 sicut sol. Athē. xvij. c. Et pp̄ hmōi
 nobilitatē nulli licet portare vestes
 aureas nisi p̄ncipi. C. de vesti. olo. et
 aur. l. i. z. ij. li. xi. Sequēs color nobi
 lior est color purpureus. seu rubeus
 q̄ figurat ignē q̄ eē sup̄ alia elemēta:
 z nobilior elementū est: z corp⁹ post
 solē sc̄ario luminosū: z pp̄ eius no
 bilitatē nulli h̄ portare vestes coop
 tas eius colore nisi p̄ncipi. C. de ve
 sti. olo. l. ij. iij. z. v. li. xi. z in. v. l. exp̄
 mis hūc colorē eē nobiliorē alijs. Se
 quēs post p̄dicta color est aureus
 p̄ eū em̄ figurat nobilissimē q̄ est cor
 pus tranſparēs z dyaphanū : z ma
 xime receptiuū lucis : et est elemen
 tū seq̄ns post ignē / z nobilior alijs.
 vñ p̄dicti colores pp̄ id̄ qd̄ repñtant
 dicunt nobiliores. Qualiter aut̄ co
 lores dicant nobiliores em se. Dico

q̄ sicut lux est nobilissima cui⁹ Ariuz
 dicunt tenebrę: z sic vilissime in colo
 ribus em se. color albus est nobilior.
 qz magis appropinquat luci. Color
 niger est ism⁹: qz magis appropin
 q̄t tenebris. Colores aut̄ medij sunt
 nobiliores z min⁹ nobiles em q̄ p̄
 v̄limin⁹ appropiānt albedini v̄ nigre
 dini. Et istud videt de mēte Aristotel
 in libro de sensu z sensato. Dixi q̄ qñ
 q̄ ista arma portant sup̄ vestibus ho
 minū. Tūc illd̄ qd̄ in armis h̄ se vt
 pars supior dñs eē versus caput hois
 qd̄ p̄o h̄ se vt inferior versus pedes
 Itē in eo qd̄ depigif i anteriori pte
 hominis z in pectore: pars nobilio
 armorū debet respicere latus dextrū
 est ei illa nobilior ps z p̄ncipiū: vt in
 p̄cedentib⁹ dictū est. De eo p̄o qd̄ de
 pingif a parte posteriori hois p̄ du
 bitari. **C** P̄o cui⁹ declaratiōe p̄
 mitto illā qd̄nem q̄ fuit inter iudeos
 z me dū hebraicū adiscebā: dicebāt
 em̄ q̄ mos scribendū non erat rōna
 bilis. P̄ncipimus ei a latere sinistro
 scribere / z trahimus istam ad latus
 dextrū: z illud qd̄ dñs eē p̄ncipiū mo
 tus est terminat. z illd̄ qd̄ dñs esse ter
 minus est p̄ncipiū. ac modus scribē
 di eoz est rōnabilior: qz incipiū a las
 tere dextro z vadūt versus sinistrū
 ad qd̄ tollendū dicebā q̄ aliqd̄ dñs rō
 nabiliter fieri / respectu finis ad quē
 ordinat. id̄ finis dñs p̄mus intellectus
 operant̄ z hec naturaliter sūt vera:
 z p̄bant p̄ legē. Nā si intellectu ope
 rant̄ finis sit rōnabil: et si postea nō
 sequat̄: dñs rōnabilr opari. ff. de neg.
 gest. l. i. s̄ an vltro. §. i. cū si. Sed p̄di
 cta scriptura fit vt legat̄: legi aut̄ est
 oculis insp̄cti. ff. de his q̄ i test. vel. l.
 i. §. i. z sic legi fit p̄ visū. videre aut̄ eē
 pativt phy. dicūt. Figura aut̄ repñ
 tata i oculis n̄fis agit i oculos n̄fos:
 oculi aut̄ pati dicunt qd̄ p̄z: quia ex
 hoc ledūtur Lū ergo scriptura agit
 in oculos dñs ista actio incipi a latere
 dextro ipsius scripture : qz illd̄ latus
 est p̄ncipiū motus seu ipsi⁹ actionis.
 Sed lat⁹ dextrū scripture q̄ nos re

Quis co
 lor dicat
 nobilior.

Investit
 b⁹ qñ de
 bent por
 tari ar
 ma.

Questio
 barthola
 cū iudeis
 sup̄ n̄fo
 more scri
 bendi.

Finis cō
 siderad⁹.

spicit est respectu lateris nostri sinis-
trum sicut si homo voluat vultū suū
versus meum directo: latus ei⁹ dex-
trum respectu mei est sinistrū. Et sic
patet q̄ nos in scribendo magis ra-
tionabiliter operamur. inspiciunt⁹ ei
finē. s. vt a latere dextro scriptura in-
cipiat in nos opari: s̄m modū iudeo-
rū incipit a latere sinistro. Ad p̄posi-
tam questionē qualr arma debeant
pingi rōnabilr a parte posteriori su-
per veste hoīs. Dico q̄ illa ps armo-
rū q̄ se h̄y vt anterior vel vt nobilior
d̄y eē versus lat⁹ sinistrū hoīs portā-
tis. Nā si fingas hoīem h̄re vnā fa-
ciē retro: p̄culdubio lat⁹ qd̄ erat dex-
trū: ex parte posteriori erit sinistrus:
vel pone aliquē velle scribere in spe-
culis latie absq̄ dubio incipiat a pte
sinistra: qm̄ illo respectu lfe erit dex-
tra. vt. s̄. oñsus est. ¶ Ex his etiaz
apparet q̄ lfe z arma debent incidi
in sigillis p̄ uersum. qm̄ fit ad finē
imp̄mēdi in cerā vel aliā materiā et
illud qd̄ est in sigillo uersum/in ma-
teria remanet rectus. Et sic debem⁹
inspicere finē ad quē quid fit non id
qd̄ fit. Si vero incidere in aliqua
re nō ad sigillādū: sed vt sic esset: tūc
d̄y incidi directe. Nōq̄ dicta arma
depinguntur in clypeis: z tūc s̄lr ps
clypei. q̄ s̄m cōem vsū portādi as-
picit dextrū latus hoīs: illa est assu-
mēda vt portozt p̄ty ex his q̄ dicta
sunt. Nōq̄ portant⁹ z pingunt̄ i cos-
optis equoz: z tūc siue a parte dex-
tra siue a parte sinistra. d̄y respicere
pars nobilior caput equi. sicut si plu-
res irēt ad seruitiū equi vel eq̄tis: q-
dā a dextris qdā a sinistris q̄libz res-
piceret caput equi: mōstrofus ei eēt
q̄ vnus caput equi respiceret: z ali⁹
caudā: hoc autē q̄ nulli lateri magis
accederet: vt si deberet stare in frō-
te vel in gropa. tūc d̄y latus dextrū
respicere s̄m ea q̄ dicta sunt. Nōq̄
depingunt̄ in coopturis lectorz z s̄si-
um: z tūc d̄y inspicere ea res in qua d̄y
pingi cū stat in suo p̄prio esse: sunt
enim in coopturijs lectorū quedam

partes pendentes cicū circa lectum:
quedā vero plane iacent supra lectū.
Et i parte iacēte forma pingūdi su-
mitur forma hoīs iacentis in lecto.
In parte ho pendentī assumat for-
ma pingēdi arma a forma hominis
recte stantis. Nōq̄ figurantur seu
pingūt̄ur in parietibus vel alijs sta-
bulibus locis. Et tunc si quidē lo-
cus vbi pingitur est paries tunc cō-
sidera quasi paries faciem suam vol-
uat versus nos z sic latus dextrū pa-
rietis cognosces. Et sic facies z ps
nobilior armorum voluat̄ur versus
partez dexteram: p̄cedā vera nisi ex
causa. Quid enim si in medio vnus
parietis depingatur statua p̄ncipi-
pis vel alteri⁹ excellētis vel forte ar-
ma regia: tunc alia arma q̄ ab ytraq̄
parte depingunt̄: debēt illaz statuā
vel illa arma respicere nō inspecto a
dextris vel a sinistris voluatur. Ad
similitudinē hominū cir cū circa do-
minum existētium. Dēs em̄ volue-
runt se versus eū. Sed si loc⁹ vbi pi-
gitur se habet vt celum: veluti came-
re/vel aule: tūc ex dictis in p̄cedētī
membro. p̄sidera vbi dicatur caput
z vbi pes. Pone em̄ hoīem ibi iacē-
tem: z vultū versus nos voluentē: ex
quo p̄sidera dextrā partē z sinistrā:
z sic modū depingendi cognosces vt
ex p̄dictis liquet. Si autē loc⁹ vbi
depingunt̄ h̄y se vt solum feū terra/
tunc eodē modo cōsidera caput z pe-
des: z finge hoīem ibi iacētē z vol-
uentem vultuz versus nos: z cogno-
sces dextram siue sinistrā: ex quo mo-
dum rōnabilē depingēdi inuenies.
vnū tamē scias q̄ licet quis arma z
signa sua posset in terra sculperē. vel
depingere: tamen arma alicuius sui
dñi vel maioris nō licet in terra scul-
pere vel pingere. vt. C. ne lic. sig. sal.
p̄si in cil. z c. in rubro z in nigro.
Barth. de saxoferrato.

In parte
tibus.

Arma in
sigillis.

Arma i
clypeis.

In coop-
turijs

Finis.

**Tabula breuiarij
Do. Jo. fabrij super
Codice.**

A primo huius rectorij limite adimonēdus es studiose lector: tāta esse ac tā secundā breuiarij ppe-
diositatem: vt ois colūna tot

cal⁹ plerūq; decidat: q̄t clausulas cō-
plectif. Quo fit vt gñales solū indi-
ces dubioꝝ (ne signi p portio signa-
tū excederet) i hoc rectorio fuerint
assumēdi. ac potiora ānotāda. Vale
A. r vsq; dictiōes an includāt. cha.
cxi. ij. col.

Adige⁹ q̄s dicat. cha. cclxxx. iij. col.
De triplici abolitione aliquid char.
cclxxxij. iij. col.

Absente Actore qd agēdū sit. quali-
rer p absentē pcedat. r qd si agif p
annuis p̄statiōib⁹. cha. lxxij. p totū.
Acta an faciāt fidem plene charta.
xxij. iij. col.

Actio an possit mutari vel cumulari
r multa ad materiam. vide charta.
xxij. col. i. ij. iij. r. iij.

Actiōes hereditarie qualiter sint p̄
heredes intētāde. cha. lxxxvi. col. i.
Que actio ppetat cessionario vlmā
datario r qualiter differūt vtilis r di-
recta. l. data. cha. lxxxix. ij. col.

Actio pro socio quando nascif. cha.
cvi. col. i.

Actio p̄pothecaria vtz possit cedi si
ne personali r quid de actione iurisa-
rum. cha. cviiij. i. col.

Pluribus Actionibus cōcurrenti-
bus an debeat fieri electio: r vtrum
possint mutari. cha. cxlv. vlti. col.

Qū plures tutores v̄l procuratores
admittantur ad agendū vel defendē-
dū. cha. cxxxvij. i. col.

Actio de seruo corrupto quib⁹ casti-
bus r ad quid competat: r an def p̄
fratre corrupto. cha. cxlvij. ij. col.
Actio furti quibus competit: r q̄s
in ea sit preferendus. latissime. l. ma-
nifesti. Ibidem.
Actio datur ex iuramento. cxlvij.
col. ij.

Actio quot modis dicatur: quis po-
test cōstituere actorē: et q̄ sint citādi
ad eius constitutionē r de alijs ple-
ne. cha. cxli. co. i. r. ij.

Qualiter nobis acquiritur per ali-
os: r per quos sine cessione vel cum
cessione. l. multum. cha. cx. ij. co.

De iure accrescendi pro qua portio-
ne fiat: r an etiā iuris. r de alijs ad
ad materiam. cha. cl. iij. col.

Ius accedendi inter institutos a mi-
lite qualiter procedat. cha. cluij. iij.
r. iij. col. Et quādo sit locus iuri ac-
crescendi plene. ch. clxxxij. col. ij.

Sublato p̄cipali an tollatur acces-
sorium. cha. ccxi. vl. col.

Aceptilatio inutilis an valet vt pa-
ctum. cha. ccxviij. iij. col.

Accusatus an possit reaccusare r qd
si excipit vel accusat de falso.
cha. cclx. ij. col.

Qui possint accusare. ibidē. iij. col.
r latus. cha. cclxi. ij. col. r. iij.

Qui Accusationi renunciauit pōt
denunciare ibidem. ij. co.

Casus quibus mulier accusat: et q̄
Affinis affinē cognatus cognatum
potest accusare. ibidem. ij. col.

Accusatus ab vno vtrū possit de eo
dem crimine ab alio accusari. Et an
semel accusatus vel inquisitus pos-
sit iterum accusari vel inquiri plene
cha. cclxiij. iij. col. r. vl.

Accusatio partus subiecti an debe-
at differri. cha. cclxxv. lcc. i.

Ab accusatione viscedere quādo li-
ceat vide resolutionem. l. is demum
cha. ccxxij. vl. col. cclxxij.

Si aduocatus est absens vel mortu⁹
an v̄z dari dilatio. cha. xlii. col. i. r. iij.
d̄r q̄ vtilis ē q̄ pro minimo aduocat.

Item an possit esse iudex in causa

Tabula

qua fuit aduocatus. An sup salario possit contrahere: et vtrum excōicatus pōt aduocare. ibidem. ij. col.
An allegatio aduocati parti pñti no ceat: et quid de allegatione pcuratoris et vsq ad quod tps error eius re nocetur. char. cliij. ij. col.
Aduocatus nō tenetur p̄osequi nisi si habeat salariū. ibidē. i. col.
Aduocatoꝝ salariū qñ sit soluedū et quid si habent pensōes a diuersis vide. i. col. char. lxxvij.
Administratoꝝ an p̄sumit q̄siuisse de bonis administratōis. ch. cxxxix. i. col.
Adoptatus an transeat in potestatē adoptantis. char. ccli. co. vl.
Adulteriū q̄re graui⁹ i fēna puniatur Et cui et qñ liceat adulterium interficere. char. cclxvij. co. ij.
Affectus quando puniatur sine effectu. char. xij. co. i.
Affinitas contrahitur per illicitum coitum. char. cxix. vl. co.
Si id quod ago non valet vt ago an valeat vt valere potest. l. non codicillos. char. clvi. ij. col.
Necessaria ad Agriculturaꝝ an possint p̄ debito. ch. cccxxvi. ij. co.
Alienatio rei ecclīastice qñ valeat: et que solennitas in ea requiritur. ample. char. x. per totum.
Si quis rē meā alienauerit qđ remedium mihi competat et late de materia. char. lxxvij. ij. co.
Alienatione prohibita: an impediatur dñij translatio et qua actio agatur. char. lxxvij. ij. col. et si sit alienatio prohibita an teneat: et an contineatur donatio. char. clxxv. i. co.
Casus in quib⁹ res subiecte restitutioni alienantur. char. clxxvij. ij. co.
Aultros modos qđ p̄sumit fraus i alienatiōe. vide. ch. cccxxvij. ij. co.
Alimēta an et qñ alijs debeamus et vtrū p̄ tenetur alere filiū infidelem vel ecōuerso. Aut vasallus dñij: et de alijs copiose. char. cxxxi. ij. et vl. co.
Apud quem debeant alimentari liberari. char. ccli. ij. co.
Ubi Amoz maior ibi indignatio fa

cilioꝝ. char. clxiii. col. i.
Aniquitas an probet: et quid de hypothesis: et q̄ dicatur scriptura auctentica. char. vi. co. vl.
Angarie et pangarie qđ sint. char. viii. co. iiii.
Annotatio bonoꝝ qñ et qualis fiat char. cclxxxi. i. co.
Apostata quis sit. char. xxi. i. col.
Iudex appellationis an exequatur suā sniam. char. xix. iiii. co.
Ad quem appellatur a delegato vel subdelegato aut officiali foraneo. char. lxxvi. co. vl.
De clausula appellatione remota: et quid operef. char. cxiii. i. co.
Attemptata post appellationem an et qñ retractef quid si pponitur appellationem esse nullam vs̄ non admittendaz Et quando iudex appellationis possit inhibere plene. L. appellatione. char. cccix. ii. co.
Si is qui erat iudex p̄mi gradus factus est iudex secundi. Et qualiter pronunciet iudex appellationis. l. eos. char. cccx. i. co.
A quo tpe currat decēdiū ad appellandū: et quis debet probare i causa appellationis. ibidem. col. ii.
Apellans per quē iudicē custodiatur: et an sit appellandū in scriptura auctentica. char. cccxi. co. i.
Que sit pena iudicis non deferētis appellationi. ibidem. iiii. co.
Si quis pro alio appellat in criminaliter quid si post mortem condemnati. char. cccxii. ii. co. et ibi.
An ab iniuria possit appellari. iiii. co.
Ad quem et qualiter sit appellandum. ibidem.
Qualiter prozogetur tempus appellanti ipedito. char. cccxxiii. i. co.
An in causa appellationis qđ possit de nouo produci. ibidem. iiii. co.
Que sint seruanda in causa appellationis notabiliter. ibidem. co. vl.
Si iudex appellatiōis cōfirmat sententiā nullā. vide. ch. cccxxiii. ii. co.
An cōfessus vel cōuict⁹ possit appellare Et an executio pp̄ appellationē

Tabula

debeat retardari. char. cccxy. ij. col.

A decreto alimentorū an appelletur
quid si pcedit corā eo a q̄ nō ē auct⁹
appellare. Et an et qñ quis iure al
terius appellatione. ibidem col. vi.

A postoli cui⁹ expensis debeāt dari:
z an sint petēdi. char. cccxi. in fine.

Appellationi an possit renunciari.
cccxi. i. col.

Armoz delatio inconsulto principe
fieri non potest: z an propterea cleri
ei a secularibus coherceantur. char.
xviij. vi. col.

Arresti vel accusationis timor an fa
cit iustum metum. char. liij. vi. col. et.
An que quis nō potest vt ipse possit
vt alius. char. liij. i. col.

An valz pactū q̄ appelletur ab arbi
tro vel ab arbitratoze. l. ex sententia
char. lxi. ij. col. et si recurritur ad iu
dicem an cōmittatur pena et an pos
sunt esse testes in eadem causa. ibidē
col. iij. et vi.

An laudū vel sententia arbitri emo
logetur resolutionē. ibidē. col. iij.

Adonachus an potest esse arbiter.
char. lxiij. col. ij.

Ad arbitrius boni viri quādo recur
ratur z multa ad materiā. vide char.
evi. col. vi.

Affessor a quo eligat^r vel habeat ex
pensas. char. xxx. col. iij.

Aut hereditatē qualiter acqrat fili⁹
paterna repudiata. char. cli. i. col.

B

Banniti an possint institui
char. clviij. col. vlti.

Bannit⁹ reuersus an de
beat morti tradi. char.
cccxxi. ij. col.

Barones an possint bānitos reuoca
re. l. penā. char. cclxxxiiij. i. col.

Barones an possint indicere collec
tas char. cxij. ij. col.

Barbaris que grauamina licite infe
ran^r. pulchre char. cxij. vlti. col.

Bellum quis possit indicere. char.
cclij. ij. col.

Beneficiat⁹ an z qualiter pōt de bo
nis bñficiū disponere. Et yrrū in hoc

valeat consuetudo. char. xvij.

Bonozum possessio qualiter ad fidei
os deferatur et quottuplex sit char.
cl. col. i.

Que bonozū possessiones hodie sint
necessarie char. cli. vi. col.

Bona dānatoz an sint fisco ypothe
cata. char. cclxxxv. i. col.

An redeant ad vsum ea que ī alieno
dominio sunt. Et cui applicetur bo
na seipsum interimentis late char.
cclxxxv. ij. col.

C

Culci error auviciet miaz
transactionē v/arbitriū et
qd de alijs char. xli. ij. col.

Usq̄ ad quod tempus possit error
calculi reuocari seu retractari. char.
xli. vi. col.

Calūniatoz an similitudinē supplicij
puniatur. char. cclxy. col. i.

Calumari an z quando presumat^r
in probatiōe deficiēs. l. mater. char.
cclxxiiij. Et de eius pena ibidem. l.

quisq̄s. vbi declarat^r pena talionis.

Canonicoz delictum an noceat ec
clesie. char. viij. col. ij.

Ex carboniano missus an agat con
tra debitoros. char. cliij. col. ij.

Que sit pena habentis v/ permittē
tis carcerē priuatū z casus in quib⁹
pmitit^r. char. cclxxvij. i. col.

Custos carceris fugiens v/ eiciens
a carcere qualiter puniat^r: z an Car
ceratus liberetur cū fideiussione: et
cuius expensis debeat reus custodi
ri char. cclxxvi. vi. col.

Cōceptus ī captiuitate an gaudeat
postliminio. char. cclij. col. vi.

Causarum appellatione an veniant
criminales. char. xiiij. ij. col.

Qn̄ de vna cā possit fieri transit⁹ ad
aliā seu suspēso. char. lxxvij. i. col.

Et duobus habētibus causas ab eo
dē vter sit potior. ibidē. ij. col.

Cautio indebita prestita quando cō
mittatur. char. cclxxxij. vi. col.

Utrum causa exhereditatis vel pre
teritis debeat inseri v/ expm̄i aut.

Non licet char. clxiiij. i. col.

Tabula.

Cessionario vel mādatorio que actō
nes ppetāt. char. lxxix. ii. col.

Cessioni bonoz an possit renunciā-
ri. ibidem. col. vl.

Cessionario potest opponi compēsa-
tio. car. cii. ii. col.

Cessio qñ valeat z qñ psumat simula-
ta plenissime. l. p diuersas. cha. cv. iii
z vl. col. z ibi de his qui sunt assueti
cessiones captare.

Actio ypothecaria an possit cedi p-
me personali: z quid de actione iniu-
riarum. char. cvij. col. ij.

Cessatio a canone quādo inducat p-
uationem z quando res cadat in cō-
missum. char. cxvii. ii. col.

Cessio bonoz qñ nō iuuat: z an quis
possit Carcerari ppter debitum: q
Cedēs cauere debeat: z q cedenti ni-
hil remanet. char. cxvi. iii. col.

Si cedens cōcurrat cum cessionario
vter preferatur. cha. ccxvi. vl. col.

Censualis liber facit fidem. charta.
cciiii. vl. col.

Ciuitati donare est causa pia. char.
xi. vl. col.

Que z q̄t citatōes req̄rant i examia-
tōe testiū. auf. sed z si. char. xcij.

Citatio duplex est z quis possit eas
facere: z qñ sit locus citationi p edi-
cta. char. ccviii. auf. qui semel.

Pro Lyrographario debito quali-
ter z contra quos pignus possit reti-
neri. char. ccxxix. iii. col.

Qui clerici priuilegio gaudeant.
char. vii. in fi.

Clericū/ep̄s/vl cardinalē pberās q̄
pena puniat. cha. xiii. iii. z vl. col.

Clerici oli de publico aiebāt/ q̄lr p-
bet q̄se clericū. An astric⁹ publicis
vl priuatis rōntb⁹ possit clericari: qd
si promiserat opus facere cum iura-
mento. char. xiiii. col. i. z ii.

Clericus qui alterius negocia tra-
ctauit potest detineri. ibidem. iii. co.

Cleric⁹ in seculari iudicio nō puenit
qd de ei⁹ fideiussore: z an ep̄s ei⁹ cās
laico possit delegare pulchre auf. sta-
tuimus. char. xvi. z ibidem an cōsue-
tudo in contrarium valeat.

Clericus ex cōscatus an gaudeat pri-
uilegio clericali. char. xvi. vl. col.

Quid si clericus sit bannitus per se-
cularem. char. lxx.

Clerici non possunt affirmare iustici-
as. char. cxvi. iii. col.

Ex Clādestino matrimonio nati nō
sunt legitimi. char. cxii. in fine.

De Clementia z crudelitate z quali-
ter in p̄ncipio debeant esse. pulchre.
char. vi. col. iii.

Collectā quis possit indicere. char.
viii. col. i. z char. xxviii. vl. col.

Collegium an possit indicere. Colle-
ctas quid de baronibus: an etiā per
consuetudinem possint itroduci. ch.
cxii. iii. col.

Colonus an possideat vel dominus
per eum. char. cc. col. iii.

Collegia an possint facere statuta.
char. lxxix. col. ij.

Cognatio spiritualis inter quos im-
pediat matrimonū: z qualiter con-
trahatur eleganter. char. cxii. ii. col.

Cognoscens contugatam quam cre-
dit solutam vel econuerso quod cri-
men p̄mittat. char. cxix. iii. col.

Consuetudines vel statuta an ligent
non subditos z cuius loci p̄sidentur
p̄suetudines in testamentis p̄tra-
ctibus vel iudicijs. charta. vi. col. ij.
z iii.

Cōsuetudo sup retractu. Consuetu-
do p̄eposture parisiē. q̄ ad diffini-
tiuā p̄cedat i p̄tuma cia p̄tis Et q̄ cō-
suetudo fuerit executione snie. ibidē.

Cōsuetudo p̄ solēnitatē alienatōis
rei eccl̄iastice an valeat. ch. p. iii. col.

Cōsuetudo est q̄ nō caueat de perse-
uerantia in lite. char. xiiij. ij. col.

Cōsuetudo in dispōne bonoz p̄ficij
an valet. char. xvii. i. col.

De p̄suetudine circa p̄q̄sta. hēf. cha.
xxviii. i. col. z char. cxvii. in fine.

Communis p̄suetudo excusat. vide i
l. pignus. char. xcviij.

De Consuetudine retractus. char.
cvi. col. vl.

Cōsuetudo est q̄ in. xiiii. anno quis
reputet. maiz. char. cxxxviii. ii. col.

Tabula

Consuetudo potest remittere solennitates iuris. char. clviij. iij. col.
Consuetudo an tribuit contentiosam iurisdictionem vel merum imperium. char. cclij. co. l. z ibi multa que sunt consuetudo.
Et an consuetudo seu usus in vno extendatur ad alia ibidem. col. ij. z ch. cclij. z. cclij. vbi pulchre.
De nomine consuetudinis quod sit: quod aliter inducatur z de multis ad materiam consuetudinis. l. p. huetudis. cha. ccliiij.
Quod agatur ex consuetudine. quod per prebendam.
Qualiter deponunt testes in turba super consuetudine: z an tollat legem. char. cclv. p. quattuor. col. Et ibi habes que de consuetudine regni adulteri non puniuntur pena capitali. cha. cclvi. i. co.
Confirmatio privilegiorum quid operetur. ch. viij. z. ch. cccxix. iij. co.
Consecratio rei aliene an teneat. ch. xvij. co. ij.
Si confitetur quod res sua alteri esse vel esse liberam que scit seruam. ch. xxv. ij. co.
Confuctus pro confucto an etiam admittatur: an canonici dicantur prescripti z quod de naturalibus. ch. xlvij. i. co.
Contumax an appellatur. ch. lxiiij. co. iij.
Contumacia pro curatores tutoris vel curatores an noceat: z qualiter ob contumaciam quis teneatur ad expensas. ibidem. co. vl.
Confors qualiter admittatur pro conforte. char. lxxxij. col. vl.
Contractus in scriptis qui dicantur. char. xcvi. l. contractus.
Contractus quando confertur i voluntatem alterius quando valeat resolutiue. ch. cvi. ij. co.
Contractus quando dicatur emphiteoticus z quando fiat canonis remissio vel augmentum. ch. cxvi. vl. co.
Comparatio litterarum quando fiat z qualiter probetur. cha. xcviij. col. ij.
Commodatarius qualiter teneatur de casu fortuito renunciatione vel aliam. ibidem. col. iij.
Res Commodata quando et qualiter propter aliud debitum possit retineri. l. preteritu. ibidem.
Quid notabile regulam. Si quis facit

contractum qui non potest habere effectum nisi preiudicetur iuri meo si scio z taceo video: presentire. char. c. ij. co.
Et Confessione an inducatur obligatio z actio z an probetur per confessionem extraiudicalem notabiliter. char. cij. i. col.
Confirmatio z oblatio quod operetur. z questionis ad materiam. vide. char. lxxij. l. acceptam.
Combinatus an aliquis fuerit permissus. char. cxxxij. i. col.
Confessio tutoris vel curatoris an preiudicet minori. vel prelati ecclesie: z quod de confessione minoris. vbi oino. ch. cxl. l. clax.
An Conferat donatio simplex. aut. ex testamento. ch. clj. vl. co.
Heredes aut filij inter se et quando conferrant vide resolutionem. l. si emancipati. char. cljij.
Presbyter non tenetur conferre sibi assignatum pro titulo. ch. cadem. col. ij. Et ibi quod tunc fiet retentio: z quod libri ministrati in scholis debeant conferri licet non alie expressi. z. l. filie. ch. cljij.
Conditio aut modus quando habeantur pro impletis superueniente impedimento. ch. clx. iij. col.
Que Conditiones possunt apponi in institutione filij. char. clx. ij. col.
Dictio secundum non facit Conditionem z per hoc deciditur questio. ibidem col. vltima.
Si duo coniuges dederunt bona sua post mortem alicui monasterio an mors vtriusque expectetur. charta. clxij. col. i.
Que dictiones Conditionem faciunt. char. clxxx. col. i.
Confirmans in alio que fuit petitus est factus. char. cxcij. ii. col. z quando dominus vel procurator condemnatur. char. ccc. col. i.
Si plures sunt domus eiusdem castri cui debentur confiscationes. ch. cxcij. col. i. z ibi si duo socij hant domum eorum z pars vnus de viris per delictum.
Confirmatio non iure facta pro nulla habetur notabiliter. char. cxcix. col. i.
Que requirant ad hoc vt confessio preiudicet

Tabula

dicitur quid de confessione procuratoris coram arbitris vel notario: et de alijs ad materiam plenissime. l. confessor. char. cxxvij.

Re communē reficiēsan repetat expēsas. char. cxxxiij. l. si vt pponis

Confessio de se an de alio et quā interrogatur. cha. cclxxv. l. accusatiōis.

Ante coronationē quid possit imperator vel papa. cha. cciiij. co. iij. r. ibi de donatione constantini.

Duo correi debendi an videantur in uicē fideiubere et qua actiōe inuicem agant. cha. cclxiiij. vl. co.

Duo correi an in solidum teneantur late. char. cclxv. co. i.

Crimen confessus an sit infamis. ch. cxxij. ij. co.

Si scdo creditori solutus ē qd̄ mediu pmo ppetat pulchre. ch. clxxvi. co. vl.

Quā criminalis et ciuiliū possint simul intentari. ch. cclxxvij. co. i.

D

Annati vel excoicati an acquirat. ch. cclxxxiij. ij. co.

An fiscus habeat hypothecā in bonis dānatorū et an bona ipsorū ad liberos perueniant. char. cclxxv. co. i.

Debitor quā libere incēdio vel rei iteritu. char. lxxvi. co. iij.

Recipiēs sciēter minus q̄ sibi debet an sibi p̄iudicet. char. cccxiij. in fine.

Senā lata p̄tra debitorē vtrū p̄iudicet creditori. char. cccxxiiij. co. ij.

Quā prius debeāt excuti p̄ncipales debitorēs q̄ fideiussores vel possessores hypothecarū. ch. cccxxiiij. vl. co.

Debitor noie obligato q̄ actio p̄ eo ppetat. char. cccxxvi. in prin.

Debitor an p̄pellit p̄sentire delegatiōni. char. cccxvi. co. vl.

Decime non p̄pothecantur. charta. Decretū p̄t iterpone. cccxxv. co. vl.

re officialis ep̄i. char. xxx. co. iij.

Degradat⁹ p̄ficat. char. xij. co. vl.

Delegat⁹ quā p̄suetudinē seruare teheat. char. vi. co. iij.

Delegatus an possit delegare seu cōmittere. char. lxxij. co. ij.

Omnes cause iure canonico sunt delegabiles. char. lxxvi. iij. co.

Ius deliberandi quando transmittatur ad heredes. l. cum antiquioribus. char. clxvi.

Quā liceat vnicuiq̄ se defendere seu v̄ repellere et aduersus quā iuriam. l. recte. char. cccxix.

Delictū mādans vel mandatari⁹ aut p̄suleus vel nunci⁹ quā. l. non ideo. char. cclxij.

Denūciatio quottuplex sit et quā ad eā admittatur sine iure canonico siue ciuili late. l. ea qd̄ char. cclxij.

Denūciatio an p̄stitatur in mala fide. lxxvij. co. iij.

Depositarius quando de casu teneatur. char. ciij. vl. col. et q̄ excipiat de expensis licet non de dominio: et an de spoliatioe possit excipere. char. ciij. co. i.

Diaconisse hodie nulle sunt. charta. xiiij. co. vl.

An papa dispēset q̄ sacerdos vel monachus p̄trahat. char. xiiij. co. i.

Dispēsiō tacita ex quib⁹ actib⁹ iducatur. char. xxix. co. iij.

Et an conferens inhabili seu incapaci videatur cum eo tacite dispensare et ibi etiam de dispensatione tacita. char. clxij. co. i.

Inouisione bonorū quis debeat eligere. l. ad officiu. char. lxxxi. l. si. et materia diuisionis. ibidē. l. se.

Doctor inter scolares cognoscēs an debeat ius sequi. char. vi. co. i.

Doctoris interpretatio an sit seruāda. char. xxii. ii. co.

Doctoratus an sit dignitas et quō iure creantur doctores in regno frācie. char. xxiii. co. ii. et iii.

Quid p̄sunt insignia doctorat⁹ an liceant petant⁹ et an licenciati gaudeant p̄uilegio doctorū. ibidē. co. vl.

De dolo actio est famosa et quā p̄sumatur dol⁹. char. liii. co. ii.

Dolus et metus parificantur. char. cclxiii. iij. co.

Dominus cognoscit inter se et agricolas. ch. lxxvij. col. i.

¶ iij.

Tabula

Dominus pōt assistere suo hominibz
p illo agere. char. lxxij. ij. co.
Dominū q̄liter p̄bef. char. xcij. co. i
et An semel dñs sem̄ p̄sumat dñs.
ibi dem. co. ij.
An dominij trāslatio possit p pactū
impediri. char. cix. co. i.
Quis z quādo possit obijcere seu re
ferre questionem dominij pulchre.
char. cxvi. iij. co.
Si p̄missa est pecunia p domo diru
enda z illa fato ruit an de beatur. l. i
mater. char. clx.
Domo legata vinum nō cedit. char.
clxxij. i. co.
Donatio iter virū z vxorē cū iuramē
to: z donatio reliquiarū an valeant.
char. vij. iij. z vl. co.
Donatio inofficiosa inq̄stū z qualr
reuocetur. char. lxxv. i. co.
Donatio facta filio an valz. ch. lxxv.
ultima. co. z char. clij. vl. co.
Pro re donata an agat de euictiōe
char. cxliij. vl. co.
Donatio an z qñ p cōdēnationē d̄ de
relicto irritetur. char. cxlix. vl. co. et
ibi quid de venditione.
Donatio simplex vl ob cāz qd d̄ do
te. cha. clij. vl. co. z l. filie. ch. clij.
Filiusfamil. an possit donare causa
mortis. char. clv. co. ij.
Donatio facta absentī an sit firma/
seu valida. char. clvi. ij. co.
Donatio quando sit obligatoria. ch
clvij. co. ij.
Donatio an reuocetur postea nato
posthumo. char. clxix. iij. co.
Causas reuocande donationis vide
late. l. generalr. char. clxix. z an p̄ re
uocet dōationez filij: z i dubijs vtrū
p̄sumat donatio causa mortis vl iter
vivos. clx. co. i.
Dotis incerte promissio valet: et an
p̄ videatur donare dotē de suo an d̄
bonis filie: z vtrū teneat dotare filiā
q̄ p̄traxit sine p̄sensu suo. ch. clxxiiij.
co. i. et. ij.
Dos qñ repetat matrimonio nō solu
to. late. char. cxvi. co. iij.
Expensas in reb^o dotalibus factas.

an z qñ repetat marit⁹. ch. cxvii. co.
ii. z ibi late qñ possit dos per maritū
alienari. co. iij.

Pro dote bona minorū p̄trahentiū
sūt obligata. l. nemo. cha. cxviii.
Res aliena in dotez data quo titulo
vsucapitur. char. cc. co. ii.
Dos est titulus non lucratiu⁹. char.
cxviii. co. i.
Instrumentum super dote cōfectuz
inter quos probet. char. clxxiii.
vl. co.

E

Ecclesie sunt in dispōne ep̄i
z barones non possunt eas
incastellare.

Si legatur ecclesie an vide
atur relinqui prelato vel econuerso.
char. vii. co. ii. z iij.

Ecclesie nondum edificate an possit
legari. An ecclesia ad onera realia
teneatur: et an homines ecclesie sint
priuilegiati. char. vii.

An teneatur ecclia ad refectionem
murozum. An delictū prelati vel ca
nonicoz ei noceat: z qd de pena pro
missa p̄ prelatū. char. viij. co. i. z ij.

Res ecclesie quis possit vendicare.
char. ix. co. vl.

Que z qñ res ecclie possint alienari
q̄ solēntas req̄rat: z vtrū i hoc valet
at cōsuetudo. pulchre. char. x.

Rei ecclesiastice emphiteosis qñ z sub
qua solēntate vel p̄ qua p̄sione fie
ri debeat: z an cōsuetudo in p̄trarius
valeat. char. xi. ii. co.

Epyscopus an possit mut are status
ecclesie. char. xi. co. i

Pro iurib⁹ eccliarū qui possint age
re: z q̄ p̄scriptio currat p̄tra eccliam.
Et q̄ in eā trāseat dñitum sine tradi
tione/pulchre. ch. xi. z. xii.

Quo tempore vsucapiatur res ecclie
ste. char. xii. co. iij.

Bona eccliarū sunt bona pauperuz.
char. xii. Qui delinquant in ecclesia
sunt de foro ecclesiastico etiam laici
char. xiii. co. i.

Litatio verbalis an possit fieri in ec
clesia: et an extrahatur quis ab ea p̄

Tabula

tributo: et quid de seruo. charta.

xxi. col. i.

De rebus ecclesiasticis an soluat vectigal. ch. cxliij. ii. co.

Ecclesie potest minor donare sine decreto cha. cxliij. co. i.

Edictio quae a via petat. char. xxxii. co. secunda.

Instrumenta quando edici debeant ch. cxliij. co. i.

An quis teneat eligere vtrum agat ex testamento an ex codicillis. ch. xxi. co. i.

Ad quem pertinet electio in legatis ad heredem vel legatarium. ch. cxliij. vltima columna.

Electio legata qualiter eligatur. cha. cxlvij. co. i.

Emende pecuniarie an ab episcopo possint iburari: et quid si fuerint facite contemplatione civitatis ch. xvij. iij. columna.

Ubi emende sunt taxate: an vsque ad taxam sit semper facienda condemnatio. char. xxxi. co. ii.

Quid debeat fieri de emendis: quia iudices tenentur eas restituere si iniuste exigant. ibidem.

Emptor in re emptam molestat: quia agat: et venditor. cha. cx. i. co.

Quando in emptione habeatur fides de precio: et quis eam possit habere. cx. co. ij.

An emptor prescribat hypothecam si debitor sciens obligatam eam alienat. char. ccii. vl. co.

Emphiteoticus contractus quando dicatur. quia fiat remissio pensionis: quia res cadat in primum et multis aliis questionibus ad materiam emphiteosis cha. xi. p. iij. co.

Quando et in qua dispositione rei emphiteotice requiratur voluntas domini. ch. xii. co. i.

Verba enunciativa an et quia operentur dispositionem cha. clvi. ii. co.

Episcopus an teneat euangelia tangere aut. Sed iudex. ch. xii.

Episcopus an possit excommunicare per iniuriam propria. De pena eum verberatis. Et an possit remittere iniuriam ecclesie

ibidem. co. iij. et vlt.

Episcopus an possit mutare statum ecclesie. ch. xi. co. i.

Episcopus an exequatur suam in iam charta. xix. ti. co.

Episcopus vsque habeat plenam iurisdictionem. ibidem. co. iij.

Episcopus an inter se clericum cognoscat. cha. lxxvii. co. i.

Per epistolam quia praeferat obligatio charta. xcii. i. co.

De regula non refert quod ex equo pollentibus fiat et questionibus ad materias ch. cx. i. co.

Equitas quia sit seruanda. ch. lxxij. c. iij.

Error iuris an excuset rusticum aut militem. ch. xxiii. in fi.

Error an excuset quos habeat eum pro parte. vide absolutam resolutionem. ch. xxv. co. iij. et vl.

Ab odium proponendi errores praesentiam. ch. xxvi. in fi.

Quis error viciet vltimam voluntatem: quod dicitur errore latinitatis. ch. clvi. i. co.

Error quos actus viciet. late charta. cxxi. l. si fornicianum.

Error in emptione an inducat bonam fidem. Et quia iustus error habet pro titulo. ch. cxc. in fi. et cc. i. co.

In estimatione quia fiat condemnatio ch. cxcij. col. ij.

Etas que requiratur in ordinando. ch. xij. col. iij.

Etatis praesentio cui incumbit pulchritudo. cum te. char. xci.

De euictione an agatur pro re donata charta. cxxvi. co. vl.

Uenditor hereditatis vtrum teneat de euictione rerum singularium: et an possit agere de euictione non dum euicta sed imminente euictione. ch. ccxlviii. co. iij. et vl.

Quid si fuerit dictum quod non teneat de euictione: quia teneatur emptor vendicare auctori euictionem. et an re euicta agatur pro interesse expensarum. cha. ccxlix. co. ii. et iij.

Vsque ad quod tempus durat actio de euictione. cha. ccl. et an stipulatus possit agere in casu quo contractus est nullus seu vetustus. ii. co. ibidem.

Tabula

An creditor teneatur prestare euicti onem pignoris per se venditi. *ibidez col. vltima.*
De materia Executoris testamentaria, an teneat reddere rationē. z multa eleganter *char. xiiij. vlti. col. z ch. xv. co. i. et. ii.*
Nomina executorum z de executione sententie. *ch. xvi. ij. co.*
Executor an hys cause cognitionē: z in hoc q̄ sit p̄suetudo fr̄acie. *ch. xxviij in principio.*
De officio Executoris z mō exequēdi: z vtrū propter appellationē debe at retardari executio. *char. cccxxv. ij. et. iij. col.*
Executio sn̄e criminal. q̄n̄ debet fieri. l. cū reis. *ch. cclxxiiij. z de executione sn̄e late p̄ra filiū. ibidē. co. vl*
Si sit Executio in bonis que alius dicit sua illud tenetur p̄bare. *char. cccxxvij. co. ij.*
Si excommunicat⁹ ingredi religionē an teneat ingressus z qd̄ de seruo. *ch. xxvij. co. ij.*
Excommunicat⁹ an possit testari vel contrahere. *ch. xx. co. ij.*
An potest esse arbiter arbitrator: v̄l p̄fenets. *ch. xxi. co. i.*
An gaudeat imunitate ecclesiastica *ibidem. co. iij.*
Excommunicato an inducat iustum timorem. *ch. liii. co. i.*
Excommunicati an sint instabiles. *ch. clviij. co. vl.*
Excommunicatus sub p̄ditione si p̄dente p̄ditione desinat eē de iurisdictione excoicantis. *ch. cxcj. i. co.*
Exceptio v̄l replicatio an p̄t mutari. *char. xxiiij. co. i.*
Exceptio nō nume. pecu. q̄n̄ sit opponenda. *ch. cij. co. i.*
Exceptio v̄l vari i scrip. *ch. cij. vl. c.*
Exceptiones p̄petētes tertio an qs̄ possit opponere. l. cū seruū. *cha. cplv. secunda co.*
Exceptio v̄l replicatio cuius vite sit et vtrum v̄l replicatio cuius vite sit factum actoris. *ch. cclxi. colum. iij. et vl. z se. col.*

Si Expense non fuerunt petite an sint adiudicande z an in dubio quis sit ab expensis absolvendus. *charta. lrv. co. ij.*

Incoincētia an sit iusta cā exheredationis. *cha. ix. co. iij.*

Extraneū instituens suis exheredatis an peccat. *cha. ix. co. vl.*

Examinatio testis an v̄q̄n̄ laicis possit p̄mitti. *cha. xcvi. iij. co.*

Semel excusatus an cessatē cā excusationis ad munera sit cogēdus. l. q̄ ad tutelam. *ch. cclxij. iij. co.*

Exheredationis v̄l preteritionis cā an debeat inferi seu exprimi. *charta. cclxij. co. i.*

F

Falsus in quibus cessat Falsicia: et i bi versus. *charta. cclxxi. co. i.*

De falso qualiter p̄t agi. z falsa cā an viciet sn̄iaz/absolutionē z d̄ alijs. *ch. xlij. l. si patronum.*

Falsus testis qualiter puniatur/z an teneatur emendare oia dāna patris l. nullum. *xcv.*

Falsus procurator depositū recipiēdo v̄l es alienū an liberet soluētēs et qualr ab eo repetat. *ch. cclvi. vl. co.*

Falsa latinitas non viciat testamētū seu legatū lz bene rescriptum apostolicum. *ch. clvi. co. i.*

Exceptio falsi q̄n̄ sit admittenda: q̄ sit pens falsantis rescriptum et cui onus probandi incumbit. *ch. cclxxv. co. ij. et. iij.*

Quot modis possit d̄ falso cognosci z vsq̄ ad qd̄ tps. *cclxxvi. ij. co.*

Falsū instrumētū p̄ficiens vel falsus ferens testimoniū sine solēntate an puniatur. *cclxxvij. co. ij.*

Fauore alicuius inductum an ad et⁹ incommodū trahatur resolutio. *cha. xxiiij. co. i.*

Fenerari non v̄l pecunia pupilli. *ch. cxxxv. co. ij.*

Ferijs tacite renunciat z an vs citaatio facta die feriatavel ad diem fieri atq̄: z que possint diebus feriatis fieri. *ch. lxxvij. iij. z vl. co.*

Tabula.

De quittante feud. vt dominus offe-
dat. char. cclxx. l. si mulier.

Ad fidem nullus est cogendus/ qua-
liter de ea respondere teneamur: z an
liceat s ea disputare. char. vi. vl. co.
z in sequentibus.

Fidei frangenti an sit frangenda: an p-
t purgare morā ipse frangēs. z q ho-
sti fides sit suāda. ch. xxxv. col. ij.

Quā presumatur quis malefidei em-
ptor. pulchre. char. clxxij. vl. co.

Casus in quibus agit fideiussor an-
teq̄ soluat: z quid si fideiussor est ex-
ceptione munit⁹. l. si pto ea. cha. ciiij.
col. vltima.

An duo correi videantur adinuices
fideiubere. char. cclxiiij. col. vl.

An creditor suas actiones fideiussor
ri teneatur cedere. ch. cclxv. col. ij.

An fideiussor ante principalem pos-
sit conueniri. ibidem.

Filium exheredare non licet z deuz
instituere. char. ix. vl. col.

Filius an teneatur p̄ris excoicati ab
solutionem prosequi. ch. xvij. col. iii.

Casus in quibus inter filiūsa. z pa-
trem potest esse lis. ch. xix. vl. col.

Filius an repetat que soluit p parte
char. li. co. ij.

Filius an possit donare cā mortis.
char. clv. col. ij.

Filius sub qua p̄ditōe potest heres
institui. char. clx. col. ij.

Firmari⁹ an possit presentare. char.
cxij. col. ij.

Quā ad fiscū deuoluatur hereditas q̄
heredi aufertur. char. clxx. col. i.

Contra fiscum qualiter z quo tpe p̄-
scribatur. cha. cc. col. vl.

Fiscus quā in onere succedat. z an
feud. vel emphiteosis applicetur fis-
co. cha. cclxx. vl. col.

Fortalicia semel destructa per sniaz
repari nō p̄sit. l. seru⁹. char. cclxxviii.

Frater qualr fratri succedant. cor-
piose. ch. clxxxvij. col. vl.

Fructus suos qñ z quos faciat pos-
sessor. l. certum. ch. lxxvij.

Fuga quam presumptionem indu-
cat. ch. xxx. col. ij.

Furtum susp̄sus quis faciat. char.
cxlviij. col. vltima.

Partus ancille furtiue aut anialis
furtiui an sit furtiuus. l. ancille. char.
ta. cxlvi. col. ij.

Pro furto quis ad agendum admit-
tatur: z pluribus concurrentibus q̄s
preferatur plene. l. manifestissimi.
char. cxlvij.

Contractus seu obligatio an ad res
futuras extendatur. char. cccxxvi.
col. ij.

A seruiens vel miles possit
uari Gardiato: alicui⁹. ch.
xxx. col. i.

Gladium portans causa le-
dendi an puniat. ch. cclxxiiij. col. ij.

Ereticus quis sit. charta.
xxi. col. i.

Hereticorum bona ad quos
perueniant z an filij eis suc-
cedant. ibidem. col. iii.

Hereditarie actiōes q̄r sint s̄ here-
des intētande late. ch. lxxxvi. i. col. et

quā hereditarie actiōes p̄ hereditarijs
portōibus diuidant. ch. xc. vl. col.

Heres qñ z qualr ex delicto defuncti
cōueniatur. cha. xci. col. ij.

An z quatenus p̄missio opaz ad he-
redes transeat. cha. cxlvij. col. ij.

Extranei. her. q̄ dicāt. ch. cxlix. col. i.

Hereditatē aui q̄r acq̄rat fili⁹ p̄na
spudiata late. l. q̄ se p̄ris. ch. cli. co. i.

Institut⁹ in re certa an loco heredis
habeatur. l. quotiens. ch. clxx. ij. col.

Filius sub quibus p̄ditōibus p̄t he-
res institui. cha. clx. col. ij.

Hereditas qualiter queratur infāti
seu minori vel p̄ri ipsius. l. potuit. z. l.
si infanti. char. clxy.

An quis possit vnā hereditatē acce-
ptare z aliā repudiare resolutionem
vide. l. quidam. cha. clxy

Ius deliberandi qñ ad heredes trās-
mittatur. l. cū antiquozib⁹. ch. clxy.

Si quis adierit hereditatem sine cō-
fectione inuentarij quid ei noceat.
char. clxyij.

Tabula.

Modū adipiscēde possessionis hereditatis. vide char. clxx. f. col.

Hereditas q̄ heredi auferret q̄n ad fiscum deuoluatur. char. clxx. col. i.

An hereditas possit adiri: tanq̄ s̄ nece defuncti inquiratur. ibidem.

Heres alimenta denegans qualiter puniatur. l. questionē. char. clxxvi.

Heres an possit modum vel p̄ditionem implere. char. clxxix. col. iii.

Suus q̄n trāsmittat ignorans hereditatē nō aditā. char. clxxiiii. col. vl.

Obligatiōes faciendi an transeāt ad heredes. ch. cxxliii. col. iii.

Hoies liberi an impetuum possint locari. char. lxxix. col. iii.

An valeat pmissio ob homicidium iam factum. char. cxxliiii. col. iii.

Honores an licite petantur et desiderentur. char. cclxxvii. vl. col.

Horreorum dominus qualiter et q̄n de rebus ibi depositis teneatur. ch. cxxliii. vl. col.

Capta ab hostibus an efficiantur captiuitas. char. ccliii. i. r. ii. col.

I

Inomus ecclesie nō debet esse sanguineus episcopi. char. xi. col. i.

Inomus seu pcurator ecclesie per quē p̄stituit. ch. xv. vl. col.

Imperator an sit dñs mundi. et an omnes ei de iure subsint. An licuerit populis se ab imperio eximere et q̄ imperium per violentiam surreperit eleganter. char. iiii. col. ii.

Impeditus an teneat p̄stituere pcuratorē et ad que. ch. lix. i. col.

Quid si est per aliū ipedit⁹ et de p̄batione impedimēti. ibidem. iii. co.

Modus aut p̄ditio quando habeantur pro impletis superueniente impedimento. char. clxx. iii. col.

Illegitimi qualiter succedant. plene char. clxxvi. in prin.

Incestas nuptias p̄trahentes qualiter puniantur: et de natis ex incestis nuptiis. char. cxxi. vl. col.

Infamis an possit testificari. char. vii. col. i.

Immunitate ecclesiastica quis gaudeat: quando et que loca eam p̄stant et que sit pena eam infringentis. pulchre. char. xxi. col. iii.

Indebitum solutus. quādo possit repeti. ch. xxvi. col. i. latius. ch. lxxxvii. col. vltima.

Inferior an p̄t falsis falsitū p̄ superiorē vel eū punire si in sua iurisdicōe delinquit: et possit per superiorē priuari iurisdictione. notabiliter. charta. xxix. i. col.

Instrumentum copiatum vel quod testes deponunt se vidisse an faciat fidem et quando debeant edī instrumenta. char. xxxiiii. col. i.

Instrumentorum nouorum preteritū an retractetur cā. char. xxix. col. i.

Instrumentū in vna parte viciosum an sit in alia et quid de teste. char. xli. col. ii.

Quod testes requirantur ad reprobandum instrumentum. plene. l. in excrendis. char. xxvii.

Qualit̄ p̄betur simulatio in Instrumento. char. xxvii. col. ii.

Instrumenta p̄traria v̄ diuersa qualiter probent. char. xxv. vl. col.

Dies vel locus an debent in Instrumento apponi. char. cxxliiii. col. i.

Infidelibus seu barbaris que grauamina possint inferri / et an ab eis vsuras exigere liceat. et de alijs eleganter. char. cxxiii. vl. col.

Infinitas an tolereť. ch. cxxi. col. iii.

Infamis potest iterum infamari. et excommunicatus excommunicari. ch. cclxxxii. vl. col.

Incendiu qualiter liberet debitorē. char. lxxxvi. iii. col. Et an in eo p̄sumatur culpa. char. cclxi. col. iii.

Impsonalitas in quibus casibus videt̄. et. char. xci. col. ii.

Ad hoc vt institoria p̄petat que sint necessaria. vide char. xcvi. col. iii.

Inquirere an possit iudex sine denunciatore et late de materia iquisitionis vide char. cxxliiii. col. i.

An iuriarum actōe agat dñs p̄ subditis: episcopus pro clerico: pater p̄

Tabula

filio. cclxxix. co. iij. z. iij. Et qd si qs di. al
teri opprobriū vep: qs tenet p bare aim
siuriadi: an sit ppetua z qualr forme? li
bellus: z vtrū succūbēs in ciuili teneat a
ctiōe siuria. a. iij. col. vsqz ad tres seq.
Super incidēte an sit pnunciādū. char.
lxvij. iij. col.

Casus in qb^o inquilin^o p̄t expelli: z late
de casu quo dñs vult domū inhabitare. p̄t
chre. char. cxliij. col. ij.

An possit aucte ppria expelli: qd si loca
uit ad. x. ānos. z d alijs ad materiā. ibi d
Inuecta z illata i domū p̄ idlunū an possi
deat dñs z qualtr illi sint obligata. char.
cxy. col. i.

Inuictitura i feudo qd opef. z ibi psuetu
do frācie sup hoc. ch. clxxvij. col. ij.

Inesse qd sit z quottuplex sit: an qd tene
atur ad iteresse extri secū vel intri secū/
qb^o casibus qs p̄cise facere teneat: qualr
p̄bet interesse. z de alijs ad materiā ple
ne. l. cū p eo. char. ccc. col. vij.

Interdicta an p̄nt simul cū petitorio itē
tari. char. clxxvij. col. i.

De interdico vti possidetis z mltis qōnib^o
ad materiā late. char. cccxxi. col. iij. z vij.

Quā z ad quid p̄perit interdictū d̄ tabul
exhi. char. cccxxij. col. iij.

De insinuatōe z casus q̄ req̄rūt insinua
tionē. vide char. cclvij. col. vi.

Inscriptio qualr z qñ fiat. ch. cclxi. col. i.

Inueniēs rē alienā an possit eam retine
re. char. cccxi. col. ij.

Inuētariū q̄r debeat p̄fici. ch. cccxxvi.
l. tutores.

Inuētarij p̄fectio i adēnte h̄reditatē qd
operef. char. clxvij. col. i.

Tra tēperāda. ch. cclxxiij. col. ij.

De pena i uasoz vl iuuātiū. z an vocati
recuperēt dāna late. ch. cclxxi. col. ij.

Inuētarij p̄fectionē an testator vl cōsue
tudo p̄nt remittere siue tutori siue plato
erecutori aut alijs. ch. cccxxix. l. ceteris.

Judex iustitiā omittēs vl negligēs q̄ q̄ui
ter deliquat aut puniat. cha. xx. co. iij. et
char. xvi. col. iij. z ibi quid si officiales z
nō dñi hoc faciunt.

Judex h̄z cognitionē suoz officialiū ibi
vide stlū curie frācie. char. xxix. ij. co.

Judex minor vl secularis ad ecclasticū

dñt suis expen. reos mittere. ibidē.

Judex an i subditiū suocet militare auxi
lium z an ecclasticus inuocet brachijū se
culare. ch. xxx. col. ij.

Judex dz eē quasi p̄f subiectozū z qualr
ex offō succurrat i potētib^o ch. xxxij. co. i

Judex qñ debeat supplere: z an non sup
plens faciat litē suā. z vtrū possit penam
minuere. char. xliij. iij. co.

Judicium tuoz p̄curatore reuocato an
teneat char. lxij. co. ij.

Judices vl p̄curatores iusticiayz iniuste
verātes qualr puniant. l. nō ē. ch. cccxxv.

Judex an supplet vicē tutoris. ch. cl. l. bos

Judex an possit aliqd recipere [notū.
char. cclxxvij. co. i.

ypothecarie agēti qd sit pbandū: q̄ de
ci me/bñficiū vl necessaria ad agricultu
rā nō ypothecant. ch. cccxxv. co. iij. z vi.

Quā p̄les creditores p̄currūt i ypotheca
qualr admittant seu qs preferatur. vide
resolutionē. cccxxvi. iij. col.

Mulier quibus preferatur in ypotheca.
char. cccxxvij. iij. co.

Quā secundus creditor primo succedat i
ypotheca. ibidem. vi. co.

Si post ypothecā rei cōis sit diuisio. ch.
cccxxvij. co. i.

Qualr z qui creditores videāf iuri ypo
thece renūciare nō p̄gando i terio a iudi
ce statuto. l. si eo t̄p̄e. char. cccxxv.

An res alienata p̄sensu creditoris possit
reicidere in ypotheca. ch. cccxxix. co. iij.

Juramētū an validz p̄ctū. ch. xxij. co. vi.

Juramētū i p̄uber vl plati qd opef z qd
diuramēto p̄srito p̄ fraudē. ch. lv. co. i. z. ij

Juramētū calūnie i qb^o cāis p̄stef: z an
pōt remitti z de alijs ad materiā. Et qd d̄
recusante iuramētū ch. lxii. col. iii.

De iuramēto qualr qs sit puniēdus. ch.
lxxxv. co. i.

Juramētū pp̄ qs cās possit nō obserua
ri z an canonici q̄ statutū iurauēf possūt

suemre eleganter. ch. cxx. co. vi.

Ex iuramēto daf actio. char. cxxx. co. iij

Eges ligār subditos t̄m. Et ēt
non subditi p̄leges iudicare de
bent. ch. v. col. ii.

Contra legē scā an valeāt char.

Tabula

xxi l. col. iiii.

Leges qñ ad p̄terita extēdāt : q̄s possit leges p̄dere. An scripta sit v̄ ei⁹ suba seu essentia latissime. char. xxiii. co. li.
 Legatū factū ecclie vel p̄lato autvni de collegio cui debeat. ch. vii. co. iiii.
 Legatū factū in testō iualidato an valeat r̄qd si apponit clausula si nō valz iure te stamētū r̄c. l. ex cā. ch. clxiii. co. ii.
 Legatū rei aliene r̄ an qñ valeat: r̄ qd si ē res cōis: satis copiose. l. cū alienā. cha. clxxii. et. l. proptias. ibidem.
 Legata domovini nō cedit. cha. clxxiii.
 An institut⁹ v̄ substitut⁹ teneat [col. i. ad legata. char. clxxiii. co. i.
 Legatū factū si castevixerit nō perdit si vxor nubat. ibidē. co. iiii.
 Legatari⁹ q̄ sit agat rōe legati seu q̄ actio nes ei venf. ch. clxxvii. co. ii.
 Legata qualif̄ aequanf̄ fideicommissis. ch. clxxviii. co. i.
 Fructus v̄ vsure legatorū a quo t̄p̄e debeant char. clxxix. co. vlti.
 An possit legari a legatario. ibidē. co. i.
 Legati dies qñ cedat vide notabilē resolutiōē ch. clxxii. co. i. r̄ ibi de materia legatorū multa.
 Legitariē q̄ possint. ch. cxx. co. iiii.
 Quib⁹ mōis r̄ q̄ sit legitimāf̄ spurii siue p̄ subseq̄ns infimoniū siue p̄ oblatiōē curie: at aliāviā plene. l. cū q̄s. cxxxii. co. ii.
 Libell⁹ gñalis an admittat: r̄ qd d̄z exp̄ mi in libello. char. xxviii. co. i. et. ii.
 Libellus qñ sit offerēdus r̄ possit renuncari. char. lxxvii. co. vl.
 Libert⁹ qñ p̄p̄t offensam reuocet in seruitutem. char. cclix. vl. co.
 L̄ris qñ sit op⁹ ad validitatē act⁹. ch. xxviii.
 L̄raz p̄p̄atio an r̄ qñ fiatz quāf̄ [vl. co. probet plene. char. xcvi. co. vl.
 L̄re p̄rie v̄ diuerse qualiter p̄bēt. r̄ q̄ di canf̄ digniores. l. scripture. ch. xcv.
 Litis cōtestatio qñ dicat fieri v̄ litispēdētia. char. lxxvii. co. iiii.
 Verbū dubito inducit litis cōtestatiōē char. xci. co. iiii.
 Qñ res v̄ factio dicat litigiosa. cclii. c. ii.
 Locator qñ possit expellef̄ p̄ductorē r̄ an remissio mercedi: debeat fieri cū expellit
 Locatōi p̄decessorū [ch. cxviii. co. ii.

an teneat stat⁹ successor p̄chre. c. xxv. c. iiii.
 Locati expulso qd remediū p̄petat. ch.
 An teneat qd restituere id [cxvi. co. i.
 qd in ludo lucrato est ch. lxxviii. vl. co.

M

Magistr⁹ camere parisiē. p̄nt p̄dere legē. ch. xxiii. co. iiii.
 Magrat⁹ an p̄nt p̄here. ch. lxxvi. vl. co.
 Malefactor q̄ mādāt capi an pōt occidi si se defendat. cha. xxi. vl. co.
 Malefcores an possint capi p̄p̄a aucte. Et an iudex possit dare licētia illos capi endiuuos v̄ mortuos. ch. cclxxx. co. vl.
 Mandatū q̄ sit p̄bef: r̄ qd si neget sigillū notabilr. l. cautio. ch. xlv. i. fi. r̄ ibi q̄ debe ant de mādato docere siue p̄lato siue ad ministratores.
 Si mādato m̄ co aliq̄s iuit ad exercitiū: r̄ capt⁹ est quāf̄ teneat: r̄ mādātū quāf̄ finiat morte mādāt: v̄ mādatarū r̄ gesta a reuocato an valeāt. ch. ciiti. co. vl.
 Quāf̄ teneat mādās d̄lictū mādatarū aut nūci⁹ elegāt. l. nō id. ch. cclxxii. c. iiii.
 Marit⁹ q̄ exp̄dit vxore an repetat. ch. li. co. ii. l. quod in vxorem.
 Maritus pōt affrāchire hoies vxoris. char. cxxv. co. ii.
 Marit⁹ an r̄ qñ teneat alere vxorē r̄ ecō uerso. ch. xxvi. co. i.
 Maritus an r̄ qñ repetat exp̄sas i reb⁹ dotalib⁹ scās. ch. cxxvii. co. ii.
 An r̄ qñ teneat alienatio rei dotalis per maritū latissime. co. iiii. r̄ vl.
 Maritus an sit p̄curator v̄ curator vxoris. cxxviii. co. i.
 Mariti appellatiōe aueniat spōs⁹ v̄ ecō uerso. Et p̄ hoc notabiles q̄ōnes p̄suetudinib⁹ cha. clxxxviii. co. i.
 Marit⁹ qñ repetat q̄ dedit filio. ch. li. co. i.
 Maritoniū p̄iura p̄hētes q̄ sit puniāt. ch. cxxi. co. iiii. r̄ d̄ natis ex infimonio clāde stino. v̄ incestuoso ibidē. co. vlt.
 Maritoniū nō soluto qñ dos repetat char. cxxvi. co. iiii.
 Mater alteri nubēs an perdat hereditatem filii. ch. clxxxv. co. ii.
 Memorie qd p̄ducāt. ch. xxviii. lege tanta.
 Ex eodem facto an pōt quis mereri r̄ de mereri. char. xx. co. ii.

Tabula.

Mercha an sit p hbita ch. xc. col. i.
Ex metu qualr agaf ch. xxxviii. col. i.
Metu iurās r solueñ metu piurij. ch. lit.
Miles celestis nō dñs eē pcurator [col. i.
 sicut nec armatus. ch. xlvii. col. ii.
Militū mulieres an restituāf. r qd d fa-
 miliaribus. l. tpalibus. char. lx. co. i.
Magf militū d q cā cognoscit. ch. lxx.
Fideiusforibus **M**inorū qualr [col. i.
 succurratur ch. lliii. col. i.
Mesta ptra minorē an valeant: r an pos-
 sit excōicari. ibidem. co. vi.
Minori qualr subuenitur aduersus pi-
 gnus char. lv. col. ii.
Debitor minoris soluēdo qñ liberef ibid
Nñ minor repetat solutū an p diū [co. vi.
 eius pōt in dotē dari. Itē qñ aduersus
 delictū restituatur. lvi. col. i.
Si minor adijt cū hñficio inuentariū an
 pōt restitui. ibidē. col. iiii.
Minor aduersus minorē an restituatur
 r qñ minor currat pscriptio. lvii. col. ii.
Minor q iurauit se maiorē an restituaf
Minorū bona sūt p vote obli [ibidē. l. co.
 gata. cha. cxxxi. l. nemo.
Minorū pda ob quos cas^o alienētur. l.
 ob es. ch. ccliii. col. iiii.
Si minor donat ecclie non est op^o decre-
 to. ccliiii. col. ii.
Post missionē vsqz ad qd tps agi possit
 char. lxxi. col. ii.
Monasteriū ingress^o an possit testari: an
 r q bōa cū eo trāseāt latissime. ix. r. i. pñ.
Monach^o qñ r qñ agere possit cū licen-
 tia abbatis vñ sine ea. copiose ch. xv. i. fi.
 r. xvi. r ibi **A**n executio in bonis mona-
 chi possit fieri.
Monachi seu religiosi an succedāt cum
 ffatrib^o: qñ adeāt hereditatē sibi delatā
 r quid si ē mendicās char. xviii. col. i.
Monach^o pōt eē arbiter. ch. lxxii. col. ii.
Legatū factū **M**onachis p alimētis an
 debeaf: r an valeāt sup alimētis puetōes
 inē abbatē r monachos. ch. clxii. co. vi.
Substitutio alicui facta si sine liberz de-
 cesserit quā expiret p monasteriū igressus
 plene aut. nisi rogati. ch. clxx.
Monopolia sūt piuratiōes qñ r qb^o sint
 licita ch. xcii. col. vi.
Si **M**oneta p^octū mutet qd fiat: r ibi
 d^o puetudie frācie circa h^o. cclxviii. col. i.

Moneta qd possit cudē vñ mutare: r qd
 de puetudine. cclxxvii. iiii. col.
Que **M**orte expiret: r an saluagardie
 te finiat late satis ch. cv. col. ii.
Qualr p sumatur quis **M**ortuus exul-
 nere. ch. cclxxiii. col. i.
Molendinū nouū an liceat facere seu cō-
 struere cha. lxxxi.
Mora qñ pmittaf qd sit eius effectus. r
 an aduerf^o eā minor restit uaf. char. lvi.
Mora vtrū possit purgari r vsqz [r. lvii.
 ad quod tps. ch. cclxii. col. i.
Micta an irrogat ifamiā. ch. xxxi. co. ii.
Qui possint nulectā iponef an arbitri vñ
 delegati: r d aliis. ch. xxxi. co. iiii. r ibi an
Casus qb^o mulier ex fi- [possit iterari
 de iustione tnetur. ch. c. co. i.
Mulier ob adulteriū i mōasteriū detru-
 sa an efficiatur monacha. cclxx. i. fi.
De mutuo factō pcuratori vñ negociorū
 gestorū qñ qd teneaf. l. ci. q. ch. cxx. co. i.
De **M**utuo facto filio ex iusta cā an pat-
 teneatur. ibidem. col. iiii.

M.

Mauticū fen^o ē illicitū. ch. cccxiii
Megociū alteri^o qñ mo [vl. co.
 dis geratur. ch. l. vl. co.

Qualr qd obligeť neg. gest. l.
 si maacatū char. li. r qd si dño iuito gerat
 negotium. ibidem. in fi.

Que negatie possit pbari. ch. xciii. co. i.
Qui nobilitatē ipetravit si exercet mer-
 caturā an illā pdat. ch. xxviii. iiii. co.

De dictione **M**isi: r ibi qñē ad hoc ha-
 bes. ch. xxvii. ii. co.

Moiās dñs i iudicio qñ dōbeat. lxx. c. iiii
Si cler. noief p laycū an i foro scfari pue-
 niaf: r an noiās aliū dimittaf. lxxi. i. pñ.

Mō nūc. pe. exceptio qñ sit appoēda ch.
Rotari^o pōt pficere instrumētū ex [cij. co. i
 tra territorii pstituetis. cha. cclvii. co. ii

Nñ isculi nouū op^o nūciafad satisfadatōz
 admittaf: r d maia. ch. cccxxiii. l. d opis
Mouatio qñ videaf fieri. ch. cclv.

Rescriptū ad nuptias an valeat ch. cxxii
Si vt me nutrias ddi bōa q peri [iii. co.
 erūt adhuc tñ tenerz ad alim. ch. cpxvii. c. i

Obligacionum cōfussio qualis
 fiat char. xliiii. col. iiii.

Oblatio seu psignatio r depon

Tabula.

fio qd operet z nobiles qōnes ad mate-
 riam cha. lxxij. l. acceptam.
 Oblatio an z qñ liberz. ch. cclxvij. vl. co.
 Obliques pñt tēri nisi sit cle. ch. cccxxvi
 P̄opt offēnsā qñ reuocet li. [col. p̄ia.
 libert⁹ in fuitutē. char. cclix. col. vltima
 Officialis ep̄i p̄t itponē d̄cretū ch. xxx. c.
 ij. An ad offm̄ dimissū pōt q̄s redire: vl
 tenere duo officia vel bñficia. Et q̄ offi-
 ciales p̄hibent p̄here. ibidē col. vl. z se.
 Officialis ep̄i an sit ordia. ch. lxxvij. i. fi.
 Ex facto officialiū qualr z qñ q̄s tenea-
 tur. char. cxvij. col. ij.
 Opinio cōis z vetusta sequenda est. pul-
 chre char. xxiiij. col. i.
 Sperarum quot sunt species: z an ope-
 re trāseāt ad heredes siue suos siue extra-
 neos. ch. cclviij. col. ij.
 Ordinarius punit delegatū principis.
 ch. lxx. col. i.
 Promotio ad Ordines an liberet a pa-
 tria p̄tate et vtrum seru⁹ vel libert⁹ pos-
 sunt ordinari: z quis de hac causa cogno-
 scat. char. xvij. col. i.

 Actum sup furto an valet. ch.
 xxxiiij. col. ij
 Si fiat p̄sa pacta q̄s eoz p̄ua-
 leat z an filio obstat pactū i vi-
 ta p̄fis factum ibidem. col. vltima.
 Pactum de hereditate an valeat char.
 xxxv. col. ij.
 De Pacto liberatōis v̄s d̄. ch. xxxiiij. i. fi
 An q̄s dicat venire p̄ pactū de nō pe-
 tendo late char. xl. vl. col.
 An pactū de nō succedēdo valeat ch.
 Pactus an ipediat dñm̄ [lxxiiij. col. vlti.
 translationem. char. c. lx. col. i.
 Pacto facto p̄ liberis an possit renūcia-
 ri. ibidem col. vltima.
 P̄ber pactū an pōt q̄s fieri ascriptici⁹ vl
 liber homo char. cxvij.
 An ex pacto vni⁹ alii q̄raf. ch. cclix. co. i.
 Papa qualr est sup̄ior oib⁹ xp̄ianis: et
 qb⁹ casibus se intromittat de ep̄ali iuris-
 ditōe. Itē q̄ reges d̄ponat ch. ij. co. iij
 An papa possit testari z ei subsit impe-
 rator ch. xxij. col. ij.
 Patria p̄ponit parētib⁹ ch. xliij. col. vl.
 P̄f an teneat de tutela vel cura quas fi-
 lius administrat. char. xcvij. col. ij.

Pater an teneatur de mutuo facto filio
 ex iusta causa. char. xcix. col. ij.
 An p̄tra p̄atrē vel proximos vasallus
 teneatur dñm̄ iuuare ch. cclij. col. i.
 P̄f q̄l agat aut p̄uentat p̄ filio. char.
 An bona p̄fis sint ob [lxxvij. co. ij.
 ligata pro administratione filij ibidem.
 col. ij.
 Casus in quibus p̄atri nō querit vsus
 fructus per filii. ibidem. col. vl.
 An et qñ filio agētī sit necessari⁹ patris
 p̄sent⁹: z si opponit p̄fēz eē mortuū q̄s p̄-
 bat. z qd si p̄f religionē itrauit. l. cū non
 solum. char. cxxxix. An p̄f teneat fi-
 lio satifdare. char. cxc. col. i.
 An z qñ p̄f stipulando filio ei acquirat
 cha. cclxij. vl. co. P̄p̄ter paupertates
 remittit itur multa z tributū. z an cuz ve-
 niunt ad pinguiozem fortunam debeant
 soluere. char. xxxi. vl. co.
 P̄peculius castrense vl quasi castrēse q̄s
 sit char. lxxv. co. i. z. ij.
 An quis possit vendicare res sua pecu-
 nia emptas. cha. lxxvij. in fi.
 In P̄pecuniarijs cāis an q̄s teneat p̄so-
 naliter p̄parare. char. xlix. co. ij.
 An pena pari puniant p̄fētētes cū agē-
 tib⁹. l. raptores. ch. xvij. i. fi. In pena no-
 cētū p̄fat vtilitas publica: z de pena ne-
 gligētū iudicū. pulchre. ch. xx. co. vlti.
 De pena seu itereē vide. l. cū p̄ponas.
 ch. xxxvij.
 Penam quando z quis iudex mitigare
 P̄ene appositio [possit. ch. xliij. co. vlt.
 qñ videat fctā i fraudē vsuraz. l. cū alle-
 P̄enā sufficit a. [gaseha. lxxij. Utz ad
 liquid de facto fieri. cha. cxij. co. i.
 P̄ene an possint excedere quadruplum
 ch. cxxi. co. vl.
 P̄ena apposita in p̄uētōe vl p̄tractu qñ
 p̄mittat: z vtrū p̄missio ip̄possibiltis adie-
 cta pena valeat char. cclxij. col. ij.
 P̄ena an z qualr possit retractari vl m̄
 cta. l. penā. cha. cclxxiiij. co. i.
 Si p̄sso p̄stituta ē alicui donec sit bñfī-
 ciat⁹: an cessy eo p̄ alii bñficiato ch. cxij
 P̄ensio dom⁹ qñ sit soluēda: z qua [co. ij
 liter iucta z illata i domū sint obligata
 pro ipsa pensione ch. cxiiij. col. ij. z se.
 Pensionis remissio vl augmētū an z qñ
 fiat tela. char. ibidem.

Tabula.

Iste cause que sint. char. cxij. col. i.
 Ignorare rei fructus an minuunt debitum
 et qualiter. char. xcviij. col. i.
 Creditor an teneat pro bare amissionem
 ignozis sine culpa et qualiter pro bet. ibidem.
 In possessorio quod sit pro bandum: et an super
 redditu annuo pro agi petitorio. ch. xxxvi.
 Quo tempore de Possidere couentus: et octi-
 nens censet possidere. l. cum rem. ch. lxi.
 Possessio hereditatis qualiter acquiritur. ch.
 clxix. col. i. et si non apparet quod potiora iu-
 ra habeat: quod obtinere. ibidem. co. ij.
 Possessio qualiter mihi quod sit pro alio. Et quod
 potest per istas probari. char. cci. col. ij.
 Qualiter quod sit vel dicitur possessio: et vicij
 possessionum: et de maiori possessionis late ibi
 An pro iudicet deus is quod ei? non: [dez. l. litz
 mine Possidet. char. ccij. col. ij.
 Bestia pro Possessore quod nunc molestas an
 teneat. ch. cxc. co. ij.
 Si siml' interat petitorum et Possessorum
 an sit super utroque pronunciamus: et quod si in uno
 fuerit appellatum. l. incerti. ch. cxxvij. c. ij.
 Possides clandestine vel pro cario an pos-
 sit vi. expelli. ibidem. co. vi.
 Si iudex dat licentiam intrandi Possessio-
 nem pro prietaute. cha. cxxxi. ij. col.
 Que dicat possessio vacua et ea occupas
 quod sit teneatur. ibidem. i. col.
 Rupta adhuc est in potestate pro foris ch. clxxix.
 Quis dicat esse potestatem ch. l. c. i. ij. co.
 Si legat pro lato an videatur legari ecclie
 Prelaturam recusare an liceat [ch. vij. c. ij.
 ut char. xv. ij. col.
 Prestatio diuina an obliget. ch. xxxvi.
 col. i. et ch. clxxv. co. i.
 Que prescriptio currat contra ecclesias:
 aut contra ciuitatem: et an pro ea ea restituatur
 ecclesia. ch. xij. co. ij.
 An versus pactum quod nulla currat prescriptio
 quod de romana ecclia: episcopo et alijs. ibidem.
 Prescriptio quam currat contra minores vel
 eccliam. l. sancimus. ch. lvij.
 Prescriptio an currat non cessatibus. cha.
 lxxij. col. i. et versus currat in pedito. char.
 clxxvij. et quod de muliere quod ex consuetudine
 agere non potest sine auctore mariti. ibidem. c. ij.
 Prescriptio vel in iurisdictione an quera-
 tur omnium. ibidem. col. ij.
 In quibus et quanto tempore prescribitur

in sala fides quod sit in pedito. [ch. cc. col. vi.
 scriptio. ch. ccij. co. vi. et quod exceptio
 prescriptio in pedito litisco. ccij. col. i.
 An in usufructus possit prescribi. ibidem. co. iij.
 Qui pro alio possidet versus possit prescri-
 bere re vel ius in ea: et quod debet reddere
 vel de emphiteota: et alijs. ch. cciiij. in fi.
 Prescriptio an currat vel incipiat pro pupil-
 lo: executoris missio an in ista prescriptio
 ne vel pactum de non petendo ch. ccv. col. ij.
 Casus in quibus non potest prescriptio: quod sit
 prescribitur pro potestarie vel iuri offerendi:
 et de his quod prescriptio interruptum latif-
 sime. l. cum notissimi. ibidem.
 An citatio in vna causa interruptum prescri-
 ptionem in alijs. ch. ccvij.
 Qualiter potest prescribi terminus ad agendum: et
 versus audiat quod post prescriptum terminum vel post
 pemptorium. ch. cxxij. l. diffamari.
 Semel deus an se presumat deus: et semel
 possessor adhuc possidet notabiliter. ch. xcij.
 An filius presumatur viratus de [col. ij.
 bonis pro foris. ch. clxxvij. col. ij.
 An solentitas presumatur: et pro hoc mltas
 quodones decimas vide ch. ccij. col. ij.
 Princeps versus esse vigil. ch. xxiiij.
 Princeps constituit dignitates. xxvij. i. fi.
 Snia principis versus faciat ius: versus teneat
 suare pactum et cae eius versus leges decidi. ch.
 Principis titulos rei sue ap[er]at. ch. xij. co.
 ponens versus donare. char. l. col. ij.
 Princeps in digno pro ferens an videat eum
 eo dispensare. ch. cxx. iii. co.
 Incipis pro tractus est lex. cha. cxxxi. co. ij.
 An oia sint principis cha. cciii. co. ij.
 Qui in iurisdictionem cedit an potest illis reuo-
 care. cha. xxii.
 In iurisdictione an sint perpetua: quod sit pro dan-
 tur et an perdantur per factum rectoris ec-
 clesie. cha. xxviii. iii. col.
 An in iurisdictionem extendat ad subditos: et
 quod de saluagardijs. ch. xlii. et xliiii.
 In iurisdictionem quod sit debeat operari: et de iter-
 pretatione in iurisdictionem. ch. lxxiii. co. ii.
 In iurisdictionem quam ad heredes extendat. ch.
 In iurisdictionem hinc an illi pro trahenti. [c. i. fi.
 endo et quod sit sibi iudicet ch. cxli. l. voluta-
 In iurisdictionem ad causam an potest in iurisdictionem
 audire. cha. xxxvii. vi. col.
 In iurisdictionem qualiter et quam debeat cauere

Tabula

de mandato. l. cautio. ch. xlv.
An iudex debeat retinere Procuratorum:
 um: r multa ad materia: ibidē elegāter.
Procurator an admittatur in cā criali:
 vel inq̄sitionis. ch. xlv. col. vl.
Procuratoris ptumacia vtz noceat dño
An clic^o possit eē p̄cu. q̄ p̄nt p̄stitūē p̄cu
 ratorē: qd d̄ collegiis p̄lat̄ / executorib⁹
 vltievolūtāt: r de alijs. xlvij. co. iij. r. iij.
Religiō⁹ an possit eē Procurator: qd d̄
 muliere: an teneat p̄curator: d̄fēdēf / ap
 pellare: r qñ dicat iuit⁹ ch. xlvij. p tres.
Procurator an p̄t aliū substituef: [col.
 an p̄stitut⁹ ad agēdū p̄t excusaf: q̄s p̄b⁹
 p̄curatorē falsa r an cū eo gesta valeant
 ch. xlv. col. i. r. ij.
Procurator an possit petef restitutiōes
Utrū ipedit⁹ tenef p̄stituef [lviii. co. vl
 p̄curatorē r ad q̄. late. ch. lix. co. i. cū se.
Judiciū cū Procuratore reuocato an
 valeat pulchre ch. lix. col. ij.
Qualiter teneamur d̄ mutuo facto pro
 curatori vel neg. gest. l. ei qui. char. xcix.
Procurator fals⁹ si depositū recepit vel
 es alienū an liberet soluetes: r qualr ab
 eo repetaf. char. cxlvi. col. vl.
Procurator an possit citari p̄ dño. cccx
Procurator qñ admittat i cā [ix. vl. co.
 criali. ch. cclxij. col. iij.
Registra antiq̄s probat ch. cclxiii. vl. co.
Probatio i ciuili an p̄bet i criali vlt̄ ecō
 uerfo. ch. cclxxii. col. iij.
Regatiua qñ possit p̄robari. xcij. co. i.
Roua p̄ductio testiū vlt̄ instrumētō:
 rum an r qñ possit fieri ibidē. xcij. co. iij.
Propetas qñ videat p̄cessa. cxxvi. iij. co.
Progogare qd sit: qd opet p̄rogatō: a q̄
 b⁹ possit fieri r multa elegant d̄ proga
 tiōe iurisditiōis. ch. xviii. vl. co. r seqñ.
An sua puincia an possit q̄s eē assessor:
 vlt̄ locū tenēs. cha. xix. col. vl.
Prouincia q̄ dicat. r quid in regno frā
 cie. ch. cci. col. ii.
Ad refectionē Publici opis qui / qñ / r a
 quo cogant. ch. cccxxiii. vl. col.
Si q̄s negociat ex pecunijs publicis ch.
 cclxxiii. col. ii.
Publica vtilitas p̄ferēda ē sua. cclxxiii
Qualr debeāt publicari testa [col. vl.
 mēta puilegia r instrumē. l. testamta. clvi
Pupill⁹ qñ possit eē i iudicio. ch. lxxii. c. j

An sit nece p̄bat p̄si i vtilitatē pupilli
Pupill⁹ an teneat ex d̄icto [cclxiii. c. iij
Pupill⁹ qñ obligat [tuto. cccxix. vl. c.
 resolutiue. vide ch. cclxiii.
Quadriēniū ad petēdā restitutiō
 nem a quo tpe currat r d̄ alijs cir
 ca materiam char. lx. col. iij.
Ad qñ d̄z fieri vlt̄ iterari: d̄ p̄fessioē fetā
 in qōe an milites vlt̄ voc. ponāf ad qōem
 r q̄ testis possit torq̄ri. ch. cclxxii. co. iij.
Quittatio sub p̄ditōe si me heredē isti
 tuas an valeat. ch. xl. ij. col.
Quoad dicitō ē p̄ditōialis tñ p̄ mō acci
 pit alimētōz fauoz. l. h̄uis. cclxxi. co. iij
Raptus an cū meretrice p̄mittat /
Ran qd si p̄p̄riam v̄rorem quis op
 priat vlt̄ mulierē volētē. ch. cclx.
Ratiha seu ratificatō an r [cclxxii. co. vl
 qñ retrahāt r ad mās. vide. l. si filius.
Rctor q̄ iudicē ipetrauit an [cclxx. co. vl.
 p̄t recusare q̄s r qñ possit iudicē fecusare:
 an sit p̄ponēda cā: r q̄ sint cāc vide p̄ver
 sus pulchre. l. aptissimi. ch. lxxv.
Recōuētiō qñ r i q̄ foro possit fieri: vlt̄
 ad qd tps: r d̄ mā late. ch. cxx. aut. r p̄sa
 De mā reddituū: r vtz cui daf vlt̄ [q̄nter
 vēdit⁹ reddit⁹ d̄beāt tradi possessiōes an
 hēat ius i re r qd si fūd⁹ sup quo daf red
 dit⁹ nō sufficiat nōbilit. l. si q̄s ch. cclviii
Redit⁹ reputat imobiles. cxxiii. iij. co.
Redit⁹ r p̄ssio quō differat. ch. cxxvi.
Pro redditu an p̄t agi possessiōis: r an
 hz vim rei mobilis. ch. xxxvi. col. ii.
Redhibitoria qñ agat. ch. cxii. col. ii.
Reglas q̄ttuoz multū notabiles. vii. ch.
Ratus an regnū adeptū an [lxxxi. co. i.
 videatur regis filio. ch. cxx. col. vl.
Religiōsi si p̄nt eē aduocari: ēt p̄ misera
 bilib⁹ p̄sonis. l. p̄sulta. ch. clvij. col. vl.
Religiōvñ dicat q̄s sit religio⁹. vi. co. vl
Religiōnē igrediēt bōa q̄lt cū eo i mo
 nasteriū trāseāt qd si igredit cā p̄batōis
 vlt̄ solū voutit qd si pp̄ d̄ictū d̄trudif i mo
 nasteriū: r de alijs ad mām. pulchre. ch.
Quid si igress⁹ religio: [viii. col. vl. r se.
 nē h̄y vlt̄ fructū vlt̄ ē p̄hitēota. ch. ix. i. co
Itē qd si q̄s eligit sepeliri i h̄itu religio:
An igrediēs possit pacisci vt re [so. ibid
 tinear bōa: qd si fiat ep̄s. **A**n p̄t testari
An possit substituef [vlt̄ donaf cā moz.
 vlt̄ mutare testamentū r de alijs ibidem.

Tabula

Loc^o qñ dicit religio⁹. l. i. iusto. lxxiiij.
Religioz d datio an valeat. ch. viij. co. vl.
Reivendicatione an pueniat ciuili post
 sidens. char. lxx. in fi.
Remissio quib⁹ casib⁹ fiat. char. cclxxix.
 col. i. z char. lxx. co. vl.
Renunciare iuri suo qñ z quis possit. ch.
 xxxvi. co. ij. z vl.
Qui renūciavit testib⁹ vl instrum⁹ an ad
 mittat ad pbādū seu pducēdū. lxxij. c. vl.
An possit renūciari pacto factō p liberis
 cha. cvi. co. ij.
Repudiatio iur⁹ futuri anvz xxxij. co. ij
 z ibi an qd possit renūciare lri. co. ij.
Repudiatio aut resignatio inutilis vtruz
 valeat in puidiciū repud. clxxvij. co. i.
Filiū p mortuoz an z qñ repitēt parētes
 z qd si d p suetudie fulta i feudo n̄ succedit
Rescripta q̄ alteri⁹ iuri d̄ [clxxvi. co. ij.
 trahūt an valeāt copiose. ch. xxvi. co. iij.
Rescripta p̄ aliquē ipetrata an extēdāt
 ad successorē. qd cognoscat d̄ valitudine
 rescpti: qñ surrepticia tribuāt iurisditio
 nē: z qd d̄ alijs gratijs. cha. xxvij. co. ij.
Rescripta an extēdant ad als psonas z
 qd de alijs gratijs. xxviii. ij. co.
In restitutione an sint vocādi creditores
 ch. lvi. co. ij.
Restituere vtz possit arbit vl delegat⁹:
 an i cā restitutiōis p̄t p̄promitti. z qñ pro
 curator petat restitutionē. ch. lviii. co. ii.
De restitutiōe p̄ vfucationē: an possit pe
 ti z res v̄dicari i eodē libello: z de p̄bati
 one in ea requisita. ch. lxx. co. iij.
Restitutio qñ sit petēda: z quo t̄p̄e rescis
 sioa expiret. ch. lxx. co. ii. z. iij.
Respublica vel ecclia an restituant ex le
 sione. l. respublica. char. lxx. in fi.
Restitutio an debeant alteri q̄sita: z vtz
 valeat eoꝝ testamentū medio t̄p̄e gestuz
 char. cclxxv. vl. co.
In quibus casib⁹ au cōtractib⁹ h̄y locuz
 rescisio p. l. ii. de rescis. v̄. cxii. co. vl.
Circa materā retractus vide q̄onē. cha.
 cviii. in prin.
An p̄mior possit retrahere rē datā in
 solutū. char. cclxx. co. i.
An gesta a reuocato: annullent. cv. co. i.
Romana ecclesia qualiter sit imitanda.
 ch. vii. col. i. in prin.

Sacoz lud⁹ elie⁹ p̄miss⁹ ch. xliij
Que sacramta p̄nt ifari. [co. l.
 xx. c. iij Saluagardia seu securi
 tas qñ p̄stari debeat: q̄diu durat: z de
 pena eā infrigētis. ch. xxi. co. vl.
Saluagardia an expiret morte p̄cedēt
 char. cv. co. ij.
Ad salariū qualr agatur. ibidē
Scolares trahūt sibi obnoxios d̄ toto re
 gno corā p̄fect⁹ p̄ariseñ. vl aurelianē
Scholaris vagabūd⁹ p̄ui. [ch. vi. co. ij.
 non gaudet. ch. xxij. co. vl.
Scriptura an sit d̄ eēnria leg⁹. xxij. co. ij
Scripture diuerse vl p̄rie qualr p̄bet: z
 q̄ dicāt digniores scripture. ch. xcij. i fi.
Si cōtractus dicant fieri in scriptis z
 de materia. l. p̄tractus. ch. xcvi.
Lat⁹ q̄b⁹ nō req̄rif scriptura. ch. ccix. i fi.
Scriptura p̄p̄ta qñ faciat fidē p̄ scribē
 tē: que sit pena negātis p̄p̄tā scripturā
 char. ci. aut. cōtra qui.
Scriptura puata an faciat fidē. cclxxvij
Que scientie sint eligēde z appe [co. i.
 tende elegāter. ch. cclxxij. in fi.
Scripta cū m̄l̄to an p̄iudicet. ch. col. ii.
Seneschalli nō debēt vsurpare iurisditio
 nē regis nec p̄uicare seruientes instituz
 tos p̄ regē vel p̄ncipē. ch. xlix. co. ii. z. iij
Snia lata p̄ corruptelā vl ex falsa cā an
 valeat. plene. l. si patronū char. xlii. et de
 m̄ā char. clxxvi. co. ii.
Tertius se opponens executioni. S̄nie
 qualr audiatur. z quid de eo qui cāe ass̄
 sit. cha. cxvii. co. iij.
Snia qñ teneat sine perēp̄ totio: z qñ iud
 dex q̄ tulit sniam de ei⁹ nullitate cognos
 scar. ch. ccviii. co. ii. z. iij.
Snia an p̄t corrigi vl mutari: z vtz itere
 locutioia snia sit ferēda i sc̄pt⁹. cclxx. iij. c
Snia icerta qñ teneat. ch. cxi. col. ii.
An snia valeat qñ pecunia interuenit: z
 vtrū repetatur. ch. ccxiii. col. iij.
Snia vtz possit reuocari vsqz ad qd t̄p̄s
 z an debeāt vocari partes ibidē. l. neqz.
Si sit in vno erratū vtrum snia in aliis
 valeat. ch. ccv. vl. col.
De executiōe snie: siue delegati siue ordi
 narij d̄ t̄p̄e qd dat ad soluedū. ch. ccxvi
Si plures eadē snia p̄demnat⁹ [vl. co.
 Et vt. vide. ibidem. col. iij. z vltima.

Tabula

Casus quib⁹ snia ad alios extenditur. l. res. char. cccvij.
Qñ mādātū iudicis equi pollet sentētie seu sit seruandū. ibidē. co. ij.
Snia ꝑ aliā sniam an valeat. ch. cccxiiij.
De snia lata ꝑ consuetudinē [l. latam. Si plures sūt iudices: quot debēt iteret se in snia: z qñ snia ob precii vel grāz la ta sit nulla. cccxiiij. p. totū.
Seplchriū ppū l locū i ecclia p̄t q̄s h̄re ꝑ volūtate epi. l. ius. faml. ch. lxxxiiij.
Qui p̄uēt sep̄lta ecclia. ch. clxxiiij. ij. co
Casus in q̄b⁹ Sequestratio est p̄missa vl ꝑ prohibita. char. lxxxvij. co. ij.
Seruitutes q̄to tpe acq̄rāt: q̄l̄r q̄s dīcat eas possidere: zan titū vl bona fides sit necessaria. plene ꝑ mafia. l. si q̄s. ch. lxxxix
Seruitibus seu officialibus ytruz cre datur. char. cxliij. co. vl.
Si quis seruū instituit heredē an z qualr valeat institutio ch. cxxi. co. vl.
Spūaliscognatio qñ ꝑ h̄af: vl impediāt matrimoniū. char. cxxi. co. ij.
Spōs p̄nt se iūcē q̄tare. ch. cxvij. co. ij.
Sigilluz esse vl signū notarū: vel q̄ quis sit ille qui in instrumēto noīat qualiter sit probandū. char. xiiij. co. ij.
Sigillat l̄ris quārū credif. z q̄ maḡ cre dat sigillo maior. vtruz testes cū sigillo requirant. char. cx. vl. co.
In creatione S̄mici qui debeant voca ri. char. clvij. co. iii.
Simulatio in instrumēto vl ꝑ tractu qua liter probetur. char. xcviij. co. ij.
Sp̄ia spoliatio seu visan absumat sc̄daz ex iterua llo factā: z an recuperās icidat in. l. si quis i tātā. char. cclxij. co. i. z. ij.
Sportule an sint p̄stā. seu solūē. lxxvij. l̄fi.
Soluere p̄mittēs certo loco vl vbicūq̄ reperiet: vbi sit cōueniēd⁹. ch. lxx. iij. co.
Solutiōe integre nō facta qualiter agatur. l. exhibitiōis. char. lxxxiii.
Si solutū est sc̄do creditori qd̄ remediuz cōpetat p̄mo. char. clxyi. co. vl.
Solutio an debeat fieri in fine: vel i ini tio t̄pis. char. clxxxiii. co. i.
An se nō opponēs monitioni de soluēdo possit postea se oppōere. ch. cccvii. co. iii
Solutio factā creditori ex plurib⁹ cātis in quā ip̄utef. z m̄tra ꝑ mā. ch. ccclyii. co. i.

An aliū ꝑ alio possit solui: z qd̄ si mone ra ꝑ p̄ncipē mutef. ch. cclxviii. col. i.
Casus in quib⁹ licite recipit aliqd̄ vltra Sortem. char. ciii. iii. col.
Sors qñq̄ est licita ch. clxviii. col. i.
Statuta vel ꝑsuetudies vtrū ligēt non subditos/an ligēt statuētē: z c⁹ loci ꝑst̄d̄ restatutū vl ꝑsuetudo p̄k̄h̄zērla. v. co. ii
Quis coḡscit ꝑ ifraccōe statuti. l. b. co. vl
ꝑunit⁹ pena Statuti an punitur ꝑe na legis. char. cclxxiii. co. iii.
Stellioar⁹ crimē qñ ꝑmittat zibi ꝑ obli gātē eādē rē plurib⁹. ch. cclxxi. co. iii.
Studens negligētē ꝑ iūlegiū non me retur. ch. vii. col. ii.
Subdit⁹ iūste q̄ant⁹ eximif a iurisditō ne grauantis. ch. xxix. col. iii. z qñ possit iudici resistere. l. oēs. ch. cccxxv.
Substitutef directo ēt extrāco p̄t miles z de mafia. l. in testamēto. char. cliiii.
Substitutio tacita pupillaris quos excludat. ch. clx. vl. col.
In subhastatiōe q̄ sint requisita seu ne cessaria. ch. cvii. co. ii.
De Substitutiōe vlgari/pupillari/z bre uiloq̄ seu reciproca plene. l. ꝑctb⁹ ch. clxi
De substitutiōe ꝑp̄ditosa: z ꝑ q̄ ꝑba fiat z de aliis ad materiā. ch. clxii. col. i.
Si de successiōe facit p̄r vel m̄ q̄tatōes nō nocet liberis ch. lxxiii. co. i.
Successorū edictū an sit n̄cium: z vtruz h̄eat locū i q̄rela i officiois testamti. c. cl
De Successiōe illegitimoꝝ vid̄ ple [i. fi. ne. ch. clxxxvi. col. i.
Successor an teneat stare locatiōi / accē satiōi at̄ aliis ꝑctib⁹ ꝑdecessoris. nō b̄it
Quā z modū supplicatō: [ch. cxv. iii. co. nis aduer⁹ sniaz seu modū ꝑponēdi et rozēvt dicim⁹ vide char. xxvi. co. vl.
Abelliovtr̄ teneat locū vni⁹ te
Tst⁹ seu p̄teste ꝑputef. ch. clv. co.
Tabellio an c̄dat sup̄ istrō [ij. z qd̄ si diffitef suā eē scripturā.
Ex cursu Tēporis qñ probetur aliqd̄ ꝑ bitum. ch. xxxv. col. vl.
Si tempus non adiicitur remotioni ab officio. char. xlij. in ꝑn.
Tacens in actu q̄ alias nō p̄t valere ꝑ hoc v̄f ꝑsentire: z ꝑ hoc questiones vcc̄i las. vide char. cccxxviii. col. iii.

Tabula

Terminos amouēs qualiter puniāf. ch. cclxii. co. ii.

Territoriū hñs limitatū ab āti quo in eo hz itētionē fundatā sup iurisditōe. ch. iiii

An sufficiat testē eē ydoneū tpe ref. co. vl. ceptōis z de materia. l. testes. ch. clv.

Testes an debeāt p̄hētes cognoscef. ch. Testis inno dicto falsus an [clxvi. co. iiii sit z i aliis ch. xli. co. i.

Si testes deponant vltra ptēta i articulo an valeat depositio. ch. lxxvii. co. ii.

In ptractu celebratō in scriptis: quot testes requirant. char. lxxxvii. co. i.

Quā possint noui testes pducī: z quid de instrumentis. ch. xcii. co. iiii.

Qui domesticivl familiares ad testionum admittāf. an vafall? p dño subdit? p supiore. z de aliis qōnib? l. et. ch. xciii.

Testionū parētū aut p̄sagineoz q̄b? ca sibus z qualr admittāf. ch. ibidē. co. vl.

Testes q̄r debeāt iurare: qd si ē eq̄litas i testibus vel sint singulares. xciiii. co. i.

Qui repellāf a Testimonio pp honozē vl lucrū i lite p mltā dicta. l. oib? . l. ibidē. co. ii

Que exp̄se debeāt p̄stari testib? . l. ibidē. co. iiii. Monachi/canonic/puersi an possint eē testes: zan testis sup obiectionib? r̄ndere teneāf. ibidē aut. si testis.

Qui iudices p̄nt punire testes titubantes z quos/qualiter puniāf fals? testis: z vtz tenef emēdare oia dāna. l. nullū. ibidē

Corrūpēs testes q̄r sit puniēd? . l. si quis cha. xcvi. Lec? an possit eē testis: qñ Testes debeāt eē rogati: z q̄r debeāt examinari parte vocata. ibidē. co. i. z. ii.

Qui z qñ committere possūt testiū examinationem. ibidem.

Quot testes requirunt ad reprobādū instrumentum. xcvi. co. i.

Scōz testamentū an z qñ reuocet primū z illō viciet late. l. sancum? ch. clviii. co. i.

Si Testator iciderit testm. l. n̄faz. ibidē

Legatū factū i testō iualidatō vtz debetur: z qd si est clausula si nō valet iure testamēti zc. l. ex cā. char. clxiiii.

An teneāf q̄s eligē vtz petat ex testō an ex codicillis: z qd si apponit clausula: si nō v3 iure testamēti. zc. l. si q̄s. ch. clxxi.

Testatoris volūtas qualr sit iter p̄rada. char. clxxv. co. iiii.

Testator an z qñ p̄sumat voluisse trāsire ad dispōdiū: z d̄ mā. l. cū qd. ch. co. lxxi.

Testm p̄bat p instrumentū. ch. vii. co. iiii.

Qui iurauit nō reuocare testm an possit illud reuocare. cha. vii. co. iiii.

Testatoris assertio an z qñ sit standū. cha. xci. co. iiii.

Testator an possit quartas p̄hibere. ch. clxxi. co. ii.

Prælatus agēs vel sindic? an d̄ titulo d̄ beat docere. vide. ch. cxxviii. co. i.

Titulū an z qualr quis cogat dicere: et ibi qd de b̄ficiatō. ch. lxxvi. co. vl

Fallētias. l. Traditionib? : d̄ pactis. ch. xxxv. co. iiii.

Trāsactio cū vno ex tutorib? an p̄sit alitis. ch. xxxvii. ii. co.

An liceat trāsigrere sup crīb? : z an cū iudice z d̄ multis. l. transigrere. ch. xxxviii

Que actio p̄petat ex trāsactiōe q̄er? for ma sit ispiciēda de ḡnali transactione / z ad q̄ extendāf trāsactio. ch. xxxix. co. iiii.

Trāsactio qualr reuocāf p̄ volū vel p̄p̄ falsa instrumēta. ch. xli. col. i. In q̄b? cāis p̄t trāsigrī notabilr. l. iubem? . ibidē

Trebellicana an p̄putent fruct? . l. iubez In q̄rts. turpitudinē al [mus. ch. clxxx. legans z qñ audiat. ch. cxcvi. col. vl.

Tutor creatio an ad iudicē domicilij bonoz aut ad quē p̄tineat / z qd de curatore. char. cxxiiij. col. iij.

Debitor mīozis an z qñ possit eē tutor p̄ multas qōnes. ch. cxxiiij. col. iij.

Tutela q̄ matri defertur cēscet anormala aut. matri. ibidem.

Qualr m̄f desinat eē tutrix p̄p̄ infimoniū. char. cxxv. co. i.

Tutor an possit iuestire d̄ feudo vel ep̄h̄ theofi. char. cxxvi. co. ij.

Qui tutor esteneāf satisfad. cxxvij. c. i

Tutela actio qñ p̄petat resolutiue. char. cxxv. co. ij.

Tutor ab officio remot? an z qñ p̄p̄ hoc infamis efficiāf. ch. cxxv. vl. co.

Tutor vl protutor qñ possit deferere p̄secutionē negocij. ch. cxxviii. l. tutores.

Tutor qui iduxit volētē donare pupillo vt sibi donaret an teneāf. ch. cxxviii. co

Tutores q̄r p̄ueniant ex admīstratōe z qd si nō gesserint. l. si diuiso. ch. cxxix.

Tabula

Tutoris p̄fessio an p̄iudicet m̄iori ch. cxi. co. iij.

Tutores an cogantur esse clerici: et an

Tutela per promotionem ad ep̄opatus finiatur. char. xvij. co. vi

Uasall' an teneat dñs redime re v̄ carcere: vel subire duellū ibidem. co. iij.

Uasallus p̄t transgeree. cha. xxxvij. co. i.

Uasallus an possit esse testis pro dño: v̄ subiectus pro superiore. l. etiam. charta. xcij. co. secunda.

Uasallus teneat alere dñm: nec p̄t eum puenire vltra id quod facere p̄t: et de alijs. ch. cxxi. co. iij.

Uasallus an p̄tra p̄imos suos dñm iuare teneat. ch. cxlij. co. i.

Uagabundi puniunt v̄bicūq; reperiunt char. lix. co. iij.

An quis cogat vendere. ch. xxi. co. ij.

Si sit venditio inofficiosa an p̄t rescindi. ch. lxxv. co. iij.

Venditio qualr rescindat p̄pter deceptiōem vltra dimidiā iusti p̄cij et multa ad materiam. ch. cx. l. multū.

Vectigal de rebus. eccl̄iasticis nō soluit notabiliter. ch. cxij. co. ij.

Vtrum in dubio in venditione videatur haberi fides de p̄cio et q̄t possint illas habere. cix. co. ij.

An v̄ditor cogat p̄cise rē tradere: et q̄lr p̄ venditōe p̄cluditur. l. si traditio ibidē Emptor molestus in re sibi v̄dita q̄n agat s̄ vendentē. l. expulsos. char. cx.

Venditio vel donatio qualr irritetur/ p̄pter superuenientem delicti p̄demnatio nem. ch. cxxix. in fi.

Si p̄f vendidit rem filij qui est ei heres/ an possit cōtrauenire. ch. clxvij. co. i.

Occupans p̄p̄ia auctē rē sibi venditay qualr puniatur. ch. cci. co. iij.

Quis probet venditionem ymaginariā et q̄n p̄sumat. char. ccxl. co. ij.

An vente debeantur si v̄ditio nō sortit̄ effectū. char. cvij. co. iij.

Vente nō debētur ex venditōe q̄ fingit̄ retro nulla. ch. clxxvij. co. iij.

Vetricus an p̄sumatur p̄iuiignis do:

nare. ch. li. co. iij.

Vici censet̄ interditi ciuita te interdita et x̄ns de vico videtur eē d̄ e ciuitate cui subest vicus. ch. cxxxij. co. i. ij.

An plures p̄t villā cōstruere. et sibi p̄st̄ tuere maiorē. char. lxxix. co. i.

Vini periculū ad quē pertineat pulchre char. cix. co. i.

Quando quis possit vim vi repellere: et que sint per repellentem seruanda late. l. recte char. cccvij.

Lex si quis in tantam videvi in quibus casibus locum habeat plene char. cccxx. col. prima.

Quando quis teneatur de vi alterius. char. cccxx.

Vis non fit verbo. et vtrum imperium superioris vel mine arguant violentiam. ch. liij. co. prima.

In voluntatem alterius an p̄tract' possit p̄ferri. ch. cvi. co. ij.

In Usucapione rei ecclesiastice q̄d tēp' requiratur. ch. xij. iij. co.

Successor alicuius qualr vsucapit. cha. cc. col. iij.

Si superuenerit mala fides cōpleta vsucapione. cha. cci. co. i.

De vsuris quis habeat cognoscere: et casus in quib' licite aliqd recipit vltra fontē. ch. cccxij. l. de vsuris.

Uene p̄positio quando videatur facta in fraudē vsurarū. ch. cccxiiij. co. ij.

Sola spes lucri an faciat aliquem Usurarium. ibidem. co. iij.

Si quis ordinauit q' vxor sua sit domina et vsufructuaria quid videatur p̄ferre. char. cxxiiij. co. i.

Urozem interficiens in actibus v̄neris non lucratur dotem: et de materia. l. con sensu. cxxx.

Uroz quando veniat ad successionez mariti et quibus sit preferenda. et quid si maritimonium est separatū quo ad thorum. aut. p̄terea. cha. clij.

Uroz an querat patri vel marito. char. clxxxvij. in fi.

Urozem expellere quando liceat. char. cclxx. co. i.

Quid agatur cū eo qui post denūciatio nē cū vxore inuenitur. ch. cclxx. co. i.

Tabula.

An vir lucretur dotem si in vita vxoris
de adulterio non mouit questionē. char.
cclxx. l. libertatem.

De materia interdicti Uti possidetis.
ch. cccxxi. col. iij. 7. vi.

Utile per inutile an viciet. char. cclvij.
col. iij.

Explicit Breuiariū vtriusq; iuris lu
minis dñi. Jo. Fabri Parrhisijs impres
sum per Nicolæum de Pratis. Sum
ptibus vero 7 impensis Francisci Re
gnault Parrhisiensis bibliopole.
Anno dñi Millesimo quingentesimo
xvi. Die vero prima Marcij.

Finis Tabule.